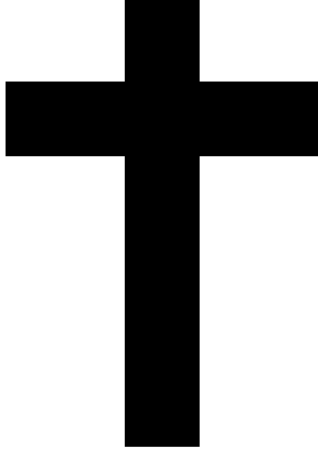

Konai

Konai: Godihā Tā Bolofejī New Testament

Konai
Konai: Godiha Ta Bolofei New Testament
Nupela Testamen long tokples Konai long Niugini

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Konai

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-08

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 7 May 2025 from source files dated 8 May 2025
8c47cab8-fc6e-524e-936f-c52eba70db94

Contents

Matyu	1
Mak	57
Luk	92
Jon	152
Dabai	195
Rom	249
1 Korin	275
2 Korin	300
Galesia	317
Efesus	327
Filipai	336
Kolosi	342
1 Tesalonaika	349
2 Tesalonaika	355
1 Timoti	358
2 Timoti	366
Taitus	371
Filemon	375
Hibru	377
Jems	398
1 Pita	405
2 Pita	413
1 Jon	418
2 Jon	425
3 Jon	426
Jut	428
Mogogou Tq Hegi	431

Ta Uwo Bolofei Matyuhā Nalaj

Tawale Ta

O Matyu ɛme Yesuhā dabai degedi o ta. Ɛ hu tabe Livai, gamani sibidi sele kefedi o. Di Matyu 9:9-13 kokou o Matyuhā degei ke husoloŋu idi.

Matyuhā Juda o sasaj kediaŋmokou hehegie nalagai. Kegei kaha degemou, Godiha habage-degele-duguo-tobou di-o kedia kou nalaga i keme Yesuhā haguei kelegenou damaledo tama degei ke hehegie nalagai. Kegei kaha ta sudo Matyuhā nalagai kuguo kuodu dalagua kuhe: 1:22-23, 2:4-6, 14-15, 23, 4:13-16, 8:16-17, 12:15-21, 13:34-35, 21:2-5, 16, 26:24, 31, 26:54, 27:6-10.

Yesuhā o sasaj kediaŋmokou ta sasado ilo kele hehegie tobou mou i ke Matyuhā nalagai. Ta dala kuhe:

Ta hiye 5-7: Bitou kaha Ta; Yesuhā ta ke bitou sa kokou ge hehegie tefelei.

Kuguo Matyu koŋumaha ta sibige tanou tanou olou feibe kuhe:

Ta Hiye 1:1-4:16

Yesuhā sa sibige kuokou migile tofou.

Ta Hiye 4:17-9:34

Yesu ɛ Godiha wolou daladi kaha ta tobolou mou, haba do o sasaj kedia bologuomou, bolou degele i.

Ta Hiye 9:35-10:42

Yesuhā ɛ dabai degedi o kediaŋmokou dabai nemou i.

Ta Hiye 11:1-16:20

Yesu ɛme koyodo?

Ta Hiye 16:21-20:34

Yesuhā ɛ tolo hafei degeimou, ɛ dabai degedi o kediaŋmokou midihou yoŋu degedi sagai kenou tefele degemabadomou hehegiei.

Ta Hiye 21-25

Yesuhā sa Jerusalemkou ile folomou, o sasaj kediaŋmokou egei hehegiei.

Ta Hiye 26-28

Yesu ɛ do hiyedo duguomou, tolo ilemou haguā gehe degei.

Yesuhā sa sibige kuokou migile tofou

(Ta Hiye 1:1-4:16)

Yesu Kelesuhā ɛ kou guai o kedia hu

(Luk 3:23-38)

¹ Koŋume Yesu Kelesuhā ɛ kou guai o kedia hu olou fei. Ɛme Devithā huti o. Ɛ kou guai odobe Abraham.

² Abrahambe Aisakhā ɛ aye.

Aisakbe Jekophā ɛ aye.

Jekopbe Judabou ɛ mala olou fei kediaŋbou die aye.

³ Judabe Peres dilie Sera dilie aye. Dilie duou ha huŋbe Tamar.

Peresbe Hesronhā ɛ aye.

Hesronbe Ramhā ɛ aye.

⁴ Rambe Aminadaphā ɛ aye.

Aminadapbe Nasonhā ɛ aye.

Nasonbe Salmonhā ɛ aye.

⁵ Salmonbe Boashā ɛ aye. Dihi kaha ɛ duou ha huŋbe Rahap.

Boasbe Obethā ɛ aye. Dihi kaha ɛ duou ha huŋbe Rut.

Obetbe Jesihā ɛ aye.

⁶ Jesibe hiye o Devithā ɛ aye.

Devitbe Solomonhā ɛ aye. Dihi kaha ɛ duou be Uriaḥa sasaj Devithā hu ke.

⁷ Solomonbe Rehoboamhā ɛ aye.

Rehoboambe Abiyahā ɛ aye.

Abiyabe Asahā ɛ aye.

⁸ Asabe Jehosafathā ɛ aye.

Jehosafatbe Jehoramhã e aye.

Jehorambe Usiahã e aye.

⁹ Usiabe Jotamhã e aye.

Jotambe Ahashã e aye.

Ahasbe Hesechiaã e aye.

¹⁰ Hesekiabe Manasehã e aye.

Manasebe Emonhã e aye.

Emonbe Josaiiahã e aye.

¹¹ Josaiabe Jehoiakinbôu e malã olôu fei kediãbôu die aye. O kediã tofou kelegebe, ho o kediãge Israel o kediãme asôu sa Babilonkôu wôu ma ile dogogu.

¹² Asôu sa kokôu wôu ma ile dogoguomôu, Jehoiakinbe Sealtielhã e aye degei.

Sealtielbe Serubabelhã e aye.

¹³ Serubabelbe Abiuthã e aye.

Abiutbe Eliakimhã e aye.

Eliakimbe Asorhã e aye.

¹⁴ Asorbe Sadokhã e aye.

Sadokbe Akimhã e aye.

Akimbe Eliuthã e aye.

¹⁵ Eliutbe Eleasarhã e aye.

Eleasarbe Matanhã e aye.

Matanbe Jekophã e aye.

¹⁶ Jekopbe Josephã e aye. Josepbe Mariahã e mã.

Kegemôu, Mariahã Yesu malã felei. Yesu eme Kelesuyodele ili ke.*

¹⁷ Kegei kahã, Abrahamhã sosôu kôu ge tofogôu haguabe demôu, Devitkôu tofogôu kediã die kôu guai olôu feibe 14 kege. Haba Devitkôu ge tofogôu môu haguabe demôu, ho o kediã Israel o sasã asôu sa Babilonkôu wôu ma ile dogogu kediãne die kôu guai olôu feibe 14 kege. Haba asôu sa kokôu wôu ma ile dogogu kediã tofogôu haguabe demôu, Kelesukôu ge kege kôu guai olôu feibe 14 kege.

*Mariahã dihi Yesu Kelesu malã felei
(Luk 2:1-7)*

¹⁸ Dihi Yesu Kelesu malã felei tãbe kôu gue. E adiôu Mariabe Josepkôu tileyodema makai. Keñôu si dilie dogôu guo deleli mei, kelege Maria eme dihi guokôu degeimôu dugulo i. Duo Bolofeiã nele kahãnôu e dihi guokôu degei.

¹⁹ Eme dihi guokôu degeimôu, o e tileyodema makai o Josep, eme doũdo o kahã degeimôu, e o sasã dihile kele e sasãkôu sidifi nele meiyode tawalemôu be, e amafei hiyafogolôu yodenôu fimai.

²⁰ E kege fimãma, tieimi dugube, Hiye Ohã esol o tahã emokôu tamã degemôu tobôu môu du, Josep, ñame Devithã huti, ñã sasã Maria hulo gue degeda. Duo Bolofeiã nele kahãnôu e dihi guokôu degeiyodei.

²¹ E o dihi malã feleiba, ñã e hũ tilebe Yesu.* Yobe, ege o sasã kediã midihõ kasagã milôu di ke toguale muguoba, diã mamoloũyode tobou.

²² Olôu fei keme môu yoũuwa tamã degegali mei, Hiye Ohã kôu tobou keme damaledõ tamã degeyadomôu kuhe degegai. Yobe, e habage-degele-duguo-tobôu di-o kahã mogouya ke kôu gue kôu tobou,

²³ Sasã gisiai e dihi guokôu degema, o dihi malã feleiba, o kediã e hũ tilebe Emanuelyodele ile. E hũ kahã sibigebe kôu gue, Godihã di dogôu guo dalaleyode tobou. *Aisaia 7:14*

²⁴ Kegemôu, Josephã tiei kesigiemôu, Godihã esol o kahã tobou sagã, keñôu seselemôu, Maria hu.

²⁵ E sasã kôu huye, keñôu si dilie dogôu guli mei dalali, o dihi malã felei. Dihi malã felejimôu, Josephã e hũ tibe Yesuyodei.

2

Sa ta tewe o kediã dihi Yesu dugu haguasiei

* **1:16 1:16** Kelesube Godihã di mamoloũyadomôu makai o. mamoloũ.

* **1:21 1:21** Hũ 'Yesu' kahã sibigebe Hiye Ohã o sasã

¹ Mariaḥa dihi Yesu maḷa feleibe, sa Betlehem, sa Judia duo koduge maḷa felei. Herotha gamani hiye o delei kelege, dihi ke maḷa feleimou, sa ta tewe o kedia sa Jerusalemkou aso haguluya ke haguasie felegamou yoduga i,

² dihi ebele maḷa felei, Juda o sasaj kedia Hiye O keme kou? Ei e kuidih aso hagulukou duguomou, emokou diho бага tobou lamou haguasie.

³ Gamani o Herot ene dulo kesigi.* Sa Jerusalem tie o sasaj kediaḥe dulo kesigile i.

⁴ Kegemou, Herotha Israel o kedia mogou du dalaguadi hiye o kediaḥou,* Mosesha kuolou yo du o kediaḥou olou fei haguismou haguasie felegomou, diamokou yodu, Godiha makai o Kelesube e duou ha kiliya maḷa feleiya?

⁵ Sa Betlehem, sa Judia kodugeyode tobolou i. Yobe, Godiha tobou keme habage-degele-duguo-tobou di-o kaha kou gue nalaj dala,

⁶ Juda kedia sa duo kodube sa Betleheme hubou meiyee, kenou si hu hiyedo dalale. Yobe, ni sa kokou be hiye o ta tama degeba, ma Israel o sasaj dia dalale. *Maika* 5:2

⁷ Kegemou, Herotha tewe o kediaḥokou amafeido haguasimabeede tobou mou, hagua felegomou, diamokou yodu, sawisie kobogedo ni kuidih ke dugulo ilou?

⁸ Dia emokou kege tobolou imou, e kou gue tobou, ni ya, sa Betlehemo fologa, dihi ke defeido kamabeedei. Ni kolugi dugubabe, amokou tobou haguama. Ane ile, yubu sugulo fiyaba, dihi kokou diho бага tobou lamou.*

⁹ Kegemou, tewe o kedia gamani hiyedo o kaha ta dulomou, kuidih aso hagulu kou dugu kaha imou duguomou, dia kenou sesele yai. Yolugi, dihi kaha dala moso tagetou hohoguo dalamou dugulo i.

¹⁰ Dia kuidih ke duguomou, hoho hiyedo degele i.

¹¹ Kegemou, dia mosodu fologamou, dihibou e adiou Mariabou de duguomou, yubu sugulo fiya duwoguali, dihi kokou diho бага tobolou i. Die ye tulamou, bisai talama, dihi kokou nele ibe, sele igi golbou, ho bolodo molabou, hebe du kolobou de nele i.

¹² Nele ima tiasigei, tieimi dugulo ibe, Godiha diamokou, ni Herotkou idamabeede tobou mou dulomou, dia a taya ke die sabekou bohoulou ma yai.

Josephou e sasibou dilie dihi mala ile sa Isipkou fologi

¹³ Tewe o kedia fogou youmou, Josephha tieimi dugube, Hiye Oha esol o taha tama dege, emokou, na hagua, dihibou e adiou bou de wou ma, sa Isipkou kama foyedei. Na kele dalali, a namokou bohoulou ma haguayede tobou ba dulo. Herotha dihi kou kolugi duguoba, wouba tolo ilamou degeliyode tobou mou du.

¹⁴ Kegemou, e huliame haguamou, dihibou e adiou bou de wou ma, sa Isipkou ya fologi.

¹⁵ Fologa dalaguali, Herot tolo imou, dia sa ke kuhe tou fogou fogou yai. Dia ke degeibe, Hiye Oha habage-degele-duguo-tobou di-o kaha mogouya tobou sagaj kegenou damaledo tama degei.

Ma dihi eme sa Isipkou dalamou, a emokou na tou fogou iyede tobou mou, e kuhe haguei.

Hosea 11:1

Gamani o Herotha tobou mou, o kedia sisigo sudo woumou tofigile i

¹⁶ Kegemou, Herot e tewe o kedia emokou ou gaiyode tawalemou gofou hiyedo degei. O ilo kediaḥokou tobou, ni ya, sa Betlehembou, sa kaha figiya kile o sisigo sadebe bolou kege gabali mei ke olou fei wouba tofigiemabeede tobou. Yobe, kuidih tama degeimou kelegebe e tawai, tewe o kedia emokou kou tobou mou du kaha.

¹⁷ Ke degei keme habage-degele-duguo-tobou di-o Jeremiaha mogouya tobou ke damaledo tama degei.

¹⁸ Sa Ramakou gosolo uwo hiyedo dulo ili keme sasaj Reselha e sisigo dia sihou gosoulu.

Hoho degelebe dafai, e sisigo olou fei mei degele i kaha degemou. *Jeremiaia 31:15*

Josephha e sasibou e dihibou de bohoulou ma hagua felei

* 2:3 2:3 Herot e yonou Juda o kedia dia dalalayade tawai. * 2:4 2:4 Mogou du daladi o keme ('pris') Godiha moso kodu dabai degei. Dabai degeimou be, Godibe tagetou dalamou, ha o sasaj kedia hayedu dalamou, yonuge mogou du daladi. * 2:8 2:8 Herot e dihi Yesu walamou ou ga tobou.

¹⁹ Kegemōu, Herot tolo imōu, Josep e sa Isipkōu dalali, tieimi dugube, Hiye Ohā esol o tahā tamā degemōu,

²⁰ emokōu kōu gue tobou, na hagua, dihibōu e duōu bōu de wōu ma, sa Israelkōu haguayedei. Dihi walamōu fimā i o kediame tofigile hobogouyode tobōu mōu du.

²¹ Josephā ke tobōu mōu dulomōu hagua, dihibōu e adiōu bōu wōu ma iligi, sa Israelkōu fologai.

²² Kenōu si fologamōu dube, o Arkelausbe e aye Herothā timōu malāmōu, sa Judia dia dalayodeimōu dulomōu, sa kokōu ya ke ilebe gue degei. Haba e tieimine emokōu tawale tā tobōu mōu dulomōu, diā sa Galilikōu fogōu yai.

²³ Sa Galilikōu fologamōu, haba sa hū Nasaretkōu ya fologa deleiguei. Kegei degemōu, habage-degele-duguo-tobōu di-o kediā tobolōu i keme damaledo tamā degei. O sasaj kediā eme sa Nasaret tie oyodele ileyode tobolōu i.

3

Fafeleya degedi o Jonhā egei tobou

(Mak 1:2-8; Luk 3:1-18; Jon 1:19-28)

¹ Kelegebe, fafeleya degedi o Jon e sa Judiakōu dalali, sa hebe mei mihinōu sa kokōu ile folomōu, egei hehegiadi.

² E hehegiadibe kōu gue tobōu di, nī fī bohōu ma, hebeni Hiye Ohā nī wolōu dalalebe hafeido degeliyode tobōu di.

³ O keme habage-degele-duguo-tobōu di-o Aisaiaha tobou o ke,

Hebe mei mihinōu sa kelege Hiye Ohā e a milōu ma doususugumabeede haguia tobōu
ba dulo ile. *Aisaia 40:3*

⁴ Jon e yukuei kadibe, wai kamel towe dai ke fiyatiye tufoguo kadi. Nalē e nadibe kabubōu, kule huejbōu denōu fei nadi.

⁵ Jon e sa mihinōu sa kokōu dalamōu be, sa Jerusalem o sasajibōu, sa sa olōu fei Judia kile dalagua o sasajibōu, o sasaj tō Jordan kokōu tie obōu olōu fei kediā emokōu ya fologai.

⁶ E egei tobōu mōu dulomōu, die midihō kasagai milōu ga idi ke kusigile tobolōu imamōu, e o sasaj kediā tō Jordankōu fafeleya degei.

⁷ Kegemōu, Jonhā dugube, Farisi obōu, Sadyusi obōu sudo fafeleya tofolōu yodema haguasieimōu, e diamokōu nīme hiye bei sisigo. Godihā gofoŋu degeba, nīmokōu hebe kasagai ke nele. O koyohā tobōu mōu, nī fosigelamōu degele iya? Nīge Godihā gofoŋube de gabale sagaj?

⁸ Nī fī bohōu babe, midihō nī milolōu kahā hehegilebe, nīme damaledo fī kōu bohōlōu idadele kenōu hehegiema.

⁹ Abraham eme ei kōu guai oyode tobōu dama. Yobe, a nīmokōu tobolōu kuhe, Godihanōu degeiye, igi koŋudiāne bohōlōu ba, Abrahamhā sosōu sā dege dalaguale.

¹⁰ Heibe hebe yelebōu kōu dogogu dala. Hebe olōu fei kolo bologua mā idiyo mei keme oe hagima, doulukōu hebesaleyode tobou.

¹¹ Nī fī bohōu mōu be, age nīme talekōu nōu fafeleya degedi. Kenōu si o ta mā habage haguale kahā e nelebe hiyedo, mā nele sagaj mei. E hūbe folodo dala kahā degemōu, e hagubabe, age e abogoŋu mosobe ta malā hebele ile sagaj mei. Ege nīme Duo Bolofeiha neleya ke fafeleya degele, haba douyene fafeleya degeleyode tobou.

¹² E hagualebe, o sepolo touye haguadi sagaj kege nalē segei ke moŋu haguale. Sepolo tolōu ba, ko kasagai olōu fei igisema, nalē sibige kenōu moŋuma ile, mosōdu dogogulo. Kegema, ko olōu fei keme dou mei degediyo mei kokōu hebesaleyode tobou.

Jonhā Yesu fafeleya degei

(Mak 1:9-11; Luk 3:21-22)

¹³ Kegemōu, Yesuhā sa Galili tōu fogōu, tō Jordankōu Jonhā dalakōu felei. Eme Jonhā fafeleya degeyadomōu fimaj.

¹⁴ Kenōu si, Jonhā e akogulamōu tobou, na a fafeleya degelesi bolō. Kadegeimōu na amokōu haguaya?

¹⁵ Yesuhā tobou, a namokōu yodube bolō. Godihā tagali ke da degelebe doudoyode tobou. Kegemōu, Yesuhā yodu keme Jonhā degei.

¹⁶ Kegemōu, Yesu e fafeleya degema, bidiletōu foloumōu, kelegenōu hebeni a soŋugōu mōu, Godihā Duo Bolofeiḥa sio isusu бага fulōu migile, emokōu biyoumōu dugu.

¹⁷ Haba, hebenitōu ge tā uwo ta kōu gue tobōu mōu dulo i, koŋume maḥa Dihi. Age eme tagalido, emokōu hohō hiyedo degeli.

4

*Tamaḥa Yesu tefele dugu
(Mak 1:12-13; Luk 4:1-13)*

¹ Kegemōu, Duo Bolofeiḥa Yesu hebe mei miḥinōu sa kokōu wolōu i, Tamaḥa Yesu tefele duguyadomōu.

² Sa miḥinōu kokōu deleibe, sawisieibōu huliabōu olōu fei 40 kege naleḥa nali mei delei kaha, e hegie degei.

³ Hegie degeimōu, tefele dugudi o kaha emokōu hagua tobou, name damaleḍo Godihā Dihi debabe, igi koŋu dalagua kuokōu tobou ba bohōlou ba, ōu si degeiba ḥayede tobou.

⁴ Kenōu si e sima tobou, Godihā kuguokōu be kōu gue nalai dala, Naleḥa ḥadi kahanōu be, o sasai fi gehē tofousogo tofolōu ke moloŋu mei. Godihā tā yoŋu tobōu di olōu fei ke dulo sesele ili kahanōu si o sasai tofousogo tofolōu ileyodei.

Lo 8:3

⁵ Kege tobōu mōu, Tamaḥa e Godihā sa Jerusalemkōu wolōu ile, Hiye Ohā moso tagetōu do wolōu folo tefegiemōu tobou,

⁶ name Godihā Dihi debabe, na miḥikōu mōu gule fogu fiyayedei. Yobe, Godihā kuguokōu be kōu gue nalai dala,

Nā fogu fiyoubabe, e tobōu ba, e esol o kediā ḥa hebele tōu ba, ne abogoŋu igiye ta wolo meiyodei.

Buk Song 91:11-12

⁷ Kegemōu, Yesuhā emokōu tobou, haba kōu guene nalai dala,

Nā ne Hiye O Godihā neleḥa ke hobōu tefele dugudayedei.

Lo 6:16

⁸ Kegemōu, Tamaḥa Yesu haba bitōu sasado ta kotōu wolōu folomōu, sa sa bolḍo olōu fei, hiye o kediā dia dalagua ke Yesukōu hehegiei.

⁹ Hehegiemamōu kōu gue tobou, nā yubu sugulo fiyaba, amokōu diḥo бага tobōu babe, age sa sa olōu fei koŋume ḥamokōu neleyodei.

¹⁰ Yesuhā sima tobou, Tama, nā a tōu fogōu fogōu iyedei. Yobe, Godihā kuguokōu be kōu gue nalai dala,

Nā ne Hiye O Godikōu nōu yubu sugulo fiya, diḥo бага tobolōu ba, e dabainōu degeyedei.

Lo 6:13

¹¹ Kegemōu, Tamaḥa e tōu fogōu fogōu imōu, esol o kediā haguasie, Yesu dogōu gulo i.

*Yesuhā sa Galilikōu ge dabai yomogōu degei
(Mak 1:14-15; Luk 4:14-15)*

¹² Kegemōu, Yesuhā Jon didiḡ degeiyodei ke dulomōu, sa Galilikōu ile felei.

¹³ Kilegenōu be, sa Nasaret tōu fogōu, sa Kaperneamkōu ile delei. Sa Kaperneam keme ohueiyai Galili kokōu delei. Sa keme o ḥuti Sebulunbōu, Naptalibōu kediā sa.

¹⁴ E kokōu ibe, Godihā tā, habage-degele-duguo-tobōu di-o Aisaiaḥa kōu nalai keme damaleḍo tamaḥa degeyadomōu kuhe i. Yobe, o kaha kōu gue nalai dala,

¹⁵ O ḥuti Sebulunbōu, Naptalibōu kediā sabe, dawalakou yadi alikōu ge ka ibe demōu, tḡ Jordan dama ilobōu kele fogou. Die sa Galiliyodele idi kokōu be sa ta o sasai ilo kelene dalagua.

¹⁶ Sa ke tie o sasai kediame huliakōu deleiguiye, kenōu si hohō hiyedo kōu dugulo i. Tofigile o kediāmokōu ne hohoguo dalayodei.

Aisaia 9:1-2

**Yesu e Godihā wolōu daladi kaha tā tobolōu mōu, haba do
o sasai kediā bologuomōu, bolḡ degele i**

(Tā Hiye 4:17-9:34)

*Yesuhā o dosōu dia kege haguismōu, dia e sesele yai
(Mak 1:16-20; Luk 5:1-11)*

¹⁷ Kelege Yesu e yomogōu egei tobou. Ni fi bohōu ma, hebeni Hiye Ohā ni wolōu dalalebe hafejido degeliyode tobōu di.

¹⁸ Kegemōu, ohueiyai Galili koya ke sulugi, o eye malā bolōu ta dugube, Saimon, Pitayodele idi keḅōu, e malā Andrubōu de dugu. Diliebe ohueiyai kokōu neke mōu soumōu dugu. Diliebe miye moḽudi o.

¹⁹ Yesuhā diliemokōu nele a sesele haguamabeede tobou. A nelemokōu o sasaj moḽudi ke hehegielamōu, obe miye moḽudi ke sa degeiyode tobou.

²⁰ Dilie ke dulomōu, totonōu neke olōu fei kokōu magama fogōu mōu, e sesele yai.

²¹ Kegemōu, haba ilemōu dugube, o eye malā bolōu ta, Sebedihā dihi Jemsbōu e malā Jonbōu de dugu. Diliebe dilie ayeḅōu de mosole tagetōu neke dḳsusulo duwoquamōu, e dilie haguasai.

²² Dilie dulomōu, kelegenōu dilie aye mosole foudu duwomōu tōu fogōu fogōu, Yesu sesele yai.

*Yesuhā egei tobōu mōu siei, haba do one bologuqumōu bolō degele i
(Luk 6:17-19)*

²³ Kegemōu, Yesu e sa Galiliya ke die egei mosqya egei hehegiemōu sulugibe, ta uwo bolofei Godihā wolōu daladi keṇe tobōu mōu siei. Haba dobōu o sasaine olōu fei bologuqumōu, bolō degele i. Nele mei degei kediane olōu fei bolō degele i.

²⁴ E kege degeimōu, ta ke sa Siria kileya olōu fei tefeimōu, sa ke tie o kedia do daga daga o sasaj sūdo moḽuma haguasiei, do hiyedo kediaḅōu, duo kasagaiye tolōu i kediaḅōu, dio koulugi fiyasigedi kediaḅōu, ibigidiobōu dobogoḽudiobōu tofigile i kegei ke moḽuma haguasie felegoumōu, bologuqumōu bolō degele i.

²⁵ E sumōu, o sasaj sūdo emokōu haguasie kefegulo i. Sa Galilibōu, sa Dekapolisbōu, sa Jerusalembōu, sa Judiabōu, to Jordan ilobou tie obōu kedia e sesele suluguei.

5

Yesuhā bitōu kokōu ge egei tobou

¹ Yesuhā o sūdo kefegumōu duguomōu, bitōu ta kokōu folo duwei. Duwoli dugube, yoḽu e dabai degedi o kedia haguasie felegoumōu dugu.

*Yesuhā o kediaḁokōu hohqobōu mabeede tobou
(Luk 6:20-23)*

² Kegemōu, Yesuhā e dabai degele idi o kediaḁokōu hehegie tobou,

³ O Godihā dihile mabōu sa degei dalaguayode tawali kedia hohqobolōu nōu, hebeni Hiye Ohā diā wolōu dalale kaḁa degemōu.

⁴ O gosolo dalagua kedia hohqobolōu nōu, Godihā diā dogōu gulo kaḁa degemōu.

⁵ O dioḽu die hū hebele fogudiyo mei kedia hohqobolōu nōu, Godihā sa sa olōu fei diaḁokōu nele kaḁa degemōu.

⁶ O Godihā dihile dḳudo o dalagualamōu degele idi kedia hohqobolōu nōu, diame hegie degeli o ke sa degei, Godihā naleḅōu huejibōu de nele kaḁa degemōu.

⁷ O yogokōu solōu do degele idi kedia hohqobolōu nōu, Godihā diaḁokōu solōu do degele kaḁa degemōu.

⁸ O die duledu sibigi ta dala mei kedia hohqobolōu nōu, diā Godi dugulo kaḁa degemōu.

⁹ O biya imōu akogudi o kediaḁe hohqobolōu nōu, Godihā diame mā dihiyodele kaḁa degemōu.

¹⁰ Godihā dihile kele dḳudo dalagua o sasaj, o tae makodi kedia hohqobolōu nōu, hebeni Hiye Ohā diā wolōu dalale kaḁa degemōu.

¹¹ O sasaj diame, nime oe susuga tobolōu iliye, ni hohqobōu ma. Ni a sesele ili kaḁa, oe ni makolaba, ogōu ga, nime kasagaiyodeibabe, ni hohqobolōu nōu.

¹² Kege degeibabe, ni hohqonōu degema, ni hebe bolōdo keme hebenitōu kōu dala kaḁa degemōu. Afudo, ni deleli mei kelegene, oe habage-degele-duguo-tobōu di-o kedia makolamōu kegenōu degele idi.

*Nime solebōu hohqobōu ke sa degei
(Mak 9:50; Luk 14:34-35)*

¹³ Yesuhā haba kōu gue tobou, nime sa sibige kaḁa sole sa degei. Keṇōu si solebe sebe mei degeibabe, kage degeiye haba sole sebe degele? Sole kegei keme kasagai, e degele ta dala mei. Obe bohōlōu filāmōu, abogoḽuye tofōu tofōu di.

¹⁴ Njime sa sibige kaha hoho sa degei. Sa bitukou dala kene ta womogou dala mei.

¹⁵ Haba, obe kamai dou miyemou be, bilika hayedu dogogudiyo mei, moso tama kele dogogudi, o mosodu dalagua kedia kamai hoho ke duguyadomou.

¹⁶ Nebe kenou tefei, ni hoho ke o kediamokou hohoguba, dia ni midihog bolofei ke duguoba, dia ni Aye hebenitou duwo, e hu hebele fogulo ile.

Godiha Kuolou kaha ta

¹⁷ Yesuha haba kou gue tobou, a hagua, Mosesha kuolou ta ke a ta gabale sagai mei. Habage-degele-duguo-tobolou-idi-o kedia nalagai kene, a ta gabale sagai mei. Ni kege fima idama. A hagua, ta ke akogulo sagai mei. Age ta ke damaledo tama degeyadomou hagua felei.

¹⁸ A njimokou damaledo tobolou kuhe. Agudiobou sa sibigebou keme olou fei mei degele mei debabe, Godiha kuolou tane ta mei degele mei. Nalagai olou fei ke ta mei degele mei debabe, nalagai olou fei ke damaledo tama degele.

¹⁹ O koyoha Godiha ta ni dumabeedei ke gobolou ba, haba omokou ne kege hehegiebabe, o keme hebeni Hiye Oha o sasai wolou daladi sa kokou be, e huhe hiyeyodele mei. O koyoha Godiha ta ke seseleba, omokou ne olou feido hehegie tobou basi, o keme hebeni Hiye Oha wolou daladi sa kokou be, e huhe hiyeyodele.

²⁰ Yobe, a njimokou kou gue tobolou, Farisi obou, Mosesha kuolou yo dulo i obou kediam Godihage doudo oyode tobolou sagai mei. Njine dia degele idi kenou tefele degeibabe, njime hebeni Hiye Oha o sasai wolou daladi sa kokou be ta yale sagai mei.

*Yesuha hagi doususudi midihog ke tobou
(Luk 12:57-59)*

²¹ Yesuha haba kou gue tobou, afu ni kou guai o kediamokou o wodamabeede tobou di keme ni kou dulo i. Haba o koyoha o yogo woubabe, eme ta saikou tafalaleyode tobolou idi kene ni dulo i.

²² Kenou si a njimokou tobolou kuhe, o koyoha e mogokou gofou degeibabe, eme Godiha ta sale. Haba o koyoha e mogo ta susuga tobou babe, eme kansole o kediage ta sa ile. O koyoha name totou degei o kasagayode tobou babe, eme dou sakou ile.

²³ Kegei kaha, Godikou bi ta nelababe fima dugu, ma mogoha amokou gofou degei ta daladade tawababe,

²⁴ na Godikou nelamou degei ke tou fogou fogou ile, namokou gofou degei dala ke doususumaba, bohoulou ma haguaba, ise Godikou nelamou degei ke kuhe ne.

²⁵ O taha na ta salaba wolou ibabe, na aba you iligi, toto ebou de hagi ke doususuyede tobou. Kege ho fogou babe, o kaha na ta sai fidi o kokou wolou ile folouba, haba ta sai fidi o kaha name kasamane o kokou wolou ile folouba, name didio degele.

²⁶ A njimokou damaledo tobolou kuhe, na didio degeibabe toto tou fogou fogou ile sagai mei. Nou kege dalali, didio degei ke telemale kaha dowo ke olou fei sibima mei degeibasi telemale ile.

Yesuha o kediamokou sasai hiyoubou, o hiyoubou degedamabeede tobou

²⁷ Yesuha haba kou gue tobou, ni kou guai o kediage sasai hiyoubou, o hiyoubou degedamabeede tobou di keme ni kou dulo i.

²⁸ Kenou si a njimokou tobolou kuhe, o koyoha sasai ta duguoba fiyenou tagaibabe, eme sasai hiyou degedi o, yobe e sasai ke fiye kou tagai kaha degemou.

²⁹ Ne dihog dele kaha na wolou ile midihog kasagai ta milou babe, na ne dihog ke tele fila. Name ne tou bou de olou fei dou sakou hebele fileye debabe, na ne tou ha bi tanou ta mei degeibasi.

³⁰ Haba ne dobogou dele kaha na wolou ile, midihog kasagai ta milou babe, na ne dobogou ke diafolou hebele fila. Name ne tou bou de olou fei dou sakou hebele fileye debabe, na ne tou ha bi tanou ta mei degeibasi.

*Yesuha obe sobou hulomou hiyafogou di kaha ta ke tobou
(Matyu 19:9; Mak 10:11-12; Luk 16:18)*

³¹ Yesuha haba kou gue tobou, afu tobolou idibe, O koyoha e sobou hiyafogou lababe, hu kadi kugonou nalama, e sobou kou nelaba kuhe hiyafogou yede tobou di.

³² Kenou si a n̄imokoū toboloū kuhe, o koyohā e soboū, o hiyou ta degeli mei ke hiyafogoū babe, e degeiye soboū keme o ta hiyou degele. Haba o tahā soboū, oe koū hulomoū hiyafogoū ke hubabe, eme sasaī hiyou degedi o.

Yesuhā toboloū gi, Godihā huya ke maka degeba toboū damabeedei

³³ Yesuhā haba koū gue tobou, afu koū guai o kediamokoū, ni Hiye Ohā huya ke ta degeleyodema maka dege toboū babe, ni damaledo degemabeede toboū di, keme ni koū dulo idi. Ogoū ga toboū dama.

³⁴ Kenoū si a n̄imokoū toboloū kuhe, ni Hiye Ohā huya ke hoboū maka dege toboū dama. Haba hebenihā huya kene maka dege toboū dama, hebenibe Godihā duwodi kahā degemoū.

³⁵ Sa sibige kojumahā huya kene maka dege toboū dama, sa sibige koū be Godihā e abogojū muguo tofogū duwo kahā degemoū. Sa Jerusalemba Hiye O ni woloū dala kahā sa. Kegei degemoū, sa sibige kojumahā huya kene maka dege toboū dama.

³⁶ Nojū ne huya kene maka dege toboū da. Yobe name nele dala mei. Nojū degeiye, ne widio towe tanoū ta fo degele sagaī mei, haba ta dosogo degele sagaī mei.

³⁷ Ni ta degelabasi, a damaledo degeleyode toboū ma. Ni ta degele dafoubabe, a dafayode toboū ma. Hu taya ke maka dege toboū di kahā yobe Tamā enoū.

Hebe kasagai ke hoboū muwoū hitigadama

(Luk 6:29-30)

³⁸ Yesuhā haba tobou, afu obe koū gue toboū di keme ni koū dulo i, O tahā ne diho tele filqubabe, na e dihone tele filayedei. Haba o tahā ne me sugubabe, na e mene suguyedei. *Kisim Bek 21:24*

Kene ni koū dulo idi.

³⁹ Kenoū si a n̄imokoū toboloū kuhe, o tahā ni kasagai degeibabe, muwoū hitigadama. O tahā ne hamogou dele kokoū fqubabe, na haba hamogou ilo kene seseguyedei.

⁴⁰ O tahā na ta sama, ne yukuei molojūuyodeibabe, nage haba ne yukuei taboū de neyedei.

⁴¹ O tahā namokoū diaselaba, e bisai ye hafejkoū kolojū iyedeibabe, haba nage ahudo kolojū ileba kuhe fogoū.

⁴² O tahā namokoū bi ta molojūuyodema yodubabe, na moū nele fogoū. O tahā ne bi ta heliofeji moū laba yodubabe, na hoboū nel̄i mei fogoū ye.

Yesuhā ho o tagadi midihq ke tobou

(Luk 6:27-28, 32-36)

⁴³ Yesuhā haba koū gue tobou, ni afu diā na nogo diā tagamabeedema, ho o kediane dafamabeede toboū di keme ni koū dulo i.

⁴⁴ Kenoū si a n̄imokoū toboloū kuhe. Ni ho o kediā tagama. Obe ni makolaba degeibabe, nige diho baga toboū ba, Godihā diamokoū soloū do degele.

⁴⁵ Kege degeibabe, o kediā dugulobe, nime ni Aye hebenitoū duwo, e sisigoye dalaguaba dugulo ile. E degeiye, e aso kahā folomoū, o kasagajboū bolofejiboū oloū feji kediamokoū hohogudi. Haba hueji todine, doqdo oboū, doqdo mei oboū oloū feji kediamokoū hueji todi.

⁴⁶ Nige o ni tagadi kedianoū tagaibabe, ni hebe kagei ke molojū? Gamani sibidi sele ogoū gaboū kefedi o kediane kegenoū degele idi.

⁴⁷ Ni nogo diamokoū noū agali bolofejiyode toboū babe, nime o oloū feji kediā degedi kegenoū degele idi. Sa ta o kediane kenoū tefe degele idi.

⁴⁸ Ni Aye Godi hebenitoū duwo keme doqdonoū. Njine kenoū tefe degele dalama.

6

Yesuhā o sasai dogoū gudi midihq ke tobou

¹ Yesuhā haba koū gue tobou, oe ni boloyode toboū yadaba, ni o sasai kediā dihle kokoū midihq bolq ke degeibabe, nioū tawaiboū. Ni kege degeibabe, ni Aye hebenitoū duwo, ege n̄imokoū be hebe bolq ta nele meido.

² Na bi mei o kediamokoū bi ta nelababe, taenoū toboloū idi o kediā degedi sagai kege degeda. O kediage bi mei o kediamokoū bi nelamoū be, egei mosqkoū boū, ali duo kokoū

bou de kibi haguisa idi, o sasaiye haguasie, die hu hebele fogumabodomou. A nimokou damaledo tobolou kuhe. Godihage die hu be ta hebele foguoba, hebe bolodo diamokou ta nele meido.

³ Na bi mei o kediamakou bi ta nejbabe, o taha hobou dugudayedei. Ne dobogou fofou kahage dobogou dele kaha degeli keme dugudayedei.

⁴ Kegei kaha, na bi mei o kediamakou bi ta nelababe, mogounou ne. Kegeiba, ne Aye mogogou dala ke dugudi kaha hebe bolodo ke namokou nele.

Yesuha diho baga tobou di midihog ke hegi

(Luk 11:2-4)

⁵ Yesuha haba kou gue tobou, ni Godikou diho baga tobou lababe, taenou tobolou idi o kedia diho baga tobou di sagai kege tobou dama. O kediage egei mosokou bou, a figikou bou de tafalaguali, Godikou diho baga tobolou idi, o sasaiye dia dugulo imabodomou. A nimokou damaledo tobolou kuhe. Godiha die hu haba ta hebele foguoba, diamokou hebe bolodo ta nele meido.

⁶ Na Godikou diho baga tobou lababe, ne mosodu folo, a tefemaba, ne Aye obe dugudiyo mei kokou kuhe diho baga tobou. Kegeiba, ne Aye mogogou dala ke dugudi kaha namokou hebe bolodo ke nele.

⁷ Haba ni diho baga tobolou gibe, sa ta o kedia taenou tobolou idi sagai kege tobou dama. Dia sasado dege diho baga tobolou idi kahage, diage wa, die godi kedia die ta ke duluyade tawale idi.

⁸ Dia degele idi kege hobou degedama. Yobe, bi ta ni dala mei ke yodulube, ni Ayeha kou tewe dala kaha degemou.

⁹ Kegei kaha, ni Godikou diho baga tobolou be, kou gue tobou ma, Ei Aye, name hebenitou duwo, ne hu be Godi, ei ne hu bolodo ke hebele fogulamou.

¹⁰ Na hagua, ei wolou dala.

Na noou tagai sagai, hebenitou ge degele idi ke, sa sibige kuokou ge, eine nebe kenou tefeledageyadomou.

¹¹ Na ifi sawisie kooumahaga eimokou nale ne.

¹² Ei midihog kasagai o ilo kedia eimokou milou di ke gebe meiyodedi kenou tefeledage, nage midihog kasagai ei milou ga idi ke gebe meiyode.

¹³ Tefeledage dugu ta eimokou hagubabe, na akogogue. Na ei dia dala, midihog kasagai kaha ei tou ye deba.

¹⁴ Duma, nige midihog kasagai oe nimokou milolou ili ke gebe meiyodeibasi, ni Aye hebenitou duwo, ege midihog kasagai ni milou ga idi kene gebe meiyodele.

¹⁵ Haba oe midihog kasagai nimokou milolou ili ke ni gebe meiyode ho fogou babe, ni Aye ege midihog kasagai ni milou ga i kene ta gebe meiyodele mei.

*Yesuha nale kuolou ma di kaha midihog ke tobou**

¹⁶ Yesuha haba kou gue tobou, ni nale kuolou moubabe, taenou tobolou idi o kedia degedi sagai kenou tefeledage idama. O kedia nale kuolou moumou, di dugudibe, die midihoge nugugu dalamou dugulo idi, dia nale kuolou maj keme di tawamabodomou. A nimokou damaledo tobolou kuhe. Godiha die hu haba ta hebele foguoba, hebe bolodo ke diamokou ta nele meido.

¹⁷ Nage nale kuolou mama dalababe, ne widio towe bologuama,* ne midihog bigima dalaba,

¹⁸ o sasaiye na hohog degenou dalaba dugumabodomou. Name nale kuolou maj ke dugu ile sagai mei. Ne Aye, di dugulo idiyo mei kahanou si tawale. Damaledo, ne Aye mogogou dala ke dugudi kaha hebe bolodo ke namokou nele.

Bi bolofei kefedidihog

(Luk 12:33-34)

¹⁹ Yesuha haba kou gue tobou, sa sibige kuokou be ni bi bolodo kefedama. Bi keme kasagai degeiba, matayene nale. Hiyou moouidi oene haguaba, hiyouye moouuma ile.

* 6:15 6:16 Yesukou damaleyodele i o sasai kedia Godikou diho baga tobou lamou nale kuolou ma idi. * 6:17 6:17 Grik taebe widio towe gusege hueye huyede tobou.

²⁰ N̄i bi bolō bolōbe hebenitōu nōu kefema. Kegeibasi, mataye ta nalē mei. Bi ta kasagai degele meido. Hiyou moṽudi o kediane ta fologa malā ile mei.

²¹ N̄ane sa bi bolō bolō dala kokōu nōu dalale sagai degele.

Dihōbe tōu hā kamai
(Luk 11:34-36)

²² Yesuhā haba kōu gue tobou, dihōbe tōu hā kamai. Nē dihō bolō dalabasi, nē tōu olōu feibe hohoyenōu dalaba dugulo.

²³ Haba nē dihō kasagai degeibabe, nē tōu ne olōu fei huliā degei dugulo. Hohō nē duledu dala kēme huliā degeibabe, huliā kēme hiyedo degele.

O taḥa hiye o bolōuye dabal degele sagai mei
(Luk 16:13)

²⁴ O taḥa hiye o bolōuye dabal degele sagai mei. Kege degeibabe, hiye o ta kē dafama, ta kokōu nōu hohō degele. Hiye o ta kahaḥa tobolōu be dulo milōu diye, hiye o ta kahaḥa tobolōu be ta dulo milōu diyo mei. Nebe, n̄ime Godihā hayedubōu, sele hayedubōu de dalale sagai mei.

Di hagi duguoba, fi hiyedo maḍame
(Luk 12:22-31)

²⁵ Yesuhā haba kōu gue tobou, kegei kahaḥa a n̄imokōu tobolōu kuḥe, n̄i sa sibige kuokōu tofolōu kē fimāba, eibe nalē kagei nalē, huēi kagei nalē de fi hiyedo maḍama. N̄iōu n̄i tōu guebōu ne, eibe yukuei kagei malā kalē deba fi hiyedo maḍama. Sa sibige kuokōu tofolōu be hegie degedi kahaḥa nalē nalā idi kenōu mei. Haba n̄i tōu hā tagadibe yukuei kaḍi kenōu mei.

²⁶ N̄i sio kediā duguma. Diā segei sogoma kefeguomōu nalā idiyo mei. Diā nalē dogogudi moḥo meiyē, n̄i Aye hebenitōu duwo kahaḥanōu diamokōu nalē neḍi. O n̄ime sibige hiyedo, sio gabama folodo dalagua.

²⁷ O koyo nā sa sibige kuokōu tofolōu kokōu fi hiyedo moḥubabe, nā de sasado dege tofolōu? Kegele meido.

²⁸ Kadegemōu n̄i yukuei kaḍi kokōu fi hiyedo mā idiya? N̄i hebe sōu kē defeido duguma. Hebe sōu kahaḥe kage folodiya? Diā dabal hiyedo degediyo mei. Yukueine milōu diyo mei.

²⁹ Kenōu si a n̄imokōu tobolōu kuḥe, afudo, hiye o Solomonhage yukuei bolofeido kenōu kaḍiye, kenōu si hebe sōu yege Solomonhā similo kēme gabai.

³⁰ Hebe sōu Godihā similo kēme ifi kōu dalaguaye, idiba o taḥa diafigima, doulukōu sile. N̄i damaleḥodeibe kageimōu huyadefei dala? N̄ime hebe sōu be gabai dala kahaḥa degemōu, Godihage n̄imokōu yukuei nele.

³¹ Kegei degemōu, n̄i fi hiyedo maḍama. Eibe nalebōu hueibōu kagei kē nalā ile deba fimādamā, yukueine kagei malā kalē de fimādamā.

³² Sa ta o kediā bi olōu fei kegei kē kōu moloṽuyodema ka idi. N̄i Aye hebenitōu duwo kahaḥa tewe, n̄ime bi kegei kē olōu fei malāba, bologuā dalamabadomōu .

³³ N̄ime n̄i Ayehā dihile kokōu doḥudo o sasai dege dalalababe, nā ei wolōu dalayede tobōu basi, ege bi kegei kēne n̄imokōu nele.

³⁴ Kegemōu, n̄i idiba degele kē fi hiyedo maḍama. Idiba kahaḥa hagibe kēme idibahaḥa hagi. Sawisie olōu feibe dioṽu die hagi dala kahaḥa degemōu, ifibe n̄i ifi degele kenōu fimāma.

7

O tae midihō kasagai degeli kē fidama
(Luk 6:37-38, 41-42)

¹ Yesuhā haba kōu gue tobou, n̄i o ilo kediā midihō kasagai degedi kē fidama, Godihā haba kenōu tefele n̄imokōu ne kege degeiye deba.

² N̄i o tae midihō kasagai degedi kē fidi, kegenōu Godihā kenōu tefele n̄ine file. N̄i o takōu neḍi kēme, Godihāne kenōu tefele n̄imokōu nele.

³ Nā nē mogohā dihokōu kofai huyadefei kē dugulube, haba noṽu nē dihokōu hebe siei hiye kē tilabe ta duguyo mei, kageimōu nē mogohā dihokōu kofai kē duguo tobōu ya?

4 Nā hebe siej hiye ne dihoḱōu tila keme nā duguyo mei, kageimōu kofai ne mogoha diḱiledu dala ke duguo, a malā filalamōu yode tobōu ya?

5 Nāme ṭaenōu tobōu di o. Nā hebe siej hiye ke ne diḱiledu tila kebukōu tele filāba, ne diho bolofei degeiba duguba, hobōu kofai nogoha diḱiledu dala ke kuhe malā filā.

6 Godihā biyodema, haba so kediamokōu nedama. Kegeligi, diā bohōlōu mā haguasie, nī wola iye. Haba nī wē bolōdo keme wai kediamokōu hobōu hebele filādama, diā wē ke abogōṽu ye tofōu ye makeiye.

*O taḱa bi bolōdo ta mōu lāba diho baḱa tobōu babe Godihā bi keme emokōu nele
(Luk 11:9-13)*

7 Yesuhā haba kōu gue tobou, nī bi ta mōu lāba, Godikōu diho baḱa tobōu babe, e nī yodulu keme nimokōu nele. Nī koubabe, nī dugulo. Nī adikōu kogoubabe, ege nimokōu a tefegu keme soloṽu.

8 O koyohā Godikōu diho baḱa tobōu mōu be, e moṽudi. O koyohā koumōu be, e dugudi. O koyohā adikōu kogoumōu be, Godihā emokōu a tefei soṽudi.

9 O diāma, dihiye e ayekōu ou si ta neyedema yodubabe, e ayeḱage igi de malā nele? Kegele meido.

10 Haba dihi kaḱa e ayekōu miye ta neyedema yodubabe, ege bei kasagāi ta de malā nele? Kegele ta degele meido.

11 Aye diāma, nīme midihō kasagāinōu milōu ga idiye, kenōu si nī sisigokōu be nale bolofeinōu nele idi. Kegemōu, nī tewe, nī o taḱa nī Aye hebenikōu duwokōu bi bolōdo ke neyedema yodubabe, nī Ayeḱage hohō hiyedo dege, o kokōu neledade tawale ile.

12 Midihō olōu fei o ilo kedīa nimokōu degemabodomōu tagale ili keme, nīne diāmokōu kenōu tefele degema, Mosesḱa kuolōu ṭabōu, habage-degele-duguo-tobōu di-o kedīa nalāgaibōu kaḱa sibigebe tanōu kegenōu dala kaḱa degemōu.

*Nī ya, a huyadefei kodunōu fologama
(Luk 13:24)*

13 Yesuhā haba kōu gue tobou, nī ileba, a huyadefei kodunōu fologama. A hiyedo keme dou sakōu idi a. A hiye ke seselebe hagibōu mei. O sūdo a ke sesele iligi fologoubabe wouba tofigile.

14 A fologa tofousogo tofousogo tofolōu idi a keme huyadefei. O sūdo a ke ka imōu be dugulo idiyo mei.

*Ogōu gai egei tobolōu idi one dalagua, nīōu tawaibōu
(Luk 6:43-44, 13:25-27)*

15 Yesuhā haba kōu gue tobou, ogōu gai egei tobolōu idi one dalagua, nīōu tawaibōu. Haguasieiba dugulobe, wai sipsip bolōdo baḱa kedīa haguasieiba duguloye, kenōu si die duledube diāme sī so gofoṽudo ke sā degei.

16 Midihō diā milolōu idi ke nī duguobabe, diāme damalēdo egei tobolōu idi odadele? Ha, ogōu gai egei tobolōu idi odadele? Obe goho kolo galamōu be, ayē yoya ke ga idiyo mei. Kiyōu ga idibe, ayē ti yoya ke ga idiyo mei.

17 Nebe kenōu tefei, hebe bolofeiye kolo molūbe, kolo bolofeinōu maḱi. Haba hebe kasagāiye kolo molūbe, kolo kasagāinōu maḱi.

18 Hebe bolofeiye kolo malēbe, kolo kasagāi ta malē mei. Nebe kenōu tefei, hebe kasagāiye kolo malēbe, kolo bolofei ta malē mei.

19 Hebe kolo bolofei maḱiyo mei keme diafolōu mōu, doulukōu hebele filādi.

20 Nebe kenōu tefei, nī midihō o kedīa milolōu idi ke duguoba, diāme damalēdo egei tobolōu idi o, haba, diāme ogōu gai egei tobolōu idi o, de tawaleba fima.

21 O amokōu Hiye O, Hiye O dele idi kedīa olōu feibe hebeni Ohā wolōu daladi sa kokōu fologale mei. O koyohā mā Aye hebenitōu duwo kaḱa tagai ke seseibasi, o keme hebeni Ohā wolōu daladi sa kokōu folo.

22 Godihā o sasāi ṭa sale sawisie kelegebe, o sasāi sūdo amokōu kōu gue tobolōu ile, Hiye O, Hiye O, ne hūya ei habage tamā degele ke tobolōu idi. Haba duo kasagāi igisedibōu, midihō geḱe geḱe milōu gadibōu de ei ne hūya ke degele idiyode tobolōu ile.

23 Kegeiba, a diāmokōu damalēdo kōu gue tobolōu, a nī tewe mei. Nīme mā ṭa dulo idiyo mei o. Kugule fogōu imabeede tobolōu.

*Moso togodi midihq bolou
(Luk 6:47-49)*

²⁴ Yesuha haba kou gue tobou, o koyoha ma ta ke dulo seseibabe, o keme moso togodi o sa degei. Yomogoube o kaha sa bolofei kokou mihj damamou, mouti gofojudo kenou fofogueti. Moutimamou, kotou moso tegei.

²⁵ Hujj toma, to hiyedo gihojuma, wi hiyedo haguamou, moso ke bilalamou degeiye, kenou si bileli mei, o kaha moso ke sa bolofei kokou mouti neljedoyenou tegei kaha degemou.

²⁶ O koyoha ma ta ke dulo sese ho fogou babe, eme totou degei o, e moso tegeibe, sa kasagaj kokou moso tegei ke sagaj degei.

²⁷ Habage hujj toumou, to hiyedo gihojumou, wi hiyedo haguamou, moso ke olou fei bilama fiyei.

²⁸ Kegemou, Yesuha ta ke olou fei tobou ma mei degeimou, o sasaj kefeguo dalagua kedia kesigile i, e ta kege hehegie tobolou kaha degeiye.

²⁹ E hehegilibe, kuolou yo du o kedia hehegiedi sagaj kegei mei. E tewebe esofej, hiyedo folodo.

8

*Yesuha dobo doye tou o ta bologuomou bolq degei
(Mak 1:40-44; Luk 5:12-14)*

¹ Kegemou, Yesuha bitou ke tou fogou mumou, o sasaj sudo e sesega muguai.

² Mulq dugube, o ta, dobo doye tou ke haguomou dugu. O kaha hagua, yubu sugulo fiya duwoli, Hiye O, na tagaibabe, na a bologuquba bolq degeleyode tobou.

³ Yesuha o kaha ta ke dulomou, e dobogou susuguo kuguomou, age name bolq degele ke tagaliyode tobou. Kege tobou mou, kelegenou dobo do ke olou fei mei degeimou, bolq degei.

⁴ Bolq degeimou, Yesuha emokou tobou, a na bologuai ke omokou tobou da. Haba na Godiha mosokou ile, ne tou bolq degei ke mogou du daladi o kokou hegiba, ege Mosesha tobou kenou seseleba, Godikou gali* sile nele. Kegeiba, o sasaj kedia ne do mei degei ke tawale ileyode tobou.

*Yesuha ami hiye o kaha dabai degedi o bologuomou bolq degei
(Luk 7:1-10)*

⁵ Kegemou, Yesuha ile, sa Kaperneamkou folo dugube, ami o kedia dia daladi o ta haguomou dugu. O kaha haguamou, Yesukou na a dogou guyedei.

⁶ Hiye O, ma dabai degedi obe ma mosokou tila, ibigidiobou dobogoujudiobou olou fei tofigiemamou, do hiyedo duguluyode tobou.

⁷ Yesuha tobou, a ile bologuquba, e bolq degele.

⁸ Ami hiye o kaha sima tobou, Hiye O, ame o bolofej mei kaha, na ma mosokou folo sagaj mei. Na tatenou tobou ba, ma dabai degedi o e bolq degele.

⁹ A tobolou kaha yobe kou guei, ane hiye o taha hayedu dala. Ma hayedune ami o ilo kele dalagua. A ami o takou na iyedeimou be, e idi. Haba ami o takou na haguayedeimou be, e haguadi. A ma dabai degedi o takou na dabai degeyedeimou be, e dabai degedi.

¹⁰ Yesuha o kaha ta ke dulomou kesigiemou, o sasaj e sesele haguasili kedia mokou tobou, a njimokou damaledo tobolou kuhe. A dugube, Israel o olou fei kedia me ami o kojumaha damaleyodei neledo kou sagaj kou gueibe ta dala meido.

¹¹ A njimokou tobolou kuhe, o sasaj sudo aso haguluyabou, aso muluyabou de olou fei haguasie geleguoba, hebeni Hiye Oha wolou daladi sa kotou fologa kefeguo duwoguale. Duwoguali, Abrahambou Aisakbou Jekopbou de nale nalq ile.

¹² Kenou si Godiha dagado o wolou dalalamou makai kedia me* e hulija sakou kogolo muguba, gosoloba die me dou gile ile.

¹³ Kegemou, Yesuha ami hiye o kokou tobou, na iyedei. Na damaleyodei sagaj keme tamq degeiba dugulo. E kege tobou kelegenou o kaha dabai degedi o ke bolqdo degei.

* 8:4 8:4 Wok Pris 14:4 * 8:12 8:12 O kedia me Israel o sasaj.

Yesu e Pitaha sasaiha e adiou ha do bologuomou bolq degei
(Mak 1:29-31; Luk 4:38-39)

¹⁴ Kegemou, Yesuha ile, Pitaha mosokou folomou dugube, Pitaha e sasaiha e adiou be suguai tilamou dugu.

¹⁵ Tilamou, dobogoukougumou, suguai mei degei. Suguai ke mei degeimou, hagua, nalq milou ma, Yesukou nej.

Yesuha do o sasai sudo bologuomou bolq degele i
(Mak 1:32-34; Luk 4:40-41)

¹⁶ Sawisiei kaha habi, o kedia duo kasagaiye tolou i o sasai sudo mouma, Yesukou haguasiei. Mouma haguasie felegoumou, e taenou duo kasagai igiseimou, bolq degele i. Do o sasaine olou fei bologuomou, bolq degele i.

¹⁷ E ke degeibe, mou yojuwa degeli mei, Godiha ta, habage-degele-duguo-tobou di-o Aisaiaha kou nalaj keme damaledo tama degeyadomou, e kuhe degei. Ta keme kou gue nalaj dala,

Enou degeiye do olou fei di dugulo idi ke igisema mei degeiyodei.

Aisaia 53:4

Yesuha obe e habage sesele kaha midihq ke tobou
(Luk 9:57-60)

¹⁸ Yesuha o sasai sudo e silema dalamou duguomou, e dabai degedi o kediakomou di ohueiyai ilobou imebeede tobou.

¹⁹ Kegemou, kuolou yo du o taha hagua felemou, Yesukou kou gue tobou, Tisa, na sa kilija ibabe, a seeganou siale.

²⁰ Yesuha sima tobou, si sobe e tiadi ulou mosq dala. Haba sione die tiadi timou dalagua. O Kedia Dihi enou si tiadi mosqobou mei.

²¹ Haba, e dabai degedi o taha emokou kou gue tobou, Hiye O, a tou fogou ba ile, ma aye tei widamaba hobou haguale.

²² Kenou si Yesuha emokou tobou, gebe mei, na a sesele hagua. O kou tofigiei kedia dioju die o dioju widaga ile.

Yesuha tobou mou, wi hiyedo mei degei
(Mak 4:36-41; Luk 8:22-25)

²³ Kegemou, Yesuha mosole ta tilamou kodu foloumou, e dabai degedi o kediagne fologai.

²⁴ Dia ohueiyai duoya ke youmou, wi hiyedo hagulugi, to bobouye mosole tufogulamou degei. Kenou si Yesu eme tiei delei.

²⁵ Tilamou tile haguagiemou, Hiye O, nage ei dogou gu. Dibe makoladiyode tobolou i.

²⁶ Yesuha tobou, ni kagemou gue degele iya? Ni damaleyodeibe huyadefeyode tobou ma haguamou, wibou to boboubou ke ta akoguo tobou mou, olou fei mei degei.

²⁷ Kegemou, dia fi hiyedo mamou, o koluma kagei o? Wibou to boboubou kahane e ta dulomou, mei degeliyode tobolou i.

Yesuha duo kasagai, o bolou tolou i ke igisei
(Mak 5:1-17; Luk 8:26-37)

²⁸ Yesu mosoleye ohueiyai dama, ilobou sa Gadarakou ile felei. Folo dugube, duo kasagaiye tolou i o bolou ta tei widagai saya ke sulugua dema haguasieimou dugu. Diliebe gofou hiyedo degedi. O sasai a keleya ima haguama dele sagai mei.

²⁹ Dilie Yesu duguomou, kou gue haguisa tobolou i, Godiha Dihi, na elemokou kei degelamou? Na hagua ele makolaba degeda. Godiha ta sale sawisieibe youyode tobolou i.

³⁰ Sa kelegebe, wai sudo hafei kokou biye nalq deleigui.

³¹ Duo kasagai kedia Yesukou ta nelqdo dege, na ei igiselaba degeibabe, eibe wai duledu fologamabeedeyedei.

³² Kegemou, Yesuha ni imabeede tobou mou, duo kasagai kedia o bolou ke tou fogou ya, wai kedia duledu fologai. Fologoumou, wai kedia foukua ya, tihaiya ke ohueiyai kokou fogu fiyasieimou, hueiye olou fei togolou hobogou.

³³ Wai sudo ke dia dalaguadi o kedia ke duguomou, kama fosige yolugi, sa hiye kokou fologamou, dia dugu olou fei ke susulo i. Duo kasagaiye tolou i o kedilie degele imou dugulo i kene tobolou i.

³⁴ Sa ke tie o sasaj kedia ta ke dulomou haguasiligi, Yesu duguomou, emokou ta neledodege, na ei sa kofu tou fogou ba, sa ta fogou iyede tobolou i.

9

*Yesuha o ta ibigidiobou dobogofudiobou tofigiei ke bologuomou bolodegei
(Mak 2:1-12; Luk 5:17-26)*

¹ Kegemou, Yesu e mosole foudu folomou, ohueiyai ilobou ile, yofu e sabekou felei.
² Foloumou, o ilo kedia do o ta, e ibigidiobou dobogofudiobou olou fei tofigiei ke botegei tagetou tilamou hebele haguasiei. Yesuha die damaleyodei ke duguomou, do o kokou kou gue tobou, mogo dihi, na gue degeda, age midihog kasagai na milou gadi ke gebe meiyodili.

³ Moseshu kuolou yo du o ilo kedia ta ke dulomou, diofunou kou gue tobolou i, o kofumahage Godiha timou ke mou ladi.

⁴ Yesuha o kedia fimai ke tawalemou yodu, ni kadegeimou fimai kasagai kegei ke mala iya?

⁵ Age kage tobolou? A midihog kasagai, do o kaha milou gadi ke gebe meiyodili kaha, nige ame ogou ga tobou di oyodele ili. Haba, age do o kuokou, na haguama iyedilibe, nige kageimou a ogou ga tobolou yode tawale iya?

⁶ O Kedia Dihi eme sa sibige kuokou be hu hiyedo dala. Ege midihog kasagai obe milou gadi ke gebe meiyodele sagaiyode tobou. Yesu e yofusie kege tobou, o kedia ta e tobolou keme sibigebou dade tawamabadomou. Kegemou, e do o kokou kou gue tobou, na hagua, ne botegei ke mala, ne mosokou iyedei.

⁷ Kege tobou mou, o keme haguamou, e mosokou fogou i.

⁸ O sasaj kedia ke duguomou kesigie gue degemou, Godiha hu hebele fogulo i. Yobe, Godiha omokou hubou nelebou olou fei ke nei kaha.

*Yesuha o Matyu hagnosisai
(Mak 2:13-17; Luk 5:27-32)*

⁹ Kegemou, Yesuha iligi dugube, gamani sibidi sele kefedimoso kokou o ta, e hu Matyube kokou duwomou duguomou, na haguaba, da imebeede tobou mou, e hagua, Yesu sesele i.

¹⁰ Kegemou, Yesuha ile Matyuhag mosokou folomou, nale nala duwomou, ogou ga tobou ma gamani sibidi sele kefedimobou, midihog kasagai milou di obou sudo haguasie, Yesubou, e dabai degedi obou de duwoguali nale nala i.

¹¹ Farisi o kedia ke duguomou, e dabai degedi o kediamokou kou gue yodulo i, ni tisabe kageimou gamani sibidi sele kefele idi obou, midihog kasagai milolou idi obou de duwoli nale nouya?

¹² Yesuha ta ke dulomou, e kou gue tobou, o do meiyege mola mosokou be idiyo mei. Do oyenou si mola mosokou yadi.

¹³ Ni yaba, Godiha kuguokou kou gue nala dala kaha sibige ke tawama.

Age ni amokou gali sile nele idibe dafoulu. Ni o sasaj kediamokou solou do degele idi kesi age tagali. *Hosea 6:6*

Damalado, a hagueibe, douo o kediamou hagnosisalamou hagueli mei. A hagueibe, o sasaj midihog kasagai milolou idi kedia hagnosisalamou kuhe haguei.

*Yesuha nale kuolou dogogudi kaha ta ke tobou
(Mak 2:18-22; Luk 5:33-39)*

¹⁴ Kegemou, Jonha dabai degedi o kedia Yesukou ya kou gue yodulo i, eibou, Farisi o kedia dabai degele idi obou, eibe nale kuolou dogogulo iye, kageimou ne dabai degedi o kediamou nale kuolou dogogudiyo mei?

¹⁵ Kegemou, Yesuha sima kou gue tobou, o taha sobou hulaba, nale hiyedo kefeguoba, e mogo dia diguba, haguasie felegababe, die mogoha sihou degele ile sagai mei, eme diabou de dala kaha degemou. Habage, o ilo kedia die mogo mala fogou iba kelege, nale kuhe kuolou dogogulo ileyode tobou.

¹⁶ Kegemou, Yesuha haba tobou, o tae yukuei ebele dou lai ke yukuei afukou kokou dogoguo gofou diyo mei. Yobe, yukuei ke bigibabe, yukuei kai gehog dogoguo gofou keme huafegi degeiba, yukuei kou keme dolodo dou lale kaha degemou.

17 Haba obege tigi kolo huej gofojudo, ebele milou keme wai meme kolo, oe afu kou milou kodu sou gudiyo mei.* Kege degeibabe, tigi kolo huej gofojudo kaha wai meme kolo ke dou lama ile. Kegeiba, tigi kolo huej gofojudo ke ile hobogou ba, wai meme kolo kene makolo. Tigi kolo huej gogojudo ebele keme wai meme kolo ebele kodunou sou gubasi bolofeinou dalale.

Yesuha sasaj dihi tei ta haguagi, haba sasaj tahā ē yukueikou kugumou bolō degei
(Mak 5:22-43; Luk 8:41-56)

18 Yesuha kege tobolou dalamou, hiye o ta haguamou, emokou yubu sugulo fiya duwoli kou gue tobou, ma sasaj dihibe ifi tolo i, kenou si na ile, ne dobogou dogoguba, e haguage degeleyode tobou.

19 Kege tobou mou, Yesu e haguamou, ebou de i. E dabai degedi o kediane dilie youmou sesele yai.

20 Kelegenou, sasaj tahā Yesuha tobeya ke amafei hagua, e yukuei sasado kaha fe kokou kugu. Sasaj keme sadebe olou feido 12 kegebe tiaibou nou delei.

21 E fiyege kou gue tawai, a e yukueinou fei kugubabe, a bolō degeleyode tawai.

22 Kugumou, Yesuha bohoulou mou, sasaj ke duguomou, emokou kou gue tobou, mogo dihi, na guē degeda. Na amokou damaleyodei kaha bolō degei dala kehe. E kege tobou mou, kelegenou sasaj ke bolodo degei.

23 Kegemou, Yesube haba ile, hiye o kaha mosokou folomou dugube, o ilo kedia kibi haguismou, o sasaj sudo gosolomou uwo hiyedo degele imou du.

24 E diamokou tobou, ni fogou ima. Sasaj dihi kojume teli mei, eme tiei tilayode tobou. Kenou si dia emokou yilo i.

25 E o sasaj kedia tobou mou, mihikou muguomou, e tei kaha tila moso kodu folomou, sasaj dihi tei ke dobogoukoku tou mou haguai.

26 Dihi tei haguagi kaha ta uwo keme sa kileya ke olou fei sia tefei.

Yesuha diho du degei o bolou, haba ta mei o tabou de bologuomou bolō degele i

27 Kelege, Yesu e fogou imou, diho du degele i o bolou e haba sesele yolugi, emokou kou gue haguisa tobolou i, name Devitha huti, na ele solou do degeyedele i.

28 Iligi, mosokou folomou, o bolou kediliene ile fologomou, e diliemokou yodu, nelege a nelebe bologuobabe de bolō degeleyodema damaleyodele ili? Kegemou dilie tobou, Hiye O, elege na kege degele ke damaleyodeiyode tobolou i.

29 Kegemou, e dilie diho kuguomou tobou, nele amokou damaleyodei sagai kenou tefele, nele duguloyode tobou.

30 Kege tobou mou, dilie diho bolodo degele i. Yesuha diliemokou ta nelodo dege tobou, nele bolō degei kaha ta keme o takou hobou tobou dama.

31 Kenou si dilie yamou, Yesuha degei ta uwo ke sa kileya ke o sasaj kedia mokou olou feido tobolou hobogou.

32 Dilie fogou youmou, Yesuha dugube, o ilo kedia o ta, duo kasagaiye tou ke wolou hagua felegoumou dugu. O keme ta mei.

33 E duo kasagai ke igile mugumou, fogou imou, o ke ta fua tobou mou dulo i. O sasaj kedia ke duguomou kesigie tobolou i, di ifi kojū dugulu sagai kou gueibe, afuge sa Israel kuokou be, kegei ta dugulo ili mei.

34 Farisi o kediage Yesube duo kasagai kedia hiye ohā neleya ke duo kasagai igisediyode tobolou i.

Yesuha e dabai degedi o kediamokou dabai nemou i

(Ta Hiye 9:35-10:42)

Yesuha o sasaj kediamokou solou do degei

35 Kegemou, Yesuha sa kileya ke sieibe die egei mosoya ke egei hehegiemou sulugi, ta uwo bolofei Godiha wolou daladi kene tobou mou siei. Haba dou o sasaine olou fei bologuomou, bolō degele i. Nele mei degei kediane olou fei bolō degele i.

* 9:17 9:17 Yesu e sa sibige kuokou delei kelegebe, Juda o kedia die huejabe di huejna sagai mei. Dia wai meme kolo gofou mamou, hueibe kokou dou ma nala idi.

³⁶ E o sasaj sũdo kele dalagua ke duguomũ, solũ do hiyedo degei. Yobe, diame hagi degemũ, nele mei degele i. Diame wai sipsip, wolũ daladi obũ mei sagaj kegei.

³⁷ Kegeimũ, e yoũ e dabai degedi o kediamokũ tobou, nale segei sũdo hebe haimikũ suwi degeiye, kenũ si segei moũudi obe sũdo mei.

³⁸ Kegei kaha, nige hebe hai obũ kokũ dihũ baga tobũ basi, ege e dabai o kediamokũ tobũ ba dia ya, nale suwi degei ke moũuma hagua kefegulo ile.

10

Ta-bolofei-mala-suluguadi-o 12 kege kedia hu

(Mak 3:13-19; Luk 6:12-16)

¹ Kegemũ, Yesuha e dabai degele idi o olũ fei 12 kege kedia hagnosisomũ, dia haguasieimũ, e yoũ e huya ke diamokũ be duo kasagaj igisele nelebũ, do o sasaj bologuale nelebũ de nemũ i.

² Yesuha e ta-bolofei-mala-suluguadi-o kedia hu olũ feibe kuhe, sasafeibe Saimon, e hu tabe Pitayodele idi. Tabe e mala Andru. Haba tabe Sebediha dihi Jemsbũ, e mala Jonbũ de.

³ Haba Filipbũ Bartolomyubũ, Tomasbũ, gamani sibidi sele kefedi o Matyubũ, haba Alfiusha dihi Jemsbũ, tabe Tadiusbũ de.

⁴ Haba tabe Saimon, e hu tabe Selot, tabe Judas Iskariot. O keme Yesu ho o kediamokũ sesegulo o.

Yesuha o olũ fei 12 kege kediamokũ dabai nei

(Mak 6:7-13; Luk 9:1-5)

⁵ Yesuha o olũ fei 12 kege kedia yala degeimũ, tawale ta olũ fei koũ nei, ni sa ta o kedia sayabe hobũ suluguadama. Haba sa Samaria o kedia sa hiye kokũ ne fologadama.

⁶ Ni sa Israel tie o kediamokũ nũ ima, diame wai sipsip fogou sagaj kenũ tefele dalagua kaha degemũ.

⁷ Ni yababe, hebeni Hiye Ohã o sasaj wolũ dalalebe hafeido degeiyode hehegiema.

⁸ Do o sasajne bologuama, o tofigieine haguagima, o dobo doye tolũ ine bologuama, haba o duo kasagajye tolũ ine duo kasagaj igisemũ suluguama. Nele a njimokũ solũ do mũ yoũuwa nei kahage, nĩne o sasaj kedia solũ do degeba bologuamabeede tobou.

⁹ Ni ilababe, sele sadama.

¹⁰ Haba yene koũudama, yukuei tũ mugu bolũ kadama, abogoũ mosũ kadama, bulukaine tũ dama. Yobe, dabai degedi obe e dabai degedi kaha hebe kũ moloũ dala kaha degemũ.

¹¹ Ni ya, sa ta folobabe, kolugi dũdo o ta duguoba, o kebũ denũ dalali, sa ke kuhe tũ fogũ ya degama.

¹² Ni e mosokũ folobabe, agali bolofeyode tobũ ma.

¹³ Mosũ ke tie o sasaj kedia ni kege tobũ ba dia hohũ degeibabe, diame bologuado dalaguale. O ilo kele hohũ dege ho fogũ babe, njũ nũ bologuado dalaguama.

¹⁴ O taha nĩme e mosokũ wolũ folo ho fogũ, haba ni ta kene ta du ho fogũ babe, sa ke tũ fogũ fogũ ima. Ni ilababe, abogokũ duotele dala ke igile filaba kuhe fogũ ima.

¹⁵ A njimokũ damaledo tobolũ kuhe. Godiha ta sale sawisie kelegebe, sa kokũ be hagi dugulo, sa Sodobũ sa Gomorabũ kokũ ge dugu sagaj kegei dugulo mei. Hagi, sa ke tie o sasaj kedia dugulo ile keme hagi hiyedo folodo.

Habage hagi gehe gehe tamã degele

(Mak 13:9-13; Luk 21:12-17)

¹⁶ Yesuha haba kũ gue tobou, duma, a njimokũ tobũ ba yalebe, nĩme wai sipsip si so timiya kile suluguale ke sagaj kenũ tefele suluguale. Kegei kaha degemũ, nĩme beiye degedi sagaj kenũ tefele degema, bei eme fi gofoũdo* kaha degemũ. Haba sio kuluye degedi sagaj kenũ tefele degema, sio kulu eme midihũ kasagaj milũ dibe tewe mei kaha degemũ.

* 10:16 10:16 Juda o kedia tobũ dibe beibe fi gofoũdo dalaye, ifi di tobũ dine sio fowqbe fi gofoũdo dala kuhe.

17 O kedīamokōu be n̄iōu tawaibōu. Dīa n̄i die kansole kedīamokōu wōu ma ile, t̄a salene dala. Egei mos̄okōu gene dīa n̄i dofou ye wala ile.

18 N̄i amokōu damaleyodeibabe, oe n̄ime gamani o kedīabōu, hiye o ilo kedīabōu die dihīle kokōu tefegieba t̄a sa ile. T̄a soubabe, n̄ige dīamokōu bōu, sa ta tie kedīamokōu be t̄a uwo bolofej̄ kenōu hehegie tobōu ma.

19 O kedīa n̄i t̄a saikōu tōu ma ibabe, n̄i kokōu ge t̄a kagei tobolōu haba kage tobolōu keme fī hiyedo mādama. Kelegebe, t̄a n̄i tobolōu be, Godih̄age hehegie.

20 Keme n̄iōu nōu tawaga tobolōu ile mei. N̄i Ayeḥa Duo Bolofej̄iḥa n̄i mogouya tobolōu.

21 Kegeba, e eyeh̄a e maḷa t̄a sama wouba toloyode tobolōu. Haba aye dīane die sisiḡo dīamokōu ne nebe kenōu tefele degele ile. Sisigoyene aye adiōu dīamokōu dafaba, wouba tofigiemabeede tobolōu ile.

22 O olōu feī kedīage n̄ime dafa ile, yobe n̄i amokōu damaleyodei kaha degemōu. Kenōu si o koyohā nel̄edo dege dalababe, uwage sawisiei kelegebe Godih̄age o keme mamoloḷu.

23 Sa ta kokōu ge, o kedīa n̄i makolaba degeibabe, n̄i haba sa takōu kama fosigema. A n̄imokōu damalēdo tobolōu kuḥe. N̄i mā dabai sa Israel kele degemōu suluguale keme olōu feīdo ta mei degeli mei kelege, O Kedīa Dihi e kuhe haguale.

24 Yesuh̄a haba tobou, sokōu lōu dihiyege e tisabe gabama feli mei. Dabai degedi oyene, e hiye obe gabama feli mei.

25 Sokōu lōu dihiyege e tisanōu tefele dalababe bolō. Dabai degedi oyene e hiye o kenōu tefele dalababe bolō. Oyege mos̄o obōu kaha e ḥube o kasagai Belsebul̄yodele* i sagaī kenōu tefele mos̄o kile tie o sasaī olōu feī kene die ḥu kasagaī degei, geḥe geḥe tile ile.

*Obege Godikōu nōu guē degema
(Luk 12:2-7)*

26 Yesuh̄a haba kōu gue tobou, kegei kaha, n̄i omokōu guē degedama. Bi olōu feī mogogou dala keme habage kōu tam̄a degele. T̄a olōu feī mogogou dala kene habage o kedīa kōu duloba tawale ile.

27 T̄a a n̄imokōu huliame tobolōu keme, n̄ige haba agali tobōu ma. T̄a a mos̄oduge n̄imokōu amafeinōu tobolōu keme, n̄ige mos̄o meleya tagetōu tafalaguali hiligedo hehegie tobōu ma.

28 O tae n̄i wouba tolo keme hobōu guē degedama. Keme tōu nōu makolo. Ta fībōu makolo mei. N̄ige Godikōu nōu guē degema. Ē tobōu basi, dou sakōu tōu bōu fībōu de makolo.

29 N̄i tewe, obege dibie sio bolōu kegebe, tei sele dio tanōu feīye mamōūudiye, kenōu si n̄i Ayeḥa tagaibe, sio ta miḥikōu fiyalebe e hohō mei.

30 Haba tabe, Godih̄age n̄i widio towe tanōu tanōu olōu feīdo keme kōu husoḷumamōu, n̄i tanōu tanōu defeīdo kōu tewe dala.

31 Kegei kaha, n̄i hobōu guē degedama. N̄ime sio sisigefej̄ ke gabama felei dala.

*Dige dibe Yesuh̄a sosōu dalayode tobolōu be, guē degedame
(Luk 12:8-9)*

32 Yesuh̄a haba kōu gue tobou, o koyohā o sasaī dihīle kokōu ame Yesuh̄a sosōu dalayode tobōu babe, aḥe mā Aye hebenitōu duwo kokōu, o koḷume mā biyode tobolōu.

33 Kenōu si o koyohā o sasaī dihīle ame Yesuh̄a sosōu meiyodeibabe, aḥe mā Aye hebenitōu duwo kokōu, o keme mā bi meiyodele.

*O sasaiyege Yesube hiligedo tagamabeedei
(Luk 12:51-53, 14:26-27)*

34 Yesuh̄a haba kōu gue tobou, n̄ige a sa sibiḡe kuokōu hagueibe, biyadi ke akogulamōu hagueiyode tawadama. Kegeli mei, aḥe biyadi ke akogulamōu hagueli mei. Aḥe biyadi aweki maḷa haguei.

35 A hagueibe,

ho mādi midih̄o maḷa felamōu haguei. Obe e ayekōu ho maḷe, haba sasaīyene e duōu kōu ho maḷe, haba sasaī obōu yene e maḥa e duōu kōu ho maḷe.

36 Obe ho malebe yoḷu e sosōu kedīamokōu nōu ho male.

Maika 7:6

* 10:25 10:25 Tam̄a e ḥu tabe Belsebul̄.

³⁷ O ẹ aye adioū diānoū hilige tagaligi, ẹ tagaiyo mei kediame ma mogo mei. Nebe, o ẹ dihinoū hilige tagaligi, ẹ tagaiyo mei kediame ma mogo mei.

³⁸ O koyoha ẹ hebe fufuguomaj̄ hebeleba, ẹ seseiyo mei debabe, ẹme ma mogo mei.

³⁹ O koyoha yōu ẹ fimaj̄ kenoū toloū subabe, ẹ fi keme mei degele. Haba o koyoha ma habage sesele iligi toubasi, o keme fi tofousogo tofousogo tofoloū ke dugulo.

Kelesuhā sosoū dogoū gudi o keme hebe bolofei ke molōu

(Mak 9:41)

⁴⁰ Yesuhā haba koū gue tobou, o koyoha ni duguo hohq̄ degeibabe, ẹme amokoū hohq̄ degeli. O koyoha amokoū hohq̄ degeibabe, ẹme o amokoū haguayedimoū ẹ kuhe haguei kokoū hohq̄ degeli.

⁴¹ O koyoha habage-degele-duguo-toboū di-o ta duguoba, name habage-degele-duguo-toboū di-o kaha, ẹ namokoū hohq̄ degeliyodebabe, hebe bolofei ẹ molōube habage-degele-duguo-toboū di-o kedia mōudi sagaj̄ kenoū tefele molōu. O koyoha dōdo o ta duguoba, name dōdo o kaha, ẹ namokoū hohq̄ degeliyodebabe, hebe bolofei ẹ molōube dōdo o kedia mōudi sagaj̄ kenoū tefele molōu.

⁴² O koyoha sisigo kōu ta duguoba ma dabai degedi odade tawaleba, kulio huei ta neibabe, ẹ nimokoū damaledo toboloū kuhe, o keme ẹ hebe bolofei ke damaledo molōu.

Yesu ẹme koyodo?

(Ta Hiye 11:1-16:20)

11

Fafeleya degedi o Jonha ẹ dabai degedi o kediamokoū toboū moū, Yesukoū yai

(Luk 7:18-35)

¹ Yesuhā ẹ dabai degedi o oloū fei 12 kege kediamokoū hehegiema mei degemoū, ẹ sa ke toū fogoū fogoū ilemoū, sa Galili duo kileya egei toboū moū siei.

² Kegeimoū, Jon ẹ didio mosodu duwoli dube, Kelesuhā midihq̄ gehe gehe miloū goluyodele imoū dulomoū, ẹ yōu ẹ dabai o kedia toboū moū ya fologaba,

³ Yesukoū, name de o hagualeyodele idi kaha haguei? Haba you haguale dala?

⁴ Kegemoū, Yesuhā tobou, ni bohouloū ma yaba, Jonkoū ẹ degeimoū ni duguluboū, ni duluboū kōu toboū mabeedei.

⁵ Ni dugulube, ẹ o dihq̄ du degei kediame bologuomoū bolq̄ dege masele imoū dugulo. O ibigidio tofigiei kediame tofoū tofoū youmoū, dobo doye tou o kediame bolq̄ degele imoū, kihiyoū tefegai kediame ta dulo imoū, tofigiei kediame hagua gehe degele imoū ni dugulo ili. Haba ẹ bi mei o kediamokoū ne ta uwo bolofei kōu toboū moū, ni dulo ili.

⁶ O koyoha ẹ duguoba damaleyodema, fimaj̄ taboū mei debabe, o keme hohq̄boū yedei.

⁷ Jonha dabai degele idi o kedia ta ke duma fogoū youmoū, Yesuhā o sasaj̄ kediamokoū Jonha koū degei sagaj̄ kenoū koū gue tobou, ni hebe mei mihinoū sa kokoū yaibe kei dugulamoū yalou? Ni wiye hiye ta tilemoū ima haguama deimoū ke dugu yai?

⁸ Kegeli mei debabe, ni o koyo dugu yalou? Ni o ta yukuei bolq̄ bolq̄ kaj̄ ke dugu yai? Kegeli mei. O yukuei bolofeinoū ka di kediame hiye o kedia mosodu dalagua.

⁹ Haba ni koyo dugu yalou? Ni habage-degele-duguo-toboū di-o ta dugu yai? Damaledo, ẹ nimokoū toboloū kuhe, o kahage habage-degele-duguo-toboū di-o oloū fei kediame gabai.

¹⁰ O keme Godihā kuguokoū be koū gue nalaj̄ dala, ni duma, A ma ta toboū di o ta toboū ba ebukoū ile dalali, ne ẹ miloloū yodei ke. *Malakai 3:1*

¹¹ A nimokoū damaledo toboloū kuhe. Fafeleya degedi o Jonhage sa sibige o oloū fei gabaiye, kenoū si hebeni Hiye Oha woloū daladi sa kokoū be, o hu mei o taha Jon gabai dala.

¹² Fafeleya degedi o Jonha delei kelege tofougoū hagueibe, hebeni Hiye Oha o sasaj̄ woloū daladi keme tama degemoū, nelq̄do dege haguabe demoū, ifine kegenoū dala kuhe. Kenoū si biyadi o kedia toū lamoū nelq̄do degele ili.

¹³ Yobe, habage-degele-duguo-toboū di-o kedia nalaga i keboū, kuoloū ta Mosesh̄a nalaj̄ keboū de oloū fei oe hehegie toboū moū haguabe demoū, Jon ẹ tama degei.

¹⁴ Ni ke dulo tagale ili debabe duma. O Elaija hagualeyodele idi keme Jon.

¹⁵ O koyo na, kihiyoū dalababe, ta kōu defeido du.

¹⁶ Yesuhā haba tobou, a midihō, ifi kōu bōu ge dalagua o sasaj kediā milolōu idi keme, a ta makai kōu gue tobou lamōu. O kediame sisigo sa degei. Yobe, sisigo kediame kefegudi sakōu duwoguali, die mogo diā haguisa idi,

¹⁷ Eige nī hobōu gaba diē femabadomōu kibi haguisa iye, kenōu si nī hobōu ga diē feilebe tagale ili mei. Eiyōu nōu solōu do degedi diē feile iye, kenōu si nīge tagalemōu, solōu do dege gosolo ili mei.

¹⁸ Ifi kōu bōu gebe o sasajyene sisigo kediā degele idi kenōu tefele degele idi. Yobe, Jonhā hagua sieibe, ɛme nalē hiye ta nadiyo mei, tigi kolo huej gofoŋu degei ta nadiyo mei kahā, ɛme duo kasagajye touyode tobolōu idi.

¹⁹ O Kediā Dihī ɛ hagua sulube, nalebōu hueibōu nadi kahā, o sasajye tobolōu idibe, duguma, o koŋume nalē hiyedo nadi. Haba tigi kolo huej gofoŋudo kene hiyedo nadi. ɛ mogo diame ogōu ga tobōu ma gamani sibidi sele kefedi obōu, o midihō kasagaj milolōu idi obōu de. Kege tobolōu idiye, kenōu si o sasaj Godihā degedi kē dugulo idi kediage ɛ tewebe damalēdo dugulo idi.

*O sasaj damaleyodele ili meibe solōu do hiyedo
(Luk 10:13-15)*

²⁰ Kegemōu, Yesuhā damaleyodele iyo mei o sasaj ilo kediāmokōu gofoŋu degei. Yobe, die saya kē, ɛ midihō gehe gehe kōu milōu goumōu dugulo iye, kenōu si diā ta fī bohōlu ili mei kahā degemōu.

²¹ ɛ kōu gue tobou, sa Korasin o sasaj diāma, nīōu tawaibōu. Sa Betsaida diāma nīne nīōu tawaibōu. A sa Tairbōu sa Saidonbōu kokōu ile, midihō gehe gehe nī dihīle kokōu milōu gai sagaj kenōu tefele milōu gai debabe, diā fī bohōu ma, midihō kasagaj degele idi kē solōu do degeliyodema hegibe, yukuei kasagaj kama, dou kugulokōu duweguei.

²² Kegei kahā, a nīmokōu tobolōu kuhe, Godihā tā sale sawisie kelege, hagi nīmokōu hagua kogulobe, sa Tairbōu sa Saidonbōu kediā dugulo sagaj kegei mei, hagi nī dugulobe hiyedo folodo dugulo ile.

²³ Sa Kaperneam o sasaj diāma, nī nīōu sie hebele foguoba, hebenikōu de fologale? Kegele mei, nīme mulōba, o sasaj tofigiedi sa kokōu dalaguale. Yobe, midihō gehe gehe, a nī dihīle milōu gai keme o tahā ile sa Sodomkōu milōu gai debabe, sa keme ta makeli mei, kege dala.

²⁴ A nīmokōu tobolōu kuhe, Godihā tā sale sawisie kelege, hagi nīmokōu hagua kogulobe, sa Sodom tie o sasaj kediā dugulo sagaj kegei mei, hagi nī dugulobe hiyedo folodo dugulo ile.

*Yesuhage nī amokōu hagua misihomabeede tobou
(Luk 10:21-22)*

²⁵ Kelegebe, Yesuhā kōu gue tobou, Aye, nāme agudiobōu sa sibigebōu olōu fej kahā Hiye O. A nāmokōu bolofeyode tobolōu. Yobe, ne nelē keme twebōu fimajbōu hiyedo o kediāmokōu hehegile mei, haba o sasaj dioŋusie dihi sagaj dege dalagua kediāmokōu nōu hehegiei kahā degemōu.

²⁶ Damalēdo, Aye noŋu tagai sagaj kenōu tefele degei.

²⁷ Yesuhā haba tobou, Aye Godihage bi olōu feibe mā dobogoŋu tagetōu kōu dogogu dala. Dihī keme o tae ta tewe mei. Dihī keme Aye Godi yoŋunōu si tewe. Aye Godine o tae ta tewe mei. ɛ Dihī yoŋubōu, haba o sasaj, Dihī kahā ɛ Aye kōu hehegielamōu degei kediānōu si Aye Godibe tewe degele i.

²⁸ Yesuhā haba tobou, o koyo nā, ne tōu misi degeibabe, amokōu hagua. Sasaj koyo nā hagi dugubabe, nā amokōu hagua misiho.

²⁹ Nj mā tā dulo, mā dabai degelababe, mā hayedu hagua dalama, ɛme gofoŋu degedi o mei kahā degemōu. Ame mayoŋu mā hū hiye degedi o mei. Nj amokōu hagua, misiholo duwolonōu.

³⁰ Yobe, nī mā hayedu dabai degele dalababe, hagi a nīmokōu hebemabeedele keme hagi hiyedo mei.

12

*Yesuhā misiholo duwodi sawisie kelege dabai degele kuolōu dogogu kahā tā
(Mak 2:23-28; Luk 6:1-5)*

¹ Habage, misiholo duwodi sawisie i ta kelege, Yesubou dia hebe hai sa duoya ke yai. E dabai degedi o kedia hegie degeimou, nale fi gama nalamou yai.

² Farisi o kedia ke duguomou, Yesukou kougue tobolou i, na dugu, ne dabai degedi o kedia misiholo duwodi sawisie kaha kuolou ke gobolou iliyode tobolou i.

³ E sima tobou, Devitha degei ta kuguokou nalai dala keme nige husouma tawale ili mei sa degei.* Devitbou e mogo diabou kedia hegie degele i kaha ta ke a nimokou toboulamou.

⁴ Devit e Godiha falai mosokou folomou, ou si Godiha dihile kokou dogogu daladi ke momumamou, dia oloufeji nala i. Ou si keme kuolou, mogoudu dalaguadi o kedianou nala idi.

⁵ Haba tabe, ni Mosesha kuolou ta kuguokou nalai dala keme husouma tawale ili mei sa degei. Ta keme kougue nalai dala, misiholo duwodi sawisie kelegebe, mogoudu dalaguadi o kedia Godiha mosokou die dabai degele idiye, kenousi dia kuolou ta gobolou idiyi mei. Nige keme tawale iyo mei sa degei.

⁶ A nimokou tobolou kuhe, o kuokou tafala koume Godiha moso gabama folodo dala.

⁷ Godiha tobou keme kougue nalai,

Ni amokou gali sile nele idibe dafoulu. Age ni o sasai kediamokou soloude degele idi kenou tagali. *Hosea 6:6*

Ni ta kaha sibige ke tawale i debabe, ni o midihq kasagai ta degele ili mei kediamme mou yoyuwa ta sadiyo mei.

⁸ Yobe, O Kedia Dihi eme misiholo duwodi sawisie ke dia daladi kaha degeimou.

Misiholo duwodi sawisie kelege, Yesuha o dobogou kasagai degei ta bologuaji (Mak 3:1-6; Luk 6:6-11)

⁹ Kegemou, Yesube toufougou fogou ile, die egei mosokou felei.

¹⁰ Folomou dugube, o ta e dobogou tei keme kokou duwomou dugu. O ilo kedia ege Yesu ta saleyodema fima duwoguali, emokou yodu, misiholo duwodi sawisie kelegebe, Mosesha kuolou kou maiye, haba di o ke bologuquba bolq degeibabe de bolq?

¹¹ Yesuha diamokou tobou, ni wai sipsip ta misiholo duwodi sawisie kelege ulou daikou fiyoubabe, nige kage degele? Nige toto de mala felegale?

¹² O sasai nime sibige hiyedo, wai sipsip gabama felei. Kegei kaha degemou, di misiholo duwodi sawisie kelegebe, omokou midihq bolofei ke milolou keme bolofei.

¹³ E kege toboumamou, dobogou tei o kokou tobou, ne dobogou doususuguyedeimou, o kaha e dobogou doususugumou bolq degei, e dobogou ilo bolqdo kenou tefei.

¹⁴ O ke bolq degeimou, Farisi o kedia moso ke toufougou, mihikou muguamou, Yesube kage wolo domou tugulo tobolou i.

Yesube damaledo Godiha dabai degedi o

¹⁵ Yesuha Farisi o kedia e walamou degele ili ke tawalemou, sa ke toufougou fogou i. O sasai sudo e imou sesega yai. O ilo dou kedia e oloufeji bologuqumou bolq degele i.

¹⁶ E diamokou e kege degeliyode toboumamou suluguadamabeedei.

¹⁷ E ke mou yoyuwa degeli mei, Hiye Oha kou tobou keme damaledo tama degeyadomou e kuhe degei. Yobe, Hiye Oha habage-degele-duguo-tobou-di-o Aisaiaha mogouye ke kougue tobou,

¹⁸ Koume ma dabai degedi o, a maka degei ke. Age eme tagalido, emokou hohq hiyedo degeli. A ma Duo Bolofei tobouba, e toubu, sa sa o sasai kediamokou midihq douqo ke hehegie tobolou.

¹⁹ E tae biyale mei, hiligedo tobolou mei. Obe e alikouge toubu dulo ile mei.

²⁰ Hiye nele mei dege siladi keme e dolodo silq mei. Kenou tefei, kamai dou hohq hiyefei mei keme e ta somougulou mei. E dabai kegenou degeligi, douqo midihq keme hiyedo degele.

²¹ E hu tageya ke sa sa obiyei kedia damaleyodema e dia dogougulo ke dia dalaguale. *Aisaia 42:1-4*

* 12:3 12:3 1 Samuel 21:6

Diq Yesube Belsebulbōude dabai degediyode tobolōu i*

(Mak 3:20-30; Luk 11:14-23, 12:10)

²² Kegemōu, Yesuhā o ilo kelege o ta, duo kasagaiye tou ke wolōu hagua felejimōu dugu. O keme dihq du degei, tane mei. O ke wolōu hagua felegomōu, e bologuomōu, ta tobou, dihq bolq degei.

²³ O sasaj kedia ke duguo kesigiemōu, o kojume Devithā dihi sa degeiyode tobolōu i.

²⁴ Farisi o kedia ta ke dulomōu, o kojumahā duo kasagai igisedibe, e duo kasagai kedia hiye o Belsebulhā neleyenōu igisediyode tobolōu i.

²⁵ Kenōusi Yesuhā die fimaj oloufej tawalemōu, diamokōu tobou, sa ta obiyei kedia diojusie fileba biyoubabe, sa kele obiyei keme makolo. Sa hiye ta kediae diojusie fileba biyoubabe, sa ke tie obe bologua ta dalale mei. Haba, o sosou tanouyene diojusie fileba biyoubabe, sosou keme ta bologua dalale mei.

²⁶ Kenou tefei, Tamahā Tamā igiseibabe, keme yojusie fili, e obiyei kediae kage bologua dalale.

²⁷ Nj a Belsebulhā neleyenōu duo kasagai igeseliyode tobolōu ili keme damale debabe, nj mogo diae o koyoha neleye duo kasagai igisele idiya? Nj yaba, diamokōu ke yodubabe, diae ta nj tobolōu keme doqdo meiyode tobolōu ile.

²⁸ Kenōusi Godihā Duo Bolofehā neleya ke, a duo kasagai igiseibabe, nj kougue tawama, Godihā wolōu daladi keme njmokōu kou haguet daladade tawama.

²⁹ Kegemōu, Yesuhā haba tobou, o tahā neledō o tahā mosokōu foloba, bi hiyow ta moloju sagaj mei. Neledō o ke tigama dogouobasi, bimaj e mosodu dalagua ke moloju.

³⁰ Yesuhā haba tobou, o mā mogo mei keme amokōu ho degedi o. O koyoha a dogouguo o sasaj kefeiyō mei, keme o sasaj atiladi o.

³¹ Kegemōu, Yesuhā haba tobou, a njmokōu tobolōu kuhe. Godihage obe midihq kasagai milougadi kebōu, ta kasagai tobōdi kebōude oloufej kou gebe meiyodelenōu. Kenōusi o tahā ta Duo Bolofej huyafej degeibabe, Godihage midihq keme ta gebe meiyodele mei.

³² O koyoha O Kedia Dihi emokōu ta kasagai dege toboubabe, Godihage gebe meiyodelenōu. Kenōusi o koyoha Duo Bolofej huyafej degeibabe, Godihage midihq keme ta gebe meiyodele mei. Ifibōu sabitabōu yofu kegenōu dalale.

Hebe kasagaiyege kolo kasagai madi

(Luk 6:43-45)

³³ Yesuhā haba kougue tobou, hebe bolqdo kaha e kolo malene bolqonou dugulo. Nebe, hebe kasagaiyene, e kolobe kasagajnou dugulo. E kolo kokouge hebe kasagajbou bolqobou ke kuhe duguo tawadi.

³⁴ Njme hiye bei sa degei. Nj midihq doqdo mei ke milolou idi kaha, nj ta bolqdo ta tobolou ile sagaj mei. O e fimaj duledu kagei kagei ke amama dalamoube, e mogouyene ta kenou tefele toboudi.

³⁵ O bolofej duledube fimaj bolofejyenou daladi. Kegei kaha ege midihq bolofej kenou degedi. O doqdo mei, e duledube fimaj kasagajyenou daladi. Kegei kaha ege midihq kasagajnou degedi.

³⁶ Kenōusi a njmokōu tobolōu kuhe, uwage sawisie, ta sale kelegebe, ta kasagai, o sasajye tobolōu idi keme Godihā file.

³⁷ Noju ne ta kahanoube Godihage name doqdo oyodele, haba o kasagajyodene tobolōu.

O ilo kediae Yesukou midihq gehe ta milouyedele i

(Mak 8:11-12; Luk 11:29-32)

³⁸ Kegemōu, Moseshā kuolou yo dulo i obou, Farisi obou kedia Yesukou, Tisa, ei tagalibe, na midihq gehe ta milouba dugubasi, name Godihā toboumou haguetdade tawaleyode tobolōu i.

³⁹ Kegemōu, e diamokōu tobou, ifi koubougebe o sasaj kedia Godi tobekou muguomou, midihq doqdo mei kenou milolou dalagua. Diae midihq gehe hegiba dugulamou yodulo iliye, kenōusi midihq gehe ta milouba dugulo ile mei. Midihq gehe, habage-degele-duguo-toboudi-o Jonahā dugu sagaj kenou tefele dugulo ile.

† 12:21 (12:22 widio ta) Belsebul e hu tabe Tamā.

⁴⁰ Yobe, sawisieï kamadia agalibōu huliamebōude Jona e miye hiye kaha guamedu deleï. Nebe kenōu tefeï, O Kediā Dihi ene sawisieï kamadia agalibōu huliamebōude mihi daimikou tilale.

⁴¹ Sawisieï Godiha o sasai ta sale kelegebe, Ninive[‡] o sasai kediā ta sale kokou tafalaguali, diage ifi kōubōuge dalagua o sasai ke ta sa ile. Yobe, Ninive o kediame Jonaha egei tobōumou dulomou, fi bohōlou i kaha degemou. Kenōusi o ta ifi n̄ibōude dala, eme Jona gabai.

⁴² Haba sawisieï Godiha ta sale kelegebe, sa aso mulu figi ilo ke wolou daladi sasai[§] ene ta sale kokou tafalali, ege ifi kōubōuge dalagua o sasai kediā ta sale. Yobe, eme sa ahudo, aso mulu kaha figi ilo kokou daladi sasaiye, hiye o Solomonha tewe bolofei ke du haguei. Kenōusi o ta ifi n̄ibōude dala, eme Solomon gabai.

Duo kasagai e haba bohōlōumā haguei
(Luk 11:24-26)

⁴³ Yesuha haba tobou, duo kasagai taha o ta tōufogou fogou ilemou, fafagai sa kokou misiholo timou ka sieiye, kenōusi e moso ta duguli mei.

⁴⁴ Kegemou, e kōugue tobou, a bohōlōumā ile, moso mayo[¶]u hiyafogou haguei kokou ile foloyode tobou. Bohōlōumā hagua, e mosokou folomou dugube, mosodube duo ta dalamou duguli mei. Moso keme kofai tigima similou dalamou dugu.

⁴⁵ Kegeimou, e haba ile, duo kasagai dolo kasagaido oloufeï dioyosi kege wōuma haguamou, moso kokou fologa deleigui. Kegemou, o keme yo[¶]u yufi kasagai dege deleï ke fogoumou, ifibe dolo kasagaido degei dala. Nebe, o sasai ifi kōubōuge dalagua kediā midihō kasagai milōuga idine kenou tefele degele idi.

Koyobe Yesuha e adiōubou e mala diābōu?
(Mak 3:31-35; Luk 8:19-21)

⁴⁶ Yesube o sasai kediāmokou egei tobolou dalamou, e adiōubou e mala diābōu kediā ebou ta kalamou haguasie, mihi[¶]kou baha tefeleigui.

⁴⁷ Tafalaguamou, o taha emokou tobou, ne adiōubou ne mala diābōu haguasie, nabōude ta kalamou, mihi[¶]kou tafalaguayode tobou.

⁴⁸ Kenōusi Yesuha e ta sima kōugue tobou, koyobe ma adiōubou ma mala diābōu?

⁴⁹ E kege tobōumamou, e dabai degedi o kediāmokou dobogo[¶]u fogoumou kōugue tobou, na dugu, o ko[¶]udiāsi ma adiōubou, ma malābōube kuhe.

⁵⁰ O sasai ma Aye hebenitōu duwo kaha tagaliya ke sulugua kediānōusi ma malābōu, ma bobasibou, ma adiōubou diame kehe.

13

Ta makaibe nalē hou hebe haimikou hebesei kokou ma tobou
(Mak 4:1-9; Luk 8:4-8)

¹ Sawisieï kelegebe, Yesube e moso tōufogoumou, ohueiyai ko kokou ile duwei.

² Duwomou, o sasai sudo haguasie kefegumou, e mosole ta tilamou kokou folo duwomou, o sasai oloufeï to biyakou tefeleigui.

³ Tafalaguamou, e kelege ta makai sudo tobōumou i. E tabe kōugue tobou, duma. O taha e hebe haimikou nalē hou hebese lamou i.

⁴ Nalē hou hebeseibe, ilo kelebe alikou fiyasigeimou, sio kediā haguasie, mo[¶]uma nalā i.

⁵ Nalē hou ilo kelebe mihi igibou kokou fiyasigei. Mihi hiye mei kaha, nalē hou toto kou fua feleiye,

⁶ kenōusi aso hohogumou, difi hiyedo degeimou, nalē hou oloufeï tofigiei, tefebou mei kaha degemou.

⁷ Nalē hou ilo kelebe aye ti yo kodu fiyasigei. Nalē hou foloumou, aye ti kaha ne folomou, nalē hou ke gogu.

⁸ Nalē hou ilo kelebe mihi bolofei kokou fiyasigei. Nalē hou folomou, sibige hiyedo ma i. Ilo kelebe 100 kege ma i, ilo kelebe 60 kege ma i, ilo kelebe 30 kege ma iyodei.

⁹ O koyo na, kihiyou dalababe, ta ko[¶]u defeido du.

*Yesuha tã makai hehegie tobôudi kaha sibige ke tobou
(Mak 4:10-12; Luk 8:9-10)*

¹⁰ Kegemôu, Yesuha e dabai degedi o kediã haguasie, emokôu kougue yodulo i, na o sasaj kediãmokôu kageimôu tã makainôu tobôudiya?

¹¹ E tobou, hebeni Hiye Ohã o sasaj wolôu daladi kaha sibige keme nã tawamabadomôu yoŋu nïmokôu kôu hegi. Tã kaha sibigebe nã kôu tewe, mogogou ta dala mei. O damaleyodele ili mei kediãmokôunôusi tamã dege hehegieiyo mei.

¹² O taha bi ilo kele dalababe, Godihage tage dogouguba, bi sũdo degele. Ta mei degele mei. O taha ta bi hiyefej mei debabe, e bi huyadefej dala keme Godihã moloŋu.

¹³ A o sasaj kediãmokôu tã makai kenôu tobôudi kaha yobe kougue, diage die dihoye kôu dugulo idiye, kenôusi diã ta tawale idiyo mei. Die kihiyoye kôu dulo idiye, kenôusi diã tã kaha sibigebe tawale idiyo mei.

¹⁴ Kegemôu, habage-degele-duguo-tobôudi-o Aisaiaha tobou keme damaledo diãmokôu tamã degei. E kougue nalaj,

Nã kôu duloye, kenôusi sibige ta tawale ile mei.

Nã kôu duguloye, kenôusi sibige ta dugulo ile mei.

¹⁵ O sasaj koŋudiã die fiãbe hiligido dalagua.

Die kihiyoye dulobe dafa i.

Die dihone bagã i.

Kegeligi, die dihoye duguo, kihiyoye duloba, sibige tawaleba, fi bohólôu amokôu haguasieiba, a bologuquba, bolô degele iye domôu. *Aisaia 6:9-10*

¹⁶ Nãnôusi dugulo ili kaha degeimôu, hohô degema. Nã dulo ili kaha degeimôu, hohô degema.

¹⁷ Kegei kaha, a nïmokôu damaledo tobolôu kuhe. Afu kôuguai o kediã delei kelegebe, habage-degele-duguo-tobôudi-obôu, dõdu obôu sũdo kediage ifi nã dugulo ili koŋume, diãne dugulo sagaj degele idi. Kenôusi diã ta dugulo ili mei. Nã dulo koŋume diãne dulo sagaj degele i. Kenôusi diã ta dulo ili mei.

*Nalë hou hebesei tã makai kaha sibige
(Mak 4:13-20; Luk 8:11-15)*

¹⁸ Kegemôu Yesuha haba kougue tobou, nã duma. Tã makai a nïmokôu tobou kaha sibigebe kougue.

¹⁹ O koyoha Godihã o sasaj wolôu dalale kaha tã ke kôu duye, sibige ta tawali mei degeimôube, Tamaha hagua, tã o kaha duledu segei ke figã moŋudi. Keme nalë hou alikôu hebesei ke sã degei.

²⁰ Nalë hou mihi igibôu kokôu hebesei kaha sibigebe kougue, o Godihã tã dulo, toto tawalemôu hohô degediye,

²¹ kenôusi o keme tefebôu mei kaha, Godihã tãbe hiyefej daladiyo mei. Godihã tã sesele ilamôu degeligi, hagi gehë gehëbôu, haba oe e makolamôu degele imôu duguomôube, e damaleyodei keme totonôu tóufogôudi.

²² Nalë hou ayë ti yokôu hebesei kaha sibigebe kougue, o Godihã tã kôu duye, kenôusi e sa sibige koŋumaha hagibôu, sele hiyedo moloŋu sagaj fimãibôu kahage Godihã tã ke akogumôu, sibige ta mađiyo mei.

²³ Kenôusi, nalë hou mihi bolofej kokôu hebesei kaha sibigebe kougue, o Godihã tã dulo tawali keme segei folo sibige hiyedo mađi ke sã degei. Ilo kele 100 kege mađi, ilo kelebe 60 kege mađi, ilo kelebe 30 kege mađi.

Tã makaiãbe hebe haimikôu diõ kasagaj felei kokôu ma tobou

²⁴ Kegemôu, Yesuha o kediãmokôu haba tã makai ta kougue tobou, hebeni Hiye Ohã o sasaj wolôu daladi keme, o taha e hebe haimikôu ile, nalë hou bolodo sogogaj sagaj kenôu tefei.

²⁵ Huljame o oloufej tiasigeimôu, e ho o kaha ile, hebe haimikôu folo, diõ kasagaj kaha hou ke sogogama fogôu i.

²⁶ Habage, segei hou sogogaj ke fologa, sibige moqmôu, diõ kasagaj kene fologa hiye degei.

²⁷ Hebe hai obou kaha dabai degedi o kedia ya dugube, diq kasagaine fologoumou duguomou hagua yodulo i, hiye o, na ne hebe haimikoube de nale hou bolodo kenou sogogai? Kagemou, diq kasagai kebou fologouya?

²⁸ Kegemou, hebe hai obou kaha tobou, koume ho o taha segeiyodei. Dabai degedi o kedia kougue yodulo i, ei yaba, diq kasagai ke de tigielse?

²⁹ Kecedama. Diq kasagai ke tigusiligi, nale hou bolou keboude tigima hebeseiye.

³⁰ Nale hou bolodobou, diq kasagiboude fologa, suwi degeiba, a hebe hai dabai degele idi o kediamokou, diq kasagai keboude tigima, tigiye tigiigima, doulukou hebesamabeede. Kegemaba, nale sibige bolodo ke mouma hagua, ma mosokou dogogumabeede tobolou.

Ta makaibe nale mastet ho kokou ma tobou*
(Mak 4:30-32; Luk 13:18-19)

³¹ Kegemou, Yesuha o kediamokou haba ta makai ta tobou, hebeni Hiye Oha o sasai wolou daladi midihou keme nale mastet ho sagai kegei, o taha touma ile, e hebe haimikou sogoma fogou haguei.

³² Mastet ho keme nale ilo kedia ho sagai kegei mei. Huyadefeido ke sogodi. Kenousi mastet hou kaha folomou hiyedo degedibe, segei ilo kelebe e hiye degedi sagai kegediyo mei. Eme hebe sa degei, sio kedia haguasie, hebe kaha go kokou bi togolo idiyode tobou.

Ta makaibe ou sidi mola kokou ma tobou*
(Luk 13:20-21)

³³ Kegemou, Yesuha o kediamokou haba ta makai ta tobou, hebeni Hiye Oha o sasai wolou daladibe, ou sidi mola sa degei, sasai tae mala ou sagai keboude tiagewoma fogoumou dalali, yonou fofamou hiye degedi sagai kenou tefei.

Yesuha egeibe ta makaiyanou toboudi
(Mak 4:33-34)

³⁴ Yesuha o sasai kediamokou hehegie toboudibe, e ta makainou toboudi. E ta sibigeboude ta toboudiyo mei.

³⁵ E kege degeimou, habage-degele-duguo-toboudi-o kaha kou tobou keme damaledo tama degei.

A ta makai ta hehegie toboulamou.

A bimai sa sibige kou milou kelege wogoguei delei, koubougene you kegenou dala ke toboulamou.

Buk Song 78:2

Diq kasagai fologai ta makai kaha sibige

³⁶ Kegemou, Yesuha o sasai kedia toufougoumou, mosodu felei. Foloumou, e dabai degedi o kedia haguasie felegamou, na eimokou diq kasagai hebe haimikou felei ta makai kaha sibige ke tobouyedele i.

³⁷ Kegemou, Yesuha tobou, o nale hou bolodo segei o keme O Kedia Dihi.

³⁸ Hebe hai sa keme sa sibige kou. Nale hou bolodo keme o sasai oloufeji, hebeni Hiye Oha wolou daladi kedia. Diq kasagai keme midihou kasagai miloude o, Tamaha sisigo.

³⁹ Ho o diq kasagai hou segei o keme Tama. Nale segei suwi degele sawisie keme uwage sawisie. Nale segei ke moude o kediamou esol o kedia.

⁴⁰ Hebe hai dabai degedi o kedia diq kasagai tigiigima, doulukou si sagai, uwage sawisie kelegene kegenou degele.

⁴¹ Kelegebe, O Kedia Dihihou e esol o kediamokou tobouba haguasieba, Godihou o sasai wolou daladi sa kokou, o sasai damaleyodele i kedia dalaguaba, midihou kasagai hehegiendi obou, ta dulo idiyoyou mei obou oloufeji

⁴² dou hiye kokou hebeseiba, gosoloba die me dougile ile.

⁴³ Doulukou hebeseiba, doude o sasai kediamou die Ayehou sa kokou dalagualebe, dia aso hohogudi sagai kenou tefehele hohou dege dalaguale. O koyo na, kihiyou dalababe, ta kou du.

Ta makaibe sele sai bokisi mihikou mogogou kokou ma tobou

* 13:30 13:31 Obe nale saikou mastet mugudi sebe sagai kegei. * 13:32 (13:33 widio ta) Ou sidi mola keme Tok Pisin taage 'yis'. Ou sagai mola keboude simou, hiye degedi.

⁴⁴ Kegemōu, Yesuhā haba tobou, hebeni Hiye Ohā o sasaj wolōu daladibe sele sai ke sã degei, o tae hebe hai sa ta kokōu mihi dama mogogōu fogou sagaj kenōu tefei. O tahã duguomōu haba malã, mihi dama mogogōu fogōumōu, e hohō hiyedo degei, e bimaj oloufejido makisi degema, sele malãmōu, sele kahã hebe hai sa ke mamou.

Tã makaibe wẽ bolofejido kokōu mã tobou

⁴⁵ Kegemōu, Yesuhā haba tobou, tã makai tabe kōugue, hebeni Hiye Ohā o sasaj wolōu daladibe selebōu o tahã wẽ bolodo kadi sagaj kenōu tefei.

⁴⁶ O kahã wẽ bolodo ta kolugi duguo fogōumōu, e bimaj oloufejido makisi degema, sele malãmōu, sele kahã wẽ bolodo ke mamou.

Tã makaibe nekeye miyẽ moñudi kokōu mã tobou

⁴⁷ Kegemōu, Yesuhā tobou, haba tabe kōugue, hebeni Hiye Ohā o sasaj wolōu daladibe neke sã degei, o ilo kediã tãlekōu mousamōu, miyẽ daga daga sũdo moñudi sagaj kenōu tefei.

⁴⁸ Neke amãmoumōu gisigama ya, tã biyãkōu dogoguomōu, miyẽ bolõ bolõ keme tigi mosõ tegeidu kefele i. Miyẽ kasagaj keme tãlekōu hebesele i.

⁴⁹ Nebe, uwage sawisieie kelegebe, esol o kediã haguasie, o sasaj oloufej fileba, dõudo o sasaj kediãme dalaguaba, midihõ kasagaj milõudi o sasaj kediãme

⁵⁰ doulukōu hebesouba, gosoloba die mẽ dõugile ile.

⁵¹ Kegemōu, Yesuhā yodu, niẽge tã a tobōumōu i keme de tawale i? Ei tawale iyode tobou.

⁵² E diãmokōu tobou, kegei kahã, Moseshã kuolõu yo du o, hebeni Hiye Ohã o sasaj wolōu daladibe kōu tewe, o tae kōu hegi kahã degemōu, o keme mosõ hiyedo ta kahã obōu sã degei, e bimaj sũdo dala. E bi sadi mosõ koduge bi bolõ bolõ sũdo moñuma migilibe, bi kōu bolõ kebōu, bi gehebõude moñuma migili.

Sa Nasaret o sasaj kediã Yesuhã tã dulo ili mei

(Mak 6:1-6; Luk 4:16-30)

⁵³ Kegemōu, Yesuhã tã makai oloufej ke tobōuma fogōumōu, sa ke tōufogōu,

⁵⁴ iligi, yoñu e sabekōu felei. Folomōu, o sa ke tie kediã egei mosõdu folomōu, diãmokōu Godihã tã hehegiei. Hehegieimōu, diã dulo kesigiemōu tobolõu i, o koñume tewe keme koyohã neimōu hehegieiya? Midihõ bolõ gehe gehe degegadi kene koyohã hehegieimōu duguo degeiya?

⁵⁵ Diã yodu, o koñume mosõ togodi o kahã dihi? E adiõuhã hũbe Maria? E malã diãme Jemsbōu Josephbōu Saimonbōu Judashbōu?

⁵⁶ E bobasi diãme dibõude dalagua? Midihõ e degegadi oloufej keme koyohã hehegieimōu milõuya? de yodulo i.

⁵⁷ Diã kege tobolōumōu, emokōu dafa imōu, e kōugue tobou, habage-degele-duguo-tobõudi-o kediã hũne sa sa oloufej o sasajiye hebele fogulo idi, ha kenõusi mosõmã o kediãge die tã ta dulo idiyo mei. Dioñu die sabõu die mosõbõu kokõugebe die hũbe meido.

⁵⁸ Yesuhage yoñu e sa kilebe midihõ gehe gehe sũdo degeli mei, yobe o sasaj kediã emokōu ta damalejodele ili mei kahã degemōu.

14

O Herothã Yesube fafeleya degedi o Jonyadei

(Mak 6:14-29; Luk 3:19-20, 9:7-9)

¹ Kelegebe, sa Galili dia daladi o Herot e Yesuhã degegadi tã ke diã susulo imōu du.

² Tobolõu imōu dulomōu, e dabai degedi o kediãmokōu tobou, o keme fafeleya degedi o Jon kōu tolo i kahã haba haguã gehe degeiyode tobou. Kegei kahanõu e midihõ gehe gehe ke kuhe degeyadi tawai.

³ Herothã tã ke tobou kahã yobe kōugue, Jon eme teli mei kelege, Herothã e eyẽ Filiphã sobõu Herodias figõumōu, Jonhã nã ne eyehã sobõu ke figã hũbe dõudo meiyode tobou. Kegei kahã, Herothã o ta tobōumōu, Jon toloumã, didiõ mosõkōu tigi nelẽdo kahã tigama dogogu.

⁵ Herothã Jon kōu walamōu fimajiye, kenõusi e o sasaj kediãmokōu guẽ degei, diãge Jonbe habage-degele-duguo-tobõudi-oyode tobolõu idi kahã degemōu.

⁶ Kegemōu, habage, Herothā adiōuḥā ē malā felej sawisie i kē hohobolōu imōu, ē sasaj Herodiashā sasaj dihi mabigi kahā fele, o kediā dihile kokōu siougōumōu, Herothā hiyedo tagai.

⁷ Hiyedo tagamōu, ē damalēdo maka dege kōugue tobou, nā bi kagei ta amokōu yodubabe, ā dōdo namokōu neleyodei.

⁸ Sasaj mabigi kahā ē duōuḥā amafej tobōumōu dulomōu ile, Herotkōu tobou, Jon fafeleya degedi o kahā widio toto ka, melekikōu sagie, amokōu neyede tobou.

⁹ Hiye o Herot ē tā kē dulomōu, hagi degeiye, kenōsi o nalē nalā duwogua kediā dihile kokōu ē damalēdo kōu degeleyode tobou kahā sidifi degele sagaj degeimōu, ē o takōu, sasaj mabigi kahā tobou kē degeyede tobōumōu,

¹⁰ o kahā didiō mosokōu ile, Jonḥā widio diafou.

¹¹ Diafolōumōu, melekikōu sagemōu, malā hagua, sasaj mabigi kokōu neimōu, sasaj kahā malā ile, ē adiōukōu nei.

¹² Kegemōu, Jonḥā ē dabai degedi o kediā haguasie, Jon tei malā ile widama fogōu ya, Yesukōu tobolōu i.

*Yesuhā o 5,000 kege kediamokōu nalē nei
(Mak 6:31-44; Luk 9:10-17; Jon 6:1-13)*

¹³ Yesuhā o kediā Jon woumōu tolo i kē dulo fogōu ile, ē dabai degedi obōude mosole sama, ohueiyai ilobōu, o mei sa kokōu yai. O sasaj sa hafej dege dalaguadi kediā Yesuhā i kē dulomōu, diāne ohueiyai koya kē abogoḥuya ē sesele yai.

¹⁴ Yesuhā ohueiyai ilobōu folomōu dugube, o sasaj sūdo kefema dalamōu duguomōu, solōdo hiyedo degei. Do o sasaj kile dalaguane bologuomōu bolō degele i.

¹⁵ Habi degeimōu, ē dabai degedi o kediā haguasiemōu tobou, kōulebe mosō mei, haba huliāne degeli kahā degemōu, nā o sasaj kefegu kē tobōuba ya, sa sa kokōuya kē dioḥu seleye nalē moḥuma nalā ile.

¹⁶ Yesuhage, kageiye o koḥudiā fogōu yale? de tobou. Nalēbe nī diāmokōu nēma.

¹⁷ Dabai degedi o kediā tobou, eibe ōu si olōufej houyosi kegebōu, haba miye bolōu kegenōufej dalayode tobolōu i.

¹⁸ Yesuhā miyeḥōu ōu sibōu kē amokōu moḥuma haguasiemabeede tobou.

¹⁹ Kegemōu, diā nalē kē moḥuma haguasiemōu, ē o sasaj kediamokōu tobou, nī diō sū kokōu duwoguamabeedei. Duwoguamōu, ē ōu si houyosi kege keḥōu, miye bolōu keḥōude malā tolōumōu, hebenitōu daladuguomōu, Godikōu bolofejyode tobou. Tobōumamōu, ōu si kē bafigima, ē dabai degedi o kediamokōu neimōu, diā o sasaj kediamokōu fimōu i.

²⁰ Fimōu, o sasaj olōufej kediā nalā iligi guokōu degele i, nalē kē olōufej mei degele ili mei. Isimo fogou kē tigi mosō tegei olōufej 12 kege kodu sai amagai.

²¹ O nalē nalā i olōufej kediāme 5,000 sagaj kege. Sasajbōu sisigobōudene kōu nalā iye, kenōsi diābōu ḥu sōlī mei.

*Yesuhā ohueiyai tageya tofōu tofōu i
(Mak 6:45-52; Jon 6:16-21)*

²² Kelegenōu, Yesuhā ē dabai degedi o kediamokōu tobou, nī totodo mosole foudu fologaba, nībukōu ohueiyai ilobōu ima. Ame o sasaj kediamokōu imabeedeiba diā youba, hobōu ā nī habage kuhe ile.

²³ O sasaj imabeede tobōumōu fogōu youmōu, ē esofej ile, diḥo baḡa tobōulamōu bitōukōu felei. Huliā degeimōu, ē esofej kotōu delei.

²⁴ Dalali dugube, mosole kē ohueiyai duodo kokōu dalamōu, wi hiyedo hagumōu, tō bobouye mosole bohōula deimōu dugu.

²⁵ Sabiyale hafej degeimōu, Yesuhā ohueiyai tageya kē tofōu tofōu diāmokōu i.

²⁶ Kenōsi ē dabai degedi o kediā ē ohueiyai tageya kē tofōu tofōu hagumōu duguomōu, guē hiyedo degele i. Kēme duo kasagaj taḥā haguluyodema gōūguā i.

²⁷ Guē degele imōu duguomōu, ē kelegenōu totodo tobou, nī hobōu guē degedama. Koḥume anōu. Nī fi nelēdo dege dalama.

²⁸ Kegemōu, Pitahā kōugue tobou, Hiye O, koḥume damalē nādo debabe, nā amokōu tobōuba, ā ohueiyai tageya kē tofōu tofōu namokōu ile.

²⁹ Yesuhā tobou, n̄a haguayedeimōu, Pitahā mosole tōufogōu mulō, ohuejyai tageya k̄e tofōu tofōu Yesukōu i.

³⁰ Iligi, wi hiyedo degeimōu duguo, e gue degeimōu molōugumōu haguismōu, Hiye O, a dogōuguyedei.

³¹ Kege tobōumōu kelegenōu, Yesuhā dobogōu susuguo Pita tolōumōu tobou, n̄e damaleyodeibe huyadefej. N̄a kageimōu f̄i bolōu maj̄ dala?

³² Kegemōu, dilie mosole foudu fologumōu, wi k̄e mei degei.

³³ O mosole foudu duweguei kediā k̄e dugumōu, emokōu yubu sugulo fiya duwoguali, n̄ame damaleđo Godihā Dihiyode tobolōu i.

*Yesuhā sa Genesaretkōu do o sasaj̄ s̄udo bologuomōu bolō degele i
(Mak 6:53-56)*

³⁴ Yesubōu diā ohuejyai dama sa Genesaretkōu fologai.

³⁵ Fologumōu, sa k̄e tie o kediā Yesuhā midihō duguo tawale hobogou. Tawale hobogumōu, tā dogogueimōu, sa sa hafej̄ dege dalagua o sasaj̄ kediā die do o sasaj̄ mōuma haguasie felegai.

³⁶ Felegamōu, emokōu tā nelēdo dege kōugue tobolōu i, n̄a n̄e yukuei k̄e seseguba, do o kediā n̄e yukuei f̄e kokōunōu kugugueiba, bolō degele ileyodele i. Kegeimōu, diā Yesuhā yukuei f̄e kokōunōu kugugueimōu, oloufej̄ bolō degele i.

15

*Godihā tā kahage di kōuguai egei k̄eme gabama feleido dala
(Mak 7:1-13)*

¹ Kegemōu, Farisi obōu, Moseshā kuolōu yo dulo i obōu kediā sa Jerusalem tōufogōu yamōu, Yesukōu fologa yodu,

² n̄e dabai degedi o kediāme di kōuguai egei k̄e sesele idiyo mei k̄eme kageimōu degele idiya? Diā kageimōu dobogōu bigili mei nal̄e nal̄e idiya? de yodulo i.

³ Kegemōu, e sima tobou, n̄i Godihā tā, n̄i dumabeedei k̄eme kageimōu sima mugumōu, n̄iōu n̄i kōuguai midihō k̄enōu sesega idiya?

⁴ Godihā kōugue tobou,

Aye adiōu diliemokōube midihō bolofej̄ k̄enōu hehegieyedei.

Kisim Bek 20:12

Haba kōugue tobou,

O koyohā e aye adiōu diliemokōu tā kasagaj̄ dege tobōubabe, o k̄eme wouba tolo ileyodei.

Kisim Bek 21:17

⁵ K̄enōusi n̄ige kōugue tobōudi, o koyohā bi ta e aye adiōu diliemokōu nel̄e sagaj̄ k̄e haba Godikōu neleyodema makoubabe,

⁶ n̄ige o kahage e aye adiōu diliemokōube midihō bolofej̄ k̄e hegidayede tobolōu idi. Kegei kahā n̄ime Godihā tā huyafej̄ degema, n̄iōu n̄i kōuguai o kediā egei k̄enōu tobolōu idi.

⁷ N̄ime taenōu tobolōu idi o. Aisaiahā habage tamā degele k̄e toboube, e n̄imokōunōu kōugue tobolōumōu nalaj̄,

⁸ O sasaj̄ kōjudiage mā h̄ube taenōu hebele fogulo idi, k̄enōusi die f̄ibe ahudo dalagua. Amokōu ta dala mei.

⁹ Diā hehegedibe, oe kuolōu maj̄ k̄enōu hehegile idi. Kuolōu tā kōjume Godihā tayodema, amokōu mōu yōuwa kege kōumōu hohōbolōu idi. *Aisaia 29:13*

*Yesuhā o duo sibigi degedi kahā tā k̄e tobou
(Mak 7:14-23)*

¹⁰ Kegemōu, Yesuhā o sasaj̄ haguismōu, haguasie kefegumōu tobou, n̄i mā tā duloba tawamabeedei.

¹¹ Nal̄e di nal̄e idi kahage di duobe ta sibigi degediyo mei. Tā kasagaj̄ di tobolōu idi kahanōusi o di duo sibigi degedi.

¹² Kegemōu, e dabai degedi o kediā emokōu haguasie yodulo i, Farisi o kediā n̄e tā k̄e dulomōu dafa ili k̄eme n̄a de tewe?

¹³ Yesuhā tobou, mā Aye hebenitōu duwo kahā e hebe hai sa dala. Nal̄e hou e segeli mei oloufej̄ k̄eme yōu tefebōude teigima hebesele.

¹⁴ Nj Farisi o kediã tōufogōu fogōu ima. O kediã o sasaj hehegilibe, diãme o diho du degei o sa degei. Diho du degei o tahã yogo diho du degei o ta wolōu ibabe, diliebe dilioufa uloudu fiyasigile.

¹⁵ Kegemōu, Pitahã tobou, tã makai nã tobou kahã sibige ke eimokōu hehegie tobouyedei.

¹⁶ E sima tobou, nime kageimōu fi totōu degele iya?

¹⁷ Nalẽ olōufeji di nalã idi keme guamedunōu mulōmōu, habage tamakōu feleđi.

¹⁸ Tã kasagai tobōudi keši, o fimai duge felĩ kahã, o duo sibigi degedi.

¹⁹ A tobolōube, midihō kasagai milōugadi olōufeji o fimai duge tamã degedi kōuguei ke tobolōu, fi kasagai mađi midihō, o wodi midihō, sasaj hiyoubōu, o hiyoubōu degedi midihō, bi hiyou moŋudi midihō, gulokou tobolōumōu tã sadi midihō, yogo susuga tobōudi midihō.

²⁰ Midihō kegeiyenōu o duo kuhe sibigi degedi. O dobogoŋu bigili mei nalẽ nađi kahage e duobe ta sibigi degediyo mei.

Huti Kenan sasaj tahã Yesukōu damaleyodei

(Mak 7:24-30)

²¹ Kegemōu, Yesuhã sa ke tōufogōu ilemōu, sa Tairbōu sa Saidonbōu keleya ke siei.

²² Sumōu, sa kile sasaj, e hutibe Kenan, e hagua haguisa tobou, Hiye O, name Devithã huti. Nã amokōu solōudo dege. Mã sasaj dihi duo kasagaiye tou dala. E hagi hiyedo dugulu.

²³ Kenōusi Yesuhã e tã ta sima tobōuli mei kahã, e dabai degedi o kediã emokōu haguasie tã neleđo dege, nã sasaj ke tobōuba fogōu ile. E di habage haguisa tobōumōu haguluyodele i.

²⁴ Kegemōu, Yesuhã sima kōugue tobou, Godihã a tobōumōu hagueibe, Israel o sasaj kediãnou dogōugulamōu haguei. O sasaj kediãme wai sipsip fogou sagaj kenou tefei.

²⁵ Kenōusi sasaj kahã hagua hafeji dege yubu sugulo fiya duwoli, Hiye O, nã a dogōuguyede tobou.

²⁶ Yesuhã sima tobou, kegeligi di sisigo nalẽ ke moŋuma, so kediãmokōu hebeseiye.

²⁷ Sasaj kahã tobou, Hiye O, nã damaleđo tobolōuye, kenōusi so kediãge nalẽ fi die ayeħã fafai hayedu fiyasigili ke nalã idi.

²⁸ Yesuhã tobou, sobōude, ne damaleyodeibe hiyedo. Nã yodu keme a duyodeimōu, e sasaj dihi ke bolō degei.

Yesuhã do o sasaj sũdo bologuomōu bolō degele i

²⁹ Kegemōu, Yesu e sa ke tōufogōumōu, ohuejyai Galili koya ke iligi, bitokōu folo duwei.

³⁰ Duwomōu, o sasaj sũdo haguasie kefele i. Ibigidio tofigile ibōu, diho du degele ibōu, abogoŋu dobogoŋu gulaj degele ibōu, tã mei degele ibōu, do o sasaj sũdo ilobōude moŋuma haguasie felega, Yesuhã abogoŋu hafeji dege dogogule imōu, e olōufeji bologuomōu, bolō degele hobogou.

³¹ O sasaj kediã dugube, tã mei o kediã tã imōu, abogoŋu dobogoŋu gulaj degele i kediã bolō degele imōu, ibigidio tofigile i kediã tofōu tofōu youmōu, diho du degele i kediãne baha imōu duguo kesigiemōu, Israel o kediã Godihã hũ hebele fogulo i.

Yesuhã o 4,000 kege kediãmokōu nalẽ nei

(Mak 8:1-10)

³² Kegemōu, Yesuhã e dabai degedi o kediã haguismōu, haguasieimōu kōugue tobou, a o sasaj kediãmokōu solōudo degeli. Abōude dalaguai, sawisie kamadia kege mei degeimōu, nalẽ mei degei. A o kediãme mōu kege yamabeede tobolōube dafa, diã yolugi, ali hegieye tofigile sagaj degele iye.

³³ E dabai degedi o kediã sima tobou, sa kuokōube hebe mei mihinōu sa. Di ōu sibe kilija kele mamōumaba, o sasaj sũdo kōuguei koŋu file?

³⁴ E diãmokōu yodu, nĩ ōu sibe kage dala? Diã tobou, ōu si dioyosi kegebōu, miye huyadefej ilo kelebōudenōu dala.

³⁵ Kegemōu, Yesuhã o sasaj kediãmokōu, nĩ mihikōu duwoguamabeede tobou.

³⁶ E ousi dioyosi kege, miyeboude mala toloumou, Godikou bolofeyode tobouma, nale oloufej ke bafigimamou, e dabai degedi o kediakou neimou, dia o sasaj kediakou fimou i.

³⁷ O sasaj oloufej kedia nale ke nala iligi guokou degele imou, isimo fofouguei ke kefema, tigi moso tegei dioyosi kege kodu sa i.

³⁸ O nale nala i oloufej kediame 4,000 kege. Sasajbou sisigoboudene kou nala iye, haba diabou hu souli mei.

³⁹ Kegemou, Yesuha o sasaj kedia toboumou fogou youmou, e mosole samou sa Magadan hafej dege kokou i.

16

Diā Yesukou midihō gehe ta milou yedele i

(Mak 8:11-13; Luk 12:54-56)

¹ Farisi obou, Sadyusi obou kedia Yesukou haguasiemou, e tefeledugulamou emokou midihō gehe ta milou yedele i. Kegeiba, ei duguo tawale, name hebenitou ge Godiha tobou mou hagueidadele.

² E diakou tobou, nige habi agudio wej degeimou duguomou be, idibabe sa bolodegeleyode tobolou idi.

³ Haba nige sa biyoumou, mabi dosogo degema agudio wej degeimou duguomou be, ifibe wi hiyedo hagualeyode tobolou idi. Ni agudiletou duguomou be, sa bolodegelebou, kasagaj degelebou keme kou tawale idiye, kenou si dabai a kou lege degegadi kaha sibigebe ni ta tawale ili mei.

⁴ Ili kou bou gebe o sasaj kedia Godi tobekou muguomou, midihō doudo mei kenou milou dalagua. Diage midihō gehe milou ba dugulamou degele iliye, kenou si midihō gehe ta milou ba dugulo ile mei. Midihō gehe, o Jonaha dugu sagaj kenou tefeledugulo ile. Yesu e kege tobou ma tou fogou i.

*Tā makaiβe Farisi obou Sadyusi obou kedia die ou sidi mola kokou mā tobou **

(Mak 8:14-21)

⁵ Kegemou, Yesubou e dabai degedi obou dia mosole sama, ohueiyai ilobou ya fologamou dugube, ou si ta sali mei. E dabai degedi o kedia totou dege fogou yai.

⁶ Yesuha diakou ta makai kou gue tobou, niou tawaihou. Farisi obou Sadyusi obou kedia die ou sidi mola keme ni moye.

⁷ E dabai degedi o kedia e kege tobou mou dulomou, dioounou tugulo tobolou i, ege di ou si sali mei kaha degemou tobolou yodele i.

⁸ Diā tugulo tobolou imou Yesuha tawalemou tobou, ni damaleyodeibe huyadefej. Ni kageimou di ou si mei ke tugulo tobolou iya?

⁹ Kageimou ni toto tawale ili mei? Di ou si houyosi kege ke o 5,000 kege kediakou fi kelegebe, nale isimo fogoube tigi moso tegei olou fej kage sa ilou?

¹⁰ Haba di ou si dioyosi kege ke o 4,000 kege kediakou fi kelegebe, nale isimo fogoube tigi moso tegei olou fej kage sa ilou?

¹¹ Kageimou a tobolou be ni ta tawale iyo mei? A ou sidi tobou li mei. A toboube ni Farisi obou Sadyusi obou kedia die ou sidi mola keme niou tawaihou yode tobou.

¹² Kegemou, dia ta ke dulo tawale i. E tobou keme ou sidi molayode tobou li meiyee, Farisi obou Sadyusi obou kedia hehegiadi ta keme niou tawaihou yode tobou.

Pitahā Yesube Godihā makaiyode tobou

(Mak 8:27-30; Luk 9:18-21)

¹³ Kegemou, Yesubou dia ya, sa Sisaria Filipai hafej dege kokou fologamou, e dabai degedi o kediakou kou gue yodu, o sasaj kediage O Kedia Dihi keme koyodade tawale iya?

¹⁴ Diā tobou, o ilo kediage name fafeleya degedi o Jonyode tobolou ili. Haba ilo kediage Elaijayodele ili. Haba o ilo kediage name Jeremaiyodele imou, haba iloyege habage-degele-duguo-tobou di-o tayodele ili.

¹⁵ Yesuha haba yodu, niou ge ame koyoyode tawale iya?

* 16:4 16:5-12 Ou sidi mola kaha sibigebe die midihō kasagaj.

¹⁶ Kegemōu, Saimon Pitahā tobou, n̄ame Godih̄a makai o Kelesu, yoŋu kegenōu daladi o kaha, ē Dihiyodei.

¹⁷ Kegemōu, Yesuh̄a tobou, Jonh̄a dihi Saimon, n̄a hohōbolōu nōu. Yobe, n̄a t̄a koŋu tobolōu k̄eme n̄amokōu be o tae ta hegili mei, n̄amokōu be m̄a Aye hebenitōu duwo kahanōu hegi kah̄a degemōu.

¹⁸ Pita, * a n̄amokōu tobolōu kuhe, n̄ame bogo s̄a degei, nelē hiyedo. O sas̄aj amokōu damaleyodeibabe, dīa n̄amokōu haguasie kefeguo nelē dege dalaguale. Todi kah̄age diame gabale saḡaj mei.

¹⁹ Hebeni Hiye Oh̄a o sas̄aj wolōu daladi sa kahā a soŋudi ki k̄eme a n̄amokōu nelē. N̄a sa sibige kuokōu ge degedamabeede tobōu babe, Godih̄a hebenitōu gene degedamabeede tobolōu. Haba n̄a sa sibige kuokōu ge boloyode tobōu babe, Godih̄ane hebenitōu ge boloyode tobolōu.

²⁰ Kegemōu, Yesuh̄a ē dabai degedi o kediamokōu nelēdo dege tobou, n̄ige ame Godih̄a makai o Kelesuyode tobōu damabeedei.

Yesuh̄a ē tolo hafej̄ degeimōu, ē dabai degedi o kediamokōu midih̄o yoŋu degedi saḡaj kenōu tefele degemabdomōu hehegiei

(T̄a Hiye 16:21-20:34)

Yesuh̄a yufido eme tolo ileba, hagūa geh̄e degeleyodei

(Mak 8:31-9:1; Luk 9:22-27)

²¹ Kelege Yesuh̄a ē dabai degedi o kediamokōu yoŋumakōu tam̄a degele k̄e yoma hehegieibe, ē kōu gue tobou, ā sa Jerusalemkōu ile foloba, odo odobōu, mogōu du dalaguadi hiye obōu, Mosesh̄a kuolōu yo dulo i obōu olōu fēj̄ ked̄ia degeiye, ame do hiyedo dugulo. Ame wouba tolo ile, haba sawisiei kamadia kege mei degeiba, ā hagūa geh̄e degele.

²² Kegemōu, Pitahā Yesu wolōu teguo ilemōu, emokōu gofoŋudo dege tobou, Hiye O n̄ame kegei k̄e dugulo mei. K̄eme ā dafa.

²³ Kenōu si Yesuh̄a bohōlōu mōu, Pitakōu kōu gue tobou, Tam̄a, n̄a m̄a tobekōu i. N̄age ā degele k̄e akogulu. N̄ame Godih̄a fim̄ajibe tawaiyo mei. N̄ame o ked̄ia fim̄aj kenōu tawali.

²⁴ Kegemōu, Yesuh̄a ē dabai degedi o kediamokōu tobou, o koyoh̄a ā seselababe, ē yoŋusie huyafej̄ degeba, ā hebe fufugom̄aj hebele ile saḡaj kenōu tefele, ā seseyede tobou.

²⁵ O koyoh̄a yoŋu ē finōu tolōu subabe, ē fī k̄eme mei degeiba, tolo ile. Ha o koyoh̄a m̄a habage sesele iligi toubasi, ē fībe tofousogo tofousogo tofolōu k̄e moloŋu.

²⁶ O tahā sa sibige kuokōu bim̄aj olōu fēj̄do kōu moloŋuye, haba ē fī geh̄e k̄e mōu lī mei dalali toubabe, bī olōu fēj̄ kah̄age ē fībe ta dogōu gulo mei. Ē bim̄aj kah̄age fī tofousogo tofousogo tofolōu k̄eme ta mamoloŋu saḡaj mei.

²⁷ Damal̄edo, O Ked̄ia Dih̄ih̄a ē Aye Godih̄a hohōbōu de hagualebe, ē esol o ked̄iabōu de haguale. Haguaba, hebe k̄e nelēbe, midih̄o obe yoŋu milōu gai saḡaj kenōu tefele nemōu ile, hebe kasaḡajbōu, hebe bolōbōu de o sas̄aj ked̄iamokou tanōu tanōu nemōu ile.

²⁸ Ā n̄imokōu damal̄edo tobolōu kuhe. O ilo kuokōu tafalagua ked̄ia teli mei dalaguale, O Ked̄ia Dihi eme Hiye O dege haguaba, o sas̄aj wolōu dalalaba degeiba dugulo ile.

17

Yesuh̄a tōu bohōlōu mōu geh̄e degeimōu dugulo i

(Mak 9:2-13; Luk 9:28-36)

¹ Sawisiei wal̄ajyosi kege mei degeimōu, Yesuh̄a Pitabōu, Jemsbōu ē mal̄a Jonbōu de bit̄u sasado kotōu wōu ma folomōu, dioŋunōu deleigui.

² Dīa baha dalaguamōu, Yesuh̄a tōu bohōlōu mōu geh̄e degei. Ē midih̄obe as̄o hohōgudi saḡaj kenōu tefele hohōgumōu dugulo i. Ē yukueine f̄o dege hohōguo dalamōu dugulo i.

* 16:18 16:18 H̄u Pita kah̄a sibigebe bogo.

³ Kelegenoū, haba dugube, o Mosesboū Elaijaboū * dilie tamā degemoū, Yesuboū de tā kolo imoū dugulo i.

⁴ Pitahā ke duguomoū, Yesukoū tobou, Hiye O, di koū le tofoloū be bolō. Nā tagaibabe, a koū le mosō dihifei kamadia kege togolo. Tabe ne mosō, tabe Mosesha mosō, tabe Elaijahā mosō.

⁵ Pitahā kege toboloū dalali dugube, mabi fō degei kahā migile, diā oloū fei gogumoū dugu. Mabi timi kilege tā uwo ta koū gue toboū moū du, koŋume mā Dihi. Age ɛme tagadido, emokoū hohō hiyedo degeli. Niġe ɛ tā dumabeede toboū moū du.

⁶ Kegemoū, ɛ dabai degedi o kedia tā uwo ke dulo, guɛ hiyedo degemoū, yubu sugulo fiya, miye duweguei.

⁷ Miye duwoguamoū, Yesuhā hagua hafei degemoū kuguguema tobou, ni haguama. Guɛ degedamabeedei.

⁸ Diā haba dugube, Yesuhā ɛsofei tafalamoū dugulo i. O taboū tafalamoū dugulo ili mei.

⁹ Kegemoū, bitōu ke toū fogoū muguolugi, Yesuhā diamokoū nelɛdo dege koū gue tobou, ni dugu kɛme omokoū hoboū ta toboū dama. Dalali, O Kedia Dihi ɛ tolo ileba, Godihā haguagiba widai toū fogoū iba, ise kelege kuhe toboū mabeedei.

¹⁰ Kegemoū, dabai degedi o kedia yodulo i, kageimoū Mosesha kuoloū yo du o kediage Elaijabe ebukoū haguayede toboloū iya?

¹¹ Kegemoū, Yesuhā tobou, damalɛdo, Elaijabe ebukoū haguaba, bi oloū fei doysusulo.

¹² Kenoū si a nimokoū toboloū kuhe, Elaijabe ebukoū koū haguei. Haguomoū, o kediage ɛme ta duguo tawale ili mei. Emokoū dioŋu die fiye tawagai sagai kenoū degele i. O Kedia Dihibe, diā degeiye, ɛne do dugulo.

¹³ Dabai degedi o kedia tā ke dulomoū, diage ɛme fafeleya degedi o Jon toboloū dade tawale i.

Yesuhā o dihi ta duo kasagaiye tou ke bologuomoū bolō degei

(Mak 9:14-29; Luk 9:37-42)

¹⁴ Yesuboū ɛ dabai degedi oboū diā mugua, o sasai sūdo dalagua kokoū fologoumoū, o ta hagua, Yesukoū yubu sugulo fiyoumoū dugulo i.

¹⁵ Hiye O, nā mā o dihi emokoū soloū do degeyede tobou. E fi totoū dege dio koulugi fiya hagua dedi, do hiyedo dugudi. Doulukoū ne fiyadi, talekoū ne fiyadi.

¹⁶ A ne dabai degedi o kedia mokoū koū malā iye, kenoū si diā bologuomoū ta bolō degeli mei.

¹⁷ Yesuhā tā ke dulomoū tobou, ifi koū boū gedo o sasai niġe ta damaleyodele iyo mei. Ni fimajboū, ni midihoboū be doḡdo mei. Ame nijboū de hiyedo dalalebe dafa. A ni toū fogoū lamoū degeliye, kenoū si dihi kɛme amokoū malā haguama.

¹⁸ Dihi malā haguomoū, Yesuhā duo kasagai kokoū gofoŋu dege toboū moū, duo kasagai ke fogoū imoū, dihi ke kelegenoū bolō degei.

¹⁹ Kegemoū, ɛ dabai degedi o kedia diesofei emokoū haguasiemoū, eige duo kasagai ke igile mugulobe kagei kahā hagi degei? de yodulo i.

²⁰⁻²¹ Kegemoū, ɛ diamokoū tobou, ni Godikoū damaleyodili mei kahā. A nimokoū damalɛdo toboloū kuhe. Ni damaleyodeibe nalɛ mastet ho sagai huyadefeji kegei dalali, bitōu kuokoū, nā kugule teguo ile dalayede toboū babe, bitōu koŋumaha awouba dugulo ile. Damalɛdo, ni Godikoū damaleyodema, kage kage degelaba degeibabe, ni sasale degelenoū.

Yesuhā haba tage ɛme tolo ileba, hagua gehe degeleyodei

(Mak 9:30-32; Luk 9:43-45)

²² Kegemoū, Yesuboū ɛ dabai degele idi oboū diā sa Galili duo kodu kefeguomoū, ɛ diamokoū tobou, O Kedia Dihibe oe ho o kedia mokoū seseguba,

²³ wouba tolo ile, haba sawisie kamadia kege mei degeiba Godihā haguagiba ɛ gehe degele. E dabai degedi o kedia tā ke dulomoū, ɛ sihou hiyedo degele i.

Yesuhā Godihā mosō kokoū sele kefema nei

* 17:3 17:3 Mosesboū Elaijaboū diliebe Juda o kedia koū guai o bolou, afudo koū tofigile i.

²⁴ Yesubou e dabai degedi obou dia ya, sa Kaperneamkou fologamou, Godiha mosokou nedi sele kefedi o kedia Pitakou hagua yodulo i, ni tishage Godiha mosokou nedi sele keme de nedi? Haba nediyu mei?

²⁵ Pitahage, e nediyode tobou.

Kegemou, Pitabe mosokou folo, ta ta tobou li mei dalamou, Yesuha emokou yodu, Saimon, na kage fimouya? Gamani sibidi sele kefedibe, sa sa hiye o kediage o koyo dia sele ke kefema nele idiya? Dioou die sosou dia sele kefema nedi? Haba o ilo kedia nedi?

²⁶ Pitaha tobou, o ilo kedianou nedi. Kegemou Yesuha tobou, damaledo, kegei kaha degemou dioou die sosou dia sele kefema nele idiyo mei.

²⁷ Kegeligi Godiha moso sibidi sele kefedi o kedia damokou gofou degele iye. Kegei kaha, na ile, ohueiyai kokou folo, miye bese. Miye yufido moloou keme, na e maga guloba dugulobe, mogoudu sele dalaba dugulo. Na sele ke mala ile, Godiha moso sibidi sele kefedi o kediamokou neleba, koume Yesu ele sele kefei nelj kuhoyode tobou.

18

Hebeni Hiye Ohā di wolou dalale sa kokou gebe, o koyobe hu hiyedo dalale?

(Mak 9:33-37; Luk 9:46-48)

¹ Kelegebe, Yesuha e dabai degedi o kedia emokou haguasie yodu, hebeni Hiye Ohā ei wolou dalale sa kokou gebe, o koyobe hebenitou hu hiyedo dalale?

² Kegemou, Yesuha dihi huyadefei ta haguismou hagumou, die timidu tefegi.

³ Tefegiemou tobou, a nimokou damaledo tobolou kuhe. Ni fi bohoulou ba, dihi huyadefei kou sagai dege ho fogou babe, hebeni Hiye Ohā wolou dalale sa kokou be ni ta folo meido.

⁴ Kegei kaha, o koyoha yousie huyafei degeba, dihi kou sa degeibabe, hebeni Hiye Ohā wolou daladi sa kokou be eme hu hiye dege dalale.

⁵ Kegeba, o koyoha amokou damaleyodemaba, ma huya ke dihi huyadefei kou sagai ta dogou gubabe, abou de dogou gulu.

Midiho kasagai kaha ge damaleyodei ke makodi

(Mak 9:42-48; Luk 17:1-2)

⁶ Yesuha haba tobou, o taha degeiye, dihi damaleyodei kou sagai tae midiho kasagai milou babe, o keme oye igi hiyedo ta, e gabagikou tigama, to ai hiyekou hebele muguba tolobe bolofei. Keme hebe hiye mei. Hebe Godiha neleba hiyedo folodo.

⁷ Sa sibige o diama, nime niou tawaihou, yobe ni degeiye, o sasai kedia ya, midiho kasagai milou ga idi kaha degemou. Damaledo, midiho kasagai milou ga idi keme ni ta akogulo sagai meiyu, kenou si o midiho kasagai ke hehegiadi o name nou tawaihou.

⁸ Ne dobogou, haba ne abogou kaha na wolou ile midiho kasagai ta milou babe, na ke diafolou hebele fila. Kegema, na fi gehe ke moubasu, na dobogou, abogou tanou feibe bolou, tabou mei. Na dobogou abogou bolou dalali, dou mei degediyu mei kokou hebele muguye.

⁹ Ne diho kaha na wolou ile midiho kasagai ta milou babe, ne diho ke tele fila. Kegema, na Godiha wolou dalale sa kokou foloubasi, na diho tanou feibe bolou, tabou mei. Na diho bolou kege dalali, dou sakou hebele muguye.

¹⁰⁻¹¹ Kegemou, Yesuha haba tobou, niou tawaihou, nige sisigo kou tafalagua tanou ta mabou yode tawadama. Yobe, a nimokou tobolou kuhe, esol o sisigo ke wou ma dalaguadi kediamu ma Aye hebenitou duwo kaha midihokou duwoguadi kaha degemou.

Ta makaihe wai sipsip fogou kokou ma tobou

(Luk 15:3-7)

¹² Yesuha haba kou gue tobou, ni a kou gue tobolou kokou kage fimouya? O taha wai sipsip olou fei 100 kege dalaye, tanou ta fogou babe, o kaha de ka siale? Damaledo, o kaha wai sipsip 99 kege bitou sa kokou dalagua ke tou fogou ile, wai sipsip tanou fei fogou ke ka siale.

¹³ A nimokou damaledo tobolou kuhe. O kaha kolugi duguo malaba, hoho hiyedo degele. Wai sipsip olou fei 99 kege fogou li mei kediamokou be hoho hiye degele mei.

¹⁴ Nebe, ni Aye hebenitou duwo, ege e sisigo tanou ta fogolou be dafai.

O nogoha midiho kasagai milou ke doususudi midiho

¹⁵ Yesuhā haba tobou, nogohā nāmokōū midihō kasagaj milōū babe, nā ile e duguoba, nolōū nōū duwoguali, midihō kasagaj e milou ke dōsusu. E ne tā ke dubabe, nelebe haba mogo degele.

¹⁶ Haba e ne tā du ho fogōū babe, nā o tanōū yo bolōyuo kege ta duguo wolōū ileba, kuhe dōsusu. Kegeibasi,

O bolōyuo, kamadia kege kedia hagi ke duguo tawaleba dōsusu. *Lo 19:15*

¹⁷ Nogohā die tā ke ne ta du ho fogōū babe, haba damaleyodele i o sasaj kediamokōū tobōū yedei. Haba die tā ke ne ta du ho fogōū babe, nāge eme damaleyodili mei o sagaj, gamani sibidi sele kefedi o kasagaj sagaj kegeiyode tawa.

¹⁸ Kegemōū, Yesuhā haba tobou, a nīmokōū damaledo tobolōū kuhe. Nī sa sibige kuokōū ge akogubabe, Godihane hebenitōū ge akogulo. Haba nī sa sibige kuokōū ge bolōyode tobōū babe, Godihane hebenitōū ge bolōyode tobolōū.

¹⁹ A haba nīmokōū tobolōū kuhe, sa sibige kuokōū ge nī o bolōyue fī tanōū degeba, bi ta moloū sagaj degeiba diho baga tobōū babe, mā Aye hebenitōū duwo, e nīmokōū nele.

²⁰ Damaledo, o bolōyuo, kamadiyo kegeye mā huya ke kefeguo dalababe, ane hagua, diābōū de kile dala.

Tā makai be dabai o taha yogohā e bi mōū ke ta duguo fogōū li mei kokōū mā tobou

²¹ Kegemōū, Pitahā Yesukōū hagua yodu, Hiye O, mā mogohā amokōū hagi degemōū ibabe, age olōū feibe kage gebe meiyodele? Dioyosi kegebe de bolō?

²² Kegemōū, Yesuhā sima tobou, dioyosi kegenōū mei. Olōū feibe dioyosi kege ke husoūmōū folobe deba, 77* kegeyode tobou.

²³ Duma, hebeni Hiye Ohā o sasaj wolōū daladi keme tā makai koū sa degei, sa sibige hiye o taha e dabai degele idi o hagusomōū haguasieimōū, bi afu nemōū i kahā hebe ke mōū lamōū degei.

²⁴ Yomogoube, o tae dabai degedi o ta emokōū wolōū hagua felei. O kahā bi hiyedo kōū mōū, sele olōū feibe 10 milion kege.

²⁵ E sele hebe ke nele sagaj mei kahā degemōū, e hiye ohā kōū gue tobou, nābōū ne sasajbōū ne sisigobōū nī olōū fei kege didiō dabai degemabeedei. Haba ne bimaj olōū fei tiga sele moloū ke ne, amokōū neyede tobou.

²⁶ Dabai degedi o kahā yubu sugulo fiyamōū duwoli, tā nelede dege tobou, nā baha duwo, amokōū dafada. Ne sele a naj keme a olōū fei bohōlōū nele.

²⁷ Hiye o kahā tā ke dulomōū, e dabai degedi o kokōū solōū do degemōū, a sele hebe keme duguo fogolōū yodei.

²⁸ Kegemōū, dabai degedi o kahā mulomōū fogōū ile dugube dabai degedi o ta, e mogo ke hagamōū dugu. Yogo kokōū be e sele huyadefei olōū fei 10 kegenōū kōū nei. Kenōū si, e mogo kokōū gofoū degemōū, dobogoūye e gabagidu toloū mōū fifiligili tobou, a nāmokōū sele nei ke amokōū totodo neyedei.

²⁹ Kegemōū, yogohā yubu sugulo fiyamōū duwoli, tā nelede dege tobou, nā baha duwo, amokōū dafada. Ne sele a naj keme a olōū fei bohōlōū nele.

³⁰ Kenōū si e dafamōū, e mogo ke didiō degei. Dalali, sele kahā hebe keme olōū fei bohōlōū nei.

³¹ Kegemōū, dabai degele idi o ilo kedia kegele ke duguo kesigiemōū, hohō degele ili mei. Diā ya, die hiye okōū, ne dabai degedi o kahā yogokōū midihō kasagaj miloyode tobolōū i.

³² Hiye o kahā diā tobolōū ke dulomōū, e dabai degedi o ke hagusomōū hagua feleimōū tobou, nāme dabai degedi o kasagaj. A mā sele hiyedo, nā naj hebe keme duguo fogou, tābōū meiyodei, nāge amokōū tā nele dege tobou kahā degemōū.

³³ A nā kōū solōū do degei. Kageimōū, nā ne mogo kōū solōū do degeli mei?

³⁴ Hiye o kahā gofoū degemōū, e dabai degedi o ke didiō mosō dia daladi o kediamokōū sesegumōū, womōū iligi, sele naj kahā hebe keme olōū fei bohōlōū nei.

³⁵ Kegemōū, nīge nogo diā nīmokōū hagi degei dalaba gebe meiyode ho fogōū babe, kenōū tefei mā Aye hebenitōū duwo, ene nī midihō kasagaj ke gebe meiyodele mei.

* 18:22 18:22 77 sagaj, 70x7 sagaj kege. Kenōū si sibigebe suydoyode tobou.

19

Yesuhā obe sobōu hulomōu hiyafogōu di kaha tā ke tobou

(Mak 10:1-12; Luk 16:18)

¹ Yesuhā tā olōu fei ke tobōu ma mei degeimōu, e sa Galili tōu fogōu, sa Judiakōu ile folomōu, tō Jordan ilobōu i.

² O sasaj sudo e sesega yai. Kokōu ge, Yesuhā do o sasaj bologuqumōu, die do olōu fei bolō degele i.

³ Kegemōu, Farisi o ilo kediā Yesukōu haguasie, e tefele dugulamōu yodulo i, Mosesha kuolōu majeye, obe sobōu huloba, haba mōu de hiyafogolōu nōu?

⁴ Kegemōu, e diamokōu tobou, nime Godihā kuguokōu nalaj dala keme husoꞑuma duguo tawale ili mei sa degei? Yomogou kelegebe, bi olōu fei milōu gai o kahage Obōu sasajbōu de milōu gai. *Stat 1:27*

⁵ Milōu mamōu kōu gue tobou,

Kegei kaha degemōu, obe e aye e adiōu tōu fogōu ile, e sasajbōu de dogōu gubabe, dilie tōu be tanōu fei dege dalale. *Stat 2:24*

⁶ Diliebe bolōu mei, diliebe tanōu feido degei. Kegei kaha degemōu, Godihā tigama fogou keme o tae ta kusidayede tobou.

⁷ Kegemōu, diā emokōu haba yodulo i, Moseshage oe kuguo nalama sobōu kokōu neleba kuhe hiyafogōu yedei keme kageimōu tobolōu?

⁸ Kegemōu, Yesuhā tobou, Mosesha obe sobōu hulomōu hiyafogolōu be tōbōu meiyodei, keme ni fiḡbe hiligido dalaguamōu, e kege kuhe tobou. Kenōu si afu yomogou hagueibe, kege degele idiyo mei.

⁹ A nīmokōu tobolōu kuhe, o koyohā e sobōu, o hiyou ta degeli mei ke hiyafogōu ba, haba sobōu ta hubabe, o keme sobōu hiyou moloꞑu.

¹⁰ Kegemōu, e dabai degele idi o kediā tobolōu i, sobōu huloba, hiyafogolōu keme hagi degei kaha degemōu, sobōu hu ho fogōu basi boloyode tobolōu i.

¹¹ Kegemōu, Yesuhā kōu gue tobou, a tobolōu keme o olōu fei dulo sagaj meiyodei, o ilo Godihā nele neimōu dalagua kedianōu si mā tā ke tawaleba tōlōu ile.

¹² Duma, o ilo kelebe sobōu huli mei o. Ilo kelebe kege mōu yoꞑuwa daladibe, e adiōu hā bolō mei kasagaj degei malā felemōu dalali, ifi dala kuhe. Ilo kelebe oe die tōu ilo ke diafou kaha degemōu, diā dihi degele sagaj mei. Ilo kelenōu si hebeni Hiye Ohā dabai degele kaha degemōu, diā sobōu hulo meiyodele i. Ni o taha mā tā ke dulo sagaj degeibabe, ni tā ke dumabeede tobou.

Yesuhā sisigobe emokōu haguasiemabeede tobou

(Mak 10:13-16; Luk 18:15-17)

¹³ Kegemōu, o sasaj kediā die sisigo moꞑuma, Yesuhā e dobogoꞑu diamokōu dogogou, Godikōu diho baga tobōu yadomōu haguasiei. Kenōu si e dabai degedi o kediā ke duguomōu gofoꞑu dege tobolōu i.

¹⁴ Yesuhā tobou, nige sisigo kediame hobōu akogudama. Tōu fogōu ba, dioꞑu amokōu haguamabeedei. Hebeni Hiye Ohā wolōu daladi sa keme o sasaj sisigo ke sagaj dalagua o sasaj kediā bi.

¹⁵ Kege tobōu mamōu, sisigo kediā widiletōu dobogoꞑu dogogue imamōu fogōu i.

Bibōu o gisai kaha Yesubōu de tā kei

(Mak 10:17-31; Luk 18:18-30)

¹⁶ Kegemōu, o taha Yesukōu hagua yodu, Tisa, a midihō bolō kagei ke milōu basi, ame fi tofousogo tofolōu ke moloꞑu?

¹⁷ Kegemōu, Yesuhā sima tobou, na amokōu kageimōu midihō bolofei ke yoduya? O tanōu tasi bolōdo. Na fi tofousogo tofolōu ke moloꞑu sagaj degeibabe, na Godihā kuolōu tā olōu feido ke sesegayede tobou.

¹⁸ Kegemōu, o kahage, Godihā kuolōu olōu fei keme nage kagei kagei ke tobōu ya? de yodumōu, Yesuhā tobou,

O hobōu woda.

Sasaj hiyou degeda.

Hiyou hobōu moꞑuda.

Gulokou tobolōu ba hobōu tā sada.

19 Aye adiôu diliemokôu be midihô bolofej kenôu hehegieyedei. *Kisim Bek 20:12-16*
 Haba tabe,
 Nâ noŋusie tagadi sagaj kenôu tefe, nogo diâmokôu ne kegenôu tagayedei. *Wok Pris 19:18*

20 Kegemôu, o gisiai kaha tobou, age kuolôu maj olôu fej ke dulo sesegamôu haguei.
 A haba tabe kei degele?

21 Kegemôu, Yesuhage, nâme doŋdonôu dalale sagaj degeibabe, nâ ile, ne bimaj ke tiga, sele moŋumaba, bi mei o kediamokôu fimôu i. Nâ kege degeibasi, ne bi hebenitôu dala ke nâ moloŋu. Kege degema, ma habage seseyede tobou.

22 O gisiai kaha ta ke dulomôu, fi hagi degemôu fogôu i, e bimaj hiyedo dala kaha degemôu.

23 Kegemôu, Yesuha e dabai degedi o kediamokôu tobou, a nimokôu damaledo tobolôu kuhe. Bibôu oyege hebeni Hiye Ohâ wolôu daladi sa kokôu ile folobe hagi hiyedo.

24 A haba nimokôu tobolôu kuhe, wai kamelyege yukuei gofôu di aye kaha aya keme folo sagaj mei, hagi hiyedo. Kenôu tefei, selebôu oe Godiha wolôu daladi sa kokôu folone hagi hiyedo.

25 Kegemôu, dabai degedi o kedia ta ke dulomôu, dia bôu basiado kesigiemôu, emokôu yodulo i, kageibasi, o koyoha fi tofousogo tofousogo tofolôu ke moloŋu?

26 Kegemôu, Yesuha diâmokôu maselemôu tobou, oyege ta tawaga degele sagaj mei. Godiha degelenôu si hagi ta dala meiyode tobou.

27 Kegemôu, Pitaha tobou, nâ du. Eibe bimaj olôu fej tôu fogôu môu, nâ sesele yolu kuhe. Ei kegei kaha hebe bolôdo keme kei bi moloŋu?

28 Kegemôu, Yesuha diâmokôu kôu gue tobou, a nimokôu damaledo tobolôu kuhe. Sa sibige koŋumaha bi olôu fej ke gehê degelebe, O Kedia Dihihâ yoŋu e duwodi bolôdo kokôu folo duwoba, ma habage sesele idi o nîne duwodi bolofeido olôu fej 12 kege kokôu duwoguali, Israel kedia huti olôu fej 12 kege wôu ma dalaguale.

29 O koyoha amokôu damaleyodema, die mosobôu, die eye malabôu, die owôu bobasibôu, die aye adiôu bôu, die sisigobôu, die hebe haibôu olôu fej ke tôu fogôu babe, hebe bolofej o kedia mala ilebe, olôu fej 100 kege mala ile. Diame fi tofousogo tofousogo tofolôu kene mala ile.

30 Kenôu si o súdo, ifi amulo yolu kediamame habagekôu do yale. Haba o súdo, ifi habagekôu do dalaga kediamame amulo yale.

20

Ta makaibe hebe hai dabai degele idi o kediamokôu ma tobou

1 Yesuha haba kôu gue tobou, hebeni Hiye Ohâ o sasaj wolôu daladi keme kôu guei, sa hiyedo tou o taha gusugudo e hebe haikôu sele dabai degele o ilo kele kolugi dugu sagaj kegei.

2 Hebe hai obôu o kaha kôu gue tobou, ifi dabai mei degeiba, ni tanôu tanôu sele dio* tanôu tanôu moŋumôu ileyede tobôu môu, dabai degedi o kedia boloyodema ya, e hebe haimikôu fologamôu dabai degele i.

3 Sabiyamôu, 9 klok sagaj kelege, hebe hai obôu o kaha haba ilemôu dugube, o ilo kelebe kefegudi sa kokôu môu tafalaguamôu dugu.

4 E o kediamokôu, nîne ma hebe haimikôu ya, dabai degema mei degeibasi, a nimokôu hebe doqdo dabai ni degei kenôu tefe te fele neleyede tobou.

5 E kege tobôu môu, dia ya, e hebe haimikôu fologamôu dabai degele i. Habage, agali 12 klok kelegebôu, haba habi 3 klok kelegebôu, e haba ile o tage moŋuma haguamôu, e hebe haimikôu ya fologamôu dabai degele i.

6 Haba habi 5 klok sagaj kelegene, e ilemôu dugube, o ilo kelene môu kege tafalaguamôu dugu. Kageiye, nime gusugu kelege môu nôu tafalaguali, habi degeiya? de yodu.

7 Kegeimôu, diage, o tae eimokôu dabai ta degemabeede tobôu li meiyode tobolôu i. Kegeimôu hiye o kahage, nîne ma hebe haimikôu ya, dabai degemabeede tobou.

* 20:2 20:2 Die tae sele hube 'denarius'. Sawisie tanôu kaha dabai degei kaha hebe keme sele 'denarius' dio tanôu fej nele.

⁸ Kegemōu, huliā degela deimōu kelege, hebe hai obōu kahā ē dabai dia daladi o kokōu kōu gue tobou, dabai degele ili o olōu fei kediā haguasieiba haguasieiba, nā die dabai degei kahā hebe ke neyedei. Nā dabai kahā hebe ke nēmōu ilebe, nā uwage yai o kediāmokōu bukōu yomogōu fimaba, haba diābukōu yai o kediāmokōu be uwagedo fiyede tobou.

⁹ O habi 5 klok kelege dabai yoma degele i o kediā haguasie, diā tanōu tanōu, sele dio tanōu tanōu malā i.

¹⁰ Kegele iligi, o dabai diābukōu do degele i o kediā uwagedo haguasiemōu, diāme sele sūdo moloūdade tawale iye, kēnōu si diāne o tanōu tanōu, sele dio tanōu tanōu malā i.

¹¹ O kediā dugube, diāne sele diobe tanōu tanōu moūmōu duguomōu, hebe hai obōu kōu gofoū dege tobolōu i,

¹² o uwagedo haguasie dabai degele ibe, diā dabai huyafei degele iye, kēnōu si nage diāmokōu be dabai kahā hebe eimokōu nei sagai kēnōu tefele nei. Einōu si agali difi hiyedo kēbōu de duguomōu dabai hiyedo degemōu hagulugi, huliā degela deimōu kelegenōu dabai olōu fei kuhe mei degei.

¹³ Kegemōu, hebe hai obōu o kahāge dabai degei o tanōu taḥa tā simamōu kōu gue tobou, mogo, ā nāmokōu midihō kasagai ta milōu li mei. Da kōu fimai tanōu fei degei kahā degeimōu, nā dabai degei kahā hebe kēme sele dio tanōu fei moū.

¹⁴ Nā nē dabai degei kahā hebe koūū malā fogōu iyedei. A o uwage dabai degei o kokōu ne nāmokōu nei sagai kēnōu tefele nele.

¹⁵ Mā selebe mā binōu. A mā seleye degele sagai kēne mā binōu. Nā kageiye, ā mā sele o kediāmokōu nei kokōu kona degeiya?

¹⁶ Kegemōu, Yesuhā tobou, kēnōu tefei, o sasai, ifi habagekōu do dalagua kedīame amulō yale. Ifi amulō yolu kedīame habagekōu do yale.

Yesuhā uwagedo, ame tolo ileba, haba haguā geḥe degeleyodei

(Mak 10:32-34; Luk 18:31-33)

¹⁷ Sa Jerusalemkōu yolugi, Yesubōu ē dabai degedi o olōu fei 12 kege kediābōu dioūunōu kefeguomōu, ē diāmokōu tobou,

¹⁸ nī duma, di ifi sa Jerusalemkōu ile fologaba, o taḥa O Kediā Dihi kēme mogōu du dalaguadi hiye obōu, Moseshā kuolōu yo dulo i obōu kediāmokōu seseguba, diage woloyodema tā samaba,

¹⁹ sa ta o kediāmokōu sesegulo ile. Seseguba, diage emokōu susuga tobolōu yilō ima, tigi dofōu ye womaba, hebe fufuguomai kōu ikoke degeiba tolo ile. Sawisiei kamadia kege mei degeiba, Godihā haguāgiba, geḥe degeleyode tobou.

Jemsbōu Jonbōu dilie hiye o degelamōu degele i

(Mak 10:35-45)

²⁰ Kegemōu, Sebedihā dihi bolōu dilie adiōu ḥa ē dihi bolōu kēbōu de ile, Yesukōu folomōu, yubu sugulo fiyamōu duwoli, ā yodu tā dalayode tobou.

²¹ Yesuhā yodu, nā kei ke tagaiya? deimōu, ē tobou, nā o sasai wolōu dalale kelegebe, nage mā dihi bolōu koūūme, ta nē dobogoū delekōu duwoba, haba tabe nē dobogoū fofōū kōu duwoba deyede tobolōu ke tagali.

²² Kegemōu, Yesuhā diliemokōu sima tobou, nele amokōu koūū yodulu kahā sibigebe nolōu ge defei ta tawaiyo mei. Nele ā seseibabe, do ā dugulo kēme nelene de dugulo ile? * Ele ke sasale dugulonōu yode tobolōu i.

²³ E haba tobou, damalēdo, nelene do ā dugulo sagai kēnōu tefele kōu duguloye. Kēnōu si o koyobe mā dobogoū delekōu duwoba, fofōū kōu duwoba dele kēme ā ta makale sagai mei. Duwodi bolōu kēme mā Ayeḥa o bolōu ta yoūū ē tagaiya ke makamai dalayode tobou.

²⁴ Kegemōu, dabai degedi o ilo 10 kege kediā tā ke dulomōu, diā Jemsbōu ē malābōu diliemokōu gofoū degele i.

²⁵ Kēnōu si Yesuhā diā haguasieimōu, emokōu haguasieimōu kōu gue tobou, nī olōu fei kōu tewe, sa ilo kelegebe hiye o kediā o sasai nelēdo dege woū ma dalaguadi. Die

* 20:22 20:22 Grik taēge 'kope' ke nalai kahā sibigebe do hiyedo dugulo.

hūbōu o kediage o sasaj̄ kediāmokōu hagi nelemōu, die t̄anōu sesegamabeede tobolōu idi.

²⁶ Midihō kegei keme n̄i degedama. N̄i o koyohā hiye o degelababe, o k̄e n̄ame o ilo kediā dabai degedi o degeyede tobou.

²⁷ Damalēdo, n̄i o tahā hūbōu o degelababe, o k̄e n̄ame nogo diā fisimōu dabainōu degedi o degeyedei.

²⁸ O Kediā Dihi ē hagueine, o tahā ē dogōu guyadomōu haguei mei. E hagueibe, o sasaj̄ dogōu gulamōu haguei. E yoṽunōu tolo ileba, o sasaj̄ sūdo mamōu lamōu kuhe haguei.

*Yesuhā dihō du degei o bolōu kege bologuqumōu bolō degele i
(Mak 10:46-52; Luk 18:35-43)*

²⁹ Yesubōu ē dabai degedi obōu diā Jeriko tōu fogōu imōu, o sasaj̄ sūdo kediā sesega yai.

³⁰ Yolugi dugube, dihō du degei o bolōu kege a f̄ekōu duwoguamōu dugulo i. Dilie Yesu haguluyodeimōu dulomōu, hil̄igedo haguisa i, Hiye O, n̄ame Devithā h̄uti, n̄a ele solōu do degeyedele i.

³¹ O kefeguo tefeleguei kediā gofoṽu degemōu, diliemokōu nele t̄adamabeede tobolōu i. Kenōu si dilie haba hil̄igedo haguissamōu tobolōu i, Hiye O, n̄ame Devithā h̄uti, n̄a ele solōu do dege.

³² Kegemōu, Yesuhā iligi, ali duo kele tofolōu, dilie haguisa yodu, nelege ā nelemokōu kei degele k̄e tagale iya?

³³ Hiye O, ele dihōbe bolōdo degeiba bahale sagaj̄ degeliyode tobolōu i.

³⁴ Dilie kege tobōu mōu, ē solōu do dege, dilie dihō kokōu kugumōu, kelegenōu dilie dihō bolōdo degeimōu, dilie Yesuhā ili sesele yai.

Yesuhā sa Jerusalemkōu ile folomōu, o sasaj̄ kediāmokōu egei hehegiei

(Tā Hiye 21-25)

21

*Yesuhā sa Jerusalemkōu feleibe, gamani hiye onōu tefele felei
(Mak 11:1-11; Luk 19:28-40; Jon 12:12-19)*

¹ Yesubōu diā yolugi, sa Jerusalem hafej̄ degeimōu, sa Betfage, bitōu Olivkōu dala kokōu fologamōu, ē dabai degedi o bolōu ta k̄ediliemokōu tobou,

² nele sa di dugulu kokōu imabeedei. Nele ya fologaba dugu, wai d̄oki, ē dihi wilibōu de, obe bagagie fogou tafalaba dugulo. Wai d̄oki bolōu k̄e fiyolōu ba wolōu haguama.

³ O tahā nelemokōu yodubabe, Hiye Ohā dabai degele dalayodema. Mei degeibabe, totodo wolōu haguasile.

⁴ Koṽume mōu yoṽuwa tamā degeli mei, Godihā tā, habage-degele-duguo-tobōu di-o kahā kōu nalaj̄ keme damalēdo tamā degeyadomōu kuhe degei.

⁵ Sa Saion* tie o sasaj̄ kediāmokōu hehegiema, n̄i duguma, n̄i Hiye O ɛme ē h̄u hebele fogudiyo mei, ē n̄imokōu wai d̄oki tagetōu folomōu hagulu kuhe, wai d̄oki wili kahā tagetōu folomōu haguluyodei. *Sekaraia 9:9*

⁶ Kegemōu, dabai degedi o dilie sa kokōu ya fologa, Yesuhā kōu tobou sagaj̄ kenōu tefele degele i.

⁷ Dilie wai d̄oki bolōu, adiōu bōu ē dihi wilibōu de wolōu haguasie, Yesukōu felegamōu, dilie yukuei sasado k̄e digima, wai d̄oki bolōu kahā tagetōu dogogumōu, Yesu ē kotōu folo biyei.

⁸ Wai d̄oki tagetōu duwomōu imōu, o sūdo die yukuei sasado k̄e digima, aba k̄e mamōu yai. O ilo kediā hebe go diafigima haguasiemōu, aba k̄e mamōu yai.

⁹ O sūdo Yesuhā ile amulō aliya yolubōu, habageya haguasilibōu kediā olōu fejdo hil̄igedo kōu gue tobolōu i,

Devithā h̄uti o, di emokōu hohōbōu me.
Hiye Ohā huya k̄e hagulu o keme Godihā dogōu guyeidebasi.
Di Godikōu hohōbolōu ba, ē h̄u hebele fogume.

Buk Song 118:26

* 21:5 21:5 Sa Saion keme sa Jerusalem.

¹⁰ Kegemōu, Yesu e iligi, sa Jerusalemkōu foloumōu, sa ke tie o sasaj olou fei kedia duguo kesigie yodulo i, o koꝓume koyo?

¹¹ O sasaj kefeguo dalagua kedia tobou, koꝓume habage-degele-duguo-tobou di-o Yesu, sa Galili duo kodu sa Nasaret o.

*O kedia Godiha moso kekaimidu makisi degele imou, Yesuha folo igisei
(Mak 11:15-19; Luk 19:45-48; Jon 2:13-22)*

¹² Kegemōu, Yesuha Godiha moso kekaimidu folomōu dugube, o kedia makisi degele imou duguomōu igiseimōu fogou yai. Sele tiga moꝓudi o kedia fafai ke ne biligisei. Sio kulu obou kedia duwoguadi ke ne biligisei.

¹³ E diamokou tobou, Godiha kuguokou be Ma mosobe diho бага tobolou idi mosoyode nalai dala.

Aisaia 56:7

Kenou si ni degeiye,

Ma mosobe hiyou moꝓudi o kedia womogou di moso sagaj degeli. *Jeremaia 7:11*

¹⁴ Kegemōu, Yesu e Godiha moso kodu tafalamou, o diho du degele ibou, ibigidio tofigile ibou kedia haguasieimou, e bologuomou bolu degele i.

¹⁵ Kenou si mogou du dalaguadi hiye obou, Mosesha kuolou yo dulo i obou kediage e midihogehgeh milou goumou duguo kesigiemou gofoꝓu degele i. Gofou degele i kaha yo tabe kou guei, sisigo, Godiha moso kekaimidu dalagua kediagne, hiligedo kou gue tobolou i, Devitha hutu o, di emokou hohobou mebeede tobolou i kaha.

¹⁶ Hiye o kedia ta ke dulomou, Yesukou be, sisigo kedia tobolou ili keme nage de dulu? de yodulo i. Ehe, a kou duye, ta kuguokou nalai dala keme ni ta husoꝓuma tawale ili mei? Duma,

Na degeiye, sisigo hiye degele ibou, sisigo bisigofeibou kedia ne hu hebele fogulo idi. *Buk Song 8:2*

¹⁷ E kege tobou ma, sa hiye Jerusalem tou fogou mou, sa Betanikou fogou ile tiei.

*Yesuha tobou mou, hebe kiyou fafagale fiyei
(Mak 11:12-14, 20-24)*

¹⁸ Sabiyomou, Yesu e sa hiye kokou boholou ma iligi hegie degei.

¹⁹ Iligi hebe kiyou ta a fekou tafalamou dugu. E ile hafej degemou dugube, kiyou keme kolo ta mali mei. Guoyenou dalaguamou dugu. Kegeimou, e hebe kiyou kokou tobou, name haba kolo ta mađa. Kelegenou, hebe ke totodo fafagale fiyei.

²⁰ Kegeimou duguomou dabai degedi o kedia kesigiemou tobolou i, kageimou hebe kiyou koꝓu totodo fafagale fiyouya?

²¹ Yesuha tobou, a nimokou damaledo tobolou kuhe. Ni Godikou damaleyodema, fimaj bolobou mei debabe, nige a hebe kiyou kuokou degei sagaj kenou tefeledelenou. Hebe kiyou kokou degei sagaj kenou degele mei, ni haba bitou kuokou, na hagua, talekou fogu fiyayedeba, ni tobolou keme tamaga degele.

²² Ni Godikou damaleyodema yodubabe, ni yodulu sagaj keme ege nimokou nele.

*Hiye o kedia Yesukou, name o koyoha huya ke dabai degediya? de yodulo i
(Mak 11:27-33; Luk 20:1-8)*

²³ Kegemou, Yesube Godiha moso kekaimidu folomou, o sasaj kediakomou egei hehegie tobolou dalamou, mogou du dalaguadi hiye obou, odo odobou kedia haguasieimou, emokou yodulo i, name dabai koꝓume koyoha huya ke degediya? Name o koyoha tobou mou, dabai koꝓu kuhe degediya?

²⁴ E o kediakomou tobou, ane nimokou ta ta yodulamou. Ni amokou doudo dege tobou basi, ane nimokou o a tobou mou dabai degeli keme tobolou.

²⁵ Ma yodu tabe kou gue, Jonha fafeleya degedibe koyoha dabai? O kedia dabai? Haba hebeniha dabai?

Kegemou, hiye o kedia dioꝓunou tugulo tobolou i, di hebeniha biyode tobou babe, ege ni Jonha tobou di keme kageimou damaleyodili mei de yoduye.

²⁶ Haba di obenou tawaga degediyode tobou bane, di o kediakomou gue degele ile. Yobe, o sasaj kediage Jonbe habage-degele-duguo-tobou di-odade tawale i kaha degemou.

²⁷ Kegeimou, o kedia Yesukou ei ta tewe meiyode tobolou i. Yesuhane tobou, ane o koyoha a tobou mou dabai koꝓu dege hagui keme a nimokou ta tobolou meiyodei.

Tā makaibe aye tanōu kahā ē dihi bolōu kokōu mā tobou

²⁸ Haba, Yesuhā hiye o kediaṃokōu kōu gue tobou, nī kage tawaiya? O tabe o dihi bolōu dala. E ile, ē dihi wolo kokōu tobou, mā dihi, nā ifi ile, hebe haimikōu dabai dege.

²⁹ Dihi kahā kōu dafayodeiye, habage ē fī bohōlōu mōu, hebe haimikōu i.

³⁰ Haba ē dihi ta kokōu ne yodumōu, dihi kahā tobou, aye, bolōdo, ā iyodeiye, kenōu si ili mei.

³¹ Dihi koṽuhage ē ayeḥā tagai sagai kege degei? O kediaṃ tobou, dihi wolo kahayodele i.

Kegemōu, Yesuhā tobou, ā nīmokōu damaleḍo tobolōu kuḥe. Ogōu ga tobōu ma gamani sibidi sele kefele idi obōu, o hiyou suluguadi sasaiḃōu kediaṃe Godihā wolōu daladi sa kokōu be diḃukōu fologale, nīme habage fologale.

³² Yobe, Jon ē hagua, midihō dōdo ke nīmokōu hehegielamōu kōu degeiye, nī ē tobou kokōu ta damaleyodele ili mei. Haba ogōu ga tobōu ma gamani sibidi sele kefele idi obōu, o hiyou suluguadi sasaiḃōu kediaṃōu si emokōu damaleyodele imōu, nī kōu duguye, kenōu si nī fī bohōlōu mōu, ē tobou kokōu ta damaleyodele ili mei.

Tā makaibe midihō kasagai milōu ga idi o kediaṃ hebe hai dia dalaguadi kokōu mā tobou

(Mak 12:1-12; Luk 20:9-19)

³³ Yesuhā hiye o kediaṃokōu haba kōu gue tobou, nī tā makai ta koṽune duma. Sa obōu tahā ē hebe haimikōu hebe hou sogogama kekai. Kekama mei degeimōu, miḥi dama, dugule bologuai, dabai degedi o ilo kediaṃ hebe kolo kodu sama, tofōu tofōlōu gagima, tigi kolo hueḗ gofoṽudo ke kuhe milōu gamabodomōu. Miḥi dama mei degeimōu, o kahā mosone togoma taḡetōu haba fogolo tegei. Hiyou moṽue domōu dia daladi o keme kotōu tafalayadomōu. Dabai olōu feḗ mei degeimōu, hebe hai obōu kahā o ilo kediaṃokōu ē hebe hai ke heliofeḗ nelēmōu, makisi degemabeede tobou. E hebe kolo ilo kelebe ē biyode tobōu ma, sa ahudo kuhe fogōu i.

³⁴ Habage, hebe kolo ke suwi degele hafeḗ degeimōu, hebe hai obōu kahā ahudo dalali, ē dabai o ilo kele ya, ē hebe kolo ke gama haguamabeede tobou.

³⁵ Kenōu si, hebe hai dabai degele idi o kediaṃ o ilo kediaṃ haguasie feḗgoumōu duguomōu tolōu i. O tabe diḗ tolōu mā woma fogou. Tabe diḗ woumōu tolo i. Tabe diḗ igiye woma fogou.

³⁶ Kegeimōu, hebe hai obōu kahā o ilo sūdo tobōu mōu yai. Ebukōu yai kediaṃe sūdo mei. Ya fogoumōu, hebe hai dabai degedi o kediaṃ haba dioṽu degei sagai kegenōu degele i.

³⁷ Kegemōu, uwagedo hebe hai obōu kahā ē dihido ke tobōu mōu, hebe haimikōu i. E ayeḥā tobou, diḗ mā dihiḗ ṡasi dulo ile.

³⁸ Dihi ke ile foloumōu, hebe hai dabai degele idi o kediaṃ duguomōu, dioṽunōu tugulo tobolōu i, o koṽume, ē aye toubabe, ē ayeḥā bi olōu feḗbe ē moloṽu. Kegei degemōu, di dihi koṽune wouba tolo iba, hebe hai koṽu di moṽumebeede tobolōu i.

³⁹ Diḗ kege tobōu mamōu, dihi ke tolōu mā malā ya, hebe hai feḗkōu ge woumōu tolo i.

⁴⁰ Kegei kahā degemōu, hebe hai obōu kahā hagua feḗbabe, hebe hai dabai degele ili o kediaṃokōu be kage degele? de yodu.

⁴¹ Kegemōu, hiye o kediaṃ tobolōu i, o midihō kasagai degele i o kediaṃokōu be hebe kasagai kenōu neḗba tofigile ile. Kegeiba, hebe hai obōu kahā haba tobōu ba, o ilo kelege ē hebe hai ke heliofeḗ malā ile. Hebe kolo ke suwi degeiba, o kediaṃ makisi degeba, ilo kele emokōu neḗyode tobolōu i.

⁴² Kegemōu, Yesuhā diḗmokōu tobou, tā Godihā kuguokōu nalai dala keme niḡe husoṽuma tawale ili mei? Tā keme kuḥe,

Mouti, moṡo togodi o kediaṃ dugube kasagai degeimōu kōu igile fileḗ keme ē haba meleya mouti fogou. Hiye Ohā degeiyenōu bolō degei dala kuḥe. Ei dugulube, keme bolofeḗdo, di tawaga tobolou sagai mei. *Buk Song 118:22-23*

⁴³ Kegei kahā, ā nīmokōu tobolōu kuḥe, Godihage niḡe wolōu dalale sagai mei. Godihage sa ta o sasai, ē ṡa duloba, ē hebe hai kahā hebe kolo ke emokōu nelē sagai kediaṃōu wolōu dalale.

44 [O mouti kuokou kuwaba fiyoubabe, e dio olou fei gobou gile male. Haba mouti kaha o tagetou fiya fqubabe, e dio olou fei gagile tuweledo male.]*

45 Kegemou, mogou du dalaguadi hiye obou, Farisi obou kediage, Yesuha ta makai keme diamokou tobolou dade tawale i.

46 Dia Yesu kou tolou ma ta salamou degeiye, kenou si degeli mei, dia o sasai kediakou gue degemou. Yobe, o sasai kediage Yesube habage-degele-duguo-tobou di-odade tawale ili kaha degemou.

22

Ta makaike sasai hulamou nale hiyedo kefeguomou nalq i kokou ma tobou (Luk 14:16-24)

1 Kegemou, Yesuha hiye o kediakou haba ta makai ta kou gue tobou,

2 hebeni Hiye Oha o sasai wolou daladi keme kou guei, hiye o taha e dihi o dihi kaha sasai hulamou degeimou, e ayeha e dabai degedi o kediakou tobou mou, dia nale hiyedo kefele i.

3 Nale olou fei kefeguomou tobou, ni ya, o a afu kou diguo fogou kedia ma o dihi e sasai hulo dowo ke nale na haguamabeede tobou mabeedei. E dabai degele idi o kedia ya, kege kou tobolou iye, kenou si o sasai olou fei kedia dafamou, haguasili mei.

4 Haguasili mei kaha degemou, hiye o kaha haba e dabai degedi o ilo kediakou tobou, ni ya, o a kou diguo fogou kediakou nale kefeibe mei degeiyodema. Ma wai bulumakou oyebou, ma bulumakou tou bolofejidobou olou fei wala i. Nale olou fei kefegu dala. Ni haguasie, ma o dihi e sasai hulo dowo nale nala imabeede tobou ma.

5 Kege kou ya tobolou iye, kenou si o sasai kedia olou fei dafamou fogou yai. Ilo kelebe hebe haimikou fogou yai. O ilo kelebe sele dabai dege yai.

6 Haba ilo kediage hiye o kaha dabai degele idi o kedia tou gama woumou tofigiei.

7 Hiye o kaha ke dulomou gofoju hiyedo degei. E ami o kediakou tobou mou ya, o wala i o kedia olou fei woma mei degema, die mosone olou fei douye sisama mei degei.

8 Kegemou, hiye o kaha e dabai degedi o kediakou tobou, ma dihiha sasai hulo dowo ke nale kou kefei mei degeiye, kenou si o a kou didigui kediame o bolq mei kaha degemou, dia ta haguasili mei.

9 Ni ya, a goya fologaba, o sasai koyo ni dugulu keme diguma. Ma o dihi e sasai hulo dowo ke nale na haguamabeedema.

10 Kege tobou mou, dabai degele idi o kedia ya, a goya kamou suluguali, o ilo kele duguo wou ma haguasie felegai. Diame midihq bolq milolou idi o sasajibou, midihq kasagai milolou idi o sasajibou sudo, hiye o kaha mosqdu kefegu, mosq ke amama.

11 O sasai kefegu duwoguamou, hiye o kaha fele dugube, o tabe yukuei bolqdo kali mei. Sasai hulamou yukuei kadi keme ta kali mei duwomou dugu.

12 Hiye o kaha yodu, mogo, name yukuei bolqdo kali mei keme kageimou felej? Kenou si e ta ta figa tobou li mei.

13 Kegemou, hiye o kaha e dabai degele idi o kediakou tobou, ni o ke dobogoujubou abogoujubou tigiima, fekou hulia kele hebele filama. Hulia sa kokou be, dia gosoloba die me dou gile ile.

14 Damaledo, Hiye Oha o sasai sudo kou diguye, kenou si ilo kelenou haguasie felegamabadomou makai.

Obege gamani hiye o Sisarkou be gamani sibidi sele de nele, haba nele sagai mei? (Mak 12:13-17; Luk 20:20-26)

15 Kegemou, Farisi o kedia yamou, diojunou tugulo tobolou i, ta Yesuha tobou gai ke tefele duguoba, ta salamou degele i.

16 Dia kege fimamou, dioju die dabai degele idi obou, Herotha e dabai degele idi obou kedia tobou mou ya, Yesukou fologamou tobolou i, Tisa, ei kou tewe, name damaledo ta tobou di o. Na Godiha midihq hehegedibe, damaledo kenou hehegedi. Na omokou ta gue degediyo mei. Na tobou dibe, o hu dalabou, o hu meibou kediakou ta tanou fejnou tobou di.

* 21:44 21:44 Tewe o kediage ta kojume Matyuhā nalaj mei o taha nalaj sa degeiyodele i.

¹⁷ Kegei kaha, ei yodu ta huyadefeji ta dala kuhe. Dige sibidi sele kefema, gamani hiye o Sisarkou de nele, ha nele sagai mei? Na kage tawaiya?

¹⁸ Kegemou, Yesuha dia e ta salamou degele ilidade tawalemou tobou, nime taenou tobolou idi o. Ni kageimou a tefeledugulo iya?

¹⁹ Sele kefedi sele dio ta mala hagua, amokou hegemabeede tobou. Dia sele dio ta mala hagamou,

²⁰ e diamokou yodu, figisa koubou, hu koubou debe koyohale?

²¹ Diage Sisarhaleyodele i. Kegeimou, Yesuha diamokou tobou, damaledo, Sisarha bi debabe, Sisarkou nema. Godiha bi debabe, Godikou nemabeede tobou.

²² Dia e ta ke dulomou kesigie e tou fogou yai.

*Sadyusi o kedia Yesukou obe tolomou hagua gehedegele idi ke yodulo i
(Mak 12:18-27; Luk 20:27-40)*

²³ Sawisie kelegenou, Sadyusi o kedia Yesukou yai. Diage o tofigieibe hagua gehedegele ile meiyode tobolou idi. Dia ya fologamou, Yesukou kou gue yodulo i,

²⁴ Tisa, Mosesha kou gue tobou, o taha dihi ta degeli mei toubabe, e sosou mei degeiye deba, haba e malaha kuei sasai ke huloba dihi degeibabe, dihi keme e eyeha dihi degele.*

²⁵ Afudo, o eye mala dei olou feji dioyosi kege kou le deleigui. Wolo keme sobou hulomou, dihi ta degeli mei tolo imou, haba e malaha kuei sobou kenou hu.

²⁶ Ene dihi ta degeli mei mou tolo imou, e mala tahane nebe kenou tefeledegei. Kegenou degeligi, eye mala olou feji dioyosi kege keme tofigile hobogou.

²⁷ Habagedo sobou kene tolo i.

²⁸ Kegeba, o tofigile i kedia hagua iba, sobou kene haguquba debabe, o dioyosi kege kediage, sasai keme o koyoha sasai degele? Dia olou feibe sobou tanou kenou hulo iyode tobolou i.

²⁹ Kegemou, Yesuha sima tobou, nige Godiha kuguokou nalagai dala keme ta tawale iyo mei. Godiha nelene ni ta tawale iyo mei. Kegei kaha degemou, ni ta gulai dege tobolou ili.

³⁰ O tofigie kediame gehedegeibabe, sobou hulo ile mei, mou kege tofolou, hebeni esol o sagai degele ile.

³¹ Haba o tofigie o hagua gehedegeleyodili keme, Godiha kuguokou kou gue nalai dala, keme ni huso juma tawale ili mei? Godiha kou gue tobou,

³² Ame Abrahamha Godi, Aisakha Godi, Jekophha Godi.*

Kisim Bek 3:6

Eme tofigie o kedia Godi mei. Godibe o gehede dalagua kedia Godiyode tobou.

³³ O sasai kele kefegu tafalagua kedia Yesuha hehegili ke dulomou kesigile i.

*Godiha ta hiyedo folodo
(Mak 12:28-31; Luk 10:25-28)*

³⁴ Farisi o kedia dube, Yesuha Sadyusi o kedia ta sima tobou mou, Sadyusi o kedia ta mei degele i ke dulomou, dia haguasie, e dala kokou kefele i.

³⁵ Dia kile o tabe, Mosesha kuolou yo du o kaha degeimou, e Yesu tefeledugulamou kou gue yodu,

³⁶ Tisa, Godiha ta, Mosesha nalagai olou feji kelebe, ta hiyedo tanou kaha olou feji goguo tobou keme kou?

³⁷ Kegemou, Yesuha tobou,

Ni Hiye O Godi tagalebe, ni solou bou ni duobou ni fimabou kaha olou fejido tagamabeedei. *Lo 6:5*

³⁸ Ta keme hiyedo folodo, ta taeye ta keme gabale sagai mei.

³⁹ Godiha ta hiye tabe kuhe,

Na nojusie tagadi sagai kenou tefeledegei, nogo diamokou ne kegenou tagayedei. *Wok Pris 19:18*

⁴⁰ Godiha ta bolou keme sibige hiyedo folodo dala. Mosesha kuolou tabou, habage-degeleduguo-tobolou-idi-o kedia tabou olou feji kaha sibigebe kehedyode tobou.

*Yesuha Farisi o kediame Godiha makai o Kelesube koyo? de yodu
(Mak 12:35-37; Luk 20:41-44)*

* 22:24 22:24 Lo 25:5 * 22:32 22:32 O kediame afu tofigie i, kenou si Godiha e dihi ke kokou be sosou dalaguayodei.

- ⁴¹ Farisi o kediã kefeguo tafalaguamôu, Yesuhã diãmokôu yodu,
⁴² Godihã makai o Kelesube nĩ kage tawaiya? Ɛme koyohã dihi? Kegeimôu diage Devithã* dihiyode tobolôu i.
⁴³ Kegemôu, Ɛ diãmokôu yodu, Duo Bolofeiã degeiye, Devithã o Kelesube Ɛ Hiye Oyodeibe kageimôu tobolou? Devithã kôu gue tobou,
⁴⁴ Hiye Ohã mã Hiye Okôu kôu gue tobou, nã mã dobogoũ delekôu duwoba ibe deba, Ɛ nƐ ho o kediã moũmaba, nƐ abogoũ hayedu kefeguloyodei. *Buk Song 110:1*
⁴⁵ Devithage Kelesube Ɛ Hiye Oyodei debabe, nĩge kageimôu o keme Devithã dihiyodele iya?
⁴⁶ Kegemôu, diã o tae Yesuhã tã ta sima tobou li mei. Diã sawisie kelege tofogou mōu emokou gue degeimōu, haba tage ta yodulo ili mei.

23

Yesuhage Farisi obou, kuolou yo dulo i obou kediame midihõ kasagai milou ga idiyodei (Mak 12:38-39; Luk 11:43, 46, 20:45-46)

¹ Kegemôu, Yesuhã o sasã kefeguo dalagua kediãbou, yoũ Ɛ dabi degele idi obou kediãmokou tobou,

² kuolou yo dulo i obou, Farisi obou kediame Mosesã degei midihõ kenou milou ga idi.

³ Kegei kahã degemou, diã hehegile ili olou fei keme nĩ dulo sesema. Haba, midihõ diã milou ga idi keme nĩ degedama. Yobe, midihõ diã hehegie tobolou idi keme dioũ ta milou ga idiyo mei kahã degeimou.

⁴ Diage bi hagi dege tigama, o sasã kediãmokou mañiye kenou si hagi hebeli keme dioũne ta dogou gulo idiyo mei.

⁵ Diã degele idi olou fei keme, o sasã kediã duguyadomou nou degele idi. Godihã tã nalagai sadi yukuei keme hiyedo kenou kama suluguadi. Yukuei sasado kahã yosikou tigi sasado ke gogomoguema kenou kama suluguadi.

⁶ Oe nale hiyedo kefema digumou, nalã idi kelegene, diame duwodi bolofeido kokou duwogualenou tagale idi. Egei mosokou ne fologamou be, egei tobolou o ke hafeido dege duwogualenou tagale idi, o sasã kediage diame hubou odade tawamabadomou.

⁷ Kefegudi sa kokou suluguadine, oe diã duguo agali bolofeyodele ile kenou tagale idi. Oe diame tisa hiyeyodele ile kene diã tagale idiyode tobou.

⁸ Kenou si obege nime hobou tisa hiyeyodele idama. Yobe, nĩ Tisabe tanou fei. Nĩ olou feibe eye malanou dege dalama.

⁹ Sa sibige kuokou o ta nĩ ayeyodedama. Nĩ Ayebe tanou fei, hebenitou duwo kenou.

¹⁰ Haba tabe, obege nime hiye oyodele idama. Nĩ Hiye Obe tanou fei. Ɛme Godihã makai o Kelesunou.

¹¹ Nĩ o tanou fei tae nĩ hiye o degeba, Ɛ nĩ dogou gulo.

¹² Yobe, o koyohã yoũ Ɛ hu kenou hebele fogubabe, Godihage o keme huyafei degele. O koyohã yoũsie huyafei degeibasi, Godihage Ɛ hu ke hebele fogulo.

Yesuhage kuolou yo dulo i obou, Farisi obou kediã midihõ kasagai milou ga idiyodei (Mak 12:40; Luk 11:39-52, 20:47)

¹³⁻¹⁴ Kuolou yo dulo i obou, Farisi obou nime niou tawaibou. Nime taenou tobolou idi o. Hebeni Hiye Ohã wolou daladi sa kahã a keme nĩ tefegudi, o sasã fologalamou degeimou be nĩ akogudi. Nime sa kokou fologouyo mei, haba o fologalamou degeimou ne, nĩ akogulo idi.

¹⁵ Kuolou yo dulo i obou, Farisi obou nime niou tawaibou. Nime taenou tobolou idi o. Nĩ suluguadibe, abogou abou, mosoleye dawalayabou de o kamou suluguadi, o ilo kelege nĩ egei dudi o degemabadomou. O tahã nĩ tã dulo seseimou be, nĩ emokou hehegieimou, ene dou sa kahã a kenou sesedi. Damaledo, midihõ kasagai Ɛ milou gadibe nĩ milou di ke gabai dala.

¹⁶ Niou tawaibou. Nĩ o sasã hehegielamou degele ilibe, nime diho du degei o sagai. Yobe, nĩge obe Godihã mosõ kahã huya ke ta degeleyodema maka dege tobou babe, tabou

* 22:42 22:42 Devit Ɛme Juda o sasã kediã die kou guai hiye o.

meiyode toboloū idi. O taḥa Godiḥa mosō kaḥa sele igi gol kaḥa huyā ke ta degeleyodema maka dege toboū babe, niḡe ē toboloū keme Hiye Oḥa diḥile kokoū damaledo degeyede toboloū idi.

¹⁷ Niḡe totoū degele i, dihō du degei o sagaī. Godiḥa dugulube, sele igi gol ē mosō kodu dala keme sibigeboū mei dugulu. Sele igi gol keme Godiḥa mosō kodu dala mei debabe, maboū sā degei dala. Godiḥa mosō kenoū si huboū.

¹⁸ Haba tabe, ni toboloū idibe, o koyohā Godiḥa gali sidi igimaī kaḥa huyā ke ta degeleyodema maka dege toboū babe, taboū meiyode toboloū idi. O taḥa gali ē igimaī kokoū silamoū degeli kaḥa huyā ke ta degeleyodema maka dege toboū babe, niḡe ē toboloū keme Hiye Oḥa diḥile kokoū damaledo degeyede toboloū idi.

¹⁹ Niḡe dihō du degei o sagaī. Godiḥa dugulube, gali igimaī kotoū dala keme huboū mei dugulu. Gali keme Godiḥa igimaī kotoū sili mei debabe, maboū sā degei dugulu. Godiḥa igimaī kenoū si huboū dala.

²⁰ Kegei kaḥa degemoū, o koyohā Godiḥa gali sidi igimaī kaḥa huyā ke maka dege toboū babe, o kahage igimaboū, gali silamoū degeli keboū oloū fei kaḥa huyā ke maka dege toboū di.

²¹ Haba, o koyohā Godiḥa mosō kaḥa huyā ke maka dege toboū babe, o kahage mosoboū, mosō oboū mosō kodu daladi keboū oloū fei kaḥa huyā ke maka dege toboū di.

²² Haba, o koyohā hebeniḥa huyā ke maka dege toboū babe, o kahage Godiboū, ē duwodiboū oloū fei kaḥa huyā ke maka dege toboū di.

²³ Kuoloū yo dulo i oboū, Farisi oboū niḡe niḡoū tawaiboū. Niḡe taenoū toboloū idi o. Nī kasalaboū, segei daga dagaboū de kefema dogoguemō i oloū fei 10 kege dalaguamoū be, tanoū ta malamoū, Godikoū nelē idi. Kenoū si midihō bolō ilo kele nī totoū degele idibe, doḡdo midihōboū, soloū do degedi midihōboū, degeleyodei ke degedi midihōboū oloū fei keme nī totoū degele idi. Midihō bolōdo oloū fei keme defeido kegenoū degele dalamabeedei. Midihō bolō nī koū degele idi kenē toū fogoū dama.

²⁴ Nī o sasaī hehegielamoū degele i kelegebe, niḡe dihō du degei o sagaī. Niḡe obe nalē saikoū sosi dalaguamoū moḡuma hebesedi sagaī, kege degele idiye, kenoū si wai kamel hiyedo nalē saikoū dala keme ta duguli mei, naḡa toū gudi.

²⁵ Kuoloū yo dulo i oboū, Farisi oboū niḡe niḡoū tawaiboū. Niḡe taenoū toboloū idi o. Niḡe nī kopeboū melekiboū be tagetoū noū bigile idi. Duledube sibigi hiyedo dalaye, kenoū si nī ta bigile idiyo mei. Nebe, nī duledu sibigi dalabe, bimaī duguo tagadi midihōboū, haba niḡoū nī fimajnoū sesele idi midihōboū ke sūdo amamaī dala.

²⁶ Farisi o diḡama, niḡe dihō du degei o sagaī. Nī kope duledu bigibabe, tagetoū ne bolonoū dalale.

²⁷ Kuoloū yo dulo i oboū, Farisi oboū niḡe niḡoū tawaiboū. Niḡe taenoū toboloū idi o. Niḡe tei widagai sa bologuado similoū gai ke sā degei. Obe dugulube, fō degei neboū do. Kenoū si duledube, tei kaḥa dioboū hujboū tabale i dalagua ke sā degei.

²⁸ Niḡe kenoū tefei. Obe dugulube, tagetoū be niḡe doḡdo o. Haba duledube, niḡe kuoloū goboū gidi midihōboū, taenoū toboloū idi midihōboū ke degedi di.

²⁹ Kuoloū yo dulo i oboū, Farisi oboū niḡe niḡoū tawaiboū. Niḡe taenoū toboloū idi o. Habage-degele-duguo-toboū di-o tofigile i kediā widagai sa kokoū nī dabai degele idi. Doḡdo o tofigile i kediā widagai sa kenē nī bologuado similoloū idi.

³⁰ Niḡe, eibe koū guai o kediāboū de tofoloū i debabe, eige diḡ degele idi sagaī keme ta degele mei, habage-degele-duguo-toboloū-idi-obe ta woumoū tofigieiyo meiyodele idi.

³¹ Nī kege toboū di kaḥa hegilibē, niḡe o, habage-degele-duguo-toboloū-idi-o wala i o kediā die sosoū yode toboloū ili.

³² Midihō kasagaī niḡoū miloloū idi keme hoboū dafadama. Niḡoū nī koū guai o kediā degele idi sagaī kenoū tefema.

³³ Niḡe bei kasagaī, hiye bei sā degei. Tā sale kelegebe, niḡe dou sakoū yale. Ta kama fosigile sagaī mei.

³⁴ Kegei kaḥa degemoū, nī duma, ā toboū ba, habage-degele-duguo-toboloū-idi-oboū, tewe oboū, kuoloū yo dulo i oboū kediā niḡmokoū haguasie hehegile ile. Kenoū si ilo kediāme nī wala iba tofigile. Niḡe ilo kediāme hebe fufuguomajkoū ikoke degele ile.

Haba, ilo kediame ni egei mosokou ge tigi dofou ye woma tou fofou gueiba, sa sa iloya kusia fosige suluguale.

³⁵ Hebe kasagai ni moloube, douo o, sa sibige kuokou deleigui ke, ni kou guai oe wala i kaha hebe ke molo. Damaledo, ni kou guai oe douo o Abel woumou tolo i kelege tofougou haguabe demou, o Berekiaha dihi Sekaraia, Godiha moso ilokou dalamou, gali sidi moso ilokou dalamou, duo kele wala imou tolo i kokou.

³⁶ A nimokou damaledo tobolou kuhe. Midiho kasagai afu kege degele i kaha hebe kasagai keme ifi dalagua o ni molo.

Yesuha sa Jerusalem o sasai kediakokou solou do degei

(Luk 13:34-35, 19:41-44)

³⁷ Yesuha haba kou gue tobou, sa Jerusalem o sasai, nige habage-degele-duguo-tobou di-o kedia wala imou tofigile i. O Godiha tobou mou nimokou haguasiei kediane, ni igiye wala imou tofigile iye, kenou si a nimokou solou do hiyedo degeli. Sio ayomou osobou kaha e dihi tifiyiya hayedu kefeguo duwodi sagai kenou tefe, age nime kou mojuma kefegulo tagadiye, kenou si nige ta tagale idiyo mei.

³⁸ Duguma, obe ni sa kou makoma mei degeibabe, nime bologua dalaguale mei.

³⁹ Ni duma, a nimokou tobolou kuhe, nige ame haba ta dugulo mei dalaguale, habage ni,

Hiye Oha huya ke hagulu o keme Godiha dogou guyedeibasi.

Buk Song 118:26

24

Yesuha Godiha moso makolo ke tobou

(Mak 13:1-2; Luk 21:5-6)

¹ Yesuha Godiha moso ke tou fogou imou, e dabai degedi o kedia emokou haguasiemou, na Godiha moso olou fei ke* duguyede tobolou i.

² Kege tobolou imou, Yesuha kou gue tobou, a nimokou damaledo tobolou kuhe. Ni ifi moso olou fei kou dugulube, habagebe igi taha* igi yogoha tagetou ta tilaba dugulo mei. Obe biyolugi, moso olou fei igisema mei degele ile.

Yesuha hagi sudo habage tama degele ke tobou

(Mak 13:3-13; Luk 21:7-19)

³ Yesu e bitou Olivkou duwomou, e dabai degedi o kedianou fologamou emokou yodulo i, na tobolou keme koboge tama degele? Kei makaiye bukou tama degeiba, ei duguoba, uwage sawisiei na boholu ma haguale, keme ise tama degeladidade kuhe tawale ile? Na eimokou tobou yede tobolou i.

⁴ Kegemou, Yesuha diakokou tobou, niou tawaibou, kegeligi o taha ni ogou gaiye.

⁵ Yobe, o sudo haguasieba, ma huya ke ogou ga kou gue tobolou ile, ame Godiha makai o Kelesu. Kege ogou ga tobolou iba, o sasai sudo die ta dulo ile.

⁶ Ni biyolu uwo duloye, kenou si guhe degedama. Biyaleyodei dubane, ni hobou ta kesigidama. Keme kou tama degeleye, kenou si uwage sawisiei keme you.

⁷ Sa ta obiyei kedia haguamaba, sa ta o kediabou de biya ile. Sa ta hiye o taha haguaba, sa ta hiye obou de biyale. Haba sa ilo kelebe o sasai hegie hiyedo dugulo ile. Sa sa iloyane gigima hiyedo haguale.

⁸ Ke tama degele olou fei keme sasaiye dihi mou lamou do yomogou dugudi sagai kenou tefe dugulo ile.

⁹ Yesuha haba kou gue tobou, kegeiba, oe nime o ilo kediakokou seseguba makoloba do nema wouba tofigile ile. Sa sa obiyei olou fei kedia nime dafa ile, yobe ni amokou damaleyodele i kaha degemou.

¹⁰ Kelegebe, o sasai sudo amokou damaleyodele i kedia a tou fogou yale. Dia diojusie yogokou dafouba dafouba dema, yogoha yogo ke ho o kediakokou sesegule ile.

¹¹ Ogou gai egei tobolou idi o sudo kedia haguama ogou gai egei tobolou iba, o sasai sudo kokou damaleyodele ile.

* **24:1 24:1** Godiha moso olou fei ke - Sa Jerusalemkou be, Godiha moso hiye delei. Moso keme tanou fei mei, moso sudo hafei hafei dege biyomou ibe, kekai duledu delei. * **24:2 24:2** Juda o kediame moso igiyenou togolo idi.

¹² Godihā tā dudiyo mei midihō kahanōu sa sa olōu fei tefeiba, o sasaj sūdo kedia diofusie yogokōu fī tanōu degedi midihō keme mei degele.

¹³ Kenōu si o koyohā neleđo dege dalali, uwage sawisieī ke hagua kogubabe, o keme Godihā mamoloŋu.

¹⁴ Godihā o sasaj wolōu daladi kaha tā uwo bolofei koŋu sa sa olōu fei dulo tefeiba, sa sa obiyei olōu fei kedia mokōu ne tobolōu siama tefeiba, ise uwage sawisieī ke kuhe tamā degele.

Midihō kasagai milōu gadi kaha bi ta tamā degele

(Mak 13:14-23; Luk 21:20-24)

¹⁵ Yesuhā haba kōu gue tobou, kegei kaha degemōu, nī midihō kasagai milōu gadi kaha bi ta Godihā mosō bolofei kodu dogogu dalaba dugulo ile. Bi keme o habage-degele-duguo-tobōu di-o Danielhā kōu tobou.* O ke husoloŋu nage defejdo husoŋuma tawa.

¹⁶ Bi ke dugubabe, sa Judia o sasaj kedia me bitokōu kama fosige fologama.

¹⁷ Bi kasagai ke dugulo kelegebe, o tae e mosō meleyatōu duwobabe, mulōba, e mosōdu bi ta moŋu foloda.

¹⁸ O tahā e hebe haimikōu dalababe, haba bohōlōu mā ile, mosōkōu e yukuei sasado ke moŋuda.

¹⁹ Sawisieī kelegebe, solōu do hiyedo, sasaj dihi guokōu bōu kedia bōu, sasaj dihididiōu bōu kedia me hagi hiyedo degeiba dugulo ile.

²⁰ Nī kegeligi, kulio abōu, misiholo duwodi sawisieibōu kelege kama fosige yayie deba, dihō bagā tobōu ma.

²¹ Yobe, kelegebe, hagi hiyedo dugulo kaha degeimōu. Sa sibige koŋu ebeledo yomogōu mōu haguabe demōu, ifine hagi kegei ta duguyo mei kuhe. Habagene hagi kegei keme ta dugulo mei.

²² Godihā sawisieī ke sasa dege dogogubabe, o sasaj olōu fei mei degele. Kenōu si o sasaj yoŋumakōu makai kedia mokōu solōu do degeba, sawisieī ke kuhe tōu dege dogulo.

²³ Kegeiba, sawisieī kelege, o tahā nīmokōu kōu gue tobolōu, duguma, Godihā makai o Kelesube kuheyodeibabe hobōu dudama. Haba, o tahā, Kelesube kele dalayode tobōu babe, nige tā keme hobōu damaleyodedama.

²⁴ Yobe, o ilo kelege haguasie, midihō gehe gehe ke hiyedo milōu gaba, ogōu gaba, ame Godihā makai o Kelesuyode tobolōu ile. Haba o ilo kelegene ogōu gai egei tobolōu ile. O kedia neleđo degeiba, Godihā yoŋumakōu makai o sasaj kedia ne, haba dia mokōu damaleyodemabeedemaba degele ile.

²⁵ Duma, a nīmokōu habage tamā degele keme kōu tobōu ma mei degei.

²⁶ Kegei kaha, o tahā nīmokōu kōu gue tobolōu, duguma, Kelesube hebe mei mihīnōu sa kokōu dalayodeibabe, nī idama. Haba o tahā eme mosō duledu dalayode tobōu babe, nī tā ke damaleyodedama.

²⁷ O Kedia Dihihā hagubabe, o sasaj olōu feido nī dugulo ile. Yobe, dibie asō hagulu kokōu ge bila noŋmōu be, asō mulū mōu gulegene olōu fei tefele dugulo idi. Nebe, O Kedia Dihi ene kenōu tefele haguba dugulo ile.

²⁸ Kegemōu, Yesuhā tobou, o tofigiei tilagua sa kelege, sio mōu siye haguasie kefele idi.

Habage O Kedia Dihi haguale

(Mak 13:24-27; Luk 21:25-28)

²⁹ Yesuhā haba kōu gue tobou, hagi hiyedo ke mei degeiba, kelegenōu, Asō gosōŋugōu ba hulīa degele. Oguone gosōŋugōu ba hohō degele mei. Kuidihōne agudiletōu ge fiyasigile. Damaleđo, bimaj olōu fei agudiletōu dalagua keme awale hobogolōu. *Aisaiā 13:10, 34:4*

³⁰ Kelegebe, O Kedia Dihihā haguale degeiba, sa sa o sasaj olōu fei kedia e maka ke agudiletōu ge tamā degeiba duguo, guē dege gosolo ile. O Kedia Dihi eme nelebōu, hohō hiyedo kebōu de mabiye malā migiba dugulo ile.

* 24:15 24:15 Daniel 9:27, 11:31, 12:11

³¹ E ę esol o kedią tobou ba, kibiye hiligedo haguissaba, o sasaj yoŋu ę biyode makai ke agudio tiligai isimokou ge moŋumou iligi isimokou dele.

*Ni hebe kiyou ke tawama
(Mak 13:28-31; Luk 21:29-33)*

³² Yesuha haba kou gue tobou, ni hebe kiyou ke tawama. E goya ke kou ye folouba, guo gehe bisoubabe, nige sa bolodo biyamou iladidade tawale idi.

³³ Nebe kenou tefe, ni hagi olou fei, a nimokou kou tobou sagaj ke dugubabe, nige O Kedią Dihi ęme hagualladidade tawama. E hagualebe hafeido degei kehe.

³⁴ A nimokou damaledo tobolou kuhe. Ifi kou bou ge dalagua o sasajbe tofigili mei dalaguaba, a koŋu tobolou ke olou feido tama degele.

³⁵ Agudiobou sa sibigebou olou feibe mei degele. Kenou si ma tabe ta mei degele mei.

*Hiye Ohą haguale sawisiei keme o taha ta tewe mei
(Mak 13:32-37; Luk 17:26-30, 34-36)*

³⁶ Yesuha haba kou gue tobou, kegegi ke tama degele sawisiebou aso dihobou keme o taha ta tewe meido. Hebeni esol o kediąne ta tewe mei. Godiha Dihi ęne ta tewe mei. E Aye yoŋunou si tewe.

³⁷ Damaledo, o sasajbe Noaha dalamou degei sagaj kenou tefele dalaguai, O Kedią Dihi ę hagualladi keme ta tawale ile mei.

³⁸ To gihou hiyedo ke hagueli mei kelegebe, o sasaj nalebou huejbu de nala i. Obe sasajine hulo i. Dią kegega degele iligi dugube, Noabe ę mosole foudu foloumou dugulo i.

³⁹ Dią ta tawale ili mei dalali, to hiyedo gihoŋuma, o olou fei woma mei degei. O Kedią Dihi ę haguale kelegene, nebe kenou tefeiba dugulo ile.

⁴⁰ Kelegebe, o bolouye hebe hai dabai degele dalaguaba, Godiha tanou moloŋugi, tabe tou fogolou.

⁴¹ Sasaj bolouye ou ga tafalaguaba, Godiha tanou moloŋugi, tabe tou fogolou.

⁴² Kegei degemou, ni defeido dia dalama. Ni Hiye Ohą haguale sawisiei keme ni ta tewe mei.

⁴³ Ni koŋu tawama, moso obou kahage hiyou moŋudi o taha huliamme haguale keme ę kou tewe debabe, ę ta tiale mei, dia dalale. Hiyou moŋudi o kaha haguaba dugu, yoŋu akoguo tafalababe, ta folo mei.

⁴⁴ Kegei kaha, nige defeido dia dalaguama. O Kedią Dihi ę hagualebe, ni ta tawali mei kelege, ę kuhe haguale.

*Ta makaibe dabai o bolobou kasajbu kokou ma tobou
(Luk 12:42-46)*

⁴⁵ O fimaj bolodo, dabai defei bologuanou degedi keme hiye oyege ę dabai o ilo kedią dia dalali, diąmokou nale yoŋu makai kelegenou fiyadeba makale.

⁴⁶ Kegeba, hiye o kaha ile, bohoulou ma hagua feleba dugu, dabai dia daladi o kaha dabai bologua degele dalaba dugubabe, dabai dia daladi o keme hohog degelenou.

⁴⁷ A nimokou damaledo tobolou kuhe. Hiye ohage ę bimaj olou feibe o kegei kaha dia dalayadeba makale.

⁴⁸ Kenou si dabai dia daladi o keme doudo o mei, ege ma hiye obe toto haguale meidade tawaleba,

⁴⁹ yogo dią ebou de dabai degele idi ke woma, tigi kolo huei gofoŋudo nala idi o kediąbou de huejbu nalebou hiyedo noubabe,

⁵⁰ ę hiye ohą hagualebe, sawisiei ę ta tawali mei, aso diho ę ta tawali mei kelege haguale.

⁵¹ Haguaba, dabai dia daladi o ke bou basiado makoma, taenou tobolou idi o kedią sakou dogou guba, o kegele i o kediąbou de dalale. Sa kokou gebe, dią gosoloba die me dou gile ile.

25

Ta makaibe sasaj gisiai 10 kege kokou ma tobou

¹ Yesuha haba kou gue tobou, O Kedią Dihi ę haguba, hebeni Hiye Ohą o sasaj wolou dalale keme, o sasaj ebele hulamou degeli ke hagualla degeimou, sasaj gisiai olou fei 10 kege kedią, die kamaj tou ma, o ke alikou gelegulamou yai ta makai ke sa degei.

² Sasaj̄ houyosi kege kediam̄e totōu degei sasaj̄. Haba sasaj̄ houyosi kege ta kediam̄e tewe sasaj̄.

³ Totōu degei sasaj̄ kediā kamaj̄ kōu tōu ma yaiye, kenōu si diā kamaj̄ huej̄ibōu dōu ma yali mei.

⁴ Tewe sasaj̄ kediāsi die kamaj̄ huej̄ gehe dōu ma, kebōu de tōu ma yai.

⁵ Sasaj̄ olōu fei kediā yolugi, ali duo kele sasaj̄ hulamōu degeli o ke toto haguyo mei degemōu, diā ali duo kele baha duwoguali yogōu gua tiasigei.

⁶ Kegemōu, huliame duo kelege, o tae haguissamōu tobou, дума, o sasaj̄ ebele hulamōu degeli keme hagulu kuheyode tobōu mamōu, ise di ya geleguoba, wōu ma imebeede tobou.

⁷ Kegemōu, sasaj̄ gisiai olōu fei kediā tiei kesigiemōu, die kamaj̄ bologuā i.

⁸ Totōu degei sasaj̄ kediā tewe sasaj̄ kediāmokōu n̄i kamaj̄ huej̄ eimokōu ta nemabeedei. Ei kamaj̄ doube huej̄ mei kah̄a degeimōu gosoloj̄umā iliyode tobolōu i.

⁹ Kenōu si diā tobou, ei ta nele mei, ei kamaj̄ huej̄ibe n̄ibōu eibōu olōu fei kege tefeli mei. N̄i ya, kamaj̄ huej̄ seleye gehe dōu mabeede tobolōu i.

¹⁰ Totōu degei sasaj̄ kediā kamaj̄ huej̄ dōu lamōu youmōu, sasaj̄ hulamōu degeli o ke hagua felej̄. Felej̄imōu, sasaj̄ kamaj̄ huej̄ kōu dala kediānōu si o kebōu de ya, sasaj̄ hulo dowo ke nal̄e kefegu kokōu fologoumōu, o tae a tefegu.

¹¹ Kegemōu, totōu degei sasaj̄ kediāne habage hagua felega tobou, hiye o, hiye o, eibe a soj̄ugōu yede tobolōu i.

¹² Kenōu si, hiye o kah̄a sima tobou, a n̄imokōu damal̄edo tobolōu kuhe. A n̄i tewe mei.

¹³ Kegei degemōu, Yesuh̄a e dabai degedi o kediāmokōu, n̄i defej̄ido dia dalama, Hiye Oh̄a haguale sawisieibōu as̄o dihq̄bōu keme n̄i ta tewe mei kah̄a degemōu.

*Ta makai be dabai o kediā sele heliofej̄ mal̄a i kokōu ma tobou
(Luk 19:11-27)*

¹⁴ Yesuh̄a haba kōu gue tobou, hebeni Hiye Oh̄a o sasaj̄ wolōu daladi keme ta makai koj̄u sa degei, o tah̄a sa ahudo ilamōu, e dabai degele idi o kediā haguissomōu haguasie felegoumōu, e bimaj̄ olōu fei die dobogoj̄u tagetōu dogogu.

¹⁵ Hiye o kah̄age e dabai degele idi o kediā midih̄o olōu fei ke kōu duguomōu, o ta kokōu be e sele 5,000 kina heliofej̄ nej̄. Haba o takōu be sele 2,000 kina heliofej̄ nej̄. O takōu be sele 1,000 kina heliofej̄ nej̄. Hiye o kah̄a sele olōu fei kege n̄ema fogōu mōu, e sa ahudo fogōu i.

¹⁶ Hiye o ke fogōu imōu, o sele 5,000 kina moj̄ kah̄age toto ile, sele dabai degeligi, haba sele 5,000 kina ta moj̄.

¹⁷ O sele 2,000 kina moj̄ kah̄ane nebe kenōu tefe, haba sele 2,000 kina ta moj̄.

¹⁸ Kenōu si, o sele 1,000 kina moj̄ kah̄age ile, mih̄i damamōu, sele keme mogogou dogou.

¹⁹ Kegemōu, habagedo, hiye kah̄a bohōlōu ma hagua felemōu, diamokōu, sele a n̄imokōu nej̄ keme kagele ilou? de yodu.

²⁰ O sele 5,000 kina moj̄ kah̄age, e sele 5,000 kina tabōu de mal̄a hagua felemōu tobou, hiye o, na sele amokōu nej̄ibe 5,000 kina nej̄. Kenōu si na dugu, a sele kah̄a dabai degeligi, sele 5,000 kina haba ta moj̄ kuheyode tobou.

²¹ Hiye oh̄a tobou, name dabai degedi o bolofej̄ido. Name bi huyadefej̄ bologuado dia delei kah̄a degeimōu, age name bi hiye olōu fei kene na wolōu dalayede tobolōu. Ame ne hiye o, na haguba, da hoh̄o degeme.

²² Kegemōu, o sele 2,000 kina moj̄ kah̄ane hagua felemōu tobou, hiye o, na sele amokōu nej̄ibe 2,000 kina nej̄. Na dugu, a sele kah̄a dabai degeligi, haba sele 2,000 kina ta moj̄ kuheyode tobou.

²³ Hiye oh̄a tobou, name dabai degedi o bolofej̄ido. Name dabai bologuado degei. Name bi huyadefej̄ bologuado dia delei kah̄a degeimōu, age name bi hiye olōu fei kene na wolōu dalayede tobolōu. Ame ne hiye o, na haguba, da hoh̄o degeme.

²⁴ Kegemōu, o sele 1,000 kina moj̄ kah̄ane hagua felemōu tobou, hiye o, a tewe, name o kotido. Nal̄e o tae sogogai kene na kōu moj̄udi. Nal̄e hou o tae hebesi, hebe haimikōu fologa ma i kene na kou gadi.

²⁵ Kegei kaha a gue degeimou ile, mihi dama, ne sele mogogou dogoguo fogou keme a mala hagulu kuhe. Noou duhu.

²⁶ Kegeimou, hiye oha sima tobou, name dabai degele dafadi o kasagaido. Nage ame nale o taha sogogai kenou moouduiyode tawai. Damaledo, nage ame nale hou hebe haimikou o taha hebeseimou, fologa ma i kenou gadiyode tawai.

²⁷ Na kege kou tawaiye, haba na ma selebe, sele habagie dogogudi timou * kokou kageimou dogoguli mei? Kege kou dogogu debabe, a bohoulou ma hagua, mayou ma sele kebou, haba sele ilo kele tagetou dogou guomou moyode tobou.

²⁸ Kegeimou, hiye oha o ilo kediamokou tobou, ni o kaha sele 1,000 kina ke mala ileba, o sele 10,000 kina moyou kokou nemabeedei.

²⁹ Damaledo, o taha bi dalababe, Godiha bi tage dogou guoba, hiyedo degele. Ta mei degele mei. O ta bi hiye mei debabe, e bi huyadefei dala keme Godiha moloouyode tobou.

³⁰ O koume dabai degedi o bolou mei. Huliakou hele muguma. Diou sa kokou ge gosoloba die me dou gile ile.

O Kedia Dihia o sasai olou fei figaba ta sale

³¹ Yesuha haba kou gue tobou, O Kedia Dihia e hohobou nelebou Godiha esol o kedibou de migigaba, you duwodi kotou duwoli, hebeni neleyenou o sasai olou fei ke wolou dalale.

³² Sa sa o sasai olou fei emokou haguasie kefeguba, ege wai sipsip dia daladi o kaha wai sipsipbou wai memebou de figadi sagai kenou tefele o sasaine kegenou figale.

³³ Wai sipsip kediane e dobogou delekou kefema, wai meme kediane e dobogou fofoukoku kefema dele.

³⁴ Kegeiba, Hiye Oha e dobogou delekou tafalagua kediamokou kou gue tobolou, ma Ayeha nimokou midihou bolodo kou hegi, ni haguama, e nimokou sa neli kuhe. Sa sibige milou kelegebe, ege you e sa bolodo ni wolou dalale kene milou.

³⁵ Yobe, a hegie degeimou, ni amokou nale nei kaha degemou. A huei nale sagai degeimou ne, ni amokou huei dou la nei. A asou sakou ile foloumou ne, ni a wolou mosodu felei.

³⁶ A yukuei mei degeimou, ni yukuei nei. A do degeimou, ni a wolou delei. A didio mosokou duwomou, ni a dugu haguasie.

³⁷ Kege tobou ba, douo o sasai kedia kou gue yodulo ile, Hiye O, eige na koboge hegie degeimou, namokou nale nelou? Eige name koboge huei nale sagai degeimou, namokou huei dou la nelou?

³⁸ Eige na asou sakou be koboge ile foloumou, ei na wolou mosodu fologalou? Eige name koboge yukuei mei degeimou, namokou yukuei nelou?

³⁹ Eige name koboge do degeimou, na wolou delei? Eige name koboge didio mosokou duwomou, na dugu yalou?

⁴⁰ Kegeiba, Hiye Oha kou gue tobolou, a nimokou damaledo tobolou kuhe. Ni ma mala hubou mei ke dogou gudibe, ni a dogou gudi.

⁴¹ Haba, Hiye Oha e dobogou fofoukoku dalagua kediamokou kou gue tobolou, Godiha ni makoloyodei kaha, ni a tou fogou ba, dou mei degediyo mei, Godiha Tamabou e esol o kedibou de makolamou milou kokou fogou imabeedele.

⁴² Yobe, a hegie degeimou, ni amokou nale ta nele idiyo mei kaha degemou. A huei nale sagai degeimou ne, ni amokou huei ta dou la neli mei kaha.

⁴³ A asou sabekou ile foloumou be, ni a mosodu ta wolou feli mei. A yukuei mei degeimou be, ni amokou yukuei ta nele idiyo mei. A do degeimou, ni a wolou deleli mei. A didio mosokou duwomou, ni a dugu yali mei.

⁴⁴ Kege tobou ba, o sasai kediane kou gue yodulo ile, Hiye O, eige na koboge hegie degeimou duguomou dogou guli mei? Eige name koboge huei nale sagai degeimou duguomou dogou guli mei? Eige na koboge asou sabekou ile, haba yukuei mei degeimou, haba do degeimou, haba didio mosou duwomou duguomou dogou guli mei?

* 25:27 25:27 Bou tae bank.

⁴⁵ Kegeiba, Hiye Ohā kōu gue tobolōu, a n̄imokōu damalēdo tobolōu kuhē. N̄i o h̄ubōu mei ta dogōu guli mei debabe, n̄i әне ta dogōu guli mei.

⁴⁶ Kege tobōu ba, midihō kasagaj̄ milolōu idi o sasaj̄ kediā ē tōu fogōu fogōu ya, die midihō kasagaj̄ kahā hebe kasagaj̄ kē malā ile, do hiyedo, yoŋu kegenōu dalale kē dugulo ile. Dōdo o sasaj̄ kediānōu si f̄i gehē malāba tofousogo tofousogo tofolōu ile.

Yesu ē do hiyedo duguomōu, tolo ilemōu hagua gehē degei (Tq Hiye 26-28)

26

Hiye o kediā Yesu wouba, toloyodema dōsusulo i
(Mak 14:1-2; Luk 22:1-2; Jon 11:45-53)

¹ Yesuhā tā olōu fei kē tobōu ma mei degemōu, haba ē dabai degedi o kediāmokōu kōu gue tobou,

² Gabama I Sawisieī* hiye kahā nalē kefeguo n̄adi kēme ōu daba kege, kēme n̄i kōu tewe. Kelegebe, o tae O Kediā Dihibe hiye o kediāmokōu seseguba, hebe fufuguomaj̄kōu ikoke degele ile.

³ Kegemōu, mogōu du dalaguadi hiye obōu, odo odobōu kediā mogōu du daladi hiye o, ē h̄u Kaiafashā mosōkōu kefegulo i.

⁴ Kefeguomōu, Yesube amafej̄ tolōu mā tā sama wouba tolo ileyodema dōsusulo i.

⁵ Kēnōu si di Gabama I Sawisieī kōu lege hobōu degedame, o sasaj̄ kediā duguoba, gofoŋu dege biya iye domōu.

Sasaj̄ tahā huej̄ hōbōu kē Yesuhā widiletōu sōu gu
(Mak 14:3-9; Jon 12:1-8)

⁶ Yesu ē sa Betanikōu o Saimonhā mosōkōu delei. O kēme dobo do kōu tōu ye bolō degei.

⁷ E nalē nalā duwomōu, sasaj̄ tahā botole igiye milou kodu hōbōu huej̄ dou kē tolōu felemōu, Yesuhā widiletōu sōu gu. Huej̄ hōbōu kēme bolofej̄ido, di tawaga tobolōu sagaj̄ mei, afu sele hiyedoye mamōu.

⁸ Kegeimōu, ē dabai degedi o kediā kē duguomōu, gofoŋu dege tobolōu i, kageimōu mōu makouya?

⁹ Di huej̄ hōbōu kē makisi degemaba, sele hiyedo malāba, bi mei o kediāmokōu nel̄i debabe bolō.

¹⁰ Yesuhā diā tobolōu ili kē tawalemōu, diāmokōu kōu gue tobou, kageimōu n̄i sasaj̄ kuokōu hagi nel̄e iya? Ege amokōu midihō bolofej̄ido kē hegili.

¹¹ O bi mei o kediāme n̄ibōu de hiyedo dalaguale. Anōu si n̄ibōu de hiyedo dalale mei, ame toto fogōu ile.

¹² A teli mei kōu bōu ge, sasaj̄ koŋumahā huej̄ hōbōu kē mā tōu guebōu koŋu sōu gulube, a touba widalamōu degeli.

¹³ A n̄imokōu damalēdo tobolōu kuhē. Sa sa olōu fei, oe mā tā uwo bolofej̄ koŋu tobōu mōu suluguali, sasaj̄ koŋumahā degeli kēne tobolōu ile. Kegeiba, o sasaiye eme ta totōu degele ile mei.

Judashā Yesu Juda hiye o kediāmokōu seseguloyodema makai
(Mak 14:10-11; Luk 22:3-6)

¹⁴ O ta eme Yesuhā dabai degedi o olōu fei 12 kege kahā duo kile daladi o, ē h̄ube Judas Iskariothā mogōu du dalaguadi hiye o kediāmokōu i.

¹⁵ Folomōu, diāmokōu yodu, a Yesu n̄imokōu sesegubabe, n̄ige amokōu be kej̄ nel̄e ile? Kege yodumōu, diā sele dio h̄u soloŋu ile olōu feibe 30 kege emokōu nej̄i.

¹⁶ E sele kē malāmōu, kelegenōu Yesube kageligi tolōu ba hiye o kediāmokōu sesegulo domōu f̄i hiyedo mā delei.

* **26:2 26:2** Gabama I Sawisieī, 'Pasoba' tā kahā sibigebe kōu gue: Afu Godihā sa Isip sisigō wolo kē woumōu tofigiei, kelegebe Israel sisigō kediānōu si ta weli mei, mōu gabama i. Kegei kahā ē tobou, n̄i Gabama I Sawisieī kē hohōbolōu ba, nalē kefema nā demabeede tobou. Kege tobōu mōu, Israel o kediā sa Isip tōu fogōu, die sabekōu fogōu yai (Kisim Bek 12:1-42).

Yesubou e dabai degedi obou dia nale nala i

(Mak 14:12-21; Luk 22:7-14, 21-23; Jon 13:21-30)

¹⁷ Ou mola mei sidi sawisiei sasafei kelege, Yesuha dabai degedi o kedia emokou ya yodulo i, nage eibe Gabama I Sawisiei kaha dowo ke nalebe kilija kele kefema nale tagaiya?

¹⁸ E tobou, sa Jerusalemkou ya fologaba, o ta ke duguoba, emokou kou gue tobou ma, ele Tisahage, a hagi dugulo keme hafei degeladi. A ma dabai degedi obou ei ne mosokou ya fologaba, Gabama I Sawisiei kaha dowo ke kefema nale nala ileyode tobou mabeedei.

¹⁹ Kege tobou mou, dia ya fologamou, Yesuha tobou sagai kegenou Gabama I Sawisiei kaha dowo ke nale olou fei kefema dogogulo i.

²⁰ Sa nugumou, nale nalamou, Yesu duwomou, e dabai degedi o olou fei 12 kegene duweguei.

²¹ Nale nala duwoguali, Yesuha diamokou kou gue tobou, a nimokou damaledo tobolou kuhe. Ni o tahage ame ho o kedia mokou sesegulo.

²² O kedia ta ke dulomou, fi hagi hiyedo degele i. O tanou tanou kedia yoma emokou yodugamou i, Hiye O, nage a tobolou dei?

²³ E tobou, o abou de ou si nale si huei melekidu masa nolū kaha a ho o kedia mokou sesegulo.

²⁴ Damaledo, O Kedia Dihi eme tolo ile, Godiha kuguokou nalai dala sagai kegenou degele. Kenou si O Kedia Dihi ho okou sesegulo o name nolū tawaibou. Ne adiou hage name mala fei mei fogou homou.

²⁵ O Yesu ho o kedia mokou sesegulamou degeli o Judas ene yodu, Tisa Hiye, nage a tobolou dei? Deimou Yesuha tobou, ehe, keme nado degeleyode tobou.

Yesuha ou sibou, tigi kolo huei gofojudo kebou de e dabai degele idi o kedia mokou nei

(Mak 14:22-26; Luk 22:15-20; 1 Korin 11:23-25)

²⁶ Yesubou dia nale nala duwoguali, Yesuha ou si ta mala tolou mou, Godikou bolofeyode tobou mamou, ou si ke bafigima, e dabai degele idi o kedia mokou nemamou, ni mojuma nama. Kojume ma tou yode tobou.

²⁷ E haba huei kopekou sou guo maj ke mala tolou mou, Godikou bolofeyode tobou mamou, diamokou nele mou, ni olou fei huei ke namabeede tobou.

²⁸ Kojume ma kafei. Ma kafei kojumahage Godibou de mogo degedi midihq ebele ke hegili, o sasi sudo dogou guba, Godiha midihq kasagai dia milou ga idi ke gebe meiyodeyadomou.

²⁹ A nimokou tobolou kuhe. Sa kuokou be, age tigi kolo huei gofojudo keme haba ta nale mei ibe deba, ma Ayeha wolou daladi sa kokou ge, a haba nibou de tigi kolo huei gofojudo ke kuhe nale.

³⁰ Kegeimou, dia die tanou ta fema mei degeimou, bitou Olivkou fogou yai.

Yesuha kou gue tobou, Pitaha e tobekou muguloyodei tobou

(Mak 14:27-31; Luk 22:31-34; Jon 13:36-38)

³¹ Kegemou, Yesuha e dabai degedi o kedia mokou kou gue tobou, ifi huliame, nige amokou hagi hiyedo haguba duguoba, ni olou fei a tobekou mugulo ile. Yobe, Godiha kuguokou kou gue nalai dala kaha,

A wai sipsip dia daladi o ke wouba tolo iba, e sipsip kefeguo dalagua ke olou fei kusia fosi gile. *Sekaraia 13:7*

³² Kenou si a hagu gehe degeibabe, sa Galilikou be, ni you yale dalaba, abukou ile.

³³ Pitaha emokou tobou, o ilo kedia ge nā hagi hiyedo duguba nā tobekou mugulo ibabe, age name tobekou mugulo meido.

³⁴ Yesuha tobou, a namokou damaledo tobolou kuhe. Ifi huliame, sio ayomou tali mei dalaba, kelege kamadia kegedo nage ame tewe meiyode tobolou.

³⁵ Kenou si Pitaha tobou, ame nabou de tolo debane, age name tewe meiyode tobolou mei. Yesuha dabai degele idi o olou fei kedia kegenou tobolou i.

Yesuha hebe hai sa Getsemanikou ge Godikou dihq baga tobou

(Mak 14:32-42; Luk 22:39-46)

³⁶ Kegemōu, Yesuhā ē dabai degedi o kediābōu de sa Getsemaniyodele idi kokōu ya fologamōu, ē diāmokōu tobou, nīme kuokōu duwoma. Āme kugule ileba, Godikōu diho бага tobōu lamōu.

³⁷ Ē wōu ma ibe, Pitabōu Sebedihā dihi bolōubōu de wōu ma i. Kegemōu, ē hagi hiyedo degei.

³⁸ Ē hagi hiyedo degeimōu, diāmokōu tobou, āme hagi hiyedo dugulu kahā tolo sagai degeli. Nī ābōu de kuokōu baha dalaguame.

³⁹ Ē tafei ile, yubu sugulo fiyamōu, miye duwoli, kōu gue diho бага tobou, mā Aye, nā boloyodeibabe, ā hagi kē dugulobe dafa. Kenōu si ā tagali sagai kē degeda. Nōu tagali sagai kenōu dege.

⁴⁰ Kegemōu, Yesu ē diho бага tobōu ma mei degeimōu, boholōu mā haguamōu dugube, o kamadia kediāme yogōu gua tiasigei dugu. Ē Pita tiliguomōu yodu, nī ābōu de baha duwoguali, asō diho tanōu ta mei degeli mei, nī kageimōu tiasigelou?

⁴¹ Nī kōu le ā diaba, Godikōu diho бага tobolōu dalama. Tefele dugu ta haguba, nī fiyasigeiye. Damalēdo, fiyege kōu nelēdo dalaye, kenōu si tōu be nelē meiyode tobou.

⁴² Haba ē tage ile kōu gue diho бага tobou, mā Aye, hagi kahā āme dohōu golōu sagai mei debabe, nōu tawali sagai kē milōu gayede tobou.

⁴³ Haba boholōu mā haguamōu dugube, ē dabai o kediāme tiasigei dugu, yogōu gua hiyedo degeimōu.

⁴⁴ Ē diā tōu fogōu, haba tage ilemōu, diho бага toboube, yōu kōu tobou sagai kegenōu haba tobou.

⁴⁵ Kegemamōu, boholōu mā hagua, ē dabai degedi o kediāmokōu kōu gue tobou, nīme younōu misiholo tilagua? Duma, o ilo kelege O Kediā Dihi tolōu ba, midihō kasagai milōu ga idi o kediāmokōu sesegulobe ifi hafei degei kuhe.

⁴⁶ Nī haguama, di yame. Duguma, o ā tolōu ba, ho o kediāmokōu sesegulo o kēme hagulu kuhe.

*Judashā Yesu tolōu mōu ho o kediāmokōu sesegu
(Mak 14:43-50; Luk 22:47-53; Jon 18:3-12)*

⁴⁷ Yesuhā kege tobolōu tafalali dugube, Judas hagumōu dugu. Judas ēme Yesuhā dabai o olōu fei 12 kege kahā duo kile daladi ta. O sūdo ebōu de aweki mē bolōu kebōu, dōu wōu bōu de tōu ma haguasie felegai. O kediāme mogōu du dalaguadi hiye obōu, odo odobōu kediā tobōu mōu kuhe haguasie felegoumōu dugu.

⁴⁸ Judashā hiye o kediāmokōu kōu tobou, ā o ta nogōu goubabe, Yesube kehe. Nī o kē tōu mabeede tobou.

⁴⁹ Kegemōu, Judashā Yesukōu toto folo, Tisa Hiye, huliāme bolofejyode tobōu mamōu, tolōu mā nogōu gai.

⁵⁰ Yesuhā emokōu kōu gue tobou, mogo, dabai nā degelamōu hagulu kēme toto dege. Ē kege tobōu mōu, o kediā Yesu hilige tolōu mamōu, tā salamōu degele i.

⁵¹ Kegemōu, o ta, Yesubōu de tafala kahā ē aweki mē bolōu yukuei foudu sai kē telemōu, mogōu du daladi hiye ohā dabai degedi o kē fai, kehe tagā mugu mihikōu fiyei.

⁵² Yesuhā emokōu tobou, nē aweki kē boholōu sagi. O tahā awekiye biyoubabe, ēme awekiye wouba tolo.

⁵³ Nage ā mā Ayekōu yoduba, ē esol o sūdo* kediāmokōu toto tobōu ba haguasie, ā dogōu gulo ile meiyode tawali?

⁵⁴ Kelegenōu, ā kege yodubabe, Godihā kuguokōu ā hagi duguloyode nalagai dala kēme damalēdo ta tamā degele mei.

⁵⁵ Kegemōu, Yesuhā o kefeguo dala kediāmokōu tobou, nī kadegeimōu awekibōu dōu wōu bou tōu ma haguasie, ā hiligedo tolōu iya? Āme hiyou mōudi o mei, biyadi o mei. Sawisiei olōu fei ā Godihā moq kekaimidu duwoli, o sasai kediāmokōu egei hehegediye, nī ā ta tolōu ili mei.

⁵⁶ Kenōu si tā, habage-degele-duguo-tobolōu-idi-o kediā kuguokōu nalagai dala kēme damalēdo tamā degeyadomōu, ā hagi kōu kuhe dugulu.

* 26:53 26:53 sūdo - Grik tā kahā sibigebe kōu gue, ami sūdobe ami olōu feibe 12 kege dohōu gōu gabama i. Ami tanōu tanōu kahā duo kilebe ami o olōu feibe 6,000 kege.

Kegemōu, ɛ dabai degedi o olōu fei kediā Yesu tōu fogōu kama fosigei.

Diā Yesu tā sa i

(Mak 14:53-65; Luk 22:54-55, 63-71; Jon 18:13-14, 19-24)

⁵⁷ O kediā Yesu tolōu mamōu, mogōu du daladi hiye o Kaiafasha moso duwokou wolōu ya fologai. Fologoumōu, Moseshā kuolōu yo dulo i obōu, odo odobōu kediā kele kōu haguasie kefeguo deleigui.

⁵⁸ Yesu tolōu youmōu, Pita ɛne ahu dege sesele ile, mogōu du daladi hiye oha moso kekaimidu folo, kasamane o kediābōu de duwoli, Yesube kagele iba dugulo domōu amafej baha duwei.

⁵⁹ Mogōu du dalaguadi hiye obōu, kansole obōu olōu fei kediā o taha ogōu gai tā Yesuha degeli mei kagei ke tobōu ma, kahaši ɛme wouba tolo sagai domōu ke tugulo tobolōu i.

⁶⁰ O sūdo kediā ogōu ganōu hiyedo tobolōu iye, kenōu si diā midihō kasagai ɛ milou ta dugulo ili meido. Habagedo o bolōu ta haguasie felega

⁶¹ tobolōu i, o koŋumahaɛe Godihā moso igimaba, sawisiei kamadia kege mei degeiba, ɛ haba moso ke ebele togoma mei degeiba duwoloyode tobōu mōu dulo iyode tobolōu i.

⁶² Kegemōu, mogōu du daladi hiye oha haguā tofolōu mōu Yesukōu yodu, na die tā sima tobolōu be dafa? Tā o koŋudilie tobolōu ilibe, de damale, ha gulokou?

⁶³ Kenōu si Yesuha tā ta sima tobōu li mei dalamōu, mogōu du daladi hiye oha emokōu yodu, Godihā Dihi, yoŋū makai o Kelesube na? Godibe yoŋū kegenōu daladi kaha degemōu, na ɛ huya eimokōu damaledonōu tobōu.

⁶⁴ Kegeimōu, Yesuha tobou, na tobolōu keme damaledo. Kenōu si, a ŋimokōu tobolōu kuhe. Nj habage O Kediā Dihi ɛme O Neleɛdo kaha dobogoŋū delekōu duwo dema, haba agudiletōu ge mabiye malā migiba dugulo ile.

⁶⁵ Mogōu du daladi hiye oha tā ke dulo kesigiemōu, gofoŋū hiyedo degemōu, yoŋū ɛ yukuei ke tolōu dulagimamōu, o koŋume ogōu ga tobolōu yode tobou. Tabe kehefej. Njge o koŋume Hiye Oha timōu ke mōu lamōu tobolōu koŋū de dulo ili?

⁶⁶ Nj kage tawale iya? O kediage Yesube midihō kasagai dala kaha degemōu wouba tolo ileyode tobolōu i.

⁶⁷ Kegemōu, diā ɛ midihōkōu koso hesema dobogoŋū moŋugōu ma wala i. O ilo kediā dobogoŋū boye wala i.

⁶⁸ Wala iligi, naɛe Godihā makai o Kelesu degeimōu, o na folu keme koyode yoduga i?*

Pitahā Yesube ɛ tewe meiyode tobou

(Mak 14:66-72; Luk 22:56-62; Jon 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Pita ɛme mogōu du daladi hiye oha moso kekaimidu duwomōu, kele dabai degedi sasai taha emokōu haguamōu, naɛe sa Galili o Yesubōu de deleiyode tobou.

⁷⁰ O kele duweguei kediā dihile kokōu ge Pitahā tobou, na tā koŋū tobolōu be a ta tawaiyo meido.

⁷¹ E kege tobōu ma fogōu ile, kekai adi fekōu tafalamōu, sasai taha duguomōu, o sasai kele tefeleguei kediāmokōu, o koŋume sa Nasaret o Yesubōu de deleiyode tobou.

⁷² Kenōu si, Pitahā haba Godihā huya neleɛdo dege, o keme a tewe meiyode tobou.

⁷³ Habage huyadefej dala demamōu, o kele tefeleguei kediā haguasie, Pitakōu, damaledo, naɛe die o ta. Ei dulube, naɛe diā tā tobōu di sagai kegenōu tobōu mōu duluyodei.

⁷⁴ Kegeimōu, ɛ haba tā neleɛdo dege kōu gue tobou, damaledo, o keme a tewe meido. A ogōu ga tobōu babe, Godihā a makolo. E kege tobōu ma mei degeimōu, kelegenōu sio ayomōu taj.

⁷⁵ Sio ayomōu tqumōu, Pita ɛ Yesuha sio ayomōu you tale dala kelege, na kamadia kege a Yesu tewe meiyode tobolōu yodei ke tawalemōu, tamakōu fogōu mulō, hiligedo gesei.

* **26:68 26:68** Mak 14:65 kokōu o kediā yukuei kaiye Yesuha diho diōu guo tiga i kaha degemōu, ɛ ta duguli mei ke nalaj dala.

27

O kediã Yesu o Pailatkôu wolôu yai
(Mak 15:1; Luk 23:1-2; Jon 18:28-32)

¹ Sabiyomôu, mogôu du dalaguadi hiye obôu, odo odobôu olôu fei kediã Yesu wouba toloyodema doususulo imamôu,

² dobogôu tabe tigama, gamani hiye o Pailatkôu wolôu yai.

Judas e tolo i
(Dabai 1:18-19)

³ Kegemôu, Yesu ho o kediamokôu sesegu o Judashã dugube, Yesube tã saiye tâu môu, e fi bohólôu môu solôu do degei. Solôu do degeimôu, sele dio olôu fei 30 kege ke bohólôu mã malã ile, mogôu du dalaguadi hiye obôu, odo odobôu kediamokôu nelamôu degei.

⁴ E diãmokôu kôu gue tobou, ame midihô kasagã milou, o a ñimokôu sesegu keme e midihô kasagã ta milôu li meiyê, ñi e woba tolo ile. Kenôu si diãge keme ei bi mei, keme noñu dugulu keleyode tobolôu i.

⁵ Kege tobolôu imôu, Judashã sele dio ke Godihã mosô kekaimidu hebele filã fogôu i. Ilemôu, tigiye yoñu e gabagikôu tigama fogu fiyamôu tolo i.

⁶ Kegemôu, mogôu du daladi hiye o kediã sele dio ke olôu fei kefemamôu tobou, sele koñume o wouba tolo ile kahã hebe sele. Dige Godihã mosôhã selebôu de geleguo dogogudame.

⁷ Kegeimôu, sele kahãge diã asôu kolo ta mamôu lamôu tã doususulo i. Sa keme mihã bilika milôu gadi o tahã sa. Sa aikôu tie o kediane hagua dalaguadi tofigieibabe kelenôu widagaleyodema doususulo i.

⁸ Kegei kahã, ifi kôu bôu gene obe sa keme Kafei Mũ Sayodele idi.

⁹ Diã ke degeibe damalêdo, habage-degele-duguo-tobôu di-o Jeremiaiahã afu kôu tobou sagã kenôu degele i,

Diã sele dio 30 kege moy. Sele keme Israel o sasã kediãge o ke mamolôu yodema tugulo tobolôu i sele ke.

¹⁰ Tugulo tobolôu imamôu, sele ke malã ya, mihã bilika milôu gadi o kahã sa ke mamalã i. Diã ke degeibe Hiye Ohã a degeyede tobou sagã kenôu degele i. *Jeremia 19:1-13*

Nãme Juda o kediã hiye o?
(Mak 15:2-5; Luk 23:3-5; Jon 18:33-38)

¹¹ Kegemôu, diã Yesu gamani hiye o Pailathã dihile kokôu tefegimôu, e Yesukôu yodu, Juda o kediã hiye obe nã? deimôu, Yesuhã tobou, nã tobolôu be damalêdo.

¹² Mogôu du dalaguadi hiye obôu, odo odobôu kediã emokôu tãe biya imôu, e tã ta sima tobôu li mei.

¹³ Pailathãge, nã o koñudia tã koñu tobôu môu dulube de damalê, haba gulokou? de yodu.

¹⁴ Kenôu si Yesuhã tã ta sima tobôu li meido. Kegeimôu, gamani hiye o kahã ke duguo kesigiemôu, fi hiyedo mãi.

Pailathã Yesu hebe fufuguomãikôu ikoke degemabeedei
(Mak 15:6-15; Luk 23:13-25; Jon 18:38-19:16)

¹⁵ Sadebe olôu fei, Gabama I Sawisiei tâu môu be, gamani hiye o kahãge didiô o tanôu fei telemãdi. O sasã kedioñunôu o ta husoñumôu be, gamani o kahã o kenôu telemãdi.

¹⁶ Kelegebe, o ta e hu Jisas Barabas, eme didiô mosokôu duwei. O keme o sasã kediã tawale ibe, eme midihô kasagã milôu gadi o.

¹⁷ Kegemôu, o sasã kefei kediamokôu Pailathã yodu, ñi tagalibe, age o koyo telemãyede tawale iya? Jisas Barabas? Haba Yesu Kelesuyodele ili ke?

¹⁸ E ke yodu kahã sibigebe kôu gue, hiye o kediã Yesukôu kona degemôu kuhe tolôu haguasieidade tawalemôu.

¹⁹ Pailatbe tã sai filamôu duwodi kokôu duwomôu, e sasãhã, nage doudo o keme hobôu tã sadayedei. Yobe, a fi tieimi o ke duguomôu, a hãgi hiyedo degeiyode tobôu ma tã dogogu.

²⁰ Kenōu si mogou du dalaguadi hiye obou, odo odobou kediage o sasai kefegu kediamokou fufuguemou, ni Pailatkou tobou ba, Barabas telemaba, Yesube wouba toloyede tobou mabeede tobolou i.

²¹ Gamani hiye o kaha yodu, o bolou kediliebe, ni tagalibe, age o koyo telemouba, njimokou ile? Barabasyode tobolou i.

²² Kege tobou mou, Pailatha haba yodu, age o Yesu, ni tobolou gi Kelesuyodele ili keme kagele? Hebe fufuguomajkou ikoke degeyede tobolou i.

²³ Pailatha diamokou yodu, kageimou? E midihog kasagai kagei ke milou lou? Kenou si o sasai kedia haba hilgedo tobolou i, hebe fufuguomajkou ikoke degeyedele i.

²⁴ Kegemou, Pailatha dugube, o sasai kedia e ta ke dulo ile sagai mei. Dia gofou dege biyaleyodeimou duguomou, e huei dou lamou, die dihile kokou e dobogou bigiligi tobou, o kou wouba tolo ile kaha hebe keme ma bi mei. Njou ni binou.

²⁵ O sasai olou fei kedia tobou, o ke wouba tolo ile kaha hebe keme eibou, ei sisigbou ei biyode tobolou i.

²⁶ Kegemou, Pailatha didio o Barabas telemaj. Kenou si, Yesube ami o kediamokou sesegumou, tigi dofou ye wala i. Wala imou, Pailatha hebe fufuguomajkou ikoke degemabeede tobou.

*Ami o kedia Yesu susuga tobolou i
(Mak 15:16-20; Jon 19:2-3)*

²⁷ Kegemou, gamani o kaha e ami o kedia Yesu wolou ya, gamani moso kekaimidu fologamou, ami o olou feido kefegu, Yesu silema tefeileigui.

²⁸ E duledu tafalamou, dia e yukuei telemou, yukuei wei degei sasado ke kagile i.

²⁹ Kegemamou, tigi ayebou ta malamou, hiye o kedia heti sagai kege milou gamamou, e widiletou mugulo i. Dia biya ta malamou, e dobogou delekou tou giemou, yubu sugulo fiya duwoguali, emokou susuga tobolou yilo i, Juda o kedia hiye o na gusugu bolofeyodele i.

³⁰ Dia emokou koso heseligi, biya e tou ke malamou, e widiletou hilgedo wala i.

³¹ Susuga tobolou yilo imamou, yukuei kagi ke telemou, haba yofou e yukuei ke kagiemou, wolou yai, hebe fufuguomajkou ikoke degele ilamou.

*Dia Yesu hebe fufuguomajkou ikoke degele i
(Mak 15:21-32; Luk 23:26-43; Jon 19:17-27)*

³² Ami o kedia Yesu wolou yolugi, sa Sailini o ta hagamou dugulo i. E hupe Saimon. Geleguomou, hebe fufuguomaj ke hebele iyedema fisile imou, o kaha hebele i.

³³ Yolugi, bitou huyadefej ta, e hu Golgotakou fologai. Hu kaha e sibigebe O Widio Dio Sa.

³⁴ Fologamou, o kedia Yesukou tigi kolo huei gofoudobou, mola afi hiyedo kebou de neimou, e nala dugu, afi degeimou, nali mei.

³⁵ Ami o kedia e hebe fufuguomajkou ikoke degemamou, e yukuei tanou tanou mala ilamou igi sagai ke hebese yale i. O koyoha yayje bolu degeibabe, e yukuei ta molo uyodemamou.

³⁶ Yama mei degeimou, dia kelenou kege enou baha duweguei.

³⁷ Hebe fufuguomaj, Yesuha widio tagetou be kou gue nalama diou golou i,

O KOU ME YESU,
JUDA O KEDIA HIYE O.

Kaha yoyenou e kuhe woumou tolo i.

³⁸ Hiyou mojudi o boloune Yesuha figiya ke hebe fufuguomajkou ikoke degele i. Tabe dobogou delekou, tabe dobogou fofoukou.

³⁹ O sasai sudu ima haguama dele iligi, Yesukou susuga tobolou i. Widio bogolou iligi kou gue tobolou i,

⁴⁰ Na Godiha moso igile filaba, haba ebeledo sawisie kamadianou kelege togoma mei degeleyede tobou mou ei dulo i. Name Godiha Dihi debabe, na nou sie dogou guoba, hebe fufuguomaj tou fogou migiyede tobolou i.

⁴¹ Mogou du dalaguadi hiye obou, Mosesha kuolou yo dulo i obou, odo odobou kediane haguasie, Yesukou susuga tobolou yilo i.

⁴² Ege o ilo kelege kōu dogōu gudiye, kenōu si yoŋusiebe ta dogōu guyo mei. O koŋume Israel o kedia hiye o, e hebe fufuguomaj tou fogou migibasi, di duguoba damaleyodele ile.

⁴³ E Godikou damaleyodema, ame Godiha Dihiyode tobou kaha degeimou, Godiha tagaibabe, e dogou gulo sagaiyode tobolou i.

⁴⁴ Kenou tefei, hiyou moŋudi o bolou hebe fufuguomajkou tafalagua kediliene Yesu susuga tobolou i.

Yesu tolo i

(Mak 15:33-41; Luk 23:44-49; Jon 19:28-30)

⁴⁵ Kegemou, agali duo kelege, sa olou fei hulia degemou dalali, habi 3 klok degei.

⁴⁶ Habi 3 klok sagai kege degeimou, Yesuha yoŋu e tae hiligedo kou gue haguasa tobou, Eli, Eli, lema sabaktani?

Ta kaha sibigebe kou gue,

Ma Godi, ma Godi, kageimou na a tou fogou ya?

Buk Song 22:1

⁴⁷ O ilo kele tafalagua kedia ta ke dulomou, o koŋume Elaija hagnosisoluyode tobolou i.

⁴⁸ Kelegenou, die o taha fokua ile, bi suo degei ta malamou, hebe kolo huei dou afido kokou muguomou, hebeya ta kokou tigama mala hagua hebele fogu, Yesuha nayadomou.

⁴⁹ Kenou si o ilo kelege tobou, you, di Elajaha de haguaba dogou guba dugulo deba dia dalame.

⁵⁰ Kegemou, Yesu e haba hiligedo guama tolo i.

⁵¹ Kelegenou, yukuei hiyedo, Godiha mosokou duladi ke sugutou ge duoyado ke bafolou mugu. Haba gigimane hagulugi, igi hiyedo bafigisei.

⁵² Tofigie widagai a soŋuseimou, Godiha o sasaj afu tofigie sudo kedia haguama,

⁵³ widai sa tou fogou fogou yai. Yesu ebukou kou haguama imou, dia Godiha sa Jerusalemkou fologoumou, o sasaj sudoye diame tofolou imou dugulo i.

⁵⁴ Ami o kedia hiye obou, e ami o olou feibou dia Yesu dia dalaguali, gigimabou, degegai olou fei kebou de duguomou, gue degemou, damaledo, o koŋume Godiha Dihiyodele i.

⁵⁵ Sasaj sudo kediane ahu sagai dege masele tefeleguei. Sasaj kediane Yesu seselemou, sa Galili tou fogou mou, Yesu dogou gulamou haguasie i.

⁵⁶ Sasaj tabe e hupe Maria, sa Makedala sasaj. Tabe Maria ta, o Jemsbou Josepbou dilie adiou. Sasaj tabe Sebediha dihi bolou kedilie duou.

Yesu tei mala ile, ulou daimidu dogogu

(Mak 15:42-47; Luk 23:50-55; Jon 19:38-42)

⁵⁷ Habido degeimou, bibou o ta Pailatkou i. O keme sa Arimatea tie o. E hupe Josep. Ene Yesuha dabai degedi o dege delei.

⁵⁸ E Pailatkou folo yodu, na boloyodeba, a Yesu tei moloŋu? Josepha kege yodumou, Pailatha ami o kediamokou Yesu tei ke malaba Josepkou nemabeedei.

⁵⁹ Kegeimou, Josepha ile, Yesu tei mala hebele migile, yukuei fo degei bolodo kaha tigama mala ilemou,

⁶⁰ ulou yoŋu kou dama fogou kodu dogogu. Dogoumou, igi hiyedo ta mala wofegelema hagua, ulou dai a tefeguogou i.

⁶¹ Sa Makedala sasaj Mariabou, Maria tabou dilie widai sa ke hafei dege masele duweguei.

Ami o kedia widai ke dia deleigui

⁶² Misiholo duwodi sawisie kaha nale kefele idi sawisie ke mei degemou, sabiyomou, mogou du dalaguadi hiye obou, Farisi obou kedia Pailatkou yamou tobolou i,

⁶³ hiye o, eige ogou gadi o kaha tolo ili mei kelegebe, e kou gue tobou mou du, sawisie kamadia mei degeiba, a haguama ileyodei.

⁶⁴ Kegei kaha, na ami o kediamokou tobou ba, dia sawisie kamadia kege tei widai sa ke defeido dia dalaguamabeede tobou yedele i, e dabai degedi o kedia tei ke hiyouye malaba, o sasaj kediamokou e tolomou hagua gehe degeiyode tobolou iye deba. Kegeligi, die ogou gai ta ebele kaha e ogou gai ta afu ke gabaiye.

⁶⁵ Pailatha tobou, ni ile, ami o ilo kele tobou ba ya, niou kou tewe sagai kegenou widai sa ke defeido dia dalamabeede tobou mabeede tobou.

⁶⁶ Kegemōu, hiye o kediā ya, tei widai kokōu fologamōu, widai a tefegu igi kokōu maka dogoguomōu, ami o widai ke dia dalagualene dogogulo i.

28

Yesu e haba hagua gehe degei

(Mak 16:1-10; Luk 24:1-10; Jon 20:1-18)

¹ Misiholo duwodi sawisieie ke mei degeimōu sabiyomōu, sa Makdala sasai Maria dilie, Maria ta dilie widai ke dugulamōu yai.

² Yolugi gigima hiyedo hagumōu dugu, Hiye Oha esol o kaha hebenitōu ge migilemōu, Yesu widaikōu ile, widai a tefegu igi hiyedo ke kogolo ile figikōu dogoguomōu, e igi tage kotōu duwomōu kuhe degei.

³ E tōu be dibie hohō sa degei dugu, e yukueibe fo degei.

⁴ Widai ke dia dalagua o kediā esol o ke duguo gue degemōu, dio kolo iligi, mihikōu fiyasigemōu, tofigieie sagai degele i.

⁵ Kegemōu, esol o kaha sasai kediliemokōu tobou, nele hobōu gue degedama. A tawalibe, nelebe Yesu, hebe fufuguomajkōu ikoke degele i ke ka haguasili.

⁶ Eme kōu le dala mei, afu yoŋu kōu tobou sagai kenōu tefele gehe dege haguama i. Nele fologaba, e tilei kokōu duguma.

⁷ Kegei kaha, ni toto ya, e dabai degedi o kediamokōu Yesube hagua gehe degemōu, sa Galilikōu ebukōu iyode tobōu ma. Diā habage ya fologaba, eme kele dalaba dugulo ileyode tobōu ma. Ma ta kenōu fei.

⁸ Kegemōu, sasai kedilie widai tōu fogōu toto yai. Dilie gue degeiye, kenōu si hohō hiyedo degele i. Dilie Yesuha dabai degedi o kediamokōu tobōu lamōu fukua yai.

⁹ Youmōu, Yesuha ali duo kele geleguomōu, gusugu bolofejyodeimōu, dilie dulomōu ya hafei degemōu, yubu sugulo fiyasige duwoguali, e abogoŋukōu tolōu mōu, emokōu diho бага tobolōu i.

¹⁰ Yubu sugulo fya duwoguamōu, e diliemokōu tobou, gue degedama. Nele ile, ma mogo diamokōu sa Galilikōu nōu yamabeede tobōu ma. Diā ame kelege dugulo ile.

Ami o kediā ogōu gai ta

¹¹ Sasai kedilie aba you youmōu, ami o ilo, widai dia deleigui kediā, sa hiyekōu toto ya fologa, mogōu du dalaguadi hiye o kediamokōu degegoumōu dugulo i ke olōu fei susulo i.

¹² Mogōu du dalaguadi hiye o kediā ta ke dulomōu, odo odo kediā kefema doysusuma, ami o kediamokōu sele hiyedo neleḡmōu,

¹³ kōu gue tobolōu i, ni kōu gue tobōu ma, huliame, ei tiasigeimōu, e dabai degedi o kediā haguasie, die hiye o tei ke hiyouye mala yayiyode tobōu mabeede tobolōu i.

¹⁴ Gamani hiye o kaha ta ke duba, ei ebōu de doysusubabe, nime hagi ta dugulo ile mei.

¹⁵ Ami o kediā sele ke moŋuma ya, mogōu du dalaguadi hiye o kediā ta diamokōu tobou sagai kegenōu susulo i. Kegei kaha degemōu, gulokou ta keme Juda o kediā sa olōu fei tefele tobōu mōu hagulugi, ifine kegenōu dala.

Yesuha e dabai o kediamokōu dabai diā degele ke tobou

(Mak 16:14-18; Luk 24:36-49; Jon 20:19-23)

¹⁶ Kegemōu, Yesuha e dabai o olōu fei 11 kege kediā sa Galilikōu ya fologa, bitou Yesuha imabeedei kokōu yai.

¹⁷ Fologa, Yesu duguomōu, yubu sugulo fiyasige duwoguali, emokōu diho бага tobolōu iye, kenōu si ilo kediage fimai sudo degele i.

¹⁸ Yesuha diamokōu hagua hafei degemōu kōu gue tobou, Godiha amokōu hu hiyedo ke nei dala. Hebenihā bibōu, sa sibige koŋumaha bibōu olōu feibe ma hayedu dalagua.

¹⁹ Kegei kaha degemōu, ni ya, sa sa obiyei olōu fei kediamē ma dabai degedi o degemabadeba hehegieiba, diā damaleyodele iba, nige diame ma Ayebōu, e Dihibōu, Duo Bolofejibōu die hu tageya ke fafeleya degema.

²⁰ Ta a nimokōu tobōu di keme nige diamokōu ne hehegie tobōu ma, diā dulo sesemabadeba. Ni duma, ame nibōu de dalali, uwage sawisieie kuhe hagua kogulo.

Ta Uwo Bolofei Makha Nalaj

Tawale Ta

O Mak e hū tabe Jon Mak. Makbe o oloū fei 12 kege kediā o ta meiyē, kenoū si Pitaboū Polboū dogoū gudi o. Makhā kuguo koŋū nalama, Rom o kediāmokoū nej.

Makhā yomogoū nalajibe, koū gue nalaj, koŋume ta uwo bolofejido, Godihā Dihi Yesu Kelesuhā degei kahā ta. Haba nalajibe, Yesu eme o Jonhā fafeleya degei. Fafeleya degeimoū, Tamahā e tefeledugu ke nalaj. Ta kuguo kuokoū di dugulube, Yesuhā Godihā huya ke dabai gehe gehe degeimoū dugulo ili. Damaledo, Yesuhā e nelebe hiyedo, Godihā huya ke o sasaj kediāmokoū hehegedi. Duo kasagaī igisedi. Haba do o sasaj bologuomoū bolog degeimoū be, midihog kasagaī degele idi kahā hebe kene igile mugudi. Yoŋusie toboū dibe, ame O Kediā Dihiyodedi. E o sasaj sudo ke mamoū lamoū kuhe tolo i.

Kuguo Mak koŋumahā ta sibige tanoū tanoū oloū feibe kuhe:

Ta Hiye 1:1-3:6

Yesuhā o sasaj kediāmokoū be Godihā diā woloū dalale kahā ta ke toboū lamoū haguei.

Ta Hiye 3:7-6:6

Yesuhā e nele ke koū hehegieiye, kenoū si mosomā o kediā damaleyodele ili mei.

Ta Hiye 6:6-8:21

Yesuhā e nele ke koū hehegieiye, kenoū si e dabai degedi o kediā defei ta tawale ili mei.

Ta Hiye 8:22-10:52

Yesuhā e dabai degedi o kediāmokoū hehegie toboū di.

Ta Hiye 11-16

Yesu e do hiyedo duguomoū, tolo ilemoū haguā gehe degei.

Yesuhā o sasaj kediāmokoū be Godihā diā woloū dalale kahā ta ke toboū lamoū haguei

(Ta Hiye 1:1-3:6)

Fafeleya degedi o Jonhā egei tobou

(Matyu 3:1-12; Luk 3:1-9, 15-17; Jon 1:19-28)

¹ Koŋume ta uwo bolofejido, Godihā Dihi Yesu Kelesuhā degei kahā ta.

Ta keme koū gue yomogoloū,

² o ta, habage-degele-duguo-toboū di-o Aisaiahā Godihā ta ke nalajibe,

Nā du. A mā ta toboū di o ta toboū ba ebukoū ile dalali, ne a miloū yodei ke. **Malakai 3:1*

³ Haba koū gue nalaj,

Hebe mei mihinoū sa kelege Hiye Ohā e a miloū ma doususugumabeede haguisa toboū ba dulo ile. *Aisaia 40:3*

⁴ Kegemoū, o fafeleya degedi o Jon e ile, hebe mei mihinoū sa kokoū kuhe felei. Folomoū, o sasaj kediāmokoū egei hehegedibe, ni fi bohouloū ba fafeleya tofoū ma. Kegeibasi, Godihā midihog kasagaī, ni miloū ga idi ke gebe meiyodeleyode toboū di.

⁵ E kege toboloū tafalamoū, sa Judia o sasajiboū sa Jerusalem o sasajiboū oloū fei kediā ya fologamoū, e egei toboū moū dulomoū, die midihog kasagaī miloū ga idi ke kusigile toboloū imamoū, e o sasaj kediā to Jordankoū fafeleya degei.

⁶ Jon e yukuei kadibe, wai kamel towe dai ke fiyatiye tufoguo kadi. Nale e nadibe kabuboū, kule huejiboū denoū fei nadi.

⁷ E egei koū gue toboū di, o ta mā habage haguale kahā e nelebe hiyedo, mā nele sagaj mei. E hūbe folodo dala kahā degemoū, e hagubabe, e abogoŋū mosog kaj keme a bale mulqba ta tegile sagaj mei.

* **1:2 1:2** Afu Godihā e Dihikoū kege degeleyodema makai.

⁸ Age n̄ime t̄alekōu nōu fafeleya degedi, ha ɛnōu si Duo Bolofeiḥa neleya k̄e n̄i fafeleya degeleyode tobōu di.

Jonḥa Yesu fafeleya degei
(Matyu 3:13-17; Luk 3:21-22)

⁹ Kelege Yesu ɛ sa Nasaret sa Galili duo k̄e tōu fogōu ile foloumōu, ɛme Jonḥa tō Jordankōu fafeleya degei.

¹⁰ Fafeleya degema, bidiletōu foloumōu, hebeni a soḽugōu mōu dugu, Duo Bolofeiḥa sio isusu бага ɛmokōu fulōu migimōu dugu.

¹¹ Haba, hebenitōu ge t̄a uwo ta kōu gue haguisa tobōu mōu du, n̄ame maḥ Dihi. Age n̄ame tagalido, n̄amokōu hohō hiyedo degeli.

Tamaḥa Yesu tefeledugu
(Matyu 4:1-11; Luk 4:1-13)

¹² Ha kelegenōu Duo Bolofeiḥa Yesu tobōu mōu iligi, hebe mei mih̄inōu sa kokōu felei.

¹³ Hebe mei mih̄inōu sa kokōu deleibe, sawisiei olōu fei 40 kege delei. Kelege, Tamaḥa Yesu ɛ tefeledugu i. Gali ked̄ia ɛbōu de dalamōu, ɛsol o ked̄iane ɛ dogōu guo delei.

Yesuh̄a sa Galilikōu ge dabai yomogōu degei
(Matyu 4:12-17; Luk 4:14-15)

¹⁴ Oe Jon didiō degeimōu, Yesu ɛ ile, sa Galilikōu folomōu, Godih̄a t̄a uwo bolofei k̄e o ked̄iamokōu tobōu mōu siadi.

¹⁵ Sulugi kōu gue tobou, sawisiei Godih̄a makamaḥi k̄eme ifi hafeḥi degeli, Godih̄a n̄i wolōu dalalebe. Hafeḥi degeiba, n̄i f̄i bohōlōu ba, t̄a uwo bolofei k̄enōu damaleyodemabeede tobōu di.

Yesuh̄a o dosōu dia kege haguissoumōu, diā ɛ sesele yai
(Matyu 4:18-22; Luk 5:1-11)

¹⁶ Yesu ɛ ohueḥiyai Galili koya k̄e sulugi dugube, Saimonbōu ɛ maḥ Andrūbōu de dugu. O bolōu dilie ohueḥiyai kokōu neke mōu soumōu dugu. Diliebe miye moḽudi o.

¹⁷ Yesuh̄a diliemokōu nele ɛ sesele haguamabeede tobou. A nelemokōu o sasai moḽudi k̄e hehegielamōu, obe miye moḽudi k̄e s̄a degeiyode tobou.

¹⁸ Dilie k̄e dulomōu, totonōu neke olōu fei kokōu magama fogōu mōu, ɛ sesele yai.

¹⁹ Kegemōu, Yesuh̄a tafeḥi ilemōu dugube, Sebedih̄a dihi Jemsbōu ɛ maḥ Jonbōu de dugu. Mosole tagetōu duwoguali, neke d̄ɔsusulo imōu dugu.

²⁰ Yesuh̄a dilie duguomōu, totonōu haguisa tobōu mōu, dilie dilie ayebōu dabai o ked̄iabōu de mosole foudu duwoguamōu tōu fogōu fogōu, Yesu sesele yai.

Yesuh̄a duo kasagai ta igile mugu
(Luk 4:31-37)

²¹ Yesubōu diā ya, sa Kaperneamkōu fologai. Fologamōu dalali, misiholo duwodi sawisiei kelege Yesuh̄a ile, egei mosokōu folomōu, o sasai ked̄iamokōu egei tobōu mōu,

²² diā t̄a k̄e dulomōu kesigile i. Yobe, ɛ hehegilibe, Mosesh̄a kuolōu yo du o ked̄ia hehegiendi sagai kegei mei. ɛ tewebe ɛsofeḥi, hiyedo folodo.

²³ K̄enōu si egei mosō kodu o ta duwei, duo kasagaiye tou. O kah̄a guamōu kōu gue tobou,

²⁴ sa Nasaret o Yesu, n̄a hagua eimokōu k̄eḥi degelamōu degeiya? Nage ei makolamōu hagulu? Age n̄ame kōu tewe. N̄ame o bolōdo, Godih̄a tobōu mōu hagueiyode tobou.

²⁵ K̄enōu si Yesuh̄a gofoḽudo dege, duo kasagai kokōu be, n̄a t̄ada. N̄a o koḽu tōu fogōu fogōu iyede tobou.

²⁶ Duo kasagai kah̄a t̄a gofōu k̄e dulomōu, o k̄e tolōu fifigima, hiligedo tobōu ma tōu fogōu fogōu i.

²⁷ Tōu fogōu imōu, o sasai olōu fei kesigiemōu, dioḽunōu kōu gue tugulo tobolōu i, koḽume k̄eḥi? O koḽumaha t̄a geḥe koḽu tobolōu be, sibige hiyedo, nelebōu de t̄a tobolōu. Duo kasagai ked̄iane ɛ t̄a dulo iyede tobolōu i.

²⁸ Kege tobolōu imōu, Yesuh̄a k̄e degei t̄a uwo kah̄age sa Galili kileya k̄e olōu fei totonōu tefeḥi.

Yesu ɛ Pitah̄a ɛ sasaiḥa ɛ adiōu k̄e do bologuqumōu bolō degei
(Matyu 8:14-15; Luk 4:38-39)

²⁹ Yesubōu diā egei mosō tōu fogōu mōu, Jemsbōu Jonbōu de sesele yai. Toto ya, Saimonbōu Andrubōu dilie mosōkōu fologai.

³⁰ Fologamōu, Saimonhā ē sasaihā ē adīou be suguai tilamōu duguomōu, Yesukōu sasai koŋume doyode tobolōu i.

³¹ Kege tobōu mōu, Yesuhā ile hafej degemōu, sasai kahā dobogoŋu tolōu haguagimōu, suguai mei degei. Suguai ke mei degeimōu, haguā, nalē milōu ma, o kediamokōu nej.

*Yesuhā do o sasai sudo bologuqumōu bolō degele i
(Matyu 8:16-17; Luk 4:40-41)*

³² Sawisiei kahā habi, asō mumōu, o kedīā do o sasai olōu fei moŋuma, Yesukōu haguasiei. Duo kasagaiye tolōu i o sasaine moŋuma haguasiei.

³³ Sa ke tie o sasai olōu fei haguasie, mosō adi hafej dege kefegulo i.

³⁴ Kefegulo imōu, Yesuhā do daga daga o sasai sudo bologuqumōu bolō degele i. Haba duo kasagaiye tolōu i one duo kasagai igiseimōu bolō degele i. Duo kasagai kedīā eme kōu tewe kahā degemōu, ē diā tadamabeedei.

*Yesuhā sa Galiliya ke siei
(Luk 4:42-44)*

³⁵ Gusugudo huliamekōu Yesu ē haguāma ile, sa o mei kokōu folomōu duwoli diho бага tobou.

³⁶ Fogōu imōu, Saimonhā ē yogo diābōu de Yesu ka yai.

³⁷ Yolugi duguomōu, emokōu tobolōu i, o sasai kedīā nā ka iliyode tobou.

³⁸ Yesuhā tobou, gebe mei, di ile, sa sa hafej dala keleya ke siamebeede tobou. A o sasai kediamokōu ne egei tobōu lamōu. Yobe, ame dabai ke degelamōu hagueiyode tobou.

³⁹ E kege tobōu ma ile, sa Galiliya ke olōu fei siei. E die egei mosōya egei tobōu mōu sulugi, o sasai duo kasagaiye tolōu ine duo kasagai igisemōu siei.

*Yesuhā dobo doye tou o ta bologuqumōu bolō degei
(Matyu 8:1-4; Luk 5:12-16)*

⁴⁰ O ta, dobo doye tou o kahā Yesukōu ile folomōu, yubu sugulo fiyamōu duwoli, neleđo dege kōu gue tobou, nā tagaibabe, nā ā bologuquba bolō degeleyodei.

⁴¹ Yesuhā o kahā tā ke dulomōu, solōu do hiyedo degemōu, ē dobogoŋu susuguo kuguomōu, age nāme bolō degele ke tagaliyode tobou.

⁴² Kege tobōu mōu, kelegenōu dobo doye tou o ke bolō degei.

⁴³ Bolō degeimōu, Yesuhā nā iyede tobou. Ilamōu degeimōu, ē neleđo dege kōu gue tobou,

⁴⁴ ā nā bologuai ke o takōu hobōu tobōu da. Haba nā Godihā mosōkōu ile, ne tōu bolō degei ke mogōu du daladi o * kokōu hegiba, ege Moseshā tobou kenōu seseleba, gali* sile Godikōu nele, nā bolō degei kahā degeimōu. Kegeiba, o sasai kedīā ne do mei degei ke tawale ileyode tobou.

⁴⁵ Kenōu si o kahage tā keme duli mei, ē ile o sasai kediamokōu tobōu mōu siei. Kegemōu, Yesu ē o sasai dihile, sa sa hafej kele ta siale sagai mei,* ē ile figikōu nōu delei. Dalali dugube, sa sa o sasai kedīā emokōu nōu haguasieimōu dugu.

2

*Yesuhā o ta ibigidiobōu dobogoŋudiobōu tofigiei ke bologuqumōu bolō degei
(Matyu 9:1-8; Luk 5:17-26)*

¹ Sawisiei ilo kele mei degeimōu, Yesu ē bohōlōu mā ile, sa Kaperneamkōu folomōu, o sasai kedīā eme mosōkōu duwoyodeimōu dulo i.

² Dulomōu, haguasieimōu, mosō kokōu nōu kefeligi, mosō keme fegegu. Mosō duwo kokōu bōu adiyabōu olōu fei fegegu. Fegegumōu, Yesuhā o sasai kediamokōu egei tobou.

³ Kegeimōu, o ilo kedīā do o ta malā haguasiei. O keme ibigidiobōu dobogoŋudiobōu olōu fei tofigiei. O bolōu bolōu kege kedīā do o ke malā hebele haguasiei.

* **1:44 1:44a** Mogōu du daladi o keme ('pris') Godihā mosō kodu dabai degei. Dabai degeimōu be, Godibe tagetōu dalamōu, ha o sasai kedīā hayedu dalamōu, yoŋuge mogōu du daladi. * **1:44 1:44b** Wok Pris 14:4 * **1:45 1:45** Yobe, o sasai sudo kefegu kahā degemōu.

⁴ Haguasiemōu dugu, moso fegegu degeimōu, do o ke Yesukōu malā fologale sagai mei degemōu, diā moso tagetōu malā fologa, moso igiguo, do o ke botegei tagetōu tilamōu, tigikou gogomoguema, amafei tōu fofou guesa mulo, Yesuha tafala kele hafeido dege dogogulo i.

⁵ Yesuha die damaleyodei ke duguomōu, e do o kokou kou gue tobou, mogo dihi, age midihō kasagai nā milou gadi ke gebe meiyodili.

⁶ Kenou si Mosesha kuolou yo du o ilo kedia moso kokou duwoguali kou gue fima i,

⁷ o kojumahage eme Godiha timou ke mou ladiyodilibe kageimou tobou ya? O taege midihō kasagai, obe milou gadi keme ta gebe meiyodele sagai mei. Keme Godihanou si degeleyode tawale i.

⁸ O kedia kege fima imou, kelegenou Yesuha die fimai ke tawalemou yodu, ni kageimou kege fima iya?

⁹ Age do o kuokou kage tobolou? Midihō kasagai, do o kaha milou gadi ke gebe meiyodili kaha, nige ame ogou ga tobou di oyodele ili. Haba, age do o kuokou, na haguama, ne botegei ke malā hebele iyedilibe, nige kageimou a ogou ga tobolou yode tawale iya?

¹⁰ O Kedia Dihi eme sa sibige kuokou be hu hiyedo dala. Ege midihō kasagai obe milou gadi ke gebe meiyodele sagaiyode tobou. Yesu e yojusie kege tobou, o kedia ta e tobolou keme sibigebou dade tawamabadomou . Kege tobou mamou, e do o kokou kou gue tobou,

¹¹ a namokou tobolou kuhe, na hagua, ne botegei ke malaba, ne mosokou iyedei.

¹² Kege tobou mou, o kaha hagua, o kedia dihle kokou e botegei ke toto malā hebele imou, o sasai olou fei kedia ke dugo kesigiemou, Godiha hu hebele foguomou, afu ei midihō kou guei ta duguli meiyode tobolou i.

Yesuha o Livai hagnosisai

(Matyu 9:9-13; Luk 5:27-32)

¹³ Kegemou, Yesu e ohueiyai Galili biyaya ke haba iligi, o sasai sudo emokou haguasiemou duguomou, o kediāmokou Godiha ta hehegiei.

¹⁴ Iligi dugube, gamani sibidi sele kefedo moso kokou Alfiusha dihi Livai kokou duwomou duguomou, na haguaba, da imebeede tobou mou, e hagua Yesu sesele i.

¹⁵ Kegemou, Yesuha ile Livaiha mosokou folomou, nale nala duwomou, ogou ga tobou ma gamani sibidi sele kefedo obou, midihō kasagai milou di obou sudo kedia Yesubou e dabai degedi obou de duwoguali nale nala i, o kegele ine sudo ebou de suluguadi kaha degemou .

¹⁶ Kuolou yo dulo i o ilo kedia me Farisi o. O kedia ge Yesu e o midihō kasagai milolou idi obou, gamani sibidi sele kefele idi obou de duwoli nale nqumou duguomou, e dabai degedi o kediāmokou kou gue yodulo i, kageimou e gamani sibidi sele kefele idi obou, midihō kasagai milolou idi obou de duwoli nale nquya?

¹⁷ Yesu e ta ke dulomou, e kou gue tobou, o do miyege mola mosokou be idiyo mei. Do oyenou si mola mosokou yadi. A hagueibe, doqdo o kedianou hagnosisalamou hagueli mei. A hagueibe, o sasai midihō kasagai milolou idi kedia hagnosisalamou kuhe haguei.

Yesuha nale kuolou dogogudi kaha ta ke tobou

(Matyu 9:14-17; Luk 5:33-39)

¹⁸ Sawisie ta, Jonha e dabai degele idi obou, Farisi obou kedia nale kuolou dogogulo i. Kuolou dogogumou, o ilo kelege Yesukou ya, kou gue yodulo i, Jonha dabai degele idi obou, Farisi o kedia dabai degele idi obou kedia nale kuolou dogogulo i. Kageimou ne dabai degedi o kedia ge nale nadi kokou kuolou ta dogoguyo mei?

¹⁹ Yesuha sima kou gue tobou, o taha sobou hulaba, nale hiyedo kefeguoba, e mogo dia diguba, haguasie felegababe, nale ta kuolou dogogulo sagai mei. Yobe, sobou hulo o keme diabou de dala kaha degemou.

²⁰ Kenou si o ilo kele die mogo malā fogou iba kelege, nale kuhe kuolou dogogulo ileyode tobou.

²¹ Kegemōu, Yesuhā haba tobou, o tae yukuei ebele dōu lai kē yukuei afukōu kokōu dogoguo gofōu diyo mei. Kege degeiba, yukuei kē bigibabe, yukuei kai gehē dogoguo gofōu kēme huyafei degeiba, yukuei kōu kēme dolodo dōu laleyode tobou.

²² Tigi kolo huei gofōudo, ebele milou kēne wai meme kolo, oe afu kōu milou kodu sōu gudiyo mei. Kege degeibabe, tigi kolo huei gofōudo kahā wai meme kolo kē dōu lama ile. Kegeiba, tigi kolo huei gofōudo kēbou, wai meme kolobōu olōu fei makolo hobogolōu. Tigi kolo huei gofōudo ebele kēme wai meme kolo ebele kodunōu sōu gubasi boloyode tobou.

Yesuhā misiholo duwodi sawisie kelege dabai degele kuolōu dogogu kahā tā
(Matyu 12:1-8; Luk 6:1-5)

²³ Misiholo duwodi sawisie ta kelege, Yesubōu diā hebe hai sa duoya kē yai. E dabai degedi o kediā nalē fi kē gama nalāmōu yai.

²⁴ Farisi o kediā kē duguomōu, Yesukōu kōu gue yodulo i, nā dugu, o kediame misiholo duwodi sawisie kahā kuolōu kēme kageimōu gobolōu iya?

²⁵ Kegeimōu, Yesuhā die tā sima tobou, Devithā degei kahā tā kuguokōu nalāi dala kēme nige husōuma tawale ili mei sā degei.* Devithōu ē mogo diābōu kediā hagi hiyedo, nalē nalī mei, hegie degele i kē a nīmokōu tobōu lamōu.

²⁶ Afudo, o Abiatarbe mogōu du daladi hiye o delei kelegebe, Devit ē Godihā falai mosōkōu folomōu, ōu si Godihā dihile kokōu dogogu daladi kē nāi. Ōu si kēme kuolōu, mogōu du dalaguadi o kediānōu nalā idiye, kēnōu si Devit ē nolugi, ē mogo diāmokōu ne nejyode tobou.

²⁷ Kegemōu, Yesuhā o kediāmokōu haba tobou, misiholo duwodi sawisie kē degeli mei kelegebe, Godihā o milou. Milōu mamōu ise, misiholo duwodi sawisie kē makamaj, o sasaj di dogōu gulamōu.

²⁸ Kegemōu, O Kediā Dihī ēme misiholo duwodi sawisie kēne dia daladi oyode tobou.

3

Misiholo duwodi sawisie kelege, Yesuhā o dobogoū kasagai ta bologuai
(Matyu 12:9-14; Luk 6:6-11)

¹ Kegemōu, Yesuhā egei mosōkōu haba felei. Folomōu dugube, o ta ē dobogoū tei kēme duwomōu dugu.

² O ilo kediā Yesuhā degeladi kē defeido baha duweguei. Yobe, Yesu ē misiholo duwodi sawisie kelege do o kēme bologuquba bolō degeibabe, o kediage ē tā saleyodema fimā i.

³ Kegemōu, Yesuhā o dobogoū tei kokōu, nā haguāba, o dihile kuokōu tafalayede tobou.

⁴ Do o kokōu kege tobōu mamōu, o duwogua kediāmokōu kōu gue yodu, di misiholo duwodi sawisie kelegebe, di midihō kasagai de milolōu? Ha midihō bolonōu milolōu? Di o de wouba tofigile? Haba o de bologuquba bolō degelenōu? Moseshā kuolōu tāege kage tobolōu? Kēnōu si o kediā tā ta tobōu li mei.

⁵ Yesuhā o kediāmokōu kege tobōu ma maseligi dugube, die fibe hiligile imōu duguomōu, ene gofōubōu hagibōu degemōu, dobogoū tei o kokōu tobou, nē dobogoū dōsusuguyedeimōu, o kahā ē dobogoū dōsusugumōu, kuhe bolō degei.

⁶ O kē bolō degeimōu, Farisi o kediā mosō kē tōu fogōu, mihikōu muguai. Muguamōu, Herothā dabai degedi o kediābōu de toto kefeguomōu, Yesube kage wolo domōu tugulo tobolōu i.

Yesuhā ē nelē kē kōu hehegieiye, kēnōu si mosomā o kediā damaleyodele ili mei

(Tā Hiye 3:7-6:6)

O sūdo ya, ohueiyai hafei dege kefegulo i
(Luk 6:17-19)

⁷ Yesuhā ē dabai degedi o kediābōu de sa kē tōu fogōu, ohueiyai Galilikōu fogōu youmōu, sa Galili tie o sasaj sūdo ē imōu sesele yai.

* 2:25 2:25 1 Samuel 21:6

⁸ Sa sa o sasaj sũdo Yesuhã degedi kahā tã uwo kē dulomõu, diãne dugulamõu yai. Damalẽdo, sa Judiabõu, sa Jerusalembõu, sa Idumeabõu, tō Jordan ilobõu, sa Tair hafei sabõu, sa Saidon hafei tie obõu olõu fei Yesu dugulamõu ya fologa kefegulo i.

⁹ O sasaj sũdo fologoumõu, Yesuhã ē dabai degedi o kediãmokõu tobou, o sũdo kefegulugi, ā talekõu ka muguye, nĩ mosole ta malã hagua, hafei kõu le dogoguma. O sasaj sũdo haguababe, ā mosole kokõu foloyode tobou.

¹⁰ Tã kahā yobe kõu gue, afu Yesuhã do o sasaj sũdo bologuãdi kahā degemõu, do o sasaj ilo kelene emokõu haguasiei. Diã fufumõu haguasie, hafei dege tafalaguali, die dobogõyue ē kugulamõu degele i.

¹¹ Duo kasagãye tolōu i o kediãne ē duguomõu, yubu sugulo fiyamõu, tã digio degema, ñame Godihã Dihiyode tobolõu idi.

¹² Kenõu si Yesuhã o kediãmokõu nelẽdo dege tobou, ñige ame o keyode tobõu dama.

*Yesuhã ta-bolofei-malã-suluguadi-o olõu fei 12 kege makai
(Matyu 10:1-4; Luk 6:12-16)*

¹³ Yesuhã bitõqkõu folomõu, ēbõu de dalaguale o kediã maka degelamõu haguismõu, diã emokõu haguasiei.

¹⁴ Haguasieimõu, ē o olõu fei 12 kege, ñime mã ta-bolofei-malã-suluguadi-oyodema maka degei, ēbõu de dalaguali, egei tobolõu sulugamabdomõu.

¹⁵ O kediãmokõu duo kasagãine igisemabdomõu nelẽ ñei.

¹⁶ O olõu fei 12 kege makamaibe kuhe, o ta ē hūbe Saimon. Yesuhã ē hū gehē tibe Pita.

¹⁷ Haba tabe Sebedihã dihi Jemsbõu, ē malã Jonbõu de makai. Ē dilie hū ta tibe Boanerges. Hū kahā sibigebe dibie бага tãdi o.

¹⁸ Haba Andrubõu Filipbõu Bartolomyubõu Matyubõu, Tomashõu, Alfushã dihi Jemsbõu, Tadiusbõu de maka degei. Haba Saimon ta, ē hū tabe Selot, makai.

¹⁹ Haba tabe Judas Iskariot. O keme Yesu ho o kediãmokõu sesegulo o.

Diã Yesube Belsebulbõu de dabai degedi yode tobolõu i
(Matyu 12:24-32; Luk 11:14-23, 12:10)*

²⁰ Yesu ē mosõkõu foloumõu, o sasaj sũdo haba haguasie kefegu. Kefegumõu, ēbõu ē dabai degedi obõu diã nalẽ nalẽ sagaj mei.

²¹ Yesuhã degeli kē tobolõu imõu dulomõu, ē sosõu diã ē dogõu gulamõu haguasiei. Eme fi totõu degei de fimā i.

²² Kegemõu, Moseshã kuolõu yo du o ilo kediã sa Jerusalem tōu fogõu haguasie tobolõu i, o kōjume Belsebulye tou o. Duo kasagaj kediã hiye ohã neleyenõu o kōjumahā duo kasagaj igisediyode tobolõu i.

²³ Kege tobolõu imõu, Yesuhã o kediã haguismõu, haguasieimõu, tã makai ta kõu gue tobou, Tamãhãge haba Tamã yōusiebe ta igile filalẽ sagaj meiyode tobou.

²⁴ Sa ta obiyei kediã diōusie fileba biyoubabe, sa kele obiyei keme bologuã dalale mei.

²⁵ O sosõu tanõu yene diōusie fileba biyoubabe, sosõu keme ta bologuã dalale mei.

²⁶ Tamãhã yōusie biyoubane, ē sosõu fiba, ē bologuã ta dalale mei, olõu fei mei degeleyode tobou.

²⁷ Kegemõu, Yesuhã haba tobou, o tahā nelẽdo o tahā mosõkõu foloba, bi hiyou ta molōũ sagaj mei. Nelẽdo o kē tãgama dogoguobasi, bimaj ē mosõdu dalagua kē molōũ.

²⁸ Haba tobou, age ñimokõu damalẽdo tobolõu kuhe. Godihãge obe midihõ kasagaj milõu gadi kebõu, tã kasagaj tobõu di kebõu de olõu fei kõu gebe meiyodelenõu.

²⁹ Kenõu si o tahā ta Duo Bolofei huyafei degeibabe, Godihãge midihõ keme ta gebe meiyodele meido. Ifibõu sabitabõu yōũ kegenõu dalaleyode tobou.

³⁰ O kediãge Yesu eme duo kasagaj dalayodei kahā degemõu kuhe kege tobou.

*Koyobe Yesuhã ē adiõu bõu ē malã diãbõu?
(Matyu 12:46-50; Luk 8:19-21)*

³¹ Kegeimõu, Yesuhã ē adiõu bõu ē malã diãbõu emokõu haguasiei, mihõkõu tafalaguali, o takõu tobou, Yesu tobõu ba eimokõu migiyode tobou.

* 3:19 3:20 Belsebul ē hū tabe Tamã.

³² Mosoqdube, o sasaj sũdo Yesu silema duwoguali, emokou tobou, ne adiou bou ne mala diabou na ka haguasiei, mihikou tafalaguayode tobolou i.

³³ Kegemou e sima tobou, koyobe ma adiou bou ma mala diabou?

³⁴ O sasaj yoou e silema biyei kediamokou maselemou tobou, duguma, o sasaj koou diasi ma adiou bou, ma malabou be kuhe.

³⁵ O sasaj Godiha tagaliya ke sulugua kedianou si ma malabou, ma bobasibou, ma adiou bou diame kehe.

4

Ta makaibe nale hou hebe haimikou hebesei kokou ma tobou
(Matyu 13:1-9; Luk 8:4-8)

¹ Ohueiyai kokou ge Yesuha o sasaj kediamokou haba hehegiei. Hehegieimou, o sasaj sũdo haguasie kefegumou, e mosole ta tilamou kokou folo duwomou, mosole aikou huyadefei tegumou, o sasaj olou fei to biyakou tefeleguei.

² Tafalaguamou, e kelege ta makai sũdo tobou mou i.

E tabe kou gue tobou,

³ ni duma. O taha e hebe haimikou nale hou hebeselamou i.

⁴ Nale hou hebeseibe, ilo kelebe alikou fiyasieimou, sio kedia haguasie moouma nala i.

⁵ Nale hou ilo kelebe mihi igibou kokou fiyasiegi. Mihi hiye mei kaha degemou, nale hou toto kou fua feleiye,

⁶ kenou si aso hohogumou, difi hiyedo degeimou, nale hou olou fei tofigiei, tefebou mei kaha degemou.

⁷ Nale ho ilo kelebe aye ti yo kodu fiyasiegi. Nale hou foloumou, aye ti kaha folomou, nale hou ke gogu. Segei sibige ta malj mei.

⁸ Nale hou ilo kelebe mihi bolofei kokou fiyasiegi. Fiyasigemou, nale hou fua folomou, sibige hiyedo ma i. Ilo kelebe 30 kege ma i, ilo kelebe 60 kege ma i, ilo kelebe 100 kege ma iyodei.

⁹ Yesuha haba tobou, o koyo na, kihiyou dalababe, ta koou defeido du.

Yesuha ta makai hehegie tobou di kaha sibige ke tobou
(Matyu 13:10-17; Luk 8:9-10)

¹⁰ Kegemou, o sasaj olou fei ile hobogou mou, Yesuha e dabai degedi o olou fei 12 kege kediabou, haba ebou de daladi o kediabou de emokou ta makai olou fei kaha sibige ke yoduga i.

¹¹ Yesuha o kediamokou tobou, Godiha o sasaj wolou daladi kaha sibige keme ni tawamabadomou yoou nimokou kou hegi, mogogou ta dala mei. O damaleyodele ili mei kedianou si ta makainou dudi, ta sibige ta dudiyoy meiyode tobou.

¹² Kegemou, afu o taha kou gue nalaj dala,

Kou duguloye, kenou si sibige ta dugulo ile mei.

Kou duloye, kenou si sibige ta tawale ile mei.

Kegeligi, fi bohoolou iba, Godiha midihog kasagai dia milolou idi ke gebe meiyodeiye domou.

Aisaia 6:9-10

Nale hou hebesei ta makai kaha sibige
(Matyu 13:18-23; Luk 8:11-15)

¹³ Kegemou, Yesuha e dabai degedi o kediamokou tobou, ni ta kooumahaj sibigebe tawaiyo mei kaha degemou, ta makai ilo kele tobolou kene ni ta tawale sagaj mei.

¹⁴ O nale hou hebesei keme Godiha ta ke hebesei.

¹⁵ Nale hou alikou fiyasiegi kaha sibigebe kou gue, o sasaj ilo kele Godiha ta dumou be, Tamahage totodo hagua, Godiha ta die duledu segei keme igisedi.

¹⁶ Nale hou mihi igibou kokou hebesei kaha sibigebe kou gue, o sasaj ilo kelebe Godiha ta dulo, toto tawalemou hohog degediye,

¹⁷ kenou si o keme tefebou mei kaha, Godiha tabe hiyefei daladiyo mei. Godiha ta sesele ilamou degeligi, hagi gehe gehebou, haba oe dia makolamou degele imou duguomou be, die damaleyodei keme totonou tou fogou le idi.

¹⁸ Nalẹ hou ayẹ ti yokou hebesei kaha sibigebe kou gue, o sasaj ilo kele Godiha ta kou dulo idiye,

¹⁹ kenou si sa sibige kaha hagi sudo kenou fimamou, sele hiyedo moloou sagai bou, bi daga daga ke moloou sagai fimaj kahage Godiha ta ke akogumou be, sibige ta madiyo mei.

²⁰ Kenou si nalẹ hou mihi bolofej kokou hebesei kaha sibigebe kou gue, o sasaj kedia Godiha ta dulo, damaleyodele i. O sasaj kedia me segei folo sibige hiyedo madi ke sa degei. Ilo kele 30 kege madi, ilo kelebe 60 kege madi, ilo kelebe 100 kege madiyode tobou.

Obe kamaj dou migiemou be, bilika hayedu dogogudiyo mei
(Luk 8:16-18)

²¹ Yesuha e dabai degedi o kedia mokou tobou, obe kamaj migie mala haguamou be, bilika hayedune ta dogogudiyo mei. Fafai hayedune ta dogogudiyo mei, moso tama kele dogogudi.

²² Bi olou fej mogogou dala keme habage tama degele. Bi olou fej oe gogogu dala kene habage kou tama degele dala.

²³ O koyoha kihiyou dalababe, ta kou duyede tobou.

²⁴ Ta ni dulo koujume defeido fimama. Ni o takou nedi keme, Godihane kenou tefele njimokou nele. Haba dogou guoba, hiyedo dege neleyode tobou.

²⁵ O taha bi ilo kele dalababe, Godihage tage dogou guba, bi sudo degele. O taha ta e bi hiyefej mei debabe, e bi huyadefej dala keme Godiha moloouyode tobou.

Segei hou fua felei ta makai

²⁶ Yesuha haba tobou, Godiha o sasaj wolou daladi midihq keme kou guei, o taha mihi kou segei hou sogoma fogou i sagai kenou tefei.

²⁷ O kaha huliame tiadi, agali siadi kelege, segei hou kaha kage folo hiye degelibe, ege ta tewe mei.

²⁸ Mihiyenou degeiye, segei kuhe folodi. Bege bukou foulugi, ise sou degema kuhe madi.

²⁹ Nalẹ sibige momou be, o kaha ile diafigidi. Yobe, segei keme ise suwi degei degemou mojudiyode tobou.

Ta makai be nalẹ mastet ho kokou ma tobou*
(Matyu 13:31-32; Luk 13:18-19)

³⁰ Yesuha haba tobou, Godiha o sasaj wolou daladi midihqbe kagei? Ta makai be di kagei kokou tobolou?

³¹ Godiha o sasaj wolou daladi midihq keme nalẹ mastet ho sagai kegei. Mastet ho keme nalẹ ilo kedia ho sagai kegei mei. Huyadefeido ke mihi kou sogolo idi.

³² Sogoma fogou mou, nalẹ mastet hou kaha folomou hiye degedi, segei ilo kelebe e hiye degedi sagai kege degediyo mei. Eme hebe sa degei, go hiyedo degeimou, sio kedia haguasie, e guo hayedu bi togolo idiyode tobou.

Yesuha egeibe ta makaiyanou tobou di
(Matyu 13:34-35)

³³ Yesu e Godiha ta ke o sasaj kedia mokou tobou dibe, e ta makai kou tobou di sagai kenou haba tobou di. O sasaj kedia tawale i ho fogou mou be, e mou hiyafogou di.

³⁴ O sasaj kedia mokou be e ta sibige bou de ta tobou diyo mei. Ta makainou tobou di. E dabai degedi o kedia bou denou dalalisi, ta sibige olou fej ke tobou di.

Yesuha tobou mou, wi hiyedo mei degei
(Matyu 8:23-27; Luk 8:22-25)

³⁵ Sawisie kelege, habido degeimou, Yesuha e dabai degedi o kedia mokou di ohuejiyai ilobou imebeede tobou.

³⁶ Imeedemamou, dia o sasaj kefei ke tou fogou mou, mosole Yesuha duwo ke sama yai. Mosole ilo kelene sesele yai.

³⁷ Yolugi, wi hiyedo hagua, to bobouye mosole foudu gobou gi sama, huej amamalamou degei.

* 4:29 4:30 Obe nalẹ nalamou, nalẹ mastet mugu sebe sagai kegei.

³⁸ Ɛme mosole siowo ƙukou woma dogoguo tiei tilamou tile haguagie tobou, Tisa, nage dibe hueiye woladi ke tawaiyo meiyode tobolou i.

³⁹ Kege tobou mou, Yesuha hagua, wi hiye ke akoguo, to bobou kokou tobou, uwo degeli ke fogou yedeimou, wi hiye kebou to bobou kebou olou fei mei degei.

⁴⁰ Mei degeimou, e diamokou kou gue yodu, ni kageimou gue degele iya? Ni amokou be damaleyodeiyo mei?

⁴¹ Dia gue hiyedo degemou, dio unou tugulo tobolou i, o koume koyodo? Wibou to boboubou kahane e ta dulomou, mei degeliyode tobolou i.

5

*Yesuha duo kasagai, fi totou degei o takou dala ke igile mugu
(Matyu 8:28-34; Luk 8:26-39)*

¹ Yesuha e dabai degedi obou de mosole sama, ohueiyai Galili dama, ilobou sa Gerasakou ile fologai.

² Yesuha mosole dogoguo fogou imou, duo kasagaiye tou o ta e tofigiei widagai saya ke sia dema hagamou gelegu.

³ Ɛme tei widagai sakou tiadi o. O tae tigale sagai mei. Tigi neledoyene tigale sagai mei.

⁴ Oe eme dobogo ubou abogo ubou tigi neledoye tiga idiye, kenou si e tigi ke kagile fila kama fodi. Ɛme nele hiyedo, oe e tolou sagai mei.

⁵ Sawisiei olou fei, agalibou huliabou debe eme tei widagaiyabou bitouyabou denou siadi. E gou guama sulugi, yo usie e kolo igiye kagisedi.

⁶ O kahage Yesu ahudo tafalamou duguomou, e fokua hagua, Yesuha tafala hafei dege yubu sugulo fiyamou duwoli,

⁷ e ta nelebou do tobou, Yesu, name damaledo Godiha Dihi. Na amokou kei degelamou? A namokou Godiha huya ke ame makodayede tobou.

⁸ Yobe, Yesuha kou tobou, duo kasagai, na o kou tou fogou fogou iyede tobou kaha degemou.

⁹ Kegemou, Yesuha emokou ne hube koyo? de yodu. Ma hube Ami, eibe sudo dalaguayode tobou.

¹⁰ Kege tobou ma haba tobou mou iligi, na duo kasagai sudo ma duledu dala keme sa ahudo sa kokou hobou igisedayede tobou.

¹¹ Sa kelegebe, bitou huyadefei ta hafei kokou be, wai sudo biye nala deleigui.

¹² Duo kasagai kedia Yesukou neledo dege kou gue tobolou i, na ei tobou ba ya, wai duledu fologalebe de bolou?

¹³ Yesuha ni imabeedeimou, duo kasagai kedia o ke tou fogou ya, wai kedia duledu fologai. Fologoumou, wai kedia fokua ya, tiahaiya ke ohueiyai kokou fogu fiyasigemou, hueiye olou fei woumou tofigile hobogou. Wai olou feibe 2,000 kege sa degei.

¹⁴ Wai sudo ke dia dalaguadi o kedia ke duguomou, kama fosige ya, sa hiye kileyabou, sa sa hafeiya kebou olou fei ta ke susulo tobou mou suluguei. O sasai kedia ta uwo ke dulomou, kage degeiye degei domou dugulamou haguasiei.

¹⁵ Yesukou haguasiemou dugube, duo kasagaiye kou tou o keme duwomou dugulo i. Fi totou degei keme mei degeimou, fimai bolofeido degeimou, yukuei kama duwei. Dia ke duguomou, gue degele i.

¹⁶ Yesuha degeimou dugulo i o kediage diamokou ke susulo tobolou i. O duo kasagaiye tou ke igile mugu kebou, haba wai tofigiei kebou de susulo tobolou i.

¹⁷ Dia ke tobolou imou dulomou, Yesukou ta neledo dege, na ei sa kou tou fogou ba, sa ta fogou iyede tobolou i.

¹⁸ Kegemou, Yesuha mosole foudu fala degeimou, duo kasagaiye kou tou o kaha emokou neledo dege yodu, na boloyodeiba, a nabou de ile?

¹⁹ Kenou si Yesuha dafamou akoguo tobou, name moskou ile, Hiye Ohai namokou solou do degemou degagai ke ne sosou diamokou tobou yedei.

²⁰ Kegemou, o kahage fogou ile, sa Dekapolisya ke sulugi, Yesuha emokou degagai kaha ta ke tobou mou siei. Sa ke tie o sasai kedia ta ke dulomou be, fi hiyedo ma i.

Yesuhā sasaj̄ dihi tei ta haguḡgi, haba sasaj̄ tahā e yukueikōu kugumōu bolō degei (Matyu 9:18-26; Luk 8:40-56)

²¹ Kegemōu, Yesu e bohōlōu mā ile, ohuejyai Galili mosoleye dama, ilobōu folomōu dugube, o sasaj̄ sūdo hagua kefegulo imōu dugu. Kefeguo dalaguamōu, e ohuejyai biyākōu tefelei.

²² Tafalamōu, egei mosō dia daladi o ta haguei. E hūbe Jairus. Hagua, Yesuhā tafala kokōu hafej̄ dege yubu sugulo fiyamōu duwoli,

²³ neḷedo dege kōu gue tobou, mā sasaj̄ dihibe tolo iladi. Kenōu si nā ile, neḷe dobogoḡu dogoguo bolō degeyedeiba, e haguḡ geḡe degeleyode tobou.

²⁴ Kege tobōu mōu, Yesu e o Jairusbōu de i.

O sasaj̄ sūdo dilie sesele yolugi, dilie tōu golōu mā i.

²⁵ Ali duo kokōu be, sasaj̄ tane tefelei. Sasaj̄ kēme sadebe olōu fej̄do 12 kegebe tiaibōu nōu delei.

²⁶ Eme dokta sūdo kōu dugumōu iye, kenōu si donōu neḷe idi. E sele sūdo sibidiye, kenōu si e do huyadefej̄ ta bolō degeli mei. Do kahā dolo hiyenōu degei.

²⁷ Sasaj̄ kahage Yesuhā degedi tā uwo ke dulomōu hagua, o sasaj̄ sūdo tafalaguamōu, ene keke tefelei. Yesu e tobeya ke amafej̄ hagua, e yukuei sasado kokōu kugu.

²⁸ Yobe, e Yesuhā yukueinōu fej̄ kugubabe, e bolō degeledade tawalemōu.

²⁹ E Yesuhā yukuei kokōu kugumōu, kelegenōu e tiai ke totodo mei degei. E tōu hemeḷe fiyomōu duguomōu, e dobe mei degelidade tawai.

³⁰ Do mei degeimōu, kelegenōu Yesuhā yoḡu e neḷe ilo ke mei degeimōu tawalemōu bohōlōu mōu, mā yukueikōu koyohā kugulou? de yodu.

³¹ Yesuhā e dabai degedi o kediā emokōu tobou, nā dugu, o sasaj̄ sūdo nā tōu golōu mā dalayode tobolōu i. Nā kageimōu koyohā mā yukueikōu kugulou de yoduya?

³² Kenōu si Yesuhage koyohā e kugu domōu haba o sasaj̄ kediāmokōu defej̄do masei.

³³ Sasaj̄ kahage emokōu ke tamā degeli ke tawalemōu, guḡ degemōu dio keibōu haguamōu, Yesu hafej̄ dege yubu sugulo fiyamōu duwoli, yoḡumakōu degei sagaj̄ ke olōu fej̄do Yesukōu tobou.

³⁴ Yesuhā sasaj̄ kokōu tobou, mogo dihi, nā amokōu damaleyodei kahā bolō degei dala kuhḡ. Neḷe do mei degei. Nā ile, bologuḡdo dalayede tobou.

³⁵ Yesube tā tobolōu tafalamōu, egei mosō dia daladi o Jairushā e dabai degedi o kediā haguasiemōu, Jairuskōu tobou, neḷe dihibe tolo iyodei. Nā Tisakōu hagi degedayede tobou.

³⁶ Kenōu si Yesuhā tā ke tobolōu ili dulobe tagali mei, e Jairuskōu tobou, nā hobōu guḡ degeda. Nā mōu damaleyodeyede tobou.

³⁷ E o sasaj̄ kediā akoguo, n̄j̄ abōu idamabeedemamōu be, Pitabōu, Jemsbōu, Jemshā e malā Jonbōu kediāmokōu nōu di imebeede tobou.

³⁸ Yolugi, egei mosō dia daladi o kahā mosō hafej̄ degemōu dube, mosōkōu be, dihi kahā sihou gosolo ile uwo hiyedo degele imōu dulo i.

³⁹ Fologamōu, Yesuhā ile folo, o sasaj̄ kediāmokōu tobou, n̄j̄ kageimōu gosolo uwo hiye koḡu degeiya? Dihi koḡume teli mei, eme tiei tilayode tobou.

⁴⁰ Kenōu si o kediā emokōu yilō i. Yilō imōu, e diā mihj̄kōu muguamabeedemamōu, dihi e ayebōu e adiōu bōu, yoḡu e dabai degedi o kamadia kediabōu denōu wōu ma, dihi tei tila mosō kodu fologai.

⁴¹ Sasaj̄ dihi tei ke dobogoḡu toḷōu mōu tobou, talita kum. Tā kahā sibigebe kōu gue, sasaj̄ dihi, a namokōu haguayede tobolōu.

⁴² Kege tobōu mōu, kelegenōu sasaj̄ dihi kahā haguāma siei. Haguāma sumōu, o mosōdu tafalagua kediā duguomōu, hiyedo kesigile i. Sasaj̄ dihi kahā e sadebe olōu fej̄be 12 kege.

⁴³ Yesuhā tā neḷedo dege tobou, koḡu degeli koḡume n̄j̄ omokōu tobōu damabeedei. E kege tobōu ma, sasaj̄ dihi kēme nalḡ ta n̄mabeede tobou.

6

Sa Nasaret o sasaj̄ kediā Yesuhā tā dulo ili mei (Matyu 13:53-58; Luk 4:16-30)

¹ Yesuhā sa kē tōu fogōu, yoŋu e sabekōu i. E dabai degedi o kediane ebōu de fogōu yai.

² Fologamōu, misiholo duwodi sawisie kelege, e egei mosōdu folomōu, Godihā tā hehegiei. Hehegieimōu, o sasaj sūdo dulo kesigiemōu tobolōu i, o koŋume tā keme koyohā tobōu mōu e dulomōu kuhe tobōu ya? Tewe e dalabe, tewe keme kagei? Midihō bolō gehē gehē koŋu degelibe, e kage degeiya?

³ O koŋume mosō togodi oyode tobolōu i. Eme Mariahā dihi, Jemsbōu Josepbōu Judasbōu Saimonbōu kedīa die eye. E bobasi diane dibōu de kōu le dalagua. Mosōmā o sasaj kedīa kege tobolōu mōu Yesu dafa i.

⁴ Kege tobolōu imōu, Yesuhā kōu gue tobou, habage-degele-duguo-tobōu di-o kedīa hūne sa sa olōu fei o sasaiye hebele fogulo idi, ha kenōu si mosōmā o sasajbōu, dioŋu die sosōu bōu kedīage die tā ta dulo idiyo mei. Dioŋu die mosōdo kokōu be die hūbe meidoyode tobou.

⁵ Sa kilebe e midihō gehē ta degeli mei. Do o tanōu tanōu diāmokōu nōu e dobogoŋu dogoguo bologuqumōu bolō degele i.

⁶ E e mosōmā o sasaj kedīa damaleyodele ili mei kokōu fi hiyedo maj.

Yesuhā e nele kē kōu hehegieiye, kenōu si e dabai degedi o kedīa defei ta tawale ili mei

(Tā Hiye 6:6-8:21)

*Yesuhā o olōu fei 12 kege kediamokōu dabai nei
(Matyu 10:5-15; Luk 9:1-6)*

Kegeimōu, Yesuhā ilemōu, sa kahā duo kileya sa sa huyadele ifejiya kē hehegiemōu siei.

⁷ Sulugi, o olōu fei 12 kege kedīa haguismōu, diā haguasieimōu tobou, nī o bolōu sa ta iba, o bolōu sa ta iba demabeedemamōu, e yoŋu e huya kē diā duo kasagai igisemabadomōu nele nēmōu i.

⁸ E diāmokōu kōu gue tobou, nī ilababe, nale sadama, ye koŋudama, sele sadama, bulukainōu tōu ma ima.

⁹ Abogoŋu mosō kē kamababe, yukuei tōu mugu bolōu kādama.

¹⁰ Nī sa ta ile, mosō ta foloubabe, mosō kokōu nōu dalali, sa kē kuhe tōu fogōu ya degama.

¹¹ Nī sa ta folouba, sa kē tie o kedīa nī die mosōkōu wolōu folo ho fogōu, haba nī tobolōu kene ta du ho fogōu babe, sa kē tōu fogōu fogōu ima. Nī ilababe, abogoŋukōu duotelē dala kē igile filāba kuhe fogōu ima. O kedīage nī kege degeli kē duguobabe, die midihō kasagai kahā hebebe moloŋu daladade tawale ileyode tobou.

¹² Yesuhā e dabai degedi o kediamokōu tā kē tobōu mōu, diā ya, o sasaj kediamokōu be, nī fi hōhōu mabeede tobōu mōu suluguei.

¹³ Suluguali, duo kasagai sūdo igisemōu, haba do o sūdōne gusege huei humōu, bolō degele i.

*O Herothā Yesube fafeleya degedi o Jonyadei
(Matyu 14:1-12; Luk 3:19-20, 9:7-9)*

¹⁴ Yesuhā e hū sa sa olōu fei tefeimōu, hiye o Herothā o sasaiye tobolōu imōu du. O ilo kelege Yesu eme fafeleya degedi o Jon kōu tolo i kahā haba haguā gehē degeiyode tobolōu i. Kegei kahanōu e midihō gehē gehē kē kuhe milōu gadiyade tawale i.

¹⁵ Haba ilo kelegebe Yesu eme Elaijayode tobolōu i. Haba ilo kelegebe eme habage-degele-duguo-tobōu di-o, afu tofolōu i kē sā degeiyode tobolōu i.

¹⁶ Herothage tā kē dulomōu tobou, o Jonbe a gabagi kōu kaiye, haba gehē dege haguai kuhē dei de tobou.

¹⁷⁻¹⁸ Herothā tā kē tobou kahā yobe kōu gue, Jon eme teli mei kelege, Herothā e eye Filiphā sobōu Herodias figuimōu, Jonhā nā ne eyehā sobōu kē figā hube dōdo meiyode tobou. Kegei kahā, Herothā o ta tobōu mōu, Jon tolou mā, didiō mosōkōu tigi nelēdo kahā tigama dogogu.

¹⁹ Jonhā tā kē tobou kahā dowoye, sasaj Herodiashā Jonbe dafamōu walamōu fimaj. Kenōu si wolo sagai mei.

²⁰ Yobe, Herothā Jonbe defeido dia delei kaha. Herot e Jonkōu gue degemōu, Jonbe Godihā dihile kokōu be doḡdo odade tawai. Kegei kaha degemōu, Jonhā egei tobolōu ke dulo fimamamōu kōu hagi degeiye, kenōu si Jonhā haba tobōu ba dulo sagai degei.

²¹ Ise sawisie ta, sasai Herodiasahā Jon wolo a dugu. Kelegebe, Herothā adiōu hā e malā felej sawisie ke hohqbolōu nalē hiyedo kefemamōu, gamani obōu, ami hiye obōu, sa Galili hiye obōu kediā digumōu, haguasie kefeguomōu, nalē ke nalā duweguei.

²² Nalē nalā duwoguamōu, Herodiasahā sasai dihi mabigi kaha fele siōu gōu mōu, Herothōu o olōu fei kediā tagale i. Tagale imōu, hiye o Herothage sasai dihi kokōu kōu gue yodu, age namokōu be kej nele? Bi nā tagali ke amokōu tobōu ba, a namokōu neleyode tobou.

²³ E damaleḡo maka dege kōu gue tobou, nā bi kagei ta amokōu yodulu keme a doḡdo namokōu neleyodema makai. Mā sa kene nā moloḡu sagai degeibabe, a ta diafolōu, namokōu neleyode tobou.

²⁴ Kegemōu, sasai mabigi kaha mulomōu, e adiōu kōu yodu, a kej bi neyede tobolōu? de yodu. E adiōu hā kōu gue tobou, Jon fafeleya degedi o kaha widio ka neyede tobōu yedei.

²⁵ E adiōu hā ke tobōu mōu, sasai mabigi kaha totodo bohōu mā folomōu, hiye o kokōu tobou, nā kōu bōu genōu Jon fafeleya degedi o kaha widio ka, melekikōu sagie amokōu neyede tobou.

²⁶ Hiye o Herot e tā ke dulomōu, hagi hiyedo degeiye, kenōu si o nalē nalā duwogua kediā dihile kokōu e damaleḡo kōu degeleyode tobou kaha sidifi degele sagai degeimōu, tā e sasai gisiai kokōu kōu tobou keme ta fogolōu sagai mei.

²⁷ Kelegenōu, totodo hagua, e ami o ta tobōu mōu, didiḡ mosokōu ile, Jonhā widio diafou.

²⁸ Diafolōu mōu, melekikōu sagemōu, malā hagua, sasai mabigi kokōu neimōu, sasai kaha malā ile, e adiōu kōu nei.

²⁹ Kegemōu, Jonhā e dabai degedi o kediā hiye o Herothā degei kaha tā uwo ke dulomou haguasie, Jon tei malā ile widai.

*Yesuhā o 5,000 kege kediāmokōu nalē nei
(Matyu 14:13-21; Luk 9:10-17; Jon 6:1-13)*

³⁰ Kegemōu, tā-bolofej-malā-suluguadi-o kediā bohōu mā haguasie, Yesuhā dalakōu kefeguomōu, dabai diā kōu degele i kebōu, Godihā tā diā kōu hehegie tobolōu i kebōu de susulo tobolōu i.

³¹ Kenōu si o sasai sūdo ima haguama dele ili kaha, nalebe nalē sagai mei. Yesuhā diāmokōu tobou, dinōu ime. O mei sa kokōu ile, nī huyadefej misihomabeede tobou.

³² Kege tobōu mamōu, dioḡunōu mosole sama, ohueiyai ilobōu, o mei sa kokōu yai.

³³ Kenōu si o sasai sūdo kediage diāme youmōu, die midihō kōu duguo tawale hobogou, tā uwo ke sa sa olōu fei tefeimōu, o sasai sūdo ohueiyai koya ke abogōḡuya foḡkua yolugi, Yesuhā ili sa kokōu diābukōu fologai.

³⁴ Yesuhā ohueiyai ilobōu folomōu dugube, o sasai sūdo kefema dalamōu duguomōu, solōu do hiyedo degei. Yobe, diāme wai sipsip, wolōu daladi obōu mei sagai kegei. Dalaguamōu duguomōu, e tā yomogōu hehegie tobōu mōu i.

³⁵ Hehegie tobōu mōu ibe demōu, habi degeimōu, e dabai degedi o kediā haguasiemōu tobou, kōu lebe mosō mei, haba huliāne degeli kaha degemōu,

³⁶ nā o sasai kefegu ke tobōu ba ya, sa sa hafej kokōu ya ke dioḡu seleye nalē moḡuma nalā ile.

³⁷ Kenōu si e diāmokōu sima tobou, nalebe nī diāmokōu nēma. Diā yodu, nā ei sele 200 kege* malā ya, ōu si moḡuma hagua, o sasai kediāmokōu neyedema tobolōu? de yodulo i.

³⁸ Kenōu si e kōu gue yodu, ōu si olōu fei kage dala? Nī ya, yodugamabeedei. Diā ya yodugama haguasiemōu, ōu si olōu fei houyosi kegebōu, haba miyē bolōu kegenōu fei dalayode tobolōu i.

* 6:37 6:37 Die taje sele hube 'denarius'. Sawisie tanōu kaha dabai degei kaha hebe keme sele 'denarius' tanōu fei.

³⁹ Kegemōu, Yesuhā diāmokōu tobou, n̄ige o sasaj̄ olōu fēj diq̄ sū kele kefeguo duwomabeedema.

⁴⁰ Kege tobōu mōu, bilo ibe, ilo kele 100 kege kefeguo bilo i, ilo kelebe 50 kege kefeguo bilo i.

⁴¹ Duwoguamōu, Yesuhā ōu si houyosi kege kebōu, miyē bolōu kebōu de malā tolōu, hebenitōu daladuguomōu, Godikōu bolofejyode tobou. Tobōu mamōu, ōu si kē bafigima, ē dabai degedi o kediāmokōu neimōu, diā moḽumamōu, o sasaj̄ kediāmokōu fimōu i. Haba miyē bolōu kēne bafigima, o sasaj̄ kediāmokōu fimōu i.

⁴² Fimōu, o sasaj̄ olōu fēj kediā nalē nalā iligi guokōu degele i.

⁴³ Ōubōu miyebōu kē nalā iligi, olōu fēj mei degele ili mei. Isimo fogou kē tigi moso tegei olōu fēj 12 kege kodu saga i.

⁴⁴ O nalē nalā i olōu fēj kediāme 5,000 kege.*

*Yesuhā ohueiyai tageya tofōu tofōu i
(Matyu 14:22-33; Jon 6:16-21)*

⁴⁵ Kelegenōu, Yesuhā ē dabai degedi o kediāmokōu tobou, n̄i totodo mosole foudu fologaba, n̄ibukōu ohueiyai ilobōu sa Betsaidakōu ima. Ame o sasaj̄ kediāmokōu imabeedeiba diā youba, hobōu ā n̄i habage kuhe ile.

⁴⁶ E yawo de tobōu ma fogōu, dihq̄ бага tobōu lamōu bitoḽkōu felei.

⁴⁷ Habido, mosole ohueiyai dulekōu tilamōu, Yesu eme esofej̄ ohueiyai biyākōu tefelei.

⁴⁸ Ohueiyai biyākōu tafalali dugube, wi hiyedo hagumōu, ē dabai degedi o kediāme mosole malā ili kahā hagi hiyedo degele imōu dugu. Kēnōu si mosolebe ile sagaj̄ mei. Sabiyale hafēj degeimōu, ē ohueiyai tageya kē tofōu tofōu diāmokōu i, mosole dohōu gōu fogōu ilamōu degei.

⁴⁹ Kēnōu si Yesuhā dabai degedi o kediā ē ohueiyai tageya kē tofōu tofōu hagumōu duguomōu be, duo kasagaj̄ye haguluyade tawalemōu, gōu guā i.

⁵⁰ Yobe, diā olōu fēj ē hagumōu duguomōu, guē hiyedo degele i. Guē degele imōu duguomōu, ē kelegenōu totodo tobou, n̄i hobōu guē degedama. Koḽume anōu. N̄i f̄i nelēdo dege dalama.

⁵¹ Mosole foudu folo, diābōu de dalamōu, wi kē mei degei. Mei degeimōu, diā kesigiemōu, f̄i fofōu gule i.

⁵² Yobe, ōu si, Yesuhā o sasaj̄ sūdo kediāmokōu kōu fi kahā sibigebe, diā ta tawale ili mei kahā degeimōu. Die f̄ibe hiligido dalagua.

*Yesuhā sa Genesaretkōu do o sasaj̄ sūdo bologuomōu bolō degele i
(Matyu 14:34-36)*

⁵³ Yesubōu diā ohueiyai dama sa Genesaretkōu fologamōu, mosole gomogu.

⁵⁴ Mosole dogogumōu, sa kē tie o sasaj̄ kediā Yesuhā midihq̄ duguo tawale hobogou.

⁵⁵ Tawale hobogōu mōu, sa kilija kē olōu fēj tā kē tobōu mōu suluguamōu, sa kē tie o kediā do o sasaj̄ botogogai tagetōu dogoguema hebema, Yesube kele dalayodeimōu dulomōu, kele hebema yai.

⁵⁶ Sa sa kilija olōu fēj Yesu ē sumōu be, oe do o moḽuma haguasiemōu, kefegudi sa kokōu dogoguedi. Dogoguemamōu be, Yesu baha duwoguali, hagumōu, tā nelēdo dege kōu gue tobolōu i, nā nē yukuei kē seseguba, do o kediā nē yukuei fē kokōu nōu kugugueiba, bolō degele ileyodele i. Kegeimōu, diā Yesuhā yukuei fē kokōu nōu kugugueimōu, olōu fēj bolō degele i.

7

*Godihā tā kahage di kōu guai egei kēme gabama feleido dala
(Matyu 15:1-9)*

¹ Moseshā kuolōu yo du o ilo kediā sa Jerusalem tōu fogōu ya, Farisi o kediā keleguomōu, Yesubōu de kefegulo i.

² Kefeguomōu dugube, Yesu ē dabai degedi o ilo kelebe dobogoḽu bigili mei nalē nalā imōu dugulo i.

* **6:44 6:44** Kēme o kediānōu. Haba sasaj̄bōu sisigobōu olōu fēj kage nalā i kēme di ta tewe mei.

³ Farisi obou Juda obou olou fei kediate die kou guai egeinou sesedi. Die dobogoou defeido bigili meibe, nale nala idiyo mei.

⁴ O kedia makisikou yamou, bohoulou ma haguasiemou be, to teli meibe, nale nala idiyo mei. Midihou sudone, die kou guaiye afu degedi keme diane sesedi, kopebou bilikabou melekibou de defeido bigile idi ke sagai.

⁵ Kegemou, Farisi obou Mosesha kuolou yo dulo i obou kedia Yesukou haguasiei, kageimou ne dabai degedi o kedia di kou guai egei ke sesele iyo mei? Die dobogouube sibigibou kege nale nala ili.

⁶ Yesuha sima tobou, nime taenou tobolou idi o. Aisaiaha habage tama degele ke toboube, e nimokou nou kou gue tobolou mou nalaj, O sasai koudiage ma hupe taenou hebele fogulo idi, kenou si die fiibe ahudo dalagua. Amokou ta dala mei.

⁷ Dia hehegiedibe, oe kuolou maji kenou hehegile idi. Kuolou ta koume Godiha tayodema, amokou mou yoyuwa kege kou mou hohobolou idi. *Aisaia 29:13*

⁸ Nime Godiha ta ni dumabeedei ke tobekou muguomou, oe hehegiedi midihou kenou sesega iliyode tobou.

⁹ Kegemou, Yesuha diamokou haba tobou, nige Godiha egei ke tobekou mugulo hobogou, niou hehegiedi midihou kenou sesega ili kaha degemou. Ke degelibe bolou sagai, ha bolou mei sagai?

¹⁰ Mosesha kou tobou, Aye adiou diliemokou be midihou bolofei kenou hehegieyedei. *Kisim Bek 20:12*
Haba kou guene tobou, O koyoha e aye adiou diliemokou ta kasagai dege tobou babe, o keme wouba tolo ileyodei. *Kisim Bek 21:17*

¹¹ Kenou si nige kou gue tobou di, o koyoha bi ta e aye adiou diliemokou nele sagai ke haba Godikou neleyodema makoubabe,

¹² nige bi keme e aye adiou diliemokou be hobou nedayede tobolou idi.

¹³ Kegei kaha nime Godiha ta huyafei degele idi. Ni kou guai o kedia hehegiemou hagumou nime dulo i kenou tobolou idi. Haba, nime kou guai egei sudo kegele i ke sesele ili.

Yesuha o duo sibigi degedi kaha ta ke tobou
(Matyu 15:10-20)

¹⁴ Kegemou, Yesuha haba o sasai haguismou, haguasie kefegumou tobou, ni olou fei ma ta kou duloaba tawamabeedei.

¹⁵⁻¹⁶ Nale di nala idi kahage di duobe ta sibigi degediyo mei. Ha di fimama tamakou degedi kahanou si o di duo sibigi degedi.

¹⁷ Kegemou, Yesuha o sasai kedia tou fogou mou, moskou fogou ile foloumou, e dabai degedi o kedia emokou tobou, ta makai, na tobou kaha sibigebe tobou yede tobolou i.

¹⁸ E sima tobou, nime kageimou fi totou degele iya? Nale olou fei di nala idi kahage di duo ta sibigi degediyo mei ke tawama.

¹⁹ Yobe, nale olou fei di nala idi keme guamedunou mudu. Habage tamakou feledi. Nalebe di fi du muduio mei. Yesuha ke tobou kaha sibigebe nale olou feibe nalenou yode tobou. Kuolou ta dala mei.

²⁰ Yesuha haba tobou, obe fimama tamakou degedi kahanou yoyu e duo sibigi degedi.

²¹ A tobolou be, midihou kasagai milou gadi olou fei o fimai tama degedi kou guei ke tobolou, fi kasagai madi midihou, sasai hiyoubou, o hiyoubou siadi midihou, bi hiyou mojudi midihou, o wodi midihou,

²² sasai hiyoubou, o hiyoubou mojudi midihou, bimai duguo tagadi midihou, midihou kasagai omokou milou gadi midihou, ogou ga tobou di midihou, tou e tagadi midihou gehe gehe, kona degedi midihou, yogo susuga tobou di midihou, du ho fogou di midihou, totou dege milou di midihou.

²³ Kege degedi midihou kasagai olou feibe o duledu dalaguali, tama dege milou goumou be, o duo kuhe sibigi degediyo tobou.

Sa Fonisia sasai tahq Yesukou damaleyodei
(Matyu 15:21-28)

²⁴ Yesu e sa ke tōu fogōu mōu sa Tairkōu fogōu ile felei. Folomōu, moso ta folo duwei. E o tae e kile duwo ke tawalebe dafaiye, kenōu si ta mogogolōu sagai mei.

²⁵ Kegeimōu, sasaj ta, e dihi sasaj dihibe duo kasagaiye tou. Sasaj kaha Yesube moso kodu dalayodele imōu dulomōu, toto hagua, Yesuha abogoŋu hafei dege yubu sugulo fiamōu duwei.

²⁶ Sasaj keme hutu ta sasaj, sa Fonisia sasaj, e sadobe Siria. Sasaj kaha Yesukōu neledo dege kou gue tobou, na duo kasagai, ma dihi tou dala ke igile muguyede tobou.

²⁷ Yesuha sima tobou, di sisigo kediabukōu nale neme. Di sisigo nale ke moŋuma, so kediāmokōu hebeseiye.

²⁸ Sasaj kaha tobou, Hiye O, na damaledo tobouye, kenōu si nale nala imōu be, so kedia fafai hayedu tilaguali, sisigo kedia nale fi fiyasigili ke moŋuma nala idiyode tobou.

²⁹ Kegemōu, Yesuha sasaj kokōu tobou, na kege tobolōu degeimōu na bohōlōu ma i. Ne dihibe duo kasagaiye tōu fogōu fogōu iyode tobou.

³⁰ Kege tobōu mōu, sasaj kaha ile, mosokōu folo dugube, dihi keme e tiadi kotōu tilamōu dugu. Duo kasagaiye e tōu fogōu mōu, bolō degei dugu.

Yesuha o ta kihiyōu tefegai, ta mei ke bologuqumōu bolō degei

³¹ Kegemōu, Yesu e sa Tair tōu fogōu mōu, sa Saidon duoya ke iligi tōu fogōu mōu, haba sa Dekapolisya ke iligi, ohueiyai Galilikōu mu.

³² Mūmōu, sa ke tie o kedia o ta emokōu wolōu haguasiei. O keme kihiyōu tefegai. Tane bologua tobōu diyo mei. O kedia Yesukōu, na ne dobogoŋu dogoguba, o koŋume bolō degeleyode tobolōu i.

³³ Yesuha o ke wolōu ilemōu, o sasaj tōu fogōu, tafei ile, diliesofei dalali, e dobogoŋu bolōyue o kaha kihiyōudu muguomōu, haba e dobogoŋukōu koso helemamōu, o kaha ikōu kugu.

³⁴ Hebenitōu daladuguo, molō hiyedo holo filamōu, ta mei o kokōu efata-yode tobou. Ta kaha sibigebe kou gue, soŋuseyede tobou.

³⁵ Kege tobōu mōu, o kaha kihiyōu soŋusei. Ta mei degei kene bolō degeimōu, bologuado tai.

³⁶ Bolō degeimōu, Yesuha e degeli ke tobōu damabadomōu kuolōu dogogu. Kuolōu kōu dogoguyee, kenōu si o sasaj kedia e degei ke hiyedo tobolōu suluguei.

³⁷ O sasaj ta ke dulo kesigiemōu tobolōu i, e degegolu olōu feibe bolōnōu. E degeiyege, kihiyōu tefeiye ta dulo ili. Ta meiyene ta iliyode tobolōu i.

8

*Yesuha o 4,000 kege kediāmokōu nale nei
(Matyu 15:32-39)*

¹ Kelegebe, o sasaj sudo haba haguasie, Yesukōu kefegulo i. Dalaguali, nale mei degeimōu dugumōu, Yesuha e dabai degedi o kedia haguismōu haguasieimōu kou gue tobou,

² a o sasaj kediāmokōu solōu do degeli. Abōu de dalaguali, sawisie kamadia kege mei degeimōu, nale mei degei.

³ A o kediame die sabekōu mōu kege yamabeede tobōu ba yolugi, ali hegieye tofigile sagai degele iye domōu. O ilo kelebe sa ahudo o sasaiyode tobou.

⁴ E dabai degedi o kedia sima tobou, sa kuokōu be hebe mei mihinōu sa. Di ōu sibe kilija kele mamōumaba, o sasaj kediāmokōu nele?

⁵ E diāmokōu yodu, ni ōu sibe kage dala? Ōu sibe dioyosi kegenōu dalayode tobolōu i.

⁶ Kegemōu, Yesuha o sasaj kediāmokōu, ni mihikōu duwoguamabeede tobou. E ōu si dioyosi kege ke mala tolōu mōu, Godikōu bolofeyode tobōu ma, ōu si ke bafigimamōu, e dabai degedi o kediāmokōu neimōu, dia moŋumamōu, o sasaj kediāmokōu fimōu i.

⁷ Miye huyadefei ilo kelene delei. Yesuha Godikōu bolofeyode tobōu mamōu, miye kene fimabeede tobou.

⁸ O sasaj kedia nale ke nala iligi guokōu degele imōu, isimo fofōu guei ke kefema, tigi moso tegei dioyosi kege kodu sa i.

⁹ O olōu feibe 4,000 sagai kege.

Kegemōu, Yesuhā o sasaj olōu fei tobōu mōu fogōu yai.

¹⁰ Youmōu, ene e dabai degedi obōu de mosole sama yolugi, sa Dalmanutakōu fologai.

*Diā Yesukōu midihō gehē ta milōu yedele i
(Matyu 16:1-4)*

¹¹ Farisi o kediā haguasiemōu, Yesukōu tae biya iligi, e tefeledugulamōu kōu gue tobolōu i, nā midihō gehē ta milōu ba dugubasi, eige nāme Godihā tobōu mōu, hebenitōu ge hagueidade tawaleyode tobolōu i.

¹² Yesu e molō hiyedo holo filāmōu tobou, kageimōu ifi kōu bōu gedo o sasaj kediage midihō gehē hegiba dugulamōu yodulo iya? A nīmokōu damaledo tobolōu kuhe. Ifi midihō gehē ta milōu ba dugulo ile meiyode tobou.

¹³ Yesuhā kege tobōu ma fogōu mōu, o sasaj kediā tōu fogōu mōu, mosoleye ohueiyai dama, ilobōu felei.

Tā makaibe Farisi o kediabōu o Herotbōu diā die ōu sidi mola kokōu mā tobou
(Matyu 16:5-12)*

¹⁴ Yesubōu diā mosole sama ohueiyaiya yolugi dugube, ōu sibe sali mei. Dabai degedi o kediā totōu dege fogōu haguasiei. Ōu si tanōu fejdo sa haguasiei dugu.

¹⁵ Kegemōu, Yesuhā nelgedo dege tobou, nīōu tawaiōu. Farisi o kediabōu Herotbōu die ōu sidi mola keme nī mōuye.

¹⁶ E dabai degedi o kediā e kege tobōu mōu dulomōu, dioḡunōu tugulo tobolōu i, ege di ōu si mei kaḡa degemōu tobolōu yodei.

¹⁷ Diā tugulo tobolōu imōu Yesuhā tawalemōu tobou, nī kageimōu di ōu si mei ke tugulo tobolōu iya? Kageimōu nī toto tawale ili mei. Nī fiḡbe hiligido dalagua.

¹⁸ Nīme kōu diḡbōu ye, keḡnōu si ta dugulo iyo mei. Kihiyōune kōu dalaye, keḡnōu si ta dulo iyo mei. Kageimōu nī totōu degele iya?

¹⁹ A ōu si hōuyosi kege ke bafigimamōu, o 5,000 kege kediamokōu fi kelegebe, nale isimo fogoube tigi mosq tegei olōu fei kage sa ilou? Olōu fei 12 kegeyode tobolōu i.

²⁰ Haba a ōu si dioyosi kege ke bafigimamōu, o 4,000 kege kediamokōu fi kelegebe, nale isimo fogoube tigi mosq tegei olōu fei kage sa ilou? Olōu fei dioyosi kegeyode tobolōu i.

²¹ E diāmokōu tobou, kageimōu a kōu degagai ke nī ta tawale iyo mei?

**Yesuhā e dabai degedi o kediamokōu hehegie tobōu di
(Tā Hiye 8:22–10:52)**

Sa Betsaida o ta diḡ du degei ke Yesuhā bologuomōu bolō degei

²² Yesubōu diā sa Betsaidakōu ya fologomōu, o ilo kediā diḡ du degei o ta Yesukōu wolōu haguasiemōu, nā o diḡ du degei koḡu kuguyede tobolōu i.

²³ Yesuhā o diḡ du degei o kaḡa dobogoḡu tolōu alikōu tafei ilemōu, o kaḡa diḡ kokōu koso helemamōu, dobogoḡu o kokōu dogoguomōu yodu, nā bi ta de dugulu?

²⁴ O kaḡa masele dala demamōu tobou, a o ilo kele youmōu kōu duguluye, keḡnōu si hebe sā degei kaḡa youmōu duguluyode tobou.

²⁵ Haba e dobogoḡu o kaḡa diḡ kokōu dogoguomōu, bologuomōu, e diḡ bolōdo degei, bi olōu fei tamānōu dugu.

²⁶ Yesuhā o kokōu be, nā o diḡle hobōu siada. Ne mosokōu nōu iyedei.

*Pitahā Yesube Godihā makaiyode tobou
(Matyu 16:13-20; Luk 9:18-21)*

²⁷ Yesuhā e dabai degedi obōu de ya, sa sa huyadefei, sa Sisaria Filipai hafei dege dalaguaya ke suluguai, diāmokōu kōu gue yodu, o sasaj kediage ame koyodade tawale iya?

²⁸ Diā tobou, o ilo kediage nāme fafeleya degedi o Jonyode tobolōu ili. Haba ilo kediage Elaiyadele ili. Haba iloyege habage-degele-duguo-tobōu di-o tayodele ili.

²⁹ Yesuhā haba yodu, nīōu ge ame koyoyode tawale iya? Pitahā tobou, nāme Godihā makai o Kelesuyodei.*

³⁰ Kegemōu, e diāmokōu nelēdo dege tobou, nīge ame o keyode tobōu damabeedei.

* 8:13 8:14 Ōu sidi mola kaḡa sibigebe die midihō kasagai.

makai o.

* 8:29 8:29 Kelesube Godihā di mamōḡuyadomōu

*Yesuha yufido eme tolo ileba, haguḡa geḡe degeleyodei
(Matyu 16:21-28; Luk 9:22-27)*

³¹ Kegemōu, Yesuha ɛ dabai degedi o kediamokōu yoḡumakōu tama degele ke yoma hehegie tobou, O Kedia Dihi eme do hiyedo duguba, odo odobōu, mogōu du dalaguadi hiye obōu, Mosesha kuolōu yo dulo i obōu olōu fei kedia ɛ tobekōu mugulo. Eme wouba tolo ile, sawisie kamadia kege mei degeiba, haba haguḡa geḡe degeleyodei.

³² Ta ke tamaḡo tobōu mōu, Pitaha Yesu wolōu teguo ilemōu, emokōu gofoḡudo dege tobou.

³³ Kenōu si Yesuha bohōlōu mōu, ɛ dabai degedi o kediamokōu maselemōu, Pitakōu gofoḡu dege tobou, Tama, na ma tobekōu i. Name Godiha fimajibe tawaiyo mei. Name o kedia fimaj kenōu tawali.

³⁴ Kegemōu, Yesuha o sasaibōu, ɛ dabai degele idi obōu olōu fei kedia haguismōu, haguasieimōu tobou, o koyoha ɛ seselababe, ɛ yoḡusie huyafei degeba, ɛ hebe fufuguomaj hebele ile sagaj kenōu tefele, ɛ seseyede tobou.

³⁵ O koyoha yoḡu ɛ finōu tolōu subabe, ɛ fi keme mei degeiba tolo ile. Ha o koyoha ta uwo bolofei ke tolōu ba, ma habage sesele iligi toubasi, o keme fi tofousogo tofousogo tofolōu ke moloḡu.

³⁶ O taha sa sibige kuokōu bimaj olōu feido kōu moloḡuyeye, haba ɛ fi geḡe ke mōu li mei dalali toubabe, bi olōu fei kahage ɛ fi ta dogōu gulo mei.

³⁷ E bimaj kahage fi tofousogo tofousogo tofolōu keme ta mamoloḡu sagaj mei.

³⁸ Iḡi kōu bōu gebe o sasa kediaḡe Godi tobekōu muguomōu, midihḡ kasagaj daga daga kenōu milolōu dalagua. O koyoha abōu ma tabōu de tobekōu muguoba, amokōu sidifi nejbabe, sawisie ta kelege, O Kedia Dihi eḡe Aye Godiha hohoya ke ɛ esol o kediaḡōu de haguaba, ɛ o keḡe tobekōu muguba, sidifi hiyedo degeleyode tobou.

9

¹ Yesuha haba kōu gue tobou, ɛ nimokōu damaleḡo tobolōu kuḡe. O ilo kuokōu tafalagua kedia teli mei dalaguali, Godiha o sasa wolōu dalale ke nelḡo dege tama degeiba dugulo ile.

*Yesuha tōu bohōlōu mōu geḡe degeimōu dugulo i
(Matyu 17:1-13; Luk 9:28-36)*

² Sawisie walajiyosi kege mei degeimōu, Yesuha Pitabōu Jemsbōu Jonbōu de bitḡu sasado kotōu wōu ma folomōu, dioḡunōu deleigui. Diḡa baha dalaguamōu, Yesuha tōu bohōlōu mōu geḡe degei.

³ E yukueibe fḡ degema hohḡ hiyedo dugulo i. Sa sibige kuokōu ge ɛ yukuei fḡ degei ke sagaj ta dala mei.

⁴ Diḡa ke duguomōu, haba dugube, o Elajabōu Mosesbōu dilie tama degemōu, Yesubōu de ta kolo imōu dugulo i.

⁵ Pitaha ke duguomōu, Yesukōu tobou, Tisa Hiye, di kōu le tofolōu be bolḡ. Ei mosḡ dihifei kamadia kege kōu le togolo. Tabe ne mosḡ, tabe Mosesha mosḡ, tabe Elajaha mosyodei.

⁶ Pitaha totōu dege mōu nōu kege tobou, diḡa geḡe hiyedo degei kaha degemōu.

⁷ Dalaguali dugu, mabi ta migile, diḡa olōu fei gogu. Mabi timi kilege ta uwo ta kōu gue tobōu mōu du, koḡume ma Dihi. Age eme tagadido. Ni ɛ ta dumabeedimōu du.

⁸ Kelegenōu masele iligi dugube, Yesu enōu diḡabōu tafalamōu dugulo i. O tabōu tafalamōu dugulo ili mei.

⁹ Kegemōu, bitḡu ke tōu fogōu muguolugi, Yesuha diḡamokōu nelḡo dege kōu gue tobou, ni dugu keme omokōu hobōu ta tobōu dama. Dalali, O Kedia Dihi ɛ tolo ileba, widai tōu fogōu haguagiba, ise kelege kuhe tobōu mabeedei.

¹⁰ Diḡa ta ke tama dege tobōu li mei, dioḡunōu tuguga tobolōu i, widai tōu fogōu haguama ileyodei kaha sibigebe kage?

¹¹ Kegemōu, diḡa Yesukōu yodulo i, kageimōu Mosesha kuolōu yo du o kediaḡe Elajabe ebukōu haguayede tobolōu iya?

¹² Yesuhā tobou, damaleḡo, Elaijabe ebukōu kōu haguaba, bi olōu fei doususuloye, kenōu si kageimōu Godihā kuguokōu kōu gue tobou, O Kediā Dihi ɛme do hiyedo duguba, oe ɛme kasagaiḡaḡa baga ileyodei?

¹³ Kenōu si aḡa n̄imokōu tobolōu kuhe, Elaijabe ebukōu kōu hagueti. Hagumōu, o kediyeg ɛmokōu dioḡu die fiye tawagai sagaiḡaḡa kenōu degele i. Godihā kuguokōu kōu nalai sagaiḡaḡa kenōu tefele degele iyode tobou.

*Yesuhā o dihi ta duo kasagaiye tou ke bologuomōu bolō degei
(Matyu 17:14-21; Luk 9:37-43)*

¹⁴ Yesubōu ɛ dabai degedi o kamadia kegebōu diā bohōlōu mā mugua, yogo diāmokōu geleguomōu dugube, o sasaiḡaḡa sūdo diā silēma dalaguamōu, Moseshā kuolōu yo du o kediā diāmokōu tae biya imōu dugu.

¹⁵ O sasaiḡaḡa kediā Yesu hagumōu duguomōu kesigiemōu, totodo ɛmokōu foḡkua yamōu, habi bolofeyode tobolōu i.

¹⁶ Yesuhā ɛ dabai degedi o kediyamokōu yodu, n̄i o kediyabōu de keḡi tobolōu mōu biya iya?

¹⁷ O ta, o sasaiḡaḡa duo kile delei kahā tobou, Tisa, aḡa mā o dihi, duo kasagaiye tou, tā mei degei keḡaḡa n̄amokōu malā hagueti.

¹⁸ Duo kasagaiḡaḡa dihi keḡaḡa hiligedo tolōu mōu be, miḡikōu hebele mugudi. Mogouya tuo feleḡi. Meḡa tiligama, ɛ tōu ne dalalemaḡi. Aḡa neḡa dabai degedi o kediā duo kasagaiḡaḡa keḡaḡa igile muguyedeiye, ha diā ta igile mugulo sagaiḡaḡa meiyode tobolōu i.

¹⁹ Yesuhā tā keḡaḡa dulomōu tobou, ifi kōu bōu gedo o sasaiḡaḡa n̄ime ta damaleyodele iyo mei. Aḡa n̄ibōu de hiyedo dalalebe dafa. Aḡa n̄i tōu fogōu lamōu degeliye, kenōu si dihi keḡaḡa ɛmokōu malā haguamabeedei.

²⁰ O kediā dihi keḡaḡa ɛmokōu malā haguasieimōu, duo kasagaiḡaḡa kahā Yesu duguomōu, kelegenōu dihi keḡaḡa figimōu, miḡikōu fiyamōu, kakolo tilali, mogouya tuo feleḡi.

²¹ Kegeimōu, dihi kahā ɛ ayekōu Yesuhā yodu, sawisieḡi olōu fei kage kege degediya? ɛ ayehā tobou, dihi huyadeḡeḡi kelege yomogōu hagulugi, ifine kegenōu dala kuheyode tobou.

²² Duo kasagaiye dihi koḡu doulukōu bōu talekōu bōu hebele muguomōu be, dolo wolamōu degedi. Naḡa eimokōu solōu do dege dihi de bologualeḡaḡa?

²³ Yesuhā yodu, naḡa kageimōu dihi de bologualeḡaḡa de yoduya? O koyohā damaleyodebasi, olōu fei keḡaḡa ɛ sasale degeleyode tobou.

²⁴ Kelegenōu, dihi kahā ɛ ayehā hiligedo tobou, aḡa kōu damaleyodeiye, kenōu si mā damaleyodeibe huyadeḡeḡinōu. Naḡa aḡa dogōu guyede tobou.

²⁵ Dihi kahā ɛ ayehā kege toboḡu mōu, Yesuhā dugube, o sasaiḡaḡa sūdo foḡkua haguasieimōu duguomōu, duo kasagaiḡaḡa kokōu gofoḡu dege tobou, duo kasagaiḡaḡa name ta mei, kihiyōu tefegai, naḡa dihi koḡu tōu fogōu fogōu i. Haba ta hagua tōu dayede tobou.

²⁶ Duo kasagaiḡaḡa kahā tā digio degema, dihi keḡaḡa hiligedo tolōu figima tōu fogōu fogōu imōu, dihi keḡaḡa tei sagaiḡaḡa tilamōu o kediā tolo iyade tawale i.

²⁷ Kenōu si Yesuhā dihi kahā dobogoḡu tolōu haguagimōu, ɛ haguā tofou.

²⁸ Kegemōu, Yesuhā ile mosokōu folomōu, ɛ dabai degedi o kediyānōu dalaguali, eige duo kasagaiḡaḡa keḡaḡa igile mugulobe kagei kahā haḡi degei? de yodulo i.

²⁹ ɛ tobou, di diḡo baga toboḡu di kahanōu si, duo kasagaiḡaḡa kegei keḡaḡa igile mugulo. Abe ta dala meiyode tobou.

*Yesuhā haba tage ɛme tolo ileba, haguā geḡe degeleyodei
(Matyu 17:22-23; Luk 9:43-45)*

³⁰ Yesubōu diā sa keḡaḡa tōu fogōu ya, sa Galili duo kileya sulugualibe, Yesuhā o tae ɛme kele suludade tawalebe ta tagali mei.

³¹ Yobe, ege ɛ dabai degedi o kediyamokōu hehegieḡi. Kōu gue hehegieḡi tobou, O Kediā Dihibe oe ho o kediyamokōu seseguba, wouba tolo ile, haba sawisieḡi kamadia kege mei degeiba haguā geḡe degeleyode tobou.

³² Kenōu si tā kahā sibigebe diā ta tawale ili mei. Diā guḡe degeimōu, tā kahā sibige ɛmokōu ta yodulo ili mei.

*O koyobe hiye o?
(Matyu 18:1-5; Luk 9:46-48)*

³³ Kegemou, Yesubou dia sa Kaperneamkou ile fologai. Mosokou fologamou, Yesuha e dabai dedegi o kediamokou yodu, di haguasiligi, alikou gebe nime keji ta tobolou ilou?

³⁴ Kenou si dia ta tobou li mei. Yobe, alikou ge diouusie o koyobe hiye o degele domou kaha ta tobolou mou tae biya i kaha degemou.

³⁵ E duwoli, e dabai dedegi o olou feji 12 kege kedia haguismou, dia haguasieimou tobou, o koyoha hiye o degelababe, eme mabou o sagai dege dalali, o olou feji kedia dogou gu dabai degeyede tobou.

³⁶ E kege tobou ma, dihi huyadefei ta mala, o timidu tefegi. Tefegiemou, dihi ke hebele tolou mou, diamokou tobou.

³⁷ o koyoha amokou damaleyodemaba, ma huya ke dihi huyadefei kou sagai ta dogou gubabe, abou de dogou gulu. O koyoha a dogou gubabe, anou dogou guyo mei, ma Aye a tobou mou haguei, ebou dene dogou gulu keheyede tobou.

*O dimokou ho degeiyo mei keme di mogodo
(Luk 9:49-50)*

³⁸ Jonha Yesukou kou gue tobou, Tisa, ei dugube, o taha ne huya ke duo kasagaiye tolou i ke igisemou sumou dugulo i. Kenou si o keme dibou siadiyo mei kaha, ei e akogulo iyode tobou.

³⁹ Yesuha tobou, nige hobou akogudama. O koyoha ma huya ke midihoge gehe gehe milou babe, ege amokou be toto ta kasagai dege ta tobolou sagai mei.

⁴⁰ O dimokou ho degeiyo mei keme di mogodo.

⁴¹ A nimokou damaledo tobolou kuhe. O koyoha nime Kelesuha odade tawaleba, ma huya ke nimokou hueji dou ma nejbabe, o keme hebe bolofei ke moloju.

*Midihog kasagai kahage damaleyodei ke makodi
(Matyu 18:6-9; Luk 17:1-2)*

⁴² Yesuha haba tobou, o taha degeiye, dihi damaleyodei kou sagai tae midihog kasagai milou babe, o keme oye igi hiyedo ta, e gabagikou tigama, talekou hebele muguba tolobe bolofei. Keme hebe hiye mei. Hebe Godiha nelebe hiyedo folodo.

⁴³⁻⁴⁴ Ne dobogou kaha na wolou ile midihog kasagai ta milou babe, na ne dobogou ke diafolou hebele fila. Kegema, na fi gehe ke moubasasi, na dobogou tanou feibe bolou, tabou mei. Na dobogou bolou dalali, dou mei degediyo mei kokou iye.

⁴⁵⁻⁴⁶ Ne abogou kaha na wolou ile midihog kasagai ta milou babe, na ne abogou ke diafolou hebele fila. Kegema, na fi gehe ke moubasasi, na abogou tanou feibe bolou, tabou mei. Na abogou bolou dalali, dou sakou hebele muguye.

⁴⁷ Ne dihog kaha na wolou ile midihog kasagai ta milou babe, ne dihog ke tele fila. Kegema, na Godiha wolou dalale sa kokou foloubasi, na dihog tanou feibe bolou, tabou mei. Na dihog bolou kege dalali, dou sakou hebele muguye.

⁴⁸ Dou sa kokou be Seyene o tou nala idi keme ta mei degele mei. Douyene nala dalale, kenou si ta mei degele mei. *Aisaia 66:24*

⁴⁹ Gali sole dogogubabe tabale mei, nebe kenou tefei, one doulukou muguba, sibigi olou feji mei degeleyede tobou.*

⁵⁰ Solebe bolodo, kenou si sebe mei degeibabe, kage degeiye haba sebe degele? Nime sole sebe dugudi sagai kenou dalaguali, mogo dege dalaguamabeede tobou.

10

*Yesuha obe sobou hulomou hiyafogou di kaha ta ke tobou
(Matyu 19:1-12; Luk 16:18)*

¹ Yesuha sa ke tou fogou, sa Judiakou ile folomou, to Jordan ilobou i. Kelegene o sasai sudo emokou haguasieimou kefegulo i. Kefegumou, e Godiha ta kou hehegiedi sagai kegenou hehegiei.

² Kegemou, Farisi o ilo kedia Yesukou haguasiei, e tefele dugulamou, emokou yodu, di kuolou majyege obe sobou huloba haba de hiyafogolou nou?

³ Moseshage nimokou kuolou be kage dogogulou? de yodu.

* 9:49 9:49 Na Wok Pris 2:13 dugu.

⁴ O kediã tobolôu i, Moseshage oe kuguo nalãma sobôu kokôu neleba kuhe hiyafogolôu be tabôu meiyodeiyode tobolôu i.

⁵ Kenôu si Yesuhã tobou, nĩ fiãbe hiligido dalagua kaha degemôu, Moseshã egei ke kuhe nalãmamôu ñimokôu neiyode tobou.

⁶ Moseshã ke nalalĩ mei kelege, yomogou kelegebe, bi olôu feĩ milôu gai o kahage, Obôu sasajibôu de milôu gai. Stat 1:27

⁷ Kegei kaha degemôu, obe e aye e adioũ tou fogôu ile, e sasajibôu de dogôu gubabe,

⁸ dilie tou be tanôu feĩ dege dalale. Stat 2:24

Diliebe bolou mei, diliebe tanôu feĩdo degei.

⁹ Kegei kaha degemôu, Godihã tigama fogou keme o tae ta kusidayede tobou.

¹⁰ Kegemôu, Yesuhã e dabai degedi o kediãbôu de mosokôu fologamôu, diã emokôu sobôu hiyafogôu di ke haba yodulo i.

¹¹ E tobou, o koyohã e sobôu hiyafogôu ba, haba sobôu ta hubabe, o keme sasã ebukôu hu ke makoulu. Midihõ kege degeli keme sasã hiyou moũudi midihõ.

¹² Sasã tahã e mã hiyafogôu ile, o ta hubane, eme o hiyou moũudi sasã.

*Yesuhã sisigobe emokôu haguasiemabeede tobou
(Matyu 19:13-15; Luk 18:15-17)*

¹³ O sasã kediã die sisigõ moũuma, Yesuhã kugugueyadomôu haguasiei. Kenôu si e dabai degedi o kediã ke duguomôu gofoũu dege tobolôu i.

¹⁴ Yesuhã ke duguomôu be, hohõ degeli mei, hagi degemôu, e dabai degedi o kediãmokôu tobou, ñige sisigõ kediãme hobôu akogudama. Tou fogôu ba, dioũũ amokôu haguamabeedei. O sasã kediãme sisigõ kenôu tefeimôu be, Godihã diã wolôu dalayode tobou.

¹⁵ A ñimokôu damalẽdo tobolôu kuhe. O koyo nã Godihã wolôu dalale sa kokôu be dihi huyadefeĩ бага folo ho fogôu babe, nã ta folo meiyode tobou.

¹⁶ Kege tobôu mamôu, sisigõ kediã kefeguo tolôu môu, die widiletôu dobogouũ dogoguemôu, Godihã diãmokôu midihõ bolofei ke hehegieyadomôu yodu.

*Bibôu o kaha Yesubôu de ta kei
(Matyu 19:16-30; Luk 18:18-30)*

¹⁷ Yesu e tou fogôu fogôu ilamôu degeligi dugube, o ta emokôu foukua haguamôu, yubu sugulo fiyamôu duwoli yodu, Tisa bolofei, ame kage degeibasi, fi tofousogo tofolou ke moloũu?

¹⁸ Yesuhã sima tobou, nã amokôu kageimôu bolofeyodeiya? O olôu feĩbe bolõ ta dala mei, Godi enôu si bolõdo.

¹⁹ Nã Godihã kuolôu olôu feĩ ke kôu tawale hobogou.

O hobôu woda.

Sasã hiyou degeda.

Hiyou hobôu moũuda.

Gulokou tobolou ba hobôu ta sada.

Ogôu gama o bi hiyou hobôu moũuda.

Aye adioũ diliemokôu be midihõ bolofei kenôu hehegieyedei. Kisim Bek 20:12-16

²⁰ O kaha emokôu tobou, Tisa, ame kuolôu mãj olôu feĩ ke dihifeĩ kelege dulo sesegamôu hagulugi, ifine kuheyode tobou.

²¹ Yesuhã o kokôu maselemôu solôu do degemôu tobou, tanôu feĩ ta nã degeli mei dala. Nã ile, ne bimãj olôu feĩ ke tiga, sele moũumaba, bi mei o kediãmokôu fimôu i. Nã kege degeibasi, ne bi hebenitôu dala ke nã moloũu. Kege degema, mã habage seseyede tobou.

²² O kaha ta ke dulomôu, fi kogôu, hagi degemôu fogôu i, e bimãj hiyedo dala kaha degemôu.

²³ Kegeimôu, Yesuhã e dabai degedi o kediãmokôu maselemôu tobou, bibôu oyege Godihã wolôu daladi sa kokôu ile folobe hagi hiyedo.

²⁴ E dabai degedi o kediã ta ke dulomôu kesigile i. Kenôu si Yesuhã haba tobou, mogo diãma, Godihã wolôu daladi sa kokôu ile folobe hagi hiyedo.

²⁵ Wai kamelyege yukuei gofôu di aye aya keme folo sagã mei, hagi hiyedo. Kenôu tefei, selebôu oe Godihã wolôu daladi sa kokôu folone hagi hiyedo folodo.

²⁶ Dabai degedi o kediā tā ke dulomōu, bōu basiado kesigiēmōu, dioḽunōu tugulo tobolōu i, kageibasi, o koyohaḽ fi tofousogo tofousogo tofolōu ke moloḽu?

²⁷ Yesuhaḽ diāmokōu maselemōu tobou, oyege ta tawaga degele sagaiḽ mei. Godihaḽ degelenōu si hagi ta dala meiyode tobou.

²⁸ Kegemōu, Pitahaḽ tobou, naḽ du. Eibe bimaiḽ olōu feiḽ tou fogōu mōu, naḽ sesele yolu kuheyode tobou.

²⁹ Yesuhaḽ tobou, aḽ niḽmokōu damaleḽdo tobolōu kuḽe. O koyohaḽ amokōu damaleḽyodema, tā uwo bolofeiḽ ke dulo seselaba, eḽ mosoḽ tou fogōu babe, o keme mōu duwolo mei. Haba, eyeḽ malaḽ, owōu bobasi, adiōu aye, dihi, hebe hai olōu feiḽ keḽe tou fogōu babe,

³⁰ o kahage eḽ moloḽube, haba 100 kege moloḽu. Sa kōu le tafalaba, bi Godihaḽ emokōu neleḽbe, bi eḽ afu moḽudi keme gabale. Eḽ mosoḽ, eyeḽ malaḽ, owōu bobasi, adiōu, dihi, hebe hai olōu feiḽ kegele i ke sūdo moloḽu. Haba tabe, o ilo kelege eḽ makolaba degele ile. Habagesi, sawisieḽ ta, eḽ fi tofousogo tofousogo tofolōu ke moloḽu.

³¹ Keḽnōu si o sūdo, ifi amuloḽ yolu kediāme habagekōu do yale. Ifi habagekōu do dalagua kediāme amuloḽ yale.

*Yesuhaḽ uwagedo, ame tolo ileba, haba haguaḽ geḽe degeleyodeḽ
(Matyu 20:17-19; Luk 18:31-34)*

³² Yesubōu diā sa Jerusalemkōu yadi aba ke yolugi, Yesu amuloḽ imōu, eḽ dabai degedi o kediā fimaiḽ hiyedo degele i. O sasaiḽ die habage yolu kediāme guḽe degele i. Yolugi, eḽ dabai degedi o olōu feiḽ 12 kege kediāmokōu haguamabeede tobōu mamōu, dioḽunōu kefeguo dalamōu, eḽ yoḽumakōu tamaḽ degeladi ke diāmokōu haba heheḽge tobou.

³³ Niḽ duma, di ifi sa Jerusalemkōu ile fologaba, o taḽaḽ O Kediā Dihi eḽ mogōu du dalaguadi hiye obōu, Moseshaḽ kuolōu yo dulo i obōu kediāmokōu seseguba, tā sama wouba, tolo ileyodemaba, sa ta o kediāmokōu sesegulo i.

³⁴ Seseguba, diage emokōu susuga tobolōu yiloḽ ima, koso hesema, tigi dofōu ye woma, dodo wala iba tolo ile. Sawisieḽ kamadia kege mei degeiba, eḽ haguaḽ geḽe degeleyode tobou.

*Jemsbōu Jonbōu dilie hiye o degelamōu degele i
(Matyu 20:20-28)*

³⁵ Kegemōu, Sebedihaḽ dihi bolōu dilie huḽbe Jemsbōu Jonbōu dilie Yesukōu ya tobou, Tisa, naḽ ele koḽu degelamōu degeli keme naḽmokōu yoduba, naḽ boloyode tobōu yede tobolōu i.

³⁶ Yesuhaḽ diliemokōu yodu, neleḽge aḽ neleḽmokōu keḽe degeyedeiya?

³⁷ Dilie kōu gue tobolōu i, naḽ neḽ hohoḽ kokōu hiye o degeba dalaba, sawisieḽ kahage ele ta neḽ dobogoḽu delekōu duwoba, haba tabe neḽ dobogoḽu fofōḽukōu duwoba dele sagaiḽ degeliyode tobolōu i.

³⁸ Keḽnōu si Yesuhaḽ diliemokōu sima tobou, neleḽ amokōu koḽu yodulu kahaḽ sibigebe nolōu ge defeḽi ta tawaiyo mei. Neleḽ aḽ seseibabe, dobōu hagibōu aḽ dugulo keme nelene de dugulo ile?*

³⁹ Ele keḽ sasale dugulonōu yode tobolōu i.

Eḽ haba tobou, neleḽbe do aḽ dugulo sagaiḽ keḽnōu tefeḽe kōu duguloye. Hagiḽ aḽ dugulo sagaiḽ keme nelene dugulo ile.

⁴⁰ Keḽnōu si o koyobe maḽ dobogoḽu delekōu duwoba, fofōḽukōu duwoba dele keme aḽ ta makale sagaiḽ mei. Duwodi bolōu keme Godihaḽ o bolōu ta yoḽu eḽ tagaiya ke makamaiḽ dalayode tobou.

⁴¹ Kegemōu, dabai degedi o ilo 10 kege kediā tā ke dulomōu, diā Jemsbōu Jonbōu diliemokōu gofoḽu degele i.

⁴² Gofōḽu degele imōu, Yesuhaḽ diā haguismōu, emokōu haguasieimōu kōu gue tobou, niḽ olōu feiḽ kōu tewe, sa ilo kelegebe die hiye o kediā o sasaiḽ wōu ma dalaguadibe, dabai olōu feiḽbe taḽe fōumōu degele idi. Die huḽbōu o kediage o sasaiḽ kediāmokōu hagi neleḽmōu, die taḽnōu sesegamabeede tobolōu idi.

* **10:38 10:38** Grik taḽe 'kope' bōu 'fafeleya' bōu de nalaiḽ kahaḽ sibigebe *dobōu hagibōu hiyedo dugulo*.

⁴³ Midiho kegei keme ni degedama. Ni o koyoha hiye o degelababe, o ke name o ilo kedia dabai degedi o degeyede tobou.

⁴⁴ Damaledo, ni o taha hubou o degelababe, o ke name o sasai olou fei kedia fisimou dabai degedi o sagai dege dalayedei.

⁴⁵ Yobe, O Kedia Dihi e hagueine, o taha e dogou guyadomou hagueli mei. E hagueibe, e o sasai dogou gulamou haguei. E yonunou tolo ileba, o sasai sudo mamou lamou kuhe hagueiyode tobou.

*Yesuha diho du degei o ta bologuomou bolu degei
(Matyu 20:29-34; Luk 18:35-43)*

⁴⁶ Yesubou dia ya, sa Jerikokou fologai. Sa ke tou fogou youmou, o sasai sudo diabou de yai. O ta, e hupe Bartimeus, eme o Timeusha dihi, e a fekou duwei. Eme diho du degei, o sasai kediamokou sele hawaga duwodi.

⁴⁷ E sa Nasaret o Yesube haguluyodeimou dulomou, neledo dege hagnosis, Yesu, Devitha huti, na a solou do degeyede tobou.

⁴⁸ O sudo gofou degemou, emokou na tadayede tobolou i. Kenou si e haba hagnosisa, hiligedo tobou, name Devitha huti, na a solou do degeyedei.

⁴⁹ Yesuha iligi ali duo keke tofolou, o sasai kediamokou diho du degei o ke haguayede tobou mabeedemou, dia hagnosisamou tobolou i, na gue degeda. Hagua, Yesuha na haguayede tobolou yodele i.

⁵⁰ E ta ke dulomou, e yukuei sasado ke dile fila, totodo haguama Yesukou i.

⁵¹ Geleguomou, Yesuha emokou yodu, name a namokou ke degele ke tagaiya? Tisa Hiye, ame ma diho bolu degele sagai degeliyode tobou.

⁵² Yesuha tobou, na i. Ne damaleyodei kahanou ne diho ke bologuomou bolu degeli kuheyede tobou mou, kelegenou e diho bolodo degeimou, Yesu diliou fa aba yai.

Yesu e do hiyedo duguomou, tolo ilemou hagua gehu degei
(Tq Hiye 11-16)

11

*Yesuha sa Jerusalemkou feleibe, gamani hiye onou tefele felei
(Matyu 21:1-11; Luk 19:28-40; Jon 12:12-19)*

¹ Yesubou dia yolugi, sa Jerusalem hafei degeimou, bitqu Oliv kokou ge sa Betfagebou, sa Betanibou kokou fologai. Fologamou, e dabai degedi o bolou ta kediliemokou tobou,

² nele sa di dugulu kokou imabeedei. Nele ya fologaba dugu, wai doki wili ta obe bagagie fogou tafalaba dugulo. O tae wai doki kaha tagetou ta biyeli mei. Wai doki ke fiyolou ba wolou haguama.

³ O tae nelemokou kagelamou degeiya? de yodubabe, nele Hiye Oha dabai degele dalayodema. Mei degeba, totodo bohoulou ma wolou hagualeyode tobou mabeede tobou.

⁴ Kege tobou mou, dilie ya fologamou dugube, wai doki wili ta alikou tafalamou dugu. Obe wai doki ke moso taha adikou bagagie fogou tafalamou dugu. O bolou kedilie doki ke fiyou mou,

⁵ o hafei keke tafalagua kedia diliemokou yodulo i, nele kagelamou wai doki bagagi kou fiyou ya?

⁶ Dilie Yesuha kou tobou sagai kenou tefele tobou mou, o kedia boloyodeimou, dilie doki ke wolou haguasiei.

⁷ Doki wolou haguasie, Yesukou felegamou, dilie yukuei sasado ke digima, wai doki tagetou dogogomou, Yesu e kotou folo biyei.

⁸ Wai doki tageya imou, o sudo die yukuei sasado digima, aba ke mamou yai. O ilo keke hebe haimikou yamou, hebe go diafigima haguasiemou, aba ke mamou yai.

⁹ O ilo keke Yesuha ile amulo aliya yolubou, habageya haguasilibou kedia olou feido hiligedo kou gue tobolou i,

Di hohobou me.

Hiye Oha huya ke hagulu o keme Godiha dogou guyedeibasi.

Buk Song 118:26

¹⁰ Godiha dogou guyenou Devitha huti o koumahu di wolou dalalamou hagulu kuhe.

Di Godikou hohobolou ba, e hu hebele fogume.

11 Kegemōu, Yesuhā iligi, sa Jerusalemkōu folomōu ile, Godihā mosokōu folomōu, bi olōu fei defeido taye dugulo hobogou. Ile, e dabai degedi o olōu fei 12 kege kediabōu de sa Betanikōu fogōu yai, aso mulu kahā degemōu.

*Yesuhā hebe kiyou ke kolo maḍayede tobou
(Matyu 21:18-19)*

12 Sabiyomōu, Yesubōu diā sa Betani tōu fogōu mōu yolugi, Yesu e hegie degei.

13 Yolugi, e hebe kiyou ta guo hiyedo ahu dege tafalamōu dugu. Ile, kiyou yelekōu ge kiyou kolo ta de dala domōu defeido dugube, kiyou keme kolo ta malj mei. Guoyenōu dalaguamōu dugu. Yobe, kiyou kolo a mei kahā degeimōu.

14 Mōu dalamōu duguomōu, ege hebe kiyou kokōu kōu gue tobou, kegeligi kolo ta haba moḡba, obe ta najye. E dabai degedi o kediā e kege tobou mōu dulo i.

*O kediā Godihā moso kekaimidu makisi degele imōu, Yesuhā folo igisei
(Matyu 21:12-17; Luk 19:45-48; Jon 2:13-22)*

15 Yesubōu diā sa Jerusalemkōu bohōlōu mā ya fologamōu, e Godihā moso kekaimidu folomōu dugube, o kediā makisi degele imōu duguomōu igiseimōu fogōu yai. Sele tiga moḡudi o kediā fafai keṇe e biligisei. Sio kulu obōu kediā duwoguadi keṇe biligisei.

16 Godihā moso kekaimidube, bi ta moḡuma felegadamabeede tobolōu mōu akogu.

17 Kegei degemōu, e o kediāmokōu hehegie tobou, Godihā kuguokōu be Mā mosobe sa sa o olōu fei kediā diho baga tobolōu idi mosoyode *Aisaia 56:7*
nalaj dala.
Keṇōu si nḡ degeiye,

Mā mosobe hiyou moḡudi o kediā wḡmogōu di moso sagaj degeli. *Jeremaia 7:11*

18 Kegemōu, Yesuhā Godihā moso kekaimidu tobolōu tafalamōu, mogōu du dalaguadi hiye obōu, Mosesha kuolōu yo dulo i obōu kediā tā uwo ke dulomōu, Yesube kage wouba tolo domōu tugulo tobolōu i. Yobe, hiye o kediā emokōu guḡ degeimōu, o sasaj olōu fei e tā ke dulomōu kesigile idi kahā degeimōu.

19 Habi degeimōu, Yesubōu diā sa Jerusalem tōu fogōu mōu yai.

*O tahā damaleyodemaba, diho baga tobōu babe, e yodulu sagaj keme moloḡu
(Matyu 21:20-22)*

20 Sabiyomōu, Yesubōu diā aba yolugi, hebe kiyou keme fafagale fiyei dugu. Guobōu tefebōu olōu feido kege fafagale fiyei.

21 Pitahā duguomōu, Yesuhā i degei ke tawalemōu tobou, Tisa Hiye, nā dugu. Hebe kiyou, i nā kolo haba ta maḍayedei koḡu fafagale fiyei kuheyode tobou.

22 Yesuhā sima tobou, nḡ Godikōu damaleyodemabeedei.

23 A nḡmokōu damaleḡo tobolōu kuḡe. O koyohā bitḡu kuokōu, nā haguā, tālekōu fogu fiyayedema, fimaj bolḡbōu mei, e tobolōu sagaj keme damaleḡo degeledade tawaiababe, e tobolōu keme tamā degeiba dugulo.

24 Kegei degemōu, a nḡmokōu tobolōu kuḡe. Nḡ Godikōu bi ta moloḡuyodemaba, damaleḡo moloḡudade tawaleba diho baga tobōu babe, bi keme moloḡuyode tobou.

25-26 Kegemōu, Yesuhā haba tobou, nḡ haguā, diho baga tobōu lababe, nḡ o takōu hagi degei ta dalababe, ke gebe meiyodemaba kuhe diho baga tobōu ma. Kegeibasi, nḡ Aye hebenitōu duwo, ege midihḡ kasagaj nḡ milōu ga i ke gebe meiyodele.

*Hiye o kediā Yesukōu, nāme o koyohā huḡa ke dabai degediya? de yodulo i
(Matyu 21:23-27; Luk 20:1-8)*

27 Kegemōu, Yesubōu diā sa Jerusalemkōu haba ya fologamōu, e Godihā moso kekaimidu folo siei. Sumōu, mogōu du dalaguadi hiye obōu, Mosesha kuolōu yo dulo i obōu, odo odoobōu kediā haguasiemōu,

28 emokōu yodulo i, nāme dabai koḡume koyohā huḡa ke degediya? Nāme o koyohā tobōu mōu, dabai koḡu kuhe degediya?

29 E o kediāmokōu tobou, ane nḡmokōu tā ta yodulamōu. Nḡ amokōu doḡdo dege tobōu basi, ane nḡmokōu o a tobōu mōu dabai degeli keme tobolōu.

30 Jonhā fafeleya degedibe o kediā dabai? Ha hebenihā dabai? Nḡ amokōu tobōu mabeede tobou.

³¹ Kegemōu, hiye o kediā dioḽunōu tugulo tobolōu i, di hebenihaḽ biyode tobōu babe, ege nḽ Jonhā tobōu di keme kagemōu damaleyodili mei de yoduye.

³² Haba di obenōu tawaga degediyode tobōu bane, di tā kege tobolōu ne bolō meiyodele i. Hiye o kediā o sasaj kediāmokōu guē degemōu kege kōu tobolōu i. Yobe o sasaj olōu feḽ kediage Jonbe habage-degele-duguo-tobōu di-odade tawale i kahā degemōu.

³³ Kegeimōu, o kediā Yesukōu ei ta tewe meiyode tobolōu i. Yesuhane tobou, aḽe o koyohā a tobōu mōu dabai koḽu dege hagui keme a nḽmokōu ta tobolōu meiyodei.

12

Tā makaiḽe midihō kasagai milōu ga idi o kediā hebe hai dia dalaguadi kokōu mā tobou

(Matyu 21:33-46; Luk 20:9-19)

¹ Kegemōu, Yesuhā Juda hiye o kediāmokōu tā makainōu kōu gue yoma tobōu mōu i, o taḽa e hebe haimikōu hebe hou sogogama kekai. Kekama mei degeimōu, miḽi dama, dugule bologuaj, dabai degedi o ilo kediā hebe kolo kodu sama, tofōu tofolōu gagima, tigi kolo hueḽ gofoḽudo ke kuhe milōu gamabadomōu. Miḽi dama mei degeimōu, o kahā mosqne togoma tagetōu haba fogolo tegei. Hiyou mquye domōu dia daladi o keme kotōu tafalayadomōu. Dabai olōu feḽ mei degeimōu, hebe hai obōu kahā o ilo kediāmokōu e hebe hai ke heliofeḽ neleḽmōu, makisi degemabeede tobou. E hebe kolo ilo kelebe e biyode tobōu ma, sa ahudo kuhe fogōu i.

² Habage, hebe kolo ke suwi degeimōu, hebe hai obōu kahā ahudo dalali, e dabai o ta ile, hebe kolo ilo kele gama haguayede tobou.

³ Keḽnōu si hebe hai dabai degele idi o kediage dabai o ke hagua feḽimōu duguomōu, diā e tolōu mā womamōu, ḽame mōu fogōu iyede tobolōu i.

⁴ Kegeimōu, haba hebe hai obōu kahā e dabai o ta tobōu mōu imōu, diā o keḽe tolōu mā, widiokōu woma, bōu basiado makoma fogōu mōu, o keḽe fogōu i.

⁵ Kegei degemōu, hebe hai obōu kahā haba e dabai o ta tobōu mōu i. Hebe haimikōu foloumōu, diā o ke dolodo woumōu tolo i. Kegeimōu, hebe hai obōu kahā haba e dabai o sūdo tobōu mōu tanōu tanōu yai. Keḽnōu si hebe haimikōu folougoumōu, hebe hai dabai degele idi o kediā ilo kele woma tōu fofōu gueimōu fogōu yai, haba ilo kelebe woumōu tofigile i.

⁶ O tanōu do ta delei, keme hebe hai obōu kahā yoḽu e dihido, yoḽu hohō degedido. Keḽnōu si uwagedo, e dihi keḽe tobōu mōu hebe haimikōu i. E ayeḽa yoḽusie tobou, diā mā dihiḽa ḽasi dulo ileyodei.

⁷ Dihi ke ile foloumōu, hebe hai dabai degele idi o kediā e duguomōu, dioḽunōu tugulo tobolōu i, o koḽume, e aye toubabe, e ayeḽa bi olōu feḽibe e moloḽu. Kegei degemōu, di dihi koḽune wouba tolo iba, hebe hai koḽu di moḽumebeede tobolōu i.

⁸ Diā kege tobōu ma, dihi ke tolōu mā walamamōu, hebe hai haguḽekōu hebele fileḽiyode tobou.

⁹ Kegemōu, Yesuhā haba yodu, hebe hai obōu kahage kagele? E ile, o hebe hai dabai degele ili kediā wouba tofigieiba, e hebe hai ke o ilo kediāmokōu neleyode tobou.

¹⁰ Yesuhā haba tobou, tā Godihā kuguokōu nalaj dala keme niḽe husoḽuma tawale ili mei? Tā keme kuhe, Mouti, mosq togodi o kediā dugube kasagai degeimōu kōu igile fileḽi keme e haba meleya mouti fogou.

¹¹ Hiye Ohā degeiyenōu bolō degei dala kuḽe. Ei dugulube, keme bolofeḽido, di tawaga tobolōu sagaj mei.

Buk Song 118:22-23

¹² Kegemōu, hiye o kediā Yesuhā tā makai keme diāmokōu nōu tobolōu dade tawalemōu, Yesube tolōu mā tā salamōu kōu degeiye, keḽnōu si degeli mei, diā o sasaj kediāmokōu guē degemōu, mōu fogou yai.

Obege gamani hiye o Sisarkōu be gamani sibidi sele de nele, haba nele sagaj mei?
(Matyu 22:15-22; Luk 20:20-26)

¹³ Hiye o kediā Yesuhā tobōu gai ke tefeḽe dugulamōu tā saleyodemamōu degele iligi, Farisi o ilobōu, Herothā dabai degele idi o ilobōu kediā tobōu mōu yai.

14 Diā Yesukōu fologamōu tobolōu i, Tisa, ei kōu tewe, nāme damalēdo tā tobōu di o. Nā omokōu ta guē degediyo mei. Nā tobōu dibe, o hū dalabōu, o hū meibōu kediamokōu tā tanōu fejnōu tobou di. Nā Godihā midihō hehegedibe, damalēdo kenōu hehegedi. Ei yodu tā huyadefej ta dala. Dige sibidi sele kefema, gamani hiye o Sisarkōu de nele, ha nele sagaj mei?

15 Kegemōu, Yesuhage o kediā tāenōu tobolōu dade tawalemōu, e diāmokōu tobou, nī kageimōu a tefeledugulo iya? Sele dio ta malā haguama. A dugulo.

16 Diā sele dio ta malā hagumōu, e diāmokōu yodu, figisa koṽubōu, hū koṽubōu debe koyohale? Diage Sisarhaleyodele i.

17 Kegemōu, Yesuhā diāmokōu tobou, Sisarhā bi debabe, Sisarkōu nēma. Godihā bi debabe, Godikōu nēmabeedei. Diā e tā ke dulomōu kesigile i.

*Sadyusi o kediā Yesukōu obe tolomōu haguā gehe degele idi ke yodulo i
(Matyu 22:23-33; Luk 20:27-40)*

18 Kegemōu, Sadyusi o kediā Yesukōu yai. Diage o tofigieibe haguā gehe degele ile meiyode tobolōu idi. Diā ya fologamōu, Yesukōu kōu gue yodulo i,

19 Tisa, Moseshā dimokōu tā ta kōu gue nalaj, o tahā sobōu huloba dihi ta degeli mei toubabe, e sosōu mei degeiye deba, haba e malāhā kuei sasaj ke huloba dihi degeibabe, dihi keme e eyehā dihi degele.*

20 Afudo, o eye malā dei olōu fejibe dioyosi kege. Wolo kahā sobōu huye, dihi degeli mei tolo i.

21 Tolo imōu, ha e malāhane sobōu kenōu hu. Kene tolo i, dihi degeli mei. Ha e malā tahane nebe kenōu tefei.

22 Kenōu tefeledugega iligi olōu fej dioyosi kege tofigiema mei degei. Dihi ta degeli mei. Uwagedo sobōu kene tolo i.

23 Habage, o tofigile i kediā haguā iba, sobōu kene haguōubabe, sasaj keme o koyohā sasaj? O dioyosi kege kediā sobōu ke kōu humōu iyode tobolōu i.

24 Kegemōu, Yesuhā sima tobou, Godihā kuguokōu nalagai dala keme nī ta tawale iyo mei. Godihā nelene nī ta tawale iyo mei. Kegei kahā degemōu, nī tā gulaj dege tobolōu ili kuhe.

25 O tofigiei kediame haguā gehe degemababe, sobōu hulo mei, mōu kege tofolōu, hebeni esol o sagaj degele ileyode tobou.

26 Kenōu si o tofigiei kediame haguā gehe degele ileyodili keme, Moseshā kuguokōu kōu gue nalaj dala koṽume nī husoṽuma tawale ili mei? Moseshage hebe ta douye noṽmōu masele tafalamōu, Godihā emokōu tobou,

Amē Abrahamhā Godi, Aisakhā Godi, Jekophā Godi.*

Kisim Bek 3:6

27 Eme tofigiei o kediā Godi mei. Godibe o gehe dalagua kediā die Godi. Tā nī ke tobolōu be gulajdoyode tobou.

*Godihā tā hiyedo folodo
(Matyu 22:34-40; Luk 10:25-28)*

28 Sadyusi o kediā Yesubōu de tae biya imōu, Moseshā kuolōu yo du o tahā foloumōu, Yesuhā o kediamokōu bologuado sima tobōu mōu dulomōu, Yesukōu kōu gue yodu, Godihā tā olōu fej kelebe, tā sibigēdo keme kōu?

29 Yesuhā tobou, Godihā tā sibigēdo keme kōu gue, Israel o diāma, nī defejido duma. Di Hiye O Godibe tanōu fejido.

30 Nī Hiye O Godi enōu tagama. Nī solōu bōu nī duobōu nī fimajbōu nī nelebōu olōu fej kegeye e tagamabeedei.

Lo 6:4-5

31 Godihā tā hiye tabe kuhe,

Nā noṽusie tagadi sagaj kenōu tefeledugulo, nogo diāmokōu ne kegenōu tagayedei. *Wok Pris 19:18*

Tā taeye tā bolōu keme gabale sagaj meiyode tobou.

32 Moseshā kuolōu yo du o kahā Yesukōu tobou, Tisa, nā tobolōu be bolofej. Damalēdo, Hiye O Godibe tanōu fejnōu dala. Godibe tabōu mei.

* 12:19 12:19 Lo 25:5 * 12:26 12:26 O kediame afu tofigile i, kenōu si Godihā e dihile kokōu be sosou dalaguayodei.

³³ Di Godi enou tagalebe, ni solou bou ni fimai bou ni nele bou olou fei kegeye e tagaleba, haba di mogi diamokou ne solou do degelebe, di o tae yo usie solou do degedi sagai kenou tefele degeibasi, midihog keme sibige hiyedo. Midihog kahage gali doulukou sile Godikou nedi keme gabaiyode tobou.

³⁴ Yesuhage kuolou yo du o kahag bologuag tobou mou dulomou tobou, name Godihag wolou daladi sa keme ahu dege dala meiyode tobou.

Kegemou, o sasai kedii taga ke dulomou, dia emokou gue degemou be, haba tage ta yodulo ili mei.

*Yesuhag o sasai kediamokou Godihag makai o Kelesube koyo? de yodu
(Matyu 22:41-46; Luk 20:41-44)*

³⁵ Yesuhag Godihag mosog kekaimidu folomou, o sasai kediamokou hehegiligi kou gue yodu, kadegemou Mosesag kuolou yo du o kedii Godihag makai o Kelesube Devithag* dihiyode tobolou iya?

³⁶ Duo Bolofehag degeiye, Devithag kou gue tobou keme di kou tewe, Hiye Ohag mag Hiye Okou kou gue tobou, na mag dobogou delekou duwoba ibe deba, a ne ho o kedii momaba, ne abogou hayedu kefeguloyodei. *Buk Song 110:1*

³⁷ Devithanou o Kelesube e Hiye Oyodei debabe, nige kageimou o keme Devithag dihiyodele iya?

*Yesuhage kuolou yo dulo i o kediiame midihog kasagai milou ga idiyodei
(Matyu 23:1-36; Luk 11:37-54, 20:45-47)*

Yesuhag hehegie tobou mou be, o sasai sudo dulomou hohog degele i.

³⁸ Hehegiligi, o sasai kediamokou kou gue tobou, kuolou yo du o kediamokou be niou tawai bou. O kediiage yukuei sasado ke kama suluguadibe, kefegudi sa kokou ge oe dia duguo agali bolofeyodele idi ke tagale idi.

³⁹ Egei mosokou ne fologamou be, egei tobolou o ke hafeido dege duwogualenou tagale idi, o sasai kedii diame hubou odade tawamabadomou. Oe nale hiyedo kefema digomou, nala idi kelegene, diame duwodi bolofejido kokou duwogualenou tagale idi.

⁴⁰ Dia kuei sobou kediamokou ogou gama, die bimai olou fei ke hiyou mala idi. Dihog baga tobou dine, dia taenou sasado dege tobolou idi. Habage Godihag taga sale kelegebe diame hebe kasagai molofuyode tobou.

*Kuei sasai tahag Godikou tei sele dio nei
(Luk 21:1-4)*

⁴¹ Yesuhag Godihag mosog kekaimidu sele sadi bokisi hafei dege duwoli dugube, o sasai sudo sele moma haguasie sa imou dugu. Selebou o kediiame sele sudo sa imou dugu.

⁴² Kuei sasai, eme bibou mei, e tei sele dio bolounou fei ke mala hagua, sele sadi kodu sagimou dugu.

⁴³ Yesuhag ke duguomou, e dabai degedi o kedii haguismou haguasieimou tobou, a nimokou damaledo tobolou kuhag. Kuei sobou bibou mei komahag e sele neibe hiyedo. O kedii nele i ke olou fei gabai.

⁴⁴ Selebou o kedii sele sa ibe, die bi hiye kou dalamou, huyadefeinou sa i. Kenou si kuei sasai komume e nale momudi sele uwagefei ke olou feido sagiyode tobou.

13

*Yesuhag Godihag mosog makolo ke tobou
(Matyu 24:1-2; Luk 21:5-6)*

¹ Yesu e Godihag mosog ke tou fogou imou, e dabai degedi o tahag emokou tobou, Tisa, na dugu. Na mosog igi hiyedoyenou togogai* bolofejido ke dugugayede tobou.

² Kege tobou mou, Yesuhag kou gue tobou, na ifi mosog hiye sudo komu dugulube, habagebe igi tahag igi yogohag tagetou ta tilaba dugulo mei. Obe biyolugi, mosog olou fei igisema mei degele ileyode tobou.

* **12:35 12:35** Devit eme Juda o sasai kedii die kou guai hiye o. * **13:1 13:1** Godihag mosog igi hiyedoyenou togogai - Juda o kediiame mosog igiyenou togolo idi. Haba tabe, sa Jerusalemkou be, Godihag mosog hiye delei. Mosog keme tanou fei mei, mosog sudo hafei hafei dege biyomou ibe, kekai duledu delei.

*Yesuhā hagi sūdo habage tamā degele ke tobou
(Matyu 24:3-14; Luk 21:7-19)*

³ Yesu ɛ bitɔu Olivikōu duwoli, Godihā mosɔ buguli duwomōu dugumōu, Pitabōu Jemsbōu Jonbōu Andrubōu diānōu fologamōu, ɛmokōu yodulo i,

⁴ nā tobolōu keme koboge tamā degele? Kei makaiye bukōu tamā degeiba, ei duguoba ise nā tobou keme tamā degeladidade kuhe tawale ile? Nā eimokōu tobōu yede tobolōu i.

⁵ Kegemōu, Yesuhā diāmokōu tobou, n̄jōu tawaibōu, kegeligi o tahā n̄ ogōu gaiye.

⁶ O sūdo haguasieba, mā huya ke ogōu ga kōu gue tobolōu ile, ɛme Godihā makai o. Kege ogōu ga tobolōu iba, o sasaj sūdo dulo ile.

⁷ Yesuhā haba tobou, n̄ biyolu uwo dubabe, guɛ degedama. Biyaleyodei dubane, n̄ hobōu ta kesigidama. Keme kōu tamā degeleye, kenōu si uwage sawisie i keme you.

⁸ Sa ta obiyei kahā haguasieba, sa ta o kediābōu de biya ile. Sa ta hiye o tahā ile, sa ta hiye obōu de biyale. Haba tabe, sa sa keleya olōu fei gigima haguale. O sasaj hegie hiyedone dugulo ile. Ke bukōu tamā degele keme sasajye dihi mōu lamōu do yomogōu dugudi sagaj kenōu tefeledugulo ile.

⁹ Kelegebe n̄jōu tawaibōu. Diā n̄ die kansole kediāmokōu wōu ma ile, tā salene dala. Egei mosokōu gene o ilo kele n̄ dofōu ye wala ile. N̄ amokōu damaleyodeibabe, n̄ime gamani o kediābōu, hiye o ilo kediābōu die dih̄ile kokōu tefegieba tā sa ile. Tā soubabe, n̄ige diāmokōu be tā uwo bolofei kenōu hehegie tobōu ma.

¹⁰ Tā uwo bolofei ke oe sa sa o sasaj olōu fei kediāmokōu tobōu ba tefeledulo mei degeibabe, uwage sawisie i kuhe tamā degele.

¹¹ Oe n̄ tā soubabe, n̄ hobōu guɛ degedama. Tā n̄ tobolōu be fi hiyedo madama. Godihā n̄imokōu tobōu ba duloba n̄ kenōu tobolōu ile. Keme n̄jōu nōu tawaga tobolōu ile mei. Duo Bolofeiḡa tobōu ba, n̄ kenōu kuhe tobolōu ile.

¹² Kegeba, ɛ eyehā ɛ malā tā sama wouba toloyede tobolōu . Haba aye diāne die sisigɔ diāmokōu ne nebe kenōu tefeledugulo ile. Sisigoyene aye adiōu diāmokōu dafaba, wouba tofigiemabeede tobolōu ile.

¹³ O olōu fei kediage n̄ime dafa ile, yobe n̄ amokōu damaleyodei kahā degemōu. Kenōu si o koyohā nelēdo dege dalababe, uwage sawisie i kelegebe Godihage o keme mamoloḡu.

*Midiḡo kasagaj milōu gadi kahā bi ta tamā degele
(Matyu 24:15-28; Luk 21:20-24)*

¹⁴ Yesuhā haba kōu gue tobou, n̄ige midiḡo kasagaj milōu gadi kahā bi ta Godihā kuolōu mosɔ kodu o tae dogogu dalaba dugulo ile.* O koḡu husoloḡu nage defejido fimama tawayedei. Bi ke dugubabe, sa Judia o sasaj kediā kama fosige ya, bitɔu kokōu fologamabeedei.

¹⁵ Bi kasagaj ke dugulo kelegebe, o tae ɛ mosɔ meleyatōu duwobabe, mulōba, ɛ mosɔdu bi ta moḡu foloda.

¹⁶ O tahā ɛ hebe haimikōu dalababe, haba bohōu mā ile, mosokōu ɛ yukuei sasado ke moḡuda.

¹⁷ Sawisie i kelegebe, solōu do hiyedo, sasaj dihi guokōu bōu kediābōu, sasaj dihgidiōu bōu kediame hagi hiyedo degeiba dugulo ile.

¹⁸ Kulio ɔ kelege kasagaj degele ke tamā degeiye deba, n̄ diḡo baga tobōu ma.

¹⁹ Yobe, kelegebe hagi hiyedo dugulo kahā degemōu. Godihā sa sibige koḡu milōu mamōu haguabe demōu, ifine kuhe, hagi kegei ta dugudiyo mei. Habagene kegei ke ta dugulo mei.

²⁰ Hiye Ohā sawisie i ke sasa dege dogogubabe, o sasaj olōu fei mei degele. Kenōu si o sasaj yoḡumakōu makai kediāmokōu solōu do degeba, sawisie i ke kuhe tɔu dege dogogulo.

²¹ Yesuhā haba tobou, kegeiba o tahā n̄imokōu kōu gue tobolōu, duguma, Godihā makai o Kelesube kuh̄eyodeibabe hobōu dudama. Haba o tahā, n̄ duguma, Kelesube kele dalayede tobōu babe, n̄ige tā keme hobōu damaleyodedama.

²² Yobe, o ilo kelege haguasie, midiḡo gehe gehe milōu gaba, ogōu gaba, ɛme Godihā makai o Kelesuyode tobolōu ile. Haba o ilo kelegene ogōu gai egei tobolōu ile.

* 13:14 13:14 Daniel 9:27, 11:31, 12:11

O kediã neleđo degeiba, Godihã yoŋumakou makai o sasaj kediage haba diãmokou damaleyodemabeedemaba degele ile.

²³ Kegei kaha degemou, njou tawaibou. A njimokou habage tama degele keme olou fei kou tobou ma mei degeiyode tobou.

Hbage O Kediã Dihi haguale
(Matyu 24:29-31; Luk 21:25-28)

²⁴ Yesuha haba kou gue tobou, hagi hiyedo ke mei degele kelegebe, aso gosouŋugou ba hulia degele. Oguone gosouŋugou ba hohu degele mei.

²⁵ Kuidihone agudiletou ge fiyasigile. Damaledo, bimaj olou fei agudiletou dalagua keme awale hobogolou. *Aisaia 13:10, 34:4*

²⁶ Kegeiba, o sasaj kediã dugulobe, O Kediã Dihi eme nele hiyedo kebou, hohobou de mabiye tou gou ma migiba dugulo ile.

²⁷ Ege e esol o kediã tobou ba, o sasaj yoŋu e biyode makai ke asou kolobou agudio tiligai isimokou ge moŋumou iligi isimokou dele.

Ni hebe kiyou ke tawama
(Matyu 24:32-35; Luk 21:29-33)

²⁸ Yesuha haba kou gue tobou, ni hebe kiyou ke tawama. E goya kou ye foloumou, guo gehe bisoumou be, nige sa bolodo biyamou iladidade tawale idi.

²⁹ Nebe kenou tefei, ni hagi a njimokou kou tobou sagaj ke dugubabe, nige O Kediã Dihi eme hagualladidade tawama. E hagualebe hafeido degei kehe.

³⁰ A njimokou damaledo tobolou kuhe. Ifi kou bou ge dalagua o sasajbe tofigili mei dalaguaba, a kou tobolou ke olou feido tama degele.

³¹ Agudiobou sa sibigebou olou feibe mei degele. Kenou si ma tãbe ta mei degele mei.

Hiye Ohã haguale sawisie ke me o sasaj di ta tewe mei
(Matyu 24:36-44)

³² Yesuha haba kou gue tobou, kegegai ke tama degele sawisieibou aso dihbou keme o taha ta tewe meido. Hebeni esol o kediane ta tewe mei. Godihã Dihi ene ta tewe mei. E Aye yoŋunou si tewe.

³³ Yesuha haba tobou, njou tawaibou. Ni defeido dia dalama, ni sawisie ke ta tewe mei kaha degemou.

³⁴ A tobolou keme kou sa degei, o taha e moso tou fogou, sa ta ilamou. E dabai degele idi o kediamokou tobou, ni ma moso dia dalamabeede tobou ma, o tanou tanou dabai nemou i. E o adi dia daladi kokou tobou, na defeido dia dalayede tobou ma fogou i.

³⁵ Kegei degemou, ni defeido dia dalama. Moso obou kaha hagua felebe ni ta tewe mei. Habi fele deba, huliam fele deba, sio ayomou touba fele deba, gusugu fele deba, keme ni ta tewe mei.

³⁶ Hiye o kaha totodo hagua feleba, ni tiasigei duguye.

³⁷ A njimokou tobolou keme, a o sasaj olou fei kediamokou ne tobolou. Ni defeido dia dalamabeede tobou.

14

Hiye o kediã Yesu wouba toloyodema doususulo i
(Matyu 26:1-5; Luk 22:1-2; Jon 11:45-53)

¹ Gabama I Sawisie* hiye kaha nale kefeguo nãdi keme ou daba kege domou. Sawisie hiye ta, ou mola mei sidi sawisie ke hafei degei. Kelegebe, mogou du dalaguadi hiye obou, Mosesha kuolou yo dulo i obou kediã kefema tugulo tobolou i, di Yesube amafei kage tolou ma, ta sama wouba tolo ile?

² Kenou si di Gabama I Sawisie kou lege hobou degedame, o sasaj kediã duguoba, gofoŋu dege biya iye domou.

Sasaj taha hui hobou ke Yesuha widiletou sou gu
(Matyu 26:6-13; Jon 12:1-8)

* **14:1 14:1** Gabama I Sawisie, 'Pasoba' ta kaha sibigebe kou gue: Afu Godihã sa Isip sisigo wolo ke woumou tofigiei, kelegebe Israel sisigo kedianou si ta weli mei, mou gabama i. Kegei kaha e tobou, ni Gabama I Sawisie ke hohobolou ba, nale kefema na demabeede tobou. Kege tobou mou, Israel o kediã sa Isip tou fogou, die sabekou fogou yai (Kisim Bek 12:1-42).

³ Yesu e sa Betanikou ile, o Saimonha mosokou folo duwei. O keme dobo do kou tou ye bolō degei. Nale nala duwoguamou, sasaj tahā botole igiye milou kodu hōbou huei dou ke tolou fele simamou, huei hōbou bolōdo ke Yesuha widiletou sou gu. Huei hōbou keme bolofejido, di tawaga tobolou sagaj mei, afu sele hiyedoye mamou.

⁴ Kenou si o ilo kedia duwoguali, ke duguo dafamou, diojunou tugulo tobolou i, kageimou huei hōbou bolōdo kofu mou sou guo mei degeiya?

⁵ Di makisi degemaba, sele 300 gabama folo sagaj malaba, bi mei o kediamokou nelī debaba boloyode tobou mamou, sasaj kokou gofofu dege tobolou i.

⁶ Kenou si Yesuha tobou, gofofu degedama. Kageimou ni sasaj kuokou hagi nele iya? Ege amokou be midihō bolofejido ke hegili.

⁷ O bi mei o kediame nibou de hiyedo dalaguale. Ni o kediame dogou gulo tagaibabe ni dogou gulonou. Anou si nibou de hiyedo dalale mei, ame toto fogou ile.

⁸ Sasaj kofumaha a dogou gulo sagai, yofu ifi dogou gulu kuhe, tabou mei. A toubā widalaba degele sagaj keme, a teli mei kou bou gedo e huei hōbou ke ma tou guebou sou gulu kuhe.

⁹ A nimokou damaledo tobolou kuhe. Sa sa olou fei, oe ma ta uwo bolofej ke tobou mou suluguali, sasaj kofumaha degeli kene tobolou ile. Kegeiba, o sasaiye eme ta totou degele ile meiyode tobou.

*Judasha Yesube Juda hiye o kediamokou seseguloyodema makai
(Matyu 26:14-16; Luk 22:3-6)*

¹⁰ O Judas Iskariot eme Yesuha dabai degedi o olou fei 12 kege kaha duo kile daladi o, ege mogou du dalaguadi hiye o kediamokou ile, Yesube e tolou ma o kediamokou seseguloyode tobou.

¹¹ Hiye o kedia ta ke dulomou, hohō degemou, emokou sele damaledo neleyode tobolou i. E Yesube kageligi tolou ba hiye o kediamokou sesegulo domou fi hiyedo ma delei.

*Yesubou e dabai degedi obou dia nale nala i
(Matyu 26:17-25; Luk 22:7-14, 21-23; Jon 13:21-30)*

¹² Ou mola mei sidi sawisie sasafei kelege, o kedia Gabama I Sawisie kaha dowo ke wai sipsip wili woma sidi. Kegeimou, Yesuha dabai degedi o kedia emokou yodulo i, na eibe ile, Gabama I Sawisie kaha dowo ke nalebe kilija keke kefema nale tagaiya?

¹³ Kegeimou, Yesuha e dabai degedi o bolou kedilie tobou mou, yala degeimou, diliemokou tobou, nele sa Jerusalemkou ya fologaba dugu, o ta bilika huei dou tolou iba kenou sesele ima.

¹⁴ Moso o kaha foulu kokou nelene fologaba, moso obou kokou kou gue yoduma, ele Tisahage kilija keke e dabai degedi obou ei Gabama I Sawisie kaha dowo ke nale kefema nala ile? de yodumabeedei.

¹⁵ Nele kege yodubabe, o kaha fou gou moso hiyedo kotou dala ke hegiba, fafaibou duwodibou olou fei kotou dalaba dugulo. Nele kotou nou di nale kefema dogogumabeede tobou.

¹⁶ Kege tobou mou, dilie ya, sa Jerusalemkou fologamou dugube, bi olou fei Yesuha tobou sagaj keme dalaguamou dugu. Duguomou, dilie Gabama I Sawisie kaha dowo ke nale olou fei kefema dogogulo i.

¹⁷ Sa nugumou, Yesuha e dabai degedi o olou fei 12 kege ke sosogou felei.

¹⁸ Nale nala duwoguali, e diamokou kou gue tobou, a nimokou damaledo tobolou kuhe. Ni o tahage ame ho o kediamokou sesegulo. O keme kou le abou de nale nolyode tobou.

¹⁹ O kedia ta ke dulomou, fi hagi degele i. O tanou tanou kou gue yodugamou i, nage a tobolou dei?

²⁰ Yesuha diamokou tobou, o a tobolou keme ni o olou fei 12 kege kaha duo kile daladi o. O keme abou de ou si nale si huei melekidu masa nolū.

²¹ Damaledo, O Kedia Dihi eme tolo ile, Godiha kuguokou kou nalaj dala sagaj kenou tefe. Kenou si O Kedia Dihi ho okou sesegulo o name nofu tawaibou. Ne adiou hage na mala felī mei fogou homou de tobou.

*Yesuha ou sibou, tigi kolo huei gofofudo kebou de e dabai degele idi o kediamokou nei
(Matyu 26:26-30; Luk 22:15-20; 1 Korin 11:23-25)*

²² Yesubōu diā nale nalā duwoguali, Yesuhā ōu si ta malā tolōu mōu, Godikōu bolofejyode tobōu mamōu, ōu si ke bafigima, e dabai degele idi o kediamokōu nemamōu, nī moŋumabeedei. Koŋume mā tōu yode tobou.

²³ E haba huej kopekōu sōu guo maj ke malā tolōu mōu, Godikōu bolofejyode tobōu mamōu, diāmokōu neimōu, diā olōu fej nalā i.

²⁴ Nalā imamōu, Yesuhā kōu gue tobou, koŋume mā kafei. Mā kafei koŋumahage Godibōu de mogo degedi midihō ebele ke hegili, o sasaj sūdo dogōu gulamōu.

²⁵ A nīmokōu damalēdo tobolōu kuhe. Sa kuokōu be a tigi kolo huej gofoŋudobe haba ta nale mei ibe deba, Godihā wolōu daladi sa kokōu genōu, a haba tigi kolo huej gofoŋudobe kuhe naleyode tobou.

²⁶ Kegemōu, diā diē tanōu ta fema fogōu mōu, bitōu Olivkōu fogōu yai.

Yesuhā kōu gue tobou, Pitahā ame tobekōu muguloyode tobou

(Matyu 26:31-35; Luk 22:31-34; Jon 13:36-38)

²⁷ Yesuhā e dabai degedi o kediamokōu kōu gue tobou, nī olōu fej a tobekōu mugulo ile. Yobe, Godihā kuguokōu kōu gue nalāj dala kaha,

A wai sipsip dia daladi o ke wouba tolo iba, e sipsip kefeguo dalagua ke olōu fej kusia fosiŋile. *Sekaraia 13:7*

²⁸ Kenōu si a haguā gehe degeibabe, a sa Galilikōu be, nī you ile dalaba, aḅukōu ileyode tobou.

²⁹ Pitahā emokōu tobou, o ilo kediā nā tobekōu mugulo ibabe, age nāme ta tōu fogolōu meiyode tobou.

³⁰ Yesuhā tobou, a nāmokōu damalēdo tobolōu kuhe. Ifi huliame, sio ayomōu ye bolōu kege you talē dalaba, nage kamadia kege a Yesu tewe meiyode tobolōu.

³¹ Kenōu si Pitahā tā nelēdo dege kōu gue tobou, ame nābōu de tolo ileye, kenōu si a nā tewe meiyode ta tobolōu mei. Yesuhā dabai degedi o olōu fej kediane kegenōu tobolōu i.

Yesuhā hebe hai sa Getsemanikōu ge Godikōu dihō bagā tobou

(Matyu 26:36-46; Luk 22:39-46)

³² Yesubōu diā sa e hū Getsemanikōu ya fologamōu, diāmokōu nīme kuokōu duwoma. A tafej ile, Godikōu dihō bagā tobōu lamōu yode tobou.

³³ E wōu ma ibe, Pitabōu Jemsbōu Jonbōu de wōu ma i. Dalali, e fi hagi hiyedo degemōu,

³⁴ diāmokōu tobou, ame hagi hiyedo degeli kaha tolo sagaiyodei. Nī kuokōu baha dalamabeede tobou.

³⁵ E tafej ile, mihikōu yubu sugulo fiyamōu duwoli, kōu gue dihō bagā tobou, nā boloyodeibabe, a hagi hiyedo koŋume ta dugulo sagai meiyodei.

³⁶ E haba dihō bagā tobou, Aye,* mā Aye, nānōu si olōu fej sasalenōu degele sagai. A hagi ke dugulo dafa. Kenōu si a tagai sagai ke degeda. Noŋu tagai sagai kenōu degeyede tobou.

³⁷ Kegemōu, Yesu e dihō bagā tobōu ma, boholōu mā haguamōu dugube, o kamadia kediamē yogou gua tiasiegi dugu. E Pita tile haguagiemōu yodu, Saimon, nāme yogōu gua tila? Nā baha dalali, asō dihō tanōu ta mei degele sagai mei?

³⁸ Nī kōu le a diaba, Godikōu dihō bagā tobolōu dalama. Teŋe dugu ta haguba, nī fiyasigeiye. Damalēdo, fiyege kōu nelēdo dalaye, kenōu si tōu be nelē meiyode tobou.

³⁹ Haba e tafej ile, dihō bagā tobou sagai kegenōu haba tage tobou.

⁴⁰ Haba boholōu mā haguamōu dugube, e dabai o kediamē tiasiegi dugu, yogōu gua hiyedo degeimōu. Tiliamōu haguamōu, diā emokōu tobolōu ke ta tawale ili mei.

⁴¹ Kegemōu, Yesuhā haba tage ile, dihō bagā tobōu ma, boholōu mā hagua, e dabai o kediamokōu kōu gue tobou, nīme younōu misiholo tilagua? Kege fogōu ma. Duma, o ilo kelege O Kediā Dihī tolōu ba, midihō kasagai milōu ga idi o kediamokōu sesegulobe ise kuheyode tobou.

⁴² Nī haguāma, di yame. Duguma, o a tolōu ba, ho o kediamokōu sesegulo o keme hagulu kuhe.

* 14:36 14:36 Yesuhā taege Aba dilibe, mā 'aye' dili.

*Judasha Yesu tolou mou ho o kediamokou sesegu
(Matyu 26:47-56; Luk 22:47-53; Jon 18:3-12)*

⁴³ Yesuha kege tobolou tafalali, Judas felejmuu dugu. Judas eme Yesuha dabai o olou fei 12 kege kaha duo kile daladi ta. O sudo ebou de aweki me bolou kebou, dou wou bou de tou ma haguasie felegai. O kediam mogou du dalaguadi hiye obou, Mosesha kuolou yo dulo i obou, odo odobou kediam tobou mou kuhe haguasie felegoumou dugu.

⁴⁴ Judasha hiye o kediamokou kou tobou, a o ta nogou goubabe, o keme Yesu. Ni o ke tolou ma defeido mala imabeedei.

⁴⁵ Kegemou, Judasha Yesukou toto folo, Tisa Hiye de tobou mamou, tolou ma nogou.

⁴⁶ Kege tobou mou, o kediam Yesu hilige tolou mamou, ta salamou degele i.

⁴⁷ Kegemou, o ta, o sasai timidu tafala kaha e aweki me bolou yukuei foudu sai ke telemou, mogou du daladi hiye oha dabai degedi o ke fai, kehe taga mugu mihikou fiyei.

⁴⁸ Yesuha o kediamokou tobou, kadegeimou ni awakibou biyabou de tou ma haguasie, a hiligedo tolou iya? Ame hiyou mojudi o mei, biyadi o mei.

⁴⁹ Sawisie olou fei a Godiha moso kekaimidu nibou de dalali, o sasai kediamokou egei hehegediye, ha ni a ta tolou ili mei. Kenou si Godiha ta, kuguokou nalai dala keme damaledo tama degeli kuheyode tobou.

⁵⁰ Kegeimou, e dabai degedi o olou fei kediam Yesu tou fogou kama fosigei.

O gisiai ta kama fou

⁵¹ O gisiai ta kaha Yesu sesega ile tefelege, e tou guebou yukuei fo degei muguomou tefelei. Tafalamou, o kediam o keme tou lamou degele i,

⁵² kenou si e yukuei fo degei ke dile filu fogou, bese kama fou.

*O kediam kansole dihile kokou Yesu ta sa i
(Matyu 26:57-68; Luk 22:54-55, 63-71; Jon 18:13-14, 19-24)*

⁵³ O kediam Yesu tolou mamou, mogou du daladi hiye oha moso duwokou wolou ya fologai. Fologoumou, mogou du dalaguadi hiye obou, haba odo odobou, Mosesha kuolou yo dulo i obou olou fei kediam kele kefegulo i.

⁵⁴ Yesu tolou youmou, Pita ene ahu dege sesele ile, mogou du daladi hiye oha moso kekaimidu felei. Folomou, kasamane o kediam dou ha duwoguamou, ene kele dou ha duwei.

⁵⁵ Mogou du dalaguadi hiye obou, kansole obou olou fei kediam o taha ogou gai ta Yesuha degeli mei kagei ke tobou ma, kahasie eme wouba tolo sagai domou ke tugulo tobolou i. Kenou si dia midihog kasagai Yesuha milou ta dugulo ili meido.

⁵⁶ O sudo kediam e degeli mei ogou ga tobolou i keme dia fimai tanou dege tobolou ili mei, olou feibe gulokou tanou.

⁵⁷ O ilo kediam tafalaguali, ogou ga kou gue tobolou i,

⁵⁸ ei dube, o kofumahage Godiha moso, o kediam tegei keme igimaba, sawisie kamadia kege mei degeiba, e haba moso ebele ta togoma mei degei ke duwoloyodei. Kenou si e dobogouye togolo meiyode tobou mou dulo iyode tobolou i.

⁵⁹ Kenou si ta ke tobolou ine, dia olou fei fimai tanou dege tobolou ili mei, ogou ganou tobolou i.

⁶⁰ Kegemou, mogou du daladi hiye oha kansole o kediam dihile kokou hagua tafalali, Yesukou yodu, na die ta sima tobolou be dafa? Ta o kofudia tobolou ilibe, de damale, ha gulokou?

⁶¹ Kenou si Yesuha ta ta sima tobou li meido.

Kegeimou, mogou du daladi hiye oha haba yodu, Hiye Oha makai o Kelesube na? Di e hu hebele fogulo idi kaha e Dihibe na?

⁶² Kegeimou, Yesuha tobou, keme anou. Ni O Kediam Dihi eme O Neledo kaha dobogou delekou duwo dema, haba agudiletou ge mabiye mala migiba dugulo ileyode tobou.

⁶³ Mogou du daladi hiye oha ta ke dulo kesigiemou, gofou hiyedo degemou, yofu e yukuei ke tolou dulagimamou, tabe kehefe de tobou.

⁶⁴ Nige o kofume Hiye Oha timou ke mou lamou tobolou kou de dulo ili? Ni kage tawale iya? de yodu. O olou fei kediam kou gue tobolou i, o keme midihog kasagai dala kaha wouba tolo ile.

⁶⁵ Kegemōu, o ilo kedia Yesukōu koso hesema, e diho yukuei kaiye diou guo tigamamōu, dobogoꞑuye wala i. Wala iligi, o koyoha na fouya? de yoduga i. Kasamane kediane tolou ma, dobogoꞑuye wala i.

Pitaha Yesube e tewe meiyode tobou

(Matyu 26:69-75; Luk 22:56-62; Jon 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Pita eme mogou du daladi hiye oha moso kekaimidu dalamou, hiye o kaha dabai degedi sasai taha migilemou,

⁶⁷ Pita dou ha duwomou duguomou, emokou maselemou tobou, nane sa Nasaret o Yesubou de deleiyode tobou.

⁶⁸ Kenou si Pitaha tobou, kegele mei, na ta koꞑu tobolou be, a tawaiyo meiyode tobou ma fogou ile, kekai adi fekou tafalamou, [sio ayomou tai.]

⁶⁹ Dabai degedi sasai kaha e kokou tafalamou duguomou, o hafej tafalagua kediamokou haba tobou, o koꞑume die o tayode tobou.

⁷⁰ Kenou si e haba tobou, kege meiyode tobou.

Haba o hafej dege tafalagua kedia Pitakou tobou, damaledo, nane die o ta, nane sa Galili tie oyode tobolou i.

⁷¹ Kegeimou, e ta neledo dege kou gue tobou, damaledo, o ni tobolou ili keme a tewe meido. A ogou ga tobou babe, Godiha a makoloyode tobou.

⁷² E kege tobou ma mei degeimou, kelegenou sio ayomou haba tage tai. Sio ayomou toumou, e Yesuha kou gue kou tobou, sio ayomou ye bolou kege you tale dalaba, nage kamadia kege a Yesu tewe meiyode tobolou yode tobou ke tawalemou hiligedo gesei.

15

O kedia Yesu o Pailatkou wolou yai

(Matyu 27:1-2, 11-14; Luk 23:1-5; Jon 18:28-38)

¹ Sabiyomou, mogou du dalaguadi hiye obou, odo odobou, Mosesha kuolou yo dulo i obou, kansole obou olou fej kedia doususulo imamou, Yesu dobogoꞑu tabe tigama, gamani hiye o Pailatkou wolou yai.

² Pailatha Yesukou yodu, Juda o kedia hiye obe na? Yesuha tobou, na tobolou be damaledo.

³ Mogou du dalaguadi hiye o kedia Yesu e degediyo mei gulokou ta hiyedo tobolou i.

⁴ Pailatha e haba yodu, kagemou na sima tobou yo mei? O koꞑudia na degagai ke tobolou ili keme de damaledo?

⁵ Kenou si Yesuha ta ta sima tobou ho fogou mou, Pailatha ke duguo kesigiemou, fi hiyedo mai.

Pailatha Yesu hebe fufuguomai kou ikeke degemabeedei

(Matyu 27:15-26; Luk 23:13-25; Jon 18:38-19:16)

⁶ Sadebe olou fej, Gabama I Sawisie tou mou be, gamani o kedia didio o tanou telesa idi. O sasai kedioꞑunou o ta maka degeimou be, gamani o kedia o kenou telesa idi.

⁷ Kelegebe, o ta, e hupe Barabas, eme yogo diabou de didio degei delei. Afu dia gamani kediamokou biyolugi, o ilo kele woumou tofigiei.

⁸ Kegemou, o sasai kedia ya, Pailatkou, na afu degedi sagai kege, didio o ta telemayede tobolou i.

⁹ Pailatha yodu, ni tagalibe, age Juda o ni hiye o koꞑume telemouba nimokou ile?

¹⁰ E ke yodu kaha sibigebe kou gue, mogou du dalaguadi hiye o kedia Yesukou kona degemou kuhe tolou haguasieidade tawai.

¹¹ Kenou si mogou du dalaguadi hiye o kedia degeiye, o sasai kedia Yesukou gofoꞑu degemou, Pailatkou be Barabasnou telemayede tobolou i.

¹² Kege tobou mou, Pailatha haba yodu, a o ni Juda o kedia hiye oyodele ili keme kagele?

¹³ O sasai kedia ta hiligedo, hebe fufuguomai kou ikeke degeyede tobolou i.

¹⁴ Pailatha diamokou yodu, kageimou? E midihou kasagai kagei ke milou lou? Kenou si o sasai kedia haba dolo hiligedo tobolou i, hebe fufuguomai kou ikeke degeyedele i.

¹⁵ Kegemōu, Pailathā o sasaj kedia hohō degemabadomōu didiq o Barabas telemaj. Haba Yesu ɛme ami o kediamokōu sesegumōu, tigi dofōu ye wala i. Wala imōu, Pailathā hebe fufuguomajkōu ikoke degemabeede tobou.

*Ami o kedia Yesu susuga tobolōu i
(Matyu 27:27-31; Jon 19:2-3)*

¹⁶ Ami o kedia Yesu wolōu ya, gamani o kahā mosō kekaimidu fologamōu, yogo dia hagnosisomōu, ami o olōu fejdo migigai.

¹⁷ Migigamōu, yukuei wej degei sasado ke Yesukōu kagiemōu, tigi ayebōu ta malāmōu, hiye o kedia heti sagaj kege milōu gamamōu, ɛ widiletōu mugulo i.

¹⁸ Kege muguomōu, susuga tobolōu i, Juda o kedia hiye o nā gusugu bolofejyodele i.

¹⁹ Biya ta malāmōu, ɛ widiletōu hiligedo woulugi, ɛmokōu koso hesema, yubu sugulo fiya duwoguali, ogōu gamōu ɛ hū hebele fogulo i.

²⁰ Susuga tobolōu yilō imamōu, yukuei wej degei kagi ke telemōu, haba yoŋu ɛ yukuei ke kagiemōu, tamaḱōu wolōu yai, hebe fufuguomajkōu ikoke degele ilamōu.

*Diq Yesu hebe fufuguomajkōu ikoke degele i
(Matyu 27:32-44; Luk 23:26-43; Jon 19:17-27)*

²¹ Ami o kedia Yesu wolōu yolugi, sa Sailini o ta hagamōu dugulo i. ɛ hūbe Saimon. ɛme o Aleksanderbōu, o Rufusbōu dilie aye. Ami o kedia ɛ hagamōu geleguomōu, Yesuhā hebe fufuguomaj ke hebele iyedema fisile imōu, ɛ hebelemōu i.

²² Kegemōu, Yesu wolōu mōu yolugi, bitōu huyadefej ta, ɛ hūbe Golgotakōu fologai. Hū kahā ɛ sibigebe O Widio Dio Sa.

²³ Fologamōu, o kedia Yesukōu tigi kolo huɛj gofoŋudobōu mola* tabōu de nejmōu, kenōu si ɛ ta nalj mei.

²⁴ Haba ami o kedia ɛ hebe fufuguomajkōu ikoke degele i. Ikoke degemamōu, Yesuhā yukuei malā ilamōu igi sagaj degei ke hebese yalɛ i. Yajye bolō degeimōu be, yukuei nejmōu dele i.

²⁵ Gusugu 9 klok kelege o kedia Yesu hebe fufuguomajkōu ikoke degele i.

²⁶ Hebe fufuguomaj kotōu be kōu gue nalaj delei,
JUDA O KEDIA HIYE O.

Kahā yoyenōu ɛ kuhe woumōu tei.

²⁷⁻²⁸ Kelegenōu, hiyou moŋudi o bolqne Yesuhā figiya ke hebe fufuguomajkōu ikoke degele i. Tabe dobogoŋu delekōu, tabe dobogoŋu fofoŋukōu.

²⁹ Kegemōu, o sasaj sūdo ima haguama dele iligi, Yesukōu susuga tobolōu i. Widio bogolōu iligi kōu gue tobolōu i, ehe, nā Godihā mosō igile filāba, sawisie kamadia kege mei degeiba, ebele ta togoma mei degeleyode tobōu mōu ei dulo i.

³⁰ Ifi nā noŋusie dogōu guoba, hebe fufuguomaj koŋu tōu fogōu migiyede tobolōu i.

³¹ Mogōu du dalaguadi hiye obōu, Mosesah kuolōu yo dulo i obōu kediane dioŋunōu kefema, Yesukōu susuga tobolōu yilō i, ege o ilo kelebe kōu dogōu gudiye, kenōu si yoŋusiebe ta dogōu guyo mei.

³² O koŋume Israel o kedia hiye o Kelesu debabe, ɛ hebe fufuguomaj tōu fogōu migiba duguoba di kuhe damaleyodele ime. O bolq hebe fufuguomajkōu tafalagua kediliane Yesu susuga tobolōu i.

*Yesu tolo i
(Matyu 27:45-56; Luk 23:44-49; Jon 19:28-30)*

³³ Kegemōu, agali duo kelege sa olōu fei huliā degemōu dalali, habi 3 klok degei.

³⁴ Habi 3 klok degeimōu, Yesuhā yoŋu ɛ tæ hiligedo kōu gue hagnosisai,

Eloi, Eloi, lama sabaktani?

Tā kahā sibigebe kōu gue,

Mā Godi, mā Godi, kageimōu nā ā tōu fogōu ya?

Buk Song 22:1

³⁵ O ilo kele hafɛj dege tafalagua kedia tā ke dulomōu tobolōu i, nɛ duma, o koŋume Elaija hagnosisoluyode tobolōu i.

* 15:23 15:23 Do mei degele mola sa degei.

³⁶ O tahā fɔ̄kua ile, bi suo degei ta malā, hebe kolo huei dou afido kokoū muguomoū, hebeya ta kokoū tigama malā hagua hebele fogu, Yesuhā nayadomoū. O kahā tobou, you, di Elajahā de haguaba malā migiba dugulo deba dia dalame.

³⁷ Kegemoū, Yesu e hiligedo guama tolo i.

³⁸ Kegemoū, yukuei hiyedo, Godihā mosokoū duladi ke sugutoū ge duoyado ke bafoloū mugu.

³⁹ Ami o kediā dia daladi o, Yesu hafei dege tafala kahā Yesu e guama tolo imoū duguomoū tobou, damaledo, o kōtume Godihā Dihiyodei.

⁴⁰ Sasaī ilo kediāne ahu sagaī dege masele tefeleguei. Sasaī ta e hūbe Maria, sa Makdala sasaī. Maria tabe o gisiai Jem̄sboū o Josepboū dilie adioū. Sasaī tabe Salome.

⁴¹ Yesuhā sa Galilikoū siei kelegebe, sasaī kediāne e dogoū guo suluguadi. Haba sasaī ilo kelegene sa Jerusalemkoū e sesele koū haguasiei. Sasaī kegele i sũdo kediā kele masele tefeleguei.

Yesu tei malā ile, ulou daimidu dogogu

(Matyu 27:57-61; Luk 23:50-55; Jon 19:38-42)

⁴² Nalē kefele idi sawisiei kelege, Yesu e tolo i. Misiholo duwodi sawisiei keme idiba kege kahā degeimoū, habido degeimoū,

⁴³ sa Arimatea o ta, e hūbe Josep, e o Pailatkoū i. Eme kansole hiye o, o bolofejido. Ene Godihā hagua o sasaī woloū dalale ke dia daladi. E ta gūe degeli mei ile, Pailatkoū folo yodu, nā boloyodeba, ā Yesu tei molōu?

⁴⁴ Josephā kege yodumoū, Pailathā kesigiemoū, ami o kediā dia daladi o ke hagnosisomoū, hagumoū, Yesube koū tei? de yodu.

⁴⁵ Koū tolo iyode toboū moū, Pailathā Josepkoū nā ile, o tei ke mōuyede tobou.

⁴⁶ Kegeimoū, Josephā ile, yukuei fɔ̄ degei sasado ta seleye mamalamoū ile, Yesu tei malā hebele migile, yukuei fɔ̄ degei kahā tigama malā ilemoū, ulou koū dai ta kodu dogogu. Dogoguo fogoū moū, igi hiye ta malā wofegelemā hagua, ulou dai a tefegu.

⁴⁷ Sa Makdala sasaī Mariaboū, Maria ta Josephā e adioū boū dilie masele tafalaguai, ulou daikoū dogogumoū dugulo i.

16

Yesu e haba hagua gehe degei

(Matyu 28:1-8; Luk 24:1-12; Jon 20:1-10)

¹ Misiholo duwodi sawisiei ke mei degeimoū, sa Makdala sasaī Mariaboū, Jemshā e adioū Maria taboū, sasaī Salomeboū diā Yesu tei kahā toū gueboū huloyodema, bi ho bolofejiboū gusege huejiboū de seleye mamalā i.

² Misiholo duwodi sawisiei ke mei degemoū sabiyomoū, aso fogumoū, sasaī kediā widaikoū yai.

³ Yolugi, diōunoū tugulo toboloū i, o koyohā di dogoū guoba ulou dai a tefegu igi ke kogolo ile?

⁴ Kenoū si widai hafei degeimoū dugube, igi hiyedo keme koū kogolo ile figikoū dogogu dalamoū dugulo i.

⁵ Diā ulou dai kodu muguamoū dugube, o gisiai ta yukuei fɔ̄ degei sasado ke kaī dobogoū delekoū duwomoū duguo kesigile i.

⁶ Kegemoū, o kahā sasaī kediāmokoū tobou, nī hoboū kesigidama. Ā tawalibe, nīme sa Nasaret o Yesu, hebe fufuguomaikoū ikoke degele i ke ka haguasili kuhe. Eme gehe dege haguama i. Koū le dala mei. Ē tilei kokoū duguma.

⁷ Kenoū si, nī ya, ē dabai degele idi oboū, o Pitaboū diāmokoū, Yesube sa Galilikoū ebukoū ileyode toboū ma. Diā habage ya fologaba, eme kele dalaba dugulo ile, yōu koū tobou sagaī kenoū tefeleyode toboū mabeede tobou.

⁸ Kege toboū moū, sasaī kediā kesigiemoū, ulou dai toū fogoū felegamoū kama fosigei. Diame gueboū diō keiboū degemoū, omokoū ta toboloū ili mei.

[Sa Makdala sasaī Mariahā Yesu dugu

(Matyu 28:9-10; Jon 20:11-18)

⁹ Misiholo duwodi sawisie ke mei degeimou sabiyei, Yesuha hagua gehe dege ilemou, sa Makdala sasai Mariakou bukou tama degei. Sasai kokou be, Yesuha duo kasagai olou fei dioyosi kege kou igisei.

¹⁰ Yesuha sasai kokou tama degeimou, sasai kahage ile, Yesubou suluguadi o kediakokou Yesuha tama degei ke tobou. O kediame Yesuha sihou kou gosolo imou, e kuhe tobou.

¹¹ O kedia e Yesu gehe degei duguyode tobou mou dulo iye, ha ta damaleyodele ili mei.

Yesuha dabai degedi o bolou kedilie eme alikou dugulo i

(Luk 24:13-35)

¹² Kegemou, Yesuha dabai degedi o bolou kedilie sa hiye ke tou fogou youmou, Yesuha e tou bohoulou mamou, alikou tama degeimou dugulo i.

¹³ Kegeimou dilie bohoulou ma haguasie, dabai degedi o ilo kediakokou tawayadomou tobolou iye, kenou si diane dilie tabe ta damaleyodele ili mei.

Yesuha e dabai degedi o kediakokou dabai dia degele ke tobou

(Matyu 28:16-20; Luk 24:36-49; Jon 20:19-23)

¹⁴ Kegemou, Yesuha e dabai degedi o olou fei 11 kege kedia nale nala duwoguamou, e diakokou ne tama degei. Tama degemou tafalali, diakokou gofou degei. Yobe, o sasai ilo kedia eme hagua gehe dege dalayode tobolou ili keme dia ta damaleyodele ili mei, die fihe hiligido dalagua kaha degemou.

¹⁵ E haba diakokou kou gue tobou, ni ya, sa sa olou fei suluguali, ta uwo bolofei kou u sa sasai olou fei kediakokou tobou mou suluguamabeede tobou.

¹⁶ O koyoha amokou damaleyodema, fafeleya tofou babe, o keme Godiha mamolou. Kenou si o koyoha damaleyode ho fogou babe, o keme ta samaba hebe kasagai ke molo u.

¹⁷ O sasai dihi ke kokou damaleyodei o sasai kediage midih gehe gehe milou ga ile. Dia ma huya ke o sasai, duo kasagaiye tolou ine duo kasagai igisele ile. Tabe, ta gehe gehe taene tobolou ile.

¹⁸ Bei dobogou ye tolou ibane, ta galale mei. Todi huei noubane, ta tofigile mei. Dia do o kediakokou dobogou dogogubane, do bolou degele ileyode tobou.

Godiha Yesu mala, hebenitou fogou i

(Luk 24:50-53; Dabai 1:9-11)

¹⁹ Hiye O Yesuha o kediakokou ta tobou ma mei degeimou, Godiha e mala, hebenitou fogou ilemou, Godiha dobogou delekou bieie.

²⁰ Kegemou, e dabai degedi o kedia ya, sa sa olou fei egei tobolou suluguei. Suluguamou, Hiye Ohu dogou gumou, o sasai dihi ke kokou dia midih gehe gehe milou ga i. Midih gehe gehe milou goumou, o sasai kedia duguomou, ta koume damaledodade tawale i.]*

* **16:20 16:9-20** Tewe o suda kedia tawale ilibe, ta maka kou guei kaha [...] mogou du dala ta koume Makhala nalali mei, kenou si o taha habage naladade tawale ili.

Ta Uwo Bolofei Lukha Nalaj

Tawale Ta

O Lukbe Yesuha o olou fei 12 kege kaha o ta meiyee, kenou si eme Pol dogou guo siadi o. Haba eme Juda o mei, eme Grik o sa degei, medigo dabai degedi o.

Kuguo kojume Ta Uwo Bolofei Lukha Nalaj ke di huso[uma dugulobe, Yesuha Israel o kediabou, haba sa sa o sasaj olou fei kediabou de mamolo[uyode nalaj dugulo. E dabai yoma degelamou degei kelegebe, e o sasaj kediamokou kou gue tobou, Duo Bolofeiha a maka degeibe, Godiha ta uwo bolofei ke o bi mei kediamokou hehegie tobou yadomou. Damaledo, kuguo Lukha nalaj kuokou be, Yesuha o sasaj hagi dugulo i kediamokou solou do dege dogou gudi kaha ta ke nalaj.

Haba Lukha nalaj tabe, e diho baga tobou di kaha tabou, haba Duo Bolofeiha degedi kaha tane hiyedo nalaj. Ta ta e nalajibe, Godikou damaleyodei kediamme hebe kasagajibe ta molo[uy meiyode nalaj. Haba tabe, sasajibe degele idi tane nalaj.

Lukha haba kuguo ta nalaj. Kuguo keme Ta-Bolofei-Malq-Suluguadi-O Kedia Dabai Degele I kaha kou gue ke. Dabai kuguokou e Yesuha hebenitou fogou imou, e ta-bolofei-malq-suluguadi-o kedia dabai degele i kaha ta ke dimokou hehegielamou nalaj.

Kuguo Luk kojumaha ta sibige tanou tanou olou feibe kuhe:

Ta Hiye 1:5-2:52

Elisabetha dihi Jon fafeleya degedi o ke mala felejimou, haba Mariahane dihi Yesu mala felej.

Ta Hiye 3:1-4:13

Yesuha dabai degele a ke doususu kaha ta.

Ta Hiye 4:14-9:50

Yesuha sa Galilikou ilemou, Duo Bolofeiha neleya ke dabai yoma degei.

Ta Hiye 9:51-19:28

Yesubou e dabai degedi obou dia sa Jerusalemkou yolugi, ali titiamou yai.

Ta Hiye 19:29-21:38

Yesuha sa Jerusalemkou ile, Godiha mosokou folomou, o sasaj kediamokou egei hehegiei.

Ta Hiye 22-24

Yesu e do hiyedo duguomou, tolo ilemou hagua gehu degei.

Lukha ta kojumu nalama, o Tiofiluskou nei

¹ Ma hiye o Tiofilus, o sudo kediage Godiha degelaiye eimokou tama degei kaha ta ke nalaga i.

² Ta ke nalaga ibe, yomogou tama degeimou, Godiha ta tolou i o ilo kedia dihoje dugumou haguei ke eimokou hehegiele idi kenou sesega nalaga i.

³ Kegemou, a ta uwo keme nalama, namokou nelamou. Tama degei ke a defeido yodugaibe, yomogou hagua dumu kaha sibige ke defei tawalamou kuhe degei. Ifibe a doudo dege tawalemou namokou nalolu kuhe.

⁴ Na huso[umaba, afu ta na kou du sagaj keme damaledo tadade tawayadomou, a namokou kuguo kojumu nalolu kuhe.

Elisabetha dihi Jon fafeleya degedi o ke mala felejimou, haba Mariahane dihi Yesu mala felej

(Ta Hiye 1:5-2:52)

Esol o kaha Sekaraiakou, ne sasaiha dihi Jon mala feleyode tobou

⁵ Hiye o Herotha sa Judia dia delei kelegebe, Godiha dabai degedi o ta e hu Sekaraiabe kele delei. Eme mogou du daladi o,* Abiyaha mogo dia kile ta. E sasajibe Aronha hutu. Sasaj kaha hupe Elisabet.

* 1:5 1:5 Mogou du daladi o keme ('pris') Godiha moso kodu dabai degedi. Dabai degeimou be, Godibe tagetou dalamou, ha o sasaj kedia hayedu dalamou, yofuge mogou du daladi.

⁶ Diliebe Godihā dihīle kokōu dōdo dege dalaguali, e kuolōu tā olōu fei sesele idi. Godihā dihīle midihō kasagai ta milolōu idiyo mei.

⁷ Kenōu si diliebe dihi ta mōu li mei, yobe, Elisabet eme dihi moloŋu sagai mei kaha degemōu. Dalaguali, diliebe odo sobōu de degele i.

⁸ Kegemōu, sawisie ta Sekaraiabōu e mogo diabōu de Godihā dabai degelamōu i. Fologamōu, Sekaraia e Godihā dihīle dabai degele delei.

⁹ Dalamōu, mogōu du dalaguadi o kediā dabai ta tawale maka degelamōu, diā dioŋu degedi midihō ke sesele milolōu i, igi moŋuma yalē iligi, Sekaraiahā yayiye bolō degeimōu dugulo i. E yayiye bolō degeimōu, diā e maka degele i, Hiye O Godihā e mosokōu folo, hō bolōdo mola siba, hō gofoŋudo kaha folouba, Godihā dulo, hohō degeyadomōu.

¹⁰ Maka degele imōu, Sekaraiahā Godihā mosōdo folo, hō bolōdo mola ke simōu, o sasai sūdo mihikōu kefeguo duwoguali, dihō бага tobolōu i.

¹¹ Kege degeimōu, mosō duledu, hō bolōdo mola ke sidi dou mosō kokōu, Hiye Ohā esol o ta dobogoŋu delekōu tamā dege tefelei. Tafalamōu, Sekaraiahā duguo,

¹² kesigie guē hiyedo degei.

¹³ Kenōu si esol o kaha Sekaraiakōu kōu gue tobou, nā guē degeda. Ne dihō бага toboue, Godihā kōu duyode tobou. Ne sasai Elisabethā o dihi ta malā fele. Nā e hūbe Jonyode ti.

¹⁴ Nā ne dihi ke duguoba, ne duoyene hohō degele. O sasai sūdo kediāne dihi ke malā feleiba hohō degele ile.

¹⁵ Yobe, eme Hiye Ohā dihīle kokōu hū hiyedo dege dalale kaha degemōu. E tigi kolo huei gofoŋudo ke ta nalē mei. Eme e adiōu hā guamedu dala kelegebe, Duo Bolofeyiye tou dalale.

¹⁶ Dihi kaha degeiye, Israel o sasai sūdo bohōlōu ba, die Hiye O Godikōu yale.

¹⁷ Nelē e moloŋube, Elaijahā degedi midihōbōu nelēbōu de malāba, eme ebukōu ile, Hiye O you ile dalaba. E degeiye, sisigobōu die ayebōu fi tanōu degele ile. O dudiyo mei o kediā fimāine dōsusuba, haba dōdo o kediā fimāi sagai kege dōdo o degele ile. E o sasai kege dōsusuba, diā Hiye Ohā haguale ke ama duwogualeyode tobou.

¹⁸ Kegemōu, Sekaraiahā esol o kokōu kōu gue yodu, a kage ne tā koŋu damaleyode tawale? Ame odo degei. Mā sasaine sobōu dedo degeiyode tobou.

¹⁹ Kegemōu, esol o kaha sima tobou, ame Gabriel. Ame Godihā midihōkōu tafaladi. Godi yoŋu tobōu mōu, a tā uwo bolofei koŋu namokōu tobōu lamōu haguei.

²⁰ Nā du. Nā mā tā koŋu damaleyodili mei kaha degemōu, nāme talē mei dalali, tā a tobou ke damaledo tamā degeiba dugulo. Sawisie Godihā makai kelegebe, damaledo tamā degeiba, nā duguloyode tobou.

²¹ Kegeimōu, Sekaraiabe Godihā mosō duledu dalamōu, o sasai sūdo mihikōu dia dalaguamōu be, e toto ta migili mei. Fimāi hiyedo degele i. Sekaraiabe kageimōu migile hagueiyade tugulo tobolōu i.

²² Diā dalaguali dugube, e ise migimōu dugulo iye, e tā ta tobolōu sagai degeli mei. Kegeimōu, diāge eme Godihā mosō koduge midihō gehe ta dugudade tawale i. E tā tobōu li mei, o sasai kediāmokōu dobogoŋuyenōu hehegiei.

²³ Habage, Sekaraia e Godihā dabai degei ke mei degeimōu, e sabekōu fogōu i.

²⁴ Dalali, habage, e sasai Elisabet e dihi guokōu degei. Kegeimōu, e mogogou duwoli, ogo houyosi kege mei degei. Dihi guokōu degemōu duwoli, kōu gue tobou,

²⁵ Hiye Ohā amokōu solōu do degei. E degeiye, ame dihi guokōu degeli kuhe, a o sasai dihīle sidifi degeiye meiyode tobou.

Esol o kaha Mariakōu, dihi Yesu malā feleyode tobou

²⁶ Kegemōu, Elisabethā dihi guokōu deleibe, ogo walāiyosi kege mei degeimōu, Godihā e esol o Gebrielkōu tobōu mōu, sa hū Nasaret sa Galili duo kokōu ile,

²⁷ sasai gisiai kokōu felei. Sasai keme o ta, hiye o Devithā e sosōu o, e hūbe Josepkōu neleyodemamōu maka degele i. Sasai gisiai kamahā e hūbe Maria.

²⁸ Esol o Gebrielhā folomōu kōu gue tobou, gusugu bolofei. Hiye Obe nābōu de dala. E nā habagugueguomōu, namokōu bolōdo degeiyodei.

²⁹ Mariahā ke dulo kesigiemōu, fi hiyedo maj, koŋume kei tā tobōu ya? de tawai.

³⁰ Kegemōu, ɛsol o kaha tobou, Maria, na hobōu gue degeda. Name Godiha habaguegu dala.

³¹ Na du. Na dihi guokōu degeba, o dihi ta moloŋu. Na e huɛ Yesuyode ti.

³² Dihi keme hiye degeibabe, ɛme hiyedo o dalale. E huɛ Damaleɔo Godiha Dihiyodele ile. Hiye O Godiha e Dihi kaha o sasaj olōu fei wolōu dalayedema makai, ni kōu guai hiye o Devitha wolōu delei sagaj kenōu tefele wolōu dalale.

³³ E hiye o degema, Jekopha* sosōu dia tofousogo tofousogo wolōu dalale. E wolōu dalale keme ta mei degele mei, tofousogo tofousogo kegenōu wolōu dalaleyode tobou.

³⁴ Kegeimōu, Mariaha ɛsol o kokōu yodu, a dihi guokōu kage degele? A me gisiai sasaj, o huli meiyode tobou.

³⁵ Kegeimōu, ɛsol o kaha sima tobou, Duo Bolofeiha namokōu migiba, Damaleɔo Godiha e nele kahanōu na dogōu guba dihi guokōu degele. Kegeiba, dihi keme bolōdo doɔdo o degele. E hu Godiha Dihiyodele ile.

³⁶ Na du, ne kiyā Elisabet ɛme sobōu de degeiye, kenōu si ɛne dihi guokōu degei, ɛme o dihi moloŋu. Sasaj keme, dihi moloŋu sagaj meiyode tobolōu idiye, ɛme dihi guokōu degei. E dihi guokōu deleibe, o guo walajiyosi kege mei degei.

³⁷ Godihanōu si milolōu sagaj. E milolōu sagaj meibe, ta dala meiyode tobou.

³⁸ Kegeimōu, Maria e kōu gue tobou, ame Hiye Oha dabai degedi sasaj. Hiye Oha amokōu na tobolōu sagaj kenōu tefele degele keme tabōu meiyode tobōu mōu, ɛsol o ke fogōu i.

Mariaha Elisabet dugu i

³⁹ Kelegenōu, Mariaha toto ile, sa Judia bitōu saya ke iligi, sa takōu felei.

⁴⁰ Iligi, Sekariaha mosokōu folomōu, e Elisabet tafalamōu duguomōu, habi bolofeyode tobou.

⁴¹ Mariaha habi bolofeyodeimōu Elisabetha dulomōu, dihi e guamedu dala kahage foguo foloma fiyei. Dihi foguo foloma fiyoumōu, dihi adiōu e Duo Bolofeiye tōu mōu,

⁴² e Mariakōu hiligedo kōu gue tobou, Godiha e midihō bolofeido namokōu hegili. E namokōu hegili kahage sasaj ilo kedia mokōu hehegiei keme olōu fei gabai. Dihi ne duledu dala ɛmokōu ne Godiha midihō bolōdo ke kōu hegi dala.

⁴³ A me huɛbōu sasaj mei. Kadegeiye, ma Hiye Oha adiōu ha amokōu haguya?

⁴⁴ A na amokōu habi bolofeyode tobōu mōu dulomōu, dihi ma guamedu dala koŋumaha hohō degemōu foguo foloma fiyei.

⁴⁵ Hiye Oha namokōu tamā degeleyodei keme na damaleyodei kaha degemōu, na hohō hiyedo degeyede tobou.

Mariaha die

⁴⁶ Mariaha kōu gue tobou,

Ma duoye Hiye Oha hu hebele fogulu.

⁴⁷ Godiha a mamoloŋuyodeimōu dulomōu, ma duoye ɛmokōu hohō hiyedo degeli.

⁴⁸ A me Godiha dabai degedi sasaj. A me mabōu sa degeiye, kenōu si e a duguomōu, amokōu solōu do degei.

Ifibōu, habagebōu o sasaj olōu fei kedia Godiha amokōu midihō bolōdo hegiyode tobolōu ile.

⁴⁹ Godibe nele hiyedo. E a dogōu guomōu, midihō bolofeido amokōu hegi.

E huɛ Godi, hu bolofei folodo.

⁵⁰ O sasaj e hayedu dalaguadi kedia mokōu solōu do degedi.

E solōu do degedibe, o ifi dalaguabōu, habage dalaguale kedia mokōu bōu de tofousogo kegenōu ile.

⁵¹ Yoŋu e dobogoŋuyenōu dabai gofoŋudo ke deggai.

O dioŋusie bolofeidoyodema, dioŋu die hu hebele fogulo idibe Godiha igisidi.

⁵² Godihage hiye o kedia huyafei degema, o hu mei kedia hu ke hebele fogudi.

⁵³ O hegie kedia mokōu be, e nale hiyedo neimōu, nama guokōu degele idi.

Kenōu si, o bi sūdo dala kedia me tōu fogōu mōu, mōu yoŋuwa fogōu yai.

⁵⁴ Godiha Israel o, e dabai degedi kedia dogōu guo daladi.

* 1:33 1:33 Jekop e hu tabe 'Israel'. Jekopha sosōu keme Israel o sasaj olōu fei.

Ɛ ta totou degediyo mei, solou do degenou daladi,

⁵⁵ ta damaledo di kou guai o kediamokou kou tobou kaha degemou.

Damaledo, e Abrahamkou solou do degei kenou tefei, haba e sosou habage tama degele kediamokou ne kegenou solou do degeleyode tobou.

⁵⁶ Kegemou, Mariaha oguo kamadia sagai kege Elisabetbou de dala dema, e sabekou bohoulou ma fogou i.

Elisabetha dihi Jon mala felei

⁵⁷ Elisabetha dihi mala feleibe, o dihi mala felei.

⁵⁸ E sa tanou tie obou, e hutibou olou fei diage Hiye Oha emokou solou do degeiyode tobolou imou dulomou, emokou hoho hiyedo degele i.

⁵⁹ Kegemou, sawisie dimayosi kege mei degeimou, dia dihi kaha kolo diafou lamou * yai. Fologamou, dia dihi keme e aye Sekaraiaha hu kenou tilamou fima i.

⁶⁰ Kenou si dihi kaha adiou ha kegele meiyode tobou. Di e hupe Jonyode timebeedei.

⁶¹ Dia sima tobou, ne hutu o hupe kegei ta dala meiyodele i.

⁶² Dia dihi kaha e ayekou dobogouyenu dihi e hupe kagei tile? de yodulo i.

⁶³ Naladi bi ta mala haguayedemamou, e kou gue nalai, e hupe Jon de naloumou, fi hiyedo ma i.

⁶⁴ Kege degeli kelegenou be, Sekaraia e ta fuamou, Godiha hu hebele foguo hiye degei.

⁶⁵ Sa tanou tie o kedia ke duguomou, gu e hiyedo degele i. Kegeimou, ta uwo ke bitou sa Judia olou fei tefele siei.

⁶⁶ O sasai olou fei ta uwo ke dulomou, fi hiyedo ma i. Dihi kaha hiye dege tofolou babe, kage degeiba dugulo de tugulo tobolou i. Hiye Oha nelebe ebou de daladade tawale i.

Sekaraiaha habage tama degele ta hehegie tobou

⁶⁷ Dihi Jonha e aye Sekaraia Duo Bolofeieye tou mou, e habage tama degele ke kou gue tobou,

⁶⁸ Hiye O eme Israel o kedia Godi. Di e hu hebele foguo hiye degeme. Yobe, e hagueibe, yoou e o sasai di dogou guoba, bohoulou mamolou kaha degemou.

⁶⁹ E degeiye, e dabai degedi o Devitha sosou o nelede ta makamai, di mamouyadomou.

⁷⁰ Afudo Godiha ta keme yoou e habage-degele-duguo-tobou di-o kedia mogouya ke kou tobolou i.

⁷¹ Godiha di mamoloube, ho oye tou dala ke yoou moloou. Dimokou dafa idi o kedia dobogou tagetou dala kene e figa moloou.

⁷² Godiha di kou guai o kediamokou solou do degemou, ebou de mogo degedi midihq, e diamokou nei keme e totou degeiyo mei.

⁷³ Damaledo, Godiha di kou guai o Abrahamkou damaledo kou gue maka dege tobou, age name dogou guloyodema makai. Ta keme dimokou ne kou degele dala ke makai.

⁷⁴ E di molooube, ho o kedia dobogou tagetou dalagua ke figa moloou. Kegeiba, dibe gu e degele mei, e dabainou degele ile.

⁷⁵ Kege degeiba, di teli mei, sosou dege dalali, Godiha dihi kokou doude kenou suluguali, midihq e tagali sagai keleyanou suluguale.

⁷⁶ Ma dihi, namokou be o sasaiyege name Damaledo Godiha ta tobou di o, habage-degele-duguo-tobou di-o tayodele ile. Yobe, Hiye Obe habage haguale kaha degeimou, na nabukou ile, e a ke doususulo.

⁷⁷ Na o sasai kediamokou hehegie tobolou be, Godihage midihq kasagai o sasai kedia milou gadi keme gebe meiyodemaba mamolouudade tawamabeede tobolou.

⁷⁸ Di Godihage di mamolou, e dimokou solou do hiyedo degedi kaha degemou. Hebenikou ge tobou ba, hoho gehedo ke dimokou migileba,

⁷⁹ hulai timidu dalagua o kediamokou hohogulo. Hoho kaha tofigieladi o kediamokou hohoguo, di mogo tanou dege, bologuado dalale ke hehegileyode tobou.

⁸⁰ Kegemou, dihi Jon e hiye degeimou, e fimaine nelede degei. Hiye degemou, hebe mei mihinou sa kokou ile, titiamou sulugi, Israel o sasai kedia dihi kele tama degeimou dugulo i.

* 1:59 1:59 Juda o kedia die o sisigo kolo diafigidi. Midihq keme Godiha biyodema makadi midihq.

2

*Mariaḥa dihi Yesu maḥa felei
(Matyu 1:18-25)*

¹ Sawisiei kelegebe, sa Rom gamani hiye o, e hu Sisar Ogastushage gamani o kedia o sasaj olou fei hu soḥumabeede tobou.

² Hu sou keme dagado hu sou. Kelegebe, gamani o ta, e huwe Kwirinius eme sa Siria olou fei ke dia dalamou, gamani kedia hu soloḥu ke kuhe nalaga i.

³ Kegemou, o sasaj olou fei die sabekou yai, gamani o kedia die hu soḥuyadomou.

⁴ Josep ene i. Eme hiye o Devitha huti. E sa Galili duo kele sa Nasaret tou fogou iligi, sa Judia duo kele Devitha sa Betlehemkou fogou i.

⁵ Eme emokou tileyodema maka i sasaj Mariabou de i, gamani o kedia dilie huwe soḥuyadomou yai. Kelegebe, Maria eme dihi guokou delei.

⁶ Sa Betlehemkou fologa duwoguali, Maria e dihi moloḥu hafei degeimou dugu.

⁷ Kelege, Mariaḥa dihi maḥa feleibe, o dihi wolo maḥa felei. Maḥa felemou, e dihi yukueiye tigamamou, wai bulumakou kedia nale nadi bokisi kodu dogogu, gabale tiadi mosobe o sudo fegegu kaha degemou.

Esol o tahā wai sipsip dia dalaguadi o kediamokou tawale ta tobou

⁸ Kelegebe, wai sipsip dia dalaguadi o ilo kediamme sa Betlehem figikou dalaguadi. Huliame dia wai sipsip dia dalaguamou,

⁹ Hiye Ohā esol o kaha diamokou tama degeimou, Hiye Ohā hohō kaha dia silemoumou, dia guē hiyedo degele i.

¹⁰ Kenou si esol o kaha diamokou tobou, ni hobou guē degedama. Duma. A ta uwo bolofei ta nimokou tobou lamou hagulu. O sasaj olou feido duloba, hohō hiyedo degele ile.

¹¹ Ifi sasaj tahā dihi ta maḥa felei, Devitha sa Betlehemkou ge maḥa felei. Dihi keme Hiye O, Godiha makai o Kelesu, ni mamouyadomou.

¹² Ni ya dugulobe, dihi die ta yukueiye tigamamou, wai bulumakou kedia nale nadi bokisi kodu dogogu tilaba dugulo ile. Ni ya duguoba, damaledade kuhe tawale ileyode tobou.

¹³ Esol o kaha kege tobou ma mei degeimou, kelegenou, hebeni esol o sudo kedia migiga geleguomou, Godiha hu hebele fogulo iligi, kou gue tobolou i,

¹⁴ Godikou hohobou me. E huwe folodo, hiyedo dala. Sa sibige kuokou be, o sasaj Godiha hohō degei kediamme mogo tanou dege, bologuado dalagualeyode tobolou i.

Wai sipsip dia daladi o kedia dihi Yesu dugulamou yai

¹⁵ Kegemou, esol o kedia fogou, hebenikou youmou, wai sipsip dia dalaguadi o kedia dioḥunou tugulo tobolou i, di sa Betlehemkou ileba, Hiye Ohā tobou ke di dugumebeede tobolou i.

¹⁶ Kege tobou mamou, totodo yamou ka iligi dugube, Maria dilie Josep dilie duwoguamou dugu. Dihibe wai bulumakou kedia nale nadi bokisi kodu tilamou dugulo i.

¹⁷ Duguomou, dia dihi kaha ta, esol o kaha tobou mou du sagaj kenou tefele tobolou i.

¹⁸ Wai sipsip dia dalaguadi o kedia ta ke tobou mou, o sasaj kedia dulo kesigile i.

¹⁹ Kenou si, Mariaḥage ta dia tobolou ili keme e duledu sagemou fidi.

²⁰ Wai sipsip dia dalaguadi o kedia dihi Yesu dugulo imamou, bohoulou ma yolugi, Godiha hu hebele foguomou, hohoboulou i. Esol o kaha kou tobou mou dulo i kenou tefele dugu kaha dia hohoboulou i.

Dihi Yesube hu tile i

²¹ Dihi ke maḥa felemou dalali, sawisiei dimayosi kege mei degeimou, dia e kolo diafou lamou kefegulo i. Kefeguomou, e huwe Yesuyode tile i. E adiou ha guamedu deleli mei, kelege esol o kaha e huwe kege kou ti.

Odo Simeon dilie sobou de Ana dilie Godiha moso kodu dihi Yesu dugulo i

²² Tai mosokou baha duwei mei degeimou, Josep dilie Maria dilie dihi Yesu maḥa ile, sa Jerusalemkou fologai, dihi Godikou hegilamou. Yobe, dilie Mosesha kuolou ta seseiba, Godiha dihile bolodo degeyadomou.

²³ Tã keme Hiye Ohã kuolou tã kuguokou be kou gue nalai dala, O dihi wolo mala felejibabe, dihi keme ni Hiye Ohã biyodema makamabeedei. *Kisim Bek 13:2, 12*

²⁴ Tabe, dilie sio bolou sile, Godikou nelamou degele i. Yobe, Hiye Ohã kuolou tãe kou gue kou nalai dala,

Sio kulu bolou ne de, ha, sio isusu dihinou bolou kege ne de deyedei. *Wok Pris 12:8*

²⁵ Sa Jerusalemkou be o ta delei. E hupe Simeon. Eme doudo, egei dudi o. E baha duweibe, sa Israel o sasai kedia hagi olou fei ke igile muguba dugulamou baha duwei. Duo Bolofeihe ebou delei.

²⁶ Duo Bolofeiha emokou kou gue kou tobou, name toto ta tolo mei. Name Hiye Ohã makai o Kelesu haguba duguoba kuhe tolo ileyodei.

²⁷ Kegeimou, Duo Bolofeiha Simeonkou tobou mou, Godiha moso kekaimidu felei. Folo tafalali dugube, dihi Yesube e aye dilie e adiou dilie mala felegoumou dugu. Dilie Mosesha kuolou tãe kou tobou sagai kenou tefele degelamou felegoumou dugu.

²⁸ Felegoumou, Simeonha dihi Yesu dobogou uye hebele tolou mou, Godiha hu hebele fogulugi kou gue tobou,

²⁹ Wolou Daladi Hiye O, na tama degeleyodema makaibe tama degei kaha degemou, na ise ne dabai degedi o a tou fogou ba, a ileba bologuado dalale.

³⁰ Yobe, na ei mamou lamou degeibe ma dihye kou dugu kaha.

³¹ Damaledo, na ke degeibe, sa sa obiyei olou fei kedia dihlenou degei.

³² Dihi keme hohou hiyedo sa degei, o sa sa tie kediamokou hohoguba, diage ne Israel o sasai eimokou hohobolou ileyodei tobou.

³³ Kegemou, Yesuha e adiou dilie e aye dilie Simeonha ta ke dulomou, fi hiyedo ma i.

³⁴ Fima imou, Simeonha diliemokou tobou, Godiha nimokou midihou bolofei hehegi-leyodei. Haba Dihi adiou Mariakou kou gue tobou, na du, Godiha dihi kou makai koumahaga degeiye, Israel o sudo mihikou fiyouba, haba ilo kedia haguquba dele ile. Eme o sasai dihi kele maka ta dogogu sagai dalaba, o sudo kedia e makoloyode tobolou ile.

³⁵ Kegeiba, o sudo die fimai womogoui ke tama degele ile. Nane hagi hiyedo tabe awekiye ne duledu fogulo sagai kegei ke duguloyodei tobou.

³⁶ Godiha mosokou be, habage-degele-duguo-tobou di-sasai tane delei. E hupe Ana. Eme o Fanuelha dihi, o Aserha sosou sasai. Eme sobou dedo. E afudo o kou huye, kenou si sadebe olou fei diyosi kegenou e mabou delei.

³⁷ E ma tolo imou, kwei sasai dalali, e sadebe olou fei 84 kege mei degei. Eme Godiha moso tou fogou diyo mei. E Godiha dabai agalibou huliamebou de degele dalali, nale kuolou dogouomou, diho baga tobolou delei.

³⁸ Kegemou, kelegenou, Ana e diliemokou hafei degei hagua, dihi ke dugoumou, Godikou bolofeyodei tobou. Habage, e sa Jerusalem o sasai, Godiha dia mamolou ke dia dalagua kediamokou dihi kaha ta ke tobou di.

Josepbou dia sa Nasaretkou bohoulou ma yai

³⁹ Maria dilie Josep dilie Hiye Ohã kuolou tãe tobou kege degema mei degeimou, bohoulou ma ya, dilie sa Nasaret sa Galili duo kokou fologai.

⁴⁰ Kegemou, dihi Yesube hiye degeimou, e nelebou tewebou de hiye degei. Godiha habagugueibe ebou de delei.

O gisiai Yesuha Godiha mosokou i

⁴¹ Sadebe olou fei Yesuha aye adiou dilie sa Jerusalemkou yadibe, Gabama I Sawisieie* ke kefeguo nadi sawisieie kelegenou idi.

⁴² Kegemou, Yesube sadebe olou fei 12 kege mei degeimou, Gabama I Sawisieie kelegebe, ebou, e aye adiou bou dia Israel o kedia degedi ke sesele, sa Jerusalemkou yai.

* **2:41 2:41** Gabama I Sawisieie, 'Pasoba' ta kaha sibigebe kou gue: Afu Godiha sa Isip sisigo wolo ke woumou tofigiemou, e Israel sisigo kedianou si ta weli mei, mou gabama i. Kegei degemou, e tobou, ni Gabama I Sawisieie kaha dowo ke nale kefema na demabeedei tobou. Kegei tobou mou, Israel o kedia sa Isip tou fogou, die sabekou fogou kogolo yai (Kisim Bek 12:1-42).

⁴³ Kefeguo n̄ai mei degeimōu, dilie dilie sabekōu bohōlōu mā yai. Youmōu, o gisiai Yesu ɛme Jerusalemkōu nōu delei, k̄enōu si ɛ aye adiōu dilie ta tawale ili mei.

⁴⁴ Diliege wa, ɛme o ilo kelebōu de haguluyade tawale i. Kegeimōu, dilie yolugi, sawisie tanōu ta mei degei. Habage dilie sosōu bōu, dilie mogobōu diā dalaguaya ka i.

⁴⁵ K̄enōu si ta dugulo ili mei. Kegeimōu, dilie dihi ka sa Jerusalemkōu bohōlōu mā yai.

⁴⁶ Fologa, ka iligi, sawisiei kamadia kege mei degeimōu dugube, Yesube Godihā moso kekaimidu duwomōu dugulo i. ɛme tisa kedīabōu de duwoli, tisa kedīa tobolōu ili k̄e dusaumōu, diāmokōu yoduga duwomōu dugulo i.

⁴⁷ O kele dalagua kedīage ɛ tewebōu, tā ɛ tobolōu bōu k̄e olōu fej duguomōu kesigile i.

⁴⁸ Dilie Yesu duguomōu, kesigiemōu, ɛ adiōu hā tobou, dihi, n̄a elemokōu kageimōu kegeiya? Ne aye ele n̄a solōu do degemōu koluyode tobou.

⁴⁹ K̄enōu si ɛ sima tobou, kageimōu nele a ka iya? Nelege tawale iyo mei s̄a degei? Ame mā Aye h̄a mosokōu nōu dalabasiyode tobou.

⁵⁰ K̄enōu si diliege tā ɛ tobolōu kahā sibigebe ta tawale ili mei.

⁵¹ Kegemōu, ɛ diliebōu de sa Nasaretkōu bohōlōu mā ile felei. Diliebōu de dalali, dilie tā tobōu mōu dulo milolōu delei. K̄enōu si ɛ adiōu h̄age ɛ dugugai olōu fej k̄eme ɛ duledu sagiemōu fim̄ai.

⁵² Yesu hiye degeimōu, ɛ tewene hiyedo degei. Godihā ɛmokōu hoh̄o degeimōu, haba o kedīane ɛ tagale idi.

Yesuh̄a dabai degele a k̄e d̄oususu kahā tā

(Tā Hiye 3:1-4:13)

3

Fafeleya degedi o Jonh̄a egei tobou

(Matyu 3:1-12; Mak 1:2-8; Jon 1:19-28)

¹ Sisar Taiberiush̄a sa Romkōu gamani hiye o dalali, sadebe olōu fej 15 kege mei degeimōu, o Pontius Pailath̄a sa Judia wolōu dalamōu, o Heroth̄a sa Galili dia dalamōu, ɛ eȳe Filip̄h̄a sa Ituriabōu sa Trakonitisbōu de dia dalamōu, o Lisaniash̄a sa Abilene dia delei.

² Kelegebe, o Anas dilie o Kaiafas diliebe mogōu du daladi hiye o degele imōu, Sekaraiah̄a dihi Jon ɛ hebe mei mih̄inōu sa kokōu delei. Dalamōu, Godih̄a ɛ tā k̄e Jonkōu hehegiei.

³ Kegemōu, Jonh̄a ile, t̄o Jordan hafej dege dala saya k̄e sulugi, o sasaj kedīamokōu egei hehegiedibe, n̄i f̄i bohōlōu ba fafeleya tofōu ma. Kegeibasi, Godih̄a midih̄o kasagai, n̄i milōu ga idi k̄e gebe meiyodeleyode tobōu di.

⁴ Ko ̄u degeli k̄eme habage-degele-duguo-tobōu di-o Aisaiah̄a kuguokōu kōu gue nalaj dala, Hebe mei mih̄inōu sa kelege Hiye Oh̄a ɛ a milōu ma d̄oususugumabeede haguisa tobōu ba dulo ile.

⁵ Bit̄o degei dalaba gobōu gileba, bologuale. Ulou dalabane, mih̄i sama, bologuale. A gulaj degeine, bologua d̄oususulo. A kasagai dalaba olōu fej bologuale.

⁶ Kegeiba, sa sibige o sasaj olōu fej Godih̄a mamō ̄uba dugulo ileyodei. *Aisaia 40:3-5*

⁷ Kegemōu, o sasaj s̄udo Jonh̄a fafeleya degeyadomōu haguasie felegai. Felegomōu, Jonh̄a kōu gue tobou, n̄ime hiye bei sisigo. Godih̄a gofo ̄u degeba, n̄imokōu hebe kasagai k̄e nele. O koyoh̄a tobōu mōu, n̄i fosigelamōu degele iya? Nige Godih̄a gofo ̄ube de gabale sagaj?

⁸ N̄i f̄i bohōu babe, midih̄o n̄i milolōu kahā hehegilebe, n̄ime damaledo f̄i kōu bohōlōu idadele k̄enōu hehegiema. Abraham ɛme ei kōu guai oyode tobōu dama. Yobe, a n̄imokōu tobolōu kuh̄e, Godih̄anōu degeiye, igi ko ̄udīane bohōlōu ba, Abrahamh̄a sosōu s̄a dege dalaguale.

⁹ Heibe hebe yelebōu kōu dogogu dala. Hebe olōu fej kolo bologua mā idiyo mei k̄eme oe hagima, doulukōu hebesaleyode tobou.

¹⁰ Kegeimōu, o sasaj kedīa Jonh̄a tā k̄e dulomōu, ɛmokōu yodulo i, ei kageibasi?

¹¹ Jonh̄a kōu gue tobou, o koyoh̄a yukuei bol̄o dalababe, tabe o ta yukuei mei kokōu neyedei. O koyoh̄a nal̄e dalabane, nebe k̄enōu tefele degeyede tobou.

¹² Gamani sibidi sele kefedi o kediane Jonhã diã fafeleya degeyadomôu haguasie felegamôu, kôu gue yodulo i, Tisa, eibe kage degele?

¹³ Nj gamani sibidi sele kefelebe, gamani kediã tobou sagaj kenôu tefele moũuma. Njôu tagai sagajbôu de hiyouye moũudamabeede tobou.

¹⁴ Ami o kediane emokou yodulo i, haba eibe kagele? E diãmokou tobou, nj o woma, die bi hiyouye moũudama. Nj o gulokou tã sama, die sele hiyouye moũudama. Dabai nj degeli kahã hebe moloũũ keme kehefejyode tobou.

¹⁵ Kegeimôu, o sasaj kediã kegeli ke duguo kesigie baha duwoli tawale ibe, Jonbe Godihã makai o Kelesuyade tawale i.

¹⁶ Kenôu si, Jonhã o olôu fei kediãmokou tobou, age njime tãlekou nou fafeleya degedi. Kenôu si o ta mã habage haguale kahã e nelebe hiyedo, mã nelẽ sagaj mei. E hũbe folodo dala kahã degemôu, e hagubabe, age e abogoũũ moso kajibe ta tegile sagaj mei. Ege njime Duo Bolofejihã neleya ke fafeleya degele, haba douyene fafeleya degeleyode tobou.

¹⁷ E hagualebe, o sepolo touye haguadi sagaj kege nale segei ke moũũ haguale. Sepolo tolôu ba, ko kasagaj olôu fei igisema, nale sibige kenôu moũuma ile, mosodu dogogolu. Kegema, ko olôu fei keme dou mei degediyo mei kokou hebesaleyode tobou.

¹⁸ Jonhã kege tobolou gibe, o sasaj kediãmokou dumabadomou egei hehegiemou i. E tã uwo bolofej kene diãmokou tobou.

Herothã Jon didiõ degei

¹⁹ Gamani hiye o Herothã yoũũ e eyehã sobou Herodias figã hu kahã degemôu, Jonhã emokou gofoũũ degei. Yobe, ege midihõ kasagaj ilo kelene kou milou gadi kahã degemôu, Jonhã emokou kuhe gofoũũ dege tobou.

²⁰ Jonhã emokou tã gofoũũ dege tobou ma fogou mou be, ege haba midihõ kasagaj tage milou mamou, Jon didiõ degei.

Jonhã Yesu fafeleya degei

(Matyu 3:13-17; Mak 1:9-11)

²¹ Jon didiõ degeli mei kelegebe, ege o sasaj sudo fafeleya degedi. Yesune hagumou, Jonhã fafeleya degei. Fafeleya degeimou be, Yesu e dihõ bagã tobolou tafalamou, hebeni a soũũgou mou dugulo i.

²² Duo Bolofejihã emokou migibe, sio isusu bagã fulou migile, emokou biyei. Migimou, hebenitou ge kou gue haguia tobou mou dulo i, name mã Dih. Age name tagalido, namokou hohõ hiyedo degeliyode tobou mou dulo i.

Yesuhã e kou guai o kediã hu

(Matyu 1:1-17)

²³ Yesube sadebe olou fei 30 sagaj kege mei degeimou, e dabai kuhe yomogou. O sasaj kediege eme Josephã dihiyade tawale i.

Josepbe Heliã dihi.

²⁴ Helibe Matathã dihi.

Matatbe Livaiã dihi.

Livaibe Melkiã dihi.

Melkibe Janaiã dihi.

Janaibe Josephã dihi.

²⁵ Josepbe Matatiashã dihi.

Matatiasbe Amoshã dihi.

Amosbe Nahumã dihi.

Nahumbe Eslihã dihi.

Eslibe Nagaiã dihi.

²⁶ Nagaibe Mathã dihi.

Matbe Matatiashã dihi.

Matatiasbe Semenhã dihi.

Semenbe Josekhã dihi.

Josekbe Jodahã dihi.

²⁷ Jodabe Joananã dihi.

Joananbe Resahã dihi.

Resabe Serubabelhã dihi.

Serubabelbe Sealtielhã dihi.
 Sealtielbe Neriha dihi.
²⁸ Neribe Melkiha dihi.
 Melkibe Adiha dihi.
 Adibe Kosamha dihi.
 Kosambe Elmadamha dihi.
 Elmadambe Erha dihi.
²⁹ Erbe Josuaha dihi.
 Josuabe Elieserha dihi.
 Elieserbe Jorimha dihi.
 Jorimbe Matatha dihi.
 Matatbe Livaiha dihi.
³⁰ Livaiabe Simeonha dihi.
 Simeonbe Judaha dihi.
 Judabe Josepha dihi.
 Josepbe Jonamha dihi.
 Jonambe Eliakimha dihi.
³¹ Eliakimbe Meleaha dihi.
 Meleabe Menaha dihi.
 Menabe Matataha dihi.
 Matatabe Natanha dihi.
 Natanbe Devitha dihi.
³² Devitbe Jesiha dihi.
 Jesibe Obetha dihi.
 Obetbe Boasha dihi.
 Boasbe Salmonha dihi.
 Salmonbe Nasonha dihi.
³³ Nasonbe Aminadapha dihi.
 Aminadapbe Atminha dihi.
 Atminbe Arniha dihi.
 Arnibe Hesronha dihi.
 Hesronbe Peresha dihi.
 Peresbe Judaha dihi.
³⁴ Judabe Jekopha dihi.
 Jekopbe Aisakha dihi.
 Aisakbe Abrahamha dihi.
 Abrahambe Teraha dihi.
 Terabe Nahorha dihi.
³⁵ Nahorbe Serukha dihi.
 Serukbe Reuha dihi.
 Reube Pelekhã dihi.
 Pelekbe Eberha dihi.
 Eberbe Selaha dihi.
³⁶ Selabe Kainanha dihi.
 Kainanbe Arpaksatha dihi.
 Arpaksatbe Siemha dihi.
 Siembe Noahã dihi.
 Noabe Lamekha dihi.
³⁷ Lamekbe Metuselaha dihi.
 Metuselabe Enokha dihi.
 Enokbe Jaretha dihi.
 Jaretbe Mahalalelha dihi.
 Mahalalelbe Kenanha dihi.
³⁸ Kenanbe Enosha dihi.
 Enosbe Sethã dihi.
 Setbe Adamha dihi.
 Adambe Godiha dihi.

4

Tamaqa Yesu tefele dugu
(Matyu 4:1-11; Mak 1:12-13)

¹ Yesu ɛ Duo Bolofeije tōu mōu, tō Jordan tōu fogōu bohōlōu mā i, Duo Bolofeija wolōu mōu, hebe mei mihinōu sa kokōu i.

² Sa mihinōu sa kokōu be, sawisie olōu fei 40 kege mei degei kaha duo kelegebe, Tamaha Yesu tefeleduguga i.

Kelegebe, ɛme nale nali mei dalali, ɛ hegie degei.

³ Hegie degeimōu, Tamaha ɛmokōu tobou, nɛme damaledo Godiha Dihi debabe, na tobou ba, igi koŋu dala kuokōu tobou ba bohōlōu ba, ōu si degeiba nayedei.

⁴ Yesuha sima tobou, Godiha kuguokōu be kōu gue nalaj dala, Nale nadi kahanōu be, o sasaj fi gehɛ tofousogo tofolōu ke moloŋu meiyodei. *Lo 8:3*

⁵ Kegemōu, Tamaha Yesu bitōu sa kotōu wolōu folomōu, sa sa olōu fei hiye o kedia dia dalagua ke Yesukōu toto hehegiemamōu tobou,

⁶ a namokōu nele hiyedo nejba, sa sa olōu fei koŋu na dia dalale. Na hu hiyedo folodo moloŋu. Sa sa olōu fei a dia dala keme a o takōu nelababe, a nelenōu.

⁷ Na yubu sugulo fiyaba, amokōu diho baga tobou babe, age sa sa olōu fei koŋume namokōu neleyodei.

⁸ Yesuha ɛ ta sima tobou, Godiha kuguokōu be kōu gue nalaj dala, Na ne Hiye O Godikōu nōu yubu sugulo fiya, diho baga tobolōu ba, ɛ dabainōu degeyedei.

Lo 6:13

⁹ Kegemōu, Tamaha Yesu sa Jerusalemkōu wolōu ile, Hiye Oha moso tagetōu do wolōu folo tefegiēmōu tobou, nɛme Godiha Dihi debabe, na mihikōu mōu gule fogu fiyayedei.

¹⁰ Yobe, Godiha kuguokōu be kōu gue nalaj dala,

ɛ tobōu ba, ɛ esol o kedia na bologuado dia dalagaleyodei.

¹¹ Na fogu fiyoubabe, dia na hebele tōu ba, ne abogoŋu igiye ta wolo meiyodei. *Buk Song 91:11-12*

¹² Kegemōu, Yesuha sima tobou, Godiha taɛge kōu gue tobou,

Na ne Hiye O Godiha nele ke hobōu tefeledugudayedei. *Lo 6:16*

¹³ Tamaha Yesu tefeledugugai mei degeimōu, ɛ haba habage tefeleduguloyodema kege fogōu delei.

Yesuha sa Galilikōu ilemōu, Duo Bolofeija neleya ke dabai yoma degei

(Ta Hiye 4:14-9:50)

Yesuha sa Galilikōu ge dabai yomogōu degei

(Matyu 4:12-17; Mak 1:14-15)

¹⁴ Duo Bolofeija neleya kenōu Yesu ɛ bohōlōu mā, sa Galilikōu ile felei. Folomōu, sa ke tie o sasaj olōu fei kedia Yesube feleiyodeimōu dulo i.

¹⁵ ɛ die egei mosoya ke hehegiemōu siadi. O sasaj olōu fei ɛ hu hebele fogulo idi.

Sa Nasaret o sasaj kedia Yesukōu gofoŋu degele i

(Matyu 13:53-58; Mak 6:1-6)

¹⁶ Yesu ɛ sa Nasaretkōu i. ɛ dihifei kelegebe, sa kokōu dalali hiye degei. Folomōu, misiholo duwodi sawisie kelegebe, yoŋu kōu degedi sagaj kenōu tefeleduguga, egei mosokōu folo duwei. Duwo dema, ɛ Godiha ta husōu lamōu haguaj.

¹⁷ Haguqumōu, o tae habage-degele-duguo-tobōu di-o Aisaiaha nalaj kuguo ke ɛmokōu nejimōu, ɛ ke haguamōu dugube, ta ilo kele kōu gue nalaj dalamōu dugu,

¹⁸ Hiye Oha ɛ Duo Bolofeibe hagua abōu dala, yobe Hiye Oha a maka degei, ta uwo bolofei ke o bi mei o kedia mokōu hehegie tobōu yadomōu.

ɛ tobōu mōu a hagueibe, a o didiɛ degei dalagua kedia mokōu tobōu ba, didiɛ degei ke tōu fogōu fogōu yamabadomōu.

ɛ tobōu mōu a hagueibe, a o diho du degele i o kedia mokōu tobōu ba, die diho bolō degeiba dugumabadomōu.

O hagi dugulo ili kedia hagi kene fogōu mabadomōu a kuhe haguei.

¹⁹ ɛ tobōu mōu a hagueibe, sadebe gehɛ bolodo kelege, Hiye O Godiha o sasaj kedia mokōu midihɛ bolofei hehegile ke tobōu lamōu kuhe hagueiyodei. *Aisaia 61:1-2*

²⁰ Kegemōu, Yesuhā kuguo husōu mei degeimōu, kuguo kē komuguo, egei mosō dia daladi o kokōu nelēmōu biyei. Duwomōu, egei mosōdu duwogua o olōu fei emokōu masele i.

²¹ Kegeimōu, e diāmokōu tobou, Godihā kuguokōu nalaj dala, ifi n̄i dulo ili kēme damaleđo tamā degeli kuheyode tobou.

²² O kele deleigui kediā e hu hebele foguomōu, tā bolofei e hehegiei kokōu fi hiyedo mā i. Kenōu si diā tobou, o koŋume Josephā dihi. Kageimōu e tā kōu guei hehegie tobōu ya?

²³ Kegeimōu, Yesuhā diāmokōu kōu gue tobou, a tawalibe, obe tobōu di sagaj kegenōu n̄ge amokōu ne kōu gue tobolōu ile sagaj,

Medigo, nā noŋusie bologuq̄uba bolō degeyedele.

Ei nā sa Kaperneamkōu ge degeiyode tobōu mōu dulo i sagaj kenōu tefele noŋune sabe kuokōu ne degeiba, ei duguo tawale ileyode tobolōu ile sagaj degei.

²⁴ A n̄imokōu damaleđo tobolōu kuhe. Mosōmā o tahā e sabekōu ge habage tamā degele kē hehegieimōu be, o sasajyege ta hohō degele idiyo mei.

²⁵ A n̄imokōu damaleđo tobolōu kuhe, o Elaijahā delei kelegebe, Israelkōu be kuei sasaj sūdo deleigui. Dalaguamōu, huēi teli mei dalali, sadebe kamadia, oگو walajyosi kege mei degeimōu, nalē segei olōu fei fafagalemōu mei degei. Sa Israel olōu feido hegie hiyedo degele iye,

²⁶ kenōu si Godihā Elaijabe sa Israel kuei sasaj takōu ta iyedili mei. Eme sa Sarefat kuei sasaj ta, sa Saidon duo kokōu iyede tobou.*

²⁷ Haba o Elisa, habage-degele-duguo-tobōu di-o kahā delei kelegene, sa Israelkōu dobo doye tolōu i o sūdo deleiguiye, kenōu si o tanōu ta bologuq̄umōu bolō degeli mei. Haba sa ta Siria tie o Namannōu si bologuq̄umōu bolō degeiyode tobou.*

²⁸ O olōu fei egei mosōkōu duweguei kediā Yesuhā tā kē tobōu mōu dulomōu, diā gofoŋu hiyedo degele i.

²⁹ Kegeimōu diā Yesu wolōu, sa kahā figikōu yai. Sa kēme bitōu sa tigahibōu kahā, diā tigahai komōu bila mugulamōu degele i.

³⁰ Kenōu si, e o kefei sūdo kahā timiya kē fogōu i.

*Yesuhā duo kasagaj ta igile mugu
(Mak 1:21-28)*

³¹ Kegemōu, Yesu e ile mulō, sa Kaperneamkōu felei. Sa kēme sa Galili duo kokōu delei. Folomōu, misiholo duwodi sawisie kelege, e o sasaj kediamokōu egei tobōu mōu,

³² diā e tā kē dulomōu kesigile i. Yobe e hehegilibe esofei, hiyedo folodo.

³³ Egei mosōkōu o ta duwei, duo kasagajye tou. O kahā guamōu hiligedo kōu gue tobou,

³⁴ sa Nasaret o Yesu, nā hagua eimokōu kei degelamōu degeiya? Nage ei makolamōu hagulu? Age nāme kōu tewe. Nāme o bolōdo, Godihā tobōu mōu hagueiyode tobou.

³⁵ Kenōu si Yesuhā gofoŋudo dege, duo kasagaj kokōu be, nā tādā. Nā o koŋu tōu fogōu fogōu iyede tobōu mōu, duo kasagaj kahā degeiye, o kē die dihile kele mihikōu fiye. Fiyomōu, duo kasagaj kahā o kē tōu fogōu fogōu i, kenōu si o kē ta makeli mei.

³⁶ Tōu fogōu imōu, o sasaj olōu fei kesigiemōu, dioŋunōu kōu gue tugulo tobolōu i, koŋume kei? O koŋumahā tā gehe koŋu tobolōu be, sibige hiyedo, nelēbōu de tā tobolōu. Duo kasagaj kediane e tā dulomōu fosigediyode tobolōu i.

³⁷ Kege tobolōu imōu, Yesuhā kē degei kahā tā uwo kēme sa sa hafei olōu fei keyeaya kē tefei.

*Yesu e Pitahā sasajhā e adiohā hā do bologuq̄umōu bolō degei
(Matyu 8:14-15; Mak 1:29-31)*

³⁸ Yesu e hagua, egei mosō kē tōu fogōu ile, Saimonhā mosōkōu felei. Folomōu dugube, Saimonhā e sasajhā e adiohā be suguai hiyedo degeimōu, nā sasaj koŋu bologuayede tobolōu i.

³⁹ Kege tobōu mōu, Yesuhā teguo ile, sasaj kē gaduguomōu, tā nelēdo dege tobōu mōu, suguai kē mei degeimōu, toto hagua, nalē milōu ma, o kediamokōu neji.

* 4:26 4:25-26 1 King 17 * 4:27 4:27 2 King 5:1-14

*Yesuhā do o sasaj sūdo bologuomōu bolō degele i
(Matyu 8:16-17; Mak 1:32-34)*

⁴⁰ Asō mulā degeimōu, o ilo kediā o sasaj do daga daga tolōu i moŋuma, Yesukōu haguasiei. Haguasiemōu, e dobogoŋu dogogueimōu, bolō degele i.

⁴¹ Haba o duo kasagajye tolōu i o sūdōne duo kasagaj igisei. Igiseimōu, duo kasagaj kediā tōu fogolōu gi, nāme Godihā Dihiyode haguisa tobolōu i. Kenōu si, e kuolōu dogogube, nū tādāmabeede tobou, eme Godihā makai o Kelesu keme dioŋu kōu tewe kahā degemōu.

*Yesuhā sa sa keleya ke siei
(Mak 1:35-39)*

⁴² Sabiyomōu, Yesu e sa o mei sa kokōu i. Imōu, o sasaj kediā e kamōu haguasiligi duguomōu, diā e idayedema akogulamōu degele i.

⁴³ Kenōu si, e kōu gue tobou, a Godihā tā uwo bolofej ke sa sa iloyane tobōu lamōu. Godihā amokōu tobōu mōu hagueibe, e o sasaj wolōu dalale kahā tā ke hehegieyedei.

⁴⁴ Kege tobōu mamōu ile, sa Judia duo kileya ke egei mosōya egei tobōu mōu siadi.

5

*Yesuhā tobōu mōu, Pitahā miye sūdo mōu
(Matyu 4:18-22; Mak 1:16-20)*

¹ Sawisie ta Yesu e ohueiyai Genesaret* biyakōu tafalamōu, o sasaj sūdo kefeguo e silēmā dalaguali, e Godihā tā tobōu mōu dulo i.

² E tafalali dugube, mosole bolōu ohueiyai biyakōu tilamōu dugu. Mosole keme miye moŋudi o kediā dogoguemamōu, neke bigile imōu dugu.

³ Duguomōu, e mosole ta kahā tagetōu foguo felei. Mosole keme Saimonhale. E Saimonkōu, nā feleba, mosole huyadefej fuguo ile, tō biyā hafej dege fogōu yede tobou. Kegeimōu, e mosole tagetōu duwoli, o sasaj kediamokōu hehegiei.

⁴ Hehegiema mei degeimōu be, Saimon, nā tō aimikōu fuguo ileba, kele neke hebele muguyede tobou.

⁵ Saimonhā e sima tobou, Hiye O, huliame ei dabai hiyedo degeligi, sabiyeiye, ei miye ta mōu lī mei. Kenōu si, nā tobolōu kahā degeimōu, a neke haba hebele muguo dugulamōu.

⁶ Kegemōu, e neke haba hebele muguomōu dugube, miye sūdo tou dugu, neke bafōu lamōu degeimōu dugulo i.

⁷ Miye sūdo tou ke duguomōu, dilie mogo, mosole takōu dalagua kediā haguasai, hagua dogōu gumabadomōu. Diā haguasieimōu, mosole bolōu kokōu miye moŋuma sa iligi, amamamōu, mosole bolōu ke molōu gōu lamōu degeimōu dugulo i.

⁸ Saimon Pitahā ke duguomōu, Yesu hafej dege yubu sugulo fiya tobou, Hiye O, nā amokōu hafej degeda, ame midihō kasagaj milōu di o kahā degemōu.

⁹ E ke tobolōu kahā yobe, diā miye sūdo moŋumōu kōu dugu kesigile i kahā degemōu.

¹⁰ E mogo bolōu, Sebedihā sisigo Jems dilie Jon diliene ke duguomōu kesigile i. Yesuhā Saimonkōu tobou, nā hobōu guē degeda. Ifi yoma kugule ilebe, nā miye moŋudi sagaj kenōu tefele nā amokōu o sasaj moŋuma haguayede tobou.

¹¹ Kegemōu, diā mosole fufulo ile, tō biyakōu dogoguomōu, die bimaine olōu fej kokōu nōu dogoguema fogōu mōu, Yesu sesele yai.

*Yesuhā dobo doye tou o ta bologuomōu bolō degei
(Matyu 8:1-4; Mak 1:40-45)*

¹² Sawisie ta Yesu sa ta kokōu dalamōu, o ta haguei. O kahā e tōu olōu fejbe dobo doye tou. E Yesu duguomōu, yubu sugulo fiya, miye duwoli, nelēdo dege kōu gue tobou, Hiye O, nā tagaibabe, nā a bologuōuba bolō degeleyodei.

¹³ Yesuhā o kahā tā ke dulomōu, e dobogoŋu susuguo kuguomōu, age nāme bolō degele ke tagaliyode tobou. Kege tobōu mōu kelegenōu dobo doye tou o ke bolō degei.

¹⁴ Yesuhā emokōu nelēdo dege tobou, a nā bologuajibe hobōu omokōu tobōu da. Haba nā Godihā mosokōu ile, nē tōu bolō degei ke mogōu du daladi o kokōu hegiba, ege

* 5:1 5:1 Ohueiyai kahā hū tabe Galiliyodele idi.

Mosesha tobou kenou seseleba, gali* sile Godikou nele, na bolq degei kaha degeimou. Kegeiba, o kedia ne do mei degei ke tawale ileyode tobou.

¹⁵ Kenou si Yesuha degedi kaha ta uwo keme sa sa keleya ke olou fei tefelesilemoumou be, o sasaj sudo haguasie kefegu dalaguadi, e egei tobolou ke dulamou. Haba do o kediane dia bologuuba bolq degeyadomou haguasiedi.

¹⁶ Kenou si sawisie ilo kelegebe, e o sasaj kefegu ke fogou, sa o mei sa kokou diho бага тобу lamou idi.

Yesuha o ta ibigidibou dobogouidiobou tofigiei ke bologuoumou bolq degei (Matyu 9:1-8; Mak 2:1-12)

¹⁷ Sawisie ta Yesuha o sasaj kediamokou hehegie tobou mou, Farisi o kediabou, Mosesha kuolou yo dulo i obou kediane olou fei dulo duweguei. Dia sa Jerusalemou, sa Judiabou, sa Galilibou de tou fofou guema haguasie duwoguamou, Hiye Ohu neleya ke e do o sasaj bologuoumou, bolq degele i.

¹⁸ E kege degega dalamou, o ilo kedia do o ta mala haguasie. O keme ibigidibou dobogouidiobou olou fei tofigiei. Dia do o ke botegei tagetou tilamou mala hebele fele, Yesukou hafei dege dogogulamou degei.

¹⁹ Kenou si mosq fegegu kaha degeimou, dia do o ke mala hebele fologale sagaj mei. Kegeimou, dia mosq tagetou mala fologa, mosq igiguomou, do o ke botegei tagetou tilamou, tigi gogomoguema, amafei tou fofou guesu mulq, o sasaj kedia dala duo mogou kile, Yesuha tafala hafeido dege dogogulo i.

²⁰ Yesuha die damalyodei ke duguomou, e do o kokou kou gue tobou, mogo, age midihq kasagaj na milou gadi ke gebe meiyodili.

²¹ Mosesha kuolou yo dulo i obou, Farisi o kediabou, dia ke dulomou, kou gue fima i, o Godiha timou ke mou ladi keme koyo? O taege midihq kasagaj obe milou gadi keme ta gebe meiyodele sagaj mei. Keme Godihanou si degeleyode tawale i.

²² O kedia kege fima imou, Yesuha tawalemou, ni kageimou kege fima iya?

²³ Age kage tobolou? Midihq kasagaj, do o kaha milou gadi ke gebe meiyodili kaha, nige ame ogou ga tobou di oyodele ili. Haba, age do o kuokou, na haguama iyedilibe, nige kageimou a ogou ga tobolou yode tawale iya?

²⁴ O Kedia Dihi eme sa sibige kuokou be hu hiyedo dala. Ege midihq kasagaj obe milou gadi ke gebe meiyodele sagaj yode tobou. Yesu e yojusie kege tobou, o kedia ta e tobolou keme sibigebou dade tawamabadomou. Kege tobou mamou, e do o kokou, a namokou tobolou kuhe, na hagua, ne botegei ke mala, ne mosokou iyedei.

²⁵ Kege tobou mou, kelegenou o kaha hagua, o kedia dihu kokou e botegei ke mala hebele, mosokou fogou ma iligi, Hiye Ohu hu hebele foguomou i.

²⁶ O sasaj kedia ke duguomou kesigie gu degemou, Godiha hu hebele fogulo i. Ifi di midihq gehe gehe tama degeimou dugulo ili kuheyode tobolou i.

Yesuha o Livai haguasai (Matyu 9:9-13; Mak 2:13-17)

²⁷ Habage, Yesuha iligi dugube, gamani sibidi sele kefedi mosq kokou o ta, e hu Livai be kokou duwomou dugu. Eme gamani sibidi sele kefedi o. Yesuha emokou na haguaba, da imebeede tobou mou,

²⁸ e hagua, bimaj olou fei tou fogou mou, Yesu sesele i.

²⁹ Kegemou, Livaiha e mosokou ge Yesuha nale hiyedo milou mamou, gamani sibidi sele kefele idi obou, o sudo ilo kediabou kefeguomou, diliebou de duwoguali nale na i.

³⁰ Farisi o kediabou, die mogo kuolou yo dulo i o ilo kediabou, dia Yesuha dabai degedi o kediamokou gofou dege tugulo tobolou i, ni gamani sibidi sele kefele idi obou, midihq kasagaj milolou idi o kediabou de duwoguali nalebou huejibou de kageimou nale iya?

³¹ Kegeimou, Yesuha sima kou gue tobou, o do meiyege mola mosokou be idiyo mei. Do oyenou si mola mosokou yadi.

³² A hagueibe, doudo o kedia haguissouba fi bohou mabadomou hagueli mei. A hagueibe, o sasaj midihq kasagaj milolou idi kedia haguissouba fi bohoulou ba amokou haguissiemabadomou kuhe haguei.

* 5:14 5:14 Wok Pris 14:4

Yesuhā nalē kuolōu dogogudi kahā tā kē tobou
(*Matyu 9:14-17; Mak 2:18-22*)

³³ Kegemōu, Juda hiye o kediā Yesukōu haba tobolōu i, Jonhā dabai degedi o kediage nalē kuolōu dogoguomōu dihq bagā tobolōu idi. Farisi o kediā die dabai degedi o kediane kege degele idi. Kenōu si nē dabai degedi o kediage nalebōu huejibōu nalā ili.

³⁴ Yesuhā sima kōu gue tobou, o taḥā sobōu hulaba, ē mogo diā diguba, haguasie felegababe, nalē ta kuolōu dogogulo sagāi mei. Yobe, sobōu hulo o kēme diābōu de dala kahā degemōu.

³⁵ Kenōu si, o ilo kele die mogo malā fogōu iba kelege, nalē kuhe kuolōu dogogulo ileyode tobou.

³⁶ Kegemōu, Yesuhā haba tā makai ta diāmokōu tobou, yukuei afukōu be, a ta dalababe, di yukuei ebele ta malā bafolōu ba, yukuei afukōu kokōu dogoguoba gofolōu mei. Kege degeibabe, yukuei ebele kēme makolo, haba yukuei afukōu kēne bolō degeiba dugulo meiyodei.

³⁷ Haba tabe, tigi kolo huej gofojudo, ebele milou kēne wai meme kolo, oe afu kōu milou kodu sōu gudiyo mei.* Kege degeibabe, tigi kolo huej gofojudo kahā wai meme kolo kē dōu lama ile. Kegeiba, tigi kolo huej gofojudo kē ile hobogōu ba, wai meme kolo kēne makolo.

³⁸ Kegei kahā degemōu, hebe kolo huej ebele kēme yoju wai meme kolo ebele kodunōu sōu gubasi boloyode tobou.

³⁹ O huej afukōu kē nādi kahāge huej ebele kēme ta nalē sagāi degediyo mei. Ege huej afukōu kēme bolofejyode tobou di.

6

Yesuhā misiholo duwodi sawisie kelege dabai degele kuolōu dogogu kahā tā
(*Matyu 12:1-8; Mak 2:23-28*)

¹ Misiholo duwodi sawisie ta kelege, Yesubōu diā hebe hai sa duoya kē yai. E dabai degedi o kediā nalē fi kē gama, dobogojūye dosōu guema, ho kē nalāmōu yai.

² Kenōu si Farisi o ilo kediā kē duguomōu, Yesukōu kōu gue yodulo i, nīme misiholo duwodi sawisie kahā kuolōu kēme kageimōu gobolōu iya?

³ Kegeimōu, Yesuhā die tā sima tobou, Devithā degei kahā tā kuguokōu nalāi dala kēme nīge husojuma tawale ili mei sa degei.* Devitbōu ē mogo diābōu kediā nalē nalī mei, hegie degele i kē a nīmokōu tobōu lamōu.

⁴ Hegie degele imōu, Devithā Godihā falai mosokōu folomōu, ōu si Godihā dihiḥile kokōu dogogu daladi kē mojuma nāi. Ōu si kēme kuolōu, mogōu du dalaguadi o kedianōu nalā idiye, kenōu si Devit ē nolugi, ē mogo diāmokōu ne nejyode tobou.

⁵ E haba diāmokōu tobou, O Kediā Dihi eme misiholo duwodi sawisie kē dia daladi oyode tobou.

Misiholo duwodi sawisie kelege, Yesuhā o dobogojū kasagāi degei ta bologuāi
(*Matyu 12:9-14; Mak 3:1-6*)

⁶ Misiholo duwodi sawisie ta kelege, Yesuhā egei mosokōu folomōu, o sasāi kediamokōu Godihā tā hehegiei. O ta ē dobogojū dele tei kēne kodu duwei.

⁷ Farisi o kediābōu, Mosesā kuolōu yo dulo i o kediābōu de Yesuhā degeladi kē defejdo baha duweguei. Yobe, Yesu ē misiholo duwodi sawisie kelege do o kēme bologuqūba bolō degeibabe, o kediage ē tā saleyodema fimā i.

⁸ Yesuhā o kediā kege fimā imōu tawalemōu, o dobogojū tei kokōu, nā haguāba, o dihiḥile kuokōu tafalayedeimōu ege o dihiḥile kokōu haguā tefei.

⁹ Tafalamōu, Yesuhā o duwogua kediamokōu kōu gue yodu, di misiholo duwodi sawisie kelegebe, di midihq kasagāi de milolōu? Ha midihq bolonōu milolōu? Di o de wouba tofigile? Haba o de bologuqūba bolō degelenōu? Mosesā kuolōu tāege kage tobolōu?

* **5:37 5:37** Yesu ē sa sibige kuokōu delei kelegebe, Juda o kediā die huejḥabe di huejḥa sagāi mei. Diā wai meme kolo gofōu mamōu huejbe kokōu dōu ma nalā idi. * **6:3 6:3** 1 Samuel 21:6

¹⁰ Kege tobou mamou, e o olou fei kediamokou maseligi, dobogou tei o kokou tobou, ne dobogou doususuguyedeimou, o kaha dobogou doususugumou, kuhe bolu degei.

¹¹ Kenou si hiye o kedia hohu degeli mei, gofou hiyedo degemou, dioounou Yesube kage degele de tugulo tobolou i.

*Yesuha ta-bolofei-mala-suluguadi-o olou fei 12 kege makai
(Matyu 10:1-4; Mak 3:13-19)*

¹² Sawisie ta, Yesuha ile, bitou ta kokou felei, diho baga tobou lamou. Folo, huliame Godikou diho baga tobolou gi, sabiyei.

¹³ Sabiyomou, e dabai degedi o kedia haguismou, dia haguasieimou, e dabai degele ile o olou fei 12 kege makai. Nime ma ta-bolofei-mala-suluguadi-oyode tobou.

¹⁴ O ta e hupe Saimon. Yesuha e hu gehu tibe Pita. E malabou de, e hupe Andru. Haba Jemsbou Jonbou Filipbou Bartolomyubou de.

¹⁵ Haba Matyubou, Tomasbou, Alfusha dihi Jemsbou. Tabe Saimon, e hu tabe Selot.

¹⁶ Haba Jemsha dihi Judas. Tabe Judas Iskariot, Yesu ho o kediamokou sesegulo o ke.

*Yesuha do o sudo bologuomou bolu degele i
(Matyu 4:24-25; Mak 3:7-12)*

¹⁷ Kegemou, Yesuha e dabai degedi o kedia mugua, imi sabekou tafalaguali dugube, e dabai degele idi o ilobou, sa Jerusalem o sasabou, haba sa Judia kile o sasabou sudo kedia kefeguo dalaguamou dugulo i. To biya hafei sa Tairbou, sa Saidonbou tie o sasabou sudone kefeguo dalaguamou dugulo i.

¹⁸ O kedia mou haguasili mei, Yesuha egei hehegieiba dulamou haguasie, haba e die do kagei kageine bologuayadomou kuhe haguasie. Damaledo, duo kasagaiye tolu i kediane haguasieimou, Yesuha bologuomou bolu degele i.

¹⁹ O sasabou olou fei kedia Yesu duguomou, kugulamou degele i, eme nele hiyedo kaha degeimou, do o koyoha, e dobogou hiye Yesu kugumou be, do bolu degei.

*Yesuha o ilo kediamokou hohobou mabeedei, haba o ilo kediamokou be niou tawaibou yode tobou
(Matyu 5:1-12)*

²⁰ Kegemou, Yesuha e dabai degele idi o kediamokou maselemou kou gue tobou, Bi mei o diama, ni hohobou ma, Godiha e sa keme ni biyodei kaha degeimou. Godihage ni wolou dalayode tobou.

²¹ Hegie dege dalagua o diama, ni hohobou ma, habage ni nale nama guokou degele ile kaha degeimou.

O diama, ni ifi gosolo iliye, kenou si hohobou ma, habage ni hohu dege yilo kaha degeimou.

²² O sasabou diama, nime oe dafa iliye, kenou si ni hohobou ma. Ni O Kedia Dihi ke sesele ili kaha degeimou, nime oe igile filaba, susuga tobolou ba, ni hupe kasagainou degeiba dugubabe, ni hohobou mabeedei.

²³ Dia kege degeibabe, ni hohobolou, hobou ga siama, ni hebe bolodo keme hebenitou kou dala kaha degeimou. Kou guai o kedia midihou kasagai kou milolou idibe, habage-degele-duguo-tobou di-o kediamokou ne kenou tefele milolou idi.

²⁴ Selebou o diama, niou tawaibou, ni hebe bolu ta molou mei. Yobe, nime bi olou fei kou mojumamou, ni kou le hohu degele ili kaha degemou.

²⁵ O diama, ni nale nama guokou dege dalaguaye, niou tawaibou, nime habagebe hegie degele ile kaha degemou.

O yilo ili o diama, niou tawaibou, ni gosoulugi, gesei mei degele mei kaha degemou.

²⁶ O diama, oe ni hu hebele fogulo iliye, kenou si niou tawaibou. Ni kou guai o kediage ogou gai egei tobou di o kedia hupe hebele fogulo i deiyode tobou.

*Yesuhage ni ho o tagamabeedei
(Matyu 5:38-48)*

²⁷ Yesuha haba kou gue tobou, ma ta dudi o diama, a nimokou tobolou kuhe. Ni ho o kedia tagama. O nimokou dafadi o kediamokou ne midihou bolofei kenou hehegiema.

²⁸ O koyohā tā kasagaī n̄imokōū tobōū babe, n̄ige Godihā̄ emokōū midihō̄ bolofej̄ kenōū hehegieyede tobōū ma. O koyohā n̄i walā deibabe, n̄ige Godihā̄ o kokōū solōū do degeyedemā dihō baḡā tobōū ma.

²⁹ O koyohā n̄e hamogoū ilokōū foḡbabe, n̄ā habā hamogoū ilonē seseguyedei. O koyohā n̄e yukueī hiyouye moḡubabe, habā n̄ā n̄e yukueī tā keṅē emokōū neyedei.

³⁰ O koyohā n̄amokōū bi tā moloḡuyodemā yodubabe, n̄ā mōū nelenōū. Habā o tahā n̄e bi tā hiyouye moḡubabe, emokōū hobōū bohōlōū neyede tobōū da.

³¹ N̄ige o ilō kediā̄ n̄imokōū kagē degele tagalē ilī keṅe, n̄ī diāmokōū nē kē sagainōū tefeledemabeedei.

³² N̄ige o n̄ī tagadī kediānōū tagaibabe, n̄ī h̄ubē hiyē degelē mei. O midihō̄ kasagaī degedī o kediānē o diā̄ tagalī o kediāmokōū nē hohō̄ degelē idi.

³³ N̄ige n̄imokōū midihō̄ bolōdō hehegilī o kokōū nōū midihō̄ bolōdō hehegieibabe, n̄ī h̄ubē hiyē degelē mei. O midihō̄ kasagaī degedī o kediānē kenōū tefeledemabeedei idī kahā degemōū.

³⁴ N̄ige n̄ī bī heliofejī nelē ī kē habā bohōlōū moloḡuyodē tawaiababe, n̄ī h̄ubē hiyē degelē sagaī mei. Yobe, midihō̄ kasagaī degedī o kediānē diē mogō diāmokōū bī heliofejī nelē ī kē bohōlōū moloḡuyodē tawalē idi.

³⁵ N̄ī hō o kediā̄ tagama. Diāmokōū midihō̄ bolofej̄ kenōū hehegiema. N̄ī diāmokōū bī nelē, habā bohōlōū moloḡuyodē tawadama. Kegeibasi, n̄ī hebē bolōdō kē malāba, n̄imē damalēdō Godihā̄ sisigō̄ degele. Damalēdo, n̄ige n̄imokōū hō degedī o tagama. Yobe, Godihā̄gē o emokōū bolofej̄yodē tobolōū idiyō mei o kediāmokōū bē midihō̄ bolōdō kenōū hehegiēdi. Midihō̄ kasagaī degedī kediāmokōū nē kenōū tefeledemabeedei.

³⁶ N̄ī Ayē Godihā̄ n̄imokōū solōū dō degedi. N̄inē kenōū tefeledemabeedei omokōū solōū dō degemabeedei tobou.

*Midihō̄ o taē degelī kē fidama
(Matyu 7:1-5)*

³⁷ Yesuhā̄ habā kōū guē tobou, midihō̄ o taē degelī kē fidama, Godihā̄ n̄imokōū nē kenōū tefeledemabeedei deba. Midihō̄ nogohā̄ milōlōū kē hobōū fidama. O taē hagī n̄imokōū tā degeibabe, mōū duguō fogōū mabeedei. Kegeibasi, Godihā̄nē midihō̄ kasagaī n̄ī milōlōū idī keṅē gebē meiyodele.

³⁸ N̄ī bī tā o kediāmokōū nēibabe, Godihā̄nē n̄imokōū bī tā nelē. Egē bologuā̄ fileba, amāmaj̄ kē n̄imokōū nelē. Damalēdo, ē filebā hiyedō folodō amāmaj̄idō kē n̄ī moloḡu. Yobe, n̄ī o takōū n̄edī keṅe, Godihā̄nē kenōū tefeledemabeedei n̄imokōū nelēyodē tobou.

³⁹ Kegemōū, Yesuhā̄ tā̄ makaī tā kōū guē tobou, dihō dū degeī o tahā yogō dihō dū degeī o tā wolōū ilebē dē bolō? Agē diliebē uloudū fiyasigiledadili.

⁴⁰ Sokōū lōū dihiyegē ē tisabē gabamā felī mei. Sokōū lōū dihī kahā tewē moḡubasi, ē tisā tefeledemabeedei.

⁴¹ N̄ā noḡū n̄ē dihōkōū hebē siej̄ hiyedō kē dalā keṅē tā dugulī meibe, kofaī n̄ē mogohā̄ dihōkōū dalā keṅē kageimōū duguō tobōū ya?

⁴² N̄ā hebē siej̄ hiyedō n̄ē dihōkōū dalā kē tā dugulī meibe, n̄agē kofaī n̄ē mogohā̄ dihīledū dalā keṅē kageimōū malā̄ filalāmōū yodē tobōū ya? N̄amē taṅenōū tobōū dī o. N̄ā hebē siej̄ hiye, n̄ē dihīledū dalā kebukōū telē filāba, n̄ē dihō bolofej̄ degelēbā duguōba, hobōū kofaī nogohā̄ dihīledū dalā kē kuhē malā̄ filā.

*Hebē kasagaīyēgē kolō kasagaī mādi
(Matyu 7:16-20, 12:33-35)*

⁴³ Yesuhā̄ habā kōū guē tobou, hebē bolofej̄yēgē kolō kasagaī degeī tā malē̄ mei. Nebē kenōū tefei, hebē kasagaīyenē kolō bolofej̄ tā malē̄ mei.

⁴⁴ Oyegē hebeyē kolō molū̄ kokōū duguomōū, hebē keṅē bolofej̄ida, ha, kasagaīdadē kuhē tawalē idi. Oyē kiyōū gā idibe, ayē yoyā kē gā idiyō mei. Gohō kolō gā idibe, hebē ayebōū kokōū gā idiyō mei.

⁴⁵ O bolofej̄ ē duledubē fimaj̄ bolofej̄yenōū daladi. Kegeī kahā egē midihō̄ bolofej̄ kenōū degedi. O doḡudō mei, ē duledubē fimaj̄ kasagaīyenōū daladi. Kegeī kahā egē midihō̄ kasagaīnōū degedi. O ē duledū fimaj̄ kageī kageī amāmā dalamōū be, ē mogouyenē tā̄ yoḡū fiyē molū̄ kenōū tefeledemabeedei toboū di.

*Mosō togodi midihō bolou
(Matyu 7:24-27)*

⁴⁶ Yesuhā haba kōu gue tobou, kageimōu nī amokōu Hiye O, Hiye O dele idiye, kēnōu si nī mā tā ta sesediyo mei?

⁴⁷ O koyohā amokōu hagua, mā tā kē dulo seseibabe, age o kegei kahā midihō kēme nīmokōu hegilamōu.

⁴⁸ O kēme mosō togodi o sã degei. Yomogoube, o kahā asōu mōu gulido dege damamōu, mouti gofoṽudo kēnōu fofoguei. Moutimamōu, kotōu mosō tegei. Tō hiyedo gihoṽuma, mosō kē kōu bilalamōu degeiye, kēnōu si bileli mei. Yobe, e mosō kē bologuādo tegei kahā degemōu.

⁴⁹ O koyohā mā tā kē dulo sese ho fogōu babe, eme totōu degei o, e mosōbe mihikōu do tegei kē sã degei. Mihī damamōu moutili mei. Habage, tō gihoṽuye haguamōu, mosō kē totonōu bila filāmōu makoma mei degei.

7

*Yesuhā ami hiye o kahā dabai degedi o bologuomōu bolō degei
(Matyu 8:5-13)*

¹ Yesuhā o sasaj̄ kediaṁokōu tā tobōu ma mei degeimōu, e sa Kaperneamkōu felei.

² Sa kokōu be, ami hiye o tahā e dabai degedi o ta do degemōu tolo ile hafej̄ degei. Ami hiye o kahā e dabai degedi o kokōu solōu do hiyedo degei.

³ E Yesu dalayode tobolōu imōu dulomōu, e Juda odo odo ilo kediaṁ tobōu mōu yai, Yesuhā haguaba, do o kē bologuayede tobōu yadomōu.

⁴ Diā ya, Yesukōu fologamōu, tā nelēdo dege tobolōu i, ami hiye o kēme midihō bolōnōu milōu gadi o. Nā e dogōu guyedei.

⁵ Yobe, e Juda o dimokōu solōu do degemōu, di egei mosō kōu tegei kahā degemōu yode tobolōu i.

⁶ Kegemōu, Yesu e diābōu de hagulugi, mosō kē hafej̄ degeimōu, ami hiye o kahā e mogo diā tobōu mōu yolugi, Yesu alikōu hagumōu duguo tobolōu i, ei mogo e kōu gue tobōu ma dogogu, Hiye O, nā hobōu dabai hiye degeda. Aṁe o bolofej̄ mei kahā, nā mā mosokōu fele sagaj̄ mei.

⁷ Kegei kahā degemōu, age ṁamokōu be ile mei. Nā mōu ṁanōu tobōu ba, mā dabai degedi o e bolō degele.

⁸ A tobolōu kahā yobe kōu guei, aṁe hiye o tahā hayedu dala. Mā hayedune ami o ilo kele dalagua. A ami o takōu nā iyedeimōu be, e idi. Haba ami o takōu nā haguayedeimōu be, e haguadi. A mā dabai degedi o takōu nā dabai degeyedeimōu be, e dabai degedi.

⁹ Yesuhā o kahā tā kē dulomōu, hiyedo fimāma, bohōlōu mōu, o sasaj̄ e sesele haguasili kediaṁokōu tobou, a nīmokōu tobolōu kuhe. Age Israel o olōu fej̄ kediaṁe ami o koṽumahaṁ damaleyodei nelēdo koṽu sagaj̄ kōu gueibe ta duguli mei.

¹⁰ O ami o kahā tobōu mōu yai kediaṁ bohōlōu mā haguasie, mosokōu felegamōu dugube, do o kēme kōu bolō degei dugulo i.

Yesuhā sa Nainkōu ge o gisiai tei kē haguagimōu gehe degei

¹¹ Habage, Yesuhā e dabai degedi obōu, o sasaj̄ sūdo kediaṁōu de sa Nainkōu yai.

¹² Ile, sa kahā kekai adi hafej̄ degeimōu dugube, o ilo kediaṁ o tei ta hebele haguasieimōu dugu. O kē tei kahā e adiōu be kuei sasaj̄, e dihi o dihi tanōu fej̄ kē tolo i. Sa kē tie o sasaj̄ sūdo sasaj̄ kēbōu de haguasieimōu dugu.

¹³ Hiye O Yesuhā sasaj̄ kē duguo, solōu do hiyedo degemōu tobou, nā hobōu gosodayedei.

¹⁴ E teguo ile, botegei kē kugumōu, o tei kē hebema haguasili kediaṁ tafalaguamōu tobou, o gisiai, a ṁamokōu tobolōu kuhe, nā hagua.

¹⁵ Kege tobōu mōu, o tei kahā hagua bilo tōumōu, dihi kē e adiōu kōu bohōlōu nej̄.

¹⁶ O sasaj̄ olōu fej̄ kediaṁ kē duguo kesigiemōu, Godihā hū hebele foguo tobolōu i, habage-degele-duguo-tobōu di-o ta ifi dimokōu tamā degeli kuhe. Godibe e o sasaj̄ di dogōu gulamōu haguei kuhēyode tobolōu i.

17 Yesuhā ke degei tā uwo kahage sa Judia kileya keḅōu, haba sa sa hafei dege dalagua keleya keḅōu de olōu fei tefei.

Fafeleya degedi o Jonhā e dabai degedi o bolōu kege tobōu mōu, Yesukōu yai (Matyu 11:2-19)

18 Kegeimōu, Jonhā e dabai degedi o kedīa Yesuhā degegadi ke emokōu tobolōu i.

19 Emokōu tobolōu imōu, e o bolōu kege haguismōu, haguasiei, dilie ileba Hiye Okōu kōu gue yodumabodomōu, nāme de o hagualeyodele idi kahā haguei? Haba you haguale dala?

20 O bolōu kedilie ya, Yesukōu fologa tobou, fafeleya degedi o Jonhā tobōu mōu ele nāmokōu kōu gue yodulamōu kuhe haguasili, nāme de o hagualeyodele idi kahā haguei? Haba you haguale dala?

21 Dilie hagulu kelegenōu be, Yesuhā do o kagei kagei sūdo bologuaj. Duo kasagaiye tolōu ine duo kasagai igiseimōu bolō degele i. Haba o diho du degele i kedīane bologuqumōu baha i.

22 Kegeimōu, Yesuhā Jonhā dabai degedi o bolōu kediliemokōu tobou, nele bohōlōu mā yaba, Jonkōu a degeimōu nele dulubōu, nele dugulubōu koḷu tobōu mabeedei. Nele dugulube, a o diho du degei kedīane bologuqumōu bolō dege masele imōu dugulu. O ibigidio tofigiei kedīane tofōu tofōu youmōu, dobo doye tou o kedīane bolō degele imōu, kihiyōu tefegai kedīane tā dulo imōu, tofigiei kedīane haguā gehē degele imōu nele dugulo ili. Haba a bi mei o kedīamokōu ne tā uwo bolofei koḷu tobōu mōu nele dulo ili.

23 O koyohā a duguoba damaleyodema, fimaj tabōu mei debabe, o kēme hohōbōu yedei.

24 Kegeimōu, o bolōu Jonhā tobōu mōu haguasiei kedilie fogōu youmōu, Yesuhā o sasaj kedīamokōu Jonhā kōu degei sagaj kenōu kōu gue tobou, nī hebe mei mihinōu sa kokōu yaibe kei dugulamōu yalou? Nī wiye hiye ta tilemōu ima haguama deimōu ke dugu yai?

25 Kegeli mei debabe, nī o koyo dugu yalou? Nī o ta yukuei bolō bolō kaj ke dugu yai? Kegeli mei. O yukuei sele hiyedoye mamōu ke kama similolōu idi oyenōu si hiye o kedīa mosōdu dalagua.

26 Kenōu si nī koyo dugu yalou? Nī habage-degele-duguo-tobōu di-o ta dugu yai? Damaledo, a nīmokōu tobolōu kuhe, o kahage habage-degele-duguo-tobōu di-o olōu fei kedīame gabai.

27 O kēme Godihā kuguokōu be kōu gue nalaj dala, nī duma,

A mā tā tobōu di o ta tobōu ba ebukōu ile dalali, ne a milolōu yodei ke. *Malakai 3:1*

28 A nīmokōu tobolōu kuhe, fafeleya degedi o Jon e hagu feleibe, e sa sibige o olōu fei gabaiye, kenōu si Godihā o sasaj wolōu daladi sa kokōu be, o hu mei o tahā Jon gabai dala.

29 Kegeimōu, o sasajbōu, gamani sibidi sele kefele idi obōu kedīa Yesuhā tā ke tobolōu dulomōu, Godihā midihōbe doydoyode tobolōu i, diame Jonhā kōu fafeleya degei kahā degemōu.

30 Kenōu si Farisi obōu, Mosesā kuolōu yo dulo i obōu kedīage midihō bolofei, Godihā hegi kēme tobekōu mugulo i, diame Jonhā fafeleya degeli mei kahā degemōu.

31 Yesuhā haba tobou, kegeimōu, ifi kōu bōu ge dalagua o sasaj kedīame kadegei o? A tā makaibe midihō diā milolōu idi kokōu mā tobolōu kuhe.

32 O kedīame sisigo sa degei. Yobe, sisigo kedīame kefegudi sakōu duwoguali, die mogo diā haguaisa idi,

Eige nī hobōu gaba diē femabadomōu kibi kōu haguaisa iye, kenōu si nī hobōu ga diē feilebe tagale ili mei. Ei solōu do degedi diēne kōu feile iye, kenōu si nīge ta solōu do dege gosolo ili mei.

33 Ifi kōu bōu gebe o sasaiyene sisigo kedīa degele idi kenōu tefele degele idi. Yobe, Jonhā hagua sieibe, ōu bōu, tigi kolo huei gofoḷudobōu debe nadiyo mei kahā, nīge eme duo kasagaiye touyode tobolōu idi.

34 O Kedīa Dihi e hagua sulube, nalebōu hueibōu nadi kahā, nī kōu gue tobolōu idi, o koḷume nale hiyedo nadi. Haba tigi kolo huei gofoḷudo kene hiyedo nadi. E mogo diame gamani sibidi sele kefele idi obōu, o midihō kasagai milolōu idi obōu de.

³⁵ Kege tobolou idiyee, kenou si o sasai Godiha tewe ke tolou hehegiyidibe, e tewebe damaledo dugulo idi.

Sasai tahā Yesuhā abogou tagetou huei hobou bolodo ke sou gu

³⁶ Farisi o tahā Yesukou tobou, nā hagua mā mosokou abou de nale namebeedemou, Yesuhā o kahā mosokou ile folo duwoli, nale nalamou degei.

³⁷ Sasai ta, eme midihō kasagai milou di sasai, ene sa kile tie. Yesube Farisi o kahā mosokou nale noluyode tobolou imou du. Dulomou, e botole igiye milou kodu hobou huei dou bolodo ke tolou haguei.

³⁸ Fele, Yesuhā tobeya haguamou, e abogou hafei dege gosolo tefelei. Gosoulugi, diho huei kahā Yesuhā abogou tagetou fiyasigei. Fiyasigeimou, sasai kahā youtu e widio towe sasado kahā toguema nogou gama, huei hobou bolodo ke e abogou tagetou sou gu.

³⁹ Farisi o Yesu digu kahage sasai kahā degeli ke duguomou, e kou gue fimai, o kome damaledo habage-degele-duguo-tobou di-o debabe, ege sasai emokou kugulu kome midihō kasagai milou di sasaidade tawali.

⁴⁰ Kegemou, Yesuhā emokou kou gue tobou, Saimon, a namokou ta ta tobou lamou. Tisa, ta nā tobou lamou degeli keme amokou tobou yedeimou,

⁴¹ Yesuhā ta makai kou gue tobou, o bolou ta ya, selebou o ta kokou fologa, sele heliofeji mala i. Tabe sele 100 kege moy. Tabe sele 10 kege moy.

⁴² Dilie sele heliofeji moyee, kenou si sele olou fei nai mei degei. Nai mei degele imou, sele obou kahā diliemokou tobou, nele mā sele nai keme tabou mei, a gebe meiyodiliyode tobou. Kegei kahā degemou, o koyohanou si sele obou kokou hohō hiyedo degeiya?

⁴³ Kegemou, Saimonhage kou gue tobou, a tawalibe, o sele 100 kege moy keyodeimou, Yesuhā tobou, ne fimai de duoyodei.

⁴⁴ Kegemou, Yesuhā bohoulou, sasai kokou masemamou, Saimonkou yodu, nā sasai kou de dugulu? A ne mosokou feleimou, nā huei dou ma, mā abogou bigili mei. Sasai koumahā e diho hueiyenou mā abogou bigima, e widio towe sasa kahā toguei.

⁴⁵ A ne mosokou feleimou be, nā a ta nogou li mei. Sasai koumahānou si a feleimou mā abogoukou nogou be kegenou nogou ga dala kuhe.

⁴⁶ Nā amokou hohō degema, mā widiletou gusege huei ta sou guli mei,* sasai koumahānou si mā abogou tagetou huei hobou bolodo ke kou sou gu.

⁴⁷ Kegei degemou, a namokou tobolou kuhe, sasai koumahāsi amokou hohō hiyedo degeimou dugulu. Kegei kahā, da duguo tawalebe, Godihā e midihō kasagai milou gadi keme gebe mei yodeidade tawame. O ta, Godihā e midihō kasagai huyadefei ke gebe meiyodeibabe, o kahā Godikou hohō huyadefeinou degeleyode tobou.

⁴⁸ Yesuhā sasai kokou tobou, a ne midihō kasagai milou gadi keme gebe meiyodiliyode tobou.

⁴⁹ Kege tobou mou, o ebou de duwogua kedia diounou tugulo tobolou i, o kome koyo? Midihō kasagai milou di keme kageimou gebe meiyodeiya?

⁵⁰ Yesuhā sasai kokou tobou, nā amokou damaleyodei kahā degeimou, nāme Godihā kou mamou. Nā ile, bologuado dalayede tobou.

8

Sasai ilo kele Yesu sesele idi

¹ Habage, Yesuhā sa sa olou fei kileya ke Godihā wolou daladi sa kahā ta uwo bolofei ke hehegiemou siei. O olou fei 12 kege kedia ebou de suluguei.

² Sasai ilo kelene Yesubou de suluguei. Sasai ilobe duo kasagaiye tou, ilo kele doye tou, kegele i ke Yesuhā kou bologuai. Sasai tabe Maria, sa Makdala tie sasaiyodele idi. Eme duo kasagaiye olou fei dioyiye kegeye tou ke Yesuhā igiseimou bolō degei.

³ Sasai tabe Joana, eme Herothā mosō dia daladi o Kusahā e sasai. Tabe Susana. Sasai kediahou, sasai sudo ilo kelene Yesubou de suluguali, die seleye nale mouma, Yesubou diamokou milou ma nele suluguei.

Ta makai be nale hou hebe haimikou hebesei kokou mā tobou
(Matyu 13:1-9; Mak 4:1-9)

* 7:46 7:46 O e widiletou gusege huei sou gudi midihō keme o kokou hohobou di.

⁴ Sa sa o sasaj sũdo Yesukou haguasie felega kefeguo dalaguamou, e diamokou ta makai kou gue tobou,

⁵ o taha e hebe haimikou nale hou hebeselamou i. Nale hou hebesieibe, ilo kelebe alikou fiyasieimou, o kedia abogo uye tofou tofolou i. Haba ilo kelebe sio kedia haguasie mouma nala i.

⁶ Nale hou ilo kelebe mihi igibou kokou fiyasiegei. Nale hou kou fua feleiye, kenou si olou fei tofigie, mihibe huei mei kaha degemou.

⁷ Nale ho ilo kelebe aye ti yo kodu fiyasiegei. Nale hou foloumou, aye ti kahane folomou, nale hou ke gogu.

⁸ Nale hou ilo kelebe mihi bolofei kokou fiyasiegei. Fiyasiegemou, nale hou fua folomou, sibige hiyedo ma i, 100 kege ma iyodei. Yesuha kege tobou mamou, haba kou gue haguisa tobou, o koyo na, kihiyou dalababe, ta kou defeido du.

*Yesuha ta makai hehegie tobou di kaha sibige ke tobou
(Matyu 13:10-17; Mak 4:10-12)*

⁹ Yesuha e dabai degedi o kedia ta makai e toboudi kamaha sibige ke tawalamou yodulo i.

¹⁰ E diamokou kou gue tobou, Godiha o sasaj wolou daladi kaha sibige keme ni tawamabadomou you ni nimokou kou hegi, mogogou ta dala mei. O damaleyodele ili mei kedianou si ta makainou dudi, ta sibige ta dudiyo mei. Keme kou gue nala dala, Kegelige, dihoje duguoba, tawale iye domou. Ta duloba, ta kaha sibige ta tawale iye domou.

Aisaia 6:9

*Nale hou hebesie ta makai kaha sibige
(Matyu 13:18-23; Mak 4:13-20)*

¹¹ Kegemou, Yesuha haba kou gue tobou, ta makai kaha sibigebe kou gue, nale hou hebesie keme Godiha ta ke hebesie.

¹² Nale hou alikou fiyasiegei kaha sibigebe kou gue, o sasaj ilo kele Godiha ta dumou be, Tamaha hagua, Godiha ta die duledu dala ke igisedi, dia damaleyodele iba, Godiha dia mamouye domou.

¹³ Nale hou mihi igibou kokou hebesie kaha sibigebe kou gue, o sasaj ilo kelebe Godiha ta dulo, hohogeye idiye, kenou si dia tefebou mei kaha, Godiha tabe hiyefei dulo idiyo mei. Tefeleduguye hagumou be, die damaleyodeibe tou fogou le idi.

¹⁴ Nale hou aye ti yokou hebesie kaha sibigebe kou gue, o sasaj dia Godiha ta kou dulo idiye, kenou si sa sibige kaha hagi kagei kagei kokou fimajbou, sele hiyedo molo sagaj fimajbou, fiye tagai daga dagabou olou fei kahage Godiha ta ke akogoumou, sibige ta ma idiyo mei.

¹⁵ Kenou si nale hou mihi bolofei kokou hebesie kaha sibigebe kou gue, o sasaj kedia Godiha ta dulo defeido tolou mou damaleyodema sesele ili. Die fimajbe doudo, bolonou dalagua. Neledo dege dala kaha degemou, diame nale sibige maj ke sagaj dalagua.

*Obe kamaj dou migiemou be, bilika hayedu dogogudiyo mei
(Mak 4:21-25)*

¹⁶ Yesuha haba kou gue tobou, obe kamaj dou migiemou be, bilika hayedu dogogudiyo mei. Fafai hayedune ta dogogudiyo mei, moso tama kele dogogudi, o mosokou felieye, kamaj hohog ke dugumabadomou.

¹⁷ Bi olou fei womogou dalagua keme habage tama degele ile. Bi olou fei oye gogu dalagua keme habage tama degegouba, oye kuhe duguo tawale ile.

¹⁸ Kegemou, ni ta ta dulobe, defeido duma. O taha bi ilo kele dalababe, Godihage tage dogou guba, bi sudo degele. O taha e bi hiyefei mei debabe, e bi huyadefei e fiye daladadili keme Godiha molo uyuode tobou.

*Koyobe Yesuha e adiou bou e mala diabou?
(Matyu 12:46-50; Mak 3:31-35)*

¹⁹ Kegemou, Yesuha e adiou bou e mala diabou de e dugulamou kou haguasieye, o sasaj kefei sudo kaha diou gu kaha degemou, dia fele dugulo sagaj mei.

²⁰ O tae Yesukou tobou, ne adiou bou ne mala diabou haguasie, mihi kou tafalaguai, na dugulamou degele ili.

²¹ Kenou si e sima kou gue tobou, Godiha ta dulo damaleyodema seseli o sasai kediame ma adiou bou ma mala diabou debe kehe.

*Yesuha tobou mou, wi hiyedo ke mei degei
(Matyu 8:23-27; Mak 4:35-41)*

²² Sawisie ta, Yesuha, e dabal degedi o kediabou de mosole ta tila kokou fologamou, di ohueiyai ilobou imebeede tobou.

²³ Mosole imou, Yesu e yogou gua tiei. Tilamou, wi hiyedo haguei. To bobouye mosole foudu huei hiyedo gobou gi solugi, amamamou, dia makolo hafei degei.

²⁴ Kegeimou, dia Yesu tile haguagemou, Hiye O, Hiye O, dibe makoladiyode tobolou i. Dia kege tobou mou, Yesuha hagua, wibou to boboubou ke akogumou, olou fei mei degei.

²⁵ Mei degeimou, e diamokou yodu, ni kadegemou amokou damaleyodele iyo mei? Dia kesigie, gue hiyedo degemou, dio unou tugulo tobolou i, o koume koyodo? Wibou to boboubou kahane e ta dulomou, mei degeliyode tobolou i.

*Yesuha duo kasagai, o takou dala ke igile mugu
(Matyu 8:28-34; Mak 5:1-20)*

²⁶ Kegemou, Yesubou e dabal degedi obou kedia mosoleye sa Gerasakou ile fologai. Sa Galilikou ge sa Gerasabe ohueiyai ilobou dala.

²⁷ Mosole dogoguo fogou imou, duo kasagaiye tou o ta hagua, Yesu gelegu. O keme yukuei kadiyo mei, yoiu kege siadi. Mosokou tiadiyo mei. Eme tei widaiya tiadi.

²⁸ O kaha Yesu duguomou hagua, Yesuha tafala hafei dege yubu sugulo fiamou duwoli, ta dedeido dege haguia tobou, Yesu, nage damaledo Godiha Dihi. Na amokou kagelamou? Na a hobou makodayedei.

²⁹ Yobe, Yesuha duo kasagai kokou ta neledo dege, na o kou tou fogou fogou iyede kou tobou kaha degemou. O keme afudo duo kasagaiye tou yoiu kege daladi. Oyege e dobogou ubou abogou ubou tigi neledoye kou tiga idiye, kenou si e tigi ke kagisemamou kama fodi. Duo kasagai kahage e wolou mou, sa o meiya ke siadi.

³⁰ Kegemou, Yesuha emokou ne hube koyo? de yodu. Ma hube Amiyode tobou. Yobe, duo kasagai be sudo e duledu fologai kaha.

³¹ Kege tobou mou, duo kasagai kedia Yesukou ta neledo dege, nage eibe igisouba, ulou sasado kodu fiasigilebe dafayode tobolou i.

³² Sa kelege, bitou huyadefei ta hafei dege dala kokou be, wai sudo biye nala deleigui. Kegemou, Duo kasagai kedia Yesukou neledo dege kou gue tobolou i, na ei tobou ba, ei yaba, wai kedia duledu fologalebe de bolu? Yesuha ni imabeedeimou,

³³ duo kasagai kedia o ke tou fogou ya, wai kedia duledu fologai. Fologoumou, wai kedia foukua ya, tiahaiya ke ohueiyai kokou fogu fiasigeimou, toye togolou hobogou.

³⁴ Kegemou, wai sudo ke dia dalaguadi o kedia ke duguomou, kama fosige ya, sa hiye kileyabou, sa sa hafeiya kebou olou fei ta ke susulo tobou mou suluguei.

³⁵ Tobou mou suluguamou, o sasai kedia kage degeiye degei domou dugulamou haguasie, Yesukou felega dugube, duo kasagaiye tou fogou mou bolu degei o keme Yesuha abogou hafei dege duwomou dugulo i. Fi totou degei keme mei degei. E yukuei kama duwomou, dia ke duguomou, gue degele i.

³⁶ O die dihoeye Yesuha ke degeimou dugulo i kediage o kedi amokou o duo kasagaiye tou ke bolu degei kaha ta ke susulo tobolou i.

³⁷ Sa Gerasa tie o sasai kedia ta ke dulomou, Yesukou ta neledo dege, na ei sa kou tou fogou ba, sa ta fogou iyede tobolou i. Yobe, dia gue hiyedo degele i kaha. Kege tobolou imou, e mosole foudu folomou bohoulou ma ila degeimou,

³⁸ o duo kasagaiye tou bolu degei kaha emokou neledo dege yodu, na boloyodeiba a nabou de de ile? Kenou si Yesuha tobou, na fogou i.

³⁹ Na ne mosokou ileba, Godiha na dogou gulamou degagai olou fei ke diamokou tobou yedei. Kegemou, o kaha fogou ile, sa kileya ke Yesuha emokou degagai kaha ta ke tobou mou siei.

Yesuhā sasaj̄ dihi tei ta haguagi, haba do sasaj̄ tane e yukueikōu kugumōu bologuomōu bolō degei
(Matyu 9:18-26; Mak 5:21-43)

⁴⁰ Kegemōu, Yesu e bohōlōu mā ile, ohueiyai ilobōu foloumōu, o sasaj̄ sudo kediā hohō hihyedo degele i, diage eme toto haguayadomōu dia dalagua kahā degemōu.

⁴¹ Foloumōu, o ta haguei. E hūbe Jairus. Eme egei mosō dia daladi o. E hagua, Yesuhā tafala kokōu hafej̄ dege yubu sugulo fiyamōu duwoli, nā mā mosōkōu iyede tobou.

⁴² Yobe, e sasaj̄ dihi tanōu feibe tolo iladi. Sasaj̄ dihi kahā e sadebe olōu feibe 12 sagaj̄ kege.

Kegemōu, Yesuhā o kebōu de imōu, o sasaj̄ sudo kediane e silēmāmōu susuguo muguo yai.

⁴³ Ali duo kokōu be, sasaj̄ ta tefelei. Sasaj̄ keme tiai duguo deleibe, sadebe olōu fei 12 kege mei degei. Kenōu si o tae e do ke milōu mōu be, ta bolō degediyo mei.

⁴⁴ Sasaj̄ kahā Yesuhā tobeya ke amafej̄ hagua, e yukuei sasado kahā figi kokōu kugu. Yukueikōu kugumōu, kelegenōu e tiai ke totodo mei degei.

⁴⁵ Kegemōu, Yesuhā kōu gue yodu, koyohā a kugulou? Diā olōu fei, a mei, a mei de tobolōu i. Pitahā tobou, Hiye O, o sasaj̄ sudo nā silēmāmōu, tōu golōu mā dala kuheyode tobou.

⁴⁶ Kenōu si Yesuhage, o tahā a kuguyodei. Mā nelē ilo kele a tōu fogōu mōu duguluyode tobou

⁴⁷ Sasaj̄ kahā e ta mogogolōu sagaj̄ meidade tawai. Kegemōu, e dio kolomā hagua Yesuhā tafala hafej̄ dege yubu sugulo fiyamōu duwoli, o sasaj̄ dihile kele yoŋu degei ke tobou, a nē yukueikōu kugumōu, mā dobe totodo bolō degeiyode tobou.

⁴⁸ Kege tobōu mōu, Yesuhā emokōu tobou, mogo dihi, nā amokōu damaleyodei kahā bolō degei kehe. Nā ile, bologuado dalayede tobou.

⁴⁹ Yesu tā tobolōu tafalamōu, egei mosō dia daladi o Jairushā e dabai degedi o ta kahā hagua, Jairuskōu, nē dihibe tolo i kahā degemōu, Tisakōu delei degedayede tobou.

⁵⁰ O kahā ke tobolōu ke dumōu be, Yesuhā Jairuskōu, nā hobōu gue degeda. Nā damaleyodeibasi, nē dihibe bolō degeleyode tobou.

⁵¹ E ile, Jairushā mosōkōu falamōu, o sasaj̄ ilo kelebe folodamabeedei. E Pitabōu Jonbōu Jemsbōu, dihi kahā e ayebōu e adiōu bōu dinōu fologamebeede tobou.

⁵² Fologamōu dugube, o sasaj̄ kediā dihi kahā sihou gosolo imōu, e kōu gue akoguo tobou, nī hobōu gosodama. Dihi koŋume teli mei, eme yogōu gua tiei tilayodei.

⁵³ Kege tobōu mōu, diā emokōu yilō i. Yobe, diage dihi keme damaledo teidade tawale i kahā degemōu.

⁵⁴ Kenōu si Yesuhā sasaj̄ dihi tei ke dobogoŋukōu toloū tobou, sasaj̄ dihi, nā haguayede tobou.

⁵⁵ Sasaj̄ dihi kahā e fi keme bohōlōu mā ile folo, toto gehe dege haguaj̄. Haguomōu, Yesuhā dihi kahā e adiōu bōu e ayebōu diliemokōu be, dihi kōu nalē nē mabeede tobou.

⁵⁶ Sasaj̄ dihi kahā e ayebōu e adiōu bōu diliege kesigile imōu, Yesuhā tobou, koŋu degelibe omokōu tobōu damabeedei.

9

Yesuhā o olōu fei 12 kege kediamokōu dabai nei
(Matyu 10:5-15; Mak 6:7-13)

¹ Yesuhā o olōu fei 12 kege kediā haguismōu, diā haguasieimōu, e yoŋu e huya ke diāmokōu nelē nēmōu i. Ke neibe, duo kasagaj̄ igiselebōu, haba do kagei kagei bologuālebōu kahā nelē ke nēmōu i.

² E diā tobōu mōu yai, Godihā wolōu daladi tā ke hehegieba, haba do o sasaine bologuāmadomōu.

³ You yale dalamōu, e diāmokōu kōu gue tobou, nī dabai dege ilababe, bulukai tōu dama, ye koŋudama, nalē sadama, sele sadama, yukuei tōu mugune bolōu kadamabeedei.

⁴ Nī sa ta ile, mosō ta foloubabe, mosō kokōu nōu dalali, sa ke kuhe tōu fogōu ya degama.

⁵ Sa ke tie o kedia ni die mosokou wolou folo ho fogou babe, sa ke tou fogou fogou ima. Ni ilababe, abogoukoku duotele dala ke igile filaba kuhe fogou ima. O kediage ni kege degeli ke duguobabe, die midihog kasagai kaha hebebe moloou daladade tawale ileyode tobou.

⁶ Yesuha kege tobou mou, e dabai degele idi o kedia ya, sa sa keleya suluguali, Godiha ta uwo bolofei ke hehegiei. Do o sasaine bologuoumou, bolu degele i.

*O Herotha Yesube koyo de tawalamou degei
(Matyu 14:1-2; Mak 6:14-16)*

⁷ Kelegebe, sa Galili dia daladi o Herotha o sasaiye Yesuha dabai degegadi ke tobolou imou dulomou, e ni hiyedo mai. Yobe, o ilo kelege Yesu eme fafeleya degedi o Jon kou tolo i kaha haba haguag gehe degeiyode tobolou i.

⁸ Haba o ilo kelegebe o Elaijahaga tamaga degeiyode tobolou i. Haba ilo kelegebe habage-degele-duguo-tobou di-o ta, afu tolo i kaha haguag gehe degeiyode tobolou i.

⁹ Kenou si Herotha tobou, Jonbe a kou gabagi diafou mou tolo i. Kenou si midihog gehe gehe degemou siadi o kou tobolou imou dolu keme koyo? A o ke dugulo sagai degeliyode tobou.

*Yesuha o 5,000 kege kediamokou nale nei
(Matyu 14:13-21; Mak 6:30-44; Jon 6:1-13)*

¹⁰ Ta-bolofei-mala-suluguadi-o kedia bohoulou ma haguasie felegamou, dia dabai degemou suluguei ke Yesukou susulo i. Susulo ima mei degeimou, e dianou sosogou mou, sa hu Betsaidakou yai.

¹¹ Youmou, sa ke tie o sasai kedia Yesuha ili ke obe tobolou imou dulomou, sesele yai. Kegemou, Yesuha dia e sesega haguasieimou duguomou hohog degei. E Godiha wolou daladi sa kaha ta ke diamokou hehegiei. Do o sasaine bologuoumou bolu degele i.

¹² Habido degeimou, e dabai o olou fei 12 kege kedia haguasieimou tobou, na o sasai kefegu ke tobou ba ya, sa sa hafei kokou ya ke nalebou tiale mosobou de ka yamabeedeiba, dioou yale. Sa di dala kuokou be moso meiyodele i.

¹³ Kenou si e diamokou sima tobou, nalebe ni diamokou nale nema. Dia tobou, eibe ou si olou fei houyosi kegebou, haba miye bolou kegenou fei dalayode tobolou i. Na tagalibe, o sasai sudo koujudia nale ei seleye mamouuyedili?

¹⁴ O olou feibe 5,000 sagai kege.

Kegemou, Yesuha diamokou, o sasai olou fei ni 50 sagai kege kefegu biyo, 50 sagai kege kefegu biyo demabeede tobou.

¹⁵ E dabai degedi o kedia kege tobou mou, o sasai olou fei kedia kege duweguei.

¹⁶ Duwoguamou, Yesuha ou si houyosi kege kebou, miye bolou kebou de mala tolou, hebenitou daladuguomou, Godikou bolofei yode tobou. Tobou mamou, ou si kebou, miye kebou de bafigima, e dabai degedi o kediamokou neimou, ni o sasai kediamokou fimabeede tobou.

¹⁷ Fimou, o sasai olou fei kedia nale nalag iligi guokou degele i, nale ke olou fei mei degele ili mei. Isimo fogou ke tigi mosog tegei olou fei 12 kege kodu saga i.

*Pitaha Yesube Godiha makaiyode tobou
(Matyu 16:13-19; Mak 8:27-29)*

¹⁸ Sawisie ta kelege, Yesuha esofei dihog baga tobolou duwomou, e dabai degedi o kedia ebou de deleigui. Dalaguali, e diamokou kou gue yodu, o sasai kediage ame koyodade tawale iya?

¹⁹ Dia emokou kou gue tobou, o ilo kediage name fafeleya degedi o Jonyode tobolou ili. Haba ilo kediage Elaijayodele ili. Haba iloyege habage-degele-duguo-tobou di-o tanou ta afu kou le tofou kaha haguag gehe degeiyode tobolou iliyodei.

²⁰ Yesuha tage yodu, haba niou ge ame koyoyode tawale iya? Pitaha tobou, name Godiha makai o Kelesuyodei.

*Yesuha yufido eme tolo ileba, haguag gehe degeleyodei
(Matyu 16:20-28; Mak 8:30-9:1)*

²¹ Kegemou, Yesuha e dabai degedi o kediamokou neledo dege tobou, nige ame o keyode tobou damabeedei.

²² E haba tobou, O Kediã Dihi ɛme do hiyedo duguba, odo odobou, mogou du dalaguadi hiye obou, Mosesha kuolou yo dulo i obou olou fei kediã e tobekou mugulo. Eme wouba tolo ile, sawisie kamadia kege mei degeiba, haba hagua gehe degeleyodei.

²³ Kegemou, e diamokou tobou, o koyoha a seselababe, e yo[usie huyafei degeba, yo[ui e hebe fufuguomai hebeleba, sawisie olou fei a seseyede tobou.

²⁴ O koyoha yo[ui e finou tolou subabe, e fi keme mei degeiba, tolo ile. Ha o koyoha ma habage sesele iligi toubasi, o keme fi tofousogo tofolou ke molo[ui.

²⁵ O taha sa sibige kuokou bimai olou feido kou molo[uiye, haba e fi gehe ke mou li mei dalali toubabe, bi olou fei kahage e fi be ta dogou gulo mei.

²⁶ O koyoha abou ma tabou de tobekou mugubabe, sawisie ta, O Kediã Dihiha yo[ui e hohobou, e Aye Godiha hohobou, e Ayeha esol o kediã die hohobou de haguale kelegebe, e o kehe tobekou muguba, sidifi hiyedo degele.

²⁷ A nimokou damaledo tobolou kuhe. O ilo kuokou tafalagua kediã teli mei dalaguadi, Godiha o sasai wolou dalale ke kuhe tama degeiba dugulo ile.

*Yesuha tou bohoulou mou gehe degeimou dugulo i
(Matyu 17:1-13; Mak 9:2-13)*

²⁸ Yesuha kege tobou mamou dalali, sawisie dimayosi sagai kege mei degeimou, e Pitabou Jonbou Jemsbou de bitou kotou diho baga tobou lamou wou ma i.

²⁹ E diho baga tobolou duwoli, e midihohoulou mou gehe degemou, e yukueine fodo degema hoho hiyedo degeimou dugulo i.

³⁰ Hoho hiyedo degeimou kelege dugube, o bolou, Mosesbou Elaijabou * dilie Yesubou de ta kolo imou dugulo i.

³¹ O kedilie Godiha hohobou de tama degemou, Yesubou de ta kolo i. Godiha e tobou mou haguei kaha, diliege e sa Jerusalemkou ileba tolo ile kaha ta ke ta kolo i.

³² Pitabou e yogo diabou debe yogou gua tiasigei. Tiei kesigiemou dugube, hoho kaha Yesu silema dalamou dugu. O bolou Yesubou de tafalaguamou dugulo i.

³³ O kedilie Yesu tou fogou yala deimou, Pitaha Yesukou tobou, Hiye O, di kou le tofolou be bolou. Ei moso dihifei kamadia kege kou le togolo. Tabe ne moso, tabe Mosesha moso, tabe Elaijah mosoyodei. Ta e tobolou keme yo[uge ta tawali mei.

³⁴ Pitaha kege tobolou tafalamou, mabiye migilemou, dia olou fei gogumou, dia gue hiyedo degele i.

³⁵ Mabi timi kilege ta uwo ta kou gue tobou mou du, ko[ume ma Dihi. A ma dabai degeyadomou makai. Ni e ta dumabeedeimou dulo i.

³⁶ Ta uwo ke tobou mei degeimou dugube, Yesuhanou tafalamou dugulo i. Kenou si dia ke dugube, diage omokou ta tobolou ili mei.

*Yesuha o dihi ta duo kasagaiye tou ke bologuoumou bolou degei
(Matyu 17:14-21; Mak 9:14-29)*

³⁷ Tiei sabiyamou, Yesubou e yogo diabou dia bitou ke tou fogou muguoumou, o sasai sudo haguasiemou, Yesu alikou gelegulo i.

³⁸ O ta, o sasai timi kile delei kaha tobou, Tisa, na ma dihi ko[ui dugu. Eme ma dihi tanou do.

³⁹ Duo kasagai taha ma dihi tou mou be, e kesigie gou guamou, dio koulugi, mogouya tuo feledi. Duo kasagai kaha ma dihi duledu folomou, e tou ke makoumou be, toto tou fogou fogou idiyo mei.

⁴⁰ A ne dabai degedi o kediãmokou duo kasagai ke igile muguyedeiye, kenou si dia ta igile mugulo sagai mei.

⁴¹ Yesuha ta ke dulomou tobou, ifi kou bou gebe o sasai nime ta damaleyodele iyo mei. Ni fimajbou, ni midihobou debe doudo mei. A nibou de hiyedo dalalebe dafa. A ni kou tou fogou lamou degeliye, kenou si ne dihi keme amokou mala hagua.

⁴² Dihi mala hagumou, duo kasagai kaha degeiye, dihi ke mihikou fiamou, dio kolo tilei. Kegeimou, Yesuha gofo[ui dege tobou, na dihi ke tou fogou fogou iyedeimou, dihi ke bolou degei. Bolou degeimou, Yesuha dihi ke e ayekou bohoulou nei.

* 9:30 9:30 Mosesbou Elaijabou diliebe Juda o kediã kou guai o bolou, afudo kou tofigie.

⁴³ Kegemōu, o sasaj̄ olōu fei kediā Godihā nelē hiyedo ke duguomōu kesigile i.

Yesuhā haba tage eme tolo ileba, hagua gehe degeleyodei
(Matyu 17:22-23; Mak 9:30-32)

O sasaj̄ kediā Yesuhā dabai degegai olōu fei kokōu fi hiyedo mā imōu, e yoŋu e dabai degedi o kediāmokōu kōu gue tobou,

⁴⁴ n̄i tā a tobōu ladi koŋu defej̄ido duma. O Kediā Dihibe oe ho o kediāmokōu sesegulo ileyodei.

⁴⁵ Kenōu si tā kaha sibigebe mogogou delei kaha, diā ta tawale ili mei. Diā tā kaha sibige ke emokōu yodulobe gue degele i.

O koyobe hiye o?
(Matyu 18:1-5; Mak 9:33-37)

⁴⁶ Kegemōu, Yesuhā e dabai degedi o kediā, o koyobe hiye o degele domōu dioŋusie tāe biya i.

⁴⁷ Yesuhā die fimaj̄ ke tawalemōu, e dihi huyadefej̄i ta malā hagua, hafej̄ido kele tefegi.

⁴⁸ Tafalamōu, e diāmokōu tobou, o koyohā amokōu damaleyodemaba, dihi koŋu dogōu gubabe, o kahage abōu de dogōu gulu. O koyohā a dogōu gubabe, o kahage mā Aye, a tobōu mōu haguei keŋe dogōu gulu kehe. Yobe, n̄i kile o ta h̄u mei mabōu s̄a degei dala keme, Godihā dihile kokōu be eme hiye dege dala kaha degemōu.

O n̄imokōu ho degeiyo mei keme n̄i mogodo
(Mak 9:38-40)

⁴⁹ Kegemōu, Jonhā Yesukōu kōu gue tobou, Hiye O, ei dugube, o tahā ne huya ke duo kasaj̄i, o sasaj̄i duledu fologai ke igisemōu sumōu dugulo i. Kenōu si o keme dibōu siadiyo mei kaha, ei e akogulamōu degele i.

⁵⁰ Yesuhā tobou, n̄ige hobōu akogudama. O n̄imokōu ho degeiyo mei keme n̄i mogodo.

Yesubōu e dabai degedi obōu diā sa Jerusalemkōu yolugi, ali titiamōu yai

(Tā Hiye 9:51-19:28)

Sa Samaria o kediage Yesube diāmokōu hagueiye domōu akogulo i

⁵¹ Godihā Yesu malā hebenitōu ile sawisie hafej̄i degeimōu, Yesuhā sa Jerusalemkōu ileyodema fi nelēdo hebeni.

⁵² E ilamōu, o ilo kediāmokōu, n̄ime n̄ibukōu yamabeedei. Kegemōu, diā ya, sa Samaria kile sa ta kokōu fologamōu, e haguale ke doususulamōu degele i.

⁵³ Kenōu si sa ke tie o sasaj̄i kediā Yesu die mosokōu wolōu folobe dafa i, eme sa Jerusalemkōu ilamōu ili kaha degemōu.

⁵⁴ E dabai degedi o bolou, Jems dilie Jon dilie ke duguomōu, Yesukōu yodu, Hiye O, n̄a tagaibabe, ele hebenitōu haguisa tobōu ba, douye migileba, sa ke tie o sasaj̄i douye nale?

⁵⁵ Kenōu si Yesuhā bohōlōu mōu, diliemokōu gofoŋu degei.

⁵⁶ Kegemōu, diā fogōu ma sa takōu yai.

Yesuhā obe e habage sesele ile midihō ke tobou
(Matyu 8:19-22)

⁵⁷ Kegemōu, Yesubōu diā aba yolugi, o tahā emokōu, n̄a sa kilija ibabe, a seseganōu sialecode tobou.

⁵⁸ Yesuhā sima tobou, s̄i sobe e tiadi ulou moso dala. Haba sione die tiadi timōu dalagua. O Kediā Dih̄i enōu si tiadi moso ta dala meiyodei.

⁵⁹ E iligi, o takōu, n̄a mā habage sesega haguayede tobou. Kenōu si o kaha kōu gue tobou, Hiye O, n̄a a tōu fogōu ba a ile, mā aye tei widamaba hobōu haguale.

⁶⁰ Yesuhā emokōu tobou, gebe mei. O kōu tofigiei kediā dioŋu die o dioŋu widaga ile. N̄ame ile, Godihā wolōu daladi tā ke hehegieyedei.

⁶¹ Youmōu, o tahane Yesukōu tobou, Hiye O, age n̄ame kōu seseleye, kenōu si kōu bōu gefeibe n̄a a tōu fogōu ba a ile, mā sosōu diā egema fogōu ba hobōu haguale.

⁶² Yesuhā sima kōu gue tobou, o koyohā widio dege iligi, haba bohōlōu habagekōu dugubabe, eme Godihā wolōu daladi koŋumahā dabaike ta degele sagaj̄i mei.

10

Yesuha o 72 kege tobou mou ya, e dabai degele i

¹ Kegemou, Hiye O Yesuha haba o 72 kege maka degemamou, o bolou sa ta imou, o bolou sa ta imou dele i. E diamokou tobou mou yai, sa olou fei youu habage kou ileya kokou nou yai.

² Yala degeimou be, e diamokou kou gue tobou, nale segei sudo hebe haimikou suwi degeiye, kenou si segei mouudi obe sudo mei. Kegei kaha, nige hebe hai obou kokou diho baga tobou basi, ege e dabai o kediamokou tobou ba dia ya, nale suwi degei ke mouuma hagua kefegulo ile.

³ Ni ima. Duma, a nimokou tobou ba yalebe, nime wai sipsip dihi si so timiya kile suluguale ke sagai kenou tefele suluguale.

⁴ Ni yalababe, sele sadi mala idama, ye kouudama, tamakane kadama. Ni alikou o ta gelegebabe, agali bolofeiyoude tobou dama. Totonou imabeedei.

⁵ Yolugi, moso takou foloubabe, ni moso obou kokou bologuado dalayede tobou ma.

⁶ Moso obou keme e fi bologuado dalababe, e bologuadonou dalale. O tanou ta e fi bologuado dala mei debabe, niou nou si bologuado dalaguale.

⁷ Nime moso kokou foloubabe, moso kokou nou dalama. Ni nalebou hueibou dia nelj kenou fei na dema. Yobe, dabai degedi o keme e dabai degedi kaha hebe kou moloou dala kaha degemou. Moso moso titiamou suluguadamabeede tobou.

⁸ Ni ya, sa ta folouba, o kedia ni wou ma ya, die mosokou foloba, nimokou nale ta nejbabe, ni nalenou.

⁹ Sa kokou be, do o sasai bologuouba, bolu degele iba, diamokou be, Godiha ni wolou dalalebe hafej degeliyode tobou ma.

¹⁰ Ni sa ta folouba, o kedia nime die mosokou wou ma folo ho fogou babe, ni mulu, sa kaha alikou tafalaguali kou gue tobou ma,

¹¹ Ni sa koumah duotele, ei abogou kuokou dala keme ei igile filaba, hobou fogou ile, ni midih kasagai milolou kaha degemou. Niou tawaihou, Godiha o sasai wolou dalalebe hafej degeliyode tobou ma.

¹² A nimokou tobolou kuhe, uwage sawisie kelegebe, sa kokou be hagi dugulo, sa Sodomkou dugu sagai kegei dugulo mei. Hagi, sa ke tie o sasai kedia dugulo ile keme hagi hiyedo folodo.

*O sasai damaleyodele ili mei kediamokou be solou do hiyedo
(Matyu 11:20-24)*

¹³ Yesuha haba tobou, sa Korasinhou, sa Betsaidahou kele tie o sasai diama, niou tawaihou. A sa Tairbou sa Saidonhou kokou ile, midih gehe gehe, ni dihi kokou milou gai sagai kenou tefele milou gai debabe, dia fi bohou ma, midih kasagai degele idi ke solou do degeliyodema hegibe, yukuei kasagai kama, dou kugulokou duweguei.

¹⁴ Kegei kaha, Godiha ta sale sawisie kelege, hagi nimokou hagua kogulobe, sa Tairhou sa Saidonhou kedia dugulo sagai kegei mei, hagi ni dugulobe hiyedo folodo dugulo ile.

¹⁵ Sa Kaperneam o sasai diama, ni niou sie hebele foguoba, hebenikou de fologale? Kegele mei, nime muguaba, o sasai tofigiedi sa kokou dalaguale.

¹⁶ Kegemou, Yesuha e dabai degedi o kediamokou haba tobou, o koyoha ni ta dubabe, eme ma tane dulu. O koyoha ni tobekou mugubabe, eme ane tobekou mugulu. O koyoha a tobekou mugubabe, eme Godi, a tobou mou haguei o kene tobekou muguluyode tobou.

O olou fei 72 kege kedia bohoulou ma haguasiei

¹⁷ Kegemou, o olou fei 72 kege, Yesuha tobou mou yai kedia sulugua dema, bohoulou ma haguasie felega, hohu dege tobolou i, Hiye O, ne huya ke duo kasagai kediane ei ta dulo idiyode tobolou i.

¹⁸ Yesuha diamokou tobou, age Tamabe hebeni tou fogou, mihikou fiyoumou dugube, dibie bila naj sa degeimou duguyodei.

¹⁹ Duma, a nele hiyedo nimokou nei kaha, nige beibou homogubou sasale abogouye tofou tofou makolonou Nele hiyedo kahage gofou degedi o Tamaha nele kene nige sasale gabalenou. Ni ta makolo mei.

²⁰ Nj neleḡ hiyedo keḡbōu dalali, duo kasagaj kediā nj t̄a dulo idi kokōu hohō degedama. Godihā nj h̄u hebeni kuguo kokōu nalāgai dala keḡnōu hohō degemabeede tobou.

Yesuhā hohō degemōu, ę Aye Godikōu bolofejyode tobou
(Matyu 11:25-27, 13:16-17)

²¹ Kelegebe, Duo Bolofejhā degeiye, Yesuhā hohō hiyedo degemōu kōu gue tobou, ma Aye, name agudiobōu sa sibigeḡbōu olōu fei kahaḡ Hiye O. A ḡamokōu bolofejyode tobolōu. Yobe, ne neleḡ keḡme nā tewe o kediāmokōu hehegili mei, haba o sasaj, dioḡusie sisigō sagaj dege dalagua kediāmokōu nōu hehegiei kahaḡ degemōu. Damalędo, ma Aye, noḡḡu tagai sagaj keḡnōu tefele degei.

²² Yesuhā haba kōu gue tobou, Aye Godihage bi olōu feibe ma dobogoḡḡu tagetōu kōu dogogu dala. Ę Dihibe o tae ta tewe mei. Ę Dihibe Aye Godi yoḡḡunōu si kōu tewe. Aye Godine o tae ta tewe mei. Ę Dihi yoḡḡubōu, haba o sasaj, ę Dihihā ę Aye kōu hehegiei kediānōu si Aye Godibe kōu tewe.

²³ Kegemōu, Yesuhā bohōlōu mōu, ę dabai degedi o kediāmokōu nōu kōu gue tobou, nj dugudi sagaj ke o ilo kediā dugubabe, diā hohō degelenōu.

²⁴ Kegei kahaḡ, a ḡimokōu tobolōu kuḡe. Afu kōu guai o kediā deleigui kelegebe, habage-degele-duguo-tobōu di-obōu, hiye obōu s̄udo kediage ifi nj dugulo ili koḡḡume, diāne dugulo sagaj degele idi. Keḡnōu si diā ta dugulo ili mei. Nj dulo ili koḡḡume diāne dulo sagaj degele i. Keḡnōu si diā ta dulo ili mei.

Yesuhā t̄a makaibe sa Samaria o tahā Juda o ta dogōu gu kokōu maḡ tobou

²⁵ Kegemōu, sawisiei ta Moseshā kuolōu yo du o tahā haguā, Yesu tefele dugulamōu yodu, Tisa, aḡme kageibasi, fi tofousogo tofolōu ke moloḡḡu?

²⁶ Keḡnōu si Yesuhā ęmokōu yodu, Moseshā kuolōu t̄a kahage kage tobolōu? Nā t̄a ke husoḡbe, kage tobou dugulou?

²⁷ O kahaḡ Yesukōu tobou,
Nj Hiye O Godi tagalebe, nj solōu bōu nj duobōu nj fimajbōu kahaḡ olōu feido tagamabeedei. *Lo 6:5*
Nā noḡḡusie tagadi sagaj keḡnōu tefele, nogo diāmokōu ne kegenōu tagayedei. *Wok Pris 19:18*

²⁸ Yesuhā ęmokōu tobou, nā t̄a d̄oḡdo tobolōu keḡmeḡe. Nā kege degeibasi, nā fi tofousogo tofolōu ke moloḡḡu.

²⁹ Kegemōu, kuolōu yo du o kahage yoḡḡu ę fimajibe d̄oḡdoyodema Yesukōu hegilamōu kōu gue yodu, ma mogo ęme koyo?

³⁰ Kegemōu, Yesuhā t̄a makai ta kōu gue tobou, o ta sa Jerusalem tōu fogōu mōu, sa Jerikokōu fogōu i. Imōu, hiyou moḡḡudi o kediā alikōu mogogōu dalaguali duguomōu tolōu ma wala i. Diā ę yukuei olōu fei digisema, hilįgedo womamōu, ę tolonōu do alikōu kele tilamōu, diā fogōu yai.

³¹ Tilamōu, mogōu du daladi o tahā a keleya hagulugi dugube, o ke tilamōu duguo fogōu mōu mobolōu fiya fogōu i.

³² Keḡnōu tefei, o huḡi Livai o tahāne keleya hagulugi dugube, o ke tilamōu duguomōu, ęne mobolōu fiya fogōu i.

³³ Kegemōu, sa Samaria o tahā aba ke hagulugi dugube, o woma fogōu ke tilamōu duguomōu, ę solōu do hiyedo degei.

³⁴ Ę hagua, hafei dege bilo fiya duwoli, gusege huejibōu, tigi kolo huej gofoḡḡudobōu ke do kokōu sosōu guema tigigi. Tigigimamōu, ę wai d̄oki tagetōu dogogumōu maḡ ile, gabale tiadi moḡ kodu felei. Folomōu, ę do o ke bologuādo wolōu delei.

³⁵ Sabiyamōu, ę sele bolōu tamōu, moḡ obōu kokōu neḡemōu tobou, nā sele koḡḡu maḡaba, do o koḡḡu bologuādo wolōu dalayedei. A ile haguaba dugu, nā sele kage mei degei debabe, a keḡnōu tefele ḡamokōu bohōlōu neḡyode tobou.

³⁶ Kegemōu, Yesuhā Moseshā kuolōu yo du o kokōu yodu, nā kage tawaiya? O kamadia kege aba haguasiei kediāme koyohage o, hiyou moḡḡudi o kediā woma fogōu yai keḡbōu de mogo degelou?

³⁷ Kuolōu yo du o kahaḡ tobou, o solōu do dege dogōu gu kahayodei. Kegemōu, Yesuhage, ḡane ile, midihō keḡnōu tefele degeyede tobou.

Yesuhā Martabōu Mariabōu dilie mosōkōu ile duwei

³⁸ Yesubōu e dabai degedi obōu diā yolugi, Yesu e sa ta kokōu felei. Sa ke tie sasaj ta, e hube Marta, e Yesu wolōu ilemōu, e sosou diā mosōkōu felei.

³⁹ Martahā e malāsaj ta delei, e hube Maria. Maria e hagua, Hiye O Yesuhā abogōū hafejido dege duwoli, e tā tobolōu ke dusuā duwei.

⁴⁰ Martahā esofej nale dabai hiyedo degeligi, e fi hiyedo mamōu, Yesukōu hagua, Hiye O, mā malāsaj eme dabai tōu fogōu mōu, nale dabai e a masofej degeli. Nā keme tawaiyo mei? Nage e a dogōu guyede tobōu.

⁴¹ Hiye O Yesuhā e tā sima tobou, Marta, Marta, nāme hagi kagei kagei kokōu fi hiyedo molu.

⁴² Kenōu si nāme fi tanōu fei mayedei. Bi Mariahā mōu lamōu degeli keme bolofejido. Kegei degemōu, dage keme hobōu akogudamebeede tobou.

11

Yesuhā diho bagā tobōu di midihō ke hegi
(Matyu 6:9-15, 7:7-11)

¹ Sawisie ta, Yesuhā sa ta kokōu diho bagā tobolōu duwei. E diho bagā tobou mei degeimōu, e dabai degedi o tahā emokōu kōu gue tobou, Hiye O, nā ei diho bagā tobōu di hegi, afu Jonhā e dabai degedi o kediamokōu hehegiei sagaj kege.

² Kegemōu, Yesuhā diamokōu kōu gue tobou, nī Godikōu diho bagā tobolōu be, kōu gue tobōu ma,

Aye, ne hube Godi, ei ne hū bolodo ke hebele fogulamōu.

Nā hagua, ei wolōu dala.

³ Nā sawisie olōu fei eimokōu nale ne.

⁴ Ei midihō kasagaj o ilo kedīa eimokōu milōu di ke gebe meiyodedi kahā degemōu, nage midihō kasagaj ei milōu ga idi ke gebe meiyode.

Tefeledu ta eimokōu hagubabe, nā akogogue.

⁵ Kegemōu, Yesuhā diamokōu haba tā makai ta kōu gue tobou, nī o tahā huliamedo ile, e mogo tahā mosōkōu foloba, mogo, nā a ōu si kamadia kege ne,

⁶ mā mogo ta e ahukōu gedo hagua, mā mosōkōu feleiye, a nale nele meiyode tobolōu.

⁷ Kegeiba, o mosōdu tila kahā sima tobolōu, nā amokōu dabai hiyedo neda. Abōu mā sisigobōu eibe a tefema kōu tiasigei kahā. A haguāba, namokōu nale nele sagaj mei.

⁸ A nīmokōu tobolōu kuhe, mosō obōu kahā kōu dafaiye, kenōu si e haguāba, bi kagei, e mogohā tagali keme e nele. Yobe, ege kōu nele dafaiye, kenōu si e mogohā hiligedo haguaisamōu tobou kahā degemōu, e kuhe nele.

⁹ Kegei degemōu, a nīmokōu tobolōu kuhe, nī bi ta mōu lāba, Godikōu diho bagā tobōu babe, e nī yodulu keme nīmokōu nele. Nī koubabe, nī dugulo. Nī adikōu kogoubabe, ege a tefei ke nīmokōu soūgolōu.

¹⁰ O koyohā Godikōu diho bagā tobolōu yodumōu be, e moūudi. O koyohā koumōu be, e dugudi. O koyohā adikōu kogoumōu be, Godihage emokōu a tefei soūgōu diyode tobou.

¹¹ Aye diāma, nī kile o tae e dihihā e ayekōu miye ta neyedema yodubabe, e aye hage bei kasagaj ta de malā nele? Kegele meido.

¹² Haba dihi kahā e ayekōu sio ho neyede yodubabe, e aye hage homogu de malā nele? Kene kegele meidoyode tobou.

¹³ Sisigo aye diāma, nīme midihō kasagajinōu kōu milōu ga idiye, kenōu si nī sisigokōu be nale bolofejinōu nele idi. Kegemōu, nī tewe, nī o tahā nī Aye hebenikōu duwo kokōu Duo Bolofej ke neyedema yodubabe, nī Aye hage hohō hiyedo dege, o kokōu neledade tawale ile.

*O ilo kelege Yesube Belsebulbōu de * dabai degedyode tobolōu i*
(Matyu 12:22-30; Mak 3:20-27)

¹⁴ Kegemōu, Yesuhā duo kasagaj, tā mei degei o kahā duledu dala ke igile muguomōu, duo kasagaj ke fogōu i. Fogōu imōu, o ke tā fua tobōu mōu dulo kesigile i.

* 11:13 11:14 Belsebul e hū tabe Tamā.

¹⁵ O ilo kediage Yesuha duo kasagai igiseli keme duo kasagai kedia hiye o Belsebulha neleyenou degeliyode tobolou i.

¹⁶ Haba o ilo kedia Yesu tefeledugulamou kou gue tobolou i, na midihogeheta milou ba dugubasi, eige name Godiha tobou mou, hebenitou ge haguedade tawaleyode tobolou i.

¹⁷ Kenou si Yesuha die fimaj olou fei ke tawalemou, diamokou tobou, sa ta obiyei kedia diofusie fileba biyoubabe, sa kele obiyei keme makolo. O sosou tanou yene diofusie fileba biyoubabe, sosou keme diofusienou makoloyode tobou.

¹⁸ Kenou tefei, Tamaha e obiyei fileba, diame bologua ta dalaguale mei. Nige ame Belsebulha neleyenou duo kasagai igiseliyodili kaha degemou, a kuhe tobolou.

¹⁹ A duo kasagai igiseli keme damale Belsebulha neleyenou igiseli debabe, haba ni mogo diame koyoha neleye duo kasagai igisele iya? Ni yaba, diamokou kege yodubabe, diage ta ni tobolou keme doudo meiyode tobolou ile.

²⁰ Kenou si Godiha neleya ke, a duo kasagai igiseibabe, ni kou gue tawama, Godiha wolou daladi keme njimokou kou haguei daladade tawama.

²¹ O neledo taha aweki gofoudu ta tolou ba, e moso dia dalababe, e bimaj mosodu dala keme o tae ta hiyou moloou mei.

²² Kenou si o ta, e nelebe hiyedo kaha hagua fele biyama mei degeiba, moso obou kaha awakibou, biyadi bi olou fei ke hiyouye mofuma fogou ileba, e mogo diamokou fima mei degeiba, moso obou keme nele dege biyadi bi olou fei mei degele.

²³ Yesuha haba tobou, o ma mogo mei keme amokou ho maj o. O koyoha a dogou guo o sasaj kefeiyomei, keme o sasaj atiladi o.

*Duo kasagai e haba bohoulou ma hagueli
(Matyu 12:43-45)*

²⁴ Yesuha haba kou gue tobou, duo kasagai taha o ta tou fogou fogou ilemou, fafagai sa kokou misiholo timou ka sieye, kenou si e moso ta duguli mei. Kegemou, e kou gue tobou, a bohoulou ma ile, moso mayou hiyafogou hagueli kokou ile foloyode tobou.

²⁵ Bohoulou ma hagua, e mosokou folomou dugube, moso keme kofai tigima similou dalamou dugu.

²⁶ Kegemou, e haba ile, duo kasagai dolo kasagaido olou fei diyosi kege wou ma haguamou, moso kokou fologa deleigueli. Kegemou, o keme yofu yufi kasagai dege delei ke fogou mou, ifibe dolo kasagaido degei dala.

O kadegei o kedia hohogeheta hiyedo degeiya?

²⁷ Yesuha kege tobolou tafalamou, o sasaj kefei kilege sasaj taha emokou kou gue haguisa tobou, sasaj na mala felemou, bu nei kahage hohogeheta degeyedei.

²⁸ Kenou si Yesuha kou gue tobou, o sasaj Godiha ta dulo seselibe, hohogeheta degemabedei.

*O ilo kediage Yesuha midihogeheta ta milou yedele i
(Matyu 12:38-42; Mak 8:12)*

²⁹ Yesuha egei tobolou dalamou, o ilo kelene haguasie kefeguomou, syudo degeimou, e diamokou kou gue tobou, ifi kou bou gebe o sasaj kedia midihogeheta doudo mei kenou milolou dalagua. Diage midihogeheta milou ba dugulamou degele iliyee, kenou si midihogeheta ta milou ba dugulo ile mei. Midihogeheta, o Jonaha dugu sagaj kenou tefeledugulo ile.

³⁰ Yobe, afu Jonaha sa Ninive o sasaj kediamokou hegibe, Godiha e tobou mou hagueli ke hegi. Kenou tefeledugulo, O Kedia Dihihafi ifi kou bou ge dalagua o sasaj kediamokou hegilebe, eme Godiha tobou mou hagueli ke hehegile.

³¹ Haba sawisie Godiha ta sale kelegebe, sa aso mulu figi ilo ke wolou daladi sasaj* ene ta sale kokou tafalali, ege ifi kou bou ge dalagua o kedia ta sale. Yobe, eme sa ahudo, aso mulu kaha figi ilo kokou daladi sasaiye, hiye o Solomonha tewe bolofei ke du hagueli. Kenou si o ta ifi njibou de dala, eme Solomon gabai.

³² Sawisie Godiha o sasaj ta sale kelegebe, Ninive* o sasaj kedia ta sale kokou tafalaguali, diage ifi kou bou ge dalagua o sasaj ke ta sa ile. Yobe, Ninive o kediamou

* 11:31 11:31 1 King 10:1-10 * 11:32 11:32 Jona 3:5

Jonahā egei tobou moū dulomou, fi bohoolou i kaha degemou. Kenou si o ta ifi nibou de dala, eme jona gabai.

Dihobe tou ha kamai
(Matyu 5:15, 6:22-23)

³³ Yesuha haba kou gue tobou, obe kamai dou migiemou be, mala wogomou diyo mei. Bilika hayedu dogogudiyo mei, moso tama kele dogogudi, o mosokou felije, kamai hoho ke dugumabadomou.

³⁴ Ne dihobe ne tou ha kamai. Ne dihobolo dalabasi, ne tou olou feibe hohoyenou dalaba dugulo. Haba ne dihobokasagai degeibabe, ne tou ne olou fei huliya degei dalaba dugulo.

³⁵ Kegei degemou, no tawaihou, kegeligi hoho ne duledu dala keme somouba huliya degeiye.

³⁶ Ne tou be huliya degei ta dala mei, hohoyenou dalabasi, ne duledube hoho hiyedo, kamai douye hohogudi sa degei kaha dalaba dugulo.

Yesuhage Farisi obou, kuolou yo dulo i obou kediame midihobokasagai milou ga idiyodei
(Matyu 23:1-36; Mak 12:38-40; Luk 20:45-47)

³⁷ Yesuha egei tobou ma mei degeimou, Farisi o taha emokou, na abou de ma mosokou nale na de ile? de yodu. Kegemou, Yesuha o kaha mosokou ile folo, nale naladuwei.

³⁸ Nala duwoguali, Farisi o kaha dugube, Yesube dobogou bigili mei nale naladuomou duguomou e fi hiyedo mai.

³⁹ Kenou si, Hiye Oha emokou tobou, Farisi o diama, nime ni kopebou melekibou be tagetou nou bigile idi. Duledube sibigi hiyedo dalaye, kenou si ni ta bigile idiyo mei. Nebe, ni duledune sibigi dala. Keme kou gue, bimai duguo tagadi midihobou, haba midihobokasagai gehobou sudo amamai dala.

⁴⁰ Totou degele i o diama, o bimai tagetou milou gai o kahage, haba duledu milou gaiyode tobou.

⁴¹ Kenou si meleki foudu dala keme o bi mei kediamokou solou do nema. Ni kege degeibasi, nime Godiha dihile kele sibigi ta dalale meiyode tobou.

⁴² Farisi o diama, niou tawaihou. Yobe, ni kasalabou, sou bou, segei daga dagabou olou fei ke kefema dogoguemou i olou fei 10 kege dalaguamou be, tanou ta malamou, Godikou nelele idi. Ha, midihobolo ilo kelebe ni totou degele idi. Keme dou do midihobou, Godikou hoho degedi midihobou de. Midihobolo ke degedi degema. Midihobolo, ni kou degele idi kene tou fogou dama.

⁴³ Farisi o diama, niou tawaihou. Yobe, nime egei mosokou fologamou be, egei tobolou o ke hafeido dege duwogualenou tagale idi, o sasai kediage nime hubou odade tawamabadomou. Kefegudi sa kokou suluguadine, oe ni duguo agali bolofeyodele ile ke tagale idiyode tobou.

⁴⁴ Niou tawaihou. Nime tei kou widama wogomou fogou ke sa degei. Obe tageya kou ima haguama dele idiye, kenou si sa keme tei widagai sadade tawale idiyo meiyodei.

⁴⁵ Moseshu kuolou yo du o tahage ta ke dulomou, kou gue tobou, Tisa, na ta kegei ke Farisi o kediamokou tobolou be, na eimokou ne bou basia tobolou kehoyodei.

⁴⁶ Yesuha tobou, kuolou yo dulo i o diama, niou ne tawaihou. Ni bi hagi dege tigama, o sasai kediamokou maḏi* keme dia hebele sagai meiyede, kenou si dia hagi ke hebeli keme niou ge ta dogou gulo idiyo mei.

⁴⁷ Niou tawaihou. Ni kou guai o kediage habage-degele-duguo-tobou di-o woumou tofigiemou, widagai sa keme ni simiolou idi.

⁴⁸ Ni kege degedi kaha hegilibi, afu kou guai o kediage degedi keme nime boloyodele ili. Yobe, diage habage-degele-duguo-tobou di-o kediage woumou tofigile iye, kenou si ifibe nige widagai sa kelebe simiolou idiyode tobou.

⁴⁹ Kegei kaha degemou, tewe hiyedo o Godiha kou gue kou tobou, a tobou ba, habage-degele-duguo-tobou-idi-obou, ta-bolofei-mala-suluguadi-obou kediage o sasai kediamokou ya, egei tobolou ile. Kenou si o kediage diame ilo kele makoma wouba tofigile.

* 11:46 11:46 Bi hagi keme kuolou, o kediage o sasaiye sesemabeedema ma idi ke tobou.

⁵⁰ Kegemōu, ifi kōu bōu ge dalagua o sasaj̄ kediā hebe kasagaj̄ moloṽube, habage-degele-duguo-tobōu di-o kediā woumōu tofigiei kahā hebe kasagaj̄ ke moloṽu. Yobe, Godihā sa sibigē koṽu milōu kelege yomogōu mōu, obe Godihā dabai degedi o kediā woumōu tofigiemōu hagulugi ifi kuhe.

⁵¹ Woumōu tofigiemōu hagueibe, yomogōu diā Abel woumōu tolo i kelege tofogōu haguabe demōu, Sekaraia ē wala imōu tolo i. Sekaraia, ē wala imōu tolo ibe, gali sidi mosō ilokōu dalamōu, ha Godihā mosō ilokōu dalamōu, duo kele wala imōu tolo i. A n̄imokōu tobolōu kuhe. Ifi kōu bōu ge dalagua o sasaj̄ kediame midihq̄ kegi kahā hebe kasagaj̄ ke moloṽuyode tobou.

⁵² Kuolōu yo dulo i o diāma, n̄iōu tawaibōu. Yobe, Godihā tā tawalamōu fologadi mosō kahā abe n̄iōu tefegu dala. N̄ime mosō kodu ta fologadiyo mei, haba oye fologala deimōu be, n̄ige akogulo idiyode tobou.

⁵³ Yesuhā kege tobōu ma mei degemōu, mosō ke tōu fogōu imōu, Farisi o kediabōu, kuolōu yo dulo i obōu kediā gofoṽu hiyedo degemōu, emokōu tae biyamōu, tā kagei kagei emokōu yoduga i.

⁵⁴ Diā tā ē tobolōu ke tefele duguoba, ē kuhe tā sa ilamōu degele i.

12

*Farisi o kediā die ogōu gadi midihq̄ kokōu be n̄iōu tawaibōu
(Matyu 10:26-27)*

¹ Yesuhā kele dalamōu, o sūdo haguasie kefeguomōu, o yogo diā kati tageyane tofōu tofolōu i. Kegemōu, ē yoṽu ē dabai degedi o kediāmokōu bohōlōu mōu tobou, Farisi o kediā die ōu sidi mola* keme n̄i moyue. Keme diā tāenōu bolofej̄ degega suluguadi ke tobolōu.

² Bi olōu fei mogogou dala keme habage kōu tamā degele. Tā olōu fei mogogou dala kene habage tamā degeiba, o kediā kōu duloba tawale ile.

³ Kegemōu, tā n̄i huliame tobolōu i keme, o sasaj̄ kediage agali kōu dulo ile. Tā n̄i mosōduge amafeinōu tobolōu i keme, o kediage mosō tagetōu tafalaguali hiligedo kōu tobolōu ile.

*Obege Godikōu nōu guē degema
(Matyu 10:28-31)*

⁴ Yesuhā kōu gue tobou, mā mogo diāma, a n̄imokōu kōu gue tobolōu, o tae n̄i wouba tolo kokōu be hobōu guē degedama. Keme tōu nōu makoma, habage diā degelebe ta dala mei.

⁵ Kenōu si o n̄i guē degelebe a n̄imokōu tobolōu kuhe, n̄i Godikōu nōu guē degema. Enōu si o walaba doulukōu hebele filalē nelē hiyedo dala. Damalēdo, a n̄imokōu tobolōu, Godikōu nōu guē degema.

⁶ N̄i tewe, obege dibie sio houyosi kegebe, tei sele dio boloye mamōṽudiye, kenōu si Godihage sio huyadefej̄ kediame tanōu fei ta totōu degediyo meido.

⁷ Kenōu tefei, Godihage n̄i widio towe tanōu tanōu olōu feido keme kōu husoṽumamōu, n̄i tanōu tanōu defeido kōu tewe dala. N̄i hobōu guē degedama. N̄ime sibigē hiyedo, sio sisigefej̄ ke gabama felei dala.

*Dige dibe Yesuhā sosōu dalayode tobolōu be, hobōu guē degedame
(Matyu 10:32-33, 12:32, 10:19-20)*

⁸ Yesuhā kōu gue tobou, a n̄imokōu tobolōu kuhe, o koyohā o sasaj̄ dih̄ile kokōu, a me Yesuhā sosōu yode tobōu babe, O Kediā Dihihāne Godihā esol o kediāmokōu, o koṽume mā biyode tobolōu.

⁹ Kenōu si o koyohā o sasaj̄ dih̄ile a me Yesuhā sosōu meiyodeibabe, O Kediā Dihihāne Godihā esol o kediāmokōu, o keme mā bi meiyodele.

¹⁰ O tahā O Kediā Dihi emokōu tā kasagaj̄ dege tobōu babe, Godihage gebe meiyodele. Kenōu si o koyohā Duo Bolofej̄ huyafej̄ degeibabe, Godihage midihq̄ keme ta gebe meiyodele mei.

* 12:1 12:1 Ōu sidi mola keme Tok Pisin taege 'yis'. Ōu sagajbe mola kebōu de simōu, hiye degedi.

11 O kediã ñi wou ma hagua, egei mosoduge ñimokou yodugoubabe, hobou gue degedama. Gamani obou, hubou obou kediã dihile kokou tefegieba ta salaba degeibane, hobou gue degedama. Haba, ñige, ei kage sima tobolou deba fi hiyedo madama.

12 Yohe, sawisie kelegebe, ta ñi kage tobolou keme Duo Bolofeiha ñimokou kou hehegile kaha degemou.

Ta makaibe selebou o kaha totou degei midihõ milou kokou ma tobou

13 O sasaj sudo kefei kilege, o taha Yesukou kou gue tobou, Tisa, na ma eyekou tobou ba, ele aye teiha bimaj fileba, ilo kele amokou neyede tobou.

14 Kenou si Yesuha emokou yodu, kagelou? Koyohage ame nele ta sai fidi oyodema makalou? Nele aye teiha bimaj ke file keme ma dabai meiyode tobou.

15 Kege tobou mamou, e o sasaj kediamokou tobou, niou tawaihou, bimaj kagei kagei duguo tagadamabeedei. Bimaj kahage ñi fi tofousogo tofolou ke ta moloou meiyode tobou.

16 Kegemou, Yesuha diamokou ta makai ta tobou, selebou o taha e hebe hai segei folo sibige hiyedo majyodei.

17 Sibige hiyedo moumou, o kaha duguo fimaj, a kagele? Ame segei dogogulo mosobe ta mei.

18 Fimamou tobou, a kou gue degele, a ma nale segei dogogudi moso olou fei igisemaba, haba moso hiye gehõ togogale. Togogamaba, ma segeibou, ma bimajbou olou fei keme ma moso ke togogai kodu kefema dogogule.

19 Mei degeba, a mayoousie kou gue tobolou, a degeiye bolonou degei. Ma nale segeibou, ma bimajbou olou fei kaha bolodo dalalebe, sadebe sudo mei degele kaha, ame misholo duwoli, nalebou hueibou hiyedo nalaba, hohobolou duwolo.

20 E kege fimoumou, Godiha o kokou tobou, name totou degei o. Ifi huliamebe name toto ile. Ne nalebou ne bimajbou olou fei ke kefei dalabe, o koyoha moloou? de yodu.

21 Yesuha haba tobou, bimaj hiyedo yoounou kefedi o kokou ke sagainou hagua kogulo. O kegei keme Godiha dihile kele mabou sa degei dala.

Di hagi duguoba, fi hiyedo madame

(Matyu 6:25-34)

22 Ta makai ke tobou ma mei degeimou, Yesuha e dabai degedi o kediamokou kou gue tobou, a ñimokou tobolou kuhe, ñi sa sibige kuokou dalalibe, eibe nale kagei nale deba fi hiyedo madama. Niou ñi tou guebou ne, eibe yukuei kagei mala kale deba fi hiyedo madama.

23 Ni fibou ñi tou bou debe sibige hiyedo. Bologuado daladibe, nale nala idi kenou mei. Haba ñi tou ye bolõ degedibe, yukuei kadi kenou mei.

24 Ni sio kediamé tawama. Diame segei sogoma kefegulo idiyo mei. Diã nale dogogudi moso meiyé, kenou si Godiha diamokou nale ñedi. O ñime sibige hiyedo, sio gabama folodo dalagua.

25 O koyo na sa sibige kuokou tofolou kokou fi hiyedo moqubabe, na de sasado dege tofolou? Kegele meido.

26 Ñime sa sibige kuokou ta tofousogo tofolou meiyé, haba kagemou ñi sa sibige bimaj kokou fi hiyedo ma idiya? Kegedama.

27 Ni hebe fi ke defejido duguma. Hebe fi kahage kage folodiya? Diã dabai hiyedo degediyo mei. Yukueine milou diyo mei. Kenou si a ñimokou tobolou kuhe, afudo, hiye o Solomonhage yukuei bolofejido kenou kadiye, kenou si hebe fiyege Solomonha similou keme gabai dala.

28 Hebe fi Godiha similou keme ifi kou dalaguaye, idiba o taha diafigima, doulukou sile. Ni damaleyodeibe kageimou huyadefei dala? Ñime hebe fibe gabai dala kaha degemou, Godihage ñimokou yukuei nele.

29 Ñige, eibe nalebou hueibou debe kagei ke nale deba fi hiyedo madama.

30 Sa ta o kediã bi olou fei kegei kou moloouyodema ka idi. Ni Ayehege ñi bi kegei ke olou fei mala, bologuado dalale keme e kou tewe.

31 Kegemou, ñige ñi Ayekou, na ei wolou dalayede tobou basi, ege bi kegei kene ñimokou neleyode tobou.

*Bi bolofei kefedi midihq
(Matyu 6:19-21)*

³² Yesuhā ē dabai degedi o kediāmokōu haba kōu gue tobou, o diāma, nīme wai sipsip sã degei, sũdo mei. Nī gue degedama, nī Ayeħã kōu gue kōu tobou, ą o sasaj wolōu dalalebe, nīne wolōu dalaleyodei kaħã degemōu.

³³ Nī bimaj kuokōu dala ke sele tiga moŋumaba, sele ke o bi mei o kediāmokōu fima. Nī ye, toto kasagai degediyo mei ke moŋumaba, bi bolq bolq hebenitōu dala ke, ye kokōu sama. Hebenitōu be, bi ta mei degediyo mei. Hiyou moŋudi oe ta folo moŋudiyo mei. Matayene ta nale mei.

³⁴ Nīne sa bi bolq bolq dala kokōu nōu dalaguale sagaj degele ile.

*Dabai o bolqdo kedia ama dalaguadi
(Matyu 24:42-44)*

³⁵ Yesuhā ē dabai degedi o kediāmokōu haba kōu gue tobou, nī yukuei kajibe tōu dege bolōu mą fiyatiye hiligebe, kamaj dou migie ama dalaguama.

³⁶ Nīme hiye o taħã ē dabai degedi o sã degei. Die hiye o keme ē mogo ta sasaj hulo kaħã dowo nale nalã ili kokōu i. Fogōu imōu, ē dabai degedi o kedia die hiye o ke bohōlōu mą hagualedademōu, ama dalagua sagaj, nīne kenōu tefeleba ama dalaguama. Hiye o kaħã haguaba, adikōu kogoubabe, diã a totodo soŋugolōu ile.

³⁷ Hiye o kaħã haguaba, ē dabai degedi o kedia yogōu gua tieli mei, baha duwoguaba dugubabe, dabai o kediame hohq hiyedo degelenōu. A nīmokōu damaleđo tobolōu kuħe. Hiye o kaħã ē yukuei kaj tōu dege bolōu mą fiyatiye hiligebe, diāmokōu be, nī duwoguaba, ą mayoŋunōu nīmokōu nale neleyode tobolōu.

³⁸ Hiye o kaħã huliamedo hagua de, ha, sabiyala degeiba hagua fele de deiye, ē dabai degedi o kedia yogōu gua tieli mei baha duwoguaba dugubabe, diame hohq hiyedo degelenōu.

³⁹ Nī kōu gue tawama, moşq obōu kaħage hiyou moŋudi o taħã haguale keme kōu tewe debabe, yoŋu akoguo tafalaba, hiyou moŋudi o ta fele mei.

⁴⁰ Nīne defeđo ama dalaguama. O Kedia Dihi ē hagualebe, nī ta tawaiyo mei kelege, ē kuhe hagualeyode tobou.

*Tã makaike dabai o bolqboũ kasagajboũ kokōu mą tobou
(Matyu 24:45-51)*

⁴¹ Pitaha tã makai ke dulomōu, Yesukōu kōu gue yodu, Hiye O, nã tã makai ke tobolōu be, eimokōu nōu tobolōu? Haba, o sasaj olōu feđo tobolōu? de yodu.

⁴² Hiye O Yesuhã tobou, o fimaj bolqdo, dabai defej bologuanōu degedi keme hiye oyege ē dabai o kedia dia dalali, diāmokōu nale yoŋu makai kelegenōu fiyadeba makale.

⁴³ Kegeba, hiye o kaħã ile, bohōlōu mą hagua feleba dugu, dabai dia daladi o kaħã dabai bologuã degele dalaba dugubabe, dabai dia daladi o keme hohq degelenōu.

⁴⁴ A nīmokōu damaleđo tobolōu kuħe. Hiye ohage ē bimaj olōu fejbe o kegei kaħã dia dalayadeba makale.

⁴⁵ Kenōu si, dabai dia daladi o kaħage ē hiye obe toto haguale meidade tawaleba, dabai obōu, dabai sasajboũ kedia woma, nale hiyedo nalaba, tigi kolo huej gofoŋudobōu de nolugi, fi totōu degeibabe,

⁴⁶ ē hiye ohã hagualebe, sawisie i ē ta tawali mei, asq diħ ē ta tawali mei kelege haguale. Haguaba, dabai dia daladi o ke bōu basiado makoma, damaleyodele ili mei o kedia sakōu dogōu guba, o kegele i o kediaġbōu de dalale.

⁴⁷ Damaleđo, dabai o ta ē hiye ohã tagaibe ē kōu teweye, kenōu si eme dabai totonōu degeiyo mei debabe, o kegele keme, ē hiye ohage tigi dofōu ye hiyedo wolo.

⁴⁸ Dabai o tanōu ta ē hiye ohã tagai keme ta tewe mei, o kaħã midihq kasagai milōu babe, ē hiye ohage eme tigi dofōu ye huayadefej wolo. Damaleđo, o koyohã bi sũdo moq debabe, ē bi bohōlōu sũdo nele. Hiye Ohã o takōu bi hiyedo nej debabe, o kaħage o sasaj hiyedo dogōu gulo nele.

*Yesuhã hagua degeiye, o sasaj fi tanōu mei, fileba bolqu degele
(Matyu 10:34-36)*

49 Yesuhā haba kōu gue tobou, a hagueibe, sa sibige kuokōu dou malā haguei. A tawalibe, dou keme toto fuaba wobolōu dalale ke tagali.

50 Kenōu si keme you, a me abukou kōu tolo ileba hobōu. A tolo keme a fafeleya degele ke sa degeinōu. A ke dia dalali, hagi hiyedo dugulu.

51 Nige a sa sibige kuokōu hagueibe, biyadi ke akogulamōu hagueiyade tawale ili? Kege mei. A nīmokōu tobolōu kuhe. A hagueibe, o sasaj fī tanōu mei, fileba bolōu degelamōu haguei.

52 Ifi yoma ke ilebe, mosō tanōu kahā sosō olōu fei houyosi kege kediā dioūsie fileba, ho malē. Kegeiba kamadia kediā bolōu kokōu ho mōuba, haba bolōu kēdiliene kamadia kediāmokōu ho mōuba dele ile.

53 Diā duo kile filebe, oe e o dihikōu ho mōuba, haba e dihihane e ayekōu ho malē. Sasaiye e sasaj dihikōu ho mōuba, haba e dihihane e adiōu kōu ho malē. Sobōu deye e o dihihā sasajkōu ho mōuba, haba e o dihihā sasajhane e maḥā adiōu kōu ho malē.

Yesuhā degegadi kahā yo keme o sasaj kediā ta tawale ili mei
(Matyu 16:2-3)

54 Yesuhā o sasaj sūdo kediāmokōu kōu gue tobou, mabi kahā asō muluya ke feleiōmōu duguomōu be, kelegenōu nige hueibe taladiyode tobolōu imōu, damalēdo hueibe toulu.

55 Habā nī wi neleḍo kahā asō mulū figiya ke hagumōu duguomōu be, ifibe asō difi gofōūdo degeleyode tobolōu imōu, damalēdo asō difi hiyedo degeli.

56 Nīme t̄anenōu tobolōu idi o. Nī mihībōu agudiobōu kokōu dugulo idibe, sa bolō degele sagaj, sa kasagaj degele sagaj ke kōu tawale ili. Kageiye, dabai a kōu lege degegadi kahā sibige keme nī totōu degele iya? de yodu.

O tahā nā tā salaba degeibabe, nā ebōu de hagi ke dōsususu
(Matyu 5:25-26)

57 Yesuhā haba kōu gue tobou, kageimōu nige midihō nīōu milōu ladi keme bolō, ha, kasagaj de fimā iyo mei?

58 O tahā nā tā salaba wolōu ibabe, nā aba iligi, toto ebōu de hagi ke dōsusuyede tobōu. Kege ho fogōu babe, o kahā nā wolōu ile, tā sai fidi o kokōu folouba, haba tā sai fidi o kahā nā wolōu ile, kasamane o kokōu folouba, nāme didiō degele.

59 A nīmokōu tobolōu kuhe, nā didiō degeibabe toto tōu fogōu fogōu ile sagaj mei. Noūu kege dalali, didiō degei ke telemalē kahā dowo ke olōu fei sibima mei degeibasi telemā ile.

13

O koyohā fī bohōu ho fogōu babe, eme makoma mei degele

1 Yesuhā tobōu ma mei degeimōu, o ilo kelege emokōu tobolōu i, sa Galili o ilo kediā gali sile, Godikōu neimōu, Pailathā e ami o kediāmokōu tobōu mōu, o kediā woumōu tofigile i. Woumōu tofigieimōu, die kafeibe gali si tagetōu sōu guyode tobolōu i.

2 Tā ke susulo imōu, Yesuhā diāmokōu kōu gue yodu, nī tawalibe, sa Galili o kediame midihō kasagajido ke milolōu idi kahā degemōu, diā kuhe tofigile i? Nī tawalibe, Galili o ilo kelebe midihō kasagaj milolōu idiyo mei?

3 Kege meido. A nīmokōu tā dōdo tobōu ladi, nī fī bohōu ho fogōu babe, nīne diā makei sagaj kenōu tefele makolo.

4 Nebe, huej hiej Siloam hafej dege mosō fogoga togomōu felei sasado ke gobolōu mā fiyamōu, o olōu fei 18 kege woumōu tofigile i. Nī tawalibe, o kediā, midihō kasagaj diā milolōu idi kahage sa Jerusalem o ilo kelebe gabai dala?

5 Kege meido. A nīmokōu tā dōdo tobōu ladi, nī fī bohōu ho fogōu babe, nīne diā makei sagaj kenōu tefele makolo.

Tā makaiibe hebe kolo mādiyo mei kokōu mā tobou

6 Yesuhā tā makai ta kōu gue tobou, o tahā kiyou hou e hebe haimikōu sogoma fogōu ile dala dema, bohōlōu mā hagua fele dugube, hebe kiyoubē kōu feleiye, ka dugube, sibige ta malī mei dugu.

7 Duguomōu, e yoūu e dabai degedi o kokōu tobou, nā dugu, a kiyou kolo ka haguadibe, sadebe kamadia kege mei degeimōu ka haguadiye, sibige ta malī meinōu dugudi. Kegei

degemōu, nā hebe kiyou koŋu ha muguyedei, mihī kolo gusege ke mōu yoŋuwa mei degeiye domōu.

⁸ Dabai degedi o kaha sima kōu gue tobou, hiye o, yoŋu kege tafalali, sadebe tanōu ta kaha duo kelege a hebe kiyou kaha yelemōu mihī dama bologuama, wai bulumakou guabōu de tiagewoma fogolōu.

⁹ A fimolube, sadebe ta kaha sibige moqbabe bolō. Sibige mā ho fogōu ba hobōu, nā kuhe ha muguyede tobou.

Misiholo duwodi sawisie kelege, Yesuhā sobōu de ta sāgi do ke bologuomōu bolo degei

¹⁰ Misiholo duwodi sawisie kelege, Yesu e egei moso ta kokōu ile folomōu, o sasaj kediāmokōu Godihā tā hehegiei.

¹¹ Kokōu be, sobōu de ta, e sāgi balemanōu siadi sobōu de, ene kele delei. Duo kasagajye tolōu deleibe, sadebe olōu fei 18 kege mei degei, e balemanōu siadi.

¹² Yesuhā sobōu de ke duguo haguismōu hagumōu, emokōu kōu gue tobou, sobōu de, ne sāgi dobe a bologuomōu, name bolō degeli kuhe.

¹³ Kege tobōu mamōu, sobōu de kaha widiletōu dobogoŋu dogogumōu, kelegenōu sobōu de kaha haguā dōu dege tofolōu mōu, Godihā hū hebele fogu.

¹⁴ Kenōu si, egei moso dia daladi o kaha gofoŋu degei, Yesuhā sobōu de ke misiholo duwodi sawisie kelege bologuomōu, bolō degei kaha degemōu. O kaha gofoŋu degemōu, o sasaj kediāmokōu kōu gue tobou, sawisie walajyosi kege kelegenōu dabai degedi. Ni do bologuale tagaibabe, ni kelegenōu haguasiema. Misiholo duwodi sawisieibe do bologuale sawisie meiyode tobou.

¹⁵ Kegemōu, Hiye O Yesuhā sima kōu gue tobou, nime taenōu tobolōu idi o. Misiholo duwodi sawisie kelegebe, ni olōu fei wai mosokōu ya, wai bulumakoubōu, wai dokibōu fiftyōu guema wōu ma yamōu, dia huej nala idi.

¹⁶ Sasaj koŋunōu si, eme Abrahamhā e huti, eme Tamahā tolōu deleibe, sadebe olōu fei 18 kege mei degei. Age eme misiholo duwodi sawisie kelege bologualenōu, tabōu mei.

¹⁷ E kege tobōu mōu, o gofoŋu degeli kedia sidifi degele i. O sasaj kediānōu si hoho degele i, e midihō bolofei ke milōu golu kaha degemōu.

Tā makaibe nale mastet ho kokōu mā tobou*
(Matyu 13:31-32; Mak 4:30-32)

¹⁸ Yesuhā kōu gue yodu, Godihā o sasaj wolōu daladi midihōbe kagei? Tā makaibe age kagei kokōu mā tobolōu?

¹⁹ Godihā o sasaj wolōu daladi midihō keme nale mastet ho sagaj kegei, o taha tōu ma ile sogoma fogōu i sagaj kenōu tefei. Nale mastet hou kaha folomōu hiye degemōu, hebe sa degei tafalamōu be, sio kedia haguasie, hebe kaha go kokōu bi togolo idiyode tobou.

Tā makaibe ōu sidi mola kokōu mā tobou
(Matyu 13:33)

²⁰ Yesuhā haba kōu gue yodu, Godihā o sasaj wolōu daladi midihō kaha tā makaibe age kagei kokōu mā tobolōu?

²¹ Godihā o sasaj wolōu daladibe, ōu sidi mola sa degei, sasaj tae mola ke mala, ōu sagaj kebōu de tiagewoma fogōu mōu dalali, yoŋunōu fofamōu hiye degedi sagaj kenōu tefei.

Ni ya, a huyadefei kodunōu fologama
(Matyu 7:13-14, 21-23)

²² Yesuhā sa Jerusalemkōu idi aya ke iligi, sa tanōu tanōu a figiya dala keleya ke egei hehegiemōu i.

²³ Aba imōu, o taha emokōu yodu, Hiye O, Godihage o ilonōu mamoloŋu? E diāmokōu tobou,

²⁴ ni nelede dege ka iligi, a huyadefei kodunōu fologama. A nimokōu tobolōu kuhe, o sūdo a huyadefei kodu kōu falamōu degele iliye, kenōu si dia ta folo sagaj mei.

* 13:17 13:18 Obe nale nalāmōu be, nale mastet muguomōu, sebe degeimōu kuhe nađi.

²⁵ Moso obōu kaha a kōu tefegu dalaba, n̄i hagua bobotigikōu tafalaguali, adikōu kogaba tobolōu, hiye o, eibe a soŋugōu yede tobolōu ile. Kenōu si moso obōu kaha sima tobolōu, n̄ime kilija tie o? A n̄i tewe meiyode tobolōu.

²⁶ Kege toboū ba, n̄ige emokōu tobolōu, eibe n̄abōu de nalebōu hueibōu nalā ima, n̄a ei sa kileya k̄e eimokōu kōu hehegie tobou.

²⁷ Kenōu si e n̄imokōu sima tobolōu, a n̄i tewe mei. N̄ime kilija tie o? N̄ime midihō kasagai milolōu idi o. N̄i olōu fejdo fogōu imabeede tobolōu.

²⁸ Kelegebe, n̄ige Abrahambōu, Aisakbōu, Jekopbōu, habage-degele-duguo-tobōu di-obōu kediamē Godihā wolōu daladi sa kotōu dalaguaba dugulo ile. Kenōu si, o tae n̄i feledayedema akoguo hele muguoba, n̄i gosoloba n̄i me dōu gile ile.

²⁹ Kegeiba, o sasai aso haguluyabōu, aso muluyabōu, figi iloyabōu figi iloyabōu de olōu fei haguasie geleguoba, Godihā wolōu daladi sa kotōu fologa kefeguo duwoguale. Duwoguali, nalē nalā ile.

³⁰ N̄i duma, o ifi habagekōu dalagua kediamē diabukōu amulō yale. Haba o ifi diabukōu amulō tafalagua kediamē habagekōu yaleyode tobou.

*Yesuhā sa Jerusalem o sasai kediamokōu solōu do degei
(Matyu 23:37-39)*

³¹ Kelegenōu, Farisi o ilo kediamē Yesukōu haguasie kōu gue tobou, n̄a sa koŋu tōu fogōu, sa ta fogōu i, hiye o Herothage n̄ame wouba toloyodili.

³² Yesuhā diamokōu sima kōu gue tobou, n̄i ya, si so kokōu kōu gue tobōu ma, n̄a du, ifibōu idibabōu a duo kasagai igisema, do o sasai bologuq̄uba bolō degele ile. Oudababe dabai a degeli k̄eme mei degele.

³³ Kenōu si a sa Jerusalemkōu ilebe, ifibōu idibabōu ōu dababōu ile. Yobe, habage-degele-duguo-tobōu di-obe sa takōu ge tolo mei. O kegei k̄eme sa Jerusalemkōu genōu tolo ile.

³⁴ Sa Jerusalem o sasai, n̄ime o wodi o. N̄ige habage-degele-duguo-tobōu di-o kediamē wala imōu tofigile i. O Godihā tobōu mōu n̄imokōu haguasie kediamē, n̄i igiye wala imōu kōu tofigile iye, kenōu si a n̄imokōu solōu do hiyedo degeli. Sio ayomōu osobōu kaha e dihi tifiyiya hayedu kefeguo duwodi sagai kenōu tefele, age n̄ime kōu moŋuma kefegulo tagadiye, kenōu si n̄ige ta tagale idiyo mei.

³⁵ Duguma, obe n̄i sa koŋu makoma mei degeiba, mōu yoŋuwa kege dalale k̄eme n̄iōu n̄i binōu. N̄i duma, a n̄imokōu tobolōu kuhe, n̄ige ame haba ta dugulo mei dalali, habage a bohōlu mā hagubasi, n̄i a duguoba kōu gue tobolōu ile,

Hiye Ohā huya k̄e hagulu o k̄eme Godihā dogōu guyeidebasi.

Buk Song 118:26

14

Yesuhā o ta e tōu fofagai k̄e bologuq̄umōu bolō degei

¹ Misiholo duwodi sawisie ta kelege, Yesu e Farisi kediamē hiye o ta kaha mosokōu nalē n̄a i. Folo duwomōu, diā defejdo dihō fogōu deleigui.

² Yesuhā duwoli dugube, o ta e tōu fofagai k̄e hafei kele duwomōu dugu.

³ Dugumōu, e Farisi o kediamōu, kuolōu yo dulo i obōu kediamokōu kōu gue yodu, misiholo duwodi sawisie kelegebe, Mosesha kuolōu kōu majiye, di o koŋu bologuq̄uba bolō degelebe de bolofei?

⁴ Kenōu si diā ta talī mei. Kegemōu, Yesuhā o k̄e tōu mōu, e do bolō degeimōu tobōu mōu, fogōu i.

⁵ Fogōu imōu, Yesuhā diamokōu yodu, n̄i o dihi sagai, wai bulumakou sagai kegei ta misiholo duwodi sawisie kelege ulou dai huei kile fiyoubabe, n̄ige kage degele? N̄ige toto de malā felegale?

⁶ Kenōu si diage tā k̄eme ta sima tobolōu ili mei.

Yesuhā obege yoŋusie huyafei degeyedei

⁷ Yesuhā dalali dugube, o ilo kele haguasiemōu, duwodi bolofejdo kokōu nōu duwogualamōu degele imōu dugu. Dugumōu, e tā makai ta diamokōu tobou,

⁸ o taḥā sasaj̄ hulo kaḥā dowo ke nalē kefeguo nā diguba ile folobabe, duwodi bolofej̄ kokoū biyodayedei, duwodi bolofej̄ keme o huḅoū o taḥā duwoyedema makai deleiye deba.

⁹ Kegeligi, o nā digu kaḥā naḡmokoū, duwodi bolodo koḽume, o huḅoū kuokoū neyede toboū ba, nā sidifi dege ile, tobekoū do duweiye deba.

¹⁰ Kegei kaḥā, o taḥā nalē kefeguo nalaba, nā digubabe, nā ile foloba, tobekoū do duwo. Nā kege degeibabe, o nā digu kaḥā duguoba toboloū, mogo, nā hagua, duwodi bolofej̄ kuokoū duwoyede toboloū. Ē kege toboū babe, o nalē nalamoū kefei kediā dihīle kokoū nē hū hiye degeiba dugulo ile.

¹¹ Yobe, o koyohā yoḽū ē huḡoū hebele fogubabe, Godihā o keme huyafej̄ degele. O koyohā yoḽusie huyafej̄ degeibasi, Godihage ē hū hebele foguloyode tobou.

O dimokoū hebe bolō ta nelē sagaj̄ mei kediāmokoū be, dige bologuado degeme

¹² Kegemoū, Yesuhā ē digu o kokoū koū gue tobou, nā nalē kefeguo nalababe, nē mogo diā diguda. Nē eyē malā kediāne diguda. Nē huṭi oboū, seleboū o, ni sa tanoū kediāne hoboū diguda, kegeligi diāne habage nalē hiyedo kefeguoba, nā diguba, nā hebe bolō ke bohouloū moḡyede deba.

¹³ Nā nalē hiyedo kefeguobabe, bi mei oboū, abogoḽū dobogoḽū gulaj̄ degei oboū, ibigidio tofigile i oboū, dihō du degei oboū kediānoū diguyedei.

¹⁴ O kegei kediā nalē, nā neī kaḥā hebe ke naḡmokoū ta bohouloū nelē sagaj̄ mei debabe, nā hohobouloū noū. Yobe, sawisiē ta, doḡdo o sasaj̄ tofigiei kediā widaimikoū ge haguā geḡe degele iba, kelege, Godihā hebe bolodo ke naḡmokoū neleyode tobou.

Tā makaibe nalē hiyedo kefeguomoū nalā i kokoū mā tobou
(Matyu 22:1-10)

¹⁵ Yesuboū de nalē nalā ili o taḥā, tā Yesuhā toboloū ke dulomoū tobou, o sasaj̄ Godihā woloū daladi sa kotoū ge nalē kefeguo nalā ile kediāme hohobouloū noū.

¹⁶ Keḡoū si Yesuhā tā makai tā koū gue tobou, o taḥā nalē hiyedo kefeguo nalamoū, o sūdo didigui.

¹⁷ Nalē kefeguomoū, ē dabai degedi o kokoū tobou, nā ile, o ā afu koū diguo fogou kediāmokoū, nalē oloū fej̄ kefei dumuyode tobou ba, diā haguamabeedei.

¹⁸ Keḡoū si, o kediā tā ke dulomoū, diā tā geḡe geḡe toboloū i. O eḅakoū koū gue tobou, ā hebe hai sa ta seleye koū mamoū, ke dugu ilamoū. Kegei kaḥā āme naḅoū de ta ile meido.

¹⁹ O taḥane tobou, ā wai bulumakou 10 kege seleye koū mamoū. Ā diā hebe hai dabai de degele sagaj̄ domoū woū ma ilamoū degeli. Kegei kaḥā āme naḅoū de ta ile meido.

²⁰ Haba o taḥane tobou, āme soboū ebelenoū hu kaḥā ile mei.

²¹ Kegemoū, dabai degedi o kaḥā bohouloū mā hagua fele, ē hiye o kokoū diā toboloū i ke toboū moū, ē gofoḽū hiyedo degei. Gofoū degemoū, ē dabai degedi o kokoū tobou, nā totodo o ka i. Nā ā fisigofej̄ya keḅoū, hiyeya keḅoū ile ka sulugi, bi mei oboū, abogoḽū dobogoḽū gulaj̄ degele i oboū, dihō du degei oboū, ibigidio tofigiei oboū oloū fej̄ kediāmokoū nalē nalā imabeedema, woū ma haguayede tobou.

²² Kegemoū, dabai o kaḥā ile, o sasaj̄ kediā sosogoū hagua felemoū tobou, hiye o, nā tobou sagaj̄ keme ā koū degei. Diā koū hagueiye, keḡoū si mosō fegeguli meiyode tobou.

²³ Kegemoū, hiye o kaḥā ē dabai degedi o kokoū haba tobou, nā sa koū lege tofogoū, ā hiyeya keḅoū, hebe hai sakoū idi aya keḅoū oloū fej̄ keleya ke, o sasaj̄ kamoū sulugi duguba, nelēdo dege toboū ma, woū ma hagua. Ā tagalibe, mā mosō koḽume o sasaj̄ye fegeguba dugulo ke tagali.

²⁴ Ā niḡmokoū toboloū kuḡe, o ā diābukoū koū digu kediāme mā nalēbe ta nalā ile mei.

O koyo nā Yesu seselababe, defeido fimamaba seseyedei
(Matyu 10:37-38)

²⁵ Yesu ē aba i, o sasaj̄ sūdo ē habage sesele youmoū, ē bohouloū moū, diāmokoū tobou,

²⁶ o koyohā amokoū hagulugi, ē aye ē adioū toū fogoū ho fogoū babe, o keme mā dabai degedi o degele sagaj̄ mei. Nebe, o koyohā ē sasaj̄boū, ē dihiboū, ē eyeboū, ē malaḅoū, ē owoū boū, ē bobasiboū oloū fej̄ ke toū fogoū ho fogoū babe, eme mā dabai degedi o

degele sagaj mei. Tabe, yoŋu e fimaine tou fogou ho fogou babe, eme ma dabai degedi o degele sagaj mei.

²⁷ O koyoha e hebe fufuguomaj hebeleba, a sese ho fogou babe, o keme ma dabai degedi o degele sagaj meiyode tobou.

²⁸ Ni o taha moso fogoga sasado dege tagalababe, e moso togolo kaha sele kayedei. Sele huyadefei dugubabe, moso togolo sagaj mei. Haba sele hiyedo dugubasi, moso togolonou.

²⁹ E kege ta degeli mei debabe, e kou moutileye, kenou si moso tegei mei degeli mei fogou ba, o sudoye duguoba, kou gue susuga tobolou ba yilo ile,

³⁰ o kolumaha moso kou yomogou tegeiye, kenou si ta togoulugi mei degeli meiyode tobolou ile.

³¹ Nebe, hiye o taha ile, hiye o tabou de biyalababe, e fi defeido mayedei. E ami o olou feibe 10,000 kege, ha, hiye o taha hagualebe, e ami o olou fei 20,000 kege wou ma haguale. Kegei kaha degemou, e defeido kou gue tawaleba, ebou e ami obou kedia biyoubaba bolu degele, ha, biyolugi, ho o igisele sagaj mei ke defeido tawayedei.

³² E fimu dugu, biyoubaba bolu degele sagaj mei debabe, ho o ahudo dalaguaba, e yoŋu e ami o ilo kele tobou ba ya, ta doususumaba, biyolu ke akoguyedei.

³³ Nebe, ni o taha yoŋu e bi olou fei ke tou fogou ho fogou babe, o keme ma dabai degedi o degele sagaj meiyode tobou.

*Yesuha ta makaibe sole kasagaj degei kokou ma tobou
(Matyu 5:13; Mak 9:50)*

³⁴ Yesuha haba kou gue tobou, solebe bolodo, kenou si sebe mei degeibabe, haba kage degeiye sebe degele?

³⁵ Sole kegei keme kasagaj. Mihj bologuama bohou gueibane, segei hou bologua fologale sagaj mei. Wai bulumakou guabou de bohou gueibane, segei hou fologaba, sibige male sagaj mei. Sole kegei keme di mou hebesedi. O koyo na, kihiyou dalababe, ta kou defeido dujede tobou.

15

*Ta makaibe wai sipsip fogou kokou ma tobou
(Matyu 18:12-14)*

¹ Gamani sibidi sele kefele idi obou, midihou kasagaj milolou idi obou kedia Yesuha ta tobolou ke dulamou haguasie kefegulo i.

² O sasaj kedia Yesu silema tafalaguamou, Farisi o kediabou, kuolou yo dulo i obou kediege gofoŋu degemou kou gue tobolou i, o kolumahage midihou kasagaj milou ga idi o kedia mogo degema, diabou de nale ndiyodele i.

³ Kegemou, Yesuha ta makai kou diamokou tobou,

⁴ ni o taha wai sipsip olou fei 100 kege dalaye, tanou ta fogou babe, o kaha wai sipsip 99 kege diq nale iba fogou ile, wai sipsip tanou fei fogou ke moloŋuyodema ka siale.

⁵ Wai sipsip ke duguo tolou ma hebele hagulugi, hohou hiyedo degele.

⁶ Hagua, mosokou foloba, e mogo diabou, sa ke tie obou kedia haguissouba, haguasie felega kefeguba, diamokou tobolou, ni abou de hohobou me. Ma wai sipsip ta fogou mou ile kolugi duguomou, mala bohoulou ma haguei kaha dowoyode tobolou.

⁷ Nebe, a nimokou tobolou kuhe, o midihou kasagaj milou di o taha fi bohou babe, hebenitou ge hiyedo hohobolou ile. Midihou doudo degedi o olou fei 99 kege dalagua kedia dowo, hebenitou ge hohobou dibe huyadefeinou. O midihou kasagaj milou di o tanou taha fi bohoulou ba, Godikou damaleyodeibasi, hohou hiyedo degele ile.

Ta makaibe sele dio ta fogou kokou ma tobou

⁸ Yesuha haba kou gue tobou, sasaj taha e sele dio olou fei 10 kegeye, tanou ta fogou babe, e kagele? Sasaj kaha kamaj migieba, kofai tigile kolugi duguoba malabasi fogolou.

⁹ Sele dio ke dugubabe, e mogo diabou, sa ke tie o sasaj kediabou de haguissouba haguasie felega kefeguba, diamokou be, ni abou de hohobou mabeedele, ma sele dio ta kolugi dugu kaha dowoyodele.

¹⁰ Nebe, a nimokou tobolou kuhe, o midihou kasagaj milou di o tanou taha fi bohoulou ba, Godikou damaleyodeibasi, esol o kedia hohou hiyedo degele ile.

Tā makaibe o ta e o dihi bolou dala kokou ma tobou

- 11 Yesuha haba kou gue tobou, o ta e o dihi bolou dala.
- 12 Dihi huguli kaha e ayekou kou gue tobou, aye, na you tolo dala kou legebe, bima na amokou nele sagai keme amokou toto neyedei. Kege tobou mou, e ayeha e bima ke kefema, ilo kele dihi hugulifei kokou file nele, haba ilo kelege dihi wolo kokou nei.
- 13 Hiyefei tieli mei, dihi hugulifei kaha e bima ke kefema mouma, o ilo kediamokou sele tiga moumamou, e sele ke tolou, sa ahudo takou fogou i. Ie, sa kokou folo dalali, midih kasagai gehe gehe olou fei degemou iligi, sele olou fei nei mei degei.
- 14 E sele mei degemou, sa kele tie o olou fei hegie hiyedo degele i. E bi olou feido mei degei.
- 15 Bi mei degemou, e imou, sa ke tie o taha emokou wai dia daladi dabai nei.
- 16 Wai dia dalali dugube, wai kedia giyoli kolo nala imou duguomou, ene nale sagai degei. Kenou si o tae emokou nale ta nei mei.
- 17 Kegemou, e fi bologua kou gue mai, ma ayeha dabai degedi o kediamou nale nama tiasigemou, anou si bou basia tioludade tawai.
- 18 A dafa, ifi kou lege a sa kou tou fogou, ma ayekou fogou ileba, emokou kou gue tobolou, aye, a midih kasagai milou gaibe, Godikou bou namokou bou de milou gai keme kasagai.
- 19 Ame o douo mei kaha degemou, nage ame ne dihiyodeda. Ame ne dabai degedi o degeyede tobou lamou fimai.
- 20 E kege fimamou, e ayekou bohoulou ma haguei.
- Kegemou, e ayeha e dihi ke aba ahuyado hagumou duguo, solou do hiyedo degemou, foukua ile, e dihi tolou ma nogou gai.
- 21 Nogou gou mou, dihi kaha e ayekou tobou, aye, a midih kasagai milou gaibe, Godikou bou namokou bou de milou gai keme kasagai. Ame o douo mei kaha degemou, nage ame ne dihiyodeda tobou.
- 22 Kenou si, e ayeha e dabai degedi o kedia haguismou, haguasieimou tobou, ni mosokou ile, ma yukuei bolou sasado ke toto mala haguaba, ma dihihou kagima. Dobogou makane e dobogouhou kagieba, tamakane e abogouhou kagimabeedei.
- 23 Wai bulumakou wili dalajo kene wolou hagua walaba, di olou fei nalaba hohobou mebeede tobou.
- 24 Yobe, ma dihi kouume kou tolo iye, kenou si ifi e me gehe dege hagua feimou dugulu. Eme kou fogouye, kenou si ifi di e bohoulou ma hagumou dugulo iliyode tobou. Kege tobou mamou, dia nale hiyedo milou ma namou hohobou i.
- 25 Kegemou, wolo dihi kaha hebe haimikou dabai degema fogou hagulugi, moso hafei degemou dube, die feilemou bohoulou uwo degele imou du.
- 26 E ke dulomou, dabai degedi o ta haguismou kou gue yodu, dia me ke degele iya? dei.
- 27 Dabai degedi o kaha tobou, ne malabe bohoulou ma hagua feimou, ne ayeha wai bulumakou wili dalajo ke wei, ne malabe bolonou dala dema hagua fei kaha degemou.
- 28 Wolo dihi kaha ta ke dulomou, e gofou hiyedo degemou, mosodu folobe dafai. Dafoumou, e ayeha migilemou, himimamou, na gofou degedayede tobou.
- 29 Kenou si, e e ayekou sima tobou, a sadebe sado ne dabai mou yofuwa degedi. A ne ta ta gobou diyo mei. Kenou si na amokou be wai meme wili ta wala neimou, a ma mogo diabou de hohobolou nala idiyi mei.
- 30 Ne dihi kamahage o hiyou suluguadi saai kediabou de dalali, ne sele olou fei nama mei degei. Kenou si e bohoulou ma hagua feimou be, na ne wai bulumakou wili dalajo ke wala neimou namou hohobolou ili kaha a dafouluyode tobou.
- 31 Kegemou, e ayeha dihi wolo kokou tobou, ma dihi, name sawisie olou fei abou denou dala. Kegei degemou, ma bima olou fei kouume ne binou.
- 32 Ifisi, da hohobou mebeedei. Yobe, ne mala kouume kou tolo iye, kenou si ifi e gehe dege hagua feimou da dugulu kuhe. Eme kou fogouye, ifisi e bohoulou ma hagua feiyode tobou.

16

Tā makaibe dabai dia daladi o kahā bi ulu malā i kē doususu kokōu mā tobou

¹ Yesuhā ē dabai degedi o kediāmokōu kōu gue tobou, selebōu o tahā, ē bimajī olōu fei kēme ē dabai degedi o ta kahā dia daladi. Dia dalamōu, o ilo kelege selebōu o kokōu haguasiemōu, nē dabai dia daladi o kahage nē bimajībōu nē selebōu olōu fei kē hiyouye noluyode tobolōu i.

² Kegemōu, selebōu o kahā ē dabai dia daladi o kē haguissoumōu, hagumōu, kōu gue yodu, ā nā degedi tā uwo kē dulube kage? Nā ile, mā bimajī nā dia dala kē husoꞑumaba nalagayedei. Husoꞑuma nalagama mei degeibabe, nāme mā dabai dia daladi o kegenōu dalale meiyode tobou.

³ Kegemōu, dabai dia daladi o kahā yoꞑusie kōu gue yodu, āme kage degele? Mā hiye ohā ā dabai tele filalamōu degeli. Dabai ta degelebe, āme nelē mei kahā, mihi dale sagajī mei. Haba sele hawaga sialebe, ā sidifi degeliyode tobou.

⁴ A degelebe ise tawali. Kegeibasi, hiye o kahā ā tele filquba, o ilo kediā ā die mosokōu wolōu fologaba, amokōu nalē nelē ileyode tawai.

⁵ Kegemōu, o kahā sele ulu malā i kediā olōu fei haguissoumōu, o tahā ebukōu hagua felei. Feleimōu, dabai dia daladi o kahā emokōu yodu, nā mā hiye ohā bi ulu mōube olōu fei kage molōu?

⁶ E tobou, ā gusege huei dou sai olōu feibe 100 kege mōuyodei. Kegemōu, dabai dia daladi o kahā emokōu tobou, nā bi ulu moꞑudi kuguo koꞑu malāba duwoli, 50 kegenōu toto nalayede tobou.

⁷ Haba o ta hagua feleimōu, emokōu ne yodu, nā bimajī ulu mōube olōu fei kage molōu? E tobou, ā nalē segei sai olōu feibe 100 kege mōuyodei. Kegemōu, dabai dia daladi o kahā emokōu tobou, nā bi ulu moꞑudi kuguo kē malāba, 80 kege kenōu nalayede tobou.

⁸ Kegemōu, selebōu hiye o kahā ē dabai dia daladi o kasagajī kokōu tobou, bolōdo, nāme fi gofoꞑudo o, noꞑusie dogōu gudi teweyodei. Damaledo, sa sibigē koꞑumahā midihō kē sesele yadi kediāme dioꞑu die fi gofoꞑuya kē dioꞑusie dogōu gule idi. Hiye Ohā hohōya kē sesele yadi kediāme dioꞑu die fi gofoꞑuya kē dioꞑusie ta dogōu gule idiyo meiyode tobou.

⁹ A nīmokōu tobolōu kuhē, sa sibigē kahā seleye nī o sasajī olōu fei mogo degemabeedei.* Kegeba, seleye wolōu daladi kē mei degeibasi, Godihā nī wōu ma ileba, ē mosō tofousogo tofōu di kokōu fologaleyode tobou.

¹⁰ O koyohā bimajī huyadefei dia daladi kē hiyouye moꞑubabe, bi hiyene nebe kege degele. Haba, o koyohā bimajī huyadefei kē defeido dia dalababe, bi hiyene ē bologuādo dia dalale.

¹¹ Nī sa sibigē koꞑumahā sele kēme defeido ta dia daladiyo mei debabe, o taege nīmokōu, nī Godihā bi bolōdo kē dia dalayedele sagajī mei.

¹² Nī o tahā bimajī kē defeido dia dala ho fogōu babe, o koyohage nīōu nī biyodema nīmokōu nelē?

¹³ Dabai degedi o tanōu ege hiye o bolōyue dabaiabe degele sagajī mei. Kege degeibabe, hiye o ta kē dafama, ta kokōu nōu hohō degele. Hiye o ta kahā tobolōu be ta dulo milōu diyo mei, hiye o ta kahā tobolōu nōu dulo milōu di. Nebe, nīme Godihā hayedubōu, sele hayedubōu de dalale sagajī mei.

Yesuhā Moseshā kuolōu t̄abōu, Godihā wolōu dalale kahā t̄abōu de hehegiei

¹⁴ Farisi o kediāme sele tagale idi kahā degemōu, diā Yesuhā tobolōu kē dulomōu, susuga tobolōu i.

¹⁵ Kegemōu, ē diāmokōu tobou, nīge o sasajīye nīme midihō dōudonōu milōu di oyode tawale ile kē tagale iliyē, Godihage nī duledu dala kēme ē tewe. O sasajīye duguo bolofejyodili kēme Godihā dugulube bolofejī mei, kasagajī dugulu.

¹⁶ Moseshā kuolōu t̄abōu, habage-degele-duguo-tobōu di-o kediā t̄abōu kēme obe hehegie tobōu mōu haguabe demōu, Jon fafeleya degedi o ē tamā degei. Tamā degemamōu, kelege tā uwo bolofejī, Godihā o sasajī wolōu daladi tā kamahā sa sa olōu

* **16:9 16:9** Tewe o ilo kediā tawale ilibe, Yesuhā kē tobou kahā sibigebe kōu gue, nīge bi mei o sasajī kediāme seleye dogōu gumabeedei.

fej tefemou haguabe demou, ifine kegenou dala. O olou feibe Godiha wolou daladi sa kodu fologaleyodema nele hiyedo degele ili.

¹⁷ Agudiobou sa sibigebou keme olou fej mei degele. Kenou si Godiha kuolou tabe huyadefejne ta mei degele mei. E nalagai olou fej keme yofu kegenou dalale.

*Yesuha obe sobou hulomou hiyafogou di kaha ta ke tobou
(Matyu 5:31-32, 19:9; Mak 10:11-12)*

¹⁸ Yesuha haba kou gue tobou, o koyoha e sobou hiyafogou ba, haba sobou ta hubabe, eme sobou hiyouye molofu. Haba sobou, oe hulomou hiyafogou kene o taha hubabe, ene hiyouye molofu.

Yesuha selebou obou, Lasarusbou dilie degei kaha ta ke susulo tobou

¹⁹ Yesuha haba kou gue tobou, afudo selebou o ta delei. Sawisiei olou feibe e yukuei bolodo, wei degeibou, fo degeibou de kadi. Eme nale bolodonou nadi.

²⁰ Haba selebou o kaha moso adikou be bi mei o taha tiladi. E hube Lasarus. E tou olou feibe do sosou nou.

²¹ Do o kaha tilalibe, selebou o kaha nale nolugi, fi fiyasigeiba naleyode fimaj. Fima tilamou be, soye haguasie, e do fija idi.

²² Kegemou, Lasarus e tolo imou, Godiha esol o kedia haguasie, e mala ya, Abrahamha duwo kokou dogogulo i. Selebou o kene tolo imou, oe wida i.

²³ Wida imou, o tofigiei kedia sabekou mulu tafalali, do hiyedo dugu. E tafalali daladugube, Abraham ahudo tafalamou dugu. Lasarus ene Abrahambou de dalamou dugu.

²⁴ Abraham dalamou duguomou, selebou o kaha haguasimou kou gue tobou, aye Abraham, nage ame solou do degeba, Lasarus tobou ba, e dobogofu huejilikou muguoba hagua, ma ikou kuguba, kulio degeleyodei. Ame douye noumou do hiye folodo dugulu.

²⁵ Abrahamha e ta sima tobou, dihi, na sa sibigebou sosou dalalibe, bi bolofej olou fej keme nanou mofudi ke fimaba tawayedei. Lasarus eme bou basianou deleiye, ifibe eme hemeguo dala kuhe. Haba nanou si do hiye dugulu.

²⁶ Haba tabe kou gue, eimokou bou, nimokou bou duo kelebe, Godiha ulou sasado kaha akogu dala. Kegei kaha degemou, o kuokou tafalagua eige nimokou ile sagaj mei. Haba ni o tane eimokou haguale sagaj meiyode tobou.

²⁷ Kegemou, selebou o kaha tobou, aye, na Lasaruskou tobou ba, ma ayeha mosokou iyede tobou,

²⁸ ma mala dia olou feibe houyosi kege dala kaha degemou. Na Lasarus tobou ba ile, diamokou egei tobou ba, dia dulo damaleyodele ile. Kegeligi, diame haguasie, sa kuokou do hiyedo a dugulu sagaj ke duguye deba.

²⁹ Abrahamha e ta sima tobou, diame Mosesha kuolou ta kebou, habage-degele-duguo-tobolou-idi-o kedia ta kebou de dala. Diame diofu ke duloba sesele ile.

³⁰ Selebou o kaha tobou, aye Abraham, kege meido. Kenou si o ta kou tolo i kaha haguama ile foloba tobou basi, dia fi bohoulou ba, damaleyodele ileyode tobou.

³¹ Haba Abrahamha tobou, diame Mosesha tabou, habage-degele-duguo-tobolou-idi-o kedia tabou de dulo i ho fogou babe, o kou tolo i kaha haguama ile tobou bane, dia ta dulo ile meiyode tobou.

17

*Midiho kasagai kahage damaleyodei ke makodi
(Matyu 18:6-7, 21-22; Mak 9:42)*

¹ Yesuha e dabi degedi o kediamokou tobou, sa sibige midiho kasagai gehe gehe, o sasaj tefele duguba fiyasigile keme ni ta akogulo sagaj meiyode, kenou si o midiho kasagai ke hehegedi enou si tawaibou.

² O kaha degeiye, Godiha dihi ta ile, midiho kasagai milou babe, o keme oye igi hiyedo ta, e gabagikou tigama, talekou hebele muguba tolobe bolofej. Keme hebe hiye mei. Hebe Godiha nelebe hiyedo folodo. Kegei degemou, niou ne tawaibou.

³ Na dugu, ne mogo taha midiho kasagai milou babe, emokou egei tobou yedei. Haba e fi bohou babe, nage midiho kasagai e milou di keme gebe meiyode tobou yedei.

4 Sawisiei tanōu fei duo kelege, e n̄amokōu midihō kasagai olōu fei dioyosi kege milōu maba, haba dioyosi kege hagua tobolōu, a fi bohoyode tobōu babe, nage midihō kasagai e milōu gai keme gebe meiyode tobōu yedei.

Godikōu damaleyodedi midihō ke Yesuhā tobou

5 Kegemōu, tā-bolofei-mala-suluguadi-o kediage Hiye Okōu kōu gue tobolōu i, nage ei n̄amokōu damaleyodei ke hiye degeyedele i.

6 E diamokōu tobou, n̄i damaleyodeibe nalē mastet ho sagai huyadefei kegei dalali, n̄i hebe koŋu tafala ke tobōu ba, e duloba, e tefe tegilemā fele ile, tō hiye kahā duledu tafalaba duguloyode tobou.

Yesuhage midihō, dabai degedi oe degele ke tobou

7 Yesuhā haba kōu gue tobou, n̄i kile hiye o tahā e dabai degedi o ta dala, hebe hai dabai degedi o sagai, wai sipsip dabai degedi o sagai kegei. Hiye o kahā emokōu tobōu ba ile, dabai degeligi, habi kelege fogōu hagua, mosokōu felejibabe, hiye o kahage emokōu be, hagua duwoli nalē nayede tobolōu mei.

8 A tawalibe, hiye o kahage e dabai degedi o kokōu be kōu gue tobolōu, nā mā nalē milōu ma neyedele. A nalēbōu hujibōu nāma mei degeiba, ise noŋune nalē kuhe nayede tobolōu.

9 Dabai o kahā e hiye ohā tā ke dulo milōu gama fogōu babe, e hiye ohage emokōu ta bolofeyode tobolōu mei.

10 Nebe, n̄ine kenōu tefele. Godihā n̄imokōu e dabai degemabeedeiba, dabai ke degema mei degeibabe, n̄i kōu gue tobōu ma, eibe dabai o bolō mei. Eige dabai nā tobou kenōu degele iyode tobōu mabeedei.

Yesuhā dobo doye tou o olōu fei 10 kege bologuomōu bolō degele i

11 Kegemōu, Yesu e sa Jerusalemkōu iligi, sa Samariabōu Galilibōu weleiya ke i.

12 Iligi, sa huyadefei ta falamōu degeligi dugube, o dobo doye tou olōu fei 10 kege haguasieimōu dugu. Diā haguasie ahu sagai dege tefeleguei.

13 Tafalaguuali, hiligedo kōu gue haguisa tobolōu i, Hiye O Yesu, nage eibe solōu do degeyedele i.

14 Yesuhā diā duguomōu kōu gue tobou, n̄i yaba, n̄i tōu be mogōu du daladi o kediamokōu hehegiemōu imabeede tobōu mōu, diā yolugi, ali duo die do bolō degele i.

15 O tanōu ta kahā e tōu bolōdo degeimōu duguomōu, e bohōlōu mā hagulugi, hohōbolōu mōu, Godihā hū hiligedo hebele foguo tobōu mōu haguei.

16 E hagua, Yesukōu fele hafei degemōu, yubu sugulo fiya, miye duwoli, emokōu bolofeyode tobou. O keme sa Samaria o.

17 Yesuhā tobou, age o olōu fei 10 kege n̄ime bolō degeidade tawali. Kenōu si o deseyosi kege kediame kilija dala?

18 O ilo kediame kadegeimōu bohōlōu mā hagua, Godihā hū hebele foguyo mei? O sa aikōu tie koŋumahānōu si bohōlōu mā hagua, Godikōu bolofeyodili kuhe.

19 E o kokōu tobou, nā haguāba fogōu i. Nā damaleyodei kahānōu be ne do bolofei degei kehe.

O Kediā Dihi ame tamakōu tafalaba dugulo ile

(Matyu 24:23-28, 37-41)

20 Farisi o kediā Yesukōu yodu, Godihā o sasai wolōu dalale keme dige koboge dugulo ile? Yesuhā die tā ke sima tobou, Godihā o sasai wolōu dalale keme n̄i ta duguo tawale sagai mei.

21 Obegi Godihā o sasai wolōu daladi keme kōu le dala kuheyode ta tobolōu ile sagai mei. Haba kugule dala kugeheyode ta tobolōu ile sagai mei. Yobe, Godihā o sasai wolōu daladi keme n̄iōu makōu dala kahā degemōu.

22 Kegemōu, Yesuhā e dabai degedi o kediamokōu tobou, habagebe n̄ige O Kediā Dihi e dugulo sagai degele ileye, kenōu si n̄i ta dugulo ile mei.

23 Kegeiba, o ilo kelege tobolōu gi, duguma, eme kōu le dalayodeiba, ha, ilo kelege eme kugule dalayodeibabe, hobōu ta dulo sesega idamabeedei.

²⁴ Yobe, O Kediā Dihi ɛ hagubabe, o sasaj olōu feido dugulo ile. Damaledo, dibie bila noḡmōu be, sa sa olōu fei dugulo idi sagaj kegei, O Kediā Dihi ɛ haguale, kenōu tefeiba dugulo ile.

²⁵ Kenōu si keme habage. Eḡukōu be, Godihā ɛmokōu tobōu ba ile, do hiyedo duguba, ifi kōu bōu ge dalagua o sasaj kediā ɛ tobekōu mugumabadomōu.

²⁶ Kegeba, o sasajbe Noahā dalamōu degei sagaj kenōu tefeile dalaguali, O Kediā Dihi ɛ hagaladi keme ta tawale ile mei.

²⁷ Noahā tefeile kelegebe,* o sasaiye nalebōu huejibōu nalā idi. Obene sasaj hulo idi. Diā kegega degele iligi dugube, Noabe mosole fōudu foloumōu dugulo i. Kelegenōu, tō gihōu hiyedo kahā haguamōu, o sasaj olōu fei woma mei degei.

²⁸ Kenōu tefeibe, Lot ɛ tefeile kelegene,* o sasaiye nalebōu huejibōu nalā, bi tiga malā, hebe hai segei hou sogoga, mosō togoga dele i.

²⁹ Kenōu si Lot ɛ sa Sodom tōu fogōu mōu fogōu i kelegenōu be, doubōu, kasele igi difi hiyedo kebōu de agudiletōu ge huej baga tolo migilemōu, o sasaj olōu fei douye noḡmōu, tofigile hobogou.

³⁰ Kegemōu, O Kediā Dihi ɛ haguale kelegene, nebe kenōu tefeiba dugulo ile.

³¹ Sawisiei, O Kediā Dihi ɛ haguale kelegebe, o ta ɛ mosō meleyatōu duwobabe, mulōba, ɛ mosōdu bi ta moḡu foloda. Nebe, o ta ɛ hebe haimikōu dalabane, o kahage haba bohōlōu mā ile, mosōkōu ɛ bi ta moḡu ile mei.

³² Nige Lothā sasaiha degei ke fimāba tawama.*

³³ O koyohā ɛ fi ke yoḡunōu tolōu subabe, ɛ fi keme mei degeiba, tolo ile. Ha o koyohā yoḡu ɛ fimaj kenōu tolōu sia ho fogōu basi, ɛ iligi toubabe, o keme fi tofousogo tofolōu ke moloḡu.

³⁴ A nīmokōu tobolōu kuhe, O Kediā Dihi ɛ haguale kelegebe, huliame, mosō ta kokōu o bolōuyye tiei dalababe, Godihage tanōu moloḡugi, tabe fogolōu.

³⁵⁻³⁶ Sasaj bolōuyye ōu ga tafalaguababe, Godihage tanōu moloḡugi, tabe fogolōu yode tobou.

³⁷ Yesuhā dabai degedi o kediā tā ke dulomōu kōu gue yodulo i, Hiye O, ke tamā degelebe kiljya? E tobou, o tofigie tilagua sa kelebe, sio mōu siye haguasie kefele ileyodei.

18

Tā makaiɛ kwei sasaj tahā tā sai fidi o kahā ɛ dogōu guyadomōu yodugai kokōu mā tobou

¹ Kegemōu, Yesuhā ɛ dabai degedi o kediāmokōu tā makai ta toboube, diā sawisiei olōu fei dihō bagā tobolōu nōu dalagualibe, dihō bagā tobolōu hobōu dafa idamabadomōu.

² E kōu gue tobou, sa ta kokōu be, tā sai fidi o ta dala. Eme Godihā hayedu daladiyo mei. Haba o sasaj kediāmokōu ne ta solōu do degediyo mei.

³ Sa kilebe kwei sasaj ta dala. E hagua, tā sai fidi o kokōu be, o amokōu hagi degei keme nage tā sayede tobōu di.

⁴ Yomogoube, tā sai fidi o kahage sasaj ke dogōu gulobe dafadi. Kegemōu, ta sawisiei, ɛ yoḡusie tobou, ame Godihā hayedu ta daladiyo mei, haba o sasajne solōu do degediyo meiyē,

⁵ kenōu si kwei sasaj kahage amokōu hiyedo hagua yodudi kahā degemōu, a ɛ dogōu guoba, ɛ hagi ke tā saikōu dḡsusuma mei degele. Kegeligi, ɛ sawisiei olōu fei ɛ hagi tā ke amokōu hagua tobōu ye deba.

⁶ Hiye O Yesuhā kege tobōu mamōu, diāmokōu tobou, nige tā sai fidi o kasagaj kahā tobou keme tawamabeedei.

⁷ Nebe, o sasaj Godihā yoḡu ɛ bi makai kediā ɛmokōu dihō bagā tobōu babe, ege diā dogōu guoba, die hagi ke dḡsusulo. Diā agalibōu huliamebōu olōu fei dihō bagā tobolōu nōu dalababe, ɛ dia dalale mei, totonōu dogōu gulo.

⁸ A nīmokōu tobolōu kuhe, ege diame toto dogōu guoba, die hagi ke dḡsusulo. Kenōu si, O Kediā Dihi ɛ hagua dugulobe, o sasaj kediame ɛmokōu de damaleyodei dugulo? Ha, damaleyodili mei dugulo? de yodu.

* 17:27 17:27 Stat 7 * 17:28 17:28 Stat 19 * 17:32 17:32 Stat 19:26

Tā makaiḅe o bolōḅ dilie Godikōḅ diḅo bagā toḅolōḅ i kokōḅ mā toḅou

⁹ O ilo kedīage dioḅḅu diame dōḅdo o, haba o ilo kelebe bolofei meiyode tawale idi. O kegele i kediamokōḅ Yesuhā tā makai ta kōḅ gue toḅou,

¹⁰ o bolōḅ dilie diḅo bagā toḅōḅ lamōḅ, Godihā mosōkōḅ yai. Tabe Farisi o. Tabe gamani sibidi sele kefedi o.

¹¹ Farisi o ę folomōḅ, fiyenōḅ kōḅ gue diḅo bagā toḅou, Godi, ęme o ilo kedīa sā degei mei kaḅā degemōḅ, ę namokōḅ bolofeiḅyodili. Diame hiyou moḅḅudi o, midihō dōḅdo mei milōḅ ga idi o. Haba ilo kelebe sasai hiyouye maḅā idi. Anōḅ si kege degediyo mei. Gamani sibidi sele kefedi o koḅḅune, ęme ę sagai mei, ę sele hiyouye moḅḅudiyo mei kaḅā degemōḅ.

¹² Fula olōḅ fei kaḅā duo kelege ę sawisieḅ bolōḅ makamōḅ be, naḅē kuolōḅ dogoguomōḅ, diḅo bagā toḅōḅ di. Bi olōḅ fei ę moḅḅudibe kefema dogoguemōḅ i olōḅ fei 10 kege dalaguamōḅ be, tanōḅ ta malāmōḅ, namokōḅ nediyode toḅou.

¹³ Kenōḅ si o gamani sibidi sele kefedi ęme ahu dege tafalali, sidifi dege wo suguama fiyamōḅ, biliękōḅ fafamōḅ Godikōḅ kōḅ gue diḅo bagā toḅou, Godi, ęme midihō kasagai degedi o. Nā ę habagugueḅyede toḅou.

¹⁴ A nīmokōḅ toḅolōḅ kuḅē, gamani sibidi sele kefedi o kę mosōkōḅ imōḅ, Godihā dugube, ęme dōḅdo o dalamōḅ dugu. Ha, o tabe ta dōḅdo dalamōḅ duguli mei. Yobe, o koyohā yoḅḅu ę ḅu kenōḅ hebele fogubabe, Godihage o kęme huyafei degele. O koyohā yoḅḅusie huyafei degeibasi, Godihage ę ḅu hebele fogulo.

Yesuhage sisigḅe ęmokōḅ haguasiemabeede toḅou
(Matyu 19:13-15; Mak 10:13-16)

¹⁵ O sasai kedīa die dihi sisigefei kęne Yesuhā kugugueyadomōḅ moḅḅuma haguasiei. Kenōḅ si ę dabai degedi o kedīa kę duguomōḅ gofoḅḅu dege toḅolōḅ i.

¹⁶ Kegemōḅ, Yesuhā sisigō kedīa haguissomōḅ, haguasieimōḅ, ę dabai degedi o kediamokōḅ toḅou, nīge sisigō kedīame hobōḅ akogudama. Tōḅ fogōḅ ba, dioḅḅu ęmokōḅ haguamabeedei. O sasai koyobe sisigō koḅḅu sā degei dala kęme Godihā wolōḅ dalayode toḅou.

¹⁷ A nīmokōḅ damalędo toḅolōḅ kuḅē. O koyo nā dihi huyadefei kę baga ho fogōḅ babe, Godihā wolōḅ dalale sa kokōḅ be nā ta folo meiyode toḅou.

Hiye o bibōḅ kaḅā Yesubōḅ de tā kei
(Matyu 19:16-30; Mak 10:17-31)

¹⁸ Kegemōḅ, hiye o ta kaḅā Yesukōḅ kōḅ gue yodu, Tisa bolofeiḅdo, ęme kage degeibasi, fi tofousogo tofolōḅ kę moloḅḅu?

¹⁹ Yesuhā sima toḅou, nage kageimōḅ ęmokōḅ tisa bolofeiḅyodeiya? O olōḅ feibe bolōḅ ta dala mei, Godi ęnōḅ si bolōḅdo.

²⁰ Nage Godihā kuolōḅ olōḅ fei kęme kōḅ tewe. Sasai hiyou degeda.

O hobōḅ woda.

Hiyou hobōḅ moḅḅuda.

Gulokou toḅolōḅ ba hobōḅ tā sada.

Aye adiōḅ diliemokōḅ be midihō bolofei kenōḅ hehegieyedei.

Kisim Bek 20:12-16

²¹ O kaḅā ęmokōḅ toḅou, ęme kuolōḅ tā olōḅ fei kęme dihiḅei kelege dulo sesegamōḅ haguabe demōḅ, ifine dala kuḅeyode toḅou.

²² Yesuhā tā kę dulomōḅ, ęmokōḅ toḅou, nā degeli meibe tanōḅ fei ta dala. Nā ileba, nę bimai olōḅ fei kę tiga, sele moḅḅumaba, bi mei o kediamokōḅ fimōḅ i. Nā kege degeibasi, nę bi bolōḅdo hebenitōḅ dala kęme nā moloḅḅu. Kege degema, mā habage seseyede toḅou.

²³ O kaḅā tā kę dulomōḅ, hagi degei, ę bimai hiyedo dala kaḅā degemōḅ.

²⁴ Kegemōḅ, Yesuhā dugube, hiye o kęme fi hagi degeimōḅ duguomōḅ, ę toḅou, bibōḅ oyege Godihā wolōḅ daladi sa kokōḅ ile folobe hagi hiyedo.

²⁵ Damalędo, wai kamelyege yukuei gofōḅ di aye kaḅā aya kęme folo sagai mei, hagi hiyedo. Kenōḅ tefei, selebōḅ oe Godihā wolōḅ daladi sa kokōḅ folone hagi hiyedo folodo.

²⁶ O kedīa tā kę dulomōḅ yodulo i, o koyohage kageibasi ę fi tofousogo tofolōḅ kę moloḅḅu?

²⁷ Yesuhā tobou, obe ta tawaga degele sagaj̄ mei keme Godihānōu si sisibenōu degeleyode tobou.

²⁸ Kegemōu, Pitahā tobou, nā du. Eibe bimaj̄ olōu fēj̄ tōu fogōu mōu, nā sesele yolu kuheyodei.

²⁹ Yesuhā tobou, a n̄imokōu damalēdo tobolōu kuhe. O koyohā Godihā wolōu daladi sa kokōu fimāba, e mosō tōu fogōu babe, o keme mōu dalale mei. Nebe, sasaj̄, eyē malā, aye adiōu, dihi olōu fēj̄ kene tōu fogōu babe,

³⁰ o kahage e moloṽube, haba hiyedo moloṽu. Sa kōu le tafalaba, bi Godihā emokōu nele kaha, bi e afu moṽudi keme gabale. Habagesi, e fi tofousogo tofolōu kene moloṽu.

Yesuhā uwagedo, ame tolo ileba, haba haguā gehe degeleyodei
(Matyu 20:17-19; Mak 10:32-34)

³¹ Yesuhā e dabai degedi o olōu fēj̄ 12 kege kediāmokōu haguamabeede tobōu mamōu, dioṽunōu kefema dalaguamōu, e tobou, n̄i duma, di sa Jerusalemkōu ile folouba, tā olōu fēj̄ habage-degele-duguo-tobōu di-o kediā kōu nalāga i keme damalēdo tamā degele. Keme hagi olōu fēj̄, O Kediā Dihi e dugulo ke nalāga i.

³² Di sa Jerusalemkōu fologouba, oyege eme sa ta o kediāmokōu sesegulo ile. Seseguba, diage emokōu susuga tobolōu yilō ima, tā kasagaj̄ tobolōu, koso hesema,

³³ tigi dofōu ye womaba, haba dodo wala iba tolo ile. Sawisie kamadia kege mei degeiba, e haguā gehe degeleyode tobou.

³⁴ Kenōu si e dabai degedi o kediage e tobolōu kaha yobe ta tawale ili mei. Tā ke tobou kaha sibige keme diāmokōu mogogou.

Yesuhā diho du degei o ta bologuomōu bolō degei
(Matyu 20:29-34; Mak 10:46-52)

³⁵ Kegemōu, Yesu e iligi, sa Jerikokōu hafej̄ degeimōu dugube, o diho du degei ta a fēkōu sele hawaga duwomōu dugu.

³⁶ O kaha duwoli, o sasaj̄ sūdo haguasile uwo ke dulomōu, diāmokōu kadegeiya? de yodu.

³⁷ Sa Nasaret o Yesu haguluyode tobolōu i.

³⁸ Tobolōu imōu, diho du degei o kaha haguisa tobou, Yesu, Devithā hūti, nā a solōu do degeyedei.

³⁹ O ilo diabukōu yolu kediā gofoṽu degemōu, nā tadayede tobolōu i. Kenōu si e haba hiligedo hagusamōu tobou, nāme Devithā hūti, nā a solōu do degeyedei.

⁴⁰ Kegemōu, Yesuhā iligi ali duo kele tofolōu, o kediāmokōu tobou, o ke amokōu wolōu haguamabeedei. Diho du degei o ke hagua hafej̄ degeimōu, Yesuhā emokōu yodu,

⁴¹ nage a namokōu kej̄ degele ke tagaiya? Hiye O, ame mā diho bolō degele sagaj̄ degeliyodei.

⁴² Kegemōu, Yesuhā emokōu tobou, ne damaleyodei kahanōu, ne diho ke bologuomōu bolō degeli kuheyodei.

⁴³ Kelegenōu e diho bolōdo degeimōu, Yesu sesele iligi, Godihā hū hebele fogumōu i. O ilo kediāne ke degeli ke duguomōu, Godihā hū hebele fogulo i.

19

Yesuhā o Sakiushā mosokōu ile felei

¹ Yesu e sa Jerikokōu folo i.

² O ta sa kile daladi, e hūbe Sakius. O keme gamani sibidi sele kefedi hiye o. Eme bibōu o.

³ E Yesube kagei o deimōu dugulamōu degeiye, o sūdo haguasie kaha, e ta dugulo sagaj̄ mei, eme tōu degei kaha degemōu.

⁴ Ta dugulo sagaj̄ mei degemōu, ebukōu foṽkua ile, hebe kiyōu sugūtōu folomōu gaduguomōu, Yesu dugulamōu degei, Yesube a keleya haguale kaha degemōu.

⁵ Hebe sugūtōu duwomōu, Yesuhā hagulugi daladuguomōu emokōu tobou, Sakius, nā toto migileba, da ne mosokōu ya duwoguamebeedei.

⁶ Tā ke dulomōu, Sakiushā totodo migile, hohō degemōu, Yesu wolōu, e mosokōu ile felei.

⁷ O sasaj̄i ke duguomōu, gofoṽu dege tobolōu i, o koṽume midihō kasagaj̄i milōu di o kaha ę mosqōu wolōu ile feleiyo de tobolōu i.

⁸ Dilie mosō kodu duwoli, Sakiushā haguā tofolōu, Yesukōu tobou, Hiye O, nā du, ifi ā mā bimaj̄i olōu fei ke filemōu, ilobe bi mei o kediāmokōu nel̄i kuhe. Haba ā o ilo kele die sele hiyoye moṽu ke ā sele haba dosōu dia kege dogōu guoba, dioṽumakōu bohōlōu nēmōu ilamōu degeliyo de tobou.

⁹ Ę kege tobōu mōu, Yesuhā tobou, ifi Godihā nābōu nę sosōu bōu de mamoloṽu kuhe. Yobe, nāme Abrahamhā hūti kaha degemōu.

¹⁰ O Kediā Dih̄i ę hagueibe, o ilo fofōu guei dalagua ke kama mamōu lāmōu haguei.

Tā makai be dabal o 10 kege kediā sele heliofeī malā i kokōu mā tobou (Matyu 25:14-30)

¹¹ O sasaj̄i kediā Yesuhā tā ke tobōu mōu dulo dalaguamōu, ę tā makai ta diāmokōu tobou. Yobe, ę ile, sa Jerusalem hafei dege dalamōu, o sasaj̄i kediā tawale ibe, Godihā wolōu daladi sabe wa, kelegenōu tamā degeleyade tawale i kaha degemōu.

¹² Yesuhā tā makai be kōu gue tobou, hūbōu o tahā ę sa ahudo fogōu ile felei, sa ta tie kediā ęme hiye o maka degemabdomōu. Ā hiye o degema, bohōlōu mā hagua fele, n̄i wolōu dalaleyode tobou.

¹³ Ę ilamōu be, ę dabal degedi o 10 kege haguismōu haguasie felegomōu, diāmokōu sele 20 kege o tanōu tanōu fimōu i. Ę kōu gue tobou, n̄i sele koṽu malāba fofolōu dalali, ā hagua felej̄iba kuhe fogōu mabeedei.

¹⁴ Kenōu si o sasaj̄i kediā ę dafa i. Ę fogōu imōu, diage o koṽume ei hiye o degelebe ei dafayodema tā tobōu ma dogogomōu malā ya tobōu migile i.

¹⁵ Kenōu si sa ahudo tie oe ęme hiye o degedema makai. Maka imōu, bohōlōu mā hagua felemōu tobou, o ā sele fimōu i kediā haguasie felemabeedei. Die selebe de hiye degei domōu dugulamōu degei.

¹⁶ Kegemōu, o ta ębukōu hagua felemōu tobou, hiye o, ā nę sele 20 kege moṽube fofolōu gi, haba 200 kege dalayode tobou.

¹⁷ Hiye o kaha tobou, nāme dabal degedi o bolofeido. Nāme bi huyadefei bologuādo dia delei kaha degeimōu, ā ifi nāmokōu be, nā sa olōu fei 10 kege dia dalayedili.

¹⁸ Haba o ta hagua felemōu tobou, hiye o, ā nę sele 20 kege moṽube fofolōu gi, haba 100 kege dalayode tobou.

¹⁹ Hiye o kaha ęmokōu tobou, age ifi nāme sa olōu fei 5 kege dia dalayedili.

²⁰ Haba o tane hagua felemōu tobou, hiye o, ā nę sele 20 kege moṽube dala kuhe. Ā yukuei kaiye tigama dogoguo deleiyodei.

²¹ Yobe, ā nāmokōu guę degelibe, nāme o kotido, habaguguediyo mei. O tae dogoguo fogou kene nā kōu moṽudi. Nalę o tae sogogai kene nā kōu moṽudiyode tobou.

²² Hiye o kaha tā ke dulomōu, ę dabal o kokōu kōu gue tobou, nāme dabal o kasagaj̄ido. Tā, noṽu tobouya ke ā nā tā sale. Yobe, nage ęme kotido o, o sasaj̄i habaguguediyo meiyodei. Nā tawai be, bi, o tae dogogu ke ā moṽudi, haba nalę o tae segei kene ā moṽudidade tawai.

²³ Nā kege kōu tawaiye, ha kadegeimōu nā mā selebe, sele habagie dogogudi timōu * kokōu dogoguli mei? Kege kōu dogogu debabe, ā bohōlōu mā hagua, mayoṽu mā sele kebōu, haba sele ilo kele tagetōu dogōu guomōu moṽuyode tobou.

²⁴ Kegemōu, hiye o kaha o hafei tafalagua kediāmokōu tobou, n̄i o kaha sele 20 kege ke malāba, o sele 200 kege dala kokōu nēmabeedei.

²⁵ O kediā tobou, Hiye o, o keme sele 200 kege kōu dalayodele i.

²⁶ Hiye o kaha sima tobou, ā n̄imokōu tobolōu kuhe, o tahā bi dalababe, Godihā bi tage dogōu guoba, hiyedo degele. O ta bi hiye mei debabe, ę bi huyadefei dala keme Godihā moloṽuyode tobou.

²⁷ Kenōu si ho o, ā die hiye o degelebe dafa i kediāme, n̄ige wōu ma haguaba, mā dih̄ile kokōu ge wouba tofigile ileyode tobou.

²⁸ Yesuhā tā makai ke tobōu ma mei degeimōu, ę sa Jerusalemkōu fogōu i.

* 19:23 19:23 Bōu tae 'bank'.

Yesuhā sa Jerusalemkōu ile, Godihā mosōkōu folomōu, o sasaj̄ kediamokōu egei hehegiei

(Tq Hiye 19:29-21:38)

Yesuhā sa Jerusalemkōu feleibe, gamani hiye onōu tefe felei (Matyu 21:1-11; Mak 11:1-11; Jon 12:12-19)

²⁹ Yesuhā bitōu ta Olivyodele idi kē hafej̄ dege, sa Betfagebōu sa Betanibōu de kokōu ile falamōu, ē dabai degedi o bolōu ta kēdiliemokōu tobou,

³⁰ nele sa di dugulu kokōu imabeedei. Nele ya fologaba dugu, wai dōki wili ta obe bagagie fogou tafalaba dugulo. O tae wai dōki kaha tagetōu ta biyeli mei. Wai dōki kē fiyolōu ba wolōu haguama.

³¹ O tae nelemokōu kagelamōu wai dōki kē fiyōu ya? de yodubabe, nelege, Hiye Ohā dabai degele dalayodema.

³² Kege tobōu mōu, o bolōu dilie ya folomōu dugube, Yesuhā tobou sagaj̄ kēme dalamōu dugulo i.

³³ Dilie wai dōki kē fiyōu mōu, wai obōu kediā diliemokōu yodulo i, nele wai dōki bagagi koṽu kagelamōu fiyōu ya?

³⁴ Diliege, Hiye Ohā dabai degele dalayode tobolōu i.

³⁵ Kegemōu, dilie wai dōki fiyolōu mōu, wolōu haguasie, Yesukōu felegamōu, dilie yukuei sasado kē digima, wai dōki tagetōu dogoguomōu, Yesu hebele foguomōu, wai dōki tagetōu bigile i.

³⁶ Wai dōki tagetōu bilo imōu, o sūdo die yukuei sasado digima, ē amulo aliya kē mamōu yai.

³⁷ Diā yolugi, a bitōu Olivya kē mudi kē hafej̄ degeimōu, ē dabai degele idi o sūdo kediā ebōu de yolugi hohōbolōu i. Midihō gehe gehe milōu goumōu kōu dugulo i kaha degemōu, diā Godihā hū hiligedo hebele foguo hohōbolōu mōu yai.

³⁸ Hiye Ohā huya kē hagulu o kēme Godihā dogōu guyedeibasi. *Buk Song 118:26*
Hebenitōu di mogo tanōu fej̄ dege, amafejnōu dalale. Di damalēdo Godikōu hohōbolōu me.

³⁹ Kegemōu, Farisi o ilo kelene o sasaj̄ kefei kodu deleigui. Diage Yesukōu tobou, Tisa, nē dabai degedi o kediamē akoguba, diā tā fogolōu yode tobolōu i.

⁴⁰ E sima tobou, a n̄imokōu tobolōu kuhe, diā tā i ho fogōu babe, igiye Godihā hū hiligedo hebele fogulo ileyode tobou.

Yesuhā sa Jerusalem tie o sasaj̄ kediamokōu solōu do dege gesei

⁴¹ Kegemōu, Yesu ē iligi, sa Jerusalem hafej̄ degemōu, sa kē duguomōu, ē solōu do dege gesei.

⁴² Gosoulugi tobou, Jerusalem, a tagalibe, n̄ime ifi kōu bōu ge amafejnōu dalale kaha yo kē tawamabadomōu. Kēnōu si sibigē kēme n̄imokōu mogogou dala. N̄i dugulo sagaj̄ mei.

⁴³ Damalēdo, habagebe ho o kediā haguasieba, n̄i sa koṽu mih̄ dai mamōu felei kahanōu silēmā fogōu ba, n̄ime kama fosigile sagaj̄ dugulo mei. Figi ilo figi ilo mih̄iyenōu silēmā fogōu ba,

⁴⁴ diā fologaba, n̄ibōu n̄i sisigobōu de wouba, mih̄ikōu fiyasigile. N̄i igi mosō olōu fej̄ine, igi yogohā tagetōu ta dalale mei. Biyolugi, mosō igisema mei degele ile. Yobe, Godihā hagua, n̄i dogōu gulamōu degelibe, n̄i ta tawaiyo mei kaha degemōu yode tobou.

O kediā Godihā mosō kekaimidu makisi degele imōu, Yesuhā folo igisei (Matyu 21:12-17; Mak 11:15-19; Jon 2:13-22)

⁴⁵ Kegemōu, Yesubōu diā sa Jerusalemkōu ya fologamōu, ē Godihā mosō kekaimidu folomōu dugube, o kediā makisi degele imōu duguomōu igiseimōu fogōu yai.

⁴⁶ E diamokōu tobou, Godihā kuguokōu be kōu gue nalaj̄ dala,

Mā mosōbe diho bagā tobolōu idi mosō.

Aisaia 56:7

Kēnōu si n̄i degeiye,

Mā mosōbe hiyou moṽudi o kediā wōmogōu di mosō sagaj̄ degeli.

Jeremaia 7:11

⁴⁷ Kegemōu, sawisiei olōu fei Yesuha ile, Godiha moso kekaimidu egei hehegie tobōu di. E kege degeimōu be, mogōu du dalaguadi hiye obōu, Moseshā kuolōu yo dulo i obōu, kansole obōu kedia ē walamōu degele i.

⁴⁸ O sasai kedianōu si egei Yesuha hehegie tobōu di ke dulo tagale i. Kegei kaha degemōu, hiye o kediage Yesube toto ta wolo sagai duguli mei.

20

Hiye o kedia Yesukōu, nāme koyohā hūya ke dabai degediya? de yodulo i (Matyu 21:23-27; Mak 11:27-33)

¹ Sawisiei ta, Yesu ē Godiha moso kekaimidu egei hehegieibe, tā uwo bolofei ke o sasai kediāmokōu tobolōu dalamōu, mogōu du dalaguadi hiye obōu, Moseshā kuolōu yo dulo i obōu, odo odobōu kedia haguasiemōu, emokōu yodulo i,

² nā eimokōu tobōu, name dabai koŋume koyohā hūya ke degediya? Nāme o koyohā tobōu mōu, dabai koŋu kuhe degediya?

³ E o kediāmokōu tobou, āne nīmokōu tā ta yodulamōu. Ni amokōu dōdo dege tobōu ma,

⁴ Jonhā fafeleya degedibe o kedia dabai? Ha hebenihā dabai?

⁵ Kegemōu, hiye o kedia dioŋunōu tugulo tobolōu i, di hebenihā biyode tobōu babe, ege, ni Jonhā tobōu di keme kagemōu damaleyodili mei? de yodye.

⁶ Haba di obenōu tawaga degediyode tobōu bane, o kedia di igiye wouba tofigile ile. Yobe, o sasai kediage Jonbe habage-degele-duguo-tobōu di-odade tawale i kaha degemōu.

⁷ Kegemōu, o kedia Yesukōu tobolōu i, Jonbe o koyohā tobōu mōu haguei keme ei ta tewe meiyode tobolōu i.

⁸ Yesuhane tobou, āne o koyohā ā tobōu mōu dabai koŋu dege haguei keme ā nīmokōu ta tobolōu meiyodei.

Tā makai be midihō kasagai milōu ga idi o kedia hebe hai dia dalaguadi kokōu mā tobou

(Matyu 21:33-46; Mak 12:1-12)

⁹ Yesuha o sasai kediāmokōu tā makai kōu gue tobou, o tahā ē hebe haimikōu hebe hou sogogama, o ilo kediāmokōu ē hebe hai ke heliofeji nelēmōu, makisi degemabeede tobou. E hebe kolo ilo kelebe ē biyode tobōu ma, sa ahudo kuhe fogōu i. Folomōu, sa kele hiyedo delei.

¹⁰ Habage, hebe kolo suwi degeimōu, hebe hai obōu kaha ahudo dalali, hebe kolo ilo kele moŋuma hagua yoŋumakōu nēmabadomōu, ē dabai o ta tobōu mōu i. Keŋōu si hebe hai dabai degele idi o kediage dabai o ke hagua felei mōu duguomōu, dia ē tolōu mā womamōu, nāme mōu fogōu iyede tobolōu i.

¹¹ Kegeimōu, hebe hai obōu kaha haba o ta tobōu mōu imōu, dia o keŋe tolōu mā, bōu basiado womamōu, nāne mōu fogōu iyede tobolōu i.

¹² Kegemōu, ē o haba ta tobōu mōu i. Ile foloumōu, o keŋe dia woma hebele mugu.

¹³ Kegemōu, hebe hai obōu kaha tobou, ā kagele? A tawali, ā mā o dihi, mayoŋu tagalido kokōu tobōu ba, ē ibasi, dia ē tā dulo ileyodei.

¹⁴ Dihi ke ile foloumōu, hebe hai dabai degele idi o kedia ē duguomōu, dioŋunōu tugulo tobolōu i, o koŋume, ē aye toubabe, ē ayeḥā bi olōu feibe ē moloŋu. Kegei degemōu, di dihi koŋune wouba tolo iba, hebe hai koŋu di moŋumebeede tobolōu i.

¹⁵ Dia kege tobōu ma, dihi ke tolōu mā malā ya, hebe hai hagulekōu ge woumōu tolo iyodei.

Kegemōu, Yesuha haba yodu, hebe hai obōu kahage diāmokōu be kagele?

¹⁶ Hebe hai obōu kahage ile, o hebe hai dabai degele ili kedia wouba tofigieiba, ē hebe hai ke o ilo kediāmokōu nelēyode tobou. O kedia tā ke dulomōu tobolōu i, kegebe ta degeda.

¹⁷ Keŋōu si, Yesuha diāmokōu maselemōu yodu, tā Godiha kuguokōu nalai dala koŋumahā sibige kagei?

Mouti, moso togodi o kedia dugube kasagai degeimōu kōu igile filei keme ē haba meleya
mouti fogou. *Buk Song 118:22*

¹⁸ O kedîa mouti kaha tagetou fiya foubabe, die dio olou fei gobou gile male. Mouti kaha o tagetou fiya foubabe, die dio olou feibe gagile tuwelledo maleyode tobou.

¹⁹ Kegemou, Mosesha kuolou yo dulo i obou, mogou du dalaguadi hiye obou kedîa Yesuha ta makai keme diamokou nou ma tobolou dade tawalemou, Yesube toto tolou ma ta salamou kou degele iye, kenou si dia o sasa kediamokou gue degemou kege ta degeli mei.

Obegi gamani hiye o Sisarkou be gamani sibidi sele de nele, haba nele sasa mei?
(Matyu 22:15-22; Mak 12:13-17)

²⁰ Kegemou, mogou du dalaguadi hiye obou, Mosesha kuolou yo dulo i obou kedîa Yesu diho ebele dalaguali, die dabai degedi o kediamokou tobou mou, dia amafei, Yesuha ta kage tobolou ke dulamou yai. Hiye o kedîage ta e tobolou kokou ge hobou e tolou ba, gamani hiye o kokou neiba, gamani hiye o kaha e kuhe ta sayadomou degele i.

²¹ Hiye o kedîa die dabai degedi o kedîa Yesukou ya fologa kou gue tobolou i, Tisa, ei kou tewe, na eimokou ta douonou hehegie tobou di. Nage o hu dalabou, o hu meibou kediamokou ta tanou feinou tobou di. Na Godiha midih hehegedibe, damaledo kenou hehegedi.

²² Ei yodu ta huyadefei ta dala. Dige sibidi sele kefema, gamani hiye o Sisarkou de nele, ha nele sasa mei?

²³ Kenou si Yesuhage diame taenou tobolou dade tawai. E diamokou tobou,

²⁴ sele dio ta mala hagua, amokou hegimabeedei. Figisa kofubou, hu kofubou debe koyohale? Dige Sisarhaleyodele i.

²⁵ Yesuha diamokou tobou, damaledo, Sisarha bi debabe, Sisarkou nema. Godiha bi debabe, Godikou nemabeedei.

²⁶ Yesuha o sasa dihle kokou ge kengenou tobou. E ta kasagai ta tobou mou dulo ili mei. Ta keme dia ta sima tobolou ili mei. Kesigiemou, ta mei degele i.

Sadyusi o kedîa Yesukou be, o toubabe de hagua gehi degele? de yodulo i
(Matyu 22:23-33; Mak 12:18-27)

²⁷ Kegemou, Sadyusi o kedîa Yesukou yai. Dige o tofigieibe hagua gehi degele ile meiyode tobolou idi. Dia ya fologamou, Yesukou kou gue yodulo i,

²⁸ Tisa, Mosesha dimokou ta ta kou gue nalai, o taha sobou huloba dihi degeli mei toubabe, e sosou mei degeiye deba, haba e malaha kwei sasa ke huloba dihi degeibabe, dihi keme e eyeha dihi degele.*

²⁹ Afudo, o eye mala olou feibe dioyosi kege. Wolo kaha sobou huye, dihi degeli mei tolo i.

³⁰ Tolo imou, ha e malahane sobou kenou hu.

³¹ Kene tolo i, dihi degeli mei. Ha e mala tahane nebe kenou tefei. Kenou tefele kegega iligi olou fei dioyosi kege tofigiema mei degei. Dihi ta degele ili mei.

³² Habagedo sobou kene tolo i.

³³ Kegeba, o tofigile i kedîa hagua iba, sobou kene haguqubabe, sobou keme o koyoha sasa? O dioyosi kege kedîa sobou ke kou humou iyode tobolou i.

³⁴ Kegemou, Yesuha diamokou kou gue tobou, ifi kou bou gebe, oye sasa hudi, sasaiyene o hudi.

³⁵ Kenou si habagebe, Godiha tobou ba, o tofigiei kedîame hagua gehi degemababe, sobou hulo mei, mou kege tafalaguale.

³⁶ Yobe, dia haba tofigile mei, esol o sasa degele ile. Diame Godiha sisigo, widaimikou ge haguagiemou, gehi degele i kaha degemou.

³⁷ Moseshane o tofigiei kedîa haguale ke kou hehegiei. Ege hebe ta douye noumou dugu kaha ta ke kuguokou nalai dala kuhe,

Hiye O eme Abrahamha Godi, Aisakha Godi, Jekopha Godi.*

Kisim Bek 3:6

³⁸ Eme tofigiei o kedîa Godi mei. Godibe o gehi dalagua kedîa die Godi. E dihle kelebe o sasa olou fei sosou dalayode tobou.

³⁹ Kuolou yo dulo i o ilo kele ta, Yesuha tobolou ke dulomou tobolou i, Tisa, ne taha bolofejdiyodele i.

* 20:28 20:28 Lo 25:5 * 20:37 20:37 O kedîame afudo tofigile i, kenou si Godiha dihle kokou be sosou dalaguayodei.

⁴⁰ Kegemōu, Sadyusi o kediā emokōu guē degemōu be, haba tage ta yodulo ili mei.

*Yesuhā o sasāi kediāmokōu be, Godihā makai o Kelesube koyo? de yodu
(Matyu 22:41-46; Mak 12:35-37)*

⁴¹ Kegemōu, Yesuhā o sasāi kediāmokōu kōu gue yodu, kadegemōu diage Godihā makai o Kelesube Devithā* dihiyode tobolōu iya? dei.

⁴² Diē Fedi Kuguokōu be, di dugulube, Devithānōu tobou, Hiye Ohā mā Hiye Okōu kōu gue tobou, nā mā dobogoŋu delekōu duwoba ibe deba, ⁴³ a nē ho o kediā moŋumaba, nē abogoŋu hayedu kefeguloyodei. *Buk Song 110:1*
⁴⁴ Devithage Kelesube ē Hiye Oyodei debabe, nige kageimōu o kēme Devithā dihiyodele iya?

*Yesuhage kuolōu yo dulo i o kediāme midihō kasagāi milōu ga idiyodei
(Matyu 23:1-36; Mak 12:38-40; Luk 11:37-54)*

⁴⁵ O sasāi kediā Yesuhā tā tobolōu kē dulo dalaguamōu, ē yoŋu ē dabai degedi o kediāmokōu tobou,

⁴⁶ kuolōu yo dulo i o kediāmokōu be nīōu tawaibōu. O kediage yukuei sasado kē kama suluguadibe, kefegudi sa kokōu ge oe diā duguo agali bolofejyodele idi kē tagale idi. Egei mosokōu ne fologamōu be, egei tobolōu o kē hafeido dege duwogualenōu tagale idi, o sasāi kediā diāme hūbōu odade tawamabadomōu. Oe nalē hiyedo kefema digumōu, nalā idi kelegene, diāme duwodi bolofejdo kokōu duwogualenōu tagale idi.

⁴⁷ Diā kuei sobōu kediāmokōu ogōu ga idibe, die mosokōu fologa, ogōu ga tobōu ma, bi hiyouye moŋuma idi. Haba tabe, dihō bagā tobolōu idine, diā taenōu sasado dege tobolōu idi. O kegele idi kediāme Godihā hebe kasagāi hiye folodo neleyode tobou.

21

*Kuei sasāi tahā Godikōu tei sele dio nei
(Mak 12:41-44)*

¹ Yesuhā masele dalali dugube, selebōu o kediā sele moŋuma haguasie, Godihā moso kekaimidu sele sadi bokisi kokōu sa imōu dugu.

² Kuei sasāi ta, ēme bibōu mei, ēne tei sele dio bolōnōu fei kē sele sadi kodu sagimōu dugu.

³ Yesuhā kē duguomōu tobou, a nīmokōu damalēdo tobolōu kuhe. Sele, kuei sobōu bibōu mei koŋumahā neibe hiyedo. O kediā nele i kē olōu fei gabai.

⁴ Selebōu o kediā sele sa ibe, die bi hiye kōu dalamōu, huyadefeinōu sa i. Kēnōu si kuei sasāi koŋumahaḡe ē nalē moloŋu sele uwagefeji kē sagiyode tobou.

*Yesuhā Godihā moso makolo kē tobou
(Matyu 24:1-2; Mak 13:1-2)*

⁵ Kegemōu, o ilo kediā tobolōu ibe, Godihā mosqbe igi nebōu do kēbōu, bimāi bolōdo oye Godikōu nelē i kēbōu de bologuādo togoga* iyode tobolōu i. Haba Yesuhā tobou,

⁶ nī ifi moso olōu fei koŋu dugulube, habagebe igi tahā igi yogohā tagetōu ta tilaba dugulo mei. Obe biyolugi moso igisema mei degele ileyode tobou.*

*Yesuhā haḡi sūdo habage tamā degele kē tobou
(Matyu 24:3-14; Mak 13:3-13)*

⁷ Kegemōu, diā Yesukōu yodu, Tisa, nā tobolōu kēme koboge tamā degele? Kēj makaiye bukōu tamā degeiba, ei duguoba ise nā tobou kēme tamā degeladidade kuhe tawale ile?

⁸ E tobou, nīōu tawaibōu, kegeligi o ilo kediā nī ogōu gaiye. Yobe, o sūdo haguasieba, mā huya kē ogōu ga kōu gue tobolōu ile, aḡe Godihā makai o, uwage sawisieibe hafeji degeiyode tobolōu ibabe, nī die tā duloba sesedama.

⁹ Nī biyolu uwo dubabe, hobōu guē degedama. Haḡi gehe gehe degeli uwo dubane, nī hobōu ta kesigidama. Kēme ebukōu tamā degemaba, ise uwage sawisieibe habage kuhe hagua koguloyode tobou.

* **20:41 20:41** Devitbe Juda o sasāi kediā die kōu guai hiye o. * **21:5 21:5** Moso togoga i - Sa Jerusalemkōu be, Godihā moso hiye ta delei. Moso kēme tanōu fei mei, moso sūdo kekai duledu hafeji hafeji dege biyomōu i delei.

* **21:6 21:6** Juda o kediāme igiyenōu moso togolo idi.

¹⁰ Yesuhā diāmokōu haba tobou, sa ta obiyei kediā yaba, sa ta obiyeibōu de biya ile. Sa ta hiye o tahā ile, sa ta hiye obōu de biyale.

¹¹ Haba sa sa iloyane gigima hiyedo haguale. O sasaiye hegiebōu, doboū de hiyedo dugulo ile. Haba, agudiletōu gene, midihō gehe gehe tamā degegouba duguo guē degele ile.

¹² Kenōu si, hagi olōu fei kē tamā degeiyo mei kelegebe, o ilo kediage nīme tolōu ma makolo imaba ile, egei mosō kokōu tā sama didiō masa ile. Nī amokōu damaleyodeibabe, oe nīme hiye o kediabōu, gamani o ilo kediabōu die dihile kokōu tefegieba tā sa ile.

¹³ Tā soubabe, nīge diāmokōu be tā uwo bolofei kenōu hehegie tobou ma.

¹⁴ Tābe nī kage tobolōu deba, fī hiyedo māba, guē degedama.

¹⁵ Yobe, ā tawagai tā kē nīmokōu tobōu ba, nīge tā saikōu foloba kenōu tobōu babe, diage nī tābe ta sima tobolōu ile mei, mōu dulo fogōu le ile.

¹⁶ Aye adiōu bōu, eyē malā diabōu, sosōu tanōu diabōu, mogo diabōu, diāne nī tolōu mā, ho o kediāmokōu sesegulo ile. Seseguba, nī ilo kelegebe diage wouba tofigile.

¹⁷ O olōu fei kediage nīme dafa ile, yobe nī amokōu damaleyodei kahā degemōu.

¹⁸ Kenōu si, fī hiyedo mādama. Nī widio towe kē ta mei degele mei.

¹⁹ Nī nelēdo dege dalaba iligi, fī gehe tolōu ba, tofousogo tofolōu ile.

Yesuhā sa Jerusalembe makoloye dalayode tobou

(Matyu 24:15-21; Mak 13:14-19)

²⁰ Yesuhā haba kōu gue tobou, nīge ami o kediā haguasie, sa Jerusalem silēmōuba dugubabe, sa koŋume ise makoladidade tawamabeedei.

²¹ Kegeiba duguobabe, sa Judia o sasai kediame kama fosige ya, bitōu kotōu fologamabeedei. Sa Jerusalem o sasai kediāne die sa hiye kē tōu fogōu, sa ta kokōu fogōu yamabeedei. Figikōu dalaguadi o sasai kediāne sa hiyekōu hobōu fologadamabeedei tobou.

²² Yobe, sawisieie kelege, Godihā hebe kasagai olōu fei nelēbe, kuguokōu kōu nalāga i kē damalēdo tamā degele.

²³ Sawisieie kelegebe, solōu do hiyedo, sasai dihi guokōu bōu kediabōu, sasai dihididiōu bōu kediame hagi hiyedo degeiba dugulo ile. Yobe, sa kuokōu hagi hiyedo degeiba dugulobe, Godihā gofoŋu ē obiyei kokōu degeiba dugulo.*

²⁴ Kegeiba, ho o kediā haguasie, Juda obiyei kē aweki mē bolōu kahā wouba tofigile. O ilo kelege didiō dege wōu ma, sa ta iba sa ta iba dele ile. Haba, sa ta o kediage sa Jerusalemkōu haguasie felegaba dalaguali, Godihā diāmokōu tobōu ba fogōu yaleyodei tobou.

Habage O Kediā Dihi ē haguale

(Matyu 24:29-31; Mak 13:24-27)

²⁵ Yesuhā haba kōu gue tobou, O Kediā Dihi ē hagaladi kelegebe, asōbōu, uguobōu, kuidihōbōu kokōu be midihō gehe gehe tamā degegouba dugulo. Sa sibige kuokōu be, o sasai kediā fī fofōu guele ile. Haba tō hiye kahā fufuale uwo hiyedo kēne dulo ba guē degele ile.

²⁶ O sasai kediā fī hiyedo mā ilebe, sa sibige kuokōu be keiye tamā degelamōu degeiya de fima ile. Guē degeba, dihō hehemaga ile, yobe Godihā nelēyenōu agudio tatabai degeiba, bimai olōu fei kotōu dalagua kēme awale hobogolōu.

²⁷ Kelegenōu, diā dugulobe, O Kediā Dihi eme nelēbōu, hohō hiyedo kēbōu de mabiye tōu gōu ma migiba dugulo ile.

²⁸ Midihō kegei kē yoma tamā degeibabe, nī haguā agudiletōu daladuguo masele hobogolōu, Godihā nī mamoloŋu kēme hafei degei kahā degemōu.

Nī hebe kiyōu kē tawama

(Matyu 24:32-35; Mak 13:28-31)

²⁹ Yesuhā tā makai ta diāmokōu tobou, nī hebe kiyōu kē duguoba, haba hebe ilo kelene dugumabeedei.

³⁰ Nī dugube, guo gehe bisōumōu be, sa bolōdo biyamōu iladidade tawale idi.

* 21:23 21:23 Tā koŋume Yesuhā Juda o sasai kediāmokōu tobou.

³¹ Nebe kenōu tefei, n̄i hagi a n̄imokōu kōu tobou sagai ke dugubabe, n̄ige Godihā wolōu dalale keme hagaladidade tawamabeede tobou.

³² A n̄imokōu damaledo tobolōu kuhe. Ifi kōu bou ge dalagua o sasai be tofigili mei dalaguaba, a koŋu tobolōu ke olōu feido tamā degele.

³³ Agudiobōu sa sibigebōu olōu feibe mei degele. Kenōu si mā t̄abe ta mei degele mei.

Yesuhā dabai degedi o kediame defeido tawaibōu

³⁴ Yesuhā haba kōu gue tobou, n̄jōu tawaibōu, n̄i tigi kolo huej gofoŋudo ke nalāba totōu dege, sa sibige kahā hagi kokōu nōu f̄i hiyedo mađama. Kegeligi, Hiye Ohā toto haguba,

³⁵ n̄ime salem̄aiye tou sagai degeiye deba. Yobe, sawisieie keme, sa sibige kuokōu ge, o sasai olōu fei kediā dugulo ileyodei.

³⁶ N̄i defeido duwoli, Godikōu diho baga tobōu ba, e n̄imokōu nele neiba, midihō kasagai ke gaboubabe, O Kediā Dihi e haguba, n̄ime e dihi le kokōu doŋdonōu tofolōu ileyode tobou.

³⁷ Sawisieie olōu feibe, Yesu e Godihā moso kekaimidu haguamōu, o sasai kediāmokōu egei hehegiēdi. Huliamebe, e ilemōu, bitōu Olivoyodele idi kotōu folo tiadi.

³⁸ Sabiyomōu be, o sasai kediā haguasie, Godihā moso kekaimidu Yesuhā tobolōu ke dulamōu felega kefele idi.

Yesu e do hiyedo duguomōu, tolo ilemōu haguā gehe degei
(Tq Hiye 22-24)

22

Judahā Yesube Juda hiye o kediāmokōu seseguloyodema makai
(Matyu 26:1-5, 14-16; Mak 14:1-2, 10-11; Jon 11:45-53)

¹ Ū mola mei sidi sawisieie kahā dowo ke nale kefema n̄adi ke hafei degei. Keme Gabama I Sawisieiyodele idi*.

² Gabama I Sawisieie ke hafei degeimōu, mogōu du dalaguadi hiye obōu, Moseshā kuolōu yo dulo i obōu kediā dioŋunōu amafei kefema, Yesu gabale walamōu doŋsusulo i, yobe diā o sasai kediāmokōu gue degemōu.

³ Kegemōu, Tamahā Judas e duledu felei. Judas eme Iskariotyodele idi. O keme Yesuhā o olōu fei 12 kege kahā duo kile daladi o.

⁴ O kahā ile folomōu, mogōu du dalaguadi hiye obōu, Godihā moso dia daladi hiye obōu de t̄a keibe, e Yesu tolōu mā diāmokōu sesegulo kahā t̄a ke doŋsusulo i.

⁵ Hiye o kediā t̄a ke dulomōu, hohō degemōu, emokōu sele neleiyodeimōu,

⁶ ege boloyode tobōu mamōu, Yesube kageligi tolōu ba hiye o kediāmokōu sesegulo domōu f̄i hiyedo mā delei. O sasai s̄udo kefeli mei kelege sesegulamōu degei.

Dabai degedi o bolōu kedilie nale kefei
(Matyu 26:17-25; Mak 14:12-21; Jon 13:21-30)

⁷ Ū mola mei sidi kahā sawisieie kelegebe, Gabama I Sawisieie kahā dowo ke wai sipsip wili woma sidi.

⁸ Kegeimōu, Yesuhā Pita dilie Jon diliemokōu tobou, Gabama I Sawisieie kahā dowo ke nale olōu fei kefema dogogu imabeedei.

⁹ Dilie emokōu yodu, n̄age ele nale keme kilija kele kefema dogogulo ke tagaiya?

¹⁰ E kōu gue tobou, nele sa Jerusalemkōu ya fologaba dugu, o ta bilika huej dou tolōu iba kenōu sesele ima. Moso o kahā foulu kokōu nelene fologaba,

¹¹ moso obōu kokōu kōu gue yoduma, ele Tisabōu eibe Gabama I Sawisieie kahā dowo ke nalebe kilija kelege kefema nalā ile?

¹² Nele kege yodubabe, o kahā fōu gou moso hiyedo kotōu dala ke hegiba, fafaibōu, duwodibōu olōu fei kotōu dalaba dugulo. Nele di nalebe kefema kotōu nōu dogogumabeede tobou.

* 22:1 22:1 Gabama I Sawisieie, 'Pasoba' t̄a kahā sibigebe kōu gue: Afu Godihā sa Isip sisigo wolo ke woumōu tofigieie, kelegebe Israel sisigo kedianōu si ta weli mei, mōu gabama i. Kegei kahā e tobou, n̄ Gabama I Sawisieie ke hohobolōu ba, nale kefema n̄ demabeede tobou. Kege tobōu mōu, Israel o kediā sa Isip tōu fogōu, die sabekōu fogōu yai (Kisim Bek 12:1-42).

¹³ Kege tobou mou, dilie ya fologamou dugube, bi olou fei Yesuha tobou sagai keme dalaguamou dugu. Duguomou, dilie Gabama I Sawisiei kaha dowo ke nale olou fei kefema dogogulo i.

Yesuha ou sibou, tigi kolo huei gofojudo kebou de e dabai degele idi o kediamokou nei (Matyu 26:26-30; Mak 14:22-26; 1 Korin 11:23-25)

¹⁴ Habi degeimou, Yesu e nale nalamou baha duwomou, e ta-bolofej-mala-suluguadi-o kediane duweguei.

¹⁵ Duwoguali, e diamokou tobou, a nibou de duwoli, Gabama I Sawisiei kojumaha dowo ke nale nalamou degeli kojume a tagalido. Nama mei degeiba, ame do hiyedo dugulo.

¹⁶ A njimokou tobolou kuhe, a nale haba ta nale mei dalali, Godiha wolou daladi sa kokou ge Gabama I Sawisiei kaha dowo damaledo ke kuhe naleyode tobou.

¹⁷ Kegemou, e kopekou tigi kolo huei gofojudo dou ke mala tolou mou, Godikou bolofeyode tobou mamou, diamokou tobou, ni koju malaba file nama.

¹⁸ Yobe, a njimokou tobolou kuhe, sa kuokou be a tigi kolo huei gofojudo haba ta nale mei ibe deba, Godiha wolou dalale ke kuhe sawisialeiyode tobou.

¹⁹ Kegemou, e ou si ta mala tolou mou, Godikou bolofeyode tobou mamou, ou si ke bafigima, e dabai degele idi o kediamokou nelemou kou gue tobou, kojume ma tou, a ni dowoye nelj kuhe. Ni koju nolugibe, amokou fimamabeedei.

²⁰ Ou si nama mei degeimou, e huei kopekou sou guo maj ke mala tolou mou tobou, kojume ma kafei. Ma kafei kojumahage o sasai ni Godibou de mogo degedi midihog ebele ke hegili kuhe.

²¹ Kenou si duguma, o ta, a ho o kediamokou sesegulo keme abou de duwoli, nale nolu kuhe.

²² Damaledo, O Kedia Dihi e tolo ilebe, Godiha kou makai sagai kenou tefele tolo ileye, kenou si O Kedia Dihi ho o kediamokou sesegulo o name noju tawaibou.

²³ Yesuha kege tobou mou, e dabai degedi o kedia diojusie, di dala kou lebe koyoha kegela degeimou tobou ya? de yoduga i.

Hu hiyedo obe koyoha degele domou tae biya i

²⁴ Kegemou, Yesuha e dabai degedi o kedia diojunou kile hu hiyedo obe koyo degele domou tae biya i.

²⁵ Tae biya imou, Yesuha diamokou kou gue tobou, sa ilo kelegebe hiye o kedia o sasai nelede dege dia dalaguadi. Die hubou o kediage o sasai kediamokou hagi nelemou be, diojusie diame o sasai dogou gulo idi oyodele idi.

²⁶ Kenou si nime kege degedama. Widio o nibou de kile dala eme haba o hugulidofej kaha degedi sagai kenou tefele degeyedei. Ni dia daladi obe nibou de dabai degedi o sa dege.

²⁷ Ni fimama, o koyobe hubou o? O nale milou ma fidi ke haba, o duwoli nale nadi ke? A tawalibe, nale nolu keme hubou o. Kenou si ame nibou de dalali, ni dogou gulamou dabai degeli kuhe.

²⁸ Hagiye amokou kou hagua kogudiye, ni abou de delei.

²⁹ Ma Ayeha amokou be o sasai wolou dalayede tobou. Haba kenou tefei, age njimokou o sasai wolou dalamabeede tobolou kuhe.

³⁰ Godiha wolou daladi sa kokou gebe, ni abou de duwoguali, nalebou hueibou nala ile. Nime hiye o degeba, duwodi bolodo kotou duwoguali, Israel kedia hutu olou fei 12 kege ke dia dalagualeyode tobou.

Yesuha kou gue tobou, Pitaha ame tobekou muguloyode tobou (Matyu 26:31-35; Mak 14:27-31; Jon 13:36-38)

³¹ Kegemou, Yesuha tobou, Saimon, Saimon, na du. Oe nale segei kefedibe, kofai olou fei hebesemamou, sibigenou kefedi sagai kenou tefei, Tamahage ni amokou damaleyodei ke tefele dugulamou kege degeliyodei.

³² Kenou si a Godikou kou diho baga tobou, ne damaleyodei keme mihikou fiyeiye domou. Kegeiba, na bohoulou ma haguaba, ne mogo diamokou dedej sasagieyede tobou.

³³ Pitahā emokōu tobou, Hiye O, aṃe nābōu de ile, oe nā kōu didiō degeleye, kenōu si a nā tōu fogolōu mei. A nābōu de tolo ilamōu yode tobou.

³⁴ Yesuhā tobou, Pita, a nāmokōu tobolōu kuhe. Sabiyale hafej kelege, sio ayomōu you tale dalaba, nā kamadia kege kōu gue tobolōu, a Yesu tewe meiyodele.

Yesuhage e dabai degedi o kediame sele sadibōu, yebōu, awekibōu de tōu ma imabeedei

³⁵ Kegemōu, Yesuhā e dabai degedi o kediāmokōu kōu gue yodu, afu, a nīmokōu sele sadibōu, yebōu, abogōu mosōbōu de hobōu moūuma idamabeede tobōu mōu yai kelegebe, nīme bi mei yaibe de hagi dugu? Kegeli mei, ei hagi ta duguli meiyode tobolōu i.

³⁶ Haba e diāmokōu tobou, ifinōu si o koyohā sele sadi dalababe moūu. Ye dalaba keṃe moūu. Haba o koyohā eṃe aweki dala mei debabe, e yukuei sasado ke tiga, sele malāba, aweki me bolōu ke moūuyedei.

³⁷ Godihā kuguokōu be kōu gue nalaj dala,

O sasajyege, eṃe Godihā kuolōu tā dudiyo mei oyodele i.

Aisaia 53:12

A nīmokōu tobolōu kuhe, kōu le dalaguadi o sasaj kediage aṃe o kegei keyodele ile. Yoṃe, Godihā kuguokōu nalaj keṃe damalēdo tamā degeladi kuheyode tobou.

³⁸ Diā tobou, Hiye O, nā dugu, eibe aweki bolōu kōu le dalayode tobolōu i. Ege kenōu feiyode tobou.

Yesuhā bitōu Olivkōu ge Godikōu diho bagā tobou
(Matyu 26:36-46; Mak 14:32-42)

³⁹ Kegemōu, Yesuhā yoūu degedi sagaj kenōu tefele, sa Jerusalem tōu fogōu, bitōu Olivkōu i. E dabai degedi o kediāne e sesele yai.

⁴⁰ E kokōu ile folomōu, diāmokōu tobou, nī diho bagā tobōu ma, kegeligi tefele dugu ta haguba, nī fiasigeiye.

⁴¹ E kege tobōu mamōu, tafej teguo ibe, ahube obe igi hebele filej fiyadi sagaj kege ilemōu kokōu yubu sugulo fiamōu duwoli, kōu gue diho bagā tobou,

⁴² Aye, nā tagaibabe nā akoguba, a hagi ke dugulo mei. Kenōu si a tagai sagaj keṃe hobōu degeda. Nā noūu tagai sagaj kenōu degeyede tobou.

⁴³ Kegemōu, eṃol o tahā hebenitōu ge migilemōu, emokōu dedej sagi.

⁴⁴ Hagi hiyedo duguomōu dalali, haba diho bagā hilgedo tobōu mōu, e duej fuamōu miḥkōu fiasigeibe, kafei sagaj kahā fiasigei.

⁴⁵ Dihō bagā tobou mei degemōu, haguā, bohōlōu mā haguamōu dugube, e dabai degedi o kediāme yogōu gua tiasigei dugu. Hagi hiyedo kahā die tōu tatabai degeimōu, diā kuhe tiasigei.

⁴⁶ E yodu, nī kagemōu tiasigei dalagua? Haguāba, Godikōu diho bagā tobōu ma, kegeligi, tefele duguye haguba, nī fiasigeiye.

Judasah Yesu tolōu mōu ho o kediāmokōu sesegu
(Matyu 26:47-56; Mak 14:43-50; Jon 18:3-11)

⁴⁷ Yesuhā kege tobolōu tafalali dugube, o sūdo haguasieimōu dugu. O e hū Judasbe amulō hagumōu dugu. O keṃe Yesuhā dabai degedi o olōu fei 12 kege kahā duo kile daladi ta. E Yesuhā tafala kokōu haguamōu, Yesu nogōu lamōu degei.

⁴⁸ Kenōu si Yesuhā emokōu yodu, Judas, naḡe O Kediā Dihibe nogōu maba, ho o kediāmokōu kuhe sesegulamōu degeli? de yodu.

⁴⁹ Kegeimōu, Yesubōu de suluguadi o kediage ke degeladi ke duguomōu yodulo i, Hiye O, ei diāme awekiye wolo de bolofei?

⁵⁰ Kege tobōu mōu, dioūu kile o tanōu tahā awekiye mogōu du daladi hiye ohā dabai degedi o ke faj, kehe dele ke tagā mugu.

⁵¹ Kehe ke tagā mugumōu, Yesuhā kege fogōu mabeede tobōu mamōu, e o kihiyōu ke kugumōu bolō degei.

⁵² Mogōu du dalaguadi hiye obōu, Godihā mosō dia dalaguadi hiye obōu, odo odobōu diāme kele tafalaguamōu, Yesuhā diāmokōu kōu gue tobou, nī kageimōu awekibōu biyabōu de tōu ma haguasie, a tolōu iya? Aṃe hiyōu moūudi o mei, biyadi o mei.

⁵³ Sawisiei olou fei ame Godiha moso kekaimidu nibou de kou daladiye, kenou si nige ame ta tolu ili mei. Ha ifibe ni sawisiei kuhe. Hulia ko umahage hoho ke gabama iyode tobou.

Pitaha Yesube e tewe meiyode tobou

(Matyu 26:57-58, 69-75; Mak 14:53-54, 66-72; Jon 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ O kedia Yesu tolu mamou, mogou du daladi hiye oha moso kekaimidu wolou ya fologai. Pita ene ahu dege sesele i.

⁵⁵ Moso kekaimidu kilebe, o kedia dou ha duwoguamou, Pita ene folomou, diabou de dou ke ha duwei.

⁵⁶ Pita e dou ha duwomou, dabai degedi sasai taha duguomou, emokou maselemou tobou, o keme Yesubou de daladiyode tobou.

⁵⁷ Kenou si Pitahage, o keme a tewe meiyode tobou.

⁵⁸ Haba tafei dala dema, o tahane Pita duguomou tobou, nane die o tayode tobou. Kenou si Pitahage, ame e dabai degedi o meiyodei.

⁵⁹ Aso diho tanou sagai kege ta mei degeimou, o tahane ta nelede dege tobou, damaledo, o kene ebou de daladi. Eme sa Galili tie oyodei.

⁶⁰ Kenou si Pitaha tobou, na ke tobolou be age ta tawaiyo mei. E kege tobolou tafalamou, sio ayomou tai.

⁶¹ Sio ayomou toumou, Hiye Oha bohologou mou, Pitakou masele dalamou, ege Hiye Oha kou gue kou tobou, sio ayomou you tale dala kelege, na kamadia kege a Yesu tewe meiyode tobolou yode tobou ke tawalemou,

⁶² tamakou fogou mulomou, hiligedo gesei.

Diq Yesukou susuga tobolou yilomou wala i

(Matyu 26:67-68; Mak 14:65)

⁶³ O Yesu dia dalagua kedia susuga tobolou yilomou e wala i.

⁶⁴ Woulugi, e diho yukuei kaiye diou guo tigamamou, yilomou kou gue tobolou i, habage-degele-duguo-tobou di-o, nane o koyoha foyya? de yoduga i.

⁶⁵ Diq kege degele iligi, ta kasagaine emokou hiyedo tobolou i.

O kedia kansole kedia dihle kokou Yesu ta sa i

(Matyu 26:59-66; Mak 14:55-64; Jon 18:19-24)

⁶⁶ Sabiyomou, odo odo kedia kansole haguasie kefele ibe, mogou du dalaguadi hiye obou, Moseshu kuolou yo dulo i obou olou fei kedia haguasie kefeguo dalaguamou, o tae Yesu wolou hagua felejimou, dia emokou kou gue yodu,

⁶⁷ na eimokou tobou, Hiye Oha makai o Kelesube na? E tobou, a nimokou tobou babe, nige ta damaleyodele ile mei.

⁶⁸ Haba a nimokou ta ta yodubabe, nige amokou ta tobolou sagai mei.

⁶⁹ Kenou si ifi yoma ibe deba habage kelegebe, O Kedia Dihibe Godiha dobogou delekou duwolo. Godiha nelebe hiyedoyode tobou.

⁷⁰ Kegemou, o olou fei kedia emokou yodu, nane Godiha dihi? E tobou, niou tobolou ili keme damaledo, ame kuheyode tobou.

⁷¹ Kege tobou mou, dia tobolou i, tabe kehefei. Yo e mogouye tobou mou di kou dulo hobogou kehe.

23

O kedia Yesu gamani o Pailathu dihle ta sa i

(Matyu 27:1-2, 11-14; Mak 15:1-5; Jon 18:28-38)

¹ Kegemou, hiye o olou fei kedia haguama, Yesu tolu ma, gamani hiye o Pailatkou wolou yai.

² Fologamou, dia emokou yoma tae biyamou tobolou ibe, o ko umahage Juda obiyei eimokou be midihou doudo mei ke milou mabeede tobou mou dulo idi. Ege ei sibidi sele kefema, hiye o Sisarkou nedamabeede tobou di. Haba, yo e eme ei wolou daladi hiye o Kelesuyode tobou mou dulo idiyode tobolou i.

³ Kege tobolou imou, Pailathu Yesukou, Juda o kedia hiye obe na? de yodu. Yesuhage, na tobolou be damaledo-yode tobou.

⁴ Kege tobou mōu, Pailathage mogou du dalaguadi hiye obou, o kele kefele ibou kedia mokou tobou, a o kōumaha midihō kasagai miloube ta duguyo meiyodei.

⁵ Kenou si dia ta nelēdo dege kou gue tobolou i, e sa Judia o sasai kedia mokou ta gehe gehe hehegiemou siadi. Sa Galilikou ge yoma hehegiemou hagulugi, di sa kuokou fele, e ta ke hehegiemou sulu kuheyodele i.

O kedia Yesube hiye o Herotha dihile ta sa i

⁶ Pailatha Yesube sa Galili tou fogou hagueiyodeimou dulomou, e diamokou be, o kōume sa Galili o? de yodu.

⁷ E Yesube sa Galili odade tawalemou tobou mōu, dia Yesu Herotkou wolou yai. Yobe, Herot eme sa Galili dia daladi o, ene sa Jerusalemkou hagua felemou tafei delei kaha degemou.

⁸ Kegemou, Herotha Yesu felemou duguo, hohō hiyedo degei. Yobe afudo hagulugi ifine, e Yesu dugulo sagai hiyedo degedi. Yesuha midihō gehe gehe milou goluyode tobolou imou ta uwo dudi kaha degemou, midihō gehe ta milou ba ene dugulo sagai degei.

⁹ Yesu hagua felemou, Herotha emokou yodugaiye, kenou si ege ta tobou li mei.

¹⁰ Mogou du dalaguadi hiye obou, kuolou yo dulo i obou kedia haguasie felega tafalaguali, emokou tae biya tobolou i.

¹¹ Tae biya tobolou imou, Herotha e ami o dia bou de Yesukou yilomou susuga tobolou gi, yukuei bolodo ta kagiemou tobou mōu, dia Yesu Pailatkou bohoulou ma wolou yai.

¹² Sawisie kelege, Herot dilie Pailat dilie mogo degele i. Afuge diliebe kege ta mogo degediyo mei.

Pailatha Yesu hebe fufuguomakou ikoke degemabeedei

(Matyu 27:15-26; Mak 15:6-15; Jon 18:38-19:16)

¹³ Kegemou, Pailatha mogou du dalaguadi hiye obou, gamani o kedia bou, o sasai bou olou fei kedia haguismou, haguasie kefele i.

¹⁴ Kefegu dalaguamou, e diamokou tobou, nige o kōume amokou kou wolou haguasie kou gue tobolou i, o kōumaha ge o sasai kedia midihō bolō mei hehegiyodei. Kegei kaha degemou, a ni dihile kuokou ge defeido yodugama mei degemou dugumou be, eme midihō kasagai ta milou li mei. Nige eme mou ta salamou degele iliyode tobou.

¹⁵ Herotha fimaine kegeinou dala. E o kuokou tobou mōu, dimokou bohoulou ma kuhe hagua felei. Niou tawali kehe, o kōume midihō kasagai ta degeiye tolo ile meiyodei.

¹⁶⁻¹⁷ Kegei kaha degemou, age eme dofou yenou woma tou fogou ba kuhe fogou ileyode tobou.

¹⁸ Kenou si o sasai kele tafalagua kedia hiligedo tobou, o kōume wouba tolo ile. O Barabasbe telemayede tobolou i.

¹⁹ Barabas eme afu sa hiye kokou ge gamani kedia bou de biyolugi, gamani o ta woumou tolo i kaha dowoye didi degei daladi.

²⁰ Pailatha haba tage o sasai kedia mokou, Yesube telemouba fogou ileyode tobouye,

²¹ kenou si dia Pailatkou hiligedo tobolou i, na eme hebe fufuguomakou ikoke dege. Hebe fufuguomakou ikoke degeyede tobolou i.

²² Haba tage yodu, kadegemou? Ege midihō kasagai kagei ke milou lou? Age midihō kasagai e miloube ta duguli mei kaha, age eme toe debe ta tobolou sagai mei. A tobou ba, o tae dofou yenou woma fogou ba yofu fogou ileyode tobou.

²³ Kenou si dia haba hiligedo tobolou ibe, hebe fufuguomakou ikoke degeyedele i. Ta uwo hiyedo kaha ge Pailatha tae huyafei degei.

²⁴ Dia e ta duli mei kaha degemou, e dia tobolou ili sagai kenou degei.

²⁵ Gamani kedia bou de biyolugi, gamani o ta woumou, didi degei o keme, o sasai kediage Pailatkou telemayede tobolou imou telemaj. Haba, Yesube, o sasai kedia tobou sagai kenou tefele, ami o kedia mokou sesegumou wolou yai.

Dia Yesu hebe fufuguomakou ikoke degele i

(Matyu 27:32-44; Mak 15:21-32; Jon 19:17-27)

²⁶ Ami o kediã Yesu wolôu yolugi, sa Sailini o ta hagumôu dugulo i. E hũbe Saimon. Duguomôu, o kę tolôu mamôu, hebe fufuguomaj kę ę ilitou dogogumôu, o kaha hebelemôu, Yesuha habage sesele i.

²⁷ Youmôu, o sasaj sũdo sesele yaibe, sasaj ilo kediãme ę sihou gosolomã yai.

²⁸ Gosoga youmôu, Yesuha bohólou môu diãmokou tobou, sa Jerusalem tie sasaj, nĩ ma sihou gosodama. Nĩ niou nĩ sihoubôu, nĩ sisigo diã sihoubôu denou gosomabeedei.

²⁹ Yobe, sawisieĩ ta kelege, o sasajye hagi hiyedo ta duguoba kou gue tobolou ile, dihi moloũ sagaj mei sasaj nĩ hohõ degema. Dihi moũdiyo meibou, dihi bu ñdiyo meibou sasaj nĩ hohõ degemabeede tobolou ile.

³⁰ Sawisieĩ kelegebe,

Diã bitoukou be kou gue tobolou ile, nięe ei diou guoba wõmogou dalamabeede tobolou ile. *Hosea 10:8*

³¹ Ame hebe geęe sa degei kę makolo ile. Haba nięe hebe fafagai sa degei keme kagele ile? Damaledo, nięe bou basiado makolo ileyode tobou.

³² Kege yaibe, ami o kediã o bolou tane wou ma yai, Yesubou de wouba tofigile imabadomou. O bolou kediliebe midihõ kasagaj milolou idi o.

³³ Yolugi, bitou huyadefei ta, O Widio Dio Sayodele idi kokou fologamou, diã Yesu hebe fufuguomajkou ikoke degele i. Midihõ kasagaj milolou idi o bolou kene Yesuha figi kokou, tabe dobogoũ delekou, tabe dobogoũ fofoukou, kege ikoke degele i.

³⁴ Hebe fufuguomajkou ikoke degeimou, Yesuha Godikou tobou, ma Aye, na die midihõ kasagaj koume gebe meiyode. Dioũge diã degeli koume ta tawale iyo meiyode tobou. Ami o kediã ę yukuei tanou tanou mala ilamou igi sagaj degei kę hebe ye yale i. O koyoha yajye bolõ degeimou be, yukuei tanou ta mala dega yale i.

³⁵ Kegeimou, o sasaj kediã masele tafalaguamou, Juda hiye o kediã Yesukou kou gue susuga tobolou i, ege o ilo kelege dogou gudi. O koume Godiha makai o Kelesu damaledo debabe, ę yoũsiene dogou guyede tobolou i.

³⁶ Ami o kediãne haguasie, emokou yilomou susuga tobolou gi, hebe kolo huei afido kę emokou nelamou

³⁷ tobolou i, ñame Juda o kediã hiye o debabe, na noũsie dogou guyedele i.

³⁸ Hebe fufuguomaj tagetou, Yesuha widio hebe tage kotou be kou gue nalajye delei, O KOUME JUDA O KEDIã HIYE O.

³⁹ Kegemou, midihõ kasagaj milou di o tanou ta hebe fufuguomajkou tafala kahane Yesukou kou gue susuga tobou, ñame Godiha makai o Kelesuyodeibe de damale? Kegei debabe, na noũsiebou elebou de dogou guyede tobou.

⁴⁰ Kenou si midihõ kasagaj milou di o ta kaha o kokou gofoũ dege tobou, hagi o koumahã dugulu keme ñane dugulu kaha degemou, na Godikou gue degeyedei.

⁴¹ Da midihõ kasagaj milolou idi kaha hebe keme dugulu kuęe. Keme tabou mei. O kouunou si midihõ kasagaj ta milou li meiyode tobou.

⁴² Kege tobou mamou, ę haba Yesukou tobou, na hiye o degeibabe, na a totou degeda.

⁴³ Yesuha tobou, a ñamokou damaledo tobolou kuęe, ifibe ñame hebenikou folo, abou de dalaleyode tobou.

Yesu tolo i

(Matyu 27:45-56; Mak 15:33-41; Jon 19:28-30)

⁴⁴ Kegemou, agali duo kelege sa olou fei huliã degemou dalali, habi 3 klok degei,

⁴⁵ asõ hohogudibe mei degei. Huliã degeimou, yukuei hiyedo, Godiha kuolou moso adikou diou gou duladi keme yoũnou duoya bafolou mou, ilo imou ilo imou dei.

⁴⁶ Kegemou, Yesu ę hiligedo haguisa tobou, Aye, a ma fięe ñe dobogoũ tagetou dogogulu kuęe. E kege tobou ma fogou mou tolo i.

⁴⁷ Ami o kediã dia daladi o ę olou fei kę degegai kę duguomou, ę Godiha hu hebele foguomou kou gue tobou, damaledo, o koume douo oyode tobou.

⁴⁸ O sasaj kefeguomou masele dalagua kediãne kę degegolou kę duguomou, diã solou do hiyedo degemou dioũsie die biliękou fafamou fogou yai.

⁴⁹ Yesuha ę mogo diãne ahu sagaj dege masele tefeileigui. Sasaj, sa Galili tou fogou mou, Yesu ę habage haguasieĩ kediãne keke tafalaguai, degegolou kę masele i.

Yesu tei malá ile, ulou daimidu dogogu

(Matyu 27:57-61; Mak 15:42-47; Jon 19:38-42)

⁵⁰ O ta delei, e huβe Josep. Eme sa Arimatea o. Sa keme sa Judia duo kile. O keme kansole o, bolofeido doḡudo o.

⁵¹ Kansole o olou feido kediā Yesu woloyadomou dḡusuluso imou be, Josep ege ta boloyodili mei. Ene Godihā haguaba o sasaj wolou dalale ke dia daladi o.

⁵² E Pailatkou folo yodu, a Yesu tei moloḡube de bolḡ? Pailathā boloyodeimou, e ile,

⁵³ Yesu tei malā hebele migile, yukuei fḡ degei kaha tigama malā ilemou, ulou ta kou dama fogou kodu dogogu. Ulou kodube tei ta dogogulo ili mei.

⁵⁴ Josephā Yesu tei toto malā i kaha yobe kou gue, sawisieie keme nale kefele idi sawisieie, misiholo duwodi sawisieie ke hafei degeli kaha degemou.

⁵⁵ Sasaj, sa Galili tou fogou mou, Yesubou de fogou haguasieie kedianou be Josep sesele yamou, e Yesu tei ke ulou daikou dogogumou dugulo i.

⁵⁶ Dia dugu fogou mou, boholu mā ya, mosokou fologamou, bi ho bolofei ilo kelebou, huei hḡbou bou kenou kefema milou ga ima mā fogou mou be, misiholo duwodi sawisieie kelegebe, kuolou dogogu ke seselemou, dia dabai ta degeli mei.

24

Yesu e haba haguā gehe degei

(Matyu 28:1-10; Mak 16:1-8; Jon 20:1-10)

¹ Misiholo duwodi sawisieie ke mei degeimou, haba sabiyomou, sasaj kediā ulou daikou yaibe, dia bi ho bolofei dioḡu kou milou gama maj ke kefema tou ma yai.

² Yolugi dugube, ulou dai a tefegu igi hiyedo keme kogolo ilemou figikou dogogu dalamou dugulo i.

³ Kenou si ulou dai kodu muguamou dugube, Hiye O Yesu teibe mei dugulo i.

⁴ Fi hiyedo maga dalaguali dugube, o bolḡu dilie hafei dege tafalaguamou dugu. Dilie yukuei kaiβe fḡ degei hohḡ hiyedo dugu.

⁵ Sasaj kediā o bolḡu kedilie duguomou, guḡ degemou, yubu sugulo fiya, miye duwoguamou, o bolḡu kedilie diamokou yodu, nime o gehe dege kou haguama i keme kagemou o tei wida i sa kuokou dugulamou hagua ka iya?

⁶ Eme kou le dala mei. E gehe dege haguama i. Afu, e sa Galilikou dalali, njimokou kou gue tobou,

⁷ O Kediā Dihi eme o ilo kediage midihḡ kasagaj milou di o kediamokou seseguba, hebe fufuguomajkou ikoke degeiba, tolo ileba, sawisieie kamadia kege mei degeiba, e gehe dege haguama ileyodei ke fimaba tawamabeede tobolou i.

⁸ Kegemou, sasaj kediā tā Yesuhā afu kou tobou mou du ke fimamou tawale i.

⁹ Dia ulou dai tou fogou mou boholu mā hagua felega, e dabai degedi o 11 kege kediamokou tobou mamou, haba o sasaj olou fei kediamokou ne dia dugukai ke olou fei tobolou i.

¹⁰ Sa Makdala sasaj Mariabou, sasaj ta Joanabou, Jemshā adiou Mariabou, sasaj ilo diabou de deleigueibou diage tā ke tā-bolofei-malā-suluguadi-o kediamokou tobolou i.

¹¹ O kediā tā ke kou dulo iye, ha ta damaleyodele ili mei, totou degei tayodele i.

¹² Pita enou si toto haguā, ulou daikou foukua ile folomou, ulou daimidu dugube, yukueiyenou tilamou dugu. Kegemou, e boholu mā hagulugi, ke degei kokou fi hiyedo mamou haguei.

O bolḡu dilie Yesube sa Emeuskou idi alikou dugulo i

(Mak 16:12-13)

¹³ Sasaj kediā tei ulou daikou dugu yai sawisieie kelegenou be, Yesuhā dabai degedi o bolḡu diliene sa ta Emeusyodele idi kokou yai. Sa Jerusalemkou ge sa kokou be ahube kilomita olou feibe 11 sagaj kege.

¹⁴ Dilie yolugibe, degegoumou dugulo i kaha tā ke susumou yai.

¹⁵ Dilie ke susumou tugulo tobou mou yolugi dugube, Yesu habageya hagumou duguo leguomou, dioḡufeie yai.

¹⁶ Kenou si dilie duguomou be, eme Yesudade ta tawale ili mei.

¹⁷ Kegemōu, ɛ diliemokōu, nelebe keɣi tã totobōu mōu haguasieiya? de yodumōu, dilie kesigiemōu dioɣugōu tafalaguali, solōu do hiyedo degele i.

¹⁸ O bolōu, tanōu tahã ɛ huɓe Kliopas, o kahã emokōu be, nãme sa Jerusalem kōu tōu fogōu haguluye, kenōu si sa kilege we tamã degei keme nage tewe mei? de yodu. A tawali, nãnōu si tewe mei, o ilo kediamẽ olōu feɣi kōu tewe degele hobogou.

¹⁹ Yesuhage keɣiye tamã degelou? de yodu.

Kegemōu, dilie emokōu tobou, elege sa Nasaret o Yesu tobolōu ili. Eme habage-degele-duguo-tobōu di-o. Godihã dihilebōu, o sasãɣi kediamẽ dihilebōu kokōu eme dabai neledone degegadi, haba tã neledone tobōu di.

²⁰ Kegemōu, mogōu du dalaguadi hiye obōu, ei gamani obōu kediamẽ eme gamani hiye okōu sesegumōu, tã sa imamōu, hebe fufuguomãikōu ikoke degele iyode tobolōu i.

²¹ E tolo ili mei kelegebe, eige eme sa Israel o ei mamōu lamōu hagui oyade tawale i.

Tã tabe, ke tamã degei kelege tofogōu haguamōu, ifibe komã sawisie i.

²² Haba tabe, ifi gusugudobe, damaleyodei sasãɣi ilo kediamẽ widai kokōu ya, boholōu mã haguasie, tã ta tobōu mōu ei dulo kesigile i.

²³ Keme kōu gue, sasãɣi kediamẽ ya fologamōu dugube, Yesu teibe mei dugulo i. Kegemōu, diã boholōu mã haguasie felegamōu, eimokōu kōu gue tobolōu i, ei midihõ gehe ta dugube, esol o bolõu dugulo i. Diliege eimokōu be, eme haguã gehe degeiyode tobōu mōu dulo i.

²⁴ Ei sasãɣi kediamẽ tã ke dulomōu, ei mogo ilo kediamẽ widaimikōu yamōu dugube, sasãɣi kediamẽ tobolōu imōu du sagãɣi keginōu dalamōu dugu. Kenōu si diaɣe Yesu teibe ta duguli meiyode tobolōu i.

²⁵ Kegemōu, Yesuhã diliemokōu tobou, nelebe totõ degei o. Habage-degele-duguo-tobōu di-o kediamẽ tobolōu i keme nele ta dulo damaleyodele ili mei.

²⁶ Nelebe Godihã makai o Kelesube kadegeimōu tawale iyo mei? E do hiyedo duguma mei degeiba, Godihã ɛ hiye o degema, emokōu hohõbolōu ke nalagai dala keme nele tawamabeede tobou.

²⁷ Kegemōu, ɛ diliemokōu, Moseshã Kelesu ɛ habage degele ke nalagai kebukōu hehegiema mei degeimōu, haba, habage-degele-duguo-tobōu di-o olōu feɣi kediamẽ ɛ degele ke nalaga i ke hehegiemōu i. Damaledo, Godihã kuguokōu yoɣu degele ke nalagai ke olōu feɣi diliemokōu hehegie i.

²⁸ Diã yolugi, sa dilie yolu ke hafeɣi degeimōu dugube, Yesube fogōu ila deimōu dugu.

²⁹ Kenōu si dilie ɛ fogōu ilebe dafamōu tobou, asõ mulu, sa nuguladi kahã degeimōu, nã elebōu de imebeede tobou. E dilie tobolōu ke dulomōu, mosokōu ile folomōu, diliebōu de duwei.

³⁰ Dilie Yesubōu de nale nalã ilamōu, ɛ õu si ta malã toloõ mōu, Godikōu bolofejyode tobōu ma, õu si ke bafigima, diliemokōu neɣi.

³¹ Õu si ke neimōu, dilie dihõ kusiamōu, Yesuhã ɛ midihõ kuhe duguo tawale i. Kenōu si ɛ kelege susuafogoube, dilie haba ta duguli mei.

³² Dilie dilõu sie tobolōu i, damaledo, da ibigi haguasiligi, ɛ Godihã kuguokōu nalagai kahã sibige ke damokōu hehegie tobōu mōu du, kelegebe da solõu kesigile i, hele?

³³ Kegemōu, dilie sa Jerusalemkōu toto boholōu mã ya fologamōu dugube, ɛ dabai degedi o 11 kege kediamẽ, die mogo ilo kelebōu diã kafema dalaguamōu dugu.

³⁴ Fologumōu, o kediamẽ diliemokōu tobolōu i, damaledo, Hiye Obe haguã gehe degei. Haguã gehe degema, Saimonkōu tamã degeimōu dugu.

³⁵ Diliemokōu kege tobolōu imōu, diliene dilõu alikōu dugu ke tobolōu i. Diliege, ɛ õu si bafigi kelege dilie ɛ midihõ kuhe duguo tawale iyode tobolōu i.

*Yesuhã ɛ dabai degedi o kediamokōu tamã degei
(Matyu 28:16-20; Mak 16:14-18; Jon 20:19-23)*

³⁶ E dabai degedi o kediamẽ tã tobolōu tafalaguamōu, Yesuhã diã tafalagua kilegenōu tamã degemōu tafalali, ñi bologuãdo dalaguamabeede i.

³⁷ E tafalamōu, diã duguomōu be, kesigie guẽ dege, koɣume tei boboyade tawale i.

³⁸ Kegeimōu, ɛ kōu gue tobou, kadegeimōu ñi kesigile iya? Ha kadegeimōu ñi ñi sũdo maga iya?

³⁹ Mā dobogoṽubōu, mā abogoṽubōu duguma. Anōu dala. A kuguoba tawama, ame hujbōu dala. Ame tei bobo debabe, nige ame hujbōu kōu gue dalaba ta dugulo mei, dionōu dalaba dugulo.

⁴⁰ E kege tobōu mamōu, e dobogoṽubōu e abogoṽubōu diāmokōu hehegiei.

⁴¹ Hehegieimōu, diā kōu hohō degele iye, kenōu si diā fī hiyedo magamōu be, ta damaleyodele ili mei. Fī hiyedo maga imōu, e diāmokōu be, nime nale kōu lege nale ta de dala? de yodu.

⁴² Kege yodumōu, diā emokōu miye si bafou ke nej.

⁴³ E miye ke malā nqumōu dugulo i.

⁴⁴ Kegemōu, e diāmokōu tobou, a nībōu de dalali kōu gue kōu tobou, Mosesha kuolōu tā nalagai kebōu, habage-degele-duguo-tobōu di-o kedia nalaga i kebōu, Diē Fedi kuguobōu kokōu be, tā olōu fei a degele ke tobolōu i keme damaledo tamā degeleyode tobou.

⁴⁵ E kege toboube, ege die fimajyege tā Godiha kuguokōu nalagai dala ke defeido tawale imabadomōu tobou.

⁴⁶ E haba diāmokōu tobou, Godiha kuguo kahage kōu gue tobou, Godiha makai o Kelesu eme do hiyedo duguoba, sawisie kamadia kege mei degeiba, e haguā gehe degeleyodei.

⁴⁷ Yoṽu e huya ke oe sa sa obiyei olōu fei kediamokōu hehegieiba, diage fī bohōu babe, Godiha die midihō kasagai milolōu idi keme gebe meiyode tobolōu. E huya ke oe sa Jerusalem kōu lege tofogōu ba kuhe hehegiemōu imabeedei.

⁴⁸ Njōu dugugai kebōu du kebōu de hehegie tobōu mabeede tobou.

⁴⁹ Duma, Duo Bolofeibe, mā Ayeḥā njimokōu neleyodema kōu makamaj, keme a tobōu ba njimokōu migile. Nj sa kuokōu nōu dalaguaba, hebeni dedej kahānōu migileba, nj kuhe wolōu dalaleyode tobou.

Godiha Yesu malā, hebenitōu bohōu mā felei

(Mak 16:19-20; Dabai 1:9-12)

⁵⁰ Kegemōu, Yesuha e dabai degedi o kedia sosogōu ile, sa Betani figikōu fologai. Fologamōu, e dobogoṽu hebele foguomōu, Godiha diāmokōu midihō bolofej hehegiyadomōu yodu.

⁵¹ E tobolōu dalali, diā tōu fogōu mōu, Godiha e malā, hebenitōu fogōu i.

⁵² Fogōu imōu, diā yubu sugulo fiya duwoguali, emokōu dihō bagā tobolōu i. Hohōbolōu mā, sa Jerusalemkōu bohōu mā fogōu yai.

⁵³ Ya fologamōu, diā Godiha mosokōu duwoli, sawisie olōu fei e hū hebele fogulo idi.

Ta Uwo Bolofei Jonha Nalaj

Tawale Ta

O Jon ɛme Yesuha dabai degedi o ta.* Ege yoŋu ɛ huɔo Jonbe naladiyo mei. ɛme Yesuha mogoyodenou nalagadi.

Godiha ta kuguo olou fei Jonha nalagaibe kuhe:

Ta Uwo Bolofei Jonha Nalaj

Egei Sasafei Jonha Nalama Nei

Egei Sasama Jonha Nalama Nei

Egei Koma Jonha Nalama Nei

Mogogou Ta Yesu Kelesuha Jonkou Hegi

Jon ɛme gisiai kelegebe, Yesu sesele sulugi, odo degeimou be, ɛ kuguo sudo nalagai.

Ta Uwo Bolofei Jonha Nalaj kuguo kuokou be, ege Yesube Ta Bolodo keyode nalaj. Ta Bolodo kaha o bagama hagua, o sasaj dibou de delei. Jonha o sasaj olou fei Godiha Dihi Yesukou damaleyodemabodomou, Yesube Kelesu, Godiha maka dege tobou mou, di mamouuyadomou hagueiyode nalaj. O koyoha Yesukou damaleyodebabe, o keme fi tofousogo tofousogo tofolou ke molouyode nalaj.

Haba tabe Jonhage ta makai sudo Yesuha hehegiei ke nalagai. Sa sibige koumahaga bi sudo kuokou ta makai ke tobou dibe, Yesuha damaleyodele kaha midihog ke dimokou hehegiendi. Kegei degemou, ta makai kuguo kuokou nalajibe wibou, huejibou, ou bou, hohobou, tigi kolo huei gofoudobou, wai sipsip dia daladi obou olou fei kokou ma tobou ke nalagai.

Kuguo Jon koumahaga ta sibige tanou tanou olou feibe kuhe:

Ta Hiye 1

Ta Bolodo kaha o бага haguamou o sasajbou de delei.

Ta Hiye 2-4

Yesuha ɛ hubou ɛ nelebou hiyedo ke dimokou hegilamou midihog gehe gehe yoma milou gai.

Ta Hiye 5-10

Yesuha ɛ dabai degeligibe, misiholo duwodi sawisieibou, Godiha sawisie hiye kebou olou fei hehegiendi.

Ta Hiye 11-12

Yesu ɛ sa Judiabou Jerusalemou kele ile folo sumou, hiye o kedia ɛ walamou doususulo i

Ta Hiye 13-17

Yesuha ɛ dabai degedi o kediamokou, ama ni tou fogou, ma Ayekou bohoulou ma ileyode tobou.

Ta Hiye 18-20

Yesu ɛ do duguo tolomou, haba hagua gehe degei.

Ta Hiye 21

Yesuha ɛ dabai degedi o kediamokou haba tage tamaga degei.

Ta Bolodo kaha o бага haguamou o sasajbou de delei

(Ta Hiye 1)

Ta yoŋu kegenou dalale ta kaha o bagai

¹ Afudo, Godiha bi ta milou li mei kelegebe, Ta Bolodo keme yoŋu kegenou delei. Ta keme Godibou de delei. Haba Ta kenou be ɛme Godi.

² Afudobe, Ta Bolodo keme Godibou de delei.

³ Godiha degeiye, Ta Bolodo kaha bi olou fei milou gai. Haba Ta Bolodo keme ta deleli mei debabe, bi olou fei ta tamaga degeli mei.

⁴ Ta Bolodo keme fi gehe yoŋu kegenou dalale ke nedi o. O sasaiye ɛ dugumou be, hohog hiyedo ke dugulo idi.

* : (Tawale Ta) Jon, kuguo kouŋu nalaj keme fafeleya degedi o Jon mei. Yesuha ɛ dabai o ta.

⁵ Hoho hiyedo kaha hulia kokou hohogumou be, hulia kahage hoho keme ta somouduiyo mei.

⁶ Kegemou, Godiha o ta tobou mou haguei, e hupe Jon.

⁷ Jon e hagueibe, hoho hiyedo ke hehegielamou haguei, o sasai olou fei damaleyodemabadomou.

⁸ Eme hoho hiyedo ke mei. E hagueibe, hoho hiyedo kenou hehegielamou kuhe haguei.

⁹ Hoho keme damaledo hoho. O sasai olou fei dimokou hohogudi kaha hagualladi.

¹⁰ Godiha degeiye, Ta Bolodo kaha sa sibige olou fei kou milouye, kenou si e sa sibige kuokou migile dalamou be, sa sibige o sasai kediage eme ta tawale ili mei.

¹¹ Eme yoou e sabekou hagua feleiye, kenou si yoou e obiyei kediage emokou hoho degele ili mei.

¹² O sasai emokou hoho degemou, damaleyodele imou be, e degeiye diame Godiha sisigo degele i.

¹³ Godiha sisigo degei keme aye adiou kedia bi mei, tou ha bi mei, o ta e bi meido. Godiha sisigo degei keme Godiha yoou e binou.

¹⁴ Ta Bolodo kaha o бага hagua felemou, o dibou de delei. Di dugube, e hubou, e nele hiyedo kebou de dalamou dugu. Aye Godiha yoou e huya e Dihido ke tobou mou hagua dalali, di habaguguemou, e Ayeha ta damaledo ke dimokou hehegiei.

¹⁵ Jonha o kaha degele ke hehegedibe, e ta hiligedo, o ma habage haguale o kahage ame gaba feleido. Yobe, a deleli mei kelegebe, eme yoou kegenou deleli kaha.

¹⁶ Eme o habaguguedi o kaha degemou, e di hiyedo habaguguemou idi.

¹⁷ Godiha Moses tobou mou, kou guai o kediamokou e kuolou ta ke kou nej. Kenou si Godiha haba tobou mou, Yesu Kelesuha hagua, di habagugueguomou, e ta damaledo ke dimokou hegi.

¹⁸ Godibe o tae ta duguli meido. Godiha e Dihi diliebe bolou mei, tanou feido, yoou e Dihido, e Ayeha duwo kokou duwo, enou si e Aye duguomou, dimokou kou hegi.

*Fafeleya degedi o Jonha egei tobou
(Matyu 3:1-12; Mak 1:7-8; Luk 3:15-17)*

¹⁹ Juda hiye o, sa Jerusalem tie kediage mogou du dalaguadi obou, * Livaiha huti obou kedia tobou mou ya, Jonkou name koyo? de yodulo i.

²⁰ Kege yodulo imou, e ta ogou gali mei, tama dege, ame Godiha makai o Kelesu * meiyodei.

²¹ Dia yodulo i, hababe name koyo? Name Elaija? Ke mei, ame Elaija mei. Name habage-degele-duguo-tobou di-o ei e haguale ke baha duwogua o ke? Ke mei, ame o ke meido.

²² Dia emokou haba yodulo i, name koyo? O eimokou tobou mou haguasiei kediamokou be, eige kage tobolou? Nage noousiebe kage tobou ya?

²³ E habage-degele-duguo-tobou di-o Aisaiaha kou tobou sagai kegenou, Hebe mei mihinou sa kelege Hiye Oha e a doususumabeede tobolou ta uwo ke, *Aisaia 40:3* keme anou.

²⁴ Juda hiye o kedia tobou mou haguasiei, o ilo kelege Farisi o.

²⁵ O kediane Jonkou kou gue yodulo i, name Godiha makai o Kelesu mei, name Elaija mei, name habage-degele-duguo-tobou di-o ke mei debabe, kageimou na o sasai fafeleya degeiya?

²⁶ Jonha kou gue tobou, age talekou nou fafeleya degedi. Kenou si o tabe nibou de kile kou dalaye, nige ta tawale iyo mei.

²⁷ O keme ma habage haguale. E hupe folodo dala kaha degemou, e hagubabe, age e abogou moso kai keme ta tegile sagai mei.

²⁸ Jonha ta olou fei ke toboube, sa Betanikou ge tobou. Sa keme to Jordan ilobou dala. Kokou ge Jon e o sasai fafeleya degedi.

Yesube Godiha wai sipsip wili

* **1:19 1:19** Mogou du daladi o keme ('pris') Godiha moso kodu dabai degedi. Godibe tagetou dalamou, ha o sasai kedia hayedu dalamou, eme mogou du daladi. * **1:20 1:20** Kelesube Godiha di mamouyadomou makai o.

²⁹ Sabiyomou, Jonha Yesu emokou hagumou duguomou tobou, duguma, Godiha wai sipsip wili eme hagulu kuhe. Eme sa sibige o sasai di midihō kasagai ke igile mugulamou hagulu.

³⁰ O kofume, a o ma habage haguale o tahage ame gaba feleido. Yobe, a deleli mei kelegebe, eme yofu kegenou deleiyodeibe kuhe.

³¹ Ane eme defejido o kedade tawali meiyē, kenou si Israel o sasai ni e tawam-abadamou, a ni kuhe talekou fafeleya degega dala.

³² Kegemou, Jonha e dugu ke kou gue hehegiei, Duo Bolofeha hebenitou ge sio isusu бага fulou migile emokou biyoumou duguyodei.

³³ Ane eme defejido tawali meiyē, kenou si o amokou tobou mou, talekou fafeleya degeli kaha amokou kou gue kou tobou, na dugulobe, Duo Bolofeha o ta kokou migile duwoba dugubabe, keme o e Duo Bolofeha neleyenou o sasai fafeleya degeleyodeibe kehe.

³⁴ A duguo tawalemou, nimokou kou gue kou tobou, o kofume damaledo Godiha Dihiyodei.

O kamadia kege Yesuha dabai degedi o degele i

³⁵ Sabiyomou, Jon e haba e dabai degedi o bolouhou de kele tefeleguei.

³⁶ Tafalaguali dugube, Yesu hagua dohou gou imou, Jonha tobou, ni duguma, Godiha wai sipsip wilibe ili kuhe.

³⁷ Dabai degedi o bolou kedilie ta ke dulomou, diliene Yesu sesele yai.

³⁸ Youmou, Yesuha bohoulou mou dilie duguomou, yodu, nele kei tagaiya? Dilie yodolu i, Rabai, name kilija tiadiya? Ta Rabai kaha sibigebe Tisa Hiye.

³⁹ Yesuha tobou, nele dugu haguama. Dilie habi degeimou ya fologamou, e tiadi moso ke duguo, ebou de kele dalaguali, huliya degei.

⁴⁰ O bolou, Jonha tobou mou, Yesu sesele yai tabe Andru, Saimon Pitaha e mala.

⁴¹ Andru e toto ile, e eye Saimon duguomou, Mesaiabe ele duguyodei. Hu kaha sibigebe Grik taege Godiha makai o Kelesu.

⁴² Kegemou, Andruha e eye Simon Yesukou wolou i. Yesuha emokou masemamou tobou, name Saimon, Jonha dihi. Kenou si ne hu tabe Sifasyodele ile. Grik taege Pita. *

Yesuha o Filiphou o Natanielhou hagnosisai

⁴³ Sabiyomou, Yesu e sa Galilikou fogou ilamou degei. E o Filip geleguomou, emokou tobou, na a sesele hagua.

⁴⁴ Filip eme sa Betsaida o. Andrubou Pitabou dia sa tanou.

⁴⁵ Kegemou, Filipha o Nataniel geleguomou tobou, Mosesha e kuolou ta nalagai kokou,* o ta hagualeyodei keme hagumou, ei kou dugulo i. Habage-degele-duguo-tobou di-o kediane o kaha degele ke kou nalaga i.* Eme sa Nasaret o Yesu, o Josephha dihi.

⁴⁶ Natanielha kesigiemou yodu, sa Nasaret o? Sa Nasaretkou ge bi bolu ta de tama degele? Filipha tobou, na ile dugu.

⁴⁷ Kegemou, Yesuha Nataniel hagumou duguomou tobou, o keme Israel o bolodo. Eme ogou gai ta tobou diyo mei.

⁴⁸ Natanielha Yesukou yodu, nage ame kage duguo tawai? Yesuha tobou, Filipha na hagnosisali mei kelegedo, age name hebe kiyou yokou duwomou dugu.

⁴⁹ E tobou, Tisa Hiye, name Godiha Dihi. Name Israel o sasai ei Hiye O.

⁵⁰ Natanielha kege tobou mou, Yesuha kou gue sima tobou, age name hebe kiyou yokou duwomou duguyode tobou kahanou, na amokou kuhe damaleyodei. Habagesi, a midihō gehe hiyedo milou ba na dugulo.

⁵¹ Yesuha haba tobou, a nimokou damaledo tobolou kuhe, habage hebeni a sofugou dalaba ni dugulobe, Godiha esol o kediyage O Kedia Dihi e tageya foloma muma dele iba dugulo ile.

**Yesuha e hubou e nelehou hiyedo ke dimokou hegilamou
midihō gehe gehe yoma milou gai**

(Tā Hiye 2-4)

* 1:42 1:42 Hu bolou kaha sibigebe Bogo. * 1:45 1:45a Stat 3:15, 49:10 * 1:45 1:45b Aisaia 7:14; Jeremiaia 23:5

2

Sa Kanakou o tahā sasai hu yoti

¹ Sawisieie bolou mei degemou, sa Galili o tahā sasai hulo yoti. Sa Galili duo kile sa ta delei, e huβe Kana. Sa kokou be, o sasai ilo kele ya fologa, o kaha sasai hulo yotilamou degei. Yesuha adiou ene ile kele delei.

² Yesubou e dabai degedi obou diane digumou, kele ya deleigui.

³ Tigi kolo huei gofojudo ke nala iligi olou fei mei degeimou, Yesuha e adiou ha emokou kou gue tobou, ei tigi kolo huei gofojudobe mei degei.

⁴ E sima tobou, adiou, keme ne bi. Ma bi mei. Dabai a degelebe you.

⁵ Kegemou, e adiou ha moso kodu dabai o sasai kediamokou kou gue tobou, e nimokou ta ta tobou babe, nige defeido milou ma.

⁶ Moso kokou be, igiye milou gai hueina hiyedo olou fei walaiyosi kege delei. Mou yojuwa ta deleli mei, Juda o dioju diabou, die nale milou di bibou olou fei bigile idi, diane Godiha dihile kokou bolodoyodemamou. Hueina olou fei keme hiyedo, tanou tanou e makabe 100 lita kege.

⁷ Kegemou, Yesuha moso kaha dabai degedi o sasai kediamokou kou gue tobou, ni hueina olou fei kokou huei sosou gueligi, amagamabeedeimou, dia kege sosou gule iligi, hueina hiyedo ke olou fei amaga i.

⁸ Hueina ke olou fei amaga imou, Yesuha diamokou tobou, huei huyadefei dou laba, nale kefei dia daladi o kokou mala ya neyedeimou, dia kege degele i.

⁹ Huei keme kou tigi kolo huei gofojudo ke bagai kaha nale kefei dia daladi o kaha huei ke nai. Kenou si tigi kolo huei gofojudo keme kiliya kele dou la i keme e ta tawali mei. Moso kaha dabai degedi o sasai kedianou si kou tewe. O kaha sasai hu o ke hagusai,

¹⁰ hagemou emokou tobou, tigi kolo huei gofojudo kojume sebedo. Kagemou, na tigi kolo huei gofojudo kou habagie dalali, o sasai kediamokou nelamou degeiya? O ilo kele yotile idibe, tigi kolo huei gofojudo sebedo kebukou nejmou nala idi. Habage, tigi kolo huei gofoju kaha o totou degele imou be, tigi kolo huei gofoju sebe mei ke o kediamokou kuhe nedi. Nanou si kegeiyo meiyode tobou.

¹¹ Midihogehe, Yesuha sa Galili duo kile sa Kanakou ge milou keme midihogehe. E milou ma hegibe, yoju e hubou, e nele hiyedo kebou de hegimou, e dabai degedi o kedia duguomou, emokou damaleyodele i.

¹² Kegemou, e bitou sa ke tou fogou mou, e adiou bou, e mala diabou, e dabai degedi o kediabou de sa Kaperneamkou muguai. Muguamou, sawisieie ilo kele kokou deleigui.

O kedia Godiha moso kekaimidu makisi degele imou, Yesuha folo igisei
(Matyu 21:12-13; Mak 11:15-17; Luk 19:45-46)

¹³ Juda o kedia Gabama I Sawisieie* hiye kaha nale kefeguo nadi ke hafei degeimou, Yesu e sa Jerusalemkou ile felei.

¹⁴ Godiha moso kekaimidu folomou dugube, o kedia makisi degele imou dugu. Wai bulumakoubou, wai sipsipbou, sio kulubou de makisi degele imou dugu. Sele tiga mojudi o ilo kelene duwoguamou dugu.

¹⁵ Makisi degele imou duguomou, e tigi dofou ta mala milou mamou, obou, wai sipsipbou, wai bulumakoubou olou fei ke igiseimou fogou yai. Sele tiga mojudi o kedia selene bohou sema, die fafai biligisei.

¹⁶ Sio kulu makisi degeli o kediamokou kou gue tobou, ni sio olou fei mojuma fogou ima. Ma Ayeha mosobe makisi degedi moso degedama.

¹⁷ E dabai degedi o kedia e degeli ke duguomou, Godiha kuguokou ta kou gue nalai dala ke tawale i,

A ne mosobe tagalido kaha, moso keme bologuado dalayadomou, a dabai hiyedo degeli.

Buk Song 69:9

* **2:13 2:13** *Gabama I Sawisieie*, 'Pasoba' ta kaha sibigebe kou gue: Afu Godiha sa Isip o sisigo wolo ke woumou tofigiemou, e Israel sisigo kedianou si ta weli mei, mou gabama i. Kegei degemou, e tobou, ni *Gabama I Sawisieie* kaha dowo ke nale kefema na demabeedei. Kege tobou mou, Israel o kedia sa Isip tou fogou, die sabekou fogou yai (Kisim Bek 12:1-42).

¹⁸ Kegemōu, Juda o kediā emokōu kōu gue tobolōu i, nā kegesi kaha, nā midihō gehe kagei ke milōu ba ei duguoba, nāme Godihā tobōu mōu kuhe hagueidade tawale ile?

¹⁹ Yesuhā die tā sima tobou, nī Godihā mosō koŋū igile muguba, sawisiei kamadia kege mei degeiba, ā haba togoma mei degele.

²⁰ Juda o kediā tobolōu i, o kediā mosō koŋū togomōu hagueibe, sadebe olōu feibe 46 kege mei degei. Igile mugubabe, haba nāge sawisiei kamadianōu mei degeiba haba togoma mei degele?

²¹ Kenōu si Godihā mosō Yesuhā tobou kēme yoŋū e tōu ke.

²² Habage, e tolo imōu, Godihā haguagimōu, gehe degeimōu, e dabai degedi o kediā e tobou ke tawalemōu, tā Godihā kuguokōu nalagai dalabōu, tā Yesuhā toboubōu kokōu damaleyodele i.

Yesuhage o sasai olōu fei midihōbe kōu tewenōu

²³ Jerusalemkōu ge Gabama I Sawisiei kaha kefegu kelegebe, Yesuhā midihō gehe gehe milōu gōumōu, o sasai sūdo duguomōu, eme damaledo Godihā tobōu mōu hagueidademōu, e hūya ke damaleyodele i.

²⁴ Diage emokōu be kōu damaleyodele iye, kenōu si ege diage ta dōudo damaleyodele ilidadili mei, yobe e o sasai die midihōbe olōu fei kōu tewe kaha degemōu.

²⁵ Midihō o sasai kediā duledu dala kēme o tae emokōu ta tobolōu sagai mei, ege die midihōbe yoŋū olōu fei kōu tewe kaha degeimōu.

3

Yesuhā o Nikodemusbōu de tā kei

¹ Farisi o ta e hūbe Nikodemus. Eme Juda o kediā kansole hiye o.

² E huliame Yesukōu ilemōu tobou, Tisa Hiye, ei tewe nāme hehegiedi o, Godihā tobōu mōu haguei. Yobe, Godihā nābōu de dala mei debabe, midihō gehe gehe nā milōu gadi kēme nā ta milōu diyo mei.

³ Kegemōu, Yesuhā emokōu tobou, ā nāmokōu damaledo tobolōu kuhe, o koyo nāme fi bohōlōu ba, haba dihi бага mala fele gehe dege dala mei debabe, Godihā wolōu dalale sa kēme nāge ta dugulo mei.

⁴ Nikodemushā emokōu yodu, o eibe kōu odo degei kēme haba kage dihi бага mala fele gehe degele? Eibe ei adiōu hā guamedu foloba, ei adiōu hā haba dihi бага ta mala fele sagai mei.

⁵ Kegemōu, Yesuhā emokōu sima tobou, ā nāmokōu damaledo tobolōu kuhe, o koyobe, Duo Bolofejibōu hueibōu kaha e fi bohōlōu, dihi бага mala fele gehe degeli mei debabe, eme Godihā wolōu dalale sa kokōu be folo mei.

⁶ Tōu hā mala felj kēme tōu hā bi. Haba Duo Bolofejihā mala felj kēme fi hā bi.

⁷ A odo nī, nī fi bohōlōu ba dihi бага mala fele gehe degemabeede tobolōu ke duloba, nā hobōu kesigida.

⁸ Wiyege yoŋū tagali sagaiya kenōu ima haguama dedi. Obege wi uwobe kōu dudiye, kenōu si wi kaha kiliyage haguya, haba kilija iya kēme obe ta tawadiyo mei. Nebe, Duo Bolofejihane yoŋū tagali sagaiya kenōu o sasai ilo kelebe e nele kaha gehe dege dalagua.*

⁹ Kegemōu, Nikodemushā kōu gue yodu, nā tobou kēme kage degele?

¹⁰ Yesuhā tobou, nāme Israel o sasai kediā tisaye, kenōu si nāge ā tobou kēme kageimōu totōu degeiya?

¹¹ A nāmokōu damaledo tobolōu kuhe, eige ei kōu tewebōu, ei kōu dugubōu, kenōu nīmokōu hehegie tobolōu iliye, kenōu si ei tābe nige dafa ili.

¹² A nīmokōu kōu tobou kēme sa sibige bi kenōu tobouye, kenōu si nī ta damaleyodele iyo mei. A hebeni bi kēne tobōu babe, nī ta damaleyodele ile mei.

¹³ O tahā ta hebenitōu feli meido. O Kediā Dihi enōu si hebeni tōu fogōu mōu migi, haba bohōlōu mā folo dala.

* 3:8 3:8 Wibōu, duobōu, fibōu olōu feibe Grik tāge tanōu fei 'pneuma'-yodedi.

¹⁴ Hebe mei mihinōu sa kelege, Mosesha bei ke hebele fogu* sagai kenou tefe, o ilo kelege O Kedia Dihi e hebele fogulo ile.

¹⁵ Kegeiba, o sasai koyoha emokou damaleyodebabe, fi tofousogo tofousogo tofolou ke moloju.

¹⁶ Godiha sa sibige o sasai olou fei solou do hiyedo degemou, yofu e Dihi tanou fei ke dimokou nei. O koyoha emokou damaleyodebabe, o keme makolo mei, fi tofousogo tofousogo tofolou ke moloju.

¹⁷ Godiha e Dihi tobou mou migibe, sa sibige o sasai di ta salamou migili mei. Di mamou lamou migi.

¹⁸ O koyoha Godiha Dihikou damaleyode ho fogou babe, o keme ta saiye tou dala, Godiha Dihiha huya ke ta damaleyodili mei kaha degemou. O koyoha e Dihikou damaleyodebasi, o keme ta saiye tolu mei.

¹⁹ Ta sale kaha yobe kou gue, sa sibige kuokou hohou kou migiye, kenou si o sasai kedia hohou ke dafamamou, huliyanou tagamou, midihou kasagainou milolou idi kaha degeimou.

²⁰ Midihou kasagai milolou idi kediage hohou keme dafa idi. Dia die midihou kasagai ke tama degeiye domou, hohou kokou haguasile kuhe dafa idi.

²¹ Kenou si o damaledo midihou kenou milolou kahage hohou kokou haguadi. Obe eme Godiha neleya kenou dabai degeidade defei duguo tawamabadomou.

Fafeleya degedi o Jonha Yesube Godiha makai oyode tama dege tobou

²² Kegemou, Yesubou e dabai degedi obou dia sa Jerusalem tou fogou, sa Judia duo kodu yamou diabou de kele dalali, o sasai fafeleya degegai.

²³ Sa Aion, sa Salim hafei kokou ge Jon eme o sasai fafeleya degegai. To keme hiyedo kaha, o sasai sudo kedia Jonha fafeleya degeyadomou haguasie.

²⁴ Kelegebe, Jon eme o Herotha didiq degeli mei delei.

²⁵ Kegemou, Jonha dabai degedi o ilo kediabou, Juda o tabou de Godiha dihile kokou douo o degelamou to todi midihou kaha ta ke tobolou mou tae biya i.

²⁶ Tae biya iligi, Jonkou ya kou gue tobolou i, Tisa Hiye, o nabou de to Jordan ilobou dalamou, na e degele kaha ta tobou o kaha o sasai fafeleya degeimou be, o olou feibe emokou yolu.

²⁷ Jonha diamokou tobou, hebeni Hiye Oha o takou makali mei debabe, o kahage dabai ta degele mei.

²⁸ Age ame Godiha makai o Kelesu mei, ame Godiha tobou mou mabukou hagua dalayode tobou keme njou kou dulo i.

²⁹ Sasai o taha hu keme, o e hu kaha bi. Sasai ke hu o kaha ta tobou mou, e mogo taha e ta uwo ke dulomou, hohou hiyedo degedi. Ame sasai hu o kaha mogo ke sa degei. Kenou tefei, hohou keme ma bi, ma duledu amama dala.

³⁰ Ame hiye o mei. Ma mogo e hunou si sibige hiyedo degeiba, ma hube sibige mei degele.

³¹ O hebenitou ge migi keme hiyedo folodo. Sa sibige obe, sa sibige onou. Sa sibige kaha tanou tobou di. O hebenitou ge migi o enou si hiyedo folodo.

³² O hebenitou ge migi kaha hehegiedibe, yofu dugudibou dudibou kenou hehegiedibe, kenou si o sasai kediage ta dulomou damaleyodele idiyo mei.

³³ Kenou si, e ta ke dulomou tolu sulu o kahage eme Godiha tabe damaledo-yodema, Godi eme damaledo ta tobou diyodedi.

³⁴ Yobe, o Godiha tobou mou migi o, ege Godiha tanou tobou di, Duo Bolofeibe e duledu hiyedo dala, Godiha emokou nei kaha degeimou.

³⁵ Aye Godiha e Dihikou hohou hiyedo degemou, bi olou fei ke e Dihiha dobogofu tagetou nou dogogu.

³⁶ O koyoha Godiha Dihikou damaleyodeibabe, eme fi tofousogo tofousogo tofolou ke moloju. Haba o koyoha Godiha Dihi tobekou mugubabe, eme fi gehe dege tofousogo tofolou mei, Godiha gofoube o kebou de dala.

* **3:14 3:14** Namba 21:9 - Mosesha igiye bei milou mamou, hebe sasado kokou sigama hebele ile mihikou fogou fogou mou, yofu kege tefe. O ta damaledo beiye galomou be, e igi bei kotou daladugumou bolu degedi.

4

Yesuhā sa Samaria sasaj tabōu de tā kei

¹ Farisi o kedia, Yesuhā o sasaj fafeleya degeimōu, e dabai degedi o sūdo degeliyodemōu dulo i. Haba Jonhā fafeleya degei obe hiyefej meiyode tobolōu imōu dulo i.

² Kenōu si Yesuhāge o ta fafeleya degediyo mei. E dabai degedi o kedianōu o sasaj fafeleya degele idi.

³ Hiye O Yesuhā o kedia kege tobolōu imōu dulomōu, sa Judia tōu fogōu mōu, sa Galilikōu haba fogōu i.

⁴ E ile, sa Samaria duo kileya ke i.

⁵ Kegemōu, e iligi, sa Samaria duo kile sa ta, e hū Sikarkōu felei. Sa keme, sa Jekophā e dihi Josepkōu nej ke hafeido.

⁶ Sa kokōu be ulou dai huej ta delei, kōu guai o Jekophā huej dōu lamōu dai. Agali duo kelege, Yesuhā ilemōu, ulou huej dai fe kokōu misiholo duwei.

⁷ Duwoli dugube, sa Samaria sasaj ta huej dōu hagumōu duguomōu, amokōu huej ta dōu la neyedei.

⁸ E ke yodu kahā yobe, e dabai degedi o kedia me olōu fej e tōu fogōu, sa hiye kokōu seleye nale moŋu yai kahā.

⁹ Yesuhā amokōu huej dōu la neyede tobōu mōu, Samaria sasaj kahā kesigiemōu tobou, name Juda o, ame Samaria sasaj, kegei keme age namokōu be kage huej dōu la nele? Yodu kahā yobe, Juda o sasaj kedia ge sa Samaria o sasaj kedia bōu de ta mogo dege daladiyo mei kahā degeimōu.

¹⁰ Yesuhā tobou, bi Godihā namokōu nelamōu degeli keme nage ta tewe mei. Haba o huej dōu la neyede tobou o keme na tewe debasi, na emokōu yoduba, e fi nedi huej ke dōu la nele.

¹¹ Hiye O, name huej na ta mei. Ulou dai huej koŋume mōu gulido. Na fi nedi huej keme kilija dolōu?

¹² Sasaj kahā haba tobou, ulou dai huej keme di kōu guai o Jekophā eimokōu nej. Yoŋu ebōu, e sisigobōu, e wai bulumakoubōu, sipsibōu olōu fej kedia me huej koŋunōu nala idi. Jekopbe na gabai dala?

¹³ Yesuhā tobou, o koyohā huej koŋu nqubabe, e haba huej nale sagaj degele.

¹⁴ Kenōu si o koyohā huej a emokōu nelamōu degeli ke nqubabe, eme haba huej nale sagaj degele mei. Huej kamahā e duledu tq sounōu tefe, felēnōu dalaba, eme fi tofousogo tofousogo kegenōu tofolōu.

¹⁵ Sasaj kahā tobou, Hiye O, na huej ke amokōu dōu la ne, a huej nale sagaj degeiba, haba huej dōu hagueiye deba.

¹⁶ Kegemōu, Yesuhā sasaj kokōu tobou, na ile, ne mā duguoba, ebōu de boholōu mā hagua.

¹⁷ Sasaj kahā kōu gue tobou, ame obōu mei. Kege tobōu mōu, Yesuhā emokōu, nage name obōu meiyode tobolōu keme damalēdo.

¹⁸ Yobe, afuge name o olōu fej houyosi kege kōu huye fogōu mōu, o gehe hu ifi nābōu de dala keme na hiyouye moq. Na tobou keme damalēdo.

¹⁹ Sasaj kahā tobou, Hiye O, a tawali, name habage-degele-duguo-tobōu di-o.

²⁰ Ei kōu guai o kedia ge bitōu kuokōu ge* Godikōu dihq baga tobōu haguasiedi. Kenōu si Juda o nige eibe sa Jerusalemkōu nōu ya, Godikōu dihq baga tobōu mabeede tobolōu idi.

²¹ Kegemōu, Yesuhā kōu gue tobou, sobōu de, na mā tā du. Sawisie ta, ni bitōu kotōu ge Aye Godikōu dihq baga tobolōu bōu, sa Jerusalemkōu ge dihq baga tobolōu bōu ke mei degelebe hagua koguladi.

²² Sa Samaria o sasaj nige o ni tewe mei kokōu dihq baga tobolōu idi. Haba Juda o sasaj eige o ei kōu tewe kokōu dihq baga tobolōu idi. Yobe, Godihage o sasaj mamoloŋuyodema, e Juda o ta kōu tobōu mōu haguei kahā degeimōu.

²³ Sawisie ta kelege, damaleyodei o sasaj kedia Aye Godikōu dihq baga tobolōu ilebe, dia Duo Bolofejihā neleya kenōu dihq baga tobolōu ile. Mōu dihq baga tobolōu ile mei,

* 4:20 4:20 Bitōu kahā e hūbe Gerisim.

damaleyodema diho бага тоболou ile. Ifi kou bou gene, o sasai ilo kele kege degele ili. Aye Godihage o kegele i kedia emokou damaleyodema, diho бага тоболou ile ke tagali.

²⁴ Godibe duonou. O sasai kedia Aye Godikou be Duo Bolofeha neleya kenou diho бага тобу ma. Mou diho бага тобу dama. Godikou damaleyodema diho бага тобу ma.

²⁵ Sasai kaha Yesukou tobou, o Mesaia, Godiha makai o Kelesuha hagualebe a kou tewe. Haguaba, dimokou sibige olou fei kou hehegileyodei.

²⁶ Kege tobou mou, Yesuha emokou tobou, o keme anou, nabou de ta kolu kuhe.

²⁷ Kelegenou, Yesuha e dabi degedi o kedia bohoulou ma haguasiemou dugube, eme sasai tabou de ta kounou dugo kesigile i, kenou si dia Yesukou na ke tagaiya? de ta yodulo ili mei. Haba na kagemou sasai kebou de ta kouya? dene ta yodulo ili mei.

²⁸ Kegemou, sasai kaha e hueina ke kele dogoguo fogou ile, sa hiyekou folomou, o sasai kediamokou tobou,

²⁹ ni a sesele yaba, o ta duwo ke duguma. Midiho a milou gai keme e olou fei kou tewenou, amokou kou kusigile tobou. Age o keme Godiha makai o Kelesuyade tawali.

³⁰ Kege tobou mou, o sasai kedia sa hiye ke tou fogou mou, Yesukou haguasiei.

³¹ Haguasiemou, e dabi degedi o kedia Yesukou tobou, Tisa Hiye, na nale na.

³² Kenou si e tobou, nale a dala koume ni ta tewe mei.

³³ Kege tobou mou, dia dio usie yoduga i, o tae emokou nale ta kou nei?

³⁴ Yesuha diamokou kou gue tobou, ame Godiha tobou mou haguei kaha, e tagali sagai ke seseleba, e dabi degega iligi mei degele keme ma nale sa degei.

³⁵ Ni tobou dibe, ogo bolou bolou kege mei degeiba, nale segei kuhe suwi degeleyodele idi. Kou kegeiye, a nimokou tobolou kuhe, hebe haibe nale olou fei kou suwi degei molo unou dala.

³⁶ Nale segei mojudi o kaha e dabi kaha hebe bolodo keme nale segei e molo ube, ta mei degele mei, yoku kegenou dalale. Kegeba, nale hou sogodi obou, nale segei mojudi obou dilie hohu degele ile.

³⁷ Kegeimou, o sasaiyege

o taha nale hou sogoumou, haba o tahage hagua, nale segei ke mojudiyodele idi keme damaledo ta.

³⁸ A tobou mou, hebe hai, ni ta dabi degeli mei, o ilo kelegenou dabi degei kokou ni ya, die segei dia nele kusiei kenou mala i.

³⁹ Kegemou, sa Samaria duo kile sa hiye Sikar tie o sasai sudo kedia Yesukou damaleyodele i. Yobe, sasai kahage midihou olou fei e kou milou gai keme Yesuha emokou kusia tobouyodei kaha.

⁴⁰ Samaria o sasai kedia Yesukou damaleyodema haguasiemou, na eibou de dalayede tobolou imou, e sa hiye kokou sawisiei bolou kege diabou de delei.

⁴¹ E kele dalali, Godiha ta hehegie tobou mou, o sasai sudo ilo kediane emokou damaleyodele i.

⁴² Dia Yesukou damaleyodema, sasai kokou kou gue tobolou i, ei Yesukou damaleyodele ilibe, ta na tobou kahanou mei. E ta hehegieimou, eiyou dulo ilibe, o koume sa sa o sasai di mamolou odade tawale ili kaha.

Yesuha gamani o taha dihi bologuomou bolu degei

⁴³ Yesu e sa Samariakou diabou de sawisiei bolou kege dala dema, sa Galilikou fogou i.

⁴⁴ Yesu yoku kou gue kou tobou, habage-degele-duguo-tobou di-o kedia hupe mosoma oyege ta hebele fogulo idiyo mei.

⁴⁵ Kegemou, e ile sa Galilikou foloumou, sa kele tie o sasai kedia e dugoumou hohu degele i. Yobe, Gabama I Sawisiei kelegebe Diane sa Jerusalemkou dalaguai, midihou daga daga e milou gai olou fei ke kou dugulo i kaha.

⁴⁶ Kegemou, e sulugi, sa Galili duo kile sa Kanakou haba felei. Sa kokou gebe, e hueido ke bohoulou mou, tigi kolo huei gofouudo ke degeimou dia kou dugulo i. Kelegebe sa hiye Kaperneamkou gamani o ta delei. O kaha e o dihi do degei.

⁴⁷ Dihi do tilamōu, e ayeḥa dube, Yesube sa Judiakōu ge, sa Galilikōu bohōu ma hagueiyodeimōu dulomōu, e Yesukōu ilemōu, ma dihibe tolo iladi, na mulōba, ma dihi bologuayedei.

⁴⁸ Yesuha o kokōu tobou, o sasai nige a midihō geḥe geḥe ta milōu goumōu dugulo ili mei debabe, ni amokōu kege ta damaleyodele iyo mei.

⁴⁹ Gamani o kaha tobou, Hiye O, na totodo abōu de ime, kegeligi ma dihi tolo iye.

⁵⁰ Yesuha tobou, na i. Ne dihibe tolo mei, eme bolō dege dalaleyode tobōu mōu, o kaha ta keme damaleyodemamōu fogōu i.

⁵¹ Kegemōu, gamani o kaha iligi, ali duo kelege e dabai degedi o kedia haguasie geleuomōu, ne dihibe tolo ili mei, bolō degeyodei.

⁵² E diamokōu yodu, dihibe koboge bolō degelou? Dia tobou, i agali kelege, suguai do ke meido degei.

⁵³ Kege tobōu mōu, dihi aye kahage, i agali kelegenōu Yesuha ne dihi tolo mei, bolō dege dalaleyode tobou ke tawai. Kegei kaha degemōu, ebōu e sosōu bōu olōu fei Yesukōu damaleyodele i.

⁵⁴ Midihō geḥe, Yesuha sa Galilikōu ge milou keme midihō geḥe tage milou. Yesu e sa Judia tōu fogōu hagua felemōu, e midihō geḥe ke milou, keme o sasai kedia eme Godiha tobōu mōu hagueidade tawale imabadomōu milou.

Yesuha e dabai degeligibe, misiholo duwodi sawisieibōu, Godiha sawisie hiye kebōu olōu fei hehegedi

(Ta Hiye 5-10)

5

Yesuha huei hiei Betesdakōu ge do o ta bologuomōu bolō degei

¹ Sawisie ilo kele mei degeimōu, Yesu e sa Jerusalemkōu i, Juda o kedia kefegulo sawisie hiye ke hafei degeimōu.

² Sa Jerusalem kekai kaha adi ta kaha huḥe Wai Sipsip Kedia Ayodele idi. Adi ke hafei dege kokōu be huei hiei ta dala. Hibru taḥege Betesda-yodele idi. Huei hiei keme kefegudi mosō olōu fei houyosi kege silēma togolo i.

³ Kefegudi mosō olōu fei kokōu be, do o sasai sūdo tilaguadi. Dihō du degele i obōu, ibigidio tofigile i obōu, abogōu do bogōu olōu fei tofigile i obōu olōu fei kedia [huei kaha uwo degeiba dulamōu kele dia tilaguadi.

⁴ Yobe, Hiye Ohā esol o taha migile huei hiei kokōu uwo degeiba, do o taha ebukōu huei hiei kokōu soloūu mōmōu be, do olōu fei e dala keme mei degedi kaha.]

⁵ O tanōu ta e kele do tilei. E do tileibe, sadebe olōu fei 38 kege mei degei.

⁶ O ke tilamōu Yesuha dugube, eme afudo do tilei degemōu e tawalemōu yodu, name de bolō degele sagai degeli?

⁷ Kegemōu, do o kaha Yesukōu tobou, Hiye O, huei hiei kaha uwo degeimōu be, o tae a kodu malā mudiyo mei. Mayoūnōu mulamōu degeimōu, o tae toto ebukōu mudi.

⁸ Do o kaha kege tobōu mōu, Yesuha tobou, hagua ne botegei ke malāba fogōu i.

⁹ Kelegenōu do o ke bolōdo degeimōu, e hagua, e botegei malā fogōu i.

Sawisie keme misiholo duwodi sawisie.

¹⁰ Kegemōu, Juda o kedia o kokōu, ifibe misiholo duwodi sawisie, Juda o di kuolōu be na ifi kege ne botegei hebele siadayedei.

¹¹ O kaha sima tobou, o a bologuai kaha amokōu, ne botegei ke malāba fogōu iyedei.

¹² Kege tobōu mōu, dia emokōu kou gue yodulo i, o namokou ne botegei ke malā iyedei o keme koyo?

¹³ Kenōu si o do bolō degei kahage, o e bologuai o keme ta tawali mei, Yesuha o sasai sūdo kefei kiliya ke amafei fogōu i kaha degeimōu.

¹⁴ Kegemōu, Yesuha ile, Godiha mosō kekaimidu folomōu dugube, o do bolō degei keme kele tafalamōu tobou, na du, name bolō degei. Na midihō kasagai haba ta milōu gada, na hagi hiyedo ta duguye domōu.

¹⁵ Yesuha kege tobōu mōu, o kaha Juda o kedia mokōu ilemōu, o a bologuabe Yesuyode tobou.

¹⁶ Kegemōu, Juda o kediā Yesu makolamōu degele i, e misiholo duwodi sawisie i kelegebe kegenōu degedi kaḡa degeimōu.

¹⁷ Yesuhā e makolamōu degele imōu duguomōu, diāmokōu kōu gue tobou, ma Ayeḡa e dabai degega hagulugi, ifi kuḡe. Ane dabai degedi.

¹⁸ Juda o kediā e kege tobōu mōu dulomōu, diā e woloyodema fi hiyedo ma i. Yobe, eḡe misiholo duwodi sawisie kaḡa kuolōu kenōu gobōu li mei, eḡe Godibe yoḡu e Ayeyodemōu Godibōu diliebe tanōu feiyodedi kaḡa degeimōu.

Godihā Dihibe e Ayeḡa huya ke hagui, e dabai degeyadomōu

¹⁹ Kegemōu, Yesuhā Juda o kediā ta ke sima tobou, a nīmokōu damaleḡo tobolōu kuḡe, dihi yoḡunōu be dabai ta degele sagai mei. Dabai olōu feibe e Ayeḡa degeimōu dugudi sagai kenōu degedi.

²⁰ E Ayeḡa e Dihikōu hohō hiyedo degemōu, dabai yoḡu degedi olōu fei ke e Dihikōu hehegiedi. Ni kesigimabeedemaba, Ayeḡa midihō geḡe geḡe ilo kele, yoḡu degegai ke gaba folodo keḡe e Dihikōu hehegile.

²¹ E Ayeḡa tofigiei o sasai haguḡgiema, fi geḡe ke neḡi sagai kenōu tefele, e Dihihane yoḡu tagaiya ke fi geḡe ke neḡi.

²² Haba tabe, Aye Godi eḡe o sasai ta sadi dabai ke tōu fogōu mōu, dabai ke e Dihikōu nei.

²³ E ke degei kaḡa yobe, o sasai kediā Aye Godihā hu hebele fogulo idi sagai kenōu tefele, e Dihihā hune hebele fogumabadomōu kuḡe degei. O koyohā Dihi kaḡa hu hebele fogu ho fogōu babe, Dihi ke tobōu mōu hagui o kaḡa hune ta hebele foguyo mei.

²⁴ A nīmokōu damaleḡo tobolōu kuḡe, o koyohā ma ta duloba, a tobōu mōu hagui o kokōu damaleyodebabe, o keme tofousogo tofousogo tofolōu. Ta saiye tolu mei. O keme todi ke kōu tōu fogōu mōu, fi geḡe yoḡu kegenōu dalale ke moḡu dala.

²⁵ A nīmokōu damaleḡo tobolōu kuḡe, sawisie ta kelege, ifi sawisie koḡumaha, o tofigiei kediā Godihā Dihihā ta uwo dulo ile. O sasai dulo kediame fi tofousogo kegenōu tofolōu ke moloḡu.

²⁶ Yobe, Aye Godibe tofousogo tafaladi kaḡa obōu kaḡa degemōu, e degeiye e Dihihane fi tofousogo tofolōu ke neḡi.

²⁷ Eme O Kediā Dihi kaḡa degeimōu, e Ayeḡa e hu hiyedo ke emokōu nelēmōu, na o sasai ta sayedei.

²⁸ Niḡe a tobolōu kokōu fi hiyedo maḡama. Yobe, sawisie ta kelege o tofigieimōu wida i kediame Godihā Dihihā ta uwo duloba,

²⁹ haguḡgilema fologaba, midihō bolofei milōu di o kediame fi tofousogo tofolōu ile. Haba o midihō kasagai milōu di kediame ta saiye tolu ba, diame makolo.

O ilo kelegene Yesube Godihā makai oyode tobolōu i

³⁰ Yesuhā haba kōu gue tobou, a mayoḡu ma fimaiyenōu dabai ta degele sagai mei. A o sasai ta sadibe, ma Ayeḡa tobōu mōu du sagai kenōu sesele ta sadi. Aḡe o sasai be doḡonōu ta sadi. Yobe mayoḡu tagai sagaiya ke ta sadiyo mei. O a tobōu mōu hagui kaḡa tagaliya kenōu ta sadi kaḡa.

³¹ A ma midihō ke tama dege tobōu babe, a tobolōu keme obe ta dulo damaleyodele ile sagai mei.

³² O ta dala, * enōu si ma midihō ke tama dege tobolōu sagai, a tewe, ta e tobolōu keme damaleḡo.

³³ Niḡe o ilo kele tobōu mōu, Jonkōu ya yodumōu, e nīmokōu ta damaleḡo kōu tobou.*

³⁴ A tawalibe, o tae a doḡōu guo tobou keme mabōu sa degei, kenōu si Jonḡa tobou keme a nīmokōu tobolōu kuḡe, yobe ni e ta ke dulo damaleyodeibasi, Godihā ni mamoloḡuyodei kaḡa.

³⁵ Jon eme kamai sa degei kaḡa hohoguo dalamōu, ni e hohō ke duguomōu, emokōu huyadeḡe hohō degele i.

³⁶ Kenōu si, dabai a degeli kahage ta Jonḡa tobou keme gabai. Ame Aye Godihā e dabai ke degema mei degeyede tobōu mōu kuḡe hagui. Ni a dabai ke degeimōu, ame e tobōu mōu haguidade duguo tawale ili kuḡe.

* 5:32 5:32 Yesuhā o tayode tobou keme Godi. * 5:33 5:33 Jon 1:19-23

³⁷ Aye Godi, a tobou mou mihi kahane a degedi ke tama dege tobou. Kenou si nige e ta uwobe ta dulo idiyo mei. E midihone ta dugulo idiyo mei.

³⁸ E tane ni ta tolou ili mei, yobe ni o e tobou mou haguei kokou ta damaleyodele ili mei kaha.

³⁹ Nige Godiha ta e kuguokou dala ke husolouu kahage, nime tofousogo tofoulu ileyode tawalemou defeido husolouu idi. Kenou si ta keme midihou a degedi kenou ye,

⁴⁰ ni amokou haguasie, fi gehe yoou kegenou dalale ke moloube dafa idi.

⁴¹ A ta kouu tobolou kaha yobe ni ma hu hebele fogumabadomou tobou yo mei.

⁴² Kenou si nime age kou tewe. Nige Godibe tagale iyo mei.

⁴³ Ame ma Ayeha huya ke hagueiye, kenou si nige ma ta ta dudiyoy mei. O taha yoou e huya ke hagubabe, ni e ta ke dulo ile.

⁴⁴ Nime niou sie yogoha hu kenou hebele fogomou fogomou delesi tagale idi kaha degemou, ni amokou kage damaleyodele? Godiha ni hu hebele fogulobe ni ta tagale idiyo mei.

⁴⁵ Nige a ma Ayeha dihi ke kokou ni ta saleyode tawale idama. Moseshasi ni ta sale. Nige e ni dogou guloyode tawale iliye, kenou si ege nime ta dogou gulo mei.

⁴⁶ Ni e ta kokou damaleyodele debabe, ni amokou ne damaleyodele i, yobe e a degele ke nalagai kaha degeimou.

⁴⁷ Kenou si ni ta e nalagai kokou ta damaleyodeiyo mei kaha degemou, ta a tobolou ne ni ta damaleyodele ile mei.

6

*Yesuha o 5,000 kege kediamokou nale nei
(Matyu 14:13-21; Mak 6:30-44; Luk 9:10-17)*

¹ Kegemou, Yesubou dia mosole samou, ohueiyai Galili dama, ilobou fologai. Ohueiyai kaha hu tabe Taiberias.

² O sasai sudo kediane sesele yai. Yobe, diage e midihou gehe gehe milou gamou, do o sasai bologuqumou bolou degeimou kou dugulo i kaha degemou.

³ Fologamou, Yesubou e dabai degedi o kediamou de diame bitou ta fologa duweguei.

⁴ Juda o kedia Gabama I Sawisie ke keme hafei dege dala.

⁵ Duwoguali, Yesuha dugube, o sasai sudo haguasieimou duguomou, e Filipkou yodu, dige ou sibe kiliya mamalaba, o sasai kediamokou neiba nala ile?

⁶ E ta ke yodube, Filip tefeledugulamou yodu. E degele keme yoou kou tawalemou.

⁷ Kegemou, Filipha sima tobou, di sele 200 kege* dala debane ya, ou si mamalaba bafigima fibane, o sasai kediane olou fei tefeledugulamou nala ile sagai mei.

⁸ E dabai degedi o ta, e huhe Andru, eme Saimon Pitaha e mala, e dalali tobou,

⁹ dihi ta kou le tafala, e ou si hu baliyodele idi ke olou fei houyosi kegebou, haba miye bolounou kege tolou dala. Kouunou feibe o tefeledugulamou sagai miyode tobou.

¹⁰ Yesuha o sasai kediane tobou ba duwoguamabeedei. Sa kelebe diou sunou. Kegemou, o sasai kedia duweguei. O kele duweguei olou fei 5,000 sasai kege.

¹¹ Kegemou, Yesuha ou si ke mala tolou mou, Godikou bolofeyode tobou ma, o sasai duwogua kediamokou ou si ke fimou i. Fibe, o sasai kedia tagale sagai kegenou fimou i. Miyene kenou tefeledugulamou i.

¹² Nala iligi guokou degele imou, Yesuha e dabai degedi o kediamokou tobou, nale ilo kele fogouye deba isimo fogou ke mouma kefema.

¹³ Kege tobou mou, diage ou si baliyodele idi olou fei houyosi kege kaha isimo, o kedia fogou ke tigi mosou tegei olou fei 12 kege kodu saga i.

¹⁴ Kegemou, o sasai kedia midihou gehe gehe e milou goulu ke duguomou kou gue tobolou i, o koume habage-degele-duguo-tobou di-o ta, sa sibige kuokou hagualeyodele idi keme ifi hagua felei kuhayode tobolou i.

¹⁵ Kege tobolou imou du, diage Yesu eme tolou ba, die gamani hiye o degeleyodema degele imou tawalemou, e sa ke tou fogou, haba esofei bitou takou fogou i.

* 6:7 6:7 Die tae sele huhe 'denarius'. Sawisie tanou kaha dabai degei hebe keme sele 'denarius' tanou fei mouudi.

*Yesuhā ohueiyai tageya tofōu tofōu i
(Matyu 14:22-33; Mak 6:45-52)*

¹⁶ Habi degeimōu, Yesuhā ẹ dabai degedi o kediā ohueiyai biyakōu muguamōu,

¹⁷ ohueiyai ilobōu mosole sama sa Kaperneamkōu bohōlōu mā yai. Huliā degeimōu be, Yesube diābōu de geleguli mei, you.

¹⁸ Mosoleye youlugi, wibōu tō boboubōu hiyedo hagumōu dugulo i.

¹⁹ Wibōu tō boboubōu hiyedo degeimōu, diā bala dege youlugi, huyadefej ahu dege kilomita olōu fei 5 sagai, 6 sagai kege dohōu gōu mōu dugube, Yesube ohueiyai tageya ke tofōu tofōu hagulugi, mosole hafeji degeimōu duguo ge ẹ hiyedo degele i.

²⁰ Kenōu si ẹ diāmokōu, nī hobōu guẹ degedama. Ko ume anōu yode tobou.

²¹ Kege tobōu mōu dulomōu, diā hohō degele ima, Yesu dobogo Ɔukōu tolōu mōu, mosole foudu sagile i. Kegemamōu, diā youlugi sa dio Ɔu fologalamōu yolu kokōu fologai.

O sasai kediā Yesu dugulamōu ka i

²² Sabiyamōu, o sasai ohueiyai ilobōu kefema deleigui kediā tawale ibe, mosole tanōu feibe i kege kōu fogōu i. Yesube mosole foudu ta folomōu dugulo ili mei, ẹ dabai degedi o kediānōu mosole sama youmōu dugulo i.

²³ O sasai mōu yo Ɔuwa dalaguamōu, sa Taiberias o kediā mosole ilo kelene haguasile felegai. Sa kelebe, Hiye Ohā Godikōu bolofejyodemamōu, o sasai kediā ōu si nalā i.

²⁴ O sasai sudo kediage Yesubōu ẹ dabai degedi obōu kediame sa kokōu dalaguamōu dugulo ili mei. Kegemōu, diā mosole samamōu, sa Kaperneamkōu Yesu ka yai.

Yesu ẹme fiha ōu

²⁵ Kegemōu, o sasai kediā mosoleya ya, ohueiyai ilobōu fologa, Yesu ka iligi duguomōu, ẹmokōu, Tisa Hiye, nāme kōu lebe koboge hagua felou? de yodulo i.

²⁶ Yesuhā tobou, a nīmokōu damalẹdo tobolōu kuhe. Godihā a makoumōu, a nīmokōu midihō gehe gehe ke milōu gai kahā a kuhe ka haguasieiyō mei. Ōu si nāma guokōu degele i kahā degemōu, nī a kuhe ka haguasili.

²⁷ Nige nalẹ tabale ke molo Ɔu kahā dabai ke degedama. Nalẹ tabale mei ke molo Ɔu kahā dabai kenōu degema. Nalẹ ke mo Ɔubabe, O Kediā Dihi ege nīmokōu fi tofousogo tofolōu ke nele. Aye Godihage ẹ Dihibe kege degeyadomōu tobōu mōu hagua dala kuhe.

²⁸ Kegemōu, o sasai kediā Yesukōu kōu gue yodulo i, Godihā ei ẹ dabai ke degeyedeibabe, eige kage degele?

²⁹ Yesuhā tobou, Godihā dabai keme kōu gue, nige yo Ɔu tobōu mōu haguei o kokōu nōu damaleyodema.

³⁰ Kegemōu, diā ẹmokōu yodu, eige nā midihō gehe kagei ke milōu ba, ei duguoba, nā tobou keme damalẹdade tawale ile?

³¹ Di kōu guai o kediā hebe mei mihinōu sa keleya suluguali, ōu mana fiyasigeimōu nalā idi. Keme Godihā kuguokōu be,

Ẹ hebeni ōu ke diāmokōu neimōu nalā idiyode nalāi dala.

Kisim Bek 16:4

³² Yesuhā diāmokōu tobou, a nīmokōu damalẹdo tobolōu kuhe, Moseshage hebeni ōu be nīmokōu ta nelī mei. Damalẹdo mā Ayehānōu si hebenitōu ge migi ōu ke nīmokōu nelī kuhe.

³³ Godihā nedi ōu keme, o Godi yo Ɔu tobōu mōu migile, sa sibige o sasai kediāmokōu fi tofousogo tofolōu ke nelī kuhe.

³⁴ O sasai kediā kōu gue tobolōu i, Hiye O, nā sawisie olōu feido ōu keme eimokōu nelenōu dalayede tobolōu i.

³⁵ Yesuhā kōu gue tobou, a ẹme fi nedi ōu. O koyohā amokōu hagubabe, ẹme hegie degele mei. O koyo nā, amokōu damaleyodeibabe, nāme huei nalẹ sagai degele meiyode tobou.

³⁶ Yesuhā haba tobou, a nīmokōu kōu gue tobou, nige a ẹme kōu duguye, kenōu si nī amokōu ta damaleyodele iyo mei.

³⁷ Aye Godihā amokōu makai o sasai kediame amokōu haguasile. O koyohā amokōu hagubabe, a ẹme o keme ta igile mugulo mei.

³⁸ Yobe, a ẹme mayo Ɔu mā tagai sagai ke degelamōu migili mei. A ẹme o ta kahā yo Ɔu ẹ tagali sagai kenōu degeyedeima tobōu mōu kuhe migi.

³⁹ A tobou mōu haguei o kahage yoŋu amokou makai o sasai kediamē, tanou ta fogou dayede tagali. Kenou si uwage sawisie kelegebe, diame olou fei haguagieiba haguama gehe degele ileyode tobou.

⁴⁰ Yobe, ma Ayeha tagalibe, o sasai koyoha e Dihi duguoba damaleyodili keme, eme fi tofousogo tofolou ke moloŋu. Uwage sawisiale kelegebe, o keme a haguagiba, gehe degele.

⁴¹ Kegemou, Juda o kedia gofoŋu degele i, Yesuhage ame hebenitou ge migi ou keyodei kaha degeimou.

⁴² Diage o Yesu koŋume, o Josepha e dihiyodele i. Dige e ayebou e adiou bou be di kou tewe. Ege haba kageimou ame hebenitou ge migiyode tobou ya? de yodulo i.

⁴³ Yesuha tobou, njou nou gofoŋu dege tugulo tobou dama.

⁴⁴ O taha yoŋu e tagaiyenou amokou haguale sagai mei. Ma Aye, a tobou mōu migi kahanou si o kaha fi kodu tobou ba, o keme amokou kuhe haguale. Uwage sawisiale kegesi, o keme a haguagiba gehe degeleyode tobou.

⁴⁵ Habage-degele-duguo-tobou di-o kedia kou gue nalaga i,

O sasai kediamē Godihanou hehegie.

Aisaia 54:13

O sasai, Aye Godiha tobolou ke duloba tolou ile kediamē amokou haguasileyode tobou.

⁴⁶ Yesuha haba tobou, o taenge Aye Godibe ta duguli mei, Godiha tobou mōu migi o kahanou si e Aye kou dugu.

⁴⁷ A njimokou damaledo tobolou kuhe, o sasai koyoha amokou damaleyodebabe, eme fi tofousogo tofolou ke moloŋu.

⁴⁸ Ame fihā ou.

⁴⁹ Ni kou guai o kedia hebe mei mihinou sa keleya suluguali, ou mana fiyasigeimou moŋuma nalā idi. Kenou si diame olou fei tofigile i.

⁵⁰ O koyoha hebenitou ge migi ou koŋu nqubabe, eme tolo ile mei.

⁵¹ Ame fihā ou, hebenitou ge migi. O koyoha ou koŋu nqubabe, eme tofousogo tofolou. Ou koŋume ma tou, a sa sibige o sasai njimokou neiba, nime fi tofousogo tofolou ke mala ile.

⁵² Kegemou, Juda o kedia dioŋunou tae biya i. O koŋumaha e tou keme di kage nayedema neleyode tobou ya? de yodulo i.

⁵³ Kegemou, Yesuha kou gue tobou, a njimokou damaledo tobolou kuhe, O Kedia Dihiha e tou ke ni na ho fogou babe, ni tofousogo tofolou mei. E kafei kene ni na ho fogou babe, nime fi tofousogo tofolou keme ta mala ile mei.

⁵⁴ O koyoha ma tou bou ma kafeibou ke nqubabe, eme fi tofousogo tofolou ke moloŋu. Uwage sawisiale kelege, o keme a haguagiba, gehe degele.

⁵⁵ Yobe, ma tou be damaledo nale, haba ma kafeine damaledo huei.

⁵⁶ O koyoha ma tou bou ma kafeibou ke nqubabe, o keme abou de dalale, haba ane ebou de dalale.

⁵⁷ Aye Godi, eme yoŋu kegenou daladi, e a tobou mōu migile, yoŋu e neleya ke ane yoŋu kegenou dala. Nebe kenou tefei, o koyoha ma tou nqubabe, eme ma neleya ke tofousogo tofousogo tofolou.

⁵⁸ Ou koŋume hebenitou ge migi. Ni kou guai kedia ou mana ke nalā imamou be, diame olou fei tofigile i. Kenou si o koyoha ou koŋu nqubabe, eme tofousogo tofousogo tofolou.

⁵⁹ Yesuha sa Kaperneamkou dalali, die egei mosoduge hehegie tobou di kelegebe, e ta ke hehegie tobolou delei.

Ta Yesuha tobolou keme fi tofousogo tofolou kaha ta

⁶⁰ Yesuha e tou bou e kafeibou kaha ta ke tobou mōu, e dabai degele idi o sasai sudu kedia dulomou, e egei tobolou keme hagido duguluyode tobolou i. Di ta dulo sagai meiyode tobolou i.

⁶¹ Gofou dege tobolou imou, Yesuha tawalemou, diamokou kou gue yodu, a ta ke tobou kahage ni amokou damaleyodei ke dafa ili?

⁶² O Kedia Dihi keme yoŋu delei sa kokou haba bohoulou ma folouba duguobabe, nige kage tawale ile?

⁶³ Duo Bolofeiha nele kahage ni fi tofousogo tofolou ke moloŋu. Ni tou ha nele kahage nime mou yoŋuwanou dala. Ta a tobolou keme ni dulo tou babe, Duo Bolofeiha nele kahage ni tofousogo tofousogo tofolou ile.

⁶⁴ Kenou si ni o ilo kelebe damaleyodele iyo mei. Ta e tobou kaha e sibigebe kou gue, o damaleyodele ili mei kediabou, haba o e tolou ba, ho o kediamokou sesegulo o kebou olou fei keme afu kugulege yoŋu kou tawalemou hagui.

⁶⁵ Kegemou, e haba tobou, kegei kaha degemou a nimokou kou gue kou tobou, Aye Godiha e takou tobou li mei debabe, o keme amokou ta haguale sagai mei.

⁶⁶ Kegemou, Yesuha e dabai degele idi o sasai sudo kedia ta e tobolou ke dulomou, e tobekou muguomou, e sesele yalebe dafa i.

⁶⁷ Dafa imou, Yesuha e dabai degedi o olou fei 12 kege kediamokou, nime a tou fogou yalamou degele ili? de yodu.

⁶⁸ Kegemou, Saimon Pitaha kou gue tobou, Hiye O, eige o koyokou yale? Eibe ne ta kenou dubasi, ei fi tofousogo tofolou ke moloŋu.

⁶⁹ Eige name o bolodo, Godiha tobou mou hagueidade tawale ili.

⁷⁰ Kegemou, Yesuha tobou, damaledo, nime ma dabai degedi o olou fei 12 kege. Age nime kou makaiye, kenou si ni o tanou tabe Tamaha dihi.

⁷¹ Ta Yesuha tobou keme Saimon Iskariotha dihi Judas tobou. Judashage eme ho o kediamokou sesegulo ke yoŋu kou tawale delei.

7

Yesu e ba moso togoga imamou kefegulu kokou i

¹ Kegemou, Yesube sa Galiliya kenou siei. E sa Judiakou ilebe dafai, yobe Juda o kedia e wala ila domou.

² Sa Galiliya ke sumou be, Juda o kedia ba moso togogama kefegudi sawisie hiye keme hafej degei.

³ Kefegulo ke hafejdo degeimou, Yesuha e mala dia emokou tobou, name sa koŋu tou fogou ba, Judiakou iba, ne dabai degele idi o kediage na midihge gehe gehe milou gouba duguloyode tobolou i.

⁴ O taha dabai e degedi keme o sasai sudo kedia tawamabadomou be, e mogogou degediyo mei. Na ileba, midihge daga daga na milou gadi ke sa sa o olou fei kedia dihile kokou ge milou gayede tobolou i.

⁵ E mala diane emokou ta damaleyodele ili meido.

⁶ Kegemou, Yesuha diamokou tobou, dabai a degele kaha sawisie keme you dala. Nime nibukou ile deba, haba habage ile deba kene tabou mei.

⁷ Sa sibige o sasai kediage nibou dafa iyo mei, anou dafa ili, yobe a die midihge kasagai ke tama dege tobolou kaha degeimou.

⁸ Nime kefegulu kokou yama. Ame habage ile. Yobe, dabai a degele kaha sawisie keme you dala kaha degeimou.

⁹ E kege tobou mamou be, sa Galilikou nou delei, ta ili mei.

¹⁰ Kegemou, e mala dia kefegulu kokou diabukou youmou, ene habage amafej womou gue ibe, o sasai kedia ta tawale ili mei.

¹¹ Kegeimou, Juda o kedia kefeguo dalaguali, e dugulamou ka isemou, o keme kou? de yodulo i.

¹² O sasai kediane amafeinou, eme o bolodoyodele i. Haba ilo kediage, eme ogou gai ta tobou di oyodele i.

¹³ Kenou si dia Juda hiye o kediamokou gue degeimou, Yesuha degeli keme tama dege tobolou ili mei, amafeinou tobolou i.

¹⁴ Kegemou, kefegudi sawisie kelege kefeguo dalaguali, duo tofou mou, Yesu e Godiha moso kekaimidu folomou, egei yomogou hehegiei.

¹⁵ E Godiha ta hehegie tobolou dalamou, Juda o kedia kesigiemou, o koŋume tewebe kilija kele molou? Kuolou yo dulo i o kediage emokou be ta hehegili meiyode tobolou i.

¹⁶ Yesuha kou gue tobou, ta a hehegie tobou di keme mayou ma ta mei. O a tobou mou mi o kaha, e tayode tobou.

¹⁷ O koyohā Godihā tagali sagai ke sesele tagaibabe, enōu si tā a tobolou keme damaledo Godihā tadade tawale.

¹⁸ O koyohā tā yoŋu tagali sagai kenou tobou babe, o keme yoŋu e hunou hebele foguomou tobolou. Dabai degedi o koyohā o e tobou mou haguei o kaha hu kenou hebele foguobasi, o keme damaledo tā tobou di o, ogou gai tā ta tobou diyo mei.

¹⁹ Yesuhā haba tobou, Moseshage nimokou kuolou tā kou majiye, kenou si ni o tahā ta kuolou tā ke sesele idiyo mei. Ni kageimou a walamou degele iya? de yodu.

²⁰ Diā tobolou i, nāme duo kasagaiye tou o. O koyo diā nā walamou degele iya?

²¹ Kegemou e sima tobou, nige a misiholo duwodi sawisie kelege midihō gehe tanou fei ke milou kokou nou fi mā ili.

²² Moseshage nime o sisigo kedia kolo diafigile idi ke* hegi. Kenou si ni kou guai o kediage, Moseshā kuolou tā ke malī mei kelege kou yomogolou i. Kegei kaha degemou, misiholo duwodi sawisie kelege, nige ni o sisigo kedia kolo diafigile idi.

²³ Misiholo duwodi sawisie kelege, ni o sisigo kedia kolo diafigile idi keme Moseshā kuolou tā gobou diyo mei debabe, misiholo duwodi sawisie kaha a do o milou goumou bolō degei keme, kageimou gofoŋu degele iya?

²⁴ Midihō ta obe milou goubā, ni dugubabe, ni mou figa tobou dama. Midihō e milou ga i ke figa tobou lababe, nige doudonou tobou ma.

O sagai kediage Yesu eme koyo domou defeido tawalamou degele i

²⁵ Sa Jerusalem o sagai ilo kedia Yesuhā degegolu ke duguomou, hiye o kedia walamou degele i obe kuhe? dema dioŋusie yoduga i.

²⁶ E tamakou tafalali, e tā ke hehegie tobou mou be, o tae ta e akoguyo mei. Di hiye o kediage eme damaledo Godihā makai o Kelesudade de tawale ilidei?

²⁷ Kenou si o koŋume dige e sabe kou tewe. Godihā makai o Kelesuhā hagubasi, o taeye e sabe ta tawale meiyode tobolou i.

²⁸ Kegemou, e Godihā mosō kekaimidu egei hehegie tobolou gi, hiligedo yodu, ni tawalibe nige ame kou teweyodele ili? Haba mā sane ni kou teweyodele ili? A me mayoŋu mā tagaiya ke haguei mei. Damaledo tanou tobou di o kaha tobou mou, a kuhe haguei. O keme ni ta tewe mei.

²⁹ Anou si eme kou tewe. Yobe ame ebou de dalali, e a tobou mou kuhe migi kaha degemou.

³⁰ Kege tobou kaha dowoye, o kedia e tou lamou degele i. Kenou si ta tolou ili mei, yobe sawisie Godihā o kedia e tolou ile ke makai keme you dala kaha degeimou.

³¹ O sagai kefegu kilegebe, o sudo emokou damaleyodema, kou gue tobolou i, Godihā makai o Kelesu e hagubabe, midihō gehe gehe e milou gale kahage o koŋumahā milou golu keme gabale sagai meiyodele i.

Juda hiye o kedia die kasamane o tobou mou Yesu didi degelamou haguasiei

³² O sagai kedia Yesuhā degeli ke amafejnou tobolou imou, Farisi o kedia dulomou, diabou mogou du dalaguadi hiye obou kedia die kasamane o kedia tobou mou, Yesu tolou ba tā salamou haguasiei.

³³ Kegemou Yesuhā diamokou tobou, ame nibou de huyadefjnou dala demaba, o a tobou mou haguei o kokou haba bohoulou mā ile.

³⁴ A fogou ibabe, ni a kouba ta dugulo mei. A ileba dalale kokou be nige ta ile sagai mei.

³⁵ Kege tobou mou dulomou, Juda o kedia dioŋusie yoduga i, o koŋumahā di e kouba ta dugulo meiyode tobolou keme e kilija ilamou? Eme Juda o sagai ilo kele, Grik sabekou dalagua kediāmokou ilamou? Haba Grik o sagai kediāmokou egei hehegie ilamou? de tobolou i.

³⁶ E fogou ibabe, ni a kouba ta dugulo meiyodei. Haba e ileba dalale kokou be nige ta ile sagai meiyode tobou kaha e sibigebe kagei? de yodulo i.

Yesuhā tā makaibe fi nedi huei kokou mā tobou

* 7:22 7:22 Juda o kedia die o sisigo kedia kolo diafigidi keme Godihage diame yoŋu e biyodema makadi. Stat 17:12 kokou Godihā Abrahamkou, ni o dihi malā feleba, die sawisie olou fei dimayosi kege mei degeibabe, die kolo diafigimabeede tobou.

³⁷ Kefegudi kaha uwage sawisie keme sawisie hiyedo. Sawisie hiye kelege, Yesuha hagua tafalali, hiligedo kou gue tobou, o koyoha huei nale sagai degeibabe, amokou haguaba, huei kou nayede tobou.

³⁸ Godiha kuguokou nalai dala keme kou gue, o amokou damaleyodili o keme e duledube fi nedi huei kaha folo amamouba ilenou dalaleyode tobou.

³⁹ Yesuha fi nedi huei ke tobou kaha sibigebe Duo Bolofei. Habage damaleyodele i o sasai kedia tou yedema, Godiha Duo Bolofei tobou ba migile. Yesuha ta ke tobou kelegebe Duo Bolofei keme neli mei, yobe Godihage Yesuha hupe solooumou hebele foguli mei, you kelege e ta ke kuhe tobou.

O sasai filemou sosou bolou degei

⁴⁰ O sasai kedia Yesuha kege tobou mou dulomou, ilo kediage, o koume habage-degele-duguo-tobou di-o di e haguale ke dia dalaguabe kuheyode tobou i.

⁴¹ O ilo kediage o koume Godiha makai o Kelesuyode tobou i. Ilo kelege tobou ibe, Yesu eme Godiha makai o Kelesu mei. Yobe, Kelesuha hagubabe, eme sa Galilikou ge tofogu haguale meiyodele i.

⁴² Godiha kuguokou be kou gue nalai dala, Godiha makai o Kelesube hiye o Devitha huti. Kegei kaha degemou, eme Devitha sa Betlehemkou ge mala feleyode tobou i.

⁴³ Kege tobou iligibe, o ilo kele Yesukou damaleyodele i, haba ilo kediame dafa i. Fi tanou degele ili mei.

⁴⁴ O ilo kedia e tolou ba didio degelamou degele iye, kenou si eme o taha ta tou li mei.

Juda hiye o kedia Yesukou damaleyodele ili mei

⁴⁵ Kegemou, kasamane o kedia bohoulou ma yai. Mogou du dalaguadi hiye obou, Farisi obou kediakou ya fologoumou, diage ni kageimou o ke tolou ma wolou haguasieyo mei? de tobou i.

⁴⁶ Kasamane o kedia tobou, ta o kaha tobou di keme daga. O tae ta e tobou di sagai kege ta tobou diyo meiyode tobou i.

⁴⁷ Farisi o kediage, nina e tobou kokou damaleyodele ili? de yodulo i.

⁴⁸ Ni dugulube, gamani obou, Farisi obou olou fei eige emokou de damaleyodele imou dugulo ili? Ei ta damaleyodele iyo mei.

⁴⁹ O sasai kuolou ta ta tawale ili mei kedianou si emokou damaleyodele i. O sasai kediame Godiha toboube, diame habage makoloyode tobou i.

⁵⁰ Farisi o ta Nikodemus ene kokou duwei, eme Yesukou kou i o. O kaha yogo diakou yodu,

⁵¹ di kuolou taage, o tabe mou de ta sa idi? Di kege ta degediyo mei. O ta ta salamou be, o kaha you deggai ke tobou mou, di defeido dulomou kuhe ta sa idiyode tobou.

⁵² Dia kedi Nikodemuskou kou gue tobou i, nane sa Galili o sa degei. Na ile, Godiha kuguokou habage-degele-duguo-tobou di-o sa Galilikou ge ta de haguei deba husouma duguye de tobou i.

[O kedia midihou kasagai milou sasai ke wolou haguasie, Yesukou felegai

⁵³ Kegemou, o kedia die moskou fogou yai.

8

¹ Yesu e bitou Olivkou ile felei.

² Sabiyomou, e bohoulou ma ile, Godiha moso kekaimidu foloumou, o sasai sudo haguasie kefeguo silema dalaguamou, e duwoli, egei hehegiei.

³ Egei tobou duwomou, Mosesha kuolou yo dulo i obou, Farisi obou kedia sasai ta, o hiyou degei ke tolu haguasie, o sasai kedia dihile kokou tefegile i, e midihou kasagai milou mou kou dugulo i kaha degeimou.

⁴ Sasai ke tafalamou, dia Yesukou kou gue tobou i, Tisa, eige sasai koume o taha hiyouye wolou sumou dugulo i.

⁵ Mosesha kuolou taage sasai kegei keme igiye wouba tolo iyedei. Nage kage tawaiya?

⁶ Dia ke yodulo ibe, mou youwa yodulo ili mei. Yesu e ta ta tobou ba dia tefele duloba, e kuhe ta salamou degele i. Kenou si e bale mulomou, dobogouye mihikou nalagai.

⁷ Kegemōu, diā haba yoduga imōu, e haguāmōu tobou, nī kile o koyoha midihō kasagai ta milōu li mei debabe, sasaj keme o kaha ebukōu do igi mala fayede tobou.

⁸ E kege tobou ma, haba bale fiyamōu dobogoŋuyeye mihikōu nalaga duwei.

⁹ Diā Yesuha tā ke tobou mōu dulomōu, diā tanōu tanōu fogōu ma yolugi mei degei. Odo kediā diābukōu youmōu, o ilo kediame habage yai. Kelebe Yesuha esofej dalamōu, sasaj kenōu si kele tefelei.

¹⁰ Kegemōu, Yesuha haguāmōu, sasaj kokōu yodu, o kediame kilija yolou? O tae namokōu ne midihō kasagai kaha hebe keme nelī mei?

¹¹ Hiye o, kegei mei, diā amokōu mā midihō kasagai kaha hebe keme ta nelī meiyode tobou. Yesuha emokōu kōu gue tobou, ane namokōu hebe kasagai ke ta nelī mei. Na ileba, midihō kasagai haba ta milōu dayede tobou.]*

Yesube sa sibige koŋumahā hohō hiyedo

¹² Kegemōu, Yesuha o sasaj kediāmokōu haba kōu gue tobou, ame sa sibige koŋumahā hohō hiyedo. O koyoha a sesele ibabe, e huliya ta siale mei, eme fiha hohō hiyedo ke moloŋu.

¹³ Kege tobōu mōu, Farisi o kediage, na noŋu degedi koŋu tobolōu kahage, o eige ne tā keme ta dulo damaleyodele sagaj meiyode tobolōu i.

¹⁴ Yesuha sima tobou, a mayoŋu degedi ke kōu tobolōu ye, kenōu si nige mā tā duloba damaleyodema. Yobe, sa a dala dema haguei kebōu, a ile sabōu keme mayoŋu kōu tewe kaha degeimōu. Njīnōu si sa a dala dema haguei keme nī ta tewe mei. Haba a ile sa kene nī ta tewe mei.

¹⁵ Njime sa sibige koŋumahā midihoya kenōu figa tā sa idi. Anōu si tā sadibe dafaiye,

¹⁶ kenōu si a figa tā soubabe, a damaledo kenōu tobolōu. Yobe ame masofej dala mei kaha degemōu. Ame mā Aye a tobōu mōu haguei o kebōu de dala.

¹⁷ Njīou nī kuolōu tā kuguo kokōu be kōu gue nalaj dala, o boloyye tā tanōu fej tobōu babe, tā keme damaledo tobolōu yode tobou.

¹⁸ Kegemōu, a mayoŋu degedi ke tobolōu kuhe. Haba, mā Aye Godi, e a tobōu mōu haguei o kahane a degedi ke tobolōu.

¹⁹ Kegemōu, Farisi o kediā emokōu ne ayebe kou? de yodulo i.

E tobou, nige ame tewe mei. Mā Ayene nige ta tewe mei. Njī a tawali debabe, nige mā Ayene tawaliyode tobou.

²⁰ Yesuha tā ke tobou kelegebe, eme Godiha moso kekaimiduge sele sa idi ke hafej dege tafalali, egei hehegie tefelei. Kenōu si o tae e ta tōu li mei, yobe sawisie Godiha makai keme you dala kaha degeimōu.

Yesuha sa e ile kokōu be o sasaj kediā ta yale sagaj meiyode tobou

²¹ Yesuha haba o sasaj kediāmokōu tobou, a fogōu ibabe, nige a ka ile. A ile kokōu be nī ta ile sagaj mei, nime midihō kasagai milōu ga idi kaha degemōu, nime tofigile ile.

²² E kege tobōu mōu dulomōu, Juda o kediā dioŋusie kōu gue tobolōu i, eme yoŋusie wouba tolo ilamōu tobolōu dei? Kegei kaha a ile kokōu be nī ta ile sagaj meiyode kuhe tobouyode tobolōu i.

²³ Kegemōu Yesuha diāmokōu tobou, nime hayemōu o. Ame tagetōu o. Njime sa sibige koŋumahā o, ame sa sibige koŋumahā o mei.

²⁴ Age nime midihō kasagai milōu ga idi kaha degemōu, nime tofigilenōu yode tobou. Ame Yoŋu Kegenōu Daladi O,* nī amokōu damaleyode ho fogōu babe, nime tofigile ile, midihō kasagai milōu ga idi kaha degemōu.

²⁵ Kegemōu, diā emokōu nāme koyo? de yodulo i. Kegemōu e kōu gue tobou, afu a tobōu mōu njīou kōu dulo i o anōu be kuhe.

²⁶ Tā a njimokōu tobōu lamōu degeli koŋume nī midihō kasagai milōu ga i kaha hebe kaha tā ke tobōu lamōu degeli. Kenōu si o e a tobōu mōu haguei o keme damaledo tanōu tobōu di o. E amokōu tobōu mōu du kenōu be age haba sa sibige o sasaj njimokōu tobōu di.

* **8:11 7:53-8:11** Tewe o ilo kediā tawale ibe, maka [...] koŋumahā mogōu du dala tā koŋume Jonha nalaj mei, kenōu si o tae habage nalajdade tawale i. * **8:24 8:24** Yesuha hū tabe Yoŋu Kegenōu Daladi O. Godiha hūne Yoŋu Kegenōu Daladi O. Dilie hūbe tanōu fej.

²⁷ Kege kôu tobouye, kenôu si diage eme e Ayeħa ta tobolôu dade ta tawale ili mei.

²⁸ Kegeimôu, Yesuhâ diãmokôu tobou, nî O Kediâ Dihi ke sugutôu hebele fogubabe, nîge ame Yoŷu Kegenôu Daladi Odade tawale ile. Kegeibasi, nîge ame mayoŷu ma tagaiya ke degediyo meidade tawale ile. Age ma Ayeħa amokôu tobôu môu du kenôu tobôu môu ili.

²⁹ O e a tobôu môu hagui o kahage ame dogôu guonôu dala. E a tôu fogôu li mei, age e hohô degedi kenôu degegadi kaha degeimôu.

³⁰ E kege tobôu môu, o sasaj sũdo kediâ dulomôu, emokôu damaleyodele i.

Damalêdo ta kahage o sasaj di kofôu ga degele dala

³¹ Kegemôu, Yesuhâ Juda o sasaj emokôu damaleyodele i kediamokôu, nî ma ta ke dulo defeido tou babe, nîme ma dabai degedi o holqodoyode tobou.

³² Nî ma ta damalêdo ke tawale ibabe, nîme kofôu ga degele ile.

³³ Kegeimôu diâ kôu gue sima tobolôu i, eibe Abrahamħa ħuti, eibe sa ta o kediâ hayedu ta deleli mei. Fisimôu dabai degele idi keme ei ta degele idiyo mei. Nage eibe habage kageimôu kofôu ga degele ileyode tobôu ya? de yodulo i.

³⁴ Kegemôu, Yesuhâ diãmokôu tobou, a nîmokôu damalêdo tobolôu kuħe, midihô kasagaj milôu di o keme kofôu ga dege ta daladiyo mei, eme midihô kasagaj kaha dabainôu degele daladi.

³⁵ Midihô kasagaj kaha dabai degele idi o kediam Godiħa sosôu bôu de ta tofousogo tofolôu ile mei. Godi yoŷu e sisigo kedianôu si tofousogo tofousogo tofolôu ile.

³⁶ Godiħa e Dihiħa degeiyenôu, nî kofôu ga degele ile keme damalêdo kofôu ga dege yoŷu kegenôu kuhe dalale.

³⁷ A tewe, nîme kôu Abrahamħa ħutiye, kenôu si nîge ame wouba tolo ileyodema ama dalagua kaha degemôu, ma ta koŷume nîge ta dulomôu tolôu ili mei.

³⁸ Age nîmokôu be ma Ayeħa amokôu hegi ke tobôu di. Nîne nî ayeħa nîmokôu tobou kenôu degele idi.

³⁹ Kegemôu, diage Abraham eme ei kôu guai oyode tobolôu i. Yesuhâ sima tobou, Abrahambe nî kôu guai o debabe, nîne midihô e milôu gadi sagaj kenôu milôu ga idi.

⁴⁰ Damalêdo ta Godiħa amokôu tobou keme a nîmokôu kôu tobouye, kenôu si nî a wouba toloyode tobolôu ili kuħe. Midihô keme Abrahamħage kege ta degeli mei.

⁴¹ Nîme nîôu nî ayeħa degegadi sagaj, nîne kenôu degele ilyide tobou. Kegeimôu, diâ sima tobou, eibe sasaj hiyoy moŷudi o kediâ sisigo mei. Ei Ayedobe Godinôu yode tobolôu i.

⁴² Yesuhâ diãmokôu kôu gue tobou, Godibe nî Aye debabe, nî amokôu hohô degele ili. Yobe ame Godikôu ge hagua dala kaha degeimôu. Ame mayoŷunôu tawaga hagueli mei. Godiħa tobôu môu a kuhe hagui.

⁴³ A tobolôu keme nî kageimôu tawale iyo mei? Yobe, nî ma ta dulo dafa idi kaha degemôu.

⁴⁴ Nîme nî aye Tamħaħ sisigo. Nî ayeħa tagali kenôu degelamôu degele ili. Nî aye eme afudo o womôu tofigie haguabe demôu, ifine kegenôu dala kuħe. Eme ta damalêdo ta tobôu diyo mei, damalêdo ta keme e tôu li mei kaha degemôu. E ogôu gai ta tobôu dibe yoŷu e taenôu tobôu di. Yobe eme ogôu ga tobôu di o, ogôu gadi midihô kaha e obôu kaha degemôu.

⁴⁵ Anôu si damalêdo taenôu tobôu diye, nî ma ta damaleyodele iyo mei.

⁴⁶ Nîge a midihô kasagaj milou ta de tawale ili? Kegei ta tawaibabe, nî toto tama dege tobôu ma. Age damalêdo ta be kôu hehegediye, nîge ma ta be kagei kaha degeimôu damaleyodele iyo mei?

⁴⁷ O sasaj Godiħa e sisigo kediam Godiħa ta dulo sesele idi. Nîme Godiħa sisigo mei kaha degemôu, nîge ma ta dulo ile mei.

Yesuhage Abrahambe e adiôu ħa malq felî mei kelege, ame mayoŷu kege deleyode tobou

⁴⁸ Kegemôu, Juda o kediâ Yesuhâ ta simamôu, naħe Samaria o, duo kasagaiye toudei? de tobolôu i.

⁴⁹ Kege susuga tobolōu imōu, Yesuhā kōu gue tobou, ʼame duo kasagʼaiye tou o mei. ʼAme mā Ayeḥā ḥunōu hebele fogudi. Keḥōu si nige mā ḥu huyafej degele ili.

⁵⁰ ʼAme mayoḥū mā ḥu hebele fogulamōu degeiyo mei. O taḥāsi mā ḥu hebele fogulamōu degeli. O kēme tā sai fidi Hiye O.

⁵¹ ʼA nīmokōu damalēdo tobolōu kuḥe, o koyohā mā tā ke duloba defejido tōu babe, o kēme tolo ile mei.

⁵² Kegemōu, Juda o kedīā emokōu, eige nāme duo kasagʼaiye toudade tawale iliyode tobolōu i. Abrahambe tolo i. Habage-degele-duguo-tobōu di-o kedīane tofigile hobogouye, keḥōu si nage o koyohā mā tā duloba defejido tōu babe, eme tolo ile meiyode tobolōu.

⁵³ Nage ei kōu guai o Abrahambe huyafej degema nanōu si hiyedo o dala dale? Eme tolo i. Habage-degele-duguo-tobōu di-o kedīane kōu tofigile hobogou. Noḥuge nāme koyoyode tawaiya?

⁵⁴ Yesuhā sima tobou, ʼa mayoḥūsie hohōbōu babe kēme mōu yoḥūwa degeli. Mā Aye, nige nī Godiyode tobolōu idi kaḥanōu si mā ḥu hebele fogudi.

⁵⁵ Nige eme tewe mei, anōu si eme kōu tewe. Age eme tewe meiyode tobōu babe, ʼame ogōu gai tā tobōu di o, nī sā degei dala. Keḥōu si age mā Ayebe kōu tewe, e tābe ʼa dulomōu toloḥu daladi.

⁵⁶ Nī kōu guai o Abrahamḥage ʼa migile ke duguloyodema hohō dege dalali, ʼa migimōu duguomōu hohō hiyedo degei.

⁵⁷ Juda o kedīā emokōu tobolōu i, nāme ne sadebebe olōu fej 50 kege degeli mei, you dalaye, keḥōu si nage Abrahambe kōu dugu dale?

⁵⁸ Yesuhā tobou, ʼa nīmokōu damalēdo tobolōu kuḥe, Abraham e deleli mei kelege, ʼame Mayoḥū Kegenōu kuḥe Delei.*

⁵⁹ E kege tobōu mōu, Juda o kedīā igi moḥūma, e walamōu kōu degele iye, keḥōu si e Godiḥā mosq kekai ke tōu fogōu, amafej fogōu i.

9

Dihō du degei o kaḥā tā

¹ Yesuhā sulugi dugube, diḥō du degei o ta duwomōu dugu. O kēme e adiōu ḥā diḥō du degei kegei kuḥe malā felej.

² Yesuhā o ke dugumōu, e dabai degedi o kedīā emokōu yodulo i, Tisa Hiye, o koḥūme e adiōu ḥā malā felemōu dugube, e diḥō du degei dugu kēme kageimōu degei? O koḥūmahā yoḥū e midihō kasagʼaiye degei? Haba, e aye e adiōu dilie midihō kasagʼaiye degei?

³ Kegemōu, Yesuhā tobou, kegei mei, o koḥūme midihō kasagʼai ta milou kaḥā hebeye degeli mei. E ayebōu e adiōu bōu diliene midihō kasagʼai ta milōu li mei. Kēme Godiḥā e neleye o koḥū bologuqūba bolō degeiba nī dugulo ile kaḥā degeimōu, e diḥō kuḥe du degei.

⁴ Ifi sabiyei dala kōu bōu ge, o e ʼa tobōu mōu haguei o kaḥā e dabai kēme di degeme. Huliā degeibabe, o tae ta dabai degele sagʼai mei.

⁵ ʼA sa sibige kuokōu dala kōu legebe, ʼame sa sibige kuokōu hohōgudi hohō sā degei.

⁶ Kege tobōu ma, Yesuhā koso mihikōu hele muguo, kosobōu mihjibōu tiagewoma, diḥō du degei o kaḥā diḥō kokōu dogoguomōu,

⁷ nā ile, huḥj hiḥj Siloamkōu tō toyede tobou. Tā Siloam kaḥā e sibigebe kōu gue, o taḥā o ta tobōu mōu i. Yesuhā diḥō du degei o ke tobōu mōu ile, tō toma, bohōlōu mā hagulugi, e diḥō bolō degeimōu e bimaj olōu fej bologuā dugu.

⁸ Kegemōu, diḥō du degei o kēme, e mosqma diābōu, haba afu e sele hawagoumōu kōu dugulo idi o kedīabōu diage e diḥō bolō degei ke duguomōu yoduga i, o koḥūme sele hawaga duwodi obe kuḥe? dele i.

⁹ O ilo kedīage, damalēdo, eme kuheyodele i. Haba o ilo kelege tobolōu ibe, kegei mei, eme o ta, e midihōbe sele hawaga duwodi o kaḥā midihō sā degei. Kegeimōu, o kaḥā yoḥū tobou, o kēme anōu kuheyode tobou.

* **8:58 8:58** Tā Yesuhā tobou kaḥā sibigebe ʼame Godiyode tobou. O Yoḥū Kegenōu Daladi O kēme Godiḥā yoḥū e ḥu ta.

¹⁰ Kegemōu, o kediā emokōu, nē dihq̄be kageiye bolq̄ degelou? de yodulo imōu,

¹¹ ę tobou, o ta ę hube Yesuyodele idi kaha mihi kosobou de tiagewoma, ma dihqokou dogogomou, amokou na ile, huei hieji Siloamkou to toyedeimou, a ile to tomamou, a kuhe bologua duguluyode tobou.

¹² Diage o keme kou? de yodulo imou, ege a tewe meiyode tobou.

¹³ Kegemou, dia o ę dihq bolq degei o ke Farisi o kediamakou wolou yai.

¹⁴ Sawisieji Yesuha kosobou mihibou tiagewoma, dihq du degei o ke bologuai sawisieji keme misiholo duwodi sawisieji.

¹⁵ Kegei kaha degemou, Farisi o kediāne o emokou, nē dihq̄be kageiye bolq̄ degei? de yodulo i. Ege, o kaha kosobou mihibou tiagewoma, ma dihqokou dogogomou, a to toma, dihq bolq degeimou bologua duguluyode tobou.

¹⁶ Kege tobou mou, Farisi o ilo kediage, o dihq du degei o bologuai o keme Godiha tobou mou haguēi meiyode tobolou i. Yobe, ęme misiholo duwodi sawisieji kaha kuolou ke sesediyo mei kaha degeimou. Haba o ilo kelege kou gue tobolou i, ęme Godiha tobou mou haguēi mei debabe, ege midihq gehe gehe ke ta milou gadiyo mei. Midihq kasagai degedi oyege kege degediyo meiyode tobolou i. Kege tobolou imamou, dia fi tanou degele ili mei, filemou sosou bolq degei.

¹⁷ Kegemou, dia o ę dihq bolq degei o kokou haba yodulo i, o nē dihq bologuai o keme nage kagei oyode tawaiya? O kahage, o keme habage-degele-duguo-tobou di-oyode tobou.

¹⁸ Kenou si Juda o kediage o dihq du degei ke bologuomou bolq degei keme ta damaleyodele ili mei. Dia o ta tobou mou ile, o dihq du degei ke bolq degei kaha ę ayebou ę adiou bou wou ma hagumou,

¹⁹ dilimokou yoduga i, o kofume de nele dihi? Nelege o kofume ę adiou ha mala felejimou dugube, de dihq du degei dugulo i? E ifibe kageiye dihq bolq dege duguomou suya? de yoduga i.

²⁰ E aye dilie ę adiou diliege, o kofume ele dihido. E adiou ha mala felejimou dugube, dihq du degei keme yofu kegei kuhe dugulo iyode tobolou i.

²¹ Kenou si, ę kageiye bolq dege duguo sulu keme ele ta tawaiyo mei. O ele dihi ę dihq bologuai o keme koyo kehe ele ta tawaiyo mei. Ele dihibe hiye degei kaha, ni yofumakou nou yoduba, yofu tobolou ke duma.

²² E aye dilie ę adiou diliege Juda o kediamakou guę degemou kege kuhe tobolou i. Yobe, Juda o kediage o koyoha Yesube Godiha makai o Kelesuyode tobou mou be, o keme egei mosokou folodayede tobolou idi kaha degeimou.

²³ Juda o kediā kuolou ke ma i kaha degeimou, o ę dihq bolq degei kaha ę aye dilie ę adiou dilie, ele dihibe hiye degei kaha degeimou, ni yofumakou yodumabeede kuhe tobolou i.

²⁴ Kegemou, Juda o kediā o ę dihq bolq degei ke haba haguismou hagumou tobolou i, na Godiha huya ke damaledo tanou tobou yedele i. Ei tawalibe, o nabou de ta kei o keme midihq kasagai milou di odadele ili.

²⁵ O kaha tobou, o keme midihq kasagai milou di o sagai, haba kegediyo mei sagai, kehe a ta tewe mei. Tanou fei a tawalibe, ame kou dihq du degei oye, ifibe ame bologua duguomou sulu kuhe.

²⁶ Kegemou, dia emokou, o kahage namokou kage degelou? Ne dihq̄be ę kage degeiye bolq̄ degelou? de yoduga i.

²⁷ E diamokou tobou, age nimokou kou tobouye, ni ta dulo ili mei. Nige haba kadegeimou dulamou degele iya? Njine ę dabai degedi o degelamou degele ili?

²⁸ Kegemou, dia ę susugamou be, nanou si o kaha ę dabai degedi o. Haba eibe Mosesha dabai degele idi oyodele i.

²⁹ Ta Godiha Moseskou tobou keme ei kou tewe. Haba nē dihq bologuai o kaha sa ę tofogou mou haguēi keme ei ta tewe mei.

³⁰ O afu dihq du degei o kaha tobou, njime totou degemou tobolou ili. Nige ę tofogou haguēi sa keme tewe meiyē, kenou si ę ma dihq bologuomou bolq degei.

³¹ Di tewe, o sasaj midihq kasagaj milolou idi kedia dihq baga tobou mou be, Godihage die dihq baga tobolou keme dudiyo mei. Godikou hohobou di o sasaj, Godiha tagali kenou degele idi kedia dihq baga tobou mou si, Godiha die ta dudi.

³² O e adiou ha dihq du degei kegei kuhe mala felei ke bologuomou bolu degei kaha tabe di afu ta dulo idiyo mei.

³³ O keme Godiha tobou mou hagueli mei debabe, ege dabai kege ta degele mei.

³⁴ Kegemou, Farisi o kedia gofo u degemou, o e dihq bolu degei kokou, name ne adiou ha na mala felejimou kelege, na midihq kasagaj yomogou milou gamou hagulugi ifine kuhe. Na eimokou egei tobou dayedele ima, hele mugulo i.

Damaloyodili mei o kediame dihq du degei o sa degei

³⁵ Yesu dube, hiye o kedia o e dihq bolu degei o ke hele muguyode tobolou imou dulomou, e o ke kolugi duguomou, o kokou, nage O Kedia Dihi kokou be de damaloyodili? de yodu.

³⁶ O kaha yodu, Hiye O, O Kedia Dihi keme koyo? Na amokou tobou ba, ane tawaleba emokou damaloyodeleyode tobou.

³⁷ Yesuha tobou, nage o keme kou dugu. Eme nabou de ta kolu kuhayode tobou.

³⁸ Hiye O, ame ifi namokou damaloyodili kuhayode tobou ma, yubu sugulo fiya duwoli, Yesukou dihq baga tobou.

³⁹ Kegemou, Yesuha tobou, a sa sibige kuokou hagueibe, o sasaj figalamou haguei. Kegeiba, o dihq du degele i kedia dihq bolu degeiba, haba o dihq bolu kediame dihq du degele ileyode tobou.

⁴⁰ Farisi o ilo, ebou deleigui kedia ta ke dulomou, nage eine dihq du degei dugulu? de yodulo i.

⁴¹ Yesuha tobou, ni dihq du degele iyodele i debabe, nime midihq kasagaj kaha hebe ta molo u dala mei. Kenou si ni niou sie nime dihq boloyode tobolou i kaha degemou, nime midihq kasagaj kaha hebe keme molo u dala.

10

Yesube wai sipsip dia daladi o bolofido

¹ Yesuha kou gue tobou, a nimokou damaledo tobolou kuhe, o koyoha wai sipsip kekaimidu folobe, folodi a kou dalaba, kekai tageya gabama fiyoubabe, o keme wai sipsip hiyou mo udi o.

² O kekai aya kenou solo u ma folodi o keme damaledo wai sipsip dia daladi o.

³ Wai sipsip dia daladi o kaha falamou be, kekai kaha adi dia daladi o kaha a tefei so u gou mou, e folo toumou be, wai sipsip kedia e ta ke dulo idi. Die hu tanou tanou solo u haguismou dulo imou be, e sosogou tamakou fogou idi.

⁴ Sosogou tamakou folomou, eme ebukou imou be, e wai sipsip kediage e habage yadi, yobe dia e ta kou tewe kaha degeimou.

⁵ O tae ibabe ta sesele yale mei. Dia mou kama fosigile, yobe o kaha tabe dia ta tewe mei kaha degeimou.

⁶ Yesuha o kediamekou ta makai ke tobou mou be, o kediage sibige ta tawale ili mei.

⁷ Kegemou, Yesuha haba kou gue tobou, a nimokou damaledo tobolou kuhe, mayo u ame wai sipsip kekaimidu folodi a.

⁸ A hagueli mei kelegebe, o ilo kediabukou haguasiemou, gule wai sipsip dia daladi oyodele idi. Kenou si o kediame wai sipsip hiyou mala idi o. Dia tobolou be, wai sipsip kediage ta dulo idiyo mei.

⁹ Ame wai sipsip kekaimidu folodi a. O koyoha a keleya ke felejibabe, a o ke mamolo u. Kegeiba, o keme muma felema dega dalalibe, hege ta degele mei.

¹⁰ Hiyou mo udi o kediage haguasie, wai sipsip hiyouye mo u ma, ilo kele woumou tofigile idi, haba ilo kelebe makolo idi. Anou si, diame tofousogo tofousogo tofolou ke mala iyadomou kuhe haguei.

¹¹ Ame wai sipsip dia daladi o bolodo. Wai sipsip dia daladi o boloyege wai sipsip kaha dowoye, tolo ilebe tabou mei.

¹² Sele dabainou degedi o wai sipsip dia daladi o keme, wai sipsip kedia obou mei. Si soye haguba duguba, wai sipsip kedia tou fogou kama folo. Kama foubu, si soye folo, wai sipsip ilo kele woubu, ilo kele kama fosigile.

¹³ O kegei kahage eme kama fodi, eme sele dabainou degedi kaha degemou. Wai sipsip kedi mokou be e ta solou do degele mei.

¹⁴ Ame wai sipsip dia daladi o bolodo. Age ma wai sipsip kedia me olou feido tewe. Diane ame defeido tewe.

¹⁵ Aye Godiha a tewe. Ane ma Aye Godibe tewe, nebe kenou tefeibe, ma wai sipsip kedia me tewe. Ame ma wai sipsip kedia dowoye tolo ile

¹⁶ Ma wai sipsip ilo kele kekai ta kokou dalagua kene a ile, wou ma haguale. Ma tabe dioou kou tewe kaha degemou, dia ma ta duloba, ma wai sipsip kou le dalagua kebou de geleguo tanou degele. Wai sipsip olou fei ke dia dalale obe tanou fei.

¹⁷ Ma Ayeha amokou hohogegeli kaha yobe, age oe a woubu tolo ilebe tabou mei kaha degemou. Woubu tolo ileba, haba hagua gehge degele.

¹⁸ Ame o taha tagaiya ke tolo ile mei. A mayoou ma tagaiya kenou tolo ile. Ame mayoou tagaiya kenou toloba, haba hagua gehge degele. Ma Ayeha amokou kege degeyede tobou kaha degemou.

¹⁹ Yesuha kege tobou mou dulomou, Juda o kedia dioousie fi tanou degele ili mei, haba filemou sosou bolou degele i.

²⁰ O sudo kedia kou gue tobolou i, o koume duo kasagaiye touye, fi totou dege tobou mou sulu. Di e ta dudamebeede tobolou i.

²¹ Haba o ilo kedia me kou gue tobolou i, duo kasagaiye tou oyege kege ta tobou diyo mei. Duo kasagaiyege diho du degei obe ta bologuadiyo mei.

Juda o kedia Yesukou tae biyamou tobolou i

²² Kegemou, Juda o sasai kedia Godiha moso kaha dowo hohobou di ke kefegulo i. Keme kulio a kelege.

²³ Kelegebe, Yesu eme Godiha moso kekaimidu dalali, kefegudi moso, obe Solomonha mosoyodele idi kodu siei.

²⁴ Sumou, Juda o kedia haguasie silema dalaguali yodulo i, name o keyodebe kou bou ge tobolou? Name Godiha makai o Kelesu deba, haba o ke mei deba eimokou totodu tobou yede tobolou i.

²⁵ Kegemou, Yesuha tobou, a nimokou kou tobouye, kenou si ni ma ta ke ta damaleyodele ili mei. Midihogehge gehge a ma Ayeha huya ke milou gadi kahage nimokou ame ma Ayeha tobou mou hagueiyodema hegidi.

²⁶ Kenou si ni ta damaleyodele ili mei, yobe nime ma wai sipsip mei kaha degemou.

²⁷ Ma wai sipsip kedia me ma ta uwo ke dulo idi. Age dia me tewe, kegei kaha degemou dia a sesele yadi.

²⁸ Ma wai sipsip kedi mokou be a fi tofousogo tofousogo tofolou ke nei kaha degemou, dia me makolo ile mei. O sasai ma dobogou tagetou dalagua kedia me o tae ta igile mugulo mei.

²⁹ Ma Ayeha o sasai kedia me amokou nei. Ma Aye eme nele hiyedo folodo. Ma Ayeha e dobogou tagetou dalagua kedia me o taha ta igile mugulo mei.

³⁰ Abou ma Ayebou elebe tanou fei.

³¹ Haba, Juda o kedia igi mouma, e igiye woubu toloyodema degele i.

³² Kenou si Yesuha di mokou tobou, Aye Godiha a tobou mou hagua dalali, midihogehge gehge sudo nimokou kou hehegiedi. Kelege a midihogehge kou degei kahage, ni dafale sagai degemou, ni a kuhe igiye walamou degele iya?

³³ Kegemou, Juda o kedia sima tobou, midihogehge gehge milou gai keme tabou mei. Na Godi huyafei degei kaha degemou, ei na igiye kuhe walamou degele ili. Yobe, name sa sibige oye, kenou si nage name Godiyode tobou di.

³⁴ Kegemou, Yesuha die ta simamou tobou, ni kuolou ta kokou be Godiha, Age nime godiyode tobou.

Buk Song 82:6

Ke nalai dala.

³⁵ Godihage niou ni kou guai o kedia me godiyode tobou. Yoou e ta ke nalai kuguo di mokou nei keme yoou kegenou dalale, di ta igile sagai mei.

³⁶ Kēnōu si ʼame Aye Godihā yoŋu ʼe biyode makamā tobōu mōu sa sibigē kuokōu kuhe haguei. A mayoŋusie ʼame Godihā Dihiyode tobou kēme, nige kageimōu ʼame Godi huyafej degeiyode tobolōu iya?

³⁷ A mā Ayeḥā dabai ta dege ho fogōu babe, nī mā tā kuokōu ta damaleyodedama.

³⁸ A tobōu di kēme nige ta damaleyodele ili meiyē, kēnōu si ʼa mā Ayeḥā dabai degelemōu, midihō geḥē geḥē ʼa milōu gadi kokōu be nī damaleyodema. Kegeiba, nī tawalebe, Aye Godibe ʼabōu de dogōu guo dala, haba ʼane ʼebōu de dogōu guo daladade tawale ile.

³⁹ Kegemōu, Juda o kediā haba ʼe tōu lamōu degele iye, kēnōu si ʼe dohōu gōu imōu diā tou defega i.

⁴⁰ Kegemōu, Yesuhā bohōlōu mā i, tō Jordan dama ilemōu, Jonḥā afu fafeleya degedi sa kokou folo delei.

⁴¹ Dalamōu, o sasaj sūdo ʼemokōu haguasie felegamōu, dioŋunōu tugulomōu, Jonḥage midihō geḥē ta milōu li meiyē, kēnōu si ʼe o koŋu tobōu di kēme damaledo tamā degei kuheyode tobolōu i.

⁴² Sa kele tie o sasaj sūdo Yesukōu damaleyodele i.

Yesu ʼe sa Judiabōu Jerusalemōu kele ile folo sumōu, hiye o kediā ʼe walamōu doususulo i

(Tā Hiye 11-12)

11

Lasarus ʼe tolo i

¹ O ta, ʼe ḥu Lasarus kēme do degei. E sabe Betani. Sasaj bolou Mariabōu ʼe owōu Martabōu diliene sa Betanikōu deleigui.*

² Sasaj Maria kēme sasaj, Hiye O Yesuhā abogoŋu kokōu huej ḥobōu ke sōu guomōu, ʼe widio towe sasado kaḥā toguei sasaj ke.* Do o Lasarus ʼeme Mariabōu Martabōu dilie malā.

³ Lasarus ʼe do tilamōu, ʼe owōu bolou dilie Yesukōu, Hiye O, ne mogo ʼeme do dalayode tobōu ma dogogulo i.

⁴ Yesuhā tā ke dulomōu tobou, do kēme tolo do tila mei. O kaḥā do ke tilabe, o sasaj kediā Godihā neḥē ke duguoba, Godihā Dihi ʼe ḥu hebele fogulo iyadomōu kuhe do tila.

⁵ Yesuhā Martabōu, ʼe malasaj Mariabōu, haba dilie malā Lasarusbōu kediamokōu solōu do degei.

⁶ Kēnōu si Lasarusbe do tilayode tobōu mōu dulomōu, ʼe toto ta ili mei, sawisie i bolou kege tiamōu,

⁷ ise ʼe dabai degedi o kediamokōu, di sa Judiakōu bohōlōu mā imebeede tobou.

⁸ Dabai degedi o kediā tobolōu i, Tisa Hiye, wefej Juda o kedige nāme igiye walamōu degele i kēme naḥe haba toto kageimōu bohōlōu mā ilamōu degeiya?

⁹ Yesuhā die tā simamōu, ʼe tā makai kōu gue tobou, sabiyēi hohōbe gusugu asō felemōu iligi asō mūmōu kuḥe huliā degedi. Obe sabiyēi sumōu be, fiyadiyo mei, yobe ʼeme sabiyēi sulu kaḥā degemōu.

¹⁰ O koyohā huliāme subabe, o kēme fiyale, yobe, hohō ta mei kaḥā degeimōu.

¹¹ E kege tobōu mamōu, ʼe dabai degedi o kediamokōu haba kōu gue tobou, di mogo Lasarusbe tiei tila. Tiei kaḥā degeimōu, ʼa ile tiliguba, ʼe haguale.

¹² Diā sima tobolōu i, Hiye O, ʼeme tiei tilababe, ʼe dobe mei degeladiyode tobolōu i.

¹³ Yesuhā Lasarusbe tolo iyode tobolōu kēme diage ta tawale ili mei. Diā tawaiḥe Lasarusbe yogōu gua tiei tobolōu yade tawale i.

¹⁴ E tobou kaḥā sibigē ke tawale ili mei kaḥā degeimōu, ʼe diamokōu tamā dege, Lasarusbe tolo iyode tobou.

¹⁵ Ane ʼe tolo i kokōu be deleli meiyē, kēnōu si ʼa nī mā neḥē ke duguoba, damaleyodele kaḥā degeimōu ʼa hohō degeli. Di ʼemokōu ime.

* 11:1 11:1 Luk 10:38-42 * 11:2 11:2 Tā kēme nā Jon 12:3 kokōu dugu.

16 Kegemōu, Tomasha, e hu tabe Didimus*, e yogo diamokōu be, dine ime, di yolugi, di Tisabōu de tofigiemebeede tobou.

Yesuhage eme tofigiei haguagiedi o, haba enōu be fi nedi oyode tobou

17 Kegemōu, Yesuha ile, sa Betanikōu folomōu, o sasaj kedia tobolōu imōu dube, Lasarusbe toumōu widaimikōu dogogube, sawisie bolōu bolōu kege mei degeiyode tobolōu imōu du.

18 Betanibe sa Jerusalem hafeido, kilomitabe 3 kegenōu.

19 Kegei kaha degemōu, Juda o sasaine sūdo haguasie, Martabōu Mariabōu dilie dogōu guomōu, dilie malā Lasarusaha sihou gosolo deleigui.

20 Kegemōu, Martabe o kedia Yesu haguluyodele imōu dulomōu, Yesu gelegulamōu a kaga i. Mariabe mosokōu duwei.

21 Martaha Yesu deguomōu tobou, na kōu le delei debabe, ma malabe tolo ili mei.

22 Kenōu si a tawali, na ifi Godikōu diho бага tobou babe, ege na yodulu keme namokōu neleyode tobou.

23 Kegemōu, Yesuha Martakōu, ne malabe haba hagua gehe degeleyode tobou.

24 Martaha tobou, a tewe, uwage sawisie kelege, tofigiei olōu fei hagua iba, ma malā ene hagua gehe degele.

25 Kegemōu, Yesuha emokōu tobou, ame o tofigiei haguagiedi o. Haba fi nedi one anōu. O koyoha amokōu damaleyodema, tolo ibane, e fi tofousogo tofousogo tofolōu.

26 O koyoha fi tofousogo tofousogo tofolōu ke mōu lababe, amokōu damaleyodebasi, eme haba ta tolo meiyode tobou mamōu, Martakōu, nage a tobolōu keme de damaleyodili? de yodu.

27 Kegemōu, ege Yesukōu, Hiye O, damaledo, age name Godiha Dihidade tawali. Age name Godiha makai o Kelesu, sa sibige kuokōu hagualeyodele idi kaha hagueidade tawaliyode tobou.

Yesuha Lasarus solōu do degeimōu, e sihou gesei

28 Martaha kege tobou ma fogou, bohoolōu ma ilemōu, e malasajikōu amafei kihiyōudu, Tisaha hagua dalali, na iyede tobolōu yodei.

29 Mariaha ta ke dulomōu, Yesu duguloyodema toto haguama i.

30 Yesube mosokōu feli mei, hagulekōu Martaha ile gelegu sa kokōu nou delei.

31 Mosokōu be, Juda o sasaj kedia Maria dogou guo gosolo duwoquali dugube, eme totonou haguama mumou duguomou, diage wa, e malā tei widaimikōu gasalamōu iliyademōu, diane sesele yai.

32 Mariaha ile, Yesuha tafala kokōu folomōu, Yesukōu yubu sugulo fiya duwoli, Hiye O, na kōu le delei debabe, ma malā eme tolo ili meiyode tobou.

33 Kegemōu, Yesuha dugube, Mariabōu, o sasaj e sesele haguasiei kediabōu de gosolo imōu duguomōu, ene gosolo sagaj degei.

34 Ni e teibe kilija dogogulou? de yodu. Hiye O, di ile dugumebeede tobolōu i.

35 Yolugi, Yesu e gesei.

36 Gosoumōu, Juda o sasaj kediage, Lasarusbe e mogodo kaha degeimōu, ene solōu do degeimōu gosolu keheyode tobolōu i.

37 Kenōu si o ilo kediage, o kōumahage diho du degei o bologuqumōu kōu bolō degei. Ege Lasarusaha tolo i keme kageimōu akoguli mei de tobolōu i.

Yesuha Lasarus tei haguagimōu gehe degei

38 Kegemōu, Yesube solōu do hiyedo degeimōu, e ile tei dogogu ulou kokōu folo, hafei dege tefeilei. Tei keme uloudu dogoguomōu, igi hiyedo kaha ulou adi ke goguo fogou le i.

39 E diamokōu tobou, igi ke kogolo imabeedei. Kege tobou mōu, o tei kaha e owōu Martahage, Hiye O, o tei uloukōu deleibe, sawisie bolōu bolōu kege mei degei. Hue kasagaj hiyedo duguloyode tobou.

40 Yesuha e ta simamōu, age namokōu be, na damaleyodeibasi, Godiha nele hiyedo keme na duguloyode kōu tobou.

* 11:16 11:16 Hu Didimus kaha sibigebe kōu gue, sawisie tanōu kelege, e adiōu ha dihi bolōu malā felei.

⁴¹ Kege tobou mou, dia igi hiye ke kogolo i. Igi kogolo imou, Yesuha hebenitou daladuguomou kou gue tobou, Aye, na ma ta du kaha degeimou, a namokou bolofeyodili.

⁴² A namokou diho baga tobou mou, na ma ta dudi keme a kou tewe. Kenou si age o sasai kou le dalagua kediage ame na tobou mou hagueidade tawamabadomou, a namokou kuhe diho baga tobou.

⁴³ Yesuha kege tobou ma, hiligedo haguismou, Lasarus, na tamakou feleyede tobou.

⁴⁴ Yesuha kege tobou mou, o tei ke haguama tamakou felei. E dobogouubou, e abogouubou e midihobou olou fei yukueiye tigei kebou de felei. Yesuha diamokou tobou, ni yukueiye tigei ke kusiouba yofu fogu ile.

*Hiye o kedia Yesu wouba toloyodema doususulo i
(Matyu 26:1-5; Mak 14:1-2; Luk 22:1-2)*

⁴⁵ Kegemou, Juda o sasai sudo kedia Yesukou damaleyodele i. Yobe, dia Maria dogou guo solou do degelamou haguasieye dugulo ibe, Yesuha o tei ke haguagimou dugulo i kaha degemou.

⁴⁶ Kenou si o ilo kedia Farisi o kediakou ya fologamou, Yesuha degei ke tobolou i.

⁴⁷ Kege tobolou imou, mogou du dalaguadi hiye obou, Farisi obou kedia kansole o olou fei haguismou, haguasie kefeguomou, diojunou tugulo tobolou i. Di kage degele? O koumahage midihoge gehe gehe sudo milou goluyode tobolou i.

⁴⁸ Di akogu ho fogou babe, o sasai olou fei kediage eme Godiha tobou mou hagueiyodema emokou damaleyodele ile. Kegeiba, sa Rom hiye o kedia ke duloba, die ami o tobou ba haguasie, Godiha mosobou Juda o sasai dibou olou fei makolo ile.

⁴⁹ Hiye o tanou ta, e hupe Kaiafas. Eme Yesu wei sadebe kilegenou, mogou du daladi hiye o degei. Ege yogo diamokou be, nime ta tawale iyo meidoyode tobou.

⁵⁰ Sa Rom o kedia haguasie, Juda o di woma mei degeiye deba, o tanou feiye di dogou guyadeba tolo ilebe bolou, keme nige tawale iyo mei.

⁵¹ Kaiafasha habage degele ta ke toboube, e yofu e fimaiyenou tobou li mei. Eme Yesu wei sadebe kilegenou, mogou du daladi hiye o degei kaha, ege Yesuha Juda o sasai dogou gulaba tolo ileyodema kuhe tobou.

⁵² Haba, Juda o sasai kedianou mei, Yesuha teibe, Godiha sisigo sa tanou tanou dalagua olou fei kefeguoso sou tanou fei degeleyodema kuhe tolo i.

⁵³ Kaiafasha kege tobou mou kelegenou, Juda o kedia Yesu wouba toloyodema, diojunou amafei tugulo tobolou i.

⁵⁴ Kegeimou, Yesube o sasai kedia dihile keleya sieli mei. Sa ke tou fogou mou, sa ta, hebe mei mihinou sa hafei dege dala kokou fogou i. Sa kaha hupe Efraimyodele idi. E e dawai gededi o kediabou de sa kokou delei.

⁵⁵ Juda o kedia Gabama I Sawisie ke hafei degeimou, o sasai sudo die sa tou fofou guema, sa Jerusalemkou yai. Gabama I Sawisie kelege, Godiha dihile kokou bologuado dalagualeyodema dioju die tou bigile ilamou yai.

⁵⁶ Fologamou, dia Godiha moso kekaimidu fologa kefema, diojusie yoduga i, ni kage fima iya? E di kefegulu kuokou be de haguale sagai, haba haguale sagai mei? de yoduga i.

⁵⁷ Kenou si, mogou du dalaguadi hiye obou, Farisi obou kedia ta kou gue tobolou i, o koyo na Yesuha dala ke tawai babe, na hagua eimokou tobou ba, ei e tolou ba didi degele ileyode tobou ma delegei.

12

*Mariaha huei hobou ke Yesuha abogouukou sou gu
(Matyu 26:6-13; Mak 14:3-9)*

¹ Gabama I Sawisie ke hagua hafei degeimou, sawisie walaiyosi kegenou dalamou, Yesube sa Betanikou ile felei. Sa keme o Lasarusaha sa, o tolo imou, Yesuha haguagimou gehede degei o kaha sa.

² Sa kokou be, diame Yesukou hohobolou mou nale kefeguona i. Martabe nale fimou, Lasarusne o Yesubou de nale ila kediabou de duwei.

³ Kegemou, Mariaha hqobou huei dou bolodo ke tolou felei. Huei hqobou keme bolofeido, di tawaga tobolou sagai mei, afu sele hiyedoye mamou. E Yesuha abogou tagetou huei hqobou ke olou fei sou guomou, yofu e widio towe sasado kaha togueimou, o sasai mosodu duwogua kedia hq bolodo ke dulo i.

⁴ Kenou si, Yesuha dabai degedi o ta, Judas Iskariot, habage Yesu tolou ba ho o kediamokou sesegulo o kaha huei hqobou bolodo ke sou gumou duguomou e dafamou tobou,

⁵ di makisi degemaba, sele 300 kege malaba, bi mei o kediamokou nelj debabe bolou.

⁶ Judas ege bi mei o sasai kediamokou ta solou do degemou tobou li mei. Eme Yesubou dia sele sai dia daladi oye, kenou si sele sa imou be, e ilo kele hiyouye nadi.

⁷ Kegemou, Yesuha Judaskou tobou, sasai kuokou gofou degeda. E huei hqobou dou ke yofu kege dogoguo dalali, habage a toubu widalaba ma tou guebou sou guloyode tobou.

⁸ O bi mei o kediamou nibou de hiyedo dalaguale. Anou si nibou de hiyedo dalale mei, ame toto fogou ile.

Mogou du daladi hiye o kedia Lasarus wouba toloyode tobolou i

⁹ Juda o sudo kediamou Yesube sa Betanikou dalayode tobolou imou dulomou, Yesubou, haba o kou teiye Yesuha haguagi o Lasarusbou de dugulamou haguasiei.

¹⁰ Kegei kaha degemou, mogou du daladi hiye o kediamou Lasarus ene wouba toloyode tobolou i.

¹¹ Yobe, Yesuha Lasarus tei haguagimou, Juda o sasai sudo kedia mogou du dalaguadi hiye o kedia ta dulo idi ke tou fogou mou, Yesukou damaleyodele i kaha degeimou.

*Yesuha sa Jerusalemkou feleibe, gamani hiye onou tefe felei
(Matyu 21:1-11; Mak 11:1-11; Luk 19:28-40)*

¹² Gabama I Sawisie ke hafei degei kaha degeimou, o sasai sudo sa Jerusalemkou ya fologa kefeguo tiei sabiyei dalaguali dube, Yesube sa Jerusalemkou haguluyode tobolou imou dulo i.

¹³ Dulomou ya, fagai guo sagai ke diafigima tou mamou, Yesu gelegulamou aba yai. Yolugi hilgedo kou gue totobou mou yai,

Di hohqobou me.

Hiye Oha huya ke hagulo o keme Godiha dogou guyedeibasi.

Buk Song 118:26

Eme Israel o sasai di Hiye O.

¹⁴ Kegemou, o tae wai doki ta wolou hagumou, Yesuha kotou folo bilomou i. Wai doki tagetou bilomou i keme Godiha kuguokou kou gue nalai dala,

¹⁵ Sa Saion* tie o sasai ni hobou gue degedama. Duguma, ni Hiye Obe wai doki wili kaha tagetou folomou haguluyode tobou. *Sekaraia 9:9*

¹⁶ Kenou si, Yesuha e dabai degedi o kediamou eme wai doki tagetou folo duwomou duguomou be, diage kaha sibigebe ta tawale ili mei. Habage, Godiha Yesu e hu damaledo ke soloimou hebele fogumou, kelegesi diage oe kuguokou habage tama degele ke nalagai keme Yesukou kege kuhe tama degeidade tawale i.

¹⁷ O sasai sudo Yesubou de dalaguali, e Lasarus tei widai kokou ile, haguasimou, tei haguagimou, tamakou feleimou dugulo i o sasai kedia ta ke totobou mou suluguei.

¹⁸ O sasai sudo kedia midihou gehe, Yesuha milou kaha ta ke dulo i kaha degemou, dia e gelegulamou yai.

¹⁹ O sasai kedia Yesu alikou ge gelegulo imou, Farisi o kedia dioimou tobolou i, dugume, di degelamou degeli keme di ta degele sagai mei. O sasai olou feibe enou sesele yolu.

Sa Grik o ilo kediamou haguasie, Yesu dugulamou degele i

²⁰ Gabama I Sawisie ke kefegulo i kelebe, sa Grik o ilo kediamou haguasie, Godikou diho baga tobou lamou degele i.

²¹ Haguasie felegamou, Filipkou yai. Filipbe sa Galili duo kodu o, e sabe Betsaida. Sa Grik o kedia ya, Filipkou fologamou, hiye o, eibe Yesu dugulamou yode tobolou i.

²² Kege yodulo imou, Filipha ile, Andru tobou ma, dilie ya, Yesukou tobolou i.

* 12:15 12:15 Sa Saion keme sa Jerusalem.

²³ Yesuhā diliemokōu be, sawisiei Godihā makai kēme hafei degei. O Kediā Dahi ē hu damaleḡo kēme Godihā soloḡuba hebele foguloyode tobou.

²⁴ A n̄imokōu damaleḡo tobolōu kuhe, nale hou mihikōu fiya, mihj kolo dulemōu tabali mei debabe, nale hou kēme tanōu fejnōu kege dalale, ta sūdo degele mei. Nale hou fiyaba, mihj kolo dulemōu tabaibasi, nale hou kahage foloba, haba hou sūdo degele.

²⁵ O koyohā yoḡū ē fi kenōu tagaibabe, ē fi kēme mei degeiba tolo ile. Haba o koyohā sa sibige kuokōu tofolōu ke dafoubabe, ɛme ē fi ke toloū ba, tofousogo tofousogo tofolōu.

²⁶ O koyo nā mā dabai degeibabe, nāme mā habage sesele i. A dala kokōu be, mā dabai degedi one dalale. Mā Ayeḡa mā dabai degedi o kahā huḡe hebele fogulo.

O Kediā Dihiḡa ē tolo ile ke tobou

²⁷ Yesuhā haba kōu gue tobou, ɛme hagi hiyedo dugulu kēme. Aḡe keiyode tobolōu? Aye, nage hagi amokōu hagualladi kēme nā akogulobe de bolofei? Kege mei, kēme bolō mei. Mā Ayeḡa ɛme hagua, hagi kōu gue duguyede tobōu mōu, a kuhe haguei.

²⁸ Aye, nage nē nele hiyedo ke hegiba, o sasai kediā nē hu hebele foguyede tobou. Yesuhā kege tobōu mōu, tā uwo ta hebenitōu ge kōu gue tobou, a kōu hegi ke, haba tage hegileyode tobōu mōu dulo i.

²⁹ O sasai kele tefeleguei kediā tā uwo ke dulomōu, kēme dibieye tolyode tobolōu i. Ilo kelege tobolōu ibe, ɛsol o tahā ebōu de tā koluyode tobolōu i.

³⁰ Kegemōu, Yesuhage, tā uwo kēme a dogōu gulamōu tobōu yo mei. Nj dogōu gulamōu tobolōu yode tobou.

³¹ Ifibe Godihā sa sibige o sasai kediā midihō bolobōu midihō kasagāibōu ke file aso diho. Ifibe sa sibige kahā hiye one Godihā igile mugulo.

³² ɛme ifi sa sibige kuokōu dala, kenōu si o kediā a hebele fogulo ibabe, a degeiye, o sasai olōu fej amokōu haguasile.

³³ E kege tobou kahā ē sibigebe, ē do hiyedo duguoba tolo ile kokōu mā tobou.

³⁴ Kegemōu, o sasai kediā tobolōu i, Mosesḡa kuolōu tā kuguo kokōu toboube, Godihā makai o Kelesube haguaba yoḡū kegenōu dalaleyode tobou dulo idi. Kenōu si nā tobolōu be, O Kediā Dahi ɛme o kediā hebele fogulo ileyodili,* nage kageimōu kege tobōu ya? O Kediā Dahi ɛme koyo? de yodulo i.

³⁵ Kegemōu, Yesuhā diamokōu tobou, hohōbe n̄ibōu de huyadefejnōu dalale. Hohō dala kōu bōu gebe n̄ime hohoya kenōu suluguama, kegeligi huliā kahā hagua n̄i goguye. O koyohā huliāme subabe, ɛme ē ili kēme ta tawalemōu iyo mei.

³⁶ Hohō koḡū dala kōu bōu gebe, n̄i hohō kokōu damaleyodebasi, n̄ime hohō kahā binōu degele.

Juda o sasai sūdo Yesukōu damaleyodele ili mei

Yesuhā kege tobōu ma mei degeimōu, ē o sasai tōu fogōu, ile amafei mogogou.

³⁷ O sasai dihiḡe kokōu ē midihō gehe gehe sūdo kōu milōu gadiye, kenōu si ɛme damaleḡo Godihā tobōu mōu hagueidade tawale ili mei.

³⁸ Kēme kōu gue, Godihā tā, habage-degele-duguo-tobōu di-o Aisaiahā nalai kēme damaleḡo tamaḡe degeli. Yobe, Aisaiahā kōu gue tobou,

Hiye O, o koyohāge egei ei tobōu di ke dulomōu damaleyode iya?

Haba o koyohāge Hiye Ohā dabai hiyedo ifi degeli sagai kegei ke degemōu dugulou? Kegli mei, o tae ta duguo tawaiyo mei. Aisaia 53:1

³⁹ Diā Yesukōu ta damaleyodele ili mei. Kegei kēme Aisaiahā haba kōu gue nalai,

⁴⁰ Godihā degeiye, diāme diho du degei, die fiḡe hiligido dalagua. Kegeligi, die dihoḡe duguo, sibige tawaleba, fi bohōlōu amokōu haguasieiba, a bologuḡuba, bolō degele iye domōu. Aisaia 6:10

⁴¹ Aisaiahā kege tobou kēme, ē mōu yoḡūwa tobōu li mei. E Yesu migili mei kelege, Yesuhā neleḡōu hohōbōu ke kōu duguomōu tobou.

⁴² Kansole o sūdo kediāne Yesukōu kōu damaleyodele iye, kenōu si diā Farisi o kediāḡe, o koyohā Yesukōu damaleyodeibabe, o kēme egei mosokōu folodayede tobolōu i kahā degeimōu.

* 12:34 12:34 Hebele fogulo ile kahā sibigebe hebe fufuguomajtōu hebele fogulo ile.

⁴³ Yesukōu damaleyodele i kansole kediage obe die hū hebele fogulo kenōu tagale idi. Haba Godihā die hū hebele fogulo keme ta tagale idiyo mei.

Tq Yesuhā tobōu di kahage o sasaj fleba, midihō dioŋu milōu ga idi kahā hebe kenōu nemōu ile

⁴⁴ Kegemōu, Yesuhā hiligedo kōu gue tobou, o taha amokōu damaleyodeibabe, eme amokōu nōu damaleyodeiyo mei, o e a tobōu mōu haguei o kokōu ne damaleyodili.

⁴⁵ Amokōu damaleyodei o kahā a dugulu keme, ege o e a tobōu mōu haguei o kene dugulu.

⁴⁶ A sa sibige kuokōu hagueibe, hohō sa degeiye haguei. O koyohā amokōu damaleyodei keme, eme huliā kokōu ta dalale mei.

⁴⁷ O koyohā mā tā duloba, sese ho fogōu babe, age eme ta tā sale mei. Yobe, a hagueibe, sa sibige o sasaj tā salamōu hagueli mei. A hagueibe, sa sibige o sasaj mamōu lamōu haguei.

⁴⁸ O koyohā a tobekōu muguoba, mā tane mōu dulo fogōu babe, eme uwage sawisieie kelege hebe kasagaj ke moloŋu. Tā a hehegie tobōu di kahage, eme tā sale.

⁴⁹ Yobe, a mayoŋu mā tagaiya ke tobōu diyo mei. Aye Godi e a tobōu mōu haguei o kahā amokōu nā mā tā ke o sasaj kediamokōu tobōu yede tobōu mōu, a kuhe tobōu di.

⁵⁰ A tewe, o sasaj koyohā Godihā tā dubabe, eme fi tofousogo tofousogo tofolōu ke moloŋu. Tā olōu fei a hehegie tobōu di keme Aye Godi yoŋu amokōu tobou sagaj kenōu tobōu di.

Yesuhā e dabai degedi o kediamokōu, ame ni tōu fogōu, mā Ayekōu bohōlōu mā ilamōu yode tobou

(Tq Hiye 13-17)

13

Yesuhā e dabai degedi o kedia abogoŋu bigi

¹ Gabama I Sawisieie ke hafei degeimōu, Yesuhage eme sa sibige koŋu tōu fogōu, e Aye Godikōu fogōu faladidade tawai. E yoŋu e o sasaj sa sibige kuokōu dalagua kediamokōu solōu do degemōu dalali, e kuhe fogōu i.

² Huliā degeladi kelege, Yesubōu diā nalē nalē duweguei. Tamahage Saimonhā e dihi Judas Iskariotkōu be, Yesu tolōu ba ho o kediamokōu seseguyadomōu fimajibe agalikōu kōu nei.

³ Yesuhā tawai, Aye Godihage bi olōu fei keme e dobogoŋu tagetōu dogogu daladade tawai. Eme Godikōu ge hagua dalali, haba Godi yoŋumakōu bohōlōu mā iladidade tawai.

⁴ Kegemōu, Yesu e nalē naj hiyafogōu mōu, hagua, e yukuei sasado ke telemamōu, towole malā silemā kaj.

⁵ Towole silemā kamōu, dilise ta malā kokōu huei sōu guomōu, e dabai degedi o kedia abogoŋu ke bigima, towole silemā kaj kahā toguema dega iligi,

⁶ Saimon Pitahā abogoŋu bigilamōu degeimōu, ege Hiye O, name mā abogoŋu bigilamōu degeli? de yodu.

⁷ Kegeimōu, Yesuhage ifi a degeli keme nā ta tawaiyo mei, habagesi nā tawaleyode tobou.

⁸ Kenōu si Pitahage mā abogoŋube bigidayede tobou. Kegeimōu, Yesuhage a ne abogoŋu bigi ho fogōu babe, name abōu de dalale meiyode tobou.

⁹ Pitahā tobou, Hiye O, kegeibabe, mā abogoŋunōu bigima fogōu da, mā dobogoŋubōu, mā widiobōu kene olōu feido bigiyede tobou.

¹⁰ Yesuhā e tā simamōu, tā makai kōu gue tobou, o tō toma mei degei keme sibigi ta dala mei. E abogoŋunōu bigibabe keme bolō. Nime tō toma mei degei, sibigi ta dala mei. Kenōu si ni o tabe kege ta degeli mei.

¹¹ E tobou kahā yobe kōu gue, o kahage eme ho o kediamokōu seseguloyode tawai. Kegei kahā degemōu, ege ni o tabe sibigibōu dalayode kuhe tobou.

¹² Die abogoŋu bigima mei degeimōu, e yukuei sasado dile maj ke malā kamōu, e yoŋu duwodi kokōu bilo fiya duwolige, diamokōu, a koŋu degeli kahā sibige keme ni de tawali? de yodu.

¹³ Nj̄ amokōu tobolōu idibe, Tisayo, haba Hiye Oyodele idi. Nj̄ amokōu Tisayo, Hiye Oyodele idi keme dōdo tobolōu idi.

¹⁴ Damalēdo, ume nj̄ Hiye O, nj̄ Tisa a nj̄ abogōu bigi kaḥa degeimōu, nj̄ne nj̄ou sie yogohā abogōu bigiba bigiba dema.

¹⁵ A ifi midihō bolō nj̄mokōu hegi keme nj̄ne kenōu tefeledgemōu ima.

¹⁶ A nj̄mokōu damalēdo tobolōu kuḥe, dabai degedi oyene, e hiye obe gabama felī mei. O tahā o ta tobōu ba ile, sa takōu dabai degeibabe, emokōu dabai nej̄ o keme dabai o kahage ta gaba felī mei.

¹⁷ Midihō a nj̄mokōu hegi kaḥa sibige keme nj̄ kōu tawale i. Nj̄ defej̄do seseibabe, nj̄ime hohōbōu ma.

¹⁸ Age nj̄ olōu fej̄do tobōu yo mei. O a makama fogou kedīame a tewe. Kenōu si Godihā kuguokōu nalaj̄ dala keme damalēdo tama degele. Ta keme kōu gue,

Nj̄ o ta abōu de ōu nalā duwo kahage ma widiletōu e abogōutiye tofogōu ba makolo.

Buk Song 41:9

¹⁹ Ke tama degeli mei, you kelege, a nj̄mokōu tobolōu kuḥe. Habage a tobolōu ke tama degeibabe, nj̄ge duguoba, ume Yoūu Kegenōu Daladi Odade tawale ile.

²⁰ A nj̄mokōu damalēdo tobolōu kuḥe, o koyohā o a e tobōu mōu haguei o ke duguo hohō degeibabe, ume amokōu hohō degeli. O koyohā amokōu hohō degeibabe, ume o e a tobōu mōu haguei o kokōu hohō degeli.

Judashā Yesube ho o kediamokōu sesegulo

(Matyu 26:20-25; Mak 14:17-21; Luk 22:21-23)

²¹ Yesuhā kege tobōu mamōu, hagi hiyedo degeimōu tobou, a nj̄mokōu damalēdo tobolōu kuḥe. Nj̄ o tahage ume ho o kediamokōu sesegulo.

²² Kege tobōu mōu, e dabai degedi o kedīa dioūsie masele i. Diage o keme kehēdade ta tawale ili mei.

²³ Die o tabe, Yesuhā e mogodo, * ume Yesu hafej̄ dege duwei.

²⁴ O e mogo hafej̄ dege duwo kokōu, Saimon Pitahā widioyenōu hegiemōu, o koyo deba nage yoduyedei.

²⁵ E bohōlōu mōu Yesuhā kihiyōdu, nage o koyo tobōu ya? de amafej̄ yodu.

²⁶ Yesuhā tobou, a ōu si nalē si huej̄ melekidu muguoba, o a tobolōu kokōu neleyedo tobōu ma, e ōu si nalē si huej̄kōu muguomōu, Saimon Iskariothā dihi Judaskōu nej̄.

²⁷ Judashā ōu si ke malā nōumōu, Tamahā e duledu foloumōu, Yesuhā emokōu tobou, na degeladi keme totodo degeyede tobou.

²⁸ E kege tobōu mōu o kedīa kōu dulo iye, kenōu si diage Yesuhā emokōu tā ke tobou kaḥa sibige keme ta tawale ili mei.

²⁹ Judasbe sele sai dia daladi o kaḥa degeimōu, o ilo kedīage Yesuhā emokōu Gabama I Sawisie kelege nalē nalē mamōuyadomōu tobolōu, haba bi mei o kediamokōu sele neyadomōu tobolōu de tawale i.

³⁰ Judashā ōu si ke malā nama mei degeimōu, e mihj̄kōu fogōu mūmōu, sa huliā degei.

Yesuhā e dabai degedi o kediamokōu egei geḥe hehegiei

³¹ Judas fogōu imōu, Yesuhā tobou, ifi kōu bōu gebe O Kedīa Dihi e hū damalēdo keme soloūba hebele fogulo iladi. E Godihā nelē hiyedo ke hehegile kaḥa degeimōu, o sasaj̄ kedīa e Ayeḥa hūne hebele fogulo ile.

³² Godihā e Dihihā degeiye, diā Godihā hū damalēdo ke soloūba hebele fogulo ibabe, ene e Dihihā hū hebele fogulo. E Dihihā hūbe totonōu do hebele fogulo.

³³ Ma sisigō diāma, a nj̄bōu de huyadefej̄nōu dalale. A fogōu ibabe, nj̄ a hiyedo ka ile. A Juda o kediamokōu tobou sasaj̄ kenōu haba nj̄mokōu ne tobolōu kuḥe, a ili sa kokōu be nj̄ge ta haguale sasaj̄ mei.

³⁴ A egei geḥe nj̄ dumabeede kōu gue tobolōu, nj̄ o yogokōu solōu do degema. A nj̄mokōu solōu do degei sasaj̄ kenōu tefeledgemōu nj̄ne nj̄ou sie yogokōu solōu do degeiba solōu do degeiba dema.

³⁵ Nj̄ mogo degenōu dalababe, o sasaj̄ kedīa ke duguoba, nj̄ime ma dabai degedi odade tawale ile.

* 13:23 13:23 Yesuhā e mogodobe Jon, e kuguo kōu nalaj̄.

*Yesuhā kōu gue tobou, Pitahā ame tobekōu muguloyode tobou
(Matyu 26:31-35; Mak 14:27-31; Luk 22:31-34)*

³⁶ Saimon Pitahā Yesukōu kōu gue yodu, Hiye O, nāme kiliya ile? Yesuhā tobou, a ile kokōu be, nā toto sesele ile sagai mei, habagesi nā mā habage hagualeyode tobou.

³⁷ Pitahā emokōu yodu, Hiye O, ifibe kageimōu a nā sesele sagai meiyode tobōu ya? A nā dogōu guba, o kedia abōu de wolone t̄abōu meiyode tobou.

³⁸ Kegemōu, Yesuhā emokōu yodu, nage a dogōu guba diā nāne wolone t̄abōu meiyodili dale? A nāmokōu damalēdo tobolōu kuhe, sio ayomōu talī mei dalaba, nage kamadia kege a Yesu tewe meiyode tobolōu.

14

Yesu eme Aye Godikōu idi a

¹ Yesuhā haba kōu gue tobou, nī hobōu hagi degedama. Godikōu damalēyodemaba, amokōu ne damalēyodema.

² Mā Ayehā mosōdube fōu gou mosō sūdo dala. Kegemōu, ame nī timōu milōu ga ili. Kegei ta dala mei debabe, a nīmokōu t̄a kege ta tobōu yo mei.

³ A abukōu ile folo, nī timōu bologuā milōu ma mei degeiba, haba bohōu mā migile, nī wōu ma foloba, nīne a dala kokōu dalaguale.

⁴ Sa a iladi kokōu idi abe nī kōu tewe degele i.

⁵ Kegemōu, Tomashā tobou, Hiye O, sa nā ile keme ei ta tewe mei. Sa kokōu idi a keme ei kage tawale? de yodu.

⁶ Yesuhā tobou, ame a, ame damalēdo t̄a kahā yo, haba ame fī gehe nēdi o. Aye Godikōu yale abe ta dala mei. Godikōu yale abe tanōu fei, anōu.

⁷ Nīge ame tawai debabe, mā Ayene nīge tewe degele i. Ifi kōu bōu gesi nīge eme tawale ili, nīge eme kōu dugulo i kahā degemōu.

⁸ Kegemōu, Filipahā tobou, Hiye O, nage Aye Godi eimokōu hegibabe, kahage eibe tefele fogolōu.

⁹ Yesuhā tobou, ame afudo hagua, nībōu de deleibe, kegenōu dala keme, Filip nage ame kageimōu tewe meiyodeiya? O koyohā a dugu debabe, ege mā Ayene dugu. Nage Aye Godibe eimokōu kageimōu hegiyede tobōu ya?

¹⁰ Ame Aye Godibōu de dogōu guo dala, haba ene abōu de dogōu guo dala keme nage kageimōu damalēyodeiyo mei? Tā a nīmokōu tobolōu keme mayōu mā t̄a mei. Aye Godi, abōu de dogou guo dala kahā, yoū e dabai degeli.

¹¹ A nīmokōu ame Aye Godibōu de dogōu guo dalamōu, haba ene abōu de dogōu guo dalayode tobolōu kokōu nī damalēyodema. Haba, mā t̄a toto damalēyode ho fogōu babe, midihō gehe gehe a milōu golu ke duguoba, kokōu ge nī kuhe damalēyodema.

¹² A nīmokōu damalēdo tobolōu kuhe, o sasai koyohā amokōu damalēyodeibabe, ene dabai a degedi sagai kenōu tefele degele. Dabai e degele kahage a degei keme gabama folodo degele. Yobe, ame Aye Godikōu ili kahā degeimōu.

¹³ Nī mā huya ke dihō бага amokōu yodubabe, age nī yodulu keme degele. Kegeiba, Aye Godihā hū damalēdo keme e Dihihā degeiye, o sasai kedia soloūba hebele fogulo ile.

¹⁴ Bi olōu feido nī mā huya ke amokōu dihō бага yodubabe, nī tagali keme, a milōu gale.

Yesuhā Duo Bolofei tobōu ba migileyode tobou

¹⁵ Yesuhā haba kōu gue tobou, nī a tagaibabe, t̄a a tobolōu keme nī defeido sesele yale.

¹⁶ A Aye Godikōu yoduba, ege nī dogōu gulo o ta tobōu ba migile. O keme nībōu de dolodo kegenōu dalale.

¹⁷ Nībōu de dogōu guo dalale obe Duo Bolofei, ege nīmokōu damalēdo Godi ke hehegile. Sa sibige o sasai kediage eme migiba tolōu ile sagai mei, yobe eme duguo tawale sagai mei kahā degemōu. Kenōu si nīge eme kōu tewe, e nībōu de dala, haba hagua, nī duledu dalale.

¹⁸ A nī tōu fogōu ba, nīme gube dihi dege dalaguale mei. Ame haba nīmokōu bohōu mā haguale.

¹⁹ Huyadefej dala demaba, sa sibige o sasaj kediage ame ta dugulo ile mei. Ninou si a dugulo, ame haba gehe degele kaha degeimou, nime gehe dege tafalaguale.

²⁰ Sawisei kelegebe, ni tawalebe, ame ma Ayebou de dalamou, nime abou de dalamou, haba ame nibou de dalamou dilidade tawale ile.

²¹ O koyoha ma ta defeido dulo sesele ibabe, ege ame tagaido. O a tagali keme ma Ayeane eme tagali. Ane e tagaiba, a mayofusie emokou tama degele.

²² Kegemou, Judas ta, eme Iskariot mei, kaha Yesukou yodu, Hiye O, na eimokou tama degele kelegebe, haba sa sibige o sasaj kediamokou be kageimou tama degele meiyode tobou ya?

²³ Yesuha tobou, o koyoha a tagaibabe, ege ta a hehegieili keme defeido sesele. Ma Ayeane e tagaiba, ele emokou hagua, ebou de tofousogo kegenou dalaguale.

²⁴ O koyoha a taga ho fogou babe, eme egei a hehegiedi keme ta dudiyo mei. Ta a tobolou kojume mayou ma ta mei, o e a tobou mou haguei o kaha ta.

²⁵ A nibou de dalali, nimokou olou fei ke tobolou kehe.

²⁶ Kenou si, nibou de dogou guo dalale o ta, Aye Godiha ma huya ke tobou ba haguale keme Duo Bolofei. Ege haguaba, nimokou egei a kou hehegiei ke olou fei haba hehegie tobolou. E degeiye, afu a nimokou hehegieimou kou dulo iye haba totou degele i olou feibe ni haba tawale ile.

²⁷ A ni tou fogou fogou ilamou, nimokou fi hemele fiyadi ke nibou de dalayadomou nimokou nelj. A fi hemele fiyadi ke neljbe, sa sibige o sasaj kedia nedi sagaj kegei mei. Ni hagi degeba, fi hiyedo maba, guc degedama.

²⁸ Nige a ni tou fogou fogou ileba, haba nimokou bohoulou ma hagualeyode tobou mou kou dulo i. Ni a tagale i debabe, nime hoho degele ile, ame Aye Godikou ili kaha degeimou. Yobe ame hiye o mei, Aye Godinou si hiye o folodo.

²⁹ A you ile dala kelege nimokou kou tobou kehe. Habage, a fogou ibabe, ni damaleyodele ile.

³⁰ Ma tabe sasado dege ta tobolou mei, yobe sa sibige hiye o keme hagulu kaha degeimou. O kaha ame tolou sagaj meiyee,

³¹ kenou si sa sibige o sasaj kediage a ma Ayebe tagai hiyedo kaha, age e tobolou kenou dulo milou gadidade tawamabadomou. Ni haguama, di ime.

15

Yesu eme hebe bolodo

¹ Yesuha haba ta makai kou gue tobou, ame hebe bolodo, hebe haimikou tafala. Ma Aye eme hebe hai obou.

² Hebe go, sibige madiyo mei keme ma Ayeane diafigima hebesedi. Hebe go sibige madi keme huyadefej kasagaj degei ta dugumou be bologuama fogou di, sibige hiyedo mayadomou.

³ Ta a nimokou tobou di kahage, nime hebe go bologoumou bolu degele i kenou tefei dalagua.

⁴ Ni abou de dogou guo dalaba, ane nibou de dogou guo dalale. Hebe gobe yofunou dalamou be, sibige madiyo mei. Hebe gobe yofu e tou guebou asou gie dalamou si, sibige madi. Nebe kenou tefei, nime amokou asou gie dala mei debabe, ni sibige ta ma ile mei. Amokou asou gie dalabasi, ni sibige ma ile.

⁵ Ane hebe tou, nime hebe go. O koyo na, abou de dogou guo dalaba, ane nabou de dogou guo dalaba debabe, na sibige hiyedo male. Na a tou fogou, nesofei dalababe, na sibige ta male mei.

⁶ O ta abou de dogou guo dala ho fogou babe, o keme hebe gonou tefei, o tae diafolou muguba fafagale fiyale. Kegele i keme, mojuma, doulukou hebesoumou, douye wobolou fiyadi.

⁷ Ni abou de dogou guo dalaba, ma tane nibou de dalababe, ni bi ta tagaiba amokou yodubabe, age ni yodulu keme nele.

⁸ Ni sibige hiyedo muba, o sasaj kedia nime ma dabai degele idi odade tawale ibabe, ma Ayeane hu damaledo ke dia solojuba hebele fogulo ile.

⁹ Aye Godiha amokou hoho degedi sagaj kenou tefele ane nimokou hoho degedi. Ni abou de dalababe, di mogo dege dalame.

¹⁰ A ma Ayeḥa na duyedei ke dulo seseimou, ele mogo degenou daladi. Nebe kenou tefei, nina a ni dumabeedei ke dulo seseibabe, di mogo dege dalaguale.

¹¹ A nimokou ke tobolou kaha yobe kou gue, a hohogededi sagai nina kenou tefele hohogedemabadomou tobolou. Kegeibasi, hohogededi ni dugulo keme hiyedo, ni duledu amamale.

¹² A ni dulo kou gue tobolou kuhe. A nimokou solou do degedi sagai kenou tefele nina niou sie yogokou solou do degeiba solou do degeiba dema.

¹³ O taha e mogo diamokou solou do dege dogou guba, o tae e wouba tolo ilebe tabou mei. O kamaha e solou do degedi midihog kaha ge solou do degedi midihog ilo keme gabama folodo dala.

¹⁴ Ni a tobou ke dulo seseibabe, nime ma mogo dia.

¹⁵ I fi kou bou gebe age nime dabai degedi oyode tobolou mei. Yobe, dabai degedi oege dabai nedi o kaha degedi olou fei keme tewe mei kaha degeimou. Ma Ayeḥa amokou hehegiei olou fei keme a nimokou kou hehegiei kaha degemou, age nime ma mogo dianou yode tobou.

¹⁶ Nige ame ni bi degeleyodema makali mei. Ninou si kolo mamabadomou, age nime ma bi degeleyodema makali. Kolo ni ma ile keme tabale mei, yofu kegenou dalale. Kegeiba, ni ma huya ke Aye Godikou dihog бага tobou babe, ege ni yodulu keme nimokou nele.

¹⁷ A ni dulo kou gue tobolou kuhe. Ni niou sie yogokou solou do degeiba solou do degeiba dema.

Sa sibige o sasai kedia Yesuha e dabai degedi o kedi amokou dafa ile

¹⁸ Yesuha haba kou gue tobou, sa sibige o kedia nimokou dafa ibabe, totou degedema, amokou dafa i sagai kenou tefele nimokou ne dafa ilidade tawama.

¹⁹ Nime sa sibige o sasai sagai dalagua debabe, diage nibou de mogonou dala. Kenou si nime dia sagai dala mei. A ni makamomou, ni sa sibige o sasai kedia tou fogou, amokou haguasiei kaha degeimou, diage nimokou kuhe dafa ili.

²⁰ A nimokou kou gue tobou keme, ni defeido tawama, dabai degedi oyene, e hiye obe gabama feli mei.*

O a makolo i kediage nime makolo ile. Haba ma ta dulo i kediage ni tane dulo ile.

²¹ Ni amokou damaleyodele i kaha degeimou, dia nimokou bou basiado degele ile. Yobe, o e a tobou mou haguei o keme dia tewe mei kaha degemou.

²² A hagua o kedi amokou tobou li mei debabe, o sasai kedia midihog kasagai milou gadi kaha hebe ke ta moloju dala mei. Kenou si a hagua, egei hehegiei kaha degeimou, dia midihog kasagai milou gadi kaha hebe keme tou fogolou sagai mei.

²³ O koyoha a dafolu keme, eme ma Ayene dafolu.

²⁴ A o sasai dihile kokou dabai, o tae ta degeli mei ke degemou ili mei debabe, o sasai olou fei midihog kasagai kaha hebe ta moloju dalayodili mei. Kenou si dia midihog gehe gehe a milou gadi ke kou dugulo idiye, haba ma Ayebou elemokou dafa idi kaha degemou, dia midihog kasagai kaha hebe ke mala ile dala.

²⁵ Midihog dia milou ga i keme die kuolou tae kou gue tobou kenou tefele degele idi. Dia amokou be mou dafa i.

Buk Song 35:19

²⁶ Duo Bolofei, nibou de dogou guo dalale o eme Aye Godibou de dala. A e tobou ba hagua, damaledo Godibe nimokou hehegiemou ile. Eme ma Aye Godikou ge haguaba, nimokou ma midihobou a degedibou olou fei ke hehegiele.

²⁷ Nime o sasai kedi amokou a degedi ke hehegie tobou ma. Yobe, nime abou de yoma dabai degemou haguabe demou, ifine kegenou dala kaha degemou.

16

¹ Yesuha haba kou gue tobou, ta olou fei a nimokou kojou hehegieibe, ni damaleyodele ke tou fogouye domou kuhe tobou.

² Hiye o kedia nime egei mosokou folodamabeede akogulo ile. Haba sawisie ta kelege, o iloye ni wouba tofigieiba, diage keme Godiha dabai bolodo degeliyade tawale ile.

* 15:20 15:20 Jon 13:16

³ Diā midihō kegei kē degele ile kahā yobe, diāme Aye Godibōū ābōū debe defejē ta tawale iyo mei kahā.

⁴ A koŋū tobolōū kahā yobe, habage nī hagi olōū fejē koŋū duguba, egei ā nīmokōū tobou koŋū tawamabadomōū kuhe tobolōū.

Yesuhā, Duo Bolofeiḥā dabai degele kē tobou

Yesuhā haba kōū gue tobou, afuge tā koŋūme āge nīmokōū tobōū li mei, yobe āme nībōū de delei kahā.

⁵ Ame o ā tobōū mōū haguei kokōū bohōlōū mā ilamōū. Kēnōū si, nī o tahā amokōū, nāme kilīya iya? de ta yodulo iyo mei.

⁶ A tā koŋū tobolōū kahage nī hagi hiyedo degeli.

⁷ A nīmokōū damalēdo tobolōū kuhe. Ame nī dogōū gulamōū fogōū iladi. A nī tōū fogōū fogōū i ho fogōū babe, nī dogōū guo dalale obe nīmokōū haguale mei. A ibasi, ā tobōū ba, ē nīmokōū haguale.

⁸ E migileba, sa sibigē o sasajē kediāmokōū, midihō kasagajē kahā sibigēbōū, midihō bolōdo kahā sibigēbōū, Godihā tā sale kahā sibigēbōū olōū fejē kē hehegieiba, diā defejido tawale ile.

⁹ Midihō kasagajē kahā sibigēbe, o sasajē kediā amokōū damaleyodele iyo mei kē.

¹⁰ Midihō bolōdo kahā sibigēbe, ā Aye Godikōū ibabe, nī ā haba ta dugulo mei.*

¹¹ Godihā tā sale kahā sibigēbe, sa sibigē kahā hiye o ʿeme tā saiye tolōū yode tobou.*

¹² A nīmokōū tā hiyedo kōū tobolōū dalaye, kēnōū si nī toto dulo tawale mei.

¹³ Duo Bolofejē ē hagubasi, ege Godihā tā damalēdo kēnōū hehegieile. E yoŋū ē tā ta tobolōū mei. Godihā tobōū mōū du sagajē kēnōū tobolōū. Ege nīmokōū habage degele kēnōū hehegieile.

¹⁴ E nīmokōū mā tā kēnōū malā hehegieiba, mā hūbōū mā nelebōū hiyedo degele.

¹⁵ Aye Godihā bi olōū fejibe mā binōū kahā degeimōū, ā nīmokōū kōū gue kuhe tobou, Duo Bolofeiḥage mā tānōū malāba nīmokōū hehegieleyodei.

Hagi duguo mei degeiba, haba hohōbolōū ile

¹⁶ Yesuhā haba kōū gue tobou, huyadefejē dala demababe, nī ā dugulo mei. Haba habage huyadefejē dala demaba, nī ā dugulo ile.

¹⁷ E dabai degedi o ilo kediā dioŋusie kōū gue yoduga i, ē huyadefejē dala demababe, nī ā dugulo mei. Haba huyadefejē dala demaba, nī ā duguloyode toboubōū, haba tabe, yobe āme Aye Godikōū ileyode toboubōū kahā sibigēbe kejē?

¹⁸ Haba dioŋusie kegenōū yoduga i, huyadefejē dalaleyodei kahā sibigēbe kejē? E tā kē tobou kahā yobe di ta tewe mei.

¹⁹ Diā ʿemokōū yodulamōū degele imōū Yesuhā tawalemōū, diāmokōū kōū gue tobou, nī ā huyadefejē dala demababe, nī ā dugulo mei. Haba huyadefejē dala demaba, nī ā duguloyode tobou kahā sibigēbe tawale iyo mei kahā degemōū, nī amokōū yodulamōū degele ili.

²⁰ A nīmokōū damalēdo tobolōū kuhe, nige mā sihou gosolo ile, kēnōū si sa sibigē o sasajē kediāme hohōbolōū ile. Nī hagi duguo dalagua dema mei degeiba, nī haba hohōbolōū ile.

²¹ Sasajē dihi mōū lamōū be, ē do hiyedo dugudi. Kēnōū si dihi malā felemōū be, ē do dugu kē ta fimādiyo mei, ē dihi kokōū nōū hohōbōū di.

²² Nebe kēnōū tefei, nīne hagi duguluyē, kēnōū si ā haba nī dugubabe nī hohōbolōū ile. Nī kē hohōbolōū ile kēme o tae ta igile mugulo sagajē mei.

²³ Sawisiei kelegebe, nī amokōū ta yodulo ile mei. A nīmokōū damalēdo tobolōū kuhe, nī mā hūya mā Ayekōū bi ta yodubabe, bi nī yodulu kēme ē nīmokōū nele.

²⁴ Afudo tofogōū haguabe demōū ifine, nī mā hūya bi ta yodulo idiyō mei. Nī mā hūya kē yoduma, kegeibabe nī bi kē malāba hohōbolōū be hiyedo folodo.

Yesu ege sa sibigē kahā nele kē gabai dala

* **16:10 16:10** Juda o kediage Yesube midihō kasagajē milōū di oyade tawale i. Kēnōū si Godihā ē hebenitōū malā felei kahā hegibe, ʿeme midihō bolōdo milōū di oyodei. * **16:11 16:11** Yesu ē hebe fufuguomajikōū tolo i kelegebe, o sasajē kediage ʿeme yoŋū ē midihō kasagajē kahā hebe kē moloŋuyade tawale i. Kēnōū si kege degeli mei. E sa sibigē o sasajē di dogōū gulamōū tolomōū haguā gehe degei. Yesuhā tei kēme, Godihā Tamā tā sama abogoŋutiye tofogōū.

²⁵ Yesuhā haba kōu gue tobou, age n̄imokōu be tā makainōu tobōu di. Sawisieie tabe a n̄imokōu tā makai ta tobolōu mei, age n̄imokōu mā Ayeḥā degelebe tamādo tobolōu.

²⁶ Sawisieie kelegebe, n̄i n̄iōu nōu mā h̄uya ke Aye Godikōu diḥo бага tobolōu ile. Age n̄imokōu be a Aye Godikōu n̄i dogōu guyedema diḥo бага tobolōu yodeiyo mei.

²⁷ Damalēdo, Aye Godihage n̄imokōu hohō degeli, yobe n̄i amokōu hohō degemōu, ame Godibōu de dalali hagueidade damaleyodele ili kaha degemōu.

²⁸ Ame Aye Godibōu de dalali, sa sibige kuokōu kuhe migi. Ame haba sa sibige koḥu tōu fogōu, Aye Godikōu bohōlōu mā iladi.

²⁹ Kegemōu, e dabi degedi o kediā emokōu kōu gue tobolōu i, tā nā ifi tobolōu be, tā makai ta tobōu yo mei. Nā tamānou tobolōu.

³⁰ Ise ei tawale ili, na olōu fei kōu tewe kaha, obe namokōu you yoduladi keme nā kōu tawale dalamōu habage kuhe yodudi. Kegei kaha degemōu, ei name Godibōu de dalali hagueidade damaleyodele ili.

³¹ Kegemōu, Yesuhā tobou, ise n̄i damaleyodele ili?

³² N̄i duma, sawisieie ta mei, ifi degeladi, n̄i a tōu fogōu, n̄iōu n̄i sabekōu kusia fosigeiba, a mafofej dalale. Kenōu si, mafofej dalale mei, mā Aye e abōu de dalale.

³³ A tagalibe n̄i abōu de dogōu guoba, himi dege dalamabadomōu, a n̄imokōu tā koḥu kuhe tobolōu. Sa sibige kuokōu be, n̄ime hagi dugumōu ile, kenōu si n̄i nelēdo dege tafalama. Sa sibige kaha neḷe keme a kōu gabai dala.

17

*Yesuhā Godihā e dogōu guyadomōu diḥo бага tobou**

¹ Yesuhā e dabi degedi o kediāmokōu tā ke hehegiema mei degemōu, e hebenitōu daladuguomōu diḥo бага tobou,

Aye, sawisieie nā makaiibe kuhe. Nā ne Dihihā h̄u hebele fogu. Kegeiba ne Dihihane ne h̄u hebele fogulo.

² Yobe, nā ne Dihikōu h̄u hiyedo nelemōu migile, sa sa o sasaj kediā die hiye o dege dalali, o sasaj nā emokōu makai kediāmokōu fi tofousogo tofousogo tofolōu ke neyadomōu.

³ Fi tofousogo tofousogo tofolōu keme kōu gue, o sasaj fi gehē ke mala i kediage name damalēdo Godi tanōu do, gehē ta dala meiyode tawale ili. Yesu Kelesu, nā tobōu mōu haguei, ene diā tawale ili.

⁴ A dabi nā amokōu degeyedei ke degema mei degei kahage, ne h̄ubōu ne nelebōu hiyedo ke sa sibige o sasaj kediāmokōu hegi.

⁵ Aye, nā sa sibige koḥu milōu li mei kelegebe, a n̄abōu de h̄u hiyedo kegenōu delei. Ifi nā haba h̄u hiye ke amokōu neiba, a n̄abōu de dalale.

Yesuhā Godihā e dabi degedi o sasaj, ebōu de suluguei kediā dogōu guyedema diḥo бага tobou

⁶ Yesuhā haba kōu gue diḥo бага tobou,

Age ne h̄ube sa sibige o sasaj nā amokōu nei kediāmokōu kōu hehegiei. Diame ne o, nā amokōu neimōu, diā ne tā defeido dulo sesele i.

⁷ Ifi diā tawale ili, bi olōu feido nā amokōu nei keme namokōu genōu hagueidade tawale ili.

⁸ Tā olōu fei nā amokōu hehegiei keme a diāmokōu ne hehegieimōu, diā defeido dulo damaleyodema, ame n̄abōu de kōu deleiye, nā tobōu mōu a kuhe migidade tawale ili.

⁹ Age nā mā o sasaj kediānōu dogōu guyadomōu diḥo бага tobolōu. Sa sibige o sasaj olōu feido dogōu guyadomōu diḥo бага tobōu yo mei. O sasaj nā amokōu makai kediānōu dogōu guyadomōu, a namokōu kuhe diḥo бага tobolōu, diame ne bi degei dalagua kaha degemōu.

¹⁰ Mā o sasaj olōu feibe ne bi. Haba ne o sasaj olōu feibe mā bi. Sa sibige o sasaj kediā da bi kediā dugulo ilibe, diā mā h̄ubōu mā nelebōu hiyedo ke dugulo ili.

* 17: (17:0 widio tā) Kalaj tā kuguo Tā Hiye 17 kuokōu be widio takamadia dala. Pisin tā kuguokōu be tanōu fei dala.

¹¹ Ame sa sibige kuokou hiyedo dalale mei, namokou iladi. Kenou si ma o sasai kediam sa sibige kuokou dalaguale. Aye, name damaledo Godi, na sagai be ta dala meido. Nage diame ne hu amokou nei kaha neleyenou dia dala. Da fi tanou dala sagai kenou tefei diane kegenou dalamabadeba.

¹² A diabou de dala kou legebe, age diame hu na amokou nei kaha dia daladi. Tanou ta fogou li mei. O tanou si a tou fogou mou, e yojusie makoloyadomou fogou i. Yobe, Godiha kuguokou nalai dala keme damaledo tama degeyadomou.*

¹³ Ame namokou fogou iladi. Iyo mei, sa sibige kuokou you dala kou lege, a hohobou di ma duledu dala sagai kenou tefeledi diane kege hohobou mabadomou kuhe diho baga tobolou.

¹⁴ A ne ta ke ma dabai degedi o sasai kediamokou hehegieimou be, haba sa sibige o sasai kediage diamokou dafa idi. Yobe, ma o sasai kediam sa sibige o kedia bi mei, ane sa sibige o kedia bi mei kaha degeimou.

¹⁵ Age na ma o sasai, sa sibige kuokou dala ke toto mouma iyedema diho baga tobou yo mei. Age Tamaha dia makeiye domou, na dia dia dalayadomou kuhe diho baga tobolou.

¹⁶ Ame sa sibige kolumaha o mei, diane sa sibige kolumaha o mei.

¹⁷ Ne tabe damaledo. A tagalibe, na ne ta kaha degeiye, die duledu dabai degeligi, diame nou ne sosou do dege.

¹⁸ Na tobou mou, a migile, sa sibige o sasai bou de dala sagai kenou tefei, age diame ya, sa sibige o sasai bou de dalaguamabeedei.

¹⁹ A ma o sasai dogou gumou, mayojusie namokou nelikuhe, diane nou ne sosou bolodo degemabadomou.

Yesuha Godiha damaleyodei o sasai olou fei kedia dogou guyadomou diho baga tobou

²⁰ Yesuha haba kou gue diho baga tobou,

Age na ma dabai degedi o sasai kedianou dogou guyadomou diho baga tobou yo mei. O sasai olou fei die ta duloba amokou damaleyodele ile kediane dogou guyedema diho baga tobolou,

²¹ fi tanou degemabadomou. Aye, na abou de dala, haba ane nabou de dala sagai kenou tefeledi diane dabou de dalamabadomou. Sa sibige o kediage kegeiba duguobabe, ane na tobou mou migidade tawale ile.

²² Ma hubou ma nelebou hiyedo, na amokou nei keme, age diamokou ne nei, diame fi tanou fei dege, da dala sagai kenou tefeledi dalamabadomou.

²³ Ame diabou de dalamou, haba nane abou de dalamou dei kaha degeimou, diane fi tanou fei degemabadomou a kuhe diho baga tobolou. Kegeibasi, sa sibige o sasai kediage, ane na tobou mou migi, haba na amokou hoho degeli sagai kenou tefeledi na diamokou ne hoho degelidade tawale ile.

²⁴ Aye, o sasai na amokou nei kediam, age abou de a dalakou dalali, ma hohobou ma nelebou hiyedo na amokou sa sibige kou milou li mei kelege nei keme diane dugulo ke tagali.

²⁵ Aye, name douo o, sa sibige o sasai kediage name tewe meiyee, name a tewe kaha degeimou, o sasai amokou damaleyodele i kediage ane na tobou mou migidade tawale ili.

²⁶ A diamokou hehegieimou, dia na tewe degei. A haba hehegile, na a tagadi sagai kenou tefeledi diane diojusie yogo tagaiba tagaiba deiba, ane diabou de dalale.

Yesu e do duguo tolomou, haba hagua gehe degei

(Ta Hiye 18-20)

18

*Judasha Yesu tolou mou ho o kediamokou sesegu
(Matyu 26:47-56; Mak 14:43-50; Luk 22:47-53)*

¹ Dihog baga tobou ma mei degeimou, Yesuha e dabai degedi o kediabou de to Kidron dama yai. To kaha ilobou be hebe hai ta delei. Dia yamou, hebe hai kokou fologai.

* 17:12 17:12 Buk Song 41:9

² Yesu ho o kediāmokōu sesegulo o Judas, ɛne hebe hai ke kōu tewe, Yesubōu ɛ dabai degedi obōu diā kokōu kōu kefegulo idi kaha.

³ Kegemōu, Judas ɛ ami o kediā sosogōu haguei. Mogōu du dalaguadi hiye obōu, Farisi obōu kediā kasamane o ilo kelene tobōu mōu, Judasbōu de kamajbōu, disio mibōu, biyadi bibōu de tōu ma haguasiei.

⁴ Haguasieimōu, Yesu ɛ hagi yoŋumakōu haguale keme yoŋu kōu tewe kaha, ɛ ilemōu diāmokōu yodu, nɛme koyo ka haguasieiya?

⁵ Kege yodumōu, o kediā tobou, eibe sa Nasaret o Yesu ka haguasili. Yesuha tobou, o keme a. Judas ɛne ho o kediābōu de tefelei.

⁶ Yesuha o keme ayode tobōu mōu, o kediā dulo kesigiemōu tegulo iye, mihikōu fiyasigei.

⁷ Kegemōu, Yesuha haba yodu, nɛme koyo ka haguasieiya? Kege yodumōu, diā tobolōu i, eibe sa Nasaret o Yesu ka haguasili.

⁸ A nɛmokōu kōu tobou, o keme anōu. Ni a ka haguasili debabe, o abōu de dalagua koŋudiame tōu fogōu ba dioŋu yale.

⁹ E kege tobou kaha yobe, afu ɛ o na amokōu makai kediame, age tanōu ta tōu fogōu li meiyode tobou.*

Keme damalɛdo tama degeyadomōu kuhe tobou.

¹⁰ Kegemōu, Saimon Pitaha ɛ aweki me bolou, yukuei foudu sai ke telemōu, mogōu du daladi hiye o kaha dabai o ke fai, kehe dele ke taga mugu mihikōu fiyei. Dabai o kaha hube Malkus.

¹¹ Kehe ke mihikōu fiyomōu, Yesuha Pitakōu tobou, ne aweki ke bohōu sagi. Hagi ma Aye Godiha a duguyedei keme, nage a hagi ke dugulobe dafoluyode tawali?*

Diā Yesu o Anaskōu malaŋ yayi

¹² Kegemōu, ami o kediābōu, die hiye obōu, haba Juda o kediā kasamane o kediābōu de Yesu tolōu tigama,

¹³ o Anaskōu malaŋ yayi. O keme Kaiafasha ɛ kei. Kaiafasbe sadebe diā Yesu woumōu tolo i kelegebe mogōu du daladi hiye o delei.

¹⁴ O keme, afu, Juda o kediāmokōu, o olōu fei dowobe o tanōu ye tolosi bolofeyode tobou ke.*

Pitaha Yesube ɛ tewe meiyode tobou

(Matyu 26:69-70; Mak 14:66-68; Luk 22:55-57)

¹⁵ Kegemōu, o kediā Yesu tolōu tigama malaŋ youmōu, Saimon Pitabōu, Yesuha dabai o tabōu dilie Yesu sesele yayi. Yesuha dabai o ta keme mogōu du daladi hiye o kahaɛ kōu tewe kaha degeimōu, ɛ Yesu sesele, mogōu du daladi hiye o kaha moso kekaimidu felei.

¹⁶ Kenōu si Pita ɛme feli mei, kekai adi hafei dege tefelei. Tafalamōu, Yesuha dabai o, mogōu du daladi hiye ohā kōu tewe kaha bohōu ma hagua, kekai adi dia daladi sasai kokōu tobōu ma, Pita kuhe wolōu felei.

¹⁷ Pita folomōu, kekai adi dia daladi sasai kaha duguomōu yodu, didiɛ degei o kaha dabai o tabe na? E sima tobou, kege mei, ɛme o kaha dabai o meido.

¹⁸ Folomōu dugube, mogōu du daladi hiye ohā dabai obōu, kasamane obōu kediā sa kulio degeimōu, dou tōu ma ha tafalaguamōu, Pita ɛne diābōu de dou ke ha tefelei.

Mogōu du daladi hiye ohā Yesu taŋ sai

(Matyu 26:59-66; Mak 14:55-64; Luk 22:66-71)

¹⁹ Kelege, mogōu du daladi hiye ohā Yesukōu ɛ dabai o kediābōu, egei ɛ hehegedi kebōu de tawalamōu yodugai.

²⁰ Yesuha sima tobou, age tamakōu genōu o sasai kediāmokōu hehegedi. Age Juda o sasai di kefegudi egei mosodugebōu Godiha moso kekaimidugebōu denōu egei hehegedi, mogōu ta hehegediyo mei.

²¹ Na amokōu kagemōu yodugouya? Na o sasai ma ta dulo idi kediāmokōu yoduga, ta a toboudibe diā tewe.

* 18:9 18:9 Jon 6:39 * 18:11 18:11 Pisin taɛge ta makainōu tobou. Kalai taɛge ta sibige kenōu nalai. * 18:14 18:14 Jon 11:50

²² Yesuhā kege tobōu mōu, kasamane o hafei dege tafala kahā ē midihōkōu fāmōu tobou, kageimōu nā mogōu du daladi hiye o kokōu kege sima tobōu ya?

²³ Yesuhā tobou, ā tā kasagai tobou debabe, nā amokōu defeido tobōu. Haba ā tā bolōdo tobou debabe, nā kageimōu ā fōuya?

²⁴ Kegemōu, Anashā tobōu mōu, haba Yesu wōu ma, mogōu du daladi hiye o Kaiafaskōu yai. Tigiyē tigei kē kusieli mei, kege dalamōu.

Pitahā haba Yesube ē tewe meiyode tobou

(Matyu 26:71-75; Mak 14:69-72; Luk 22:58-62)

²⁵ Saimon Pita ē dou ha tafalamōu, o kediā emokōu yodu, nane didiō degei o kaha dabai o ta? E haba sima tobou, kege mei, ame o kaha dabai o mei.

²⁶ Kegemōu, mogōu du daladi hiye ohā dabai o Malkushā* sosōu tahā Pitakōu kōu gue tobou, age name didiō degei o kebōu de hebe haikōu tafalamōu dugu.

²⁷ Pitahā haba, kegesi meiyode tobōu mōu, kelegenōu sio ayomōu taj.

O kediā Yesu o Pailatkōu wolōu yai

(Matyu 27:1-2, 11-14; Mak 15:1-5; Luk 23:1-5)

²⁸ Sabiyomōu, Juda o kediā Kaiafashā mosō tōu fogōu mōu, Yesu gamani hiye o kokōu wolōu yai. Kenōu si diame Gabama I Sawisiei kahā dowo kē wai sipsip nalā ilamōu degele ili kahā degemōu, diā gamani o kahā mosōdu fologali mei, adikōu nōu tefeleguei. Kegeli, diā Godihā dihile kokōu sibigi degeiye domōu.*

²⁹ Adikōu tafalaguamōu, Pailathā migilemōu, diāmokōu yodu, nige o koŋume kei dowoye tā salamōu degele iya?

³⁰ Diā tobolōu i, o koŋume midihō kasagai milōu gadiyo mei debabe, ei namokōu ta wolōu haguasieyo mei.

³¹ Kegemōu, Pailathā Juda o kediāmokōu kōu gue tobou, ni o kē wolōu ya, niōu ni kuolōu sesele tā sama. Pailathā kege toboumōu, Juda o kediage, eibe o ta wouba tolo ilebe kuolōu yodele i.*

³² Juda o kediā kege tobolōu i kahā yobe, afu Yesuhā eme obe wouba tolo ileyodei keme damaledo tamā degeli kehedadomōu kuhe tobolōu i.

³³ Kegemōu, Pailathā mosōkōu bohōlōu mā folomōu, Yesu haguismōu folomōu yodu, Juda o kediā hiye obe nā?

³⁴ Yesuhā sima tobou, nā noŋunōu tawaga amokōu yodulu? Haba o tae ā degagai kē tobōu mōu dulomōu kuhe yodulu?

³⁵ Pailathā sima tobou, ame Juda o mei. Noŋu nē sosōu bōu, mogōu du dalaguadi hiye obōu kediā nā amokōu sesegulo ili. Nā kei degeiye diā nā amokōu wolōu haguasilou?

³⁶ Kegemōu, Yesuhā tobou, ame sa sibige o sasai kediā hiye o mei. A sa sibige o sasai wolōu dala debabe, mā o diā biyoubā, ame o tahā Juda o kediāmokōu sesegulo sagai mei. Kenōu si mā sabe sa sibige kuokōu mei.

³⁷ Kege tobōu mōu, Pailathā yodu, nane damaledo o sasai kediā hiye o? Yesuhā sima tobou, nage ame o sasai kediā hiye oyodilibe noŋunōu tobolōu. Mā adiōu hā ā sa sibige kuokōu malā felēibe, ā dabai tanōu fei damaledo tā kenōu hehegielamōu. O olōu fei tā damaledo kē dulo seseli kediame mā tā dulo idi.

³⁸ Pailathā yodu, tā damaledo keme kei?

Pailathā Yesu hebe fufuguomajikōu ikoke degemabeedi

(Matyu 27:15-31; Mak 15:6-20; Luk 23:13-25)

Pailathā kege tobōu ma fogōu, haba mihikōu mulomōu, Juda o kediāmokōu tobou, age o koŋume midihō kasagai milou ta duguli mei.

³⁹ Kenōu si age sadebe olōu fei, Gabama I Sawisiei tōu mōu be, didiō o tanōu telemadi. Ni tagalibe, age Juda o ni hiye o koŋume telemale?

* 18:26 18:26 O Malkusbe Pitahā fai kehe dele taga mugu o kē (Jon 18:10).

* 18:28 18:28 Gamani o keme Pailat. Pailat eme Juda o mei, eme sa Rom o. Juda o kediā kuolōu yege, diā sa ta o tahā mosōdu fologaba, diā Godihā dihile kele sibigibōu dalali, Gabama I Sawisiei kahā dowo kē wai sipsip nalā ilebe kuolōu hiyedo. * 18:31 18:31 Sa Rom o kediā Juda o kediāmokōu o tā sama wodomabeedema kuolōu dogogulo i. O tā sama hebe fufuguomajikōu ikoke degedi midihōbe sa Rom o kediā midihō.

⁴⁰ Kēnōu si, o kediā tā digio degemōu, o kē mei, o Barabas telemayedele i. Barabas eme sa Rom gamanibōu de biyoumōu kuhe didiq degei.

19

¹ Kegemōu, Pailathā tobōu mōu, ami o ilo kediā Yesu tigi dofōu ye woma,
² tigi ayeboū ta malāmōu, hiye o kediā heti sagaj kege milōu gamamōu, Yesuhā widiletōu mugulo i. Yukuei wej degei sasado ta kene emokōu kagile i.

³ E midihōya kē ima haguama dele iligi susuga tobolōu i, Juda o kediā hiye o nā gusugu bolofejyodele imōu, e midihōkōu fā i.

⁴ Kegemōu, Pailathā haba tamākōu migile, Juda o kediamokōu tobou, a o kē nīmokōu wolōu migiba, nī tawama, age eme midihō kasagaj ta milōu li mei dugulo.

⁵ Kege tobōu mamōu, Yesu telemōumōu tamākōu migimōu dugulo ibe, tigi ayeboū heti бага milou kē widiletōu mugu kēboū, yukuei wej degei sasado kēboū de kaj kaha migimōu dugulo i. Pailathā tobou, duguma, o koŋume kuhe.

⁶ Kegemōu, mogōu du daladi hiye obōu, kasamane obōu kediā Yesu duguomōu, tā digio dege, hebe fufuguomajkōu ikoke dege. Hebe fufuguomajkōu ikoke degeyede tobolōu i. Pailathā sima tobou, nīōu wolōu ya, ikoke degema. Age eme midihō kasagaj ta milōu li mei dugu.

⁷ Kēnōu si Juda o kediā kōu gue sima tobolōu i, ei kuolōu tā dala, kuolōu kahage o koŋume toyedei, yobe e yoŋusie eme Godihā Dihiyode tobōu di kaha.

⁸ Kege tobolōu imōu, Pailathā dulomōu, guē hiyedo degei.

⁹ E mosōdu bohōlōu mā folomōu, Yesukōu yodu, ne sabe kilija? Kēnōu si Yesuhā tā ta sima tobōu li meido.

¹⁰ Kegeimōu, Pailathā yodu, nā amokōu tā tobolōu dafa? Nage ame hiye o kē de tawali? A ikoke degemabeede tobōu babe, diā nā ikoke degele ile. Haba a nā tōu fogōu mabeedeibabe, diā nā tōu fogōu le ile.

¹¹ Kegemōu, Yesuhā Pailatkōu tobou, o hebenitōu duwo kaha namokōu hū hiye kē nelj mei debabe, name neleboū mei, nā a huyafej degele sagaj mei. Kegeimōu, midihō kasagaj nā milolōu keme huyadefej. O a wolōu hagua, namokōu sesegu o kesi e midihō kasagaj hiyedo folodo.

¹² Pailat e Yesuhā kege tobōu mōu dulomōu, e Yesube kage tōu fogolōu domōu fimā delei. Kēnōu si Juda o kediā tā digio dege tobolōu i, nā o koŋu tōu fogōu babe, name hiye o Sisarhā mogo mei. O koyohā yoŋusiebe o sasaj wolōu daladi hiye oyode tobōu babe, o keme Sisarhā ho o.

¹³ Kege tobolōu imōu dulomōu, Pailathā Yesu mihikōu wolōu mulō, Igiye Fafai Sa kokōu yamōu, Pailat e tā sai fidi o kaha duwodi kotōu duwei. Igiye Fafai Sa keme Hibru tae Gabata-yodele idi.

¹⁴ Sawisiei keme Gabama I Sawisiei kaha nalē kefele idi sawisiei. Agali degeimōu, Pailathā Juda o kediamokōu tobou, duguma, o koŋume nī hiye o.

¹⁵ Kēnōu si o kediā tā digio dege tobolōu i, malā ile, hebe fufuguomajkōu ikoke degeyedele i. Pailathā yodu, a nī hiye o koŋu de ikoke degele? Mogōu du dalaguadi hiye o kediā kōu gue tobolōu i, ei hiye obe ta dala mei, tanōu fej sa Rom o Sisarnōu.

¹⁶ Kegemōu, Pailathā ise Yesu hebe fufuguomajkōu ikoke degemabadomōu, ami o kediamokōu sesegumōu, wolōu yai.

*Diā Yesu hebe fufuguomajkōu ikoke degele i
 (Matyu 27:32-44; Mak 15:21-32; Luk 23:26-43)*

¹⁷ Yesuhā yoŋu e hebe fufuguomaj kē hebele iligi, O Widio Dio Sakōu fologai. Hibru taege Golgotayodele idi.

¹⁸ Fologamōu, o kediā e hebe fufuguomajkōu ikoke degele i. O bolōune Yesubōu de ikoke degele i. Ta ilokōu, ta ilokōu. Yesube duo kile.

¹⁹ Kegemōu, Pailathā tobōu mōu, diā tā ta nalāmamōu, Yesuhā widio hebe kotōu diōu golōu i. Nalaj keme kōu gue:

SA NASARET O YESU,
 JUDA O KEDIA HIYE O.

²⁰ Nalaj̄ keme Hibru tabōu, Rom tabōu, Grik tabōu de nalaga i. Yesu hebe fufuguomaj̄kōu ikoke degele i sa keme Jerusalem hafej̄ kaha, Juda o sasaj̄ sūdo kediā haguasie nalagai ke husoloŋu i.

²¹ Kegemōu, mogōu du daladi hiye o kediā nalaj̄ ke husoŋuma, Pailatkōu tobou, na Juda o kediā hiye oyode nalaga, o kahage, ame Juda o kediā hiye oyode tobouyode nala.

²² Kegemōu, Pailathā sima tobou, a kage nalaj̄ keme kehefej̄.

²³ Ami o kediā Yesu hebe fufuguomaj̄kōu ikoke degema fogōu mōu, e yukuei ke dosōu yosi kege kefema mamamōu, diā maj̄ tanōu tanōu malā i. E tōu mugu sasado keme sasaj̄ kediā gofolōu ili mei, yukuei tanōu feyje milōu gai dugulo i.

²⁴ Kegeimōu, diā tobolōu i, tōu mugu koŋume diafōu dame. Di yame. O koyohā yayje bolō degeibabe, yukuei keme e moloŋu. Diā ke degele i keme Godihā kuguokōu,

Diā mā yukuei fimamōu, mā tōu mugube diā yama, o tahā yayj̄ bolō degeimōu, e moŋuyodei *Buk Song 22:18*

ke damalēdo tamā degei.

²⁵ Yesuhā e adioū bōu, e adioū tabōu, Klopashā sasaj̄ Mariabōu, sa Makdala sasaj̄ Maria tabōu diā hebe fufuguomaj̄ hafej̄ dege tefeleguei.

²⁶ Tafalaguamōu, Yesuhā dugube, e adioū bōu, e dabai o ta, e mogodo, kebōu dilie hafej̄ dege tafalaguamōu, e adioū kōu tobou, adioū, o koŋume ne dihi.

²⁷ Haba e dabai o kokōu tobou, sasaj̄ koŋume ne adioū. Kelege tofogōu mōu, o kaha Yesuhā adioū e mosokōu wolōu ile delei.

Yesu tolo i

(Matyu 27:45-56; Mak 15:33-41; Luk 23:44-49)

²⁸ Yesuhā ise e dabaibe olōu fej̄ mei degeidade tawalemōu, a huej̄ nalē sagaj̄ degeliyodei. Tā ke tobou kahage, tā ta Godihā kuguokōu nalaj̄ dala ke* damalēdo tamā degeiyodemōu tobou.

²⁹ Ami o kediā ke dulomōu, hebe kolo huej̄ dou afido ta kele dala kodu bi suo degei ke muguomōu, hebeya ta kokōu tigama, hebele foguomōu, Yesuhā mogoukōu elegulo i.

³⁰ Yesuhā hebe kolo huej̄ ke namamōu, mei degeliyode tobōu ma, e widio suguama fiamōu tolo i.

Ami o tahā Yesuhā figikōu malaye ti

³¹ Sawisie, o kediā Yesu ikoke degele i kelegebe, misiholo duwodi sawisie hiye kaha nalē kefedi sawisie kaha degeimōu, Juda o kediā o ikoke degei kediamē kege dalaguale dafumōu, Pailatkōu die ibigidio gobōu giba, toto tofigieiba, oe moŋuma yamabadomōu tobolōu i.

³² Pailathā tā ke dulomōu, ami o ilo kele tobōu mōu ya, Yesubōu de ikoke degele i o bolōu kediā ibigidio gobōu gile i.

³³ Kenōu si Yesube kōu tolo i degeimōu, e ibigidio ta gobōu gile ili mei.

³⁴ Haba ami o tahā malaye Yesuhā figikōu timōu, kelegenōu kafeibōu huej̄bōu de migimōu dugu.

³⁵ O ke dugu kaha tā damalēdo tobolōu kuhe.* O kahage tā e tobolōu koŋume damalēdadili. Njine damaleyodemabadomōu kuhe nalolū.

³⁶ Midiho olōu fej̄ ke hagua kogu keme mōu yoŋuwa tamā degeli mei. Godihā kuguokōu nalagai ke damalēdo tamā degeyadomōu kuhe tamā degei. Nalaj̄ ta keme kōu gue nalaj̄,

Diā e dio ta gobolōu ile mei.

Kisim Bek 12:46

³⁷ Nalaj̄ ta keme kōu gue nalaj̄,

O figikōu malaye ti keme diā dugulo ile.

Sekaraia 12:10

Yesu tei malā ya, ulou ebele dai ta kodu dogogulo i

(Matyu 27:57-61; Mak 15:42-47; Luk 23:50-56)

³⁸ Sa Arimatea o, e hu Josep, ene Yesuhā dabai oye, kenōu si e Juda o kediamokōu guē degeimōu, e damaleyodei tamā degeli mei. Kegemōu, Josephā Yesu tei malā ilamōu, Pailatkōu ile yodumōu, Pailathā deyodemōu, e ile Yesu tei malā i.

* 19:28 19:28 Buk Song 69:21

* 19:35 19:35 O keme kuguo koŋu nalaj̄ o Jon sa degei.

³⁹ Yesu tei moŋu ibe, o ta e hu Nikodemusha Josepbou de i. Nikodemusha hebe kolo mola ho bolodo tei hudi ke hiyedo 30 kilo sajai kege mala i. Nikodemusbe o huliame ta kelege Yesubou de ta kei o ke.*

⁴⁰ Dilie Yesuha tou kokou mola ho bolodo ke humamou, yukuei fo degei kaha tiga i. Keme Juda o kedia tei widalamou degedi sajai kenou tefele degele i.

⁴¹ Yesu hebe fufuguomajkou ikoke degele i sa kelebe, hebe hai sa ta hafei kele delei. Hebe hai sa kokou be, obe ulou ebele dama fogou ta delei. Ulou kodube tei ta dogogulo ili mei.

⁴² Sawisie keme Juda kedia nale kefele idi sawisie kelege kaha degeimou, dilie Yesu tei toto mala ya, ulou dai kodu dogogulo i, ulou dai keme hafeido dala kaha.

20

Yesu e haba hagu gehe degei

(Matyu 28:1-8; Mak 16:1-8; Luk 24:1-12)

¹ Misiholo duwodi sawisie ke mei degeimou, sa you biyoumou, sa Makdala sajai Mariaha Yesu widaikou ile dugube, ulou a tefei igi hiyedo keme kogolo i figikou dogogu dalamou dugu.

² Duguomou, bohoulou ma foukua hagua, Saimon Pitabou, Yesuha e mogodo, e dabai o kebou diliemokou tobou, di Hiye O tei widai keme oe mala ya, dogogulo i sa keme ei ta tewei mei.

³ Kegemou, Pitabou, dabai o ta kebou dilie haguamou, toto widaikou yai.

⁴ Dilie foukua yai, o ta kaha Pita gabamou, widaikou ebukou ile felei.

⁵ Folomou, adikou genou ulou daimidu dugube, yukueiyenou tilamou dugu, kenou si e dugule feli mei.

⁶ Adikou nou tafalamou, Saimon Pitaha habage haguamou, uloududo folomou dugube, Yesu tigei yukuei kahanou dalamou dugu.

⁷ Haba e widio tigei yukuei keme defei bologuado tigama esofei dogogu dalamou dugu.

⁸ Ise, dabai o, ulou dai kokou ebukou ile felei, ene uloudo folomou, Yesu tei tila mei ke duguomou damaleyodei.

⁹ Kelegebe Godiha kuguokou Yesube toloba hagu gehe degeleyodei keme,* dilie ta tawale ili mei.

¹⁰ Kegemou, dilie bohoulou ma mosokou yai.

Sa Makdala sajai Mariaha Yesu dugu

(Matyu 28:9-10; Mak 16:9-11)

¹¹ Kegemou, Maria e ulou dai adi kokou gosolo tafalali, ulou daimidu dugube,

¹² esol o yukuei fo degei kai bolou Yesu tei dogogu kokou duwoguamou dugu, tabe widio hebekou, tabe kati hebekou.

¹³ Esol o bolou kedilie yodu, sajai, na kageimou gosouya? E tobou, o kedia ma Hiye O tei mala yai, dia dogogu sabe a tawaiyo mei kaha kuhe gosoulu.

¹⁴ Kege tobou ma, bohoulou mou dugube, Yesu tafalamou dugu, kenou si ege o keme Yesudade tawali mei.

¹⁵ Kegemou, Yesuha Mariakou yodu, na kageimou gosouya? Na koyo ka haguei? Maria e tawaibe, o keme hebe hai sa ke dia daladi oyademou, o kokou, tei koŋume na mala i debabe, na dogogu sa ke amokou tobou ba, a ile moloŋuyode tobou.

¹⁶ Kege tobou mou, Yesuha e hu sou, Maria deimou, e haba bohoulou mou Hibru ta Rabonai de tobou. Ta kaha sibigebe Tisa Hiye.

¹⁷ Yesuha tobou, na a tou da, yobe ame Aye Godikou ili mei, you dala kaha. Kenou si na ma mogo diamokou ileba, ame ma Aye, ni Ayekou iliyode, ma Godi, ni Godikou iliyode tobou.

¹⁸ Kegemou, sa Makdala sajai Maria e ile, Yesuha e dabai degedi o kediamokou, age di Hiye Obe kou duguyodema, Yesuha emokou tobou ke olou fei diamokou tobou.

Yesuha e dabai o kediamokou tama degei

(Matyu 28:16-20; Mak 16:14-18; Luk 24:36-49)

* 19:39 19:39 Jon 3:1-21 * 20:9 20:9 Buk Song 16:10

¹⁹ Misiholo duwodi sawisieie ke mei degeimōu, sawisieie ta kaha huliā degeimōu, Yesuhā dabai o kediamokōu gue degeimōu, mosokōu kefema, a tefegama duwoguamōu, Yesuhā diā duwogua kilegenōu tamā degemōu tafalali, nī bologuādo dalaguamabeede tobou.

²⁰ Kege tobōu mamōu, e dobogoṽubōu, e figikōu bōu malaye ti ke diāmokōu hehegiei. Diā Hiye O duguomōu, hohō hiyedo degele i.

²¹ Hohō hiyedo degele imōu, Yesuhā haba tage nīme bologuādo dalamabeede tobou. Aye Godihā a tobōu mōu haguei sagai kenōu tefele ane nī tobōu ba yaleyode tobou.

²² Kegemamōu, e diāmokōu mogouye haguiguomōu, nī Duo Bolofei moṽumabeede tobou.

²³ Nī o taha midihō kasagai milou ke gebe mei ho fogōu babe, o keme hebe kasagai moloṽu. Nī o taha midihō kasagai milou ke gebe meiyodeibasi, Godihane o kaha midihō kasagai keme gebe meiyodeiba mei degele.

Yesuhā Tomaskōu tamā degei

²⁴ Yesuhā e dabai degedi o kediamokōu tamā degei kelegebe, o olou fei 12 kege suluguadi o ta Tomas, e hu tabe Didimus, eme kokōu deleli mei.

²⁵ Kegemōu, dabai degedi o ilo kedīa emokōu be, eige di Hiye Obe kōu dugulo iyede tobolōu i. Kenōu si e tobou, ikeke degele i a, e dobogoṽukōu dala kokōu, a mā dobogoṽu dosōu muguo dugu ho fogōu babe, age ta damaleyodele mei. E figikōu malaye ti a kokōu ne a dobogoṽu mugu ho fogōu babe, age damaleyodele mei.

²⁶ Fula ta mei degeimōu, Yesuhā e dabai degedi o kedīa haba mosokōu kefema duwoguamōu, Tomas ene duwei. A tefega ima duwoguamōu, Yesuhā diā duwogua kilegenōu haba tamā degema tafalali, nī bologuādo dalamabeede tobou.

²⁷ Kele tafalali, Tomaskōu tobou, nā hagua, mā dobogoṽukōu ne dobogoṽu dosōu ye muguo dugu. Haba, ne dobogoṽu ye mā figikōu ne muguo dugu. Nā hobōu fi bolou degeda, amokōu nōu damaleyode.

²⁸ Kege tobōu mōu, Tomashage name mā Hiye O, mā Godiyode tobou.

²⁹ Kegemōu, Yesuhā emokōu, name a duguomōu kuhe damaleyodili. Kenōu si o a duguli mei damaleyodele i kedīame hohobōu mabeede tobou.

Kuguo koṽumahā e sibigedo

³⁰ Yesuhā e dabai degedi o kedīa dihile kokōu midihō gehe gehe sūdo milōu gai. Kuguo kuokou be olou fei keme nalagali mei.

³¹ Midihō gehe gehe milōu gai ke nalagai kaha yobe kōu gue, nīge Yesu eme Godihā Dihi, Godihā makai o Kelesudade tawamabadomōu . Nī emokōu damaleyodebabe, e hūya ke fi tofousogo tofousogo kegenōu tofolōu ke moloṽu.

Yesuhā e dabai degedi o kediamokōu haba tage tamā degei

(Ta Hiye 21)

21

Dabai degedi o dioyosi kege kedīa Yesu dugulo i

¹ Kegemōu, Yesuhā e dabai degedi o kediamokōu haba ta tamā degeibe, e ohueiyai Taiberias* biyakōu ge kōu gue tamā degei.

² Saimon Pitabōu, Tomas, e hu tabe Didimusbōu, haba sa Galili duo kile sa Kana o ta Natanielbōu, haba o Sebedihā dihi bolou kegebōu, haba Yesuhā e dabai degedi o bolou tabou de dioṽufeji kele kefema deleigui.

³ Kele kefema dalaguale, Saimon Pitahā, ame neke mā ilamōu degeliyode tobōu mōu, o ilo kedīane, di dioṽufeji imebeede tobolōu i. Diā mosole sama ya, huliā sogo dabai hiyedo kōu degele iye, kenōu si miye ta malā ili mei.

⁴ Neke maga iligi sabiyomōu dugube, Yesube ohueiyai biyakōu tafalamōu dugulo i. Diage o keme Yesudade tawale ili mei.

⁵ E tafalali diāmokōu haguisa yodu, mogo diama, nī miye ta de malā i? Eibe miye moṽuyo meiyode tobolōu i.

* 21:1 21:1 Ohueiyai kaha hu tabe Galiliyodele idi.

⁶ Kege tobolou imou, e diamokou tobou, neke mosole figi deleya hebele muguoba, miye mojumabeede tobou mou, dia ke dulomou neke deleya ke hebele muguomou dugube, nekebe miye suudo sai amamai dugu. Mosole foudu mala folo sagai duguli mei.

⁷ Kegemou, dabai degedi o Yesuha e mogodo kaha Pitakou tobou, o keme di Hiye Oyodei. Saimon Pitaha ke dulomou e yukuei sasado digima mai ke kamou, ohueiyaikou fogu fiamou i, Yesuha tafala kokou felei.

⁸ E fogu fiya imou, dabai degedi o ilo kediane mosoleye e habage sesele yai. Ohueiyai biya ahu mei, mita olou fei 100 sagai kegenou fei kaha degeimou, neke foudu miye sai kege dalamou, ohueiyai biyakou gisigama yai.

⁹ Ohueiyai biyakou ya fologamou, dou wobolou kokou dugube, miyebou ou bou de si dalamou dugulo i.

¹⁰ Yesuha dia fologoumou duguomou tobou, miye ni mala i keme ilo kelebe amokou mala haguama.

¹¹ Kege tobou mou, Saimon Pitaha mosole foudu folomou, neke gisigama biyakou felei. Neke keme miye sai amamai. Miyebe hiye hiyedo olou fei 153 kege moye, kenou si kege dalamou, miye sai amamai. Miyebe hiye hiyedo olou fei 153 kege moye, kenou si kege dalamou, miye sai amamai.

¹² Kegemou, Yesuha diamokou, ni hagua, nale namabeede tobou. Die o taha ta name koyo? de yodulo ili mei. Gue kou degele iye, kenou si o keme die Hiye Odade tawale i.

¹³ Fologoumou, Yesuha doulukou ou si ke mojuma, diamokou nei. Miyene mojuma nei.

¹⁴ Yesuha tolomou hagua gehge degemou, e dabai degedi o kediamokou tama degeibe, ohueiyai biyakou keme komama degei.

Yesuha Pitakou, name ma wai sipsip wou ma dalayede tobou

¹⁵ Kegemou, nale nala ima mei degeimou, Yesuha Saimon Pitakou yodu, Jonha dihi Saimon, nage ame tagai hiyedo kaha degeimou, o ilo kojudia a tagai keme nage de gabai? Pitaha tobou, Hiye O, na tewe, a na tagai keme na kou tewe. Kegeimou, Yesuhage, name ma wai sipsip sisigefei ke dabayede tobou.

¹⁶ Kegemou, Yesuha Saimon Pitakou haba yodu, Jonha dihi Saimon, na a tagaibe de hiyedo? de yodu. Pitaha tobou, Hiye O, na tewe, a na tagali keme na kou tewe. Kegeimou, Yesuhage, name ma wai sipsip kedia wou ma dalayede tobou.

¹⁷ Kegemou, Yesuha Saimon Pitakou haba tage yodu, Jonha dihi Saimon, nage ame de tagali? Tage kege yodumou dulomou, Pitaha yojusie solou do dege fimamou tobou, Hiye O, na olou fei tewe. A na tagali keme na kou tewe. Kegeimou, Yesuhage, na ma wai sipsip olou fei ke dabayede tobou.

¹⁸ Kegemou, Yesuha Pitakou tobou, a namokou damaledo tobolou kuhe, name gisiai kelegebe, na yukuei nojunou mou sama, noju tagali sagai kele siadi. Na odo degeibabe, na dobogojudio doususugaba, o tae na yukuei mou samaba, sa na ile tagali mei kokou wolou ile.

¹⁹ Yesuha ta ke tobou kaha sibigebe kou gue, Pitabe kagei toubasi, o sasai kedia Godikou hohobolou domou kege kuhe tobou. Yesuha kege tobou mamou, Pitakou da imebeede tobou.

Dabai degedi o, Yesuha e mogodo kaha degele ta

²⁰ Kegemou, Pitaha bohoulou mou dugube, dabai degedi o Yesuha e mogodo kaha, dilie sesele hagamou dugu. Afu nale nala i kelege, o kahage Yesuha kihiyodu amafei, Hiye O, name o koyohado ho o kediamokou sesegulo? de yodu.

²¹ O ke hagamou duguomou, Pitaha Yesukou yodu, Hiye O, o keme kagele? de yodu.

²² Yesuha Pitakou tobou, age o keme yoiu kegenou dalaba ibe deba, a bohoulou ma haguale ke tagali. A emokou degele keme ne biyodema tobolou? Name anou sesele haguayede tobou.

²³ Yesuha ta kege tobou uwo keme damaleyodele i o sasai kedia dulomou tawale ibe, dabai degedi o keme damaledo tolo meiyade tawale i. Kenou si Yesuhage o keme tolo ile meiyode tobou li mei. Ege kou gue tobou, age o keme yoiu kegenou dalaba ibe deba, a bohoulou ma haguale ke tagali. A emokou degele keme ne biyodema tobolou? de tobou.

²⁴ Dabai degedi o kahage olou fei ke nimokou hehegiemou nalagai kuhę. Di tewe, ta e hehegili kome damaledo ta.

²⁵ Yesuha dabai sudo ilo kelene kou degegadiye, kenou si dabai tanou tanou olou fei e degegai keme oe kuguokou olou fei nalaga i debabe, dige kuguo sudo olou fei ke kiliya maga ile? Di sa sa olou feibe kuguo sudo ke magalebe timou mei degele, mou fegegulo.

T̄a-Bolofej-Mal̄a-Suluguadi-O Kediā Dabai Degele I

Tawale T̄a

Kuguo koŋume o Lukh̄a nal̄aj. T̄a-bolofej-mal̄a-suluguadi-o kediā dabai degele i kah̄a t̄a k̄e nal̄aj. Ē kuguo tane kōu nal̄aj. Kuguo k̄eme Yesuh̄a degei kah̄a t̄a, di *T̄a Uwo Bolofej Lukh̄a Nal̄aj*yodele ili.

Kuguo koŋume ē nal̄ama, o Tiofiluskōu nej. O k̄eme Juda o mei. Kuguo k̄e nal̄ama nej kah̄age dine o kediā dabai gehē gehē degele idi k̄e tawamabadomōu kuhe nal̄ama nej dala.

Kuguo koŋumah̄a t̄a sibigebe kōu gue: Duo Bolofejih̄a neleya k̄enōu t̄a-bolofej-mal̄a-suluguadi-o kediā sa sa o sas̄aj kediāmokōu Yesuh̄a t̄a hehegiemōu suluguei.

T̄a hiye 1 ile 12 k̄eme Pitah̄a dabai degei kah̄a t̄a. T̄a Hiye 13 ile 28 k̄eme Polh̄a dabai degei kah̄a t̄a. Sawisiei ilo kelegebe Luk ē Polh̄a sulu sesele siei.

Luk ēme medigo dabai degedi o s̄a degei. Kolosi 4:14 kokōu duguma.

Dabai kuguo koŋumah̄a t̄a sibige tanōu tanōu olōu feibe kuh̄e:

T̄a Hiye 1:1-8:3

Sa Jerusalemkōu ge, t̄a-bolofej-mal̄a-suluguadi-o kediā Yesuh̄a degei kah̄a t̄a k̄e hehegile i.

T̄a Hiye 8:4-12:25

Sa Judiabōu, sa Samariabōu keleya k̄e, t̄a-bolofej-mal̄a-suluguadi-o kediā Yesuh̄a degei kah̄a t̄a k̄e hehegiemōu suluguei.

T̄a Hiye 13:1-21:14

Polh̄a sa sa s̄udo keleya k̄e Yesuh̄a degei kah̄a t̄a k̄e hehegiemōu siei.

T̄a Hiye 21:15-26:32

Sa Judiakōu ge, o kediā Pol ē didīo degemamōu, t̄a sa i.

T̄a Hiye 27-28

Ami o kediā Pol sa Romkōu tolōu yai.

Sa Jerusalemkōu ge, t̄a-bolofej-mal̄a-suluguadi-o kediā Yesuh̄a degei kah̄a t̄a k̄e hehegile i

(T̄a Hiye 1:1-8:3)

Yesuh̄a Duo Bolofej tobōu ba hagualeyodema makai

¹ Mogo Tiofilus, t̄a dagado ā n̄amokōu nal̄ama nej kokōu be, Yesuh̄a degegai k̄ebōu, t̄a ē hehegiei k̄ebōu olōu fei nal̄aj.

² Yesuh̄a dabai degega haguabe demōu, Godih̄a ē hebenitōu mal̄a felei k̄eme ā kōu nal̄aj. Godih̄a ē mal̄a ili mei kelege, Yesuh̄a ē t̄a-bolofej-mal̄a-suluguadi-o, ē kōu makagai kediāmokōu tam̄a degemōu, Duo Bolofejih̄a neleya k̄e dīamokōu egei tobou.

³ Ē tolo ilemōu hagūa gehē dege dalali, dīamokōu tam̄a degemōu, ēme gehē dege dalayodemamōu hehegiemōu siei. Sawisiei olōu fei 40 kege dīabōu de dalali, Godih̄a o sas̄aj wolōu dalaleyode tobolōu delei.

⁴ Sawisiei ta, Yesuh̄a dīabōu de nal̄e nal̄a duwoli, egei kōu gue tobou, n̄i sa Jerusalem tōu fogōu dama. Ā n̄imokōu m̄a Ayeh̄a bi ta neleyodeiyode tobōu mōu du k̄e dia dalama.

⁵ Ē jonh̄age huēlikōu fafeleya degedi. K̄enōu si sawisiei hiyefej̄ tieli mei, n̄ime Duo Bolofejih̄a fafeleya degeleyode tobou.

⁶ Kegemōu, t̄a-bolofej-mal̄a-suluguadi-o kediā kefeguomōu, emokōu yodulo i, Hiye O, ifi n̄a di sa Israel hiyedo degemaba, di hiye o tah̄a di sa haba de wolōu dalale?

⁷ Ē sima tobou, k̄eme n̄i bi mei. Sawisiei k̄eme Aye Godi yoŋunōu makaiyode tobou.

⁸ K̄enōu si habage, Duo Bolofejih̄a migileba, n̄imokōu nel̄e hiyedo nejiba, n̄i m̄a t̄a sa Jerusalemōu, sa Judiabōu, sa Samariabōu olōu fei kokōu hehegiemaba, habage sa sa olōu fei k̄ene tefele hehegiemōu sulugaleyode tobou.

Yesu hebenitōu fogōu i

(Mak 16:19-20; Luk 24:50-53)

⁹ Yesuhā tā kē tobou mei degeimōu, o kediā dugube, Godihā neleye e malā foulugi, mabi tahā e gogumōu, diā e dugulo ili mei.

¹⁰ Fogōu imōu, diā agudiletōu baha tafalaguamōu, o bolōu ta toto tamā degemōu, diābōu de tefeleguei. O bolōu kēdilie yukueibe fō degele i dugulo i.

¹¹ Dillie tobou, Galili o diāma, nī kageimōu agudiletōu baha tafalagua? Ifi Yesube nī tōu fogōu mōu, Godihā hebenitōu malā i. Habagesi, nī e imōu dugu sagaj kēnōu tefele bohōlōu mā hagualeyode tobolōu i.

O kediā Judashā timōu moloūu o ta makai

¹² Kegemōu, tā-bolofej-malā-suluguadi-o kediā bitōu Oliv tōu fogōu, sa Jerusalemkōu bohōlōu mā yai. Ahu mei, hafeido.

¹³ Sa Jerusalemkōu fologamōu, fōu gou mosō dioūu duwoguadi kotōu fologai. O kediā, die hūbe olōu fei kuhe, Pita, Jon, Jems, Andru, Filip, Tomas, Bartolomyu, Matyu, Alfiushā dihi Jems, Saimon e hū tabe Selot, Jemshā dihi Judas.

¹⁴ O kediāme fī tanōu dege kefeguo duwoguali, dihō bagā tobolōu idi. Sasaj ilo kelebōu, Yesuhā e adiōu Mariabōu, e malā diābōu olōu feine, o kediābōu de duwoguali dihō bagā tobolōu idi.

¹⁵ Kelegebe, damaleyodei o sasaj olōu feibe 120 sagaj kege delei. Kegemōu, Pitahā duo kile haguā tafalali tobou,

¹⁶ mogo diāma, Judashā degei kahā tā, o Devithā Duo Bolofejhā neleya kē kōu tobou kēme Godihā kuguokōu nalaj dala.* Kegemōu, Judashā Yesu o kediāmokōu sesegumōu kuhe tolōu mā tā sa i kahā degemōu, tā Devithā toboubē damalēdo tamā degei kehe.

¹⁷ Judas ēme eibōu de kōu dalali, dabai tanōu degediyode tobou.

¹⁸ Kegemōu, Judashā midihō kasagaj milou kahā hebe kē sele malāmōu, asōu kolo ta mamōu. Asōu kolo kē mamōu kokōu ge ēme mihikōu fiyamōu, gua olōu fei tigile mugumōu, e tolo i.

¹⁹ Sa Jerusalem o kediā e degei tā kē dulomōu, die tae asōu kolo kahā hūbe Akeldamayodele idi. Hū kamahā e sibigebe Kafeibōu Sa.

²⁰ Kegemōu, Pitahā haba tobou, kē degei kēme Diē Fedi Kuguokōu be kōu gue nalaj dala,

Sa e tiadi kēme yoūu mōu kege dalale. Kelebe o ta daladayedei. *Buk Song 69:25*

Tabe kōu gue,
O tahā e timōu kē moūubane bolō.

Buk Song 109:8

²¹ Kegei kahā degemōu, di o ta makame. Hiye O Yesuhā dibōu de sumōu, o ilo dibōu de suluguei o kele ta makame.

²² Jonhā Yesu e fafeleya degei kelege haguabe demōu, Godihā e hebenitōu malā imōu dugu o kele ta makame. O kegei kamahā dibōu de dabai degeleba, Yesube tolo ilemōu haguā gehē degeiyode tobōu mōu sialeiyode tobou.

²³ Kegemōu, o kediā o bolōu ta maka degele i. O ta e hūbe Josep, e hū tabe Barsabasyodele idi. E hūnōu tabe Jastus. O tabe e hūbe Matias.

²⁴ O kediā o bolōu kege maka degemamōu, dihō bagā tobolōu i, Hiye O, o fī olōu feidobe nā tewe. Nā o koyo maka degeiya, nā eimokōu hegiyedele i.

²⁵ Judas ēme di dabai kē tōu fogōu, sa yoūu dalale sagaj kokōu fogōu i. O koyohā e timōu kē malāba, tā-bolofej-malā-siadi-o degele kē eimokōu hegiyedema dihō bagā tobolōu i.

²⁶ Dihō bagā tobōu mamōu, igi yalē iligi, Matiashā e hū tamā degeimōu duguomōu, ēme tā-bolofej-malā-siadi-o ta degemamōu, o kegele i 11 kege kediāmokōu geleguomōu, olōu feibe 12 kege degei.

2

Duo Bolofejhā migi

* 1:16 1:16 Buk Song 41:9

¹ Misiholo duwodi sawisie Pentikos* tōu mōu, damaleyodei o sasaj kediā kefeguo duwei.

² Duwoguali, agudiletōu ge uwo ta toto degeimōu dulo i. Uwo keme wi hiyedo uwo sa degei kahā moso diā duwogua kodu olōu fei tefei.

³ Uwo ke dulomōu dugube haba dou i sagaj kegei kahā o olōu fei tolōu hobogou dalamōu dugulo i.

⁴ Dou i sagaj ke dugumōu, Duo Bolofeiḥa diā tolōu hobogōu mōu, kelege diā tā daga daga taenōu yoma tobolōu i. Keme Duo Bolofeiḥa degeiyenōu diā tā daga daga ke kuhe tobolōu hobogou.

⁵ Kelegebe, sa sa tie o sasaj sūdo sa Jerusalemkōu kōu haguasie felega deleigui. O sasaj kediame die hutibe Juda, egei dudi o.

⁶ Uwo ke hagumōu dulomōu, sa sa o sasaj kediā kesigiemōu kefegulo i. Yobe, Yesukōu damaleyodele i o sasaj kediā die Galili tae tobolōu ili mei, kenōu si sa sa o sasaj dioḥu die taenōu tobolōu imōu dulo i.

⁷ Kege dulo kesigiemōu tobolōu i, tā koḥu tobolōu ili o olōu fei kediame Galili o sasajinōu.

⁸ Kageiye tā diā tobolōu ilibe, di diyōu di taenōu tobolōu imōu dulo iya?

⁹ Di koḥu hagua kefeguo dalagua o sasaj di sa sa hu olōu feibe Partia, Midia, Elam, Mesopotemia, Judia, Kapadosia, Pontus, Esia,

¹⁰ Frigia, Pamfilia, Isip. Di ilo kelebe sa Libia tie o, sa Sairini hafei dege dalaguadi o. Di o ilo kelebe sa Rom tie o.

¹¹ Di o ilo kelebe damaledo Juda o. Di o ilo kelebe Juda o kediā egei dudi o. Tō tibi sa Krit obōu, sa Arabia obōu, di olōu feibe Godihā dabai neledo dege degedi kahā tā ke diyōu di taenōu tobolōu imōu dulo ili kuhēyode tobolōu i.

¹² Diā dioḥu die tae tobolōu imōu dulo kesigiemōu, fi hiyedo mā imamōu, dioḥunōu tugulo tobolōu i, koḥume kejyedo tamā degeiya?

¹³ Kenōu si o ilo kelege susuga tobōu mōu iligi, o kediā tigi kolo huei gofoḥudo ke nai kahā degemōu, fi totōu degele iyode tobolōu i.

Pitahā egei tobou

¹⁴ Kegemōu, Pitahā tā-bolofei-malā-suluguadi-o 11 kege kediabōu de dogōu guo tafalali, o sasaj kediāmokōu tā neledo dege kōu gue tobou, mā mogo diāma, hutī Juda o nībōu, sa Jerusalem tie o nībōu olōu fei, tā a koḥu tobōu lamōu degeli koḥume nī olōu fei defejido duma. Nj koḥu dugulu kahā sibige keme nī tawayadomōu a tobōu ladi kuhē.

¹⁵ Njge wa, o koḥudiame tigi kolo huei gofoḥudo ke nāma fi totōu degele iliyade tawale ili. Kege meido. Kōu bōu gebe gusugudo dala. Gusugu kōu bōu ge obege tigi kolo huei gofoḥudo nāma fi totōu degele idiyo mei.

¹⁶ Koḥu degelibe, o Joelḥa kōu tobou sagaj kenōu tefele degeli. O habage-degele-duguo-tobōu di-o kahā tobou keme kuguokōu nalaj dala kuhē,

¹⁷ Godihā kōu gue tobou, uwage sawisie kelege, a mā Duo Bolofei tobōu ba mulō, o sasaj olōu fei tōu ba, nī o sisigobōu nī sasaj sisigobōu kediā mā tā, habage tamā degele kahā tā ke hehegie tobolōu ile. O gisiai kediā diḥo bohōlōu māba, tawale hobogolōu. Odo kediā tieimi dugulone, damaledo kenōu dugulo ile.

¹⁸ Damaledo, sawisie kelegebe, a mā Duo Bolofei tobōu ba mulō, mā dabai degele idi obōu, mā dabai degele idi sasajbōu kediā tōu ba, diā habage tamā degele ke tobolōu ile.

¹⁹ A degeiye, agudiletōu ge midihō geḥe geḥe ke tamā degegouba oe duguoba hiyedo kesigile ile. Haba asōu be koḥune a midihō geḥe geḥe hehegile. Kafeibōu, doubōu, dou dahajbōu de hiyedo tamā degeleyode tobou.

²⁰ Asone huliā degele, oguone duḥido kafei sagaj degele. Kegeibabe, Hiye Ohā haguale sawisiebe hafei degeli keḥe. Sawisie keme Hiye Ohā e nelebōu e hohobōu ke hegile sawisie.

²¹ Kegeba, o koyohā Hiye Ohā huḥa ke a dogōu guyedema diḥo bagā tobōu babe, o keme Godihā mamoloḥu.

Joel 2:28-32

* 2:1 2:1 'Ista' sawisie mei degeimōu, sawisie olōu fei 50 kege mei degeimōu be, Pentikos sawisie ke kuhe tōu di. Pentikos sawisie dagado kelege, Kelesuhā Duo Bolofei tobōu mōu migi.

²² Israel o diama, ni ma ta duma. Sa Nasaret o Yesu eme Godiha tobou mou hagua, niou ni dihle kokou midihogehge hehe ke milou gamou sumou ni duguomou hiyedo kesigile i keme ni olou fei kou tewe. Godiha nige o keme yoou tobou mou hagueidade tawamabadomou e kuhe degei.

²³ Godiha Yesube nimokou seseguloyodema fogou, habage degele ke e kou tewe. Kegemou, habage, Godiha Yesube nimokou sesegumou, nige Godiha ta dudiyo mei o kediamokou sesegumou, hebe fufuguomajkou ikeke degele imou, kuhe tolo i.

²⁴ Kenou si Godiha Yesu e todi kaha do degeli ke mou duguo fogou li mei, haguagimou gehe degei dala. Yobe, todi kahage eme ta tolou dalale sagai mei.

²⁵ Afu Devithane e degei ke kou gue tobou, Hiye Oha a hafei dege dalamou dugudi. E ma dobogouu delekou duwo kaha degemou, ame nelede dege dala kuhe. Gu e ta degediyo mei.

²⁶ Kegei degemou, ma fi be bolofeido, hohonou. A ta tobolou ne, hohogede tobolou. Ame Godiha amokou midihog bolodo degele ke dia dala.

²⁷ Nage a ta tou fogou ba, tofigiei sa kokou dalale mei. Na nou ne biyodema makai o bolodo keme widaimikou be ta tabale mei.

²⁸ Na amokou tofousogo tofousogo tofolou kaha midihog ke kou hegi. A nabou de dalaba, na degeiye a hohog hiyedo degeleyode tobou. *Buk Song 16:8-11*

²⁹ Mogo diama, a nimokou damaledo tobolou kuhe, di kou guai o Devit eme kege nalamamou tolo imou, oe e wida i. Widai keme ifi kou bou gene dibou de dala.

³⁰ Kenou si Devit eme habage-degele-duguo-tobou di-o kaha degemou, Godiha yoou e huya kenou makamamou kou gue tobou keme e kou tewe, Habage a ne huti o ta makamba, e hiye o dege nebe nou na sagai kege dalaleyode tobou. *Buk Song 132:11*

³¹ Devitha ke toboube, e Godiha habage degele ke kou duguomou, Godiha makai o Kelesube* hagua gehe degeleyodei. Godiha eme o tofigiei sa kokou ta dalaba duguo fogolou mei. Widaimikou ne ta tabale meiyode tobou.

³² O keme Yesu. O Yesu eme Godiha haguagimou, gehe degei dala. Ei olou fei eme kou dugulo i. Kegemou, eige ei dugulo i kaha ta ke tobolou idi.

³³ Eme hagua gehe degeimou, Godiha tobou mou hebenitou folomou, e Godiha dobogouu delekou duwoli, Duo Bolofei e Ayeha neleyode tobou ke moy. E Duo Bolofei malamou tobou mou migimou, ni Duo Bolofeiha dabai degeli ke duguomou dulo ili kuhe.

³⁴ Devit e Yesuha hebenitou felei sagai kenou tefele feli mei, kenou si e kou gue tobou, Hiye Oha ma Hiye Okou kou gue tobou, na ma dobogouu delekou duwoba ibe deba,

³⁵ a ne ho o kedia momumaba, ne abogouu hayedu kefeguloyodei. *Buk Song 110:1*

³⁶ Israel o diama, kegei degemou, ni defeido tawama. Yesu, ni hebe fufuguomajitou ikeke degele i keme Kelesu, Godiha makoumou, eme Hiye O degei, o sagai olou fei mamolouuyodei.

O sagai sudo fi bohoulou mou, fafeleya tofolou i

³⁷ O sagai kedia Pitaha ta ke dulomou kesigie gu e degemou, Pitabou e mogo diamokou bou de yodulo i, mogo diama, eibe kagele?

³⁸ Kegemou, Pitaha diamokou tobou, ni olou feido fi bohoulou ba, Yesu Kelesuha huya ke fafeleya tofolou ibasi, midihog kasagai, ni milou ga idi ke Godiha gebe meiyodemaba, e Duo Bolofei ne nimokou nele.

³⁹ Godiha Duo Bolofei neleyode tobou keme ni sisigo diamokou bou, o sagai olou fei, ahuya dalagua kediaamokou bou de nele. Damaledo, o sagai, di Hiye O Godiha yofumakou haguamabadomou haguissalamou degeli, o sagai kediaamokou be Godiha e Duo Bolofei neleyode tobou.

⁴⁰ Pitaha egei ilo kele tobou mou iligi, ta nelede dege kou gue tobou, niou tawaibou, nime o midihog kasagai milou ga idi kediahou de makeiye.

⁴¹ Ta ke tobou mou, o sagai sudo dulomou fafeleya tofolou i. Sawisie kelegebe, o sagai 3,000 sagai kege kedia Yesukou kou damaleyodei kediahou de geleguo sudo degei.

Damaleyodei o sagai kedia fi tanou dege delei

* 2:31 2:31 Kelesube Godiha di mamouuyadomou makai o.

⁴² Damaleyodei o sasaj kediā ta-bolofei-malā-suluguadi-o kediā hehegili ke dulomoū, diōusie yogo dogoū gumoū dogoū gumoū dele idi. Haba kefeguomoū be, nalē nalamoū, dihō бага toboloū idi.

⁴³ Godihanoū degeiye, e ta-bolofei-malā-suluguadi-o kediā midihō gehē gehē ke miloū ga idibe, o sasaj kediā dihīle kokoū miloū goumoū duguomoū kesigie guē degele idi.

⁴⁴ Damaleyodei o sasaj oloū feī kediage fī tanoū dege kefeguomoū, diōunoū bimaj̄ neimoū neimoū dele idi.

⁴⁵ Diā die asoū koloboū, die bimaj̄boū oloū feī ke tiga nemamoū be, sele ke mōumamoū, o bi mei oboū, nalē mei oboū kediamokoū file idi.

⁴⁶ Sawisiei oloū feibe, diā Godihā mosō kekaimidu fologa kefegulo idi. Haba die mosō tanoū tanoū yane nalē nalamoū suluguadi. Fimaj̄ tanoū dege, hiyedo hohoboloū nalē nalā idi.

⁴⁷ Diā Godihā hunoū hebele fogulo imoū be, o sasaj damaleyodili mei kediane diamokoū hohō degele idi. Sawisiei oloū feibe Hiye Ohā o sasaj ilo kele mamoūmoū be, o ebukoū damaleyodei kediaboū de geleguo sudo degedi.

3

O ta ibigidio tofigiei ke bolō degei

¹ Sawisiei oloū feī, Juda o kediā dihō бага toboū dibe, habi 3 klok kelege toboū di. Sawisiei ta Pitaboū Jonboū diliene dihō бага toboū lamoū, Godihā mosokoū yai.

² Dilie fologoumoū, o ilo kelege o ta, e ibigidio tofigiei ke hebele haguasiei. O keme e ibigidioibe e adioū hā tofigiei kegei kuhe malā feleī. Sawisiei oloū feibe, o kediā o ke hebema haguasiemoū, Godihā mosō kahā kekai adi ta kokoū dogogulo idi. Adi kahā hūbe Neboū do Adiyodele idi. O sasaj Godihā mosō kekaimidu fologoumoū be, e sele hawaga duwodi.

³ E Pitaboū Jonboū dilie Godihā mosokoū fologoumoū duguomoū, e diliemokoū sele ta neyadomoū hawai.

⁴ Pita dilie Jon dilie emokoū hiligedo masemamoū, Pitahā tobou, nā elemokoū dugu.

⁵ Dilie emokoū sele ta neleyademoū e diliemokoū masele duwei.

⁶ Kenoū si Pitahā tobou, āme seleboū mei. Bi ā dala keme namokoū nelamoū. Nasaret o Yesu Kelesuhā huya ke nā haguama iyede tobou.

⁷ Kege toboū mamoū, Pitahā o kahā dobogōū delekoū toloū haguagimoū, kelegenoū ibigidio tofigiei o ke bolō degei.

⁸ E foguo folo fiya tofogoū moū tofoū tofoū i. Diōufēī Godihā mosō kekaimidu fologai. E hoboū ga sulugi, Godihā hunoū hebele foguo, hohoboloū moū hoboū ga siei.

⁹ O sasaj kediā dugube, eme sulugi, Godihā hū hebele fogoumoū dugulo i.

¹⁰ Diā e midihō duguo tawale i, eme Neboū do Adi kokoū duwoli, sele hawagadi odadele i. Eme bolō degei duguomoū, diā kesigie, fī mei degele i.

Pitahā Godihā mosōdu egei tobou

¹¹ Sa ke tie o sasaj kediage ke degei ke dulomoū, kesigie, Godihā mosokoū foukua ya, kefegudi mosō, diā Solomonhā mosoyodele idi kokoū fologa dugube, hawagadi o kahā Pitaboū Jonboū dilie toloū mā tafalamoū dugu.

¹² Pitahā diā haguasiemoū duguomoū, diamokoū tobou, Israel o diama, kageimoū nī kōū duguo kesigile iya? Kageimoū, nī elemokoū masele iya? Nī tawalibe, ele nelēyenoū degeiye o kōū koū gue haguama sulu, he, elebe Godihā dihīle bologuado daladi kahā o kōū kuhe haguama suluyode tawale ili? Kege mei.

¹³ Keme Godihā nelēya kenoū Yesuhā degei. Di koū guai o Abrahamboū Aisakboū Jekopboū die Godihanoū si e dabai degedi o Yesukoū be hū hiyedo koū neī. O kenoū be nī ho o kediamokoū seseguomoū, Pailatkoū woyede toboloū i. Kenoū si Pailathage toū fogoū ba yōū ileyodeiye, haba nīge kegelebe dafamoū, toū fogoū dayede toboloū i.

¹⁴ Eme Godihale, Midihō Doudo kenoū Degedi O. Kenoū si, nīge eme dafamoū, Pailatkoū o wodi o ta ke toū fogoū ba, nimokoū haguayede toboloū i.

¹⁵ O fī nēdi o eme nī wala imoū tolo i. Kenoū si Godihā eme widaikoū haguagimoū, haguā gehē degeimoū ele duguomoū kuhe toboloū ili.

¹⁶ Yesukôu damaleyodei kahanôu, o kasagaj, nî kôu dugudi tewe kaha ibigidio ke kuhe nele degei dala. Nî o keme Yesuha huya ke damaleyodema, bolô degeimôu dugulo ili kuheyode tobou.

¹⁷ Mogo diama, a tawali, nî Yesu woumôu tolo ibe, nî defej ta tawale ili mei. Nebe, nî hiye o kediâne kenôu tefei.

¹⁸ Kenôu si habage-degele-duguo-tobou di-o kedia Godiha o makai Kelesube do duguloyode tobolou ibe, dia nî degele i ke tobolou i. Kegemou, die ta keme olou fei damaledo tama degeiyodei.

¹⁹ Kegei kaha degemou, nî fi boholou ba, Godikou damaleyodema. Kegeibasi, Godiha nî midihô kasagaj milou di kaha hebe keme togule mugulo.

²⁰ Damaledo, nî fi bohou babe, Hiye Oha degeiye nî misiholo duwolo. Kegeibasi, Godiha yofu makai o Kelesu tobou ba hagua nî dogou gulo. O a tobolou keme Yesu.

²¹ Ifibe, eme hebenitou dalali, Godiha bimaj olou fei gehe degeleyode tobou ke dia dala. Godiha afudo ta keme yofu e habage-degele-duguo-tobou di-o kediâmokou kôu tobou mou dulomou tobolou iyode tobou.

²² Moseshane kou gue kou tobou,

Nî Hiye O Godiha o ta makalebe, e nî o habage haguale ta makale. O keme nebe anou tefei, habage-degele-duguo-tobou di-o degele. Ta e tobou babe, nige defejdo duloba sesegama.

²³ Habage-degele-duguo-tobou di-o ke haguba, o koyoha e ta ke ta du ho fogou babe, o keme Godiha sosou o kediâbou de ta tofousogo dalale meiyode tobou. *Lo 18:15, 18-19*

²⁴ Habage-degele-duguo-tobou di-o olou fei kedia kofu tama degei keme kou tobolou i. Yomogoube, o Samuelha tobou mou haguabe demou, o ilo kele tanou tanou tobou mou haguasiebe demou, ifine kuheyode tobou.

²⁵ Nîme habage-degele-duguo-tobou di-o kedia sosou degei. Afudo, Godihage nî kou guai o kediâmokou ebou de mogo degedi midihô ke e milolou yodema hegibe, e Abrahamkou kou gue tobou,

Nê habage haguale o kaha degeiyege, Godiha sa sa o sasaj olou fei kediâmokou midihô bolofej hehegileyode tobou. *Stat 22:18*

²⁶ Damaledo, Godiha e dabai degedi o ke haguagie tobou mou, nimokou bukou hagua felej, midihô bolofej ke hehegieiba, nî tanou tanou midihô kasagaj ke tou fofou guemabadomou.

4

Hiye o kedia Pitabou Jonbou didio mugulo i

¹ Pita dilie Jon dilie o sasaj kediâmokou ta tobolou imou, mogou du dalaguadi o kediâbou, Godiha mosô dia daladi hiye obou, Sadyusi* o kediâbou de haguasiei.

² O kedia gofofu degele i, dilie o sasaj kediâmokou tobou mou iligi, Yesu e tolo ilemou hagua gehe degei kaha degemou, tofigile i o sasaj kediâne hagua gehe degele ileyode tobou mou dulomou dia gofofu degele i.

³ Dia dilie tolou mou, ta salamou degei, sa nugumou, idiba kege ta saleyodemamou, didignou mugulo i.

⁴ Kenou si, o sasaj sudo egei ke dulomou, damaleyodele i. Ebele damaleyodeibou, ebukou damaleyodeibou geleguo olou feibe folodo, 5,000 sagaj kege.

Hiye o kedia Pitabou Jonbou kansole o kedia dihile kokou ta sa i

⁵ Sabiyomou, Juda hiye o kediâbou, haba odo odobou, Moseshâ kuolou yo dulo i obou kedia sa Jerusalemkou kefegulo i.

⁶ Mogou du daladi hiye o Anashou, o Kaiafasbou, o Jonbou, o Aleksanderbou, haba mogou du dalaguadi hiye o ilo kediâbou de kefegulo i. Mogou du daladi hiye o kediâne sosou tanou fei.

⁷ O kedia kefeguomou, dilie tefegiemou, kou gue yodulo i, nele dabai kofu degeibe, o koyoha neleya ke degelou? Koyoha huya ke degelou de yodulo i?

* **4:1 4:1** Sadyusibe sa hu mei, egei hu ta sa degei. Sadyusi o kediage o tofigiei kediâne ta hagua gehe degele meiyade tawale idi.

⁸ Kegemōu, Pita e Duo Bolofeiḥa tōu mōu, o kediamokōu tobou, Israel hiye o diama, odo odo diama,

⁹ ele o ibigidio kasagai ke dogou gu kaha degemou, ni ele kuhe ta solu. Ni o ke kage degeiye bolō degei domou tawalamou degele ili.

¹⁰ Kegei kaha degemou, nibou Israel obou, ni olou fei kojūnou tawama, sa Nasaret o Yesu Kelesu, ni hebe fufuguomaiḥa ikoke degeimou, Godiha haguagimou gehe degei o kaha, e huya kenou o ibigidio kasagai ke kuhe bolō dege tafalamou ni dugulo ili kuhe.

¹¹ Yesuha degei keme o taha Godiha kuguokou kou gue nalai,

Mouti, moso togodi o ni dugube kasagai degeimou igile filei keme e haba meleya mouti fogou. *Buk Song 118:22*

¹² O taha di mamoloḥu sagai ta dala mei. Yesuha huya kenou si o sasai di bolofei dege dalale. Enou si Godiha di mamouyadamou makaiyode tobou.

¹³ Pitaha ta tobou mōu be, hiye o kediage fi hiyedo ma i. Dia kou tewe, Pita dilie Jon diliebe sokou lou hiyedo duwegueli mei, mōu yoḥuwa o. Kenou si dia dugube diliebe gue degeiyo mei, ta dilie tobolou be neleḍo. Kegeimou, diage diliebe Yesubou de kou deleyode tawale i.

¹⁴ O e ibigidio bolofei degei keme diliebou de tafalamou duguomou, diliemokou ta ta sima tobou li mei.

¹⁵ Kegemou, hiye o kedia diliemokou kansole kedia moso ke tou fogou mugua, mihikou tafalaguamabeedemou, dilie muguomou, dioḥunou tugulo tobolou i.

¹⁶ Di o bolou keme kage degele? Midihō gehe, dilie milou keme sa Jerusalem tie o sasai olou fei kou tawale i. Dige ta gale sagai mei.

¹⁷ Kegei kaha degemou, di o bolou kediliemokou be o kaha huya ke hobou ta ta tobou damabeedeme. Kegeligi, ta koḥu sa sa o sasai olou fei tefele duye.

¹⁸ Hiye o kedia dioḥunou tugulo tobou ma mei degemou, dilie haguismou, felegomou, nele Yesuha huya ke hobou ta tobolou ba hehegedamabeede tobolou i.

¹⁹ Kenou si Pita dilie Jon dilie die ta simamou, kou gue tobolou i, Godiha dihiḥe kokou be, midihō kage degeibasi doudo? Elege ni ta sesele, ha, Godiha ta sesele ke doudo? Njou nou file duguma.

²⁰ Kenou si ele ta koḥu tobolou be ta fogolou mei. Ele dihoḣe dugu kebou kihioḣye du kebou de ele hehegielamou yode tobolou i.

²¹ Kegemou, kansole kedia diliemokou ta neleḍo dege tobolou ima, diliebe fogou imabeedele i. Yobe, o sasai olou fei kedia ke degei ke kou duguomou, Godiha hu hebele fogulo i kaha degemou, hiye o kedia diliemokou hebe kasagai nelebe gue degele i.

²² Yobe, midihō gehe ke milouye bologuomou bolō degei o kaha e sadebe olou feibe 40 kege gabama i.

Damaleyodei o sasai kedia egei tobou di kaha nele ke moloḥuyodemā diho baḣa tobolou i

²³ Kansole o kedia Pitabou Jonbou dilie tou fogou mōu, dilie bohoulou ma, dilie mogo diamokou fogou yai. Ya fologamou, ta olou fei mogou du dalaguadi hiye obou, odo odobou kedia diliemokou tobolou i ke, diliene dilie mogo diamokou tobolou i.

²⁴ Dilie mogo dia ta ke dulomou, fi tanou dege, Godikou kou gue diho baḣa tobolou i, ei Wolou Daladi Hiye O, nāme agudiobou mihibou to dawalabou, bimaḣi olou fei du dala koḥu milou gai o.

²⁵ Afudo, na kou tobou mōu Duo Bolofeiḥa neleya ke, ei kou guai o, ne dabai degedi o Devitha kou gue tobou,

Kagemou sa sa o olou fei gofoḥu degele iya? Kagemou o sasai kedia midihō kasagai milou lamou tugulo tobolou iya?

²⁶ Sa sa olou fei dia daladi o kedia biyalamou doususulo ili. Hiye o kedia kefeguomou, Hiye O Godibou, e makai o Kelesubou de huyafei degemebeede tobolou ili. *Buk Song 2:1-2*

²⁷ Damaleḍo, ei sa kuokou be, Herotbou, Pontius Pailatbou, haba sa ta o ilo kelebou, Israel o kedibou de kefeguomou, ne dabai degedi o Yesu, noḥu ne dabai degeyadamou makai ke huyafei degele ileyodema tugulo tobolou i.

²⁸ O kediā ke degeibe, ne neleyenōu nā kōu degeleyode tobou sagai kenōu kuhe degele i.*

²⁹ Hiye O, nā dugu, o kediā eimokōu tae biyamōu tobolōu ili. Kenōu si nā ne dabai degedi o ei dogōu guba, ei ne tã kuhe tobōu mōu suluguale, ei ta guē degele ile mei.

³⁰ Nā do o kediāmokōu ne dogogōu dogoguoba bologua. Haba o sagai kediā dihile kokōu be, ne dabai degedi o Yesuhā huya ke midihō gehe gehe ke milōu ba, diā olōu fei duguoba kesigile ileyodema dihō baga tobolōu i.

³¹ Damaleyodei o sagai kediā dihō baga tobōu ma mei degeimōu, mosō duwo ke ffigimōu dugulo i. Mosō duwo ke ffigile dalamōu, Duo Bolofeiḥā diā tolōu hobogōu mōu, diā Godihā tã yomogōu tobolōu i. Diā ta guē degele ili mei, hilgedo egei tobolōu i.

Damaleyodei o sagai olōu fei kediā dioūsie yogo dogōu gumōu dogōu gumōu dele idi

³² Yesukōu damaleyodei o sagai olōu fei kediā mogo tanōu degemōu, die fimaine tanōu fei degele i. Die bimaiḥe mā bidoyodele idiyo mei, dioūsie yogokōu neimōu neimōu dele idi.

³³ Tã-bolofei-malã-suluguadi-o kediā egei neḷedo dege tobōu mōu sulugualibe, ei Hiye O Yesube tolo ilemōu haguā gehe degeimōu duguomōu, ei kuhe hehegiemōu suluguayode tobolōu idi. Hehegiemōu suluguamōu, Godihā damaleyodei o sagai olōu fei kediā habaguguei.

³⁴ Diā naleḷbōu, bimaiḥbōu ta mei degediyo mei. Yobe, die o tahā asōu kolo sagai, mosō sagai kegei ta dalamōu be, o kahā ke tiga sele malāmōu ile,

³⁵ tã-bolofei-malã-suluguadi-o kediāmokōu neimōu, o kediage damaleyodei o bibōu naleḷbōu mei kediāmokōu file idi.

³⁶ Kegeimōu, o ta delei, e huḃe Josep. Tã-bolofei-malã-suluguadi-o kediā e hu tã tibe Barnabasyodei. Hu kahā sibigebe Dedeḥ Sagidi O. O keme e hutibe Livai. E sabe tō tibi sa Saiprus.

³⁷ O kahā e asōu kolo ta tiga sele malã ile, tã-bolofei-malã-suluguadi-o kediāmokōu nei.

5

Ananias dilie Safaira dilie Godi ogōu galamōu degele i

¹ O ta delei, e huḃe Ananias. E sasaiḥā huḃe Safaira. Diliene dilie asōu kolo ta tiga sele malã i.

² Sele ke malāmōu, ilo keke Ananiasḥā yoū e bi degeleyodema, mogogōu dogogu. E sasaiḥage ke degeibe kōu tewe. Sele ilo keke mogogōu dogoguomōu, ilo kenōu malã ile, tã-bolofei-malã-suluguadi-o kediāmokōu folo nei.

³ Kegeimōu, Pitahā tobou, Ananias, nā kageimōu Tamahā ne duledu dabai degeiya? Nā ne asōu kolo tigei sele ilo kelebe noū mogogōu dogoguo fogōu mōu, name Duo Bolofei ogōu galamōu degeli.

⁴ Ne asōu kolobe tiga sele mōu li mei kelegebe, noū ne asōu kolo. Asōu kolo dowo sele kene noū ne sele. Kageimōu nā sele ilo ke mogogōu mōu, eimokōu sele olōu fei neliyode tobōu ya? Nā o einōu ogōu gouyo mei, nā Godine ogōu goluyode tobou.

⁵ Ananias e tã ke dulomōu, tolo fiyei. O sagai kediā tã uwo ke dulomōu, guē hiyedo degele i.

⁶ Kegemōu, o gisiai kediā haguasiemōu, e tōu ke yukueiye tigama, hebema yamōu wida i.

⁷ Asō dihō kamadia sagai kege mei degeimōu, kelege Ananiasḥā e sagai hagua felei. E mahā tolo i keme e ta tawali mei.

⁸ Pitahā emokōu tobou, nā dugu, nele asōu kolo dowo sele moḃbe koūnōu fei? Sagai kahā tobou, damaleḷdo, nā tobolōu be doḃdoyode tobou.

⁹ Pitahā haba tobou, kageimōu, nele Hiye Ohā Duo Bolofei ogōu gamebeedema ogōu ga ilou? Nā du, ne mā wida i o kediame haguasie, adikōu feleḡaladido. Haba nane hebema yaleyode tobou.

¹⁰ Pitahā tã ke tobolōu kelegenōu ene Pitahā abogōu hafei dege keke tolo fiyei. Tolo imōu, o gisiai kediā haguasie felegamōu dugu, sagai kene tei tilamōu duguomōu, e tōu kene hebema yamōu, e mā wida hafei keke wida i.

* 4:28 4:28 Kenōu si o kediā dioūnōu tawaga degele iliyade tawale i.

11 Kegemōu, damaleyodei o sasaj kediabōu, haba o sasaj ilo, ta uwo ke dulo i kediabōu olōu fei guē hiyedo degele i.

Midiho gehe gehe tama degeimōu dugulo i

12 Ta-bolofei-mala-suluguadi-o kedia o sasaj kedia dihile kokou midiho gehe gehe ke milou goumou duguomou hiyedo kesigile i. Damaleyodele i kediame mogo tanou degemou, kefegudi moso, Solomonha mosoyodele idi kokou fologamou kefegulo idi.

13 O sasaj damaleyodili mei kediage damaleyodei o sasaj kediakokou hohobolou idiye, kenou si diabou de kefegulo idiyo mei, dia guē degele idi.

14 Kenou si o sasaj sudo Hiye Okou damaleyodemamou o ebukou damaleyodei kediabou de geleguomou, olou fei sudo degei.

15 Kegei kaha degemou, o sasaj kedia do o mouma haguasiemou, a Pitaha ileya kaha feya ke fafai tageya dogogule i. Yobe, Pitaha haguba, e taye kaha do o ilo kediakokou diou guyadomou degele i.

16 O sasaj, sa Jerusalem hafei dege tie kediame do o sasajbou, duo kasagaye tolu i o sasajbou de mouma haguasie dogogueimou, olou fei bologuomou bolu degele i.

Esol o kaha ta-bolofei-mala-suluguadi-o kedia dogou gumou, didio moso ke tou fogou fogou yai

17 Kegemou, ta-bolofei-mala-suluguadi-o kedia dabai degeimou, mogou du daladi hiye obou, e mogo Sadyusi o kediabou de duguomou, gofou degemou, kona degele i.

18 Gofou degemou, ta-bolofei-mala-suluguadi-o kediame tou gama, didio degeimou, midiho kasagaj degele idi o kediabou de deleigui.

19 Kenou si huliame Hiye Oha esol o taha hagua, didio moso a sougou mou, dioufeji tamakou muguamou tobou,

20 ni ya, Godiha moso kekaimidu fologaba, o sasaj kediakokou fi gehe koumaha midiho kou dugulu kou olou fei hehegie tobou mabeede tobou.

21 Esol o kaha kege tobou mou, dia dulo i. Sabiyomou dia ya, Godiha moso kekaimidu fologa, o sasaj kediakokou yomogou hehegie tobolou i.

Kegemou, mogou du daladi hiye oha e mogo diabou de haguasie kefegulo i. Kefeguomou, hiye o kediage kansole o kediabou, Israel odo odo kediabou olou fei haguismou, haguasie kefegulo i. Olou fei kefeguomou, die dabai degedi o kedia tobou mou, didio mosokou yai, ta-bolofei-mala-suluguadi-o kedia wou ma haguasiemabodomou.

22 Kenou si dabai degedi o kedia didio mosokou fologamou dugube, diame didio mosou mei dugu. Mei duguomou, bohoulou ma haguasiemou, hiye o kediakokou kou gue tobou,

23 ei dugube, didio moso a tefeibe hilgedo tefegu dugu. Adi dia dalaguadi one kou tafalaguamou dugu. Kenou si ei a tefei soloumou dugube, didio o olou feibe mei duguyode tobolou i.

24 Godiha moso dia daladi hiye obou, mogou du dalaguadi hiye obou kedia ta ke dulomou, fi hiyedo ma imamou tobou, o kediame kage kama fosigelou?

25 Fima imou, o taha hagua, hiye o kediakokou kou gue tobou, duma, o ni didio masai kediame kou bou gebe Godiha moso kekaimidu tafalaguali, Godiha ta o sasaj kediakokou hehegie tobolou iliyode tobou.

26 Ta ke dulomou, Godiha moso dia daladi hiye obou, e dabai degele idi obou kedia yamou, ta-bolofei-mala-suluguadi-o kedia wou ma haguasie. Kenou si hiye o kediage dia ta makolo ili mei. Yobe, dia o sasaj kediakokou guē degele i, o sasaj kedia dia igiye wala iye domou.

Ta-bolofei-mala-suluguadi-o kedia kansole kediakokou ta tobolou be ta guē degele ili mei

27 Godiha moso dia dalaguadi o kedia ta-bolofei-mala-suluguadi-o kedia wou ma haguasie, kansole kedia dihile kokou tofou giesama fogou mou, mogou du daladi hiye oha kediakokou kou gue tobou,

²⁸ eige n̄imokōu o kaḥa h̄uya hobōu hehegie tobōu damabeedema kōu kuolōu mā i. Kenōu si n̄i ta dulo ili mei, sa Jerusalem kōu lebe n̄i t̄a k̄eme olōu fei kōu tefei. N̄i eimokōu o k̄e woumōu tolo i kaḥa hebe kasagai k̄e nelamōu degeli kuḥe.

²⁹ Kenōu si Pitabōu diā sima kōu gue tobou, eige Godihā t̄a kenōu sesele, o tahā t̄a ta sesele meiyode tobou.

³⁰ N̄ige Yesube hebe fufuguomai kōu ikeke degeimōu kōu tolo iye, kenōu si di kōu guai o kediā Godihā e haguagimōu haguā gehē degei.

³¹ Eme Godihā malā hebenitōu folomōu, Godihā dobogoṽu dele kōu dogogumōu duwo. Yobe, eme Hiye Ohā Dihī, e dimokōu a hegieba, di mamōu lamōu. E Israel o di dogōu guo dala, di f̄i bohōu ba, midihō kasagai, di milōu ga idi k̄e Godihā gebe meiyodeyadomōu.

³² Eige Godihā degeli olōu fei k̄e kōu duguomōu kuhe tobolōu ili. Duo Bolofei, Godihā e t̄a dulo idi o sasaj̄ kediāmokōu nei, ene k̄e kōu duguomōu tobolōu dalayode tobou.

Kansole o Gamalielhā t̄a-bolofei-malā-suluguadi-o kediāmokōu hebe kasagai ta nedamebeede tobou

³³ Kansole o kediā Pitahā t̄a k̄e dulomōu gofoṽu degemōu, t̄a-bolofei-malā-suluguadi-o kediāme wouba tofigileyode tobolōu i.

³⁴ Kenōu si kansole o ta, eme Farisi* o, e h̄ube Gamaliel, Moseshā kuolōu yo du o. O sasaj̄ olōu fei e h̄u hebele fogulo idi. O kaḥa haguamōu tobou, didiō o kediā mosō tōu fogōu mulō, mih̄ikōu baha tafalamabeede tobou.

³⁵ Mih̄ikōu muguomōu, Gamalielhā kansole o ilo kediāmokōu kōu gue tobou, Israel o diāma, n̄i o kediāmokōu hebe kasagai nelababe, n̄i defeido fimamaba hobōu yode tobou.

³⁶ N̄i tewe, sadebe s̄udo mei degeli mei, kelege o Teudas e hagua, ame hiye o, anōu be h̄ubōu yode tobou. Kege tobōu mōu, o 400 sagaj̄ kege kediā emokōu damaleyodele i. Kenōu si o tae e woumōu tolo i. Tolo imōu, o emokōu damaleyodele i kediāne kama fosigei. Dabai e degelamōu degeibe, mōu mei degei.

³⁷ Habage kelege, gamani o kediā o sasaj̄ h̄u soloṽu imōu, Galili o Judas e haguā tobōu mōu, o sasaj̄ kediā e t̄a dulo sesele i. Diā e sesele ya biyama, gamani o kediā igile mugulamōu degele i. Kenōu si o k̄ene o tae woumōu tolo i. O emokōu damaleyodele i o kediāne kama fosigei.

³⁸ Kegei kaḥa degemōu, a ifi n̄imokōu tobolōu kuḥe, n̄i o koṽjudiāme tōu fogōu ba fogōu imabeedili. Yobe, diā dabai k̄e degelibe dioṽu die fiyenōu degeibabe, dabai k̄eme ile kasagai degele.

³⁹ Kenōu si dabai k̄eme Godi yoṽu tobōu mōu degeli debabe, n̄ige diāme ta akogulo sagaj̄ mei. Kegelige, n̄i Godikōu biya iye.

Gamalielhā t̄a k̄e tobōu mōu, kansole o kediā k̄e dulomōu,

⁴⁰ t̄a-bolofei-malā-suluguadi-o kediā haguismōu, haguaisiemōu, dofōu ye wala i. Dofōu ye wala imamōu, kuolōu mā i, n̄i Yesuhā h̄uya k̄e hehegie tobōu damabeedema, tōu fofōu gueimōu, diā fogōu yai.

⁴¹ T̄a-bolofei-malā-suluguadi-o kediā kansole kediā mosō k̄e tōu fogōu fogōu yamōu hohō degele i. Yobe, Godihage kōu tawai, diāme Yesuhā dowoye hagi malāba, nelēdo dege tafalagualebe tefeidadei.

⁴² Sawisiei olōu fei, diā Godihā t̄a hehegile idibe, Godihā mosō kekaimidu fologa hehegile idi. Haba ya, o sasaj̄ kediā mosō tanōu tanōu yane t̄a uwo bolofei k̄e tobōu mōu suluguadi. Diā hehegile idi ta fogōu le ili mei, Yesu eme Godihā makai o Kelesuyode tobolōu mōu hehegile idi.

6

Damaleyodei o kediā o olōu fei dioyosi kege maka degei, t̄a-bolofei-malā-suluguadi-o kediā dogōu gumabadomōu

¹ Kelegebe, Yesuhā dabai degedi o kediāme s̄udo degei. Diā olōu feibe o h̄uti Juda oye, kenōu si o ilo kelege Grik t̄e tobolōu idi, haba ilo kelege Hibru t̄e* tobolōu idi. Kegemōu, o Grik t̄e tobolōu idi o kediage o Hibru t̄e tobolōu idi o kediāmokōu be

* 5:34 5:34 Farisi h̄ube sa h̄u mei, egei h̄u ta s̄a degei. Farisi o kediā tawai, o tofigiei kediāme haguā, gehē degele ilidade tawale i. * 6:1 6:1 T̄a Hibru sagaj̄, t̄a Aram sagaj̄ kegei tobolōu idi.

dafamōu kōu gue tobolōu i, nige nalē mei o kediamē kōu dogōu gulo idiye, kenōu si ei kuei sobōu kediamē nige ta dogōu gulo idiyo mei.

² Kegei kaha degemōu, ta-bolofei-mala-suluguadi-o olōu fei 12 kege kedia Yesuha dabai degedi o olōu fei haguismōu, haguasieimōu, diamokōu tobou, eibe Godiha ta hehegedi ke fogōu ba, nalē fidi dabai ke degeibabe, dōdo mei.

³ Mogo diama, ni o dioyosi kege ni dala duo kile kama. O koyobe o sasai dihi ke kokōu dōdo o, Duo Bolofeiha e tōu mōu, e tawagai dōdo dala, o kegele i kedianōu nalē fidi dabai ke degemabeedema maka degema.

⁴ Eiyōu ge sawisie olōu fei diho бага tobolōu ba, Godiha ta hehegielamōu yode tobou.

⁵ Damaleyodei o sasai kedia ta ke dulomōu, hohobolōu i. O dioyosi kege makamaibe, dia o Stivenbukōu makamaj. Eme nelēdo dege damaleyodei o, Duo Bolofeiha e tou dala. Tabe o Filipbōu, o Prokorusbōu, o Nikanorbōu, o Timonbōu, o Parmenasbōu, o Nikolasbōu. O Nikolas e sabe Antiok. O keme Juda o meiyē, kenōu si eme Juda o kedia egei dudi o.

⁶ O kediamē damaleyodei o sasai kedia ta-bolofei-mala-suluguadi-o kediamokōu wōu ma youmōu, dia die widiletōu dobogōu dogoguomōu, diho бага tobolōu i, o kediamē nalē file dabai ke degemabadomōu.

⁷ Kegemōu, Godiha tabe sa Jerusalem kilebe olōu fei tefei. Sa ke tie o sasai sūdo Yesuha dabai degedi o degele hobogōu mōu, olōu fei sūdo degei. Mogōu du daladi o sūdo kediane Godiha ta dulomōu, damaleyodele i.

Juda o kedia o Stiven ta sa i

⁸ O Stiven eme Godiha habagugueguo, nelē neimōu, o sasai dihi ke kokōu midihō gehe gehe ke milōu gōumōu dugo kesigile i.

⁹ Kenōu si o ilo kedia haguasieimōu, emokōu tae biya i. O kediamē afu fisimōu dabai degedi ke tōu fogōu mōu, bologuado dalaguali, dioJunōu diesofei egei gehe dudi. O kediamē Juda oye, kenōu si die sa hiyedobe sa Sairinibōu sa Aleksandriabōu. Haba ilo kelebe sa Silisia duo kile sa sabōu, haba sa Esia duo kile sa sabōu kele tie o.

¹⁰ O kedia Stivenkōu tae biya imōu, Duo Bolofeiha degeiye, Stiven e tawagai dōdo kaha degeimōu, o kedia eme gabali mei.

¹¹ Kegemōu, dia o ilo kediamokōu amafei wōmogōu mōu, nige kōu gue tobōu mabeedei, eige Stivenhage Mosesbōu Godibōu dilie huyafei degelamōu tobōu mōu dulo iyodemabeede tobolōu i.

¹² O ilo kedia ta ke dulomōu, Stivenha degeli mei ke o sasai kediamokōu ogōu ga tobolōu i. Haba odo odobōu, Mosesha kuolōu yo dulo i obōu kediane ogōu gai ta ke dulomōu, gofoū degemōu, e tolōu mamōu, kansole o kediamokōu tolōu ya fologai.

¹³ E tolōu fologamōu, dia o ilo kele makamamōu, ta sai kokōu ge e degeli mei ke tae ogōu ganōu tobōu mabeedele i. Ta ke dulomōu, o kedia kōu gue tobou, sawisie olōu fei ei dudibe, o kaha Godiha mosōbōu, Mosesha kuolōu tabōu kokōu bōu basia tobōu mōu dulo idiyode tobolōu i.

¹⁴ Damalēdo, eige e sa Nasaret o Yesuhage Godiha mosō koū makomaba, haba Mosesha kuolōu ta dimokōu nei kene igile muguoba, ta gehe ke hehegileyode tobōu mōu dulo i.

¹⁵ Ogōu gai ta ke tobōu mōu, kansole o olōu fei kele duwogua kedia emokōu masele iligi dugube, e midihōbe hohō hiyedo, esol o midihō sagai degeimōu dugulo i.

7

Stivenha kansole o kediamokōu egei tobou

¹ Kegemōu, mogōu du daladi hiye oha Stivenkōu yodu, o kedia ta koū tobolōu ilibe de damalē, ha gulokou?

² Stivenha tobou,* mogo diama, aye diama, ni duma. Afu kelege, di kōu guai o Abraham e sa Mesopotemiakōu duwei, sa Harankōu ili mei, you kelegebe, Godi, e hohōbōu e nelēbōu hiyedo, e hagua tamā degemamōu,

* 7:2 7:2 Ta sasado (7:2-53) Stivenha koū tobou keme 'Stat' kuguobōu, 'Kisim Bek' kuguobōu kele dagado nalagai dala.

³ Abrahamkōu kōu gue tobou,

Nā ne sabōu ne hutibōu de tōu fogōu ba, sa a namokōu hegile kokōu fogōu iyede tobou.

Stat 12:1

⁴ Kegemōu, Abrahamhā sa Kaldia* o sasaj kedia tōu fogōu mōu, e aye dilie sa Harankōu fogōu yai. Fologa dalaguali, e aye tolo imōu, Godihā haguayede tobōu mōu, e hagua, sa nī dalagua kuokōu felej.

⁵ Felejimōu, Godihā emokōu asōu kolo ta ka nelj mei, eme asōu kolo meido. Kenōu si Godihā sa koŋume olōu fejido emokōu neleyodema makamamōu kōu gue tobou,

A sa koŋume nabōu, ne sosōu bōu, ne habage haguā ilebōu nimokōu nejba, nī sa kuokōu haguasie tofolōu ileyode tobou. *Stat 17:8*

Abraham eme dihi mei kelege, Godihā tā ke kuhe tobou.

⁶ Godihā Abrahamkōu be kōu gue tobou,

Ne sosōu, ne habage haguā ile kedia me asōu sabekōu ya dalaguali, fisiba dabai degele ile. Fisiba dabai degele iba, sa obōu kedia diā makomōu iligi, sadebe olōu fej 400 kege mei degele.

⁷ Kenōu si nī fisiba dabai degele kahā hebe kasagaj keme a sa obōu kedia mokōu neleyode tobou. Kegeiba, ne habage haguā ile kedia me asōu sa ke tōu fogōu haguasie felegaba, sa kuokōu mā dabai degele ileyode tobou. *Stat 15:13-14*

⁸ Kegemōu, Godihā Abrahamkōu mogo degedi midihō ta hegieba, nī o sisigo olōu fej kolo diafigima, diame mayoŋu mā biyodema kege makamamabeede tobou. Abrahamhā ke dulomōu, e sasajhā dihi Aisak malā felejimōu, sawisiei olōu fej dimayosi kege mei degeimōu, Abrahamhā dihi Aisakhā kolo diafou. Kolo diafōu mōu, habagedo, Aisakhā sasaj kahā dihi Jekop mala felej. Malā felejimōu, habage Jekophā sasaj diane dihi olōu fej 12 kege moŋuma felegai. O kedia me di hūti yodo.

⁹ Kegemōu, di kōu guai o kedia die malā Josepkōu kona degemōu, o ilo kedia mokōu sesegu, fisiba dabai degeyadomōu. Sesegumōu, o kedia Josep wolōu, sa Isipkōu yai. Kenōu si Godihā Josep dogōu guo delei.

¹⁰ Godihā dogōu gumōu, Josep e hagi olōu fej mei degei. Godihā emokōu tewe hiyedo neimōu, e Isip kedia hiye o kebōu de tā kōumōu, o kahā emokōu hohō degemōu, makamomōu, e gamani dabai degeligi, sa Isip kile bimaj olōu fej ke dia daladi.

¹¹ Kegemōu, sa Isipbōu sa Kenanbōu kile hegie hiyedo hagua kogumōu, o sasaj hagi hiyedo degele i. Di kōu guai o kedia ne nale olōu fej mei degele i.

¹² Kenōu si o Jekop e sa Isipkōu nale dalayode tobolōu imōu dulomōu, e di kōu guai o kedia mokōu tobōu mōu, dagado yamōu, nale moŋuma haguasiei.

¹³ Haba tage ya fologumōu, Josephā e eye diamokōu ame Josepyode tobou. Isip o sasaj kedia hiye o kahane Josephā e sosōu diame dalayodele imōu dulo tawai.

¹⁴ Ke dulomōu, Josephā e aye Jekopbōu, e sosōu ilo kelebōu olōu fej 75 kege kedia haguamabeedemamōu tā tobōu ma dogogu.

¹⁵ Kegemōu, Jekop e sa Isipkōu ile dalali tolo i. E sisigo, di kōu guai o kedia ne olōu fej tofigile hobogou.

¹⁶ Tofigile hobogōu mōu, habagedo, di kōu guai o ilo kele tofigie olōu fej moŋuma haguasiemōu, sa Sekemkōu wida i. Widai sa keme, afudo Abrahamhā o Hamor hūti kedia sa ke e seleye kōu tiga mo.

¹⁷ Tā Godihā Abrahamkōu kōu tobou keme damaledo tamā degele hafej degeimōu, kelege di Israel o sasajne sa Isipkōu sūdo degei.

¹⁸ Di Israel o sasaj sūdo degeimōu, sa Isip hiye o ta haguā tofou. Hiye o kahage Josepbe ta tewe mei.

¹⁹ Sa Isip hiye o kahā di kōu guai o kedia ogōu gama, o sasaj makolamōu, dihi diefej tofigieyadomōu, aye adiōu kedia mokōu dihi die moŋuma hebesemabeede tobou.

²⁰ Kelegebe, Mosesā adiōu hā dihi Moses malā felej. Godihā dugube, dihi keme bolofejido. Malā felejimōu, e aye dilie dihi ke hebele filelj mei, dilōu dilie moskōu fofolōu dalali, oguo kamadia kege mei degei.

* 7:4 7:4 Sa kahā hū tabe 'Mesopotemia'.

²¹ Oguo kamadia kege mei degeimōu, dilie dihi ke aikōu dogogu dalamōu, sa Isip hiye o kaha saṣaj dihi kaha sulugi dihi ke duguomōu, e mosokōu mala ile, fofolōu gi, hiye degei.

²² Moses ɛme sokōu lōu duwoli, Isip o kediā tawagai ke e olōu fei mōu. ɛme tā neleḁo dege tobōu di o, dabaine neleḁo dege degedi.

²³ Kege dalali, Mosesha e sadebe olōu fei 40 kege mei degeimōu, e yoṽu e o Israel o kediāmokōu ileyodema i.

²⁴ E ilemōu dugube, Isip o taha Israel o ta woumōu duguomōu, e yogoha dowoye Isip o ke woumōu tolo i.

²⁵ E tawaiḁe, e mogo diage Godiha degeiye e diā dogōu guloyode tawale iliyade tawaiye, kenōu si diā ta tawale ili mei.

²⁶ Tiei sabiyomōu, e iligi dugube, Israel o bolōu ta biya imōu dugu. Duguomōu, biyolu ke akogulamōu tobou, nelebe eye mala. Kagemōu nele nolōu sie makolo iya? de yodu.

²⁷ Kenōu si o e yogo walamōu degeli kaha Moses ka filāmōu tobou,

Naḁe o koyoha makaiye, hiye o degemamōu, ei tā souya?

²⁸ Na i Isip o wei saṣaj kenōu tefeḁe, na ɛne kege walamōu degeli? *Kisim Bek 2:14*

²⁹ Mosesha tā ke dulomōu, kama folo ile, sa ta o Midiankōu delei. Dalali, e saṣaj hulomōu, o dihi bolōu kege mōu.

³⁰ Kegemōu, Moses e dalali, sadebe 40 kege mei degeimōu, ilemōu, sa hebe mei miḁinōu sa, bitōu Sainai hafei dege dala kokōu ge, ɛsol o taha ɛmokōu tama degeimōu dugu. E tafalali dugube, hebe huyadeḁe taha goya ke olōu fei dou wobolōu imōu, ɛsol o kaha dou i kaha duo kile tafalamōu dugu.

³¹ E ke degeli ke duguomōu, fi hiyedo mai. E ile, hafei dege dugulamōu degeimōu, Hiye Oha kōu gue tobōu mōu du,

³² Aḁe ne kōu guai o kediā Godi. Damaleḁo, ɛme Abrahamha Godi, Aisakha Godi, Jekophā Godi. *Kisim Bek 3:6*

Mosesha tā ke dulomōu, guḁ degemōu dio koulugi kokōu ta maseli mei.

³³ Kegemōu, Hiye Oha ɛmokōu haba tobou,

Na ne tamaka tigiga. Yobe, sa na tafala koṽume ma sanōu.

³⁴ A dugulube, Isip o kediage ma Israel o saṣaj makolo imōu dugulu. A ma o saṣaj kediā gosolo uwo dulo kaha degemōu, a diā dogōu gulamōu migile dala kuḁe. Kegei degemōu, na sa Isipkōu iyede tobou. *Kisim Bek 3:5, 7-8, 10*

³⁵ O keme Moses. Afu e mogo diā ɛme tobekōu muguomōu kōu gue yodulo i,

Naḁe o koyoha makaiye, hiye o degemamōu, ei tā souya? *Kisim Bek 2:14a*

Moses ɛme Godiha hiye o degeba, Israel o kediā mamōu uyede tobou. ɛsol o hebe douye wobolōu kodu tama degeimōu dugu kelege Godiha ɛmokōu kege tobou.

³⁶ Kege tobōu mōu, e fogōu hagua, Israel o saṣaj sosogōu, sa Isip tōu fogōu fogōu haguasiei. E o saṣaj kediā diḁile kokōu midihō geḁe geḁe ke milōu goumōu duguomōu kesigile ibe, e sa Isipbōu, dawala Wei Degeibōu,* haba hebe mei miḁinōu sabōu kokōu e midihō geḁe geḁe milōu gamōu sulugi, sadebe olōu fei 40 kege mei degei.

³⁷ O keme Moses. E Israel o kediāmokōu kōu gue tobou,

Godiha o ta makalebe, e ni o habage haguale ta makale. O keme nebe ɛnōu tefei, habage-degele-duguo-tobōu di-o degeleyodei. *Lo*

18:15

³⁸ Di kōu guai o kediā hebe mei miḁinōu sa kokōu dalaguali, Mosesha bitōu Sainaikōu felei. Foloumōu, ɛsol o ta kaha Godiha tā ɛmokōu hehegie tobou. Tā kenōu be e di kōu guai o kediāmokōu ne hehegie tobou. Haba dimokōu ne tobolōu dala kuḁe. Tā keme ta mei degele mei, yoṽu kegenōu dalale.

³⁹ Kenōu si di kōu guai o kediage Mosesha tabe ta dulo ili mei. Diā e tobekōu muguomōu, sa Isipkōu bohōlōu ma ile saṣaj degele i.

⁴⁰ Diā o Aronkōu * kōu gue tobolōu i,

* 7:36 7:36 Tō dawala kaha hū tabe Fefe Su.

* 7:40 7:40 Aronbe Mosesha e eye.

O Moses, sa Isipkōu ge di wōu ma haguei keme kagelou? Eige ta tawaiyo mei. Kegei kaha, na ei godi ilo kele milou gamaba, ei sosogou ba iyede tobolou i. *Kisim Bek 32:1*

⁴¹ Kelege, dia ogou gai godi ta wai bulumakou dihi sa dege igiye milou mamou, gali sile nele mou, die ogou gai godi kaha hu hebele foguo, hohobolou i.

⁴² Kenou si, Godiha dia tobekou mugumou, diage asobou uguobou kuidihobou kokou nou diho бага tobolou mou, die dabai kenou degele idi. Habage-degele-duguo-tobou di-o kedia ke tobolou idi ke die kuguo kokou kou gue nalaj dala,

Israel o diama, nime hebe mei mihinou sa kokou sulugualibe, sadebe olou feibe 40 kege kelege, ni wai sipsipbou, gali ilo kelebou de woma sidibe, ni amokou sima nele idi? Kegeli mei, ni amokou sima nele idiyo mei.

⁴³ Ni ogou gai godi Molekha falai moso ke hebema suluguadi. Ogou gai godi Refanha kuidih figisa kene ni hebema suluguadi. Damaledo, ni ogou gai godi figisa ke milou gamamou, yubu sugulo fiyamou, diho бага tobolou idi. Kegei kaha degemou, a ni igiseiba, ni niou ni sa tou fogou fogou ile, asou sa Babilon figi ilokou dalaleyode tobou. *Amos 5:25-27*

⁴⁴ Afudo, di kou guai o kedia hebe mei mihinou sa kokou deleibe, dia Godiha falai moso keme diabou de delei. Falai moso keme Godiha kuolou ta dala kaha moso. O kedia moso ke togolo ibe, Godiha Moseskou tobou mou du sagai kenou tefelemou togolo i. Damaledo, Godiha Moseskou hegimou dugu sagai kenou tefe te togolo i.

⁴⁵ Dia Godiha falai moso ke togoma, die sisigo diamokou nemou haguasiligi, o Josuaha di kou guai o kedia sosogou mou, dia falai moso ke hebema haguasiei. Godiha ho o kou le afu deleigui ke igiseimou, dia sa kofu malamou, falai moso kebou de mala haguasie felegai. Felegoumou, falai moso ke kou le kegenou dalali, Devitha hagua hiye o degei.

⁴⁶ Devithe Godiha habaguguegu dala. E Jekopha Godiha moso ta togoloyodema diho бага tobou.

⁴⁷ Kenou si Devit e Godiha moso ke ta tegeli mei, e dihi Solomonha tegei.

⁴⁸ Kenou si Damaledo Godi eme moso oe tegei kodu daladiyo mei. Kegei keme habage-degele-duguo-tobou di-o kaha ke kou gue tobou,

⁴⁹ Hiye Oha kou gue tobou, hebenibe a duwodi sa. A kuokou duwoli, ni wolou daladi. Sa sibigekou be a abogofu muguo tofogou duwo. Kegei kaha nige ma moso kagei ke tagalamou? A me kilia misiholo duwolo?

⁵⁰ Bi olou fei keme a mayofunou milou gaiyode tobou. *Aisaia 66:1-2*

⁵¹ Stivenha kansole o kedia mokou haba tobou, nime dulo idiyo mei o. Nime asou sa o sa degei, ni kihiyobe tefegai dala. Nime Godikou damaleyodele ili mei o sa degei, ni fine totou degele inou. Nime niou ni kou guai o kedia degedi sagai kenou tefeli, Duo Bolofeha ta dulo idiyo mei.

⁵² Ni kou guai o kedia ge habage-degele-duguo-tobou di-o olou fei kedia me makolo idi. Damaledo, Midih Doudo kenou Degedi O hagualeyodele imou, ni kou guai o kedia dia wala imou tofigile idi. Habage, e hagumou ne, nige eme ho o kedia mokou sesegumou, wala imou tolo i.

⁵³ Godiha kuolou ta keme esol o kedia nimokou kou neije, kenou si nige ta keme ta dulo sesele idiyo meiyode tobou.

O kedia Stiven igiye wala imou tolo i

⁵⁴ Kansole o kedia Stivenha ta ke dulomou, gofofu hiyedo degemou, me tiliga i.

⁵⁵ Kenou si Stiven e Duo Bolofeha tou mou, agudiletou daladugube, Godiha hoho hebenitou dalamou dugu. E dugube, Yesube Godiha dobogofu delekou tafalamou dugu.

⁵⁶ E ke duguomou tobou, ni duguma. Hebeni a sofuguo dalamou, O Kedia Dihi eme Godiha dobogofu delekou tafalamou a duguluyode tobou.

⁵⁷ O kedia ge Stivenha ta ke tobou mou dulomou, hiligedo tige fuamou, die kihiyou tefele ima, emokou foukua yamou, e tolou ma i.

⁵⁸ Dia e tolou mou wolou, sa kaha figikou yamou, igiye wala i. E ta sai o kedia die yukuei sasado ke digima, o gisiai ta, e hupe Sol, dia Solha tafala hafei kokou yukuei ke dogogule i.

⁵⁹ Igiye wala imou, e kou gue diho бага tobou, Hiye O Yesu, nage ma fi mofoyedei.

⁶⁰ E yubu sugulo fiya duwoli, neḷedo dege tobou, Hiye O, midihō kasagai koṽu milolōu ili kaha hebe keme, nage diamokōu hobōu neḷayede tobōu mamōu, e kuhe tolo i.

8

¹ O Solha Stiven wala ibe doḷḷoyode tawai.

Sol eme damaleyodei o sasaj makodi o

Sawisie, o kedia Stiven wala i kelegebe, sa Jerusalem tie o kedia damaleyodele i o sasaj kedia yomogōu makomōu i. Makomōu imōu, damaleyodele i kedia kama fosige ya, sa Judiabōu sa Samariabōu keleya ke ya deleigui. O ta-bolofej-mala-suluguadi-o kedianōu si fosigili mei, sa Jerusalemkōu kile deleigui.

² Hagi ke duguomōu, egei dudi o ilo kedia Stiven tei widamamōu, e sihou hiyedo gosolo i.

³ Kenōu si Solhane damaleyodei o sasaj makolamōu ile, die moso tanōu tanōu folo gisigima ile, didiq degedi.

Sa Judiabōu, sa Samariabōu keleya ke, ta-bolofej-mala-suluguadi-o kedia Yesuha degei kaha ta ke hehegiemōu suluguei

(Ta Hiye 8:4-12:25)

O kedia ta uwo bolofej ke Samariakōu tobolōu i

⁴ O sasaj kama fosigei kedia sa sa olōu fei yai. Yamōu, ta uwo bolofej ke o sasaj kedia mokōu tobōu mōu suluguei.

⁵ O Filip ene sa Samariakōu ilemōu, sa kaha duo kile sa ta ile felei. Folomōu, e Godiha makai o Kelesuha degei ke hehegiemōu siei.

⁶ Hehegiemōu sulugi, midihō gehe kene milōu gōmōu, o sasaj kedia duguomōu, e ta tobōu mōu be diage kihyoḷu dogoguo, defeido dulo idi.

⁷ Yobe, Filipha duo kasagaiye toloḷu i o sudone duo kasagai igiseimōu, gōu guama fosigeimōu dugulo idi. O sudo abogojubōu dobogojubōu kasagai degele i kene bologuomōu, bolō degele imōu dugulo idi.

⁸ Sa ke tie o kedia kegei ke duguomōu, hohō hiyedo degele i.

⁹ Sa kelebe o ta delei, e huḷe Saimon. Eme hōu milōu gadi o. Afudo kege milōu gamōu iligi, kegenōu delei. Sa Samaria o sasaj kedia ke duguomōu be, fi hiyedo ma idi. E yojusie hiye degemōu,

¹⁰ hōu kege milōu gōmōu, o huḷbōu obōu, o huḷbōu mei obōu kedia e ta dulomōu tobōu mōu iligi, Godiha neḷe, di Neḷe Hiyedoyodele idi keme o kojubōu de dala kuheyode tobolōu i.

¹¹ Damaleḷo, o kedia e ta defeido dulo idi. Yobe, afudo hōu kegenōu milōu gōmōu dugo kesigile idi kaha degeimōu.

¹² Kenōu si Filipha haguamōu, ta uwo bolofej ke tobōu mōu, o sasaj kedia e ta kenōu dulo i. Filipha Godiha dia wolōu dalaleyodema, Yesu Kelesuha huya ke tobōu mōu, o kediaḷbōu haba sasaj kediaḷbōu de damaleyodele imamōu, fafeleya tofolōu i.

¹³ Saimon ene damaleyodemamōu, fafeleya tofou. E Filipbōu de sulugi, Filipha midihō gehe gehe sudo milōu gōmōu duguomōu e fi hiyedo ma.

¹⁴ Kegemōu, ta-bolofej-mala-suluguadi-o kedia sa Jerusalemkōu dalaguali dube, sa Samaria o sasaj kediaḷe Godiha ta dulomōu damaleyodele iliyodeimōu dulomōu, Pitabōu Jonbōu tobōu mōu, dilie o sasaj kedia mokōu yai.

¹⁵ Dilie ya fologamōu, Godiha Duo Bolofejha sa Samaria o sasaj kedia tou yadomōu diho baga tobolōu i.

¹⁶ Yobe, Duo Bolofejhage o sasaj kediaḷe ta tou li mei delei kaha. Dia fafeleya tofolōu ibe, Hiye O Yesuha huya kenōu fafeleya tofolōu i.

¹⁷ Kegemōu, Pitabōu Jonbōu dilie diho baga tobōu mamōu, o sasaj kedia mokōu dobogojubōu dogogumōu, Duo Bolofejha dia tou mōu i.

¹⁸ Kegemōu, Saimonha dilie dobogojubōu dogogumōu, Duo Bolofejha o sasaj olōu fei toloḷu hobogōu mōu duguomōu, e sele ta diliemokōu mala haguamōu tobou,

¹⁹ nele dedej ke amokou ne nema. Kegeiba, ane o takou dobogoou dogoguba, o kene Duo Bolofeiha tolou yode tobou.

²⁰ Kenou si Pitaha kou gue tobou, name ne selebou de makoloyodei. Nage Godiha solou do nedi keme seleye mamoujudiyade tawai, kenou si keme seleye mojudi bi meido.

²¹ Godiha dihile kokou be ne fiibe doudo mei kaha degemou, ele dabai kou degelibe, nabou degele mei.

²² Na fi bohoulou ba, ne midihog kasagai ke tou fogou ba, Hiye Okou dihog baga tobou basi, e ne fimaj kasagai ke gebe meiyodele sagai.

²³ A kege tobolou kaha yobe age name kona degeimou duguluyodei. Ne midihog kasagai kahage name didig degei sagai kenou tefei dalamou duguluyode tobou.

²⁴ Saimonha tobou, nele Hiye Oha a habaguguegyadeba dihog baga tobou ma, nele tobou kahage amokou hagua koguye domou.

²⁵ Kegemou, dilie egei tobolou iligi, Hiye Oha degeimou dugu ke hehegie tobolou i. Tobolou imamou, sa Jerusalemkou bohoulou ma haguasiei. Haguasiligi, ta uwo bolofei ke sa Samaria duo kileya ke tobou mou haguasiei.

Filipha ta uwo bolofei ke sa Itiopia o ta kokou hehegie tobou

²⁶ Kegemou, Hiye Oha esol o taha Filipkou kou gue tobou, na kou le tou fogou ba dolou gi, sa Gasakou yadi a, sa Jerusalemkou ge hebe mei mihinou sa duoya ke idi kokou folo.

²⁷ Filipha ta ke dulomou iligi, ali duo kelege sa Itiopia o ta gelegu. O keme gamani o, sa Itiopia dia daladi saaj Kandasiha gamani hiye o, gamani sele olou fei ke dia daladi. O keme sa Jerusalemkou hagua, dihog baga tobou mamou, bohoulou ma imou dugu.

²⁸ Sa Itiopia o kaha e sabekou bohoulou ma ibe, kalou wai hosye gisigama idiya ke i. E tagetou duwoli, kuguo habage-degele-duguo-tobou di-o Aisaiaha nalaj ke husolou duwei.

²⁹ O ke imou duguomou Duo Bolofeiha Filipkou tobou, na ileba, kalou ke hafei dege iyedei.

³⁰ Filipha ta ke dulomou, foukua ile hafei degemou dube, o keme habage-degele-duguo-tobou di-o Aisaiaha kuguo nalaj ke husouumou dulomou, e kou gue yodu, ta na husolou kaha sibigebe na de tawali?

³¹ O kaha tobou, o tae amokou tobou ho fogou babe, sibigebe a ta tawale meiyodei. Filipkou haba tobou, na kalou tagetou fele duwoba da imebeede tobou.

³² Kuguo o kaha husolou keme kou gue nalaj dala, Eme wai sipsip walamou mala imou degedi sagai kenou tefei, e ta talj mei. Haba wai sipsip dihi, oe e towe kagimou ne, e ta tadiyo mei ke sagainou tefei.

³³ O kedia e mabou sagai dege ta sa ibe, ta doudo ta sali mei. Haba eme e sosou bou mei o kaha degemou, oe e sosou dia degele idi kaha ta ta susulo tobolou sagai mei, oe e wala imou tolo i. Eme sa sibige kuokou be ta dala mei. *Aisaia 53:7-8*

³⁴ Kegemou, kuguo nalaj ke husouumamou, hiye o kahage Filipkou yodu, mogoya, habage-degele-duguo-tobou di-o kahage koyoha degei ke tobolou mou nalaj? Haba, e yoou degei ke nalaj, ha o tae degei ke nalaj? de yodu.

³⁵ Kege yodumou, Filipha emokou kuguo kaha ta kokou ge yomogou hehegie tobou mou iligi, Yesuha degei ta uwo bolofei ke olou fei tobou.

³⁶⁻³⁷ O bolou kedilie kalou ya ke iligi, to ta duguomou, sa Itiopia o kahage Filipkou tobou, to kou dugu. Na a de fafeleya degele? de yodu.

³⁸ Kegemou, e kalou mala siadi o kokou kalou dogoguyede tobou. Dogogumou, dilie talekou mulomou, Filipha eme fafeleya degei.

³⁹ To ke tou fogou fologoumou, kelegenou Hiye Oha e Duo Bolofeiha Filip mala fogou imou, ege Filip haba ta duguli mei. E hohog degemou, kalou ya ke fogou i.

⁴⁰ Filip yoou dugube, eme sa Asdotkou tafalamou dugu. Ile, sa sa olou fei keleya ke sieibe, e ta uwo bolofei Yesuha degei kaha ta ke tobou mou iligi, sa Sisariakou felei.

9

Solha fi bohou

(Dabai 22:4-16, 26:9-18)

¹ Kelegebe, o Solhā gofoḥjudo degemōu, Hiye Ohā dabai degedi o sasaj olōu feji woma mei degeleyode tobou di. Kegei kahā degemōu, e o mogou du daladi hiye okou ilemōu,

² kou gue tobou, a sa Damaskuskou ile, sa ke tie o sasaj, midihō gehē ke sesele ili ke dugubabe, didiō tou ma haguaba, sa Jerusalem kuokou ge ta saleyodei. Na tawale ta kahā kuguo ilo keke nalagama, amokou neiba, a moḥuma ile, Juda o, egei moso dia dalaguadi o kediamokou neiba, diane a degele ke tawale ile.

³ Solhā kuguo olōu feji ke moḥuma, sa Jerusalem tou fogou, sa Damaskuskou fogou i. Iligi, sa Damaskus hafeji degeimōu, hohō ta agudiletou ge toto migilemōu, e silemaj.

⁴ Silemoumōu, e mihikou fiyamou tilali, ta uwo ta kou gue tobou mou du, Sol, Sol, na kageimou a makouya?

⁵ E yodu, Hiye O, name koyo? Kege yodumou, Hiye Ohā, ame Yesu, na anou makodiyode tobou.

⁶ Kenou si na haguaba, sa Damaskuskou folouba, o tahā na degele ke tobolou yode tobou.

⁷ O Solbou de yolu kedia kesigiemou, ta talj mei. Ta uwo ke kou dulo iye, kenou si o ke tolu kahā tou be ta dugulo ili mei.

⁸ Talj mei tafalaguamou, Sol e haguā, diho kusiamou dugube, dugulo sagaj kegei duguli mei. Kegeimou, e mogo dia e dobogoḥu tolou, sa Damaskuskou fologai.

⁹ Dihō du dege deleibe, sawisie kamadia kege delei. E nale nali mei, haba huejne ta nali mei.

¹⁰ O ta, Hiye Ohā dabai degedi o, e huḥe Ananias, eme sa Damaskus tie o. E diho bohoulou mamou dube, Hiye Ohā e hu Ananias de soloḥu hagnosisoumou du. Dulomou e tobou, Hiye O, ame dala kuhē.

¹¹ Hiye Ohā emokou tobou, na haguama ileba, a e huḥe A Doudo ke ile, o Judashā mosokou foloba, na o kediamokou be sa Tarsus o Solbe kou le de dala? de yodu. O keme kou bou gebe diho бага tobolou dala.

¹² O kahā e diho du degei ke kegenou dalali, diho bohoulou mamou dugube, o ta, e huḥe Ananias hagua fejimou dugu. O Ananias hā emokou haguamou, e haba duguyadomou e dihkou dobogoḥu dogogumou dugu.

¹³ Kegemou, Ananias hā sima tobou, Hiye O, a o sudo kedia Solhā ne o sasaj sa Jerusalem tie kediamokou midihō kasagaj milou gamou hiyedo makodi ke tobolou imou du.

¹⁴ Eme mogou du dalaguadi hiye o kedia tobou mou hagua, o sasaj ne hu hebele fogudi kedia olou feji tou ma ile, didiō masaleyode tobou.

¹⁵ Kenou si Hiye Ohā Ananiaskou be na iyede tobou. Age Solbe ma dabai degeyadomou kou makai. E ileba, sa ta o sasajbou, die hiye o olou fejbou, Israel o sasajbou kediamokou ma huya ke egei tobou mou siale.

¹⁶ Ma dowoye e hagi gehē gehē ke dugulo ke age emokou kou hehegie tobolou yodei.

¹⁷ Kegemou, Ananias hā ile, moso Solhā duwo kokou folomou, e dobogoḥu Solkou dogouomou tobou, ma mogo Sol, Hiye O Yesu, na alikou gelegu kahā tobou mou a kuhe hagulu, ne diho haba bolō degeiba duguba, Duo Bolofehā na tou yadomou yode tobou.

¹⁸ Kege tobou mou, kelegenou miye gebe sagaj kahā dogoma deleigui ke gugusoumou, Sol e diho bologuomou bolō degeimou, e haguama ile, fafeleya tofou.

¹⁹ Fafeleya tofou mei degemou, e nale nama nele degei.

Solhā sa Damaskuskou ta uwo bolofej ke hehegie tobou

Kegemou, Sol e sa Damaskuskou huyadefej deleibe, Hiye Ohā dabai degedi o kediabou de delei.

²⁰ E keke dalali, Juda o kedia egei moso tanou tanou ya Yesube Godihā Dihiyode tobou mou siei.

²¹ Sa ke tie o sasaj kedia e ta ke dulo kesigiemou, dioḥunou kou gue tobolou i, o koḥume Yesuhā hu hebele fogulo idi o sasaj makodi oyodele i. Sa Jerusalemkou kou kegema fogou hagua, haba kou le o sasaj kegele i kediane didiō tou ma sa Jerusalemkou ile, mogou du dalaguadi hiye o kediamokou seseguba, ta salamou degeli sagajiyode tobolou i.

²² Kenou si Sol e nelebe hiye degeligi, Yesu eme Godihā makai o Kelesuyodema tamādo hehegie tobou mou, Juda o, sa Damaskus tie kedia dulo kesigiemou, ta ta ili mei.

Juda o kedia gofoŋu degele imou, Sol e kama fou

²³ Sol ɛme sa Damaskuskou hiyedo dalali kelege, Juda o kedia kefeguomou, e wouba tolo ileyodema doususulo i.

²⁴ Kenou si Solha o kedia degelamou degele ili ke du. Sa Damaskus kekai adi tanou tanou kokou be, oe agalibou huliamebou ama dalaguadiyode tobolou imou du.

²⁵ Kenou si huliame ta kelege, e dabai degedi o kedia e kekai tagetou wolou fologamou, tigi moso tegei kodu sagiemou, tinou tou fofou guemou mulugi, mihikou mulu kogu.

Sol e sa Jerusalemkou ile delei

²⁶ Kegemou, Sol e sa Jerusalemkou ile folomou, damaleyodei o sasai kedia gelegulamou degeimou, o sasai kediage wa, ɛme Yesuha dabai degedi o degeli meiyade tawalemou, guɛ degele i.

²⁷ Kenou si o Barnabasha e wolou mou, ta-bolofei-mala-suluguadi-o kediakou i. O kaha o kediakou susulo toboube, Solbe Hiye O ali duo dugumou, Hiye Ohu emokou tobou mou, e sa Damaskuskou felei. Folomou guɛ degeli mei, e Yesuha huya ke egei tobou mou sieiyode tobou.

²⁸ Kegemou, Sol e o kedibou de dalali, sa Jerusalem keleya ke siei. E ta guɛ degeli mei, Hiye Ohu huya ke egei tobou mou siei.

²⁹ Juda o ilo kelebe Grik taenou tobolou idi. E o kedibou de taɛ biyadi, kenou si o kedia e walamou degele i.

³⁰ E mogo dia ta ke dulomou, dia e wolou mugua, sa Sisariakou fologa emokou tobou mou, e sa Tarsuskou fogou i.

³¹ Kegemou, damaleyodele i o kedia sa Judiabou, sa Galilibou, sa Samariabou kile bologuado dalaguadi. Oe ta makodiyo mei, die damaleyodei neleda dege dalaguadi. Hiye Ohu hayedu dalaguamou, Duo Bolofeha dedei sasagiemou, o sasai sudo ebele damaleyodemamou, olou fei sudo degei.

Pitaha o Ainas bologuomou bolu degei

³² Pita e sa sa keleya ke sulugi, sa ta Lidakou ne folomou, Godiha o sasai sa kele tie kedibou de delei.

³³ Sa kokou o ta, e hu Ainas, ɛme dobogoŋubou abogoŋubou olou fei tofigiei dalamou dugu. O keme haguale sagai mei dalali, sadebe olou feibe dimayosi kege mei degei.

³⁴ Pitaha o kokou tobou, Ainas, name Yesu Kelesuha bologuomou bolu degeli kuhe. Na haguaba, ne tiadi bimai ke bologuayede tobou mou, kelegenou o kaha haguai.

³⁵ Sa Lida o sasibou, imi sa Saron o sasibou kedia o ke bolu degeimou duguomou, fi boholou mou, Hiye Okou damaleyodele i.

Pitaha sasai Tabita kou tolo i ke haguagimou gehɛ degei

³⁶ Sa Jopakou Yesuha dabai degedi sasai ta delei, e huɛ Tabita, Grik taɛge Dorkasyodele idi. Sasai kahaɛ o sasai kediakou midihɔ bolofei kenou milou gamou, haba bi mei o sasai kediane dogou gudi.

³⁷ Sawisie ta kelege, e do duguomou, tolo i. Tolo imou, e mogo dia e tou ke bigimamou, fou gou moso kotou mala fologa dogogulo i.

³⁸ Sa Jopabe sa Lida hafei dege dala kaha degemou, Yesuha dabai degedi o kedia Pitabe sa Lidakou dalayodeimou dulomou, die o bolu ta tobou mou ya fologamou, Pitakou na sa Jopakou totodo iyede tobou.

³⁹ Kegemou, Pita e o bolu kedilibou de i. Yolugi, mosokou fologoumou, dilie e wolou, fou gou moso kotou fologi. Fologoumou, kuei sasai kedia kefegu, e silɛma gosolo i. Sasai kaha gehɛ dalali, yukuei gofou gai ke moŋuma, Pitakou hehegiemou gosolo i.

⁴⁰ Yukuei ke hehegile imou, Pitaha sasai kedia tobou mou, mihikou mugua hobogou mou, e yubu sugulo fiya duwoli, dihɔ baga tobou mou iligi, sasai tei kokou midihɔ degemou tobou, Tabita, na haguayede tobou mou, sasai kaha dihɔ kusiamou, e duguomou, haguɛ biyei.

⁴¹ E sasai kaha dobogoŋu tolu haguagimou, haguɛ tefelei. Haguɛ tafalamou, e Godiha o sasibou, kuei sasibou olou fei kedia haguismou, fologoumou, e Tabita tei gehɛ degei ke hegimou dugulo i.

⁴² Pitahā ke degei tā ke sa Jopa tie o sasaj olōu fei dulo tefemōu, o sasaj sūdo Hiye Okōu damaleyodele i.

⁴³ E sa Jopakōu hiyedo deleibe, o gali kolo dabai degedi o, e hu Saimonbōu de delei.

10

Esol o tahā Korniliuskōu tamā degemōu tobou

¹ Sa Sisaria tie o ta, e huβe Kornilius, eme sa Itali ami o kediā dia daladi o.*

² Eβōu e sosōu bōu diāme olōu fei egei dulomōu, Godihā hayedu dalaguadi o sasaj. Ege Juda o sasaj bibōu mei kediā dogōu gudi. Godikōu ne dihō bagā tobōu di.

³ Sawisieī ta kelege, habi 3 klok sagaj kege, e dihō bohōlōu māmōu tamādo dugube, Godihā esol o tahā folomōu kōu gue tobou, Kornilius deimōu du.

⁴ E ke dulomōu, guē hiyedo degemōu yodu, Hiye O, nā kageimōu amokōu tamā degeiya?

Kegemōu, esol o kahā emokōu kōu gue tobou, nā Godikōu dihō bagā tobōu dibōu, haba bi mei o kediāmokōu bi nēdibōu kēme Godihā ta totōu degeli mei, e hohō degediyode tobou.

⁵ Ifi nā o ilo kele tobōu ba, sa Jopakōu ile, o ta, e huβe Saimon, e hu tabe Pitayodele idi ke tobōu ba, nāmokōu haguayedei.

⁶ Pita eme o ta, e huβe Saimonbōu de dala, gali kolo dabai degedi o kahā mosōkōu. Mosō kēme tō dawala ko kokōu duwoyode tobou.

⁷ Kegemōu, esol o kahā Korniliuskōu tā ke tobōu ma fogōu imōu, Korniliushā e dabai degedi o bolqubōu, haba ami o tabōu de haguīsaī. Ami o kēne egei dudi o, Korniliusbōu de daladi.

⁸ O kamadia kediā haguasieimōu, e diāmokōu e dugu ke olōu fei tobōu māmōu, nī sa Jopakōu imabeede tobōu mōu, fogōu yai.

Pitahā dihō bohōlōu mā dugu

⁹ O Korniliushā tobōu mōu yai kediā yolugi ali tiasigei. Sabiyomōu yolugi, agali duo sa Jopa hafei degeimōu be, Pita eme mosō tagetōu * dihō bagā tobōu lamōu felei.

¹⁰ E duwoli, hegie degemōu, nalē nalē sagaj degei. O tae nalē you sili kelege, e dihō bohōlōu mā dugube,

¹¹ agudio a solojūmaj. Yukuei ye sagaj degei ke migimōu dugube, ti bolqū bolqū kahā tolōu mōu tōu fofōu gue, mihikōu migimōu dugu.

¹² Yukuei ye kodu gali sūdo dalamōu dugu, wai sagajbōu, sabi sagajbōu, siobōu sūdo dalaguamōu dugu.

¹³ E ke maseligi, tā uwo ta kōu gue tobōu mōu du, Pita, nā haguāba, gali kojū woma nayedemōu du.

¹⁴ Kenōu si Pitahā tobou, Hiye O, a gali kojūme nalē meido. Gali kuolōu maj dalamōu be a ta nadiyo mei. Nē dihiḷe kokōu gali kojū nqūbabe kasagajyode tobou.

¹⁵ Tā uwo kahā emokōu haba tage kōu gue tobou, gali Godihā nayedede tobou kēme hobōu kasagajyode tobōu dayede tobōu mōu du.

¹⁶ Yukuei ye kahā kamadia kege tamā degemamōu, kelegenōu bohōlōu mā, agudiletōu malā foloumōu dugu.

¹⁷ Kegemōu, Pita e yojū dugu kahā sibigebe kage domōu fi hiyedo mā duwomōu, o Korniliushā tobōu mōu haguasieī o kediā haguasiliḷi, omokōu Saimonhā mosōbe kilija duwo de yodugamōu haguasiliḷi, mosō adikōu felegai.

¹⁸ Felegamōu tafalaguali kōu gue haguīsaī tobou, o Saimon, e hu tabe Pita, o kēme kōu le de dala?

¹⁹ Pita e yojū dugu kenōu fimā duwomōu, Duo Bolofehā emokōu tobou, nā du, o kamadia kege nā ka haguasiliyodei.

²⁰ Nā haguāma mulōba, o kediābōu de i. Nā hobōu fi hiyedo māda. Diāme a tobōu mōu, haguasieiyode tobou.

²¹ Kegemōu, Pitahā mulō, o kediā duguo tobou, o nī dugulamōu kolube, a kuḷe. Nīme kadegeimōu haguasieiya?

* **10:1 10:1** E ami o olōu feibe 100 kege dia delei. * **10:9 10:9** Die mosōbe melejabōu mei, mōu bo degeinōu.

²² O kediã tobou, eibe ami o kediã dia daladi o Korniliushã tobou mōu, haguasili. Eme doūdo o, Godihã hayedu daladi. Juda o oloū fei kediãne eme o bolodoyode toboloū idi. Kegemoū, e tobou mōu, ei kuhe haguasili. Yobe, Godihã esol o taha nãme e mosokoū ileba, egei toboū ba ege duyede tobou.

²³ Pitahã tã ke dulomoū tobou, nĩ koū le tiamabeedei. Tiei sabiyomoū, hagua, o kediãboū de i. O ilo, damaleyodei o sa Jopa tie o kediãne yai.

Pita e ile, Korniliushã mosokoū felei

²⁴ Pitaboū dia yolugi, ali tanoū tiasigemoū, sa Sisariakoū fologai. Kelegebe, Kornilius eme yōlū e sosoū boū, e mogodo diãboū oloū fei kediã koū haguismoū, e mosokoū kefeguo baha duwoguamoū, Pita kuhe felei.

²⁵ Pitaboū dia mosodu falamoū degeimoū, Korniliushã mulomoū, Pitahã e abogoū hafei dege yubu sugulo fiyamoū duwei.

²⁶ Kenoū si Pitahã e dobogoū toloū haguagiemoū, na haguayedei. Ane sa sibige onoū yode tobou.

²⁷ Dilie tã komoū mosodu fologamoū, Pitahã dugube, o sasã sudo kefeguo duwoguamoū dugu.

²⁸ Kegemoū, Pitahã o sasã kediãmokoū tobou, Juda o eibe sa ta oboū de geleguo duwolobe kuoloū hiyedo keme n̄joū koū tewe. Mosesã eimokoū be, nĩ sa ta o kediãme gelegudamabeedema kuoloū dogogu. Kenoū si Godihã amokoū hegibe, sa ta o kediãme Godihã dih̄ile kokoū ta kasagayodema, diãboū gelegulo ke ta kuoloū dogogudayede tobou.

²⁹ Kegei kaha, nĩ amokoū haguayede toboube, a dulomoū hagulu kuhe. A dafali mei. Haba a n̄imokoū yodulube, kageimoū nĩ a haguayede tobolou?

³⁰ Kegemoū, Korniliushã tobou, sawisie 4 kege you mei degele dalamoū kelege, habi 3 klok nebe koū gueimoū, a ma mosokoū duwoli, diho baga toboloū duwoli dugube, o ta toto haguamoū, amokoū midihõ dege tafalamoū dugube, e yukueibe fo degei hohõ hiyedo dugu.

³¹ Esol o kaha amokoū koū gue tobou, Kornilius, Godihãge na diho baga tobou dibe koū du. Haba na o sasã bi mei kediãmokoū biboū seleboū nedi kene e koū tewe.

³² Kegemoū, na o ilo kele toboū ba, sa Jopakoū ile, o Saimon, e hu tabe Pitayodele idi ke toboū ba, haguayedei. O keme o gali kolo dabai degedi o Saimonã mosokoū dala, mosõ to dawala ko kokoū duwo ke.

³³ Esol o kaha tã ke toboū mōu, kelegenoū a o ilo kele totodo toboū mōu yai, na toboū ba haguayadomoū. Ei nãme haguei kaha bolofeyodili kuhe. Ifibe ei oloū fei haguasie, Godihã dih̄ile kuokoū kefeguo duwogua kuhe, Hiye Ohã namokoū tobou ke na eimokoū hehegie toboū ba, ei oloū fei dulamoū.

Pitahã Korniliushã mosõ kokoū ge egei tobou

³⁴ Kegemoū, Pitahã koū gue tobou, damaledo, ifibe a tawali, Godihã sa sibige o sasã dibe esofei esofei dei mei, oloū fei tefelenoū do dugulu.

³⁵ Sa sa o sasã koyohã Godihã hayedu dalali, midihõ doūdo kenoū miloū mōu be, o keme Godihãge tobekoū mugudiyo mei, o kokoū hohõ hiyedo degedi.

³⁶ Tã, Godihã Israel o sasã eimokoū nei keme nĩ koū tewe. Tã uwo bolofei keme koū gue, Yesu Kelesube o sasã oloū fei di Hiye O. E degeiye, di Godiboū de mogo tanoū degei.

³⁷ Sa Israel kokoū tamã degemoū ibe nĩ koū tewe. Keme sa Galilikoū ge yomogoube, Jonã fafeleya tofoū mabeedei kelege yomogou.

³⁸ Godihã sa Nasaret o Yesu emokoū Duo Bolofejiboū, nele hiyedoboū de nelemoū, eboū de dalamoū, e sa sa oloū fei sulugi, midihõ bolofej miloū gamoū, o sasã Tamãã toū mōu suluguadi kediã oloū fei bologuomoū, bolõ degele i.

³⁹ Eibe e sa Judaboū sa Jerusalemboū kokoū ge e miloū ga sumoū dugu ke hehegie toboloū idi. Eme o kediã hebe fufuguomaitoū dogoguomoū, ikeke degele imoū tolo i.

⁴⁰ Kenoū si sawisie kamadia kege mei degeimoū, Godihã e haba haguagimoū, e gehe dege haguama ilemoū, o sasã dih̄ile kokoū sumoū dugulu i.

⁴¹ E tamā degeibe, e Juda o olōu fei kedia mokou tamā degeli mei. E Godihā makai o eimokou nou tamā degei. E widaikou ge haguāma hagua felemou, eibou de duwoli, nalebou huejbou de nalā duwei.

⁴² E eimokou be o sasai kedia mokou egei tobolou ba, haba Godihā eme o sasai tofigili meibou tofigieibou olou fei kedia tā sai fidi oyodema makamajyode tobou mabeede tobou.

⁴³ Habage-degele-duguo-tobou di-o olou fei kedia e habage degele ke kou gue tobolou idi, o sasai olou feibe e huya ke damaleyodeibasi, die midihō kasagai milou gadi keme Godihā gebe meiyodele.

Duo Bolofeiha sa ta o kedia tolou hobogou

⁴⁴ Pitahā egei ke tobolou dalamou, o sasai tā ke dulo ili ke Duo Bolofeiha tolou hobogou.

⁴⁵ Juda o damaleyodele i, Pitahou de haguasiei kedia ke duguo kesigiemou tobolou i, Godihā e Duo Bolofei tobou mou migimou, sa ta o sasai kedia mokou ne solou do neliyode tobolou i.

⁴⁶ Kege tobolou i kahā yobe kou gue, sa ta o sasai kedia me tā gehē gehē tae tobolou mou, Godihā hu hebele foguo tobolou imou dulo i kahā degemou. Pitahā ke dulomou, kou gue tobou,

⁴⁷ Godihā eimokou be Duo Bolofei kou nei sagai kenou tefei, ege sa ta kedia mokou ne neli kuhē. Kegei kahā degemou, o sasai kedia huejikou fafeleya tofolou keme obe akogulo sagai meiyode tobou.

⁴⁸ Pitahā haba o sasai kedia mokou, ni Yesu Kelesuhā huya ke fafeleya tofou mabeede tobou. Fafeleya tofou mamou, dia Pitakou diahou de huyadefei delayede tobolou i.

11

Pitahā sa Jerusalemkou bohoulou ma ile folomou, sa ta kokou tamā degei kahā tā ke susu

¹ Ta-bolofei-mala-suluguadi-obou, damaleyodele i o sa Judiakou dalaguabou olou fei kedia sa ta tie o sasai kedia Godihā tā dulo iliyodeimou dulo i.

² Kegemou, Pita e sa Jerusalemkou ile foloumou, Juda o damaleyodei o, kolo diafigidi o kedia ge emokou gofou dege tobolou i.

³ Gofou dege kou gue tobolou i, name kageimou o kolo diafigidiyo mei o kedia mosokou folo duwoli, o kediahou de nalē nadiya?

⁴ Kegemou, Pitahā midihō emokou tamā degei ke olou fei susulo tobolou gi,

⁵ a sa Jopakou diho bagā tobolou dalali, diho bohoulou mamou, a yukuei ye sagai degei ke migimou dugube, ti bolou bolou kahā tolou mou tou fofou gue, a dalakou migimou dugu.

⁶ A defeido tawalamou dugube, yukuei ye kodube gali sudo dalamou dugu. Dabai wai sagaihou, fia wai sagaihou, sabi sagaihou, siobou sudo dalaguamou dugu.

⁷ A ke masele dalali, tā uwo ta kou gue tobou mou du, Pita, na haguāba gali kou woma nayedeimou du.

⁸ Kenou si a tobou, Hiye O, a gali kou meido. Gali kuolou maj dalamou be, a ta nadiyo mei. Ne dihle kokou gali kou noubabe kasagajyode tobou.

⁹ Tā uwo kahā hebenitou ge haba tage kou gue tobou, gali bolodo Godihā nayede tobou keme hobou kasagajyode tobou dayede tobou mou du.

¹⁰ Yukuei ye kahā kamadia kege tamā degemamou, haba bimaj ke bohoulou ma, agudiletou mala foloumou dugu.

¹¹ Kegemou kelegenou, o kamadia kege ta sa Sisaria o tahā tobou mou haguasiei kedia moso a dala kokou felegai.

¹² Felegoumou, Duo Bolofeiha amokou kou gue tobou, na o kediahou de ilebe, fi hiyedo madayedei. Kege tobou mou, a i. Damaleyodei o olou fei walajyosi kege kofudiane abou de yolugi, o kahā mosokou fologai.

¹³ Fologoumou, o kahā eimokou toboube, esol o tahā e mosokou tamā degema, emokou kou gue tobou, na o ilo kele tobou ba, sa Jopakou ya, o Saimon, e hu tabe Pitayodele idi ke tobou ba, haguayede tobou ke tobou mou dulo i.

¹⁴ Nā o kaha egei tobolou ke dubabe, Godiha nabou ne sosou bou olou fei kege mamolo uyode tobou.

¹⁵ E amokou kege tobou ma mei degeimou, a egei tobolou gi, Duo Bolofeiha o kediamokou migimou dugu. Diamokou migine, afu dimokou migi sagai kenou tefele migi.

¹⁶ A ke duguomou, Hiye Ohā kou gue kou tobou ke tawai, Jonhage o sasai be huejilikou fafeleya degedi. Kenou si nime Duo Bolofeiha fafeleya degeleyodei ke tawai.

¹⁷ Dibe Hiye O Yesu Kelesukou damaleyodeimou, Godiha e Duo Bolofei dimokou solou do nei. Nebe kenou tefei, e o sasai kediamokou ne solou do nei. Kegei kaha degemou, age Godiha dabai keme ta akogulo sagai meiyode tobou.

¹⁸ Juda o damaleyodei kedia Pitaha ta ke dulomou, tabou meiyode tobolou i. Dia Godiha hunou hebele foguomou tobolou iligi, ifi Godiha sa ta o sasai kediāne fi bohoolou ba, fi gehe ke mala iyadomou dogou gulu yode tobolou i.

Sa Antiok o sasai kedia Kristen degei

¹⁹ Stiven wala imou tolo i kelege, Yesukou damaleyodei o sasai ilo kediāne makolo imou, o ilo kele kama fosigei. Kama fosige ya, ilo kele sa Fonisiakou youmou, ilo kele to tibi sa Saipruskou youmou, ilo kele sa Antiokkou youmou dei. O sasai olou fei kedia Yesuha degei ta keme Juda o kediamokou nou hehegie tobolou i.

²⁰ Kenou si o ilo kelebe, to tibi sa Saiprusbou sa Sairinibou kele tie o kedia sa Antiokkou ya fologa, Hiye O Yesuha degei ta uwo bolofei ke Grik ta tobou di o sasai kediamokou ne tobolou i.

²¹ Hehegie tobolou deleiguaebe, Hiye Ohā dedei ke o kediabou de dalamou, o sasai sudo fi bohoolou mou, Hiye Okou damaleyodele i.

²² Damaleyodei o, sa Jerusalem tie kedia sa Antiokkou ge degeli ke dulomou, o Barnabas tobou mou, e sa Antiokkou i.

²³ E ile folomou dugube, Godiha habaguguei midihō ke duguomou, e hohō hiyedo degei. E hohō hiyedo degemou diamokou Hiye Ohā ta defejdo sesemabeedema dedei sasagiei.

²⁴ Barnabas eme o bolodo, Duo Bolofeiha tou dalali, neledo dege damaleyodei o. O sasai sudo kediāne Hiye Okou damaleyodema haguasiei.

²⁵ Kegemou, Barnabas e sa Tarsuskou o Sol ka i.

²⁶ E Sol duguomou, sa Antiokkou wolou haguei. Sadebe tanou ta dilie damaleyodei o sasai kediabou de dalali, Hiye Ohā ta ke o sasai sudo kediamokou hehegie tobolou i. Hu Kristen keme sa Antiokkou ge yoma hu tile i.

²⁷ Kelege, habage-degele-duguo-tobou di-o ilo kele sa Jerusalem tou fogou mou, sa Antiokkou haguasie felegai.

²⁸ Die o ta e hu be Agabus, e Duo Bolofeiha neleya ke tafalali, sa sa olou feibe hegie hiyedo tama degeleyode tobou. Habage, Sisar Klodiusha sa sa dia delei kelege, hegie hiyedo ke damaledo kuhe tama degei.

²⁹ Yesuha dabai degedi o sasai kediāge Agabusha ta ke dulomou, ta doususuma, sele dia dala sagai ke kefema, damaleyodele i o sasai, sa Judiakou dalagua kediamokou nelamou degele i.

³⁰ Sele kefema, Barnabasbou Solbou diliemokou neimou, dilie mala ya, damaleyodei o sasai wolou daladi o kediamokou nei.

12

Herothā Jems woumou tolo imou, haba Pita didio mugu

¹ Kelege, hiye o Herothā damaleyodei o sasai ilo kele makomou i.

² E o ilo kele tobou mou, aweki me bolou kaha Jems walamou tolo i. Jemsbe Jonha e eye.

³ Juda o kedia e ke degei kokou hohō degele imou duguomou, e haba Pitane tou, didio mugulamou. O mola mei ou sisi sawisie hiye kelege e ke degei.

4 E Pita tolou mou, wolou ile, didio muguomou, ami hiye okou e ami o olou fei 16 kege Pita dia dalaguamabeedei, dosou dia dosou dia kegega degemou ileba, Gabama I Sawisie* tolou kelege, Herotha Pita telemaba, o dihiye kokou ta salamou degei.

5 Kegemou, ami o kediage Pitabe didio mosokou dalamou dia deleigui. Kenou si damaleyodei o sasaj kedia Godiha Pita dogou guyedema hiyedo diho бага tobolou i.

Esol o taha Pita dogou gumou, didio mosq tou fogou fogou i

6 Kegemou, sawisie Herotha Pita ta saleyodema maka degeibe idiba kege domou. Hulia kahage ami o ta ilokou haba ta ilokou dema, Pita eme mogou du tiei. Eme tigi neledo bolouye tigei, haba ami o ilo kelene adikou dia deleigui.

7 Kelegenou, Hiye Oha esol o taha didio mosq kodu totonou tama degeimou, hoho hiyedo hohogu. Pita tilamou esol o kaha e figikou kuguo tiliguomou, na toto haguayede tobou mou, tigi neledo, e dobogou tigei ke kusiana, mihikou fiyasigei.

8 Esol o kaha emokou ne yukueibou ne tamakabou kayede tobou. Pita e kenou tefele degeimou, esol o kaha haba tobou, ne yukuei sasado ke kaba, a sesele haguayedei.

9 Kege tobou mou, Pitaha didio mosq e tiei ke tou fogou, esol o ke sesele i. Kenou si ege esol o kaha ke degelibe damaledade tawali mei, ege wa, tieimi duguluyade tawai.

10 Dilie ya, ami o bolou adikou tafalaguamou dohou gou fogou yamou, haba ami o ilo kelene dohou gue yolugi, kekai adi neledo dege tefei kokou folagai. A ke solojuma mugamou be sa hiyekou yadi. Dilie kodu tafalaguali dugube, a ke yojunou solojumomou dilie telemq, tamakou muguai. Aba huyadefei yamou, kelegenou esol o kaha Pita toto tou fogou fogou i.

11 Kegemou, Pitaha ise keme damaledade tawai. Herothou Juda obou kedia a bou basia makolamou degeimou, Hiye Oha e esol o tobou mou hagua, a kuhe dogou guludade tawai.

12 E damaledade tawalemou, Mariaha mosokou i. Sasaj keme Jonha e adiou. Jon e hu tabe Mak. O sasaj sудо sasaj kaha mosokou kefeguomou, diho бага tobolou duweguei.

13 Pitaha ile falamou, mosq adikou koga tafalamou, dabai degedi sasaj ta, e hu Rodaha a tefei sou lamou haguei.

14 Kenou si e Pitaha ta uwo ke dulo tawalemou, hoho hiyedo degeiye, kenou si a tefei sou li mei, toto bohologu ma mosou folomou, Pitabe hagua fele, adikou tafalayode tobou.

15 O sasaj kediage emokou be, gulokou, na fi totou dege tobolou yode tobolou i. Kenou si e damaled damale, Pitaha tafalayode tobou mou be, haba diage name Pitaha e esol* duguyode tobolou i.

16 Kenou si Pita e adikou koganou dalamou, dia a tefei solojumou dugube, damaledo e tafalamou duguo kesigile i.

17 E dobogouye tadamabadomou akoguomou, diamokou, Hiye Oha degeiye, e didio degei ke tou fogou ke susulo tobou mamou, nige Jemsbou, damaleyodei o sasaj ilo diamokou bou, a nimokou tobolou ke tobou mabeede tobou. E kege tobou mamou, sa ta fogou i.

18 Sabiyomou, ami o kedia dugube, Pitabe mei degeimou, dia kesigiemou, gue hiyedo degemou, diojusie Pitabe kagelou? de yoduga i.

19 Pita didio mosokou meiyode tobolou imou dulomou, Herotha e ami o kedia tobou mou ya, Pita ka sulugueiye, kenou si dugulo ili mei kaha degemou, Herotha e ami o, Pita dia deleigui kedia kefemamou yodougoumou, Pitabe dia dugulo ili meiyode tobolou imou, e gofoju hiyedo degemou, ami o kediame wouba tofigileyode tobou. Kege tobou ma, sa Judia tou fogou, sa Sisariakou fogou ile tefelei.

Herot e tolo i

20 Hiye o Herotha sa Tair o sasajbou, sa Saidon o sasajbou kediamakou gofoju hiyedo degeimou, o kedia kefemamou, e dugu yai. Yobe, o sasaj kediame asou kolo mei. E asou

* 12:4 12:4 Gabama I Sawisie, 'Pasoba' ta kaha sibigebe kou gue: Afu Godiha sa Isip sisigo wolo ke woumou tofigiemou, e Israel sisigo kedianou si ta weli mei, mou gabama i. Kegei degemou, e tobou, ni Gabama I Sawisie kaha dowo ke nale kefema na demabeede tobou. Kege tobou mou, Israel o kedia sa Isip tou fogou, die sabekou fogou kogolo yai (Kisim Bek 12:1-42). * 12:15 12:15 Esol keme Godiha esol mei. Afudo Juda o ilo kediage esol sagaj o tanou tanou dogou guo suluguadi kedia midihobe o sasaj midihoge sagajyode tawale dii.

kolo kokou nōu nalē malā idi kaha degemōu. Ya fologamōu, e tiadi mosōdu dabai degedi o Blastusbou tā doususumamōu, Herot emokou ya, nā ei solou do degeba, gofoū degeli ke fogou yede tobolou i.

²¹ Kegemōu, sawisie yoū kou makai kelege, Herotha yoū e yukuei bolodo ke kama, yoū duwodi bolodo kotou duwoli, o kedia mokou tā hiyedo tobou.

²² O sasai kedia e tā tobolou ke dulomou, hiligedo kou gue tobolou i, koūme obe tobou yo mei, godi tahā tobolou yede tobolou i.

²³ Herotha tā ke dulomou, Godiha hu hebele foguli mei. Kegeimōu, kelegenou Hiye Oha esol o tahā e woumou, do hiyedo emokou hagua kogumou, diabeye e duledu nalā iligi tolo i.

²⁴ Kenou si Godiha tabe neledu degemou, sa sa olou fei tefele siei.

²⁵ Kegemou, Barnasbou Solbou dilie sa Jerusalemkou sele ke nele fogou. Dilie sa Antiokkou bohoulou mā yalamou be, o Jon Makbou de wolou yai.

Polha sa sa sudo keleya ke Yesuha degei kaha ta ke hehegiemou siei

(Ta Hiye 13:1-21:14)

13

Damaleyodei o kedia Barnasbou Solbou dilie Godiha dabai degemabodomou makamai

¹ Sa Antiokkou, damaleyodele ili o sasai kedia dalagua kilebe habage-degele-duguo-tobou di-obou, Godiha tā hehegiedi obou ilo kelene deleigui. O kegei tabe o Barnabas. Tabe o Simeon, e hu tabe Niger.* Tabe o Lusius, o keme sa Sairini tie o. O ta e hupe Manain, o keme gamani hiye o Herotha e mogo. Haba o ta eme Sol.

² Damaleyodei o kedia Hiye Oha dabai degelemou, nalē nalā iyo mei kelege, Duo Bolofeha o kedia mokou kou gue tobou, ni Barnasbou Solbou dilie mā dabai, a dilie degemabeedei ke degele ke maka degemabeede tobou.

³ Ta ke dulomou, o kedia nalē nalī mei diho baga tobolou iligi, diliemokou dobogoū dogoguamamou, nele Godiha tā tolou fogou imabeede tobolou i.

Barnabas dilie Sol dilie ta uwo bolofei ke to tibi sa Saipruskou tobolou i

⁴ Duo Bolofeha tobou mou, dilie sa Selusiakou yai. Sa Selusia tou fogou mou, mosoleye to tibi sa Saipruskou yai.

⁵ Yolugi, dilie sa Salamiskou fologai. Fologamou, Juda o kedia egei moso tanou tanou ya Godiha tā hehegiemou suluguei. Jon Mak ene dilie dogou guo siei.

⁶ Dilie to tibi sa Saiprus kileya ke olou fei tefele hehegiemou suluguali, sa Pafoskou fologamou, Juda o ta, e hupe Barjisas e duwomou dugulo i. Eme hou milou gadi o, ogou gai egei ke tobou di.

⁷ E gamani hiye o tabou de daladi. Hiye o kaha e hupe Sergius Paulus, fi gofoūdo degei o. O kaha Barnasbou Solbou de haguamabeede tobou, Godiha tā dulo sagai degemou.

⁸ Hou milou gadi o, Grik taege Elimasyodele idi, ege dilie dabai degeli ke akogulamou degei, gamani hiye o keme Yesukou damaleyodeiba dugulobe dafamou.

⁹ Kenou si Sol, e hu tabe Pol, eme Duo Bolofeha tou mou, Elimaskou maselemou tobou, nāme Tamaha dihi. Nāme midihō bolofei ke dafadi o. Ogou gadi midihōbou, midihō kasagibou olou fei kegele i keme ne duledu amamaj dala. Nā Hiye Oha a doudo ke gulai degelamou degedi midihō keme ta tou fogolou sagai mei?

¹¹ Nā du. I fi Hiye Oha dobogoūyue nā wouba, ne diho du degele. Sawisiei huyadefei tiamou ilebe, nā aso ta dugulo meiyode tobou. Polha kegei tobou mou, kelegenou, mabi hulai degei kaha Elimasha diho gogumou, e diho du degeimou e dobogoū tolou ile o ta ka siei.

¹² Gamani hiye o kaha ke degei ke duguomou e damaleyodei. Yobe, Polbou Barnasbou dilie Hiye O Yesuha degei tā ke hehegi tobou mou dulo kesigi kaha degemou.

* 13:1 13:1 Niger - O dosogo degeiyodele idi.

Barnabasbôu Polbôu dilie sa Pisidia duo kodu sa hiye Antiokkôu egei tobolôu i

¹³ Polbôu diâ sa Pafos tôu fogôu môu, mosoleye sa Pamfilia duo kodu sa hiye Pergakôu ya fologai. Kenôu si Jon Makbe dilie tôu fogôu môu, haba sa Jerusalemkôu bohólôu ma i.

¹⁴ Dilie sa Perga tôu fogôu môu, sa Pisidia duo kodu sa hiye Antiokkôu ya fologai. Misiholo duwodi sawisieie kelege dilie Juda kediâ egei mosôdu fologa duweguei.

¹⁵ Dilie duwoguamôu, o ilo kediâ Mosesâ kuolôu tabôu, habage-degele-duguo-tobôu di-o kediâ tabôu de husolofu imôu dulo i. Husolofu imamôu, egei mosô dia daladi o kediâ o ta tobôu môu, diliemokôu kôu gue tobou, mogo dilie, nele eimokôu dedei sasagile ta ta dalababe, tobôu mabeedei.

¹⁶ Kegemôu, Polhâ haguamôu, dobogofu ye tadamabadomôu akoguomôu tobou, Israel obôu, haba sa ta o, Godihâ hayedu dalaguadi obôu, ni olôu fei duma.

¹⁷ Israel o sasâi ei Godihâ ei kôu guai o kediame makamomôu, yofu e sosôu degei. Diâ die sa tôu fogôu môu, sa Isipkôu fogôu ya dalaguali, Godihâ degeiye diâ súdo degeimôu, Godihâ yofu e neleyenôu sosogôu bohólôu ma hagui.

¹⁸ Hebe mei mihinôu sa kokôu suluguamôu be, Godihâ die midihô kasagâ milolôu ke duguomôu hagi dege deleibe, sadebe olôu fei 40 sagâi kege mei degei.

¹⁹ Sa Kenankôu be, Godihâ tobôu môu, diâ obiyei olôu fei dioyosi kege woma mei degemamôu, sa keme Godihâ Israel o sasâi kediâmokôu nei, die sa degeyadomôu.

²⁰ Kegemomôu iligi, sadebe olôu feibe 450 sagâi kege mei degei. Kegemôu, Godihâ die ta sai fidi o tanôu tanôu makamomôu hagulugi, habage-degele-duguo-tobôu di-o Samuel kuhe haguâ tofou.

²¹ Samuelbe Godihâ dabai degedi o dalamôu, diâ hiye o ta môu lamôu yodumôu, Godihâ o ta makamâi, e hube Sol. O kahâ hiye o degema dia deleibe, sadebe olôu fei 40 kege delei. O keme Kishâ dihi, Benjaminhâ huti.

²² Kenôu si habage Godihâ Sol igile muguomôu, e Devit die hiye o maka degei. Maka degemôu, kôu gue tobou,

A dugube, Jesihâ dihi Devit eme ma fimajya ke dabai degeimôu dugu. Ege a tagali sagâi kenôu seseleyode tobou. *1 Samuel 13:14; Buk Song 89:20*

²³ Godihâ yofu kôu tobou sagâi kenôu tefelemôu, e Devithâ huti o Yesu Israel o sasâi eimokôu nei, ei* mamofuyadomôu.

²⁴ Yesu e dabai yomogou li mei kelege, Jonhâ Israel o eimokôu tobou, ni fi bohólôu, fafeleya tofou mabeedei.

²⁵ Jonhâ e dabai degedi ke fogôu lamôu kelege, e o kediâmokôu kôu gue yodu, nige ame koyoyode tawale iya? Ame o ni baha duwogua ke mei. Kenôu si ni duma, habage o ta haguale. O kahâ tamaka kâi keme age ta tegile sagâi mei, ame o bolô mei kahâ degemôu.

²⁶ Mogo diâma, Abrahamhâ huti obôu, sa ta o, Godihâ hayedu dalaguadibôu, ni olôu fei duma. Godihâ o sasâi mamolofuyode tobou ta keme dimokôu tobou. Ta keme ifi dibôu de dala.

²⁷ Jerusalem o sasâibôu, die hiye o olôu feibôu kediage Yesube defei ta tawale ili mei. Misiholo duwodi sawisieie olôu feibe diâ Godihâ ta kôu dulo idiye, kenôu si diâ ta tawale idiyo mei. Diâ Yesube wouba tolo ileyodei kelege, ta habage-degele-duguo-tobôu di-o kediâ kôu tobolôu i sagâi kenôu tefeledamaledo tamâ degei.

²⁸ Diâ Yesu ta samamôu dugube, e midihô kasagâ miloube ta dugulo ili meiyi, kenôu si diage eme wouba tolo ileyodema Pailatkôu sesegulo i.

²⁹ Habage-degele-duguo-tobôu di-o kediâ oe emokôu degele kôu tobolôu i sagâi ke olôu fei tefeledagemamôu, diâ Yesu hebe fufuguomaitôu delei ke malâ migilemôu wida i.

³⁰ Kenôu si eme Godihâ haba haguagimou, gehe degei.

³¹ E gehe dege haguama ilemôu, o sasâi, sa Galilikôu ge e sesele ya sa Jerusalemkôu fologai kediâmokôu súdo tamâ degegai. Kôu bôu gebe, o sasâi kediame Juda o eimokôu Yesuhâ haguâ gehe degei ke hehegiemôu suluguadiyode tobou.

³² Godihâ ei kôu guai o kediâmokôu tobou keme ta uwo bolofei ele nimokôu tobolôu kuhe.

* 13:23 13:23 Nâ Dabai 13:26 dugu.

³³ Ifi die sisigo ei dihile tã keme damaleđo tamã degei. Godihã Yesu haguagimou, gehe degei dala. Keme Die Fedi Kuguo tã hiye 2 kokou kou gue nalai dala,

Ñame mayou ma Dihi. Ifibe ame ne Aye degei.

Buk Song 2:7

³⁴ Godihã Yesu tei haguagimou gehe degei kaha, e widaikou ta tabale mei kene kuguokou nalai dala,

A ni hiye o Devitkou midihõ bolofei hegileyodei keme a njimokou ne hehegile. Damaleđo, nige mayou tobou sagai kenou tefeletã degeiba dugulo ile. *Aisaia 55:3*

³⁵ Haba Godihã kuguokou tã ta kou gue nalai dala,

Na nou ne biyodema makai o bolodo keme widaimikou be ta tabale mei. *Buk Song 16:10*

³⁶ Di tewe, hiye o Devit eme sa sibige kuokou Godihã tã sesele iligi tolo i. Tolo imou, o ilo kelege youu e kou guai o wida idi kokou nou wida imou tabale fiyei.

³⁷ Kenou si Godihã haguagimou, gehe degei o eme ta tabali mei.

³⁸ Mogo diama, kegei kaha ele ni tawayadomou tobolou be, Yesuha hagua, midihõ kasagai, ni milou ga idi keme gebe meiyodelamou haguei ke tobolou kuhe.

³⁹ Njime Mosesha kuolou tã seselebe tefei mei kaha, Godihage njime dođo o sasajyode tobolou mei. O sasaj koyoha Yesukou nou damaleyodeibasi, eme Godihã dihile kokou dođo o degele.

⁴⁰ Kegei kaha degemou, njou tawaibou, habage-degele-duguo-tobou di-o kedia tobou ke njimokou tamã degeiye. Kou gue nalai dala,

⁴¹ Susuga tobou di o njime makouba njou duguo kesigile ile. Ni dalagua kile a degele keme ni ta damaleyodele ile mei. Haba o taha njimokou tobou bane, ni ta damaleyodele ile mei. *Habakuk 1:5*

⁴² Polha tã ke tobou mamou, Barnabas dilie egei mosõ tou fogou fogou yala degeimou, o kedia tobou, nele misiholo duwodi sawisie ta kamaã haba haguasieba, tã kegei ke hehegiemabeedele i.

⁴³ Dia olou fei egei mosõ tou fogou youmou, Juda obou, die egei dudi obou sudo kedia dilie sesele yai. Sesele youmou, dilie o sasaj kedia mokou egei tobou mou yolugi, kou gue tobolou i, Godihã habaguguei keme njbou de dalabanou suluguamabeedei.

⁴⁴ Kegemou, misiholo duwodi sawisie ta kahaã sa ke tie o sasaj sudo Hiye Ohã tã du yai.

⁴⁵ Juda o kedia o sasaj sudo kefegulo i ke duguomou, kona degemou, Polha tobolou ke huyafei degelamou susuga tobolou i.

⁴⁶ Kenou si Pol dilie Barnabas dilie gue degele ili mei, die tã simamou tobou, ele Godihã tã Juda o sasaj njimokou bukou tobolou sagaiye, kenou si ni dafamamou, njou degeiye, fi gehe ke moloube ta tefei mei kaha, ele ni tou fogou ileba, sa ta o sasaj kedia mokou hehegielamou.

⁴⁷ Yobe, Hiye Ohã elemokou kou gue tobou,

Age ñame sa ta o sasaj kedia mokou hohõ sagai degeyadomou makamai.

Kegeiba, na sa sa olou fei ma dabai degemou suba, sa sa o sasaj kedia me mayou mamolo uyode tobou. *Aisaia 49:6*

⁴⁸ Kegemou, sa ta o sasaj kedia Polha kege tobou mou dulomou hohõbolou i. Hohõbolou mou, Hiye Ohã tã keme bolofejidoyodele i. Kegeimou, o sasaj olou fei, Godihã tofousogo tofousogo tofolou yodema makamai kedia me damaleyodele i.

⁴⁹ Hiye Ohã tã keme sa kokou olou fei tefei.

⁵⁰ Kenou si Juda o kedia degeiye, hubou sasaj, Juda kedia egei dulo idibou, sa ke dia dalaguadi obou kedia Polbou Barnabasbou diliemokou gofou degeimou, sa ke tie o sasaj olou fei kedia me gofou degemou dilie hele mugulo i.

⁵¹ Hele mugumou, dilie fogou yalamou be, dilie abogou ukou duotelẽ dala ke igile filei, sa ke tie o sasaj kedia dio die midihõ kasagai ke tawamabadomou. Duotelẽ ke igile filamou, dilie sa Antiok tou fogou mou, sa Aikoniamkou fogou yai.

⁵² Kenou si Yesuha dabai degele idi o sasaj, sa Antiok tie kedia me Duo Bolofehã tou mou, hohõbolou idi.

14

Barnabasbōu Polbōu dilie sa Aikoniamkōu egei tobolōu i

¹ Sa Aikoniamkōu fologamōu, Polbōu Barnabasbōu dilie nebe dilōu degei sagai kenōu tefele, Juda o sasaj kedia egei mosōdu fologa, egei tobolōu i. Dilie tā bolōdo ke tobolōu imōu Juda o sasajbōu, Grik o sasajbōu sūdo kedia dulomōu damaleyodele i.

² Kenōu si Juda o ilo kediage egei ke dulomōu be, ta damaleyodele ili mei, gofojūnōu degele i. Diā degeiye, sa ta o kediame Yesukōu damaleyodele i o sasaj kediāmokōu gofojū degele i.

³ Polbōu Barnabasbōu dilie sa Aikoniamkōu hiyedo dalaguali, damaleyodele i o sasaj kediāmokōu egei tobolōu ta guē degele ili mei. Hiye Ohā habaguguei kaḥā tā ke hehegiemōu iligi, Hiye Ohā neleya ke midihō gehē gehē o sasaj kedia dihiḥe kokōu milōu goumōu duguomōu kesigile i. Kegei kaḥā degemōu, Hiye Ohage tā dilie tobolōu ili keme damalēdo kuhe hehegiēdi.

⁴ Kenōu si sa ke tie o kedia diojūsie filemōu, ilo kediame Juda o kediabōu de fī tanōu degele i. Haba ilo kediame Pol dilie Barnabas diliebōu de fī tanōu degele i.

⁵ Fī tanōu degele ili mei, Juda o ilobōu, sa ta o ilobōu, haba die hiye obōu diage diliebe makoma, igiye wouba tofigileyodele i.

Barnabasbōu Polbōu dilie sa Likonia duo kodu egei tobōu mōu suluguei

⁶ Dilie walamōu degele ili tā uwo ke dulomōu, dilie kama fosige ya, sa Likoniakōu fologai. Fologamōu, sa kaḥā duo kile suluguali, sa Listrabōu, sa Derbebōu, sa huyadefejbōu kileya ke suluguei.

⁷ Dilie sa kileya tā uwo bolofej ke tobōu mōu suluguei.

⁸ Sa Litra kelebe o ta delei. O keme ibigidio tofigiei. E adioḥ hā kegei kuhe malā felej, ta siadiyo mei.

⁹ E Polḥā hehegili ke dulo duwomōu, Polḥā emokōu masele dugube, eme yojū e damaleyodele kaḥā bolofej degele sagai dugu.

¹⁰ Polḥā ke duguomōu, hiljgedo tobou, nā haguayedeimōu, o kaḥā foguo folo tofoguō mōu tofōu tofōu siei.

¹¹ Kegemōu, o sasaj sūdo kedia Polḥā ke degeli ke duguomōu, sa Likonia tāe kōu gue tobolōu i, godi bolōq keḍili o bagamamōu, dimokōu migiyodele i.

¹² O sasaj kedia Barnabashā hube Susyodele i. Haba Polḥā hube Hermesyodele i,* Pol eme tā tobōu di o kaḥā degemōu.

¹³ Ogōu gai godi Suskōu gali sisi mosōbe sa hiye kaḥā figikōu duwei. Mosō ke dia daladi hiye o kaḥā wai bulumakou oye bolōqbōu, haba hebe fibōu guobōu tigiye faḡai kebōu mojūma, sa hiye kaḥā kekai adikōu haguei. Hagumōu, o sasaj kefeguomōu, diliemokōu wai bulumakou sima nelāmōu degele i.

¹⁴ Kegemōu, tā-bolofej-malā-suluguadi-o Polbōu Barnabasbōu diliege o kedia kege degele iladi ke dulo kesigiemōu, dilōu dilie yukuei kaj ke dulagile i. Dilie fojūkua yamōu, o sasaj kefei sūdo kodu fologamōu kōu gue tobolōu i,

¹⁵ mogo diama, nī kageimōu kege degele iya? Elebe o nebe nī sagai degei. Ele hagua, tā uwo bolofej kojū nīmokōu tobolōu be, nī ogōu gai godi, sibige ta dala mei ke tōu fogōu ba, yojū kegenōu daladi Godikōu haguamabodomōu. Damalēdo Godi eme agudiobōu, sa sibigebōu, tō dawalabōu, bi olōu fej kodu dalagua kebōu de milōu gai Godi.

¹⁶ Damalēdo, afudo, kōu guai o kedia deleigui kelegebe, obiyei olōu fej kedia diojū tagai sagai degele imōu, e mōu duguogōu di.

¹⁷ Kenōu si Godibe nī duguye domōu, mogogōu daladiyo mei. Sawisiei olōu fejbe Godihā nīmokōu midihō bolofejnōu milōu di. E degeiye, agudiletōu ge huej toumōu be, segei mojūdi a kelege nī segei mojūdi. Damalēdo, Godihā nīmokōu nalē hiyedo nejmōu, nī hohō hiyedo degele idiyode tobolōu i.

¹⁸ Dilie kege tobolōu iye, kenōu si o sasaj kedia diliemokōu wai sile neleyodema nelē degele i. Nelē degele imōu, diliene nelēdo dege akogulamōu degele i.

* 14:12 14:12 Susbōu Hermesbōu diliebe Likonia kedia kōu guai o kedia ogōu gai godi bolōu.

¹⁹ Kegemōu, Juda o Antiokbōu Aikoniambōu kile dalagua kediā haguasiemōu, sa Listra o sasaj kediā fimaj ke bohōu mōu, o kediāne dilie dafamōu, Pol igiye wala i. Walamōu, diage eme teiyademōu, e tōu ke gisigama ya, sa hiye kahā figikōu mamōu fogōu yai.

²⁰ Kenōu si Yesuhā dabai degele idi kediā haguasie, e silēmā tafalaguamōu, e haguamōu, sa hiye kodu felei. E folo tiei sabiyomōu, Barnabas dilie sa Derbekōu yai.

Barnabasbōu Polbōu dilie Yesukōu damaleyodele i o sasaj kediāmokōu dedej sasagiei

²¹ Dilie tā uwo bolofej ke sa Derbekōu tobōu mōu, o sasaj sūdo Yesukōu damaleyodele i. Kegemōu, dilie haba bohōlōu mā sa Listrabōu, sa Aikoniambōu keleya ke titiamōu yolugi, sa Antiokkōu fologai.

²² Dilie yolugi, Yesuhā dabai degedi o sasaj kediā dedej sasagiemōu, kōu gue tobōu mōu yai, n̄ Yesukōu damaleyodeibe neleḏo dege dalama. Godihā e sa di wolōu dalale kokōu fologalababe, di hagi hiyedo kebukōu dugumōu iligi kuhe fologaleyode tobolōu i.

²³ Dilie yolugi, sosi tanōu tanōu, damaleyodele i o sasaj wolōu dalale o maka degegamōu yai. Maka degegamōu, nalē nalī mei dihq baga tobōu mōu yolugi, o damaleyodele i kediāme Hiye Ohā dobogoṽu tagetōu dogoguemōu yai.

Barnabasbōu Polbōu dilie sa Siria duo kodu sa hiye Antiokkōu bohōlōu mā ya fologai

²⁴ Barnabasbōu Polbōu dilie sa Pisidia duo kileya yolugi, haba sa Pamfiliakōu fologai.

²⁵ Fologamōu, sa kileya suluguali, sa hiye Perga tie o sasaj kediāmokōu egei hehegiemamōu fogōu yolugi, sa hiye Ataliakōu muguai.

²⁶ Dilie sa Atalia tōu fogōu mōu, mosoleye sa Antiokkōu bohōlōu mā yai. Afu, sa kelegebe damaleyodei o kediage diliebe Godihā dobogoṽu tagetōu kōu dogogomōu, Godihā habagugueiya ke dabai degemabeede tobolōu i. Dabai ke mei degeimōu, kelege dilie sa Antiokkōu bohōlōu mā ya fologai.

²⁷ Dilie fologamōu, damaleyodei o sasaj haguasiemabeede tobōu mōu, haguasie kefegulo imōu, midihq Godihā degei olōu fei dilie dugulo i ke susulo tobolōu i. Godihage sa ta o sasaj kediā Yesukōu damaleyodele ile abe soloṽumaj dalayode tobolōu i.

²⁸ Ke olōu fei susulo tobōu mamōu, dilie Yesuhā dabai degedi o kediābōu de sa Antiokkōu hiyedo deleigui.

15

Sosikōu dabai degele idi o kediā sa Jerusalemkōu kefegulo i

¹ Kegemōu, sa Judia tie o ilo kediā sa Antiokkōu ya fologamōu, damaleyodei o kediāmokōu kōu gue hehegie tobolōu i, n̄ Mosesah kuolōu tā ke seseleba, kolo diafigi ho fogōu babe, n̄ime Godihage ta mamoloṽu meiyodele i.

² Pol dilie Barnabas dilie tā ke dulomōu, o kediābōu de taje biya imōu, damaleyodele i o kediā diliebōu, o ilo kelebōu de maka degegamamōu, n̄ sa Jerusalemkōu ya, tā-bolofej-malā-suluguadi-o kediābōu, damaleyodei o sasaj wolōu daladi o kediābōu de hagi koṽu dqsusumabeede tobolōu i.

³ Kegemōu, damaleyodei o kediā Polbōu diā tobōu mōu, sa Jerusalemkōu yai. Diā sa Fonisiabōu sa Samariabōu duoya ke yolugi, sa ta o sasaj kediā fī bohōlōu i ke totobōu mōu yai. Sa sa ke tie o sasaj, Yesukōu damaleyodele i kediā tā ke dulomōu, hohq hiyedo degele i.

⁴ Polbōu diā yolugi, sa Jerusalemkōu fologoumōu, damaleyodei o sasajbōu, die wolōu daladi obōu, tā-bolofej-malā-suluguadi-obōu olōu fei kediā diāmokōu agali bolofejyodele i. Kegemōu, dilie diāmokōu midihq Godihā degei olōu fei dilie dugulo i ke tobolōu i.

⁵ Kenōu si Farisi* o ilo kelege Yesukōu damaleyodele i o. O kediā haguamōu kōu gue tobolōu i, sa ta damaleyodele i o kediāme kolo diafigimaba, Mosesah kuolōu tā keṅe defejdo sesele imabeede tobolōu i.

⁶ Kegemōu, tā-bolofej-malā-suluguadi-o kediābōu, damaleyodei o sasaj wolōu daladi o kediābōu olōu fei kefeguomōu, hagi ke dqsusulo i.

* 15:5 15:5 Farisi o kediā Mosesah kuolōu tā ke hiligedo tolōu dalaguadi.

⁷ Hagi kahā tā kē hiyedo tugulo toboloū imamoū, Pitahā haguamoū koū gue tobou, mogo diama, afu, Godihā dimokoū dabai nemoū ibe, ame sa ta tie o kediamokoū tā uwo bolofeī toboloū kē makamaī,* o sasaī kediā kē duloba, damaleyodemabodomoū.

⁸ Godihage o sasaī di duo oloū feī koū tewe, ē Duo Bolofeībe sa ta o sasaī kediamokoū neī, afu dimokoū neī sagaī kenoū tefele neī. Godihā kē degei kahāge dimokoū hegilibi, ē sa ta o kediāme ta tobekoū muguyo mei, diamokoū ne hohō degeli kē hegili kuhē.

⁹ Godihage dimokoū midihō esofeī ta degema, haba sa ta o kediamokoū midihō esofeī ta degema dediyo mei. Sa ta o sasaī diane damaleyodei kahā degemoū, Godihage die midihō kasagaī miloū gadi kahā hebe kē togule muguomoū, yōū ē dihile kokoū sibigiboū mei dalagua.

¹⁰ Kegei degemoū, nī kageimoū Godi tefele dugulo iya? Damaleyodele i o sasaī kediamokoū be hagī nedamabeedei. Afu di koū guai o kediābou, ifi dine hagī keme ta toloū sagaī mei.

¹¹ Di Hiye O Yesuhā habaguguei kahanoū si Godihā di mamoūdadele i. Nebe, Godihā di mamoū sagaī kenoū tefele, sa ta o sasaī kediāne kegenoū mamoūyode tobou.

¹² Pitahā tā kē toboū moū, o kefeī dala kediā tā ta toboū li mei. Barnabasboū Polboū dilie Godihā nelēya kē sa ta o sasaī kediā dihile kokoū midihō gehē gehē miloū goumoū diā duguo kesigile i kē toboloū imoū dusuā duweguei.

¹³ Dilie tā kē toboū ma mei degeimoū, Jemshā koū gue tobou, mogo diama, nī ā toboloū kōū duma.

¹⁴ Saimonhā* Godihā sa ta o sasaī kediamokoū dagado soloū do degemoū, ilo kele mamoūuma, yōū ē biyodema makaī kē koū susulo tobou.

¹⁵ Tā ē tobou keme habage-degele-duguo-toboū di-o kediā toboloū i sagaī kenoū tefei, Godihā kuguokoū be koū gue nalaī dala,

¹⁶ Devithā huti o kediāme mosō bilama i sagaī dala. Hiye O ā habage bohouloū ma muloba, mosō gehē ta togolo.

Mosō kasagaī bilama i keme ā haba togouba, gehē dege duwolo.

¹⁷ Kegeba, o ilo kediāge Hiye O ame ka suluguale.

Sa ta o sasaī oloū feī mayōū mā biyode koū makamaī kediā ā ka sulugualeyode tobou. Tā, Hiye Ohā koū tobou, keme habage damaledo tamā degele. *Amos 9:11-12*

¹⁸ Afudo, Hiye Ohā tobou keme o sasaī kediā dumoū hagulugi, ifine kegenoū dulo ili kuhē.

¹⁹ Kegei kahā, mā fimaībe koū gue, sa ta o kediāme die fī Godikoū bohoū degemoū, dige hagī ta nedame.

²⁰ Di kuguo tā diamokoū nalamā nejbasi de. Di nalalebe, koū gue nalame, nīme ogoū gai godikoū wai si kasagaī keme nādama, sasaī hiyouboū, o hiyouboū de siadama, gali oe gabagidu tigamamoū wei keme nādama,* haba kafeine nādamabeede toboloū ba nalame.

²¹ Di tewe, sa sa kilijā oloū feībe obe Moseshā tā kē hehegiemoū hagulugi ifine kuhē. Misiholo duwodi sawisiē oloū feī kelege, ē tā kē obe husolōū toboloū idiyode tobou.

O kediā sa ta o sasaī damaleyodele i kediamokoū kuguo nalamā nelē i

²² Kegemoū, tā-bolofeī-malā-suluguadi-oboū, damaleyodei o sasaī woloū dalaguadi oboū, damaleyodele i oboū oloū feī kediā hagī kē doususumamoū, diōū die o boloū ta makamaī. O tabe Judas, ē hū tabe Barsabas. Haba o tabe Sailas. O kediliebe damaleyodele i kediā woloū dalaguadi o. Kegei degemoū, diā Judasboū Sailasboū diliebe Polboū Barnabasboū de sa Antiokkoū imabeede toboloū i.

²³ Diā kuguokoū tā koū gue nalaī kē, diliemokoū neimoū malā yai. Tā-bolofeī-malā-suluguadi-o eiboū, haba damaleyodei o sasaī woloū dalaguadi o eiboū, eibe nī mogodo. Ei kuguo kōū sa ta o sasaī nimokoū nalolube, ei sa Antiok tie o sasaīboū, haba sa Siriaboū sa Silisiaboū duo kile sa sa tie o sasaīboū oloū feī nimokoū agali bolofeyodili kuhē.

²⁴ Ei o ilo kediā nimokoū ya fologamoū, tā diā tobou keme nī dulomoū hagī degele iyodeimoū du. Kenoū si diame ei imabeedeimoū yali mei.

* 15:7 15:7 Nā Dabai 10 dugu.

* 15:14 15:14 O Saimon ē hū tabe Pita.

* 15:20 15:20 Kafei du dala kahā degemoū.

²⁵ Kegei kaha degemou, ei tugulo tobolou ima, fi tanou degemou, o bolou ta makamai, nïmokou yamabadomou. O kediliege ei mogodo Barnabasou Polbou dilie sesele yale.

²⁶ Diliebe oe kou wala ile sagaiye, kenou si dilie ta gue degele ili mei, di Hiye O Yesu Kelesuha huya ke egei tobou mou suluguadi.

²⁷ Kegei kaha degemou, ei Judas dilie Sailas dilie tobou ba, nïmokou ile foloba, ta ei nalai sagai kenou dilie mogouye tobou ba, ni duma.

²⁸ Duo Bolofeibe eibou dala kaha ei fi tanou dege, nïmokou hagi ta nele sagai mei. Kegei kaha degemou, eige nïmokou kuolou malebe, dosou yosi kege male kenou do sesemabeedili kuhe.

²⁹ Ogou gai godikou gali si keme nadama, kafei nadama, gali oe gabagidu tigamamou wei kene nadama, haba saai hiyoubou, o hiyoubou dene siadamabeedei. Ni midihog kasagai olou fei kou dege ho fogou babe, keme bolofeido. Ei ta kenou fei. Ni defei dalama.

³⁰ Dia kuguo nalama mei degemou, Polbou diamokou tobou mou, sa Antiokkou mala ya fologamou, damaleyodele i o saai kedia haguasie kefegumabeede tobou mou, kefegumou, kuguo nalai ke nei.

³¹ Damaleyodele i o saai kedia husouumamou, hohog degele i, dedei sasagiei ta bolofei ke mou kaha degemou.

³² Judas dilie Sailas diliebe habage-degele-duguo-tobou di-o kaha degemou, dilie damaleyodele i o kedia mokou dedei sasagiemou, egei hiyedo tobolou i.

³³⁻³⁴ Sa Antiokkou dalaguali, damaleyodele i o kedia diliemokou, nele tobou mou haguasie i o kedia mokou bologuado boholou ma imabeedeimou, dilie fogou yai.

³⁵ Kenou si, Pol dilie Barnabas diliebe yali mei, sa Antiokkou kege dalaguali, sa ke tie o sudo kediabou de Hiye Oha ta uwo bolofei ke tobolou deleigui.

Pol dilie Barnabas dilie fi tanou degeli mei

³⁶ Sawisie i lo kele mei degeimou, Polha Barnabaskou tobou, sa sa, da Hiye Oha ta hehegiemou i kokou be, da haba boholou ma ya, da mogo diame bologua dalagua, haba bou basia dalagua deba duguo tawamebeede tobou.

³⁷ Kege tobou mou, Barnabashage o Jon, e hu tabe Makbou de wolou ilamou degei.

³⁸ Kenou si Polha dafamou kou gue tobou, afu, o keme sa Pamfiliakou ge da tou fogou mou, dabou de dabai degemou sialebe tagali mei. Dage o keme wolou idamebeedei.

³⁹ Dilie dilou sie tae biya imamou, yogo esofei imou, yogone esofei imou dele i. Barnabasha Mak wolou ilemou, mosoleye to tibi sa Saipruskou yai.

⁴⁰ Haba Polha Sailas wolou ilamou degeimou, damaleyodele i o kediage Hiye Oha habagugueibe nelebou de dalayodema diho baga tobou ma fogou mou, dilie fogou yai.

⁴¹ Yolugi, sa Siriabou sa Silisiabou duoya ke o saai damaleyodele i kedia mokou dedei sasagiemou yai.

16

Polha o Timoti wolou i

¹ Pol dilie Sailas dilie ya, sa Derbekou fologamou, haba sa Listrakou ya fologai. Sa kele Yesuha dabai degedi o ta dele, e hu be Timoti. E adiou be Juda saai, Yesukou damaleyodele. Haba e ayebe sa Grik o.

² Sa Lистра damaleyodele i saai bou, sa Aikoniam damaleyodele i saai bou kediage Timoti eme o bolofeido yodele idi.

³ Polha Timoti e wolou ilamou, e kolo diafou. Yobe, Juda o, sa ke tie kediage Timotiha e ayebe sa Grik odade tawale i kaha.*

⁴ Kolo diafolou mou ya, sa sa keleya ke kuolou ta, hiye o kedia* sa Jerusalemkou ge ma i ke o saai kedia mokou hehegiemou, ni ta ke sesemabeede tobou mou suluguei.

⁵ Egei tobou mou suluguamou, sa sa o saai damaleyodele i kedia ke dulomou, nelede dege damaleyodele i. Haba sawisie olou feido o saai ilo kediage damaleyodemamou, ebukou damaleyodele kediabou de geleguomou olou fei sudo degemou i.

* 16:3 16:3 Sa Grik o kedia die o sisigo kolo diafigidiyo mei.

* 16:4 16:4 Hiye o kediame ta-bolofei-mala-suluguadi-obou, damaleyodele i saai wolou dalaguadi obou kedia.

Polhā sa Masedonia o ta dugu

⁶ Polbōu diā sa Esia duo kileya kē Godihā tā hehegiemōu sulugualamōu degeimōu, Duo Bolofejhā diā akogu. Akogumōu, diā haba sa Frigiabōu, sa Galesiabōu duo kileya suluguali,

⁷ sa Misiahā figikōu fologai. Fologamōu, haba sa Bitiniahā duo kodu fologalamōu degei, kēnōu si Yesuhā Duo Bolofejhā haba akogu.

⁸ Kegeimōu, diā sa Misia duoya kē mōu yoŋuwa yolugi, sa hiye Troaskōu muguamōu kele tiasigei.

⁹ Huliame Polhā diho bohōlōu mamōu dugube, sa Masedonia tie o ta tafalali, emokōu kōu gue tobou, nā mosole saba, sa Masedoniakōu hagua, ei dogōu guyedeimōu du.

¹⁰ Polhā ē dugu kē tobōu mōu, ei* toto sa Masedoniakōu yalamōu a ka i. Godihā tā uwo bolofej kē ei o sasaj kediāmokōu tobōu yadomōu hegilidadade tawale i.

Sasaj Lidia, ē Kristen degei

¹¹ Kegemōu, ei sa Troas tōu fogōu mōu, mosoleye sa Samotreskōu ya fologai. Kele tiei sawisie, ei haba mosole sama, sa Neapoliskōu ya fologai.

¹² Ei sa Neapolis tōu fogōu ile, sa Filipaikōu fologai. Kēme sa hiyedo, Rom o kediā afu ya kokōu fologa deleigui sa, sa Masedonia duo tie o sasaj die sa hiyedo. Ei sa hiye kokōu sawisie ilo kelenōu deleigui.

¹³ Misiholo duwodi sawisie kelege, ei sa hiye kahā kekai aya kē telema ya, tō ko kokōu muguai. Ei tō ko kokōu be, obe diho bagā tobolōu idi sa daladadema yamōu dugube, sasaj ilo kediā kele kefeguo duwoguamōu dugulo i. Ei geleguo duwoguali, sasaj kediabōu de tā kolo i.

¹⁴ Kē tā kolo duweguei kilebe, sasaj ta, ē hūbe Lidia, ēne kile dusuā duwei. Eme yukuei wej degei kahā sele tiga moŋudi sasaj. E sadobe sa Taiataira. Eme Godikōu hohōbōu di sasaj. Polhā tā tobōu mōu, Hiye Ohā degeiye, ē fi bohōlōu mōu, tā kē defejido dulo duwei.

¹⁵ Defejido dulo duwo dema, ebōu ē sosōu bōu diā fafeleya tofōu mamōu, ē eimokōu, nige ame Hiye Okōu damaleyodei sasajidade tawaibabe, nī mā mosōkōu ile dalamabeede tobou. Ege eibe ē mosōkōu dōudo dege imabeede tobōu mōu, ei ebōu de yai.

Polbōu Sailasbōu dilie sa Filipaikōu didiq degei

¹⁶ Sawisie ta, ei diho bagā tobōu di sa kokōu yolugi, fisimōu dabai degedi sasaj ta alikōu gelegu. Sasaj kēme duo kasagajye tōu mōu, habage tamā degele kē duguo tobōu di. Sasaj kahā dabai kē degedi kahā, ē bose diame sele hiyedo malā idi.

¹⁷ Sasaj kē geleguomōu, ē Polbōu ei seselemōu, neleđo dege, o koŋudiamē Damaleđo Godihā dabai degedi o, Godihā nī mamoloŋu kahā tā kē hehegile idiyode tobōu mōu i.

¹⁸ Sawisie sūdo kege degeimōu, kelege Polhā dafamōu bohōlōu mōu, duo kasagaj kokōu, ā Yesu Kelesuhā hūya kē namokōu tobolōu kuhe, nā sasaj koŋu tōu fogōu fogōu iyede tobou. E kege tobōu mōu, duo kasagaj kahā sasaj kē tōu fogōu fogōu i.

¹⁹ Kegemōu, fisimōu dabai degedi sasaj kahā ē bose diage sele moŋudi kē mei degei kē tawalemōu, Polbōu Sailasbōu dilie tolōu dufolōu yamōu, gamani o, sa kefegudi sa kokōu duwogua kediāmokōu fologai.

²⁰ Dilie tā sai fidi o kediā dihilē kokōu tefegiemōu kōu gue tobolōu i, o koŋudiliebe Juda o. Dilie di sa kuokōu hagi hiyedo moŋuma felegai.

²¹ Felegamōu, sa Rom o di degediyo mei midihō kēme diliege di degemabeedele iliyode tobolōu i.

²² O sasaj ilo kediāne dogōu guomōu, tā kēme damaleyodemōu, diliemokōu tae biya ibe demōu, tā sai fidi o kediā dilie yukuei tegisema, o ilo kediāmokōu tobōu mōu, tigiye wala i.

²³ Dilie bōu basiado wala imamōu, didiq masa i. Masamamōu, didiq mosō dia daladi o kokōu defejido dia dalayede tobolōu i.

²⁴ O kahage tā kē dulomōu, dilie didiq mosō duledudo wōu ma folomōu bibigei. Dilie abogoŋu hebe koŋu bolōuyē hiligedo timogu kahā, tele sagaj mei degema fogou.

* **16:10 16:10-17** Kuguo koŋu nalaj o Lukhage ē Polbōu de sulu kelegebe eiyode naladi.

²⁵ Kegemōu, huliame duodo kelege, Polbōu Sailasbōu dilie Godikōu diho bagā tobōu de, diē fei de dega duwoguamōu, didiō o olōu fei dusuā duweguei.

²⁶ Dusuā duwoguamōu, gigima hiyedo toto haguamōu, mosō mouti ke olōu fei biligiselumōu degeligi a olōu fei soŋusei. Didiō o olōu fei kediā tigigi ti keŋe olōu fei kusigise hobogou.

²⁷ Didiō mosō dia daladi o kaha tiei kesigiemōu dugube, a olōu fei soŋusei ke duguomōu, didiō o olōu fei kama fosigeiyade tawalemōu, e aweki me bolōu ke telemōu, yoŋusie walamōu degei.

²⁸ Kenōu si Polhā hagnosisama, neledo dege tobou, na noŋusie woda. Eibe olōu fei dalayode tobou.

²⁹ E ta ke dulomōu, o ta tobōu mōu, disio mile tolōu haguamōu, e malāmōu, mosō Pol dilie Sailas dilie duwogua kodu foŋkua felei. Folomōu, e guē hiyedo degemōu, dio koulugi, yubu sugulo fiyei.

³⁰ E haguamōu, dilie wōu ma, mihikōu mulomōu yodu, hiye o bolōu dilie, ame kageibasi, Godihā a mamoloŋu?

³¹ Kegemōu, dilie kōu gue tobolōu i, na Hiye O Yesukōu damaleyodeibasi, Godihā nabōu ne sosōu bōu olōu fei mamoloŋuyodele i.

³² Kege tobōu mamōu, dilie Hiye Ohā ta didiō mosō dia daladi obōu, e sosōu bōu olōu fei kediāmokōu hehegile i.

³³ Huliame kilengenōu, o kaha dilie wōu ma ile, hebe koŋuye timogu do ke hueiye bigimamōu, kelegenōu ebōu e sosōu bōu olōu fei fafeleya tofolōu i.

³⁴ Fafeleya tofou mamōu, e dilie wōu ma ile, e mosokōu fologamōu, nale nejmōu nalā i. Ebōu e sosōu bōu diā olōu fei Godikōu damaleyodele i kaha degemōu hohō hiyedo degele i.

³⁵ Tiei sabiyomōu, ta sai fidi o kediage kasamane o kediā tobōu mōu ya, didiō mosō dia daladi o kokōu tobolōu i, ta sai fidi o kediage o bolōu ke tōu fogōu ba yaleyodele i.

³⁶ O kahage ta ke dulomōu, Polkōu ta sai fidi o kediage nelebe tōu fogōu ba imabeedei. Kegemōu, nele bologuado imabeedema egele tobou.

³⁷ Kenōu si Polhā kasamane o kediāmokōu tobou, elebe sa hiye Rom o. Kageimōu ta sai fidi o kediage ele ta ke defei duli mei fogolou? O sasai dihle kokōu diā ele wala imamōu, didiō degei. Haba kageimōu diā ele amafeido tele filōuba fogōu ile? Diā kege degedama. Dioŋunōu haguaba, ele kuhe telemamabeede tobou.

³⁸ Kegemōu, kasamane o kediā Polhā tobou ke dulomōu, boholōu mā ya, ta sai fidi o kediāmokōu, o koŋudiliebe Rom oyode tobolōu i. Diā ke dulomōu, guē hiyedo degele i.

³⁹ Guē degemōu, diā didiō mosokōu ya fologamōu, diliemokōu solōu do ta tobōu mamōu, mihikōu wōu ma muguamōu, nele ei sa tōu fogōu fogōu imabeede tobolōu i.

⁴⁰ Dilie didiō mosō tōu fogōu muguamōu, sasai Lidiahā mosokōu yai. Ya fologamōu dugube, damaleyodele i o kediā duwoguamōu duguomōu, diāmokōu dedei sasagiedi ta tobou mamōu fogōu yai.

17

Sa Tesalonaika o kediā Polbōu Sailasbōu dilie walamōu degele i

¹ Polbōu diā sa Amfipolisbōu sa Apoloniabōu keleya ke titiamōu yolugi, sa Tesalon-aikakōu fologai. Sa kokōu be Juda o kediā egei mosō ta duwei.

² Pol e yoŋu degedi sagai kege egei mosokōu folo, misiholo duwodi sawisie kamadia kege, Godihā ta, kuguokōu nalai dala ke o kediābōu de dōsusuga tobolōu deleigui.

³ E Godihā ta kaha sibige ke tobōu mamōu, haba diāmokōu kōu gue tobou, Godihā makai o Kelesube do hiyedo duguoba, tolo ile, haba haguā gehe degele kaha ta keŋe kuguokōu nalai dala. A njimokōu Yesu eme Godihā makai o Kelesuyode tobolōu kuhe.

⁴ Polhā ta ke dōdo dege tobōu mōu, Juda o sasai ilo kele ta ke dulomōu damaleyodema, Polbōu Sailasbōu dilie sesega suluguei. Sa Grik o sasai, Godikōu hohobolōu idi o ilo kediābōu, haba hūbōu sasai sūdo kediāne damaleyodema, dilie yolu ke sesega yai.

⁵ Kenou si Juda o kedia dugube, o sasaj kedia dilie sesele youmou duguomou, kona dege dafa i. Dafamou, midihog kasagaj degedi o, aliya mou suluguadi ilo kediabou de kefeguomou, sa ke tie o sasaj sudo kedia fufuguemamou, diojufej gofoju dege biyalamou, foqkua ya, o Jesonha mosoq adi ke bafolou mugulo i, Polbou Sailasbou duguoba, tolou ma o sasaj kediakokou sesegulamou degele i.

⁶ Kenou si diliebe mosoq kodube mei degemou, dia Jesonbou, damaleyodele i o ilo kelebou denou tou ma dufolou ma yai. Dufolou ma yolugi, sa ke dia daladi hiye o kediakokou fologamou, hiligedo tobolou i, o kojudiame sa sa olou fej hagi nemou suluguadi o. Ifi kou lene haguasie dalagaua kuhe.

⁷ Diame Jesonha e mosokou wou ma delei. Di hiye o Sisarha kuolou tabe dia ta dulo idiyo mei, hiye o ta dala, e hupe Yesuyode tobolou idi.

⁸ Juda o kedia kege tobolou imou, sa ke tie o sasajbou, sa kaha hiye obou dia dulo kesigiemou, gofoju hiyedo degele i.

⁹ Kegemou, sa kaha hiye o kedia tobou mou, Jesonbou, damaleyodele i obou dia ta sai fidi o kokou sibimou, dia ni fogou yamabeede tobolou i.

Pol dilie Sailas dilie sa Beriakou ya dabai degele i

¹⁰ Hulia degeimou, damaleyodele i o kedia Pol dilie Sailas dilie tobou mou, sa Beriakou yai. Dilie ya fologamou, Juda o kedia egei mosokou yai.

¹¹ Juda o sasaj, sa Beria tie kediame bolodo. Die midihoge Juda o, sa Tesalonaika tie kedia midihog sagaj kegei mei. Yobe, Polha egei tobou mou dulomou, hohog hiyedo degele i kaha. Sawisiei olou fej Godiha kuguo husojuma, Polha ta keme gulokou, haba de damaledo domou file idi.

¹² Juda o sasaj sudo Yesukou damaleyodele i. Sa Grik sasaj hu dala kediabou, sa Grik o sudo kediabou de damaleyodele i.

¹³ Kenou si, Juda o, sa Tesalonaika tie kedia Polha Godiha ta sa Beriakou hehegie dalayodeimou dulomou, ya fologamou, sa Beria tie o sasaj fufugue tobou mou, o kediame diliemokou gofoju degele i.

¹⁴ Gofou degele imou, kelegenou, damaleyodele i o kedia Pol tobou mou, to hiye kaha ko kokou i. Sailas dilie Timoti dilienou si yali mei, sa Beriakou kege deleigui.

¹⁵ Damaleyodele i o ilo kedia Pol wolou mou, sa Atenskou ya fologai. Fologamou, Pol kele dalamou, dia bohoulou ma yala degeimou, Polha Sailasbou Timotibou diliebe toto haguamabeedema ta dogogu.

Polha sa Atenskou egei tobou

¹⁶ Polha sa Atenskou Sailasbou Timotibou dilie haguba dugulamou dia dalali dugube, ogou gai godi milou gai sudo dalaguamou duguomou, e hagi hiyedo degei.

¹⁷ Kegei kaha degemou, e ilemou, Juda o kedia egei mosokou folomou, Juda o kediabou, sa ta o, Godikou hohobou di kediabou de doususuga tobolou deleigui. Haba e kefegudi sa kokou ne ile folomou, o sasaj kefeguo dala kediabou de doususuga tobolou deleigui.

¹⁸ Kefegudi sa kokou be, Epikurian tewe obou, Stoik tewe obou kediame deleigui. Dalaguali, dia Polbou tae biya i. Ilo kedia kou gue tobolou i, ta sebe degega siadi o kamahage eimokou be kei ta tobou lamou? Haba ilo kediage e sa ta godi kedia ta tobou lamou degeliyode tobolou i. Yobe, Pol ege Yesubou, e hagua gehe degeibou kaha ta uwo bolofej kenou hehegie tobou di kaha.

¹⁹ Doususuga tobolou mou, tewe o kedia Pol wolou ya, die kansole o kedia sa bitou Areopaguskou kefeguomou, Polkou kou gue tobolou i, ta gehe, na o kediakokou hehegie tobou di keme eine tawale sagaj degeli.

²⁰ Ei dumou be, ne ta keme esofej kaha, eige ta kaha sibige ke tawalamou degeliyode tobolou i.

²¹ Sa Atens tie o kediabou, sa ta o, sa Atenskou dalaguadi kediabou olou fej dabai ta degele idiyo mei. Ta uwo gehe kenou dulo sagaj degele idi. Ta gehe ta dulomou be, diojunou doususuga tobolou idi.

²² Kegemou, kansole kedia bitou Areopaguskou kefeguomou, Polha die dihile kokou ge haguamou tobou, sa Atens o diama, age nime godi sudo kokou nou hohobolou imou dugulu.

²³ *A* n̄i sa kuokōu sulugi, n̄i godi milōu gai dalaguamōu dugu. Igi milōu gai ta kokōu be kōu gue nalaj̄ dala, Koꝛume godi ei ta tewe mei kah̄a igiyodei dugu. Godi n̄i ta tewe mei, mōu yoꝛuwa hohobolōu idi kēme ā ifi n̄imokōu hehegie tobōu ladi kuhe.

²⁴ Godi sa sibige kōu milou, enōu si damalēdo Godi. Eme bimaj̄ agudiletōu dalaguabōu, mih̄ikōu dalaguabōu olōu fei kah̄a Hiye O. Eme egei moso obe tegeikōu be daladiyo mei.

²⁵ Godi ē bi ta mei degele mei. O di dobogoꝛuye bi ta milōu maba, emokōu nele sagaj̄ mei. Yoꝛunōu si fibōu hohobōu, bi olōu fei kē o sasaj̄ dimokōu nēdi.

²⁶ Godih̄a o tanōu ta milōu ma dogogumōu kah̄a hutigamōu hagueibe, ifi dine sa sa olōu fei dalagua kuh̄e. Ē o di dalale asō dihō kē maka degema, haba sa di suluguale kene maka degega i.

²⁷ Yobe, Godih̄age o sasaj̄ ē kolugi duguomōu emokōu haguasili kē tagadi. Kenōu si eme ahudo dala mei, eme di tanōu tanōu hafei dege dala.

²⁸ Godih̄a degeiye, dibe fibōu dalali, ē neleyenōu di sulugua kuh̄e. Damalēdo, afu, n̄jōu n̄i tewe o kediage dine yoꝛu ē sisigoye dalaguayodele i.

²⁹ Dibe Godih̄a sisigo kah̄a degemōu, di Godibe sele igi golye milouyode tawadame. Eme sele igi silvaye milōu li mei. Igido igiye milōu li mei. Eme o tah̄a fimama dobogoꝛuye milouyode tawadamebeede tobou.

³⁰ Afu o kediage Godibe ta tewe mei kelegebe, Godih̄age diā midih̄o kasaj̄ milōu ga imōu be, ē mōu duguo fogou di. Kenōu si ifibe ē neleđo dege, sa sa olōu fei o sasaj̄ dibe fi bohōu mabeede tobolōu.

³¹ Yobe, ē sa sibige o sasaj̄ di tā sale sawisiēi kēme kōu makamaj̄ kah̄a degemōu. Sawisiēi kelegebe, yoꝛu ē midih̄o dōdo keleyanōu, tā sai file o, ē kōu makai kah̄a di midih̄o kē file. Tā sai file o kēme tolo imōu kōu widaiye, haba haguagimōu geh̄e degei kah̄a, dige Godih̄a tā sai file dabai kēme o kokōu nōu nejdade tawamebeede tobou.

³² Polh̄a o tabe tolomōu haguaj̄yode tobolōu kē dulomōu, o ilo kedijā emokōu susuga tobolōu i. O ilo kedianōu si n̄a tā kē haba tobōu ba ei dulo sagaj̄ degeliyode tobolōu i.

³³ Kege tobolōu imōu, Pol ē tewe o kedijā tōu fogou fogou i.

³⁴ Kenōu si o ilo kele ē tā dulomōu damaleyodele i. O ta, ē h̄ube Dionisius, o kēme kansole o, bitōu Areopaguskōu ē yogo diabōu de kefema dabai degedi. Sasaj̄ ta, ē hu Damaris, ene damaleyodei. O sasaj̄ ilo kediane damaleyodele i.

18

Polh̄a sa Korinkōu egei tobou

¹ Kegemōu, Pol ē sa Atens tōu fogōu, sa Korinkōu i.

² Folomōu, Juda o ta gelegu, ē h̄ube Akwila, ē sadobe sa Pontus duo kile delei. Ē sasaj̄ Prisila diliebe sa Itali tōu fogōu ya, sa Korinkōu be ebelenōu fei fologai. Yobe, Hiye o Sisar Klodiush̄a Juda o sasaj̄ olōu feibe sa Rom tōu fogōu fogōu yamabeedeimōu. Kegemōu, dilie sa Korinkōu dalaguamōu, Polh̄a dilie dugulamōu i.

³ Pol ē sele dabai degedibe falai moso togogadi, dilie dabai degedi sagaj̄ kenōu degedi. Kegei kah̄a degemōu, ē diliebōu de dalali, dabai kē degele deleigui.

⁴ Misiholo duwodi sawisiēi olōu fei kelegebe, ē Juda o kedijā egei mosokōu folomōu be, o kediabōu de tā kolo duwodi. Tā kolo duwoli, Juda obōu Grik obōu kediamokōu dōdo dege, n̄i Yesukōu damaleyodemabeede tobōu di.

⁵ Kegemōu, Sailasbōu Timotibōu dilie sa Masedonia tōu fogōu, sa Polh̄a dala kokōu ya fologai. Fologomōu be, Pol eme sele dabai degedi fogōu mōu, egeinōu tobolōu delei. Ē Juda o kediamokōu Yesu eme Godih̄a makai o Kelesube ā kōu teweyode tobōu di.

⁶ Kenōu si Juda o kedijā ē tā kē dafamōu susuga tobolōu imōu, Pol ene dafamōu, ē yukueikōu kofai kē fifigimamōu, kōu gue tobou, n̄ime tōu fogōu babe, ā mei, yobe n̄jōu degeiyenōu. Ifi ā n̄i tōu fogōu ili, sa ta o sasaj̄ kediamokōu egei tobōu lamōu.

⁷ Polh̄a kege tobōu mamōu, egei moso kē tōu fogōu ilemōu, o ta ē h̄ube Titius Jastush̄a mosokōu felei. O kēme Godikōu hohobōu di o. Ē mosobe Juda o kedijā egei moso kē hafei dege delei.

⁸ Kenōu si egei moso kē dia daladi o, ē hu Krispusbōu ē sosōu bōu olōu fei diame Hiye O Yesukōu damaleyodei. Sa Korin o sasaj̄ sūdo kediane Polh̄a tobolōu kē dulomōu, damaleyodemamōu, fafeleya tofolōu i.

⁹ Kegemōu, huliā ta kelege, Polhā dihq bohōlōu māṃōu dugube, Hiye Ohā tamā degemōu, emokōu tobou, nā guē degeda. Nā egei kegenōu tobōu mōu iyedei.

¹⁰ Āme nābōu de dala. O tahā ta nā makolo mei, yobe, sa koṽu tie o sasaiḃe mā bi degele i sūdo dalagua kaha degemōu yode tobou.

¹¹ Pol ē tā ke dulomōu, sadebe tanōu oguo walaiyosi kege kele dalali, o sasai kediamokōu Godihā tā hehegie delei.

¹² Kenōu si, gamani o Galiohā sa Akaia duo kile sa sa olōu fej wolōu delei kelegebe, Juda o kediaḡ gofōu degemōu, fimai tanōu dege kefema, Pol tolōu, tā saikōu yamōu, kōu gue tobolōu i,

¹³ o koṽumahāge o sasai kediamokōu be di kuolōu be sesedamabeedema, haba egei ta, ē hehegiedi kenōu dumabeede tobōu diyode tobolōu i.

¹⁴ Polhā die tā sima tobōu lamōu degeiye, kenōu si Galiohā Juda o kediamokōu tobou, Juda o diāma, o koṽumahā kuolōu, gamani o ei māi ke gobolōu ba, midihq kasagai milou debasi, ā nī tā dulo.

¹⁵ Kenōu si kegeli mei, nī tobolōu ili keme sibige ta dala mei. Nīōu sie tae biya idi. Hū geheḡ gehebōu, nīōu nī kuolōu māi keḃōu keme mā bi mei. Nīōu nōu dqsusuga tobōu ma. Age tā sai filebe dafayode tobou.

¹⁶ Hiye ohā kege tobōu ma, Juda o kediaḡe igiseimōu, fogōu muguai.

¹⁷ Diā olōu fej muguamōu, o Sostenes tolōu i. O keme egei mosq dia daladi o. Diā o ke tā sai fidi mosq midq kokōu tolōu mā wala imōu, Galiohā mōu duguo fogou.

Pol ē sa Siria duo kodu sa hiye Antiokkōu bohōlōu mā i

¹⁸ Polhā sa Korinkōu hiyedo dala dema, damaleyodele i o kediamokōu egema fogōu ile, sa Senkriakōu felei. Kelege, haba mosole foudu folomōu, sa Siriakōu i. Sasai Prisila dilie o Akwila diliene Polbōu de yai. Pol ē sa Senkria tōu fogōu li mei kelegebe, ē widio towe wai, Godihā dihlē kokōu ta degeleyodema kōu makai kaha degemōu.*

¹⁹ Mosoleye yolugi, sa Efesuskōu fologamōu, Polhā dilie tōu fogōu mōu, yoṽunōu ile, Juda o, sa kele tie kediaḡ egei mosqdu folomōu, diābōu de tā kolo duwei.

²⁰ Duwomōu, diā emokōu tobolōu i, nāme eibōu de kōu le dalayedele imōu, ē sima tobōu, kegele mei, āme kōu le dalale meiyodei.

²¹ Egema fogōu ilamōu, ē haba tobou, Godihā bolqyodeibabe, āme haba bohōlōu mā hagualeyodema, mosole foudu folomōu, sa Efesus tōu fogōu fogōu i.

²² Ile, sa Sisariakōu folomōu, Pol ē mosole tōu fogōu mōu, sa Jerusalemkōu ilemōu, damaleyodele i o kediamokōu folomōu, agali bolofejyode tobōu ma fogōu mōu, sa Antiokkōu kuhe ile felei.

²³ Sa Antiokkōu folomōu, Pol ē sawisieḡ sū sagai dala demamōu, ē ile, sa Galesiabōu sa Frigiabōu duo keleya ke sulugi, o sasai Yesuhā dabai degele idi kediamokōu dedei sasagemōu siei.

O Apoloshā sa Efesuskōu egei tobou

²⁴ Kelegebe, Juda o ta, ē hūbe Apolos, ē sadobe Aleksandria, ē ilemōu, sa Efesuskōu delei. Ēme tā bologuādo tobōu di o. Haba, Godihā tā kuguokōu nalagai dala keṃe ē tewedo.

²⁵ O ilo kelege emokōu Hiye Ohā midihq dōdo ke kōu hehegiedi kaha degemōu, ē egei neḡdo dege tobōu di. Yesuhā degei ke defejdo hehegiediye, kenōu si ēme Jonhā fafeleya dededi midihq kenōu tewe.

²⁶ Ē ta guē degeli mei, Juda o kediaḡ egei mosqkōu folomōu, Godihā tā yomogōu hehegiei. Prisilabōu Akwilabōu dilie ē tā ke dulomōu, ē wolōu yamōu, dilie mosqkōu ge emokōu Godihā midihq ke defejdo tawayadomōu hehegile i.

²⁷ Hehegile imōu, ē sa Akaia duo kodu ilamōu degeimōu, damaleyodei o kediaḡ ē dedei sagiemōu, kuguo ta, Yesuhā dabai dededi o sasai, sa ke tie kediaḡ ē wolōu dalamabeedema nalai. Apoloshā kuguo ke malā ile, sa Akaia duo kodu folomōu, ē o sasai, Godihā habagugueimōu, damaleyodele i kediaḡ hiyedo dogōu guo delei.

* **18:18 18:18** Juda o kediaḡ midihqbe kōu gue, diā Godihā dihlē kokōu ta degeleyodema makamā dalali, degeleyodema makai ke degemamōu be, die widio towe wā idi.

²⁸ Yobe, sa ke tie o sasaj dihile kokou e Juda o kedia ta tobolou idi ke doususulomou, o kediamokou tamado kou gue hehegie tobou di, Godiha kuguoyege Yesu eme Godiha makai o Kelesuyodei ke hehegie delei.

19

Polha sa Efesuskou egei tobou

¹ Apolos e sa Korinkou dalamou, Polha bitou saya ke iligi, sa Efesuskou felei. Folomou, e Yesuha dabai degedi o ilo kele geleguomou,

² e o kediamokou yodu, ni ebelenou fei damaleyodeimou be, Duo Bolofejhage nime de tolou i? Kegeli mei, eige Duo Bolofejbe ta dalayodeimou dulo idiyo meiyode tobolou i.

³ E haba yodu, nime kagega fafeleya tofolou ilou? Eibe Jonha fafeleya degedi sagai kenou tefele tofolou iyode tobolou i.

⁴ Kegemou, Polha tobou, Jonha o sasaj fafeleya degeligibe, ni fi bohoulou ba, hobou fafeleya tofou mabeedei. O ta ma habage haguale dala kokou damaleyodemabeede tobou. Jonha o ta e habage hagualeyodei keme Yesu.

⁵ O kediage ta ke dulomou, Hiye O Yesuha huya ke fafeleya tofolou i.

⁶ Polha e dobogou di damokou dogogumou, Duo Bolofejha diamokou migimou, ta gehe gehe ta tobolou i. Haba habage tama degele kene tobolou i.

⁷ O kediame olou feibe 12 sagai kege.

⁸ Kegemou, Polha Juda o kedia egei mosokou folomou, egei yomogou tobou. E ta gue degeli mei, oguo olou feibe kamadia kege, e sa ke tie o sasaj kediabou de dalali, nelede dege Godiha di wolou dalayode tobolou delei.

⁹ Kenou si Juda o ilo kelebe, die fimaiya kenou suluguei, damaleyodele dafa i. O sasaj dihile kokou midihou gehe keme bou basiado tobolou i. Bou basiado tobolou imou, Polha o kedia tou fogou mou, Yesuha dabai degedi o sasaj wou ma fogou ilemou, sawisie olou fei o Tiranusha sokou lou mosokou fologamou be, o kediabou de ta kolo idi.

¹⁰ E egei hehegie dalali, sadebe bolou kege mei degei. Kegemou, sa Esia duo kile, Juda o sasajbou Grik o sasajbou olou fei Hiye Ohā ta dulo hobogou.

O Skevaha sisigo diage o duo kasagaiye tolou i ke igiselaomou degele i

¹¹ Godiha degeiyege, Polha midihou gehe gehe milou gadi.

¹² Haba, yukuei kai, Polha kou mala siadi ke, obe mojuma yamou, do o sasaj kediamokou dogogule imou be, bolou degele idi. Haba duo kasagaiye tolou i o sasaj kediame bolou degele idi.

¹³ Juda o ilo kediame duo kasagaiye tolou i ke igisemou suluguadi. Ilo kelebe Hiye O Yesuha huya ke igiselaomou, kou gue tobolou idi, Yesu, Polha hehegiedi kaha huya ke, a duo kasagai nime fogou imabeedele idi.

¹⁴ Juda o ta, mogou du daladi hiye o, e hupe Skeva, e o dihi olou feibe dioyosi kege. Diane Yesuha huya ke duo kasagaiye tolou i ke igisemou suluguadi.

¹⁵ Sawisie ta kelege, dia Yesuha huya ke dabai degemou suluguamou, duo kasagai taha tobou, Yesubou Polbou diliebe a kou tewe. Kenou si nime koyo?

¹⁶ Kege tobou mou, duo kasagaiye tou o kaha woulugi, die yukuei dulagisema, kolo kagiseimou, dia moso ke tou fogou mou, bese kama fosigei.

¹⁷ Juda obou Grik obou, sa Efesuskou dalaguadi kedia ke degei ke dulomou, gue degemou, Hiye O Yesuha hu hebele fogulo i.

¹⁸ Damaleyodele i o sudo kedia haguasiemou, o sasaj dihile kokou ge midihou kasagai, dioju afu milou ga idi ke kusigile tobolou i.

¹⁹ Hagai wodi obou, hou milou gadi obou sudo kediame die midihou milou gadi ke nalagai kuguo olou fei ke dou tolou ibe, o sasaj die dihile kokou ge dou tolou i. Afu kuguo olou fei ke mamoube, sele 50,000 kegeye mamala i.

²⁰ Hiye Ohā nele kahage e ta keme sa kilebe olou fei tefeimou, one sudo damaleyodema nelede dege deleigui.

Sa Efesus o kedia Polkou gofou degele i

²¹ Olou fei ke degegamaou, Duo Bolofeiha degeiye, Pol e sa Jerusalemkou ileyodema, sa Masedoniabou sa Akaiabou duo keleya ke iligi, sa Jerusalemkou kuhe foloyodei. Kele dala demababe, haba sa hiye Romkou ne ileyode tobou.

²² Kegeleyodemou, yofu e dabai degedi o bolou, Timoti dilie Erastus dilie sa Masedoniakou imabeede tobou mou, diliebukou yai. Pol yofuge sa Esiakou huyadefej delei.

²³ Kelegebe, o ilo kedia Hiye Oh midihogehe ke dafamou, gofou dege, tae biya i.

²⁴ O ta, e hube Demetrius, eme sele igi silvaye bi milou gadi o. Sele dabai ke degedibe, e sele igi silvaye ogou gai sasaj godi, e hu Artemisha egei moso sagaj kegei fisigofej dege togogadi. O ilo, ebou de dabai tanou degele idi kediane sele hiyedo mala idi.

²⁵ Kegemou, Demetriusha e yogo diabou, haba o bi gehe milou gadi o ilo kediabou olou fei haguismou, emokou haguasieimou tobou, dabai tanou degedi o diama, di dabai kahage di sele hiyedo mojudi keme ni kou tewe.

²⁶ Ni dulomou dugube, ta o Polha tobou mou, o sasaj sudo dulo kesigiemou, midihogehe mei sesele imou dugu. E ke degedibe, sa Efesuskou nou degediyo mei, sa Esia duo olou fei kileya kene ta e tobou di kahage tefeke siana mei degeladi. Di dobogofuge milou gama damaledo godiyodele idi keme ege damaledo meiyode tobou di.

²⁷ Ta, e tobolou kahage di sele dabai kahage hu ke huyafej degeiba, haba di sasaj godi Artemisha egei moso kene oe damaledo meiyode tobolou iye. Ifibe sa Esia tie o sasajibou, sa sibige o sasajibou olou fei kediane sasaj godi kokou damaleyodema, e hu hebele fougomou hiye degele idi. Kenou si o Polha ta kahage di sasaj godi kahage hu keme huyafej degele sagaiyode tobou.

²⁸ Kegemou, o kedia ta ke dulomou, gofou degemou, hiligedo kou gue tobolou i, di godi Efesus sasaj Artemis, eme bolodo.

²⁹ Kege tobolou mou, uwo hiyedo degemou, fimaj tanou dege fougua yolugi, o bolou ta tolou dufolou ya, sa kefegudi sa kokou fologai. O kediliebe sa Masedonia o, Polbou de suluguadi. Dilie hube Gaiusbou Aristarkusbou.

³⁰ Polha biyolu kodu ilamou degeiye, kenou si Yesuha dabai degedi o kedia idayedema sima tobolou i.

³¹ Sa Esia duo kodu gamani o ilo kediage, Polbe die mogodo kahage degemou, kefegudi sa kokou be hobou idayedema ta dogogulo i.

³² O sasaj kele kefema deleigui kedia fi totou degemou, ta daga daga hiligedo tobolou i. Ke kefele i kahage yobe o sudo kediage ta tawale ili mei.

³³ Juda o kedia o Aleksander tolu fugumou, e ile, o sasaj kedia dihile kokou tefeke. Tafalamou, o ilo kelege duguomou be, eme hagi kahage yobe eyade tawale i. E die ta ke sima tobou lamou, dobogofuge tadamabadomou akogu.

³⁴ Kenou si o sasaj kedia eme Juda oyode tawalemou, ta hiligedo tobolou i, di godi Efesus sasaj Artemis, eme bolodo. Kegenou tobolou iligi, aso dihoge bolou kege mei degei.

³⁵ Kegemou, sa Efesuskou, die kuguo nalagadi gamani o kahage tadamabeede tobou mamou, e haba kou gue tobou, sa Efesus o diama, ni duma. Sa Efesus o di sasaj godi Artemisha egei moso ke dia daladibe sa sa o sasaj olou fei kedia kou tewe. Haba igi agudiletou ge migi ke di dia daladi kene o sasaj olou fei tawale i.

³⁶ Di ke degedi keme o tae ta gulokouyode tobolou sagaj mei. Kegemou, ni tadama, toto hobou gofou degeba kage ta degedama.

³⁷ Ni o bolou kou kuokou kou wou ma haguasieie, kenou si dilie ta kasagaj degeli mei. Dilie egei mosou bi ta hiyoye mou li mei. Haba sasaj godi kou umaha hune ta huyafej dege tobolou ili mei.

³⁸ Demetriusbou, dabai tanou degele idi o kediabou de hagi ta dalababe, ta sai fidi mosobe a tefeli mei dala. Hiye o ta sai filamou dia dalagua kedianou doususuloyodei.

³⁹ Haba ni hagi ilo kele dala debabe, gamani o ei tobou ba, kelegenou di olou fei kefemaba doususume.

⁴⁰ Kegeiye, gamani hiye o kedia di ifi degeli kou duloba, ta sa iye. Ta soubabe, dige ta ta sima tobolou ile sagaj mei. Gofou dege biya ili kahage yobe ta dala meiyode tobou.

⁴¹ Sa Efesus gamani o kahage ta ke tobou ma mei degemou, ni imabeede tobou.

20

*Polhā sa Masedoniabōu sa Grikkōu * kele i*

¹ Gofōū dege biya i olōu fei ke mei degeimōu, Pol e Yesuhā dabai degedi o sasai kediā haguasieyede tobōu mōu, haguasie kefegumōu, e o sasai kediamokōu dedei sasagiemamōu, egema fogōu, sa Masedonia duo kodu fogōu i.

² Iligi, sa sa keleya ke damaleyodele i o sasai kediamokōu dedei sasagiemōu, egei tobōu mōu i. Kege iligi, sa Grikkōu kuhe felei.

³ Folomōu dalali, oگو kamadia kege mei degeimōu, e sa Siriakōu bohōlōu mā ilamōu fimai. Mosoleye ilamōu degeligi dube, Juda o kediā e woloyodei ke du. Kegemōu, e abogoū a sa Masedonia duo keleya ke bohōlōu mā fogōu i.

⁴ Bohōlōu mā fogōu imōu, o sūdo ebōu de yai. O ta, e hūbe Sopater, o keme Pirushā dihi, e sadobe Beria. O bolōu tabe sa Tesalonaika tie o, dilie hūbe Aristarkusbōu Sekundusbōu. O tabe Gaius, e sadobe Derbe. Tabe Timoti. O bolōu tabe sa Esia tie o, dilie hūbe Tikikusbōu Trofimusbōu.

⁵ O kediā diabukōu yamōu, sa Troaskōu fologamōu, ei haguasieiba dugulamōu dia deleigui.

⁶ Ōu mola mei sidi sawisie i kege mei degeimōu, ei sa Filipai tōu fogōu yamōu, mosoleye yolugi, sawisie houyosi kege mei degeimōu, sa Troaskōu fologai. Fologamōu, ei mogo diā geleguomōu dalaguali, sawisie dioyosi kege mei degei.

Polhā sa Troaskōu ge o gisiai Yutikus tei ke haguagimōu gehē degei

⁷ Dalaguali, misiholo duwodi sawisie kelege, ei ya kefeguomōu, nale nalā imamōu, Polhā damaleyodei o sasai kediamokōu egei sasado tobolōu gi, hulīā duo degei, e idiba kege fogōu ileyodei kahā degemōu.

⁸ Fōu gou mosō, ei kefegu kotōu be, kamai mimigie i sūdo delei.

⁹ Fōu gou mosō sugytōu kahā akai kotōu be, o gisiai ta duwei, e hūbe Yutikus. Pol e tā sasado tobōu mōu imōu, Yutikushā egei ke dulo duwoli yogōu gua tieiye wilōu mā fiyei. Fiyomōu, ei mugua foguomōu dugube, kōu tolo i dugu.

¹⁰ Pol ene mulō, o gisiai kahā tagetōu fiya tilali tolōu mōu, o sasai kediamokōu nī hagi degedama, e teli mei, sosou dalayode tobou.

¹¹ Kege tobōu mamōu, haba bohōlōu mā fologa, nale nalā imamōu, e egei tobolōu gi, sabiyomōu, e fogōu i.

¹² O gisiai keme sosou dalamōu, o ilo kediā e mosokōu wolōu yamōu, hohō hiyedo degele i.

Polhā sa Troas tōu fogōu mōu, sa Miletuskōu i

¹³ Ei Pol tōu fogōu, eibukōu mosoleye sa Asoskōu ya fologamōu, Pol abogoū a hagulu ke dia deleigui. Yobe, Polhāge eibe eibukōu mosoleye kōu imabeedema, ege abogoū a ileyodei kahā degemōu.

¹⁴ Kegemōu, Pol sa Asoskōu felejimōu, ei e wolōu, mosole sama yolugi, sa Mitilnikōu fologai.

¹⁵ Ei sa Mitilini tōu fogōu mōu, mosoleye yolugi, sabiyomōu tō tibi sa Kios dohōu gōu yolugi, haba sabiyomōu yolugi, sa Samoskōu fologai. Haba sabiyomōu yolugi, sa Miletuskōu fologai.

¹⁶ Yobe, Polhā sa hiye Efesus dohōu golōu yodei kahā, ei sa Miletuskōu toto ya fologai. E sa Esia duo kodu hiye sialebe dafai. Sa Jerusalemkōu totodo ilamōu degei, misiholo duwodi sawisie Pentikos* kelegebe, ege sa Jerusalemkōu kōu folo duwobasi boloyodei kahā degemōu.

Polhā sa Efesus damaleyodei o sasai wolōu daladi hiye o kediamokōu egele tobou

¹⁷ Ei sa Miletuskōu fologamōu, Polhā sa Efesus damaleyodei o sasai wolōu daladi o kediā haguasiemabeedema tā dogogu.

¹⁸ O kediā haguasieimōu, e kōu gue tobou, a afu sa Esia duo kodu dagado feļemōu, midihō bolōnōu degemōu hagulugi, ifine kegenōu degeli keme nī kōu tewe.

* 20: 20:0 Sa kahā hū tabe 'Akaia'. * 20:16 20:16 Pentikos - Dabai 2:1 kokōu tawale tā dala. Nā dugu.

¹⁹ Juda o kediā a makoloyodele imōu be, a hagī hiyedo duguomōu gosodi. Kenōu si a Hiye Ohā dabai degele dafadiyo mei, kegenōu degedi. A mayōu mā hū hebele fogudiyo mei kene olōu fei nī kōu tewe.

²⁰ A nī dogōu gulamōu egei olōu fei tobōu mōu i keme nī kōu tewe. A ta guē degediyo mei, o sasāi kediā dihīle nīmokōu hehegiedi, haba nī mosō tanōu tanōu yane hehegiemōu siadi.

²¹ A egei neleđo dege hehegiedibe, Juda o sasāibōu Grik o sasāibōu olōu fei kediāmokōu hehegiedi. Age dibe Godikōu fī bohōlōu ba, di Hiye O Yesukōu damaleyodemebeede tobōu di.

²² Mogo diāma, ifine nī duma. Duo Bolofejhanōu degeiye, a sa Jerusalemkōu ile. A iba, amokōu midihō kageiye tama degele keme a ta tewe mei.

²³ Kōunōu si a kōu tewe, sa sa keleya a idibe, Duo Bolofejhā ame didiōbōu, hagībōu hiyedo duguloyode tobōu di.

²⁴ Kenōu si o tae a wouba tolo keme a guē degeiyo mei. Mā fimaj tanōu feibe kōu gue, a mā dabai degema mei degelamōu. Damaleđo, Hiye O Yesuhā a e dabai degeyede tobou kahā degemōu, a Godihā di habaguguei kahā tā uwo bolofej ke kuhe hehegielamōu yode tobou.

²⁵ Mogo diāma, nī duma. A nībōu de dalali, Godihā di wolōu daladi ke hehegiemōu siadi. Kenōu si ifi a tawalibe, a fogōu ibabe, nī a haba ta dugulo mei.

²⁶ Kegei kahā degemōu, ifi a tamādo nīmokōu kōu gue tobolōu, nī mā tā, a afu tobōu di ke sese ho fogōu dalali toubabe, yobe a mei, nīōu nōu.

²⁷ Yobe, a nīmokōu Godihā fimaj olōu fei kōu hehegiedi kelegebe, a ta guē degediyo mei.

²⁸ Nīōu tawaibōu, nīōu sie defeido dia dalama. Yesukōu damaleyodei o sasāi kediāne defeido dia dalama. O sasāi kediāne Godihā bi, e Dihihā kafeiyenōu mamōu. Duo Bolofejhage nī Godihā wai sipsip ke dia dalamabadomōu makamaj.

²⁹ A nī tōu fogōu iba, si so gofōudoye nīmokōu haguasieba, wai sipsip wala idi kenōu tefele nīne wala ile ke a kōu tewe.

³⁰ O ilo nīōu dalagua kilegene tā gulokou tobolōu ba, Yesuhā dabai degedi o sasāi sosogōu yaba, diōu degeli sagaj kenōu sesele imabeedema degele iba dugulo ile.

³¹ Kegei degemōu, nīōu tawaibōu. Sadebe olōu fei kamadia kege mei degei kahā duo kilegebe, agalibōu huliamebōu de, a solōu do degemōu geseibou, nī tanōu tanōu nīmokōu egei tobōu di. Nī ke totōu degedamabeede tobou.

³² Ifi age nīme Godihā dobogōu tagetōu dogogulu, ege nīme kōu solōu do degeleyode tobou kahā degemōu. Godihā habaguguei kahanōu, nī fī neleđo dege dalaguabasi, e yōu e biyodema makai o sasāi kediāmokōu neleyodei bi bolōdo keme nīmokōu ne neleyode tobou.

³³ Age selebōu yukueibōu o tahā bi keme ta tagadiyo mei.

³⁴ Age mayōu mā dobogōu sele dabai degedi kahanōu nale mamō̄udi. Abōu de dalaguadi o kediāne mayōunōu dogōu guo wolōu daladi keme nīōu kōu tewe.

³⁵ Midihō olōu fei a milōu gadi kahā nīmokōu hegibe, dabai hiyedo kegei kokōu gebe, dige o sasāi diōusie dogōu gulo sagaj mei kediā dogōu gumebadomōu milōu gadi. Hiye O Yesuhā toboube, o bi mō̄udi o keme hohō huyadefei. O bi nedi o kenōu si hohō hiyedo folodo. Yōu tobou keme di totōu degedamebeede tobou.

³⁶ Polhā kege tobōu ma, yubu sugulo fiyamōu, o kediābōu de dihō бага tobou.

³⁷ Dihō бага tobōu mamōu, o olōu fei kediā gosolomōu, e tolōu mā nogōu lōu i.

³⁸ O kediā solōu do hiyedo degele i, nī mā midihō haba ta dugulo meiyode tobou kahā degemōu. Kegemōu, o kediā e mosole dalakōu wolōu yamōu, e mosole foudu felei.

21

Polhā mosoleye sa Jerusalemkōu i

¹ Ei sa Efesus o kediā tōu fogōu mōu, mosole foudu fologamōu yolugi, tō tibi sa Kosbōu, tō tibi sa ta Rodesbōu keleya ke titiamōu yolugi, sa Patarakōu fologai.

² Sa kelege ei mosole ta, sa Fonisiakōu ilamōu degeimōu duguomōu, ei mosole kokōu fologamōu yolugi,

³ tō tibi sa Saiprus dobogo ƒu fofokōu dalamōu duguo fogōu yolugi, sa Siria duo kodu sa hiye Tairkōu fologai. Yobe, dabai degedi o kediā mosole kodu bisai keme kele talama dogogulo ile kaha degemōu.

⁴ O kediā bisai tala dalaguamōu, ei ya, Yesuhā dabai degedi o sasaj̄ ilo kele duguomōu diābōu de dalaguali, sawisie dioyosi kege mei degei. Duo Bolofej̄ihā degeiye, diā Pol ę sa Jerusalemkōu idayedetobolōu i.

⁵ Sawisie dioyosi kege mei degeimōu, ei sa kę tōu fogōu fogōu yala degeimōu, diā Polbōu ei tō biyakōu wōu ma yai. Die sasaj̄ibōu, die sisigobōu olōu fej̄ kediā ei sesele ya, tō biyakōu muguamōu, yubu sugulo fiya duwoguali, dihō bagā tobolōu i.

⁶ Ei yogokōu egeimōu egeimōu demamōu, ei mosole foudu fologuomōu, o kediā die mosokōu bohōlōu mā yai.

Sa Sisariakōu ge habage-degele-duguo-tobōu di-o Agabushā Polkōu egei tobou

⁷ Kegemōu, ei sa Tair tōu fogōu mōu, fogōu yolugi, sa Tolemeskōu fologai. Fologamōu, ei damaleyodei o sasaj̄ kediāmokōu agali bolofej̄iyode tobōu mamōu, die mosokōu tiasigei.

⁸ Sabiyomōu, ei fogōu yolugi, sa Sisariakōu fologai. Fologamōu, ei o Filiphā mosokōu deleigui. O keme tã uwo bolofej̄ ke hehegiedi o, tã-bolofej̄-malã-suluguadi-o kediā dogōu gudi, o dioyosi kege kaha duo kile daladi o.*

⁹ O kaha ę sasaj̄ dihi gisiai olōu fej̄ibe bolou kege delei. Sasaj̄ gisiai kediā egei tobolōu idibe, habage tamã degele kę tobolōu idi.

¹⁰ Kegemōu, ei sa Sisariakōu be sawisie ilo kele dalaguamōu, habage-degele-duguo-tobōu di-o ta, ę hũbe Agabus, ę sa Judia tōu fogōu hagua felej̄.

¹¹ Ɛ eimokōu felej̄, Polhā fiyati kę malāmōu, yo ƒu ę dobogo ƒubōu abogo ƒubōu de tigamamōu kōu gue tobou, Duo Bolofej̄ihā tobolōu be, Juda o, sa Jerusalemkōu dalaguadi kediā fiyati ko ƒumahā ę obōu be ko ƒunōu tefele tigamaba, sa ta o kediāmokōu sesegulo ileyode tobou.

¹² Kegemōu, ei tã kę dulomōu, eibōu sa kę tie o sasaj̄ibōu ei Pol ę sa Jerusalemkōu idayedema nelēdo dege tobolōu i.

¹³ Kenōu si Polhā sima tobou, n̄i kageimōu gosolo iya? N̄i gosolo ili kaha ame hagi hiyedo degeli. Ame Hiye O Yesukōu damaleyodei kaha degemōu, sa Jerusalemkōu ile foulouba, oe ę didiđ degeibane, wouba tolone tãbōu mei.

¹⁴ Ɛ kege tobōu mōu be, eige haba tã ta tobolōu ili mei. Yobe, ege ei tãbe ta dulo sagaj̄ mei kaha. Eige Hiye Ohā tagai sagaj̄ ke yo ƒu emokōu tamã degeleyodele i.

Sa Judiakōu ge, o kediā Pol ę didiđ degemamōu, tã sa i (Tã Hiye 21:15-26:32)

Polhā sa Jerusalemkōu ile felei

¹⁵ Sawisie ilo kele mei degeimōu, ei bi kefemamōu, sa Jerusalemkōu kuhe yai.

¹⁶ Sa Sisaria tie o ilo, Yesuhā dabai degedi kediā eibōu de yai. Fologamōu be, o kediā ei wōu ma, o Nasonhā mosokōu yamōu, ei kele deleigui. O keme tō tibi sa Saiprus tie o, Yesuhā dabaibe afudo degemōu haguei.

¹⁷ Ei sa Jerusalemkōu fologuomōu be, damaleyodele i o kediā eimokōu bolofej̄iyode tobōu ma, hohgbolōu i.

¹⁸ Sabiyomōu, Polbōu ei Jems dugulamōu ya fologai. Damaleyodei o sasaj̄ wolōu daladi o kediāne haguasie kefele i.

¹⁹ Kefegumōu, Polhā gusugu bolofej̄iyode tobōu ma, dabai yo ƒu degedi kaha tã olōu fej̄ kę susulo tobou. Godihā degeiye, ę dabai degeimōu, sa ta o sasaj̄ kediāne fi bohōlōu mōu, Yesukōu damaleyodele i kę susulo tobou.

Damaleyodei o sasaj̄ wolōu daladi hiye o kediā Pol tobōu mōu Godihā mosokōu i

²⁰ Damaleyodei o sasaj̄ wolōu daladi hiye o kediā Polhā tobou kę dulomōu, Godihā hũ hebele fogulo i. Kegemōu, diā Polkōu kōu gue tobolōu i, mogo, sa Jerusalem kuokōu Juda o suđo Yesukōu damaleyodei keme nã de dugulu? Damaleyodemamōu, Moseshā kuolōu tã kene dulo, defej̄ido sesele ili.

* 21:8 21:8 Nã Dabai 6:5-6 kokōu dugu.

²¹ Sesele iligi, gulokou tã uwo ta, Juda o, asôu saya dalaguadi kediãmokôu nage Mosesã kuolôu tã keme sesedamabeede tobôu diyodele i ke dulo i. Kolo diafigidi midihôbôu, haba ei kôu guai o kediã degedi ke degemaba, nofôu ne seleye wai sipsip ta mamalãba, Godikôu sile neleba, nã widio towe wãma.* Nã kege degeiba, o sasã kediã duguo tawalebe, tã uwo keme damalãdo mei, gulokoudade tawale ile. Nãne Mosesã kuolôu tã kôu sesedi odade tawale ile.

²² Diã nã hagueiyode tobôu ba dulo ile. Kegei kahã degemôu, di kagele?

²³ Nã ei tobôu ladi kofôu du. Ei kôu lebe o bolou bolou kege kediã Godihã dihile kokôu ta degeleyodema makamã dalagua.

²⁴ Nã o bolou bolou kediã wôu ma ileba, Godihã dihile kokôu sibigi igile mugudi midihô, di kôu guai o kediã degedi ke degemaba, nofôu ne seleye wai sipsip ta mamalãba, Godikôu sile neleba, nã widio towe wãma.* Nã kege degeiba, o sasã kediã duguo tawalebe, tã uwo keme damalãdo mei, gulokoudade tawale ile. Nãne Mosesã kuolôu tã kôu sesedi odade tawale ile.

²⁵ Kenôu si sa ta o sasã, Yesukôu damaleyodele i kediãmokôu be, di kôu doususuma kôu gue nalã, nãme ogôu gai godikôu gali si keme ñadama, kafei ñadama, gali oe gabagidu tigamamôu wei kene ñadama, haba sasã hiyoubôu, o hiyoubou dene siadamabeedema nalãiyode tobolôu i.

²⁶ Polhã die tã ke dulomôu tiei sabiyomôu ile, o bolou bolou kediã sosogôu ilemôu, Godihã dihile kokôu sibigi igile mugudi midihô ke milolôu i. Milolôu imamôu, Pol e ile, Godihã mosokôu folomôu, mogôu du daladi o takôu kôu gue tobou, ei Godihã dihile kokôu sibigibe mei degemaba,* ise, ei tanôu tanôu gali kuhe sima, Godikôu nemôu ileyode tobou.

Juda o kediã Pol Godihã mosoduge tolôu mã i

²⁷ Sawisiei dioyosi kege mei degela degeimôu, Juda o, sa Esia duo kile tie kediã haguasie, Pol e Godihã mosô kekaimidu tafalamôu dugulo i. Kodu tafalamôu duguomôu, diã o sasã fufuguemamôu, diofufe Pol tolôu mã.

²⁸ Diã hiligedo kôu gue tobolôu i, Israel o diãma, nã ei dogôu guma. O kofumahage sa sa olôu fei sulugi, tã gehe hehegiemôu be, Juda o sasã di huyafei degedi. Haba e Mosesã kuolôu tabôu, Godihã mosô kofubôu dene huyafei degedi. Haba tabe, e Grik o ilo kediã wôu ma haguamôu, Godihã mosô kekaimidu felegai. Kegei kahã, Godihã mosô kofume kasagã degei dala kuheyode tobolôu i.

²⁹ Kege tobolôu i kahã yobe kôu gue, diã sa Efesus o Trofimusbe, Polbôu de sa Jerusalem kodu kôu sumôu dugulo i kahã degemôu, diãge o keme Polhã wolôu, Godihã mosô kekaimidu feleiyade tawalemôu kuhe tobolôu i.

³⁰ Kegemôu, sa ke tie o sasã olôu fei kediã kesigie gofofôu hiyode degemôu, foukua haguasie kefeguomôu, Pol tolôu mã gisigama muguomôu, o ilo kediã Godihã mosô kekai a olôu fei totonôu tefega i.

Sa Rom ami o kediã Pol tolôu mã i

³¹ Sa ke tie o kediã Pol walamôu degele imôu, ami kediã hiye ohã sa Jerusalem o olôu fei kediãme gofofôu dege biya iliyodeimôu du.

³² E ke dulomôu, e ami o kediãbôu, ami dia daladi o kediãbôu de totodo muguamôu foukua yamôu, o sasã kefema dalagua kele fologai. O sasã kediã ami o kediã haguasieimôu duguomôu, gue degemôu, Pol wala ili ke fogôu le i.

³³ Ami kediã hiye ohã ile hafê degemôu, Pol tolôu mamôu, ami o kediãmokôu, o kofôu tigi nelãdo bolou kahã tigamabeede tobôu mamôu yodu, o kofume koyo? E kei degelou?

³⁴ O sasã sũdo dalagua kediã hiligedo tamôu, tã gehe gehe tobolôu i. Uwo hiyode degele i kahã ami kediã hiye ohã tã kahã sibigibe ta tawali mei. Ami o kediãmokôu be, nã o kofôu tolôu ile, di mosokôu wolôu folomebeede tobou.

³⁵ Ami o kediã Pol tolôu yamôu, die mosô kahã boba yokôu fologamôu dugube, o sasã kediã biyei hiyode degeimôu duguomôu, diã Pol hebema fologai.

³⁶ O sasã sũdo kediã habage haguasiligi, hiligedo o keme wouba toloyode tobôu môu haguasie.

* 21:24 21:24 Widio towe wãdi kahã sibigibe, nã Dabai 18:18 kahã tawale tã kokôu dugu. * 21:26 21:26 Sawisiei dioyosi kege mei degeimôu be, diãme Godihã dihile kokôu sibigi ta dala meiyode tawale i. Nã Dabai 21:27 dugu.

Polhā Juda o kediamokōu yoŋu damaleyodei kahā sibigē ke tobou

³⁷ Ami o kediā Pol wolōu, die mosokōu falamōu degele imōu, Polhā ami kediā hiye okōu Grik tae, a namokōu tā ta de tobolōu de yodu? Kege yodumōu be, haba hiye o kahā simamōu be, nāme Grik tae kōu tewe de yodu?

³⁸ Age nāme wa sa Isip o, gamani kediāmokōu biyalamōu, we awekiye biyadi o olōu fei 4,000 kege wōu ma, hebe mei mihinōu sa kokōu i obe nayade tawai.

³⁹ Kenōu si, Polhāge aṁe Juda oyodei. Aṁe sa Silisia duo kodu sa hiye Tarsus tie o. Mā sa keme hū hiyedo dala. A o sasai kediāmokōu tā ta de tobolōu?

⁴⁰ Kegemōu, ami kediā hiye ohā boloyode tobōu mōu, Polhā bobagekōu tafalali, dobogoŋuyē tadamabadomōu akogu. Die tā olōu fei mei degeimōu, e o sasai kediāmokōu Hibru tae tobou.

22

¹ Mogo diāma, aye diāma, nī duma. Aṁe midihō kasagai ta milōu li meiyode tobou.

² O sasai kediage Polhā dioŋu die tā Hibru tae tobōu mōu dulomōu, tā mei degema, amafejdo duweguei.

Kegemōu, Polhā haba kōu gue tobou,

³ aṁe Juda o. Mā adiōu hā aṁe sa Silisia duo kodu sa hiye Tarsuskōu malā felei. Kenōu si ei sa ke tōu fogōu haguamōu, sa Jerusalem kuokōu dalali, a kuhe hiye degei. A dihfifei delei kelegebe, Farisi hiye o Gamalielbe mā tisa dalali, amokōu di kōu guai o kediā kuolōu yo ke bologuado hehegedi. Hehegieimōu, a kuolōu Moseshā dogogu ke olōu fei hiligedo tōu lamōu degei. A Godihā tagai sagai ke seselamōu dabai hiyedo degedi, ifi nī degeli sagai kenōu tefele degedi.

⁴ Midihō gehē ke sesele ili o sasai kediāme age makolamōu degedi. Damaledo, age woloyodema, tigiye tigigimamōu, didiō mosokōu moŋuma idi.

⁵ A ke degegadibe, mogōu du daladi hiye obōu, kansole o kediābōu de kōu tewe kahā degemōu, diage nīmokōu tobolōu nōu. Haba afune, o kediā kuguo nalagama amokōu neimōu, a di mogo Juda o, sa Damaskus tie kediāmokōu nelāmōu malā i. Kuguo kokōu be, age Yesukōu damaleyodei o sasai, sa ke tie kediā didiō tōu ma, sa Jerusalemkōu wōu ma haguaba, tā sama, hebe kasagai ke nelāmōu degei ke nalāga i.

Polhā e Kristen degei ke susu

(Dabai 9:3-19, 26:12-18)

⁶ Polhā haba tobou, a titiamōu iligi, sawisie i ta agali duodo kelege, sa Damaskus hafei degeimōu, hohō hiyedo ta agudiletōu ge toto migilemōu, a silemaj.

⁷ Silemōumōu, a mihikōu fīyamōu tilali, tā uwo ta kōu gue tobōu mōu du, Sol, Sol, nā kageimōu a makouya?

⁸ A yodu, Hiye O, nāme koyo? Kege yodumōu, Hiye Ohā, aṁe sa Nasaret o Yesu, nā anōu makodiyode tobou.

⁹ O abōu yolu kediage hohōbe kōu dugulo i, kenōu si tā uwo amokōu tobou keme ta dulo ili mei.

¹⁰ Kegemōu a haba yodu, Hiye O, aṁe kagele? Hiye Ohā amokōu kōu gue tobou, nā haguāba, sa Damaskuskōu folouba, o tahā namokōu haguaba, dabai olōu fei a namokōu makai ke tobolōu yode tobōu mōu du.

¹¹ Hohō hiyedo kahā mā dihō du degeimōu, o abōu yolu kediā a dobogoŋu tolōu, sa Damaskuskōu fologai.

¹² Kegemōu, o ta e hū Ananiashā a dugu haguei. Eme egei dudi o, Moseshā kuolōu tā sesedi. Juda o sa Damaskus tie o olōu fei kediage eṁe o bolōdoyodele idi.

¹³ E hagua felemōu, amokōu hafei dege tafalali tobou, mogo Sol, ne dihye duguyedeimōu, kelegenōu do mā dihō bolō degeimōu, a e dugu.

¹⁴ E haba tobou, di kōu guai o kediā die Godihāge nāme yoŋu tagali sagai ke tawayadomōu makai. Kegemōu, nā Midihō Dūdo kenōu Degedi O ke duguoba, yoŋu tobōu ba dulo.

¹⁵ Nage nā kōu dugubōu, nā kōu dubōu, haba nā habage dugulobōu dulobōu keme olōu fei o sasai kediāmokōu hehegiemōu siayedei.

¹⁶ Nā kageimōu kegenōu duwo? Nā haguā, fafeleya tofōu yedei. Nā Hiye Ohā hu soŋuba, ege ne midihō kasagaj ke bigima mei degeleyode tobou.

Godihā Pol e sa ta o kediāmokōu egei tobōu mōu siayede tobou

¹⁷ Polhā haba tobou, a sa Jerusalemkōu bohōlōu mā hagua felemōu, a Godihā mosōkōu ile folomōu, dihō bagā tobolōu duwoli, dihō bohōlōu māmōu,

¹⁸ Hiye O dugu. Hiye Ohāge amokōu kōu gue tobou, nā totodo haguāba, sa Jerusalem tōu fogōu fogōu iyedei. Nage mā tā keme sa kuokōu hehegieibabe, o sasaj kediage ta dulo ile mei, diā dafa ileyode tobōu mōu duyodei.

¹⁹ A tobou, Hiye O, o kediage a egei mosō tanōu tanōu ya damaleyodele i o sasaj didiō degegāmōu, tigi dofōu ye womōu siadi keme diage defeido kōu tewe.

²⁰ Diā ne tā malā siadi o Stiven wala i kelegebe, ame hafej dege tafalamōu, mā dihile kele ke degeibe bolofeido dugu. A diā Stiven wala ili ke maselemōu, die yukuei maj ke dia tefelei.

²¹ Kenōu si Hiye Ohā amokōu be nā iyedei. Nāme a tobōu ba, o gehe sa sa ahudo dalagua kediāmokōu fogōu ileyode tobou.

Polhā ami o kediāmokōu eme sa hiye Rom oyode tobou

²² Juda o kediā Pol eme sa ta o sasaj kediāmokōu fogōu ileyode tobōu mōu dulomōu, dafa i. Dafamōu, hiligedo o keme wouba toloyodele i. O kegei keme eibōu de dalale sagaj mei.

²³ Gofōu degemōu hiligedo kege tobolōu mōu, yukuei digimamōu, mihibōu de hebesele i.

²⁴ Ami kediā hiye ohā gofōu tā uwo hiyedo ke dulomōu, e ami o ilo kediāmokōu, Pol tolōu ya, di mosōkōu fologaba, tigi dofōu ye woulugi, e midihō kasagaj kage degei ke yodugamabeede tobou. E o sasaj kediā Polkōu gofōu degemōu, hiligedo tobolōu ili kahā sibige ke tawalamōu.

²⁵ Ami o kediā Pol wolōu fologamōu, e dobogoŋubōu e abogoŋubōu tigiye tigamamōu, dofōu ye walamōu degele imōu, Polhā ami o kediā dia daladi o ta hafej dege tafalamōu duguomōu, o kokōu tobou, nige ame tā sali mei keme kageimōu dofōu ye walamōu degele iya? Ame sa Rom o. Njōu ni kuolōu maj kokōu gebe Rom o dofōu ye wolobe de bolō, haba kasagaj?

²⁶ Kegemōu, ami o kediā dia daladi o kahā ke dulomōu ilemōu, e hiye okōu tobou, nā o koŋume kagele? Eme sa Rom oyode tobou.

²⁷ Ami kediā hiye ohā tā ke dulomōu, Polkōu ile folomōu kōu gue yodu, nāme sa Rom oyodeibe damale? Polhā damaleyode tobou.

²⁸ Kegemōu, hiye o kahā tobou, mā sele hiyedoye kōu tiga mamōu kahā degemōu, ame sa Rom o degeiyode tobou. Haba Pol e tobou, ame mā adiōu hā kele malā felej kahā degemōu, ame sa Rom o degeiyode tobou.

²⁹ Ami o kediā tā ke dulo kesigiemōu, Polkōu yodugama tobeye toto fogōu yai. Ami kediā hiye ohāge Polbe sa Rom oyode tawalemōu, ene gue degei, e Pol kōu tigamabeede tobou kahā degemōu.

Polhā Juda kansole o kediāmokōu tā tobou

³⁰ Ami kediā hiye ohāge Juda o kediā Polkōu tae biya ili kahā sibige ke tawalamōu, sabiyomōu, e Pol tige i tigi ke kusia filej. Kusia filamōu, e mogōu du dalaguadi hiye obōu, kansole obōu olōu fej kediā haguasiemabeede tobōu mōu, haguasie kefeguo dalaguamōu, e Pol wolōu migilemōu, die dihile kokōu tefegi.

23

¹ Kegemōu, Polhā kansole kediāmokōu maselemōu tobou, mogo diāma, ame Godihā dihō tageyanōu sulugi, ifine kegenōu sulu kuhe. Mā duledube bolonōu dalayode tobou.

² Mogōu du daladi hiye o Ananaiashā ke dulomōu, Polkōu hafej dege tafalagua kediāmokōu tobou, nige e mogoudu famabeedei.

³ Kege tobōu mōu, Polhā hiye o kokōu tobou, Godihage noŋu nanōu wolo. Nāme tōu bōu midihōbōu kōu boloye, kenōu si ne duledube kasagaj ta mogogou dala. Nā Mosesā kuolōu tā kokōu tofogōu mōu, a tā sai filamōu kōu hagua duwoye, kenōu si

nā o kediāmokōu mā mogoudu fāmabeede tobolōu kahage kuolōu tā keme nā gobolōu kuheyode tobou.

⁴ Kegemōu, o hafei dege tafalagua kediā tā ke dulomōu, Polkōu, Godihā mogōu du daladi hiye o kokōu be nā tā bōu basia kege tobōu dayede tobolōu i.

⁵ Polhā sima tobou, mogo diāma, age o koŋume mogōu du daladi hiye odade tawali mei. A kōu tewe debabe, kege ta tobōu li mei. Yobe, Godihā kuguokōu be kōu gue nalāi dala,

Nj wolōu daladi hiye o kokōu be tā bōu basia ta tobōu damabeedei. *Kisim Bek 22:28*

⁶ Kegemōu, Polhā tafalali dugube, kansole o ilo kelebe Sadyusi o, ha ilo kelebe Farisi o dalaguamōu, e kansole o kediāmokōu neleđo dege tobou, mogo diāma, ame Farisi o taha dihi. Ane Farisi o. A o sasai tofigile i kediame haba haguā, gehe degele iledade tawadi kaha degeiyenōu, a kōu le tafalaba, nj a tā saladi kuhe.

⁷ Kegemōu, Farisi obōu, Sadyusi obōu kediā Polhā tā ke tobōu mōu dulomōu, tae biya iligi, duoya filemōu, ilo kefegumōu ilo kefegumōu dei.

⁸ Yobe, Sadyusi o kediage o tofigie kediame ta haguā ile meiyodele idi. Haba tabe, esol obōu duo kasagāibōu keŋe ta dalagua meiyodele idi. Keŋōu si Farisi o kediā olōu fei kokōu damaleyodele idi.

⁹ Kegemōu, o olōu fei kediā hiligedo tā i. Moseshā kuolōu yo dulo i o ilo kelebe Farisi o. O kediā tafalaguai, tā hiligedo kōu gue tobolōu i, eige o koŋumahage midihō kasagāi ta milōu li mei dugulu. Tā e tobōu dibe damaledo sa degei. Esol o tae sagāi, ha duo bolofei tae sagāi kaha emokōu kōu migile tobou sa degeiyode tobolōu i.

¹⁰ Tae hiyedo biya imōu, ami kediā hiye oha ge degei, Juda o kediā Pol wala iba teiye domōu, e ami o kediāmokōu, nj Pol o kediā dobogoŋu tagetōu dala ke ka muguoba, wolōu ile, mosokōu folomabeede tobou.

¹¹ Mosokōu foloumōu, huliame, Hiye O Yesuhā hagua, Pol hafei dege tafalali, kōu gue tobou, nā ge degeda. Sa Jerusalem kuokōu ge nā a degei kaha tā ke hehegiedi sagāibe, haba sa Romkōu ne keŋōu tefehe hehege tobōu yede tobou.

Juda o kediā Pol wouba toloyodema doususulo i

¹² Sabiyomōu, Juda o kediā mogogōu kefema, Pol wouba toloyodema, neleđo dege kōu gue maka dege tobolōu i, di nalebōu huejibōu ta nale meido dalali, o Polbe wouba toloyodele i.

¹³ O ke degeleyodema mogogōu doususulo i kediame olōu fei 40 gabama folo kege.

¹⁴ Doususulo imamōu ya, mogōu du dalaguadi hiye obōu, odo odobōu kediāmokōu fologamōu, ei nale ta nale mei dalali, Polbe wouba tolo ileyodema doususulo iyode tobolōu i.

¹⁵ Kegei kaha degemōu, njbōu kansole obōu, nj olōu fei ami kediā hiye o tobōu ba, e Pol wolōu, njmokōu haguayede tobōu ma. Nige emokōu ōu ga kōu gue tobōu ma, ei Pol tā sai kaha sibige ke tugulo tobōu ma tawalamōu yode tobōu ma. Kegeiba, e Pol wolōu haguba, ei alikōu ama duwoguali, Pol tolōu mā wouba tolo ileyode tobolōu i.

¹⁶ Keŋōu si Polhā e bobōu siehā o kediā ama duwogualeyode tobolōu ili ke dulomōu, e ile, ami o kediā mosokōu folomōu, tā e du ke Polkōu tobou.

¹⁷ Polhā tā ke dulomōu, ami o kediā dia daladi o ta hagnosisomōu hagumōu tobou, nā o gisiai koŋu wolōu, ami kediā hiye okōu folouba, e tā ta tobolōu yode tobou.

¹⁸ Ami o kaha e wolōu ile, ami kediā hiye okōu folomōu tobou, didi o Polhā a haguisa toboube, o gisiai koŋu wolōu iyedeimōu, a kuhe wolōu hagulu. E namokōu tā ta tobōu lamōu yode tobou.

¹⁹ Kegemōu, ami kediā hiye oha o gisiai ke dobogoŋu tolōu tafei ilemōu kōu gue yodu, nā amokōu kei tā tobōu lamōu?

²⁰ O gisiai kaha tobou, Juda o kediage nā idiba mā babōu wolōu, kansole o kediā mosokōu muba, diā tā sai kaha sibige keŋōu tawalamōu yode tobolōu ile. Keŋōu si tā keme gulokou.

²¹ Nā die tā ke dulo seseda. Die o olōu feibe 40 dohōu gōu folo kege alikōu ama duwogualeyodele i. Diā nalebōu huejibōu nale mei dalali, mā babōu wouba tolo ileyodema maka degei. Nā boloyode tobōu ba, mā babōu aba wolōu haguba dugulamōu ama duwogualeyode tobou.

²² Ami kediā hiye oḥā tā kē dulomōu, ę o gisiai kokōu tobou, nā i. Nā tā amokōu tobolōu koḷume, o takōu hobōu kege tobōu dayede tobou.

Ami o kediā Pol gamani hiye o Felikskōu wolōu ya

²³ Kegemōu, ami kediā hiye oḥā ę ami o dia daladi o bolōu ta haguismōu, haguasieimōu, diliemokōu kōu gue tobou, nele ami o kediāmokōu yale ama dalamabeede tobōu ma. Ami o olōu fei 200 kegebōu, haba ami o, wai hos tagetōu duwodi olōu fei 70 kegebōu, haba ami o mala tōu di olōu fei 200 kegebōu olōu fei kediā tobōu ba, ifi huliame 9 klok kelege sa Sisariakōu imabeedei.

²⁴ Pol ęne wai hos tagetōu bigeba, gamani hiye o Felikskōu kuhe defejido wolōu ima. Haba wai hos ilo kelene moḷumaba, mōu yoḷuwa wōu ma imabeedei.

²⁵ Ami kediā hiye oḥā diliemokōu kege tobōu ma, kuguo ta kōu gue nalaj,

²⁶ Ame Klodius Lisias, a kuguo koḷu gamani hiye o Feliks namokōu nalama nelj. Agali bolofejyode tobolōu kuhe.

²⁷ Juda o kediā o koḷu tolōu mōu walamōu degele iye, kenōu si a mā ami o kediābōu de yamōu, ka muguomōu wolōu haguasiei. Yobe, ęme sa Rom oyode tobōu mōu du kaha degemōu.

²⁸ Age o kediā ę tā sai kaha sibige kē tawalamōu, a ę wolōu ile, Juda kansole o kediāmokōu folomōu, die dihile kokōu tefegi.

²⁹ O kediā tobolōu ibe, a o koḷumahā dioḷu die kuolōu maj kenōu gobōu giyode tobolōu imōu du. Diā tā sa iye, kenōu si age file dugube, ęme wouba tolo ile sagaj midihōbōu, didi degele sagaj midihōbōu de milōu gaibe ta duguli mei.

³⁰ Ifi a o taha tobōu mōu dube, o ilo kediā ę wouba tolo ileyodeimōu du kaha degemōu, a mā ami o kediāmokōu, ę wolōu, namokōu totodo yamabeede tobou. ę tā sale o kediāne, a namokōu imabeede tobou. Kegeba, nage tā sa ile kaha sibige kē duloba tawayadomōu.

³¹ Kegemōu, ami kediā hiye oḥā kuguo kē nalama, o takōu neimōu, ę ami o kediā ę tā kē dulo seselemōu, huliame kelege, Pol wolōu ya, sa Antipatriskōu fologai.

³² Tiasigei sabiyomōu, ami o, hos tagetōu duwoguadi kediā Pol wolōu, sa Sisariakōu yomōu, haba ami o ilo kediā bohōlōu mā, sa Jerusalemkōu yamōu, die mosōkōu fologai.

³³ Wai hos tagetōu duwoguadi kediā yamōu, sa Sisariakōu fologai. Fologamōu, kuguo nalaj kē gamani hiye o kokōu neleimōu, haba Polne ę dobogoḷu tagetōu dogogulo i.

³⁴ Gamani hiye o kaha kuguo nalaj kē husoḷumamōu, Polkōu yodu, nāme sa kilija tie o? Polhage ęme sa Silisia tie oyode tobou.

³⁵ Gamani hiye o kaha tobou, o nā tā sa i o kediā haguasieiba, a ne tā kuhe duloyode tobou. Kegemōu, ę ami o kediāmokōu, nj o koḷume gamani o Herothā mosōkōu wolōu ya, didi degegabeede tobou.

24

Juda hiye o kediā Pol tā sa i

¹ Sawisie i houyosi kege mei degeimōu, mogōu du daladi hiye o Ananiasbōu, odo odo ilo kediābōu de sa Sisariakōu muguai. O ta, sa Rom o kediā kuolōu yo du o, ę hūbe Tertulus, ęne diābōu de mū. Diā gamani hiye o kaha dihile kokōu ge Pol tā salamōu muguai.

² Muguomōu, gamani hiye o kaha Pol haguismōu hagua feleimōu, Tertulushā Pol tā salamōu, yomogōu kōu gue tobou, hiye o Feliks, nā ei dogōu gumōu, ei bologuado deleibe, biyei ta duguli mei. Ne fimaj bolodo kaha degemōu, midihō ei afu milōu gadi keme nage dōsusugai.

³ Hiye o Feliks, nā ei olōu fei dogōu gudi kē duguomōu, ei namokōu bolofejidoyode tobolōu ili kuhe.

⁴ Kegelig, a tā sasado dege tobouye. Nā eimokōu solōu do degeba, ei tā tōu degefiej koḷu du.

⁵ Ei dugudibe, o koḷumahage omokōu hagi nemōu sulugi, Juda o, sa sa olōu fei kile tie kediāmokōu biyamabeedema fufugue tobōu mōu sumōu dugudi. O sasaj ilo kelege ei tōu fogōu mōu, ębōu de gelegomōu, midihō geḥe ta sesele yadi. Diame obege Nasaret o sasajyodele idi. ęme die widio hiye o.

6-7 E Godiha mosodune midihō kasagai degelamōu kōu degeiye, kenōu si ei e toloū mamōu didio degei.

8 Kegei kaha degemōu, nage emokōu yoduba, yoūu e mogouya tobolōu ke duloba ise, ei e ta sa i kaha sibige ke olōu fei kuhe tawaleyode tobou.

9 Tertulusha ta ke tobou mōu, Juda o kediane ta keme damaledo-yodemōu dogōu guo tobolōu i.

Polha o Feliskou egei tobou

10 Kegemōu, gamani hiye o kaha Polkōu ise ta tobou yadomōu dobogoūye hegimōu, Polha kōu gue tobou, age name sa koūu tie o sasai kedia ta sai fidi o degemōu hagueibe sadebe sūdo mei degei keme kōu tewe. Kegei kaha degemōu, a Juda o kedia ta sima tobolōu be ta guē degeiyo mei, hohodo degeli.

11 Sawisie 12 kege you mei degele dalamōu kelege, a sa Jerusalemkōu ilemōu, Godiha mosokōu diho baga tobou lamōu felei. Na o koūudiamokōu yodubabe, a koūu tobolōu koūume nage defeido tawale.

12 Juda o kediage a Godiha mosoduge tae ta biyoumōu dugulo ili mei. Haba egei moso tanōu tanōu yabōu, sa hiye kodubōu debe a ta fufuguemōu sumōu dugulo ili mei.

13 Ifi o koūudia a ta sa ili koūume damale mei kaha, ta sai koūumaha sibigebe namokōu be doqdo ta hegile meiyode tobou.

14 A midihō gehe, obege ebele midihō kasagaiyodele idi ke sesele ili keme a kusigile tobolōu kuhe. Kenōu si ei kōu guai o kedia Godine a ta toū fogōu li mei, a e dabai kegenōu degedi. Haba Mosesha kuolōu t̄abōu, habage-degele-duguo-tobōu di-o kedia kuguokōu nalagai t̄abōu olōu fei kokōu ne a damaleyodei dala.

15 A Godiha o sasai, doqdobōu, doqdo meibōu olōu fei tofigiei ke haguagiba gehe degele ile ke dia dala. Nebe kenōu tefei, Juda o kōu le dalagua kediane Godiha ke degele kenōu dia dalagua.

16 Kegei kaha degemōu, a ma duledube bolonōu degelamōu degeli, Godibōu o sasai olōu fei kediaōu die diho tageya amokōu kasagai ta deleiye domōu.

17 A sa sa olōu fei sulugi, sadebe ilo kele mei degeimōu, bohōlōu ma ile, ma obiyeikōu felei. A sele, sa ta o ilo kedia kefei ke mala ilemōu, bi mei o sasai kediaamokōu filamōu degei. Haba tabe, a Godiha mosodu gali silamōu degei.

18 A Godiha moso kekaimidu feleibe, a mōu feli mei. A ei kōu guai o kedia sibigi igile mugudi midihō ke milōu mamōu, Godiha dihile kokōu o bolodo degemamōu kuhe foloumōu dugulo i. A tafalamōu be, o sasai sūdo ta kefeguomōu, amokōu ta gofoū dege biya ili mei.

19 Kenōu si, a kele tafalamōu, Juda o, sa Esia tie ilo kedia fologamōu, a toloū ma i. O kedia a ta salababe, dioūunōu kōu le hagua felegaba, hiye o Feliks ne dihile kōu le ta samabeedei.

20 Haguasie ho fogōu babe, Juda hiye o, kōu haguasie dalagua kediane tobōu mabeedei. Die kansole dihile kokōu ge dia a kōu ta sai file imamōu, midihō kasagai a kage degei ke dugu keme haba namokōu tobōu mabeedei.

21 Kenōu si a die dihile kele tafalali, hilgedo kōu gue tobou, o sasai tofigile i kediane haba haguama gehe degele ile kokōu a damaleyodeiyode tobou. A tawalibe, a kokōu damaleyodei kaha ta ke tobou kahanōu, a kuhe ta sa iliyode tobou.

22 Kegemōu, Polha ta tobou ma mei degeimōu, gamani o Feliks, e midihō gehe ke kōu tawalemōu, sabiyei ta kelege kuhe ta sama mei degeleyodei. Ami kedia hiye o Lisias migiba, a kuhe ta doqsusuloyode tobou.

23 E ami o kedia dia daladi o kokōu Pol didio degeyede tobouye, kenōu si didio hiyode degedayedei. Polha e mogo dia emokōu nale dogōu gulo ke hobōu akogudayede tobou.

Feliksha Polbe didio mugumōu dalali, sadebe olōu fei bolou kege mei degei

24 Sawisie ilo kele mei degeimōu, Feliksōu, e sasai Drusila, Juda sasai kebōu dilie haguasie felegamōu, Pol haguismōu haguei. E Polha Yesu Kelesukōu damaleyodei kaha ta ke tobou ba dulamōu.

²⁵ Polhā midihō dōdo degedi kēbōu, haba tōu e tagadi midihō kasagaj kē akogudi kēbōu, Godihā habage di tā sale kēbōu de tobōu mōu dulomōu, e guē hiyedo degemōu, Polkōu nā iyedei. Habage a dabai ta mei deba hobōu, nā haba kuhe haguayede tobolōu.

²⁶ E ta fimāibe, Polhā emokōu sele ta neĵba, e didiō degei kē telemōuba fogōu ileyode tawai. Kege tawalemōu, e sawisiei sūdo Pol haguismōu hagamōu, dilie tā kolo idi.

²⁷ Kegemōu, sadebe bolōu mei degeimōu, gamani o ta, Porsius Festushā Feliks e timōu moq. Felikshā Juda o kediā hohōbōu mabadomōu, e Pol telemalĵ mei, didiō mosqdu yoŋu kegenōu delei.

25

Polhā sa Rom hiye o Sisarhage e tā sai fiyede tobou

¹ O Festus eme sa Judia o kediā gamani hiye o degei. E sawisiei kamadia kege kele dala dema, sa Sisaria tōu fogōu, sa Jerusalemkōu ile felei.

² Folomōu, mogōu du dalaguadi hiye obōu, Juda hiye obōu olōu feĵ kediā emokōu haguasiemōu, Pol tā sale tā neĵdo dege kōu gue tobolōu i,

³ nage ei dogōu guo, o ta tobōu ba ile, Pol sa Jerusalemkōu bohōlōu mā wolōu haguale kē tobōu yede tobolōu i. Tā kē tobolōu i kahā yobe, Juda o kediā alikōu ama duwoguali, Pol haguba, wouba tolo ile kē fimamōu kuhe tobolōu i.

⁴ Festushā die tā kē dulomōu sima tobou, Polbe sa Sisariakōu didiō degei dala. Huyadeĵeĵ dala dema, mayoŋunōu sa kokōu ile.

⁵ Kelege, nĵ hiye o ilo kediāne ābōu de sa Sisariakōu muguaba dugu, e midihō kasagaj ta kōu milou debasi, diā e tā sale boloyode tobou.

⁶ Festushā kege tobōu mamōu, e o kediābōu de sawisiei olōu feĵ 8 sagaj, haba 10 sagaj kege dala dema, sa Sisariakōu muĵo felei. Folomōu, tiei sabiyomōu, e tā sai fidi mosqdu folo duwoli, Pol wolōu haguamabeede tobou.

⁷ Pol e hagua feleimōu, Juda o, sa Jerusalemkōu ge migigai kediā e silēmā tafalaguali, e degeli mei tā tobolōu mōu, hiyedo tā sa i. Kēnōu si tā sai kahā sibigebe Festuskōu be dōdo ta hegili mei.

⁸ Diā tā sa ima mei degeimōu, Polhā die tā simamōu kōu gue tobou, age Juda o ei kuolōu tā kēbōu, sa Rom hiye o Sisarhā tā kēbōu debe, a tā gobōu li mei. Haba Godihā moq kēne ta huyafeĵ degeli mei.

⁹ Kēnōu si Festushā Polhā tā kē tobolōu kē dulomōu, e Juda o kediābōu de mogo degelamōu, e Polkōu kōu gue yodu, da sa Jerusalemkōu ileba, a nā kelege tā sai filebe de tagali?

¹⁰ Polhā sima tobou, mosq a ifi tafala koŋume hiye o Sisarhā tā sai fidi mosq. Mosq kuokōu genōu Sisarhā dabai degedi o tahā a tā sai fiyedei. A Juda o kediāmokōu midihō kasagaj ta degeli mei kēne nā kōu tewe.

¹¹ Age midihō kasagaj, a wouba tolo sagaj ta milou debasi, a tolo ile kēme tābōu mei. Kēnōu si Juda o koŋudiā a tā sa ili kēme damaleĵdo mei kahā degemōu, o tae ta āme o koŋudiāmokōu sesegulo sagaj mei. A tagalibe, sa Rom hiye o Sisarhanōu a tā sai file sagajyode tobou.

¹² Festushā tā kē dulomōu, e kansole o kediābōu de tugulo tobolōu imamōu, e Polkōu kōu gue tobou, nā Sisarhanōu nā tā sai fileyode tobolōu kahā degemōu, o tae nā Sisarkōu wolōu ileyode tobou.

Festushā hiye o Agripakōu Polbe kagele de yodu

¹³ Sawisiei ilo kele mei degeimōu, hiye o Agripabōu e bobasi Bernaisibōu dilie sa Sisariakōu hagua felegamōu, Festuskōu agali bolofejyodemamōu ebōu de deleigui.

¹⁴ Dilie sawisiei ilo kele kile dalaguamōu, Festushā Pol didiō degei kahā tā kē hiye okōu kōu gue tobou, o ta, Felikshā didiō degei dalali, ifine yoŋu kegenōu dala.

¹⁵ A sa Jerusalemkōu imōu, Juda o kediā die mogōu du dalaguadi hiye obōu, die odo odobōu olōu feĵ kediā didiō o kē tā sa imamōu, amokōu be, nā tā sai kē fimaba, hebe kasagaj o kokōu neyede tobolōu i.

¹⁶ Kēnōu si a die tā simamōu kōu gue tobou, sa Rom o eige hebe kasagai be mōu yoŋuwa nediyō mei. Ei o ta tā sai fimamōu be, emokōu yodugama, e tobolōu kēme ei defejido dulo idiyode tobou.

¹⁷ Kegemōu, a sa Sisariakōu bohōlōu mā hagueibe, Juda o kediāne abōu de haguasiei. Felegamōu, a mōu yoŋuwa duweli mei, tiei sabiyomōu, a tā sai fidi mosōkōu ile duwoli, didiō o Pol amokōu haguayede tobou.

¹⁸ Hagumōu, Juda o kediā haguā imōu, a tawaiibe, midihō kasagai, Polhā milou ta tobōu lamōu degele ileyade tawai. Kēnōu si kegei ta tobolōu ili mei.

¹⁹ Diā dioŋu die egei dudi midihō kēnōu tobolōu mōu, emokōu tae biya i. Haba o ta tolo i kaha e hube Yesu, o kēme Polhage haguā gehe degeiyode tobōu di kaha degemōu, diā emokōu tae biyamōu kuhe tobolōu i.

²⁰ A tā kaha sibige ke tawalamōu degeiye, kēnōu si ta tawali mei. Kegemōu, a Polkōu yodu, na sa Jerusalemkōu iba, sa ke tie hiye o kediā na tā sai filebe de tagali?

²¹ Kēnōu si Polhage eme didiō degei kege duwoba, hiye o Sisarhanōu tā sai fiyede tobou. Kegemōu, age eme didiō mosōkōu kege duwoba, a ami o tae Sisarkōu kuhe wolōu iyede tobolōu yode tobou.

²² Hiye o Agripahā tā ke dulomōu tobou, a mayoŋunōu o kaha tā ke dulo sagai degeli. Kege tobōu mōu, Festushā, nāme idiba duyede tobou.

²³ Tiei sabiyomōu, hiye o Agripabōu, e bobasi Bernaisibōu dilie bologuādo momomamōu, kefegudi mosōkōu yai. Yamōu, ami kediā hiye obōu, sa kaha hiye obōu olōu fei kefegudi mosōdu fologa duweguei. Duwoguali, Festushā o ta tobōu mōu, Pol wolōu haguei.

²⁴ Wolōu hagumōu, Festushā kōu gue tobou, hiye o Agripabōu, o eibōu de kōu le dalagua obōu, nī olōu fei o koŋu duguma. Juda o olōu fei, sa Jerusalemōu, sa koŋu tie obōu kediā amokōu o koŋu woyedema, eige eme sosou dalalebe dafayodele idi.

²⁵ Anōu si e woubā tolo ile sagai midihōbe ege ta milou duguli mei. Ege di hiye o Sisarhanōu e tā sai fiyede tobou kaha degemōu, age eme Sisarkōu ile kēme kōu doŋususu dala.

²⁶ Kēnōu si a tā sai kaha sibigebe di hiye o Sisarkōu kage nalama nele, kēme a defejido ta tawaiyo mei. Hiye o Agripa, kegei kaha degemōu, a o koŋume nabōu, o ilobōu nīmokōu wolōu haguei. Di e tā tobōu ladi kaha sibige defejido dulo tawaleba, a kuguokōu kuhe nalalamōu.

²⁷ A didiō o ta tobōu ba mōu yoŋuwa ibabe, midihō kēme doŋudo mei. E tā sai kaha sibige ke tawaleba tā ke toloū ibasi bolō.

26

Polhā hiye o Agripakōu egei tobou

¹ Kegemōu, hiye o Agripahā Polkōu na noŋu ne tā ke tobōu yedeimōu, Polhā dobogoŋu foguomōu, kōu gue tobou,

² hiye o Agripa, age Juda o kediā a tā sai ke bohōlōu tobōu ba, na filebe a hohō degeli.

³ Damalēdo, a hohō degelibe, nage midihō, Juda o ei milōu ga idibōu, ei tae biya idibōu olōu fei kēme na kōu tewe kaha a hohō degeli. Kegei kaha degemōu, na duwoli, mā tā koŋu defejido du.

⁴ Juda o olōu fei kediage a tofōu mōu haguei kēme kōu tewe. Damalēdo, a dihfēi kelegebe, mā obiyeibōu de dala demamōu, haba ile, sa Jerusalemkōu delei kēme diā kōu tewe.

⁵ Ame gisiaifei kelege, Farisi o degeibe kegenōu dalali, ifine kegenōu dala kuhē. Ame Juda o ilo kediā egei dudiyo mei, Farisi o kediā egeinōu dulomōu, die kuolōu tā olōu feibe a defejido sesele haguei kēme diage kōu tawale hobogou kaha degemōu, dioŋu tobolōu be bolō.

⁶ Juda o kediā a tā sai ke ifi na file kaha yobe, a Godihā ei kōu guai o kediāmokōu tobou sagai ke degeiba dugulamōu dia dala kuhē.

⁷ Juda o eibe hūti olōu fei 12 kege, ei Godikōu damaleyodema, agalibōu huliamebōu e dabai degeligi, yoŋu tobou ke damalēdo degeiba dugulamōu dia dalagua. Hiye o Agripa, na du. Ane kēnōu dia dala kaha degeimōu, Juda o kediā a kuhe tā sa ili.

⁸ Kageimōu, n̄i o ilo kediā Godihā o tofigiei ke haguagiba gehe degele kokōu damaleyodele iyo mei?

⁹ Afudo, ane sa Nasaret o Yesuhā hube huyafei degeleyode tawai.

¹⁰ Kegemōu, a sa Jerusalemkōu gene midihō kenōu degedi. Mogōu du dalaguadi hiye o kediā tobōu mōu, age Hiye O Yesuhā o sasaj sūdo didiō masadi. Haba o ilo kelege damaleyodei o sasaj womabeede tobolōu imōu be, ane holofeyode tobōu di.

¹¹ Haba tabe, a egei mosō tanōu tanōu yane sulugibe, o sasaj tōu ma ilemōu, tā sama hebe kasagaj nedi. A Yesu huyafei degemabeedemamōu ne fufuguedi. Damaledo, a gofōu hiyedo degemōu ile, sa sa ahudo o sasaj kediāne kamōu sulugi duguomōu makodi.

*Polhā yoŋu Kristen degei ke susu
(Dabai 9:3-19, 22:6-16)*

¹² Polhā haba kōu gue tobou, kegega sulugi, mogōu du dalaguadi hiye o kediā tobōu mōu, a die huya ke sa Damaskuskōu i.

¹³ Hiye o Agripa, a agali duodo kelege, aba iligi dugube, hohō hiyedo ta agudiletōu ge migimōu dugu. Hohō keme hiyedo folodo, asō hohōbe gabai. Hohō kahage abōu, o abōu yolu kebōu olōu fei silēmaj.

¹⁴ Silēmōmōu, ei olōu feido mihikōu fiyasigemōu, a tilali, tā uwo ta amokōu Hibru tae kōu gue tobōu mōu du, Sol, Sol, nā kageimōu a makouya? Nā hebe tōu do kokōu abogoŋuye woulu keme nā noŋusienōu do nelī.

¹⁵ Kegemōu, a yodu, Hiye O, nāme koyo? Kege yodumōu, Hiye Ohā, ame Yesu, nā anōu makodiyode tobou.

¹⁶ Kenōu si nā haguā tofōu . A fi nāmokōu hagua, nā mā dabai tolōu ba degeyadomōu maka degeli kuhe. Kegeiba, nā ifi dugulu kebōu, a habage nāmokōu hehegile kebōu olōu feido nā o sasaj kediāmokōu hehegie tobōu mōu sia.

¹⁷ Kegeiba, noŋu ne obiyeibōu, sa ta o sasajbōu olōu fei kediā nāmokōu midihō kasagaj milōu babe, a nā dogōu guba, nā makolo ile mei. A nā tobōu ba, o sasaj kediāmokōu ileba,

¹⁸ diho bagaj dalagua ke kusigiba, die fi bohōlōu ba, huliā ke tōu fogōu ba, tamākōu felegale. Damaledo, diā Tamāhā nele ke tōu fogōu ba, Godikōu haguasie felegouba, Godihā die midihō kasagaj milōu gadi ke gebe meiyodeiba, diāme Godihā yoŋu makai o sasaj, amokōu damaleyodei kediābōu de geleguo dalagualeyode tobou.

Polhā hiye o Agripakōu e dabai degega siei ke susu

¹⁹ Polhā haba kōu gue tobou, hiye o Agripa, a hebenitōu ge tobou ke dulomōu, a e tā ta gobōu li meido.

²⁰ A egei ke sa Damaskus o sasaj kediāmokōu hehegiemamōu, haba sa Jerusalemkōu ile, sa ke tie o sasaj kediāmokōu hehegiei. Hehegiema fogōu mōu, sa Judia duo kileya ke hehegiemōu siei. Sa ta o sasaj kediāmokōu ne a egei tobōu mōu siei. A egei tobōu mōu sieibe, kōu guenōu hehegiedi, n̄i fi bohōlōu ba, Godikōu damaleyodema, midihō dōudo, oe n̄ime fi bohōu o sasajdade tawale sagaj kenōu milōu mabeede tobōu di.

²¹ A egei kegei ke hehegiedi kahā degemōu, Juda o kediā a Godihā mosō kekaimiduge tolōu mā walamōu degele i.

²² Kenōu si Godihā a dogōu guo haguabe demōu ifine kuhe. Kegei kahā degemōu, a kōu le tafalali, o hūbōu bōu, o hūbōu meibōu kediāmokōu tā damaledo kenōu hehegiedi. A tā gehe ta tobōu yo mei, Mosesbōu, habage-degele-duguo-tobōu di-obōu kediā kōu tobolōu idi sagaj kenōu tefele tobolōu kuhe.

²³ Diā kōu gue kōu tobolōu deleigui, Godihā makai o Kelesu eme do hiyedo duguoba, tolo ile, haba ebukōu haguā gehe dege dalali, Godihā hohōya ke Israel obōu, sa ta obōu kediāmokōu egei tobolōu.

Polhā hiye o Agripa, nāme Yesukōu damaleyodeyede tobou

²⁴ Polhā tolo ile, haguā gehe degele kahā tā ke tobōu mōu, Festushā hiligedo tobou, Pol, nāme fi totōu degei. Nāme sokōu lōu hiyedo duwoli tewe kahānōu degeiye, fi totōu degeiyode tobou.

²⁵ Polhā tobou, hiye o Festus, ʾame fī totōu degei mei. Age damaleḏo kōu tawagamōu tobolōu.

²⁶ Tā a koḥu tobolōu be, hiye o Agripahane kōu tewe. Kegei kaha degemōu, a ta gue degeiyo mei, a di hiye okōu dōdo kuhe tobolōu. A tewe, olōu fei ke degegai keme e kōu tewe, ta mogogōu degeli mei.

²⁷ Hiye o Agripa, nage habage-degele-duguo-tobolōu-idi-o kedia tobolōu idi keme de damaleyodei? Age nā kōu damaleyodei dalayode tawali.

²⁸ Polhā kege tobōu mōu, hiye o Agripahā yodu, nage aṣo diho tōu degeifei kōu bōu gebe, ne tā koḥumahānōu degeiye, ʾame de Kristen degele sagai tawali?

²⁹ Polhā kōu gue tobou, aṣo diho sasa debane, tōu debane ṭabōu mei. Age nabōu, o sasai mā tā dulo ili olōu feibōu, nīne a sagai degele imabdomōu a Godikou diho бага tobolōu. Keṇōu si nī didiḡ degele ile keme, age ta tagaiyo meiyode tobou.

³⁰ Kegemōu, Polhā kege tobōu ma mei degeimōu, hiye o Agripabōu, sasai Bernaisibōu, gamani hiye o Festusbōu, haba o ilo kele, diābōu de dalaguabōu diā olōu fei haguamamōu,

³¹ moṣo ke tōu fogōu mōu, dioḥunōu kōu gue tobōu mōu yai, o koḥume wouba tolo ile sagai midihōbōu, didiḡ degele sagai midihōbōu debe ta milōu diyo meiyode tobolōu i.

³² Hiye o Agripahā Festuskōu kōu gue tobou, o kahage di hiye o Sisarhanōu e tā sai fiyedili mei debabe, nage ʾeme didiḡ degei ke tōu fogōu ba fogōu ilebe boloyode tobou.

Ami o kedia Pol sa Romkōu tolōu yai

(Tā Hiye 27–28)

27

Ami o kedia Pol mosole foudu sagiemōu sa Romkōu yai

¹ Gamani o kedia dōṣusumamōu, ei* mosoleye sa Italikōu imabeedema, Polbōu didiḡ o ilo kelebōu de ami o kedia dia daladi o kaha dobogoḥu tagetōu dogogulo i. O kaha e huḡe Julius. Eme hiye o Sisarhā ami dabai degedi o.

² Ei sa Adramitium o kedia mosole sama yai. Mosole keme sa Esia duo kodu sa sa, tō dawala kaha ko kokōu dalagua keleya ke sialamōu. O ta, e huḡe Aristarkus, e sabe Masedonia duo kodu sa hiye Tesalonaika, o keṇe eibōu de i.

³ Yolugi sabiyomōu, ei sa Saidonkōu fologai. Fologamōu, Julishā midihḡ bolofejido ke Polkōu hegiemōu, nā ile, ne mogo diā duguba, diā ṇamokōu nale nejbabe boloyode tobou.

⁴ E ile, boholōu mā hagumōu, eiyōu fei mosole foudu fologamōu, sa Saidon ke tōu fogōu yolugi, wi kaha dōdo ile sagai mei degeimōu, ei tō tibi sa Saiprushā figiya ke yai. Keleyabe wi kasagai keme ta hagueli mei.

⁵ Ei tō dawala duoya ke dama, sa Silisiabōu sa Pamfiliabōu hafej dege dohōu gōu mōu yolugi, sa Lisia duo kodu sa hiye Mairakōu fologamōu, mosole ke kele tōu fogou.

⁶ Kelege, ami o kedia dia daladi o kaha sa Aleksandria o kedia mosole ta, sa Italikōu ilamōu degeimōu dugu. Duguomōu, e ei mosole kodu sagimōu yai.

⁷ Ei amafej amafeinōu yai, wi kasagaiye akogudi kaha degemōu. Mosole foudu dabai degedi o kedia dabai hiyedo degele iligi, sa Nidus kuhe hafej degei. Keṇōu si wi kaha haba akogumōu, ei ile sagai mei degeimōu, ei huyadefej boholōu mōu, tō tibi sa Krit a taya ke yai. Yolugi, tō tibi kaha bitōu Salmone buguli dalamōu duguomōu yolugi, tō tibi kaha figiya ke yai. Kelebe wi kasagai keme ta haguyo mei.

⁸ Mosole foudu dabai degedi o kedia dabai hiyedo degele iligi, tō tibi sa Krithā figiya ke yolugi, sa ta kaha huḡe Mosole Gabōu Bolofejyodele idi kokōu fologai. Sa keme sa hiyedo Lasea hafej dege dala.

⁹ Ei sawisiei ṣudo kele dalaguamōu, Juda o kedia nale nalā idiyo mei sawisiei hiye keṇe mei degei. Kelegebe, wi kasagai hiyedo haguadi kahanōu, mosoleye ile sagai mei. Kegei kaha degemōu, Polhā kōu gue tobou,

¹⁰ o diāma, nī duma. A tawalibe, di ifi ibabe, di ta bologua yale mei. Mosole makouba, bisai olōu fei mei degele. Haba, diyōu dine makoloyode tobou.

* 27:1 27:1–28:16 Kuguo koḥu nalaj o Lukhage e Polbōu de sulu kelegebeeiyode naladi.

¹¹ Kenōu si ami o kediā dia daladi o kahage Polhā t̄abe ta duli mei. Mosole tolou siadi o kebōu, mosole kahā obōu kebōu dilie tanōu dulo seselemōu, di imebeede tobou.

¹² Wi kasagaj̄ haguadi kelegebe, mosole gabōu ei delei keme bolofej̄ mei, wiye mosole makolo sagaj̄ kahā degemōu. O sudo kediā, di mosole gabōu ta Finikskōu ileba, wi hiyedo hagulu ke mei degele ke dia dalaguamebeedei. Mosole gabōu Finiksbe tō tibi sa Krit kahā mosole gabōu ta. Mosole gabōu kokōu ge tafalali dugube, tō hiyedo asq mulu kokōu tilamōu dugu. Haba dugube, figi iloya iloya olōu fejibe tōyenōu dalamōu dugu.

Wi gofoj̄udobōu tō boboubōu kahā mosole moj̄uma hebeseimōu siei

¹³ Ei baha duwoguamōu, wi asq muḍi kokōu ge figi ilo fofoj̄uya ke hagumōu dugulo i, kenōu si wi hiyefej̄ mei. Kegemōu, hiye o kediā mosole gabōu Finikskōu sasale iledade tawale i. Kege tawalemōu, mosole ti gisigama fologamōu, ei tō tibi sa Krit hafejya ke dohōu gōu yai.

¹⁴ Kenōu si youmōu, wi kahage totonōu bohōlōu mōu, tō tibi sa Krit kokōu ge neleḍo dege haguei. Wi gofoj̄u kahā hūbe asq haguadi kokōu ge figi ilo fofoj̄u wi. Wi neleḍo kahā haguamōu,

¹⁵ mosole kokōu tilemōu maḷa iligi, tō tibi sa ke ahudo degei. Mosole foudu dabai degele idi o kediā bohōlōu maḷa ilamōu degeiye, kenōu si ile sagaj̄ mei, hagi hiyedo degemōu diā sesegumōu, wi kahā mosole maḷa, tō duokōu do i.

¹⁶ Wi kahā mosole tolou iligi, tō tibi huyadefej̄ ta kahā e hūbe Kaudayodele idi ke dohōu gōu mōu, tō tibi sa kahā wi ke akogumōu, ei dabai hiyedo degele iligi, diou dalāguo maḷa hagua, mosole foudu folo dogogu.

¹⁷ Mosole foudu dabai degedi o kediā diou ke mosole foudu dogogumōu bagagiēmōu, mosole hayeya tigiyē silēma, hiligedo gomogulo i, mosole gagiye domōu. Yolugi, sa Afrika hafej̄ dege tō duo kele welikōu folo dogoguyē domōu guē degemōu, diā falai sugutōu diōu golōu i* ke tulo dogogumōu, wi kahā mosolekōu nōu timōu amafej̄ kuhe i.

¹⁸ Wibōu tō boboubōu kahā mosole ke moj̄uma hebeseimōu sulugi, sabiyomōu, diā bisai ilo kele talama, t̄alekōu hebesa i.

¹⁹ Haba sabiyomōu, diā f̄i hiyedo maḷa iligi, mosole falaibōu, falai diōu gōu di hebeboū ilo kele moj̄uma, t̄alekōu hebesa i.

²⁰ Ei sawisiei sudo yolugi, asq hohōbōu kuidihōbōu ta dugulo ili mei. Wi kasagaj̄ kahā mosole timōu, eibe kama folo mei, ei olōu fejido tōye wolodade tawale i.

²¹ Ei naleḷa nalaḷa ili mei hiyedo dalaguali, Polhā haguā tofolōu mōu kōu gue tobou, o diāma, n̄i maḷa t̄a dulo seseleba, di tō tibi sa Krit tōu fogōu li mei debabe, hagi koj̄u ta dugulo iyo mei, di bisaibe ta mei degeli mei.

²² Kenōu si a ifi n̄imokōu guē degedamabeede tobolōu kuhe. Dibe tanōu ta tolo mei. Mosolenōu si makolo.

²³ Ame Godihā bi, e dabai degedi o. I huliame Godihā eḣol o kahā hagua, a hafej̄ dege tafalali, kōu gue tobōu mōu du,

²⁴ Pol, nā hobōu guē degeda. Nā hiye o Sisarhā dihile kokōu tafalayedēi. Nā du, Godihā solōu do degeiba, o olōu fej̄ nabōu de mosole kodu dalagua keme ta tofigile meiyode tobou.

²⁵ O diāma, eḣol o kahā kege tobou kahā degeimōu, n̄i guē degedama. Aḡe Godihā amokōu tobou sagaj̄ keme damaleḍo kege degeledade tawali.

²⁶ Kenōu si, wi koj̄umahā di mosole maḷa ileba, tō tibi sa ta kokōu tolou maḷeyode tobou.

²⁷ Fula bolōu mei degeimōu, wi kahā timōu, mosolebe dawala Mediterenianya ke iligi, huliame duo kelege, mosole foudu dabai degedi o kediage mosolebe ise tō biyā ta hafej̄ degelidade tawale i.

²⁸ Kegemōu, diā tō aḷi tefedi bi ke tō dulemōu hebele muguomōu dugube, tō aḷi makabe 40 mita dalamōu dugulo i. Ke duguomōu, mosole tafej̄ teguo ilemōu, tō aḷi tefedi bi ke haba hebele muguomōu dugube, tō aḷi makabe 30 mita dalamōu dugulo i.

* 27:17 27:17 Falai sugutōu diōu golōu i kokōu wiye timōu, mosole kuhe totonōu idi.

²⁹ Diā kegeligi, mosole kaha ileba, bogo, tō dulemōu dala tagetōu foloba gagiyē domōu gue degele i. Gue degemōu, diā dio bimaj hagido mosole tolōu ma duwodi* dosou yosi kege ke mosole siowoŋukōu ge tō dulemōu hebesa i, wiye mosole malā iye domōu. Hebesamamōu, toto sabiyayedema diho baga tobolōu duweguei.

³⁰ Sabiyomōu, mosole foudu dabai degedi o kedia mosole tōu fogōu kama fosigelamōu degele i. Diā diou, mosole foudu tila ke ti kokōu tolōu amafei tōu fofōu gue mulō, talekōu dogogomōu, ogōu ga kōu gue tobolōu i, ei dio bimaj hagido mosole tolōu ma duwodi ilo kele mosole widiokōu ge tō dulemōu hebesalamōu yode tobolōu i.

³¹ Kenōu si Polhā ami o kedia dia daladi obōu, e ami obōu olōu fei diamokōu kōu gue tobou, mosole foudu dabai degedi o koŋudia di tōu fogōu fogōu ibabe, nī olōu feibe makolo sagaiyode tobou.

³² Polhā kege tobōu mōu, ami o kedia diou ti ke diafigimōu, diou ke tōye malā i.

³³ Sabiyala degeimōu, Polhā, nī olōu fei nalē namabeedei. Nī fula bolōu kegebe hagi hiyedo ke duguomōu nalē nalā ili mei deleigui kaha.

³⁴ Kegei kaha degemōu, nī nalē nama. Duma, nīme tafei makolo mei. Nī olōu feibe bolōnōu dalagualeyode tobou.

³⁵ E kege tobōu mamōu, ōu si ta malā tolōu, die dihile kokōu ge Godikōu bolofeyode tobōu ma kagimamōu, ta malā nai.

³⁶ Nqumōu, o olōu fei kediane hohō degemōu nalē nalā i.

³⁷ Mosole foudu dala o eibe olōu fei 276 kege.

³⁸ Nalē nalā ima mei degeimōu, alasi sagai* makisi degelamōu sai ke talama, talekōu hebesomōu, mosole howo degei.

Mosole makei

³⁹ Sabiyomōu, tō dawalakōu ge, mosole foudu dabai degedi o kediage tō biyā ta duguomōu, sa kēdade ta tawale ili mei. Kenōu si diā dawala ko keme we bolōdo dalamōu duguo, mosole kaha keleya ile bolofeinōu dade tawale i.

⁴⁰ Diā dio bimaj hagido mosole tolōu ma duwodi ti ke tō dulemōu diafigisai. Diafigisamamōu, mosole malā siadi bala tigei ke kusiei. Kusiamōu, haba falai wiye timōu mosole kuhe idi ke tigikōu bagagiemōu dalagumōu tōu gule foloumōu, wi kaha mosole tō biyakōu malā i.

⁴¹ Ilemōu, mosole widio kaha tō duo kele welikōu folo dogogomōu, tō bobou kaha mosole siowoŋu ke hebele fofogueligi gagi.

⁴² Mosole yomogōu gagimōu be, ami o kediage didio o olōu fei wouba tofigileyodele i, kegeligi tō ilobōu suwa fologaba kama fosigeiye domōu.

⁴³ Kenōu si ami o kedia dia daladi o kahage Pol dogōu gulo fimamōu, didio o wouba tofigileyodele ili ke akogu. E o tō suwadi tewe ke nīme nibukōu fogu fiyasigeba, tō suwa dasigemabeede tobou.

⁴⁴ O ilo nīme hebe tofoŋubōu, mosole bafigiseibōu ke moŋumaba kaha tō suwa damabeede tobou. Ei olōu fei tā ke dulomōu, tō biyakōu dama fologai, ei ta makeli mei.

28

Pol e tō tibi sa Maltakōu folo delei

¹ Ei tō biyāya ke dama fologamōu, tō tibi sa kaha hūbe Maltayodele imōu dulo i.

² O sa ke tie kediage midihō bolofeinōu eimokōu hehegile i. Huej tōu mōu, kulio degeimōu be, diā ei wōu ma yamōu, dou tōu ma fogōu mōu, ei dou ke ha duweguei.

³ Polhā dou kefema tōu lamōu degeimōu, bei tahā dou kefei kodu duwoli, dou ne degeimōu, telemā folomōu, Polhā dobogoŋukōu gala homogōu delei.

⁴ Sa ke tie o kedia bei kaha Polhā dobogoŋukōu gala homogōu dalamōu duguomōu, diā dioŋunōu, o koŋume o woumōu tofigiedi oyodele i. Eme tōye wala teli meiye, kenōu si sasaj godi kaha hebe kasagaj neimōu, beibe gololu kuhe, kegeligi e sosou dege tofouye domōu.

* 27:29 27:29 Dio bimaj hagido mosole tolōu ma duwodibe Tok Pisin taŋge 'anka'. Dio bimaj hagi hiyedo tigikōu bagagi daladi ke tō dulemōu hebele mugomōu mosole tolōu ma duwodi. * 27:38 27:38 Alasi sagai - keme wit, di ōu sagaj milōu ga idi ke.

⁵ Kenou si Polha e dobogou ffigiligi bei ke ka mugu, doulukou fiyei, e do ta duguli meido.

⁶ O sasai ilo kediage e dobogouube fofaleyadele i. Haba ilo kediage eme kelegenou tolo ileyade tawale i. Dia baha deleiguiye, kenou si emokou haji ta tama degeimou dugulo ili mei. Kegeimou, diage eme godi tayade tawale i.

⁷ Sa ei folo deleigui kaha hafei kelebe, to tibi sa ke dia daladi o e hu Publiusha asou kolo. O kaha e mosokou ei wou ma ile folomou, sawisie kamadia kege ei bologuado wou ma delei.

⁸ Publiusha e aye suguaibou, guadobou de do tilamou, Polha folomou, diho baga tobou mamou, dobogou dogoguomou, do ke bologuomou, bolou degei.

⁹ O ke bolou degeimou duguomou, do o sasai ilo, kile tie kediane Polkou youmou, bologuomou, bolou degele i.

¹⁰ O sasai kedia eimokou midihou bolofeido kenou hehegile i. Ei tou fogou yalamou degeimou ne, dia bi ei dala mei ke eimokou nele i.

Polha sa Romkou ile felei

¹¹ Ei to tibi sa Maltakou dalaguai, ogo kamadia kege mei degeimou, ei mosole ta kokou fologai. Mosole keme wi hiyedo haguadi kelegebe to tibi sa kokou tiladi. Mosole keme sa Aleksandria o kedia mosole. Mosole kaha widio kokou be, ogou gai godi Susha o sisigo bolou kedilie figisabou. Ei mosole kaha yai.

¹² Yolugi, sa Sirakyuskou fologamou, sawisie kamadia kege kele delei.

¹³ Sa Sirakyus tou fogou mou, mosoleye yolugi, sa Regiumkou fologai. Kele tiei sabiyomou, wi aso mudi kokou ge figi ilo fofouya ke hagumou duguomou, ei sa ke tou fogou mou mosoleye yai. Yolugi, sawisie bolou mei degeimou, ei sa Puteolikou fologai.

¹⁴ Sa kokou be ei damaleyodele i o ilo kele gegelegule i. O kedia eimokou diabou de dalamabeedema yodulo imou, ei sawisie olou fei dioyosi kege diabou de deleigui. Dalaga dema, ei sa hiye Romkou abogou a fogou yai.

¹⁵ Sa Rom tie o, damaleyodele i kedia ei haguasiliyodei ke dulomou a kaga haguasieimou, ilo kelebe makisi sa Apuskou ge gelegulo i. Haba ilo kelebe habage haguasieimou, Gabale Tiadi Moso Kamadia duwo kele gelegulo i. Polha o kedia duguo geleguomou, Godikou bolofeyodei. Kegei kaha e fiye nelede degei.

¹⁶ Kegemou, ei sa Romkou ile fologoumou, gamani o kaha Polbe esofei moso takou dalalebe boloyodei. Ami o tae e kama fouye domou dia delei.

Polha ta uwo bolofei ke sa Rom tie o sasai kediamokou hehegiei

¹⁷ Sawisie kamadia kege mei degeimou, Polha Juda hiye o kedia haguasiemabeede tobou. Hagua kefeguo dalaguamou, e o kediamokou kou gue tobou, mogo diama, age di Juda o sasai ta huyafei degeli mei. A di kou guai o kedia degedi midihou kene ta huyafei degeli mei. Kenou si sa Jerusalem o kedia a tolou mou didi degemamou, sa Rom o kediamokou sesegulo iyodei.

¹⁸ Rom o kedia a ta samamou dugube, ame wouba tolo ile sagai midihou miloube ta dugulo ili mei kaha, ame telemalamou kou degele iye,

¹⁹ kenou si Juda o kedia ta ke gobolou mugulo imou, a hiye o Sisarhanou a ta sai fiyede tobou. You a ta sai fiyede tobouye, kenou si a ma obiyei ke ta ta salamou degeli mei.

²⁰ Kaha yoyenou, a ni duguoba, nimokou ta tobou lamou haguismou haguasie kuhe. Ame Israel o di dia dalaga ke damalede degeiba dugulamou dia dala kaha degemou, a ifi didi degei dala kuheyode tobou.

²¹ Kegemou, Juda o, sa ke tie o kediage kou gue tobolou i, Judia o tae na degei ta ke kuguokou nalama, eimokou ta mala hagueli mei. Ei mogo diane haguamou, na midihou kasagai ta milou kaha ta susumou, ei ta dulo ili meiyodele i.

²² Kenou si ei tagalibe, nage nou ne fimai ke susuyodele i. Yobe, sa sa o sasai olou fei kedia midihou gehu keme kasagaiyodele ili keme ei dulo tawale ili kaha degemou.

²³ Kegemou, sawisie ta maka degemamou kelege, o sudo haguasie, moso, Pol e duwo kokou kefegulo i. Kefeguo dalaguamou, e Godiha wolou dalale ta ke gusugu yomogou

hehegiemōu iligi habi degei. E Moseshā kuolōu tā kēbōu, habage-degele-duguo-tobōu di-o kediā tabōu de hehegiemōu doqdo dege, nī Yesukōu damaleyodemabeede tobou.

²⁴ O ilo kediage e tā kē tobolōu be damaleyodele i. Haba o ilo kediage ta damaleyodele ili mei.

²⁵ Dio Ɔunōu tae biya i. Yalamōu degele imōu, Polhā haba tobou, Duo Bolofeiha habage-degele-duguo-tobōu di-o Aisaiaha mogouya kē di kōu guai o kediāmokōu damalēdo kōu gue tobou,

²⁶ Nā ileba, ne Juda o kediāmokōu kōu gue tobōu,

Nī kōu duloye, kēnōu si sibige ta tawale ile mei.

Nī kōu duguloye, kēnōu si sibige ta dugulo ile mei.

²⁷ O sasaj kediā die fībe hiligido dalagua.

Die kihiyoye dulobe dafa idi.

Die dihone bagā idi.

Kegeligi, die dihoje duguo, kihiyoye duloba, sibige tawaleba, fī bohōlōu amokōu haguasieiba, a bologuquba, bolō degele iye domōu. *Aisaia 6:9-10*

²⁸⁻²⁹ Kegemōu, Polhā haba kōu gue tobou, kegei kahā degemōu, Godiha tobōu mōu, ei yo Ɔu di mamolo Ɔu kahā tā kē sa sa o sasaj olōu fei kediāmokōu hehegiemōu sulugua. O sasaj kediage dulo ileyode tobou.

³⁰ Kegemōu, Polhā moso kodu dalali, sadebe olōu fei bolōu kege mei degei. Moso kokōu be e heliofei dalali, moso obōu kokōu sele nedi. O e mosokōu haguasieimōu duguomōu be, e hohō dege wōu ma folodi.

³¹ E o sasaj kediāmokōu be Godiha wolōu dalale tā kēbōu, Hiye O Yesu Kelesuha degei kahā tā kēbōu de hehegiedi. E ta gue degediyo mei. O tae e ta akogudiyo mei.

Egei Polha Sa Rom O Kediāmokou Nalama Nēi

Tawale Tq

Polha sa Korinkou dalali, kuguo kōu nalai. Tewe o ilo kediage kuguo kōume Polha nalamamou, sasai ta, e hu Fibikou neimou e mala ile, sa Rom o sasai, Yesukou damaleyodele i kediāmokou kuhe neidade tawale i. Sa Romkou be damaleyodele i o sasai ilo kelebe Juda o, haba ilo kelebe Juda o mei.

Kuguo kōumaha ta sibige hiyedobe kou gue, o sasai di olou feibe midihō kasagai milolou idi o. Di kuolou ta olou feibe sesegale sagai mei. Di Yesu Kelesukou damaleyodeibasi, Godiha di midihō kasagai milou di kaha hebe ke igisema, e dihle kokou dibe dōdo o sasajyodemaba, di kuhe mamolou.

Sibige tabe, di Yesukou damaleyodeiba, Yesuha yōunou dogou guo dalaba suluguabasi, Duo Bolofeha dedeja ke, di midihō bolofeinou milolou sagai.

Haba tabe, Juda o kediage Godibe tobekou kou mugulo iye, kenou si habage Godihage o sasai kediage mamolou ke nalai.

Kuguo Rom kōumaha ta sibige tanou tanou olou feibe kuhe:

Ta Hiye 1-4

Di damaleyodeibasi, Godiha dibe e dihle kokou dōdo o sasajyode tobolou.

Ta Hiye 5-8

Dibe Yesubou de tolo ilemou, haba ebou de hagua gehe dege dalagua.

Ta Hiye 9-11

Polha midihō Godiha Israel obiyei kediāmokou degeli ke tobou.

Ta Hiye 12:1-15:13

Polha midihō Kelesukou damaleyodele o sasai kediā degele ke tobou.

Ta Hiye 15:14-16:27

Polha dabai yōu degedi kaha ta kebou, haba sa Rom o kediāmokou agali bolofeyodene tobou.

Di damaleyodeibasi, Godiha dibe e dihle kokou dōdo o sasajyode tobolou

(Ta Hiye 1-4)

Polha e ta-bolofei-mala-siadi dabai degedi ke tobou

¹ Ame Pol, Yesu Kelesuha dabai degedi o. Godihage ame ta-bolofei-mala-siadi-o degema, e ta uwo bolofei ke tobou yedema makai kaha degemou, a kuhe tobolou.

² Ta uwo bolofei keme Godiha afu e habage-degele-duguo-tobou di-o kediāmokou kou tobou mou dulomou, Godiha kuguokou nalaga i dala kuhe.

³ Ta uwo bolofei, o kediā nalaga i keme Godiha Dihi e degele kaha ta. E hagua, o degemou, hiye o Devitha huti keke tofou.

⁴ Godiha e widaimikou haguagi kelegebe, Duo Bolofehage dimokou be eme Godiha Dihi neledoyodemou hegi. Eme di Hiye O Yesu Kelesu.

⁵ E ke degele kahanou Godiha ei habagugemou, e huya kenou eimokou ta-bolofei-mala-suluguadi dabai kōu kuhe neji, sa sa o sasai olou fei kediā emokou damaleyodema, e ta kenou dulo sesele imabadomou.

⁶ Njine e sosou yenou dalagua. Yobe, Godiha njime Yesu Kelesukou haguamabeede tobou mou, nj dulo i kaha degemou.

⁷ Sa Rom o diama, Godihage njimokou solou do degemou, nj emokou haguamabeede tobou. Njime e sosou do. Di Aye Godibou, di Hiye O Yesu Kelesubou dilie njimokou habagugueiba, njime bologuado dalamabadomou.

Polha sa Rom o sasai dugulo sagai degei

⁸ Yomogoube, a n̄imokōu kōu gue tobōu lamōu. Sa sa olōu fei o sasai kediage n̄i neleḁo dege damaleyodema dalagua ke tobolōu idi kaha, a Yesu Kelesuha huya ke ma Godikōu bolofeyode tobolōu dala.

⁹ A Godiha dabai neleḁo dege degedibe, e Dihihā degei kaha tā uwo bolofei ke hehegiedi. A e n̄i dogōu guyedema diho baga tobōu di keme yoŋu kōu tewe.

¹⁰ Godi yoŋu tagaiyanōu amokōu a hegiba, a n̄imokōu totodo ileyodema diho baga tobōu di.

¹¹ Ame n̄i dugulo sagai degeli. A Duo Bolofehā neḁ daga daga ke n̄imokōu solōu do neiba, n̄i neleḁo dege dalaguamabadomōu.

¹² Ma fimaiḁe kōu gue, n̄i damaleyodei kaha a dedei sagiba, ma damaleyodei kaha n̄i dedei sasagieiba dema, di olōu fei neḁ dege dalaguale ke tagali.

¹³ Mogo diama, a n̄imokōu ile kōu fimadi ke tawama. Ile ke hiyedo fimadiye, kenōu si a ili mei. A sa sa obiyei kediame dogōu gue sumōu, ilo kediame kōu damaleyodema dalagua. A o sasai n̄i dalagua duo kile kediame Kelesukōu damaleyodemabadomōu dogōu gu ilamōu degediye, kenōu si hagiye felegamōu a akogoguemoḁ hagulugi, ifine kuhe.

¹⁴ Godiha dabai koŋu amokōu neibe, sa Griḁ obōu, sa sa ilo obōu, haba tewe obōu, tewe mei obōu olōu fei kediā dogou guyadomōu kuhe neḁ.

¹⁵ Kegei kaha degemōu, a sa Rom o sasai n̄imokōu ne tā uwo bolofei ke tobolōu sagai degeli.

Tā uwo bolofei keme Godihā dedei

¹⁶ A tā uwo bolofei ke hehegilebe ta guḁ degediyo mei, Godihā dedeibe tā uwo bolofei kokōu kōu dala kaha degemōu. Dedei keme damaleyodei o sasai mamoloŋu dedei. Mamoloŋube, Juda o kediabukōu mamalaba, haba sa sa o sasai kediā kuhe mamoloŋu.

¹⁷ Tā uwo bolofei kokōu gebe, Godihā dibe dōḁo o sasai degele ile kaha midihō ke hegili kuhe. Di damaleyodele iba, e dibe dōḁo o sasaiyode tobolōu. Damaleḁo, Kelesukōu damaleyodei kahanōu si di Godihā dihiḁe kokōu dōḁo o sasai degele. Keme Godihā kuguokōu be kōu gue nalai dala,

O tahā damaleyodemaba, Godihā dihiḁe kokōu dōḁo o degeibabe, eme yoŋu kegenōu dalale. *Habakuk 2:4*

O sasai olōu fei Godi tobekōu mugulo i

¹⁸ Godibe hebenikōu duwoli, e gofoŋube omokōu tama degeli kuhe. O sasai e tobekōu mugulo ili kediāmokōu be Godihā hebe kasagai ke neleyodei, diā midihō kasagai milōu ga idi kaha dowoye. Die midihō kasagai milōu idi kahage damaleḁo tā keme huyafei degeli.

¹⁹ O kediage midihō olōu fei, Godihā milōu gadibe kōu tewe. Godi yoŋu diāmokōu kōu hehegile hobogou. Kenōu si diā midihō kasagai kegenōu milōu ga imōu, Godihā hebe kasagai ke neleyodei.

²⁰ Godihā sa sibige koŋu milōu mamōu, bimai olōu fei e milōu gai keme o sasaiye dugumōu haguabe demōu, di ifine dugulo ili kuhe. Kegeimōu, di Godihā midihō di dugulo sagai mei kebōu, e neḁ hiyedo, yoŋu kegenōu dalale kebōu, haba eme Godidadene di sasale tawale ile sagai. Kegei kaha degemōu, midihō kasagai milōu ga idi o kediage Godibe ta dala meiyode tobolōu ile sagai mei.

²¹ Diā Godi kōu teweye, kenōu si eme damaleḁo Godiyode tawale idiyo mei. E hu hebele fogulo idiyo mei, emokōu bolofeyodele idiyo mei. Die fiḁe totōu degele i, sibige ta tewe mei, die duledube huliā degei dalagua.

²² Diā dioŋusie hiye degemōu, eibe tewe oyodele idiye, kenōu si diame totōu degele inōu.

²³ Diā Godi, yoŋu kegenōu dalale kaha hohō ke tobekōu muguomōu be, e hu hebele fogulo idiyo mei. Ogōu gai godi milōu gamamōu, o tofigiedi sagai kebōu, sio sagai kebōu, wai sagai kebōu, beibōu sabibōu sagai kebōu kegele i kokōu nou damaleyodema, bimai kegele i kaha hunōu hebele fogulo idi.

O sasai olōu fei midihō kasagai gehe gehe milōu ga idi

²⁴ O sasaj kedia Godi tobekou mugulo imou, Godiha dia tou fogou mou, dioju die fimaj kasagai kenou degelemou, kefema, diojusie tou e tagadi midihq kasagai yogoha yogokou milou mou milou mou dele idi.

²⁵ Kegele idi o sasaj kediage Godiha ta damaledo keme tou fogou mou, gulokou ta kenou tolou idi. Dia bi olou fei milou gai o keme tou fogou mou, bimaj e milou gai kokou nou hohobolou mou, bimaj kaha dabai kenou degele idi. Kenou si Godibe bimaj olou fei kaha e obou do kaha degemou, di sawisie olou feibe e hunou hebele foguo dalame. Damaledo.

²⁶ Dia Godi tobekou mugulo i kaha, ege diame dioju die midihq kasagai milou gadi kokou tou fogou mou dalaguali, die sasaiyene o hulobe dafamamou, bohoulou sasaj yogo hudi.

²⁷ O diame kenou tefei, sasaj hulobe dafamamou, bohoulou o yogo hudi. O diojusienou yogo tagaimou tagaimou dema, sidifi degedi midihq ke diojusie yogoha yogokou milou mou milou mou dele idi. Kegei kaha, hebe kasagai keme midihq kasagai dioju milou ga idi sagaj kenou tefele moloju dala kehe.

²⁸ Diage Godibe kou teweye, kenou si dia dafa idi. Kegei kaha degemou, Godiha dia tou fogou mou, dia dioju die fiye tagali kenou milou gamou be, midihq dqudo mei kenou degele idi.

²⁹ Midihq dqudo mei, dia milou ga idibe kou gue, midihq kasagai milou di midihq, bimaj duguo tagadi midihq, ho madi midihq, kona degedi midihq, o woumou tofigiedi midihq, tae biyadi midihq, ogou gadi midihq, o ta kasagaiyodedi midihqbou olou fei ke milou ga idi. Midihq kasagai kegele i keme omokou hiyedo dala. Haba tobe tobou di midihq,

³⁰ yogo susuga tobou di midihq, Godi dafadi midihq, ta kasagai tobou di midihq, dioju die hu hebele fogudi midihq, diojusie hiye degedi midihq, midihq kasagai gehe gehe milou gadi midihq, aye adiou ta dudiyo mei midihqbou olou fei ke milou ga idi.

³¹ Die fimajbe totou degele i. Dia ta degeleyodema maka degele idiye, kenou si dia ta degele idiyo meido. Yogokou solou do degele idiyo mei, ta habaguediyo mei.

³² Midihq kegegai milou di o sasaj kediage Godiha kuolou yege o kegele i keme tofigileyodei keme dioju kou teweye, kenou si dia midihq kegele i kenou milou gamou, die mogo tae midihq kegei ke milou mou be, diage boloyode tobolou idi.

2

Godiha dqudo ta sale

¹ Kegei degemou, o ta na midihq nogoha milolou ke hobou fida. Yobe, midihq nogoha milolou sagaj kenou tefele nane milou di kaha degemou. Na midihq nogoha milolou ke filababe, na nojusiene file dugulo. Kegelig, nane ta saieyouye deba.

² Midihq kegegai ke milou gadi kaha hebe kasajibe kou nele dalaye, kenou si dige Godiha dqudo ta salebe kou tewe.

³ Na midihq nogo dia milou ga idi ke figaba, nane midihq dia milou gadi sagaj kenou tefele milou babe, na tawalibe, Godiha na ta sale meiyode tawali? Kegele mei, Godiha nane habage ta sale dala.

⁴ Godiha namokou midihq bolofeinou milou di. Hebe kasaj toto nelebe solou do degedi. Na fi bohou yadomou e dia daladi, dafadiyo mei. Keme na tewe mei? Nage keme mabou sa degei dugulu?

⁵ Name ne fiye hilgido dala kaha degemou, na fi bohou yo mei. Godiha gofoju degele keme na nojusie kefemou ili. Sawisie Godiha dqudo ta sale kelege, e gofoju ke tama degeiba, na hebe kasaj ke moloju.

⁶ Godiha hebe ke nelebe,

Midihq di milou ga idi ke fileba, hebe kasajibou, hebe bolobou de o sasaj tanou tanou dimokou kuhe nemou ile.

Buk Song 62:12

⁷ O sasaj ilo kedia midihq bolofei ke defeido milou gamou iligi, hebeni hohq kebou, Godiha dihile kele hu hiye kebou, fi gehe yoju kegenou dalale kebou de mou lamou degele ili o sasaj kediagmokou be Godihage fi gehe neiba, tofousogo tofousogo tofolou ile.

⁸ Kenōu si, o sasaj ilo kediā gili degemōu, damalēdo tā ke tobekōu muguomōu, midihō dōudo mei ke milōu gamōu ili o sasaj kediame Godihā gofoŋu ke duguoba, hebe kasagai ke malā ile.

⁹ Midihō dōudo mei ke milōu ga idi o sasaj kediame habagebe hagibōu dobōu kōu dugulo ileyē dala. Hagibōu dobōu kēme Juda o kediabukōu duguoba, haba sa sa o sasaj kediā kuhe dugulo ile.

¹⁰ Kenōu si Godihage midihō bolofei ke milōu ga idi o sasaj kediāmokōu be hebeni hohōbōu, hū hiye kebōu de neiba, diā bologuādo dalaguale. Ke nelebe, Juda o kediāmokōu bukōu neleba, haba sa sa o sasaj kediāmokōu kuhe nele.

¹¹ Godihā sa sibige o sasaj di fidi midihōbe, esofei esofei dege fidiyi mei, olōu fei tefelenōu do fidi.

¹² Kegemōu, o sasaj Mosesā kuolōu tā tewe mei kediā midihō kasagai milōu babe, diame makoloye dala. Haba o kuolōu tā kōu tewe kediame midihō kasagai milōu babe, Godihage kuolōu tā kenōu sesegaba tā sale.

¹³ O sasaj kuolōu tā ke mōu dulu kediame Godihā dihile kokōu be dōudo mei. O sasaj kuolōu tā ke dulomōu seseli kediānōu si, Godihage diame dōudo o sasajiyode tobolōu.

¹⁴ Kegemōu, sa sa o kediame Mosesā kuolōu tā ta dala mei, mōu kege dalaguaye, ha dioŋu die fimajyenōu kuolōu tā kahā midihō ke seseibabe, die fimajibe kuolōu tā sagaj dala.

¹⁵ Midihō diā degegolū kahā dimokōu hegilibe, Godihā kuolōu tā olōu feibe die duledu nalagai dala kehe. Die duledugebe, diā midihō kasagai milōu mamōu be, midihō diā milolōu kēme kasagajidade tawale idi. Haba diā midihō bolō milōu mamōu ne, midihō diā milolōu kēme bolōdade tawale idi.

¹⁶ Tā sale sawisie, Godihā makai kelegebe, di kenōu tefei dugulobe, Godihā Yesu Kelesukōu tobōu ba, e o sasaj di tā soubā dugulo. Midihō di milōu ma mogoguei dala ke olōu fei tamā degeba tā sale. Tā uwo bolofei a tobōu di koŋumahage olōu fei ke tobolōu nōu dala.

Juda o kediage Mosesā kuolōu tā kahage diame tā sale kokōu ge dogōu gulodade tawale idi

¹⁷ Juda o diama, nī fimajibe, Mosesā kuolōu tā kahage nīme tā sale kokōu ge dogōu gulodade tawale idi. Nīme nīōu sie hiye degemōu, eibe Godihā sosōu dade tawale idi.

¹⁸ Nī kuolōu tā tawale hobogou kahā degemōu, Godihā tagadibōu, midihō bolofejbōu olōu fei kēme nī kōu teweyodele idi.

¹⁹ Kegemōu, nī tawadibe, nīge dihō du degei kediame sasale sosogōu idiyodema, haba huliakōu dalagua o kediāmokōu ne hohō hohogudiyode tawale idi.

²⁰ Kenōu tefei, nī tawadibe, nīge o sasaj ta tawaiyo mei kediā hehegiediyodema, sisigo kediā tisa dabai degediyode tawale idi. Yobe, nīge Mosesā kuolōu tā kokōu gebe tewe kebōu, damalēdo tā kebōu olōu feibe nī kōu tawale hobogou keheyade tawale idi kahā degemōu.

²¹ Damalēdo, nī o sasaj kediāmokōu hehegile idi. Haba kageimōu nī nīōu sie hehegie ho fogōu ya? Nī omokōu hiyou moŋudamabeede kōu tobolōu idiye, kenōu si nīōu ne hiyou malā idi.

²² Nī sasaj hiyou moŋudamabeede kōu tobolōu idiye, kenōu si nīōu ge kege degele idi. Nī ogōu gai godibe dafaiyodele idiye, kenōu si nī ogōu gai egei mosokōu fologa bi hiyou malā idi.

²³ Nīge nīōu sie hiye degemōu, Mosesā kuolōu tābe kōu teweyode tobolōu idiye, kenōu si nīge tā kēme gobōu gilemōu, Godi huyafei degele idi.

²⁴ Kēme Godihā kuguokōu be kōu gue nalaj dala,

Nī degeiyenōu, sa sa o sasaj kediā Godihā hūbe huyafei degele idi.

Aisaia 52:5

Kolo diafigidi midihō dōudo

²⁵ Juda o di Mosesā kuolōu tā ke dulo seseibabe, di kolo diafigidi midihō kēne bolōdo.* Kenōu si Juda o nā kuolōu tā ke sese ho fogōu babe, nāme kolo diafigili mei o kediā sa degei dala.

* 2:25 2:25 Juda o kediā die o sisigo kolo diafigidi kahā sibigebe sisigo kediame Godihā biyodemōu maka degele idi.

²⁶ O kolo diafou li mei taha Mosesha kuolou ta ke dulo seseibabe, o keme kolo diafou o sagai dalale.

²⁷ Juda o dibe Mosesha kuolou ta nalagai ke kou dalamou, di kolo kuhe diafigile hobogou. Kenou si Juda o ta na kuolou ta ke gobou babe, o gehe ta, kolo diafou li meiy, haba kenou si di kuolou tanou sesedi o kaha na ta sale.

²⁸ O koyoha hyenou Juda o dege dalababe, o keme damaledo Juda o mei. Kolo diafigidi midihō keme tou ha binou mei.

²⁹ O e duledugedo Juda o dege dala kesi damaledo Juda o. Kolo diafigidi midihō kene e duledugedo felejasi bolō. Midihō keme kuolou ta kaha e duledu milou li mei. Duo Bolofeha e duledu dalali milou. O kegei kokou be oe ta bolofeyode tobolou sagai mei. Godihanou bolofeyode tobolou.

3

Midihō kasagai kahage midihō bolofei ke huyafei degele sagai mei

¹ Kolo diafigidi midihō keme tou ha binou mei debabe, Juda o dige sa sa o sasai kediame kage gabale? Di kolo diafigidi midihōbe sibige de dala?

² Sibige hiyedo dala, Juda o dibe mabou sagai mei. Olou fei Godiha dimokou nei, sibige hiyedobe kou gue, Godiha yoju e ta ke Juda o dimokou nei, di dia dalayadomou.

³ Damaledo, Juda o ilo kedia Godiha ta kokou damaleyodele ili meiy, kenou si Godiha tabe damaledo, e degeleyodema degelenou.

⁴ Godiha e degeleyodei keme e ta totou degediyo mei. O olou feibe ogou ga tobolou idi, kenou si Godi eme damaledo ta kenou tobou di. Keme e kuguokou be kou gue nalai dala,

Godi, eige na ta doudo kenou tobou ba dulo ile.

Oe na kou ta saleye, ta sai kahage name ta tolu mei.

Buk Song 51:4

⁵ Ha kagele? Di midihō kasagai kaha Godiha midihō doudo ke tama degeibabe, di kage tobolou? Godiha gofoju degeba, dimokou hebe kasagai ke nejbabe, e defega degeli? Meido. E defega degeiyō mei. Fimaj kegei keme o di fimajinou.

⁶ Godi eme doudo o mei? Kege meido. Godiha midihō bolō milolou mei debabe, e sa sibige o sasai di ta sale sagai mei.

⁷ Nebe kenou tefei, o tae yojusie kou gue tobolou sagai, a ogou ga tobou di kahage, Godiha damaledo ta tobou di ke tama degeiba, o sasaiye Godikou hohobou babe, kageiba, e a ogou gai midihō kasagai milou di kaha hebe ke amokou neleyode tobolou?

⁸ Haba tabe, o ilo kelege ei kou gue tobolou idiyodele idi, midihō kasagai milou di kahage, midihō bolofei kenou tama degele. Kenou si ei kege ta tobolou idiyō mei. Keme gulokoudo. Godiha ta sale kelegebe, o kediame die ta kasagai ke tobou di kaha hebe ke mala ile.

O taha ta midihō doudo ke milou diyo mei

⁹ Di kage tobolou? Juda o dige sa sa o ilo kele gabai sa degei? Kege meido. Juda o sasajbou, Grik o sasajbou di olou feibe midihō kasagai milou dinou.

¹⁰ Keme Godiha kuguokou be kou gue nalai dala,

Godiha dihile kokou be dibe o doudo ta dala mei. O doudo ta meido.

¹¹ Midihō doudo keme o tae ta tawaiyo mei. O tae ta Godi kadiyo mei.

¹² O sasai olou fei Godi tobekou mugulo i. Olou feidobe midihō kasagai milou gadi o. Midihō bolofei milou di o tanou ta dala mei. Meido.

Buk Song 14:1-3

¹³ Die mogoube tei widai a solojumaj dala ke sa degei. Gulokou ta kasagai hiyedo tobolou idi.

Buk Song 5:9

Die mogouyege o walamou doususulo idi, hiye bei me kaha galadi sagai kenou tefei. *Buk Song 140:3*

¹⁴ Ta kasagai o makoma, omokou haji nele ta tobolou idi.

Buk Song 10:7

¹⁵ Toto ya, o woumou tofigiedi.

¹⁶ Suluguali, o sasai makolo imou, haji hiyedo degele idi.

¹⁷ Mogo degedi midihō ta tawale iyo mei.

Aisaia 59:7-8

¹⁸ O kege degele idi kediage Godikou gue degele idiyō mei.

Buk Song 36:1

¹⁹ Kuolôu tã keme Godihã Juda o sasãj dimokôu nelemôu, nĩ mã tã dumabeede tobou, dibe kuolôu tã kahã hayedu dalaguamabadomôu. Kenôu si, Godihã dihĩle kokôu be dibe dõdo o ta dala mei. O tae ta ẽme dõdo oyode tobolôu sagãj mei. Godihã sa sa o sasãj di olôu feido kôu tã saleye dala.

²⁰ Kegemôu, o tae kuolôu tã ke seselaba degeibabe, o keme Godihã dihĩle kokôu be dõdo o mei dalaba dugulo. Kuolôu tã kahãsi dibe midihõ kasagãj milôu di o sasãjyodemôu hehegedi.

Yesu Kelesukôu damaleyodei obe Godihã ẽ dihĩle kokôu dõdo o degei

²¹ Kenôu si ifi kôu bôu gebe, Godihã o sasãj di ẽ dihĩle kokôu dõdo degele kahã midihõ gehe keme dimokôu kôu hegi dala kuhẽ. Midihõ keme kuolôu tã ke seselamôu degedi midihõ meye, kenôu si Mosesbôu, habage-degele-duguo-tobolôu-idi-obou diã kuguokôu nalãj dala.

²² Midihõ gehe keme kôu gue, o sasãj Yesu Kelesukôu damaleyodei kediãme Godihãge dõdo o sasãjyode tobôu di. Godihã dihĩle kele dõdo degele kahã midihõbe gehe ta dala meido.

²³ O sasãj di olôu feibe midihõ kasagãj milôu di kahã degemôu, dige Godihã hohõ, hebenitôu dala keme ta moloũu sagãj mei.

²⁴ Kenôu si Godihã di habaguguemôu, Yesu Kelesu dimokôu solôu do neĩ. Yesuhã degeiye, Godihã di mamõũumôu, nĩme dõdo o sasãj degei dalayode tobou.

²⁵ Godihã Yesu dimokôu neĩbe, ẽ toloba ẽ kafei kahã o sasãj emokôu damaleyodei kediã midihõ kasagãj milôu gadi kahã hebe ke igile muguyadomôu neĩ. Midihõ keme Godihã di dõdo o degele kahã midihõ ke hegi. Afuge Godihãge o sasãjye midihõ kasagãj milôu gadi kahã hebe nelebe solôu do degedi.

²⁶ Ifi kôu bôu gebe, Godihãge yoũũ enôu si dõdoyodemôu dimokôu hegili. Haba, ẽ degeiye, o sasãj Yesukôu damaleyodele i kediãne dõdo o sasãjyodemôu hegili.

²⁷ Kegei kahã degemôu, o tahã yoũũ ẽ hũ hebele fogulobe de bolõ? Bolõ meido. O tae Moseshã kuolôu tã olôu fei ke dulo sesedi debabe, o kahã yoũũ ẽ hũ ke hebele fogulobe tabôu mei. Haba o tahã Yesukôu damaleyodemabasi, yoũũ ẽ hũ hebele fogudayedei.

²⁸ Yobe, di kôu gue tawali, Moseshã kuolôu tã seselamôu degedi kahãge dibe Godihã dihĩle kokôu dõdo o sasãj degele mei. Yesukôu damaleyodeibasi, Godihã dibe dõdo o sasãjyode tobolôu.

²⁹ Godibe Juda o sasãj di Godinôu? Sa sa ilo obiyei kediãbôu Godi mei? Kege meido. Godibe Juda o sasãjbou, sa sa o sasãjbou olôu fei di Godi.

³⁰ Yobe, Godibe tanôu feido. Ẽ o kolo kôu diafigile hobogoubôu, haba kolo diafigili mei obôu olôu fei Yesukôu damaleyodele imôu duguomôu, nĩme mã dihĩle dõdo oyode tobou.

³¹ Di Yesukôu damaleyodeibe sibige hiyedoyode tobolôu idi kahãge, kuolôu tã keme huyafei degele sagãj? Kege meido. Dibe Moseshã kuolôu tã keme nelede dege tou dalagua.

4

Godihã Abrahambe dõdo oyode tobou

¹ Di kôu guai o Abrahamkôu be dige keiyode tobolôu?

² Abrahamhã dabai yoũũ degedi kahã ẽme dõdo o degei debabe, dabai ẽ ke degedi kokôu ge ẽ yoũũ ẽ hũ hebele fogulobe tabôu mei. Kenôu si kegei debabe, Godihã dihĩle kokôu be ẽme dõdo mei.

³ Godihã kuguokôu be kage nalãj dala?

Abraham ẽme Godikôu damaleyodei kahã degemôu, Godihãge ẽme dõdo oyode tobou.

Stat 15:6

⁴ O tahã dabai ta degeimôu be, ẽ bosehãge dabai ke degei kahã hebe kenôu nedi. Solôu do nediyo mei, dabai ke degei kahã hebe kenôu nedi.

⁵ Kenôu si o tahã Godihã dihĩle kokôu dõdo o degelababe, ẽ kage degeiye dõdo o degele? Ẽ dabai hiyedo degeligi, midihõ bolõdo ke milôu laba dege ho fogou ba, Godikôu damaleyodeibasi, Godihãge o keme dõdo oyode tobolôu. Yobe, Godihanôu midihõ kasagãj milôu di obe dõdo o degedi kahã degemôu.

⁶ Devit ene kegenou tobou, o midihq bolq ta milou deba, haba ta milou li mei deba, Godikou damaleyodeibasi, Godiha o keme doqdo oyode tobolou. O kegele i kediane hohobou mabeedei.

⁷ Damaledo, Devitha kou gue tobou,

O, Godihage e ta dulo idiyo mei ke gebe meiyodei kediane hohobou ma. Midihq kasagai milou ga idi kaha hebe kasagai ke moloju mei kaha hohq degema.

⁸ Hiye Ohage die midihq kasagai ta daladade tawaiyo mei kaha degemou, o sasaj kediane hohq hiyedo degemabeedei. *Buk Song 32:1-2*

⁹ O kolo diafigile hobogou kedianou * hohq degele ile? Ha, o kolo diafigile ili mei kediane de hohq degele ile? Abrahambe e damaleyodei kahanou Godihage eme doqdo oyode tobou.

¹⁰ Abraham e kage dalamou, Godiha eme doqdo oyode tobolou? Eme kolo kou diafou? Ha, diafou li mei, you? A nimumkou tobolou kuhe, eme kolo diafou li mei kelegebe, Godiha eme doqdo oyode tobou.*

¹¹ E kolo diafou li mei kelege, Godikou damaleyodeimou, Godihage eme doqdo oyode tobou. Godiha eme doqdo o degeimou duguomou, kolo diafou yede tobou. Kolo diafou keme Godiha eme doqdo degeiyodemou maka degei. Kegei kaha degemou, Abraham eme kolo diafigili mei o, Godikou damaleyodele i kedia die kou guai o. Diaeme kolo diafigili meiyede, kenou si Godiha dihile kokou be doqdo o.

¹² Kolo diafigile i o ilo kediane, Abrahambe die kou guai o. O kediane mou yofuwa kolo diafigili mei. Diaeme Abraham e kolo diafou li mei kelege, Godikou damaleyodei sagaj kenou tefeledamaleyodele i o.

Godiha Abrahamkou neleyodema makai ta keme damaleyodele i o sasaj dimokou bou de tobou

¹³ Godiha Abrahambou, e sosou bou diamokou sa sa olou fei neleyodema makai keme kuolou ta sesedi kaha mei. Abraham e Godikou damaleyodei kaha degeimou, Godiha kege kuhe tobou.

¹⁴ Godihage kuolou ta ke sesele idi o sasaj kediamokou sa sa olou fei neleyode tobou debabe, Yesukou damaleyodei midihq keme sibigebou mei, haba Godiha neleyodema makai keme mou yofuwa hiyafogou.

¹⁵ Kuolou maj dalamou be, kuolou ta ke gobou gile idi kene dala. Kege degeli keme Godiha gofou hiyedo degeli. Kenou si kuolou ta ta dala mei debabe, ta ta gobou gile idiyo mei.

¹⁶ Godikou damaleyodeibe sibigebou. Ni duma, Godiha Abraham habaguguegu keme o habage hagua ile kediahou de tanou habaguguegu. Godiha habaguguemou, bi ta solou do neleyodeibe, kuolou ta seseli o kediamokou nou nele tobou li mei, Abrahamha Godikou damaleyodei sagaj kenou tefeledamaleyodele i o sasaj kediamokou ne tobou. Damale, Abraham eme di olou fei di kou guai o.

¹⁷ Keme Godiha kuguokou be kou gue nalaj dala, A degeiye, sa sa obiyei sudo kediane name die kou guai oyode tobolou ile. *Stat 17:5* Damaledo, Abrahamha Godikou damaleyodeimou, eme Godiha dihile kokou di kou guai o degei. Godi, Abrahamha damaleyodei keme tofigiei kediamokou fi gehe nedi Godi. Haba e tatenou tobou mou ne, bi kegei ta deleli mei kene tama degedi.

¹⁸ Abraham e Godiha emokou solou do neleyodei keme kage nele keme e ta tawali meiyede, kenou si e Godikou damaleyodema dia dalali, Godiha degeiye, eme sa sa obiyei sudo die kou guai o degei. Yobe, Godiha kou gue kou tobou kaha,

Name nabukou tafalaba, o ne habage hagua ile kediane sudo degemou ileyode tobou. *Stat 15:5*

¹⁹ Godiha Abraham emokou ke tobou kelegebe, e sadebebe olou fei 100 sagaj kege. E tou be olou fei nele mei dege, tolo ile sagaj delei. E sasaj Sarane, sobou dedo degei, dihi ta moloju sagaj mei. Kenou si Abraham e Godikou damaleyodeibe, nelede dege delei.

* **4:9 4:9** O kolo diafigidi o kediane juda obiyei. O kolo diafigili mei o kediane sa sa obiyei. * **4:10 4:10** Abraham e Godikou damaleyodema dalali, sadebe 14 kege mei degeimou, o tae e kolo kuhe diafou (Stat 15:6, 16, 17:24-25).

²⁰ Godihã emokou ke neleyodeimou, e ta fi bolou mali mei, Godikou nou damaleyodei. Damaleyodema, neledo dege dalali, Godikou hohobou di.

²¹ E Godihã degeleyodema makai keme damaledo kege degeledade tawai.

²² Kegei kaha degemou, Godihage eme doudo oyode tobou.

Stat 15:6

²³ Godihã kuguokou Abraham eme doudo oyode nalagai dala keme emokou nou tobou li mei.

²⁴ Dimokou bou de tobou, dine Godi, di Hiye O Yesu tei haguagi kokou damaleyodei kaha degemou, ege dine doudo o sasayode tobolou.

²⁵ Damaledo, Godihã di midihõ kasagai kaha hebe ke igile mugulamou, e Yesu kuhe tou fogou mou, oe wala imou tolo i. Haba, Godihã dibe doudo o sasayodele domou, e Yesu kuhe widaimikou ge haguagi.

Dibe Yesubou de tolo ilemou, haba ebou de hagua gehe dege dalagua

(Ta Hiye 5-8)

5

*Godihã dibe doudo o sasayode tobou**

¹ Di Godikou damaleyodei kaha, Godihage dibe doudo o sasayodei. Kegei kaha, di Hiye O Yesu Kelesuhã degeiyenou, dibe Godibou de mogo tanou degei dala kuhe.

² Di damaleyodei kaha degemou, Yesuhã degeiye, dibe Godihã habaguguei kodu fologa dalagua. Haba di Godihã hohõ, hebenikou dala kokou fologale ke dia dalagua kaha degemou, di hohõ hiyedo degele ili kuhe.

³ Di ke degele kokou nou hohõ hiyedo degediyo mei. Di hagi dugumou ne, hohõ degele idi, di hagi dugulu kahage dibe neledo dege tafalaguamabdomou kuhe dugudi.

⁴ Di neledo dege tafalaguali, tefele duguye tamã degeibabe, di mihikou ta fiyale mei. Di mihikou fiyale mei, Godihã dimokou midihõ bolodo degele ke dia dalaguale.

⁵ Di Godihã dimokou midihõ bolodo degele ke dia dalagualibe, di ta mou yojuwa dia dalaguadiyo mei. Yobe, Godihage di solou do degemou, Duo Bolofei dimokou nejmou, e solou do degedi midihõ ke di duledu dala kaha.

⁶ Di nele dege dalali mei, Godi tobekou muguo dalaguamou, Godihã sawisiei kou maka degei kelegenou, Kelesu e di dowoye kuhe tolo i.

⁷ Dige doudo o tahã dowoye di ta tolo ile sagai mei. O midihõ bolofeido milou gadi o tahã dowoye dige e dogou gulabasi tolo ile sagai.

⁸ Kenou si dibe midihõ kasagai milou di o sagai kegenou dalamou, Kelesu e di dowoye kuhe tolo i, di dogou gulamou. Midihõ keme Godihã dimokou solou do hiyedo degedi midihõ.

⁹ Tolomou, e kafeiye di hebe kasagai ke togule mugu kaha degemou, dibe e dihile kokou doudo o sagai degele i. Kegei degemou, di tewe, Godihã midihõ kasagai milou gadi o sagai kediamokou gofou degeibabe, Kelesuhã degeiye dibe bologua dalaguale.

¹⁰ Di Godibou ho degei kegenou dalamou be, Godihã e Dihi e teibe di ho degei midihõ ke mei degei. Ifi dibe Godibou de mogo tanou degei dala kaha, di Godihã di mamolouudade tawale ili, e Dihibe hagua gehe dege dala kaha degemou.

¹¹ Haba tabe, di Hiye O Yesu Kelesuhã degeiyenou dibe Godibou de mogo tanou degei. Dibe Godibou de mogo tanou degemou, di emokou hohõ hiyedo dege dala kuhe.

Adamhã degeiye todi midihõ ke tamã degei, kenou si Yesuhã degeiye fi gehẽ degedi midihõ ke tamã degei

¹² O tanou fei kaha midihõ kasagai milou kahanou degeiye, midihõ kasagai sa sibige kuokou tamã degei. Midihõ kasagai kahage todi midihõ kene hagua kogumou, sa sa o sagai dibe olou fei tofigile o sasainou dala, midihõ kasagai milou gadi kaha dowoye.

¹³ Moseshã kuolou ta ta mali mei kelegebe, sa sibige kuokou be o sasaiye midihõ kasagai milou ga idi. Kenou si, kuolou ta ta mali mei kaha degemou, Godihage midihõ kasagai olou fei keme mou dugufofou guei, ta husouuma nalagali mei.

* 5: 5:0 Yesube di dowoye tolo i kaha degemou.

¹⁴ Kenōu si Adamhā tofōgōu mōu, o sasaj olōu fei tofigiemōu haguabe demōu Moseshā haguamōu delei. O ilo kediage kuolōu tā, Adamhā gobou sagaj kenōu tefele ta gobou li meiyē, kenōu si olōu fei tofigiemōu haguei.

Adambe habage haguale o kahā maka sagaj delei.

¹⁵ Kenōu si midihō kasagaj milou obōu, Godihā solōu do nei obōu diliebe tefeinōu mei. Dilie tanōu tahā Godihā tā gobou kahanōu be, o sasaj olōu fei tofigile idi. Kenōu si, Godihā Yesu Kelesu dimokōu solōu do nei kahage ē habagugueibe o sasaj olōu fei dibōu de hiyedo dala kuhe.

¹⁶ Haba nebe, solōu do nei kebōu, midihō kasagaj milou kebōu diliene ta tefeinōu mei. Midihō kasagaj, dilie tanōu tahā milou kahage, o sasaj olōu fei tā sale kelegebe hebe kasagaj ke malā ileyodei. Kenōu si o sasaj sūdo midihō kasagaj milōu ga imōu be, Godihā habaguguemōu, tā saiye tolōu ile meiyodei, Godihā o sasaj kediamē kōu dōdoyode tobou kahā degemōu.

¹⁷ Damalēdo, o tanōu kahā Godihā tā ke gobolōu mōu, midihō kasagaj ke milou kahanōu be, todi midihō ke tamā dege hiye degemōu, o sasaj olōu fei tofigile idi. Kenōu si Godihā habaguguei kahage todi midihō ke gabamōu, hiyedo degemōu ili. O koyohā Godihā solōu do nei ke moŋuba, Godihā o kēme dōdo oyode tobōu babe, o kēme fi gehē malāba, tofousogo tofousogo tofolōu. Dabai kēne Yesu Kelesuhā degeiyenōu dalali, hiyedo degemōu ili kuhe.

¹⁸ Kegemōu, di defejido fimame. O tanōu kahā kuolōu ke gobou kahā degemōu, Godihage o sasaj di olōu feibe tā saiye tolōu yode tobou. Kenōu si Yesu Kelesuhā midihō dōdo ke milou kahā, Godihā o sasaj dibe dōdoyode tobou, tā saiye di ta tolōu mei.

¹⁹ O tanōu kahā Godihā tā gobou kahanōu degeiye, o sasaj olōu fei kediane midihō kasagaj milōu ga idi. Kenōu si, Yesu Kelesuhā Godihā tā ke dulo sesedi kahā degemōu, o sasaj olōu fei kediamē Godihā dihile kokōu dōdo o sasaj dege dalaguale.

²⁰ Godihā ē kuolōu tā ke majibe, o sasaj kedia midihō kasagaj milōu gale domōu kuhe maj. Midihō kasagaj hiyedo milōu ga idiye, kenōu si Godihā o sasaj di habagugueibe hiye folodo dala kuhe.

²¹ Midihō kasagaj milōu di kahage todi midihō ke tamā degemōu, hiyedo degei. Kenōu si Godihā habagugueimōu, di Hiye O Yesu Kelesuhā degeiyenōu, dibe dōdo o sasaj degemōu, fi gehē moŋumaba, tofousogo tofousogo tofolōu ile.

6

Dibe Kelesubōu de tofigiei

¹ Ha kagele? Di midihō kasagaj sūdo milōu gadibe, Godihā habaguguei midihō kēme de hiye degele domōu kuhe milōu gadi?

² Kegele meido. Dibe tofigiei o sagaj kahā, di midihō kasagaj kahā nelebe olōu fei mei degei. Kegei kahā, dibe kageiba midihō kasagaj ke kegenōu milōu ga ile?

³ Dibe Yesu Kelesu yoŋu kōu dogōu guomōu fafeleya tofolōu i kahā degemōu, dibe ebōu de tofigiei dalagua. Kēme nige ta tawale iyo mei?

⁴ Di fafeleya tofolōu ibe, dibe tofigiemōu Kelesubōu de widai dalagua, dibe Aye Godihā nele hiyedo kahanōu Kelesu haguagimōu gehē degei sagaj kenōu tefei, dine fi gehē ke moŋumabadomōu.

Di Kelesubōu de fi gehē degele dala

⁵ Dibe Kelesubōu de dogōu guomōu, Kelesu ē tei sagaj kege dine tofigiei. Nebe kenōu tefele, ē haguamōu, fi gehē degei sagaj kegenōu dine haguā, fi gehē malā ile.

⁶ E hebe fufuguamaitōu tolo i kelegebe, dine ebōu de dogōu guomōu, di tōu kēme ē tei sagaj kenōu tefele tolo i, tōu e tagadi midihō kahā di ta tōu ba, midihō kasagaj kahā dabai degeiye domōu.

⁷ Yobe, o ta tolo imōu be, midihō kasagaj kahā neleye o ke ta dia daladiyo mei kahā.

⁸ Damalēdo, dibe Kelesubōu de tofigiei kahā degemōu, di ebōu de fi gehē moŋumaba tofousogo tofousogo tofolōu kokōu ne damalēyodele idi.

⁹ Godihā Kelesu ē tei kōu haguagi kahā degemōu, ē haba ta tolo ile mei kēme di kōu tewe. Eme todi midihō kahage ta gabale dala meido.

¹⁰ E tanou fei tolo i kelegenou, midihō kasagai kaha nelebe olou fei mei degei. E haba ta tolo ile mei. Ifibe eme gehē degei, Godibou de dala.

¹¹ Nebe kenou tefei, nime tofigiei sa degei kaha, ni midihō kasagai kaha nelebe olou fei mei degei. Yesu Kelesuha yoŋunou dogou guo dalamou, ni fi gehē degemou, Godibou de sulugua ke tawama.

¹² Ni ni tou ta seseguba, midihō kasagai kaha ni tou dia daladama. Tou keme todinou. Kegeligi, midihō kasagai kaha ni tou ba, ni ke seseiye.

¹³ Midihō kasagai kaha ni dobogoŋubou, ni abogoŋubou ni tou ilo kelebou dia dalayedema sesegudama, ni midihō kasagai milou ye deba. Nime tofigiei o, hagua i ke sa degei kaha degemou, niou sie Godikou nema. Midihō bolō kahanou ni tou olou fei dia dalayedema seseguoba, ni midihō doŋdo kenou milou ma.

¹⁴ Midihō kasagai kahage nime haba ta dia dalale mei. Yobe ifibe nime Mosesha kuolou ta kaha hayedu dala mei. Nime Godiha habaguguei hayedu dalagua kaha.

Dibe midihō doŋdo kaha dabai degedi o dalagua

¹⁵ Dibe Mosesha kuolou ta kaha hayedu dalagua mei, Godiha habaguguei kaha hayedunou dalagua. Kegei kaha degemou, di kage degele? Di midihō kasagai milolou de bolofei? Kege meido.

¹⁶ Nime niou sie bose o takou seseguoba, e dabai ke degeibabe, ni e ta olou fei kenou dulo sesemabeedei. Keme nige ta tawale iyo mei? Nebe kenou tefei, ni midihō kasagai milou dibe, nime todi midihō kaha dabai degedi. Ni Godiha ta duloba, e dabai degeibasi, nime doŋdo o sasai degeiba dugulo.

¹⁷ Bolodo, afuge nime midihō kasagai kaha dabainou degediye, kenou si ta Godiha nimokou hehegiei keme ni tolou mou sesedi. Kegei kaha, di Godikou bolofeyode tobou me.

¹⁸ Ni midihō kasagai milou di kelegebe, nime didio o sagai deleigui. Dalaguamou, Godiha ni mamoumou, ni didio degei ke tou fogou mou, midihō doŋdo kaha dabai degedi o degele i.

¹⁹ Ni a tobolou be olou fei ta tawale iyo mei kaha degemou, a haba oe tobou di sagai kenou tefele tobou ladi. Duma, afuge nige midihō kasagai kaha ni dobogoŋubou, ni abogoŋubou dia dalayedema seseguomou, midihō kasagai sibigibou ke milou ga idi. Ni Godiha ta tobekou muguomou, e ta ta dulo idiyo mei. Ifibe ni midihō kasagai ke hiyafogou ma. Midihō doŋdo kaha ni tou olou fei dia dalayedema seseguoba, dabai kenou degema. Kegeiba, Godiha dihile kokou bolofeido degeiba, e nime yoŋu e biyode tobolou.

²⁰ Ni midihō kasagai kaha dabai degele idi kelegebe, midihō doŋdo kaha dabai be ta degele idiyo mei.

²¹ Ni midihō, ifi niou sidifi degeli sagai kenou milou ga idi kelegebe, ni hebe bolofei ke de moŋ? Mou li meido. Midihō kegei kahage o di tofigilenou.

²² Ifi kou bou genou, Godiha degeiye, nime midihō kasagai kaha didio degei ke tou fogou mou, Godiha dabai degedi o degele i. Kegei kaha degemou, ni hebe bolofei kenou mala ile. Godiha nime e dihile kokou bolofeido degele iba, nime yoŋu e biyode tobolou. Uwagebe, ni fi gehē kene mala ile.

²³ Midihō kasagai milou di kaha hebebe todinou. Kenou si Godiha dimokou fi gehē ke solou do neimou, di Hiye O Yesu Kelesuha degeiye, di tofousogo tofousogo tofolou ile.

7

Ifi dibe fi gehē kaha dabai ke degele ili

¹ Mogo diama, a ta koŋu tobou ladibe, o Mosesha kuolou ta ke kou tewe nimokou tobou ladi. O ta teli mei kelegebe, eme kuolou ta kaha hayedu dala. Toubabe, eme kuolou ta kaha hayedube haba ta dalale mei. Keme nige de tewe?

² Sasai taha o hulomou, e ma teli mei dalamou be, Mosesha kuolou majiyege sasai kahage e mabou de dogou gu dalayedei. Kenou si e ma toumou be, kuolou keme mei degeimou, eme mou yoŋuwa daladi.

³ E ma teli mei kelege, o ta humou be, eme o hiyoy moŋ sasaiyodele idi. E ma tolo ibasi, kuolou ta dalale mei. E o daga hulobe, kasagai mei, bolofei.

⁴ Mogo diama, n̄ine k̄enou tefei. Kelesu e tolo i kelege, n̄ine ebou de tofigile i. Kegei kaha degemou, n̄ime Mosesha kuolou ta kaha hayedu dala mei. Ifibe n̄ime o toumou widaimikou dogogumou, e haba hagua gehe degei o kaha yoou e sosou degei, dibe Godiha tagadi midihou bolofejido kenou milou ile domou degei.

⁵ Di diyou di tou e tagadi midihou kasagai kaha di dia delei kelegebe, kuolou kaha degeiye, di midihou kasagai milou galamou hiyedo degele idi. Midihou keme tofigile midihonou.

⁶ Kenou si midihou kasagai, di didio degei keme Kelesubou de tolo i kaha degemou, dibe Mosesha kuolou kuguokou nalagai kaha hayedube ta dala meido. Ifi di dabai degelibe, di midihou gehe, Duo Bolofeiha dimokou hegiya kenou dabai degele ili.

Midihou kasagai kahage di kou makei

⁷ Ha kagele? Mosesha kuolou ta kaha degeiye, di kuolou ke gobolou ba, midihou kasagai milou babe, di kage tobolou? Kuolou be kasagai? Kege mei. Kuolou ta dala mei debabe, a midihou ilo kelebe kasagajidade tawadiyo mei. O taha bi ke hobou tagadayede* tobou li mei debabe, age midihou kegei keme kasagajidade tawadiyo mei.

⁸ Age kuolou ta kaha ni hobou degedamabeedei ke dulomou be, a midihou kasajinou milou galamou degedi. Tagadi midihou kasagai daga daga ke ma duledu hiyedo tama degedi. Kuolou ta ke dala mei debasi, midihou kasagai a milou lamou degedi keme o tei sagai degei, nele meido.

⁹ Afulge a Godiha kuolou ta ta tawali mei delei. Kenou si habage, a kuolou ta kaha na hobou degedayedei ke dulomou, midihou kasagai milou lamou degeli midihou ke ma duledu tama degei.

¹⁰ Kegei kaha degemou, ame tei sagai delei. Mosesha kuolou maj kaha yobe o fi gehe ke moyuyadomou maj. Kenou si a kuolou ta ke dulo seselamou degeimou be, a fi gehe ke ta mou li mei. Kuolou ta kaha degeiye, ame todi kokou delei.

¹¹ A kuolou ta kaha ni hobou degedamabeedei ke dulomou, a midihou kasajinou milou galamou degedi. Midihou kasagai kaha kege ogou gama, a woumou tei sagai degei.

¹² Dige Mosesha kuolou ta keme kage tobolou? Kuolou ta keme Godiha bi, Godi yoyumakou genou haguei. Haba, ta olou fei kuolou ta kaha duledu dala kene Godiha yoou e binou kaha, Mosesha kuolou ta keme dou do bolofejido.

¹³ Kenou si kagele? Kuolou ta bolofei kahage a de woumou tei sagai degei? Kege meido. Midihou kasagai kaha a wei. Mosesha kuolou be bolofeiye, kenou si midihou kasagai kahage kuolou ta bolofei kebou de geleguomou, a kuhe wei. Kegemou, midihou kasagai keme tamado felejimou, di tawalibe, midihou kasagai keme kasajido. Midihou keme dolodo kasajido gabama folodo.

*Di duledube fi kasajibou fi gehobou dilie biya idi**

¹⁴ Di Mosesha kuolou tabe Godi yoou majyode kou teweye, kenou si ma tou e tagadi midihou kaha degeiye, a Godiha ta ke dulo sesele sagai mei, ame midihou kasagai kaha dabai degedi o kaha degemou.

¹⁵ Midihou a milou gadi kaha yobe a ta tawaiyo mei. Midihou a tagadi keme a milou gadiyo mei. Kenou si midihou a tagadiyo mei keme a olou fei milou gadi.

¹⁶ A mayouu tagadiyo mei ke milou gadi kaha hegiliba, a Mosesha kuolou tabe bolofejidade tawali.

¹⁷ Kegei kaha, midihou a milou gadi keme a mayounou milou gadiyo mei. Midihou kasagai, ma duledu dala kaha degeiyenou milou gadi.

¹⁸ A tewe, ma duledube bolofei ta dala mei. A ma tou e tagadi kenou tobolou. Damaledo, a midihou bolofei kou milou sagaiye, kenou si a ta milou diyo mei.

¹⁹ Midihou bolofei, a tagadi keme a milou gadiyo mei. Kenou si midihou kasagai, a tagadiyo mei keme a milou gadi.

²⁰ Damaledo, midihou a tagadiyo mei keme a milou gadi. Kegei degemou a tawali, a mayounou milou gadiyo mei. Midihou kasagai, ma duledu dala kaha degeiyenou milou gadi.

* 7:7 7:7 Kisim Bek 20:17

* 7:13 7:14 widio ta Good News Bible kaha widio ta.

²¹ Kegemōu, a ma duledube midihō kōu guei kaḥa dalamōu dugulu, a midihō bolofei milōu lamōu degeimōu be, midihō kasagai kaḥage akoguedi.

²² Ma fimaj kokōu gebe Godihā kuolōu ta kenōu tagali.

²³ Kenōu si a midihō taḥa ma tōu ke dia dalamōu dugulu. Midihō kasagai kaḥage midihō bolō, ma fimajkōu dala keḥōu de biyolugi, ame didiō o sagai tolōu mōu, ma dobogoḥubōu, ma abogoḥubōu olōu fei ke dia dala.

²⁴ Ame o kasagai, hagi hiyedo dugulu. Ma tōu e degeiye a olōu fei tolo ile sagai. O koyohā a dogōu guba, a todi midihō ke tōu fogolōu?

²⁵ Bolofejido. A Godikōu bolofeyode tobolōu. Di Hiye O Yesu Kelesuhā degeiye, Godihānōu si a dogōu gulo.

Kegemōu, aḥōu ma fibōu olōu feibe Godihā kuolōu ta kaḥa hayedu dalaye, kenōu si ma tōu e tagadi midihō kaḥa degeiye, ame midihō kasagai kaḥa hayedu dala, kenōu si a dogōu gulo o dala.

8

Yesu Kelesu e di midihō kasagai kaḥa hebe ke igile muguomōu, haba Duo Bolofei dimokou nei

¹ Kegei kaḥa degemōu, o sasaj di Yesu Kelesubōu de dogōu guo dalaguababe, dibe ta saiye ta tolōu ile mei.

² Yobe, dibe Yesu Kelesubōu de dogōu guomōu, Duo Bolofeiḥa hayedu dalaguamōu, e dimokōu be fi geḥe nei kaḥa, di midihō kasagai kaḥa didiō degei keme tōu fogōu mōu, todi midihō kaḥa hayedu ta dalagua mei kaḥa degemōu.

³ Mosesḥa kuolōu ta seselamōu degedi midihō kaḥage di midihō kasagai kaḥa hebe keme ta igile muguli mei, yobe di tōu e tagadi midihō kasagai kaḥa di kuolōu ta ke dulo seseli ke akogudi kaḥa degemōu. Kuolōu ta kaḥa ta degeli mei, keme Godihānōu degei. Godihā yoḥu e Dihi tobōu mōu migile, midihō kasagai milōu di o di бага mala felemōu, di dowoye Godihā eme ta saikōu dogogumōu, e tōumōu, di midihō kasagai milōu gadi kaḥa hebe keme olōu fei emokōu neimōu, mei degei.

⁴ Godihā ke degei kaḥa yobe kōu gue, Mosesḥa kuolōu taḥe doḡdoye, kenōu si di seselamōu degele iye, Godihā diḥile kokōu dibe ta doḡdo o sasaj degele ili mei. Kegemōu, dibe Godihā e diḥile kokōu doḡdo o sasaj degemabadamōu, e midihō geḥe ke dimokōu hegi. Midihō keme tōu e tagadi midihō mei, Duo Bolofeiḥa dogōu guo dalamōu suluguadi midihō ke hegi.

⁵ O sasaj, tōu e tagadi midihō sesega idi kediyage die tōu e tagadi kokōu nōu fimā idi. Kenōu si o sasaj, Duo Bolofeiḥa dia dalagua kediyage Duo Bolofeiḥa tagai sagai kokōu nōu fimā idi.

⁶ O sasaj die tōu e tagai kokōu nōu fimā idi kediyame tofigile ile. Kenōu si o sasaj, die fimaj Duo Bolofeiḥa dia daladi kediyame bologuado dalaguali, fi geḥe tofousogo tofousogo tofolōu ke mala ile.

⁷ O e tōu e tagadi kokōu nōu fimōubabe, o keme Godikōu be ho maj dala. O kegei keme Godihā kuolōu ta kaḥa hayedube dala mei. Ege kuolōu ta keme sesele sagai meido.

⁸ Tōu e tagadi midihō kasagai kaḥa dia dalaguadi o sasaj kediyage Godihā tagali keme ta degele sagai meido.

⁹ Nime tōu e tagadi midihoya ke sulugua mei. Nime Godihā Duo Bolofeiḥa yoḥu dogōu guo dalamōu sulugua. O Kelesuhā e Duo Bolofei diḥbōu de dala mei kediyame Kelesuhā bi mei.

¹⁰ Midihō kasagai kaḥage ni tōu be woumōu tofigiei dalagua. Kenōu si Kelesube ni duledu dalababe, nime fi geḥe degei dalagua, Godihā diḥile kokōu nime doḡdo o sasaj degei kaḥa degemōu.

¹¹ Godihā Yesu Kelesu tei haguagimōu geḥe degei. Kegemōu, Godihā Duo Bolofei ni duledu dalabasi, ni tofigieiba, haba haguḡ geḥe degele ile.

Duo Bolofeiḥa degeiye, dibe Godihā sisigō degei

¹² Mogo diama, age di midihō tanōu fei kokōu yanōu siamebeede tobolōu, ha di tōu e tagadi midihoya ke ta siamebeede tobōu yo mei.

¹³ Yobe, n̄i t̄ou e tagadi midih̄o kasaḡaj kok̄ou suluguababe tofigile ile. N̄i Duo Bolofeīha neleyen̄ou midih̄o ke tobek̄ou mugubasi, n̄i f̄i gehe tofousogo tofousogo tofol̄ou ile.

¹⁴ Yobe, Godih̄a Duo Bolofeīha doḡou gum̄ou suluguadi o sas̄aj kediame Godih̄a sisiḡo degei dalagua kaha degem̄ou.

¹⁵ Duo Bolofeī, Godih̄a n̄imok̄ou nei kahage n̄ime e fisim̄ou dabai degedi o degemabeede tob̄ou li mei. Damal̄edo, n̄i haba ta gūe degele ile mei. Duo Bolofeīha degeiye, n̄ime Godih̄a sisiḡo degei dalagua. Dibe Godih̄a sisiḡo kaha degem̄ou, dige Aye,* ma Aye de haguisa idi.

¹⁶ Duo Bolofeīha yōun̄ou di fim̄aj doḡou guom̄ou tobol̄ou be, dibe Godih̄a e sisiḡo degei dalaguayode tobol̄ou.

¹⁷ Dibe Godih̄a e sisiḡo degei dala kaha degem̄ou, di bi bol̄odo Godih̄a dimok̄ou neleyodema makai ke dia dalagua. Keme Kelesu di eyeh̄a k̄ou mōu. Di hagi, Kelesu e dugu saḡaj ke dine duguoba, di Godih̄a sisiḡo degei dalaguababe, di habage hebeni hoh̄o ke mal̄aba, eb̄ou de dalaguale.

Habage di hebenik̄ou bologuado duwoguale ke mal̄a ile

¹⁸ Damal̄edo, a hagi di ifi kōu dugulo ili kōume hiyefēj meidade tawali. Di hebeni hoh̄o ke mal̄aba, bologuado duwoguale keme bol̄odo, di ta tawaga tobol̄ou saḡaj mei.

¹⁹ Bim̄aj ol̄ou fēj Godih̄a mil̄ou gai kediage yōu e sisiḡo di tam̄a degeiba dugulam̄ou dia dalagua.

²⁰ Yobe, ifi sa sibige kōumaha bi ol̄ou fēj, Godih̄a mil̄ou gai kediame mōu dalagua. Keme diōu tagaiya ke dalagua mei. Godi yōu degeiye, kuhe kege dalagua. Dalaguai, midih̄o bolofeī diamok̄ou tam̄a degele ke dia dalagua.

²¹ Damal̄edo, ifi k̄ou bōu ge sa sibige kōumaha bim̄aj ol̄ou fējbe makodi keme didiō degei saḡaj dala. Habage, e t̄ou foḡou basi, bim̄aj ol̄ou fēj kediame Godih̄a sisiḡo dib̄ou de bologuado dalaguale.

²² Bi ol̄ou fēj Godih̄a mil̄ou gai kediame hagi dege dalali do hiyedo, sas̄aiye dihi mōu lam̄ou dugudi saḡaj ken̄ou tefele duguom̄ou gosom̄ou hagulugi ifine kegen̄ou dala keme di k̄ou tewe.

²³ Bim̄aj ol̄ou fēj kedīnou gosolo iyo mei, dine gosolo ili. Godih̄a e Duo Bolofeī dimok̄ou k̄ou nei keme bi dagado e dimok̄ou nei. Ken̄ou si dine hagi dege gosolo iligi, Godih̄a dibe e sisiḡoyode tob̄ou ba, di t̄ou be bol̄odo, tawaga tobol̄ou saḡaj meido degele ke dia dalagua.

²⁴ Godihage dibe k̄ou mam̄ou, ken̄ou si dige di dihoje ta duguli mei, you dala. Di e midih̄o bol̄odo ke dimok̄ou hegiba dugulo ke dia dalagua. Damal̄edo, di ke ol̄ou fēj k̄ou dugulo i debabe, di ke ta dugulam̄ou dia dalagua mei.

²⁵ Ken̄ou si di Godih̄a midih̄o bol̄odo hegiba dugulam̄ou dia dalaguabe, di dedējido dege dia dalagua, di duguli mei, you kaha degem̄ou.

²⁶ Haba, Duo Bolofeīha o sas̄aj di dedēj mei degeim̄ou duguom̄ou be, e di doḡou gudi. Di tawadiyo mei, mōu yōuwa diho baga tobol̄ou im̄ou be, e Godik̄ou di doḡou guyedema diho baga tob̄ou di. Duo Bolofeīha diho baga tob̄ou dibe, hil̄ige tob̄ou diyo mei, duledugen̄ou wodi.

²⁷ Kegem̄ou, Godihage o duledune dugudi, haba Duo Bolofeīha fim̄aine e k̄ou tewen̄ou. Yobe Duo Bolofeīhage Godi yōu tagaiya ken̄ou e o sas̄aj di doḡou guyadom̄ou emok̄ou diho baga tob̄ou di kaha degem̄ou.

²⁸ Godik̄ou hoh̄o degele idi o sas̄aj, Godih̄a yōu tagai saḡaj ken̄ou degemabadom̄ou makai kediame Godih̄a hiyedo doḡou gudi, keme di k̄ou tewe.

²⁹ Yobe, o sas̄aj, Godih̄a k̄ou mamolōuyodema makai kediame yōu e Dihi saḡaj ken̄ou tefemabadom̄ou, e Dihido keme e sisiḡo sudo di eyedo degele dom̄ou kuhe makai.

³⁰ O sas̄aj, Godih̄a k̄ou makai kedīamok̄ou be ege haguissama haguamabeede tobou. O sas̄aj yōu haguissai kediame ege d̄odo o sas̄aiyode tobou. D̄odo o sas̄aiyode tob̄ou mam̄ou, e hoh̄ob̄ou e nelēb̄ou ke diamok̄ou nei.

Godih̄a di sol̄ou do degedi midih̄o keme midih̄o tae ta akogulo saḡaj meido

* 8:15 8:15 Yesuh̄a t̄agee Aba dilibe, ma 'aye' dili.

³¹ Ha kagele? Di Godihā degei kuokōu be kage tobolōu? Godihā di dogōu gubabe, o koyoḥa dimokōu ho malē?

³² Damalēdo, Godihā ē Dihido ta habali mei. E tobōu mōu migile, di dogōu gulamōu tolo i. Kegei kaha degemōu, di tewe, Godihā dimokōu bi bolōdo olōu fei kene nele.

³³ Dibe Godihā makai o sasai, yoŋu ē binōu. Kegei kaha, o tae di tā sale sagai meido. Godihage dibe yoŋu ē dihiḥe kokōu doḡdo o sasaiyode tobou.

³⁴ O koyoḥa tobouye, di hebe kasagai ke moloŋu? Ta meido. Yobe, Yesu Kelesu ē tolo imōu, Godihā haguagimōu, gehē degemōu, ifibe Godihā dobogoŋu delekōu duwoli, di dogōu guyedema diḥo baḡa tobōu di.

³⁵ Kelesuhage dimokōu solōu do hiyedo degedi kaha degemōu, midihō taegē ē solōu do degedi keme ta akogulo meido. Di haḡi dugubane, do dugubane, oe dimokōu midihō kasagai hegibane, hegie degeibane, yukuei mei degeibane, ho oe di makoubane, biyaba di woubane, kegegai olōu fei kahage Kelesuhā dimokōu solōu do degedi keme ta akogulo meido.

³⁶ Keme Godihā kuguokōu be kōu gue nalai dala, Eibe ne bi kaha degemōu, ho o kediā ei woumōu tofigile idi. Eibe wai sipsip sagai degei duguomōu, di womebeede tobolōu idi. *Buk Song 44:22*

³⁷ Kelesuhā dimokōu solōu do degedi kaha degemōu, dige haḡi kegei ke duguomōu be gabama folodi.

³⁸ Damalēdo, Godihā dimokōu solōu do hiyedo degedi kaha degemōu, a tawalibe, midihō tae ē solōu do degedi keme ta akogulo sagai mei. Todibōu, todiyo meibōu, esol o kediābōu, duo kasagai kediābōu, bi ifi dala keḡbōu, sabita dalale keḡbōu, duo daga daga neleḡdo neleḡdo olōu fei keḡbōu.

³⁹ duo sugutōu dalagua keḡbōu, miḡi dulemōu dalagua keḡbōu, Godihā milōu gai keḡbōu olōu fei kediage Godihā solōu do degedi keme ta akogulo sagai meido. Godihā di Hiye O Yesu Kelesu dimokōu neḡ kahanōu be, Godihā dimokōu solōu do degedi ke hegi dala kuhe.

Polḡa midihō Godihā Israel obiyei kediāmokōu degeli ke tobou

(Tā Hiye 9-11)

9

Polḡa Israel obiyei kediāmokōu solōu do hiyedo degei

¹ Ame Kelesubōu de dogōu guo dala kaha degemōu, a gulokou tobōu yo mei. Duo Bolofeiḡa degeiye, a ma duleduge tawalibe, a damalēdo taḡnōu tobolōu kuhe.

² A haḡi hiyedo degemōu, fi hiyedo mamōu, ma duleduge gosolomōu solōu do hiyedo degedi.

³ Age Godihā ma Israel obiyei kediā mamoloŋu ke tagali. Godihā a Kelesubōu dala ke akoguoba, a makolo debabe, ma Israel obiyei kediā ma timōu moloŋune taḡbōu mei.

⁴ Diāme Israel o sasai, Godihage diāme yoŋu ē sisigoyodemamōu, ē hohōbōu ē neleḡbōu ke diāmokōu hegi. E mogo degedi midihōbōu, ē kuolōu taḡbōu, ē egeibōu olōu fei ke diāmokōu neḡ. Haba, ē midihō bolōdo kene diāmokōu degeleyodema makai.

⁵ Israel o die kōu guai o kediāme ḡuti hiye o. Diā dihi moŋumōu haguasiligi, Kelesu ene haguai. Eme o degeiye, keḡnōu si eme Godi. Bi olōu feiḡe ē hayedunōu dala. Sawisiei olōu feiḡe di ē ḡunōu hebele foguo dalame. Damalēdo.

Polḡa midihō Godihā Israel obiyei kediāmokōu degeli ke tobou

⁶ Midihō ma Israel obiyei kediage milolōu idi kaha, a haḡi hiyedo degeliye, keḡnōu si Godihā diāmokōu midihō bolō ta milolōu yodema makai keme age mabōu sa degeiyode tobōu yo mei. Diā dihi moŋumōu haguasilibe, a tawali, ilo kelebe damalēdo Israel o mei.

⁷ Nebe, Abrahamḡa sosōu ye, keḡnōu si olōu feiḡe ē sisigodoyode tobōu li mei. Di tewe, Godihā emokōu kōu gue kōu tobou,

Ne dihi Aisakhā dalali, ise habage ne ḡuti obe hiyedo dege kuhe biyomōu ileyodei. *Stat 21:12*

⁸ Tā koŋumahā ē sibigebe kōu gue, sisigo, Abrahamḡa degei ilo kelebe Godihā sisigo mei. Dihi, Godihā Abrahamkōu neḡeyodema neḡ kaha ē sisigonōu si ē ḡutiodei.

⁹ Godihā dihi neleyodema kōu gue makai,

A haguale makai kelege, a bohōlōu mā hagua feleba dugulobe, Sarabe o dihi ta malamaj duguloyode tobou. *Stat 18:10, 14*

¹⁰ Nebe, di kōu guai o Aisakhā sasaj Rebeka ene dihi bolōu guokōu degei.

¹¹ Dalali, dihi bolōu malā feļi mei, you kelegebe, sisigo bolōu kediliege midihō bolo, ha midihō kasagaj ta degele ili meiyē, kenōu si Godihā midihō yoŋu degedi kenōu sesegamōu, yoŋu tagai sagaiya ke dihi tanōu feļi ta maka degei.

¹² Damaleđo, Godihage dabai obe degedi kokōu ta fimadiyo mei, yoŋu tagai sagaiya kenōu o maka degedi. Kegei kahā degemōu, dihi bolōu ke malā feļi mei kelegebe, Godihā dilie adioū kōu tobou,

Dihi ebukōu malā fele keme e malā, habage malā fele kahā dabai degedi o degeleyodei. *Stat 25:23*

¹³ Keme Godihā kuguokōu be kōu gue nalaj dala,

Age Jekopsi tagaliye, kenōu si Isobe dafoulu.

Malakai 1:2-3

¹⁴ Kegei kahā di kage tobolōu? Di Godihage midihō dođo mei ke milolōu yode tobolōu? Kege meido.

¹⁵ Godihā Moseskōu kōu gue tobou keme di kōu tewe,

A o takou solōu do degelababe, a solōu do degelenōu. Haba, a o takou habaguguegula-babe, a habaguguegulonōu. *Kisim Bek 33:19*

¹⁶ Kegei kahā degemōu, Godihā o ta maka degedibe oe tagai sagaj kokōu ge mei, haba oe dabai degedi kokōu ge mei, Godihā yoŋu e solōu do kokōu genōu o maka degedi.

¹⁷ Godihā kuguoyege, Godihā sa Isip o kediā hiye okōu kōu gue tobou keme di kōu tewe, A degeiye, na hiye o degei, a mā nelebe namokōu hegiba, haba o sasaj sudo mā hu hebele foguoba, a namokōu degei ke sa sa olōu feļi tobōu mōu suluguamabadamōu. *Kisim Bek 9:16*

¹⁸ Kegei kahā degemōu, di tewe, Godihā o takōu solōu do degelababe, e o kokōu solōu do degelenōu. Nebe, e o tahā fi hiligilababe, e o kokōu kegelenōu.

¹⁹ Kenōu si a tawalibe, ni o tae amokōu kōu gue tobolōu, Godi e kege degeibabe, kageiye e di midihō kasagaj kahā hebe ke dimokōu neleyode tobōu ya? Godihā degele fimaj keme oe ta igile mugulo sagaj meiyode tobolōu.

²⁰ O ta na Godikōu hobōu gofoŋu dege tobōu da.

Bilika mihiye milou kahage o e milou kokōu be na kageimōu a milouye a kōu gue dala de de yodulo? *Aisaia 29:16*

Kegebe ta yodulo meido.

²¹ O mihi bilika milōu di kahage mihi malamōu be, yoŋu tagai sagaj kokōu nōu milōu di. Mihi ilobe bilika bolofejido ke milōu di, haba ilobe bilika kasagaj degei milōu di. Midihō keme dođo mei? Age keme midihō dođoyode tobolōu kuhe. E yoŋu tagai sagaj kokōu nōu milōu di.

²² Godihane kege degedi. O sasaj ilo kelebe mihi bilika kasagaj dege milou ke sagaj kenōu tefei dalaguamōu, e mōu duguo fogōu dalaye, kenōu si e gofoŋu degeba, o sasaj kegele i kediā makoloba, e nele ke omokōu hehegileyodema dia dala.

²³ Haba nebe, o sasaj ilo kelebe Godihā habagugueimōu mihi bilika bolofej degei ke sagaj kenōu tefei dalagua. Godihā o sasaj kediaṁokōu e hohqōu e nelebōu ke hehegileyodemamōu, e hebeni hohq kebou, bologuā dudodi kebōu de milōu ma tōu fogōu fogou, o sasaj kediaṁokōu habage nelamōu dia dala.

²⁴ Mihi bilika, Godihā habaguguei keme o sasaj Godihā kōu maka degei, di. Keme Juda obiyei dinōu mei, sa sa ilo obiyeibōu olōu feļi Godihā haguissai.

²⁵ Habage-degele-duguo-tobōu di-o Hosea e Godihā tobou ke kuguokōu kōu gue kōu nalaj dala,

O sasaj ilo kediaṁe mā sosōu meiyē, a mā sosōu yode tobolōu. O sasaj ilo kediaṁe a tagali meiyē, habagesi age mā tagaidoyode tobolōu. *Hosea 2:23*

²⁶ Haba,

Sa, Godihā nime mā o sasaj meiyode tobou kokōu ge, nime yoŋu kegenōu daladi Godihā e sisigoyodele. *Hosea 1:10*

²⁷ Aisaia ene e Israel obiyei kediaṁokōu fimamōu, hiligedo kōu gue tobou,

Israel o sasaj kediame suudo, to ko we sa degeiye, kenou si Godiha ilo kelenou mamolou.
 28 Hiye Oha sa sa o sasaj olou fei ta samaba, hebe kasagai ke totonou nele hobogolou.
Aisaia 10:22-23

29 Ke tama degegalebe afu Aisaiaha kou gue kou tobou,

Hiye O Godi e nelebe hiyedo folodo kaha di sosou do diame kefeguli mei diofu
 kege dalagualyodei debabe, di olou feibe sa Sodombou Gomorabou makei sagai
 kegenou kou makoma mei degeiyodei. *Aisaia 1:9*

Israel o sasaj kediame defeido damaleyodele ili mei kaha degemou, diame doudo o mei

30 Ha kegei kaha di kage tobolou? Sa sa ilo obiyei kediage Godiha dihile kokou doudo o
 degelamou dabai hiyedo degele ili meiyee, kenou si dia Yesukou damaleyodele i kahanou
 be Godihage diame doudo o sasaiyodei.

31 Kenou si Israel obiyei kedi Mosesh kaulou ta ke seselamou degele i. Diage kaulou
 ta sesedi kahage Godiha dihile kokou doudo o sasaj degeleyade tawale iye, kenou si
 Mosesh kaulou ta kahage diame ta doudo degele ili mei.

32 Yobe, diame damaleyodili mei. Kaulou ta ke seselamou dabai hiyedo degei kahage
 diame doudo o sasaj degeiyade tawale i. Die abogofuye igi sa degei kokou kuwamou,
 mihikou fiyasigei.*

33 Igi keme Godiha kuguokou be kou gue nalai dala,

Ni duma, a bitou Saionkou igi ta dogogulu. Die abogofuye igi kokou kuwagaba fiyasigile.

Damalado, igi hiyedo kokou be obe kuwagaba, mihikou fiyasigile. *Aisaia 8:14*
 O taha emokou damaleyodebasi, o keme habage ta sidifi degele mei. *Aisaia 28:16*

10

Israel obiyei kediage Godiha midihobe tewe mei

1 Mogo diama, age Godiha Israel obiyei kedi mamolou ke tagalemou diho baga tobou
 di.

2 Israel o kediame a tewe kaha degemou, age diame midih Godiha tagali ke seselamou
 dabai hiyedo degele ilidade tawali. Kenou si a dugulube, Godiha tagalido keme diage
 defeido ta tawale iyo mei dugulu.

3 Godiha dihile kokou doudo o sasaj degedi midih keme dia ta tawale idiyo mei.
 Mosesh kaulou ta kenou sesele iligi diofunou doudo o degelamou degele idi. Godihage
 diame doudo o degele ke tobekou mugu. E hayedu dalagua mei.

4 Kelesuha hagueiye, Mosesh kaulou ta ke mei degei. Kelesukou nou damaleyodebasi,
 Godiha dihile kokou dibe doudo o sasaj degele.

5 Kaulou ta sesedi kaha doudo o degele keme Mosesh kou gue nalai,
 O koyoha kaulou ta ke olou feido sesele ibasi, eme tofousogo tofousogo tofolou. *Wok
 Pris 18:5*

6 Godiha kuguokou ge damaleyodei kaha doudo o degele keme kou gue nalai dala,
 Ni niou sie hebenitou be o koyoha ile de yodudama. *Lo 30:12*

Ta kegei keme ni Kelesu wolou migilamou tobolou ili sagai.

7 Haba,

Ni niou sie tofigie kedi sakou be o koyoha mulu dene yodudama. *Lo 30:13*

Ta kegei keme ni Kelesu widai sakou ge tamakou wolou felamou tobolou ili sagai.

8 Ta kaha sibigebe kou gue,

Godiha tabe ni hafeido dege dala. Ni duledune, haba ni mogoudune dala. *Lo 30:14*

Ta keme Yesukou damaleyodele kaha ta, ei hehegile idi ke.

9 Ta keme kou gue, ni Yesube Hiye Oyode tama dege tobolou ba, ni duleduge Godiha
 Yesu widaikou ge haguagi kokou damaleyodeibasi, Godiha ni mamolou.

10 Di duledube damaleyodei dala kaha degemou, Godihage dibe doudo o sasaiyodele. Di
 mogouye damaleyodei ke tama dege tobou di kaha, Godiha di mamolou.

11 Keme Godiha kuguokou kou gue nalai dala keme di kou tewe,

O koyoha emokou damaleyodebasi, o keme habage ta sidifi degele mei. *Aisaia 28:16*

* 9:32 9:32 Igi keme damalado igi mei, keme Yesu. Bitou Saion (9:33) keme sa Jerusalem.

¹² Juda oboū, Grik oboū kediame Godihā dihīle kokoū be tefeinoū do dala. Die Hiye One tanoū fei, di oloū feido, di Hiye O. O koyohā Hiye Ohā a dogoū guyedema dihō бага toboū moū be, Hiye Ohāge o kokoū midihō bolonoū hiyedo hehegiedi.

¹³ Yobe,

O koyohā Hiye Ohā huyā ke a dogoū guyedema dihō бага toboū babe, o keme Godihā mamolōū ke nalaī dala. *Joel 2:32*

¹⁴ Kenoū si, o sasaī damaleyodili mei kediage Hiye Okoū diā dogoū guyedema ta yodulo ile sagaī mei. Diā Hiye Ohā ta ke ta toboū ba dulo ili mei debabe, emokoū kage damaleyodele ile? Ha o tahā egei toboū ho fogoū babe, diā kage dulo ile?

¹⁵ Ha, o ilo kele egei toboū di o ta iyede toboū moū iyo mei debabe, egei ta toboloū mei. Keme Godihā kuguokoū be koū gue nalaī dala, O sasaīye ta uwo bolofeī hehegiedi o kediā haguasieiba duguoba, hoho hiyedo degele ile. *Aisaia 52:7*

Israel obiyei kediā ta uwo bolofeī ke koū dulo iye, ta toloū ili mei

¹⁶ Kenoū si Israel o sasaī ilo kediā ta uwo bolofeī ke koū dulo iye, ta toloū ili mei kahā, Aisaiahā koū gue yodu,

Hiye O, o koyohāge egei ei toboū di ke dulomoū damaleyode iya? *Aisaia 53:1*

¹⁷ Kegemoū, di egei dulo hobogou kahage di damaleyodei dalagua ke tawali. Egei di dulo idi keme Kelesuhā ta.

¹⁸ Kenoū si, a yodulube, Israel o kediage egei ke ta dulo ili mei? de yodulu. Kege mei, diā koū dulo i. Godihā kuguokoū koū gue nalaī dala keme di koū tewe, Ta toboloū idi keme sa sibige o sasaī oloū fei kediā koū dulo hobogou. Sa sa oloū fei tefele dulo i. *Buk Song 19:4*

¹⁹ Haba, a yodulube, Israel o kediage ta kahā sibigebe ta tawaiyo mei? de yodulu. Kege mei, diā koū tewe. Yomogoube, ta Godihā koū tobou keme Moseshā nalaī dala kuhe, Age huboū mei obiyeboū, haba totoū degele i o sasaīboū kedianoū mamoūba, ni kona degeba, gofōū degele ileyode tobou. *Lo 32:21*

²⁰ Habage, Aisaia e gue degeli mei, ta Godihā koū tobou keme e nalaī dala kuhe, O a ka ili mei kediage ame koū dugulo i. Haba, o sasaī, a dugulamoū yoduga ili mei kediāmokoū be a tamā degeiyode tobou. *Aisaia 65:1*

²¹ Kenoū si Israel o kediāmokoū be e koū gue tobou, Nīme fī hiligido o sasaī, ta dulo idiyo meiyē, kenoū si sawisiē oloū fei a nīmokoū dobogōū eleguomoū, nī mamoū lamoū degeliyodei. *Aisaia 65:2*

11

Godihā Israel o ilo kediā habaguguegu

¹ A yodulube, Godihage yōū e Israel obiyei kediame tobekoū mugu dala? de yodulu. Kegeli mei, tobekoū muguli mei. Ane Israel o. Mā koū guai obe Abraham. Ame Benjaminhā huti o.

² Godihā e obiyei, yōū koū makai kediame tobekoū muguli meido. Elaijahā degei kahā ta, Godihā kuguokoū nalaī dala keme nī koū tewe. Elaijahā Israel o kediā ta salamoū, Godikoū nelēdo dege koū gue dihō бага tobou,

³ Mā Hiye O, o kediage ne habage-degele-duguo-toboū di-o kediame woumoū tofigile i. Tofigieimoū, ne gali sidi mosō oloū fei kene igisei. Tanoū anoū si dala kuheye, diā a ne walamoū degele iliyodei. *1 King 19:10, 14*

⁴ Kenoū si, Godihage emokoū be kage tobolou? Koū gue tobou, A mā o sasaībe oloū fei 7,000 kege dalaye, diage ogoū gai godi Balkoū be ta yubu sugulo fiya dihō бага toboloū idiyo meiyodei. *1 King 19:18*

⁵ Ifine nebe kenoū tefei, Israel o ilo kediame Godihā habaguguegumoū, yōū e bi degei dala.

⁶ Die dabai degegadi kokoū be e ta fimali mei, e diā habagugueguomoū maka degei. Kegeli mei debabe, Godihā habaguguegu keme sibigeboū mei.

⁷ Ha di kage tobolou? Israel obiyei kediā moū lamoū degele i keme diā ta malā ili mei. Diā dabai hiyedo degele iye, kenoū si ta malā ili mei. Israel o ilo, Godihā yōumakoū makai o sasaī kedianoū si malā i. Ke ta moū li mei kediame fībe hiligido dalagua.

⁸ Kɛme Godihā kuguokōu be kōu gue nalaj dala, Godihā degeiye, o kediame fī totōu degei. Die diho du degemōu dugulo sagaj mei. Die kihiyōune tefegamōu, uwo dulo sagaj mei. Kegenōu haguabe demōu, ifine yoŋu kegenōu dala kuhe. *Lo 29:4*

⁹ Devithane kege kōu tobou, O kediā nale hiyedo kefema nolū kelege, a tagalibe, diame salɛmajaye gali tōu di sagaj kenōu tefele tōu bane, haba ulou dai sagaj kodu fiyasigeibane bolō. Haba die abogoŋuye igi sã degei kokōu kuwaba fiyasigeiba, hebe kasagaj kɛ malã ibane bolō.

¹⁰ Die diho du degeiba, haba ta dugulo sagaj mei. Die sãgi do degeibane, haba ta haguã tofolōu sagaj mei, yoŋu kegenōu kuhe dalaleyode tobou. *Buk Song 69:22-23*

Godihã sa sa ilo obiyei kediã mamoloŋu

¹¹ Kegemōu, a yodulube, Israel obiyei kediã igi kokōu abogoŋuye kuwamōu fiyasigei kelegebe, diã haguale sagaj mei? de yodulu. Kegeli mei, diame kōu hagualeyede dalagua. Kenōu si diã Godi tobekōu mugulo i kahã degemōu, Godihã sa sa ilo obiyei kediã mamōu lamōu degeliyode tobou. Kegeiba, yoŋu ɛ Israel obiyei kediã duguoba, kona degemabadamōu.

¹² Israel o kediã Godi tobekōu mugulo i kahã degemōu, Godihage bohōlōu mōu, sa sibigɛ o olōu fei kediã hiyedo dogōu guo dia dala. Damalɛdo, Israel o kediame mihiokōu fiyasigei kahã, Godihage midihō bolōdo kɛme sa sa ilo obiyei kediãmokōu nōu hehegie dala. Haba, Israel obiyei olōu fei kediã Godikōu bohōlōu mã hagubabe, midihō bolofejido, tawaga tobolōu sagaj mei kɛme dimokōu tamã degemōu ile.

¹³ A sa sa ilo obiyei n̄imokōu tobōu ladi kuhe. Ame Godihã tã-bolofej-malã-siadi-o. Godihã tobōu mōu a ile, ɛ tã kɛ sa sa sũdo hehegiemōu siadi. A dabai degedi kokōu hohō hiyedo degeli.

¹⁴ A Godihã tã sa sa keleya kɛ hehegiemōu suba, mã Israel obiyei kediãge midihō bolofej Godihã n̄imokōu hehegili kɛ duguo kesigieba, n̄imokōu kona degemabadamōu. Midihō a koŋu degeli kahage, mã Israel obiyei ilo kelene fī bohōlōu ile sagaj, Godihã mamōuyadamōu.

¹⁵ Godihã Israel obiyei kediã igile mugu kelegebe, ɛ degeiye, sa sibigɛ o sasaj di olōu feibe ebōu de mogo tanōu degei. Nebe, Godihã Israel obiyei kediã haba mamōubabe, age yoŋu degeiyenōu, o sasaj tofigieimōu kōu wida i kediame haba haguã gehɛ degele iledade tawali.

¹⁶ O tae ōu si ta huyadefej bafolōu ba, Godikōu nejbabe, ilo olōu fei kɛne Godihã binōu. Hebene nebe, tefe kɛme Godihã bi debabe, hebe go olōu fei kɛne Godihã binōu.*

¹⁷ Israel obiyei kediame hebe bolofej, haimikōu tafala kɛ sã degei. Tafalamōu, Godihã hebe go ilo kele diafigisei. Sa sa ilo obiyei n̄ime hebe dibikōu mōu yoŋuwa tafalagua kɛ sã degei. Kegemōu, Godihã dibi hebe go ilo kele diafigima moŋuma haguã, hebe bolofej kokōu asōu gieimōu, hebe bolofej kahã go diafigisei kahã timōu kɛ moŋu. N̄i die timōu kɛ malãmōu, hebe bolō kahã kōu kɛ moŋudibe, yoŋu ɛ goye moŋudi sagaj kenōu tefele moŋudi.

¹⁸ Kenōu si n̄i hebe bolō kahã go afu delei kɛ huyafej degeba, n̄iōu n̄i h̄u hebele fogudama. N̄i hebe tefe kokōu ta kōu n̄ediyo mei. Hebe tefe kahage go n̄imokōu kōu n̄edi kɛ tawama.

¹⁹ Kenōu si n̄i kōu gue tobolōu sagaj, Godihã hebe go ilo kele diafigisei kahã yobe di die timōu kɛ moŋuyadamōu.

²⁰ Damalɛdo, Godihã kege degei. Kenōu si kɛ degei kahã yobe kōu gue, Israel obiyei kediame damaleyodili mei kahã degemōu, Godihã diafigisei. N̄inōu si damaleyodei kahã degemōu, n̄ime hebe bolōdo kokōu asōu gie dalagua. N̄iōu tawaibōu, n̄i kegeligi, n̄iōu n̄i h̄u hiye degele iye.

²¹ Yobe, hebe go afu delei kɛme Godihã mōu duguo fogōu li mei, diafigisei. Kenōu tefele, n̄i damaleyode ho fogōu babe, ege n̄ine mōu ta duguo fogolōu mei, diafigisele.

* **11:16 11:16** Namba 15:17-21. Tã Polhã koŋu tobou kahã sibigebe kōu gue: Ifibe Israel o ilo kediãnōu Yesukōu damaleyodele i. Habagesi, Israel obiyei olōu fejido damaleyodele ile.

²² Kegemou, Godiha midihq bolofei kebou, midihq gofojudo kebou de omokou hehegiadi keme ni tawama. O koyoha midihq bolofei ke tou fogou babe, Godiha o kokou gofoju degele. Ni damaleyodema, midihq bolofei kenou tou basi, Godiha e midihq bolodo ke nimokou hegile. Ni kege dege ho fogou babe, ege nime diafigisele.

²³ Nebe, hebe bolq kaha go, afu e diafigisei kedia haba damaleyodele ibabe, e dia bohoulou mojuma asou gile. Damaledo, Godi ege hebe bolq kokou haba asou gilenou.

²⁴ Yobe, sa sa ilo obiyei nime hebe dibikou tafalagua kaha go sa degele i, Godiha ni diafigimamou, hebe bolofei kokou asou gie. Hebe bolodo keme ni hebedo meiyee, kenou si e ni kokou asou gie. Di kegei ke tewe kaha degemou, di kou guene tawali, Israel obiyei kediame hebe bolofei kaha go diafigisei ke sa degei kaha, Godi yofu sasale bohoulou mojuma, dioju die timou kokou nou haba asou gile.

Godiha e habaguguei ke o sasaj olou fei kediakokou hehegielamou degeli

²⁵ Mogo diama, nige ni tewebe hiyedoyode tawaiye domou, a mogogou ta kojou nimokou kuhe tobou ladi. Israel obiyei ilo kedia fibe hiligido, fi bohou yo mei dalagua. Dia kegenou dalaguaba ibe deba, sa sa ilo obiyei, Godiha kou makai kokou folo tefeibabe, haba Israel o sasaj kedia olou feibe yofu e bi degele ile.

²⁶ Kegeba, Godiha Israel o sasajne olou fei mamoloju. Keme Godiha kuguokou be kou gue nalaj dala,

O sasaj dogou gulo o kaha bitou Saion tou fogou ile, Israel o sasaj mamoloju. Jekopha sosou diame Godi tobekou muguo dalaguaye, kenou si Hiye Oha degeiye, dia haba bohoulou ba, Godikou midihq degele ile.*

²⁷ Kelegebe, Godiha kou gue tobou, age abou de mogo degedi midihq ebele ke diakokou hegile. Midihq kaha sibigebe kou gue, a midihq kasagai dia milou gadi kaha hebe keme igile muguloyode tobou.

Aisaia 59:20-21; 27:9

²⁸ Israel o kedia ta uwo bolofei ke tobekou mugulo i kaha degemou, diame Godibou ho maj dala. Kegei kaha degemou, Godihage sa sa ilo o sasaj ninou dogou guo dala keh. Kenou si Godihage Israel o sasaj kediame yofu e biyodema kou makai kaha, e o kediakokou solou do degedi ke ta fogou li mei, die huti hiye o kediakokou fimadi kaha degemou.

²⁹ Godiha o ta hagnosisuba, haguba, bimaj bolofeido ke nelebabe, e haba fi ta bohoulou meido.

³⁰ Afuge sa sa ilo obiyei ni Godiha ta dulobe dafa i. Haba, ifibe Israel obiyei kedia Godiha ta dulo dafa ili kaha degemou, Godiha habagugueibe ni mou.

³¹ Nebe, ifine Israel o kediage Godiha ta dulobe dafa ili kaha, Godiha habagugueibe sa sa ilo obiyei nibou de dala. Godiha ni habaguguei sagaj kenou tefei, Israel obiyei kediame Godiha habaguguei ke mala ile.

³² Godihage e ta dulo dafadi midihq kaha o sasaj kedia didio degeyedema mou duguo fogou, yobe, e habagenou olou feido habaguelamou.

Di Godiha hu hebele fogume

³³ Damaledo, Godiha e midihq bolofeido, e tewebo, e tawagaibou hiyedo dala. Dalali, mihi hayemou bou, agudio tagetou bou, haba figi ilo ilo olou feido dala. O sasaj dige Godiha fimaj olou fei ke ta tawale sagaj mei. E degedadi olou feibe di ta tawale ile sagaj mei.

³⁴ O taha Hiye Oha fimaj ke tawaleba, Hiye Okou de egei tobolou sagaj? O taha kege ta degele sagaj meido.

Aisaia 40:13

³⁵ Afu, o tae Godikou bi ta de nelemou, na haba amokou bi kaha hebe ta de neyede tobou? O taha kege ta degeli meido.

Jop 41:11

³⁶ Yobe, Godiha bimaj olou feido milou gai kaha degemou, e neleya kenou dalagua. Eme bimaj kaha e obou do. Sawisiee olou feibe di Godikou hohobou me. Damaledo.

Polha midihq Kelesukou damaleyodei o sasaj kedia degele ke tobou

(Ta Hiye 12:1-15:13)

* 11:26 11:26 Bitou Saion keme sa Jerusalem. Jekopha sosou keme Israel obiyei.

12

Diyôu di tôu bôu fimajbôu olôu fei keme Godikôu neme

¹ Mogo diama, Godiha di habaguguei kaha degemou, ni njou sie Godikou neme. Oe gali Godikou sile nedi sagai kenou tefei, yine njou ni tou bou fimajbou olou fei keme Godikou neleba, Godi yofu e bido degeba, e tagai sagai dabi kenou degemou ima.

² Damaleyodili mei o sasai kedia, sa sibige kuokou suluguadi sagai kegebe hobou suluguadama. Ni njou sie Godikou seseguba, e degeiye ni fimaj gehe degeiba, midihq, ni milou ga idi kene gehe degele. Kegeibasi, ni midihq olou fei ke fileba, Godiha midihq bolofei kebou, midihq yofu hohq degele sagai kebou, midihq dogou kebou olou feibe tawale ile.

Dige solou do Godiha dimokou nei kokou nou dabi degega ime

³ Godiha a habaguguei sagaiya ke, a ni tanou tanou nimokou tobou ladi. Njou tawaihou, ni hu hebele fogudama. Njou ni fimaj ke filebe, ni damaleyodei kaha makaya kenou tefele fima.

⁴ O e tou be tanou feiye, kenou si e tou kou be abogouubou dobogouubou dihqobou kihiyoubou, haba ilo kelene sudo dala. Kediage dabi tanou degediyo mei, dabi esofei, esofei degele idi.

⁵ Nebe kenou tefei, dibe damaleyodele i o sasai sudo dalaguaye, kenou si di Kelesubou de dogou guomou, dibe tou tanou fei. Damaledo, dibe o ilo kediabou de dogou guomou tanou fei dege dalagaua.

⁶ Godiha solou do dimokou tewe esofei esofei kou nemou i kaha degemou, di e dabi daga daga degele idi kuhq. Godiha neleya ke o tae habage-degele-duguo-tobou di-o kedia hehegiedi sagai kege hehegile tewe debabe, o kahage e damaleyodei kaha makaya kenou kuhq egei hehegile tobou yedei.

⁷ Godiha neleya ke o tabe o sasai dogou guo dabi degedi ke tewe debabe, o kahage dabi kenou kuhq degeyedei. Godiha neleya ke o tabe tisa dabi degedi ke tewe debabe, o kahage Godiha ta kenou kuhq hehegile tobou yedei.

⁸ Godiha neleya ke o koyobe dedei sasagiedi dabi ke tewe debabe, o kahage e dabi kenou kuhq degeyedei. Ha, bi mei o kediakou bi nedi dabi ke tewe debabe, o kahage hiyedo ngyedei. Ha, Godiha o sasai dia daladi dabi ke tewe debabe, o kahage defeido dia dalayedei. Ha, o sasai habaguguei dabi ke tewe debabe, o kahage hohq degeba, yofu e dabi ke degeyedei.

Yesukou damaleyodei o sasai di diyou sie yogokou solou do degeiba solou do degeiba deme

⁹ Solou do degedi midihqbe tae tobou di midihq ke mei. Midihq kasagai keme dafama. Midihq bolofeido kenou tou ma.

¹⁰ Ni Yesukou damaleyodei dala kaha degemou, eye mala dilou sie tagadi sagai kenou tefele, ni njou sie yogokou solou do degeiba solou do degeiba deme. Haba njou ni hu hebele fogudama. O ilo kedia hunou hebele foguma.

¹¹ Dabi degelebe dafadama. Njime Duo Bolofeha yofunou dogou guo dalaba, Hiye Oha dabi degema.

¹² Ni damaleyodema, Godiha nimokou midihq bolodo degele ke dia dalaguadi kaha degemou, ni hohq degema. Hagi dugubabe, nelodo dege dalama. Sawisiei olou fei dihq baga tobolou nou dalama.

¹³ Godiha o sasai ilo kele bi mei debabe, nige dogou guma. Haba sa ta tie o sasaiye ni sabekou ya fologoubane, bologuado dia dalaguama.

¹⁴ O ilo kelege ni makalaba degeibabe, nige Godiha diamokou midihq bolofei kenou hehegiedema dihq baga tobou ma. Damaledo, Godiha midihq bolodo hegiyedema dihq baga tobou ma. Dia makoyedema hobou dihq baga tobou dama.

¹⁵ Hohq degele ili o sasai kediabou de hohq degema. Haba, gosolo ili o sasai kedia dogou guo gosoma.

¹⁶ Nige o sasai ilo kediabou de midihq tefinou milou ga ima. Njou sie njime hubou oyode tawadama. Ni o sasai mogo degele ilebe, hubou mei o kediabou de mogo degema. Ni njou sie njime tewe oyode tawadama.

¹⁷ Midiho kasagai ke nimokou milou babe, ni hobou muwou milou dama. Sawisie olou feibe, nige o dihile kokou midiho bolofejnou milou galaba degemabeedei.

¹⁸ Ni nojusie gofoju degeba biyadama. Ni mogo dege dalale sagai kenou milou gaba, o sasai olou fei ni fi tanou dege dalama.

¹⁹ Ma mogo diama, midiho kasagai nimokou milou ba, ni hobou muwou bohoulou milou dama. Di tewe, Godiha midiho kasagai kaha hebe ke nele dala. Yobe, ta Godiha kou tobou keme Moseshā nalai dala kuhe,
A muwou diamokou milolou . Damaledo, midiho kasagai milou gadi kaha hebe nele keme ma dabai. Lo 32:35

²⁰ Kenou si,

Ne ho o taha hegie degeibabe, nage emokou nale neyedei. Huei nale sagai degeibane, huei dou la neyedei. Kege degeibasi, ege e midiho kasagai milou di ke tawaleba, sidifi degeiyode tobou. Gutpela Sindaun 25:21-22

²¹ Midiho kasagai kaha nabou de deleiye. Midiho bolofej kenou milou basi, midiho kasagai keme tou fogou mei degele.

13

Di gamani o kedia ta ke duloba, die hayedu dalame

¹ Gamani o kedia ta keme o sasai olou fei duloba die hayedu dalamabeedei. Yobe, Godiha maka degeli mei debabe, gamani ta dala mei kaha degemou. Gamani o kedia dabai Godiha nei ke tolou mou kuhe dabai degele idi.

² Kegei kaha degemou, o koyoha gamani o kedia ta ke du ho fogou babe, o kahage Godiha makai o kedia ta ke tobekou mugulu. Kegeli o keme hebe kasagai ke moloju.

³ Midiho bolofej milolou idi o kedia gamani o kedia mokou gue degediyo mei. Midiho kasagai milolou idi o kedianou gue degele idi. Na gue degeiye debabe, midiho bolofejnou milou basi, gamani kediage name bolofejyode tobolou ile.

⁴ Yobe, gamani o kedia Godiha dabai degedi o, na dogou guba, name bologuado dalayadomou. Kenou si na midiho kasagai milou babe, na gue degeyedei. Yobe, gamani o kediage aweki me bolou sagai ke tolou idibe, mou yofuwa ta tolou idiyo mei, Godiha gofoju degeimou, diage midiho kasagai milou gadi o kedia mokou hebe kasagai ke nele idi.

⁵ Kegei kaha degemou, di gamani o kedia hayedu dalaguame. Die ta keme defejido dume, kegeligi dia gofoju degeba, dimokou hebe kasagai ke nele iye deba. Di duledugene, di gamani kedia ta dudi midiho keme bolqdade tawame.

⁶ Kegei kaha yoenou ni sibidi selene kefemamou, gamani o kedia mokou kuhe nedu. O kedia Godiha dabai degedi o kaha degemou, e dabai ke defejido dia dalaguadi.

⁷ Ni sibidi sele ta gamani o kedia mokou nele sagai keme doudo dege nema. Sibidi sele kagei kagei ke kefema, gamani sibidi sele kefedi o kedia mokou nema. Haba, ni o taha hayedu dalaguababe, e ta defejido duma. O taha hiye o degeibabe, ni e hu hebele foguma.

Di o sasai kedia mokou solou do degeme

⁸ Ni bi ta yogokou nele sagai keme toto nema. Haba, ni niou sie yogokou solou do degeiba solou do degeiba dema. Yobe, o ta yogokou mogo degeli kahage Moseshā kuolou ta olou fei ke dulo sesedi.

⁹ Kuolou be, kou gue nalai dala keme ni kou tewe,

Sasai hiyoubou, o hiyoubou hobou mojudama.

Kisim Bek 20:14

O hobou wodama.

Kisim Bek 20:13

Hiyou hobou mojudama.

Kisim Bek 20:15

O taha bi ke hobou tagadama.

Kisim Bek 20:17

Kuolou ta kojubou, ilo kelebou olou fei kaha e sibigebe tanou fei kou gue dala,

Na nojusie tagadi sagai kenou tefele, nogo diamokou ne kegenou tagayedei. Wok Pris 19:18

¹⁰ O koyoha o sasai kedia mokou solou do degedi midiho ke milou gadi kahage, diamokou be midiho kasagai ta milou diyo mei. Kegeli o keme Moseshā kuolou ta olou feibe e tolou dala.

Di midihō dōdo kenōu seseme

¹¹ A n̄imokōu midihō olōu fei ke milōu gamabeedei. Yobe, ifi sabiyei koṽume n̄i kōu tewe. N̄i yogōu gua tiei kesigima. Di Kelesukōu yomogōu damaleyodele i kelege, Godihā di mamoloṽu sawisieie keme ahudo dege deleiye, kenōu si ifi hagua hafei degei.

¹² Huliā, koṽume mei degeladi. Haba sabiyale hafei degeladi. Kegei kahā degemōu, di midihō huliāme milōu gadi olōu fei keme tōu fogōu ba, hohō kelege biyadi bimāi olōu fei kenōu malā tōu me.

¹³ Dige agali kelege suluguadi sagai kenōu tefele suluguame. Tigi kolo huei gofoṽudo n̄ama fi totōu degeba midihō kasagai ta milōu gadame. Sasai hiyoubōu, o hiyoubōu de suluguali, tōu e tagadi midihō kasagai ke ta milōu gadame. Kona degeba, tae biyadame.

¹⁴ Kenōu si, n̄i Hiye O Yesu Kelesukōu damaleyodemaba, e biyadi bimāi ke sagai dege tolōu dalama. Tōu e tagadi midihō kasagai ke sesele fimādama.

14

Di damaleyodei o sasai kedia midihō ke fidame

¹ O ta kōu damaleyodeiye, kenōu si e damaleyodei neleṽ mei debabe, n̄i o ke wolōu folo dogōu guma. Ta gehe gehe, o kahā tobolōu ke n̄i file tae biyaba tobōu dama.

² O tanōu ta e damaleyodeibe neleṽdo kahā, e naleṽ olōu fei n̄adi. Kenōu si, o ta e damaleyodeibe neleṽ mei kahā degemōu, e gali n̄adiyo mei.

³ Naleṽ olōu fei n̄adi o kahage gali n̄adiyo mei midihō ke ta fileba, o kegei ke huyafei dege tobōu da. O gali n̄adiyo mei o kahage naleṽ olōu fei n̄adi o keme midihō kasagai milōu di oyode tobōu da. O kene Godihā kōu malāmōu wolōu dala.

⁴ Nā o tahā dabai degedi o kahā midihō ke hobōu file kasagayode tobōu da. O keme neleṽ dege tafalale deba, haba miḥkōu fiyale deba keme e Hiye Ohā binōu. Kenōu si ta fiyale mei. Hiye Ohā degeiye, eme neleṽdo dege tafalale.

⁵ O tahā fimāibe, sabiyei tabe sibige hiyedo, sabiyei ilo kele gabama folodoyode tawadi. Haba, o ta kahage sabiyei olōu feibe tefeinōu yode tawadi. O tanōu tanōu yoṽu e fimāi ke tawale dugu, dōdo debabe kenōu seseyedei.

⁶ O tahā e fiye sabiyei tanōu tabe folodoyode tawaibabe, o keme Hiye Okōu fimāmōu kege kuhe degeli. Naleṽ olōu fei n̄adi o keme Hiye Okōu fimāmōu kege kuhe n̄adi. Yobe, o keme Godikōu bolofejyode tobōu mamōu kuhe n̄adi. Naleṽ olōu fei n̄adiyo mei o kene Hiye Okōu fimāmōu, naleṽ ilo kele n̄adiyo mei. O kahāne Godikōu bolofejyode tobōu di.

⁷ Di o tahā ta e teli mei kelegebe, e fiḅōu e tōu bōu keme yoṽunōu e bi mei. Tolo iba kelegene, eme yoṽu e bi mei.

⁸ Di sosou dalagua kōu legebe, dibe Hiye Ohā e bi, emokōu hohōbōu me. Haba di toubane, dibe Hiye Ohā e binōu kahā degemōu, di emokōu hohōbōu me. Kegemōu, di kōu le dalabane, haba toubane, dibe di Hiye Ohā binōu.

⁹ Kegei kahā, Kelesu e tolo ilemōu, haba gehe degeibe, o sasai tofigili meibōu, tofigiei o sasibōu kedia die Hiye O degele domōu kuhe degei.

¹⁰ Nage ne mogohā midihō ke file, kasagayode tobōu da. Nogo keme huyafei degeda. Di olōu feibe Godihā e t̄a sale kokōu tafalaguale.

¹¹ Yobe, Godihā kuguokōu be kōu gue nalai dala,

Am̄e Hiye O, mayoṽu kegenōu daladi o kahā degemōu, a damaleṽdo tobolōu kuhe, sa sa o sasai olōu fei amokōu haguasieba, yubu sugulo fiyaba, tamā dege n̄ame damaleṽdo Godiyode tobolōu ile. Aisaia 45:23

¹² Kegemōu, di o tanōu tanōu midihō di degele idi ke Godikōu kusigile tobolōu ile.

Dige di mogo dia midihō kasagai kokōu fyasigemabeedema ta degedame

¹³ Kegei kahā degemōu, midihō, mogo dia milolōu keme di hobōu file, kasagayode tobōu dame. Di di mogo dia dogōu gubasi bolō. Haba, dige di mogo diaṽe midihō kasagai kokōu fyasigemabeedema ta degedame.

¹⁴ Hiye O Yesuhā degeiyenōu, mā fiye defeido tawalibe, Godihā diḥle kokōu be naleṽ olōu fei n̄adi keme bolofeinōu, kuolōu ta dala mei, naleṽnōu. Kenōu si o tahā naleṽ tabe kasagayode tawaibabe, naleṽ keme o kokōu nōu kasagai.

¹⁵ Kegei kaha degemou, nage nale ta nogoha fiye nale keme Godiha kou kuolou majoye tawai ke noubabe, name nogokou solou do degeiyo mei. Kelesube nogoha dowoye tolo i kaha degemou, na nale kegei kaha nogoha fi makoda.

¹⁶ Ni degele ili niou bolofeidade tawale ili keme haba o iloye kasagaiyode tobouye.

¹⁷ Godiha wolou daladi kaha sibige keme nalebou hueibou kaha bi mei. Godiha wolou daladi midihq keme midihq doqdo kebou, mogo degedi kebou, hohq degedi kebou de olou fei Duo Bolofeiha hehegieimou tama degedi.

¹⁸ O taha midihq ke seseligi, Kelesuha dabai degeibabe, Godihage o kokou hohq degeiba, o ilo kelegene emokou hohq degeba, bolqoye tobolou ile.

¹⁹ Kegei kaha degemou, dige mogo degedi midihq ke sesegaba, haba diyou sie di damaleyodei ke yogokou dedei sasagieiba sasagieiba deme.

²⁰ Ni nale kele ta tobou gaba, Godiha dabai makodama. Nale olou fei keme bolodo, nalenu. Kenou si nale ta na nolq kaha degeiye, nogo mihikou fiyoubabe, keme kasagai hiyedo.

²¹ Nogoha na galibou tigi kolo huej gofojudo kebou de nouba duguoba, e damaleyodei keme mihikou fiyoubabe, na ke hobou nada. Nebe, midihq ta kegei keme milou da.

²² Na damaleyodemamou, ne fiye kage maj keme Godibou nolou nou tewe. O koyo na nojtu degedi keme bolofeidade tawaibabe, ne duledu haji ta dala mei, o kegei ke name hohq degeyedei.

²³ Kenou si o taha fimaj bolou kege dalali, gali noubabe, o keme hebe kasagai ke moloju, ege ta e damaleyodeiya ke nouyo mei kaha degemou. Haba di midihq ta di damaleyodeiya ke milou gadiyo mei keme midihq kasagajnu.

15

Dige Yesu Kelesuha fimajbou e midihqbou de seseme

¹ Damaleyodei neledo dege dalagua o sasaj dige nele mei degele i kedia haji degeiba dogou gume. Di hobou diyou sienou dogou gudame.

² Di tanou tanou dige di mogo dia dogou gume, midihq bolofej kenou milou gamabeedema. Die damaleyodei ke neledo dege dalamabeedema, di dedei sasagieme.

³ Di tewe, Kelesuha yojusie ta dogou gudiyo mei. Keme Godiha kuguokou be kou gue nalaj dala,

Oe namokou sidifi nele idi keme amokou ne kou nele idi.

Buk Song 69:9

⁴ Ta olou fei, Godiha kuguokou nalagai dala kahage dimokou hehegie dala. Damaledo, Godiha ta kahage dimokou dedei sasagieiba, di neledo dege dalaguali, Godiha dimokou midihq bolodo degele ke dia dalamabeedema nalaj dala kuhe.

⁵ Godiha di dedei sasagiedibe, e degeiyenou di neledo dege dalagua kaha degemou, a tagalibe, nime yojunou dogou guo dalaba, Yesu Kelesuha tagaiya ke ni fi tanou dege dalaguale ke tagali.

⁶ Kegeiba, ni olou fei fi tanou degeba, di Hiye O Yesu Kelesuha e Aye Godiha hu kenou hebele fogumabdomou.

Kelesuha Juda obiyeibou, sa sa ilo obiyeibou de dogou gu

⁷ Kegei kaha degemou, ni damaleyodele i o sasaj kedia wou maba, hohq dege dalamabeedei. Kelesuha ni wolou dalali, nimokou hohq degedi sagaj kenou tefele, nime niou sie yogokou hohq degeiba hohq degeiba dema. O sasaj kedia ni midihq kege degeiba duguobabe, Godiha hu hiye dege hebele fogulo ile.

⁸ A nimokou tobolou kuhe, Kelesu e hagua, dabai degeibe, eme Juda obiyei kedia* dogou guo dabai degei. E ke degei kahage Godiha afu kou tobou keme damaledo tayodemou hegi. Damaledo, Godiha Juda o die kou guai o kedia mokou habage degeleyodemama makaibe damaledo tama degei kehe.

⁹ Haba, Kelesu e haguei kaha yo tabe sa sa ilo obiyei kediae Godiha habaguguei ke duguoba, Godikou hohqbou mabdomou kuhe haguei. Keme Godiha kuguokou be kou gue nalaj dala,

Kegei kaha degemou, a sa sa o sasaj kedia dihile kokou namokou bolofejyode tobolou ba, ne hu hebele foguoba die feile.

2 Samuel 22:50

* 15:8 15:8 Grik taqge "kolo diafigidi o kedia"-yodili.

¹⁰ Tã tabe kôu gue nalaj dala,
 Sa sa o sasaj ñine Godihã o sasaj kediãbôu de dogôu guoba hohôbôu ma. *Lo 32:43*
¹¹ Haba tã tabe kuhe,
 Sa sa o sasaj ñi olôu fei Hiye Ohã ẽ hu hebele foguma. Sa sa obiyei olôu fei ñi emokôu
 bolofeyode tobôu ma. *Buk Song 117:1*

¹² Tã tabe Aisaiahã kôu gue tobou,
 Jesihã sosou * kokou ge, wolou daladi hiye o taha hagua, sa sa obiyei olôu fei wolou
 dalale. Sa sa o sasaj olôu fei kediage o kaha hagua, diãmokou midihô bolodo
 degele ke dia dalaguayodei. *Aisaia 11:10*

¹³ Dibe Godihã dimokou bolodo ta degeleyodema maka degei ke dugulamou dia
 dalagua. Age ñime Godikou damaleyodema, hohô hiyedo degeba bologuado dalaguale
 ke tagali. Kegeibasi, Duo Bolofeiã neleya ke, ñime Godihã bi bolodo ta neleyodei ke
 mou lãba, neledo dege dia dalaguale.

Polhã dabai yoũ degedi kaha tã kebou, haba sa Rom o kediãmokou agali bolofeyodene tobou

(Tã Hiye 15:14-16:27)

Polhã dabai yoũ degeli kokou hohô degei

¹⁴ Mã mogo diãma, a damaledo tawalibe, ñime midihô bolofei milou gadi o sasaj,
 tewene hiyedo dala kaha degemou, ñige ñiou sie yogokou hehegieiba hehegieiba
 delenou.

¹⁵ Kuguo, a ñimokou nalama neli koũume ilo kelebe huyadefei neledo. Kenou si a koũu
 nalaj kelegebe a ta guẽ degeli mei. Ni totou degeiye domou a kege kuhe nalaj. Yobe,
 Godihã amokou solou do degemou,

¹⁶ e tobou mou, a Yesu Kelesuhã dabai degedibe, sa sa obiyei kediãmokou Godihã tã
 uwo bolofei ke hehegiemou sulu. Ame mogou du daladi o sa dege sulugi, sa sa ilo o sasaj
 moũuma hagua, Godikou ñedi. Kegeiba, Duo Bolofeiã degeiye, diãme Godihã o sasaj
 degeiba, yoũu wou ma hohôbôu yadomou.

¹⁷ Kegemou, a Yesu Kelesubou de dogou guo dalali, Godihã dabai degeli kaha degemou,
 a hohô degeli kuhe.

¹⁸ Age tã hiye ta tobolou sagaj mei, a kou guenou tobou ladi, Kelesuhã degeiye, a dabai
 degedibe, sa sa obiyei kediãmokou hehegie siadi. Kegeiba, o sasaj kediãne Godihã tã ke
 duloba sesemabadomou.

¹⁹ A dabai ke degeimou be, Duo Bolofeiã neleya ke a o sasaj dihile kokou midihô gehe
 gehẽ ke milou mou siei. A kege siadibe, a sa Jerusalemkou ge yomogou mou, Kelesuhã
 degei kaha tã uwo bolofei ke sa sa olou fei keleya ke tobou mou sulugi, sa Ilirikumkou
 felei.

²⁰ A tã uwo bolofei ke hehegiendi kelegebe, a sa sa, o sasaj Kelesuhã hu tewe meiya
 kenou hehegie tobolou sagaj degeli. Damaledo, o tae moutima fogou ba kokou a moso
 togolobe dafa.

²¹ Kenou si, age Godihã kuguokou nalaj dala sagaj kenou tefele degelamou,
 O sasaj, yoũu degei kaha tã afu ta dulo ili mei kediage eme dugulo ile. Tã uwo bolofei
 ke ta dulo ili mei kediage defeido tawale ile. *Aisaia 52:15*

Polhage sa Rom o kediã duguo fogou ba hobou, ise sa Spenkou kuhe ile ke tagai

²² Dabai a degedi kahage, a akogudi kaha, a ñimokou toto ili mei.

²³ Kenou si a sa kou leya dabai degega siadibe ifi mei degei. Sadebe sudo mei degemou
 haguei kelegebe, a ñi dugulo sagaj hiyedo degedi.

²⁴ Kegemou, a sa Spenkou ilebe, a ali duo kele sa Rom o ñibukou duguoba, huyadefei
 dogou guo dalali, ñi a dogou guba hobou, ise sa Spenkou kuhe ile.

²⁵ Kenou si a kou bou gefei sa Jerusalemkou ileba, Godihã o sasaj, sa ke tie kediã dogou
 gulamou.

²⁶ Yobe, damaleyodele i o sasaj, sa Masedoniãbou Akaiãbou duo kile dalagua kediage
 bi mei o sasaj kediã dogou gulamou, sele kefema, Godihã o sasaj sa Jerusalem tie
 kediãmokou neleyodele i.

* 15:12 15:12 Jesihã sosou - O Jesibe hiye o Devithã ẽ aye.

²⁷ Sa sa o kediã dioŭu die fimajyenou sele ke kefema nele ibe bolqdo. Yobe, afu Juda o kediage Godiha bi bolofejdo ke diãmokou kou nele i kaha degemou, a tawalibe, sa sa o kediage tou dogou gudi bi bolqdo ke kefema, Juda o kediãmokou kuhe nelãmou degelibe bolqdo.

²⁸ A sele ke sa Jerusalem o sasaj kediãmokou nele fogou ileba, ali duo kele sa Rom o nibukou duguo fogou ba, ise sa Spenkou kuhe ileyodei.

²⁹ A tewe, a nijmokou ile folobe, a bi bolofej, Kelesuha amokou nej ke tolou foloba, nijmokou hiyedo nemou ile.

³⁰ Mogo diãma, di Hiye O Yesu Kelesukou damaleyodeimou, Duo Bolofeiha degeiye, di olou fei mogo degei kaha degemou, ni Godiha a dogou guyedema nele do dege diho бага tobou ma.

³¹ Sa judia o ilo, Yesukou damaleyodili mei kediã a walamou degele idi kaha degemou, ni Godiha a dogou guyedema diho бага tobou ma. Haba tabe, Godiha o sasaj, sa Jerusalem tie kediãmokou be a sele ke neiba duguoba, dia hohõ degemabadeba diho бага tobou ma.

³² Kegeiba, Godiha tagaiya ke a hohõ dege ile, ni geleguoba, diyõu fei misiholo duwoguale.

³³ Godi eme bologuãdo daladi kaha obou. E nibou de dogou guo dalale. Damalẽdo.

16

Polha o sasaj kediãmokou agali bolofejyode tobou

¹ A damaleyodei sasaj, di mogo Fibi eme midihõ bolqdo milou di sasajyode tobolou kuhe. Sa Senkria kokou be, eme damaleyodele i o sasaj dogou guo dabai degedi.

² E nijmokou foloubabe, ni Hiye Ohã huya ke bologuãdo wolou dalamabeedei. Midihõ keme bolofej, Godihage yoŭu e o sasaj di milou mabeedei. E hagi ta degeibabe, ni hiye dege dogou guma. Yobe, eme o sasaj sudo dogou gudi sasaj, ane kou dogou gudi kaha degemou.

³ Ni sasaj Prisila dilie e ma Akwila diliemokou agali bolofejyode tobou ma. Diliebe Yesu Kelesuha dabai ei tanou degele idi.

⁴ Dilie a dogou gulamou degeligi, kou tofigile sagaj ke fogou. Kegemou, a diliemokou bolofejyode tobolou kuhe. Haba, damaleyodei o sasaj, sa sa tie kediãne bolofejyodele idi.

⁵ Damaleyodele i o sasaj, dilie mosokou kefegulo idi kediãmokou ne agali bolofejyode tobou ma.

Haba ma mogodo, o Epainetus emokou ne agali bolofejyode tobou ma. Sa Esia duo kilebe eme ebukou do Kelesukou damaleyodei o.

⁶ Haba sasaj Maria* emokou ne agali bolofejyode tobou ma. Eme ni dogou gulamou dabai hiyedo kou degedi.

⁷ Haba o Andronikusbou sasaj Juniasbou diliemokou ne agali bolofejyode tobou ma. Diliebe ei huti tanou. Ame didihõ mosokou dalamou be, diliene deleigui. Ta-bolofej-mala-suluguadi-o kediã duo kilene dilie hu dala. A damaleyodili mei kelege, dilie diliiebukou Kelesukou damaleyodele i.

⁸ Haba o Ampliatius emokou ne agali bolofejyode tobou ma. Eme ma mogodo, Hiye Obou de dogou guo dala kaha degemou.

⁹ Haba o Urbanus emokou ne agali bolofejyode tobou ma. Eme Kelesuha dabai dibou de degedi.

Ma mogodo, o Stakis, emokou ne agali bolofejyode tobou ma.

¹⁰ Haba o Apeles emokou ne agali bolofejyode tobou ma. Di eme Kelesu sesele siadi oyodele idi.

Haba o Aristobulusbou e sosou diãmokou ne agali bolofejyode tobou ma.

¹¹ Ni o Herodion emokou ne agali bolofejyode tobou ma. Elebe huti tanou.

Haba o Narsisusbou e sosou, Hiye Ohã bi degele ibou olou fei diãmokou ne agali bolofejyode tobou ma.

* 16:6 16:6 Sasaj keme Maria ta, Yesuha adiõu mei.

¹² Nj̄ sasaj̄ Trifinabōu sasaj̄ Trifosabōu diliemokōu ne agali bolofej̄yode tobōu ma. Diliebe Hiye Oh̄a dabai hiyedo degele idi.

Haba ma mogo ta, sasaj̄ Persis emokōu ne agali bolofej̄yode tobōu ma. Ene Hiye Oh̄a dabai hiyedo kōu degedi.

¹³ Nj̄ o Rufus emokōu ne agali bolofej̄yode tobōu ma. Eme o bolofej̄ido, Hiye Oh̄a makai. Haba e adiōu, ma adiōu sagaj̄ dege dala, emokōu ne agali bolofej̄yode tobōu ma.

¹⁴ Nj̄ o Asinkritusbōu, o Flegonbōu, o Hermesbōu, o Patrobasbōu, o Hermasbōu, haba damaleyodele i o ilo diabōu de dalaguabōu olōu fēj̄ diāmokōu agali bolofej̄yode tobōu ma.

¹⁵ Nj̄ o Filologusbōu sasaj̄ Juliabōu, haba o Nerusbōu e bobasibōu, haba o Olimpasbōu, haba Godih̄a o sasaj̄ diabōu de dalaguabōu olōu fēj̄ diāmokōu agali bolofej̄yode tobōu ma.

¹⁶ Godih̄a o sasaj̄ n̄je n̄jōu sie yogo nogōu ba nogōu ba dema.

Sa sa o sasaj̄ olōu fēj̄, Kelesukōu damaleyodele i kediage n̄imokōu agali bolofej̄yode tobolōu ili kuhe.

O ilo kedīa degeiye, damaleyodei o sasaj̄ kedīa duo kele file idi

¹⁷ Mogo diama, a ta nelēdo dege n̄imokōu tobōu ladi. Ogōu gai egei tobōu di o kediāmokōu be n̄jōu tawaibōu. O kedīa di egei dudi ke tōu fogōu ba, egei gehe dumabēdeibabe n̄j̄ ta dudama. N̄j̄ ilo kele die ta seseiye deba, o kegele i ke ahu dege dalama.

¹⁸ Damalēdo, o kegele idi kediame di Hiye O Kelesuh̄a dabai degele idiyo mei. Diōu die tōu e tagaiya kenōu dabai degele idi. Ta sebe degemōu, ogōu gai egei tobolōu idi keme o sasaj̄ tewe mei kediage wa, damaleyadele idi.

¹⁹ Kenōu si n̄j̄me Godih̄a ta dulo sesediyodele i keme sa sa o sasaj̄ olōu fēj̄ kōu dulo i kah̄a degemōu, a n̄imokōu hoh̄o degeli. A n̄j̄me midih̄o bolō olōu fēj̄ ke tawamabadomōu tagali. Ha, midih̄o kasagaj̄ milōu gadi keme tawadamabadomōu tagali.

²⁰ Godi eme bologuado daladi kah̄a obōu. E degeiye, n̄j̄ Tamabe tofogōu ba, tuema, mih̄i dulemōu ebeguladi.

Di Hiye O Yesuh̄a habagugueibe n̄jbōu de dalale.

O ilo kedīa sa Rom o kediāmokōu agali bolofej̄yodele i kah̄a ta

²¹ Ele dabai tanōu degedi o Timotih̄a n̄imokōu agali bolofej̄yode tobolōu. Haba ma hut̄i o Lusiusbōu Jesonbōu Sosipaterbōu, diane n̄imokōu agali bolofej̄yodele ili kuhe.

²² Ame o Tertius. A Polh̄a tobōu mōu kuguo kōu kuhe nalolu. A Hiye Oh̄a h̄uya ke n̄imokōu agali bolofej̄yode tobolōu kuhe.

²³⁻²⁴ O Gaius ene n̄imokōu agali bolofej̄yode tobolōu. Ege ame e mosokōu bologuado dia dala. Haba damaleyodele i o sasaj̄, sa kōu le tiene olōu fēj̄ e bologuado dia daladi.

Gamani sele dia daladi o Erastusbōu, o di mogo Kwartusbōu diliene n̄imokōu agali bolofej̄yode tobolōu ili kuhe.

Di Godih̄a h̄u hebele fogume

²⁵ Godih̄a degeiyenōu si n̄j̄ damaleyodeibe nelēdo degele. Ta uwo bolofej̄, a tobōu di kah̄age kegenōu hehegiedi. Yesu Kelesuh̄a degei kah̄a ta keme afuge mogogou deleiye,

²⁶ kenōu si ifi Godih̄a degeiye, tam̄a degei dala kuhe. Godi yōu kegenōu daladi, e habage-degele-duguo-tobōu di-o kediāmokōu tobōu mōu dīa nalagai kenōu be, ifi ei hehegie tobolōu ili kuhe, sa sa obiyei olōu fēj̄ido damaleyodema, e ta ke dulo sesemabadomōu.

²⁷ Damalēdo, Godi enōu si tewe hiyedo folodo. Di Yesu Kelesuh̄a degei kenōu fimaba, sawisiēi olōu fēj̄ibe Godikōu nōu hoh̄obōu me. Damalēdo.

Egei Sasafej Polhã Sa Korin O Kediãmokoũ Nalama Neĩ

Tawale Tã

Sa hiye Korinbe sa Grik kile delei.

Pol ẽme sa Efesuskoũ dalali, damaleyodei o sasaj, sa Korin tie kediãmokoũ nalama nej. Afu, kuguo koũu nalalĩ mei kelege, Polhã die sa kele koũ ile dalali, Yesuhã degegai kahã tã ke diãmokoũ hehegie tobou. (Dabai 18:1-17 keñe dugu.) Hehegie toboũ moũ be, o sasaj ilo kele damaleyodele i.

Kegemoũ, Pol ẽ toũ fogoũ fogoũ imoũ, damaleyodele i o sasaj kediã hagi hiyedo dugulo i. Hagi hiyedo dugumoũ, o ilo kelege ile, Polkoũ toboloũ i. Toboloũ imoũ dulomoũ, kuguo koũu diãmokoũ egele toboloũ moũ kuhe nalama nej.

1 Korin 13, Yesukoũ damaleyodele i o sasaj sũdo kediã nalalĩ ke tagale ili. Yobe, tã kahã sibigebe koũ gue, di diyoũ sie yogokoũ soloũ do degeimoũ soloũ do degeimoũ dedi keme midihõ bolõdo Godihã dimokoũ nej dala keheyodei.

Kuguo 1 Korin koũumahã tã sibige tanoũ tanoũ oloũ feibe kuhe:

Tã Hiye 1-4

Damaleyodele i o kediãme tãe ta biyaba, dioũu die hũ hebele fogudamabeedei.

Tã Hiye 5-6

Midihõ kasagaj, damaleyodele i o sasaj kediãboũ de dala keme dioũu doqsusumabeedei.

Tã Hiye 7

Polhã oboũ sasajboũ hulomoũ daladi kahã tã ke tobou.

Tã Hiye 8-10

Damaleyodei o sasaj kediãge gali, o tae ogoũ gai godikoũ nej keme de nalã ile?

Tã Hiye 11-14

Polhage nele, Duo Bolofejihã soloũ do nemoũ i keboũ, haba sosi mosokoũ kefequo dabai degedi midihõ bolõdo keboũ de hehegie tobou.

Tã Hiye 15

Tofigile i o sasaj kediã haguã gehe degele ile.

Tã Hiye 16

Polhã dabai ẽ degeleyode tawai ke tobou.

**Damaleyodele i o kediãme tãe ta biyaba, dioũu die hũ
hebele fogudamabeedei**

(Tã Hiye 1-4)

¹ Ãme Pol, Godihã yoũu tagaiyenoũ ã hagusamoũ, ãme Yesu Kelesuhã tã-bolofej-mala-siadi-oyodema makai dala. O Sostenes, di mogo, elege kuguo koũu nalolũ kuhe.

² Sa Korin o sasaj Godikoũ damaleyodei diãma, ñimokoũ ele kuguo koũu nalama nelĩ kuhe. Yesu Kelesuhã degeiye, ñime Godihã bi bolõdo degei dala. Nj̃boũ, haba sa sa o sasaj, di Hiye O Yesu Kelesuhã hũ hebele fogulo idi kediãmokoũ boũ, Godihage ñime mã bi bolõdo degemabeede tobou. Yesu Kelesube di Hiye O, haba sa sa o sasaj diãne die Hiye O.

³ Di Aye Godiboũ, di Hiye O Yesu Kelesuboũ dilie ñimokoũ habagugueiba, ñime bologuãdo dalamabadomoũ.

Polhã Godikoũ bolofejyode tobou

⁴ Ã mã Godikoũ bolofejyode toboũ di, ege ñi habaguguemoũ, Yesu Kelesu nej kahã degemoũ.

⁵ Yesu Kelesuhã dogoũ guyenoũ, ñime Godihã tã hehegiedi tewe. Haba ẽ tewe bolõ hiyedone ñj̃boũ de dala.

⁶ Yobe, Kelesuhã degei kahã tã ei ñimokoũ hehegie tobou keme ñi koũ damaledo-yodema dalagua kehe.

⁷ Nj damaleyodema, Hiye O Yesu Kelesuha tama degeiba dugulo ke dia dalabe, Duo Bolofeiha nele daga daga keme nime ta mei degeyo mei dala kehe.

⁸ Di Hiye O Yesu Kelesuha nimokou dedei sagiba, nime neledo dege ibe deba, sawisie, e bohoulou ma haguale kelege, midihog kasagai milou ga idi kaha hebe keme e nimokou ta nele mei.

⁹ Godiha yofu degeleyodei keme e dogdo degedi. E Dihi Yesu Kelesu, eme di Hiye O, ege nihou de dogou guomou dala kehe.

Damaleyodele i o sasai kedia fi tanou mei, filemou bolou degei

¹⁰ Mogo diama, a nimokou nele dege tobolou be, di Hiye O Yesu Kelesuha huya ke nime fi tanou degemabeede tobolou. Fileba, bolou degedama. Fi tanou degeba, fi tanou fei mama.

¹¹ Mogo diama, a o Kloeha sosou diage nime tae biya idiyode tobolou imou du.

¹² A tobolou kaha yobe kou gue, ni sa kile tie o ilo kelegebe o Pol sesele iliyode tobolou idi. Haba ni o ilo kelegebe o Apolos sesele iliyode tobolou idi. Haba o ilo kelegebe o Pita sesele iliyodele idi. Haba ilo kelegebe Kelesu sesele iliyodele idi.

¹³ A nimokou yodugalamou, Kelesuha e tou be kagima fi dala? Kegeli mei. Hebe fufuguomajkou teibe, a ni dowoye tolo i? Kegeli mei. Ni fafeleya tofolou i keme, ni Pol ma huya ke fafeleya tofolou i? Kegeli mei.

¹⁴ A o Krispusbou o Gaiusbou nou fafeleya degei. Ni o sudo a fafeleya degeli mei keme bolo, kegei kaha degemou a Godikou bolofeyodili.

¹⁵ Kegeligi, ni kile o taha ame Polha huya ke fafeleya tofouyode tobouye.

¹⁶ A totou degei. O Stefanashou, e sosou bou dene a kou fafeleya degei. Haba o ilo kelene a kou fafeleya degei debane, age tawaiyo mei.

¹⁷ Kelesuha a tobou mou hagueibe, a fafeleya degedi dabai degeyede tobou mou hagueli mei. Ame ta uwo bolofei kenou tobou yedeimou kuhe haguei. Kenou si, ta keme hehegie totobou mou siayedeimou hagueibe, a sa sibige tewe o kedia tobou di sagai kege tobou diyo mei. Kegeligi, Kelesuha hebe fufuguomajkou tolo i keme sibige mei sa degeiye domou.

Kelesu eme Godiha dedeinou

¹⁸ Damaledo, o makolo ile o kedia tobolou idibe, hebe fufuguomaj kaha tabe sibige ta meiyode tobolou idi. Kenou si, Godiha mamolofu o sasai diyou nou si tewe, hebe fufuguomaj kaha ta sibige hiyedobe, Godiha yofu e dedeinou dala.

¹⁹ Yobe, Godiha kuguokou be kou gue nalai dala, Tewe o kedia tawagai keme a makouba mei degele. Sa sibige fi gofofu o kedia fi gofofu kehe a hebele filouba mei degeleyodei. *Aisaia 29:14*

²⁰ Sa sibige kuokou * tewe o kediae kou? Kuolou yo du o kediae kou? Fi gofofu degele i o kediae kou? O kegele i obe meido. Godiha sa sibige kaha tawagai keme sibigebou mei, totou degele i o kedia tayodili.

²¹ Godiha e tewebe hiyedo, sa sibige tewe olou feibe gabama folodo. O sasai kedianou be Godi tawale sagai mei. Tawale sagai mei kaha degemou, Godiha a ta maka degei, o sasai mamou lamou. Eine a kaha ta ke hehegiedi. Damaleyodele ili mei o kediai ei ta keme totou degei tayodele idi.

²² Juda o kedia midihog gehe gehe milou gamabeede tobolou idi. Grik o kediae tewe kebou de tanou hehegie tobou mabeedene tobolou idi.

²³ Einou si* Kelesuha hebe fufuguomajkou tolo i kaha ta kenou hehegie tobou mou be, Juda o kedia dafa idi. Sa ta o kedia eimokou nime totou degele i oyodele idi.

²⁴ Godiha makai o sasai, Juda tiebou Grik tiebou dige tewe, Godiha Kelesu tobou mou hagueibe e yofu e nelebou tewe bou de hegi.

²⁵ Sa sibige kou le o kediae Godiha tewebe totou degeiyodele idiye, kenou si Godiha e tewebe hiyedo folodo. Sa sibige o kedia tawagaibe huyadefei. Godiha nele, oe huyadefeyodele idi, keme nele hiyedo. Sa sibige o kedia nelebe huyadefeinou.

* **1:20 1:20** 1 Korin kuguo kuokou be, Polha sa sibige o sasaiyode tobou dibe, ta kaha sibigebe Yesukou damaleyodele ili mei o sasaiyode tobou di. * **1:23 1:23** Polha eiyodilike yofubou, Godiha dabai degedi o ilo kelebou de. Tabe Sostenes sa degei (1:1). Haba tabe Timoti sa degei (4:17).

²⁶ Mogo diama, afu, Godiha ni hagnosisomou, yomogou damaleyodele i kelegebe, nime sa sibige o sasai kedia dihile kokou tewe obe sudo meidade tawama. Nime nelebou obe sudo mei. Hubou o sasaine ta sudo mei.

²⁷ Sa sibige o die dihile kokou totou degei o sasai kediame Godiha makai, sa sibige tewe o kedia sidifi degemabadomou. Sa sibige o sasaiye nele meiyodele idi keme Godiha makai, nelebou o kedia sidifi degemabadomou.

²⁸ Hubou mei o sasai, sa sibige kuokou oe mabou nou degele idi kediame Godiha makai. Haba hubou o sasai kediame Godiha makali mei, mou yojuwa dalaguayodei, sa sibige kojumahane nele ke mei degeiba dugumabadomou.

²⁹ Kegei kaha degemou, Godiha dihile kokou be o sasai diyou di hu ke hebele fogudame.

³⁰ Godiha degeiye, nime Yesu Kelesubou de dogou guo dala. Tewe, Godiha dimokou nei kaha e yobe Kelesu enou. Kelesuha degeiyenou, dibe Godiha yonu e bi, e dihile kokou douo o sasai degei dalagua. Damaledo, Kelesuha degeiyenou, Godiha di mamou kaha degemou, midihou kasagai kaha hebe keme di ta moloju meido.

³¹ Kegemou, Godiha kuguokou be kou gue nalai dala kenou seseme, O taha yousie hohobou lababe, e yonu e hu ke hebele foguda, Hiye Oha hu kenou hebele foguyedei.

Jeremia 9:24

2

Polha sa Korin o sasai kedia Yesu Kelesukou damaleyodele i ke tobou

¹ Mogo diama, a afu ile, nimokou folomou, Godiha mogogou ta ke hehegie tobou dibe, a tewe o kedia ta gehe gehe tobolou idi sagai kege ta tobou diyo mei.

² A nibou de deleibe, fi be tanou fei, Yesu Kelesuha degei kenou mamou, e hebe fufuguomajkou tolo i kaha ta kenou tobou di.

³ A ni dihile kokou tefeileibe, ame nele mei. A gue degemou, dio kolo tefeile.

⁴ Tafalalibe, a sa sibige tewe o kedia ni fi bohou yadomou ta sebe degedi sagai kege ta hehegie tobou diyo mei. Age Duo Bolofeiha neleyanou hehegie tobou di, ni ma ta damaleyodemabadomou.

⁵ O di teweyenou ni damaleyodei ke tama degeli keme a dafai. Godiha dedeyenou ni damaleyodei ke tama degeli keme a tagai.

Duo Bolofeiha dimokou fimajbou tewebou bolofei ke nei

⁶ Godiha tewe keme eige fi hagua i o sasai kediakokou nou hehegie tobolou idi. Tewe keme sa sibige tewe mei. Sa sa hiye o kedia, die tewe sagai ke ei ta tobou diyo mei. O tewe kegele i kediame mei degeladi.

⁷ Ei hehegiedi keme Godiha tewedo, afu oe ta tawali mei, mogogou delei. Bi ta milou li mei kelege, Godiha yonunou di wolou foloba, e hebeni hohou kokou dogoguloyode tawai.

⁸ Godiha fimaj keme sa sa hiye o kedia ta tawale ili mei. Tawale i debabe, hebeni hohou kaha e obou do, di Hiye O, e me dia hebe fufuguomajkou ikoke degele ili mei.

⁹ Ta ei hehegie tobou di keme Godiha kuguokou be kou gue nalai dala, O tae ta dugudiyo mei, kihiyoyene dudiyo mei, o fimajyene ta tawadiyo mei keme Godiha afudo yonu kege kou tawale fogou dalali, o sasai emokou hohou degele idi kediakokou nelamou degeliyodei.

Aisaia 64:4

¹⁰ Ta keme Godiha e Duo Bolofeiha hegimou, ege eimokou hehegieimou tawale ili kuhe. Yobe, Duo Bolofeiha mogogou dala olou fei ke kolugi, Godiha fimaj duledune dugudi.

¹¹ O tae o taha fimaj ta tawaiyo mei. O yonu e fimaj kenou si tewe. Nebe kenou tefei, Godiha Duo Bolofei yonunou si Godiha fimaj ke tewe.

¹² Eibe sa sibige kaha duo ke mou li mei. Godiha yonu e Duo Bolofei ke nei, ei bi olou fei Godiha eimokou solou do nei ke tawamabadomou.

¹³ Godiha nei kaha ta ke tobolou be, ei sa sibige kojumahane teweya ke tobou diyo mei, Duo Bolofeiha eimokou hehegiei ta damaledo kenou tobolou idi.

¹⁴ Godiha e Duo Bolofei bou de dala mei o kediage bi Godiha nei keme dafa idi, diage keme totou degeimou, sibige meiyade tawale idi. Dia tawaiyo mei kaha yobe kou gue, Duo Bolofeiha diakokou hehegieiyo mei kaha degemou kuhe kege tawale idi.

¹⁵ Duo Bolofejibou de dala o kediya midihō kasagajibou bolobou de figadi ke tewe. Ha kenou si, Duo Bolofejibou o kedia midihobe o tae ta file sagaj mei.

¹⁶ Godiha kuguokou be kou gue nalaj dala,
O tahā Hiye Ohā fimaj ke tawagamaba, ege Hiye Okou de hehegile sagaj? O tahā kege ta degele sagaj meido. *Aisaia 40:13*
Dinou si Kelesuha fimajbou de dala.

3

Sosikou dabai degedi kediame Godiha dabai degedi o sasaj

¹ Mogo diama, afu, a nimokou hehegiei kelegebe, nime Duo Bolofejihā midihō ke sesele ili mei. Nime tou e tagadi midihō ke sesele idi o sasaj dalaguamou, a nimokou kuhe hehegiei. Nime dihi die sa degei, Kelesuha degei kaha sibige keme ni ta tawale ili mei.

² A nimokou kou hehegiei keme a bu sa degei kenou nei. Nale gofoju degei keme ni toto ta nale sagaj mei delei. Ifine, nime nale gofoju degei ta nale sagaj meido dala.

³ Nime ni tou e tagadi midihō kasagaj keme ta tou fogou li mei. Yobe, ni niou sie yogokou kona degeimou kona degeimou dele idi. Haba taene biya idi kaha degemou, a tawalibe, ni tou e tagadi midihō kasagaj ke sesele idi. Midihō damaleyodele ili mei o sasaj kedia milou ga idi keme nime milou ga idi.

⁴ Damaledo, ni kile tie o ilo kelege tobou dibe, eibe Pol sesele iliyodele idi. Haba ni kile tie o ilo kelege ei Apolos sesele iliyodele idi. Midihō kegei keme damaleyodele ili mei o sasaj kedia milolou idi.

⁵ Ni defeido tawale fimama. Apolos eme koyo? Pol ame koyo? Elebe dabai degele idi onou. Hiye Ohā elemokou dedei esofei esofei neimou ya, dabai ta, dabai ta de degele imou, ni Hiye O Yesukou damaleyodema dalagua kehe.

⁶ Ame segei hou sogodi o ke sa degei. Haba Apolos eme segei huei nedi o ke sa degei. Kenou si, Godihanou degeiye, segei hou keme folo hiye degeli.

⁷ Segei hou sogodi o keme hubou mei. Huei nedi o kene hubou mei. Godi enou si hubou dala, yobe e neleyenou segei hou ke hiye degemou ili.

⁸ Segei hou sogodi o kebou, huei nedi o kedilie dabai degele idibe, fi tanou fei dege degele idiye, ha dabai kaha hebe ke molojube esofei esofeinou mala ile.

⁹ Elebe Godiha dabai degele idi o. Godibou de dabai degele idi. Nime Godiha hebe hai sa sa degei.

Sosikou dabai degedi obe moso togodi o ke sa degei

Nime Godiha e moso, yofu togoulu kehe.

¹⁰ Godiha a habaguguegumou, ame moso togodi bese ke sa degei, moutima fogou mou, o tahā moso mouti tagetou togoulu kehe. O koyo dia moso togoubabe, defeido togoma.

¹¹ Moutima fogou ke haba o ta na igile muguoba, haba mouti gehē ta fogou da. Moutima fogou keme Yesu Kelesu enou.

¹² Mouti tagetou moso togolo idibe, o ilo kediame sele igi golye moso togolo ili. Ilo kediame sele igi silvaye togolo ili, ilo kediame sele igi kuidihō fai degeiye togolo ili, ilo kediame hebeye togolo ili, ilo kediame dioye togolo ili, ilo kediame hiye dioye togolo ili.

¹³ Kegei degemou, moso olou fei togogama mei degeiba, sawisie Godiha o sasaj di ta sale kelege, dabai di degele i keme Godiha douye tefega dugulo, dabai bolō, he kasagaj deba ke tefega duguoba file dala.

¹⁴ O e moso douye nalj mei keme e hebe bolō ke moloju.

¹⁵ O e moso douye olou fei nama mei degei debabe, eme dabainou degei. Hebe bolōdo e ta moloju mei. E dabai makoma mei degele, ha kenou si yofu eme makolo mei. O keme moso douye noqmou, o tae figamou, figikou dogogu ke sa degei dalale, bibou mei.

Nime Godi yofu e moso

¹⁶ Nime Godi yofu e moso. Godiha Duo Bolofejihā ni duledu dala keme ni tawaiyo mei?

¹⁷ O tahā Godiha moso ke makoubabe, Godiha o kene makolo. Yobe, moso keme Godi yofu e moso kaha degemou. Moso keme ni.

Sa sibige o kedia hu hebele fogudame

¹⁸ Nj̄ nj̄ou sie ogou gadama. Nj̄ kile o taha yo[usie eme sa sibige tewebe hiyedoyode tawaiababe, o keme fi bohou yede. E fi bohoulou ba, damaleyodili mei o sasai kedia dihile kokou be eme totou degei o sagai dalaba dugulo. Kenou si Godihage eme tewe oyode tobolou.

¹⁹ Yobe, Godiha dihile kokou be sa sibige tewe keme ta hiye mei. Godihage sa sibige ko[uhā tewebe totou degeinou yode tawali. Damaledo, Godiha kuguokou be kou gue nalaj dala,

Tewe o kedia ogou gadi midihog ke milou goumou be, Godihage salemaiye tou di sagai kenou tefele tou lamou ama dala. Jop 5:13

²⁰ Haba tabe,

Hiye Oha tawadibe, tewe o kedia fima idi keme sibige meidade tawadi. *Buk Song 94:11*

²¹ Kegei degemou, nj̄ sa sibige o ei hu ke hebele fogudama. Damaledo, bi olou feibe nj̄ bi.

²² Damaledo, Pol a, Apolos, Pita eibe nj̄ mogonou. Sa sibige kene nj̄ binou. Fibu dalagua kebou, tofigile i kebou, ifi kou bou gebou, habage sawisiale kebou debe olou fei nj̄ou nj̄ binou.

²³ Njinou sibe Kelesuha e bi. Kelesube eme Godiha bi.

4

Hiye O yo[unou e dabai degele idi o sasai kedia figale

¹ Kegei degemou, nige eibe Kelesuha dabai degedi o, Godiha ta mogogou ke dia dalaguadidade tawama.

² Dabai degedi obege e boseha ta ke dulo seseyedei, e boseha e dafaiye domou.

³ Kelesuha dabai, a degedi keme nj̄ fileba, hebe kasagai ke amokou nelēbe tabou mei. Ta sai fidi hiye o tae a ta salene tabou mei. A dabai degedi ke mayo[usie ta file mei.

⁴ A tawalibe, a midihog kasagai ta milou li meidade tawaliye, kenou si sa sibige kuokou ge ame douo oyode tobolou mei. Hiye O yo[unou tawaga filesi bolu.

⁵ Ta sale hiyebe you kaha degemou, nj̄ yogo toto ta file tobou dama. Hiye Oha haguale kenou baha duwoma. Hiye Oha haguale kelegebe, hulia kodu mogogou dala keme olou fei hohog kokou tama degele. O sasai kedia fima kene tama degele. Kelegenou be, Godiha die midihog milou gadi kaha hebe ke dimokou nemou ile.

Sa Korin o sasai kedia dio[ū die hunou hebele fogulo i

⁶ Mogo diama, Apolos ele dabai degele idi kamaha ta makai, a kou hegi kokou defejido fimama, nj̄ Godiha kuguokou nalagai ke ta gobou dama. O taha hu kenou hebele foguoba, haba o taha hu ke huyafei degedama.

⁷ Mogo tanou tanou diama, o koyohage name hiye o degeyede tobolou? Name hiye o mei. Bi olou fei na dala keme Godiha na solou do degemou nei. Na ne hu kadegeimou hebele foguya?

⁸ Njime guokou hiyedo degeiyodele ili. Haba bi hiyedone dalaguayodele ili. Nj̄ nj̄ou sie njime hiye o hubou yodele ilibe de damale, ha gulokou? Njime hubou o bolu debabe, di olou feine hubou onou dalame.

⁹ A tawalibe, sa sibige kuokou be, Godihage e ta-bolofei-mala-suluguadi-o eibe uwagedo dogogumou dalaguadadili. Eibe o ilo kelege ta sama wouba tofigile ileyode maka degei o sa degei. Damaledo, eibe sa sibige o sasai bou, esol obou dia dihile kokou oe wala iba tofigile kenou baha duwogua.

¹⁰ Ei Kelesuha hu hebele fogudi kaha degemou, eibe o sasai kedia dihile kokou be totou degele i o sa degei dalagua. Njime nj̄ou sie tewe oyodemou, Kelesukou damaleyodei o bolodoyodele idi. Haba eibe nige nele meiyodele idi. Nj̄ nj̄ou sie njime nelebou yodele idi. Njime o sasai kedia dihile kokou be hubou dalaguayodele idi. Einou sibe nige hubou meiyodele idi.

¹¹ Ei afu hegiebou, huej nale sagai bou degemou hagulugi, ifine kuhe. Eibe yukuei bolu mei. O ilo kelegebe ei bou basianou woma fofou gule idi. Eibe mosog mei.

¹² Nale mou lamou be, ei dobogo[uye dabai hiyedone degele idi. O sasai ilo kedia ei susuga tobolou imou be, eige Godiha njimokou midihog bolonou hehegiyedele idi. O kedia ei makolamou degele imou be, ei gofo[ū degediyo mei, nelede dege dalaguadi.

¹³ Eibe o kasagaiyode tobolou imou be, eige ta bolou kenou tobolou idi. Afune, sa sibige o sasai kediage eibe mabou kofai бага igiselmou degemou haguabe demou, ifine kuhe.

Polhage sa Korin o sasai kediame e midihou kenou sesele imabadomou tagai

¹⁴ A nalai kounmaha yobe ni sidifi degemabadomou nalouyo mei. Nime ma sisigo sa degei, a nimokou solou do degemou kuhe egele tobolou.

¹⁵ O sūdo, 10,000 kege kedia ni wou ma, Kelesuha ta ke hehegie dala debabe, o sūdo kediame ni ayedo mei. Anou si ni ayedo degei. Abukou ile, Yesu Kelesuha ta uwo bolofei ke nimokou hehegie tobou kelege, ame ni aye dege dalali, ifine kuhe.

¹⁶ Kegei degemou, a nime midihou a milou di sagai kenou milou mabeedili.

¹⁷ Nime ma ta ke dulo sesemabadomou, a Timoti tobou ba nimokou ile. Timoti eme ma dihi sa degei. A emokou hohou hiyedo degeli. E Hiye Ohā dabai degelebe ta dafadiyo mei, defejdo degedi. Kegei degemou, Timoti e nimokou ile foloba hehegie, midihou, a Yesu Kelesu sesele idi ke haba hehegie, afu a hehegie ke ni totou degeiye domou. Ta e hehegie keme, ame damaleyodele i o sasai, sa sa olou fei kediakokou hehegie totobou mou siadi.

¹⁸ Ni o ilo kelege ame nimokou bohoulou ma haguale meiyode tawale ili kaha degemou, nime ta a kou hehegie tobou ke dafolu.

¹⁹ Kenou si, Hiye Ohā tagaibabe, a nimokou ilebe hafei degeli. A nimokou folo dalali tawalebe, ta dudiyo mei o kedia tənou tobolou ilidade tawale. O kedia Godiha neleye tobolou ili? Damale he gulokou, a ke tawalamou degeli.

²⁰ O sasai, Godiha wolou daladi kediage tənou tobolou idiyo mei. O sasai kediame Godiha neleyenou e ta dulo sesele yadi.

²¹ Ni a kage degele ke tagaiya? A ile foloba, ni egele wolo ke tagali? He, a solou do degeba, nimokou ta amafei tobolou ke tagali?

Midihou kasagai, damaleyodele i o sasai kediabou de dala keme dioou doususumabeedei

(Ta Hiye 5-6)

5

Damaleyodele i o sasai, sa Korin tie kilebe sasai hiyou mou o ta delei

¹ A dube, ni kile o tahā sasai hiyou mala dalayode tobolou imou du. Midihou kasagai o kaha milolou keme kasagai hiyedo. O kaha e ayeha sasai ke hiyou malamou, sasai kebou de dalayode tobolou imou du. Keme midihou kasagaido, damaleyodili mei o sasai kediame midihou kegei ke ta milou diyo mei.

² Midihou kegei keme nibou de kile kou dalaye, kenou si nige niou ni hu hebele fogolu ili. Ni solou do dege gosoloba, midihou kasagai milou o ke igile muguba mou yofuwa dalabasi bolou.

³ Damaledo, ame kou ahudo dalaye, ha ma fi be nibou de dalali, a file dugulube, midihou keme kasagaido dugulu.

⁴ A di Hiye O Yesuha huya ke tobou lamou. Ni olou fei kefeguoba, hagi ke doususuma. Ma fi be nibou de dalaba, di Hiye O Yesuha nele kahanou ni dogou guo dalale.

⁵ Kege kefeguoba, o kegei keme Tamakou seseguma. Seseguba, o kaha tou keme kou makoloye, kenou si uwage sawisie, Hiye Ohā haguale kelegebe, o kaha fi keme Godiha moouba, e bologua dalale.

Damaleyodele i o sasai, sa Korin tie kedia o midihou kasagai milou ke igile mugumabeedei

⁶ Niou ni hu hebele fogudi midihou keme bolou mei. Ou sidi mola huyadefei ke ou sagai kebou de tiagewoma fogou mou be, yofunou fofolugi hiye degedi. Ni kegedi keme ta tawaiyo mei?

⁷ Ou sidi mola kasagai ta nibou de dala keme hebele filama. Hebele filaba, nime ou ebele kenou dalama. Kenou si, a tewe, nime ou sidi mola ke dala mei. Yobe, Kelesu eme

o kediā woumōu tolo i kaḡa degeimōu. Damalēdo, o kediage ɛme Gabama I Sawisie!* kaḡa wai sipsip wili sḡ dege woumōu tolo i.

⁸ Kegei degemōu, sawisie hiye kaḡa dowo keme di ōu molabōu mei ōu si kenōu name. Oe ōu sidi mola olōu fei ke igisedi kenōu tefe, dine midihō kasagaj milōu gadi ke olōu fei tōu fogōu fogōu ile, midihō sibigi mei kebōu, tḡ damalēdo tobōu di midihō kebōu denōu milōu game. Midihō bolōdo keme ebele ōu, molabōu mei ke sḡ degei.

⁹ A kuguo n̄imokōu nalama neḡi kokōu ge toboubē, n̄ime sasaj hiyou siadi obōu, haba o hiyou siadi sasajbōu de dalaguadamabeedei.

¹⁰ A ke toboubē, keme sa sibige kuokōu sasaj hiyou siadi obōu, o hiyou siadi sasajbōu olōu fei kediame n̄i tōu fogōu mabeede ta tobōu li mei. O taḡa bimaj duguo tagadi obōu, o womamōu bi hiyou moḡudi obōu, ogōu gai godikōu diho baga tobōu di obōu olōu fei kediame n̄i tōu fogōu mabeede ta tobōu li mei. A kege tobou debabe, n̄ige midihō kasagaj milōu ga idi o sasaj olōu fei kediame tōu fogōu ba, sa sibige koḡu olōu fei tōu fogōu dolo fogōu yale.

¹¹ Kenōu si a koḡu nalaj kaḡa sibigebe kōu gue, damalēyodei o ta, n̄i mogoha sasaj hiyou degeibabe, n̄ime o kebōu de hobōu daladama. Nebe kenōu tefe, o taḡa bimaj duguo tagadi midihō kebōu, ogōu gai godikōu diho baga tobōu di midihō kebōu, susuga tobōu di midihō kebōu, tigi kolo hueḡi gofoḡu degei hiyedo naḡi midihō kebōu, o womamōu bi hiyou moḡudi midihōbōu olōu fei ke, n̄i kile o taḡa midihō kegei ke milōu babe, o kebōu de hobōu daladama. Haba tabe, o kegei kebōu de hobōu geleguo nale ḡadama.

¹² Damalēyodele ili mei o sasaj kediā file keme maḡ bi mei. Kenōu si damalēyodele i o sasaj n̄i haḡi ta dugubabe n̄jōu sie filebe bolō.

¹³ Godihage damalēyodele ili mei o kediame tḡ sale. Kuguokōu be kōu gue nalaj dala, Midihō kasagaj milōu di o, n̄jōu de kile dala keme igile mugumabeedei. *Lo 17:7*

6

Damalēyodei o sasaj dige diyōu sie yogo tḡ souba tḡ souba dedame

¹ Damalēyodei o sasaj n̄i kile o bolōu ta dilōu sie tḡe biyaba, o tanōu taḡa Godihā o sasaj tobekōu muguo ile, damalēyodele ili mei o kediā diḡile kokōu ge yogo ke tḡ soubabe, midihō keme bolō mei, kasagajido.

² Uwage sawisie kelege, Godihā ɛ o sasaj kediā sa sa o sasaj fileba, tḡ sale keme n̄ige de tawale ili? Kegei degemōu, ifi kōu bōu ge haḡi huyadefei tḡ salebe dabai hiyedo mei.

³ Dige esol o kediame fileba, tḡ sale keme n̄i de tawale ili? Kegei degemōu, sa sibige kuokōu ge tḡe biya idi ke tḡ salebe hiyefei mei.

⁴ Tḡe biyomōu biyomōu demōu be, n̄ige kageimōu damalēyodili mei o kediā tḡ samabeede tobolōu idiya? O kediame damalēyodei o sasaj di diḡile kokōu hūbōu o mei.

⁵ N̄i de sidifi degele ili? Damalēyodele i o bolōu dilōu sie yogokōu tḡe biyoubā biyoubā debabe, n̄i tḡ sai file obe de dala, ha mei?

⁶ N̄i kōu dalaye, kenōu si n̄ige damalēyodili mei o kediā diḡile kokōu ge n̄i n̄jōu sie yogo tḡ soumōu tḡ soumōu dele idi. Ke degele idibe kasagaj hiyedo.

⁷ Tḡ soumōu tḡ soumōu dedi midihō kaḡa hegilibē, n̄ime Kelesuhā midihō ke sesega yadi keme tōu fogōu mōu f̄iyasigei dala kuḡe. N̄i mogo taḡa n̄imokōu midihō kasagaj ta milōu babe, n̄ige hebe ta boholōu ḡadama, mōu duguo fogōu ma. Haba n̄i mogo taḡa n̄i bimaj ta figoubabe, tḡbōu meiyodelebe bolō.

⁸ Kōu kegeiye, kenōu si n̄ige n̄jōu sie yogokōu midihō kasagaj milōu mōu milōu mōu dedi. N̄jōu sie yogoha bimaj figomōu figomōu dedi.

⁹ Midihō kasagaj milolōu idi kediame Godihā wolōu daladi sa kokōu fologale sagaj mei. N̄ige keme de tawale ili? Kegei kaḡa degemōu, n̄jōu sie ogōu gadama. N̄i koḡu tawama, sasaj hiyou siadi o kediabōu, o hiyou siadi sasaj kediabōu, ogōu gai godikōu diho baga tobōu di o sasajbōu, o dilōu sie hudibōu, sasaj dilōu sie hudibou, o sasaj kegele idi kediame Godihā wolōu daladi sa kokōu be ta fologale sagaj mei.

* 5:7 5:7 Gabama I Sawisiekelege, Juda o kediage wai sipsipbōu, ōu mola mei kebōu de nalaj idi. Nḡ Matyu 26:2 kaḡa tawale tḡ kokōu duguo.

¹⁰ Hiyou moŋudi obou, o taha bimaj duguo tagadi obou, tigi kolo huej gofoŋu degei hiyode nadi obou, yogo susuga tobou di obou, o woma bi hiyou moŋudi obou, o sasaj kegele idi kedjame Godiha wolou daladi sa kokou be ta fologale sagaj mei.

¹¹ Damaledo, ni ilo kelene kou kegele idiye, kenou si Godiha ni duo tanou tanou olou fei bigimamou, njime ma biyodei. Hiye O Yesu Kelesuha huya ke, di Godiha e Duo Bolofeha degeiye, njime Godiha o sasaj doudo degele i dalagua kehe.

Di tou be Duo Bolofeha e moso

¹² Ni o ilo kelege tobolou idibe, a ta degele fimoubabe, a degelenou, kuolou ta dala meiyode tobolou idi. Ta keme kou damaledoye, kenou si midihq olou fei ni milou babe, ni bologua ta dalale sagaj mei. Damaledo, a kage degelababe, a kou degelenou ye, kenou si midihq kasagaj tae a didio degelebe, a dafa.

¹³ Ni haba tobolou idibe, nale olou feibe gua kaha bi. Gua eme nale sadinou. Ta kene kou damaleye, kenou si Godihage nalebou guabou olou fei keme makouba mei degele. Di tou kenou sibe o hiyoubou, sasaj hiyoubou de suluguadi kaha bi mei. Di tou be Hiye Ohq bi. Di Hiye O eme di tou dia daladi o.

¹⁴ Hiye O tolo imou, Godiha haguagi kaha degemou, haba ene yoŋu e nele hiyedo kaha di haguagile.

¹⁵ Kelesuha tou keme njinou . Ni tanou tanou be Kelesuha tou bou dala keme ni de tewe? Ni tou ke o hiyou siadi sasaj kaha tou bou de gelegubabe de bolq? Keme bolq mei.

¹⁶ O taha o hiyou siadi sasajbou de dogou guo dala keme, diliebe tou tanou fei degei. Nige keme de tawale ili? Godiha kuguokou be tamado dege kou gue nalaj dala, Dilie tou be tanou fei dege dalale. Stat 2:24

¹⁷ Kenou si o taha ta Hiye O Yesubou de dogou guo dalababe, diliebe fi tanou fei.

¹⁸ Sasaj hiyou siadi midihqobou, o hiyou siadi midihqobou ke olou fei tou fogou babe, haba ta milou gadama. Midihq kasagaj ilo kahage o tou be ta makolo mei. Kenou si sasaj hiyou siadi o kahage yoŋu e tou nou makodi.

¹⁹ Duo Bolofei, Godiha njimokou nej, eme ni duledu dala. Ni tou be e moso keme nige de tawale ili? Ni tou be njou ni bi meido.

²⁰ Godiha ni mamqube, bi sibige hiyedoye mamou. Kegei kaha degemou, ni tou hage midihq bolonou milolou ba, Godiha hu hebele foguo ima.

Polha obou sasajbou hulomou daladi kaha ta ke tobou

(Ta Hiye 7)

7

Polha obou sasajbou hulomou daladi kaha ta ke tobou

¹ Yodu ta, ni amokou kuguo nalama nej kokou ge, a njimokou tawale tabe kou gue tobou lamou. O ni sasaj hulo mei dalalebe bolq.

² Kenou si, sasaj hiyoubou, o hiyoubou siadi midihq keme hiyedo milou ga ili kaha degemou, o tanou tanou be yoŋu e sasajbou denou dogou guo dalayedili. Haba sasaj kedjane, dioŋu die maŋou denou dogou guo dalamabeedili.

³ O eme sasajbou o debabe, e tou be yoŋu e sasajha bi. Haba sasaj ene obou sasaj debabe, e tou be e maŋa bi. Dilie dilou sie akogudama.

⁴ Obou sasaj, e tou be esofei bi mei, e ma diliou fa bi. Sasajbou o ene, e tou be esofei bi mei, e sasaj diliou fa bi.

⁵ Sasajbou obou hulo i, nele dogou guo sulugualebe, nele nolou sie yogo tobekou muguoba, nele tou ke akogudama. Kenou si, nele fi tanou degeba, Godikou defejido dihq бага tobou laba, da tou fogou tafei dalamebeedema tou fogou ba, esofei esofei dalalebe tabou mei. Huyadefei kege dalagua dema, haba boholou ma ya, nolou fa dogou guo dalagualebe bolq. Kegelig, Tamaha hagua tefele duguba, nele tou e tagadi midihq kasagaj ke milou ga iye.

⁶ A tobolou keme kuolou ta mei, ma fimaiyenou tobolou, ni dogou gulamou.

⁷ A tagalibe, o sasaj olou fei gisiai, a sagainou dege dalalebe bolq. Godiha neleya ke ame kegenou dala kuhq. Kenou si, nele Godiha nemou ibe, o sasaj dimokou esofei esofei de nemou i dalagua kuhq.

⁸ Gisiai o sasajbou, kwei sasajbou diama, a njimokou ne ta tobou lamou. Ni olou feine a dege ke mou kegenou dalagualebe bolq.

⁹ Kenou si, ni tou e tagadi sagaj keme ta akogulo sagaj mei debabe, ni ile hugalenou. Kegelligi, ni hiyouyenou sulugueiye domou.

¹⁰ Sasajbou obou kou huga i diama, a njimokou kuolou dogogulamou. Koume mayou ma fimaj mei. Hiye Ohaj ta. Keme kou gue, sasajye e ma tou fogou idayede tobou.

¹¹ Kenou si sasaj tae e ma tou fogou ibabe, e haba o ta hudayedili, mou yojuwanou dalale. Kege ho fogou babe, haba bohoulou ma ileba, e mabou de mogo dege. Haba oyene, e sasaj hobou hiyafogou da.

¹² O sasaj ilo diama, a njimokou ne ta ta tobou lamou. Koume Hiye Ohaj kou tobou li meiyee, a ma fimajyenou tobou lamou. Damaleyodei o, e sasajbe Kelesukou damaleyodili meiyee, ha sasaj kaha e mabou de dalale tagaibabe, o kahage sasaj kegei keme hobou hiyafogou da.

¹³ Haba damaleyodei sasajne, e mabe damaleyodili meiyee, ha o kaha e sasajbou de dalale tagaibabe, sasaj kaha e ma kegei keme hobou tou fogou ida.

¹⁴ Yobe, damaleyodili mei o keme e sasajbou de dogou guo dalamou be, diliebe Godiha bi degei, sasaj keme Kelesukou damaleyodei kaha degemou. Haba, damaleyodili mei sasaj kene e mabou de dogou guo dalamou be, diliene Godiha bi degei, o keme Kelesukou damaleyodei kaha degemou. Kegeli mei debabe, ni sisigo diame Godiha dihile kokou sibigibou dalagua. Kenou si ni sisigo olou feibe Godiha e binou.

¹⁵ Kenou si, damaleyodili mei o kaha e sasaj damaleyodei ke hiyafogou laba degeibabe, ni mou duguo fogou ma. Haba damaleyodili mei sasaj kahane, e ma damaleyodei o ke tou fogou ilaba degeibane, ni hobou akogudama. Damaleyodei o keme haba gisiai bagalebe tabou mei. Damaleyodei sasaj kene haba gisiai бага siale keme tabou mei. Yobe, Godihage njime mogo dege hemele fiya dalaguamabeedema kou makai kaha degemou.

¹⁶ Sasaj, na ne ma damaleyodili mei kebou de dogou guonou dalababe, ne mahane Kelesukou yomogou damaleyodele keme na ta tewe mei. Haba, o nane ne sasaj damaleyodili mei kebou de dogou guonou dalababe, ne sasajhane Kelesukou yomogou damaleyodele kene na ta tewe mei.

Dibe Godiha yoju makai sagaj kegenou dalaguame

¹⁷ Dibe Godiha yoju makai sagaj kokou nou kuhe dalame. Godiha di hagnosisai kelege diyou delei sagaj, kegenou kuhe dalame. Daladi olou fei keme Hiye O Yesuhage o tanou tanou olou fei dimokou kou nemou i. Damaleyodele i o sasaj, sa sa olou fei tie kediamokou ne a kenou totobou mou siadi.

¹⁸ Godiha di hagnosisai kelegebe, o ilo kelebe kolo diafigile i delei debabe, o kedijame* dioju kegenou dalaguama. Haba o ilo kelebe kolo diafigile ili mei debabe, diane dioju kegenou dalaguama.

¹⁹ Kolo diafigidi midihobou, kolo diafigidiyo mei kebou keme sibige ta dala mei. Godiha ta dulo sesedi midihq kenou si sibige hiyedo.

²⁰ Njime Godiha ni hagnosisai kelege, njou delei sagaj kegenou kuhe dalama.

²¹ Godiha na hagnosisai kelegebe, name fisimou dabai degedi ke degele delei debabe, na hagi ta degeda. Kenou si fisimou dabai degedi keme tou fogou yedeiba, na ke tou fogou basi bolq.*

²² O tabe fisimou dabai degedi ke degeimou, Godiha hagnosisai keme Hiye O Yesuha e bi degema, e dihile kokou fisimou dabai degedi ke fogou mou, mou dalamou dugu. Kenou si o tabe mou dalamou hagnosisai keme Hiye O Yesuha e dabai degedi o degele.

²³ Godiha ni mamoube, bi sibige hiyedoye mamou. Kegei kaha, njige sa sibige o ilo kedij ni fisileba egei gehe ta dumabeedeibabe, ni die ta ke hobou ta dudama.*

* 7:18 7:18 O kedijame Juda o. * 7:21 7:21 Fisimou dabaidegedi o keme sele dabai degediyo mei. O kegei keme o tae fisimou dabai mou yojuwa degedi. * 7:23 7:23 Afu, Polha delei kelegebe, selebou o taha e dabai degele o ta moloju sagaj degeimou be, e makisikou ile, seleye fisiba dabai degele o ta mamouudi. Godihasi dibe seleye mamou li mei, Yesu e kafai kahanou di mamou, di hebenitou bologuado dalamabadomou.

²⁴ Mogo diama, afu Godiha ni hagnosisai kelege, ni kage ta delei debabe, ifine kenou tefele dalali, Godiha yo unou ni dogou guo dalaba suluguama.

Polha gisiai o sasai kedi mokou tobou

²⁵ Gisiai o sasai diama, a Hiye Oha amokou tobou ke tobou lamou mei. Mayo lu ma fimayenou ni egele tobou lamou. Yobe, Hiye Oha amokou solou do degemou, e degeiye, ame damaledo ta ke hehegie tobou di o degei.

²⁶ Iki kou bou gebe hagi hiyedo hagulu kaha degemou, a tawalibe, nime niou iki gisiai dala sagai, kegenou dalaguama.

²⁷ O name ne sasai bou, haba sasai nane ne obou debabe, kegenou kuhe dalaguama. O na, ne sasai hiyafogou da. Sasai nane, ne ma tou fogou ida. Gisiai o debabe, sasai hulaba degeda. Gisiai sasai debane, o hulaba degeda.

²⁸ Kenou si na sasai hulobe, keme midihog kasagai mei. Gisiai sasaiye o hulo kene midihog kasagai mei. Kenou si sa sibige kuokou be, sasai bou obou huga ibabe, diame hagi hiyedo duguo dalaguale. Kegemou, age hagi kegei ke nimokou hagua koguba dugulo dafamou kuhe tobolou.

²⁹ Mogo diama, uwage sawisie kelege hagi dugulobe hafei degei. Kegei degemou, iki kou bou ge yoma kugule ilebe sasai bou o kediame sasai bou mei o sa dege dalama.

³⁰ Gosolo idi o kediame gosodiyo mei o sa dege dalaguama. Hohobolou idi o kediame hohobou diyo mei o sa dege dalaguama. Bimai mamala idi o kediame bi mei o sa dege dalaguama.

³¹ Sa sibige kolumaha dabai degele idi o sasai kedi mokou be dabai dia degele idi keme sibige ta dala meidade tawamabeedili. Yobe, sa sibige di iki bou dalamou dugulo koluma mei degeladi.

³² A nime sa sibige kuokou ge hagi dugulo keme tagaiyo mei. O gisiai eme Hiye Oha dabai kokou nou fimamou, midihog Hiye Oha tagali sagai kenou milou lamou degedi.

³³ Sasai bou o, eme sa sibige bi kokou nou fimamou, midihog e sasai ha tagali sagai kenou milou lamou degedi.

³⁴ O kege fimadi kaha e fimai be bolou degei dala. Gisiai sasai bou, gisiai бага suluguadi sasai bou kediame Hiye Oha dabainou degelamou fima idi. Sasai kegele i kediage, diame Hiye Oha bi degeba, die tou bou die fibou olou fei keme bolonou dalale ke tagale idi. Kenou si, sasai e mabou eme sa sibige bi kokou nou fimamou, midihog e maha tagali sagai kenou milou lamou degedi.

³⁵ A ke tobolou kahage ni dogou guba, ni bologuado dalaguamabadomou kuhe tobolou. A ni akoguyo mei. Age nime midihog doudo kenou seseleba, sawisie olou fei Hiye Oha dabainou degele ke tagali.

³⁶ O taha sasai emokou tileyodema makai ke hulo sagai hiyedo degeibabe tabou mei, sasai ke hulonou. Sasai keme mou kege dalaba, e sasai ke hulo keme midihog kasagai degeiyo mei.

³⁷ Kenou si, o taha sasai ke hu ho fogou bane tabou mei. O tae eme ta fisile mei, haba e fimaiyene sasai hulo meiyodema, e tou bou e fimai bou neledo dege dalale kene tabou mei. Sasai ke hu ho fogou ba, dilie gisiai kegenou dalababe, o keme midihog kasagai degeiyo mei.

³⁸ Oe sasai emokou tileyodema makai ke hulo keme tabou mei. Haba, hu ho fogou bane holofeido.

³⁹ O hu sasai ta, e ma teli mei dalababe, ege e mabou denou dogou guo dalayede tobou. Sasai e ma ke tolo ibabe, eme kuei sasai degele. Haba Hiye Okou damaleyodei o taha sasai kegei ke hulobe tabou mei.

⁴⁰ Kenou si a tawalibe, kuei sasai kaha o tage hu ho fogou babe, sasai eme hohobolou ba bologuonou dalale. O tae hubabe, hagi huyadefei dugulo sagai tawali. A ma duledune Duo Bolofei daladade tawalemou, ta olou fei ke kuhe tobolou.

Damaleyodei o sasai kediage gali, o tae ogou gai godikou nei keme de nala ile?

(Ta Hiye 8-10)

8

Polḡa gali, ogōu gai godi kediamokōu sile neḡi kaḡa ṭa ke tobou

¹ A gali, ogōu gai godi kediamokōu sile neleḡmōu kuhe nalā idi kaḡa ṭa ke tobōu lamōu.* Kēme di olōu fei kōu teweyodele idi. Keḡnōu si di diyōu sie tewe oyode tobōu babe, di diyōu di ḡu keḡnōu hebele fogulu. Di solōu do degedi midihōnōu milōu basi, di neleḡdo dege dalaguale.

² O taḡa ume tewe oyode kōu tawaliye, keḡnōu si ume defei ta tewe mei.

³ O koyohā Godikōu hohō degeli o kēme, Godihage tewedo.

⁴ Gali, ogōu gai godi kediamokōu sile neleḡ idi ke nalā ilebe kōu gue, di tewe, ogōu gai godibe mabōu nōu, sibige ta dala mei, gulokounōu. Godibe geḡe ta dala mei. Tanōu, enōu dala.

⁵ Sa sibige kuokōu godiyodele idibe sūdo. Agudiletōu ne dalagua. Haba hiye oyodele idi kediane sūdo kōu dalaguaye,

⁶ keḡnōu si di Godibe tanōu feido, ume di Aye. Di Godi ume bimai olōu fei milōu gai kaḡa e yo. Dibe yoḡunōu dogōu guo dalaba sulugualamōu degeli kuḡe. Di Hiye O ene tanōu feido, ume Yesu Kelesu. Ege bi olōu fei milōu ga dalali, fi geḡe keḡe dimokōu neḡi.

⁷ Keḡnōu si Yesu Kelesukōu damaleyodei o sasai ilo kediage kēme ta tewe mei, diage wa, ogōu gai godibe sibigeḡōu yade tawale idi. O kediamē ogōu gai godi sesele idi ke kōu fogouye, ha gali sile neḡi ke nalāmōu fima idibe, ogōu gai godibe sibigeḡōu yode tawale idi. Kegei kaḡa degemōu, diame midihō kasagai milolōu yademōu hagi degele idi, diā defeido tawaiyo mei kaḡa degemōu.

⁸ Keḡnōu si nalē nḡubane, haba nā ho fogōu bane kēme Godikōu ile a mei. Gali si ke naḡibe, sibige ta dala mei. Nā ho fogōu bane sibige ta dala meinōu.

⁹ Keḡnōu si nḡiōu tawaiḡōu, nalē olōu fei nḡi nalē tagali kēme kuolōu ta dala meiyē, ha nḡi ke nalā ili kaḡa degeiyē, damaleyodei neleḡ mei degele i o kedīa mihikōu fiyasigeiyē.

¹⁰ Tewe o ta nā, ogōu gai godi taḡa moḡokou folo, gali si ke nḡuba, defei tewe mei o taḡa ke duguoba, ene folo, gali ke naiye.

¹¹ Nā kege degeibabe, neḡ mogo e damaleyodei neleḡ mei degei, e dowoye Yesu Kelesuha e mamoloḡuyodema tolo i kēme nā tawaga kege degeli kaḡage bōu makoulu keḡe.

¹² Damaleḡdo, niḡe nḡi mogo, defei ta tewe mei o sasai kediamokōu midihō kasagai kege degeiba, diā mihikōu fiyasigeibabe, niḡe Kelesukōu midihō kasagai bōu degele ili keḡe.

¹³ Kegei kaḡa degemōu, a gali kegei ke naiye, mā mogohā damaleyodei ke fiyoubabe, aḡe gali kegei kēme haba ta nalē mei.

9

Polḡa ṭa-bolofei-malā-siadi dabai e degedi kaḡa hebe kēme sele ta mōu li mei kokōu e hohḡbou

¹ Midihō a koḡu milōu gadi ke nḡi duguō tawama. Tabe, aḡe kuolōu mai ta dalamōu ke sesediyo mei. Tabe, aḡe ṭa-bolofei-malā-siadi-o. Tabe, di Hiye O Yesube aḡe kōu dugu. Haba tabe, a degeiyē, niḡe Yesukōu damaleyodele i dalagua keḡedade tawama.

² O ilo kelegebe aḡe ṭa-bolofei-malā-siadi-o meiyode tawale iliye, keḡnōu si niḡe aḡe dabai ke degedi odade tawale i. Yobe, nḡi Hiye Okōu damaleyodei kaḡa hegibe, aḡe Hiye Ohā e ṭa-bolofei-malā-siadi-o damaleḡdo.

³ O ilo kele midihō a milōu di ke figa dugulo imamōu kasagaiyodele imōu be, a diāmokōu kōu gue sima tobōu di.

⁴ Ele* Hiye Ohā dabai ke degedi kaḡa hebe kēme, niḡe elemokōu naleḡbōu hueḡibōu de neleḡ sagaiye, keḡnōu si nḡi kege ta degediyo mei.

⁵ Ele sasai damaleyodei ta dalaba, ele sasai kegele i keḡbōu wōu ma dabai degemōu sulugualebe niḡe kageimōu akogulo idiya? Hiye Ohā e ṭa-bolofei-malā-suluguadi-o ilo kedīabōu, haba e malā diābōu, haba Pitabōu diā kege degele idi kēme o tae ta akogudiyo mei.

* **8:1 8:1** Sa Korin kokōu ge, Yesukōu damaleyodili mei o sasai kedīa gali sile, ogōu gai godi kediamokōu neleḡ idi. Gali si kēme makisikōu moḡuma youmōu, o ilo kedīa seleye mamalā idi. Yesukōu damaleyodei o kedīa Polkōu ke kōu yodulo i, ei gali si ke moḡuma naleḡbe de bolō? * **9:4 9:4** Polbōu Barnabasbōu dilienōu. Nā 9:6 dugu.

⁶ Barnabas elenô si sele dabai degedi, môu ta dalale sagai mei kaha degemôu. Hiye Ohâ ta-bolofei-mala-suluguadi-o ilo kediame kege degediyo mei, damaleyodele i o sasai kedia dogou gulo idi kaha degemôu.

⁷ Obe ami dabai degeimôu be, dabai kaha hebe sele mojudi. Haba, obe hebe hai dabai degeimôu be, segei sibige nadi. Obe wai meme dia dalamou be, wai meme kaha bu kou ke nadi.

⁸ A ta kegei ke tobolou be, a sa sibige kuokou o tae kou tobou di sagai kenou sesega tobou yo mei. Kuolou ta, kuguokou nalai kahane kenou tefeu dala.

⁹ Damaledo, Mosesha kuolou ta kaha ke kou gue nalai dala, Nige wai bulumakou kedia alasi kolo tofou gugulo ibabe, kegeligi dia alasi nala iye deba, die mogou hobou komuguo tigadama. *Lo 25:4*

Ni kage tawaiya? Godiha ke toboube, e damale wai bulumakou tobou, ha keji tobolou?

¹⁰ Godiha ke toboube, e dimokou tobou. Nalai kaha yobe kou gue, o taha hebe hai dabai hiyedo degeligibe, habage nale segei ke e naledade tawadi. Alasi gama kolo gulo o ene alasi ke ene naledade tawadi.

¹¹ Oe segei hou sogodi sagai, kenou tefei, ele Duo Bolofeiha ta ke ni solou fedu segei. Kegei kaha degemou, nige elemokou tou dogou gudi bi nelebe de doudu? A nimokou tobolou kofu nele kenou si bolodo.

¹² Bimaibou nalebou, ni o ilo kediakokou nele idi keme elemokou ne hiyedo dege nelebe bolu.

Kenou si, ni bimaj, ele moloju sagai keme ele ta mou li mei. Kegei kaha ele hagi hiyedo dugulo idi. Ele mou li mei kaha yobe, Kelesuha ta uwo bolofei ke sa sa olou fei tefele keme ele akogou sagai mei.

¹³ Ni tewe, Godiha mosodu dabai degele idi o kediame, die nalebe Godiha mosokou ge mala idi. Haba gali sife Godikou nele idi o kediame hui ilo kelebe dia nala idi.

¹⁴ Nebe kenou tefei, Hiye Ohâ dimokou kou gue tobou, ta uwo bolofei tobolou idi o kediakokou ne, dia egei hehegiedi dabai kaha hebe keme o sasai die ta dulo idi kedia nemabeede tobou, Godiha dabai degele idi o kedia mou tiasigeiye domou.

¹⁵ Kenou si ni bi, a moloju sagai keme a ta mojudiyo mei. Ifine, a nimokou hawamou nalouyo mei. A hawolu debabe, ame sidifiye tolo ile sagai degele. Hawadi midihou keme a tewe mei kaha degeimou, a hohou degeli. Midihou, a sesedi ke o tae akogulobe a dafolu.

¹⁶ A ta uwo bolofei tobou dibe, mayou ma hu hebele fogudiyo mei, dabai keme Hiye O you degeyedei kaha a kuhe degedi. A egei hehegie tobou ho fogou babe, kasagai hiyedo, ame tawaibou siale sagai.

¹⁷ A mayou ma tagaiya kenou dabai degeli debasi, a dabai kaha hebe ke kou moloju. Ha, Godi younou amokou dabai ke degeyede tobou kaha degemou, a dabai kaha hebe ke ta mojudiyo mei.

¹⁸ A Godiha dabai degedi kaha hebe keme keji moloju? A ni bi keme kou moloju sagaiye, haba a ta moloju mei. Hebe bolu, a molojube, keme kou gue, age ta uwo bolofei ke o sasai kediakokou hehegilebe hohou hiyedo degedi. Dabai ke degele hohou hiyedo, a dugulo keme ma dabai kaha hebe bolodobe kehe.

Pol eme sa sa o sasai olou fei kedia die dabai degedi o

¹⁹ Ame kuolou maj ta dalamou ke sesediyo mei. Ame sa sibige kuokou ge o tae fisimou dabai degediyo meiyé, kenou si mayou ma tagaiya kenou, age o sasai olou fei Kelesukou damaleyodema, dimokou gelegumabadomou die dabai degedi o kuhe degei.

²⁰ Ame Juda o kediabou de dalamou be, die midihou kenou sesedi, diane Kelesukou damaleyodema, dimokou gelegumabadomou. Ame Mosesha kuolou ta dulo sesediyo meiyé, kenou si, kuolou ta dulo sesedi o kediabou de dalamou be, ane kuolou ta dulo sesedi o sa dege daladi, kegeiba diane Kelesukou damaleyodema, dimokou gelegumabadomou.

²¹ Nebe kenou tefei, ame sa ta o sasai, Juda o ei kuolou ta dulo sesediyo mei kediabou de dalamou be, ane kuolou ta dulo sesedi ke fogou mou, haba die midihou kenou sesedi, diane Kelesukou damaleyodema, dimokou gelegumabadomou. Kenou si a kege dalalibe, Kelesuha ta, Godiha maj kenou dulo sesedi.

²² Nebe kenou tefei, a damaleyodei huyadefei o sasai kediabou de dalalibe, ane dia dalagua sagai kenou tefele daladi, kegeiba Diane Kelesukou defeido damaleyodema, dimokou gelegumabadomou. Damaledo, a sa sa olou fei o sasai kedia midih kage degele imou be, ane dia degeli sagai kenou sesedi, dia ilo kele Kelesukou damaleyodele iba, Godiha mamouuyadomou.

²³ A ta uwo bolofei ke hehegie tobou lamou, dabai hiyedo degedi, bi Hiye Oha neleyodema makai keme ane moloou sagai degeimou.

Di neledo dege fokua ileba, hebe bolodo ke mooume

²⁴ O sudo kou fokua idiye, ha o tanou feyenou si ebukou foloumou be, hebe bolodo keme e moouidi. Hebe bolodo ke moou o kaha fokuai sagai kegenou do kuhe fokua dema.

²⁵ Obe fokuai ebukou folo sa degeimou be, tou doususu dabai hiyedo degele idi, hebe bolodo ke mou lamou. Hebe bolodo, dia moloou keme ta tofousogo dalale mei. Hebe bolodo, di moloou kesi yoou kegenou kuhe dalale, ta mei degele mei.

²⁶ Kegei kaha degemou, a mou yoouwa fokua di o sagai kege fokua diyo mei. A dobogouye biyadi tewedo o ke sagai dege degedi, dobogou mou yoouwa hebesediyo mei.

²⁷ A ma tou doususumou be, ma tou ege ma fimai bolou kenou sesedi. Kegelige, a egei tolou sulugibe, mihikou fiyoubu, a ma dabai degeli kaha hebe bolodo ke ta moou ho fogouye domou.

10

Tefele duguye haguba, di fiasigeiye

¹ Mogo diama, age nime a tobou ladi ke tawale ile ke tagali. Mosesha delei kelege, ei kou guai o olou fei kedia mabi hayeya ke to dawala duoya ke ilobou dama yai, to kamou ile dalamou, mih fafagai degeiya ke dasigei.*

² Mabiye dia wou mamou, dawala duoya ke ilobou dama yai keme fafeleya degedi ke sa degei, Godiha dia olou feibe Moses sesemabadomou makai.

³ Dia sulugumou, nalebe Duo Bolofehanou diamokou neimou, dia nalamou suluguei.

⁴ Dia olou feido huejne Duo Bolofehanou neimou nalamou suluguei. Huei keme bogo to kelege migimou nalamou suluguei.* Bogo keme Kelesu yoounou diabou de dogou guo siei.

⁵ Sulugumou, Godihage o sasai sudo ilo kediakou hohog degeli mei. Hebe mei mihinou saya ke suluguali tofigile imou be duguo fogou suluguei.

⁶ Hagi, ei kou guai o kedia dugumou i kahage dimokou hegili kuhe, die midihog keme kasagai, di kegei ke hohog dege milou gadame.

⁷ Ei kou guai o ilo kelege ogou gai godikou dihog baga tobolou idi sagai ke tefele degedama. Godiha kugoukou be kou gue nalai dala,

O sasai kedia duwoguali, nalebou huejbou de nala imamou hagua tofolou ima, ogou gai godikou hobolou idi. *Kisim Bek 32:6*

⁸ Haba, sasai hiyoubou, o hiyoubou dene sulugadama. Ei kou guai o sasai ilo kedia kegele i kaha degemou, sawisie tanou fei ta kelege, o sasai sudo, olou fei 23,000 kege tofigile i.*

⁹ Dige haba Hiye O tefele dugudame. Ei kou guai o sasai ilo kedia kegele i kaha degemou, dia ilo kele beiyegogoloumou tofigile i.*

¹⁰ Godikou gofou dege tobou dama. Ei kou guai o sasai ilo kedia kegele i kaha degemou, makodi esol o kaha woumou tofigile i.*

¹¹ Hagi, ei kou guai o kedia dugulo i kaha ta, Godiha kugoukou nalagai dala kahage ifi dalagua o sasai dimokou hegili kuhe, o kedia degele idi sagai keme di ta degedame, uwage sawisie hafei degeli kaha degemou.

¹² Da neledo dege daladade tawaibabe, defeido dalame, kegelige fiyeiye.

* 10:1 10:1 Kisim Bek 14:15-22 * 10:4 10:4 Kisim Bek 17:1-7 * 10:8 10:8 Namba 25:1-9 * 10:9 10:9 Namba 21:4-9 * 10:10 10:10 Namba 14:29

13 Tefele dugu, n̄imokōu feleḍi keme daga mei, o olōu feido kōu dugudi kenōu. N̄i tefele dugu kegei ke dugubabe, Godihā yoŋu degeleyodei keme e doḍo degele. E n̄i dogōu guba, tefele dugu kaḥa n̄i nele ke ta gabama folo mei. Godi yoŋu e neleyenōu n̄i dogōu guba, n̄i ta fiyale mei.

Di Godikōu diḥo baḡa tobolōu gige, duo kasagaj kediāmokōu ne diḥo baḡa tobōu dame

14 Mā mogodo diāma, a kōu tobou kaḥa degemōu, n̄i ogōu gai godikōu hobōu diḥo baḡa tobōu dama.

15 N̄ime tewe o kaḥa degeimōu, a n̄imokōu kuhe tobolōu. Mā tā ke defeido figama.

16 Di kopekōu tigi kolo huej gofoŋudo sōu guomōu, Godikōu bolofejyode tobōu ma nolugi, Kelesu e kafei migi kokōu ne fimamōu, eme dibōu de dogōu guo daladade tawale idi. Nebe kenōu tefei, di ōu si bafigine nolugi, Kelesu e tōu kōu fimadibe, dibe e tōu kokōu sosōu tanōu fei degei daladade tawale idi.

17 Ōu si di nalā idibe tanōu fei kaḥa degemōu, dibe o sasaj sūdoye, kenōu si di olōu feije sosōu tanōu fei dala.

18 N̄ige Israel o sasaj kediā gali sidi midihō kokōu fimama. O, Godihā dou mosō kokōu gali sile, Godikōu nele idi kediāge huj ilo kele noḡmōu be, o kediāne Godibōu de sosōu tanōu fei degei keme n̄i kōu tewe.

19 Kegeligī, a tobou kokōu ge, n̄ige ogōu gai godikōu gali sidibe sibige ta dalayade tawale iye. A kege tobōu li mei. Age ogōu gai godibe sibige ta dala meiyode tobolōu kuhe.

20 A tobou kaḥa sibigebe kōu gue, damaleyodili mei o kediā gali sima nele idibe, diāme duo kasagaj kediāmokōu nōu sima nele idi. Godikōu ta sima nele idiyo mei. Haba n̄ime duo kasagajbōu de gelegulo keme a dafa.

21 N̄i Hiye Ohā huej kopekōu sōu gu ke noḡbabe, duo kasagaj kediā huej keme hobōu ta naḍama. N̄i Hiye Ohā ōu si ke noḡbabe, duo kasagaj kediā ōu si keme hobōu ta naḍama.

22 Diyōu tawai bōu, Hiye Ohā kona degeiye. N̄ige di dedeibe Hiye Ohā dedeje keme gabama feleiyade tawale ili? Kegele sagaj meido.

Di Godihā hunōu hebele foguo ime

23 N̄i o ilo kelege tobolōu idibe, di ta degele fimḡbabe, di degelenōu, kuolōu ta dala meiyode tobolōu idi. Tā keme kōu damaledoye, kenōu si midihō olōu fei di milōu goubabe, di bologua ta dalale sagaj mei. Damaledo, di kuolōu ta dala meiyē, kenōu si di midihō kage kage ta milōu gamaba, neleḍo dege ta dalaguale sagaj mei.

24 Di diyōu sienōu dogōu gulaba degedame. Di o sasaj ilo kediāmokōu ne dogōu gulaba degeme.

25 Gali huj daga daga makisikōu dalaba dugubabe, n̄i mamōŋuma nalenōu. Fimaj hiye degeba, yodugadama.

26 Yobe, kōu gue nalaj dala, sa sibigebe Hiye Ohale. Haba, bi olōu fei sa sibige kuokōu dala keḡe e binōu. *Buk Song 24:1*

27 Haba tabe, Yesukōu damaleyodili mei o taḥa n̄i didiguebabe, n̄i yale keme taḡbōu mei. Nalē olōu fei o kaḥa n̄imokōu nelj keme n̄i nalenōu. Fimaj hiyedo degeba, yodugadama.

28 Kōu kegeiye, haba o taḥa tobolōu gi, gali huj koŋume ogōu gai godikōu sile nejyode tobōu babe, naḍama. Nalā ibabe, keme midihō bolō mei. Yobe, kegeligi ke tobou o kaḥa n̄i gali ke noḡba duguoba, haḡi degeba, fi hiyedo majiye domōu.

29 Age n̄i defelijyode tobōu yo mei. A tobolōu be, o ta n̄ime defelijyode tawai o kaḥa defelijyode tobolōu.

Kenōu si, o taḥa kege tobōu ho fogōu babe, n̄i nalenōu. Godikōu damaleyodei o sasaj dibe kuolōu ta dala mei. O yoŋusie kuolōu maj o e amokōu naḍayede tobōu babe, a de dulo sesele?

30 A Godikōu bolofejyode tobōu ma, nalē ke noḡbabe, o taḥa kageiye nalē ke kasagajyode tobolōu?

31 N̄i nalēbōu, huejbōu de nolugi, haba dabai kage kage ta degeligine, n̄i Godikōu nōu hohōu dema.

³² Nj̄ Juda o sasaj̄bōu, Grik o sasaj̄bōu, Godikōu damaleyodei o sasaj̄bōu kediamokōu defej̄do fimaba, midihō nj̄ milolōu keme diā duguba, mihikōu fiyale sagaj̄ keme nj̄ milōu gadama.

³³ Ane kegei kē degedibe, a midihō o sasaj̄ olōu fej̄ tagale idi kenōu milōu di. Yobe, a mayoꝑusie dogou gulamōu mei. A tagalibe, Godihā o sasaj̄ olōu fej̄ kediane mamōꝑuyadomōu tagali.

11

¹ A Kelesuhā midihō kē milōu di sagaj̄, kenōu tefe, nj̄ne midihō a milōu di kenōu milōu ma.

Polhage nele, Duo Bolofejihā solōu do nemōu i kebōu, haba sosi mosokōu kefeguo dabai degedi midihō bolodo kebōu de hehegie tobou

(Tq̄ Hiye 11-14)

Polhā widio gogudi midihō kē hehegie tobou

² Nj̄ amokōu fimolugi, tā olōu fej̄ a hehegiemōu haguei keme nj̄ tolōu dala kaha degemōu, a nj̄mokōu bolofejyode tobolōu kuhe.

³ A nj̄mokōu tā tabōu de hehegie tobōu lamōu. Tā keme kōu gue, Kelesube o di widio o. Sasaj̄ kediā widio obe die mā. Godi enōu si Kelesuhā e widio o.

⁴ O koyo nā, nē heti kajbōu de dihō bagā tobōu bane, egei hehegie tobōu bane, nā nē widio o kē sidifi nelj̄. Nē widio o keme Kelesu.

⁵ Kenōu si sasaj̄ koyo nā, nē widio goguli mei dalali, dihō bagā tobōu de, ha egei hehegie tobōu de deibabe, nāme nē widio o, nē makōu sidifi nelj̄. Sidifi keme widio towe waj̄ sasaj̄ kediā sidifi dugudi kē sã kegei.

⁶ Yobe, sasaj̄ tahā e widio gogu ho fogōu babe, sasaj̄ keme e widio towe tōu dege kagiyede. Kenōu si, sasaj̄ kediā die widio towe tōu dege kagilebe sidifi hiyedo degele idi. Haba walē kene sidifi hiyedo. Kegei kaha degemōu, sasaj̄ kediamē die widio towe gogumabeede.

⁷ O dibe di widio gogudame, dige Godihā e hūbōu e nelebōu de hehegiele idi kaha degemōu. Sasaj̄ kedianōu si die mahā e hūbōu e nelebōu de hehegiele idi.

⁸ Godihā obōu sasaj̄bōu yufi milōu gai kelegebe, e o miloube, sasaj̄ kaha tōu e milōu li mei, e sasaj̄ kenōu si o kaha tōu e milou.

⁹ Godihā o miloube, o kaha sasaj̄ dogōu guyadomōu milōu li mei. Haba, Godihā sasaj̄ milou kesi, o dogōu guyadomōu kuhe milou.

¹⁰ Kegei kaha degemōu, sasaj̄ kediā die widio gogudi kaha esol o kediamokōu hegilibē, Godihage sasaj̄ kediamē e dabai degemabadomōu makai kē hegili.

¹¹ Kōu kegeiye, Hiye Ohā di dogōu guo dalamōu be, sasaj̄ diesofej̄ dala mei, haba one diesofej̄ dala mei. Sasaj̄bōu obōu diā dioꝑusie yogo dogōu gumōu dogōu gumōu dele idi.

¹² Godihage sasaj̄be o tōu ye milou kē sagaj̄ kenōu tefei, obe olōu fej̄ sasaj̄ kediā moꝑuma feleđi. Kenōu si bi olōu fej̄ kaha e yobe Godi.

¹³ Nj̄ōu nōu kōu gue file duguma. Sasaj̄ tahā e widio gogu ho fogōu ba, Godikōu dihō bagā tobōu babe keme de bolō, ha kasagaj̄?

¹⁴ Midihō di milōu gadi kaha hegilibē, o ta e widio towe sasado dalababe, keme bolō mei.

¹⁵ Sasaj̄ kediā widio towe sasado dalababe, keme dioꝑu die similou. Godihā widio towe sasado kē sasaj̄ kediamokōu nej̄, die widio gogumabadomōu.

¹⁶ O koyo nā, a widio gogudi tā kefej̄ tobou kaha hebe kē tãe biyalaba degeibabe, nā koꝑunōu tawa, eibe midihō gehēbōu sesediyo mei. Godikōu damaleyodele i o sasaj̄ olōu fej̄ kediane midihō kenōu sesele idi.

Sa Korin o sasaj̄ kediā Hiye Ohā ōu sibōu, e huej̄bōu debe doꝑdo nalā idiyo mei

¹⁷ A nj̄mokōu egele tobōu lamōu. Midihō nj̄ milōu di kokōu be a hohō ta degeiyo mei. Yobe, nj̄ kefeguo, Godihā dabai degeimōu be, dabai nj̄ degedibe kasagaj̄yode tobolōu imōu du kaha degemōu. Damaleđo, dabai nj̄ degele idi keme doꝑdo degele idiyo mei.

¹⁸ Yomogou, a ta hebenou dube kou gue, damaleyodele i o sasaj ni egei dulamou kefeguomou, tae biyama filemou be, fi tanou dege dalagua meiyode tobolou imou du. Age ta keme huyadefei damaledade tawai.

¹⁹ Yobe, kokou gebe O Hiye o seselibou, Hiye O seseiyo meibou debe tamado duguo tawale.

²⁰ Kenou si ni sosi mosokou kefeguomou, Godiha dabai degemamou, Hiye O yofu e ou sibou, tigi kolo huei gofouudobou de ni nala idi keme nige doudo nala idiyo mei.

²¹ Nige ni nala ke totodo nolugibe, o ilobou file nala idiyo mei. Haba, o ilo kelegene tigi kolo huei gofouudo ke hiyode dege nama, fi totou degele idi.

²² Kageimou, ni kege degediya? Nime nalebou hueibou de nadi mosobe mei sa degei. Nige Godikou damaleyodele i o sasaj kediam mabou sagaj duguomou, nala mei o sasaj kedia kuhe sidifi nele idi. A kage tobolou? Age nimokou ta bolofeyode tobolou sagaj meido.

Hiye O Yesuha ou sibou, tigi kolo huei gofouudo kopekou sou gu kebou de e dabai degele idi o kediamkou nei

(Matyu 26:26-29; Mak 14:22-25; Luk 22:14-20)

²³ Ta a nimokou tobolou keme Hiye Oha amokou tobou kenou. Hulia, Hiye O Yesu eme Judasha ho o kediamkou sesegu kelege, ege ou si ta mala tolou mou,

²⁴ Godikou bolofeyode tobou mamou, ou si ke bafigima tobou, koume ma tou, a ni dowoye neli kuhe. Ni kou nolugibe, amokou fimamabeedei.

²⁵ Ou si nama mei degeimou, e huei kopekou sou guo maj ke mala tolou mou tobou, koume ma kafei. Ma kafei koumahage Godibou de mogo degedi midihq ebele ke hegili. Ni habagene kege nalaba, amokou fimamabeedei.

²⁶ Ou si kebou, huei kopekou sou gu kebou de nalaba, ni Hiye O e tolo i ke hehegie tobou mou ibe deba, e haba boholu ma haguale.

Dige Hiye Oha e ou sibou e tigi kolo huei gofouudobou ke nalababe, di diyou sie file duguoba kuhe name

²⁷ Kegei kaha degemou, o koyoha Hiye Oha ou sibou, huei kopekou sou gu kebou de mou yofuwa noubabe, o keme midihq kasagaj degeli, ou bou tigi kolo huei gofouudobou keme Hiye Oha yofu e tou bou kafeibou ke makai kaha degeimou. Ke mou yofuwa noubabe, o keme hebe kasagaj moloou dala.

²⁸ Kegei kaha degemou, ou sibou, huei kopekou sou gubou ke nalababe, ni tanou tanou njou sie fileba dugu, bolq degeiba kuhe nama.

²⁹ O koyoha Hiye Oha e tou kokou fima ho fogou ba, ou sibou tigi kolo huei gofouudo kebou mou yofuwa noubabe, o keme midihq kasagaj yofu degedi kaha hebe ke moloou dala.

³⁰ Kegei kaha degemou, ni kile do o sasajbou, tou nele mei degele i o sasajbou sudu dalagua. Haba ilo kelebe tofigile i.

³¹ Di diyou sie defeido file duguoba, Hiye Oha ou sibou, tigi kolo huei gofouudo kebou de noubabe, dibe hebe kasagaj keme ta mala ile mei.

³² Kenou si, Hiye Oha di midihq filemou doususudi. Kegelig, di sa sibige kuokou damaleyodili mei o sasaj kedibou de ta saiyetouye domou.

³³ Mogo diama, kegei kaha degemou, ni kefeguo, nala gili dege, toto nadama. Ni o ilo ke baha duwoma.

³⁴ Ni kile o taha hegie degeibabe, e yofu e mosokou ge nala kou nama, sosi mosokou kuhe iyedili. Kegelig, ni kefeguo noubabe, gili nolq kaha hebe kasagaj ke moye.

Ta isimo keme a nimokou ile foloba, hehegie tobolou.

12

Polhage Duo Bolofeha nele daga daga dimokou solou do nemou i ke hehegie tobou

¹ Mogo diama, a Duo Bolofeha nele daga daga nimokou solou do nemou i ke hehegie tobou lamou.

² Ni tewe, afudo, nime damaleyodele ili mei kelegebe, mou yofuwa dalamou, ogou gai egei tobou di o kedia ni wou ma, fi mei godi, ta tobou diyo mei kokou yadi.

³ Kegei kaha degemou, a tagalibe, ni kofu tawama, Godiha Duo Bolofei eme o taha duo kokou dalababe, o kahage Yesube makoyede tobolou mei. Haba o tanou ta e duledube Duo Bolofei dala mei debabe, o kahage Yesube Hiye Oyode tobou diyo mei.

⁴ Duo Bolofeiha nele daga daga solou do hiyedo nediyee, kenou si Duo Bolofei be tanou feiye dala.

⁵ Hiye Oha dabai, di esofei esofei kou degeleye, kenou si di Hiye Obe tanou fei dala.

⁶ Di Godiha dabai degedi kaha tewe keme esofei esofei kou dalaye, kenou si Godibe tanou fei, e neleyenou di dogou gumou, e dabai esofei esofei degele idi.

⁷ Duo Bolofeiha e nele daga daga keme dimokou mou yofuwa neiyi mei. E solou do degemou nelj, di nele kahanou diyou sie yogo dogou guba dogou guba demabadomou.

⁸ Kegei degemou, Duo Bolofeiha e nele ta ke o takou neimou be, o kahage fimaj bolodo dege dalali, ta bolodo kenou hehegie tobou di. Haba nele ta ke o ta kokou neimou be, o kamahage tewe hiyedo degemou, tewe ke hehegie tobou di. Kenou si Duo Bolofei be tanou fei.

⁹ Duo Bolofeiha e neleyenou o ta Yesukou damaleyodema neledo dege daladi. Haba Duo Bolofeiha e nele kahanou o tabe do o sasaj bologuqumou bolu degedi. Kenou si Duo Bolofei be tanou fei.

¹⁰ Duo Bolofeiha e nele daga daga kahanou be, o tabe midihogehi ke milou gadi. O tabe habage degele duguo tobou di. O taegi o sasaj, duoye tolou i keme, duo kasagaiye tou, he Duo Bolofeiye tou domou ke file duguo tawagadi. O tabe ta gehi tae tobou di.* Haba o tabe ta gehi ke tobou mou bohou di.

¹¹ Duo Bolofei be tanou feiye, kenou si e degeiyenou, dabai kegele i olou fei be tama degeimou dugudi. E yofu e tagaiya kenou e dedei olou fei ke damaleyodele i o sasaj kediqumokou fimou i dala kuhe.

Dibe Yesuha tou kokou sosou tanou fei dege dala

¹² O tou be tanou fei, kenou si e tou kou be abogofu, dobogofu, kehe, dihogehi i sudu dalagua. Kegele i ke olou fei gelegumou be tou tanou fei degei. Kelesuha e tou ne ke sagaj kegeinou dala.

¹³ Yobe, Duo Bolofeiha neleyenou di fafeyela degeimou, dibe Kelesuha e tou kokou sosou tanou fei degei dala. Juda o sasaj eibou, Grik o sasaj nijou, dabai degedi o sasaj diqabou, bese diqabou, di olou fei be Duo Bolofeiha tou dalagua kuhe.

¹⁴ Di tewe, o di tou be abogofubou dobogofubou kenou fei mei. Di tou kou be diho, kehe, mukuq kegele i sudu dala.

¹⁵ Abogofu tae tobolou gi, ame dobogofu mei kaha degemou, ame tou kofumaha bi meiyode tobou babe, keme gulokou tobolou. Abogofu kene tou ha bi.

¹⁶ Haba, kehe tae tobolou gi, ame diho mei kaha degemou, ame tou kofumaha bi meiyode tobou babe, kene gulokou tobolou. Kehe kene tou ha binou.

¹⁷ Tou kokou be dihonou debabe, diho kahage obe tobou ba de dulo? Dulo mei. Tou kokou be kihiyonou debabe, kihiyou kahage gali sili ho de dulo? Dulo meido.

¹⁸ Godiha o sasaj di tou milou gaibe, abogofubou dobogofubou kegele i olou feido keme e yofu tagaiya kenou defeido asou giema fogou.

¹⁹ Di tou be dobogofuyenou dalagua debabe, keme damale tou mei.

²⁰ Damale tou dobe kegei mei. Damale tou dobe dobogofu, abogofu, kehe, diho kegele i sudoye, kenou si tou be tanou feido dala.

²¹ Dihoyege dobogofukou be, na dala mei debabe, a mayofunou sasale dalayode tobolou sagaj mei. Widioyene abogofukou be, na dala mei debabe, a mayofunou sasale dalayode tobolou sagaj mei.

²² Kege tobou babe keme gulokou. Bi, di tou guebou dalagua ilo kelebe dige tatabai degeiyode tawale idiye, kenou si bi kediq dala mei debabe, di tou be kasagai degeba mou tilaba dugulo.

²³ Tou ha bi ilo, di sibige dala meiyade tawadi keme di similou di. Tou ha bi ilo, di sidifi degedi keme di yukuei kaiye gogudi.

* **12:10 12:10** Ta gehi taqetobou dibe keme Duo Bolofeiha tobou di ta.

²⁴ Tōu hā bi ilo, di sidifi degediyo mei keme mōu dala. Kēnōu si Godihā tōu hā bi olōu fei asōu giemamōu dugube, ilo kelebe hū mei duguye, kēnōu si diāne sibigē dalayodema makai.

²⁵ Kegeligi, tōu hā bi ilo kē diafouye. Tōu hā bi olōu fei kediā dioūsie yogo dogōu guba dogōu guba deibasi bolōdo.

²⁶ Tōu hā bi ilo tahā do dugumōu be, tōu olōu feine do dugudi. O tae tōu hā bi ilo tahā hū hebele fogumōu be, tōu olōu fei hohō degedi.

²⁷ Nj olōu feidobe Kelesuhā ē tōu. Nj tanōu tanōu be ē abogoūbōu dobogoūbōu sà degei dalagua.

²⁸ Godihā o sasai sosikōu dabai degemabodomōu makai. Sasafeibe, ē tā-bolofei-mala-siadi-o. Sasamabe, habage-degele-duguo-tobōu di-o sasai. Komābe, ē midihō hehegie tobōu di o sasai. Midihō gehe gehe milōu di o sasai, do o bologuadi o sasai, o dogōu gudi o sasai, widio o sasai, tā gehe gehe tae tobōu di o sasai kediane Godihā makai, ē dabai kē degemabodomōu.

²⁹ Nj kage tawaiya? Godihā dabai degele idi o sasai olōu feidobe de tā bolofei mala suluguadi? Olōu feidobe de habage degelenōu duguo tobolōu idi? Olōu feidobe de Godihā midihō bolofei kēnōu hehegie tobolōu idi? Olōu feidobe de midihō gehe gehe kēnōu milōu ga idi?

³⁰ Olōu feidobe de do o sasai bologuā idi? Olōu feidobe de tā gehe gehe taenōu tobolōu idi? Olōu feidobe de tā gehe gehe kēnōu bohōlōu idi? Kegediyo mei, di tanōu tanōu be dabai esofei esofei degele idi.

³¹ Kēnōu si nige Duo Bolofei hā nele daga daga hiyedo folodo kē defeido moloū tagama.

Di diyōu sie yogokōu solōu do degeiba solōu do degeiba deme

Kegei degemōu, ā midihō ta njmōkōu hehegielamōu. Midihō keme bolōdo, di ta tawaga tobolōu sagai mei.

13

¹ A tā gehe tae tobōu di kēbōu, esol o kediā tobōu di tā kēbōu kōu tobōu diye, haba solōu do degedi midihō kē milōu ho fogōu babe, āme bala woumōu uwo degedi kē sagai inōu. Diōu goūmōu uwo degedi kē sagai degeinōu, sibigē ta dala mei.

² Āme habage degele kē kōu duguo tobōu di debane, Godihā fimai mogogou dala olōu fei kē kōu tewe debane, sa sibigē kuokōu tewe olōu fei kene ā kōu tawagai debane, ā Godikōu damaleyodeibe, ā tā tobōu ba, bitōuye mā tā dulo tegulonōu debane, kēnōu si ā solōu do degedi midihō kē milōu ho fogōu babe, dabai ā degedi keme sibigē ta dala mei.

³ A mā bimai olōu fei kē bi mei o kediāmokōu kōu nei debane, ā mayōūsie kōu sesegumōu, oe ā toloū mōu doulukōu sigumōu ā tolo i debane, kēnōu si ā solōu do degedi midihō milōu ho fogōu babe, āme hebe bolō ta moloū meido.

⁴ O sasai solōu do degedi midihō keme kōu gue, dafadiyo mei, midihō bolōnōu hehegiēdi, kona degediyo mei. Midihō kegei kē milōu di oyege yoū ē hū hebele fogudiyo mei, yoūsie hiye oyode tobōu diyo mei.

⁵ Solōu do degedi midihō keme midihō kasagai hehegiēdi midihō mei. Solōu do degedi oyege yoūsienōu fimadiyo mei. Toto gofoū degediyo mei. O tae midihō kasagai emokōu milōu mōu be, ē kokōu ta fimadiyo mei, mōu duguo fogōu di.

⁶ Solōu do degedi midihō keme midihō kasagai milōu di kokōu hohō degedi midihō mei. O sasai solōu do degedi oyege damalēdo midihō kokōu hohōbōu di.

⁷ O sasai solōu do degedi oyege, o tae emokōu hagi neimōu be ē mihkōu fiyadiyo mei. Godikōu nōu damaleyodema, Godihage emokōu midihō bolōdo degeledade tawadi. Hagi kagei kagei ta dugumōu be, ēme nelede dege daladi.

⁸ Solōu do degedi midihō keme mei degele mei. Kēnōu si habage degele duguo tobōu di midihō keme mei degele. Tā gehe gehe tae tobōu di kene mei degele. Tewe olōu feine mei degele.

⁹ Tewe di dalabe, ilo kelenōu fei dala. Dige olōu feido tewe mei. Haba, Godihā habage degele tā kene dige olōu feido tobolōu idiyō mei, ilo kelenōu tobolōu idi.

¹⁰ Kenōu si, midihō dōudo kē tamā degeibabe, midihō dōudo mei kēme susuafogolōu.

¹¹ A me dihi fei kelegebe, a dihiye t̄a tobōu di sagai kegenōu tobōu di, sisigoye fimā idi sagai kegenōu fimādi. A dihiye tawadi sagai kegenōu tawagadi. Hiye degeimōu be, a sisigō kedia midihō kēme tōu fogou.

¹² Nebe kenōu tefei, ifibe di Godihā fimāi kē olōu fei tewe mei. Di midihō dugudi galaseya taye dugudi sagai kenōu tefele dugudi. Habagesi, di Godibe midihō gelegulo dala. Damalēdo, ifi di tewebe ilo kelenōu tewe. Habagesi, Godihā di defeido tewe sagai kenōu tefele, dine Godihā e tewe kē olōu feido tawale ile.

¹³ Mei degele mei midihō olōu fei kamadia kege. Tabe, damaleyodei midihō. Tabe Godihā midihō bolōdo degele kē dia daladi midihō. Tabe solōu do degedi midihō. Kenōu si solōu do degedi midihō kahage midihō bolōu kē gabama feleido dala.

14

Ni Godihā t̄a hehegie tobolōu be hiyedo tagama

¹ Ni ge solōu do degedi midihō kenōu sesegaba, nele daga daga, Duo Bolofeiha solōu do ne di kene olōu fei molo uyodemaba degema. Egei, habage-degele-duguo-tobōu di-o kedia tobolōu idi kahā nele kē, Duo Bolofeiha ne di kene ni molo uyodemā hiyedo degemōu ima.

² Oe t̄a gehē t̄a tobolōu idibe, kēme o sasai kedia mokōu tobōu diyo mei, Godikōu nōu tobolōu. Damalēdo, t̄a kēme o tae ta duyo mei. Duo Bolofeiha neleya kenōu t̄a mogogou dala kē kuhe tobolōu.

³ Haba o tae egei hehegieibabe, kesi o sasai nele dege dalamabadomōu hehegie tobolōu . O kegei kahage damaleyodei o sasai kedia dogōu guo dedei sasagile.

⁴ O tae t̄a gehē t̄a tobōu babe, e yo usienōu nele degelamōu tobolōu. Haba egei tobolōu o kahanōu si Kelesukōu damaleyodele i o sasai kedia nelede dege dalamabadomōu hehegie tobōu di.

⁵ A ni olōu fei t̄a gehē t̄a tobolōu ile kēme kōu tagaliye, kenōu si ni egei tobolōu ile kēme a tagalido. O tae t̄a gehē t̄a tobōu babe, haba o tahage kē tobolōu kē bohōu yedili, damaleyodele i o sasai kedia duloba, nelede dege dalamabadeba. T̄a kē bohōlōu o ta mei debabe, t̄a gehē t̄a tobolōu be huyadefei bolō. Haba egei tobōu di kesi bolofei.

⁶ Mogo diama, ni a tobolōu kē defeido file duguma. A ile folo, t̄a gehē t̄a nimokōu tobōu babe, a ni dogōu gulo sagai mei. Kenōu si, a ile foloba, nimokōu egei hehegieibabe, kēme ni dogōu gulo. T̄a, Godihā amokōu hegi kebōu, tewe t̄a kebōu, habage degele t̄a kebōu de a nimokōu hehegie tobōu lamōu degeli.

⁷ Hohōu sabōu, gitabōu kēme fi dala meiyē, kenōu si dilie uwo bolō mei debabe, dige die uwo defeido ta dulo mei.

⁸ Kibiye bologuado haguisa ho fogōu babe, o koyohā haguale?

⁹ Nebe kenōu tefei, ni t̄a gehē t̄a tobōu babe, o sasai kediage nime mōu t̄a dula duloba, sibige ta tawale ile mei.

¹⁰ Damalēdo, sa sibige kuokōu be, t̄a daga daga sūdo dalagua. T̄a olōu fei kē tobolōu idi kēme die sibigebōu nōu dala.

¹¹ Kenōu si, o tahā e t̄a tobolōu kahā sibige kē a tawaiyo mei debabe, o kahage a me sa ta oyodeiba, haba a ne o kēme sa ta oyodeiba dele.

¹² Ni ne kē sagai dala. Kenōu si, nele daga daga, Duo Bolofeiha solōu do ne di kēme ni ge molo u sagai degele i kahā degemōu, ni damaleyodele i o sasai dedei sasagiedi nele sūdo kēme mōu lāba degema.

Polhā t̄a gehē gehē t̄a tobōu di midihō kē hehegie tobou

¹³ O koyohā t̄a gehē t̄a tobolōu tewe debabe, e t̄a gehē kē bohōlōu kahā nele kēme Duo Bolofeiha emokōu neyedema, Godikōu diho baga tobōu yedili.

¹⁴ Yobe, a t̄a gehē t̄a Godikōu diho baga tobōu babe, a mā duo kahanōu diho baga tobōu di. Kenōu si mā fimāiye sibige ta tawaiyo mei.

¹⁵ Kegei degemōu, a kage degele? A tagalibe, mā duo kahā diho baga tobōu babe, mā fimāiyene diho baga tobōu yedili. Mā duo kahā diē feibane, mā fimāiyene diē feyedili.

¹⁶ Nā ne duo kaḥa tā geḥe tae Godikōu bolofejyode tobōu ma, damaleḍo-yode tobōu babe, o taeye nabōu de damaleḍo-yodele saḡai mei. Yobe, e ne tā uwo kōu duloye, keḥōu si sibige ta tawale mei kaḥa degemōu.

¹⁷ Damaleḍo, nā Godikōu kōu bolofejyode tobolōu ye, keḥōu si ne diḥo baḡa tobolōu kaḥa sibigebe o tae ta tawaleba dedej degele mei.

¹⁸ A tā geḥe tae tobōu mōu hagulu kaḥa degemōu, a Godikōu bolofejyode tobolōu kuḥe. Nī tā geḥe geḥeye tobolōu idi keme aḡe gabama feleido dala.

¹⁹ Keḥōu si damaleyodele i o saḡai sosi mosōkōu kefeguo dalaguababe, a egei, diā tawale saḡai keḥōu hehegie tobōu lamōu . A tā geḥe tae sasado dege tobōu mōu iligi dele mei.

²⁰ Mogo diāma, sisigoye fimādi saḡai kege fimādama. Midiḥo kasagaḡ milolōu kokōu be, nīme dihi diḡ totōu degele i, midiḥo kasagaḡ milolōu idiyo mei kediā daladi saḡai kegenōu dalaguama. Keḥōu si midiḥo ilo kele milōu gale kelebe, nī fimāibe odoye fimādi saḡai keḥōu tefele fimāma.

²¹ Kuolōu tā kuguokōu be kōu gue nalaj dala, Godiḥa tobolōu gi, A sa ahudo tie kediā tae o saḡai kuokōu hehegie tobōu babe, sa koḡu tie kediage ma tā ta dulo ile mei. *Aisaia 28:11-12*

²² Kegei degemōu, tā geḥe geḥe tae tobolōu idi midiḥo, keme Godiḥa dedej ke, damaleyodele ili mei kediā dugumabadomōu hegidi. Keḥōu si, habage tamā degele tā, keme Godiḥa dedej ke, damaleyodele i o saḡai di dugumabadomōu hegidi.

²³ Kegei kaḥa degemōu, nī sosi mosōkōu kefeguba, o damaleyodele ili mei o ilo kediā fologa dube, nī olōu feḡ tā geḥe geḥeyenōu tobolōu iba dubabe, diāge wa, nīme totōu degei oyade tawale ile.

²⁴ Keḥōu si, damaleyodili mei o taḥa foloba dugu, nī egei hehegie tobolōu iba dubabe, e yoḡusienōu file duguoba, eme midiḥo kasagaḡ milōu di odade tawale.

²⁵ Fimaj kasagaḡ, e duledu dala keme tamā degeiba, e yubu sugulo fiya, miye duwoli, Godikōu diḥo baḡa tobolōu be, damaleḍo, Godibe nībōu de dalayodele.

Nī sosi mosōkōu kefegubabe, Godiḥa dabaibe doḡdonōu degema

²⁶ Mogo diāma, kegei kaḥa degemōu, nī sosi mosōkōu kefegubabe, Godiḥa dabai ke kage degele ile? A nīmokōu tobōu lamōu. Nīme dabai tanōu tanōu degemōu ima. Nī ilo kelebe diḡ feile. Ilo kele egei hehegie tobolōu. Ilo kele mogogou tā ke hehegile. Ilo kele tā geḥe tae tobolōu. Ilo kele tā geḥe tae tobōu ba ke bohōlōu. Nī dabai olōu feḡ ke degele ilebe, keme nī damaleyodei ke dedej sagiba sagiba dele.

²⁷ O ilo kele tā geḥe geḥeye tobōu lababe, o bolōu deba kamadia deba diānōu tobolōu ile keme bolō. O tanōu tanōu tobōu mōu iba, o tae diā tobolōu ili ke bohōu ma haba ta degayedili.

²⁸ Sosi mosōkōu be, tā geḥe geḥe tae tobolōu ke bohōu di o ta dala mei debabe, tā geḥe tae tobōu di o naḡe tobōu da, noḡunōu amafeḡ Godikōu tobōu.

²⁹ Egei hehegie tobōu labane, o bolōu deba kamadia deba diānōu tobolōu ile keme bolō. O ilo kelebe mōu dulo fimabeedili.

³⁰ Sosi mosōkōu duwo o tanōu takōu, Godiḥa mogogou tā ta hegiba, e tobōu la debabe, o ta tōu gule tobolōu tafala ke nāme tāda.

³¹ Kege degeibasi bolō. Nī tanōu tanōu egei hehegie tobōu mōu iba, o olōu feḡ tawale, neleḍo degele ile.

³² Egei hehegie tobolōu idi o kediame amafeḡ baha duwoli, ise dioḡu egei tobolōu aḡo diḥo kelegenōu egei kuhe tobōu mabeedili.

³³ Yobe, Godi eme doḡdo dabai degedi o. Dine mogodo degeba, e dabai ke fi tanōu dege degele ke tagali.

Godikōu damaleyodele i o saḡai kediā sosi mosōkōu kefeguo,

³⁴ Godiḥa dabai degeibabe, saḡai kediame talē mei, amafeḡ, o kediā hayedu duwomabeedei. Sa sa olōu feḡ kediame di midiḥo keḥōu milolōu idi. Mosesḥa kuolōu taene kegenōu kōu tobou dala.

³⁵ Saḡai kediā yodu tā ta dalababe, baha duwoli, mosōkōu fogōu ya fologa, dioḡu die maḡkōu nōu yodumabeedei. Saḡaiye sosi mosōkōu ge tā tobōu babe, keme midiḥo doḡdo milōu yo mei.

³⁶ Kageiye ni dulo idiyo mei? Godiha t̄abe ni sabekou ge yomogou haguei kaha degemou? Kege mei. He, nimokou nou mala ile foloumou, ni tolou i? Kegeli mei.

³⁷ O ta name egei hehegie tobou di o degeidade tawaihabe, ta a tobolou kofume na damaledo-yode tobou . O ta name Duo Bolofeha nelbou de dalayode tawaihabe, name ta a tobolou kofume damaledo-yode tobou . Yobe, ta a tobolou kofume Hiye Ohā di dumabeedei ke tobolou.

³⁸ O koyoha ma ta ke du ho fogou babe, o sasaiyene e t̄abe dulo sagai mei.

³⁹ Mogo diama, egei hehegie tobolou be hiyedo dege tagama. Ta gehe gehe t̄ae tobou di midihō ke akogudama.

⁴⁰ Kenou si, ni sosi mosokou dabai doudo kenou degemou ima.

Tofigile i o sasai kedia hagua gehe degele ile

(Ta Hiye 15)

15

Kelesuhā tolo ilemou haba haguai

¹ Mogo diama, ta uwo bolofei, a nimokou tobou mou, ni kou dulo tawale, nelēdo dege dalagua keme ni defeido tawamabadomou haba kuhe nalolu.

² Ta uwo bolofei, a nimokou tobou mou defeido tolou imou, Godiha ni mamou dalagua kehe. Kegeli, ni damaleyodei ta sibige mei degeiye.

³ Ta sibige hiyedo, a kou dulomou, nimokou hehegie tobou keme kou gue, Godiha kuguokou nalai sagai kenou tefei, Kelesu e di midihō kasagai milou ga idi kaha hebe ke di mojudamabadomou e kuhe tolo i.

⁴ Godiha kuguokou nalai sagai kenou tefei, e tolo imou, widama sawisie kamadia kege tiamou, Godiha e haguagi.

⁵ Godiha e haguagimou ile, Pitakou tama degei. Haba e dabai degedi o olou fei 12 kege kediakou ne tama degeimou dia dugulo i.

⁶ Haba, damaleyodele i o sasai sudo, 500 gabama folo kege kedia kefeguo dalali dugube, e tama degeimou dugulo i. O kediame olou fei tofigile ili mei, sudo dala. Ilo kelenou tofigile i.

⁷ O sasai sudo kediakou tama degeimou dugulo imou, e Jameskou ne tama degema, haba ta-bolofei-mala-suluguadi-o olou fei kediakou ne tama degei.

⁸ Kegemou, uwage, Kelesuhā amokou ne tama degeimou a dugu. Ame ma adiou ha dihi bolō mala felī mei sagai degeiye, kenou si amokou ne tama degeimou dugu.

⁹ Ame ta-bolofei-mala-siadi-o tanou ta, kenou si hiye o mei. Ta-bolofei-mala-suluguadi-o ilo kedianou si hiye o. Ame hiye oyodele idibe bolō mei. Yobe, a Godikou damaleyodei o sasai kedia kou makomou haguei kaha degemou.

¹⁰ Kenou si Godiha a habaguguegumou, a kegenou dala kuhe. Godiha habaguguei kaha a mou yoiwa dala mei. A dabai nelēdo dege degemou iligi, ta-bolofei-mala-suluguadi-o ilo kedia dabai degedi ke gabama folodo dala. Kenou si a dabai ke mayounou degediyo mei, Godiha habagugueiyenou, a dabai degele dala kuhe.

¹¹ A degeibane, haba o ilo kedia degeibane egei hehegie tobolou idi keme tabou mei. Ta ei hehegie tobolou idibe tanou fei, Yesu tolo ilemou, haguama iyode tobolou imou, ni dulo damaleyodele i.

Tofigile i o sasai kediame habage hagua ile

¹² Ei Kelesu e tolo ilemou, haguai ta ke hehegie tobou mou be, haba ni kile o ilo kelege tobolou gi, tofigile i o sasai kediame haguale meiyode kadegeimou tobolou iya?

¹³ Tofigile i o sasai kediame haguale mei debabe, Godiha Kelesube ta haguagili mei.

¹⁴ Godiha Kelesube tolo imou haguagili mei debabe, ta ei hehegie tobolou idi keme sibige ta dala mei, haba ni kokou damaleyodele i kene sibige ta dala mei.

¹⁵ Haba tage, Godiha Kelesune haguagili mei debabe, eibe ogou gai egei hehegie tobolou idi. Kelesu e tolo imou, Godiha haguagiyode tobolou idi kaha degemou. Haba, Godiha Kelesu tolo i ke haguagili mei debabe, tofigile i o sasai kediame hagua ile mei.

¹⁶ Damaledo, tofigile i o sasai hagua ile mei debabe, Kelesu ene tolo ilemou haguagili mei.

¹⁷ Godihā Kelesu tolo imōu haguagili mei debabe, nī damaleyodei keme sibige ta dala mei, nīme midihō kasagainōu milōu gamōu ili.

¹⁸ Kegei debabe, Kelesukōu damaleyodele i o sasaj tofigile i kediane makei dala.

¹⁹ Di Kelesukōu damaleyodema, e dimokōu midihō bolōdo degele kenōu dia dalagua kuhe. Kenōu si, di sa sibige koŋumaha bi moloŋu kenōu dia dala debabe, o sasaye dimokōu solōu do degele ile kahage gube dihkōu solōu do degele idi ke gabama folodo degele.

²⁰ Kenōu si kege mei. Godihā Kelesu tolo imōu haguagi keme damaledo. Godihā o tofigie ke haguagilebe, yufi e Kelesu haguagi keme hebe hai segei yufido suwi degedi sagaj kenōu tefei. Habage, tofigile i o sasaj kediane haguagile dala.

²¹ O tanōu taha degeiye, di olōu fei tofigiemōu ili sagaj kenōu tefei, haba o tanōu taha degeiye, di olōu fei Godihā haguagiba, gehe dege dalaguale.

²² O Adamhā degeiye, di olōu fei tofigile idi sagaj kenōu tefele, Kelesuhā degeiye, di olōu fei gehe degeba, tofousogo tofousogo kegenōu kuhe tofolōu.

²³ Kenōu si, di tofigiema dia dalali, Godi yoŋu makai sagaj kelegenōu haguā ile. Godihā yufi Kelesu tolo imōu haguagi, habage, Kelesuhā bohōlōu mā haguale kelege, o sasaj e bi kediane haguā ile.

²⁴ Kegeba, uwage sawisie kelege, bi olōu fei mei degele. Kelesuhage duo daga dagabōu, esol o daga dagabōu olōu fei kediane makoma mei degeiba, e Aye Godikōu sa bolōdo ke kuhe dia dalayedele.

²⁵ Yobe, Kelesu eme o sasaj wolōu daladi o dege dalaba, Godihage ho o olōu fei ke Kelesuhā abogoŋu hayedu kefema dogoguba e tofogōu dalale.

²⁶ Ho o uwagedo, Godihā makolobe, keme todi ke makoma mei degeibabe, haba ta tofigile meido dalaguale.

²⁷ Yobe, Godihā kuguokōu be kōu gue nalaj dala,

Godihā bi olōu fei kefeguo, o e abogoŋu hayedu dogogu dala.

Buk Song 8:6

Bi olōu feiyode tobolōu mōu nalaj dala keme Godi yoŋu ebōu de tobōu li mei. Godihā bi olōu fei ke e Dihihā hayedu dogoguba, e yoŋusiebōu dogogu dala meiyodei.

²⁸ Godihā bi olōu fei ke e Dihihā hayedu dogoguo mei degeibabe, e Dihi eme haba e Aye hā hayedu folo dalale. Kegeibabe, Godi yoŋu eme bi olōu fei kahā widio hiyedo o dege dalale.

²⁹ Tofigile i kedia haguale mei debabe, tofigile i kedia dowoye, fafeleya tofolōu idi o kediane kage degele? Tofigile i kedia haguale mei debabe, kagemōu o ilo kedia tofigiei kedia dogōu gumabadomōu fafeleya tofolōu idiya?

³⁰ Eige tofigile i o kediane Godihā haguagileyode tobōu mōu suluguadi kahā dowoye, o ilo kedia ei walamōu degele idi. Tofigile i kedia haguā ile mei debabe, ei kege ta tobōu mōu suluguadiyo mei.

³¹ Mogo diama, a tobolōu koŋume damaledo. Sawisie olōu fei ame o ilo kelege wouba tolo hafei degema fogōu di. A ta koŋume nīmokōu ta mogogolōu mei, yobe a nīmokōu hohō hiyedo degeli, dibe di Hiye O Yesu Kelesubōu de dalagua kahā degemōu.

³² Tofigile i kedia haguale mei debabe, a mayoŋu tagaiya ke sa Efesus kuokōu sī sobōu de biyadi* kahā ame ta dogōu gudiyo mei. Tofigile i kedia haguale mei debabe, di kōu gue tobōu me,

Di nalebōu hueibōu nāme, idiba di tofigile kahā degemōu.

Aisaia 22:13

³³ Nī tewe,

Di midihō kasagaj milōu di o sasajbōu de mogo degeibabe, dine die midihō kasagaj ke sagaj milōu gale.*

O tae ta ogōu ga tobōu babe, e ta ke dudama.

³⁴ Totōu degedama. Bologuado fimāba, midihō kasagaj nī milōu gadi ke olōu fei tōu fogōu ma. Nī o ilo kediane Godibe tawale iyo mei. A koŋume nī sidifi degemabadomōu tobolōu.

* 15:32 15:32 Tewe o ilo kele fimā idibe, sī so mei, ho o kedianōu Pol makolamōu degele idi. Haba tewe o ilo kedia fimā idibe, ho o kedia die sī so kedia Pol womabeede tobōu di kahā ta. * 15:33 15:33 Ta koŋume sa Grikkōu ge tewe o tahā nalaj.

Tofigile i o sasaj Godihā haguagile kedia, die tōu be gehedo, sa sibige o kedia tōu sagaj mei

³⁵ O tae kōu gue yodulo, Godihā tofigile i kedia haguagibabe, dia kage haguā ile? Die tōu be kageido dugulo ile deibabe?

³⁶ Kēme totōu degei o kedia yodu tanōu. Nj hebe hai kokōu nale hou kōu tidi ke sogoumōu be, kolo kēme tabale fiya mei degeimōu, e ho kahanōu kōu tile folodi.

³⁷ Segei hou di sogodi kēme alasi hou debane nale hou ta debane kōu tili kokōu dugubabe, alasi hou kēme alasi fua folo hiye degei ke sagaj dugulo mei. Segei hou ta debane, e fua folo hiye degei ke sagaj dugulo mei.

³⁸ Kenōu si, Godihā yoŋu tagaiya kenōu milolōu yodema, segei hou olōu fej efofej efofej milōu mōu fologadi. Di segei hou die midihō efofej efofejnōu fua fologoumōu dugudi.

³⁹ Tōu olōu fejbe tanōu fej mei, efofej efofej degai. O sasaj di tōu be efofej, gali tōu ne efofej efofej degai. Sio tōu efofej, miye tōu ne efofej.

⁴⁰ Haba agudio kaha bi kēne tōu efofej efofej dala. Sa sibige koŋumahā bi kēne tōu efofej efofej dala. Agudiletōu bi kaha similou kēne efofej. Sa sibige kuokōu bi kaha similou kēne efofej.

⁴¹ Asō e hohō efofej. Oguo e hohō efofej. Kuidihō die hohō diesofeje, haba kuidihō tanōu tanōu, die hohōbe tanōu fej mei, efofej efofej de hohogulo idi.

⁴² Tofigile i kedia hagualebe, nale houye kōu tidi sagaj kenōu tefele degele. Tofigieiba widoubabe, tōu kēme mihikōu tabale ile. Fihā tōu gehe dege haguale kēme, kasagaj degele mei, yoŋu tofousogo tofousogo kegenōu kuhe dalale.

⁴³ Tōu tolo imōu, di wida idi kēme kasagaj, nele olōu fej mei degei. Fihā tōu gehe dege haguale kēme bolōdo. Nelede dege, yoŋu kegenōu dalale.

⁴⁴ Tōu, di wida idi kēme sa sibige koŋumahā tōu . Tōu Godihā haguagile, kēme hebenihā tōu.

Sa sibige koŋumahā tōu dala kaha degemōu, hebenikōu ne, di fihā tōu gehe moloŋu dala.

⁴⁵ Godihā kuguokōu be kōu gue nalaj dala,

Yomogou milou o Adam eme Godihā emokōu fi neimōu fibōu de delei.

Stat 2:7

Haba Adam ta, habagedo hagui kēme yoŋunōu be fi nedi o.

⁴⁶ Godihā o yomogōu milou o kēme hebenihā tōu gehe ke milōu li mei, mihj gobolōu mōu milou. Habagesi, damaleyodele i o sasaj di hebenihā tōu gehe ke malā ile.

⁴⁷ Yomogōu do milou o Adam eme sa sibige koŋumahale. Godihā eme sa sibige kuokōu mihj gobolōu mōu milou. Haba Adam ta eme hebenitōu ge migi.

⁴⁸ Sa sibige o sasaj olōu fejbe sa sibige kuokōu mihye milou o e sagaj dege dalagua. Damaleyodele i o sasaj kediaeme hebenitōu ge migi o e sagajnōu dege dalagua.

⁴⁹ Ifi dibe sa sibige koŋumahā o бага i dala. Nebe kenōu tefei, habage dihe hebenitōu ge migi o ke бага ile.

⁵⁰ Mogo diama, di tōu, sa sibige kuokōu tabale ile kēme Godihā wolōu daladi sa kuokōu be fologale meidade tawama. Tabadi bi kahage tabadiyo mei bi bolōdo kēme ta moloŋu sagaj mei.

⁵¹ A njimokōu tobōu ladi koŋume mogogou tā. Nj duma. Di olōu fej tofigile mei, kenōu si di tōu olōu fej bohōlōu ba, tōu gehe dege dalaguale.

⁵² Sawisiei uwage kelege, kibi uwage haguissouba,* dibie bila naj sa degei, Godihā tofigile i o sasaj olōu fej haguagiba, fihā tōu gehe bolōdo, tabale mei ke malā ile. Haba tofigile ili mei, sosou dala dine di tōu olōu fej bohōlōu ba gehe degele ile.

⁵³ Nj koŋu tawama, di tōu, tabale ile kēme Godihā bohōlōu ba tabale mei tōu ke nejba dalamabadomōu. Di tōu, tofigile ile kēme bohōlōu ba, tolo mei tōu ke nele, di tofousogo tofousogo kegenōu kuhe dalamabeedema.

⁵⁴ Di tōu, tabale ile kēme Godihā bohōlōu ba tabale mei tōu ke nejba dalaguale. Di tōu, tofigile ile kēme bohōlōu ba, tolo mei tōu ke Godihā nejba, di tofousogo tofousogo kegenōu kuhe dalaguale. Kegeiba, Godihā kuguokōu kōu gue nalaj,

O e biyolugi, todi ke makoma mei degeiba duguloyode tobolōu mōu nalaj, *Aisaia 25:8*

* 15:52 15:52 Mogogou Tā Hegi 11:15

keme damaledo kege tama degele.

⁵⁵ Todi, nage ei wouba tofigile ile mei. Ne nele olou fei keme mei degei. Todi, nage ei wouba tofigile ke ei ta guē degele mei.

Hosea 13:14

⁵⁶ Di tolo ke guē degedi kaha yobe kou gue, di midihō kasagai milou gadi kaha hebe ke moloŋu sagai kaha degemou. Haba, Mosesha kuolou mali mei debane, di midihō kasagai milou gadi keme kasagaidade tawale iyo mei.

⁵⁷ Kenou si di Hiye O Yesu Kelesuha degeiye, todi ke mei degei kaha degemou, di Godikou bolofeyode tobou me.

⁵⁸ Ma mogodo diama, kegi kaha degemou, ni hobou kesigidama, nelede dege dalaguama. Ni Hiye Oha dabai degele idi keme nelede dege degema. Yobe ni tewe, Hiye Oha dabai keme mou yoŋuwa dabai mei. Dabai kaha hebe, ni mala ile keme bolodo.

Polha dabai e degeleyode tawai ke tobou

(Tq Hiye 16)

16

Polha sa Korin o sasai kedia sele kefema, sa Jerusalem o kediāmokou nelamou degei ke tobou

¹ Sele ni kefema, Godiha o sasai Judia tie kediāmokou nelamou degeli keme kou gue degema. A damaleyodele i o sasai, sa Galesia duo kile tie kediāmokou tobou sagai kenou tefele, nīne kegenou degema.

² Fula tanou tanou, Sande kelege, ni tanou tanou, fula koduge sele mala ili ke fileba, sele ilo kele o kediāmokou neleiyodema, niou ni mosokou dogoguma. Ni kege kefemou iligi, sele huyadefei hiye degeiba, habage a ile foloubabe, ni sele olou fei kou kefema maj kaha degemou, ni haba ta kefele mei.

³ A ni sakou ile foloubabe, nige sele kefei ke mala yale o ilo kelene maka degema. Maka degeiba, a duguoba, kuguo ta nalama neiba, dia tolou ya, sele ni sa Jerusalem tie o sasai damaleyodei kediāmokou solou do neleiyodema kefei ke kuhe nele.

⁴ Ane ileyode tawaiababe, a iba, o kedia a sesele yale.

Polha sa Korin o sasai kedia dugu ilamou degei

⁵ A sa Masedonia duo kile tie o sasai kediāmokou ile dala dema, ni sakou kuhe ile. Yobe a sa Masedonia keleya ke ile kaha degemou.

⁶ A nimokou foloba, hiyedo tiamou iligi, sa kulio degei ke olou fei mei degele sa degei. Habage, a ni tou fogou, sa ta ilebe, ni a dogou guba kuhe ile.

⁷ A nimokou toto ile folo huyadefei tiale keme dafa. Hiye Oha tagaibabe, a habage ile foloba, ni sa kokou hiyedo tafalale sagai degeli.

⁸ Kenou si ame sa Efesuskou kou le kegenou dalali, Pentikos Sawisie^{*} ke mei degeiba kuhe fogou ile.

⁹ Yobe, Godiha amokou a soŋugou mou, a e dabai hiyedo degele dala. Godiha dabai ke akogudi one sudu dalagua.

¹⁰ O Timoti e ile nimokou foloubabe, e guē degeiye deba, ni emokou midihō bolonou hehegiema. Eme Hiye Oha dabai, a degedi sagai kenou degedi.

¹¹ E ile foloubabe, emokou hohō degema. Hobou duguogou dama. Habage, e ni tou fogou laba degeibane, ni e dogou guba, e fi hohō degeba ni tou fogou amokou bohoolou ma haguale. A ma mogo diabou de e haguale ke baha duwoguale.

¹² Di mogo Apolosbe, a eme damaleyodele i o ilo kediabou de nimokou iyede hiyedo kou tobou diye, kenou si ifibe e nimokou ile dafoulu. Habage, yoŋu fi hohō degeibasi ile.

Polha tq ilo kele tobolou mou nalai

¹³ Niou tawaibou, damaleyodema nelede dege dalaguama. Guē degedama, dedeido dege dalaguama.

¹⁴ Godikou bou omokou bou olou fei solou do degebanou dabai degema.

^{*} **16:8 16:8** 'Ista' sawisie mei degeimou dalali, haba sawisie olou fei 50 kege mei degeimou be, Pentikos sawisie ke kuhe tou di. Pentikos dagado kokou ge, Kelesuha Duo Bolofej tobou mou migi. Na Dabai 2:1-13 kokou dugu.

¹⁵ Mogo diama, nige o Stefanasbou e sosou bou diame kou tewe. Sa Akaia duo kilebe damaleyodei o ta deleli mei kelege, diabukou do Kelesukou damaleyodele i. Damaleyodema, dio[u] die tagaiyanou, dia Godiha o sasai kedia dogou gulo idi. Kegei degemou, a nimokou neledo dege tobou ladi.

¹⁶ Ni o sasai kegele i kedia ta defeido dulo sesele ima. Haba o dabai kegei ke dogou guo degele idi kedia ta kene dulo sesele ima.

¹⁷ O Stefanasbou, o Fortunatusbou, o Akaikusbou dia haguasie felegomou, a hoho degei. Sa Korin o ni olou fei haguasiediyo meiyee, kenou si dia haguasie felegomou, a duguomou hoho hiyedo degei.

¹⁸ Felegamou, dia degeiye, ma duo hoho degei, haba ni duone kou hoho degei. O kegele i kediame nige duguoba hoho dege dema.

¹⁹ Damaleyodele i o sasai, sa Esia duo kile tie kedia nimokou agali bolofeyode tobolou kuhe. Akwila dilie Prisila diliene Hiye Oha huya ke nimokou agali bolofeyode tobolou. Haba damaleyodele i o sasai olou fei, dilie mosokou kefeguo, egei dulo idi kediame nimokou Hiye Oha huya ke agali bolofeyode tobolou ili kuhe.

²⁰ Kelesukou damaleyodele i o sasai olou fei kediame nimokou agali bolofeyode tobolou ili. Niye Godiha o sasai degei dalagua kaha degeimou, ni niou sie yogo nogou ba nogou ba degama.

²¹ Nimokou agali bolofeyodili ko[ume] Pol, a mayo[u] ma dobogo[uyenou] nalolu kuhe.

²² O taha Hiye O hoho dege ho fogou babe, o keme makolo dala. Hiye O, na hagua.

²³ Hiye O Yesuha habagugueibe nibou de dalale.

²⁴ Yesu Kelesuha huya ke, a nimokou solou do degeliyode tobolou kuhe.

Egei Sasama Polhã Sa Korin O Kediãmokou Nalãma Nei

Tawale Ta

Pol ẽ sa Masedonia duo kile dalali, damaleyodele i o sasaj, sa Korin tie kediãmokou haba kuguo ta nalãma nei. Yobe, o Taitushã sa Korinkou ile, dala dema, Polkou fogou ilemou be, sa ke tie kediãme midihõ kasagaj milou gadi ke fogou mou fi bohoulou iyode tobou kahã. Kenou si o sasaj ilo, fi bohoulou ili mei kediãge wa, Pol ẽme ta-bolofej-mala-siadi-o mei, ogou gai egei tobou di oyade tawale i.

Kegei kahã degemou, fi bohoulou i o sasaj kediã hohõ degemabadomou Polhã kuguo kou kuhe nalãma nei. Haba fi bohoulou li mei o sasaj kediãmokou nalãma nei, ẽme ta-bolofej-mala-siadi-oyode tobolou mou nalaj. E dabai kagei kagei degedi kene nalaj.

Tã ta nalajbe, sa Korin o kediãge Yesukou damaleyodei o sasaj, bi mei kediã dogou gulamou kou tobou kahã degemou, Pol ẽ sele kefemabeedei tobolou mou nalaj.

Polhã kuguo kou nalaj kuokou uwagedo tãbe kou gue, niou tawaihou, ogou gai egei tolou suluguadi o kediã tã hobou dudamabeede tobou, ni damaleyodei ke makeiye domou.

Kuguo 2 Korin kou umahã tã sibigẽ tanou tanou olou feibe kuhẽ:

Tã Hiye 1-7

Polhãge dabai, Godihã ta-bolofej-mala-suluguadi-o kediãmokou nei ke tamã dege tobou.

Tã Hiye 8-9

Sa Korin o sasaj kediã sele kefema, damaleyodele i o sasaj, sa Judia duo kile tie kediãmokou nelãba dia dalamabeedei.

Tã Hiye 10-13

O ilo kediã Pol susuga tobolou imou, sa Korin tie o kediãne emokou gofou degele imou, Polhã hagi ke doxsusu.

Polhãge dabai, Godihã ta-bolofej-mala-suluguadi-o kediãmokou nei ke tamã dege tobou

(Tã Hiye 1-7)

¹ Ame Pol, Godi yofu tagaiyenou ame Yesu Kelesuhã ta-bolofej-mala-siadi-oyodema makai. Abou, di mogo Timotibou, ele kuguo kou Godikou damaleyodei o sasaj sa Korin tiehou, haba Godihã o sasaj, sa sa olou fei, sa Akaiã* duo kile tiehou nimokou nalãma nelj.

² Di Aye Godibou, di Hiye O Yesu Kelesubou dilie nimokou habagugueiba, nime bologuãdo dalamabadomou.

Polhã Godihã ẽ dogou gudi ke bolofeyode tobou

³ Di Godihã hu hebele fogume. Eme di Hiye O Yesu Kelesuhã ẽ Aye. Eme di Aye, solou do degedi midihõ kahã ẽ obou, dimokou dedej sasagiedi Godi.

⁴ Ele hagi dugumou be, Godihã elemokou dedej sasagiedi. Kegei kahã degemou, elene o hagi dugulu ili kediãmokou dedej sasagilenou. Godihã elemokou dedej sasagiedi sagaj kenou tefei, ele o hagi dugulu kediãmokou dedej sasagiedi.

⁵ Hagi hiyedo Kelesuhã dugu sagaj keme elene dugulo idi sagaj kenou tefeibe, Kelesuhã ele dogou guomou, elemokou hiyedo dedej sasagiei dala kuhe.

⁶ Ele hagi dugubabe, keme mou dugulo iyo mei. Ele ni dogou guoba, dedej sasagie iligi, Godihã ni mamouyadomou. Damaledo, ele hagi dugudiye, kenou si Godihã elemokou dedej sasagieimou be, elene nimokou dedej sasagieli. Kegeibasi, nime hagi, ele dugudi sagaj kenou tefele dugubabe, ni neledo dege dalagualenou.

⁷ Elege nime nele dege dalaledade tawali. Yobe, hagi ele dugudi sagaj ke nime dugudi kahã, Godihãge dimokou be tefelenou dedej sasagiledade tawali.

* 1:1 1:1 Sa Korinbe sa hiye, sa Akaiã duo kile delei.

⁸ Mogo diama, niŋe ele sa Esia duo kile dalaguali, hagi hiyedo dugulo delei kenou tawama. Damaledo, ele hagi hiyedo duguo dalagualibe, nele olou fei mei degei. Elebe tofigile hafei degeidade tawale i.

⁹ Damaledo, elebe didio o sa degei, ta sai fidi o tae o keme toloyode tobou mou hagi dugudi sagai kenou tefei, elene hagi hiyedo kegei ke dugulo i. Hagi ke dugu kahage, elebe olou ele neleyenou ta dalaguale sagai duguli mei, Godiha neleyenou wolou dalalessi bolu dugu. Eme tofigiei haguagiedi Godi.

¹⁰ Elebe kou tolo hafei degeiye, kenou si Godiha figa mugu. Habagene, elebe ke degei sagai kegenou dugulo. Damaledo, elebe Godikou damaleyodei kaha iligi, e ele figa molojudade tawali.

¹¹ Kegei kaha, niŋe Godiha ele dogou guyedema diho бага tobou ma. Kegeibasi, Godiha o sasai sudo kedia diho бага tobolou ke duloba, e ele habagogueba dogou gulo. Kege degeiba, o sasai sudo kedia ke duguoba, Godikou bolofeyode tobolou ile.

Polhage sa Korin o sasai kediame ta ogou gali mei

¹² Ele hoho degeli kojumaha yobe kou gue, ele fiye tawalibe, ele sa sa olou fei kokou ya ke suluguadibe, elege Godiha midihq bolodo kenou defeido milou gamou suluguadi. Nimokou ne, ele midihq bolodonou defeido milou ga idi. Midihq ele milou gadibe, keme sa sibige midihq ke mei. Midihq ele milou gadi keme Godiha habaguguei midihq kenou milou gadi.

¹³ Ele kuguo kou nalama nelibe, ni sasale husojuma tawale sagai. Mogogou ta mei, ta sibige olou feibe ni tawale sagai.

¹⁴ Damaledo, ma ta ilo, a nimokou kou nalama nei keme niŋe sibige defeido ta tawali meiyee, haba ni olou fei husojuma tawaibabe, Hiye O Yesuha haguale sawisiee kelegebe, ele nimokou hoho degeiba, niŋe kenou tefelee elemokou hoho degeledade tawali.

¹⁵ Age ni elemokou hoho degelee ilidade tawalemou, ele ile ni dugulamou degei. Duguo fogou ileba, haba bohoulou ma hagulugine, ni duguo fogou ba kuhe hagualamou degei. Ni hoho degemabeedema, a nibou de bolou kege geegulamou kou degeiye fogou.

¹⁶ Damaledo, a sa Masedoniakou ilamou degeibe, a ni ali duo kele duguloyodema kuhe ilamou degei. Haba, bohoulou ma hagulugine, nimokou hagua feleyodema kuhe ilamou degei. Ni a dogou guba, a sa Judiakou kuhe ileyodema fimajye fogou.

¹⁷ A kou deyodema fogoube, a fimaj bolou degemou fogou li meido. Ma fimajbe sa sibige o ilo kedia fimaj sagai kegei mei. Degelee meibou, degelebou debe a ta tobou diyo mei.

¹⁸ Godiha e degeleyodei keme e doudo degedi kenou tefei, ane a degeleyode tobou di keme a doudo degelamou degedi. Degelee meibou, degelebou debe a ta tobou diyo mei.

¹⁹ Godiha dihi, Yesu Kelesuha degei ta keme o Sailasbou o Timotibou eige nimokou kou hehegie tobou mou haguei, ege degelee meibou, degelebou de ta tobou diyo mei. Kelesuha e degeleyode tobou keme e doudo degei.

²⁰ Godiha midihq bolu hegileyodema makai keme Kelesu e haguei kelegenou damaledo tama degei kaha degeimou, di tewe, Godiha degeleyodei keme olou fei damaledo tama degeiba, di dugulo ile. Kegei kaha degemou, di Godiha ta dulomou be, dige Kelesuha huya kenou damaledo-yode tobou mamou, Godikou hohobolou idi.

²¹ Godi enou degeiye, ifibe nibou eibou de nelodo dege dalagua. Yobe, Kelesube dibou de dogou guo dala kaha. Damaledo, Godihage dibe yoju e bidoyodema makai dalagua kuhe.

²² E yoju e makabe, Duo Bolofei ke dimokou nei kahage, dibe yoju e biyodema hegili. Kegei kaha di tawale ibe, bi olou fei, Godiha dimokou habage neleyodei kene e neledade tawale i.

Polha sa Korinkou toto ili mei

²³ Ta a nimokou tobou ladi kojume damaledo. Godi yojunou tewe. A sa Korinkou toto ili meibe, a nimokou hagi nele dafamou kuhe fogou.

²⁴ Eige ni Kelesukou totodo damaleyodemabeedema fisilemou tobolou idiyo mei. Niŋe Godikou nelodo dege damaleyodema dala kehe. Eige ni dogou guba ni hoho degemabadomou kuhe degeli.

2

¹ A ñimokôu hagi haba ta neļe dafamôu, a ñi sabekôu kuhe ili mei.

² A hagi ñimokôu ta nei debabe, ñige amokôu be ta hohq degele meido. Njôu nôu dalale. Amokôu hohq degele o ta dala mei.

³ A ñimokôu ileba hagi dugulobe dafai. Di geleguoba hohqbolôu sagai ke haba betei degelebe dafamôu, a ñi doususulamôu ta ke kuhe nalama nei. Age ñime abôu de hohq degele iledade tawai.

⁴ A ñimokôu fimamôu, hagi hiyedo duguo gosolomôu, kuguo ke kuhe nalama nei. A ñimokôu hagi ta nelamôu degeli mei. A tagalibe, ñige a ñimokôu solôu do hiyedo degelidade tawale ke tagali.

Sa Korin tie o kediage midihq kasagai, o tahq diamokôu milou keme gebe meiyodemabeei

⁵ Midihq kasagai milou o tahq hagi degei keme amokôu degeli mei, ñimokôu degei. Age emokôu gofôu degele dafamôu kege kuhe tobolôu.

⁶ Midihq kasagai milou kaha hebe ke, o súdo ñi o kokôu neļe i keme kege fogôu ma.

⁷ Kegei kaha ñige gebe meiyodemaba, emokôu dedei sagima. Kegelig, e hagi hiyedo degeba mihikôu fiyeiye.

⁸ Kegei kaha degemôu, age ñi emokôu haba mogo degele ke tagali.

⁹ A afu ñi tefele dugulamôu ñimokôu kuguo ke kuhe nalama nei. Age ñi ma ta ke de dulo sesele ili domôu tawalamôu degei.

¹⁰ O tae midihq kasagai ta milôu môu, ñi ke gebe meiyodeimôu be, ane gebe meiyodedi. O tae amokôu hagi nejmôu be, age ñi dogôu gulamôu be, Kelesuhq dihile kokôu ge gebe meiyode tobôu di.

¹¹ Kegelig, Tamaha di ogôu goubu, di mihikôu fiyasigeiye. Tamaha fimaj olôu fejbe di kôu tewe.

Polhq o Taitus dugulo sagai degei

¹² A Kelesuhq degei ta uwo bolofej ke tolôu môu hagulugi, sa Troaskôu felemôu dugube, Hiye Ohq a dabai ke degele kaha a ke soñugôu môu dugu.

¹³ A felemôu dugube, ma mogo Taitus mei degemôu, a hagi hiyedo degei. Kegemôu, a sa ke tie o sasaj kediamekôu egema fogôu môu, sa Masedoniakôu fogôu haguei.

Godihq neleyenôu ta-bolofej-malq-suluguadi-o kedia Tamaha neļe gabadi

¹⁴ A Godikôu bolofejyode tobolôu kuhe, eibe Kelesubôu de dogôu guo dalamôu, Godihq ei wôu ma sa sa olôu fej Kelesuhq degei kaha ta ke hehegiemôu suluguadi kaha degemôu. Ta bolofej keme hq bolqdo ke sagai, o sasaj kedia hq dulo idi.

¹⁵ Damaleđo, eibe hq bolqdo ke sa degei. Hq ke foloumôu be, Godihq Kelesuhq honôu dudi. Hq keme Godihq kôu moloñu o sasajibôu, haba makoma mei degele o sasajibôu kedia olôu fej dulo idi.

¹⁶ Makolo ile o sasaj kediame todi kaha huq ke dulo dalaguali kuhe tofigile ile. Godihq kôu moloñu o sasaj kediame fi gehe degele kaha hq ke dulo dalaguali, tofousogo tofolôu ile. O koyohage yoñu e neleyenôu Godihq ta bolofej hehegile ke tawalemôu dabai degedi? O kaha yoñu e neleyenôu be dabai ke degele sagai mei.

¹⁷ O ilo kediage Godihq ta hehegile kaha hebe keme sele hiyedo mala idi, kenôu si eibe o kedia degedi sagai kege degediyo mei. Eibe Godihq tobôu môu ya, e ta hehegiedi keme hebebôu mei, môu yoñuwa hehegie suluguadi. Damaleđo, eibe Kelesubôu de dogôu guo dalaguali, Godihq dihile kokôu e ta ke defeido hehegile idi.

3

Ta-bolofej-malq-suluguadi-o kediame Godihq midihq ebele kaha dabai o degele i

¹ Ei dabai degedi kaha ta ke tobolôu ilibe, eige haba eiyôu ei hu hebele fogulu? Kegeli meido. Ei o ta tobôu môu, e ei dogôu guomôu eibe boloyodemôu kuguo ta nalama nelj mei. Ei haba ñimokôu ne ta tobôu môu, ñi ei dogôu guomôu eibe boloyodemôu kuguo ta nalama nelj mei.

² Eige kuguo kegei keme hohō mei. Njime kuguo kegei ke sa degei. Obe midihō nj milōu di ke duguoba hobōu, o njimokōu hehegedi o kediame bolōdade kuhe tawale ile. Kuguo keme o sasaj di duledu dala. O sasaj olōu fei husoꞑuma tawale ilenou.

³ Midihō bolōdo, nj milōu mōu tamā degei dala keme kuguo, Kelesuhā nalaj ke sa degei. Damalēdo, dabai ei degedi kahage, midihō bolofej, nj milolōu ili keme kuguo sa degei, naladi biye nalalj mei, Godi, yoꞑu kegenōu daladi, e Duo Bolofejhanōu nalaj. Igi kōu nalagali mei, o sasaj di duledu nalagai dalagua.

⁴ Eibe Kelesubōu de dogōu guomōu, Godikōu damalēyodei kahā degemōu, ei njimokōu kege kuhe tobolōu ili.

⁵ Damalēdo, eige dabai keme eiyōu ei teweyenōu degediyode tobolōu iyo mei. Dabai ei degedi keme Godihā neleyenōu degedi.

⁶ Godihā degeiyenōu, ei e midihō ebele kahā dabai ke degele idi. Midihō ebele keme Mosesah kuolōu tā kuguo kokōu be ta nalalj mei, Duo Bolofejihā midihonōu. Yobe, kuolōu tā olōu feido ke dulo sese ho fogōu babe, tofigilenōu. Duo Bolofejihā midihō ebele kahanōu degeiye, o kuhe tofousogo tofolōu ile.

⁷ Afu, Godihā kuolōu tā ke igikōu nalama nej kelegebe, o sasaj dulo idiyo mei kediame tofigile i. Kenōu si Godihā hohō hiyedo ke Mosesah midihokōu hohogumōu, Israel o sasaj kediage e midihokōu be defeido dugulo sagaj dugulo ili mei, hohō hiyedo kahā degemōu.* Hohō hiyedo kōu degeiye, haba yoꞑunōu amafej somoꞑuma iligi mei degei.

⁸ Kegei kahā degemōu, dabai ebele, Duo Bolofejihā degeli kahā hohō kahage kuolōu tā kahā hohō keme gabama feleido dala.

⁹ Mosesah kuolōu tā dudiyo mei kahā hebe keme tā sale kōu deleiye, kenōu si Godihā nalama nej kelegebe, hohōbōu de tamā degei. Dabai ebele, Godihage, o sasaj e dihile kokōu dōdo dalaguamabadomōu degei keme hohōbōu de tanōu tamā degei. Dabai ebele kahā hohō kahanōu si afu dabai kahā hohō keme gabama folodo dala.

¹⁰ Godihā dabai afu degeibe hohōbōu de tamā degeiye, kenōu si dabai ebele, Godihā habage degei kahā hohō kahā degeiye, afu dabai kahā hohō keme mei degeimōu dugulu.

¹¹ Afu dabaibe kōu mei degeiye, kenōu si dabai keme Godihā hohōbōu de tamā degei. Kegei kahā degemōu di tewe, dabai ebele keme mei degediyo mei kahā degemōu, e hohō kahage afu dabai kahā hohō keme gabama folodo dala.

¹² Ei damalēyodema, Godihā hohō ke hiyedo degeyadomōu dia dalagua kahā degemōu, eige e tā hehegile ta guē degediyo mei.

¹³ Eige Mosesah degei sagaj kege ta degediyo mei. Mosesah midihokōu hohō ke hohoguo delei ke ta somōu lj mei kelegebe, e yoꞑu e midihōbe, Israel o sasaj kedia duguye domōu yukueiye goguomōu kuhe delei.

¹⁴ Afu o kedia fj totōu degele i, yukuei sa degei kahā die fimaj ke goguo dalamōu. Ifine, afu midihō kahā kuguo ke husoꞑumōu be, yukueiye gogu sagaj keme yoꞑu kegenōu dala. O tae ta igile muguli mei. Kelesubōu de dogōu guo dala kahanōu si yukuei ke igile muguo mei degei.

¹⁵ Damalēdo, ifine obe Mosesah kuolōu tā ke husoꞑumōu be, yukuei sa degei kahā o sasaj die fj ke gogu dalagua.

¹⁶ O tahā e fj bohōlōu ba, Hiye Okōu damalēyodeibasi, Godihā yukuei ke igile muguba, o keme fj gofoꞑu dege tawaga dalale.

¹⁷ A Hiye Oyodei keme Duo Bolofej tobou. Hiye Ohā e Duo Bolofejihā o takōu dalababe, o keme midihō kasagaj tae hagua diōu gulo sagaj mei. Eme yoꞑu sasale dalale.

¹⁸ Di midihōbe yukueiye goguli mei, di olōu feibe Hiye Ohā hohō ke duguomōu, dibe yoꞑu e sagajinōu dalali, e hohōbōu de daladi. Damalēdo, dibe midihō dugudi galase ke sa degei. Hiye Ohā hohō hiyedo ke dimokōu hohogumōu be, hohō kahage haba bohōlōu mōu, o sasaj ilo kediakokōu ne hohogudi. Hiye O eme Duo Bolofej, age e hohō kenōu tobolōu.

4

Tā-bolofej-malq-suluguadi-o kediame mihj bilika sa degei

* 3:7 3:7 Kisim Bek 34:29-30

¹ Godihā ei solōu do degei kaha degemōu, eige dabal, e eimokōu nēi keme dafadiyo mei.

² Midihō ei milōu di keme ta sidifi degemōu, mogogōu degedi midihō mei. Ei ogōu gai midihō ta milōu gadiyo mei. Godihā tā kene ei bohōlōu mōu haba tā gehe hehegiediyo mei, Godi yoŋu e tā kenōu defeido hehegie tobolōu idi. Eige damalēdo tā ke tamānōu do hehegie tobōu ba, o sasaj tanōu tanōu diā ei midihō ke file, dioŋu die fiye tawagaba, eibe Godihā dihile kokōu e dabal dōndonōu degedidade tawale ke tagali.

³ O sasaj ilo, Godihā tā uwo bolofej, ei hehegiedi kaha sibige ke tawale iyo mei kediamē olōu fej makolo o sasajinōu.

⁴ Sa sibige kuokōu ogōu gai godihā degeiye, damalēyodili mei o sasaj kediamē fi totōu dege dalaguali, damalēdo tā uwo bolofej ke ta tawale idiyo mei. Kelesube Godi yoŋu sagaj. E tā damalēdo keme hohō sa degei. Kenōu si diā ta dugulo sagaj mei.

⁵ Nī duma. Eige eiyōu ei hū hebele fogudiyo mei. Ei Yesu Kelesuhā hū kenōu hebele fogudi. Damalēdo, Yesu ume di Hiye O. Ei e tā kenōu dulo seselemōu, nī dogōu gulamōu degeli.

⁶ Afudo huliāyenōu dalamōu, Godihā huliā koduge hohō tamā degeyede tobōu mōu,* hohō tamā degemōu haguabe demōu, ifine e hohō kaha ei duledu hiyedo hohōguo dala. Hohōguo dalamōu, ei Kelesuhā midihōkōu duguomōu, Godihā hohō hiyedo ke tawale ili kuhe.

⁷ Godihā tā bolofej keme sibige hiyedo. Eige eiyōu ei neleyenōu tā ke hehegie tobōu diyo mei. Yobe, eibe mihi bilika sa degei, sasale gagilenōu dala kaha. Kegei kaha degemōu, ei Godihā tā ke hehegie tobolōu idibe, Godi yoŋu e nele hiyedo kahanōu ei dogōu gumōu kuhe hehegie tobolōu idi.

⁸ Ei hagi hiyedo kōu dugulo iliye, kenōu si ta mihi kōu fiyasigeiyo mei. Ei fi hiyedo kōu mā iliye, kenōu si ei fimāibe ta makolo iyo mei.

⁹ Obe ei kōu makolo iliye, kenōu si Godihāge eibe ta tōu foguoyo mei. Ho oe ei fiyasigemabadamōu bōu basiado kōu wala iliye, kenōu si ei dolo makolo iyo mei.

¹⁰ Ho o kediā Yesu woumōu tolo i sagaj kenōu tefele, eine wouba tofigileyodema kuhe degele idi. O sasajye eimokōu duguo tawale ilibe, Yesu e haguā gehe degei kaha, e ei dogōu guo daladade tawale ili.

¹¹ Ei Yesuhā dabal degeimōu, ho o kediā ei wala imōu, o sasajye eimokōu duguo tawale ilibe, Yesu e haguamōu gehe degei dala kaha, e ei dogōu guo daladade kuhe tawale ili. E ei dogōu gu ho fogōu babe, eibe tofigile ile.

¹² Ei tā bolofej ke hehegie suluguadi kaha degemōu, ho o kediamē eibe wouba tofigileyadomōu degele idi. Kenōu si, nī ei tā ke dulo damalēyodele i kaha degemōu, nīme tofousogo tofolōu ile.

¹³ Godihā kuguokōu be kōu gue nalaj dala,

Ā Godikōu damalēyodei kaha degemōu, ā kuhe tobolōu.

Buk Song 116:10

Eine kenōu tefele damalēyodei kaha degemōu, ei tā bolofej ke kuhe hehegie tobōu di.

¹⁴ Yobe, Godihā Hiye O Yesu haguagi kaha degemōu, ei tewe, Godihā eine haguāgieba, diyōu fej Yesuhā duwokōu wōu ma iledade tawale ili.

¹⁵ Hagi olōu fej, ei dugudi keme nī dowoyenōu dugudi. Kegei degemōu, Godihā o sasaj sūdo habagugueiba, diā emokōu bolofejyodema hohōbolōu ile.

Tā-bolofej-malq-suluguadi-o kediā Godikōu damalēyodema nelēdo dege deleigui

¹⁶ Ei dabal bolōdo, Godihā degei keme ei tawalemōu ta dafa idiyo mei. Damalēdo, ei tōu nōu si kōu makomōu iliye, kenōu si ei fiibe sawisie olōu fej gehe degeganōu daladi.

¹⁷ Ei hagi hiyedo kōu dugulo iliye, kenōu si eige hagi koŋume huyadeifej, totonōu mei degeledadili. Ei hagi koŋu dugumōu hagulu kahage, eibe hebeni hohō kokōu tofousogo tofousogo tofolōu dade tawale ili. Hebeni hohō kahage hagi ei dugudi keme gabama folodo dala.

¹⁸ Dige sa sibige kuokōu bi di dihoye dugudi kokōu be ta masediyo mei. Bi di dugudiyo mei kokōu nōu masedi. Bi di dugudi keme olōu fej mei degele. Bi di dugudiyo mei kenōu si mei degele mei, tofousogodo dalaguale.

* 4:6 4:6 Stat 1:3

5

1 Di kōu gue kōu tewe, sa sibige kuokōu be dibe falai moso* duledu dalagua sa degei. Falai moso ke makoubabe, Godiha moso dimokōu nelamōu degeli ta dala. Moso keme oe tegeli mei, hebenitōu moso, tofousogodo dalale.

2 Sa sibige kuokōu di fibe hiyedo gosolo ili, di hebenitōu moso, yukuei sa degei ke kaleyadomōu be.

3 Yukuei gehe ke koubabe, dibe bese dugulo mei.

4 Di sa sibige falai moso kuokōu daladibe, di haji hiyedo duguomōu gosolo idi. Di yukuei kōu ke telebe gue degele idi, haba hebeni yukuei gehe ke kale kenōu si kōu tagale idi. Kegeibasi, di tōu todi keme mei degeiba, tōu gehe ke yoŋu kegenōu dalale.

5 Godi yoŋu dibe tofousogo kegenōu dalamabadomōu kuhe milou. Di dalamōu, Godiha dimokōu bi ebukōu dobe Duo Bolofei ke nei, dige hebenihā bi olōu fei kene dimokōu nelēdade tawamabadomōu.

6 Kegei kahā degemōu, dibe sawisie olōu fei nelēdo dege kōu tafalaguaye, kenōu si sa sibige tōu koŋubōu de dalagua kōu legebe, dige Hiye Ohā duwo sakōu be ta dalaguale sagai meidade tawali.

7 Kōu legesi, di emokōu damaleyodema suluguadi. Eme di dihoje dugudiyo mei.

8 Damalēdo, di nelēdo dege dalaguale, sa sibige tōu koŋu tōu fogōu ba, Hiye Ohā duwo sa kotōu fologalamōu degele ili, kegeiba sa e dala keme di sa degele.

9 Di sa sibige kuokōu dalagua debane, haba hebenikōu dalagua debane, dige sawisie olōu fei, midihō, Hiye Ohā tagale sagai kenōu milōu galamōu degele idi.

10 Yobe, di olōu feibe Kelesuhā dihile tā sai kōu tafalaguale, sa sibige kuokōu ge degagai kahā hebe keme tobōu ba di dulo ile. Di midihō bolō milōu gamōu haguei debabe, yoŋu e hebe kenōu malā ile. Haba midihō kasagainōu milōu gamōu haguei debane, yoŋu e hebe kenōu malā ile.

Dige o kedia dogōu guoba Godibōu de fi tanōu degeme

11 Damalēdo, eibe Hiye Okōu gue degemōu e hayedu dalagua kahā degemōu, eige o sasai Godikōu damaleyodemabeede kuhe tobolōu idi. Godihā tewe, eibe e dihile kokōu midihō bolōnōu milōu ga idi. A tawali, nī fiyene tawale ilibe, ei midihōbe dōudonōu dade tawale ili.

12 Kege tobolōu idi kahā sibigebe ei eiyoū ei hū hebele fogulo idiyo mei. Nige midihō ei milōu gadi kokōu hohō degemabadomōu ei kuhe nalāma nelī. Kegei degemōu, o ilo kedia dioŋu die hū hebele fogubabe, nige ei midihō bolō ke diamokōu tobōu ma. O kediage o duledu dala kokōu hohō degele idiyo mei. Haba die kolo tagetōu, di dugudi kokōu nōu hohō degele idi.

13 Kenōu si nige wa, tā ei hehegiedi keme totōu degeiyade tawaiababe, tabōu meiyē, kenōu si nige eibe Godihā dabai degedidade tawama. Nige tā ei hehegiedi keme dōudo tādade tawaiababe, nige ei nī dogōu gulamōu tobōu didade tawama.

14 Kelesuhā di solōu do degei kahā degemōu, eige Godihā dabai degele ta dafa idiyo mei, hilgedo degedi. Yobe, ei tewe, o tanōu fei kahā o olōu fei di dowoye tolo i kahā degemōu, di olōu feibe bolō degei dalagua kuhe.

15 E o sasai di dowoye tolo ibe, dibe diyōu sienōu fi hiyedo maga suluguadamabadomōu kuhe tolo i. Kegei degemōu, dige, e di dowoye tolo imōu Godihā haguagi kokōu nōu fimāba suluguame.

16 Kegei kahā, ifi kōu bōu ge tofogōu ilebe, sa sibige o dige di mogo diā figadame. Afudo, dige Kelesune kōu kege figa idiye, kenōu si ifibe kege ta degele iyo mei.

17 O koyohā eme Kelesubōu de dogōu guo dalababe, Godihā degeiyē, e gehe dege dalale. Afu degedi midihō keme mei degele. Midihō gehe kahanōu ebōu de dalale.

18 Godi yoŋu degeiyenōu, di gehe dege dalagua kuhe. Afuge dibe Godikōu ho dege deleiguiye, kenōu si e Kelesu tobōu mōu hagua, dibōu de dogōu guo delei kahā, di Godibōu de kuhe mogo degei. E dibōu de mogo degema, eimokōu dabai koŋu neibe, o sasai olōu fei di ebōu de mogo tanōu degele kahā dabai ke nei.

* 5:1 5:1 Koŋume tā makai. Falai moso keme di sa sibige kuokōu tōu nōu. Hebenitōu moso keme di tōu gehe, Godihā damaleyodele i o sasai dimokōu nēmōu ile.

¹⁹ Damalêdo, Godihã Kelesu tobôu môu haguei kaha degemôu, sa sibigê o sasaj kediãmokou be die midihõ kasagaj kaha hebe kê ta nele sagaj mei. Godihã degei kaha ta keme yoju eimokou tobou môu, ei kuhe hehegie suluguadi.

²⁰ Kelesuhã eimokou tobou di kenou ei Godihã huya kê tobolou idi kaha degemôu, eige nime Kelesuhã yojunou dogou guo dalaba, Godihã njobou de mogo degele ta kê kuhe dumabeede tobolou idi.

²¹ Midihõ kasagaj olou fei, di milou ga idi kaha hebe kasagaj hiyedo keme Godihage kefema dimokou ta nelj mei. Haba midihõ kasagaj milou diyo mei o emokou nou nei, e di dogou guyadomou. Damalêdo, di Kelesubou de dogou guo dalaguababe, Godihage dibe e dihile kokou doqodo o sasaj dalaguaba dugulo.

6

Ta-bolofei-mala-suluguadi-o kedia haji hiyedo dugulo i, Godihã dabai degele idi kaha degemou

¹ Eibe Godibou de dogou guo dabai degeli kaha degemou, ei nimokou nelede dege kou gue tobolou, Godihã habagugueibe njobou de dala kaha degemou, ni mou yojuwa suluguadama, Godihã solou do nimokou nei kê ta sibigê dege ho fogouye domou.

² Godihã kou gue tobou,

A na dogou gulamou makai sawisie kelege, na diho бага tobou mou a du. Sawisie kamahanou a na mamou lamou kuhe dogou gu. *Aisaia 49:8*
Godihã kuguokou be kege nalaj dalamou, a nimokou tobolou kuhe, sawisie kojumahanou Godihã nj dogou gulo. Ifi e nj mamolojuyodema dala kuhe.

³ Obe ei dabai degedi keme kasagajyodeiye domou, ei o takou haji ta nediyi mei. Kegeriyo meido.

⁴ Eibe Godihã dabai degedi o kaha degemou, ei o sasaj dihile kokou midihõ bolonou milou ga idi. Ei ta dafadiyo mei. Hagine sudo dugumou haguasiei, oene ei makolamou degemou haguasiei, mou yojuwane tiamou haguasiei, kenou si ei nelede dege dalaguadi.

⁵ O ilo kedia ei wala idi, ei didiõ degele idi, o sudo kefema ei walamou degele idi, kenou si ei nelede dege dalaguadi. Ei haba dabai hiyedo degele idi. Huliãmene tiasigeiyo mei, hegiene hiyedo dugulo idi.

⁶ Ei midihõ sibigi mei kê milou ga idi. Ei tewe dala. Eige o sasaj dogou gulobe ta dafa idiyo mei. Eibe Duo Bolofei yojunou dogou guo dalamou suluguali, ei tãenou tobolou idiyo mei, solou done degele idi.

⁷ Ei damalêdo ta kenou hehegie tobou dibe, ei Godihã neleyenou tobou di. Damalêdo, eibe biyadi o kedia sagaj degei, dobogoju delebou, dobogoju fofojubou de ei midihõ doqodo midihõ keme tabou malabou бага tou ma dalaguadi.

⁸ O ilo kelege eimokou yilo idi. Haba o ilo kelegesi eimokou hohobolou idi. Damalêdo, o sasaj ilo kelege ei susuga tobolou idi. Haba o ilo kelegesi eibe o boloyode tobolou idi. Eige Godihã ta damalêdo kê hehegie tobolou idiye, kenou si o ilo kelege eibe ogou gai egei tobolou idi oyodele idi.

⁹ O ilo kelege eibe mou oyodele idiye, haba o ilo kelegesi eibe Godihã dabai degedi o bolodoyodele idi. O ilo kelegebe Godihã ei egele wodiyode tobolou idiye, kenou si damalêdo mei. Ei ta tofigili mei, eibe dalagua kuhe.

¹⁰ Ei haji dugudiye, kenou si ei hohõ dege dalagua. Ei bi ta meiye, kenou si ei degeiye, o sasaj sudo bi hiyedo malamou bologuãdo dalagua. Damalêdo, ei bi meiye, kenou si ei bi bolqdo olou fei kê kou tolou dalagua.

¹¹ Sa Korin o sasaj diãma, ei nimokou tamã dege tobolou kuhe, ei fimãibe ta mogogou yo mei. Yobe, ei nimokou solou do hiyedo degeli kaha degemou.

¹² Eige nime tobekou muguli mei. Ei nimokou solou do degeli. Ninou si eibe solou do degeiyo mei, ei tobekou mugu dala.

¹³ Dihi aye tahã e sisigõ diãmokou tobou di sagaj, a nimokou kenou tefele tobou ladi, ei nimokou solou do hiyedo degedi sagaj, nime eimokou kenou tefele solou do degema.

¹⁴ Damaleyodili mei o kediabou de dogou guo dalaguadama. Midihou douo midihobou, midihou kasagai milou di midihobou diliebe de gelegu dabai degelenou? Kegele mei. Hohoya siadi kahage huliaya ke siadiyo mei, esofei esofei dei dala.

¹⁵ Kelesubou Tamabou diliebe fi tanou degediyo mei. Haba, damaleyodei obou, damaleyodili mei obou diliene fi tanou degediyo mei.

¹⁶ Dibou ogou gai godibou de dabai ta degeleyodema degele idiyo mei. Dibe yofu kegenou daladi Godi e moso, yofunou kege tobolou kuhe, A diabou de duwoli, dia duoya kile siale. Ame die Godi. Diame ma o sasai dalale. *Wok Pris 26:12*

¹⁷ Kegei kaha degemou, Hiye O Godiha tobolou, Nige midihou kasagai milou idi o sasai kediamе tou fogou ma. Haba diabou de ta dogou guo dalaguadama.

Bi sibigibou dala keme hobou ta kugudama.

Gelegu ho fogou babe, a ni molo.

Aisaia 52:11

¹⁸ Hiye O Godi, e nelebe hiyedo folodo, yofu kou gue tobolou, A ni aye dege dalaba, haba nime ma sisigo dege dalale.

2 Samuel 7:8, 14

7

¹ Ma mogodo diama, Godiha degeleyodema maka degagai keme dimokou tobou di kaha degemou, di sibigi olou fei, di duledubou, di fibou kokou dalagua ke igisema mei degema, Godiha dihile kokou sibigi meido degeba dalaguame. Kegeibasi, di Godiha hayedu dalalibe, dibe e sagai dege douo kegenou dalaguale.

Sa Korin o sasai kedia fi bohoulou imou, Polha hohou hiyedo degei

² Ni ei tobekou mugudama. Eimokou solou do degema. Eige ni o takou midihou kasagai ta milou li mei. Ei ni o ta makeli mei. Haba ei ni o ta ogou gama, e bi ta hiyouye mou li mei.

³ A nimokou hagi nelamou kege tobou yo mei. A nimokou kou gue kou tobou, di sa sibige kuokou sosou dalagua debane, ha kou tofigiei debane, ei nimokou solou do hiyedo degeleyode tobou keme damaledo ta tobou.

⁴ A nimokou tobolou be ta gue degeiyo mei. Nime o sasai bolodo kaha degemou, ma fimai be bolonou dalali, nimokou hohou hiyedo dege dala. Eibe hagi sudo kou duguluye, kenou si ni fi bohoulou i kahage ni amokou dedei sasagiemou, a hohou hiyedo dege dala kuhe.

⁵ Ei sa Masedoniakou haguasie felegamou, sa duo kile deleigui eibe, bologuado deleigueli mei. Hagi ei dugumou hagueibe, o ilo kedia eibou de tae biya imou, ei gue degele degele idi.

⁶ Kenou si, Godiha hagi dugulo idi o kedia dedei sasagiedi, e degeiye, Taitusha hagua felei kahage, ei dedei degei.

⁷ Kenou si, kenou mei. Taitusha hagua felemou, nime emokou dedei sasagieiyode tobou mou, ei dulomou, dedei degei. E eimokou kou guene tobou, ni ame dugulo sagai bou, solou do bou, mogo degele sagai bou de hiyedo degele iliyode tobou mou ei dulo i kaha degemou, a hohou hiyedo degeli.

⁸ Age ma kuguo nimokou nalama nei kahage, ni hagi degele idade tawaliye, kenou si age keme defei ta solou do degeiyo mei. Afu, nalama nei kelegesi, a huyadefei solou do degei, yobe, ni husouma hagi degele idade tawai kaha degemou. Ifibe a defei ta solou do degeiyo mei, yobe hagi ni degei keme toto mei degei kaha degemou.

⁹ Ifibe a hohou degeli. Ni hagi degei kaha, a hohou degeiyo mei. Ni kou hagi degele iye, kenou si ni fi bohoulou i kaha degemou, a kuhe hohou degeli. Keme Godiha degeiye, ni hagi ke duguomou fi bohoulou i. Kegemou a tewe, kuguo a nalama nei kahage ni ta makeli mei.

¹⁰ Hagi, Godiha ned i kahage o sasai dibe fi bohoulou nou. Fi bohou babe, Godiha di mamolo. Kegei kaha degemou, Godiha fi bohou mabeede tobou babe, hagi degedama. Kenou si o taha sa sibige kuokou haginou dege dalababe keme tolonou.

¹¹ Ni fimama. Godiha degeiye, hagi ni dugu kahage, ni midihou bolodo ke milou ga ili kuhe. Ni kesigiemou, niou sie doususulo i. O midihou kasagai milou kene nige doususulo i. Haba tabe, ni Godikou ne gue degemou, eimokou solou do degele ili. Damaledo,

midihq kasagai milou o keme nige doususumamou, midihq bolq ke defeido hehegile i. Ni hagi ke doususumou haguasiei kaha degemou, age nime hebe kasagai ke ta molou meidade tawali.

¹² Kuguo, a afu nimokou nalama nei keme midihq kasagai milou o ke doususuyadomou nalama nelj mei. Haba o ta, midihq kasagai milou o kaha degeiye hagi dugu kene a dogou gulamou ta nalama nelj mei. Godiha dihile kokou, nige eimokou solou do degeidade tawamabadomou ei kuhe nalama nimokou nei.

¹³ Ni fi bohoulou mou, midihq bolq ke milolou yode tobou mou dulomou, ei bologuado dalagua.

Taitusha haguamou, nime fi bohoulou iyode tobou mou du kahage, ei bologuado dalaguali dugube haba Taitus yofu eme hohq hiyedo degeimou dugu. Yobe, ni Taituskou dedej sasagiemou, e hohq degema fogou hagua felej kaha degemou, eine hohq hiyedo folodo kegenou dalagua.

¹⁴ Afudo, age Taituskou be, nime midihq bolqdo kenou milou gadiyode tobou mamou, a ni hu ke hebele fogu. A ke tobou kaha sidifi ta degeli mei, damaledo ta kenou tobou. Ta olou fei ei nimokou tobolou i keme damaledo ta kenou tefei, midihq bolq, ni milou gadi kaha ta ei Taitus emokou kou tobou kene ege damaledo dugu.

¹⁵ Taitus e nimokou ile foloumou, ni guq dege, dio keibou de e wolou dalaguamou, e Godiha ta bolofeido ke tobou mou, ni dulo i. Ifine e nimokou fimamou, e nimokou solou do hiyedo degeli.

¹⁶ Ane ifibe hohq degeli, yobe, ni midihq bolqdo milou ga ilidade tawalemou.

Sa Korin o sasaj kedia sele kefema, damaleyodele i o sasaj, sa Judia duo kile tie kedi mokou nelaba dia dalamabeedei
(Ta Hiye 8-9)

8

Damaleyodele kedia sa Judia tie kedi mokou sele solou do nelamou kefele i

¹ Mogo diama, ei nimokou tawale ta kolou tobou ladi. Godiha sa Masedonia duo kile tie o sasaj, damaleyodele i kedia habaguguemou dogou gudi.

² O sasaj kediaeme hagi hiyedo dugulo iye, haba hohq hiyedone degele i. Diame kou bi meidoeye, haba bi mei o ilo kedi mokou solou do degemou, sele hiyedo kefema nele i.

³ A dou do tobolou kuhe, diofou tagaiya kenou sele kefema nele ibe, bi dia nele sagaj keme olou fei nei. Ke nele fogou mou habage kegenou nemou i.

⁴ Damaledo, sa Masedonia tie kedia eimokou yoduga ibe, diame sele kefemaba, Godiha o sasaj, bi mei kedi mokou neleyodema yoduga i.

⁵ Eige diame selenou neleyode tawale iye, ha dia nei kahage ei fimaj ke gaba feleido. Dia diofusie Hiye Okou nelamou, haba Godiha tagaiya ke diofusie eimokou ne nele i.

⁶ Afu, Taitus e sele kefema solou do nedidabai ke ni sabekou ge yoma degei. Kegei degemou, ei emokou be, na sa Korinkou bohoulou ma ile dugu, sele kefema mei degeli mei debabe, dabai ke toto degema mei degemabeede tobou yede tobou.

⁷ Nime midihq bolqdo kenou milou ga idibe, keme Godikou damaleyodema neledo dege dalaguali, e ta ke dedej dege hehegie tobolou idi. Nime tewe hiyedo dalali, Godiha dabai hiyedo degelamou degele idi. Eimokou ne ni hohq degele idi. Kegei degemou, ni solou do degedi dabai kene defeido degema.

⁸ A nimokou diaseiyo mei. O sasaj ilo kedia sele kefedi dabai ke hiyedo degele ili kaha degemou, a tawalamou degeli, nime bi mei o sasaj kedi mokou de solou do degele ile domou kuhe tobolou.

⁹ Ni tewe, di Hiye O Yesu Kelesu e dimokou solou do hiyedo degemou, yofusie dimokou nei. Hebeni bi olou feibe ebou de kou deleiye, kenou si e hebeni tou fogou, sa sibige kuokou migi. Ni dowoye, eme bi mei o бага siei, ni hebenikou bi ke malaba bologuado dalamabadomou.

¹⁰ Sele kefema solou do nedidabai, a nimokou egele tobou ladi. Sadebe ta kou mei degei kaha, nijukou sele yomogou kefele ibe, ni dabai ke hohq hiyedo dege degele i.

¹¹ Njime sele toto kefema. Afu nj dabai ke yomogou kelegebe, nj hoho hiyedo degele i. Kenou tefe, nj dabai ke toto hoho dege degema mei degema. Nj tanou tanou be, sele nj nele sagai dalaba kenou nema.

¹² O taha bi ta solou do nelaba degeibabe, Godihage bi ke hoho dege moloou. Damaledo, bi hiyedo nejbane, bi huyadefei nejbane, Godiha hoho dege moloou.

¹³ A njime bi mei kaha hagi degeiba, ha sa ta o sasai ilo kediysi bibou de bologuado dalale ke ta tobou yo mei. Age di olou fei tefei tefinou dalamebeede tobolou.

¹⁴ Ifibe njime bi hiyedo dala. Bi mei o kediamekou nelenu. Haba sabita nj bi mei degeibane, o kediame bi dalaba, njimokou ne nele. Kegeibasi nj olou fei tefei tefinou bologuado dalaguale.

¹⁵ Godiha kuguokou be kou gue nalaj dala kenou tefe degema.

O nale hiyedo mala idi o kediame nale hiyedo daladiyo mei.

Haba o nale huyadefei mala idi o kediame nale ta mei degediyo mei. *Kisim Bek 16:18*

Polha o ilo kedia tobou mou, sa Korinkou yai

¹⁶ A Godikou bolofeyode tobolou kuhe, Taitus ene njimokou solou do degedi kaha degemou. Godiha degeiye, a nj solou do degedi sagai kenou tefei, Taitus ene njimokou solou do degemou, e nj dogou gulamou hiyedo degeli.

¹⁷ Ei Taitus ene njimokou iyede tobou mou, ege bolofeyodema ilamou hoho hiyedo degei. Yoou e fimayene e njimokou kou ilamou degeli.

¹⁸ Ei damaleyodei o tane tobou ba, Taitusbou de ile. Eme damaleyodele i o sasai, sa sa olou fei tie kediage ta uwo bolofei hehegiedi dabai bologuado degediyode tobolou idi.

¹⁹ Haba tabe, o keme damaleyodele i o sasai kedia maka ibe, eme eibou de ile, sele kefei ke mala ileyodema maka i. Sele kefema solou do nedo dabai keme ei mou yoouwa degeiyo mei, ei Hiye Okou hohobou lamou degele ili. Haba eige, o sasai olou fei kediage ei hoho degeba, sele ke defeido mala iledade tawale ke tagali.

²⁰ O tae eibe sele hiyedo ke defeido ta dia dalale meiyode tobolou be ei dafa.

²¹ Eige Godibou, o sasai kediabou die dihleya ke midihq bolonou milou lamou degele ili.

²² Damaleyodei o tane ei tobou ba, e Taitus diliebou de ile.* Ei o keme dabai nemou haguabe demou dugube, eme dabai bologuado degeimou dugulo i. Ifibe e njime midihq bolq milou gadi ke tawali kaha degemou, e solou do degedi dabai ke degelebe hoho hiyedo degeli.

²³ O Taitus eme nj tewe. Eme ma mogo, ele dabai tanou degedi, nj dogou gulamou. O bolq diliebe, damaleyodele i o sasai, sa sa olou fei tie kedia tobou mou, dilie eibou de dabai kuhe degele ili. Dilie dabai degele idi kaha degemou, o sasai kedia Kelesukou hohqbolou idi.

²⁴ Kegei degemou, o kedia ya nj sabekou folo dugulobe, nj sele kefema solou do nedo dabai degeiba duguoba, ta uwo ke mala sa sa olou fei tefeiba, damaleyodele i o sasai kediage nj solou do dabai degedi kaha ta ke duloba tawalebe, ei njime midihq bolq milou ga idi o sasaiyode tobolou idibe kou damaledo tobolou ididade tawale ile.

9

Sele kefema, damaleyodei o sasai, bi mei kediamekou solou do neyede tobou

¹ Njime damaleyodele i o sasai kediamekou sele kefema solou do nele keme olou fei kou tewe kaha degemou, a njimokou tawale ta ke sasado ta nalama nele sagai mei.

² A njime bi mei o sasai kediamekou hiyedo dogou gulamou degele ilidade tawali. Damaledo, a sa Masedonia kou le tie o koudiamokou nj hu hebele fougomou kou gue tobou di, sadebe kou toluo hagua mei degei kelege, sa Akaiia duo kile tie o sasai kedia sele kefema, bi mei o sasai kediamekou solou do nelamou degele iyode tobolou i kaha degemou, sa kou le tie o sasai sudo kediame nj degedi sagai kenou tefele degele ili kuhe.

³ Kenou si, a nj hu ke taenou hebele fuguu tobolou keme dafa. A njime sele kefema solou do nedo dabai ke degema mei degeiyode tobou kaha degemou, nj solou do neleyodemaba

* 8:22 8:18, 22 O bolq dilie huhe di tewe mei.

sele toto kefema dogoguoba kuhe baha duwoma. Kege degeiba, a ma mogo dia tobou ba, dia dabai ni keke degeli ke dugu yale.

⁴ Age nime sele kefema dogoguo daladade tawali, kenou si sa Masedonia kou le o ilo kofudia eibou de nimokou ya fologa dugu, sele kefema dogoguli mei debabe, eibou nibou de sidifi degele iye.

⁵ Kegei degemou, a ma mogo dia tobou ba diabukou ya, sele hiyedo, ni solou do neleyode tobou keme dia ni dogou guo toto kefema mei degele. Kegeibasi, a nimokou ile foloba, ni sele hiyedo kefema mei degema dalaba dugulo. Ni kegeligi, ilo kelege dafai dalaba sele ke kuhe neije.

⁶ Ta makai kofume totou degedama. O tae nale hou huyadefejnou sogoubabe, nale segei keme huyadefej moloou. Ha, o tae hiyedo sogoubabe, nale segei keme sudu moloou.

⁷ O sasai tanou tanou niou ni fimaiye nelamou degeli kenou nema. Nele dafama neibabe, bolou mei. Haba o tae diasele toto neyede tobou ba neibane bolou mei. O koyoha hoho degeba bi ta solou do neibabe, Godihage o kokou be hoho hiyedo degele.

⁸ Godiha nimokou bi hiyedo nelababe, e solou do nelenou. Nime kegeibasi, bi hiyedo dalaba iligi, bi mei o kediamokou nelaba degele ibane, nime solou do dege nelenou. Damaledo, solou do dabai olou fei keme ni degemou ilenou.

⁹ Godiha kuguokou be kou gue nalai dala,

O taha nale hou hebesedi sagai kenou tefele, bi mei o kediamokou e bimai ke nemou ili kuhe.

O keme douo o. E midihou bolou keme ta mei degele mei, yofu kegenou kuhe dalale. *Buk Song 112:9*

¹⁰ Godiha hebe hai dabai degedi o kediamokou nale hou neimou sogolo idi. Godiha degeiye, segei sibige mai, suwi degeimou di mala nadi sagai, kenou tefei, Godiha bi olou fei keme nimokou neibane ni bologuado dalaguai, damaleyodele i o sasai ilo, bi mei kediamokou ne ni dogou gulonou. Damaledo, ni midihou bolou ke kegenou degemou ibabe, oe nale hou sogoumou be, nale segei hiyedo madi sagai keme Godiha nimokou ne nele.

¹¹ Godiha nimokou bi hiyedo nemou ile kaha degemou, ni o sasai ilo kediamokou ne sele hiyedo kefema solou do nele bolou. Ni sele kefema dogoguba, ei mala ya, bi mei o sasai kediamokou neibabe, o kedia Godikou bolofeyode tobolou ile.

¹² Ni sele kefema solou do nele dabai ke degeli kaha degemou, Godiha e o sasai kediae bi ta mei degele mei. Bologuado dalaguai, Godikou bolofeyode tobou mou ile.

¹³ Diage ni dabai bolou ke degeiba duguoba, nime midihou bolou ke kege milolou ididade tawaleba, Godikou hohobolou ile. Yobe, ni damaleyodema, Kelesuha degei kaha ta uwo bolofei ke dulo idi kaha, ni diabou, haba bi mei o sasai ilo kediabou de sele hiyedo ke solou do neiba dugulo kaha degemou.

¹⁴ Diage nimokou hoho hiyedo degeba, Godiha ni dogou guyedema dihou бага tobolou ile, Godiha ni hiyedo habaguguei dala kaha degemou.

¹⁵ Damaledo, Godiha solou do dimokou nei keme bolodo, di ta tawaga tobolou sagai mei. Di Godi emokou hiyedo bolofeyode tobou me.

O ilo kedia Pol susuga tobolou imou, sa Korin tie o kediae emokou gofou degele imou, Polha hagi ke doususu

(Ta Hiye 10-13)

10

O ilo kedia Pol e dabai ke huyafei degelamou degele imou, e sima tobou

¹ Ni o ilo kelege a tobe tobolou idibe, Pol eme dibou de dalalibe, gue degemou, amafeinou ta tobou di, ha fogou ilemou be, e ta gofou dege kuguo nalama nediyodele idi. Kenou si, age nime Kelesuha midihou e milou di kokou fimamabeede tobolou kuhe. Kelesu ege yofusie huyafei degemou, ta amafeinou tobou mou siadi. Kegei degemou, a egele tobou ladi kofume ni defeido duma.

² Njōu tawaiḡōu, kegeiye, a njimokōu ile foloba, ta gofoḡu dege tobouye. Damalēdo, a ile folobabe, ta gofoḡu dege tobolōu. Yobe, ni o ilo kelege eibe sa sibige kuokōu midihō kenōu milōu ga idiyode tobolōu idi kaḡa degemōu.

³ Ei sa sibige kuokōu kōu dalaguadiye, kenōu si eige biyadi o kediḡa degedi sagai kege ta degele idiyo mei.

⁴ Ei biyadi bi kēme sa sibige kuokōu biyadi bi kē mei. Biyadi bi, ei toḡōu dalagua koḡume Godihḡa neḡbōu de dalali, ho o kediḡa kekai siḡdi sagai kegei.

⁵ Kegei kaḡa degemōu, ei obōu de tae biyolugi, die fimaj kasagajbōu, die ogōu gai taḡōu olōu fei kēme huyafei degele ili kuḡe. Damalēdo, Godi tawalamōu degeli kē akogudi fimaj kene eige didiḡo degele idi, o sasaiyege Godihḡa ta duloba, Kelesuhḡa tagaiya kenōu degemabadomōu.

⁶ Ei dia dalaba, ni ei ta olōu fei kē dulo seseibasi, eige ni o ilo kediḡa ei ta du ho fogōu babe, diamokōu hebe kasagaj neḡ ile.

⁷ Ni o die tōu kenōu duguo fi maga tobōu dama. O na njusie nāme Kelesuhḡa e bidade tawaiababe, na kōu gue tawa, nāme Kelesuhḡa e bi debabe, eine Kelesuhḡa bidade tawa.

⁸ Hiye Ohḡa eimokōu tobōu mōu, ei e dabai koḡu degeli kuḡe. Ei ni damaleyodei kē makolo kēme e dafolu. E tagaiya kenōu ei degeiye, ni damaleyodema neḡdo dege dalagua keḡe. Kegei degemōu, ei dabai kē degedi kaḡa a hohōbolōu ba, ei hu huyadefei hebele fogubabe, a sidifi ta degele mei.

⁹ Kenōu si a kuguo olōu fei kēme ni guḡe degemabeedema nalāma neḡdade hobōu tawadama.

¹⁰ Kōu kegeiye, ni o ilo kelege tobolōu idibe, kuguo olōu fei, Pol e nalāma neḡdibe ta gofoḡubōu, neḡbōu de nalāma neḡdi. Ha e hagua feḡe, di geleguo dalalibe, e egei gofoḡu dege ta tobōu diyo mei. O diḡile ta tobolōu totōu yodele idi.

¹¹ Kege tobolōu idi o, ni njōu tawaiḡōu. Ei ile, njimokōu foloba, egele tobōu lababe, ei ahudo dalali tobōu di sagai kenōu tefele tobōu lamōu. Damalēdo, ei njimokōu kuguo nalāma neḡdi sagai kenōu tefele haba tobōu lamōu.

¹² O ilo kelegebe dioḡu die hu kenōu hebele fogulo idi. Eige ei hu hebele fogulobe dafa idi. O kegele i kediḡa dioḡu die fimajyenōu dioḡusie tawaga file idi. Midihō kēme totōu degele i o kediḡa midihō.

¹³ Einōu si eiyōu ei hu mōu yoḡuwa hebele fogudiyo mei. Godihḡa ei tobōu mōu, e dabai degemōu suluguali, ni sabekōu ne ya fologamōu, egei hehegie tobolōu i. Kegei degemōu, eige Godihḡa tagaiyanōu si, ei hu huyadefei hebele fogulo ili kuḡe.

¹⁴ Ei njimokōu ya fologa dabai degeli mei debabe, ei eiyōu ei hu hebele fogulobe kasagaj. Kenōu si Godihḡa ei tobōu mōu eibukōu ya, Kelesuhḡa ta uwo bolofei kē njimokōu tobolōu i kaḡa degemōu, eiyōu ei hu huyadefei hebele fogulobe taḡōu mei.

¹⁵ O tae Godihḡa dabai degeli kēme ei degeliyode tobōu ma, ei hu ta hebele fogulo idiyo mei. Dabai, Godihḡa eimokōu degemabeede tobou keḡi ei defeido degemōu iligi dugu, njime damaleyodei kē neḡdo dege dalali, eimokōu hohōbōu ba, ei ni sabekōu haba yaba, diyoḡu fei dabai hiyedo degele ile.

¹⁶ Ei sa ahudo, ni dala figiya kē* ya, ta uwo bolofei kē tobōu lamōu degele ili. Kegeligi, Godihḡa dabai, sa takōu o tae kōu degei kē, haba eige ei degeiyodema, eiyōu sie ei hu hebele foguye.

¹⁷ O taḡa yoḡusie hohōbōu lababe, e yoḡu e hu kē hebele foguda, Hiye Ohḡa hu kenōu hebele foguyedei. *Jeremaia 9:24*

¹⁸ Yobe, o taḡa yoḡu e hu kē hebele fogubabe, o kēme Hiye Ohḡa diḡile kokōu be hu hiyefei mei. O taḡa e hu Hiye Ohḡanōu hebele fogubasi, o kēme e huḡe hiyedo kegenōu dalale.

11

Polḡa midihōbe ogōu gai egei tobōu di o kediḡa midihō sagai kegei mei

¹ Ame totōu degei oe ta tobōu di sagai kege tobōu lamōu, ni mōu duwoli, ta a tobōu ladi kē duma.

* **10:16 10:16** Ahudo sa kēme sa hiyedo Rombōu, sa Spenbōu kē tobou sa degei. Na Dabai 19:21-bōu Rom 15:24-28-bōu kokōu dugu.

² Godihā nī dowo kona degedi sagaj kenōu tefei, a nīne kona dege dia dala kuhe. Sasaj gisiai e ayehā omokōu tileyodema makai sagaj kenōu tefei, age nīme Kelesukōu tileyodema makai dala kaha degemōu, a nīme sasaj gisiai bolqdo sa degei ke, Kelesukōu nelamōu degeli.

³ Kenōu si a guē degeli, bei kaha sasaj Ivkōu ogōu ga tobou sagaj kenōu tefe, obe nīmokōu ne kege ogōu ga tobouye domōu. Kegelig, nī fimaj olōu fej ke kasagaj degeba, nī midihq bolq ke tōu fogōu ba, Kelesukōu fimaj idi ke tōu fogouye.

⁴ A guē degeli kaha yobe kōu gue, o ilo kele ya, nī sabekōu fologa, Yesu sagaj tahā tā tobou mōu be, nī damaleđo Yesuhā tā, ei hehegiedi ke tōu fogōu mōu, o kediā ogōu gai tā kokōu damaleđodele ili kehe. Ogōu gai tā kokōu damaleđodema dalali, duo gehe tā malā ilamōu degele ili. Duo keme Duo Bolofej, nī afu kōu moq sagaj kegei mei. Duo ta mōu lamōu, tā uwo bolofej, nī dulo sesedi ke tōu fogōu mōu, ogōu gai egei dulo seselamōu hohq degele ili.

⁵ Nīge ogōu gai egei tobolōu idi o kediame hū hiyedo dalaguayade tawale iliye, kenōu si age die hūyege mā hūbe ta gaba feli meidade tawali.

⁶ Ame egei hehegiedi o bolqdo meiyodele iye, kenōu si ame tewe hiyedo dala. Nī kōu tewe, eige nīmokōu tewe kebōu de hehegie tobōu mōu hagui.

⁷ A Godihā tā uwo bolofej ke nīmokōu hehegiedi kaha hebe sele ta mojudiyo mei. A Godihā tā ke mōu yojuwanōu hehegiedibe, a mayojusie huyafej degemōu, nī hū kenōu hebele foguomōu daladi. A ke degedibe midihq kasagaj degediyo mei.

⁸ Damaleđodele i o sasaj, sa sa olōu fej tie kediā sele amokōu nele idi, a nī sabekōu Godihā dabai degeyadomōu. Midihq keme hiyou mojudi midihq sagaj kegei, a o ilo kediā sele mojudi, nī sabekōu dabai degedi kaha degemōu.

⁹ A nībōu de dalali, bi mei degeimōu be, a nīmokōu ta hawadiyo mei. Sa Masedonia duo kile tie o kediānōu si nī sa Korinkōu ya fologamōu be, amokōu bi, a dala mei kenōu nele idi. A nīmokōu hagi nele ke dafamōu hagulugi, ifine yoju kegenōu dala kuhe.

¹⁰ Kelesuhā tā damaleđo koju abōu de dala kaha degemōu, a nīmokōu damaleđo tobolōu kuhe. Age nī sele mojudiyo mei kaha, a hohq degenōu dala. Sa Akaia duo kile tie o ta nā midihq bolqdo a milōu di kaha hohq keme ta akogulo sagaj meido.

¹¹ Nī tawali, a Godihā dabai degedi kaha hebe sele molojube kagemōu dafadiya? A nī tagaiyo mei dale? Kege meido. Godihā tewe, a nī tagaido.

¹² Habagene, a egei tobōu di kaha hebe sele ta moloju sagaj meido. Yobe, ogōu gai egei tobōu di o kediā dioju die hū hebele fogulamōu degelig, o sasaj dihile kokōu ei sagaj dalalamōu degeli. Kegei kaha degemōu, a tagalibe, nīge tawaleba, ei midihqbe o kediā midihq sagaj kegei meidade tawamabadomōu, a Godihā dabai degedi kaha hebe sele ta moloju tagaiyo mei.

¹³ O kediame tā-bolofej-malā-suluguadi-o mei. Godihā dabai ke degele idi o mei. O kediame ogōu gai midihq milōu gougōu, o sasaiyege wa, diame Kelesuhā tā-bolofej-malā-suluguadi-oyade tawale idiye, kenōu si gulokou.

¹⁴ O kediā ogōu gai midihq milōu ga idi kokōu be nī hobōu kesigidama. Tamā ene ogōu gai midihq milōu gougōu, o sasaj ilo kediā duguomōu be, diage wa, eme esol o bolqdoyade tawale idi.

¹⁵ Tamahā dabai degedi o kediage die hiye ohā degedi sagaj kenōu tefe degegoubane, nī hobōu kesigidama. O sasaj ilo kediā ke duguomōu be, diage wa, midihq doqdo o kediā degedi sagaj ke degeliyade tawale idi. Diame habagebe ogōu gai egei hehegiedi kaha hebe kasagaj keme malā ile.

Polhā tā-bolofej-malā-siei kelegebe hagi hiyedo dugudi

¹⁶ Tā, a kōu tobou kenōu haba tobōu lamōu. Nīge ame totōu degei oyade tawadama. Kenōu si nī kege tawabane, tābōu mei. Totōu degei o kojumahā tobōu ba duma. A mayojusie huyadefej hiye degelamōu.

¹⁷ A koju tobōu ladibe, a Hiye Ohā tagaliya ke tobōu lamōu degeiyo mei. A totōu degei oe tā tobōu di sagaj kege mayoju mā hū hebele fogulamōu degeli.

¹⁸ O sasaj sūdo sa sibige kojumahā midihq ke sesele yolugi, dioju die hū hebele fogulo idi kaha, a ne mayoju mā hū hebele fogulamōu.

¹⁹ Njige njime fi gofo[ūdo oyode tawale idiye, haba totou degele i o kedia njimokou ogou gai egei tobou mou be, njige ta dafa idiye mei, hohog dege dulo idi.

²⁰ Damaledo, ogou gai egei tobou di o taha ni fisilemou dabai degemabeede tobou mou ne, ogou ga tobou ma ni bi mo[uma imou ne, njimokou bou basia degeimou ne, ni huyafei degeimou ne, haba ni midihokou fougou ne, njige mou duguo fogou le idi.

²¹ Eige kege degele idiyo mei kaha degemou, njige eibe dedei mei oyodele idi. Ni ke tobolou be damaledo debabe, ame sidifi hiyedo degeli.

Kenou si o ilo kediage dio[ū die hu hebele fogulobe ta gue degele idiyo mei. Nebe kenou tefei, ane totou degei o sagai degeba, mayo[ū ma hu hebele fogulamou.

²² O kediame Hibru oye, kenou si ane Hibru o. O kediame Israel oye, kenou si ane Israel o. O kedia die hu yodobe Abraham, kenou si ane ma hu yodobe Abraham.

²³ O kediame Kelesuha dabai degedi oyode tobolou idiye, kenou si dabai hiyedo, a degedi kahage die dabai keme gabama feleido dala. Kasagai hiyedo, a totou degei o бага mayo[ū ma hu hebele foguo tobolou be sidifi hiyedo degeli. Asi Kelesuha dabai hiyedo degedi kaha degemou, a hagi hiyedo dugumou haguei, hagi o kedia dugulo ili keme gaba feleido. Ame didi hiyedo degega haguei. Dofou yene hiyedo wala idi. Damaledo, ame tolo kou hafei degema fogou dega haguei.

²⁴ Juda o kedia dofou ye a houyosi kege wala i kelegebe, olou fei 39 kege fa idi.*

²⁵ Haba tabe, ame sa Rom o kedia biyaye kamadia kege wala i. Haba tabe ame igiye wala i. Haba tabe, a to dawalakou mosoleye sulugi, wiye mosole bohou mou, toyene kamadia kege wo fegei. Sawisie tanou tabe, ame mosole fe bafou kokou tolou dalamou, huliamebou agalibou toy malaj siei.

²⁶ A sa sa ahuya sulugi, hagi sudo dugudi. Toyene walamou degeimou, haba ali duone hiyou mo[ūdi oe walamou degele imou dei. Haba Juda obou, sa ahudo tie obou kediame walamou degele idi. Sa hiyebou, o mei sabou kelegebe ho oyene wala idi. To dawalakou ge mosole bohoulou mou ne, ame tolo hafei degedi. Haba ogou gai o, gule damaleyodele i kediame a wala idi.

²⁷ A agalibou huliamebou de dabai hiyedo degemou hagueibe, a ta tieli mei. A nalebou hueibou de nale sagaine dugumou haguei. Haba kulio yukuei kalj mei mou yo[ūwa duwoli, kulione hiyedo dugudi.

²⁸ Ame hagi sudo dugumou haguei. Haba hagi a dugudi tabe kou gue, a sawisie olou fei gue degemou hagulube, damaleyodele i o sasaj, sa sa olou fei tie kedia die damaleyodele keme mihikou fayasigeiye domou, a gue degemou hagulugi, ifine kuh.

²⁹ Damaleyodele i o sasaj nele mei degeimou be, ane fi hagi degedi. O sasaj mihikou fayasigeimou ne, ane hagi hiyedo dugudi.

³⁰ A mayo[ū ma hu hebele fogu ho fogou babe, a egei tobolou be ni ta dulo ile mei. Kenou si a mayo[ū ma neleyenou dabai ke degediyo mei kaha degemou, a mayo[ū ma hu hebele foguoba, ame dedei meiyodenou tobou lamou.

³¹ Hiye O Yesuha e Aye Godiha e hube di sawisie olou feido hebele fogume. Godiha kou tewe, a dedei mei degei kaha ta, a tobou ladi ko[ume gulokou ta tobou ladiyo mei.

³² A sa hiyedo Damaskuskou dalamou, die hiye o, e hu Aretasha a ta saleyodema, e dabai dia daladi hiye o kokou tobou, na ami o kedia tobou ba, dia di sa ko[umahaj kekai adiya olou fei amagamabeedei.

³³ Kenou si, ma mogo dia tigi mosog tegei hiyedo ta malamou, a kodu sagiemou, kekai a kaiya ke tigi kokou tolou tou fofou gue mulugi, mihikou dogogumou, a dabai dia daladi hiye o ke tou fogou kama fou.*

12

Pol e diho bohoulou mamou dugube, Godiha emokou ta hiyedo hehegieimou dugu

¹ A mayo[ū ma hu hebele fogu ho fogou babe, ni a egei tobou ba dulo ile sagai mei kaha degemou, a mayo[ū ma hu haba hebele fogulamou. Kenou si a ke degeli kahage,

* 11:24 11:24 Juda o kediage o ta dofou ye fa idibe, Lo 25:1-3 kaha tobolou be, olou fei 40 kege fa idi. Kenou si Juda o kediage maka 40 ke gabama folobe gue degemou, 39 kegenou fa idi. * 11:33 11:33 Dabai 9:23-25

di ta dedei sasagile sagai mei. Taḅou mei, a tieimi dugubou, mogogou taḅou de, Hiye Ohā amokou hehegiei kaḅa tanou tobou ladi.

² A Kelesubou de dogou guo daladi o ta tewe.* O kaḅa yoḅusie dugube, eme Godiha hebenitou tou gulido* mala foloumou dugu. Ke duguomou deleibe, sadebe olou fei 14 kege mei degei. Godiha o keme tou bou gou guei mala felei, ha, finou mala felei, keme a ta tewe mei. Godi yoḅunou si tewe.

³ O keme Godiha tou bou de mala felei, he, finou mala felei, keme a ta tewe mei. Godihanou si tewe.

⁴ O keme Godiha hebenikou mala foloumou, e dube, ta di ta tawaga tobolou sagai mei ke du. Ta keme kuolou hiyedo.

⁵ A o kegei kaḅa hu ke hebele fogulamou. Kenou si mayoḅu ma huḅe a hebele fogulo sagai mei. A dabai degedibe mayoḅu ma neleyenou degediyo mei. Kegei degemou, ame dedei mei kaḅa degemou, a ma hu hebele fogulamou.

⁶ A mayoḅu ma hu hebele fogulaba degeibabe, a totou degei oe ta tobou di sagai kege tobolou mei. Yobe, a ta damaledonou tobolou kaḅa degemou. Kenou si a mayoḅu ma huḅe hebele fogulo sagai mei, o tae ma hu mou hebele foguye domou. Midihō a degegoumou dugulo idibou, ta a tobou mou dulo idibou kokou genou o sasai kediyage ma midihō tewe.

Pol eme aye sagai kegeiye wei dala

⁷ A tieimi dugu sagai kege dugube, Godiha amokou hehegieimou dugu keme di ta tawaga tobolou sagai mei. Kenou si, a mayoḅusie hohō degeiye domou, Godiha sesegoumou, Tamaha e dabai degei o tobou mou hagua, aye sagai kaḅa a tahoumou, do hiyedo dugoumou hagulugi, ifine kegenou dala kuhe.

⁸ Kegei degemou, a Hiye Ohā ma do ke bologuquba bolō degeyadomou olou fei kamadia kege dihō baḅa tobou mou haguei.

⁹ A kege dihō baḅa tobou mou, Hiye Ohage amokou be, name mayoḅunou habagugueiba siayedei. Na kou nele mei degeiye, haba ma neleyenou subabe, na ma nele hiyedo ke duguloyede tobou. Kegei degemou, ame nele mei degeimou, Kelesuha neleyenou dogou guo dalamou sulu kaḅa, ame hohō degei.

¹⁰ Damaledo, a Kelesuha dabai degega sulu kokou ge a nele mei degedibou, oe a susuga tobou dibou, a hagi kagei kagei dugudibou, ho oe a makolamou degedibou, a mou tiadibou kokou be a hohoude degedi. Ame nelebou meiyē, kenou si nele hiyedo dala kuhe.

Polha sa Korin o sasai kediyage damaleyodei ke dedei sasagielamou degei

¹¹ A mayoḅu ma hu hebele fogu kaḅa ta nalai keme kasagai, totou degei oe tobou di sa degei. Kenou si ni degeiye a kege kuhe degei. Nige ogou gai egei tobolou idi o kediyage hu hiyedodade tawale iliye, kenou si age die huyeye ma huḅe gabama feli meidade tawali. Damaledo, ame huḅou meiyē, kenou si ni ma hu hebele fogu debabe bolō.

¹² A ilemou nibou de dalali, ni dihile kokou midihō geḅe geḅe milou goumou, ni duguo kesigiemou, ame ta-bolofei-mala-siadi-odade tawale i. A hagi hiyedo kou dugudiye, dabai ke neledo dege degedi.

¹³ A damaleyodei i o sasai, sa sa olou fei tie kediyage de sulugi, midihō, a die sabekou milou ga siadi ke ni sabekou ne milou gadi. Ni bimajne a moloḅu sagai degediyo mei. Kegemou, a nimokou degeibe kasagai degei ta de dala? Kegei debabe, nige keme gebe meiyodemā.

¹⁴ A nimokou bolou kege kou ilemou haguei. Ifibe a tage iladi kehe. A ile foloba, a bi ta mei degeba, ni a dogou gumabeede tobolou sagai mei. Damaledo, a ileba ni bimaj ta moloḅu mei. A ninou dugu ilamou degei. Nime ma sisigo sa degei kaḅa, a ni dogou gulamou. Ni tewe, dihi huyadeifeiyēge e aye adiou diliemokou nale nediyō mei. Aye adiou dilienou dilie dihikou nale nediyō.

* 12:2 12:2a Pol e yoḅusienou tobou. Na 12:7 kokou dugu.

* 12:2 12:2b Grik tayege 'hebeni koma' kodu mala foloumou dugu ke nalai. Ta kaḅa sibigebe hebeni tou gulidomala felei.

¹⁵ Kegei degemōu, a mā bimaj olōu fei ke hohō dege nēmaba, haba mayoꝓusiene n̄imokōu nelamōu degeli. A n̄imokōu solōu do hiyedo degeimōu be, n̄ige kageimōu amokou huyadefeinōu solōu do degele iya?

¹⁶ N̄i tewe, a ile n̄ibōu de delei kelegebe, a n̄imokōu hagi ta nel̄i mei, haba n̄i bine a ta mōu l̄i mei. K̄enōu si, n̄i o ilo kediage wa, Pol yoꝓu e f̄i gofoꝓuyenōu di ogōu gama, bi hiyedo amafei moꝓuyade tawale idi.

¹⁷ A mā dabai o tanōu ta de tobōu mōu n̄imokōu ile ogōu gama, n̄i bimaj ta de hiyou mōu? Kegeli mei.

¹⁸ A Taitusbōu, di mogo tabōu dilie tobōu mōu n̄imokōu ile deleigueibe, di olōu fei tewe, Taitus ege n̄i ogōu gama n̄i bimaj ta hiyou mōu l̄i meidade tawali. A n̄imokōu damalēdo tobolōu kuhe, Taitus elebe f̄i tanōu degemōu, dabai tanōu fei degele idi.

¹⁹ A tawali, n̄ige kuguo koꝓu husoꝓuma, ei n̄i dih̄ile kokōu eiyōu sie d̄oꝓsusulo iliyade tawale ileye, k̄enōu si kege mei. Mā mogodo diama, eibe Kelesubōu de dogōu guo dalaguali, Godih̄a dih̄ile kokōu eige n̄i damaleyodei ke dedei sagielamōu nalol̄u.

²⁰ Yobe, a n̄imokōu ileba dugu, n̄ime a tagaliya ke dalaguaba dugu ho fogōu ye domōu guē degeli. Ha n̄ige āne o n̄i tagali mei ke duguye domōu. Kegeligi, n̄i t̄ae biya, konabōu gofoꝓubōu degeba, n̄iōu n̄i h̄unōu hebele foguo, yogo susuga tobolōu, tobe tobolōu, t̄a du ho fogōu, kefema o walaba dege dele iba duguye domōu, a guē degeli.

²¹ A ileba dugu, n̄ime midih̄o kasagai k̄enōu milōu ga iba duguoba, a Godih̄a dih̄ile kokōu sidifi degeiye. N̄i o sasaj̄ s̄udo kediā sibigi degedi midih̄o k̄ebōu, sasaj̄ hiyou siadi midih̄o k̄ebōu, o hiyou siadi midih̄o k̄ebōu, tōu e tagadi midih̄o kasagai gehe gehe k̄ebōu olōu fei ke milōu gamōu haguei k̄eme, f̄i bohōu li mei dalaba, a hagi degeiye.

13

Sa Korin o sasaj̄ kediā die damaleyodei k̄eme defeido dia dalamabeedei

¹ A n̄imokōu bol̄oꝓu kege kōu ile dala dema haguei. Ifibe a haba tage iladi kehe. Godih̄a kuguokōu be kōu gue nalaj̄ dala,

O bol̄oꝓuyo, kamadia kege kediā hagi ke duguo tawaleba d̄oꝓsusulo.

Lo 19:15

² A n̄imokōu bol̄oꝓu kege kōu ile dala dema haguei. A sasama ke ilemōu dalali, n̄imokōu kōu egele tobou. Ifine, āme kōu ahudo dalaye, haba bohōlōu mā ilamōu, egele tobolōu mōu nalāma nel̄i kuhe. O sasaj̄ midih̄o kasagai, afu miloune, ebele miloune, a duguoba duguo fogolōu mei.

³ N̄ige a tobolōu k̄eme Kelesuh̄a tobolōu dade tawalamōu degeli kah̄a degemōu, n̄i koꝓu tawama, Kelesuh̄a mā mogouya ke n̄imokōu tobolōu be, t̄a nel̄e mei dege tobōu yo mei, e nel̄edo dege tobolōu.

⁴ Kelesu e hebe fufugumaj̄kōu ikoke degele i kelegebe, e ta nel̄e degeli mei. Haba Godih̄a nel̄eyenōu e gehe degei dala. Nebe, Kelesu e nel̄e degeli mei sagaj̄ k̄enōu tefei, eine nel̄e meiyē, k̄enōu si Godih̄a eimokōu nel̄e neimōu, ei nel̄e dege dalagua kuhe. Godih̄a nel̄e k̄eme ei n̄imokōu hehegile.

⁵ N̄i n̄iōu sie file duguma. N̄ime Yesu Kelesukōu de damaleyodei dalagua? N̄ige eme n̄i duedube de daladade tawale ili? E n̄ibōu de dala mei debabe, n̄i emokōu damaleyodele iyo mei.

⁶ N̄ige eibe Kelesuh̄a dabai degeligi, tefele dugumōu be, mih̄ikōu f̄iyasigeiyo meidade tawama.

⁷ Eige n̄i midih̄o kasagai milolōu iye domōu kuhe dih̄o bagā tobolōu idi. Eige oe eibe o bol̄oyode tawamabadomōu, dih̄o bagā tobolōu idiyo mei. Haba oe eibe mih̄ikōu f̄iyasigeidade tawaibane t̄abōu mei. Eige n̄i midih̄o bol̄onōu milōu gamabadomōu kuhe dih̄o bagā tobolōu idi.

⁸ Ei damalēdo t̄a koꝓume ta huyafei degele sagaj̄ mei. Ei damalēdo t̄a k̄enōu hehegile idi.

⁹ N̄ime kōu damaleyodema nel̄e dege dalaguaba, einōu nel̄e mei dege dalaguababe, t̄abōu mei. Ei hohō degele ilenōu. Damalēdo, eige n̄ime Godikōu damaleyodema nel̄edo dege dalaguamabadomōu kuhe dih̄o bagā tobolōu idi.

¹⁰ A ahudo dalali, egele tobolou kaha yobe, a nimokou ileba, ta gofoudo dege tobolou be ta tagaiyo mei. Hiye Ohage ame ileba, ni dedej sasagiyedei. Haba a ni damaleyodei ke makoyadomou iyedili mei.

Polha uwage ta tobolou mou nalagai

¹¹ Mogo diama, a ise ta mei degelamou uwage ta tobolou kuhe. Nime neledo dege dalagualaba degema. A tobolou kou defejido duma. Ni fi tanou degeba, niou sie mogo degeiba mogo degeiba dema. Kegeibasi, Godiha nibou de dalale. Eme solou do degedi Godi. E degeiye, ni bologuado dalaguadi.

¹² Nime Godiha o sasaj degei kaha degemou, ni niou sie yogo nogou ba nogou ba dema. Godiha o sasaj olou fei kedia nimokou agali bolofejyode tobolou kuhe.

¹³ Hiye O Yesu Kelesuha ni habagugueiba, Godiha nimokou solou do degeiba, Duo Bolofehane nibou de dogou guo dalale.

Egei Polha Sa Galesia O Kediāmokū Nalama Nēi

Tawale Tq

Afu, Pol e sa Galesia duo kile sieibe, e ta uwo bolofej ke totobou mou siei. Sumou, sa ke tie o sasaj kediā Yesukou yoma damaleyodele i. Damaleyodele i dalaguamou, e diā tou fogou, sa ta kokou fogou i. O sasaj kediā Yesukou damaleyodele i dalaguamou, ogou gai ta tobolou idi o kediā ya fologamou, ta uwo bolofej ke gulaj dege hehegie tobolou idibe, Yesukou damaleyodemaba, haba Moseshā kuolou ta kene dulo sesemabeede tobolou idi. Ebele midihog kebou, haba afu midihog kebou kaha ta ke dulo sese ho fogou babe, nime Godihā dihile kokou doudo o sasaj dalale sagaj meiyode tobolou idi. Ta keme kou ogou gai egeiye, kenou si diā hehegie tobolou imou be, o sasaj sudo dulo sesele yai. Kegemou, Polhā kuguo kuokou kou gue nalaj, nime Yesukou damaleyodele i kaha degemou, ogou gai egei ke dulo sesedamabeedei.

Kuguo Galesia kojumahā ta sibige tanou tanou olou feibe kuhe:

Tā Hiye 1:1-2:14

O Polbe Godihā yoju e ta bolofej ke malā siyadomou kuhe makai.

Tā Hiye 2:15-4:31

Yesu Kelesukou damaleyodei o sasaj kedianou si Godihā dihile kokou doudo degei dalagua.

Tā Hiye 5-6

Dibe Kelesuhā degeiye kuolou ta ke tou fogou mou be, Duo Bolofehā di dogou guo dalamou suluguali, diyou sie yogokou midihog bolonou milou mou milou mou dele idi.

O Polbe Godihā yoju e ta bolofej ke malā siyadomou kuhe makai

(Tā Hiye 1:1-2:14)

¹ Ame Pol, ta-bolofej-malā-siadi-o. Dabai a degedi keme o taha ta neli mei. Ame o tae ta tobou mou hagua dabai koju degeiyo mei. Yesu Kelesubou, Aye Godi, Kelesu haguagi o kebou, dilie tobou mou a hagua, dabai koju kuhe degeli.

² Abou, damaleyodei o sasaj kuokou dalaguadi kedibou de ei kuguo nalama neli kuhe. Kuguo kojume sa Galesia tie, Kelesukou damaleyodele i o sasaj, sosi mosog esofej esofej kefegulo idi nimekou nalama neli.

³ Di Aye Godibou, di Hiye O Yesu Kelesubou dilie nimekou habagugueiba, nime bologuado dalamabadomou.

⁴ Kelesu eme di Aye Godihā tagaiya ke hagua, yojusie sesegumou, o kediā e wala imou tolo i, kegeligi dibe midihog kasagai diyou milou ga idi kaha hebe ke moyye domou. Damaledo, di sa sibige kuokou midihog kasagai milou ga idi ke tou fogou ba, e di mamou lamou kuhe haguei.

⁵ Kegei degemou, dige Aye Godikou tofousogodo kegenou hohobou mou ime. Damaledo.

Ta uwo bolofej keme tanou feido

⁶ A ni degei ke dulomou kesigi. Yobe, Kelesuhā degeiye Godihā ni haguismou kou habaguguegu keme, ni ke toto tou fogou. Tou fogou mou, nime haba ta uwo ta dulomou, ke sesele ili kaha degemou.

⁷ Kenou si keme ta uwo bolofej mei. O ilo kelege degele ilibe, ni fimaj kebou, Kelesuhā ta uwo bolofej kebou de gulaj degelamou degele ili.

⁸ Kegemou, ei sagaj, ha, esol o taha sagaj ta uwo bolofej a kou hehegie tobou ke gulaj degeba, ogou gai ta ta tobolou ba, ta uwo keme bolofejyode tobou babe, age o keme ta samaba, dou sakou ile ke tagali.

⁹ Ei kōu tobou sagaj kenōu a nīmokōu haba tobōu lamōu. Tā bolofej, a hehegie tobōu mōu, nī kōu dulomōu tolōu i ke, o tahā gulaj degeba, ogōu gai tā e tobolōu keme tā uwo bolofejyode tobōu babe, age o keme dou sakōu ile makolo ke tagali.

¹⁰ Nī kage tawaiya? Age mā hūbe obe hebele fogulo ke tagali? Haba Godihā hebele fogulo ke tagali? A mā hūbe o sasajye hebele fogulo ile ke tagali debabe, ame Kelesuhā dabai degedi o mei.

Pol eme tā-bolofej-malā-siadi-o degei kahā tā

¹¹ Mogo diāma, tā uwo bolofej a nīmokōu hehegie tobou keme o tae ta yoūu e fimajyenōu tawaga tobōu li meidade tawama.

¹² Tā uwo bolofej keme o tae ta amokōu nelī mei. Haba o tae ta hehegie tobōu li mei. Tā uwo keme Yesu Kelesu yoūu amokōu tamā degemamōu kuhe tobōu mōu du.*

¹³ Midihō kasagaj a afu milōu di kahā tā keme susulo imōu nī kōu dulo idi. Damalēdo, ame Juda o degemōu, ei kuolōu tā olōu fei ke seselemōu, a Kelesukōu damaleyodei o sasaj kediāmokōu gofoūu hiyedo degemōu makomōu siadi.* A tagalemōu degedibe, damaleyodei obe olōu fei tofigiema mei degeleyadomōu degedi.

¹⁴ A o gisiai kelege, ei kōu guai o kediā kuolōu tā olōu fei ke defejdo sesedibe, ame Juda o gisiai ilo kediā sagaj mei, gaba folodo delei.

¹⁵ Kenōu si, mā adiōu hā a malā fei mei kelegebe, Godihage ame yoūu e bi degeleyodema makamaj. Kegei kahā degemōu, a midihō kasagaj milōu gamōu haguabe demōu, sawisieī yoūu makai kelege, ege a habagugueguomōu kuhe haguīsai.

¹⁶ Godihā a haguīsamōu, e Dihi amokōu hegi, a e Dihihā degagai kahā tā ke sa sa ahudo o sasaj kediāmokōu hehegie tobōu yadomōu. Godihā amokōu kōu hehegiei kahā degemōu, age defejdo tawaleyodema omokōu ta yoduli mei.

¹⁷ Age sa Jerusalemkōu ta ilemōu, o tā-bolofej-malā-suluguadi-o afu deleigui kediābōu de ta tā keli mei. Kenōu si a sa Arebiakōu ilemōu dala dema, haba bohōlōu mā hagua, sa hiye Damaskuskōu felemōu kele delei.

¹⁸ Sadebe kamadia kege mei degeimōu, a sa Jerusalemkōu bohōlōu mā ile felei, Pitabōu de tā kalamōu. Folomōu, sawisieī olōu fei 15 kege ebōu de kele delei.

¹⁹ Tā-bolofej-malā-suluguadi-o ilo kediāme age ta duguli mei. Hiye O Kelesuhā e malā Jemsnōu si a kōu dugu.

²⁰ A nīmokōu koūu nalolūbe, Godihā tewe, a ogōu gai tā ta nalquyo mei, damalēdo tānōu.

²¹ Kegemōu, habage a ile, sa Siriabōu sa Silisiabōu duo kileya ke siei.

²² Sa Judia duo kilebe age ta sieli mei. Kegei kahā degemōu, damaleyodele i o sasaj, sa keleya dalagua kediāge mā midihō ta duguo tawale ili mei.

²³ Kenōu si diā a degeli tā uwo ke o iloye tobōu mōu dulo ibe, di walamōu degedi o kahage e di damaleyodei midihō, e makolamōu degedi kenōu be, e haba hehegiemōu siadiyode tobolōu imōu dulo i.

²⁴ O sasaj kediā tā ke dulomōu, Godikōu bolofejyode tobolōu i, yobe Godihā mā fi bohōu kahā degemōu.

2

Tā-bolofej-malā-suluguadi-o olōu fei kediā Polbōu de fi tanōu degele i

¹ Kegemōu, sadebe olōu fei 14 kege mei degemōu, a sa Jerusalemkōu haba bohōlōu mā i. Kelegebe, o Barnabashōu de i. O tabe Taitus wolōu yai.

² A ke i kahā yobe, Godihā a iyedei kahā degemōu, age damaleyodei o sasaj kediā die widio o kediāmokōu tā uwo bolofej, a sa sa ahudo o kediāmokōu tobōu mōu siadi kahā tā ke diāmokōu nōu amafei tobōu lamōu kuhe i. Kegeligi, dabai a kōu degeibōu, ha degeli koūubōu de oe akoguba mei degeiye domōu.

³ Abōu de delei o Taitus eme kōu sa Grik oye, kenōu si widio o kediāge eme kolo diafōu yede ta tobolōu ili mei.*

* 1:12 1:12 Dabai 9:1-19 * 1:13 1:13 Dabai 8:1-3 * 2:3 2:3 Juda o kediāme Mosesah kuolōu tā ke sesele ili kahā degemōu, o kediāge die o sisigo diā koto diafigidi. Keme Godihage o sisigobe yoūu e biyodemōu makadi. Stat 17:12 kokōu be kōu gue nalaj dala, nī o dihi die olōu fei malā feleba dalali, sawisieī dimayosi kege mei degeibabe, die kolo diafigimabeedei.

⁴ Damalēdo, ogōu gama gule damaleyodele i o ilo kelege, eibe Mosesha kuolōu tā de tōu fogōu mōu, Yesu Kelesukōu damaleyodele i dalagua deimōu, amafei ei timiḡa ke haguasie felega dugulamōu degele i. O kediage damaleyodele i o dine Mosesha kuolōu tā ke seseleba, kolo diafigidi midihō ke milōu mabeede tobolōu idi. Kenōu si kolo diafigidi keme bolō mei, fisimōu dabai degedi sagainōu degele idi.

⁵ Kenōu si eige die tā keme ta dulo seseli mei, eige Taitusha kolobe diafōu li mei. Kegeligi, tā uwo bolofei ke gulai degeiye domōu. Tā uwo bolofei keme damalēdo tā, ei defejido dia daladi, nime tā bolōdo kenōu sesemabadomōu.

⁶ Sa Jerusalem kelege, damaleyodele i o sasai kedia, die widio o kediame hūbōu o sa degei. Ma fimaiḡe, o hūbōu, hūbōu mei keme sibige ta mei. Godihage o hūbōu, hūbōu mei kegei keme e ta fidiyo mei. Kenōu si widio o kediage Mosesha kuolōu tā ke sesemabeedebe eimokōu ta tobolōu ili mei.

⁷ A diāmokōu tobōu mōu tawale ibe, Godiha Pita tobōu mōu ile, Juda o sasai kediāmokōu tā uwo bolofei ke tobōu mōu siadi. Kenōu tefeibe, Godiha ane tobōu mōu ile, sa sa ahudo o sasai kediāmokōu hehegie tobōu mōu siadidade tawale i.

⁸ Damalēdo, Pitabe Godiha neleya ke Juda o sasai kediāmokōu tā uwo bolofei ke tobōu mōu siadi. Nebe kenōu tefei, ane Godiha neleya kenōu tā uwo bolofei ke malāmōu, sa sa ahudo o sasai kediāmokōu hehegiemōu siadi.

⁹ Damaleyodei o sasai, sa Jerusalemkōu dalagua kediage Jemsbōu, Pitabōu, Jonbōu kediame die widio o degeiyodele idi. O kamadia kediage ame Godiha habagugueiya kenōu dabai degedidade tawalemōu, dia Barnabas elebōu de dobogoḡu tōu gumamōu mogo degele i. Ei tā tobōu ma walamā ibe, o bolōu elebe sa sa ahudo o sasai kediāmokōu ileyodei, haba diame Juda o sasai kediāmokōu ileyode tobolōu i.

¹⁰ Tā ta elemokōu tobolōu ibe, damaleyodei o sasai, bibōu mei, sa Jerusalemkōu dalaguadi kediame dogōu gumabeede tobolōu imōu, a dulomōu hohō degei. Kegemōu, a o sasai kediāmokōu solōu do dege dogōu gue hagulugi, ifine kege dogōu guo dala.

Pol e Pitaha midihō kasagai milou ta ke tamakōu tobou

¹¹ Kenōu si Pita e sa Antiokkōu * hagua felejmōu, a emokōu gofoḡu degemōu tamakōu tobou. Yobe midihō kasagai e miloube tamādo.

¹² Midihō, Pitaha milōu dibe kōu gue, Juda o Jemsha mogo dia haguasie felegali mei kelege, Pita ene kōu Juda oye, ha eme sa ta o kediabōu de nale nadi.* Kenōu si, Juda o kedia haguasie felegoumōu be, e guē degemōu fogōu ile, esofei nale nadi. Yobe, o kediame kōu damaleyodele i oye, kenōu si diage Juda o kedia kolo diafigile idi midihō kene kōu sesele idi kaha degemōu, Pita e guē degei.

¹³ Juda o damaleyodele i ilo kediame guē degemōu, Pitaha degei sagai kenōu tefeile degele i. Midihō keme bolō mei. Pitabōu diame taenōu bolō degele idi o. Barnabas ene o kedia degele ili ke duguomōu, ene sa Antiok o kediabōu de nale nadiḡe guē degei.

¹⁴ Age o kedia tā uwo bolofei ke defejido seseiyo mei ke duguomōu, a o sasai dihiḡe kokōu ge Pitakōu kōu gue tobou, name kōu Juda oye, kenōu si a dugube, name sa ahudo o kedia midihō ke seseimōu dugu. Na sa sa ahudo o kediāmokōu kageimōu fisilemōu, Juda o di midihō ke milōu mabeede tobōu ya?

Yesu Kelesukōu damaleyodei o sasai kedianōu si Godiha dihiḡe kokōu dōudo degei dalagua

(Tā Hiye 2:15–4:31)

O koyohā Yesukōu damaleyodeibabe, o keme Godihā dihiḡe kokōu dōudo dalale

¹⁵ Eibe Juda o, ei adiōu diame Juda sasai kaha degemōu. Juda obiyei eibe sa ahu o mei. Sa sa ahudo o kediage Mosesha kuolōu tā ke sesediyo mei kaha, eige diame midihō kasagai milōu gadi oyodele idi.

¹⁶ Kōu kegeiye, ei tewe, obe kuolōu tā dulo sesele ibabe, Godihā dihiḡe kokōu o dōudo ta dalale mei. Yesu Kelesukōu damaleyodeibasi, o keme Godihā dihiḡe kokōu be dōudo o. Kegei kaha degemōu, Juda o sasai eine Yesu Kelesukōu damaleyodele i, Godihā eimokōu

* 2:11 2:11 Sa Antiokbe Juda o kedia sa mei.

* 2:12 2:12 Mosesha kuolōu majiyege, Juda o sasai kediage sa ta o kediabōu de nale nadiyo mei, kuolōu hiyedo.

njime dɔɔdo o sasajyode tobou yadomou. O taha kuolou ta dulo sesele ila deibabe, o keme Godiha dihile kokou doudo ta dalale mei.

¹⁷ Di Kelesukou damaleyodema, Godiha dihile kokou doudo o degelaba degeligi, ha di midihog kasagai milou babe, Godihage de bolog dugulo? Bolog dugulo mei. Midihog kasagai, Juda o ei milou bane, ege ta bolog dugulo mei.

¹⁸ A kuolou ta dulo sesedi ke tou fogou, Kelesukou damaleyodeibabe bolog. Kenou si haba Kelesukou damaleyodei ke tou fogou, kuolou ta haba dulo seseibabe, Godiha dugulobe, ame midihog kasagai milou gadi o dugulo.

¹⁹ A kuolou ta olou fei keme kou teweye, kenou si a olou fei sesele sagai mei. Kegei kaha degemou, kuolou ta kaha degeiyege, ame kou tolo i o sagai deleiye, kenou si Godiha degeiye ifi ame gehe degei dala. Ame Kelesubou de hebe fufuguomakou tolo iye,

²⁰ kenou si ame Kelesuha haguagiemou, e abou de dogou guo dala kuhę. Kelesu e amokou solou do dege dogou gulamou, e yojusie omokou sesegumou, o kedia e wala imou tolo i. A sa sibige kuokou dalabe, a Godiha Dihikou damaleyodei dala.

²¹ Godiha habaguguei keme age sibige meiyodema tobekou mugudiyo mei. Mosesha kuolou ta sesele idi kaha degeiye, di Godiha dihile kokou doudo daladi debabe, Kelesu e tolo i keme sibige mei. Kenou si kege meido.

3

Kuolou ta dulo sesedi midihogou, ha Yesukou damaleyodei kaha midihogou

¹ Sa Galesia o njime totou degele i onou. Kelesu hebe fufuguomakou ikoke degei ta keme a njimokou defeido hehegieimou, njou dihoye kou dugu sagai degele i. Kenou si haba koyoha degeiye, ni fimai totou degele iya?

² A njimokou yodu ta huyadeifei dala. Duo Bolofeha ni duledu migile tolou hobogoube, kagei kokou ge tolou ilou? Mosesha kuolou ta ke dulo sesedi kaha? Haba, ta uwo bolofei ke dulo damaleyodili kaha?

³ Njime totou degele i o sa degei. Yomamou be, njime Duo Bolofeha e neleya kenou suluguei. Haba ifibe njime mei degelamou, njou ni neleya kenou kuhe sulugua?

⁴ Hagi njimokou tama degemou haguei keme mou yojuwa tama degemou haguei? Kegeli mei. Hagi njimokou ke tama degega haguei kaha e sibigebe kou dala.

⁵ Godiha e Duo Bolofei njimokou neji kebou, e dedeija ke ni midihog gehe gehe milou gadi kebou debe kagei kokou ge milou ga idiya? Mosesha kuolou ta ke dulo sesedi kokou ge? Haba, ta uwo bolofei ke dulo damaleyodili kokou ge?

⁶ Godiha kuguokou be kou gue nalai dala, Abraham e me Godikou damaleyodei kaha degemou, Godihage eme doudo oyode tobou.

Stat 15:6

⁷ Kegei degemou, Godikou damaleyodele i o sasajbe Abrahamha e sosou dade tawama.

⁸ Afudo, ta uwo bolofei kojou tobou ke tama degeli mei kelegebe, Godiha tawaiibe, sa sa ahudo o sasaj kediane emokou damaleyodeiba, ege diame doudo o sasajyode tobolou yodei. Kegemou, Godiha Abrahamkou tobou mou, o taha kuguokou kou gue nalai,

Ne sosou o taha degeiye, Godiha sa sa o sasaj olou fei kediamokou midihog bolofei hehegileyodei. *Stat 12:3*

⁹ Abrahamha Godikou damaleyodeimou be, Godiha emokou midihog bolofei ta hegi sagai kenou tefele, o sasaj olou fei Godikou damaleyodele ibabe, Godihage diamokou ne midihog bolofei ke hehegile.

¹⁰ O koyoha kuolou ta kenou dulo seselaba degeligi, Godiha dihile kokou eme doudo oyode tawaiibabe, o keme damaledo makolo dala. Yobe, Godiha kuguokou be kou gue nalai dala,

O koyoha Mosesha kuguo kaha kuolou olou fei ke dulo defeido ta sese ho fogou babe, o keme makoloyodei. *Lo 27:26*

¹¹ Damaledo, kuolou ta ke dulo sesedi o keme Godihage doudo o dugudiyo mei. Yobe, Godiha kuguokou be kou gue nalai dala,

Damaleyodei o sasaj kediane Godiha dihile kokou be doudo o sasaj dege dalaguali, fi tofousogo tofolou ke molokoyodei. *Habakuk 2:4*

¹² Kuoloū tā sesedi midihō keme damaleyodei midihō mei. Kuoloū tā sesedi midihōbe esofei. Yobe, Godihā kuguokoū be koū gue nalaj̄ dala,

O koyohā kuoloū tā ke oloū feido sesele ibasi, eme tofousogo tofousogo tofoloū. *Wok Pris 18:5*

¹³ Di kuoloū tā oloū fei ke defeido tā sese ho fogoū babe, dibe makolo ile dala. Kelesuhā migilemoū, di dogoū gulamoū be, o kediā e woumoū tolo i. Ke degei kahanoū si, di makeiye domoū, e di mamoū. Kene Godihā kuguokoū be koū gue nalaj̄ dala,

O koyobe hebe fogou kotoū dioū goū babe, o keme Godihā makoloyodei. *Lo 21:23*

¹⁴ Kegemoū, Godihā Abrahamkoū midihō bolofei hegiemoū, koū gue tobou, ne sosoū o tahā degeiye, a sa sa ahudo o sasaj̄ oloū fei kediāmokoū midihō bolofei hehegiyodei. Yesu Kelesuhā degeiyenoū si, tā Godihā Abrahamkoū tobou keme damaledo tamā degei. Kegemoū, di oloū fei damaleyodema dalaguamoū, Duo Bolofei, Godihā dimokoū neleyodema makai keme nemoū ili kuhe.

Tā, Godihā degeleyodema maka degei kahage Moseshā kuoloū tā ke gaba feleido dala

¹⁵ Mogo diama, a nijmokoū tā makaibe, sa sibige o sasaj̄ di degedi kokoū mā tobou ladi. O bolouye dabai tā degeleyodemaba tā tobou ma walamoūbabe, dilie tā tobou ma walamaj̄ keme tā fogoloū sagaj̄ mei. Godihā tā toboloū moū yoŋū makamaj̄ kene ke sa degei dala.

¹⁶ Godihā degeleyodema makai, Abrahamkoū tobou keme Godihā Abrahamboū e sosoū boū kokoū tobouye, kenoū si e sosoū yode tobou kahā sibigebe sosoū oloū feido kege tobou li mei. Godihā toboube, Abrahamhā e sosoū o tanoū tā tobou. O keme Kelesu.

¹⁷ Tā a nijmokoū koŋū toboloū kahā yobe koū gue, Godihā tā Abrahamkoū degeleyodema makamā deleibe, sadebe oloū fei 430 kege hagua mei degemoū, Godihā yoŋū e kuoloū tā ke Moseskoū kuhe hehegie tobou. Kuoloū tā kahage, tā Godihā Abrahamkoū tobou keme tā gaba folo sagaj̄ mei. Tā Godihā Abrahamkoū tobou keme tā mei degele mei.

¹⁸ Godihā dibe Moseshā kuoloū tā ke sesemabeede tobou debabe, bi bolofeido e Abrahamkoū neleyodema makai keme sibige tā dala mei. Kenoū si kegele mei, sibige hiyedo dala. Godihā Abrahamkoū neleyodema makai kokoū di damaleyodebasi, di bi bolofeido ke moloŋū.

¹⁹ Koū kegeiye, ha Moseshā kuoloū tā kahā sibigebe kagei? Godihage midihō kasagaj̄ kahā yo ke omokoū hegilamoū degei, o sasaj̄ye kuoloū tā ke dulo sesele ibe deba, ise, Abrahamhā sosoū o ta, Godi yoŋū koū makamaj̄ ke kuhe hagualeyodei. Damaledo, Godihage esol o ilo kediā kuoloū tā ke motoū ladi o Moseskoū neiba, ege o sasaj̄ kediāmokoū hehegieyedei.

²⁰ Godihā Abrahamkoū degeleyodema makai kelegebe, tā motoū ladi o takoū tā tobou li mei. Godi yoŋunoū Abrahamkoū tobou, yobe Godibe tanoū feido kahā degemoū, e yoŋunoū Abrahamkoū tobou.

Moseshā kuoloū tā kahage di Kelesukoū imabeedemamoū hehegiedi

²¹ Kegei degemoū, di diyoū sie koū gue yodugame, Moseshā kuoloū tā kahā sibigebe esofei, haba Godi e Abrahamkoū degeleyodema makai kahā sibige kene esofei degai? Kege mei. Godihā Moseskoū fi nedi tā ke nei debabe, di dulo sesele iligi, Godihā dihile kokoū doudo o sasaj̄ degele i.

²² Kenoū si Godihā kuguokoū ge toboloū be, midihō kasagaj̄ kahage sa sibige o sasaj̄ oloū fei dibe didio o sasaj̄ sa degeiyodei. Diyoū di neleya ke tā toū fogoloū sagaj̄ meiyode toboloū nalaj̄. Di Yesu Kelesukoū damaleyodeibasi, dibe bi bolodo Godihā Abrahamkoū neleyodei keme di moloŋū dala.

²³ Kelesu hagueli mei kelegebe, kuoloū tā kahage dibe didio o sasaj̄ sa dege delegeiye. Dalaguali, kuoloū tā seselamoū degega haguabe demoū, ifi Kelesu e hagumoū, dibe emokoū damaleyodele i dalagua kuhe.

²⁴ Moseshā kuoloū tā kahage di Kelesukoū imabeedemamoū hehegiemoū haguabe demoū, Kelesuhā migi, di emokoū damaleyodema, Godihā dihile kokoū doudo o sasaj̄ degeba dalamabadomoū.

²⁵ Ifi dibe kuolou tã kahã hayedu ta dala mei. Bolodo. Dibe Kelesukou damaleyodei dala kuhe.

Yesukou damaleyodili kahãnou si dibe Godihã sisigo dege dalale

²⁶ Yesu Kelesuhã dogou gumou, nã emokou damaleyodeimou, nãme Godihã sisigo dege dala kehe.

²⁷ Fafeleya degei kahage, nãme Yesu Kelesu ebou de dogou guo dalali, e бага i dala kehe.

²⁸ Yesu Kelesubou de dogou guo dalagualibe, nãme esofej esofej de ta dala mei. Juda o sasajibou, Grik o sasajibou nãme fi tanou dege dalagua. Bose o sasajibou, dabai degedi o sasajibou kediãne fi tanou degele i. Haba sasajibou obou olou fei kediãne fi tanou degele i. Nãme Yesu Kelesubou de dogou guo dalagualibe, nãme sie dogou gumou dogou gumou dele ili kehe.

²⁹ Kegemou, nãme Kelesuhã e bi degei dalababe, nãme Abrahamhã e sosou. Bi bolodo, Godihã Abrahamhã sosou kou neleyodema makai keme Godihã nãmokou ne nele.

4

Kelesuhã degeiyenou, fisimou dabai degedi o dibe Godihã e sisigo degei dalagua

¹ A tã makai nãmokou tobou lamou. Dihi tae e ayebou de dalali, habage e aye tolo imou be, dihi kahã e ayeã bi olou fei ke mojudi. Dihi huyadefei kelegesi, dihi keme bi mei o, fisimou dabai* degedi o sa degei daladibe, e ayeã dabai degedi o sagainou daladi.

² Dihi kahage e aye huguli kediã tanou dulo sesegamou ibe deba, sadebe, e ayeã makamaj sagaj kokou kuhe folo kogulo.

³ Dine kenou tefei. Di Yesu Kelesukou damaleyodele ili mei kelegebe, dibe dihi ke sa degei deleigui. Di Ayeã fimaj keme di defeido ta tawale ili mei. Dibe sa sibigebou agudiobou dia daladi duo kediã fisimou dabai degele idi.

⁴ Sawisie Godihã makai kelegenou si, e yofu e Dihi tobou mou hagueibe, dihi die bagamou, sa sibige sasaye malã felei. Malã felemou, Dihi keme Moseshã kuolou tã kahã hayedu delei.

⁵ Godihage kuolou tã kahã hayedu dalagua o sasaj di dogou gulamou, e Dihi kuhe tobou mou haguei. Hagumou, obe e woumou tolo ibe, e di mamouba, dibe Godihã sisigo degemabdomou.

⁶ Damaledo, nãme Godihã sisigo degei. Godihage e Dihihã Duo Bolofej ke tobou mou di duledu hagua dalalibe, Aye,* mã Aye de tobou di.

⁷ Kegei degemou, nãme fisimou dabai degedi o mei, nãme Godihã dihi. Godihã dihi dege dalali, bi bolodo, Aye Godihã neleyodema makai keme nã mou lamou dia dala kehe.

Pol e sa Galesia o sasaj kediãmokou solou do hiyedo degei

⁸ Afudo, nã Godi tawali mei kelegebe, nãme ogou gai godi kediã fisimou dabai degedi o dege deleigui. Ogou gai godibe mabou nou, sibige ta meido.

⁹ Ifisi nãge Godi kou tewe, ha, a kou gue tobolou be bolõ, Godihage nãme kou tewe. Kegei degemou, nã kagemou Godi tobekou muguomou, bohoulou mã ya, duo kasagaj nele mei kediã fisimou dabai degedi ke haba degelamou degele iya?

¹⁰ Nãme sawisie hiye sudo kahã dowo ke hohobolou idi, yobe, nãme Godihã dihile kokou doudo o sasaj degelamou degele ili kahã degemou. Oguo sudo kahã dowo kebou, sadebe sudo kahã dowo kebou de hohobolou idi.

¹¹ A midihõ nã milõu gadi kokou fimamou gue degeli. Kegelig, dabai a nãbou de degedi keme mou fogouye domou.

¹² Mogo diãma, a nãmokou egele tobolou kuhe. A Moseshã kuolou tã ke tou fogou sagaj kenou tefe, nãme kuolou tã ke tou fogou ma. A kuolou tã ke tou fogou mou be, a me sa ta o sasaj nã sa degei dala, Moseshã kuolou tã ta dulo sesediyo mei. Mogo diãma, nãge amokou kasagaj ta degele idiyo mei.

* **4:1 4:1** Fisimou dabai degedi o keme sele dabai degediyo mei. O kegei keme o tae fisimou dabai mou yofuwa degedi. * **4:6 4:6** Yesuhã taega *Aba* dilibe, mã 'aye' dili.

¹³ Nj̄ tewe, ā nj̄mōkōū dagado egei hehegieibe, āme dobōū ilemōū nj̄ dala kele felei kahā nj̄mōkōū kuhe hehegiei.

¹⁴ Mā tōū be nele meido felei kahā nj̄ hagi hiyedo kōū dugulo sagaiye, kenōū si nige āme ta tobekōū mugulo ili mei. Nige abōū de tafalaguale ta dafa ili mei, amokōū hohōbōū nōū degele i. Nj̄ amokōū hohōbolōū ibe, esol o sagai, ha Yesu Kelesu sagai kegeiye foloumōū hohōbolōū i sagai degeimōū dugu.

¹⁵ Kelegebe, nj̄me amokōū kōū hohōbolōū imōū duguye, kenōū si ifi nj̄ amokōū hohō degeiyo meibe kagemōū degele iya? Ā nj̄mōkōū damaleđo tobolōū kuhe. Nj̄ amokōū hohōbolōū i kelegebe, nj̄iōū nj̄ dihō tigima amokōū nele dei debabe, nj̄ kege degele i.

¹⁶ Ā nj̄mōkōū damaleđo tā kē tobolōū kahage, nige āme ho o sā degei dugulu dale?

¹⁷ Ogōū gai egei tobōū di o kediā nj̄mōkōū hehegieiadi kōj̄umahage nj̄me bologua dalaguale mei. O kediā tagale ilibe, nj̄me ei tōū fogōū ba, diōj̄ū die midihō, kulolōū tā sesedi midihō kenōū sesele kē tagale ili.

¹⁸ Midihō o kediā nj̄ milōū mabeedei keme bolō debasi, tabōū mei. Ā nj̄bōū de dala kelegenōū mei, sawisiēi olōū fēj̄do milōū mōū ima.

¹⁹ Mā sisigō diama, āme sasaiye dihi mōū lamōū do dugudi sagai kenōū tefe, haba do hiyedo dugulu. Age nj̄me Godihā sisigōdo degeba, ē Dihi Kelesu sā dege dalaguamabadomōū kuhe solōū do degeli.

²⁰ Age nj̄mōkōū tobolōū be ta tawaiyo mei. Āme nj̄bōū de dalali hobōū tā kolo sagai degeli. Ahudo dala kahā degemōū, ā nj̄ dogōū gulobe ta tawaiyo mei.

Tā makaībe Abrahamhā sasaī ebukōū hu Sarabōū, tage hu sasaī Hagarbōū kokōū mā tobou

²¹ O sasaī diama, nj̄me Moseshā kuolōū tā kē seselamōū degele ilibe, kuolōū tā kahā sibigebe nj̄ de tawale ili? Nj̄ amokōū totodo tobōū ma.

²² Tā Moseshā kuguo kokōū nalaī dalabe, fisimōū dabai degedi sasaī, Abrahamhā tage hu kahā o dihi ta malā felēj̄imōū, haba sasaī ebukōū hu kahane o dihi ta malā felēj̄iyode nalaī.

²³ Fisimōū dabai degedi sasaī kahā dihi malā felēj̄ibe, keme kōū mōj̄udi kege malā felēj̄. Haba sasaī ebukōū hu kahā ē dihi mōj̄ube, Godihā Abrahamkōū kege nelēyodema kōū makaī kahā degemōū kuhe malā felēj̄.

²⁴ Tā kōj̄umahā sibigebe hiyedo. Tā makaī, sasaī bolōū kokōū mā tobou kahā sibigebe midihō kahā tā bolōū kege, Godihā kōū tobōū ma walamāj̄ dala. Tanōū tabe midihō, Godihā bitōū Sainaikōū ge Moseskōū hehegiei. Keme sasaī Hagarhā sisigō diame fisimōū dabai degedi o sasaī degele i kē sā degei.

²⁵ Damaleđo, sasaī Hagarhā, ē sibige tabe bitōū Sainai, sa Arebiakōū dala. Haba sibige tabe sa Jerusalem, sa sibige kuokōū dala. Sa bolōū kebōū, sa kē tie o sasaībōū kediāme olōū fēj̄ fisimōū dabai degele idinōū.

²⁶ Kenōū si Jerusalem tabe hebenitōū dala. Sa keme sasaī ebukōū hu, di adiōū, ē midihō ebele dimokōū hehegili kahā sa. Ē sa keme fisimōū dabai degedi sa mei, bologuādo daladi sa.

²⁷ Godihā kuguokōū be kōū gue nalaī dala,

Dihi mei sasaī nā hohōbōū. Dihi malā felamōū do ta duguli mei sasaī nā hohō dege.

Obōū daladiyo mei sasaī nāme sisigō sūdo molōj̄ū, obōū daladi sasaī kahā sisigō diā gaba folodo dalaguale.

Aisaīa 54:1

²⁸ Mogo diama, nj̄me o Aisak sā degei. Yobe, Godihage Abraham ē dihi ta Aisak molōj̄uyodema makaī sagaī kenōū tefei, nj̄ne Godihā ē sisigō degeleyodema kōū makaī kahā degemōū.

²⁹ Abrahamhā sasaī bolōū dilie deleigui kelegebe, dihi kōū mōj̄udi kege malā felēj̄ dihi kahage ē malā, Duo Bolofeīhā neleya kē malā felēj̄ kokōū be kasagainōū degedi. Ifine kenōū tefei, o ilo kelegene di kasagaī degele idi.

³⁰ Kenōū si Godihā kuguokōū be kōū gue nalaī dala,

Nage fisimōū dabai degedi sasaī kē dilie, ē dihi diliebe igile muguyedei. Sasaī kahā dihi kahage ē ayeḥā timōū be ta molōj̄ū mei. Sasaī ebukōū hu kahā dihi kahanōū si ē ayeḥā timōū kē molōj̄ū.

Stat 21:10

³¹ Mogo diama, dibe fisimou dabai degedi sasaj kaha sisigo mei. Dibe bologuado daladi sasaj kaha e sisigo.

Dibe Kelesuha degeiye kuolou ta ke tou fogou mou be, Duo Bolofeiha di dogou guo dalamou suluguali, diyou sie yogokou midihq bolonou milou mou milou mou dele idi
(Ta Hiye 5-6)

5

Dige Mosesha kuolou tabe tou fogou ba bologuado dalame

¹ Kelesuha degeiye, di Mosesha kuolou ta ke tou fogou mou bologuado dala kuhe. Kegei degemou, nelgedo dege dalama. O ilo kelege Mosesha kuolou ta haba sesele imabeede tobou babe, ni ta dudama. Kuolou ta sesele idi keme fisimou dabai degele idi ke sa degei. Ni keme ta sesedama.

² Ame Pol, a tobou ladi kofu ni defeido duma. Nime Godiha dihile kokou doudo o degelaba kolo diafigibabe, Godiha ni dogou gulo sagaj mei. Yobe, ni Kelesukou damaleyodeibe sibige ta mei.

³ Njou tawaihou, ni Mosesha kuolou ta duloba, kolo diafigibabe, kuolou ta olou fei kene sesemabadamou kuhe tobolou. Yobe, Godiha taenge kege kou tobou dala kaha degemou.

⁴ Nime Godiha dihile kokou doudo o degelaba kolo diafigibabe, ni Kelesube tou fogou le ili kehe. Nime Godiha habagugueibe mei degei.

⁵ Duo Bolofeiha neleya ke di Godikou damaleyodemamou, Godiha dibe doudo o sasayode tobolou ke dia dalagua.

⁶ Yesu Kelesuha di dogou guo dalababe, kolo diafigidi midihobe sibige mei. Haba kolo diafigidiyo mei kene sibige mei. Yesu Kelesukou damaleyodema, di diyou sie yogokou solou do degeiba solou do degeiba debasi keme damaledo midihq.

⁷ Yomogou mou be, nime defeido Kelesunou sesele yai. Nime ta damaledo ke dulo sesele yadi keme haba koyoha akogumou, ogou gai ta ke sesele youya?

⁸ Godiha ni hagusamou, yofu e bido degeleyadamou maka degei. Kenou si ta ni dulo sesele yolu keme Godihage ta hehegie tobou li mei.

⁹ Ou sagaj sidi mola huyadefei ta ou sagaj kebou de tiagewoma fogou mou, yofunou fofolugi hiye degedi.

¹⁰ A Hiye Okou damaleyodema tawai, Hiye Ohage ni dogou gubabe, nime a fimadi sagaj kegenou fi maledade tawai. Ni fimaj gugulaj degelamou degedi obe koyo, a ta tewe mei. Kenou si o keme e ke degedi kaha hebe kasagaj ke moloofu daladade tawali.

¹¹ Mogo diama, age nime kolo diafigidi midihq ke sesemabeede tobou di debabe, Juda o kediage ame makolamou degele idiyo mei. Kenou si age Kelesube hebe fufugumajkou tolo i kaha tanou hehegie tobou di kaha degemou, o kedia amokou gofofu hiyedo degele ili.

¹² O ni fimaj makalamou kolo diafigidi midihq milou di kediage diofusie diofu die suabou dohofubou olou feido diafigisemabeede.*

¹³ Mogo diama, damaledo, nime Godiha hagusamou maka degei kaha degemou, Mosesha kuolou ta keme tou fogou mou bologuado dala. Kenou si kuolou ta ke tou fogou dalalibe, tou e tagadi midihq kenou milou ga suluguadama. Ni njou sie yogokou solou do dege dogou guba dogou guba dema.

¹⁴ Mosesha kuolou ta kaha sibigebe tanou fei dala. Na nofusie tagadi sagaj kenou tefele, nogo diamokou ne kegenou tagayedei. *Wok Pris 19:18*

¹⁵ Ni njou sie gofofu degeba biya dalaguababe, njou tawaihou, ni njou sie yogo makouba makouba dema mei degeiye.

Duo Bolofeiha midihqobou, tou ha midihqobou

¹⁶ Kegei kaha degemou, a nimokou tobolou be kou gue. Nime Duo Bolofei yofunou dogou guo dalaba suluguama. Kegeibasi, nime tou e tagadi midihq kasagaj milou gale sagaj degele ile mei.

* 5:12 5:12 Polha gofofu degemou kege tobou.

¹⁷ Midihō kasagaj, di tōu e tagali keme Duo Bolofejihā tagaiyo mei. Haba Duo Bolofejihā tagali keme di tōu e tagaiyo mei. O boloyye biyolu sã degei kahã degemōu, dilie njōu tagali sagaj ke ta degele sagaj mei.

¹⁸ Duo Bolofejihā yoñunōu dogōu guo dalaba suluguabasi, njime Moseshã kuolōu tã kahã hayedu dalale mei.

¹⁹ Tōu hã midihō kasagaj olōu fej keme nj kōu tewe: sasaj hiyoubōu, o hiyoubōu siadi midihō kebōu, midihō sibigibōu degedi kebōu, tōu e tagadi midihō kasagaj gehẽ gehẽbōu,

²⁰ ogōu gai godikōu diho bagã tobōu di midihō kebōu, hagaj wodi midihō kebōu, omokōu dafadi midihō kebōu, tãe biyadi midihō kebōu, kona degedi midihō kebōu, toto gofoñu degedi midihō kebōu, njōu nj hūnōu hebele fogudi midihō kebōu, fi tanōu mei midihō kebōu, mogo degediyo mei midihō kebōu,

²¹ o tahã bi mōu lamōu tagadi midihō kebōu, tigi kolo huej gofoñudo nama fi totōu degedi midihō kebōu, midihō daga daga kegele i ke milōu ga idi keme njōu tawaibōu. A haba egele tobōu lamōu. O koyo diã midihō kegele i ke degele idi debabe, o kediame Godihã wolōu daladi sa kokōu ya fologale mei.

²² Duo Bolofejihã degeiyenōu si, di midihō bolō milōu gadibe, o sasaj kediãmokōu solōu do degedi midihō kebōu, hohō degedi midihō kebōu, mogo degedi midihō kebōu, dafadiyo mei midihō kebōu, o sasaj dogōu gudi midihō kebōu, midihō bolōdo hehegedi kebōu, degeleyodei ke degedi midihō kebōu,

²³ himj degedi midihō kebōu, tōu e tagadi midihō kasagaj ke akogudi midihō kebōu de. Midihō olōu fej kahã kuolōu maj ta dala mei.

²⁴ O sasaj Yesu Kelesuhã e bi degei dalamōu be, diã die tōu e tagadi midihō kasagaj keme olōu fej ebōu de hebe fufuguomajkōu ikoke degema mei degei.

²⁵ Duo Bolofejihã dimokōu fi gehẽ nej degemōu, dibe yoñunōu dogōu guo dalaba suluguame.

²⁶ Di diyōu di hū ke hebele fogudame. Di yogokōu biyayedema, gofoñu ñedame. Di diyōu sie yogokōu kona degegadame.

6

Nalẽ hoube di sogouba, haba segei sagaj kegeinōu moloñu

¹ Mogo diãma, nj kile o tahã midihō kasagaj milōu ba dugubabe, njge Duo Bolofejihã midihō ke seseleba, o ke dogōu guoba, amafeinōu tobolōu gi, e midihō kasagaj ke tōu fogōu yedei. Kenōu si njōu tawaibōu, Tamahã njne tefele duguba, mihikōu fiyasigeiye.

² Hagj dugubabe, nj njōu sie dogōu guba dogōu guba dema. Midihō ke milolōu idibe Kelesuhã kuolōu tã kahã sibigẽ ke sesele yadi.

³ Hū mei o tahã e yoñu e hū hebele fogubabe, eme yoñusie ogōu golu.

⁴ O koyo nã dabai nã degedi ke dugu bolofej debabe, dabai nã degei kokōu hohōbōu yedei. Nẽ dabai degedibōu, o ilo kediã dabai degele idibōu geleguoba figadayedei.

⁵ Yobe, o sasaj tanōu tanōu be yoñu e hagj keme kōu dugulo dala kahã degemōu.

⁶ O tahã Godihã tã ñamokōu hehegie tobōu babe, nage noñu nẽ bi bolōdo ta fileba, nã hehegili o kokōu neyedei.

⁷ Nj tawalibe, Godikōu be ogōu gale sagajyade tawaibabe, midihō keme dōdo mei, njōu sienōu ogōu golu. Nalẽ hou di sogoumōu be, haba segei sagaj kegeinōu malã idi.

⁸ O koyohã e tōu e tagadi midihō kasagaj kenōu milōu mōu ibabe, o keme tōu e tagadi kahã hebe ke malãba makolo. O koyohã Duo Bolofejihã e midihō kenōu milōu basi, o keme fi tofousogo tofolōu ke moloñu.

⁹ Midihō bolōdo milōu galebe dafadame. Di dafa ho fogōu babe, sawisie Godihã makai kelegebe, di midihō kahã hebe bolōdo ke moloñu.

¹⁰ Kegemōu, sawisie ta kelege, di o dogōu gulo sagaj dalababe, di o sasaj kediã dogōu gume. Yesu Kelesukōu damaleyodele i o sasaj kediãmokōu ne dige defejido midihō bolō kenōu hehegieme.

Polhã Kelesu hebe fufuguomajkōu ikoke degei kokōu hohō hiyedo degei

¹¹ A mayoñu mã dobogoñuye kuokōu nalaj dalaba duguma. Mã nalagaibe hiyedo dege nalaj kuhẽ.

¹² Nj̄ duma, nj̄ kolo diafigimabeede tobolōu idi o kediage Juda o kediā dih̄ile kokōu diōu die hū hebele fogulamōu degele idi. Diā kōu gue fimā idi, ei Kelesu hebe fufuguomaj̄kōu ikoke degei kokōu damaleyodeibabe, Juda o kediā ei makolo iledademōu guē degele i.

¹³ Kolo diafigidi o kediame Moseshā kuolōu tā olōu fei kē defeido sesele idiyo mei. Njmokōu kolo diafigimabeede tobolōu idi kahā yobe kōu gue, diage Juda o kediā die hū hebele fogumabadomōu tagale idi, nj̄ die tā kē dulo sesedi kahā degemōu.

¹⁴ Kenōu si, ā mayōu mā hū hebele fogulobe dafa. O tahā hūne ā hebele fogulo sagaj̄ mei. Di Hiye O Yesu Kelesuhā ē hūnōu si ā hebele fogulo sagaj̄. Di Hiye Ohā hebe fufuguomaj̄kōu tolo i kokōu nōu si, ā hohō degemōu tawalibe, sa sibigē kōumahā midihō, ā kōu milōu gadi keme sibigē meidade tawali. Ā haba kegei kē milōu galebe dafa.

¹⁵ Kolo diafigidi midihōbe sibigē mei. Haba kolo diafigidiyo mei kene sibigē mei. Godihanōu degeiye, di fī bohōlōu mōu gehē degei dalagua keši sibigebōu.

¹⁶ O sasaj̄ olōu fei tā kōu tolōu i kediame Godihā solōu do degeiba, bologuado dalagualenōu. Godihā yōu ē Israel o sasaj̄ kediāne kegele ile.

¹⁷ O tae amokōu hagi nelebe ā dafa. Ame obe wei do doloubōu dala kahā yobe, ame Yesuhā dabai degedi o.

¹⁸ Mogo diāma, di Hiye O Yesu Kelesuhā habagugueibe nj̄ duledu nj̄ fibōu de dalale. Damalēdo.

Egei Polha Sa Efesus O Kediāmokū Nalama Nēi

Tawale Ta

Pol ẹ didīq mosokoū duwoli, kuguo nalāmamoū, o Tikikuskoū, n̄a kuguo kōŋū mal̄a ile, sa Efesus o kediāmokū neyede tobou.

Afu kelege, Polha sa Efesuskoū boloū kege ile folo, sa ke tie o sasaj̄ kediȳboū de dalali, Yesuhā degei kahā tā ke hehegie toboū moū i. Dabai 18:19-21, 19:1-41, 20:1, n̄a kokoū dugu. Habage, ẹ sa Efesus hafēi dege ile dalali, die widio o kediāmokū haguamabeede toboū moū, haguasieimoū, ẹ diāmokū egele tobou. Dabai 20:17-38 kokoū dugu.

Kuguo Efesus kōŋumah̄a tā sibige tanoū tanoū oloū fēibe kuhe:

Tā Hiye 1-3

Godihā degeiye, Kelesu ẹ diboū de dogoū guo dalamoū, di gehē dege dalagua kuhe.

Tā Hiye 4-6

Dibe Yesu Kelesuhā toū sā degei kahā degemoū, di Godihā midih̄o kenoū miloū game.

Tā hiye 4-6 keme sibige sudo dala. Sibige kamadia kegebe koū gue:

Oboū sasaj̄boū hulomoū daladi kahā tā - Efesus 5:21-33.

Adioū ayeboū sisigoboū oloū fēi kahā tā - Efesus 6:1-4.

Tam̄aboū de biyadi bimaj̄ ke oloū fēi tefele toū ma dalale kahā tā - Efesus 6:10-20.

Godihā degeiye, Kelesu ẹ diboū de dogoū guo dalamoū, di gehē dege dalagua kuhe

(Tā Hiye 1-3)

¹ Ame Pol, Godi yōŋū tagaiyenoū ame Yesu Kelesuhā tā-bolofei-malā-siadi-o degei. A kuguo kōŋū nalama, Yesu Kelesukoū damaleyodema sesedi o sasaj̄, sa Efesuskoū dalagua n̄imokoū nel̄i kuhe. N̄ime Godihā o sasaj̄.

² Di Aye Godiboū, di Hiye O Yesu Kelesuboū dilie n̄imokoū habagugueiba, n̄ime bologūdo dalamabadomoū.

Yesu Kelesuhā degeiyenoū, Godihā hebeni bimaj̄ bolofei ke oloū fēi dimokoū nēi

³ Di Godihā hū hebele fogume. Eme di Hiye O Yesu Kelesuhā ẹ Aye Godi. Kelesuhā diboū de dogoū guo dala kahā degemoū, Godihā hebeni bimaj̄ bolofei ke oloū fēi dimokoū nēi, di damaleyodei midih̄o kenoū sesele imabadomoū.

⁴ Damal̄edo, sa sibige kōŋū miloū li mei kelegebe, Godihage Kelesube diboū de dogoū guo dalaleyodema koū makai. Kegei kahā degemoū, dibe midih̄o kasagaj̄ kahā hebe keme ta molōŋū mei, Godihā ẹ dihīle kokoū dibe yōŋū ẹ bi bolonoū dalaguale.

⁵ Godihā yōŋū tagaiyenoū dibe yōŋū ẹ sisigodo dege dalaguamabadomoū makai. Yobe, Yesu Kelesu eme diboū de dogoū guo dalale kahā degemoū, Godihā kege kuhe degei.

⁶ Godihage ẹ Dihibe yōŋū koū tagaidoye, kenoū si ẹ dimokoū hiyedo habaguguemoū, ẹ Dih̄i kē dimokoū nēi. Kegei kahā degemoū, dige Godikoū hohoboloū ba, ẹ hū hebele fogume.

⁷ Godihā di habaguguemoū, Kelesu toboū moū hagua tolo ilemoū, di mamoū. Kelesuhā kafei kē migi kahage, Godihage di midih̄o kasagaj̄ keme gebe meiyodei.

⁸ Damal̄edo, Godihā di soloū do hiyedo degei kahā degemoū, ẹ tewe hiyedoboū, ẹ fimaj̄ bolodoboū de dimokoū nēi dala kuhe.

⁹ Afu, Godihage Kelesuhā habage degeleyodema makamā fogou keme mogogou delei haguabe demoū, ise ifinoū ẹ tagai sagaj̄ kē dimokoū hegi dala kuhe.

¹⁰ Godihā tagai keme koū gue, sawisiei yōŋū makai kelegebe, ẹ sa sibige kōŋumah̄a bimaj̄boū, hebeni sa kahā bimaj̄boū oloū fēi kē kefeguo, Kelesuhā hayedu dogoguba, eme widio hiyedo o dege dalale kē tagai.

¹¹ Godihā ẹ dabai degedibe, yōŋū tagaiya keboū, yōŋū ẹ fimaj̄iya keboū denoū degedi. Kegemoū, ẹ yōŋū tagaiya kenoū Juda o sasaj̄ eibe Kelesuboū de dogoū guo dalaba, Godihage eibe yōŋū ẹ sisigodo degeleyodema kuhe makai.

¹² Juda o sasaj eibe Kelesukou eibukou damaleyodele i. Yomogou kelegebe, einou Kelesukou damaleyodema, e bohoolu ma haguale ke dia deleigui. Godiha ei makaibe, yofumakou hohobolu ba, e hu hebele fogumabdomou kuhe makai.

¹³ Sa ahudo o sasaj ni damaledo ta uwo bolofei, Godiha ni mamolo uyodei ke dulomou, Kelesu emokou damaleyodeimou be, ege nibou de dogou guo dalamou, Godiha e Duo Bolofei nimokou kuhe nej. Duo Bolofei, Godiha dimokou neleyodei ke nimokou ne nej kaha yobe, nina e bi degei dalagua.

¹⁴ Duo Bolofeibe, Godiha dimokou kou nej kaha degemou, di tawale ilibe, bi olou fei, Godiha e o sasaj dimokou neleyodei kene kou neledade tawale ili. Di baha duwolobe, Godiha di mamolo uyodei kenou baha duwoli, emokou hohobolu ba, e hu hebele fogume.

Polhage Godiha sa Efesus tie kediamokou tewe hiyedo ke neyedema diho baga tobou

¹⁵ Obe tobolou imou a dube, nime Hiye O Yesukou damaleyodema, Godiha o sasaj kediamokou solou do degele idi ke tobolou imou dudi.

¹⁶ Kegemou, a Godikou diho baga tobou dibe, a nimokou hoho degemou, emokou bolofeyode tobou di.

¹⁷ Godi eme di Hiye O Yesu Kelesuha e Aye. E hohobou, e nelebou debe hiyedo, di ta tawaga tobolou sagai mei. Age Godiha nimokou fimai bolofebou, tewe hiyebou de neleba, e yofusie nimokou hegiba, ni e defeido tawamabdomou diho baga tobou di.

¹⁸ A Godiha ni duledu hohoguyadomou tagali, bi bolofei, yofu e o sasaj dimokou neleyodei, di dia dalagua keme nige tawamabdomou. Bi keme bolodo, di ta tawaga tobolou sagai mei.

¹⁹ Ni ke tawaiababe, Godiha dedei, damaleyodele i o sasaj di dogou gudi dedei keme hiyedo. E nele hiyedo di dogou gudi keme tei haguagidi nele sagai kenou tefei.

²⁰ Kelesu e tolo imou, Godiha yofu e nele hiyedo kahanou haguagiemou, hebenikou wolou folomou, e dobogofu delekou bigimou baha duwo.

²¹ Kegemou, Kelesube hebeni sa tou gulido duwomou, esol o daga dagabou, duo daga dagabou olou fei kediame e hayedu dalagua. Damaledo, ifibe Kelesu e huibe hiyedo folodo, o hubou hubou olou feibe gabama folodo dala. Habagene, yofu kegenou dalale.

²² Godiha bi olou feibe Kelesuha hayedu kefeguo dogogu dala. Damaleyodele i o sasaj dine e hayedu dalagua. Eme di widio o hiyedo.

²³ Damaleyodele i o sasaj dibe Kelesuha tou sa dege dala. Kenou si di Kelesukou damaleyodili mei debabe, Kelesu eme tou mei, widionou sa dege dala.* Haba, bi olou fei kene Kelesubou de dala mei debabe, bimai keme sibige mei sa dege dala.

2

Godiha degeiyenou, o tofigiei sagai dibe Kelesubou de fi gehede dalagua

¹ Afu nime Godiha ta dulo idiyo mei. Midihokasagai nou milou ga idi kaha degemou, nime tofigiei sagai deleigui.

² Kelegebe, nime sa sibige kuokou midihokasagai ke milou ga idibe, duo kasagai, agudiletou dalagua kedia hiye o kaha ta ke dulomou damaleyodema milou ga idi. Duo kasagai kedia widio o keme Godiha ta dudiyo mei o sasaj kediabou de dogou guo dala.

³ Damaledo, afu di olou feine kegenou degele idi. Midihokasagai, di tou e tagali ke sesele ibe, keme di diyou di fimai kenou sesele idi. Di adiou ha di mala felemou hagueibe, Godiha gofofu feleiyede dine hebe kasagai ke kou molofofu sagaiye,

⁴ kenou si Godiha di tagalemou, solou do hiyedo degei kaha degemou,

⁵ di Kelesubou de fi gehede dalagua. Di midihokasagai milou ga idi kaha, dibe tofigiei sa dege deleiguiye, kenou si Godiha habaguguei kahanou di mamou.

⁶ Godiha Yesu Kelesu haguagi sagai, e dine haguagiemou tobou, Kelesubou de dogou guoba, dine hebeni sa Kelesubou de dia dalaleyode tobou.

* 1:23 1:23 Grik taeye ta sibige bolou dala. Kegei kaha degemou, Tok Pisin bohoubesofei, Kalaj ta bohoubesofei kege nalaj.

⁷ Yesu Kelesuha degeiyenou, Godiha e midihq bolqdo ke dimokou hegi. Habaguguei midihq keme folodo, di ta tawaga tobolou sagaj mei. Kegei kaha, habage dalaguale o sasaj olou fei kediamokou ne Godiha e midihq bolofei ke hehegielamou degei.

⁸ Godiha ni habagugueimou, ni Kelesukou damaleyodeimou, Godiha ni kuhe mamou. Godiha ni mamou kaha e yobe kou guei, Godiha yo unou nimokou solou do degemou mou yo iwa kuhe mamou. Kofume njou nou degeli mei, Godi yo unou degei.

⁹ Godiha di mamoube, di e dabal ta degeimou kaha hebeye mamou li mei, di diyou sie di hu hiye degeiye domou.

¹⁰ Yesu Kelesuha dibou de dogou guo dalamou, Godiha di duo gehe degei, dige midihq bolqdo kenou milou mabadomou, afudo yo iu kege kou degeleyode tawalemou makai delei.

Kelesuha biyadi midihq ke igile mugumou, Juda o sasajbou, sa sa o sasajbou olou feido mogo tanou degei dala

¹¹ Ni tewe, Juda o eibe kolo diafigidi midihq ke milou di, haba sa sa ahudo o nime eige kolo diafigidiyo mei oyodele idi. Kolo diafigidi midihq keme sa sibige kofumaha midihonou milolou idi.

¹² Tawama, afuge, nime Kelesube ahudo dege deleigui. Nime Israel o sasaj mei, sa ahudo tie. Godiha Israel o sasaj eimokou midihq bolq hegileyodema makai keme nimokou makali mei. Godiha ta tobou ma walama kene nimokou ta walama li mei. Nige Godibe ta tawale ili mei. Nige e nimokou midihq bolqdo degele ke ta dia deleigueli mei.

¹³ Damaledo, afuge, nime Godibe ahudo dege deleigui. Kenou si, ifi Kelesuha kafeiyenou degeiye, nime Godikou hagua hafei dege dala kehe.

¹⁴ Kelesuha degeiye, di olou feibe mogo tanou dege dalagua. Afudo, Juda o sasaj eige sa sa ahudo o sasaj nime ho oyodele idi. Biyadi midihq keme takisi sa dege delei, Juda o sasaj eibe ilokou, haba sa sa ahudo o sasaj nime ilokou. Kenou si, Kelesuha takisi ke gobolou mugumou, ifi dibe mogo tanou dege dalagua kuhe.

¹⁵ Mosesha Juda o sasaj eimokou kuolou ta daga daga ke ei dulo sesemabadomou hehegie tobou. Kenou si Kelesu e hagua tolo i kaha degemou, kuolou ta keme mei degei. E ke igile mugube, Juda o sasaj eibou, sa sa ahudo o sasaj nibou de mogo degeba, di olou fei geleguo ebou de dalamabadomou.

¹⁶ Kelesu e hebe fufuguomaikou tolo i kaha degemou, Juda o sasajbou, sa sa ahudo o sasajbou di olou feibe Godibou de mogo tanou degei. Kegemou, biyadi midihq keme olou fei mei degei.

¹⁷ Kelesu e haguamou, dibou de mogo degeiyode toboube, e ta uwo bolofei ke sa sa ahudo o sasaj nimokou bou, haba hafei dege dala o sasaj eimokou bou de hehegie tobou.

¹⁸ Damaledo, Kelesuha degeiye, Duo Bolofeha a solo umoumou, Juda o eibou, sa sa ahudo o sasaj nibou, di olou fei Aye Godikou dihq baga tobolou idibe bolq.

Kelesukou damaleyodele i o sasaj dibe Godiha e moso

¹⁹ Afudo Godiha sosou eige sa ahudo o sasaj nime ho oyode tawale idi. Ifibe Kelesuha dogou gu kaha degemou, nime eibou de sosou tanou fei, Godiha e sosou.

²⁰ Nibou eibou di olou feibe Godiha moso. Ta-bolofei-mala-suluguadi-obou, haba habage-degele-duguo-tobolou-idi-obou kediamme moso mouti feya fofogui ke sa degei. Haba Yesu Kelesu eme meleya mouti sa degei.

²¹ Kelesube meleya mouti sa degei, moso hebe olou feibe meleya mouti kokou nou asou giedi. Kegemou, moso hebe tanou tanou olou fei dogogue hobogou mou be, moso kuhe gofo iu degedi. Hiye O Godihage moso ke togoulugi, hiye degeimou be, yo iu e moso bolqdo ke dugulu.

²² Kelesuha nibou de dogou guo dala kaha, nime Godiha e o sasaj eibou de geleguomou dogou guo dala kuhe. Kegei kaha degemou, nibou eibou di olou feibe Godiha moso, e togoulu kodube e Duo Bolofei dala.

3

Pol e dabaibe ta uwo bolofei ke sa sa ahudo o sasaj kediamokou hehegiemou siadi

¹ Kelesuhanōu degeiye, di mogo tanōu degemōu, a n̄i dogōu gulamōu degei. Damalēdo, n̄i dowoye a Yesu Kelesuhā dabai degei kaha, ame didiōo o degei dala kuhe.

² Godihā amokōu habagugueguomōu tobou, n̄a mā solōu do degedi tā ke sa sa ahudo o sasaj̄ kediāmokōu hehegiyedei keme age n̄i kōu dulo idade tawali.

³ Godihā kōu degeleyodemamōu mogogou delei keme e amokōu hegimōu, a huyadefej̄ kōu nalaj̄.

⁴ A nalaj̄ koŋume n̄i husoŋubabe, n̄i tawale ile, Kelesuhā dabai, mogogou delei kaha sibigē keme a defej̄do tewedadele ile.

⁵ Kelesuhā dabai kaha sibigē keme afu kōu guai o sasaj̄ kediage ta tawale ili mei. Godihā defej̄do ta hehegili mei kaha degeimōu. Ifisi, Godihā e Duo Bolofej̄ ke tobōu mōu hagua, Godihā tā-bolofej̄-malā-suluguadi-obōu, habage-degele-duguo-tobolōu-idi-obōu kediāmokōu hehegie tobou.

⁶ Kelesuhā dabai, mogogou delei kaha sibigebe kōu gue, sa sa ahudo o sasaj̄ n̄ibōu, sa Israel o sasaj̄ eibōu de tā uwo bolofej̄ ke dulo sesele ili kaha degemōu, dibe sosōu tanōu fej̄ dala. Ei Kelesubōu de dala sagaj̄ kenōu tefei, n̄ine Kelesubōu de dala. Damalēdo, di olōu fej̄ tōu tanōu fej̄ s̄a dege dala. Godihā eimokōu neleyodema makai keme e n̄imokōu ne kōu nele.

⁷ Godihā a habagugueguomōu, e dedej̄ hiyedo ke amokōu solōu do nelemōu, e tā uwo bolofej̄ hehegedi dabai degeyede tobou.

⁸ Godihā o sasaj̄ kediame h̄ubōu o sasaj̄. Kenōu si ame h̄ubōu o meiyē, haba Godihā a habagugueguomōu, ame sa sa ahudo o sasaj̄ kediāmokōu tā uwo bolofej̄ ke hehegiyedei. Tā uwo bolofej̄ keme Kelesuhā degei tā. Dige Kelesuhā e sibigebe tefeiba tefele sagaj̄ mei. Husoŋubane husoloŋu sagaj̄ mei. E sibigebe hiyedo folodo, di ta tawaga tobolōu sagaj̄ mei.

⁹ Godihā bi olōu fej̄ ke milōu gama mei degeimōu be, e yoŋu habage degele keme o takōu ta tobōu li mei. Godihā fimaj̄ keme mogogōu haguabe demōu, ifisi amokōu yoŋu e fimaj̄ ke o sasaj̄ olōu fej̄ kediāmokōu hehegiyede tobou.

¹⁰ Godihā tagaibe, Kelesukōu damaleyodele i o dige e fimaj̄ ke hebeni esol o daga dagabōu, duo daga dagabōu olōu fej̄ kediāmokōu hehegiemabadomōu tagai. Godihā e fimaj̄be neleđo, e tewebe folodo.

¹¹ Afu, Godihāge sa sibige o sasaj̄ olōu fej̄ dibe ebōu de dalaleyodemamōu, e di Hiye O Yesu Kelesu tobōu mōu hagua, Godi yoŋu degeleyodei ke degema mei degei.

¹² Di Kelesukōu damaleyodei kaha, di ta guē degediyo mei. Dige Kelesu eme Godikōu yale adade tawale ili.

¹³ Kegemōu, a n̄imokōu tobolōu kuhe. Nige n̄i dowoye a hagi degeli kuokōu fi hiyedo mađama. N̄i mōu hohobōu ma, a n̄i Godikōu yale a ke n̄imokōu kōu hegi kaha degemōu, n̄ime hebeni hohō ke dugulo ile.

Polhage sa Efesus o sasaj̄ kediā neleđo dege dalamabadomōu diho baga tobou

¹⁴ A Aye Godihā degei kokōu fimamōu, emokōu yubu sugulo fiya duwodi.

¹⁵ Godibe di Aye. Hebenitōu dalaguabōu, sa sibigē kuokōu dalaguabōu olōu fej̄ kediā die Ayeyodele idi. Sosōu olōu fej̄ kediā die Aye tanōu.

¹⁶ Di Aye Godi eme hohobōu nelebōu hiyedo, di ta tawaga tobolōu sagaj̄ mei. Kegei kaha, ege Duo Bolofej̄ihā dedej̄ hiyedo ke n̄imokōu neyadomōu, a diho baga tobolōu kuhe.

¹⁷ N̄ime damaleyodele i kaha degemōu, age Kelesuhā n̄i dogōu guyedema diho baga tobolōu. Haba, age n̄ime Godihā tagadi midihō kene tawaleba, o sasaj̄ kediāmokōu solōu do degemabadomōu diho baga tobolōu kuhe. Tagadi midihō ke tawale ibabe, n̄ime neleđo dege tafalaguale, hebe s̄a degei, tefeye mih̄ikōu hiligedo tou. Mosō s̄a degei, mouti tagetōu neleđo dege duwolo.

¹⁸ Kegeiba, n̄ime Godihā o sasaj̄ kediābōu de neleđo dege dalaguale, Kelesuhā di tagadi keme hiyedo folodoyode tawale ile. N̄i ahudo ibane, Kelesuhā n̄imokōu solōu do dege dalale. Sugutōu foloubane, e solōu do dege dalale. Hayemōu m̄ubane, e solōu do dege dalale.

¹⁹ Damalēdo, Kelesuhā di tagadibe tewe olōu fej̄ gabama feleido. Age n̄ime Kelesuhā tagadi midihō ke tawaiba, Godihā e fībe n̄i duledu amamādo dalayadomōu diho baga tobolōu.

²⁰ Godihā nelebe hiyedo folodo. Dige ɛ nele hiyedo ke defejido ta tawaiyo meiyē, kenōu si ɛ di dudedube dabai hiyedo degedi. Godihā di dogōu guyadomōu, di ke diho baga tobōu dibe huyadefej. Keñōu si Godihā di solōu do degedibe hiyedo, di Godikōu yodulo idi ke gabama feleido.

²¹ Kegei kaḥa degemōu, Yesu Kelesukōu damaleyodele i o sasaj di Kelesuhā huya ke Godikōu hiyedo hohobōu me. Di sosōu, habage dalaguale kediane Godihā hu hebele foguoba, tofousogo tofousogo kegenōu kuhe hohobolōu dalale. Damaleḍo.

Dibe Yesu Kelesuhā tou sa degei kaḥa degemōu, di Godihā midihō kenōu milōu game

(Tq Hiye 4-6)

4

Damaleyodele i o sasaj dibe Kelesuhā tou sa degei

¹ Ame Pol, ame didio o degei dala, Hiye Ohā dabai degedi kaḥa degemōu. Aḡe nime midihō bolō ke milōu mabeede tobolōu kuhe. Godihā n̄ ɛ midihō ke sesemabadomōu haguṣai kaḥa degemōu, n̄ midihō geḡe ta milōu gadama.

² N̄i n̄iōu sie n̄i hu hebele fogudama. Omokōu himido degema. Neleḍo dege dalali, oe n̄imokōu midihō kasagaj milōu babe, n̄i diamokōu hobōu bohōlōu milōu dama. Amafej hemele fiya, yogo tagaiba tagaiba dema.

³ Duo Bolofejihā degeiye, nime mogo degei dala kaḥa, n̄i n̄iōu sie himi degeiba himi degeiba dema, fi tanōu dege dalama.

⁴ Dibe Kelesubōu de tōu tanōu. Godihā Duo Bolofej ɛne tanōu fej. Nebe kenōu tefei, dine bi tanōu fej dia dalagua, Godihā di haguṣai kaḥa degeimōu.

⁵ Di Hiye O ɛme tanōu fej. Godikōu damaleyodei midihō keḡe tanōu fej. Fafeleya degedi midihō keḡe tanōu fej.

⁶ Godibe tanōu feido, di olōu fej di Aye. Godi ɛme di gabama folodo dala. ɛme dibōu de dogōu guo dalali dabai degeli. Di duledune ɛ dogōu guo dala.

⁷ Kegemōu, Kelesuhā yoṽu tagaiya ke dimokōu dabai daga daga ke degemōu ile kaḥa nele ke di duledu solōu do nemōu i.

⁸ Kegei kaḥa degemōu, Godihā kuguokōu be kōu gue nalaj dala, ɛ sugutōu falamōu be, ɛ o ilo kelebōu de biyamamōu, ɛnōu gaba tofoguōu mōu, o kedij didio tōu ma felei.

Dedej hiyedo ke ɛ yoṽu ɛ o sasaj kediamokōu nemōu i. *Buk Song 68:18*

⁹ Sugutōu felei kaḥa sibigebe kōu gue, ɛme sugutōu bukōu feli mei, ɛ sa sibige kuokōu migilemōu be, mih̄i duo mōu gulido kōu mulomōu, haba sugutōu kuhe bohōlōu ma felei.

¹⁰ O mōu gulido mu o kahage hebenitōu tōu gulidone felei, hebenibōu, sa sibigebōu de olōu feibe, ɛ neleyenōu silɛmaj dala.

¹¹ O kahage damaleyodele i o sasaj dige ɛ dabai daga daga degemabadomōu dedej nemōu i. Di ilo kelebe ta-bolofej-mala-suluguadi dabai ke degeiba, ilo kelebe habage-degele-duguo-tobolōu-idi dabai ke degeiba, ilo kelebe ya, ta uwo bolofej ke tobōu mōu suluguaba, ilo kelebe damaleyodei o wolōu daladi dabai degeiba, ilo kelebe Godihā midihō hehegiedi dabai degeiba demabadomōu dedej ke nemōu i.

¹² Kelesuhā ɛ dabai daga daga ke nemōu i, damaleyodele i o sasaj di diyōu sie yogo dogōu guba dogōu guba deiba, dibe yoṽu ɛ tōu sagaj dege, neleḍo dege dalamabadomōu.

¹³ Di Godihā dabai keme hiligedo kegenōu degemōu iligi, damaleyodei neleḍo degeba, fi tanōu dege, Godihā Dihi ke defejido tawale ile. Di fi haguaba, damaleyodei neleḍo degeiba, Kelesu yoṽunōu dogōu guo dalaba, yoṽu tagai sagaj kenōu milōu gamōu yale.

¹⁴ Kegeibasi, dibe sisigo sagaj dege dalale mei. Ogōu gai egei o kedij dioṽu die fimaj sagaj ke tobōu babe, di ke dulo sesele mei. Wibōu, tō boboubōu kaḥa diou bohōu guedi sagaj kege degeibabe, dige sisigo ilo kelege degedi sagaj kege, ogōu gai midihō ke milōu gale mei.

¹⁵ Dige ogōu gai egei keme hobōu ta dudame. Damaleḍo ta kenōu si di tobolōu ba, o sasaj di yogo tagadi midihō kenōu milōu game. Midihō bolō ke milōu goubabe, dibe Kelesuhā dogōu guba, neleḍo dege dalaguale. ɛme di widio o.

¹⁶ Dibe Kelesu e tōu sã degei. Di tanōu tanōu be e dobogo [Judiobōu, e ibigidiobōu, e sagidiobōu sã dege dalaguamōu, e momeye di dio olōu fei asōu giei dala. Kelesuhã dimokōu dedei nei kaha, di diyōu di dabai ke defeido degeligi, di damaleyodei ke hiye degemōu, di diyōu sie yogokōu solōu do degeimōu, solōu do degeimōu dedi.

Kelesukōu damaleyodele i o sasã dibe ebele midihō kenōu sesema

¹⁷ Kegemōu, a Hiye Ohã huya ke n̄imokōu kōu gue tobolōu, damaleyodili mei o sasã kediã midihō, n̄i afu milōu di keme haba ta milōu dama. O sasã kediãme dio [u die fimã, sibigẽ mei keleya ke suluguadi.

¹⁸ Die fimãibe huliã sã degei. Diã defeido tawaiyo mei, yobe die fi be hiligido dalagua. Kegei kaha, fi gehe Godihã nelamōu degeli keme diage molo [u sagã mei.

¹⁹ Midihō kasagã dio [u milōu gadi keme dio [uge ta sidifi degele idiyo mei. Dio [u die tōu e tagadi midihō kasagã kōu milōu ga iligine, haba midihō kasagã gehe gehe ilo kelene milōu galamōu hiyedo degele idi.

²⁰ N̄inōu si midihō kasagã ke milōu ga idiyo mei. N̄ime Kelesu tewe.

²¹ Age Yesuhã damalẽdo tãbe oe n̄imokōu hehegile imōu, n̄i kōu dulo idade tawali.

²² Afuge n̄ime midihō, n̄jōu tagai sagã kenōu milōu ga idi. Afu degedi midihō keme bolō mei. Midihō kasagã ke milōu ga idibe, yukuei afukōu ke sã degei, ke tele fiãma, kegeligi midihō kasagã kaha n̄i makeiye.

²³ N̄ime Godihã n̄i fi boholōu gehe degeiba kuhe suluguama.

²⁴ N̄i fi gehe Godihã miloube, Godi yo [u e fi sã dege milou. N̄ime fi gehe kebōu denōu sulugualibe, n̄i Godihã midihō dōudo kenōu milōu ga ile.

²⁵ Fi gehebōu de dala kaha degemōu, ogōu gai midihō milōu di keme fogōu ma. N̄i n̄jōu sie yogokōu damalẽdo tanōu tobōu ba tobōu ba dema, dibe Kelesuhã tōu kokōu sosōu tanōu fei dege dala kaha degeimōu.

²⁶ N̄i gofo [u degeba midihō kasagã ta milōu dama.

Buk Song 4:4

Gofō [u dege dalali, asō m̄yda.

²⁷ Kegeligi, n̄i Tamãkōu a so [ugōu ba e feleiye.

²⁸ Hiyou mo [udi o, nã hiyou mo [uda. Dabai degema, dabai kaha hebe kenōu malãba, nalebōu bi ilo kelebōu de mamō [umaba, bi mei o kediãmokōu nẽ.

²⁹ Tã kasagã tobōu dama. N̄i tã bolonōu tobōu ba, o sasã huyadefei damaleyodele i kediã dubabe, n̄i tã kaha diã dedei sasãgieiba, die damaleyodei ke nelẽdo dege dalale.

³⁰ N̄ige Godihã Duo Bolofejkōu hagi nẽdama. Godihã e Duo Bolofej n̄imokōu nei kaha, n̄ime e bido dalaguaba, e n̄i mamolo [uyodema maka degei.

³¹ O nogokōu gofo [u degeba, hagi nẽiba nẽiba dedama. Tãe biyaba susuga tobōu dama. Omokōu dafadama.

³² Damaleyodei o sasã, n̄i n̄jōu sie yogokōu midihō bolō kenōu hegiba hegiba dema. Solōu do degeiba solōu do degeiba dema. N̄i n̄jōu sie o yogohã midihō kasagã ke gebe meiyodema. Godihã Kelesuhã huya ke n̄i midihō kasagã keme gebe meiyodei sagã kenōu tefele degema.

5

Dibe hohoya kenōu suluguame

¹ Godihage n̄imokōu solōu do hiyedo degeimōu, n̄ime e sisigo degei dalagua. Kegei kaha, n̄ime midihō e milōu di kenōu sesema.

² Kelesuhã di tagalemōu, di dowoye yo [usie sesegumōu, wala imōu tolo i sagã kenōu tefei, n̄ime n̄jōu sie yogo tagaiba tagaiba dema. Damalẽdo, Kelesuhã yo [usie sesegumōu, wala imōu tolo ibe, hō bolofejido, afu kōu guaiye wai sipsip simōu Godihã dudi sagã kegei.

³ Sasã hiyoubōu, o hiyoubōu de degedama. Sibigi degedi midihō keme milōu gadama. O tahã bimã duguo tagadama. Midihō kegei kaha tã keme huyadefei ta tobōu dama. Tã kegei keme Godihã o sasã dige ta tobolōu sagã mei.

⁴ N̄ige mawalaba tã bōu basia tobōu dama. Hobōu dou tobolōu ba yadama. Godihã e o sasã dige kegei keme tōu fogōu ba, Godikōu nōu bolofejyode tobōu basi bolō.

⁵ N̄i kōu gue tawama, sasã hiyou siadi obōu, o hiyou siadi sasãibōu, midihō sibigi degei ke milōu ga idi o sasãibōu, o tahã bimã duguo tagadi o sasãibōu diãme Kelesubōu

Godibou dilie wolou daladi sa kokou be ta fologale sagai meido. O taha bimaj duguo tagadi o kediame ogou gai godikou hoho degedi sagai kenou tefei.

⁶ Ta sebenou degega suluguadi o kedia tabe ni ta dudama. Niou tawaibou, o kegei kedia ni ogou gaba, nibou de a kasagai kokou yaiye. Godihage midihogeei kenou milou gamou e ta dulo idiyo mei o sasai kediamokou be gofoou hiyedo degedi.

⁷ O kegele idi kediahou de hobou mogo degedama.

⁸ Afuge nime huliakou deleigui. Ifibe, Hiye Oha hohogeei keme nibou de dogou guo dala kaha degemou, nime e hohogeei kaha duoya kenou suluguama.

⁹ Hiye Oha hohoya ke suluguadi kaha sibigebe, omokou midihogeei bologeei hehegedibou, midihogeei doudu milou gadibou, damaledo ta tobou dibou kenou.

¹⁰ Haba Godiha tagadi midihogeei ke ni kolugi duguo tawama.

¹¹ Huliaya suluguadi o kediahou de mogo degedama. Midihogeei kaha hebe bolofei ta moloou mei. Nige midihogeei keme kasagaidade tawaleba mala tama degeibasi bologeei.

¹² Age o kegei kedia mogogou degele idi ke tobolou be sidifi degeli.

¹³ Kenou si Hiye Oha hohoya ke midihogeei kasagai milou ga idi ke tama degeimou be, digeei keme midihogeei kasagaidade tawale idi.

¹⁴ Hohogeei kaha bi takou hohogumou be, di bi ke dugudi. Kegei kaha degemou, kuguo ta kokou be kou gue nalaj dala, O koyo na tiei dala debabe, na hagua.

Na widaimikou ge haguobabe, Kelesuha e hohogeei kaha namokou hohogulo.

¹⁵ Kegei degemou, ni tawaibou suluguama. Tewe mei o kedia suluguadi sagai kegei hobou sulugadama. Tewe o kedia suluguadi sagai kegenou suluguama.

¹⁶ Sa ifi kou biyamou ili koume kasagai degei kaha degemou, ni Godiha midihogeei ifi kou bou genou fei milou ma. Niou tawaibou, sa biyei kasagai hiyedo ke hagua kogubabe, ni mou yowuwa fogouye.

¹⁷ Totou dege daladama. Hiye Oha tagali sagai keme ni defeido tawama.

¹⁸ Tigi kolo huei gofoudo ke hiyedo nadama, ni tou bou ni fibou de makeiye. Duo Bolofeiha nibou de dalabanou suluguama.

¹⁹ Damaleyodei o sasai ni niou sie ta kolo ilebe, Die Fedi Kuguo kaha ta kebou, sosi mosokou ge die feile idi kaha ta kebou, Duo Bolofeiha hehegeimou die fedi kebou denou tobou ma. Ni die feilebe, mogouyebou duoyebou olou fei Hiye Oha hunou hebele foguma.

²⁰ Di Hiye O Yesu Kelesuha huya ke, nige sawisie olou fei Aye Godikou bolofeyodenou tobou mou ima, Godiha bi olou fei ke dimokou nei kaha degemou.

Polha obou sasaihou hulomou daladi kaha ta ke tobou

²¹ Nige Kelesube ni Hiye Odade tawaleba, ni tanou tanou be Godiha o sasai ilo kedia hayedu dalaguama.

²² Sasai diama, ni maha tabe niou hiye Oha ta dulo idi sagai kenou tefele duma.

²³ Yobe, damaleyodei o sasai di widio o hiyedobe Kelesu. Nebe kenou tefei, sasai nime ni widio obe ni ma. Dibe e tou bou de geleguo tanou degei dala. Haba Kelesu eme di Mamou O.

²⁴ Damaleyodei o sasai di Kelesuha ta dulo sesele yadi sagai kenou tefei, sasai nime ni maha ta ke defeido dulo sesema.

²⁵ O diama, Kelesuha damaleyodei o sasai dimokou solou do degemou, di dowoye yowusie sesegu sagai kenou tefele, nime ni sasai tagama.

²⁶ Damaleyodei o sasai dibe Godiha bi bolodo degemabadomou, Kelesuha tagalibe, e tagnou dibe fafeleya degeba, bigima, sibigi olou fei mei degema fogou dalamabadomou tagali.

²⁷ Damaledo, Kelesuhage dibe e dihile kokou be sibigibou mei dugulo tagali. Midihogeei kasagai kaha hebe keme dimokou ta nele tagaiyo mei. Damaledo, Kelesuha tagalibe, Godiha hohogeei kahanou di silema dalaba, dibe e o sasai bolodo dege dalale tagali. Bolodo: ta tawaga tobolou sagai meido dalale.

²⁸ Nebe kenou tefei, o nane ne sasai tagalebe, na nouwusie ne tou tagadi sagai kenou tefele taga. O koyoha e sasaihou hohogeei debabe, e yowusiene hohogeei degele.

²⁹ Di tewe, obege yoŋu e tōu be ta makodiyo mei. E yoŋusie bologuādo dogōu guo daladi. E tōu ke nele mei degeiye domōu, nale nadi. Nebe kenōu tefei, Kelesuhā dine bologuādo kege wolōu daladi.

³⁰ Yobe, dibe e dobogoŋubōu e abogoŋubōu, haba e tōu olōu fei ke sa degei dala kaha degeimōu.

³¹ Godihā kuguokōu kegei ke kōu gue kōu nalai dala, Kegei kaha degemōu, obe e aye e adiōu tōu fogōu ile, e sasāibōu de dogōu gubabe, dilie tōu tanōu fei dege dalale. Stat 2:24

³² Tā mogogou delei keme sibige hiyedo. Age sibige hiyedo keme Kelesuhā damaleyodei o sasai dibōu de dogōu guo dala ke tobolōu.

³³ Tā sibige tabe kōu gue, o nā noŋusie hohō degedi sagai kenōu tefe, ne sasāikōu ne hohō degeiba, sasai nane, ne mahā tā defeido dulo seseiba dema.

6

Polhā sisigbōu, die aye adiōu bōu diamokōu tobou

¹ Sisigō diāma, nige nī aye adiōu diā tā ke dulo sesema. Midihō keme dōdo, nīme Hiye O Kelesubōu de dogōu guo dalagua kaha degemōu.

²⁻³ Godihā kuguokōu be kōu gue nalai dala, Aye adiōu diamokōu be midihō bolofei kenōu hehegiema. Lo 5:16a
Egele tā ebukōu do koŋu toboube, sabita bolō degele kebōu de tanōu geleguomōu kōu gue tobou,

Kege degeibasi, dabai nī degelebe bolonōu degemōu iligi, sa sibige kuokōu tofousogo tafalaguale. Lo 5:16b

⁴ Aye diāma, nī sisigō diā gofoŋu degele sagai hobōu ta degedama. Nī Hiye Ohā tagaiya kenōu wōu ma dalali, diamokōu be defeido yoŋu e midihō kenōu hehegiema.

Polhage dabai degele idi o sasāibōu, die bosebōu diamokōu tobou

⁵ Dabai degedi o sasai diāma, nige sa sibige kuokōu ge nī bōse diā tanōu dulo sesema. Nī gue degema, kegeligi nī bōse diā dihile kokōu midihō kasagai ta milōu ye deba. Kelesuhā tā dulo sesedi sagai kenōu tefe, nī bōse diā tane defeido duloba, dabai neleđo dege degema.

⁶ Nī kegeligi, bōse diā hohō degemabadeba, die dihile kokōu genōu dabai neleđo dege degele iye. Diā duguyo mei kelegene, nīme Kelesu yoŋu e dabai degele ilidade tawaleba, Godihā tagali sagaiya kenōu hohobolōu ba dabai degema.

⁷ Kegei degemōu, nī dabai hohō dege degema. Nīme bōse kedīā dabainōu degediyo mei. Nī Hiye Ohā dabai degele idi.

⁸ Nī tewe, o koyohā dabai bologuādo degeibabe, Hiye O Godihage diamokōu be hebe bolōdo ke nemōu ile. Dabai degele idi o sasāibōu, haba die bosebōu olōu fei kedīamokōu ne tefelenōu nemōu ile.

⁹ Bōse diāma, nīne nī dabai degele idi o sasai kedīamokōu midihō bolonōu hehegiema. Nige diā gue degele sagai ta degedama. Nī tewe, Hiye O, hebenitōu duwo, eme nī olōu fei Hiye O. Damaleđo, Hiye O Godihage hūbōu ne, hūbōu mei one e tefelenōu fidi.

Kelesukōu damaleyodei o sasai dibe Tamqōu de biyadi bimai ke moŋuma tōu ma dalame

¹⁰ A mā tā uwage tobōu lamōu degeli kuhē. Hiye O nībōu de dogōu guo dala kaha, e nele hiyedo ke tawaleba, nīne neleđo dege dalaguama.

¹¹ Biyadi bi olōu fei, Godihā nīmokōu nei ke kamaba, Tamahā nīmokōu hagua ogōu goubabe, nī neleđo dege tafalaguale, kuagise dalaguama.

¹² Damaleyodei o sasai dibe sa sibige kuokōu obōu de ta biya idiyo mei. Tamahā esol o daga dagabōu, duo daga dagabōu olōu fei kedīabōu de biya idi. Sa huliā degei kaha widio o kedīabōu, duo kasagai, agudiletōu dalagua kedīabōu de biya idi.

¹³ Kegemōu, biyadi bi olōu fei, Godihā nīmokōu nei ke kamaba dalali, hagi dugubabe, neleđo dege biyama mei degemaba, neleđo dege tafalaguama.

¹⁴ Kegeba, nī neleđo dege tafalaguale, damaleđo tabe fiyati sagai kaha tufoguo kaba, haba midihō dōdobe kuwoye solōu mosō gogudi sagai kege goguoba suluguama.

¹⁵ Haba, tã uwo bolofej̄ ke toboū di keme abogoū moso sagaī kegei kama, Godiboū de mogo degedi tã bolofej̄ ke hehegiemoū sulugualaba dia dalama.

¹⁶ Godikoū damaleyodeibe hebe duli sei sagaī toloū daladi kegenoū toloū dalama. Tamahā e mala douboū kahā hagua n̄imokoū fogouye deba, hebe duli sei sagaī ke toloū ba, soloū moso dioū guobanoū suluguama.

¹⁷ Godihā n̄i mamoū kokoū fimalebe heti gofojudo, n̄i widiletoū muguoba, haba Godihā tã keme Duo Bolofej̄ihā e aweki sagaī ke toū ma suluguama.

¹⁸ N̄i Duo Bolofej̄ihā neleya ke Godikoū dihō бага toboū moū suluguama. Dihoū бага toboū dibe, n̄i hoboū ta misihodama. N̄ige Godihā e o sasaī kediame sawisiēi oloū fei dogoū guyedema, neledo dege dihō бага toboū ma.

¹⁹ N̄ige Godihā ane dogoū guyedema dihō бага toboū ma. Godihā amokoū hehegieiba, a guẽ degedi ke fogoū ba, tã uwo bolofej̄, mogogoū delei kahā sibigẽ ke kuhe hehegile.

²⁰ Godihā a toboū moū, egei toboū moū siei kahā degemoū, ame didiō degei dala. Ma dabai keme mei degeli mei, you degeli kahā, n̄ige a e tã ke hehegile ke guẽ degeiye deba dihō бага toboū ma.

Polhage Godihā sa Efesus tie kediame bologuado dia dalayedema dihō бага tobou

²¹ A o Tikikus toboū ba, e ile, a degeli ke n̄imokoū kuhe toboloū. Tikikus eme ma mogodo. Eme Hiye Okoū damaleyodema dabai degedi o.

²² Damaledo, a e toboū ba, n̄imokoū ilebe, ei degeli ke n̄imokoū toboū maba, haba n̄imokoū dedej̄ sasagieyadeba.

²³ Mogo diama, Aye Godiboū, Hiye O Yesu Kelesuboū dilie degeiye, n̄ime bologuado dalaguali, n̄i damaleyodei keme neledo degeba, n̄i nioū sie yogokoū soloū do degeiba soloū do degeiba dele.

²⁴ Haba, o sasaī di Hiye O Yesu Kelesukoū hohoū degele idi kediame, Godihā habagugueibe diaboū de dalale.

Egei Polha Sa Filipai O Kediāmokōu Nalama Nēi

Tawale Ta

Pol ẽ didīq mosõdu duwoli, sa Filipai o sasaj̄ kediāmokōu kuguo kōũ nalama nēi. Afuge, ẽ sa Filipaikōu kōu ilemōu, o sasaj̄ kediābōu de duwoli, Yesuh̄a degegai ke hehegiei. Dabai 16:11-40 kokōu dugu.

Polha Filipai kediāmokōu kuguo nalama nēi kahā yobe kōu gue. O sasaj̄ kediā sekefemamōu, o Epafrodituskōu nelēmōu, nā malā ile, Polkōu neyede tobolōu imōu, ẽ malā ile Polkōu kuhe nēi. Kegei kahā, Polha bolofeyode kuhe tobolōu mōu nalaj̄.

Pol ẽ didīq mosõkōu kōu duweye, kenōu si ẽ ta fī hagi degeli mei, hohõnōu delei. Filipai o sasaj̄ kediāne hohõ degemabeedei. Yobe, Yesuh̄a diābōu de dogōu guo dala kahā degemōu.

Kuguo Filipai kōũmah̄a sibige kahā widio tā hiyebe tanōu fēi dala.

Sa Filipai tie kediā Polbōu de mogo degele i kahā, ẽ hohõ hiyedo degei

(Tā Hiye 1-4)

¹ Polbōu Timotibōu elebe Yesu Kelesuh̄a dabai degele idi o. Godih̄a o sasaj̄ olōu fēi, sa Filipaikōu dalagua, Yesu Kelesukōu damaleyodele i nībōu, nī wolōu daladi obōu, nī dikenbōu olōu fēi nīmokōu ele kuguo kōũ nalama nel̄i kuhe.

² Di Aye Godibōu, di Hiye O Yesu Kelesubōu dilie nīmokōu habagugueiba, nīme bologuãdo dalamabadomōu.

Polha Godikōu bolofeyode tobou

³ A nī tawaimōu be, mā Godikōu bolofeyode tobōu di.

⁴ Damalẽdo, ā Godih̄a nī olōu fēi dogōu guyadamōu dihō bagā tobolōu gibe, hohõbōu nōu dihō bagā tobōu di.

⁵ A nīmokōu hohõbolōu kahā yobe kōu gue, sawisiē ā dabai yoma degei kelege tofogōu hagueibe, nīge ā dogōu guomōu, tā uwo bolofeī tobōu di dabai ke degemōu hagulugi, ifine kegenōu degele ili kahā.

⁶ A tawalibe, Godih̄a dabai, nī duledu yoma haguei keme ta mei degeli mei. Godih̄a dabai keme yōũ kegenōu degemōu ibe deba, Yesu Kelesuh̄a bohōlōu mā haguale kelegenōu mei degeledade tawali.

⁷ A nīmokōu solōu do degei kahā degemōu, ā kege tawali keme bolõ. Yobe, ā tā uwo bolofeī tobōu di dabai ke hiligedo degelibōu, haba ā didīq degei dalabōu kelegebe, Godih̄a habagugueibe dibōu de dala.

⁸ Godih̄a tewe, Yesu Kelesuh̄a nīmokōu hohõ hiyedo degeli sagaj̄ kenōu tefei, āne nīmokōu hohõ degemōu, nī dugulo sagaj̄ hiyedo degeli.

⁹ A Godikōu dihō bagā tobōu dibe, nī solōu do degedi midihõ ke nelē degeba kokōu ge tewe hiyedo malaba, solōu do degedi midihõ kahā sibige olōu fēi ke tawamabadomōu kuhe dihō bagā tobōu di.

¹⁰ Nī tewe ke dalababe, midihõ olōu fēi, obe milōu gā idi keme nī sasale fileba, midihõ bolõ kenōu sesele ile. Midihõ bolõ kenōu sesele iligibe, Kelesuh̄a tā sale sawisiē kelegebe, nīme tā sibigibōu dalale mei, midihõ kasagaj̄ milōu di kahā hebe keme nī ta molōũ mei.

¹¹ Damalẽdo, Yesu Kelesuh̄a degeiye, midihõ bolõdo, nī milōu gā idibe, o sasaj̄ye duguo, Godikōu hohõbolōu ba, ẽ hū hebele fogulo ile.

Pol ẽ didīq degei dala kahage, tā uwo bolofeī ke sa sa olōu fēi ile tefei dala

¹² Mogo diāma, nī tawama, ā hagi kōũ dugulo kōũmahage tā uwo bolofeī keme ta akoguli mei. Kegei kahage, o sasaj̄ sũdo tā uwo bolofeī ke dulo ili kehe.

¹³ Kegemōu, hiye o Sisarhā mosō dia dalaguadi obōu, o ilo kelebōu olōu fei kediage ame Kelesuhā dabai degedi kaha dowoyenōu didio degei dalayode tawale ili.

¹⁴ Di Hiye O Kelesukōu damaleyodele i o sasai sūdo kediane, a didio degei kokōu fimamōu nelēdo dege dalaguali, Godihā tā kē hiyedo dege hehegile ili. Diā tā guē degele iyo mei.

¹⁵ Kōu kegeiyenōu si, o ilo kelebe amokōu kona degemōu, gule, dioŋu die hū kē hebele fogulamōu egei kuhe hehegile ili. O ilo kediasi damalēdo Kelesuhā degei tā kenōu hehegile ili.

¹⁶ O damalēdo hehegile ili kediage ame tā uwo bolofei tobōu di kaha dowoye didio degeiyode tawalemōu, amokōu solōu do degemōu, diane Kelesuhā tā kē kuhe hehegile ili.

¹⁷ O ilo dioŋu die hūnōu hebele fogulamōu, Kelesuhā tābe gule hehegile ili. Yobe, ame didio mosōdu dalamōu, haba diage hagi tage amokōu nelamōu degele ili.

¹⁸ Kōu kegeiye, gebe mei. Fi kasagai mā ili obōu, fi bolō mā ili obōu olōu fei kediage Kelesuhā tā kenōu hehegile idi degeimōu bolōdo. Tabōu mei, ame hohōnōu dala kuhe.

Pol ɛme sosou dalali, sa Filipai o sasai dogōu gulamōu degei

¹⁹ A hohō degeli kaha yobe, ni Godikōu diho bagā tobolōu idi kebōu, Duo Bolofei, Yesu Kelesuhā amokōu neibou kahage a dogōu guba, a didio mosō tōu fogōu ile.

²⁰ Kegeiba, a sidifi degeiye deba, midihō bolō kenōu milōu galamōu. A ifibōu habagebōu de nelēdo dege dalali, midihō bolō, a ifi kōu bōu ge milolōu sagai kenōu tefele milōu galamōu. A sosou dalabane, tolo ibane tabōu mei. O sasaiye Kelesuhā hū kē hebele fogulo ile kenōu tagali.

²¹ A ifi sosou dala kōu bōu gebe ame Kelesuhā dogōu gumōu dala kuhe. Haba, a tolo ibabe, ame bi bolōdo hebenikōu dala kē moloŋu.

²² A sosou dalababe, a o sasai sūdo dogōu gudi dabai kē degele. Kenōu si a degelebe a ta tawaiyo mei.

²³ Mā fimaije bolōu kege dala. A tolo ile foloba, Kelesubōu de dalalebe bolofejido. A hohō hiyedo degele.

²⁴ Kenōu si a sa sibige kuokōu dalabane bolō. Kegeibasi, a ni dogōu gulo.

²⁵ Damalēdo, a kē tewe. A sa sibige kuokōu dalali, ni bōu de dabai degelamōu degeli, ni damaleyodema, nelēdo degeba hohōbolōu dalamabadomōu.

²⁶ Kegeba, a haba ile folo, ni bōu de dalababe, ni ge amokōu hohōbolōu ba, Yesu Kelesuhā hūnōu hebele fogulo ile.

Sa Filipai kedia hagi dugumōu be, Godihage mōu duguo fogōu diye, kenōu si ɛme diabōu de dogōu guo dala

²⁷ Sibige hiyebe kōu gue, Kelesuhā tā uwo bolofei keme ni kōu tewe kaha degemōu, ni ge midihō bolōdo kenōu milōu ma. Kegeibasi, a tawalebe, a nimokōu ibane, ha i ho fogōu ba, ni degeli tā hebe kenōu dubane, age ni me nelēdo dege, mogo tanōu dege dalali, tā uwo bolofei tobōu di dabai kē fi tanōu dege degele ilidade tawale.

²⁸ Haba age ni me ho o kediamokōu guē degele sagai meidade tawale. Ni diamokōu ta guē dege ho fogōu babe, diage diame makoma mei degeledade tawale ile. Ni nōu si Godihā mamoloŋuyodema makaiye daladade tawale ile.

²⁹ Yobe, Godihage ni me Kelesukōu damaleyodema, e dabai degemabadomōu maka degei. Haba dabai kē degele ile kokōu gene ni me hagi kōu duguloyodema maka degei dala.

³⁰ Kelesuhā dabai degedi kokōu ge hagi ni dugulo ili keme a kōu dugu sagai kenōu tefele dugulo ili. Ifi kōu bōu gene, obege ame hagi kegenōu duguluyode tobolōu imōu ni dulo ili kehe.

2

Di fi tanōu dege dalali, diyōu sie yogokōu midihō bolofei kē hegiba hegiba deme

¹ Kelesuhage ni bōu de dalali, ni mokōu de dedei sasagiedi? Kelesuhā ni mokōu solōu do degedi kaha, ni me de bologuānōu dalagua? Ni me Duo Bolofei hā de dogōu guo dala? Ni niōu sie yogokōu de solōu do degeimōu solōu do degeimōu dele idi?

² Kegele ibabe, haba fī tanōu fei tolōu ba, yogo tagadi midihō kēnōu sesema. Nī mogo degeba, fī tanōu degele ibasi, a hohō hiyedo degele.

³ Nī nōu siebe hiye oyodema, nōu nī hū hebele fogudama. Nōu sie huyafei degema. Nī mogo ilo kediage nī gabama folodo daladade tawama.

⁴ Nā noūsienōu dogōu guda. Nī nōu sie yogo dogōu guba dogōu guba dema. Nī olōu feibe bologua dalagualebe bolō.

Kelesuhā yoūsie huyafei degeimōu, Godihā ē hū hebele fogu

⁵ Nīne Yesu Kelesuhā fimādi sagai kegenōu fimama.

⁶ Kelesu ēme kōu Godinōu deleiye, kēnōu si ē kegenōu dalale sagai ta degeli mei.

⁷ E migilemōu be, mōu yoūwa sa sibige kuokōu dabai degedi o, di bagai.

⁸ O sasaiye dugube, ēme sa sibige o бага, Godihā hayedu dalali, ē tā dulo sesele iligi kuhe tolo i.

Damalēdo, ē hebe fufuguomāikōu tolo i.

⁹ Kegei kahā degemōu, Godihā ēme tōu gulido malā folomōu, emokōu hū bolōdo ta, hū ilo kele gabama feleido kē nei.

¹⁰ Godihā Yesukōu hū hiye kē neibe, hebenitōu tiebōu, sa sibige kuokōu tiebōu, mihi hayemōu tiebōu olōu fei kediā emokōu yubu sugulo fiya duwoguali, ē hū kē hebele foguoba, ē hayedu dalaguamabadomōu kuhe nei.

¹¹ O sasaiye Yesu Kelesube Hiye Oyode tobolōu ibabe, midihō kahāge Aye Godihā hū hiye degeli.

Dibe hohoye o sasai kediamokōu hohogudi sagai kege dalame

¹² Mā mogodo diāma, a nībōu de delei kelege, nī mā tā dulo sesele idi sagai kēnōu tefe, ifi a ahudo dala kōu legene, nī defeido sesema. Godihā nī mamōu kahā degemōu, nīge sidifibōu guebōu degeba Godihā dabai kēnōu nelēdo dege defeido degemōu iligi, hebe holofei kē moūma.

¹³ Yobe, Godihā degeiye, nīge midihō bolō, yoū tagai sagai kē milōu galababe milōu galenōu.

¹⁴ Midihō olōu fei nī milōu galebe, kona dege tae biya idama.

¹⁵ Kege dege ho fogōu babe, nīme Godihā sisigō bolōdo, sibigibōu mei dalale, haba midihō kasagai kahā hebene ta moloū sagai mei. Sa sibige o sasai, midihō kasagai milōu ga idi kediā die sa hulīā degei kokōu nīme kuidihō hohō hiyedo kē sā dege hohoguoba,

¹⁶ Godihā tā yoū kegenōu dalale kē tolōu suluguale. Nī kege degeibasi, Kelesuhā bohōlōu mā haguba, age a dabai kē degeibe ta mōu yoūwa degeli meidade tawaleba hohō degele.

¹⁷ Nī damaleyodema, Kelesuhā dabai degele idi kēme afu kōu guai o kediā wai sipsip sile Godikōu nelē idi sagai kēnōu tefei. Ane wai sipsip бага, o tae wouba mā kafei mūbabe tābōu mei, a hohō degeba, nībōu de hohōbolōu.

¹⁸ Nebe kēnōu tefe, nīne hohō degeba, ābōu de hohōbōu me.

Polhā o Timoti tobōu ba, sa Filipaikōu ileyodei

¹⁹ Hiye Ohā tagaibabe, hiye tiale mei, a Timoti tobōu ba nīmokōu ile. Timotihā ile, nī degeli kē duguo, bohōlōu mā hagua, amokōu tobōu ba, a hohō hiyedo degele.

²⁰ O ābōu de dalagua kediāme Timoti sā degei ta dala mei. Elenōu si nīmokōu solōu do degeli, nī dogōu gulamōu hiyedo degele ili.

²¹ O ilo kediage dioū die bimāi kokōu nōu fimā iligibe, Yesu Kelesuhā dabai kēme ta amūgie degele idiyō me.

²² Nī tewe, Timotibe dabai degedi o bolōdo. Dihiye ē aye dogōu gudi sagai kēnōu tefei, Timoti elene tā uwo bolofei kahā dabai kēne kege degele idi.

²³ Kegei degemōu, oe amokōu degele kēme a kōu tawale fogōu ba hobōu, a ē toto tobōu ba, nīmokōu kuhe ile.

²⁴ Kēnōu si a Hiye Okōu damaleyodema, tafei habagene a nī dugu iledade tawali.

Polhā o Epafroditus tobōu ba, sa Filipaikōu ileyodei

²⁵ Damaleyodei o Epafroditus, ēme mā mogo, nī a dogōu guyadomōu tobōu mōu haguei. Ele dabai tanōu, nelēdo dege degele idi. Kēnōu si, age ēme nīmokōu haba bohōlōu mā iyedele.

²⁶ E ñimokou solou do degemou, ni dugulo sagaido degeli. Yobe, e do degeimou, obe duguma ya tobolou imou, ni kou dulo i kaha degemou, e ñimokou solou do degei dala.

²⁷ Ta ni dulo i keme damaledo. Do hiyedo ke dugu kaha kou tolo sagaiye, kenou si Godiha solou do degemou e bologuomou bolu degei dala kuhe. Godiha amokou ne solou do degei, kegeligi e tolo iba, a solou do hiyedo duguye domou.

²⁸ Kegemou, age e tobou ba, ñimokou iba, nige ni mogo ke haba duguoba, hohu hiyedo degele ke tagali. Kegeibasi, ane hagi degei dala ke fogolou.

²⁹ Kegei degemou, ni mogo Epafroditus e ñimokou ile foloubabe, nige Hiye O Kelesuha huya ke emokou hohobou ma. Eme o bolodo. O kegei kedia hu kene ni hebele foguma.

³⁰ Yobe, eme Kelesuha dabi degeligi, do hiyedo duguomou, kou tolo ile sagaiye, kenou si e gebe meiyode tobou. Yobe, eme ni timou ke malaba, abou de dogou guo dabi degelamou haguei kaha degemou.

3

Kelesukou damaleyodei obe douo o

¹ Mogo diaa, a ta mei degelamou uwagebe kou gue tobolou. Ni Hiye Oha huya ke hohobou ma. A kuguo kou nalai kenou haba tage nalalabe ta dafouye mei. Yobe, ni bologuado dalamabadomou a haba tage nalolu kuhe.

² Niou tawaibou, o si so sa degei kedia ni ogou gaiye. O kediage Israel o ei kou guai o kedia midih ke hehegiemou, kolo diafigimabeede tobolou idi. Midih keme bolu mei, tou makodi midihnou.

³ Di tewe, Duo Bolofeha degeiyenou, di Godiha dabi degelemou, Yesu Kelesukou hohobolou idi kaha, Godihage dibe yoiu e biyodema makai dala. Kegemou, kolo diafigidi midih keme sibige ta mei.

⁴ Afu ane tawaibe, Israel o ei kolo diafigidi midih keme sibige hiyedoyade tawai. Kegemou, a ei kou guai o kedia midih ke milou gadibe, age o ilo kelebe gabama folodo degedi.

⁵ Ma adiou ha a mala felemou dalali, sawisie dimayosi kege mei degeimou, Israel o tae ma kolo diafou. Damaledo, ame Israel o. Ma hutibe Benjaminha huti. Ame Hibru o, Hibru o kediame ma sosou. A Mosesha kuolou ta ke Farisi o kediabou de defeido dulomou sesedi.

⁶ A Mosesha kuolou ta ke defeido dulo sesemou iligi, Kelesukou damaleyodei o sagai kedia makodi. Damaledo, a kuolou ta olou feido dulo sesedi kahage, ame hebe kasagai moloou meiyade tawai.

⁷ Age midih, mayoou afu milou di kaha hebe bolu keme kou moloou sagaiye, kenou si ifi a tawalibe, ame Kelesukou damaleyodei kaha degemou, midih kaha hebe ke a molooube dafa.

⁸ Haba tabe, a tawali, midih olou fei a afu milou gadi keme sibige ta dala meido. A ma Hiye O Yesu Kelesu tewe degei kenou si sibige hiyedo folodo. Kegei kaha degemou, a midih olou fei afu mayoou milou gadi ke tobekou muguo dalali dugumou be, midih keme sibigebou meido, kofai sa degei dugulu.

⁹ A Mosesha kuolou ta ke dulo sesedi kahage Godiha dihile kokou be ame douo o mei. Kelesukou damaleyodema, ebou de dogou guo dala kahanou si Godihage e dihile kokou be ame douo o dugulu. Damaledo, di Yesu Kelesukou damaleyodeibasi, Godihage dibe douo o sasaiyode tobolou.

¹⁰ A Kelesube tawalamou degeli. Kelesu e tolo ilemou haguai kaha e nele hiyedo keme a defeido tawalamou degeli. Ane hagi e dugu sagai kenou tefele dugulamou. Obe a wouba tolone tabou mei. Ane e tei sagai kenou tefele talamou.

¹¹ Kegemou, e tolo ilemou haguai sagai kenou tefele ane tolo ileba hagualedade tawali.

Polbe ebukou falamou hiligedo foukuadi

¹² A Yesu Kelesuha midih ke milou mou ilibe, olou fei yoiu milou di sagai kege ta milou yo mei. Kenou si a e midih ke nele dege tou lamou degelibe, nebe, e a tou ke sa degelamou degeli.

¹³ Mogo diama, ame midihq bolofejdonou milou di oyode tobou yo mei. Kenou si, a ma tobekou ta bohoulou duguyo mei. Ame habage tama degele ke moloou kokou nou neledo dege fimamou ili kuhe.

¹⁴ Ame mabukou falamou hiligedo foukuadi. Yobe, a hebe bolodo, hebenikou dala, Godiha dimokou neleyodema haguaisa ke moloou, Yesu Kelesu e di dowoye tolo i kaha degemou.

¹⁵ O sasai fi hagua, Kelesukou neledo dege damaleyodei dibe a kuguo kuokou nalai kegenou fimame. Ni haba fimai tabou dalababe, Godiha douususuba, ma ta koomume nimokou tamado degele.

¹⁶ Kou kegeiye, di midihq bolodo ke kou tewe kaha degemou, di kenou milou me.

¹⁷ Mogo diama, midihq a milou di sagai kenou milou ma. Damaledo, midihq, ei nimokou milou mabeedei, o ilo kelege milolou ili ke duguoba, nina kenou sesele milou mou ima.

¹⁸ Mogo diama, a nimokou kou gue tobou mou haguei, o ilo kelebe Kelesuha hebe fufuguomajkou tolo i ke dafa iliyodedi. Ta keme damaledo ta kaha degemou, a haba tage geseibou tobolou kuhe.

¹⁹ O kegele ili kediam makolo. Yobe, diame dioou die tou e tagai kenou degele idi kaha, die tou be die godi sa degei. Midihq, di milou ba, di sidifi degele sagai keme dia sidifi meinou milolou idi. Damaledo, o sasai kediage sa sibige koomahama midihq kenou tagale ili.

²⁰ Kenou si, hebenikou dalale o sasai dibe di Mamou O e bohoulou ma haguale ke dia dalagua. O keme di Hiye O Yesu Kelesu.

²¹ Kelesuha yoou e nele kahanou bi olou fei kefeguo yoou e hayedu dogoguo dalale. E nele hiyedo folodo kaha, di tou kasagai ke bohoulou ba, e tou sagainou degele ile. E tou be bolodo, di ta tawaga tobolou sagai meido.

4

Di fi tanou degema, hohobolou ba, fimai bolonou dalame

¹ Ma mogodo diama, ni Hiye Oha huya ke neledo dege dalaguama. A ni solou do degemou dugulo sagai hiyedo degeli. Ni dowoye a hebe bolq ke moloou kaha degemou, a nimokou hohq hiyedo degeli.

² Sasai Yuodiabou, Sintikebou nele ta a tobolou kou duma. Nelebe Hiye Oha sosou degei kaha degemou, nele fi tanou degema.

³ Mogo, name* dolou fa dabal tanou degedi kaha, a namokou ne tobou lamou, nage sasai bolq diliebe fi tanou degeba dalamabeede. Dilie afu abou de ta uwo bolofei kaha dabal hiyedo degele idi. O Klemenbou, o ilo kediabou dene olou fei abou de dabal tanou degele idi. Die hupe olou feido Fihq Kuguokou nalagai dala.

⁴ Sawisiei olou fei Hiye Okou nou hohobou ma. A haba tage tobolou be, ni hohobou mabeedili.

⁵ Ni omokou himinou degema, dia ni midihq bolq ke dugumabadeba. Ni tawama, Hiye O e hagualebe hafeido degei.

⁶ Ni hagi dugubabe, hobou guq degedama. Godikou nou bolofeyode dihq baga tobou ma. Damaledo, bi ni tagali kagei kagei ke yodulababe, Godikou nou dihq baga tobou ma.

⁷ Ni hagi duguba, Godikou dihq baga tobou babe, Godiha degeiye, Yesu Kelesu e nibou de dogou guo dalale kaha degemou, ni guq degele mei. Yobe, himi degedi midihq Godiha dimokou nei keme bolodo. Himi degedi midihq kaha sibigebe di ta tawale sagai mei.

⁸ Mogo diama, a ta mei degelamou uwagedo tobolou kuhe. Ni midihq kasagai milou di kokou fimadama. Ni fimalebe damaledo ta kebou, dou do midihq kebou, sibigibou mei midihq kebou, o sasai solou do degedi midihq kebou, damaleyodele i o kedia milou ga idi midihq kebou, haba midihq bolodo kegele i kokou nou fimama.

⁹ Nige ma midihq ni dulomou sesele idi kebou, haba ni dugudi kebou denou milou gamou suluguama. Ni midihq ke milou goubabe, Godiha nibou de dogou guo dalale. Eme bologuado daladi kaha e obou do.

* 4:3 4:3 Mogo - di o kaha hupe tewe mei.

Polhā sa Filipai tie kediamokōu bolofejyodei, diq bimaḡ ilo kele emokōu solōu do neḡ kahā degemōu

¹⁰ A Hiye O Godikōu hohōbolōu, nḡ a solōu do dege dogōu gulu kahā degemōu. Afune nḡ a kōu dogōu gulamōu fimā iye, kenōu si ta dogōu gulo sagaj degeli mei.

¹¹ A bi mei degemōu dalali tā koḡu tobōu yo mei. Hagi kageiye amokōu hagumōu ne ame hohōnōu daladi ke kōu tewe.

¹² Bi meine, ha dalane a kege daladi. Nalē nalj meine tiadi. Namane tiadi. Hagi dalane, hagi meine a hohōnōu dege daladi.

¹³ Midihō kagei kagei amokōu tamā degeimōu be, ame Kelesuhā neḡ kahaḡōu bologuado wolōu dalamōu kuhe daladi.

¹⁴ Kōu kegeiye, kenōu si a hagi dugumōu, nḡ amokōu midihō bolōdo ke hegi kahā degemōu, age nḡmokōu bolofejyode tobolōu kuhe.

¹⁵ Sa Filipai o sasaj diama, nḡ kōu tewe, a tā uwo bolofej ke yoma hehegiemamōu, a nḡ sa Masedonia tōu fogōu imōu be, nḡnōu si a mogo degemōu, amokōu sele neḡ i. Damaleyodei o sasaj, sa ilo kele tie kediage amokōu kege ta degele ili mei.

¹⁶ A sa hiye Tesalonaikakōu ile dalali, bi mei degeimōu be, nḡ a dogōu guemōu haguei.

¹⁷ Age nḡmokōu bi ta hawagadiyo mei. Kegediyo meido. Age, nḡ mogo degedi midihō ke hiye degeiba, Godihā hebe bolō ke nḡmokōu hiyedo neḡ ke tagali.

¹⁸ A bi ta mei degeli mei, bolōdo dala kuhe. Sele, nḡ kefemamōu, Epafrodituskōu nejmōu malā haguei keme a kōu moḡ. Kegemōu, ame sele kahā bi moḡ kenōu feḡ dala. Nḡ amokōu neḡ keme gali sisi sa degei, obe Godikōu nejmōu be, ege hō bolōdo ke dulomōu hohō degedi.

¹⁹ Mā Godihā bi bolō bolō sūdo olōu feḡ Yesu Kelesukōu damaleyodele i o sasaj dimokōu neleyodema makai dala. Bi keme bolōdo, di ta tawaga tobolōu sagaj mei. Kegemōu, bi nḡ dala mei keme Godihā nḡmokōu nēmōu ile.

²⁰ Di Aye Godikōu hohōbolōu nōu dalame. Damalēdo.

Polhā sa Filipai tie kediamokōu agali bolofejyode tobou

²¹ Godihā o sasaj, Yesu Kelesukōu damaleyodele i kediamokōu ne nḡ agali bolofejyode tobōu ma. Di mogo, abōu de dalagua kediane nḡmokōu agali bolofejyodele ili.

²² Godihā o sasaj olōu feḡ, kōu le dalagua kediane nḡmokōu agali bolofejyode tobolōu i. Sa Rom kediah hiye o Sisarhā dabai degele idi o sasaj kediane nḡmokōu agali bolofejyodele ili.

²³ Hiye O Yesu Kelesuhā e habagugueibe nḡ duledu nḡ fibōu de dalale. Damalēdo.

Egei Polḥa Sa Kolosi O Kediaṃokōu Nalama Neḥi

Tawale Tq

Polḥa didiḡ mosḡkōu duwoli, kuguo koḥu nalāmamōu, o Tikikusbōu, o Onesimusbōu diliemokōu nelēmōu, kuguo koḥu maḷa ya, sa Kolosi tie kediaṃokōu nēmabeede tobou.

Sa Kolosibe sa Efesuskōu gebe huyadefej hafej. Polḥa sa Efesuskōu ile folomōu, Godiḥa dabai degele dalali, o Epafraṣ tobōu mōu ile, Yesuhā degei kaḥa ṭa ke sa Kolosi tie kediaṃokōu hehegie tobōu mōu, diḡ Yesukōu damaleyodema deleigui.

Polḥa sa Kolosi tie kediaṃokōu kuguo koḥu nalama neḥi kaḥa e yobe, e ṭa uwo dube, ogōu gai egei tobōu di o kediaḡe sa Kolosi tie kediaḡ damaleyodei ke makaladiyode tobōu mōu dulomōu, e kuguo koḥu kuhe nalaj, diḡ Yesukōu damaleyodema nelēdo dege dalamabadomōu. Yesu Kelesube di Hiye Oyode tobolōu mōu nalaj. Abe ta dala mei. Eṇōu si a. Ogōu gai egei tobōu di o kediaḡ tobolōu idi keme Godikōu yale a mei. Godiḥa degeiye, Kelesuhā sa sibigebōu hebenibōu olōu feḥi ke milōu gamamōu, di dowoye e tolo i kaḥa degemōu, Godiḥa di mamoloḥuyodema dala kuḡe.

Kelesube di duledu dala kaḥa degemōu, di fi geḡe dege dalali, midihḡ e milōu gadi ke kuhe tagale idi.

Kuguo Kolosi koḥumahā ṭa sibige tanōu tanōu olōu feḥibe kuḡe:

Ta Hiye 1:1-3:4

Kelesube bi olōu feḥi kaḥa widio o. Godiḥa fibōu de dala kaḥa, e Ayeḥa midihḡ olōu feḥi ke milōu gadi.

Ta Hiye 3:5-4:18

Kelesube di duledu dala kaḥa, dibe fi geḡe degei dalagua.

Kelesube bi olōu feḥi kaḥa widio o. Godiḥa fibōu de dala kaḥa, e Ayeḥa midihḡ olōu feḥi ke milōu gadi

(Tq Hiye 1:1-3:4)

¹ Ame Pol, Godiḥa yoḥu tagaiyenōu aṃe Yesu Kelesuhā ṭa-bolofej-maḷa-siadi-oyodema makai dala. O Timoti, di mogo, elege kuguo koḥu nalolḡ kuḡe.

² Godiḥa o saṣaj, sa Kolosikōu dalagua niṃe ele mogo. Yesu Kelesukōu damaleyodema sesele idi o saṣaj olōu feḥi niṃokōu ele kuguo koḥu nalama nelḡ kuḡe. Di Aye Godiḥa niṃokōu habagugueiba, niṃe bologuḡdo dalamabadomōu.

Sa Kolosi tie kediaṃe Yesukōu damaleyodema nelēdo dege dalagua

³ Ele Godiḥa ni dogōu guyadomōu diḡ baḡa tobolōu idibe, di Hiye O Yesu Kelesuhā e Aye Godikōu bolofejyode tobolōu idi.

⁴ Yobe, o taḥa elemokōu tobōu mōu dulo ibe, niṃe Yesu Kelesukōu damaleyodema, Godiḥa o saṣaj kediaṃokōu solōu do degele idiyode tobōu mōu dulo i.

⁵ Niḡ damaleyodema, solōu do degedi midihḡ milolōu idi kaḥa yobe kōu gue, niḡ damaleḡdo ṭa uwo bolofej ke dulo tawalemōu, bi bolḡdo hebenitōu dala, Godiḥa neleyodema makai ke niḡ mōu lamōu dia dalaguayode tobōu mōu dulo i.

⁶ Ṭa uwo bolofej kaḥa sa sa olōu feḥi tefeimōu, o saṣaj sūdo dulo sesegamōu, midihḡ bolofej ke milōu gamōu haguasiedi. Niḡ sabekōu ne kege tamā degei dala. Yomogōu do, maḡ mogohā ile niṃokōu ṭa uwo bolofej ke tobōu mōu, niṃe dulo damaleyodema, Godiḥa habaguguei kaḥa sibige olōu feḥi tawalemōu dalagua.

⁷ O niṃokōu kege hehegiēdi o keme Epafraṣ. Eme elebōu de dabai degedi o, ele mogodo. Ege niḡ dogōu gulobe dafadiyo mei, Kelesuhā dabai bologuḡdo degedi.

⁸ E elemokōu kōu gue tobou, Duo Bolofejihā degeiye, niṃe yogo tagadi midihḡ ke milolōu idiyodei.

Polḥa sa Kolosi tie kediaṃe nelēdo dege dalamabadomōu diḡ baḡa tobōu di

⁹ Kegei kaha degemou, ma mogoha nime midihō bolō ke milolou idiyode tobou mou ele dulomou, Godikou diho бага tobou mou haguabe demou, ifine kegenou dala kuhe. Ele Godikou yodulo idibe, nime e tagali ke tawaiba, Duo Bolofeha tewe daga daga kebou, fimaj bolō kebou nimokou nemou iyadomou kuhe diho бага tobolou idi.

¹⁰ Nime Hiye Oha e bi kaha degeimou, nige e tagaleba hohō degele sagaj keleya kenou milou gamou imabadomou, ele kuhe diho бага tobolou idi. Damaledo, nige dabai bolō ke bologuanou degeligi, Godibe defeido tawamabadomou.

¹¹ Godiha e nele hiyedo, di tawaga tobolou sagaj mei kahanou ni dogou guba, nime nelede dege dalamabadomou, ele kuhe diho бага tobolou idi. Ni hagi dugubane, nele dege dalali, hohō degeba,

¹² Aye Godikou bolofeyode tobou mabadomou, ele kuhe diho бага tobolou idi. Yobe, Godiha degeiyenou, ni midihō bolōdo ke milou ga iligi, bi bolōdo, e nimokou neleyodema makai dala keme ni mo[umabadomou. Bi ke molo[ube, Godiha o sasaj, e hohō kaha silemaj dala kediabou de ni olou fei bi ke molo[u dala.

¹³ Dibe huliā kaha duo kodu dalamou, Godiha di malamou, e Dihi yo[u tagaido kaha hohō kokou dogogumou, ege di wolou dala.

¹⁴ Godiha Dihi e di mamou kaha degemou, Godiha di midihō kasagajbe gebe meiyodei.

Polhage midihobou dabaibou Kelesuha degedi ke tobou

¹⁵ Dige Godibe dugulo sagaj meiyē, kenou si Godiha Dihi eme yo[u e Aye sagaj, ei kou dugulo i. Eme Godiha e Dihi wolo. Godiha sa sibigebou hebenibou de milou li mei kelegene, e Dihibe widio o hiye kegenou kuhe delei. Ifine kegenou dala.

¹⁶ Godiha degeiye, e Dihihage hebeniha bibou, sa sibige ko[umahā bibou olou feido milou gai. Bi di dugulo idibou, dugulo idiyo meibou de milou gai. Hebeni esol o daga dagabou, duo daga dagabou, hubou bi ilo kelebou olou fei ke milou gai. Bi olou fei, e milou gai keme yo[u e bimainou.

¹⁷ Sa sibige ko[umahā bibou, hebeniha bibou olou fei ke milou gali mei kelege, eme yo[u kege kuhe delei. Dalali, bi olou fei ke milou gama, dia dalamou, bi olou fei keme geleguomou, dabai tanou bologuado degeli kuhe.

¹⁸ Eme damaleyodei o sasaj di widio o hiye. Dibe e tou kokou sosou tanou fei dege dala. Di fi gehē degedi kaha obou be e. Eme tolo ilemou ebukou haguaj. Tofigile i o ilo kelebe habage haguale. Yo[unou si gabama folodo dala.

¹⁹ Godihage yo[u e fi olou fei ke e Dihihā duledu amāma dalayadomou tagai.

²⁰ Godihage sa sibige o sasaj dibou, hebeniha bibou olou feibe ebou de fi tanou degele ke tagalemou, e yo[u e Dihi tobou mou migile, hebe fufuguomajkou tolo i. E Dihihā kafei kaha degeiye, e dibou de mogo tanou degei kuhe.

²¹ Afuge, nime Godibe ahudo dege deleigui. Ni fimaj kasagainou delei kahage, nime Godibou ho maj dalali, midihō kasagainou milou ga idi.

²² Kenou si Kelesuha tolo i kaha degemou, Godiha nihou de mogo degei. Nime e dihile kokou sibigi ta mei dalaba duguoba, kou gue tobolou, nime ma o sasaj. Age nimokou be midihō kasagaj milou gadi kaha hebe ta nele meiyode tobolou.

²³ Kenou si, ni damaleyodei keme dedeido dege tolou ba tafalaguama. Godiha dimokou neleyodei, di mou lamou degeli keme nime dia dalama. Ta ni dulo i keme ta uwo bolofej. Damaledo, ta uwo holofej keme oe hehegile i kaha degemou, sa sa olou fei kou tefei. Ane dabai ke degedi o.

Pol eme sa Kolosi o kedia dogou gudi o

²⁴ A ni dogou gudi kaha hagi dugulu keme ame hohō degeli. Kelesuhage e tou be damaleyodei o sasaj kedia dogou gulamou hagi hiyedo dugu sagaj, ane kenou tefele dugulu. Hagi, Kelesuha dugu keme mei degeli mei, ane dugulu kuhe.

²⁵ Godiha tobou mou, a ile, damaleyodele i o sasaj kediabou de dabai degeligibe, sa sa ahudo o sasaj nimokou ne egei hehegiedi. Damaledo, Godiha a e ta olou feido ke hehegieyede tobou mou, a kuhe hehegiedi. Yobe ame egei dabai degedi o.

²⁶ Afuge Godiha ta keme mogogou delei kaha, kou guai o sasaj kedia ta tawale ili mei dalamou haguabe demou, ifisi ta kaha sibige keme Godiha e o sasaj kediakomou nou tama degei dala kuhe.

²⁷ Damalēdo, Godihā yo[ū] tagaiya ke, e tā, afudo mogogou delei kaha sibige keme e o sasaj dimokou hehegieimou tawale ili. Ta keme sa sa ahudo o sasaj nīne dulomou tawale ili kehe. Ta kaha sibige, di tawaga tobolou sagai mei keme kou gue, Kelesuhā sa ta o sasaj nībou de dogou guo dala kaha degeimou, hebeni hohō keme nī dugulamou dia dalagua kehe.

²⁸ Kelesuhā degei tā kebou, egei kebou de ei hehegie tobolou idibe, ei o sasaj tanou tanou olou fei kediāmokou tewe kebou de hehegie tobolou idi. Ei tagalibe, o sasaj olou fei Kelesukou damaleyodema neledo dege dalaguaba, ei dia wou ma ile, Godikou fologaba tafalaguale ke tagali.

²⁹ Kegemou, a dabai ke neledo dege degedibe, Kelesuhā neleya kenou a e dabai ke kuhe degedi.

2

Di damaleyodema neledo dege dalalibe, ogou gai tqbe hobou dulo sesedame

¹ Nige a nī dogou gulamou dabai hiyedo degedi keme nī defeido tawama. Age nībou, sa Laodisia o sasajbou, haba sa sa o sasaj, mā midihō dugulo ili mei kediābou de dogou gulamou dabai hiyedo degedi.

² A dabai ke degedi kaha yobe kou gue, nī olou fei neledo dege dalali, fī tanou degeba, nīou sie yogokou solou do degeiba solou do degeiba demabadomou. A tagalibe, nī fimaj bolō kebou, tewe hiyedo kebou de mo[ū]maba, Godihā tā mogogou kaha sibige keme nī tawamabadomou. Ta kaha sibigebe Kelesu enou.

³ Kelesube sibige hiyedo. E duledube Godihā tewebou, fimajbou olou fei ke amama dala.

⁴ O tae nīmokou tā sebe degeba ogou gai tā ta tobou ba, kegeligi nī ke dulo sesele iye domou, a egei ko[ū] nīmokou kuhe tobolou.

⁵ Ame nībou de dala meiye, kenou si mā fimajbe nībou de dala. Nī Kelesukou damaleyodema, neledo dege dalali, midihō bolōdo ke milou goluyodeimou dulomou, a hohō hiyedo degeli.

Dibe fī gehē ke mou kaha, di Kelesubou de dogou guonou suluguame

⁶ Nige Yesu Kelesube nī Hiye Oyodema damaleyodele i degemou, nīme ebou denou dogou guo suluguama.

⁷ Nīme emokou hebe tefeye mihikou hiligedo tou ke sa dege neledo dege tafalama. Moso, mouti tagetou neledo dege duwo ke sa dege tafalama. Egei, ei nīmokou hehegiei kokou nou damaleyodema hiligedo tolou ba, Godikou bolofejyode tobolou nou suluguama.

⁸ Nīou tawaibou, o tae ogou gai tabou, sibige mei tabou de tobou ba, nī ke dulo sesele iye. O kediame die kou guai o kediā kuolou tabou, sa sibigebou agudiobou dia daladi kediā tā kebou de dulo tobou mou suluguadi. O kegele i kediage Kelesuhā tā hehegiemou suluguadiyo mei.

⁹ Nī tewe, Kelesu eme kou Godiye, kenou si e sa sibige kuokou migilemou be o бага siei.

¹⁰ Eme esol o daga dagabou, duo daga dagabou olou fei kediā die widio o. Nīme e bi kaha degemou, fī gehē, Godihā nīmokou nej keme nī duledu amamaj dala.

¹¹ Nīme Kelesubou de dogou guo dala kaha degemou, nīme kolo diafigi ke sa degei dalagua. Ko[ū]me tou do kaha kolo diafigidi ke tobou yo mei. Ko[ū]me midihō kasagai, di milou gadi ke Kelesuhā igile mugu ke tobolou.

¹² Fafeleya tofolou imou be, nīme Kelesubou de dogou guo dalaguale, e widai sagaj kenou tefele, nīne Godihā widai. Haba, nī Godihā Kelesu haguagi kaha nele kokou damaleyodema, fafeleya tofou ma fogou mou be, nīne Kelesu ebou de haguā, gehē dege dalagua.

¹³ Afu nī midihō kasagai milou gamou, nīou nī fiye tagaiya kenou seseimou be, nīme tofigile i sa dege delei. Kenou si Godihā di olou fei Kelesubou de haguagie, fī gehē ke dimokou nelemou, midihō kasagai di milou ga ibe e gebe meiyodei.

¹⁴ Di Mosesha kuolou ta ke sesediyo mei kaha hebe ke Godiha toguei. Damaledo, Godiha e kuolou ta olou fei ke hebe fufuguomajkou diou gou mou, ikeke degema mei degei.

¹⁵ Kelesu hebe fufuguomajkou tolo i kelege, Godiha hegibe, esol o daga dagabou, duo daga dagabou olou fei kediamе huyafei degeimou, dia sidifi hiyedo degele i. Godiha nele hiyedo kaha die nele ke gabama folodo dalamou, o sasai kediane dugulo i.

Dibe Kelesubou de tofigile i sa dege dalagua kaha degemou, kuolou taege dibe ta dogou gulo sagai mei

¹⁶ Kegemou, o tae kuolou ta ta njimokou tobou babe, nige dulo sesedama. Nale ta nadamabeedeiba, huei nadamabeedeiba ke hobou ta dulo sesedama. Haba sawisie hiye daga daga kaha dowobou, ogo gehe hegili kaha dowobou, misiholo duwodi sawisiei kebou olou fei kaha kuolou ta kene ni dudama.

¹⁷ Kuolou ta olou fei keme sibige mei, habage tama degele kaha tayenou. Kelesu enou si sibige hiyedo.

¹⁸ O taha tieimi dugu ta njimokou susubabe, ni ta dudama. Haba esol o kediamokou yubu sugulo fiamabeedeibane, ni ta dudama. O kegei kediamе dioou die fimaiyenou tawaga tobolou idi, sibige ta mei. Godi sesele idi midihoyade tawale idiye, kenou si keme dioou die hunou hebele fogulo idi.

¹⁹ O kediamе Kelesu sesele idiyo mei. Kelesu emе di widio o. Dibe e tou sa degei, e momеye dio olou fei asou giemou, e dimokou nale neimou be, Godiha degeiye, e tou keme hiye degemou ili.

²⁰ Kelesu e tolo i sagai kenou tefei, nine ebou de tofigile i kaha, nime sa sibigebou agudiobou dia daladi kedia hayedu dalagua mei. Sa sibige kojumaha kuolou ta kegele i keme ni kagemou dulo sesele idiya?

²¹ Ni mojudama, ni nadama, ni kugudamabeedele idi keme ni kagemou dulo sesele idiya?

²² Ta keme bibou nalebou kaha kuolou mainou. Bi kegei keme makoma mei degele. Godihage kuolou kege ta mali mei. O kedianou ma i.

²³ Kou kegeiye, o taha kuolou ta ke dulo seseimou be, sa sibige oyege wa, o keme tewe oyade tawale idi. Yobe, o kegei kaha yoou e tou e tagadi ke akogulamou kuolou gehe gehe ke kuhe maди. Kege mamou imou be, o sasai kediage wa, o keme Godikou hoho gededi oyade tawale idi. Kenou si emе kegei mei, ege yoou e hunou hebele fogudi. Haba kuolou maди midihе e sesedi kahage, e tou e tagadi midihе kasagai ke ta akogulo sagai mei.

3

Dibe Kelesubou de hagua gehe degele i

¹ Nime tofigile i sa dege dalamou, Godiha nime Kelesubou de haguagi kaha degemou, nige bi hebenitou dala ke mou laba degema. Bi keme Godiha dobogou delekou, Kelesuha duwo kokou dala.

² Sa sibige kojumaha bimai mou laba degedama. Bimai hebenitou dala kenou mou laba degema.

³ Nime tofigile i sa dege dala. Ni fi gehebe Kelesubou de mogogou mou, nime Godibou de dogou guo dalagua.

⁴ Kelesu emе fi gehe degele ke nedi o. E habage hagua tama degeiba, nine ebou de hoho kaha duoya ke tama degele.

Kelesube di duledu dala kaha, dibe fi gehe degei dalagua

(Ta Hiyе 3:5-4:18)

Dibe gehe degele i o sasai dalagua

⁵ Kegemou, sa sibige kojumaha midihе kasagai milou gadi fi keme olou fei woma. Midihе kasagai keme sasai hiyoubou, o hiyoubou suluguadi kebou, duo sibigi degedi kebou, tou e tagadi midihе kasagai kebou, midihе kasagai milolou tagadi kebou, o taha bimai duguo tagadi kebou debe hobou milou dama. O taha bimai duguo tagadi midihе keme ogou gai godikou hoho degedi midihе.

⁶ Godihage midihō kegegai kokōu gofoŋu hiyedo degemōu, ɛ tã dulo idiyo mei o sasaj kediãmokou hebe kasagai ke nelãmōu ama dala.

⁷ Afu n̄ine o kegele idi kediãbōu de suluguali, midihō kasagai kegei ke milōu ga idi.

⁸ Midihō n̄i degedamabeedili keme kōu gue, totonōu gofoŋu degedi midihō kebōu, omokōu midihō kasagai hehegiedi kebōu, susuga tobōu di midihō kebōu, dou tobōu di midihō kebōu olōu feibe tōu fogōu mabeedili.

⁹ Damaleyodele i o sasaj diãma, n̄i n̄iōu sie yogokōu ogōu gai tã tobōu ba tobōu ba dedama. Yobe, n̄i afu degedi midihō keme tōu fogou kahã degemōu.

¹⁰ N̄i afu degedi midihō ke tobekōu mugumōu, Godihã degeiye, n̄i f̄i gehe dege dalagua kehe. N̄i f̄i gehe kahã degeiye, n̄i tewe hiyedo degemōu, di milou o yoŋu ɛ sagainōu degele ili.

¹¹ Kegei kahã degemōu, f̄i gehebōu de dalagua o sasaj di olōu feibe Godihã dih̄ile kokōu tefeinōu dala. Di o ilo kelebe sa Grik o sasaj, haba ilo kelebe Juda o sasajyode tawadame. Di o ilo kelebe kolo diafigi o, haba ilo kelebe kolo diafigili mei oyode tawadame. Dibe tã ɛsofeji ɛsofeji deiyode tawadame. Sane ɛsofeji ɛsofeji deiyode tawadame. Di o ilo kelebe dabai degele idi o sasaj, haba ilo kelebe bese o sasajyode tawadame. Yobe, di olōu feibe tefeinōu dalamōu, Kelesuhã di duledu dalali, di olōu feji dogōu gulu kahã degemōu.

Di diyōu sie yogokōu solōu do degeiba solōu do degeiba deme

¹² N̄ime Godihã o sasaj. Godihã n̄i tagalemōu, ege n̄ime yoŋu ɛ biyodema makai dala. Kegei kahã degemōu, n̄ine o sasaj ilo kediãmokōu solōu do degeba, midihō bolō ke diãmokōu hehegiema. N̄iōu n̄i h̄u hebele fogudama. N̄i n̄iōu sie yogokōu him̄i degeiba him̄i degeiba deme. O yogokōu fadadama.

¹³ N̄i n̄iōu sie yogokōu gofoŋu degeiba gofoŋu degeiba dedama. N̄i mogo diã n̄imokōu hagi ta nejbabe, n̄ige diãmokōu hebe kasagai bohoulou nedama. Hiye Ohã midihō kasagai n̄i milōu ga idi ke gebe meiyodedi sagaj kege, n̄ine n̄iōu sie kenōu tefele degema.

¹⁴ Solōu do degedi midihō kahanōu si midihō bolō ilo ke gabama feleido. N̄i o sasaj kediãmokōu solou do degeibabe, n̄i midihō bolō olōu feido keme milōu ga ile. Solōu do degedi midihō kahage midihō bolō olōu feji kebōu de geleguomōu dabai tanōu degedi.

¹⁵ Him̄i degedi f̄i, Kelesuhã neji kebōu denōu suluguama. Godihã n̄ime ɛ biyodema makaibe, ege n̄ime Kelesuhã tōu kokōu sosōu tanōu feji dege dalali, him̄i degeba mogo tanōu dege suluguamabodomōu kuhe makai. Haba, Godikōu ne bolofejyode tobolōu nōu dalama.

¹⁶ N̄i Kelesuhã tã defejido tolōu banōu suluguama. N̄i ɛ tã keme n̄iōu sie yogokōu twebōu de hegiba hegiba deba, egele tobōu ba tobōu ba degama. Diɛ Fedi Kuguo kahã diɛ kebōu, sosi mosokōu ge feile idi diɛ kebōu, haba Duo Bolofejihã hehegeimōu feile idi diɛ kebōu de feileba, n̄i duleduge hohobolōu ba, Godikōu bolofejyode tobōu ma.

¹⁷ Hiye O Yesuhã h̄uya kenōu suluguama. Tã n̄i tobolōu ne, Yesuhã h̄uya kenōu tobōu ma. Aye Godikōu bolofejyode tobolōu ne, Yesuhã h̄uya kenōu tobōu ma.

Polhage sosōu, Yesukōu damaleyodei kokōu tobou

¹⁸ Sasaj diãma, n̄ime Hiye Ohã bi kahã degeimōu, n̄ige n̄i maḡã tã olōu feji dulo sesema.

¹⁹ O diãma, n̄ine n̄iōu n̄i sasaj solōu do degema. Diãmokōu gofoŋu tã ta tobōu dama.

²⁰ Sisigo diãma, n̄i ayebōu, n̄i adiōu bōu kediã tã olōu feji dulo sesema. Midihō kegei keme Hiye Ohage hohō degedi.

²¹ Aye diãma, n̄i sisigo diã gofoŋu degele sagaj hobōu ta degedama, kegeligi diã f̄i hagi degele iye.

Polhage dabai degele idi o sasajbōu, die bosebōu diãmokōu tobou

²² Dabai degedi o sasaj diãma, n̄ige sa sibigē kuokōu ge n̄i bese diã tã olōu feido dulo sesema. N̄i kegeligi, n̄i bese diã hohō degemabadeba, die dih̄ile kokōu genōu, dabai nele dege degele iye. Diã duguyo mei kelegene, diã tobōu mōu du sagaj kenōu tawaleba, Kelesuhã hayedu dalali, dabai defejido degema.

²³ Dabai olōu feji n̄i degeli keme defejido degema. Dabai keme sa sibigē o kediã dabainōu degediyo mei. N̄ime keme Hiye Ohã dabaibōu de degedi.

²⁴ Bi bolōdo, Hiye Ohā ē o sasaj̄ kediamokōu neleyodema makai keme dala kaha degemōu, nige dabai degedi kaha hebe bolofej̄i keme nimokōu ne neledade tawama. Yobe, dabai olōu feī n̄i degedi kaha bese hiyedobe Kelesu enou dala.

²⁵ O koyohā midihō dōdo mei ta degeibabe, o keme midihō dōdo mei kaha hebe kenōu moloŋu. Hiye O Godihage o sasaj̄ fidibe, hūbōu obōu, hūbōu mei obōu olōu feido tefelenōu fidi.

4

¹ Bose diama, n̄i dabai degele idi o sasaj̄ kediamokōu ne midihō bolonōu hehegiema. Dabai kaha hebe kene diamokōu dōdononōu nēma. N̄i tawama, n̄ine n̄i Bose Hiyedo hebenitōu dala.

Di dihō bagā tobolōu ba, midihō dōdo kenōu milōu ga ime

² N̄i dihō bagā tobolōu nōu dalama. N̄i dihō bagā tobolōu gibe, defeido tawale ama dalali, Godikōu bolofej̄yode tobolōu dalama.

³ N̄i dihō bagā tobolōu gibe, Godihā elene dogōu guyede tobōu ma. A egei hehegiemōu siadi kaha degemōu, ame didiō degei. Kenōu si Kelesuhā dabai, mogogou delei kaha sibigē kē hehegile kaha a keme Godihā elemokōu soŋugōu yedema dihō bagā tobōu ma.

⁴ Godihā tagaliya kenōu, a ē tā koŋu tamā dege hehegieyadeba dihō bagā tobōu ma.

⁵ N̄i damaleyodele ili mei o sasaj̄ kedīabōu de duwogualibe, n̄i fimaj̄i bolofej̄ido kahanōu Kelesuhā ē midihōbe diamokōu kelegenōu feī hehegiema.

⁶ O sasaj̄ kedīabōu de tā koubabe, hemelefiyaba, tā sebedo diā dulo tagale sagaj̄i kenōu tobōu ma. N̄i defeido fimama, tā olōu feido diā yodugale keme bologuādo gobolōu tobōu ma.

Polhā o Tikikus dilie, Onesimus diliemokōu tobōu mōu, dilie sa Kolosikōu yai

⁷ A o Tikikus tobōu ba ē ile, a degeli kē nimokōu kuhe tobolōu. Tikikus ēme di mogodo. Eme Hiye Okōu damaleyodema, dibōu de dabai degedi.

⁸ A Tikikus tobōu ba, nimokōu ile kaha yobe, ē nimokōu ile, ele degeli kē defeido tobōu maba, haba nimokōu ne dedej̄i sasagile.

⁹ Tikikus ēme di mogo ta Onesimusbōu de ile. O Onesimus* ēme Yesukōu damaleyodema sesedi o bolōdo, n̄i sa tanōu tie. Kōu lege kage degeli olōu feī keme dilie nimokōu tobolōu ile.

Polhā sa Kolosi o sasaj̄i kediamokōu agali bolofej̄yode tobou

¹⁰ O Aristarkus, ēme abōu de didiō degei dalali, nimokōu agali bolofej̄yode tobolōu. Mak, ēme o Barnabashā ē kiya, ēne nimokōu agali bolofej̄iyodili. A kōu hū sōu o Mak ene n̄i sakōu ile foloubabe, n̄i emokōu hohōbōu ma.

¹¹ O ta ē hūbe Jisas, haba ē hū t̄abe Jastus, ēne nimokōu agali bolofej̄yode tobolōu. Juda o kamadia kedīanōu si abōu de dogōu guo dabai degele idi. Ei Godihā o sasaj̄i wolōu dalale tā kē hehegieimōu be, diāne amokōu dedej̄i sasagile idi.

¹² N̄i sa tanōu tie o Epafras ēme Yesu Kelesuhā dabai degedi o, ēne nimokōu agali bolofej̄yode tobolōu. E Godihā n̄i dogōu guba, neledō dege dalaguaba, n̄i fī haguaba, n̄i Godihā tagali kē olōu feī tawamabadomōu dihō baga tobōu di.

¹³ A nimokōu tobōu lamōu, Epafras ēme n̄ibōu, sa Laodisia kedīabōu, sa Hierapolis kedīabōu de dogōu gulamōu dabai hiyedo degemōu ili.

¹⁴ Di mogo Luk, ēme medigo dabai degedi o, ebōu o Demasbōu diliene nimokōu agali bolofej̄yode tobolōu ili.

¹⁵ A tagalibe, n̄ige damaleyodele i o sasaj̄i, sa Laodisia tie kediamokōu ne agali bolofej̄yode tobōu mabeedili. Haba, sasaj̄i Nimfabōu, damaleyodele i o sasaj̄i, ē mosokōu kefeguomōu egei dulo idibōu diamokōu ne agali bolofej̄yode tobōu ma.

¹⁶ Kuguo koŋu n̄i husoŋuma mei degeibabe, n̄i o tahā malā ile, sa Laodisia o sasaj̄i kediamokōu neiba, diāne husoŋuma. Haba kuguo, a sa Laodisia o sasaj̄i kediamokōu nalāma nejī kene o kaha malā bohōlōu mā haguba, n̄ine kuguo kē husoŋuma.

¹⁷ N̄i o Arkipuskōu kōu gue tobōu ma, dabai Hiye Ohā nā degeyedema makai keme defeido degeligi, olōu feido mei degeyede tobōu ma.

* 4:9 4:9 O Onesimus ē t̄abe kuguo Filemonkōu dala.

¹⁸ N̄imokōu agali bolofejyodili kōume Pol, a mayōu mā dobogōuyenōu nalolu kuhe. Āme didiō degei dala keme totōu degedama. Godihā habagugueibe n̄ibōu de dalale.

Polhā Egei Sasafei Sa Tesalonaika O Kediāmokōu Nalāma Neī

Tawale Tā

Sa Tesalonaikabe sa hiye, sa Masedonia duo kile dala.

Polhā sa Korinkōu dalali, kuguo koŋū sa Tesalonaika tie kediāmokōu kuhe nalāma neī. Kuguo kē nalalī mei kelege, ē sa kokōu ile folomōu dalali, Yesuhā degei kahā tā kē kōu hehegie tobou. Dabai 17:1-9 kokōu ne tā kē nalalī dala.

Polhā kuguo koŋū nalalī kahā yobe kōu gue, Juda o kediā sa Tesalonaika tie o ilo kele makolo idi kahā degeimōu, ē damaleyodele i o sasaj kediā dedej sasagiemōu, kuguo koŋū kuhe nalalī. Yesuhā bohōlōu mā haguale tā kebōu de hehegie tobolōu mōu nalalī.

Tewe o ilo kediā tawale ibe, Polhā kuguo koŋū nalalībe kuguo ilo kele nalalē kōu dalamōu, kuguo koŋūme ebukōu do nalalīyode tawale i.

Kuguo 1 Tesalonaika koŋūmahā tā sibigē tanōu tanōu olōu feībe kuhe:

Tā Hiye 1-3

Polbōu, ebōu de dabai degele idi o kediābōu diā sa Tesalonaika tie o sasaj kediāmokōu solōu do degele i.

Tā Hiye 4-5

Sa Tesalonaika tie o sasaj kediāme Godihā yoŋūnōu dogōu guo dalaba, midihō bolofej kenōu milōu gamabadomōu.

Polbōu, ebōu de dabai degele idi o kediābōu diā sa Tesalonaika tie o sasaj kediāmokōu solōu do degele i

(Tā Hiye 1-3)

¹ Pol ābōu, o Sailasbōu, o Timotibōu ei sa Tesalonaika tie o sasaj damaleyodele i nīmokōu kuguo koŋū nalāma nelī kuhe. Nīme Aye Godibōu, Hiye O Yesu Kelesubōu de dogōu guo dalagua.

Godihā nīmokōu habagugueiba, nīme bologuādo dalamabadomōu.

Polhā sa Tesalonaika tie kediā Yesukōu damaleyodele i kahā degeimōu hohō degei

² Ei nīmokōu fimāmōu, Godikōu bolofejyode tobolōu idi. Ei nī hū soloŋūmōu, Godikōu dihō bagā tobolōu idi.

³ Nīme Yesu Kelesukōu damaleyodema, ē dabai degele idi. Tabe, nīme Yesu Kelesukōu hohō hiyedo dege, ē dabai hiyedo degele idi. Tabe, nīme nelēdo dege dalaguadi o sasaj, di Hiye O Yesu Kelesuhā bohōlōu mā haguale kene nī dia dalaguadi. Eige nī kegele idi olōu feībe tawale i kahā degemōu, ei di Aye Godikōu bolofejyode tobolōu idi.

⁴ Mogo diāma, Godihage nīme tagai hiyedo dala. Eige nīme Godihā yoŋū ē biyodema makaidade tawale i.

⁵ Tā uwo bolofej, ei nīmokōu tobolōu i keme tāenōu tobolōu ili mei. Duo Bolofejhā degeiye, ei tā uwo bolofej kē nelēdo dege tobolōu i. Ei fimaj bolq dege tobolōu ili mei. Nī dowoye, ei nībōu de dogōu guo dalamōu, ei milōu gadi keme nī duguo tawale i.

⁶ Nī Godihā tā dulomōu tolōu igolugi, hāgi hiyedo dugulo i. Kenōu si nīme eibōu Hiye Obōu ei degei sagaj kenōu seseimōu, Duo Bolofejhā nīmokōu dedej sasagiemōu, nī hohō degele i.

⁷ Nī midihō kege milōu ga idi keme, damaleyodele i o sasaj, sa bolq Masedoniabōu Akaiabōu duo kile tie kediāmokōu midihō bolq kē hehegile idi.

⁸ Hiye Ohā tā, nī hehegie tobolōu i keme bala wodi uwo sagaj kege, sa Masedoniabōu Akaiabōu duo kilegenōu dulo ili mei. Sa sa olōu feī kediāne nī Godikōu damaleyodele i kahā tā kē olōu feī kōu dulo tefei kahā degeimōu, ei sa sa suluguadibe, tā keme eige ta tobōu mōu suluguadiyo mei.

⁹ Ei sa ta iga fologoumōu be, sa kē tie o kediāge eimokōu kōu gue susulo tobolōu idi, Polbōu diā sa Tesalonaika tie kediāmokōu fologa, egei hehegie tobōu mōu be, sa Tesalonaika tie kediāge tā kē dulomōu, ogōu gai godi tobekōu muguu, damalēdo Godi,

yoŋu kegenou daladi kokou damaleyodema, e dabai kenou degelamou degele idiyode tobolou idi.

¹⁰ Haba sa sa o kedia kou gue susulo tobolou idi, Godiha Dihi e tolo imou haguagimou, hebenitou felei. Folo dalali, habage bohoulou ma haguale keme sa Tesalonaika tie o kedia dia dalagua ke eimokou susulo idi. Damaledo, Godiha Dihi eme Yesu. Godiha gofoŋu, habage tama degele kaha di makeiye domou, e di bohoulou moŋu dala.

2

Polha sa Tesalonaikakou ge dabai degei ke tobou

¹ Mogo diama, nige tewe, ei ile folo, nibou de dalaguai, dabai degei keme mou ta fogou li mei, sibige tama degei dala.*

² Ei ni sabekou ile felu mei kelegebe, ei sa Filipaikou dalamou, sa ke tie o kedia ei susuga tobolou i, hagi hiyedo eimokou nele i kene ni kou tewe. Kenou si Godiha ei dedei sasagiemou, ei ni sa Tesalonaikakou iga fologoumou, ni o ilo kelegene akogulamou degele iye, ei ta kesigie gu e degele ili mei, Godiha ta uwo bolofei ke nimokou tobolou i.

³ Ei nimokou egei hehegie tobolou idibe gulai dege ta tobolou idiyu mei. Ei ta keme gulokou ta mei. Ei nimokou ogou ga tobolou idiyu mei.

⁴ Godi yoŋunou ei fimai file duguomou, e ta uwo bolofei ke tobou mabeedema ei kuhe makai kaha degeimou, eige doudonou hehegie tobolou idi. Eige o sasaiye eimokou hohou degele ke tagale idiyu mei, eige Godiha hohou degele ke tagale idi.

⁵ Ni kou tewe, ei ni hohou degemabdomou ogou ga tobolou idiyu mei. Haba ni bimai kene ei tagale idiyu mei. Godiha tewe, eige nimokou midihou bolonou milolou idi.

⁶ Eige ni ei hu ke hebele fogumabdomou degele ili mei. Haba o ilo kelege ei hu hebele foguyadomou degele ili mei.

⁷ Damaledo, eibe Kelesuha ta-bolofei-mala-suluguadi-o dalaye, kenou si ei iga fologamou be, eige nimokou bi ta nemabeedema hawa tobolou idiyu mei. Dihigidiou taha e dihi bu nedi sagai, ei nimokou ne nebe ke sagainou degele idi.

⁸ Ei nimokou solou do hiyedo degei kaha degemou, Godiha ta uwo bolofei ke nimokou tobolou i. Haba tabe, ei ni dogou gula deba, ho oe ei wouba tofigile kene tabou mei, yobe nime ei mogodo degei kaha degeimou.

⁹ Mogo diama, ni tewe, ei nibou de dalali, dabai hiyedo degemou, ta uwo bolofei ke nimokou tobolou idi. Eige ni eimokou nalebou bi ilo kelebou de nemabeedema yodulo dafamou be, ei huliamebou agalibou Godiha dabaibou sele dabaibou de hiyedo degele idi.

¹⁰ Ni kou tewe, ei Kelesukou damaleyodele i o sasai nibou de dalali, Godiha tagali midihoya kenou ei e dihile kokou doudonou suluguei. Godi yoŋu tewe ei midihou kasagai ta milou ga ili mei.

¹¹ Ni kou tewe, ei ni doususulo idibe o taha yoŋu e sisigo doususudi sagai kenou tefeledoususulo idi.

¹² Ei ni doususumou ibe, nime bologuado dalaguamabdomou dedei sasagile idi. Nime Godiha yoŋu e bi kaha degeimou, eige nime midihou bolodo kenou milou gamabdomou kuhe egele tobolou idi. Godi yoŋu ni haguismou, e sa, yoŋu wolou dala kokou haguamabeedili. Sa keme hebeni sa, Godiha hohobou de dala.

O sasai, Kelesukou damaleyodema hagi duguo neledo dege deleigui

¹³ Ei Godiha ta nimokou hehegie tobou mou be, nige ta keme sa sibige o kedia tadade tawale ili mei. Nige Godiha tabe damaledodade tawalemou tolou i kaha degeimou, ei Godikou bolofeyode tobolou idi. Godiha ta kahage damaleyodele i o sasai ni duledu dabai degedi.

¹⁴ Mogo diama, sa Judiakou damaleyodele i o sasai kedia, die midihou keme nime sesele igolugi, ifine kegenou dala kehe. O sasai kediaeme Yesu Kelesuha dogou guo dalamou, Juda o, dioŋu die mosoma kediage diamokou hagi hiyedo nedi sagai kenou tefei, nime njou ni mosoma kediage nimokou hagi hiyedo nele idi.

* 2:1 2:1 Dabai 17:1-9

¹⁵ Juda o kediage habage-degele-duguo-tobolou-idi-o kediamé woumou tofigile i. Haba Hiye O Yesune wala imou tolo i. Eine gagale mugulo i. Godihage o kediamé hoho degediyo mei. Diage o olou fejdo ho degele idi.

¹⁶ Yobe, Godiha sa ta o sasaj mamouye domou, diage ei Yesu Kelesuha ta hehegedi ke akogulo idi. Kegele idi kaha degemou, die midihog kasagai olou fei keme hiye dege haguabe demou, Godiha gofoju tama degele keme hafei degeli.

Polha sa Tesalonaika o sasaj kediamé haba dugu ile sagaido degei

¹⁷ Mogo diama, wefejdo, juda o kedia ei hele mugumou, fogou haguasiemou, ahudo dege tiasigeliye, kenou si ei fi be nibou de dala. Kegei degemou, ei haba ni dugu ile sagai degeimou hiyedo a ka ili.

¹⁸ Eige nimokou igalamou degele idi. Pol a ilamou hiyedo degediye, kenou si Tamaha ei akoguo dala.

¹⁹ Ni degeiyege, di Hiye O Yesuha bohoulou ma haguale kelege, ei e dihile kokou ge hohobolou ile. Yobe, nige egei, ei nimokou hehegei ke tolou mou, Yesukou damaleyodele i kaha degeimou, ei e bohoulou ma haguale ke hohog dege dia dalali, hebe bolodo e nele ke mala ile.

²⁰ Damaledo, ei nimokou hohobolou idi. Ni damaleyodele i kaha degeimou, Godiha eimokou hohobou di.

3

Polha o Timoti sa Tesalonaika o sasaj kediamokou dedei sasagiyadomou tobou mou i

¹ Ei nimokou solou do hiyedo degemou, nimokou igale ke dia dalale dafamou, ei tobolou gi, abou Sailashou elebe sa Atenskou dalaba,

² ele mogo Timotihanou iyede tobolou i. Timoti eme Godiha dabai degedi o, elebou de Kelesuha degei kaha ta uwo bolofei ke tobolou idi. Kelegenou be, ele Timoti ni dedei sasagieiba, ni damaleyodei ke neledo dege dalamabadomou iyedele i.

³ Kegeligi, ni ilo kekele hagi hiyedo ke duguoba, fi hiyedo ma iye. Niou tewe, Godihage damaleyodele i o sasaj dibe hagi kegei ke dugulo ileyodei.

⁴ Ei nibou de delei kelegene, eige dibe hagi gehog dugulo ileyode tobou sagai keme, ni tewe, damaledo, di hagi hiyedo kou tama degeimou dugulo i.

⁵ Kegei kaha degemou, age nimokou igale a ke kaba dia dalale dafamou, a Timotinou tobou mou i, ni damaleyodei ke tawalamou. Tefeledugudi o kaha* ni damaleyodei ke tefeleduguba, ni olou fei fiasigeiba, ei dabai hiyedo degele idi keme sibige mei degeiye domou.

Timotih Tesalonaika kedia bologuado degeli ta ke mala hagumou, Polha hohog degei

⁶ Kegemou, Timotih nimokou ile dala dema, haba bohoulou ma hagua felei. Felemou, eimokou toboube, sa Tesalonaika tie nime damaleyodema, neledo dege dalali, niou sie yogokou solou do degeimou solou do degeimou dedi ke susulo tobou. Haba tabe, ei ni dugulo sagai degeli kenou tefei, nime eimokou fima hohog degemou, ei dugulo sagai hiyedo degele iliyode tobou mou dulo i.

⁷ Mogo diama, eibe hagi hiyedo duguo deleiye, Timotih hagua eimokou nime damaleyodema neledo dege dalayode tobou mou dulomou, eibe dedei degei.

⁸ Nime Hiye Okou damaleyodema, neledo dege dalagua kaha degeimou, eine bologuado dalagua kuhog.

⁹ Ei nimokou fimamou, Godiha dihile kokou hohog hiyedo degele ili kaha degemou, eige di Godikou bolofeyode tobolou ili. Kenou si ei Godikou bolofeyode tobolou kahage Godiha hohog degedi eimokou nej keme tefeleduguba sagai mei.

¹⁰ Godiha dogou guba, ei haba iga, ni duguloyodema, huliamebou agalibou de, hiyedo dihog baga tobolou idi. Kegeiba, ni damaleyodei keme nele mei degei debabe, ei degeiye haba neledo degele.

Polha sa Tesalonaika o sasaj kediamokou ileyodema, Godikou dihog baga tobou

* 3:5 3:5 Tefeledugudi o kaha - e hube Tama sa degei.

¹¹ Di Aye Godibou, di Hiye O Yesubou dilie ei nïmokou igale a ke milou yadomou kuhe diho baga tobolou ili.

¹² A tagalibe, ei nïmokou solou do hiyedo degei sagai kenou tefele, Hiye Oha degeiye, nïne solou do degedi midihō ke hiye degeiba, nïou sie yogokou solou do degeiba solou do degeiba dema, o sasai ilo kediamokou ne solou do degele ke tagali.

¹³ Kege degeiba, Godiha degeiye, ni nelēdo dege dalaguali, di Hiye O Yesuha emokou damaleyodei o sasai kedibou de hagubabe, nïme hebe kasagai ta moloŋu mei, di Aye Godiha dihile kokou doudo o sasainou dalaguale. Damaledo.

Sa Tesalonaika tie o sasai kediamē Godihā yoŋunou dogou guo dalaba, midihō bolofei kenou milou gamabdomou (Tq Hiye 4-5)

4

Di sasai hiyoubou o hiyoubou degedi midihō keme milou dame

¹ Mogo diama, a ma ta mei degelamou uwage tobolou kuhe. Ei nïmokou egele tobolou idibe, ni midihō Godihā tagali kenou milou gale ke hehegie tobolou idi. Damaledo, ta ei tobou mou ni dulo sesele ili kehe. Kenou si, ifi ei Hiye Oha huya ke ta nelēdo dege haba nïmokou tobolou be, ni midihō bolofeido kenou milou gamou imabeedili.

² Ei nïmokou Hiye O Yesuha huya ke egele tobolou i olou feido keme nïou kou tewe.

³ Godihage ni nïou sie emokou seseguba, e degeiye nïme e o sasai bolodo dalam-abadomou tagali. Kegei kaha degemou, sasai hiyoubou o hiyoubou degedama.

⁴ Tou e tagadi midihō kasagai milou dama. Fïye tagadi midihō kasagai kene milou dama. Midihō bolodo, Godihā tagali sagai kenou milou gamou ima.

⁵ Godi tewe mei o sasai kedia dioŋu die tou e tagadi midihō ke degele idi sagai kege degedama.

⁶ Damaleyodele i o sasai ni nïou sie yogokou tou e tagadi midihō kasagai ke milou gaba ogou gadama. O tae kegeibabe, midihō kasagai kaha hebe moloŋu keme ei nïmokou defeido kou egele tobou.

⁷ Godihage dibe midihō kasagai ke milou mabdomou haguaisali mei. Ege dibe yoŋu e midihō bolodo kenou milou mabdomou kuhe haguaisali.

⁸ Kegei kaha degemou, o sasai koyoha ta ke du ho fogou babe, eme o kedia tobekou muguyo mei, Godi nïmokou Duo Bolofei nei o ke tobekou mugulu.

Di defeido midihō bolofei kenou milou ga ime

⁹ Damaleyodele i o sasai di diyou sie yogo tagadi midihō keme eige nïmokou ta nalama sagile sagai mei, yobe Godihā nïmokou hegimou nïou kou tewe degei kaha degeimou.

¹⁰ Ei tewe, nïge damaleyodele i o sasai olou fei, sa Masedonia duo kile dalagua kediamokou ne solou do degele idi. Mogo diama, ei nïmokou haba dedei sasagie tobolou be, nïge midihō keme hiyedo dege degemou ima.

¹¹ Ei nïmokou kou tobou mou dulo i sagai kenou tefele amafeinou dalali, nïou ni dabai kenou degemou ima. Nïou ni dobogoŋuye defeido dabai degeleba, nïou sie dia dalama.

¹² Kege degeibasi, nïge omokou bi hawagale mei. Damaleyodele ili mei o sasai kediamē ni dabai kege degeiba dugubabe, diage ni midihō ke hohō degele ile.

Hiye Oha bohoulou ma hagua di gelegulo

¹³ Mogo diama, eige nïme defeido midihō tofigile i o sasai kediamokou tama degele keme tawale ile ke tagali. Kegeligi, damaleyodele ili mei o sasaiye die mogo dia sihou gosolo idi sagai, nïne kenou tefeie domou ei kuhe tobolou ili. O kediamē Godihā kou tofigile i ke haba haguagile keme ta tawale dia dalagua mei.

¹⁴ Yesuha tolomou haguai keme dige kou damaleyodele i. Kegei kaha degemou, Yesuha degeiye, Godihage Yesukou damaleyodele i o sasai, tofigile i kediamē olou fei haguagieiba, Yesuha bohoulou ma haguale kelege diane Yesubou de haguasile.

¹⁵ Damaledo ta, Hiye Oha toboube ei nïmokou tobolou ili kuhe. Hiye Oha bohoulou ma haguale kelegebe, tofigile ili mei, sa sibige kuokou sosou dalagua, dibe hebenikou be dibukou fologale mei.

¹⁶ Yobe, Godihā hiliġedo tobōu ba, eṣol o hiye kaḥa haguisa tobōu ba, haba Godihā kibi ke hagusouba, Hiye O yoṽunōu hebeni tōu fogōu migiba, ise, yoṽumakōu damaleyodema tofigile i kediame diabukōu haguā ile.

¹⁷ Tofigile ili mei, sa sibige kuokōu sosou dalagua, dibe habage mabi timiya ke fologaba, tofigile i o sasai kediabōu de Hiye Obe agudiletōu kuhe gelegulo ile. Kegeiba, dibe Hiye Obōu de tofousogo tofousogo kegenōu dalaguale.

¹⁸ Kegei kaḥa degemōu, ta a nalai koṽumahage ni nioṽu sie tobolōu ba, yogokōu dedei sagiba dedei sagiba degama.

5

Dige Hiye Ohā haguale keme ama dalaguame

¹ Mogo diama, Hiye Ohā haguale sawisieie keme eige nimokōu nalama neḷe mei.

² Yobe, nioṽu kōu tewe, Hiye Ohā haguale sawisieie keme hiyou moṽudi oe huliame haguadi sagai kenōu tefeleguale.

³ O sasai sa sibige kuokōu ge bologuado dalayode tawale ili kelegenōu, hagi hiyedo ke tama degeiba dugulo ile. Sasaiye dihi mala felamōu do dugudi sagai kenōu tefeleguale ile. O taḥa ta kama folo meido.

⁴ Mogo diama, ninōu si huliā kokōu ta dalagua mei. Kegei kaḥa degemōu, Hiye Ohā haguale sawisieie kelegebe, hiyou moṽudi oe hagamōu, moso obōu kaḥa kesigidi sagai kege, ni ta kesigile ile mei.

⁵ Ni olōu feibe hohoyabōu agalibōu nōu suluguadi o sasai. Damaleyodele i o sasai dibe huliā timiya ta suluguadiyo mei.

⁶ Dibe o ilo kediā dege kege tiadame. Di diho kusiaba ama dalame. Tōu e tagadi midihō keme degedame.

⁷ O tiadi kediame, huliame tiasigedi. O tigi kolo huej gofoṽudo nama fi totōu degele idi kediame huliame huej gofoṽudo nalā idi.

⁸ Kenōu si agali suluguadi o dibe tōu e tagadi midihō keme degedame. Di Hiye Okōu damaleyodema, solōu do degedi midihō keme kuwoye solōu moso gogudi sagai kege goguoba suluguame. Di Godihā di mamoloṽu ke dia daladi midihō keme heti gofoṽudo ke sagai dege, di widiletōu muguoba kuhe suluguame.*

⁹ Godihage dibe e gofoṽu hiyedo ke dugumabeedema makali mei. Di Hiye O Yesu Kelesuhā degeiye, e di mamoloṽuyodema makai.

¹⁰ Di dowoye, Yesu e tolo i kaḥa degeimōu, di tei debane, teli mei debane, dibe ebōu de dogōu guo dalaguale.

¹¹ Kegei kaḥa degemōu, nioṽu ifi degele ili sagai kegenōu nioṽu sie ta bolofei kenōu tobolōu ba, yogokōu dedei sagiba sagiba dema.

Godihage Kelesukōu damaleyodele i o kediame midihō bolofei kenōu milōu gamabeedema dogōu guo

¹² Mogo diama, ta ei tobōu ladi koṽume ni duma. Ni widio o kediā ta defeido dulo sesema. O kediame Hiye Okōu damaleyodema, ni widio o degemōu, ni dogōu gulamōu, nimokōu egele tobolōu mōu, dabai hiyedo degele idi.

¹³ Kegei kaḥa degemōu, nige diamokōu solōu do degeba, die ta ke defeido dulo sesema. Haba tabe, ni nioṽu sie yogokōu mogo degeiba mogo degeiba dema.

¹⁴ Mogo diama, ta ta, ei nimokōu tobōu ladi koṽune defeido duma. Dabai degele dafa idi o kediāmokōu egele tobōu ma. Guḷ degedi o kediāmokōu ne dedei sasagiema. Neḷe mei degei o sasaine dogōu guma. Omokōu amafei himi degenōu tobōu ma. Gofōṽu dege tobōu dama.

¹⁵ O ilo kediā nimokōu midihō kasagai milōu ga ibabe, nime kegeligi diamokōu bohōlōu midihō kasagai milōu ga iye. Ni nioṽu sie yogokōu midihō bolōdo hegiba hegiba dema. O ilo kediāmokōu ne midihō bolōnōu hehegiema.

¹⁶ Sawisieie olōu feido hohō degema.

¹⁷ Godikōu diho baḡa tobolōu nōu ima.

* 5:8 5:8 Efesus 6:10-20

¹⁸ Midihō kagei kagei ta dugubane, Godikōu bolofejyodenōu tobōu mōu ima. Godihage nime kege degele kē tagali. Yobe, nime Yesu Kelesubōu de dogōu guo dalagua kaha degeimōu.

¹⁹ Duo Bolofeiha nī dogōu guo dabai degelaba degeibabe hobōu akogudama.

²⁰ O taha habage degele duguo tobōu laba degeibabe, nī hobōu dafaba gofoū degedama.

²¹ Kenōu si o tae tā tobolōu yodeibabe, tā kē defeido file duguoba, tā bolofeido kenōu tōu ma.

²² Midihō kasagai kēme olōu feido tōu fogōu ma.

²³ Godi eme bologuado daladi kaha ē obōu do. A tagalibe, ē nī dogōu guo dalaba suluguale kē tagali. Nime ē o sasai bolodo dalaba, ē nī duobōu, nī fibōu, nī tōu bōu olōu fei kē dia dalale. Kegeligī, di Hiye O Yesu Kelesuha haguale kelege, nime sibigibōu dalali, hebe kasagai kē moye domōu.

²⁴ Nī hagnosisai o Godihage yoū degeleyodei kēme dōdo dege milōu di. E degeiye, yoū tobou sagai kēme nīmokōu tamā degele.

²⁵ Mogo diama, nige Godiha eine dogōu guyedema diho bagā tobōu ma.

²⁶ Godikōu damaleyodei midihō kahanōu nī mogo diamokōu bolofejyodema nogōu gama.

²⁷ A Hiye Oha huya kē nīmokōu tobolōu kuhe, nige kuguo koūme damaleyodele i o sasai olōu fei kediamokōu husoloūba hehegiema.

²⁸ Di Hiye O Yesu Kelesuha habagugueibe nībōu de dalale.

Egei Sasama Polha Sa Tesalonaika O Kediāmokōu Nalāma Neī

Tawale Tā

Polhā sasafeī kuguo kē nalāma, damaleḡodei o sasaj, sa Tesalonaika tie kediāmokōu nelemōu dalali, habage sasama kuguo koḡune nalāma, diāmokōu neī. Hiye Ohā haguale kēme diā defejdo ta tawale ili mei. Diage wa, kōu hagueiyade tawale i.

Kegei kahā degemōu, Polhage midihō gehe gehe, Yesuhā haguale hafeī degeiba tama degele kē kuhe tobolōu mōu nalāma neī.

Kuguo 2 Tesalonaika koḡumahaḡ tā sibige tanōu tanōu olōu fejbe kuhe:

Tā Hiye 1-2

Hiye Ohā haguale sawisieī kēme habage tamā degele.

Tā Hiye 3

Sa Tesalonaika tie kediage dabai degele dafa idi o kediame doususuloba egele toboḡ mabeedeī.

Hiye Ohā haguale sawisieī kēme habage tamā degele

(Tā Hiye 1-2)

¹ Pol ābōu, o Sailashōu, o Timotibōu ei damaleḡodele i o sasaj, sa Tesalonaika tie nīmokōu kuguo koḡu nalāma nelī kuhe. Nīme di Aye Godibōu, Hiye O Yesu Kelesubōu de dogōu guo dalagua.

² Di Aye Godibōu, di Hiye O Yesu Kelesubōu dilie nīmokōu habagugueiba, nīme bologuādo dalamabadomōu.

Sa Tesalonaika o sasaj kediā hagi duguomōu be, neḡedo degenōu deleigui

³ Mogo diāma, eige Godikōu bolofejyode tobolōu idi. Kege degedibe bolō, yobe, nī damaleḡodeibōu solōu do degedi midihōbōu kē hiyedo degeligi, nī nīōu sie yogokōu solōu do degeimōu solōu do degeimōu dili kahā degemōu.

⁴ Nīme damaleḡodema dalaguamōu, ho oe nī makoloyodema degele imōu be, nī kē duguo neḡedo dege dalagua kēme eige damaleḡodele i o sasaj, sa sa olōu feī tie kediāmokōu susulo tobolōu mōu, nī hū kē hebele foguo suluguadi.

Godihā di fidibe dōdonōu fidī

⁵ Nī damaleḡodema, hagi olōu feī dugumōu be, Godihage dimokōu yoḡu di fidibe dōdoyode hegili. Kegei kahā degemōu, e nī midihō kē file duguobabe, bolyodema, nīme sa, e wolōu dala kokōu fologaleyode tobolōu.

⁶ Godibe midihō dōdonōu milōu di o. Kegei kahā degemōu, nīmokōu hagi neḡdi o kediāmokōu be Godihage hagi neḡe.

⁷ Haba tabe, e degeiye, o sasaj, ifi hagi hiyedo dugulu nīme diyōu feī misiholo duwoguale. Hiye O Yesubōu, e esol o neḡedo kediabōu de hebeni tōu fogōu, dou wobolōu keleya kē haguababe, Godihage di misiholo duwoguamabeede tobolōu.

⁸ Yesuhā haguaba, o sasaj Godi tewe mei kediāmokōu hebe kasagaj kē neḡe. Di Hiye O Yesuhā e tā uwo bolofej kē tawali mei o kediāmokōu ne hebe kasagaj kē neḡe.

⁹ O sasaj kediame hebe kasagaj kē malāba, Hiye Ohā hohōbōu neḡebōu kēme ahudo dege dalaba, kasagaj kokōu tofousogo tofousogo kegenōu dalale.

¹⁰ Sawisieī Godihā makai kelege, Hiye O e hagubabe, Godihā o sasaj kediā emokōu hohōbolōu ile. Damaleḡodele i o sasaj kediā e hū hebele fogulo ile. Nīne kegele ile, yobe, tā ei hehegie tobolōu i kēme nī damaleḡodele i kahā degemōu.

Polbōu diage Godihā sa Tesalonaika o sasaj kediāmokōu dedeī hiyedo kē neyadamōu dihō bagā tobolōu i

¹¹ Ei Hiye Ohā haguale kokōu fimāmōu, dihō bagā tobolōu idibe, Godihā nī dogōu guyedema kuhe dihō bagā tobolōu idi. Eige midihō, Godihā nī sesemabadomōu haguaisai kē nī milōu ba Godihā duguyedema kuhe dihō bagā tobolōu idi. Haba, Godihā neleya

ke midihō bolo, nī degele sagai kebōu, damaleyodei kaha midihō nī milolōu sagai kebōu de bologuanōu milōu mabadomōu kuhe diho бага tobolōu idi.

¹² Eige nīme midihō bolo kenōu milōu mabadomōu diho бага tobolōu idi, nī Hiye O Yesuhā hū hebele foguba, haba ene nīmokōu hohōbōu yadomōu kuhe diho бага tobolōu idi. Di Godibōu, di Hiye O Yesu Kelesubōu dilie habagugueibe nībōu de dala kaha, ei kege kuhe diho бага tobolōu idi.

2

Kuolōu tā gobōu di obe habage tamā degele

¹ Mogo diāma, di Hiye O Yesu Kelesu haguba, di ē gelegulo ke ei nīmokōu tawale tā tobōu ladi.

² O ilo kelege Hiye Ohā haguale sawisieibe kōu hagua gabama iyode tobōu babe, nī kesigidama. O tae ta habage degele tā tobōu bane, Duo Bolofeiha o takōu kōu hegiyode tobou bane, haba kuguo kōu Pol ā nalaiyode tobōu bane ke dulobabe, hobōu kesigie gue degedama.

³ Ogōu gai tā ke duloba damaleyodedama. Hiye Ohā hagualebe mogogōu haguale mei. E hagualaba degeibabe, kelege o sasai sūdo Godi tobekōu mugulo ile. Godi tobekōu muguoba ibe deba, kuolōu tā gobōu di widio o ke kuhe tamā degele. O kēme Godiha makama mei degeleyodema makai dala.

⁴ O kahage kuolōu tābōu, godiyodele idi kebōu olōu fei tobekōu muguoba, yoŋū ē hū kenōu hebele fogulo. Haba, ege di Godiha mosokōu folobabe, eme Godiyode tobolōu.

⁵ A nībōu de dalali, midihō kagei kagei tamā degele olōu fei ke hehegie tobou kēme nī de tawale i?

⁶ Nī kōu tewe. Ifi kōu bōu ge, kuolōu tā gobōu di o ē akoguo dala dedei kēne nī kōu tewe. Eme Godiha makai kelegenōu tamā degele.

⁷ Kuolōu tā gobōu di midihō kēme o sasaiyene ifi milolōu iliye, kenōu si tamādo milolōu iyo mei. Yobe, akoguo dala o ege Godiha tobōu ba, kōu a soŋugolōu ye, kenōu si you dala.

⁸ Kegeba, kuolōu tā gobōu di o kēme o sasai dihile kokōu tamā degele. Tamā degeiba, Hiye O Yesuhā ē mogou hohoŋū kaha o ke wouba tolo ile. Damaledo, Hiye Ohā hagua, ē hohō kahane kuolōu tā gobōu di o ke makoma mei degele.

⁹ Kuolōu tā gobōu di o kaha hagualebe, Tamāha neleya kenōu haguale. Hagua feleba, o sasai kedia dihile kokōu Tamāha ogōu gadi midihō gehe gehe ke milōu gouba duguoba hiyedo kesigile ile.

¹⁰ Ogōu gai midihō kasagai milōu gamōu iba, o makolo ile kedia kokōu damaleyodele ile. Yobe, Godiha mamoloŋū kaha tā damaledo kēme diā ta hohō dege dulo ili mei kaha degemōu.

¹¹ Kegei kaha degemōu, o sasai kedia ogōu gai tā kokōu damaleyodele ibabe, Godihage mōu duguo fogolōu.

¹² Kegema, o sasai kediamē Godiha tā samaba, hebe kasagai nele. Yobe, diā olōu fei Godiha tā damaledo kokōu ta damaleyodele ili mei, midihō kasagainōu hohō dege milolōu idi kaha degemōu.

Godiha nī mamoloŋuyodema makai

¹³ Mogo diāma, Hiye Ohage nīme tagadido. Sawisieie olōu fei ei nī tawalemōu, Godikōu bolofeyodedi. Yobe, Godiha tagaliya ke, nīme diabukōu damaleyodei o kedia timjdu dalaguaba, Duo Bolofeiha nī duledu dabai degeiba, nīge damaledo tā kokōu damaleyodeba, Godiha nī mamoloŋuyodema makai dala.

¹⁴ Nī kegemabeedema, Godiha nī haguaisai, yoŋū ē tā uwo bolofei, ei tobōu di kahanōu haguaisai, nī olōu fei di Hiye O Yesu Kelesuhā hohō kokōu nōu dalamabadomōu.

¹⁵ Mogo diāma, nī neledo dege dalaguama. Tā ei nīmokōu hehegie tobou kebōu, kuguokōu nalai kebōu de olōu fei tolōu sesema.

¹⁶ Di Hiye O Yesu Kelesubōu, di Aye Godibōu dilie dimokōu solōu do dege habagugemōu, dedei sasagiemōu be, di neledo dege tofousogo tofousogo dalagua. Dilie degeiye, di Godiha dimokōu bologuado degele ke dia dalagua.

¹⁷ Ei tagalibe, e n̄imokōu dedej̄i sasagieiba, n̄ime midih̄o bolōdonōu milōu gaba, t̄ane bolodo kenōu tobolōu ile ke tagali.

Sa Tesalonaika tie kedīage dabai degele dafa idi o kedīame d̄oususuloba egele tobōu mabeedei

(T̄a Hiye 3)

3

N̄ige Godih̄a ei dogōu guyedema dih̄o baga tobōu mabeedei

¹ Mogo diama, a mā t̄a mei degelamōu uwage tobolōu kuhe. N̄ige Godih̄a ei dogōu gaba, Hiye Oh̄a t̄a ke sa sa olōu fei tobolōu tefeyedema dih̄o baga tobōu ma. N̄i e h̄u hebele fogulo idi sagai, sa sa o sasai ilo kediane e h̄u hebele fogumabeedema dih̄o baga tobōu ma.

² Haba tabe, midih̄o kasagai milōu di o kedīa eimokōu bōu basia degeiye deba keme dih̄o baga tobōu ma. N̄iōu kōu tewe, o olōu feido Kelesukōu damaleyodele ili mei.

³ Kenōu si, Hiye Oh̄age yoŋu kōu degeleyodei keme d̄oudo degedi kah̄a degemōu, e n̄imokōu dedej̄i neleba, n̄i wolōu dalale. Hiye Oh̄a n̄i wolōu dalababe, Tamaha n̄imokōu midih̄o kasagai ta degele mei.

⁴ Hiye Oh̄a degeiye, eige t̄a ei n̄imokōu hehegie tobolōu koŋume n̄i dulo sesele ilidade tawale i. Habagene n̄i ei tobolōu koŋume dulo sesele iledade tawale i.

⁵ Ei tagalibe, n̄ime Hiye Oh̄a yoŋunōu dogōu guo dalaba, Godih̄a solōu do degedi midih̄o kebōu, Kelesuha hagi duguo neledo dege daladi midih̄o kebōu de milōu gale ke tagali.

O sasai olōu fei dabai degemabeedei

⁶ Mogo diama, Hiye O Yesu Kelesuha h̄uya ke ei n̄imokōu egele tobolōu kuhe. Damaleyodele i o sasai ilo kele mōu yoŋuwa duwoli, t̄a ei hehegiendi ke dulo sese ho fogōu babe, n̄ime o kegele i kedīabōu de suluguadama.

⁷ Ei n̄ibōu de delei kelegebe, mōu yoŋuwa deleli mei keme n̄iōu kōu tewe. Nebe kenōu tefele, n̄ine kegenōu dalaguama.

⁸ Ei nal̄e mōu yoŋuwa ta moŋudiyo mei, seleyenōu mamōŋudi. Damaledo, eige n̄i eimokōu nal̄e ta dogou gumabeediyo mei, n̄imokōu hagi nele ilebe dafa idi. Ei hulīamebōu agalibōu de Godih̄a dabaibōu, sele dabaibōu de hiyedo degele idi.

⁹ Ei n̄i nal̄e mōu yoŋuwa moloŋube kōu boloye, kenōu si mōu yoŋuwa ta moŋudiyo mei. Ke degedi kah̄a yobe kōu gue, ei n̄imokōu midih̄o bolodo hegiba, n̄ige kenōu duguo sesemabadomōu.

¹⁰ N̄iōu kōu tewe, ei n̄ibōu de deleigui kelegebe, n̄imokōu kōu gue tobōu di, O taha dabai dege ho fogōu babe, nal̄ene naḍayedei.

¹¹ Eige oe tobolōu imōu dube, n̄i kile o sasai ilo kedīage mōu yoŋuwa duwoguali, dabai degele dafaiyode tobolōu imōu du. Die bi kah̄a t̄a kenōu tobolōu idi. Dioŋu die dabai ta degele idiyo mei.

¹² Ei Hiye O Yesu Kelesuha h̄uya ke o kegele ili kedīamokōu egele tobolōu be, n̄ime amafei dalali, n̄iōu n̄i nal̄e dabai kenōu degemabeede tobolōu kuhe.

¹³ Mogo diama, n̄ige midih̄o bolō milōu gale keme dafadama.

¹⁴ O taha ta, ei kuguo kuokōu hehegiemōu nal̄a ke dulo sese ho fogōu babe, n̄ime o ke duguo tawaleba, ahu dege dalama. Kegeiba, e yoŋu degei ke tawaleba sidifi degele.

¹⁵ Kenōu si o kegei keme n̄ige ho maḍama. O keme damaleyodei o, n̄i mogo. Kegei kah̄a degemōu, n̄ige amafei him̄i dege egele tobolōu ba d̄oususuma.

Polha sa Tesalonaika tie kedīamokōu agali bolofeyode tobou

¹⁶ Hiye O eme bologuado daladi kah̄a e obōu do. E degeiye, n̄ime bologuado dalaguale. Damaledo, Hiye Oh̄a n̄i olōu fei dogōu guo dalale.

¹⁷ Pol a n̄imokōu agali bolofeyodili koŋume a mayoŋu mā dobogoyuyenōu nalolu kuhe. Kuguo olōu fei a nal̄ama neḍi kokōu be kōu guenōu nal̄adi.

¹⁸ Di Hiye O Yesu Kelesuha habagugueibe o sasai olōu fei n̄ibōu de dalaleyode tobōu di.

Egei Sasafei Polha Timotikou Nalama Nei

Tawale Ta

O Timoti ume o gisiai, Yesukou damaleyodei o. E sabe Listra. Sa keme sa Galesia duo kile dala. E adiou be Juda sasai, e huwe Yunis. E abou ha hune di tewe. E huwe Lois (2 Tim 1:5). E ayebe Grik o. E huwe di tewe mei.

Timoti e hiye degeimou, Polha e wolou, Godiha ta hehegiemou siei (Dabai 16:1-3). Habage, Timoti e sa Efesus kele Yesukou damaleyodei o sasai wolou dalamou, Polha kuguo kou nalama, o takou neimou mala ile, emokou kuhe nei (1 Tim 1:3).

Kuguo kou umaha sibige tabe, o ilo kelege ogou gai egei kou gue hehegile idi, o koyoha tofousogo tofolou ke tagaibabe, e nale ilo kelebou, sasai hulobou de kuolou dogogubasi, ume tolo mei, tofousogo tofolou yode tobolou idi. Polhage Timotikou na ogou gai egei ke akoguyedei.

Ta sibige tabe kou gue, sosikou dabai degedi. Yesukou damaleyodei o sasai wolou daladi dabai degedi kaha ta Polha nalai (1 Tim 3:1-7). O kediame sosikou widio o, damaleyodei o kedia sosogou idi (1 Tim 5:17-20). 1 Tim 3:8-13 kokou be, dikan dabai degedi kaha ta ke nalai.

Kuguo 1 Timoti kou umaha sibige kaha widio ta hiyebe tanou fei dala.

Timothage midihou yoku milou di kebou haba midihou o sasai damaleyodele i kedia milou di kebou de defeido tawabou wolou dalayadomou

(Ta Hiye 1-6)

¹ Ame Pol, Yesu Kelesuha ta-bolofei-mala-siadi-o. Godi, di Mamou Obou, Yesu Kelesu, di e haguale ke dia dalaguadi obou, dilie tobou mou, ame ta-bolofei-mala-siadi-o kuhe degei.

² Timoti, name Yesu Kelesukou damaleyodei kaha degemou, name ma dihido. A kuguo kou namokou nalama nelj kuhe. Aye Godibou, di Hiye O Yesu Kelesubou dilie namokou solou do dege, habagugueguba, na bologuado dalale.

Dige ogou gai ta olou fei ke akogume

³ A sa Masedoniakou ilamou, namokou ta neledo dege kou tobou kenou haba tobolou mou nalolu kuhe. A tagalibe, name sa Efesuskou nou dalali, o ilo kediakomou ta neledo dege, ni Godiha ta hehegiligibe ogou gai tabou debe tobou damabeede tobolou ke tagali.

⁴ O kediage kou guai o kedia degele idi ta ke tobolou ba, die hu ke olou fei sofusele iligi gofoku degemou, tae biya idi keme nage fogou mabeede tobou. Godikou nou damaleyodele ibasi, e dabai keme hiye degeiba dugulo ile.

⁵ Ta neledo kou umaha sibigebe kou gue, dia Yesu Kelesukou damaleyodema, die duledube bolonou dalali, Godiha dihile kokou diame sibigi ta meidade tawabasi, dia diofusie yogo tagaiba tagaiba dele ile.

⁶ O ilo kelegebe midihou doudo koukume tou fogou mou, ta sibige mei kenou tobolou idi.

⁷ O kedia Godiha kuolou ta hehegile idibe, dia kou damaledodade tawalemou tobolou idiye, kenou si dia hehegile idi kaha sibige keme diofuge ta tawale idiyo mei.

⁸ Di tewe, Godiha kuolou ta bolodo keme bologuado hehegieibabe bolu.

⁹ Godiha kuolou ta kahage doudo o kediakomou ta hehegiديو mei ke tawame. Godiha kuolou ta keme e kuolou gobou gile idi obou, e ta dulo idiyo mei obou olou fei kedia dumabadomou maj. Godi tobekou mugulo idi obou, midihou kasagai milou ga idi obou olou fei kediame dumabadomou maj. Godiha midihou tagale idiyo mei obou, sa sibige midihou kasagai kenou sesega ili obou olou fei kediame dumabadomou maj. O wala idi obou, o die aye adiou wala idi obou olou fei kediame dumabadomou maj.

¹⁰ Haba, Godiha kuolou ta ke maibe, sasai hiyou mala idi obou, o yogoha yogo hulo idi obou olou fei kediame dumabadomou maj. Fisimou dabai degedi o sasai hiyouye

moŋuma sele tiga maŋa idi obou, gulokou tobolou idi obou, Godiha huya ogou ga tobolou idi obou olou fei kediane dumabadamou mai. Haba ta damaledo sesediyo mei midihog ilo olou fei milou ga idi o kediane dumabadamou mai.

¹¹ Kuolou ta kaha sibige keme ta uwo bolofei Godi yoŋu a tobou yadomou amokou kou nei kenou tefei. Ta uwo bolofei kahage dimokou be, Godi eme hohobou nelebou hiyedo kodu dalayodei. Hohobou nelebou kaha yobe enou.

Polha Godiha emokou solou do degei ke bolofeyode tobou

¹² Di Hiye O Yesu Kelesu e amokou dedei neimou, a emokou bolofeyodili, ege ame dafadiyo mei ke duguo, e dabai degeyadomou makai kaha degemou.

¹³ Afu age Yesu Kelesu huyafei degemou, damaleyodei o sasai makodi. A gofoŋu hiyedo degediye, kenou si ege amokou solou do degei, a ta tawalemou, emokou damaleyodili mei kaha degemou.

¹⁴ Ame di Hiye O Yesu Kelesuha hiyedo habaguguegu kaha degemou, a emokou damaleyodema, o sasai kediamokou ne hohog dege dala kuhe.

¹⁵ Yesu Kelesuha sa sibige kuokou hagueibe, midihog kasagai milolou idi o sasai kedia mamou lamou haguei. Ta keme damaledo ta, o sasai olou fei duloba damaleyodema. Damaledo, afuge ane midihog kasagai kou milou gadi. Midihog kasagai a milou gaiibe folodo. O iloye milou gadibe huyadefei.

¹⁶ Kenou si Yesu Kelesuha amokou solou do hiyedo degei. Midihog kasagai a milou dibe hiyedoye, kenou si ege a dogou gulobe ta dafali mei kaha degemou, o sasai ma habage haguasili kediane Yesuha a solou do degei ke duguo tawaleba, diane emokou damaleyodeibasi, fi tofousogo tofolou ke mala ile.

¹⁷ Hiye O, eme yoŋu kegenou dalale, eme ta tolo ile mei. Oe ta dugulo ile mei. Di Godi tanou do. E huhe hiyedo folodo. Di hohobolou ba, e hu hebele fougounou dalame. Damaledo.

Timoti e o sasaiye midihog kasagai milou gadi ke neledo dege akoguyedei

¹⁸ Ma dihi Timoti, habage-degele-duguo-tobou di-o kedia namokou kou tobolou i sagai kenou tefe, ane namokou neledo dege tobolou kuhe. Nage ta dia tobolou i ke seseleba, ogou ga tobou di o kedia hehegile idi keme akogu.

¹⁹ Na kege degeligibe, Yesu Kelesukou damaleyodemaba, ne duledube bolonou daladade tawa. O ilo kediage die midihog kasagai be kou daladade tawale iliye, kenou si Godikou kusigile tobolou be dafa idi. Die damaleyodeibe mosole igikou ile kolomamou siej sagai kenou tefei.

²⁰ O kegele ibe Himeneus dilie Aleksander dilie. Diliebe a Tamakou sesegu, dilie Godibe huyafei degele sagai meidade tawamabadomou.

2

Di Godihage o sasai dogou guyedema diho baga tobou me

¹ Yomogou do, a namokou neledo dege tobolou be kou gue, na tobou ba, damaleyodele i o sasai kedia diho baga tobolou be, Godiha dioŋu diabou, o sasai olou fejbou de dogou guyedema diho baga tobou mabeede. Haba Godikou diho baga tobolou gibe, bolofeyodemabeede, Godiha di olou fei dogou gue ili kaha degemou.

² Haba Godihage sa sibige kuokou gamani hiye o olou fei kene dogou guyedema diho baga tobou ma. Kegeibasi, di hagi ta dugulo mei, bologuanou dalaguale, Godiha midihog bolodo kenou milou ga dalaguale.

³ Kege diho baga tobolou idi keme Godiha dihebe bolofeido. O di Mamou O Godihage di kege diho baga tobolou idi keme hohog hiyedo.

⁴ E o sasai olou feido mamouba, dia damaledo ta kaha sibige ke tawale ke tagali.

⁵ Di tewe, Godibe tanou dofei. Godi e ilokou dalamou, ha o sasai di ilokou dalamou, o Yesu Kelesu eme mogou du dala.

⁶ Sawisie Godiha maka degei kelegenou, Yesu Kelesu e yoŋusie sesegumou tolo i, di mamou lamou. Kegei kaha Godiha dimokou hegibe, e di mamoloŋu ke hegi.

⁷ Ame Godiha e ta-bolofei-mala-siadi-o makai. E tobou mou, a egei tobou mou siadi. Age ogou ga tobou yo mei, damaledo tobolou kuhe. Ege ame sa sa obiyei kediamokou

hehegieyadomōu makai, o sasaj̄ kediane Yesu Kelesukōu damaleyodemaba, damaleđo ta ke tawamabadomōu.

⁸ A tagalibe, o sa sa keleya tie kedia Godikōu damaleyodema, gofoŋu dege tae biya idi ke fogōu ba, die dobogoŋu hebele foguo diho бага tobōu mabeedili.

Sasaj̄ kedia midihō bolōdo milōu di keme damaleđo dioŋusie similoŋu di

⁹ A tagali tabe kōu gue, sasaj̄yege yukueibe bologuanōu kama, kegeligi sidifi degele iye deba. Widio towe similoŋu dibōu, bi sele igi golye milōu gaibōu, webōu, yukuei sele hiyeye mamqubōu denōu kađama.

¹⁰ Sasaj̄ Godikōu hohqōu diyode tobolōu idi kedia o sasaj̄ dogōu guomōu, midihō bolofeido kenōu milōu ga idi keme dioŋu die similoŋu idi ke sa degei.

¹¹ Sasaj̄yege Godiha ta dulobabe, dioŋu die hu hebele fogudama.

¹² Age sasaj̄ kedia omokōu ta hehegedibōu, haba obe sasaj̄ kedia hayedu daladibōu keme dafadi. Damaleyodele i o sasaj̄ ni kefeguoba, sasaj̄ye Godiha ta hehegedama.

¹³ Yobe, Godihage Adambukōu milōu mamōu, habage sasaj̄ Iv kuhe milou kaha degemōu.

¹⁴ Adam ege ogōu gai ta ta duli mei. Ivhanōu si dulomōu, midihō kasagaj̄ yomogōu milou.

¹⁵ Sasaj̄ kediane dihi moŋubasi, Godiha dia mamoloŋu. Kōu kegeiye, dia Yesu Kelesukōu damaleyodema, o sasaj̄ olōu fei tagaleba, Godi e midihō bolōdo kenōu milōu ga ibasi, e sasaj̄ kedia mamoloŋu.

3

Damaleyodele o sasaj̄ wolōu daladi o kediane midihō dōdo kenōu milōu mabeedei

¹ O taha ta damaleyodele o sasaj̄ wolōu daladi dabai ke degele tagaibabe, dabai e ke tagali keme bolōdo. Ta keme damaleđo ta.

² Damaleyodele o sasaj̄ wolōu daladi oyege midihō dōdonōu milōu, o sasaj̄yege e midihō kasagaj̄ ta milōu ba dugulo mei. Eme sasaj̄ tanōu fei huloba defeido dalayede. Yoŋu e tōu e tagai sagaj̄ kenōu degedayede. Obege eme midihō bolonōu milōu ba dugulo. O taha e mosokōu hagubabe, feleyedemaba, hohq degeyede. Tabe, eme Godiha ta hehegedi kenōu tewe hiyedo degeyede.

³ Damaleyodele o sasaj̄ wolōu daladi oyege tigi kolo huei gofoŋudo ke nađa, fi totōu degeiye deba. Toto gofoŋu degeba biyada, tane amafeinōu tobōu yede. Tane ta biyada, sele hiye moloŋu sagaine ta degedayede.

⁴ Damaleyodele o sasaj̄ wolōu daladi oyege yoŋu e sosōu diame bologuado dia dalayede. E sisigo diage e ta dulo seseleba, emokōu be midihō dōdo kenōu milōu mabeede.

⁵ O koyoha yoŋu e sosōu diame bologuado ta dia daladiyo mei debabe, e Godikōu damaleyodele i kediane kage wolōu dalale?

⁶ Ebele damaleyodele oyege dabai ke degedayede. Kegelig, enōu si boloyode tawaleba dabai degeligi, yoŋusie yoŋu e hu ke hebele foguba, Godiha Tamā ta sale kelege ene ta saie domōu.

⁷ Haba tabe kōu gue, damaleyodele o sasaj̄ wolōu daladi dabai, midihō bolofeinōu milōu di oyenōu degeibasi, o fekōu dalagua kediane duguoba boloyodele. Kegelig, e midihō kasagaj̄ ta milōu ba, Tamaha salēmaj̄ye e touye domōu.

Diken o kediane midihō dōdo kenōu milōu mabeedei

⁸ Nebe kenōu tefei, diken oyene midihō dōdo kenōu milōu ma. Fimaj̄ bolq degeba, tigi kolo huei gofoŋudo nāma fi totōu degeba, sele hiyou moŋudama.

⁹ Diken oyege, die duledube bolonōu daladade tawaleba, ta Godiha damaleyodele o dimokōu hehegei ke hiligedo tolōu dalama.

¹⁰ Nije o sosikōu yomogōu dabai degeladi keme defeido file dugu, e bologuado dabai degele sagaj̄ dugubasi, emokōu dabai ke nēma.

¹¹ Diken o kedia sasaj̄yene* midihō dōdo kenōu milōu gamabeede. Tobe tobōu dama, tōu e tagadi midihō kenōu degedama, sosikōu dabai degele hobōu dafadamabeede.

* 3:11 3:11 Tewe o ilo kelege tawalibe, sasaj̄ kediane diken o kedia sasaj̄ mei, diame diken sasaj̄dade tawali.

¹² Diken oyege sasaj tanou fei huloba, e sasajibou e sisigobou olou fei bologuado wolou dalayede.

¹³ Diken dabai bologuado degeli o die hube bolonou dalale. Diage diofu Yesu Kelesukou damaleyodei ke hehegilebe ta gue degele mei.

Godiha midihobe sibige hiyedo folodo

¹⁴ A namokou toto ile kou tagaliye, kenou si a kuguo kofunou nalama, o takou nejba, namokou kuhe mala ile nele.

¹⁵ Kegei kaha, a toto i ho fogou babe, na kuguo kuokou nou duguoba, midihog Godiha sosou dia milolou sagaj ke kuhe tawa. Di Godi eme yofu kegenou daladi o. E sosou be damaleyodele i o sasaj dinou. Dibe mouti sa degei. Mouti kaha sosi mosog hilgedo tolou dala sagaj kenou tefele, dine Godiha ta damaledo ke hilgedo tolou hebele foguo dala kuhe.

¹⁶ Di tewe, Godiha midihobe sibige hiyedo folodo. Ta e dimokou hehegiedi kaha sibigebe kou gue,

Eme damaledo o бага tama degeimou, o sasaiye dugulo i.

Duo Bolofejhage eme midihog doudonou milou di oyodemou hegi.

E tama degeimou, esol o kediane dugulo i.

E degegai ke oe sa sa obiyei kediamokou hehegiemou suluguei.

Sa sibige o sasaj kedia emokou damaleyodele i.

E hebeni hohokou folomou, hu hiyedo ke mou.

4

Ogou gai egei kaha degeiye, o sasaj ilo kele fi totou degele i

¹ Duo Bolofejha tamado kou gue tobolou, habagebe o ilo kele Godikou damaleyodei ke tou fofou guemaba, ogou gai egei duo kasagaiye hehegieimou tobolou ili ke dulo ile.

² Ogou gadi o kedia ogou gai egei hehegile idibe taenou tobolou idi. Die duledube kasagajinou. Midihog kasagaj dia milolou idi keme diofuge boloyode tawale idi.

³ Diage obou sasajibou hudi ke kuolou dogogulo idi. Haba, nale nadi ilo kelene kuolou dogogulo idi. Ta damaledo ke tewe o dige kuolou ta dala mei. Nale olou feibe Godi yofunou milou gai kaha, damaleyodei o sasaj dige emokou bolofejyode tobou maba mouma nale ilenou.

⁴ Nale Godiha milou gai olou feibe bolonou. Dige kasagajyodedame, Godikou bolofejyode tobou maba kuhe moume.

⁵ Yobe, Godiha tabou, di diho бага tobolou kebou kahage nale olou feibe Godiha binou degedi, kuolou ta dala mei.

Timoti eme Kelesuha dabai o bologuado degele dalayedei

⁶ Na ta a tobolou koufou damaleyodei o sasaj kediamokou hehegieibabe, name Yesu Kelesuha dabai bologuado degele. Kegeiba, name ta bolodo ei damaleyodemama hehegiedi ke olou fei tou ma sesedi kaha dedej sagiba kuhe hehegile.

⁷ Nage kou guai o kedia degele idi kaha ta keme hobou duda. Ta keme sibige mei, Godikou damaleyodei o kedia dulo sagaj mei. Na Godiha midihoya kenou sulugi, dabai hiyedo dege.

⁸ Tou nele degelaba dabai hiyedo degeibabe keme huyadefej kou boloye, haba Godiha midihog ke seselaba dabai hiyedo degeibasi bolofejido. Kege degeli o keme sa sibige kuokou tofousogo tafalali, habagene tofousogo tofolou.

⁹ Ta keme damaledo ta, o sasaj olou fei duloba damaleyodemabodomou kuhe nalaj.

¹⁰ Kegei kaha degemou, di dabai hiyedo degemou ili. Keme mou degemou iyo mei. Godibe yofu kegenou daladi, dibe e dimokou bolodo ta degele ke dia dalagua. Ege o sasaj olou fei mamolofo tagaliye, kenou si emokou damaleyodei o sasaj dibe e kou mamolofoye dala. Kegei kaha degemou, di dabai hiyedo degele ili kuhe.

¹¹ Nage o sasaj kediamokou be ta kofunou dulo sesemabeedema hehegie tobou.

¹² Name gisiai kaha, diage wa, name mou oyade tawale iye. Na midihog bolofejnou milou babe diane duguo tawaleba sesele ile. Kegeibasi, na ta tobolou deba, siale deba, o

sasai tagale deba, Godikōu damaleyodele deba, e dihile kokōu sibigibōu mei dalale deba na midihō doḡdo kenōu milōu gamōu sia de.

¹³ A ṅamokōu toto i ho fogōu babe, nage o sasai kediāmokōu Godihā kuguo ke husoḡuma hehegie tobōu de.

¹⁴ Godihage e nele keme ṅamokōu kōu solōu do nej kaha degemōu, na hobōu tatabai degeda, dabai keme defejido dege. Na tewe, sosikōu widio o kediā ṅamokōu dobogoḡu dogoguo, dihō бага tobolōu i kelegebe, habage-degele-duguo-tobōu di-o taḡa midihō na degele ke tobōu mōu, Godihage e nele ke ṅamokōu kuhe nej.*

¹⁵ Sawisie olōu fei ne dabai keme kegenōu dege. Na dabai ke defejido degeibabe, o sasai kediage midihō bolō na milōu di keme hiye dege kegenōu kuhe iledade tawale ile.

¹⁶ Na noḡusie midihō noḡu milolōu kene file dugu, midihō kasagai milōu ye deba. Haba o sasai kediāmokōu hehegili dabai, noḡu degeli kene defejido file dugu. Na noḡusie kege file dugubasi, Godihā ṅabōu, ne ta dulo damaleyodele ili o sasai kediābōu de mamoloḡu.

5

Timotihage damaleyodei o sasai kediame yoḡu e sosōu sagaiḡido duguyedei

¹ Na odo kediāmokōu ne gofoḡu degeda. Noḡu ne ayekōu ta doḡsusudi sagai kenōu tefele tobōu. O gisiai kediāmokōu ne, midihō, noḡu ne eye maḡa diāmokōu degedi sagai kenōu tefele dege.

² Haba sobōu de kediāmokōu ne, midihō, noḡu ne adiōu kōu degedi sagai kenōu tefele dege. Sasai gisiai kediāmokōu ne, Godihā dihile kokōu midihō doḡdo, noḡu ne bobasi diāmokōu degedi sagai kegenōu dege.

Kuei sasai kediame o koyohā dia dalale?

³ Kuei sasai ta eḡsofeḡ dalababe, na emokōu be midihō bolofei kenōu hegi.

⁴ Kenōu si, kuei sasai kaha e sisigobōu, e abōu diābōu dalaguababe, nage diame die adiōu ke dia dalaguamabeede tobōu, die dabai ke tawamabadomōu. Yobe, Godihā midihō sesedi kelene dabai dala. Dioḡu die sosōu dia daladi keme sibige hiyedo dabai. Die adiōu ḡa diā wolōu daladi kaha hebe keme diage die adiōu sobōu dedo degei ke defejido dia dalaguamabeede. Godihage midihō keme hohō hiyedo.

⁵ Kuei sasaiye eḡsofeḡido dalalibe, e Godihā emokōu midihō bolōdo degele ke dia daladi. Aḡalibōu huliamebōu de e Godikōu dihō бага tobōu di, e dogōu guyadomōu.

⁶ Kuei sasai koyohā midihō yoḡu tagali sagai kenōu milōu ga dalababe, eme kōu tolo i sa degei dala.

⁷ Egele ta a nalai keme nage kuei sasai kediāmokōu hehegie, o sasaiye diā susuga tobolōu iye domōu.

⁸ O koyohā yoḡu e sosōu diā dogōu gu ho fogōu babe, eme Godikōu damaleyodeibe tōu fogōu mōu, meido degei dala. Haba e sasaiḡbōu e sisigobōu dene wolōu dala ho fogōu babe, midihō kasagai e degeli keme damaleyodili mei o sasaiye degele idibe gabama folodo.

⁹ Kuguo, kuei sasai die ḡu nalagai dala kokōu be, na ḡu mōu yoḡuwa ta nalāda.* Kuei sasai, na e ḡu kuguokōu nalalebe, eme o tanōu fei hulo dalali, o ke tolo imōu, eḡsofeḡi deleibe sadebe olōu fei 60 kege mei degei kediā ḡu kenōu nalā.

¹⁰ Kuei sasai kegei keme o sasai kediāmokōu midihō bolofei kenōu hehegedi sasaiyodele idi. Eme sisigō bologuādo dia daladi sasai. Sa ta oe hagumōu ne, ege bologuādo dia daladi. Godihā o sasai die abogoḡu bigidi.* Obe ḡagi dugumōu ne, e dogōu gudi. Eme midihō bolōdo kekeinōu milōu gadi. Na kuei sasai kegele i kediā ḡunōu kuguo kokōu nalāga, niḡe diā dogōu gumabadomōu.

¹¹ Kuei sasai, sobōu de degele ili mei kediā ḡube nalāda, diā haba o hulo sagaiye Kelesuhā dabai degedi ke tōu fogōu ye domōu.

* **4:14 4:14** Na Rom 12:3-8 dugu. * **5:9 5:9** Tewe o kediā tawali, kuei sasai, o tae haba hulo sagai mei kediā die ḡu oe kuguokōu nalqumōu be, diā sosikōu dabai degeimōu, damaleyodei o sasai ilo kediā diāmokōu nalebōu bibōu solōu do nele idi. * **5:10 5:10** Juda o kediā midihōbe kōu gue, o taḡa ḡagua, die mosokōu felejimōu be, diage o felei kaha abogoḡu ke bigile idi, e hohobōu yadomōu.

¹² Kegeligi, diā hebe kasagai ke moŋyue domōu. Yobe, diā Godihā dabainōu kōu degeleyodeiye, haba degele ili mei kahā degemōu.

¹³ Kuei sasai, gisiai degele i kediage haba o huli mei degeimōu be, diā midihō bolō mei milolōu idi. Dabai degele dafama, mosō ta mosō ta suluguali, midihō yogo diā degedi ke dulomōu, diāne susuga tobolōu idi. Tā di tobolōu sagai meine, tobolōu idi.

¹⁴ Kegei kahā, kuei sasai gisiai degele i kediamokōu be, a kōu gue egele tobōu lamōu, nīme o gehē huloba, dihi moŋuma feleba bologuādo dia dalaguama. Kegeibasi, fekōu dalagua o sasaiye nī ta susuga tobolōu ile mei.

¹⁵ Nī tewe, kuei sasai ilo kelebe midihō bolofei ke tōu fogōu mōu, Tamahā tā dulo sesele idi.

¹⁶ Damaleyodei sasai ta na, ne sosōu kile kuei sasai ta dalababe, noŋunōu dogōu guo dala. Kegeibasi, damaleyodele i o sasai nī kuei sasai ke ta dogōu gulo mei. Damaleyodele i o sasai nīge kuei sasai, die sosōu mei kedianōu dogōu guma.

Dige sosikōu widio o, dabai bolō degedi kediane defeido dogōu gume

¹⁷ Sosikōu widio o, damaleyodei o sasai bologuādo sosogōu ili kediamokōu be dige die tā defeido dulo seseleba, midihō bolōnōu hehegieba, diā dabai bologuādo degedi kahā hebe nēme. Egei tobolōu idi obōu, Godihā tā hehegile idi obōu olōu fei kediamokōu be dige kege degele.

¹⁸ Di tewe, Godihā kuguoye tobou,

Nīge wai bulumakou kediā alasi kolo tofōu tofōu gugulo ibabe, kegeligi diā alasi nalā iye deba, die mogou hobōu komuguo tigadama. Lo 25:4

Kegemōu, di tewe,

Dabai oyege die hebe moŋjudi. Luk 10:7

¹⁹ O tanōu ye feleba, sosikōu widio oe midihō kasagai ta milouyode tobōu babe, na duda. O bolōu sagai, ha kamadia sagai kegeye tobolōu ibasi na du.

²⁰ Sosikōu widio oe damaledo midihō kasagai ta milōu babe, na damaleyodei o kediā dihiē kokōu malā folo tefegieba, dōususu. Kegeibasi, o ilo kediane midihō kasagai milolōu guē degele ile.

Timoti e midihō yoŋu milōu di ke defei tawaibōu

²¹ Godibōu, Yesu Kelesubōu, Godihā esol o yoŋu makaibōu die dihiē kokōu a namokōu dōudo kōu gue tobolōu, tā a tobolōu koŋume na defeido sesele iligi, o hūbōu obōu, hūbōu mei obōu kediamokōu tefelenōu hehegie. Na midihō bolofei kēme hiye obōu, ne mogodobōu diamokōu nōu hehegieda. O sasai olōu fei kediamokōu ne hehegie.

²² Na o ta Godihā dabai degeyadeba maka degeba, emokōu toto dobogoŋu dogoguo diho baga tobōu da. Kegeligi, e haba midihō kasagai ta milōu ba, nane midihō kasagai e milou kahā touye deba. Na noŋu ne midihōne defeido file dugu, Godihā dihiē sibigi ta deleiye deba.

²³ Na huejdonōu nađa. Tigi kolo huei gofoŋudone huyadefei dogōu guoba na de, nane guadobōu, do ilobōu de degedi kahā.

²⁴ Midihō kasagai o ilo kelege milōu gadibe kōu tamā dalaye, haba tā saba filebe you dala. Kenōu si midihō kasagai o ilo kelege milōu gadibe mogogou dala, habagenōu si tamā degele.

²⁵ Kenōu tefei, midihō bolofei o sasaiye milōu gadine tamakōu dala. Midihō bolō ilo kelebe toto ta tamā degele mei, kenōu si kegenōu mogogou dalale mei, habage tamā degele.

6

Dabai degedi o sasai kediane die bosehā dabai bologuādo degemabeedei

¹ Damaleyodei o sasai, fisimōu dabai degedi kediane hebe malā idiyo meiyē, kenōu si diāge die bosehā tā duloba, e hayedunōu dalaguama. Kegeligi, die bosehā Godihā hūbōu, di hehegiedi dabai kebōu de susuga tobouye domōu.

² Dabai degedi o ilo kediā die bosebe damaleyodei o debabe, diāne e tā defeido duma. Die bosebe damaleyodei o, diāne eyē malā sagai. Kegeligi, diā e tā dulo ile meiyode

tobolou iye. Die bosebe damaleyodei o kaha, dia e tagaleba, e ta duloba, e dabai defeido degemabeede.

Sele tagadi midihō keme midihō kasagai milou gadi olou fei kaha yo

A namokou nalolu kofu na damaleyodei o sasai kediāmokou hehegiligine, kegenou egele tobou.

³ Di Hiye O Yesu Kelesuha ta kahage dimokou be doudo hehegiedi kaha degemou, dige Godiha midihō kenou seselemou hehegiedi. O tahage midihō ke tobekou muguoba, o sasai kediāmokou ogou gai egei hehegieba,

⁴ yofu esi bolyode tawaleye, e ta tawaiyo mei. O kegei kahage o ilo kelebou de sibige mei ta gehe gehe ke tobolou mou tae biya idi. Kegedi kaha degemou, obe kona degele idi, gofou degele idi, susuga tobolou idi, o ilo kelebe midihō kasagai milou gadi oyode tobolou idi.

⁵ O kegele i kediage diofusie yogokou gofou degeimou gofou degeimou dele idi. Die fimajbe doudo mei. Damaledo tadade tawale iyo mei. Diage wa, Godiha midihō sesedi kahage, dia sele hiyedo moloūyade tawale idi.

⁶ Di Godiha midihō kenou seseligi, bi yofu dimokou nedi kokou hohō degeibasi, di bologouo dalaguale.

⁷ Di adiou ha di mala felei kelegebe, di bi tabou de mala felj mei. Di tofigile kelegene, di bi tabou mala ile mei.

⁸ Sa sibige kuokou be nalebou yukueibou denou dalababe, di hohō dege dalame.

⁹ O koyoha sele hiye mou laba degeibabe, o keme tefele duguye haguaba, salemajye tou di sagai kenou tefele tolou male. O kegei kaha e degele sagibou, e moloū sagibou keme sibige mei, yofusie makolo sagai ke degega ili kahage, eme makoma mei degele.

¹⁰ Sele tagadi midihō keme midihō kasagai milou gadi olou fei kaha yo. Damaleyodei o ilo kelene selekou nou hohō hiyedo degeligi, Yesukou damaleyodei ke tou fogou kaha, diame hagi kagei kagei ke dugumou ili kehe.

Na nabukou hiligedo foukua iligi, fi tofousogo tofousogo tofolou ke moūyedei

¹¹ Kenou si, name Godiha bi. Na midihō kasagai olou fei ke tobekou muguoba, midihō doudo kenou sese. Na Godiha midihō ke milou gaba, emokou damaleyodema, o sasai tagaleba, nelede dege iligibe, omokou gofou degeda.

¹² O Yesu Kelesukou damaleyodei keme o tae ebukou foukua ile folodi ke sa degei. Na o kegei kenou tefele foukua i, fi tofousogo tofousogo ke mou laba. A mou tobou yo mei, afu na o dihile kokou tafalali tama dege toboube, ame Yesu Kelesukou damaleyodeiyodei kelege, Godiha name fi tofousogo tofolou ke moloūyodema kou makai kaha.

¹³ Bi olou fei milou gai o Godibou, Pontius Pailatkou damaledo ta ke tamado tobou o Yesu Kelesubou, dilie dihile kokou, a namokou doudo dege tobolou kuhe,

¹⁴ Godiha ta a namokou tobolou kofume na defeido sesele iligi, di Hiye O Yesu Kelesu hagua tama degeiba di dugume. Kegeligi, na midihō ta, oe kasagaiyodele sagai ke milou ba dugulo iye.

¹⁵ E hagualebe, aso diho Godi yofu makai kelegenou haguale. Eme hohō degedi kaha obou. Sa sa olou feibe yofunou dia dala. Eme hiye o kedia Hiye O. Gamani hiye o kedia die Hiye O.

¹⁶ Godi enou be todi tewe mei. Eme hohō hiyedoye silemaj, di ile hafei degele sagai mei. O tae eme dugudiyo mei, habagene dugulo sagai mei. E hupe hiyedo folodo. E nelebe mei degele mei. Damaledo.

Selebou o kedia Godikou damaleyodema, bi mei o kedia dogou gumabeedei

¹⁷ Na selebou o kediāmokou be diofusie hiye degedamabeede tobou. Dia die bimaj kou sudoye, diame tofousogo tofolou ile mei. Bimaj kene tofousogo dalale mei. Dia Godikou damaleyodeibasi Godiha bi bolq bolq, dia hohō degele sagai ke diāmokou nele.

¹⁸ Nage diāmokou be, o sasai dogou guo, midihō holofei milou gaba, bi mei o sasai kediāmokou solou de nemabeede tobou.

¹⁹ Dia sa sibige kuokou ge kege degeibabe, diame hebe bolodo, dioū habage moloū ke kefele ili. Kegeibasi, dia fi gehe malaba, tofousogo tofolou ile.

Timotiha e dabai ke yofu defeido dia dalayedei

²⁰ Timoti, Godihã ñamokôu kôu ñej keme noŋu defejido dia dala. Tã daga daga, Godihã tagale sagaj mei keme olôu fei tobekôu mugu. Oe tewe o kedia tayodema, tãe biya idi kene ña ðuda, ahu dege dala.

²¹ Damaleyodei o ilo kelene ogôu gai tã kegei kã dulomôu kã sesele iligi, Yesukôu damaleyodei kã tôu fogou dalagua.

Godihã habagugueibe ñjboû de dalale.

Egei Sasama Polha Timotikou Nalama Nei

Tawale Ta

O Timoti ume Polbou de dabai degedi o. Polha sa Romkou didio mosqdu duwoli tolo hafej degeimou, e kuguo kou nalama o takou neimou mala ile, Timotikou kuhe nei.

Polha nalaj kaha sibigebe kou gue, Timotihā e damaleyodei ke tatabai degeba, Yesuha ta hehegiedi ke tou fogou dayedemamou kuhe nalaj. E Godihā ta defeido seseligi, obe emokou hagi nejbane, tabou meiyode tobou yedei.

Haba tabe, Timotihage ogou gai egeibe hobou dudayedei. Polha you e midihonou seseyedei.

Kuguo 2 Timoti koumahā sibige kaha widio ta hiyebe tanou fei dala.

Timotibe dabai neleḏo dege degeligi, damaleḏo Godihā dabai degedi o degeyedei

(Ta Hiye 1-4)

¹ Ane Pol, Yesu Kelesuha ta-bolofei-mala-siadi-o. Godi you tagaiya ke ame obe Yesu Kelesukou damaleyodemaba tofousogo tofousogo tofolou kaha ta mala siadi o degeyedema makai.

² Timoti, name ma dihi, a namokou hoho degeimou, kuguo kou namokou kuhe nalama nelj. Aye Godibou, di Hiye O Yesu Kelesubou dilie namokou solou do dege, habagugueguba, na bologuado dalale.

Di ta uwo bolofei ke tobolou be hobou gue degedame

³ Ma kou guai o kedia Godihā dabai degele idi sagai kenou tefele ane degeli. A dabai degemou iligibe, ma duledune bolonou daladade tawali. A Godikou bolofeyodemama, e na dogou guyadomou, agalibou huliamebou de diho baga tobou di.

⁴ A na fogou imou, na ma sihou gosoumou dugu ke tawalemou be, haba na dugulo sagai degeli, na duguoba, hoho degelamou.

⁵ Ne fimajibe sudo mei, age name Yesu Kelesukou damaleyodei ke kou tobolou imou du. Ne abou Loisbou, ne adiou Yunisbou dilie damaleyodele i sagai kenou tefei, name damaleyodei ke a tewe.

⁶ A na tawayadomou tobolou be, afu, a namokou dobogou dogoguo diho baga tobou kelege, Godihā namokou e nele ke solou do nei keme totou degedayedemamou kuhe tobolou. Godihā namokou e nele ke nei kaha degemou, na e neleya ke dabai defeido dege.

⁷ Duo Bolofei, Godihā dimokou nei keme di gue degemabodomou nelj mei, haba di neleḏo degeba, o sagai diamokou solou do degeba, diyou di midihō ke defeido dia dalamabadomou kuhe nei.

⁸ Kegei degemou, nage di Hiye Oha degedi kaha ta ke o sagai kedia mokou hehegilebe, gue degeda. Haba ame e dabai degedi o kaha degemou kuhe didio degei kokou ne na gue degeda. Na Godihā nele ke malaḃa, abou de dogou guo hagi hebeleba ta uwo bolofei ke tobou me.

⁹ Godihā di mamolouyode tobou, dibe you e bi degelamou. Ege di midihō bolōdo milolou ke duguomou makali mei. Younou tagalemou, di mamou lamou kuhe makai, di solou do degemou. Damaleḏo, afudo, e bi ta milou li mei kelegebe, e Yesu Kelesuha di habagugueyede tobou.

¹⁰ Godihā kege kou tobou mamou dalali, habage di mamolou o ke kuhe tamā degei. Eme Yesu Kelesu. E hagua, todi ke makoma mei degei. Ta uwo bolofei e tobou di ke e dimokou hehegieibe, dine tofigile ile mei, tofousogo tofousogo tofolou ileyode tobou.

¹¹ Godihage ame ta uwo bolofei ke mala hehegiemou siayadomou kuhe makai.

¹² Kegei kaha degemou, ame hagi hiyedo duguo dalaye,* kenou si a sidifi degeiyo mei. O a emokou damaleyodei keme age kou tewe. A tewe, dabai e amokou nei keme yofu bologuado dia dalaba ibe deba, uwage sawisie ke kuhe tama degele.

¹³ Na o sasai kediamokou hehegilebe, Yesu Kelesukou damaleyodema, emokou hoho degeba, doudo ta, a tobou mou na kou dudi sagai kenou tefele hehegie tobolou dala.

¹⁴ Duo Bolofei di duledu dala, e neleya ke nage bi Godiha namokou nei keme defeido dia dala.

¹⁵ Sa Esia o olou fei kediabou, haba o Figelus dilie o Hermogenes diliebou, dia olou fei a tou fogou fogou yai keme na kou tewe.

¹⁶ Age Hiye Oha o Onesiforusbou e sosou bou diamokou solou do degele ke tagali, e amokou dedei sasagie kaha degemou. Ege didio mosokou a dugu hagualebe ta gue degediyo mei.

¹⁷ Damaledo, ege sa Rom kuokou hagua fele, a dugulamou hiyedo kolugi kuhe dugu.

¹⁸ A tagalibe, Hiye Ohage uwage sawisie kelegebe, emokou solou do degeyedili. Yobe na tewe, a sa Efesuskou delei kelegene, e a kou dogou guo delei kaha degemou.

2

Timoti eme Yesu Kelesuha ami o bolodo dalayedei

¹ Ma dihi, na neledo dege tafala, Yesu Kelesuha na habaguguegu kaha degemou.

² Godiha ta, a o sudo kediamokou hehegie tobou mou nane dudi keme na kegenou fimai doudo dege o kediamokou hehegie tobou ba, Diane o ilo kediamokou kuhe hehegie tobolou.

³ Na hagi dugubabe, na Yesu Kelesuha ami o bolofei kenou tefele tafalali, eibou de hagi ke hebeleba dabai degemou ime.

⁴ Ami o kediage dabai tabou de degele idiyi mei, ami dabainou degele idi, die hiye oha hoho degeyadomou.

⁵ Nebe, o tae ebukou foukua ile foloba, hebe bolodo moloŋuye. Kenou si foukuayediliya ke i ho fogou babe, hebe bolodo keme e ta moloŋu mei.

⁶ Hebe hai obou taha dabai hiyedo degeleba, e hebe hai bologuado dia dalali suwi degeibabe, nale segei keme yofubukou moŋuba, o ilo kelebe habage moŋuyedei.

⁷ A ke tobou kokou na defeido fimoubabe, Hiye Oha degeiye, na ta kaha sibige ke olou feido tawale.

⁸ Na Yesu Kelesube totou degeda. Eme hiye o Devitha huti. E tolo imou, Godiha haguagi kaha ta uwo bolofei ke a tobou di.

⁹ A ta ke hehegie tobou di kaha degemou, a hagi hiyedo dugulugi, midihog kasagai milou di o bagama, didio mosodu duwo kuhe. Kenou si Godiha tabe didio degeli mei.

¹⁰ Kegemou, a hagi ke gogogulube, o sasai Godiha makai kedia dogou gulamou degeli. Diane Yesu Kelesuha mamouba, yofu e hoho kokou tofousogo tofousogo tofou mabadomou.

¹¹ Ta koŋume damaledo ta,

Di Yesubou de tofigiei debabe, haba gehe dege ebou de tofolou ile.

¹² Di hagi haguba mou duguo fofoguemou ibabe, di ebou de hiye o degema, sa sa olou fei dia dalaguale.

Dige eme tewe meiyode tobolou ibabe, ege dine tewe meiyode tobolou.

¹³ Di damaledo kou degeleyodei ke dege ho fogou mou be, enou si yofu kou degeleyodei keme damaledo degedi.

Yobe, e yofu e fimai ta bohou diyo mei kaha degemou.

Timoti eme dabai neledo dege degeligi, damaledo Godiha dabai degedi o degeyedei

¹⁴ Na o sasai kediamokou Godiha ta hehegie tobolou be, ta a namokou nalolu koŋune hehegie tobou. Godiha dihile kokou na diamokou egele tobolou be, ta sibige mei ta tobolou ba tae biyadamabeede. Ta kegei kahage o ta dogou gulo sagai mei, damaleyodei kenou makodi.

* 1:12 1:12 Pol eme didio degei dalali, kuguo koŋu kuhe nalaj.

¹⁵ Nā Godihā dabai degelebe, midihō dōdo kenō milōu laba dege de, Godihā bolōdoyode tobōu yadeba. Nā damalēdo tā ke hehegie tobolōu be, bologuanōu do hehegie tobōu de, nā Godihā dihile sidifi degeiye deba.

¹⁶ Tā kagei kagei, Godihā tagali mei keme nā tobekōu mugu. Yobe, tā kegegai kaha degeiyege o sasai kediame Godi tōu fogōu fogōu yolugi, ahudo degeli kaha degemōu.

¹⁷ Tā kasagai diā hehegie tobolōu idi keme kolo kai do kaha hū tabalemōu, tōu olōu fei makodi ke sagai. O Himeneus dilie o Filetus diliebe tā kasagai kegei kenōu hehegiele idi.

¹⁸ Dilie damalēdo tā ke tōu fogōu mōu, ogōu gai egei kōu gue tobolōu idi, Godihage tofigiei o sasai kediame kōu haguagima mei degeiyode tobolōu idi kahage, o sasai ilo kediā damaleyodei ke makolo ili.

¹⁹ Kenōu si Godihā e moso kaha moutibe kōu fofoguema mei degei. Mouti kokōu be kōu gue nalai dala,

Hiye Ohage yoŋu e o sasai be olōu fei yoŋu kōu tewe.

Namba 16:5

Nalai tabe kuhe,

O koyohā Godihā hū hebele fogubabe, ege midihō dōdo mei keme tobekōu muguyedei.

²⁰ Moso hiye kodu meleki sūdo ke dalaguabe, sele igi golbōu, silvabōu deye milōu gaiyenōu dalagua mei. Haba hehebōu, mihibōu deye milōu gaine dalagua. Ilo kelebe bolōdo, yoti kelege nale sama nalā idi. Haba ilo kelebe sibigibōu, kokōu be nale sadiyo mei.

²¹ Nebe, o koyohā midihō kasagai olōu fei tobekōu muguoba, e duledu sibigi olōu fei ke igisema mei degeibabe, eme meleki bolōdo ke sa degei, moso obōu kaha bi bolōdo. Hiye Ohā emokōu dabai nele, yoŋu e dabai bolōdo ke degeyadeba.

²² Nage midihō kasagai, o gisiai kediā milōu ga idi keme tobekōu muguoba, midihō dōdo kenōu sesele i. Godikōu damaleyodema, o sasai tagaleba, amafeinōu dala. O sasai, Hiye Ohā hū hebele fogulo idi kediā degele idi sagai kenōu tefele nane kege dege. Diame die duledube sibigi ta dala mei.

²³ O totōu degele i kediā tā kasagai tobolōu idi keme nā hobōu duda, nane diābōu de tae biyeiye deba. Tā diā tobolōu idi keme sibige meido.

²⁴ Hiye Ohā dabai degedi oyege o ilo kelebōu de tae biyada, o olōu fei kediāmokōu midihō bolofejinōu hehegie de. Haba o tae midihō kasagai namokōu milōu babe, nā hobōu gofōu degeda, Godihā tanōu bologuado hehegie de.

²⁵ O tā dudiyo mei kediāmokōu be, nage amafei hehegiemōu i. Kegeibasi, Godihā degeiye, die fi bohōlōu ba, damalēdo tadade tawale ile sa degei.

²⁶ O kegele i kediāme Tamahā tou dalagua, yoŋu tagali sagai kenōu degemabadomōu. Damalēdo tā ke duloba, fi bohōu basi, Tamahā salemajye tou dala ke tōu fogōu ba kama fosigile.

3

Uwage sabiyamōu ile kelegebe, o sasai sūdo midihō kasagai milōu ga ile

¹ Nā koŋunōu tawa, uwage sabiyamōu ile kelegebe, hagi hiyedo dugumōu ile.

² Hagi keme, o sasaiye midihō kasagai hiyedo milōu ga ile, yoŋusienōu tagadi midihō, sele tagadi midihō, yoŋu e hū hiye degemōu, enōu si tewe oyodedi midihō, o sasai huyafei degedi midihō, aye adiōu tā dudiyo mei midihō, bolofejiyode tobōu diyo mei midihō, Godihā midihō dafa idi midihō kegele i olōu feido.

³ Diā o sasai tagale ile mei. O tae diāmokōu hagi nejbabe, diage ta gebe meiyodele ile mei. Midihō diā milōu ga ilebe, tobe tobōu di midihō, tōu e tagadi midihō kasagai ke akogudiyo mei midihō, o wodi midihō. Midihō bolō ke ta tagale ile mei.

⁴ Yogo ho o kediāmokōu sesegudi midihō, totonōu gofoŋu degedi midihō, esi bolōdade tawadi midihō kenōu milōu ga ile. Kegele iligibe, Godi tagale ile mei, sa sibige o sasaiye degedi midihō kokōu nōu hohō degele ile.

⁵ Mogouyenōu Godihā midihō milolōu yode tobolōu ile, kenōu si Godihā dedei ke diā ta tawale ile mei. Nā o kegele i kediābōu de siada.

⁶ O kegele i kediā moso ta moso ta amafei ya fologa ogōu ga tobōu mōu be, sasai totōu degele i kediāge die tā dulomōu sesele idi. Yobe, sasai kegele i kediāme midihō kasagai

miloū gai kahā hagī hiyedo dege dalagūali, midihō kagei kagei, sibigē mei kenoū tagale idi.

⁷ Sasaj̄ kediagē tā gehē gehē kenoū tawalamoū degele iligibe, damalēdo tā keme ta tawale idiyo mei.

⁸ Afu kelege, o Janes dilie o Jambres dilie Moses akogū* sagaj̄ kenoū tefei, ogoū gai egei toboū di o kedianē tā damalēdo kē akogulo idi. O kegele i kedianē totoū degele inoū. Godihā die damaleyodei kē tefele dugube, diā oloū feī mihikoū fiyasigeimoū dugu.

⁹ Ogoū gai egei kamahēge, sa sa oloū feī tefele sagaj̄ mei. Yobe, o sasaj̄yege ogoū gai egei toboloū idi o kedianē tabe totoū degei tādade tawale ile kahā degemoū. Afu o sasaj̄ye o boloū dilie tā totoū degei tā kē toboloū imoū dulo tawale i sagaj̄ kegenoū tawale ile.

Timotihage Godihā tabe nelēdo dege toū yedei

¹⁰ Nanoū si tā a hehegiēdi keme koū tewe. Midihō oloū feī a miloū gadi kene nā koū tewe. A degelamoū degeli keboū, a damaleyodei keboū, dabai degele dafadiyo mei keboū, a o sasaj̄ tagadi keboū oloū feibe nā koū tewe. A hagī moū duguo fogoū di kene nā koū tewe.

¹¹ Sa Antiokboū, sa Aikoniamboū, sa Listraboū kele tie o kedianē a makolamoū degele i.* Hagī hiyedo a dugumoū haguei oloū feī keme nā koū tewe. Kenoū si Hiye Ohā a dogoū gumoū, a teli mei dala kuhē.

¹² Damalēdo, o Yesu Kelesuboū de dalali, Godihā midihō kē miloū gougoū be, o keme oe makolamoū degele idi.

¹³ O midihō doūdo mei miloū ga idi oboū, ogoū gai egei toboloū idi oboū oloū feī kedianē midihō diā miloloū idi keme hiyedo degeli. Diā omokoū ogoū ga toboloū imoū be, haba obene diāmokoū ogoū ga toboloū idi.

¹⁴ Nanoū si, tā nā dulomoū damaleyodei keme defēido toloū dala, nā hehegiēdi o eibe nōū koū tewe kahā degemoū.

¹⁵ Tā Godihā kuguokoū nalaga i keme namē dihi huyadēfēi kelege yoma tawagamoū hagulugi, ifi nā tewe, namē Yesu Kelesukoū damaleyodei kahā degemoū, Godihā nā mamolōū.

¹⁶ Duo Bolofehā degeiye, Godihā tā, kuguokoū dala oloū feī kē o kedianē kuhē nalaga i. Godihā kuguo kahā dabaikē koū gue, o sasaj̄ hehegiēdiboū, midihō kasagaj̄ kē doūsusudiboū, egele toboū diboū, haba doūdo midihō oloū feī kē hehegie toboū diboū de.

¹⁷ Kegei degemoū, Godihā tā kahā degeiye, yōū ē dabai degele idi o di midihō boloūdo oloū feī kē defēido toloū ba, dabai boloūdo oloū feī kē kuhē degega ile.

4

Timotihage Godihā tabe nelēdo dege hehegiēyedei

¹ Yesu Kelesuhā haguaba, sa sibigē kōū woloū dalali, o sasaj̄ teli mei sosou dalaguaboū, tofigieiboū de tā sale. Kegei kahā degemoū, age Godiboū Yesu Kelesuboū dilie dih̄ile kokoū a namokoū nelēdo dege toboloū kuhē.

² Nage Godihā tabe o egei duyo meiboū, egei dulo hohō degeli oboū kediamokoū defēido hehegie toboū. Nā hehegie toboloū be, midihō kasagaj̄ miloū ga idi kē doūsusuloba, dedēi sasagie toboū de. Nā dabai degelebe hoboū dafada. Godihā tā defēido hehegie toboloū dala.

³ Damalēdo, habagebe, o sasaj̄ kedianē Godihā tā doūdo kē dulobe dafa ile. Tā diōū tagali sagaj̄ kenoū dulaba, diā hehegiēdi o sūdo haguissouba haguasie, sa sibigē tā gehē gehē kē hehegieiba dulo ile.

⁴ Diā tā damalēdo kē tobekoū muguoba, tā sibigē mei kenoū dulo sagaj̄ degele ile.

⁵ Nanoū si defēido fimaba, fi gofōudo dege dabai dege. Hagī dugubabe, dafada. Tā uwo bolofeī kē damaleyodili mei o sasaj̄ kediamokoū hehegie. Damalēdo, dabai oloū feī Godihā namokoū toboloū keme dege.

Pol ē tolo hafēi degei

* 3:8 3:8 Kisim Bek 7:22, 9:11 * 3:11 3:11 Dabai 13:14–14:20

⁶ A ñamokou Godiha dabai defeido degeyede tobolou kaha yobe kou gue, ame tolo iladi. Ame Godikou tigi kolo huei gofo^udo ke sou gudi* sagai kenou tefe, ma kafei kege sou guba, a fogou ile.

⁷ O tae ebukou fukua ile folodi sagai kenou tefei, ame abukou tofou mou hagulugi felei, a Yesu Kelesukou damaleyodeibe tou fogou li mei dala kuhe.

⁸ Kegemou, uwage sawisiale kelege, hebe bolodo a molo^uu dala keme Hiye Oha amokou nelba tobolou, age name douo o dalamou duguyodele. Ta sai fidi o douo kaha amokou ke tobolou kegenou be, haba o olou fei e haguale ke dia dalaguadi kediamokou ne kegenou tobolou.

Timoti e Polkou toto haguayedei

⁹ Na amokou toto hualaba dege.

¹⁰ Yobe, o Demasha a tou fogou, sa Tesalonaikakou fogou i, eme sa sibige ko^uuma^uha midihou kenou tagali kaha degemou. O Kresens ene sa Galesiakou fogou imou, Taitusne sa Dalmesiakou imou dei.

¹¹ Lukhanou si abou de dala. Na Makne wolou hagua, yobe esi a dogou guo Godiha dabai degele sagai kaha degemou.

¹² A o Tikikus tobou mou sa Efesuskou i.

¹³ Na hagulugi, sa Troaskou feleba ma yukuei sasado, o Karpusha mosokou fogou ke malaba kuhe hagua. Ma kuguone mo^uuma hagua. Ilo kelege wai sipsip kolo kokou nalagai kene mo^uuma hagua. Totou degeda.

¹⁴ Sele igi kopa dabai degedi o Aleksanderha amokou midihou kasagai hiyedo milou kaha degemou, Hiye Oha emokou hebe kasagai ke nelge.

¹⁵ O kokou be nane no^uu tawaibou, e gofo^uu degemou, ta da hehegiedi ke akogu kaha degemou.

¹⁶ A ta sai kokou yoma ta tobou kelegebe, ame masofei delei, o taha ta a dogou guo ta tobou li mei. O olou fei a tou fogou yai. Godihage keme mou duguo fogou babe bolou.

¹⁷ Kenou si Hiye Oha abou de dogou guo tafalali, amokou dedei sasagiei, a e ta olou fei ke tobou ba, sa sa o sasai kedia dumabodomou. Hiye Oha a dogou gumou, ame fuse hiyedo laionye ta woumou teli mei dala kuhe.

¹⁸ Midihou kasagai milou ga idi o kedia a walaba degeibabe, Hiye Oha a dogou guo mala ile hebenitou wolou dalale. Di emokou hohobolou nou dalame. Damaledo.

¹⁹ Na Prisila dilie, e ma Akwila diliebou, Onesiforusha sosou bou diamokou agali bolofeyode tobou.

²⁰ O Erastusbe sa Korinkou nou kege delei. O Trofimus eme sa Miletuskou do tilamou a kuhe fogou haguei.

²¹ Na toto hualaba dege, kuliobou wi hiyedobou haguaba na akoguye deba.

O Yubulusbou, o Pudensbou, o Linusbou, sasai Klodiabou, damaleyodele i o sasabou dia namokou agali bolofeyode tobolou ili kuhe.

²² Hiye Oha nabou de dalale. E habagugueibe nibou de dalale.

Egei Polha Taituskou Nalama Nei

Tawale Ta

O Taitus ɛme Juda o mei, sa ta o, ɛme Yesu Kelesukou damaleyodema, Polbou de dabai degemou siadi. Polha emokou kuguo kou nalama nei kelegebe, ɛme to tibi sa Kritkou damaleyodei o sasai wolou delei.

Sa Krit o sasai kediamе midihq bolodo ta milou gadiyo mei kaha degemou, Polha Taituskou, sosikou widio o kolugi maka degegayede tobou. Haba tabe, odobou, sobou debou, o gisiaibou, dabai degele idi o sasai bou olou fei kediamе midihq bolonou milou gamabeedema hehegie tobou yedei.

Polha Taituskou nalama nei kaha sibige sagai kenou be o Timotikou ne nalama nei.

Dabai kuguokou be, hu Taitusbe ta dala mei. Tewe o ilo kelege o Sailas e hube bolou, tabe Sailas, tabe Taitus sa degei tawale ili. Kegei degemou, di o Sailas e dabai degedi, Dabai kuguokou husoujudibe keme Taitus e degedinou, kenou si dige keme defeido ta tawale iyo mei.

Kuguo Taitus koumahа sibige kaha widio ta hiyebe tanou fei dala.

Taitushа to tibi sa Krit tie o sasai kedia damaleyodei ke dedei sasagieba doususuyedei

(Ta Hiye 1-3)

¹ Ame Pol, Godiha dabai degedi o, Yesu Kelesuha ta-bolofei-mala-siadi-o. E tobou mou, a sa sa siadibe, o sasai, Godi yoou makai kedia damaleyodei ke dedei sasagieba, Godiha ta damaledo ke hehegieiba, o sasai kediamе tawaleba, Godiha midihonou milou mabadomou.

² O koyoha damaleyodema, neledo dege dalali, damaledo ta ke tawaibabe, o keme tofousogo tofousogo tofolou kene dia dala. Sa sibige kou milou li mei kelege, Godiha yoou e o sasai be tofousogo tofousogo tofolou yodema makai. Da kou tewe, Godihage ogou ga tobou diyo meido.

³ Kegemou, sawisie i yoou kou makai kelegebe, da Mamou O Godiha tobou mou, a ile, e ta ke hehegie tobou mou, e ta tama dege dala kuhe.

⁴ A ma kuguo kou nalama, Taitus namokou neli kuhe. Name ma dihiyodili, da fi tanou dege dalali damaleyodei kaha degemou. Aye Godibou, da Mamou Hiye O Yesu Kelesubou dilie namokou habagugueguba, na bologuado dalayadomou.

Taitus na sosikou widio o bolodo ilo kele maka

⁵ Age name to tibi sa Kritkou dalamou tou fogou ilamou, na da dabai degema mei degeligi, sa sa olou feiya ke, a afu kou tobou sagai kege, sosikou widio o kama maka degega iyedei.

⁶ Sosikou widio oyege midihq dou donou milou, o sasai yege e midihq kasagai ta milou ba dugulo iye. Eme sasai tanou fei huyede. E sisigo Diane olou fei damaleyodemabeede. Dia midihq kasagai ta milou ga iligi, aye adiou dilie ta ta tobekou mugudama.

⁷ Godihanou o ta tobou mou ile, damaleyodei o sasai wolou daladi kaha degemou, o keme midihq dou donou milou, o sasai yege e midihq kasagai ta milou ba dugulo iye deba. E yoou e fimaiya kenou degeleba toto gofoou degedayede. Tigi kolo huei gofoou ke nada, fi totou degeiye deba. Gofou degeba, biyadayede. Sele hiyedo moloou tagadayede.

⁸ Bolofei be kou gue, o tae e mosokou hagubabe, feleyedemaba, hohq degeyede. Midihq bolq milou di kenou tagayede. Yoou e tou e tagai sagai kenou degedayede. Godiha midihq bolofei kenou seseyede. Yoou e fimai keme defeido dia dalayede.

⁹ Damaledo ta a hehegiedi kenou dulo seseyede. Kege degeleba, e damaledo tanou omokou hehegie tobolou ba dedei sasagieyede. Haba o ile kele e ta ke dulo i ho fogou ba, ta gehegehe tobou babe, ege die ta ke doususuloyode.

Tō tibi sa Kritkōu be o sasaj̄ kediā damaleyodei kē makodi o sūdo deleigui

¹⁰ Nā damaleyodei o sasaj̄ wolōu daladi o maka degega i. Yobe, sa Kritkōu be, Godikōu damaleyodei o sūdo kōu dalaguaye, kenōu si diā defej̄do dulo sesediyo mei. Diā taenōu tobolōu mōu, ogōu gai tanōu tobolōu ili. O kegele i sūdo kedīame Juda o kediā kolo diafigile idi midihō kēne sesele idi.*

¹¹ Diā tā hehegedamabeedei kēme diā sele moloŋu tagamōu hehegile idi. O sūdo, die sosōu bōu olōu fei kedīame ogōu gai tā kē dulo sesele iligi, miħikōu fīyasigili. Nage o kediā ogōu gai tā kē hehegie tobolōu ili kē fogōu mabeedema sima tobōu.

¹² Tewe hiye o, die sa Krit tie o tanōu taħa kōu gue tobou, Sa Krit o kedīame ogōu gai tā tobolōu idi o. Gofōu degedi midihō, s̄i soye dege kege gofōu hiyedo degele idi. Dabai ta degele idiyo mei. Nalē hiyedonōu nalā idiyode tobou.

¹³ O kaħa toboube damalēdo. Kegei degemōu, nage sa Krit tie o sasaj̄ kedīamokōu tā gofōu dege egele tobōu, Godiħa tā damalēdo kenōu dulo seseleba damaleyodemabeede.

¹⁴ Kegeliḡi, diame Juda o ei kōu guai o kediā taħōu, kuolōu tā kagei kagei kēbōu de duye domōu. Tā kegei kē hehegie tobōu di o kedīage damalēdo tā kēme tobekōu muguomōu kuhe ogōu ga idi.

¹⁵ O ta Godiħa diħile kokōu sibigibōu mei debabe, nalē ta kuolōu degele mei. Nalē sibigibōu mei, olōu fei bolō, nalēnōu. Damaleyodili mei o kaħanōu si, Godiħa diħile kokōu midihō sibigi degei kē milōu ba, bi olōu fei sibigibōu dalaba, yoŋu e fībōu, e duledubōu de sibigibōu dala kaħa degemōu.

¹⁶ Ogōu gai egei o kediā tobōu dibe, eibe Godi kōu teweyode tobolōu idiye, kenōu si midihō diā milōu golu kokōu ge di duguo tawalibe, diame Godi tobekōu mugulo i odade tawale ili. Kasagaj̄ hiyedo, diame o bolō mei, tā dudiyo mei o. Diame midihō bolō ta milolōu sagaj̄ mei.

2

Odo sobōu de kedīage Godiħa tagale sagaj̄ kenōu degema

¹ Nage o sasaj̄ kedīamokōu be Godiħa tā damalēdo kenōu hehegie, diā dulo sesemabeedema.

² Nā Godiħa tā hehegiligibe, kōu gue tobōu, odo diama, fī totōu degedi tigi kolo huēi gofōu do kē nađamabeede. Amafei dalaguali, midihō dođudo kenōu milōu gama. Dioŋu die tōu e tagai sagaj̄ kenōu degedamabeede. Diame Godiħa tā damalēdo kenōu dulo sesele iligi, omokou solōu do degeba, nelēdo dege dalamabeede.

³ Nebe kenōu tefele, sobōu de kedīane Godiħa tagale sagaj̄ kenōu degele dalamabeede. Tobe tobōu damabeede. Fī totōu degedi tigi kolo huēi gofōu do nađamabeede. Midihō bolō kenōu hehegiemabeede.

⁴ Kegei degemōu, sobōu de kedīage sasaj̄do ilo kediā die maħōu die sisigobōu kēme solōu do degemabeedema hehegie tobōu mabeede tobōu.

⁵ Kegeliḡi, dioŋu die tōu e tagai sagaj̄ kenōu degeleba, Godiħa diħile kokōu sibigi ta deleiye deba. Die maħōu sisigobōu olōu fei dia dalali, midihō bolofej̄nōu diamokōu milōu gamabeede. Die maħa tā kē dulo sesemabeede. Kege degeibasi, Godiħa taħe oe susuga tobolōu sagaj̄ dugulo mei.

O gisiai kedīage Taitusha midihō bolō milōu goubā kē duguo sesema

⁶ Nebe kenōu tefele, nā o gisiai kedīamokōu hehegilebe, diane dioŋu die tōu e tagai sagaj̄ kenōu degedamabeede.

⁷ Nā kagei kagei ta degelababe, midihō bolonōu milōu, o gisiai kediā duguo sesemabeedema. Nā Godiħa tā hehegie tobolōu gibe, ogōu gai tā kasagaj̄ dege tobolōu ba yađa. Godiħa tā bologuado hehegie tobōu de.

⁸ Nā tā damalēdo kenōu hehegie tobōu basi, ho oe namokōu ta tobolōu mei. Damalēdo, nā tā dođodonōu tobōu babe, damaleyodili mei o kediā ta gofōu dege sima tobolōu mei, diā sidifi degele ile.

* 1:10 1:10 kolo diafigile idi midihō - Nā kuguo Galesia 2:3 kaħa tawale tā kē duguoba, haba Galesia 6:15 kēne duģu.

Dabai degele idi o kediā die bōsheq̄ t̄q̄ dulo sesema

⁹ Nage Godihā t̄be kōū gue hehegie tobōū, dabai degele idi o kediage die bōsheq̄ tobolōū be defeido dulo sesemabeede, die bōsheq̄ duguo tagayedema. Kegeligi, diā gofoūū dege die bōsheq̄ t̄q̄ siṃa tobouye domōū.

¹⁰ Die bōse diā bimaj̄ ke hiyou moūdamabeede. Hiyou moūū ho fogōū basi, bōse kediage diāme hiyou moūūdiyo mei o sasaj̄dade tawale, di Mamōū O Godihā t̄q̄, di hehegiedi kēme t̄q̄ bolōdodade tawale ile.

Dige Godihā midihq̄ kenōū milōū gaba, Kelesuhā haguale sawisie kenōū dia dalaguame

¹¹ Di tewe, Godihage o sasaj̄ olōū fei kediā habagugueimōū, e solōū do degedi midihq̄ ke kuhe tamā degei. Solōū do degedi midihq̄ kokōū ge di tawalibe, Godihage o sasaj̄ olōū feibe sasale mamoloūūnōū dadele ili.

¹² Godihā di habagugueimōū, e mamōūūdi midihq̄ ke dimokōū hegili kaha, di e tobekōū mugudi midihq̄bōū, sa sibige koūū tagadi midihq̄ kasagaj̄bōū olōū fei kēme tōū fogōū mabadomōū kuhe hegili. Damalēdo, dibe sa sibige koūūmahā o sasaj̄bōū de suluguadiye, kenōū si Godihā di habagugueiba, di tōū e tagai sagaj̄ kenōū degeiye domōū, yoūū e midihq̄ ke milōū gamabadomōū kuhe hegili.

¹³ Kege hehegiemōū suluguali, di Mamōū O Yesu Kelesukōū damaleyodema, e hoho iyedobōū de haguale ke dia dalagua. Eme di Hiye O Godi.

¹⁴ E di dowoye tolo i, di mamalāba, di Godihā t̄q̄ dulo idiyo mei kaha hebe kēme igiseiba, dibe yoūū e o sasaj̄, sibigibōū mei degeba, gehēnōū dalaguali, midihq̄ bolōdo milōū gale kenōū tagale imabadomōū.

¹⁵ Tā, a kōū le nalaj̄ ke defeido hehegie tobōū. Godihage nāme ile e t̄q̄ ke hehegieyedei kaha degemōū, nā guē degeda, damaleyodele i o sasaj̄ kediāmokōū dedej̄ sasagieba, egele tobōū. Oe ne t̄q̄ ke kasagaj̄yodeibane hobōū duguo fogōū da.

3

Godihā dimokōū midihq̄ bolq̄ ke hegi degemōū, dige midihq̄ bolq̄ kenōū milōū me

¹ Nā Godihā t̄q̄ hehegie tobolōū gibe, o sasaj̄ diāmokōū kōū gue tobōū, nīme gamani obōū, die dabai degele idi obōū olōū fei kediā t̄q̄ ke dulo seseleba, ama dalali, midihq̄ olōū fei bolq̄ kenōū milōū laba degemabeede tobōū.

² Susuga tobolōū ba, t̄q̄ biyadamabeede tobōū . Amafej̄ dalali, omokōū nīōū sie huyafej̄ degemabeede tobōū.

³ Nā tewe, afuge di olōū feibe totōū dege dalaguali, Godihā t̄q̄ ke dulo sesele ili mei. Dibe Tamahā ogōū gai kaha midihq̄ kagei kagei ke milōū ga idi. Damalēdo, di tōū e tagadi midihq̄ kasagaj̄bōū, gofoūū degedi midihq̄bōū, kona degedi midihq̄bōū olōū fei ke milōū ga idi. Di diyōū sie yogokōū dafoumōū dafoumōū dele i.

⁴ Kenōū si, di Mamōū O Godihā di solōū do degemōū, midihq̄ bolōdo ke dimokōū hegimōū tamā degeimōū,

⁵ e di mamōū. Di midihq̄ bolofej̄ milōū gadi kaha degemōū, e di kuhe mamōū lī mei. Ege di solōū do degemōū kuhe mamōū. E di bigi kaha degemōū, dibe dihi die, e adiōū hā ebeledo malā felej̄ ke sagaj̄ degema, Duo Bolofej̄hā degeiyenōū di gehē degei dalagua kuhe.

⁶ Duo Bolofej̄ eme Godihā tobōū mōū hagua, di wolōū dalamōū, nelēdo dege dalagua, di Mamōū O Yesu Kelesu eme ebukōū haguei kaha degemōū.

⁷ Kegemōū, Yesu Kelesuhā di habagugueimōū, di Godihā dih̄le kokōū dōūdonōū dalaguali, fī tofousogo tofousogo tofolōū ke moloūū ke dia dalagua.

⁸ Tā a nalaj̄ kēme dige damalēdodade tawame.

Nā Godihā t̄q̄ ke hehegilebe, a nalaj̄ koūūme defeido tobōū . Damalēdo, Godikōū damaleyodele i o sasaj̄ kediāme midihq̄ bolōdo kēme defeido milōū gamabeede tobōū. Midihq̄ kēme o sasaj̄ dogōū gudi midihq̄ bolōdo.

⁹ Kenōū si, kōū guai o kediā hūbōū, Mosesahā kuolōū t̄q̄ kaha yobōū olōū fei kokōū t̄q̄ biyaba gegadamabeede tobōū. T̄q̄ biyadi kamahage di ta dogōū gudiyo mei, sibige mei.

¹⁰ O tahā nīme di egei dudi ke tōu fogōu ba, egei gehe dumabeedeibabe, nage o kegei keme egele tobōu. Haba o kahā tā ke ta du ho fogōu babe, haba egele tobōu. Haba egele tobou kene ta du ho fogōu babe, nage o keme mōu duguo fogōu.

¹¹ O kegei keme a defega sulu, midihō kasagāi milōu mōu sulugi e yo[usie makolamōu degeli.

Polhā Taitusbe e dugu haguayedei

¹² **A** o Artemasbōu, o Tikikusbōu dilie tanōu ta tobōu ba namokōu ile foloubabe, na hobōu mosoda, sa Nikopoliskōu amokōu toto hagua. Yobe, sa kulio degedi kelegebe, ame kele dalali makai kahā.*

¹³ Kuolōu yo du o Senas dilie, o Apolos dilie, sa takōu yalaba degele ibabe, nalebōu bibōu ali duo kilege mei degeiye deba, nage diliebe defejido dogōu gu.

¹⁴ Da mogo diame solōu do nēdi midihō defejido milōu ba tawamabeedema hehegieme, o sasaj ilo kele bi mei degeiye deba. Kegeligi, damaleyodele i o sasaj kediā Godihā midihō milōu ho fogōu ba, die damaleyodele sibige dege ho fogouye deba.

¹⁵ O sasaj olōu fei, abōu de kōu le dalagua kediage namokōu agali bolofejyode tobolōu ili. Ei mogo diā, Yesu Kelesukōu damaleyodele i, sa na dala kele tie kediāmokōu agali bolofejyode tobōu.

Godihā habagugueibe nī olōu feibōu de dalale.

* **3:12 3:12** Sa kelege, sa kulio degedi kelegebe, wibōu haguadi kahā, mosoleya sulugualebe hagi hiyedo. Kegei degemōu, Polhā Taitusbe toto kuhe haguayedei, wi hiyedoye e haguale ke akoguye domōu.

Egei Polha Filemonkôu Nalama Nei

Tawale Tã

Polha didiô mosokôu dalali, o Filemonkôu kuguo koŋu kuhe nalama nei. Filemonbe Kelesukôu damaleyodei o. Haba tabe, eme bese. Eme bi sudo dala. E sabe Kolosi. Polha kuguo koŋu nalajibe, môu yoŋuwa nalali mei. Polhage Filemonha fisimôu dabai degedi o Onesimus, sa Romkôu kama fou kaha hagi ke doususulamôu kuhe nalama nei.

Keme kôu gue, Onesimus e Romkôu ile, Pol duguomôu, e fi bohólôu môu, Hiye O Yesukôu damaleyodei. Dalamôu, habage Polhage eme Filimonkôu bohólôu ma iyede tobou. Kege tobôu môu, Onesimusha bohólôu ma ilamôu degeimôu, Polha kuguo koŋu mala iyedema nalama nei. Kegeligí, Filimonhage e dabai degedi o, kôu kama fou kaha degeimôu hebe kasagai ke nejye domôu kuhe nalama nei.

Kegemôu, Onesimusha kuguo nalai koŋu kuhe mala i.

Kuguo Filemon koŋumaha sibige kaha widio ta hiyebe tanou fei dala.

O Filemonha fisimôu dabai* degedi o ta kama fou. Sulugi, Kelesukôu damaleyodeimôu, Polha tobôu môu, e bese Filemonkôu bohólôu ma i

¹ Ame Pol. A Yesu Kelesuha dabai degedi kaha degemôu, ame didiô degei dala. Da mogo, o Timoti, ele kuguo koŋu Filemon namokou nalama nelí kuhe. Name ele mogodo, dibe dabai tanou degele idi.

² Elebôu de dabai nelêdo dege degedi o Arkipusbou, sasai Apiabou, haba damaleyodele i o sasai, ne mosokou kefegulo idi olou fei kediamokou bou de, Timoti ele agali bolofeyode tobolou kuhe.

³ Di Aye Godibou, di Hiye O Yesu Kelesubou dilie nimokou habagugueiba, nime bologuado dalamabadomou.

O Filemonha midihq bolonou milou di kaha, Pol e hohq degei

⁴ Age ma Godikou dihq baga tobolou gibe, namokou ne fimamou, Godikou bolofeyode tobou di.

⁵ Yobe, a o sasaiye tobolou imou dudibe, name Hiye O Yesukou damaleyodema, Godiha o sasai kediamokou solou do degediyode tobolou imou dudi kaha degeimou.

⁶ Da mogo degema, Kelesukou damaleyodemamou, a Godikou dihq baga tobolou be, bi bolodo, Kelesuha dimokou nedí ke nane tawayadomou kuhe dihq baga tobolou.

⁷ Ma mogo, na Godiha o sasai kediamokou solou do degedi kahage a dedei sagimou, hohq dege dala. Yobe, na degeiye, diane hohq dege dalagua kaha degeimou.

O Onesimus e bohólôu ma ile folouba, Filemonha mogo dege wolou dalayedei

⁸ A tagalibe, name midihq daga ta a Kelesuha huya ke fisiba degeyede tobou lamou degeliye,

⁹ kenou si dabe mogodo kaha degemou, a amafeinou tobou ladi. Pol ame Yesu Kelesuha dabai degemou haguabe demou, ifi dabai ke degedi kaha, ho o kedia a tolou mou didiô degei dala.

¹⁰ Didiô degei dalamou, Onesimus e hagua felejimou, a Kelesukou damaleyodei midihq ke emokou hehegieimou, ene damaleyodema dala kaha degeimou, eme ma dihi degei. Mogo, na ma dihi e ile, namokou foloubabe, nage midihq bolodo kenou hegi.

¹¹ Damaledo, afuge eme ne dabai bou basianou degediye, kenou si ifi a dugulube, ma dabaibou ne dabaibou de bologuado degelamou degeimou dugulu.*

* **1: (Widio ta hiye) Fisimou dabaidegedi o keme sele dabai degediyo mei. O kegei keme o tae fisimou dabai mou yoŋuwa degedi.** * **1:11 1:11** Grik tãge, hu Onesimus kaha sibigebe, dabai bologuado degediyodili.

¹² Onesimus ɛme a tobou mou namokou bohoulou ma iladi kehe. Kenou si ma fi be ebou de dalaba ile.

¹³ Ame ta uwo bolofei hehegiedi kaha dowoye didio degei kaha degeimou, age ɛme abou de dalali, ne timou malaba, a dogou gulo ke tagali.

¹⁴ Kenou si age nabukou boloyode tobou ba hobou kuhe degelamou. Age na amokou midiholo bololo ta milou yedema ta fisile tobolou mei. Noou tagaiya kenou milou ga.

¹⁵ Damaledo, Onesimusha na tou fogou ile, huyadefei ahudo delei kaha yobe kou gue, na e bohoulou mooubabe, e nabou denou dalale sa degei.

¹⁶ Eme kou ne fisimou dabai degedi o keheye, kenou si ɛme Hiye Okou damaleyodema dala kaha degeimou, nage ɛme ne mogodo degeba dalama. Eme ma mogo kou degeiye, kenou si e ile, namokou foloubabe, ɛme ne dabai degedi o bolodo degeba, haba Hiye Okou damaleyodei kaha, nage ɛme ne mogodo degeba dalama.

¹⁷ Dabe mogodo kaha degemou, a namokou ile folouba na amokou hoholo degele sagai kenou tefe, Onesimus e namokou ile foloubabe, nage emokou nebe kenou tefe hoholo dege.

¹⁸ E namokou bou basia ta degei deba, haba ne bi ta ulu mou debane, kegei kaha dowo keme a namokou nele.

¹⁹ Pol age ta huyadefei koume mayoou ma dobogouye nalolu kuhe. Onesimusha ne bi ta ulu mou debabe kaha dowo keme a namokou nele. Nane amokou bi ta ulu mou. Bi keme noou ne fi, kenou si age kegei kebou tobou lamou degeiyo mei.

²⁰ Mogo, a Hiye Ohu huya ke nage a tagale sagai kenou degeyedili. Dabe Kelesukou damaleyodele i o kaha degeimou, nage a hoholo degele sagai kenou dege.

²¹ A tewe, a namokou degeyedili keme nage degele kaha degeimou, a kuguo kou namokou nalolu kuhe. A tewe, a na degeyedili koume na bologuado degele.

²² A ta haba ta dala. Ne mosokou be a tiale timou ta doususu. Yobe, ni diho baga tobou ba, Godiha duloba, a dogou guba, a nimokou ile, nibou de dalale kaha degeimou.

Polbou de dabai tanou degele idi o kedio Filemonkou agali bolofeyodele i

²³ O Epafra e namokou agali bolofeyode tobolou kuhe. Ene abou de didio degei dala, Yesu Kelesuha dabai degedi kaha degemou.

²⁴ Abou de dabai tanou degele idi o Makbou, Aristarkusbou, Demasbou, Lukbou diane olou fei namokou agali bolofeyode tobolou ili.

²⁵ Hiye O Yesu Kelesuha habagugueibe ni duledu ni fibou de dalale.

Egei, O Taha Hibru O Kediāmokoū Nalama Nēi

Tawale Ta

O taha kuguo kōŋu nalama, Juda o kediāmokoū nēi. Juda obiyei kediā hū tabe Hibru. O ilo kelege diāmokoū hagī nēdi kahā degeimoū, kuguo kōŋu kuhe nalama nēi, Yesukoū damalēyodei kē toū fogouye domoū. O kuguo kōŋu nalaj̄ kahā hū keme di ta tewe mei. Tewe oyene tewe mei.

Kuguo Hibru kōŋumah̄ ta sibige tanoū tanoū oloū fēibe kuh̄:

Tā Hiye 1-2

Yesuhagē esol o kediāme gaba feleido dala.

Tā Hiye 3:1-4:13

Yesuhā hū hiyedo kahage Mosesh̄ hū hiye keme gaba feleido dala.

Tā Hiye 4:14-10:39

Yesu eme hebenitoū be Godihā midih̄ ebele kahā mogoū du daladi hiye o degei dala.

Tā Hiye 11-13

Di Godikoū damalēyodemaba, nelēdo dege tafalaguame.

Yesuhagē esol o kediāme gaba feleido dala

(Tā Hiye 1-2)

Godihā ē Dihi toboū moū hagua, dimokoū hehegiei

¹ Afudo, Godihā tā kē di koū guai o kediāmokoū yoma hehegiemoū hagueibe, yōŋu habage-degele-duguo-toboū di-o tanoū tanoū kediāmokoū toboū moū diā kuh̄ hehegiemoū haguasiei.

² Ifisi, uwage sawisiē kē hafēi degeimoū, Godihā yōŋu ē Dihi toboū moū hagua, dimokoū hehegiei. Afu, ē Dihi hagueli mei kelegebe, Godihā neleyenoū, ē Dihih̄ agudioboū sa sibige kōŋuboū de miloū goumoū, Godihagē eme sa hiye kōŋumah̄ bi oloū fēi kē mōŋuyadomoū makai.

³ Godibe hohonoū. Ē Dihihagē ē Ayehā hoh̄ hiyedo kē dimokoū hohogonoū dala. Eme ē Ayenoū tefei dala. Ē tabe nelē hiyedo kahā degeimoū, bimaj̄ oloū fēi kene nelēdo dege dalagua. Kegemoū, Dihi ē haguamoū, dibe Godihā dihilē kokoū doūdo degemabdomoū, midih̄ kasagaī di miloū gadi kahā hebe kē ē igile muguomoū, eme hebenikoū folo, Hiye O Godihā dobogoū delekoū duwo.

Godihā Dihihagē esol o kediāme gaba feleido dala

⁴ Hū, Aye Godihā ē Dihikoū ti keme hū hiyedo, esol o kediā hū gabai dala. Nebe kenoū tefei, Godihā Dihi eme gaba folodo dalamoū, esol o kediāme ē hayedu dalagua.

⁵ Damalēdo, o tahā kuguokoū nalajibe, Godihā koū gue tobou kē nalaj̄ dala,

Name mayōŋu mā Dihi. Ifibe ame nē Aye degei.

Buk Song 2:7

Haba ta toboube,

Ame ē Aye degeiba, eme mā Dihi degeleyodei.

2 Samuel 7:14

Godihagē esol o kediāmokoū be tā kege ta toboū li mei.

⁶ Haba tabe, Godihā ē Dihi Wolo kē toboū moū sa sibige kuokoū haguei kelegebe, Godihā koū gue tobou,

Mā esol o kediāme yubu sugulo fiya duwoli, emokoū dih̄ бага toboū mabeedei. *Lo*

32:43

⁷ Godihagē esol o kediāmokoū be koū gue toboloū,

Ā degeiye, mā esol o kediāme mā neleyenoū wi бага suluguadi.*

Mā dabai degele idi o kediāme douye woboloū sulugua sagaī degedi.* *Buk Song 104:4*

⁸ Kenoū si Godihagē ē Dihikoū be koū gue tobou,

Name Godi, nā o sasaj̄ woloū daladibe, nōŋu kegenoū daladi.

* **1:7 1:7** *Wiboū, duoboū, fiboū* keme Grik t̄age tanoū fēi 'pneuma'-yode toboū di. * **1:7 1:7** Dabai 7:30

Nā nē o sasaj wou ma daladibe, midihq dqudo kokou nou wou ma daladi.

⁹ Nage ta dudiyo mei midihq keme dafadi. Midihq dqudo milou gadi kenou si na hoho degedi.

Kegei kaha degemou, ne Godi a ne hu hiye folodo tiba, name hiyedo hohobolou dalayadomou, a ne widiokou gusege huej kuhe sou gu.*

Nā hohobolou be nogo dia hohobolou ke sagaj mei, gaba folodo dalayodei. *Buk Song 45:6-7*

¹⁰ Godiha haba e Dihikou tobou,

Name Hiye O. Yomogou do, na sa sibige kou milou gai kaha, sa sibige kou neledo dege dala kuhe.

Agudio kene, nou ne dobogouyenu milou gai.

¹¹ Sa sibigebou, agudiobou de makoma mei degele.

Nanou si makolo mei, name nou kegenou dalale.

Sa sibigebou agudiobou koume yukuei kou ye kagi fegema mei degedi kenou tefele kagi fegema mei degele.

¹² Obe yukuei kai dile tigama mamou, haba gehe kadi sagaj kenou tefele, na sa sibigebou agudiobou de bohou gama, gehe degele.

Nanou si bohoulou mei.

Nā dalalebe sadebebou mei, name nou kegenou dalalayodei. *Buk Song 102:25-27*

¹³ Tabe, Godiha e Dihikou kou gue tobou,

Nā mā dobogou delekou duwo keme kegenou ibe deba, habage a ne ho o kediamoumaba, ne abogou hayedu kefeguloyodei. *Buk Song 110:1*

Godihage e esol o kediamokou be ta kege ta tobou li mei.

¹⁴ Esol o kediamē ta tou bou mei, diame finou. Diame Godiha dabai degedi o. Godiha tobou mou ya, Godi you mamou lamou degeli o sasaj kediam dogou gulo idi.

2

Godiha di mamou keme sibige hiyedo

¹ Godiha e Dihihā hube hiyedo folodo kaha degeimou, ta di dumou haguei ke defejdo tolou sesame, kegeligi di ke dohou gouye.

² Afudo, Godihā e esol o kediamou mou ya, e kuolou ta ke Moseskou hehegieimou, Mosesha o sasaj kediamokou ni defejdo dulo sesemabeede tobou.* O Godihā ta ke gobolou idi kediamē hebe kasagaj mala idi, Godihā ta ke dulo idiyo mei kaha degeimou.

³ Kegei kaha degemou, Godihā di mamoube dabai hiyedo degei ke di tobekou mugubabe, di midihq kasagaj kaha hebe keme kage gabama ile? Gabale sagaj meido.

Di mamoube dabai hiyedo degei, keme di Hiye O you yoma kou gue tobou, a o sasaj ni mamolouyode tobou mou, o ilo kediamoumaba, dimokou be ta keme damaledo tayode tobolou i.

⁴ Godihā e Dihihā tobou mou hagua, midihq gehe gehe milou goumou, o ilo kelege duguo tawale ibe, ta Godihā Dihihā e tobou keme damaledade tawale i. Haba tabe, Godihā e Duo Bolofej tobou mou hagua, damalayodele i o sasaj kediamokou bi tanou tanou Godihā tagaiya ke solou do dege fimou i. Kege degei kaha degeimou, Godihā e Dihihā tobou keme dia damaledade tawale i.

Yesube di Hiye O tanou fei, e di mamou

⁵ Di tewe, sa gehe Godihā habage milolou yodei keme ege esol o kediamokou be ta dia dalamabeede tobou li mei.

⁶ Godihā kuguo kodu o tahā kou gue nalaj dala,

O eibe kageiye, na eimokou fimā dala?

Eibe mabou sa degeiye, kenou si nage ei bologuado dia dala kuhe.

⁷ Nā eibe milou mou be, eibe esol o kediamou hayedu huyadefej dala demamou, na ei hu hebele fogumou, ei hu hiyedo degei.

⁸ Nā bi olou fei kefeguo, ei abogou hayedu dogogu dalayodei.

Buk Song 8:4-6

* **1:9 1:9** Juda o kediamou dio dia wolou dalale hiye o ebele maka degele idibe, gusege huej e widiletou sou gulo idi, e hu hebele fogulo ile kaha degemou. * **2:2 2:2** Juda o kediamē wa, Godihā ta keme esol o kediamou Moseskou hehegieiyade tawale iye, kenou si kegeligi meido. Na kuguo Kisim Bek 19, 20 kokou dugu. Godi younou Moseskou hehegiei tobou.

Godihā bi olōu fei ke o kediā dihi kahā e abogoŭu hayedu dogogube, bi ta fogōu li mei. Ifisi dige bi olōu fei keme o kahā dia dalamōu duguyo mei.

⁹ Kenōu si di dugulube, Yesu eme hū hiyedo dalamōu dugulu. Eme ešol o kediā hayedu huyadefei dala demamōu, Godihā e hū hebele fogumōu, e hū hiyedo degei, yobe e tolo i kahā degeimōu. Godihā habagugueimōu, Yesu e tolo i kahānōu be, e o sasaj olōu fei di timōu ke kuhe moŭ.

¹⁰ Godihage bi olōu feido milōu gai. Eme bimaj olōu fei kahā obōu . E tagalibe e sisigo sūdo hebenitōu fologaba, e hohō kahā duledu dalamabadomōu. E di mamoloŭu hiye o tobōu mōu migile, do hiyedo duguo tolo i. Tolo ilemōu, di kuhe mamōu. Midiho Godihā milou keme midihō bolōdo.

¹¹ Yesuhā degeiye, Godihā o sasaj dibe e biyodei kahā degeimōu, dibe Yesu ebōu de sosōu tanōu fei degei. E dibe e malā bobasi diayodelebe ta guē degediyo mei.

¹² Yesuhā Godikōu kōu gue tobou,

A ne hū ke mā malā diābōu, mā bobasi diābōu kediāmokōu tamā dege tobolōu. Diā kefema duwoguaba, a diē feileba, ne hū hebele foguba, diā dulo ileyodei. *Buk Song 22:22*

¹³ Haba tobou,

Age nā degegaleyode tobou keme degeiba dugulaba baha duwoloyodei. *Aisaia 8:17*
Haba tabe,

Ame kuhe. Godi ne sisigo, noŭu amokōu nei kediāme abōu de dalaguayodei. *Aisaia 8:18*

Yesuhā di dogōu gulamōu sa sibige o bagai

¹⁴ O sasaj, Godihā Yesukōu makamaj kediāme sa sibige o kahā degeimōu, Yesu ene sa sibige o бага malā fele tolo i, todi kahā obōu o Tamā makoyadomōu.

¹⁵ Yobe, o sasaj di sa sibige kuokōu daladibe, Tamāhā degeiye, di tolo kokōu guē degele idi. Dibe didiō degei sagaj kenōu tefeledalaguadi. Kenōu si Yesuhā tolo ibe, di guē degedi kahā didiō masaj sagaj ke tōu fogōu mabadomōu tolo i.

¹⁶ Damalēdo, Yesuhā tolo ibe ešol o kediā dogōu gulamōu mei. Abrahamhā huŭti kediā dogōu gulamōu kuhe tolo i.

¹⁷ Kegemōu, Yesu eme sa sibige o bagama, Godihā dabai degele dalali, mogōu du daladi hiye o degei,* midihō kasagaj o sasaj kediā milolōu idi kahā hebe ke igile muguyadomōu. Solōu do hiyedo degeba, dabai kege degelebe, dafale sagaj mei.

¹⁸ Tamāhā Yesu tefeledugumōu, Yesu e hagi hiyedo dugu. Kegei kahā degemōu, o sasaj Tamāhā tefeledugubabe, Yesuhage diāme dogōu gulonōu.

Yesuhā hū hiyedo kahage Moseshā hū hiye keme gaba feleido dala

(Ta Hiye 3:1–4:13)

3

Yesuhā hūbe hiyedo, Moseshā hū gabama folodo dala

¹ Mā mogo diāma, nime Godihā o sasaj. Godihage nime hebenitōu fologaleyodema makamaj dalaga. Ni defeido Yesu tawama, eme ta-bolofei-malā-siadi-obōu, mogōu du daladi hiye obōu degeyadomōu, Godihā tobōu mōu kuhe haguei. Di emokōu damaleyodema, e hū ke tamā dege tobolōu idi.

² Godihā Yesu makamaj tobōu mōu be, ege ta dafali mei, e dulo sesei. Nebe, afu Godihā Moses kōu tobōu mōu, ege ta ke dulomōu, Godihā mosōdu bimaj olōu fei ke* defeido dia delei kenōu tefei.

³ Obe mosō togomamōu, o yoŭu e hū soloŭumōu e mosoyode tobōu di sagaj kenōu tefei, Yesuhā hūbe hiyedo, Moseshā hū gabama folodo dala. Yobe, mosō keme Yesu yoŭu e mosō.

⁴ Mosō olōu feibe obenōu togoga i. Kenōu si Godibe bi olōu fei milōu gai o.

* **2:17 2:17** *Mogōu du daladi* o keme ('pris') Godihā mosō kodu dabai degedi. Dabai degeimōu be, Godibe tagetōu dalamōu, ha o sasaj kediā hayedu dalamōu, yoŭuge mogōu du daladi. * **3:2 3:2** *Godihā mosōdu bimaj* - ta kahā sibigebe Godihā o sasaj.

⁵ Mosesbe Godihā dabai o degei dalali, mosōdu dabai dōudonōu degedi. Ege Godihā emokōu tobolōu ke dulomōu ta dafali mei. Godihā habage tobolōu dala keṅe e tama dege hehegie tobou di.

⁶ Keṅōu si Kelesube Godihā Dihi, ege e Ayeḥa mosōbe dōudonōu dia daladi. Godihā emokōu tobōu mōu ne, ege dulomōu ta dafali mei. Di damaleḃodema, midihō bolōdo, Hiye Ohā dimokōu degele ke dia dalaguababe, dibe Godihā mosō, yoṽu dia daladi ke sa degei.

O sasaj Godihā ta tobekōu mugulo idi kediamē misiholo duwodi sa kokōu be ta fologale mei

⁷ Kegemōu, Duo Bolofeiḥa kōu gue tobolōu,

Ifi, nḥ Godihā tobolōu ta dulobabe,

⁸ nḥiōu nḥ fimaiya ke suluguadama.

Afudo, hebe mei miḥinōu sa kokōu ge, Godihā nḥ kōu guai o kediamokōu tefeledugumōu be, o kediamē Mosesḥa ta ta dulo ili mei. Die fiḃe hiligido degemōu, dioṽu die fimaiya keṅōu suluguadi. Nḥime diā degei sasaj kegebe hobōu ta degedama.

⁹ Nḥ kōu guai o kediamē suluguali sadebe olōu fei 40 kege mei degei kaḥa duo kilegebe, a diamokōu midihō bolōdo ke hehegieimōu duguomōu, diā amokōu hiyedo tefeleduguga haguasiei. Damaleḃo, amokōu be bōu baganōu degegāmōu haguasiei.

¹⁰ Kegei kaḥa, a gofoṽu degemōu tobou, o sasaj kediamē mā ta dulo sesele idiyo mei. Midihō a diamokōu hehegiedi keme diā tawale idiyo mei.

¹¹ A gofoṽu degemōu kōu gue makamā tobou, damaleḃo, diame mā misiholo duwodi sa kokōu be fologale meido.

Buk Song 95:7-11

¹² Mogo diama, nḥiōu tawaibōu. Nḥ kile o taḥa damaleḃodili mei, fimaj kasagajbōu de dalali, Godi yoṽu kegenōu daladi o ke tobekōu muguye.

¹³ Ifibōu, sawisie olōu feibōu nḥ nḥiōu sie yogokōu dedei sagiba, dedei sagiba dema. Kegelig, nḥ fi hiligido degeba, midihō kasagaj nḥ milōu gadi keme wa kōu boloyade tawaleba, nḥiōu nḥ fimaiya keṅōu sulugueiye.

¹⁴ Di Kelesukōu yoma damaleḃodele i sasaj keṅōu tefeledugumōu dege dalali, di tofigie debabe, dibe Kelesuhā e mogo diā dalagua.

¹⁵ Godihā kuguokōu kōu gue nalaj dala keme di kōu tewe,

Ifi, nḥ Godihā tobolōu ta dulobabe, nḥiōu nḥ fimaiya ke suluguadama. Nḥ kōu guai o kediamē Mosesḥa ta dulo ili mei sasaj kegebe hobōu ta degedama. *Buk Song 95:7-8*

¹⁶ O sasaj Godihā ta kōu dulo iye, ha die fimaiya keṅōu suluguadi kediamē koyo diā? Keme Mosesḥa sosogōu mōu, sa Isipkōu ge yai kediamē.*

¹⁷ Sadebe olōu fei 40 kege mei degei kaḥa duo kilegebe, Godihage koyo diamokōu gofoṽu degele dalalou? Keme hebe mei miḥinōu sa kokōu ge o sasaj midihō kasagaj milōu ga dalaguali, tofigile i kediamokōu gofoṽu degei.

¹⁸ Godihage nḥime mā misiholo duwodi sa kokōu be fologale meiyodema makamaj keme o koyo diamokōu tobolou? Keme Godihā ta dudiyo mei o sasaj kediamokōu tobou.

¹⁹ Kegemōu, dige o sasaj kediamē Godihā misiholo duwodi sa kokōu be fologali meidade tawali, diame damaleḃodele ili mei kaḥa degemōu.

4

Godi yoṽu e o sasaj kediamē misiholo duwodi sa kokōu fologale

¹ Godihā o sasaj e misiholo duwodi sa kokōu fologaleyode toboube, e kōu guai o kediamokōu nōu tobōu li mei, e dibōu de fologaleyodema maka dege tobou. Kegei kaḥa degemōu, di tawaibōu, kegelig nḥ tanōu ta folo ho fogouye.

² Ta uwo bolofei, ifi di dulo idi koṽume di kōu guai o kediamē kōu dulo idiye, keṅōu si diage ta uwo bolofei kokōu ta damaleḃodele ili mei, mōu dulo idi.

³ Damaleḃodele i o sasaj dinōu si misiholo duwoguadi sa kokōu fologale. Yobe, Godihage damaleḃodele ili mei kediamokōu kōu gue tobou,

A gofoṽu degemōu kōu gue makamā tobou, damaleḃo, diame mā misiholo duwodi sa kokōu be fologale meido. *Buk Song 95:11*

* 3:16 3:16 Namba 14:1-35

Godihā kege tobouye, kenōu si e bi olōu fei dala koŋu milōu gai kelegebe, e misiholo duwodi sa keŋe milōu ma maji dala.

⁴ Godihā sawisiei dio kaha tā ke e kuguokou be kou gue nalai dala,

Godihā dabai olōu fei ke degegamoū haguabe demou, dio sawisiei kahage, e misiholo duwei.

⁵ Di kou husou kenōu haba husoŋume,

Diame ma misiholo duwodi sa kokou be fologale meido.

Buk Song 95:11

⁶ Tā Godihā tobou ke dala kaha degeimōu, di tewe, o ilo kele misiholo duwodi sa kokou fologale. Kenōu si afuge o ilo kedia tā uwo bolofei ke kou dulo iye, ha damaleyodele ili mei kaha degemōu, dia Godihā sa bolodo kokou be fologali mei.

⁷ Kegei kaha degemōu, habagedo, Godihā sawisiei ta o sasai e misiholo duwodi sa kokou fologale makamai, e sawisiei keme ifiyode tobou. E Devithā mogouya kou gue kou tobou sagai kegenou haba tobou,

Ifi, ni Godihā tobolou ta dulobabe, njou ni fimajia ke sulugudama. *Buk Song 95:7-8*

⁸ Josuahā afuge o sasai kediāmokou misiholo duwodi sa keme nei debabe,* Godihage sawisiei habage degele tā koŋume ta tobou li mei.

⁹ Kegemōu, di tewe, misiholo duwodi sawisiale ta dala. Sawisiei keme Godihage e o sasai kedia misiholo duwogualeyodema makai.

¹⁰ O koyohā Godihā misiholo duwodi sa kokou foloubabe, o keme dabai hiyedo degedi keme tou fogolou. Godihā e dabai degema misiholo duwei sagai kenou tefele misiholo duwolo.

¹¹ Kegemōu, di misiholo duwodi sa kokou fologalaba nelede degeme. Kegeligi, di o ta, afu kou guai o, Godihā tā duli mei ke makolo i sagai kenou tefele makeiye.

¹² Godihā tabe yoŋu kegenou dalali, dabai hiyedo degedi. Tā kaha e gofoŋu kahage, aweki me bolou kai kaha me gofoŋu ke gabama feleido. Tā kaha o di duledu ti solou gou mou be, fibou duobou, haba dio fogogaibou, dio meseleibou de gegeleguei kokou ne folomou, di fimajibou di tagaibou olou fei ke file daladi.

¹³ Bi olou fei Godihā milou gai keme yoŋumakou be ta mogogou dala mei. Godihā dihile kokou be ta diou gu dala mei, e dihō tageya kenou dalagua. Kegei kaha degemou, di fiye maibou, di degegaibou olou feibe Godi yoŋunou file.

Yesu eme hebenitou be Godihā midihō ebele kaha mogou du daladi hiye o degei dala

(Tā Hiye 4:14–10:39)

Yesube di mogou du daladi hiye o hiyedo

¹⁴ Damaledo, mogou du daladi hiye o hiyedo, eme hebenitou folo dala. O keme Godihā dihi Yesu. Kegei kaha degemou, dige di damaleyodei, diyou omokou hehegedi keme defejdo tou me.

¹⁵ Dibe dedei mei. Diyou nou be di midihō kasagai keme igile mugulo sagai mei. Kenou si dige di mogou du daladi hiye ohage dimokou be solou do degele meiyode tawadame. Tamaha di tefele dugudi sagai, kenou tefele, ene kou tefele duguye, kenou si ege midihō kasagai ta milou li mei.

¹⁶ Kegei kaha, di gue degedame. Godibe di wolou daladi hiye o. Hagi ta dugubabe, di Godikou ile hafei degeiba, e di habagugueba solou do degele.

5

Mogou du daladi hiye o Yesu enou si di sasale mamoloŋu

¹ Sa sibige kuokou, mogou du daladi hiye o tanou tanou maka degegamoū hagueibe, mogou du daladi dabai degeleba, o sasai kedia dogou guyadomou. Dabai keme Godihā dabai, Godikou bi daga daga ke nelemon, gali woma sile idi. Kegeligi, o sasai kedia die midihō kasagai milou ga idi kaha hebe ke mala iye domou.

² Godihā dabai keme hiyedo folodoye, haba dabai o kaha e nelebe hiyefei mei. Kegei kaha degemou, ege tawale idiyo mei obou, damaleyodei tou fofou gule i obou olou fei kediāmokou be amafeinou tobou di, yobe eme dedei mei kaha degemou.

* 4:8 4:8 Lo 31:7

³ Kegemōu, Godikōu gali woma sile idi kaha yobe, o sasaj kediā midihō kasagaj milōu ga idi kaha hebe kebōu, mogōu du daladi o yoŋu e midihō kasagaj milōu gadi kaha hebe kebōu de igiseyadomōu, Godikōu gali kuhe woma sile idi.

⁴ Mogōu du daladi dabai degele idi hiye o kediame, die huḅe hiyedo dala. Dabai ke degelebe dioŋusie dioŋu die tagaiya ke maka idiyo mei. Godihānōu o Aron haguismōu maka degei sagaj kenōu tefele maka degedi, mogōu du daladi dabai ke degemabadomōu.

⁵ Nebe, Kelesu ene mogōu du daladi hiye o degeleyodema, e yoŋusie yoŋu tagaiya ke makali mei. E yoŋu e hu yoŋusie hebele fogōu li mei. Godihānōu makamamōu kōu gue tobou,

Nāme mayoŋu mā Dihi. Ifibe ame ne Aye degei.

Buk Song 2:7

⁶ Godihā tā tabe kōu gue tobou,

Nāme mogōu du daladi o, o Melkisedekhā* delei sagaj kege, nāne tofousogo noŋu kegenōu tafalale.

Buk Song 110:4

⁷ Yesu e sa sibige kuokōu dalali tawaibe, Godihāge e bohōlōu moloŋudade tawai. E tolo ile hafej degeimōu, Godikōu gosolomōu, tā nelēdo dege toboube, e yoŋu tagaiya ke tobōu li mei, Godihā tagaiya kenōu tobou kaha degeimōu, Godihā e dihō bagā tobolōu ke du.*

⁸ Yesube Godihā Dihiye, kenōu si e do dugu kokōu ge Godihā tā kenōu dulomōu sesedi keme tewe degei.

⁹ Ege e Ayeḅa tā ke dulomōu, dōdo o degemamōu, eme o sasaj di mamoloŋu kaha obōu degemōu, e tā ke dulo sesedi o sasaj dimokōu fi tofousogo tofolōu ke neleyodema dala.

¹⁰ Kegemōu, Godihā tobou, nāme mogōu du daladi hiye o, o Melkisedeknōu tefele dalayede tobou.

Dibe dihi diē бага dalaguadame

¹¹ Ei o Melkisedekhā degei tā keme hiyedo kōu tobolōu sagaiye, kenōu si ei nīmokōu hehegie tobolōu be hagi. Yobe, ni tā kaha sibigebe totodo ta tawale ile mei kaha degeimōu.

¹² Njime afudo damaleyodema hagueiye, kenōu si Godihā tā omokōu hehegile keme ni ta tewe mei. Njime o tae hehegile sagaj dala keḅe. Dihi diēye bunōu nadi sagaj, njine Godihā tā huyadefejnōu tawale ili. Dihi diē kediame nalēdo ta nadiyo mei kenōu tefei, njine Godihā tā sibigeḅo ke ta tawaga iyo mei.

¹³ Bu nalā idi kediame dihi diēnou fei. Midihō dōdo milōu di ke hehegie tobōu babe diā ta duloba tawale ile mei.

¹⁴ Nalēdo keme fi haguei kediānou nalā idi. O kegei kahage tawalamōu degemōu iligi, midihō kasagajbōu, midihō bolōbōu ke filemōu tawagamamōu dalagua.

6

Di nelēdo dege dalali, Godihā dimokōu midihō bolōdo degele ke dia dalame

¹ Kegemōu, Kelesuhā tā, oe dimokōu yoma hehegiei keme di tawagoubabe, haba tage hehegiedama. Di haba tagebe fi haguei o kediā tawagai ke tawagalaba degeme. Afu kōu hehegiema fogou, kenōu haba hehegile keme mouti fofoguema fogou dalali, haba tage fofoguele ke sa degei. Mosō sibige togouyo mei. Damalēdo, njige fi bohōlōu mōu, sibige mei dabai degedi ke tōu fogōu mōu, Godikōu damaleyodedi keme ni kōu tewe degei. Tā keme hiyedo dege haba tage hehegie tobōu dama.

² Fafeleya degedi midihō kebōu, dobogoŋu omokōu dogoguomōu dihō bagā tobōu di midihō kebōu, tofigieiba haguagile kebōu, uwage sawisie kelege tā sale kebōu olōu fei keme ni kōu tewe degei kaha degemōu, hiyedo dege haba tage hehegie tobōu dama.

³ Godihā boloyode tobōu babe, Kelesuhā tā kaha sibige olōu fei kene di tewe degele ile.

⁴ O sasaj ilo kelege Godihā hohō ke duguo, e midihō ke tawalemōu, hebenitōu duwo o kaha nej ke huyadefei malāmōu, Duo Bolofejye diā kōu touye, kenōu si diā

* 5:6 5:6 Stat 14:17-20

* 5:7 5:7 Yesuhā hebe hai Getsemanikōu dalali, Godikōu kege dihō bagā tobou. Matyu 26:36-46.

Godikou damaleyodei tou fofou gule i debabe, kegele i o kediame dige bohoulou ma haguamabeedeibabe, dia haguasile sagai mei.

⁵ Diame Godiha tabe kou dulomou bolyodele i. Godiha nele hiyedo, habage tama degele kene dia dugulo i.

⁶ O sasai kegele i kedia die damaleyodei ke tou fogou ba, haba di diamokou, ni fi bohoulou mabeede tobou babe, dia dulo sagai mei. Yobe, dia Godiha Dihi tobekou mugulu keme eme haba hebe fufuguomai kou ikoke degeli sagai kege, o dihi ke ke emokou sidifi nele ili kaha.

⁷ Huei toumou be, mihi kolo hihi degeimou, segei hou segei bologuado fua foloumou, hebe hai obou kaha segei sibige mojudi. Keme Godiha yofunou nedi.

⁸ Haba, mihi kolo takou ge aye tibou kogoubou denou foloubabe, keme sibige mei. Kegeligi, Godiha makoloyodeiba, douye nama mei degeiye.

⁹ Mogo diama, ei nimokou ta neledo kou tobolou ye, kenou si ei tewe, nime kege makolo mei. Nime Godiha mamouba, bologuado duwoguale.

¹⁰ Godibe midihou douo o. Ni emokou hohou degemou, e dabai degele idi keme e ta totou degele mei, ni e o sasai kedia dogou guemou hagulugi, ifine kegenou degele ili keme e tewe.

¹¹ Eige ni damaleyodei keme neledo dege dalaguali, midihou bolodo, Godiha dimokou degele ke dia dalagua keme damaledo tama degeiba dugumabadomou tagali.

¹² Godiha dabai degelebe dafadama. Neledo dege damaleyodele i kedia midihou kenou sesema. O sasai kegele idi kediage Godiha habage neleyodema makai ke mala ile.

Dige Godiha degeleyodema makai kokou damaleyodema neledo dege dalame

¹³ Afu, Godiha Abrahamkou e degeleyodema makama tobou kelegebe, o taha e hu gabali mei kaha, e yofu e huya ke kou gue tobou,

¹⁴ A midihou bolou namokou hegiba, ne hutu o, habage hagua ile kediame suudo degeleyodei. *Stat 22:17*

¹⁵ Kegemou, Abraham e dafali mei, e dia dalali, Godiha degeleyodema makai ke damaledo tama degeimou dugu.

¹⁶ Obe ta damaledo makama tobolou idibe, o hubou o, diofu die hu gaba folo dala kedia huya ke tobolou idi. Kege degedi kaha yobe kou guei, dige ta, o kaha tobolou keme damaledodade kou tawale ili kaha, o taha ta ta ke tobekou mugulo sagai mei.

¹⁷ Godihage Abrahamha e hutu o di dogou guloyodema, e yofu e huya ke maka dege tobou. E tagaibe, e ta dulo ili o kediage e ta keme damaledade tawale ile ke tagai.

¹⁸ Kegemou, ta bolou dala. Godiha degeleyodema makama tobou kebou, haba yofu e huya ke maka degeibou kaha, eme ogou ga tobolou sagai mei keme di kou tewe. Kegei kaha degemou, o sasai fosige yamou, Godikou mogogou dalagua dibe ta ke tawalemou, e dimokou midihou bolodo degele ke neledo dege dia dalagua.

¹⁹ Godiha dimokou midihou bolodo degeleyodema makai keme mosole bagagidi ti neledo ke sa degei. Kegei kaha, di fi neledo dege dalame. Godiha kuolou mosokou fologalebe bolou. Yukuei hiyedo, adikou diou gou duladi keme duoya bafou kaha, di Godikou ile a dala.

²⁰ Yesuha ebukou widio degemou, Godiha mosokou feleibe, e di dogou gulamou felei. Yobe, eme mogou du daladi hiye o degei kaha, eme o Melkisedek e degei sagai kenou tefeletofousogo tofousogo tafalale.

7

O Melkisedek eme hube hiyedo dala

¹ O Melkisedek* eme sa Salem o sasai ke wolou daladi hiye o, haba eme damaledo Godiha dabai degedi o, mogou du daladi o ke. Kegemou, sawisie ta kelege, Abrahamha hiye o ilo kelebou de biyama mei degemou, bohoulou ma hagumou, Melkisedekha ali duo geleuomou, Godiha namokou midihou bolofei ke hegileyode tobou.

² Kege tobou mou, Abrahamha bi yofu biyolugi mou ke kefema mamou ile olou fei 10 degeimou be, kefei tanou ta ke malamou, Melkisedekkou nei. Hu Melkisedek kaha

* 7:1 7:1 Stat 14:17-20

ē sibigebe dōdo midihō kahā hiye o. Haba enōu be sa Salem o sasaj kediā hiye o. Hū Salem kahā sibigebe mogo degedi hiye o.

³ E ayeboh, ē adioh bou ta deleli mei. E kōu guai one ta deleli mei. E adioh hā ē moū sawisieboh, ē tolo i sawisieboh debe di ta tewe mei. Melkisedek eme Godihā Dihī sā degemōu, tofousogo yoŋu kegenōu mogōu du daladi dabai o degei.

⁴ O Melkisedekhā ē hū hiyedo delei kē nī defejdo fimāma. Di kōu guai o Abrahamhane bi yoŋu biyolugi moū kē kefema māmōu ile olōu fei 10 degeimōu be, kefei tanōu ta kē malamōu, Melkisedekkōu nej.

⁵ Nī tewe, mogōu du daladi dabaibe o Livaihā* hūti o kediānōu degemōu hagumōu be, Mosesah kuolōu tā majyege, sa Israel o sasaj diā tanōu tanōu die bimaj kē kefema māmōu ile olōu fei 10 degama, diā olōu feibe die bimaj kefei tanōu ta malāba, mogōu du daladi o kediāmokōu nēmōu imabeedei.* Israel o sasaj kediāme Livaihā ē sosōu diā, die ayebe Abrahamye, kēnōu si bimaj ilo kelebe Livaihā hūti o kediāmokōu nele idi.

⁶ Melkisedek eme Livaihā ē hūti meiyē, kēnōu si Abrahamhā ē bimaj kē kefema māmōu ile olōu fei 10 degeimōu be, kefei tanōu ta kē malamōu, Melkisedekkōu nejmōu, ē Abrahamkōu kōu gue tobou, Godihā nāmokōu midihō bolofej kē hegileyodei. Bi kē nej obe Abraham, Godihā midihō bolōdo kē hegileyodema kōu maka degei delei obe enōu.

⁷ Di tewe, di midihōbe kōu guei, midihō bolofej hegileyodili o kēme hū hiyedo. Haba midihō bolofej hegileyodeimōu dulu o kēme tā kē tobolōu o kahā hayedu dala.

⁸ O Livaihā hūti o, Israel o sasaj die bimaj ilo kele malā idi kediāme tofigile idi. Kēnōu si, Abrahamhā bi ilo kele moū o Melkisedekbe, Godihā kuguokōu be, eme yoŋu kegenōu dalaleyode nalaj dala.

⁹ Ifibe Israel o kediāge Livaihā hūti o kediāmokōu bimaj ilo kele nele idi. Kēnōu si ā tobolōu be, afu, Abrahamhā Melkisedekkōu bimaj ilo kele nej kelegebe, Livaihane dogōu guo nej.

¹⁰ Yobe, Melkisedekhā Abrahamboh de gelegu kelegebe, Livai eme ē adioh hā mōu li mei, kēnōu si ē kōu guai o Abrahamhā bimaj nejmōu be, Livaihane Melkisedekkōu dogōu guo nej, dilie sosōu tanōu fei kahā degeimōu.

Mogōu du daladi hiye o ebele kahage mogōu du daladi o ilo, afu deleigui kediāme gabama folodo dala

¹¹ Kuolōu tā Mosesah majyege, Livaihā hūti o kediāme mogōu du daladi dabai degele idi. Dabai kē degemōu hagueibe, Israel o sasaj kediāge Godihā dihile kokōu midihō bolofej ta degele idiyo mei. Bolofeinōu degele idi debabe, Godihā o ta tobōu mōu hagueli mei. Kēnōu si midihō bolō ta degele ili mei kahā degemōu, Godihā o ta tobōu mōu haguei, Godi yoŋu dalaba, di dalaba, ege mogōu du dalayadomōu. O kēme Livaihā hūti o Aron* sā degei mei. Eme o Melkisedek sā degei.

¹² O kahage Livaihā hūti o kediā timōu moū kahā degemōu, kuolōu tā kēne igile muguomōu gehē maj dala kuhe.

¹³ O di tobolōu be eme hūti ta o. E hūti o kediāme o tae mogōu du daladi dabai degedi kē ta degeli mei. Godikōu wai sipsip woma sisi kēne ta degeli mei.

¹⁴ Di tewe, di Hiye Obe Judahā hūti o. Mosesahge Judahā hūti o kediāme mogōu du daladi dabai degele kē ta tobōu li mei.

¹⁵ Mogōu du daladi o ta, Melkisedek sagaj degei ta kēme, Godihā tobōu mōu haguei kahā degeimōu, di tā ā tobolōu koŋume defejdo tawame, ē dabai degele kahage o Livaihā sosōu diā degele idi kēme gabama folodo degele.

¹⁶ Mosesah kuolōu taēge, Livaihā hūti o kediāme mogōu du daladi dabai degemabeedei. Kēnōu si Yesu eme yoŋu kegenōu dalale kahā degeimōu, Godihā eme mogōu du daladi o degeyadomōu kuhe tobōu mōu haguei.

¹⁷ Yobe, Godihā kōu gue tobou,

Nāme mogōu du daladi o, o Melkisedekhā delei sagaj kege, nāne tofousogo noŋu kegenōu tafalale. *Buk Song 110:4*

¹⁸ Kege kōu tobouye di tewe, Mosesah kuolōu tā kahage di hiyefej dogōu gudiyo mei kahā degemōu, Godihā midihō ebele kē kuhe hegi.

* 7:5 7:5 Stat 24:34; Kisim Bek 1:2 * 7:5 7:5 Namba 18:21 * 7:11 7:11 Aron eme Mosesah ē eye. Kisim Bek 28:1; Kisim Bek 4:14

¹⁹ Di Mosesha kuolou ta ke dulo seselamou degele idiye, kenou si di Godiha dihile kokou be doudo ta degele idiyo mei. Kegemou, Godiha midihog ebele ke kuhe hegi, dige Godikou ya hafei degeba, e dimokou nele ke dia dalamabadomou. Ebele midihog kahage afu midihog, Mosesha hegi ke gaba feleido dala.

²⁰ Godiha Yesube mogou du daladi dabai degeyadomou makaibe, e mou makali mei, yoou e huya ke damaledo maka degei. O ilo kedia mogou du daladi o maka degele idibe, o tae diame Godiha huya ke kege ta maka degele idiyo mei.

²¹ Damaledo, Yesube mogou du daladi o degeimou, Godiha yoou e huya ke damaledo makamou tobou, Ame ne Hiye O.

Name mogou du daladi o, tofousogo noou kegenou tafalale.

Hiye O Godiha kege tobou kelegebe, e fimai bolou mamou tobou li mei. *Buk Song 110:4*

²² Godiha yoou e huya ke ta makama tobou kaha degemou, di tewe, midihog ebele Yesuha hegi keme bolodo, Mosesha kuolou ta ke gaba feleido dala.

²³ Afuge mogou du daladi o sudo maka degega, dabai degeligi tofigiemou haguei. Yobe, dia dabai keme ta tolou ba tofousogo kegenou dalale mei kaha degemou.

²⁴ Yesu enou si mogou du daladi dabai degeleba, tofousogo tofousogo tofolou. Yesuha timou be o geheye ta moloou mei.

²⁵ Kegei kaha degemou, o sasai Yesuha huya ke Godikou youbabe, e o kedia mamouba, diame tofousogo tofousogo tofolou ile. Yobe, ege yoou kegenou dalali, Godiha di dogou guyadomou dihog bago tobolou daladi.

²⁶ Mogou du daladi hiye o kahage dibe sasale dogou gudi. Eme Godiha midihog doudo kenou sesega milou di o. Midihog kasagai ta milou diyo mei. E duledube sibigi ta dala mei, midihog kasagai milolou idi o sasai kedia sagai mei, eme gabama feleido dalamou, Godiha e hebenitou mala felei.

²⁷ Mogou du daladi hiye o kedia Godikou gali woma sile idibe, dia dioou die midihog kasagai kaha hebe kebou, haba o sasai kedia midihog kasagai kaha hebe kebou de igiselamou kuhe sile idi. Yesu enou si kege degeli mei. Eme tanou fei tolo i kehe. E haba ta tolo ile mei. O sasai kedia midihog kasagai kaha hebe ke igile mugulamou, e yoousie Godikou nei.

²⁸ Mosesha kuolou taenge o dedei mei o kedianou mogou du daladi hiye o degemabadomou kuhe makadi. Kuolou ta keme ebukou haguei. Habage, Godihage yoou e huya ke e Dihibe mogou du daladi dabai degeyadomou makai. Eme o doudo, yoou kegenou dalale o.

8

Yesube hebenikou mogou du daladi hiye o dala

¹ Ta a tobou kaha sibigebe kou gue, Godi dalamou, di dalamou, mogou du daladi hiye o eme hebenitou folomou, o sasai di wolou daladi Hiye Ohu duwodi bolodo kaha dobogou delekou duwo.

² Yesu e hebenitou dalali, Godiha moso damaledo kokou ge dabai degedibe, e mogou du daladi dabai ke degedi. Godiha moso keme obe tegeli mei, Godi yoounou tegei.

³ Sa sibige kuokou be, mogou du daladi hiye o kediage galibou, bi ilo kelebou de Godikou nemabadomou makai. Nebe kenou tefei, mogou du daladi dabai degedi o Yesu, ene Godikou bi nelenu.

⁴ Eme sa sibige kuokou dala debabe, eme mogou du daladi dabai degedi o mei. Yobe, mogou du daladi dabai degele idi o sa sibige kuokou dalagua kediage Mosesha tobou sagai kege Godikou bi daga daga ke nele idi kaha.

⁵ Diame Godiha moso, sa sibige kuokou dala kodu dabai degele idi. Moso keme figisa sa degeinou. Godiha moso damaledobe hebenikou dala. Kegei kaha degemou, Mosesha Godiha falai moso tagalamou degeimou be, e Moseskou kou gue tobou,

Nu defeido a bitoukou ge hegimou dugu sagai kenou sesele togoyedei. Kisim Bek 25:40

⁶ Kenou si, mogou du daladi dabai, Godiha Yesukou nei kahage mogou du daladi dabai o ilo kedia degele idi ke gabai. Yobe, midihog ebele Yesuha hegi kamahane afu midihog,

Mosesha hegi ke gaba folodo dala. Haba, Godiha yo¹u e midih² ebele ke hegi kelegebe, e yo¹u e huya ke damaledo makama³ tobou.

Midiho ebele Yesuha hegi kahage afu midih² ke gabai

⁷ Nj tawama, afu midih², Mosesha hegi keme bol⁴ debabe, Godiha midih² ebele keme ta hegili mei.

⁸ Kenou si Godiha dugube, o sasaj⁵ kediam⁶ Mosesha kuolou⁷ ta ke dulo sesele i ho fogou⁸ mou, e kou gue tobou,

Hiye O a tobolou⁹ kuh¹⁰,

Sawisie¹¹ ta, a Israel obou¹², Juda obou¹³ kediamokou¹⁴ midih² ebele ta hehegielamou¹⁵ kou makai dala.

⁹ Midih² ebele keme a die kou¹⁶ guai o kediamokou¹⁷ hehegie¹⁸ midih² ke sagaj¹⁹ mei. Kelegebe, a o sasaj²⁰ kedia²¹ sosogou²², sa Isip tou fogou²³ imou be, diage midih² a hegi keme ta sesele ili mei kaha²⁴ degeimou²⁵, Hiye O age diame tobekou²⁶ mugu.

¹⁰ Hiye O age, sawisie²⁷ ta, Israel o sasaj²⁸ kediamokou²⁹ midih² ebele ke hehegie³⁰ tobou ma walamale. A die fimajidu³¹ ma kuolou³² ta dogogulo. A die duledu³³ ma ta olou³⁴ feido nalagale. Kegema, ame die Godi dalaba, diame ma o sasaj³⁵ dalaguale.

¹¹ Kegeiba, o taha³⁶ ta e mogokou³⁷, na Hiye O tawayedele mei. E eyeha³⁸ e malane ta hehegie mei. Yobe, o sasaj³⁹ olou⁴⁰ fei⁴¹ ame kou tewe degele ile kaha. O hubou⁴² bou, o hu meibou⁴³ olou⁴⁴ fei⁴⁵ kediage⁴⁶ ame kou tewe degele ile.

¹² Midih² kasagaj⁴⁷, dia⁴⁸ milou⁴⁹ idi keme a gebe meiyodele. Midih² dou⁵⁰do mei, dia⁵¹ degele idi keme a haba ta tawale mei.

Jeremia 31:31-34

¹³ Godiha⁵² midih² ebele ke hehegie⁵³ tobou ma walamai⁵⁴be, e midih² ebeleyode tobou kaha degemou⁵⁵, di tewe, midih², Godiha⁵⁶ di kou⁵⁷ guai o kediamokou⁵⁸ hehegie⁵⁹ keme afu midih². Afu midih² keme kegenou⁶⁰ ta dalale mei. Mei degele hafej⁶¹ degeli.

9

Mogou⁶² du daladi dabai degele idi o, afu tofolou⁶³ i kedia⁶⁴ gali kafei dou⁶⁵ lamou⁶⁶, Godikou⁶⁷ nele⁶⁸ idi

¹ Godiha⁶⁹ afu midih² ke hegibe, e egei dudi kaha⁷⁰ midih² kene hegi. Egei dudi moso, sa sibige⁷¹ kuokou⁷² delei.*

² Moso keme falai moso, Godiha⁷³ kou⁷⁴ togomabeedeimou⁷⁵ togolo i. Moso kodu fologa dugube, fou⁷⁶ gou moso ta kodube kamajbou⁷⁷, fafaibou⁷⁸, ou⁷⁹ si, Godiha⁸⁰ dihile⁸¹ kokou⁸² dala kebou⁸³ de dalamou⁸⁴ dugu. Fou⁸⁵ gou moso keme Godiha⁸⁶ Mosoyodele idi.*

³ Fou⁸⁷ gou moso kaha⁸⁸ tobekou⁸⁹ be yukuei⁹⁰ hiyedo kaha⁹¹ kisigu dalamou⁹² dugu. Godiha⁹³ yo⁹⁴u e Kuolou⁹⁵ Mosoyodele idi keme yukuei⁹⁶ ke kisigu kaha⁹⁷ ilo kokou⁹⁸ delei.*

⁴ Fou⁹⁹ gou moso kokou¹⁰⁰ be hebe ho bolodo sidi dou moso kene delei. Dou tou¹⁰¹ di fafai silemaj¹⁰² ke dugube, sele igi golye silemaj¹⁰³ dugu. Tabe, di kou¹⁰⁴ guai o kedia¹⁰⁵ bisai bokisi kene delei, afu midih², Godiha¹⁰⁶ hegi ke dia¹⁰⁷ tawamabadomou¹⁰⁸. Bokisi kene sele igi golye silemaj¹⁰⁹ dugu. Bokisi kodu bisai keme bilika sele igi golye milou¹¹⁰ kodube ou¹¹¹ mana* sai. Tabe, Aronha¹¹² e bulukai, afudo tolou¹¹³ siadi kaha¹¹⁴ kou¹¹⁵ tile felej¹¹⁶ kene kodu sagi delei. Tabe, igi bolou¹¹⁷, Godiha¹¹⁸ kuolou¹¹⁹ ta nalagai kene kodu sagi delei.*

⁵ Bokisi tage figikou¹²⁰ be esol o sagaj¹²¹ bolou¹²², sele igi golye milou¹²³ gai kedilie tefeleguei. Bokisi keme dilie tifiyiya kaha¹²⁴ hayedu delei. Esol o kedilie kotou¹²⁵ tefeleguei kaha¹²⁶ sibigebe kou¹²⁷ gue, Godiha¹²⁸ bokisi kotou¹²⁹ dalali, o sasaj¹³⁰ kedia¹³¹ midih² kasagaj¹³² milou¹³³ gadi kaha¹³⁴ hebe ke igile mugudi.* Kenou¹³⁵ si kou¹³⁶ bou gebe, bi tanou¹³⁷ tanou¹³⁸ kaha¹³⁹ sibige keme a njimokou¹⁴⁰ ta defeido hehegie tobolou¹⁴¹ mei.

⁶ Bi olou¹⁴² fei¹⁴³ kegei ke dou¹⁴⁴susuga mamou¹⁴⁵ ima mei degeimou¹⁴⁶ be, mogou¹⁴⁷ du daladi dabai o kedia¹⁴⁸ fou¹⁴⁹ gou moso sasafej¹⁵⁰ kodu fologamou¹⁵¹, Godiha¹⁵² dabai degele idi.

⁷ Fou¹⁵³ gou moso sasama kodube, mogou¹⁵⁴ du daladi hiye o kahanou¹⁵⁵ sadebe tanou¹⁵⁶ tanou¹⁵⁷ kelegebe tanou¹⁵⁸ fejnou¹⁵⁹ folodi. Keme mou¹⁶⁰ folodiyo mei, gali kafei dou¹⁶¹ la tolou¹⁶² nou¹⁶³ folodi. Folomou¹⁶⁴ be, gali kafei ke Godikou¹⁶⁵ ned¹⁶⁶i, Godihage¹⁶⁷ e midih² kasagaj¹⁶⁸ milou¹⁶⁹ gadi kaha¹⁷⁰

* 9:1 9:1 Kisim Bek 26:1-30

* 9:2 9:2 Kisim Bek 25:23-40, 26:1-30

* 9:3 9:3 Kisim Bek 26:31-33

* 9:4 9:4

Israel kou¹⁷¹ guai o kedia¹⁷² hebe mei sa mihnou¹⁷³ sa keleya suluguali, ou¹⁷⁴ mana fiyasigeimou¹⁷⁵ nalaj¹⁷⁶ idi. Kisim Bek 16:4, 15

* 9:4 9:4 Kisim Bek 16:33, 25:10-16, 30:1-6

* 9:5 9:5 Kisim Bek 25:17

hebe keḅou, o sasaj kedia totou dege midihq kasagaj milou ga idi kaha hebe keḅou de igiseyadomou.

⁸ Kege degele idi kaha Duo Bolofeiha dimokou hehegilibe, falai moso kenou dala debabe, di Godiha Kuolou Mosodu folo abe ta dala meido.

⁹ Damaledo, dia kege degele idi kaha ifi dimokou hegilibe, gali woma sidibou, bi ilo kelebou de Godikou nelē idiye, kenou si midihq ke degele idi kahage, o midihq kegei kokou damaleyodele idi kedia die midihq kasagajibe ta igisele sagaj mei.

¹⁰ Falai mosoduge dabai ke degele idi kahage o die tou nou dogou gulo idi. Nale nadibou, huej nadibou, bilika bigidibou, to todibou olou fej ke degele idi kahage, Godiha dihile kokou be obe sibigi ta dalale meiyade tawalemou degele idi. Kege degega imou, Godiha o ta tobou mou migile, midihq ebele ke kuhe hegi.

Kelesuhā yo[usie seseguomou, e kafei migibe, di dogou gulamou

¹¹ Kegemou, Kelesu e hagua, mogou du daladi hiye o degemamou, midihq bolofej keme dimokou hegi dala kuhe. E midihq ke hegiemou, Godiha moso bolodo kokou kuhe felei. Moso keme obe tegeli mei, sa sibige ko[umaha bi mei.

¹² Ege Godiha Kuolou Moso kilebe wai memebou, wai bulumakou wilibou kaha kafei ta dou la tolou mou felī mei. E tanou fej yo[ū e kafeiyenou a so[ugou mou feleibe, di mamou[uba, tofousogo tofousogo tofou mabadomou.

¹³ Afudo, o sasaj Godiha dihile kokou sibigibou dalaguamou be, mogou du daladi dabai degele idi o kediage wai memebou, wai bulumakou oyebou kedia kafei keḅou, wai bulumakou osobou wili ke douye nama mei degei kugulo keḅou de malamou be, o sasaj die tagetou ffigile idi, Godiha die tou be bolofejinou dalaba duguyadomou.

¹⁴ Kenou si Kelesu e kege degeli mei. E kafei kahage gali kafei keme gaba folodo dala, eme midihq kasagaj ta milou diyo mei kaha degemou. Duo Bolofej yo[ū kegenou dalale, e neleya ke Kelesuhā yo[usie Godikou seseguomou tolo i, Godiha di midihq kasagaj milolou idi kaha hebe ke igile muguyadomou. E kafeiyenou di fi bologuuba bolō degema, di sibige mei dabai ke tou fogou ba, Godi yo[ū kegenou daladi kaha, e dabai kenou degemabadomou.

Kelesu e kafei kahānou Godihā midihq ebele ke maka degei dala kuhe

¹⁵ Godi ilokou dalamou, ha o sasaj ilokou dalamou, Kelesu eme duo kele dala, Godibou dibou de mogo degemabadomou. Midihq keme ebele. Kelesu eme duo kele dala kaha degemou, o sasaj Godiha hagnosisama, e sa bolodo kokou fologaleyodema makai kediame fi tofousogo tofolou ke mala ile. Yobe, Yesu e tolo ibe, o sasajye Mosesha kuolou ta dulo sesele idiyo mei kaha hebe ke e igile mugulamou kuhe tolo i.

¹⁶⁻¹⁷ Sisigoyege die aye sosou dalamou be, die ayeha bimajibe mala idiyo mei. Die aye tolo imou si, die ayeha bimaj ke file mala idi. Yobe, die ayeage, a tolo ibabe, ni ma bimaj ke olou fej file mo[umabeedema kou maka dege nalaj kaha degemou. O tolo ili mei dalamou be, e makama nalaj keme yo[ū mou kege daladi.

¹⁸ Nebe kenou tefei, afu midihq, Godiha Moseskou hegi kene, Godiha mou maka degeli mei. Gali kafeiyenou, Godiha afu midihq kaha ta ke kuhe maka degei.

¹⁹ Mosesha kuolou ta olou fej ke o sasaj olou fej kediamokou hehegiema mei degemou, wai bulumakou wilibou, wai meme oyebou womamou, kafei dou ma, huejbou de abugamamou, hebe hisop* susubou, wai sipsip towe wej degei keḅou de malamou, kafeibou, huejbou abugai kodu muguo dilemou, Godiha kuguobou, o sasaj tageyabou ffigimou, hihi degele i.

²⁰ E ffigiligi kou gue tobou,

Kafei ko[umahage Godiha midihq ni sesemabeedei ke maka degeliyodei. *Kisim Bek 24:8*

²¹ Haba kenou tefe, Mosesha hebe susu kafei dou kodu muguo dile ffigimou, falai moso keḅou, bimaj olou fej kodu dalagua keḅou de hihi degei.

²² Damaledo, Mosesha kuolou taage bi olou fej keme Godiha dihile kokou kasagaj degeimou be, kafeiyenou bologuomou bolō degedi. Kafei ta mu ho fogou babe, midihq kasagaj milou gadibe Godihage gebe meiyodele mei.

* 9:19 9:19 Hisop keme hebe hu.

Kelesuhā o sasaj di midihq kasagaj milou gadi kahā hebe ke igile mugulamou, e yo[usie Godikou nelemou kuhe tolo i

²³ Falai moso kaha bimaj keme gali kafei kahanou Godiha dihile kokou bolō degedi. Moso keme sa sibige kuokou tegei, moso damaledo hebenikou dala kaha, e figisanou. Hebeni bimaj keme gali kafeiye bologuoumou bolō degediyo mei. Kafei ta, gali kafei ke gabai kahanou si bologuadi.

²⁴ Damaledo, Kelesu e Godiha mosokou feleibe, moso obe tegei, mou figisanou kegei kokou feli mei. E Godiha moso damaledo, hebenitou duwo kokou felei. Folomou, Godibou de duwoli, di dogou gudi.

²⁵ Sa sibige kuokou gebe, sadebe tanou tanou, mogou du daladi hiye oyege gali kafei dou tolou, Godiha Kuolou Moso kodu folomou, Godikou nedi. Kafei keme yo[u e kafei mei, gali kafeinou nedi. Kenou si Kelesu ege kegega degeli mei. E yo[usie Godikou nelemou, tanou fei tolo ilemou, e hebenitou folo duwo.

²⁶ Yesuhā mogou du daladi o kedia degegadi kege degedi debabe, Godiha sa sibige kou milou kelege tofogu, do hiyedo kegenou duguo tomou hagulugi, ifine kuhe. Kenou si kege degeli mei. Ifibe uwage sawisie ke hafei dege dalamou, e migilemou tanou fei tolo i, di midihq kasagaj milou gadi kahā hebe ke igile mugulamou.

²⁷ Kenou tefei, o sasaj dine tanou fei tolo haguaba, habagebe Godiha di ta sale.

²⁸ Kegemou, Kelesu e tanou fei tolo ilemou, o sasaj sudo kedia midihq kasagaj milou gadi kahā hebe ke igile mugu. Habage e bohoulou ma hagualebe, o di midihq kasagaj kahā hebe ke haba igile mugulaba haguale mei. O sasaj e haguale ke dia dalagua kedia mou laba haguale.

10

Gali sile Godikou nedi midihq kahage midihq kasagaj milou gadi kahā hebe keme igile mugudiyo mei

¹ Moseshā kuolou tæge, mogou du daladi hiye oyege sadebe tanou tanou, Godikou gali sile nemabeedei. Midihq keme sibige ta dala mei, sibigedo kou dalamou kaha figisanou. Midihq damaledo keme habage tama degeiba duguloyodei. Kegei kaha degemou, gali sidi midihq kaha wolou haguasili o sasaj kedia me Godiha dihile kokou be ta doudo dalagua mei.

² Ke degedi kaha degeiye, doudo degedi debabe, gali sidi midihqbe kou mei degei. Yobe, gali tanou fei siye die midihq kasagaj milolou idi kaha hebe keme igile mugu debabe, dio[une diame bolō degeidade kou tawale i.

³ Kenou si gali sidi midihq kahage dibe Godiha dihile kokou be ta bolō degele idiyo mei. Midihq kasagaj kahā hebe kou dala ke totou degeiye domou, mogou du daladi o kedia Godikou sadebe tanou tanou olou fei gali kuhe woma sile nele idi.

⁴ Wai bulumakou oyebou, wai memebou kaha kafeiyege Godiha di midihq kasagaj milou gadi kahā hebe keme ta igile mugudiyo mei.

⁵ Kegei kaha degemou, Kelesuhā sa sibige kuokou migilamou Godikou tobou, Nage gali woma sile, namokou nele idi keme nage tagadiyo mei.

Kenou si nage ma tou milou mamou, amokou nej dala.

⁶ Gali woma doulukou simou, olou fei douye nama mei degeimou, namokou kugulonou nedi keme nage dafadi.

Midihq kasagaj kahā hebe ke igile mugulo dowo namokou gali sile nedi kene na hoho degediyo mei.

⁷ Kegemou, a* tobou,

Ame haguei dala kuhe.

Ne kuguokou obe a degele keme kou gue nalaj dala,

Ma Godi, ame na tagali sagaj kenou degelamou haguei.

Buk Song 40:6-8

⁸ Kelesuhā yomogou kou gue tobou, namokou gali woma sile nedi kebou, wai sipsip wala doulukou simou, olou fei douye nama mei degeimou, namokou kugulonou nedi kebou debe nage dafadi. Midihq kasagaj kahā hebe ke igile mugulo dowo namokou gali

* 10:7 10:7 Kelesuhā tobolou nou dala.

sile nēdi kene nā hohō degediyo mei. Mosesha kuolōu tā kahanōu si gali daga daga ke simabeede tobolōu nalajī dalaye, kenōu si nage kokōu hohō degediyo meiyodei.

⁹ Haba kou gue tobou, ame haguei dala kuhe. Ame nā tagali sagajī kenōu degelamōu haguei. Kegemōu, e afu midihō ke igile muguomōu, midihō ebele ke majī dala kuhe.

¹⁰ Damaledo, Yesu Kelesuha Godiha tagaliya kenōu sesemōu iligi, yo[usie Godikōu nelemōu, tanōu fei tolo i kaha degemōu, dibe Godiha yo[ū e o sasajī doqodo degei dalagua.

Kelesu e tolo i kahanōu si, di midihō kasagajī milōu gadi kaha hebe ke sasale igile mugolu sagajī

¹¹ Sawisie tanōu tanōu, mogōu du daladi o olōu fei kediā egei mosōdu fologa, gali woma sile Godikōu nele idi. Mosesha kuolōu taya ke diā dabai hiyedo degele idiye, kenōu si midihō kasagajī milōu gadi kaha hebe keme ta igile mugudiyo mei.

¹² Kelesu e haguamōu, tanōu fei tolo i kahanōu si, midihō kasagajī di milōu gadi kaha hebe ke olōu fei igile muguomōu mei degei. Kegemamōu, eme ifibe Godiha dobogo[ū delekōu duwo.

¹³ Eme Godiha dobogo[ū delekōu duwoli, Godiha e ho o kediā kefema, e abogo[ū hayedu kefegulo ke dia dala.

¹⁴ Yobe, e tanōu fei tolo i kaha degeiyege, o sasajī Godiha dihi kekokōu doqodo degemaba, diame yo[ū e bi degeba, ebōu de tofousogo tofousogo tofolōu ile.

¹⁵ Duo Bolofejhane dimokōu kōu gue hehegili,

¹⁶ Hiye Ohā tobolōu be, a habage o sasajī kediāmokōu mā midihō ebele ke hehegie tobōu ma walamababe, die duledu mā kuolōu tā dogoguoba, haba mā tā olōu feido kene die fimajidu nalagale. *Jeremiaia 31:33*

¹⁷ E haba tabe kōu gue tobolōu,

Midihō kasagajī, diā milolōu idi kebōu, mā kuolōu tā diā gobōu gile idi kebōu olōu fei keme age haba ta tawale mei. *Jeremiaia 31:34*

¹⁸ Midihō kasagajī milolōu idi olōu fei keme gebe meiyodei kaha degemōu, Godikōu gali sima nele idi midihō kene mei degei.

Di defeido damaleyodema, Godikōu ile hafei dege dalame

¹⁹ Mogo diama, Yesuha kafei kaha degeiye, di midihō kasagajī ke igile mugu kaha degemōu, di ileba, Godiha Kuolōu Mosō kodu folobe akogu ta dala mei. Di guē degedame.

²⁰ Yesu tolo i kelegenōu be, yukuei hiyedo, Godiha Kuolōu Mosō adikōu diōu gou duladi keme yo[unōu duoya ke bafolōu mōu, Godikōu ile a ebele ke dimokōu hegi. Yukuei keme Yesu yo[ū e tōu ke sagajī.

²¹ Mogōu du daladi hiye o hiyedo kahage Godiha mosō koduge o sasajī di dia daladi.

²² Kegei kaha degemōu, di Godikōu ile hafei degeme. Fj bolōu mađi ke tōu fogōu ba, Godikōu defeido damaleyodema, Yesuha kafei kaha degeiye, di midihō kasagajī milōu di kaha hebe keme ta molo[ū meidade tawaleba, di hemele fiya dalali, huejilikōu fafeleya tofōu maba, Godikōu ile hafei degeme.

²³ Di Godiha dimokōu bolōdo degele ke dia dalaguadi, diyōu omokōu hehegiedi keme dige defeido tōu me. Tobekōu mugudame, Godiha dimokōu makamajī keme damaledo tamā degeiba, di dugulo ile kaha degemōu.

²⁴ Di yogo tagaleba dogōu gulo ke tawame. Di diyōu sie solōu do degeiba solōu do degeiba deme. Di diyōu sie yogo dogōu guba dogōu guba deme.

²⁵ Damaleyodei o sasajī ilo kediage kefeguo Godiha tā dulobe dafa idi. Kenōu si kegebe ta degedame. Dige diyōu sie yogokōu dedejī sagiba sagiba deme. Yobe, Hiye Ohā bohōlōu mā hagualebe hafei degeli kaha degeimōu.

Di Godiha Dihi tobekōu mugudame

²⁶ Kegemōu, di Kelesuha tā damaledo ke kōu dulo tawaleba, haba di diyōu tagaiya ke midihō kasagajī kegenōu milōu gamōu ibabe, Kelesuha o kegele ili ke dogōu gulaba haba tage ta hagua tolo ile mei.

²⁷ Di midihō kegei kenōu degemōu ibabe, hebenitōu folo abe ta dala meido. Kegei degemōu, di guē degeba, Godiha tā sale sawisie kebōu, dou gofo[ūdo, Godiha e ho o kediā nalā dalaleyodei kebōu de tamā degeiba dugulo.

²⁸ Di tewe, o koyohā Moseshā kuolōu tā kē gobōu giba, o bolōu sagai, kamadia sagai kege kediā kē degeli duguoba tamā dege tobōu babe, tā sai fidi o kahage emokōu ta solōu do degele mei, wouba tolo ileyode tobolōu.

²⁹ Kegei degemōu, o Godihā Dihi tobekōu mugu kēme nige kage tawale iya? O kēme hagi hiyedo dugulo. Yobe, Godihage e Dihihā kafeiye dimokōu yoŋu ebōu de mogo degedi midihg ebele kē hegi kēbōu, haba dibe e bi degelamōu kōu degeiye, kēnōu si o kahage Kelesuhā kafeibe sibige meiyade tawai kahā degemōu, eme hebe kasagajido moloŋu. Duo Bolofej, di habaguedi o, e hūne huyafej degedi kahā degemōu, nī tawama, hebe kasagai e moloŋube gaba folodo.

³⁰ Yobe, di tewe, Godihā kōu gue tobou, A muwōu diamokōu milolōu. Damalēdo, midihg kasagai milōu gadi kahā hebe nele kēme mā dabai. Lo 32:35

Godihā haba tabe kōu gue tobou, Hiye Ohā e o sasai kediamē yoŋu fileba tā saleyodei. Lo 32:36

³¹ Godi tobekōu muguomōu dala o nāme noŋu tawaiōu. Godi, yoŋu kegenōu daladi, ege o kegele kēme yoŋu tawale tolōu dala, kegeligi kege degeiye deba, nīōu tawale gue degeba tawaiōu dalama.

Di Yesukōu damaleyodema neleđo dege dalame

³² Hagi, nīōu afu dugulo i kē, nī haba tawama. Yobe, Godihā hohg bolofej kē nī yoma duguo hagueibe, hagi sūdo dugumōu hagueiye, kēnōu si nī Godikōu damaleyodei kē ta tōu fogōu li mei, neleđo dege deleigui.

³³ Kelegebe, o ilo kelege nīme o sasai kediā dihile kokōu tefegiesāma susuga tobolōu mōu makolo idi. Hagi kegei kē dugulo i o sasai ilo kediane nī mogo dege dogōu gulo idi.

³⁴ Nī mogo ilo kele didiō degeimōu be, nī solōu do degele idi. O ilo kelege nī bimaj hiyow moŋuma youmōu be, nī tabōu meiyodema, hohōnōu degele idi. Yobe, nige bi hebenikōu dala kēme sa sibige kuokōu bimaj kē gaba feleido dala, ta mei degele meidade tawalemōu.

³⁵ Kege degeli kē dugubabe, nī hobōu guē degedama. Godikōu damaleyodema neleđo dege dalaguaba, Godihā nīmokōu hebe bolōdo kē nele.

³⁶ Dafadama. Nī neleđo dege amafej dalaguali, Godihā tagali sagai kēnōu degeiba, yoŋu neleyodema makai kē e nīmokōu nele.

³⁷ Yobe, O hagualeyodele idi kēme totodo haguale. Dalali, mosoba haguale mei.

³⁸ O tahā damaleyodemaba, Godihā dihile kokōu dōdo o degeibabe, eme yoŋu kegenōu dalale.

Kēnōu si, amokōu damaleyodema haba bohōlōu mā ibabe, age emokōu be ta hohg degele meido. Habakuk 2:3-4

³⁹ Dibe Godikōu damaleyodei kē tōu fogōu mōu habagekōu bohōlōu mā i o sasai mei. Dibe Godikōu damaleyodeimōu, yoŋu mamōu o sasai. Di damaleyodei kē makoma mei degele mei.

Di Godikōu damaleyodemaba, neleđo dege tafalaguame

(Ta Hiye 11-13)

11

Godikōu damaleyodedi kahā sibige

¹ Godikōu damaleyodedi kahā sibige kēme kōu gue, Godihā neleyodema makai kēme dige moloŋudade tawale idi. Di dihye ta duguyo meiyē, kēnōu si dige bi olōu fej kēme Godihā dimokōu neleđade tawale idi.

² Afu kōu guai o kediage kēme damalēdade tawale idi kahā, Godihā hohg degemōu bolōyode tobou.

³ Di Godikōu damaleyodei kahā degemōu, di tawale idibe, Godihā taenōu tobouye, agudiobōu, sa sibige koŋubōu de kuhe tamā degeidade tawale idi. Kegei kahā degemōu, di kōu gue tawale idi, bi olōu fej di dugulu koŋume Godihage bi di dugulo sagai meiyē milōu gaidade tawale idi.*

* 11:3 11:3 Stat 1:1

O Abelbôu, Enokbôu, Noabôu kediã Godikôu damaleyodele i

⁴ O Abel ẽme Godikôu damaleyodei kaha degeimôu, ẽ gali wala sile Godikôu neimôu be, Godihã hohô degei. Kenôu si Keinã segei sile nei keme Godihã hohô degeli mei. Kegemôu, Abelhã damaleyodema, gali wala si kahanôu si Godihã emokôu hohô degemôu, ñame doũdo oyode tobou. Kege tobôu ma fogou dalali, Abel tolo i. Ẽme kôu tolo iye, kenôu si ẽ damaleyodei kaha degeiyege, ẽ degei tã uwo keme sa sa olôu fei tefele dala kuhẽ.*

⁵ O Enok ẽ Godikôu damaleyodei kaha degeimôu, Godihãge ẽme tãu bôu gôu guei kege malã i. Ẽ ta teli mei. Kegemôu, oe hiyedo ka iye, kenôu si diãge ta dugulo ili meido. Yobe, Enok môu lĩ mei kelege, Godihã emokôu hohô degemôu, ñame o bolôdoyode tobôu mamôu moũ kaha degemôu.*

⁶ Kenôu si, damaleyodele idiyo mei o kediãmokôu Godihãge hohô degediyo mei. Yobe, o koyohã Godikôu ile hafei degelababe, ege Godibe damalẽdo daladade tawa. Haba, o sasã, Godi dugulamôu ka ili kediãge die damaleyodei kaha dowo bolôdo neleyodei kokôu damaleyodema.

⁷ O Noa ẽ damaleyodei kaha degeimôu, Godihã emokôu tawale ta toboube, ẽ dihoje dugulo ke tobôu li mei, habage degeiba dugulo ke tobou. Noahã Godihã tã ke dulomôu, ẽ sosôu diã tofigieye domôu, mosole mosô tegei. Sa sibigẽ o sasã kediã Noahã Godikôu damaleyodei sagã kenôu tefele damaleyodele ili mei kaha degemôu, tofigile i. Noa enôu si Godikôu damaleyodei kaha degeimôu, Godihã emokôu ñame o doũdoyode tobou. Keme midihô, Godihã damaleyodele i o sasã olôu fei kediãmokôu degeidi.*

O Abraham dilie ẽ sasã Sara dilie Godikôu damaleyodele i

⁸ Abraham ẽ Godikôu damaleyodei kaha degemôu, Godihã emokôu, ñame sa, a ñamokôu neleyodema makai kokôu iyede tobôu môu be, ẽ dulomôu fogôu i. Sa keme kôu emokôu neleyode tobouye, kenôu si ege sa keme ta tewe mei. Ẽme Godikôu damaleyodei kaha degemôu, ẽ yoũu ẽ sa ke tãu fogôu fogôu i.*

⁹ Ẽ ile, sa, Godihã habage emokôu neleyodema makai kokôu folo deleiye, kenôu si ẽ Godikôu damaleyodema, sa kokôu falai mosô togoma deleibe, sa ta tie o бага delei. O Aisakbôu Jekopbôu diliene* kele falai mosô togogama deleguei. Godihãge sa keme Abrahambôu ẽ sosôu bôu olôu fei kediãmokôu neleyodema makai.

¹⁰ Kegemôu, Abraham ẽ môu deleli mei, ẽ sa hiye ta dugulamôu dia delei. Sa keme mei degele mei, nelẽdo dege yoũu kegenôu dalale. Godihã yoũunôu fimãma milôu gaiye dala.

¹¹ Abrahamhã sasã Sara ẽne Godikôu damaleyodei. Ẽ sobôu dedo degeimôu, dihi moloũu sagã meiyẽ, kenôu si ẽ damaleyodei kaha degemôu, Godihã neleya ke ẽ dihi moũ. Sarahã Godihã degeleyode tobou kokôu damaleyodei.*

¹² Kegemôu, Abraham ẽ odo dege, tolo ile hafei degeimôu, ẽ dihi degemamôu, ẽ sosôu be sũdo degei. Damalẽdo, ẽ sosôu be di agudiletôu kuidihô sũũdo dugudi kenôu tefei. Nebe, tã ko we sã degei, obe hũ soloũu hobogolôu sagã mei.*

¹³ O sasã kediãme diã Godikôu damaleyodei keme kegenôu dalaguali, sa Godihã diãmokôu neleyodema tobou keme malã ili mei tofigile i. Sosou dalaguali, sa Godihã neleyodei keme ahudo dalamôu duguo hohô degele i. Diãge diãme o ilo kediã sakôu dalagualebe, ta sidifi degele ili mei. Diãge eibe sa sibigẽ kuokôu be hiyefei dalale meiyode tobolôu i.

¹⁴ O sasã kege tobolôu ili kediãme di tewe, diãme dioũu die sado ke dugulamôu ka ili.

¹⁵ Sa diã tãu fogôu haguasie kokôu fimã i debabe, diãme bohólôu mã yai.

¹⁶ Kenôu si diãme dioũu die sa kokôu ta bohólôu mã yale sagã degele ili mei. Sa bolôdo ta dala ke dugulo sagã degele i. Sa keme die sado hebeni. Sa hebenikôu fologale sagã degemôu dalaguali, Godikôu be ñame ei Godiyode tobolôu imôu be, Godihãge diãme tobekôu muguli mei, hohônôu dege delei. Yobe, ege sa hiye bolôdo keme die biyodema milou dala kaha degemôu.

* 11:4 11:4 Stat 4:3-10 * 11:5 11:5 Stat 5:21-24 * 11:7 11:7 Stat 6:13-22 * 11:8 11:8 Stat 12:1-5 * 11:9 11:9 O Aisakbe Abrahamhã ẽ dihi. Jekopbe Aisakhã dihi. * 11:11 11:11 Stat 17:19 * 11:12 11:12 Stat 15:5

¹⁷ Abraham ɛ Godikou damaleyodei kaha degemou, Godiha ɛ tefeledugumou be, ege doudo dege yoŋu ɛ dihi Aisak ke gali бага wala sileba, Godikou nelamou degei. Yoŋu ɛ dihi, Godiha emokou neleyodema nej keme gali бага wala silamou degei.*

¹⁸ Afu, dihi keme Godihage kou gue tobou, Ne dihi Aisakha dalali, ise habage ne hutu obe hiyedo dege kuhe biyomou ileyodei. *Stat 21:12*

O dihi keme Abraham yoŋu gali бага wala silamou degei.

¹⁹ Abrahamha tawaibe, dihi ke wouba tolo ibabe, Godiha haba haguagiba, gehe degeledade tawai. Damaledo, dihi keme woumou tolo ili meiyi, kenou si ɛ wouba tolo ile hafei degeimou, Godiha Abraham yoŋumakou bohoulou nej.

O Aisakbou, Jekobbou, Josepbou kedia Godikou damaleyodele i

²⁰ Aisak ɛ Godikou damaleyodei kaha degemou, ɛ dihi bolou Jekop dilie Iso diliemokou, Godiha nelemokou midihou bolofei ke hehegileyode tobou. Diliemokou habage tama degele kenou kege tobou.*

²¹ Jekop ene Godikou damaleyodei kaha degemou, ɛ tolo ile hafei degeimou, ɛ Josephha dihi bolou kediliemokou tobou, Godihage nelemokou midihou bolofei kenou hehegileyodei. Tobolou gi, yoŋu ɛ bulukai tefegie kokou gofugumou tafalali, Godikou dihou baga tobou.*

²² Josep ene Godikou damaleyodei kaha degemou, ɛ tolo ile hafei degeimou, ɛ yoŋu ɛ hutu o kediamokou kou gue tobou, Israel o sosou habagedo haguagiba ile o sasaj kediamame sa Isip tou fogou yale. Yalababe, ma diobou de kefema imabeede tobou.*

O Moses ɛ Godikou damaleyodei

²³ Moseshha ɛ ayebou ɛ adiou bou dilie Godikou damaleyodema dalaguali, sasaj kaha dihi Moses mala felemou dugube, dihi keme bolofeido degeimou, dilie dihi ke mogogou dalaguali, ogo olou fei kamadia kege mei degei. Ta, Isip hiye o kaha Israel kediamokou o dihi mala feleibabe wouba tofigile ileyodei kokou ta gue degeli mei.*

²⁴ Kegemou, dihi Moses ɛ hiye degemou, Godikou damaleyodema, eme Isip kedia hiye o kaha sasaj dihi kaha ɛ dihiyodele idibe ɛ dafayode tobou.

²⁵ Eme Godiha o sasajbou de hagi duguloyodemamou, Isip tie kediamou de tou degefei hohobou di midihou kasagai keme ɛ dafai.

²⁶ Eme Godiha makai o Kelesuha huya ke o dihi ke kokou sidifi degeli kaha hebe bolodo ke molojudade tawai. Bi bolofeido, Godiha neleyodei kahage sa Isip kedia bimaj bolodo olou fei keme gabama feleidodade tawai.

²⁷ Moses ɛ Godikou damaleyodei kaha degemou, ege sa Isip hiye o kaha gofoŋu degeli kokou ta gue degeli mei, ɛ sa Isip tou fogou i. O sasaj dige Godibe dugulo sagaj meiyi, ha enou si Godibe kou dugu kaha degemou, ɛ ta dafali mei, nelodo dege delei.

²⁸ E Godikou damaleyodei kaha degemou, Gabama I Sawisie* kahage, ɛ Israel o kediamokou tobou, ni gali woma, kafei ke njou ni mosq adikou humaba, hujnou sima namabeede tobou. Kegeiba, dihi womou siale esol o kahage Israel o kediamokou hagi ta nele mei.*

Israel o sasaj sudo kedia Godikou nelodo dege damaleyodele i

²⁹ Israel o sasaj kedia Godikou damaleyodele i kaha degemou, dia dawala Wei Degei* duoya ke ilobou dama yaibe, to kamou ile dalamou, mihi fafagai degeiya ke dasigei. Isip o kedia sesele youmou, to kaha bohoulou ma hagua gelegumou dia olou fei toye togolou i.*

³⁰ Israel o sasaj kedia Godikou damaleyodei kaha degeimou, dia sa Jeriko kekai ke sja tafalaguali, sawisie olou fei dioyosi kege mei degeimou be, kekai ke igilema fiyei.*

³¹ O hiyou siadi sasaj Rahap ɛ Godikou damaleyodemamou, Israel o bolou ta ga fologala degeimou, ɛ diliemokou sa kile fologale a amafei hegi. Habage, Israel o olou fei kedia

* 11:17 11:17 Stat 22:1-14 * 11:20 11:20 Stat 27:27-29 * 11:21 11:21 Stat 48:1-20 * 11:22 11:22 Stat 50:24-25

* 11:23 11:23 Kisim Bek 1:22, 2:2 * 11:28 11:28 Na Matyu 26:2 kokou tawale ta nalaj ke dugu. * 11:28 11:28

Kisim Bek 12:21-30 * 11:29 11:29 Hu tabe dawala Fefe Su. * 11:29 11:29 Kisim Bek 14:21-31 * 11:30 11:30

Josua 6:12-21

fologa, sa ke tie kediamē Godihā tā ke ta dulo idiyo mei kahā degeimōu, woma mei degele i. O bolōq diliemokōu a hegi sasaj kenōu si weli mei.*

³² Ifibe ā haba kei tā tobolōu? Aso diho mei degeli kahā degeimōu, age o Gideonbōu, Barakbōu, Samsonbōu, Jeptabōu, Devitbōu, Samuelbōu, habage-degele-duguo-tobolōu-idi-o kediabōu, diā degele idi kahā t̄abe ā ta susulo tobolōu mei.

³³ O kediā Godikōu damaleyodele i kahā degemōu, diā sa sa ami o sūdo kediabōu de biyamamōu, diā degeiyenōu olōu fei woma mei degedi. Diame Godihā tā dulo sesega yolugi, Godihā nelēyodema makai ke malā i. Fuse sosowedo laionye* diā walamōu degeimōu ne, diā Godihā dedeiyenōu akogogule i.

³⁴ Dou hiyedo wobōu mōu ne diā somoloū i. Ho o kediā awekiye walamōu degeimōu ne, diā kama fosigemōu, awekiye diā ta woli mei. Diame nelē meiyē, kenōu si nelē hiyedo degemōu, biyadi o nelēdo degele i. Biyadi o nelēdo degema, sa sa ami hiye o kediabōu de biyolugi, diā degeiye ho o kediā kama fosigei.

³⁵ O kediā Godikōu damaleyodele i kahā degemōu, diā ilo kelebe kōu tofigile iye, kenōu si haba haguā gehē degemōu, die sosōu diāmokōu bohōlōu mā yai. Haba ilo kelebe ho o kediā tolōu mā wala iligibe, n̄i Godi tobekōu mugubasi, ei n̄i tōu fogōu ba fogōu yaleyode tobolōu imōu, diā ke dulomōu dafa i. Yobe, diame tofigieba, habage haba haguā gehē degeba, sa bolōdo kokōu tofousogo tofolōu iledade tawalemōu.

³⁶ Damaleyodele i o ilo kediāmokōu be ho o kediage susuga tobolōu mōu yilō ima, tigi dofōu ye wala i. Haba ilo kelebe, ho o kediage dobogoūubōu abogoūubōu de tigi nelēdoye tigiimamōu, didiē degele i.

³⁷ Damaleyodele i o ilo kelebe, ho o kediā igiye wala i. Ilo kelebe, dobogoūu soye* duoya ke diafigile imamōu, isimobōu isimobōu de dodogogule i. Ilo kelebe, awekiye woumōu tofigile i. Diā yukuei mei degemōu, wai sipsip kolobōu, wai meme kolobōu denōu kama suluguadi. Bi mei obiyei kediamē ho o kediage hiyedo makolo idi.

³⁸ Kegemōu, Godikōu damaleyodele i o sasaj kediamē fosigemōu, hebe mei mih̄inōu saya kebōu, bitōu saya kebōu, salāhaiya kebōu, ulouya kebōu denōu titiamōu suluguei. Godihā dih̄ile kokōu be, sa sibigē koūmahā o sasaj kediā die midihō kasagaj kahage damaleyodele i o sasaj kediā die midihō bolōdo kebōu debe ta tefeli meido.

³⁹ O sasaj kediamē Godikōu damaleyodele i kahā degeimōu, Godihāge diāmokōu hohō hiyedo degei. Kenōu si diā sa sibigē kuokōu deleigui kelegebe, bi, Godihā diāmokōu habage nelēyodema makai keme ta malā ili mei.

⁴⁰ Yobe, bi bolōdo Godihā nelāmōu makamaj dala keme dibōu, yufido damaleyodele i o sasaj kediabōu de habage kōu malā ile dala. Kegemaba, diabōu dibōu debe Godihā dih̄ile kokōu geleguoba doūdo dege tafalagualeyodei.

12

Di Yesukōu maseleba damaleyodeme

¹ O sasaj afudo damaleyodema tefeileigui kediage di silēmā dalaguali, Godikōu damaleyodele idi kahā midihō ke dimokōu hehegie dalagua kuhē. Kegemōu, dige midihō kasagaj diyōu degeli sagaj kebōu, di egei dulo akogudi olōu fei kebōu de tōu fogōu ba, di nelēdo degeba, Godikōu damaleyodema, midihō e kōu hegi sagaj kenōu tefele sesele ime.

² Di Yesukōu nōu bahaba defejido sesele ime. Yesu eme damaleyodei kahā obōu. Di emokōu damaleyodili kahanōu si habage e degeiye di damaleyodei ke nelēdo degele. Godihage Yesu eme hebe fufuguomajkōu ikoke degeiba tolo ileyodeimōu be, ege ta dafali mei, nelēdo dege dalali, habage eme hohō hiyedo degeba kegenōu tafalaledade tawai. E o sasaj dih̄ile kokōu tolo ibe, sidifi ta degeli mei. Tolo ilemōu, gehē degema haguāma folomōu, ifibe, Godihā duwodi bolōdo kahā dobogoūu delekōu duwo.

Godihā di egele wodi kahā yobe di bolō degemabodomōu degedi

* **11:31 11:31** Josua 2:1-21 * **11:33 11:33** Fuse sosowedo laion yodele idi keme o wodi fuse, sa dodou sū degeiya ke suluguadi. Nā Daniel 6:16-24 kokōu ne dugu. * **11:37 11:37** Dobogoūu so keme hebe diafōu di so ke tobolōu.

³ Yesuhage, midihō kasagaj milōu ga idi o kedia emokōu betei degele imōu be, e kokōu ta dafali mei, neleḏo dege delei. Kegei degemōu, n̄ine kegei ke duguba hobōu dafadama. Godikōu damaleyodei ke hobōu ta kesigie tōu fogōu dama.

⁴ Damaleḏo, n̄ige midihō kasagaj milōu gadi kaha nele ke igile mugulamōu, neleḏo degele iligi, tofigile kōu hafei degeiye, kenōu si n̄i ta tofigile ili mei.

⁵ Godiha kuguokōu ge, Godiha n̄ime ma sisigoyode tobolōu dala keme n̄ige de tawali? N̄i dedei sasagemōu be, Godiha kōu gue tobolōu, Ma dihi, Hiye Oha n̄a egele woubabe, n̄age keme sibige meiyade tawada.

Di Hiye Oha gofoḷudo dege tobōu babe, guē degeda.

⁶ Yobe, Hiye O yoḷu tagadi o taha midihō kasagaj milōu mōu be, o keme Hiye Oha egele wodi.

O saḷaj, Hiye O yoḷu e dihiyodei taha midihō kasagaj milōu mōu ne, Hiye Oha egele wodi.

Gutpela Sindaun 3:11-12

⁷ N̄imokōu hagi degei hagubabe, n̄i neleḏo dege dalaguama. Godiha n̄ime yoḷu e dihiyodei kaha degemōu, aye dia adiōu dia die sisigo egele wala idi sagaj, Godiha n̄ine kenōu tefele doḷusudi. Dihibe e ayeḷa egele wodiyo mei ta de dala? Ta dala meido.

⁸ Godiha yoḷu e sisigo olōu fei egele womōu ili. Kegemōu, n̄ime e ta egele wouyo mei debabe, damaleḏo, n̄ime e sisigo mei.

⁹ Haba tabe, sa sibige kuokōu be, di olōu fei dibe aye dala. Di dihifei kelegebe, di ayeḷa di egele wala idi kaha di e ta dulo sesele idi. Nebe kenōu tefei, di Aye, hebenitōu dala kaha di egele wouba, di e ta ke defeido dulo seseibabe, di tofousogo tofousogo tofolōu ile.

¹⁰ Sa sibige kuokōu gebe, di ayeḷage yoḷu e tagaiya kenōu di egele wala idi keme tōu degeifei. Godihaḅōu si di doḷusulamōu egele womōu ili kuḷe, di yoḷu e midihō bolōdo kenōu milōu mabadomōu.

¹¹ Di ayeḷa di egele womōu be, di ta hohō degediyo mei. Hagi hiyedo degele idi. Habage, egele woma mei degeimōu, di ise midihō doḷudo degedibōu, mogo degedibōu ke tawalemōu dalaguadi.

Di neleḏo degeba tafalaguame

¹² N̄i dobogoḷu nele mei degeibabe, dabai degeleba neleḏo degema. N̄i abogoḷu tofigieibabe, haguḷa tofōu tofōu suluguama.

¹³ N̄i sulugualebe, a doḷudo kenōu suluguama.

Gutpela Sindaun 4:26

Kegeligi, ibigidio tofigiei ke olōu fei kasagajdo degeiye. N̄i a doḷudoya kenōu suluguabasi, n̄i ibigidio tofigiei keme haba bolō degele ile.

¹⁴ O saḷaj olōu feido mogo degema. Haba n̄ige Godikōu damaleyodema, e midihōnōu seselaba degemōu ima. Kege dege ho fogōu babe, n̄ige Hiye Obe ta dugulo ile mei.

¹⁵ N̄iōu tawaiḅōu, n̄i kile o tanōu ta fiyaba Godiha habaguguei ke tōu fogouye. Kegeligi, o tanōu taha hebe afibōu hebe ke sa dege foloba, afi kaha n̄i olōu fei obōu ba, Godiha dihile kokōu sibigibōu de deleiye.

¹⁶ N̄iōu tawaiḅōu, n̄i kile o tae saḷaj hiyou sieiye. Haba o Isoḷa degei kenōu tefele Godi tobekōu muguye. O Iso eme Aisakha e dihi wolo. Sawisie ta, Iso e hegie hiyedo degeimōu, e malaḷkōu tobou, n̄a amokōu nale tanōu fei ta sama nejbasi, da ayeḷa timōu be n̄a moloḷuyode tobou.*

¹⁷ N̄ige Isoḷa degei kaha ta keme kōu tewe. Habage, e ayeḷa timōu ke yoḷu haba bohōlōu mōu lamōu degeiye, kenōu si e ayeḷage, n̄a moloḷu meiyode tobou. Kege tobōu mōu e gosolomōu haba sūdo yodugaiye, kenōu si e ayeḷage yoḷu kōu tobou sagaj kenōu tobou. Ta geḷe ta tobōu li mei.*

Dibe sa Jerusalem hebenitōu dala kotōu fologai dala

¹⁸ Sa n̄i ya fologai keme bitōu Sainai sa degei mei. Sa n̄i ya fologai keme n̄i ta duguo, dobogoḷuyue kugulo sagaj mei. Afu, n̄i kōu guai o saḷaj kedianōu si ya, bitōu Sainai hafei dege fologa dugube, dou hiyedo wobōu mōu dugu. Haba dugube, huliḷa hiyedobou, wi hiyedobōu de degeimōu dugu.

¹⁹ Diage kibi hagnosisomou dulomou tafalaguale dube, o ta uwo hiyedo ta hagumou dulo i. Ta uwo ke dulomou, gue hiyedo degemou, dia Moseskou, ei haba dulo dafayode tobolou i.*

²⁰ Ta Godiha tobou ke dulo gue hiyedo degele i. Yobe, one, galine bitou kokou ta fologoubabe, igiye wouba tofigile ileyode tobou kaha degeimou. *Kisim Bek 19:12-13*

²¹ Dia ke dugu kaha gue hiyedo degeimou, Moses ene tobou, Ame gue hiyedo degemou, dio koulu kuhoyodei. *Lo 9:19*

²² Kenou si nime bitou kegei kotou ta ya fologali mei. Ni bitou Saionkou ya fologaibe, sa hiyedo, hebenitou dala sa, sa Jerusalemkou ya fologai. Sa keme Godi yofu kegenou daladi o, e sa. Fologamou dugube, esol o suudo kedia kefeguomou, hoho degele imou dugu.

²³ Godiha sisigodo, die hu yofu e kuguokou nalagai kedia kefegu tafalaguamou dugu. Nime ta sai fidi o Godikou fologai. O sasai bolodo, Godiha doudoyode tobou kedia tofigiema fologa dalagua kokou nime fologa dogou guo dalagua.

²⁴ Nime Yesukou ya fologai dalagua. Yobe, Godi dalamou, o sasai di dalamou, eme duo kele dabai degedi o kaha degemou. Damaledo, Yesuha yofu e kafeiyenou, eme midihoe ebele ke hegi o. E kafei kahage o Abel tolo i kaha kafei keme gaba feleido dala kuhe.

Di defeido tawaibou dalame

²⁵ Njou tawaibou, ta, Godiha tobou keme ni du ho fogouye. Afu, sa sibige kuokou ge, kou guai o kediage ta, Godiha tobolou ke dulo ili mei kaha degemou, diame hebe kasagai keme ta gabama fosigili mei. Nebe kenou tefei, ifi dine, haba, ta, Godiha hebenitou ge tobolou ke ta du ho fogou babe, dine hebe kasagai ke ta gabama fosigile mei.

²⁶ Afu Godiha tounou, e ta uwo kahanou be gigima haguei. Iki kou bou gene e haba kege degeleyode tobou ke kou gue nalai dala, A ke degei sagai ke haba degeiba, gigima hiyedo haguba, mihibou agudiobou de tatabai degeba awale ile. *Hagai 2:6*

²⁷ Godihage, a ke degei sagai ke haba degeleyode tobou kaha sibigebe, gigima haba haguba, mihibou, agudiobou, bimaj olou fei, yofu milou gai kebou de mei degeleyodemou tobou. Haba ta dalale mei. Haba bi ta awale sagai mei keme yofu kegenou dalale.

²⁸ Sa bolodo Godiha dimokou neleyodema dala keme Godi yofu wolou dala. Di sa ebele keme tatabai degeba ta awale mei. Kegei degemou, di Godikou bolofeyodema, e tagaiya ke dabai degeleba, e hu hebele foguoba, e ta dume.

²⁹ Yobe, di Godibe dou gofouudo ke sagai kaha degemou, bi olou feido keme nama mei degeleye dala. *Lo 4:24*

13

Di diyou sie yogokou solou do degeba, dogou guba dogou guba deme

¹ Yesukou damaleyodei o sasai di diyou sie mogo tanou degeba, yogo tagaiba tagaiba deme.

² Sa ta o sasaiye ni sabekou fologoubabe, ni bologuado dia dalama. Yobe, afudo, sa ta o kedia ya sa ta kokou fologoumou be, sa ke tie o kediage mosokou wou ma fologamou be, diage wa, o kediame damale odo oyade tawale i, kenou si diame odo o mei, esol o wou ma fologai.

³ Nige didio o sasai kediame hobou totou degedama. Ni njou siebe o kediabou de didio degei sagai degeba, diamokou solou do degema. O sasai ho oe makoubane, nige obe ni makolo imou njou sie solou do degedi sagai kenou tefele, diamokou ne kege solou do degema.

⁴ O sasai hulo idi midihobe bolofeido. O na sasai hu deba, ha sasai na o hu debane, njou sie tagaleba, dogou guba dogou guba denou dalama. Ni tewwe, sasai hiyou degedi obou, o hiyou degedi sasibou kediame, Godiha ta samaba, hebe kasagai ke nele dala.

* 12:19 12:18-19 Kisim Bek 19:16-22

⁵ Nî sele hiyedo moloŋu kokou fimadama. Nî bi kagefeji ta dalababe, kuhe kehefeji. Haba bi sudo moloŋu tawadama. Yobe, Godiha kou gue kou tobou dala, A nîme ta tou fogolou mei.

Age nîme ta tou fogou ba, nîou nou dalale mei.

Lo 31:6

⁶ Di geime dege kou gue tobou me,

Hiye O enou si a dogou gudi.

A ta gue degele mei.

Sa sibige o diage ame ta wolo mei.

Buk Song 118:6-7

Dige Yesu sesele ilebe gue degedame

⁷ Nîge nî wou ma dalaguadi o, nîmokou Godiha ta hehegile idi kediamé totou degedama. Midihou bolodo, dia milou mou haguei ke fiye tawaleba sesele ima. O kediamé Godikou damaleyodema, nelede dege tefeleguei sagai nîne kenou tefele degemou ima.

⁸ Yesu Kelesube afu delei, ifi dala, haba sabitane yoŋu delei sagai kegenou kuhe dalale.

⁹ O ilo kelege haguasie, ogou gai egei gehé gehé hehegie tobolou ibabe, nî ta kesigie dudama. Kegeligî, nî Godikou damaleyodei ke tou fogouye. Godiha habaguguei kaha di duo nelede dege dalabanou suluguame. Di nale kuolou ma idi kahage dibe ta nele dege dalaguale mei. Ogou gai midihou sibige ta dala mei kegei kahage di ta dogou guo dalaba suluguale mei.

¹⁰ Mogou du daladi o, Godiha falai moso kodu dabai degele idi kediamé, nale, di dou mosokou sidi keme dia nalebe kuolou.*

¹¹ Mogou du daladi hiye o, e Godiha Kuolou Moso kodu falamou be, gali kafei dou la tolu mou folodi, midihou kasagai, yoŋu milou dibou, o sasai kediamé milou ga idibou kaha hebe ke igiseyadomou. Gali sibigebe olou fei moŋuma ile, aikou dou tou ma, doulukou simou, douye nolugi, kugulonou degeimou fogou di.

¹² Mogou du daladi hiye o kaha kege kou degemou haguei kaha degeimou, Yesu ene sa Jerusalemha figikou ge woumou tolo ibe, dibe Godiha dihile kokou yoŋu e kafei kahanou bologuouba bolou degemabadomou.

¹³ Kegei degemou, di Yesu e sesele, figikou iba, o sasaiye emokou sidifi nele i sagai kenou tefele, dimokou ne nejbabe, di gue degedame.

¹⁴ Yobe, sa sibige kou lebe, sa tofousogo degele sabe ta dala mei. Dibe sa bolofejido ke tamá degeiba dugulamou dia dalagua.

¹⁵ Kegei degemou, Yesuha huya ke di Godi emokou hohou degeba, e hunou hebele fogume. Di gali sile, Godikou nedî midihou keme mei degei. Di ke degedi keme fogou, e hu soloŋuba, di Hiye Oyode tobolou ba, hiligedo emokou hohobou me.

¹⁶ Nîge midihou bolofejî kenou degeleba, o yogo dogou guba dogou guba dedi keme totou degedama. Nî kege degeli keme Godiha tagalido. Midihou kegei keme Godikou gali sile nedî sagai kegei mei.

Godiha degeiyenou di bologuado dalale

¹⁷ Nîge nî wou ma dalaguadi o kediamé ta dulo seseleba, die hayedu dalaguama. Yobe, habage, Godiha diamokou yodugoubabe, diage nî degele idi olou fei ke tamá dege tobolou ile. Kegei degemou, nî die ta ke duloba sesema. Nî die ta dumou ibabe, dabai dia degeli kokou be hagi ta dugulo mei, hohonou degemou ile. Nî kege ho fogou babe, hagiibe nî dugulo ile.

¹⁸ Nîge Godiha ei dogou guyedema dihô baga tobou ma. Eige ei midihou kasagai miloube ta meidade tawalemou, midihou bolou kenou milou galamou tagale idi.

¹⁹ A tagalibe, nîge Godiha a dogou guyedema dihô baga tobou ba, ege a dogou guba, a nîmokou totonou ile.

²⁰ Di Hiye O Yesube wai sipsip dia daladi hiye o. E kafeiye midihou ebele, kegenou dalale ke hegi dala kuhé. E tolo imou be, Godiha midihou ebele kahage eme haguagimou gehé degemou dala kuhé. Kege degei o Godi eme bologuado daladi kaha obou do.

²¹ A Godikou nî dogou guyedema dihô baga tobou ba, ege nî dogou guba, nîme midihou bolodo, yoŋu tagaliya kenou milolou ile. Damaledo, dabai Yesu Kelesuha degei kaha

* **13:10 13:10** Ta makaibe, mogou du daladi o kediamé gali woma sile, Godikou nele idi kokou ma tobou. Di midihou keme fogou. Midihou ebele di sesele idi keme Yesuhale.

degeimōu, Godihā di dogōu guoba, midihō yoŋu tagali keme di yoŋu ẹ neleyenōu milōu ga ile. Di Yesu Kelesukōu hohōbolōu nōu dalame. Damaleḡdo.

Kuguo koŋumahā tq uwage

²² Mogo diama, a koŋu tobolōu be ni duloba dafa idama, a ta sasado ta nalale mei, kuguo toŋ degeifei nalolu kuhe.

²³ A ni tawamabadomōu tobou ladi. Di mogo Timotibe didiŋ degei telemaji dala. E amokou totodo hagubabe, a ebou de ni dugu ile.

²⁴ Nige ni wolou dalaguadi obou, haba Godiha o sasaji ilobou olou fei kediamokou agali bolofeyode tobou ma. Sa Itali o sasaji kedige njimokou agali bolofeyodele ili kuhe.

²⁵ Godiha habagugueibe o sasaji olou fei nibou de dalale.

Egei Jemsha Nalama Nei

Tawale Ta

O Jems ɛme Yesuhā ɛ malā. Jems ɛ dabai degedibe, damaleyodele i o sasaj, sa Jerusalem tie kediā dia delei. Dia dalamōu, ho o ilo kelege gofoŋu dege walamōu degele imōu, damaleyodele i o kediā kama fosigemōu, sa sa ilo ahudoya deleigui. Sa ahu ahudo keleya dalaguamōu, Jemshā diāmokōu kuguo koŋu kuhe nalama nei.

Kuguo koŋumahā sibigebe kōu gue, Yesukōu damaleyodele i o sasaj kediage midihō bolōdonōu milōu goubasi, di diāme damaleyodeidade tawale ile.

Kuguo Jems koŋumahā tā sibige tanōu tanōu olōu feibe kuhe:

Tā Hiye 1:1-18

Di tefele duguba nelēdo dege dalaguababe, Godihā dibōu de dogōu guo dalaba suluguale.

Tā Hiye 1:19-5:6

Di Godikōu damalēdo-yodebabe, dibe midihō bolōdone milōu ga suluguale.

Tā Hiye 5:7-20

Di nelēdo dege dalali, Godikōu diho bagā tobolōu ba, Hiye Ohā haguale kē dia dalaguame.

Di tefele duguba nelēdo dege dalaguababe, Godihā dibōu de dogōu guo dalaba suluguale.

(Tā Hiye 1:1-18)

¹ Ame Jems, Godibōu, Hiye O Yesu Kelesubōu dilie dabai degedi o. Israel kediā huti olōu fei 12 kege o sasaj ilo kele, afu kama fosige, sa sa ahuya dalagua kē nīmokōu be age kuguo koŋu nalama nelē kuhe. Agali bolofei.

Tefele duguyeye di dedei sasagiedi

² Mā mogo diāma, nīmokōu tefele duguye hagubabe, kēme hohō degedi midihōnōu dade tawama.

³ Nj Yesu Kelesukōu damaleyodema dalamōu be, tefele dugu hiyedo kōu dugumōu haguluye, kenōu si nj damaleyodei kēme nelēdo dege dalagua kahā degemōu, habagene nj kegenōu dalaguale kēme nj kōu tewe.

⁴ Nj hagi duguoba nelēdo dege dalababe, njme fi haguaba dalaguale. Godihā midihō ta tōu degele mei. Nj midihōbe bolōdonōu dalaguale.

O tahā fimaj tōu degeibabe, Godikōu nōu diho bagā tobōu yedei

⁵ Nj o tae ta tawaiyo mei debabe, Godikōu diho bagā tobōu ba, Godihā duloba nāmokōu fimaj bolō kē nele. Godibe gofoŋu tā tobōu di o mei. Ɛ nēdibe hiyedo, o sasaj dimokōu fimaj bolō nēdi o.

⁶ Kenōu si nā Godikōu damaleyodema diho bagā tobōu lababe, nā fimaj bolōu degeba diho bagā tobōu da. O fimaj bolōu kegei kēme tō bobou, wiye malā ima haguama dedi sagaj kenōu tefei.

⁷ Name kegedi debabe, Godihāge nāmokōu bi ta nelē meidade tawa.

⁸ Yobe, nj o tae fimaj bolōu dalalibe, ege midihō sūdo milōu gadi kahā degemōu.

Jemshā bi mei obōu, bibōu obōu kediamokōu egele tobou

⁹ Kelesukōu damaleyodele i o sasaj diāma, nj bi mei kahā hohō dege. Godihā dihiye kokōu nj hūbe hiyedo daladade tawama.

¹⁰ Bibōu o ɛ hūbe Godihā huyafei degeibabe, ɛ hohō degelenōu. Yobe, bibōu o ɛme ɛ bimaj kokōu nōu hohō dege dalali, hebeye fi degema, toto mei degedi sagaj kenōu tefele toto tolo ile.

¹¹ Di tewe, asō difi hiyedo degeimōu be, hebe fi fafagalemōu, mihiokōu duolugi mei degedi. Nebe kenōu tefei, bibōu oyege dabai hiyedo degemōu iligi tolo.

Godihā dimokōu midihō bolōdo hehegiligibe, e di ta tefele dugudiyo mei

¹² O koyo nā tefele dugu ke duguoba neḷedo dege dalababe, nā hohō degelenōu. Yobe, nā neḷedo dege dalababe, fī bolōdo, Godi yoḷu e tagadi o sasaj kediaḡmōkōu kōu neḷeyodema dala ke malāba, tofousogo tofousogo tofolōu.

¹³ Nā tefele dugu ta dugubabe, keme Godihā a tefele duguluyode tobōu da. Midihō kasagaj taege Godibe ta tefele dugulo sagaj meido. Haba Godihage o sasaj ta tefele dugudiyo mei.

¹⁴ Di tefele dugudibe, diyōu di fiye tagai kahanōu, di midihō kasagaj milōu ga idi.

¹⁵ Sasajye dihi guokōu degema dalali, dihi kuhe moḷudi sagaj kenōu tefe, di midihō kasagaj milōu lamōu be fimolugi, ise, midihō kasagaj kuhe milōu di. Kege milōu mōu iligi tolo idi.

¹⁶ Mā mogodo diāma, niōu tawaibōu, ni midihō kasagaj kegei kaha niōu sie ogōu gaiye.

¹⁷ Bi bolōdo olōu fej, sibigi dala mei keme Aye Godihā hebenitōu ge dimokōu nedi. Agudiletōu hohō keme yoḷu milou kegenōu dala kehe. Godibe taye sa degei mei. Tayebe sasado degema, toḡ degema kegegadi. Godi hebenitōu duwo keme kegediyo mei.

¹⁸ Godihā yoḷu tagaiya kenōu dimokōu fī gehe ke neḷeyodemamōu, e tā damaleḷdo kaha degeiye, dibe fī gehe kebōu de dalagua kuhe. Kegei degemōu, damaleyodei o sasaj dibe yoḷu e dihi wolo ke sa degei. Yoḷu milōu gai ilo kelebe sisigō habage felegai ke sa degei.

Di Godikōu damaleḷdo-yodebabe, dibe midihō bolōdone milōu ga suluguale

(Tā Hiye 1:19-5:6)

Di tā dulo seseme

¹⁹ Mā mogodo diāma, ni a tobōu ladi koḷu defejido tawama. Oe egei tobōu ba defejito toto duma. Kenōu si niḡe toto ta sima tobōu dama. Haba gofoḷune toto degedama.

²⁰ Yobe, o koyo nā tā gofoḷu dege tobolōu ba, haba midihō ta milōu babe, nāme Godihā dihile kokōu doḡdo ta milōu yo mei.

²¹ Kegei degemōu, midihō kasagaj, sibigi degedi keme ta degedama. Haba midihō kasagaj olōu fej, ni milōu ga idi kene haba ta milōu dama. Niōu sie huyafej degeba, Godihā tā, e ni duledu segei dala keme defejido tolōu ba sesema. Kege degeibasi, Godihā ni mamoloḷu.

²² Godihā tā ni dumōu haguei keme mōu yoḷuwa dulo fogōu dama. Ni duloba defejido sesema. Dulo sese ho fogōu babe, niōu sienōu ogōu gama fiyasigeiye.

²³ O tahā Godihā tā ke mōu dulo fogōu babe, o keme yoḷu e midihō galaseya duguo fogōu di sagaj kenōu tefeli.

²⁴ O kegei kamahage yoḷu e midihōbe kagei dugu de ta tawadiyo mei, mōu totōu degemōu fogōu di.

²⁵ Godihā tā bolofej keme doḡdo. Di kokōu damaleyodeibabe, dibe hebe kasagaj keme ta malā ile mei. O sasaj koyo nā, tā bolofej ke defejido dulo seseligi tawaleba, ta totōu dege ho fogōu babe, nāme Godihā dogōu guba, dabai degeba, hohō degele.

²⁶ O sasaj koyo nā noḷusie aḡe egei dudi oyode kōu tobolōu ye, noḷusie ne mogou dia dala ho fogōu babe, nāme noḷusienōu ogōu golu. O kegei keme Godihā tā dudi o mei. E egei dudibōu, e damaleyodeibōu keme sibige ta mei.

²⁷ Egei dudi midihō, di Aye Godi e tagalibe kōu gue, gube dihībōu kuei sasajbōu kedia hagi degeibabe defejido dogōu gumabeedei. Midihō keme Godihā dihile kokōu be bolōdo. Haba tabe, sa sibige kuokōu midihō kasagaj milōu ga ho fogōu mōu si, Godihā dihile kokōu be sibigibōu mei, bolōnōu dalamōu duguo tagali.

2

Dige o sasaj kediaḡmōkōu midihō bolōdo tefelenōu hehegieme

¹ Mogo diāma, di Hiye O Yesu Kelesu, eḡe bolōdo, di ta tawaga tobolōu sagaj meido. Ni emokōu damaleyodei kaha degemōu, niḡe o sasaj fileba, ilo kelebe hūbōu, haba ilo kelebe hūbōu meiyode tawadama. Midihō bolōdo tefelenōu hehegieme.

² Kenōu si n̄i kōu kegeleye, h̄ubōu o ta yukuei bolōdobōu, dobogoŋu sele igi gol makabōu de kaj̄ kahā egei mosokōu folouba dugulo. Haba o ta, ɛme bi mei, yukuei kasagaī kaj̄ne ile folouba dugulo.

³ N̄i kegei ke dugubabe, yukuei bolō kaj̄ o kenōu mogo degeba timōu bolōdo kokōu duwoyede tobōu ma, haba o yukuei kasagaido kaj̄ ke feleiba, ɛme kōu le hafej̄ degeda, ile ahu dege duwoyede tobōu babe, midihō kegei keme kasagaido.

⁴ N̄i o bolōu kēdilie fileba, tabe h̄u mei, ha tabe h̄ubōu yode tawaibabe keme midihō kasagaī. Kege fidama.

⁵ M̄a mogodo diama, n̄i duma. Bi mei o sasaj̄, sa sibige kuokōu h̄ubōu mei kediamē Godih̄a yoŋumakōu damaleyodema, neleđo dege dalaguale ke makai. Damaleđo, Godihage yoŋu tagadi o sasaj̄be ɛ sa bolōdo kokōu fologouba, yoŋu wōu ma dalaleyodema kōu makai.

⁶ Kenōu si n̄ime bi mei o sasaj̄ kediamokōu sidifi neleđi idi o sasaj̄. N̄i fimama. O koyo diage n̄imokōu hagi hiyedo nelemōu, haba n̄i toloū ya t̄a saikōu tefegile idiya? Bibōu o sasaj̄ kediā degele idi.

⁷ N̄i h̄u bolōdo, Kelesu sesedi h̄u. O koyo diage n̄i h̄u bolōdo ke susuga tobolōu idiya? Bibōu o sasaj̄ kediā degele idi.

⁸ Godibe di Hiye O, ɛ t̄a hiye, kuguokōu nalaj̄ tabe kōu gue,

N̄a noŋusie tagadi sagaj̄ kenōu tefele, nogo diamokōu ne kegenōu tagayedei. *Wok Pris 19:18*

N̄a kege degeibabe, ɛme midihō bolōdo milolōu dala kehe.

⁹ N̄a o sasaj̄ kediamokōu midihō bolofej̄ ke tefelenōu hehegie ho fogōu ba, ilo kediamokōu nōu midihō bolōdo hehegiligi, haba o ilo kediamē tobekōu mugubabe, midihō keme bolō mei. Godih̄a kuolōu t̄a kokōu husoŋuma tawalebe, n̄a midihō kasagaī milolōu be, kuolōu t̄a ke gobolōu dade tawayedei.

¹⁰ O sasaj̄ koyo n̄a kuolōu t̄a, Godih̄a Moseskōu nej̄ ke olōu fej̄ dulo seseligi, haba t̄a tanōu fej̄ ta gobōu babe, n̄a kuolōu t̄a olōu fej̄do gobou kehe. Kuolōu t̄a olōu fej̄ ke gobou kahā hebe kasagaī keme n̄a moloŋu.

¹¹ Di tewe, Godih̄a kōu gue kōu tobou,

Sasaj̄ hiyoubōu, o hiyoubōu hobōu moŋudama.

Kisim Bek 20:14

Haba tobou,

O hobōu wodama.

Kisim Bek 20:13

N̄a sasaj̄ hiyou ta mōu l̄i meiyē, ha n̄a o ta woumōu tolo i debabe, ɛme Godih̄a t̄abe bōu gobou kehe.

¹² Godih̄a t̄a bolofej̄ dimokōu nej̄ kahā degeimōu, n̄i damaleyodebabe, hebe kasagaī keme ta moloŋu mei. Kegei degemōu, t̄abōu midihōbōu de kagei kagei ke n̄i tobōu ma milōu di debabe, n̄iōu tawaibōu, kegeligi t̄a sale ke totōu degele iye.

¹³ O sasaj̄ koyo n̄a omokōu solōu do dege ho fogōu babe, Godih̄ane ɛmōkōu solōu do degele mei. N̄a omokōu solōu do degeibasi, t̄a saiye n̄a ta toloū mei.

O tae Yesukōu damaleyodema mōu dalali, midihō bolō ke ta milōu ho fogōu babe, ɛ damaleyodei keme sibige ta mei

¹⁴ M̄a mogo diama, midihō bolō milōu diyo mei o tae yoŋusie ɛme Yesu Kelesukōu damaleyodei oyode tobōu babe, Godihage o kegei keme de mamoloŋu? Ta moloŋu meido.

¹⁵ Damaleyodei o ta yukuei kasagaī kaj̄ debane, nalē mei debane, haba damaleyodei sasaj̄ ta yukueibōu nalēbōu mei debane,

¹⁶ n̄i kilege o tae o kegei kokōu, n̄a ile, kulio yukuei kaba, nalē ɛme guokōu dege bologuado dalayede kōu tobolōu ye, ha nalēbōu yukueibōu be ta ne ho fogōu babe, n̄a t̄a ke tobolōu kahage bi mei o keme de dogōu gulo? Ta dogōu gulo meido.

¹⁷ Nebe kenōu tefei, n̄a Yesu Kelesukōu damaleyodema, midihō bolō ta milōu ho fogōu babe, n̄a mōu damaleyodei, sibige ta dala mei.

¹⁸ Kenōu si, o ilo kelege kōu gue tobolōu, Yesu Kelesukōu damaleyodema dalabe ɛsofej̄. Midihō bolō milōu dibe ɛsofej̄yode tobōu babe, ɛme sima kōu gue tobolōu, n̄a damaleyodema dala ke kōu tobolōu ye, ha midihō bolō ta milōu ho fogōu babe, ɛme

nāme damaleyodei odade tawale mei. Haba a midihō bolō kenōu milōu basi, nā duguo tawalebe, ame Yesu Kelesukōu damaleyodei odade tawale.

¹⁹ Nā Godibe tanōu feiyode tawalemōu damaleyodilibe kōu bolō. Kenōu si duo kasagai kediane Godibe tanōu feiyode tawalemōu kōu damaleyodema guē degemōu, dio kolo idi.

²⁰ Nāme totōu degei o. Nā Yesu Kelesukōu damaleyodema dalalibe, midihō bolō ta milōu gadiyo mei kahā degemōu, nē damaleyodei kēme sibigē ta mei. Nā a tobolōu koŋu tawalababe, nā mā tā du.

²¹ Di kōu guai o Abrahamhage e dihi Aisak wai sipsip бага wala doulukōu silamōu degeimōu, Godihā emokōu kōu gue tobou, nā mā tā kē dulo sesei kahā degemōu, nāme dōudo o.*

²² Kegei degemōu di tewe, Abraham eme Godikōu damaleyodema, e midihō bolōnōu milōu di. E t̄anōu tobōu li mei. E damaleyodei kahage sibigē degei.

²³ Godihā kuguokōu be kōu gue nalaj dala, Abraham eme Godikōu damaleyodei kahā degemōu, Godihage eme dōudo oyode tobou.

Stat 15:6

Kegema, Godihage Abrahambe mā mogoyodei. Damalēdo, Abrahamhā e dihibe Godikōu nei kahā, Godihā tā, kuguokōu nalaj dala kēme damalēdo kuhe tamā degei.

²⁴ Mōu yoŋuwa damaleyodeinōu daladi obe Godihā dihlē kokōu be dōudo o mei. Ha o ta, Godikōu damaleyodema, midihō bolō milōu di kēme Godihage dōudo oyode tobolōu.

²⁵ Nebe kenōu tefei, o hiyoyodegi sasaj Rahap ene Godihā e dihlē kokōu sasaj dōudoyode tobou. Yobe, sasaj Rahap e midihō bolō milōube, ege o bolōu, Josuahā tobōu mōu haguasie felegomōu wolōu dalali, dilie a taya kē bohōlōu mā yamabeedei kahā degemōu.*

²⁶ Di tewe, o e tōu be fi dala mei, o kēme tei dala. Nebe kenōu tefei, mōu yoŋuwa damaleyodema dala obe tei sagaj dala. Yobe e damaleyodei kahage midihō bolō ta milōu diyo mei kahā degemōu.

3

Di mogoube bologuado dia dalame

¹ Mā mogo diama, nī o sūdo tisa dabai* degelaba degedama. Yobe, Godihā di dabai degele idi kē figa dugulobe, tisa dabai degele idi kēsi fileba, huyadefei kasagai ta dalababe, tisa dabai degele idi kediamokōu be hebe kasagai hiyedo kē nelē kahā degemōu.

² Di olōu feibe midihō bolō milōu galamōu kōu degediye, kenōu si mihikōu fiyasigedi. Kegei degemōu, o tae tā kasagai ta tobōu diyo mei debabe, o kēme bolōdo, e tōu ye midihō kasagai milouye domōu yoŋusie bologuado dia daladi.

³ Di howili dio ta wai hos kedij mogoudu muguomōu, die mogoubōu, die tōu bōu olōu fei di dōususu, di tagali sagaj keleyanōu suluguadi.

⁴ Mosolene nī fimāma. Mosolebe hiyedo, mosole bala kēme huyadefei. Wi gofoŋudoye hagua, mosole tōu mōu be, mosole dia daladi o kahā bala huyadefei kahānōu dōusugumōu, sa e ile tagai kokōu idi.

⁵ Nebe kenōu tefei, di mogoube huyadefeiye, kenōu si e yoŋusie hiye degedi.

Doubē huyadefeiyo, dibi fafagai degei kokōu migimōu be e hiyedo degemōu, hebe olōu fei wobōu mōu idi kēme di kōu tewe.

⁶ Di mogoube huyadefei, di tōu be hiyedonōu. Kenōu si di mogoube dou sa degei, di tolōu mimigie suluguadi kenōu tefei. Dou gofoŋudo kēme dou sahā bi. Damalēdo, di mogouye degeiye, di midihō kasagai hiyedo milōu gōmōu, di fibōu tōu bōu olōu feibe sibigi degeimōu, tā kasagai kenōu tobolōu suluguadi.

⁷ Gali olōu fei, waibōu, siobōu, beibōu, tō dulemōu galibōu olōu feibe o di moŋumamōu dia daladi, diage di tagali sagaj kenōu degele idi.

⁸ Kenōu si di mogoube diyōu bologuado ta dia dalale sagaj mei. Mogou kahage yoŋu tagaiya kenōu tobōu di. Di tā kasagai tobolōu idi kēme beiyē galōmōu do gofoŋudo dugudi sagaj kenōu tefei, di mogouya kē feledi.

* 2:21 2:21 Stat 22:1-14 * 2:25 2:25 Josua 2:1-21 * 3:1 3:1 Tisa dabai koŋume Godihā tā hehegiēdi dabai.

⁹ Di Hiye O, eme di Aye, di mogouyege e hu hebele fogulo idi. Haba di mogou kahanou be ta kasagaine tobolou idi, o sasaj, Godiha yofu sagaj dege dalamabadomou milou kediamokou ne ta bou basia tobolou idi.

¹⁰ Di mogou kahage ta bolou kege tobolou idi. Tabe Godiha hu hebele fogulo idi, haba tabe ta kasagaj tobolou idi. Ma mogo diama, midihou keme kasagajdo, kege degedama.

¹¹ To sou dugebe, huej bolofejbou, huej kasagajbou de geleguo felediyo mei.

¹² Ma mogo diama, hebe kiyouye kolo madibe, desu kolo de madi? Kegediyo meido. Nebe kenou tefei, huej kasagaj feledi to sou kodugebe huej bolou de fele? Kegebe ta degediyo meido.

O koyobe hebeniha tewebou debabe, ege midihou bolofej kenou milou ba dugulo

¹³ Ni kile o tanou tabe fimajbou tewebou bolodo ta de dala? O kegei ta dalababe, e yofusie huyafej degeba, midihou bolodo kenou milou ba, di duguoba, eme tewe odade tawale ile.

¹⁴ Kenou si ni yogokou dafaba kona dege, niou ni hunou hebele fogulaba degeligne, niou sie tewe oyodedama. Kegelig, ni ogou gai midihou kaha damaledo ta bolofej ke huyafej degeiye domou.

¹⁵ Tewe kegei keme hebenihale mei, sa sibige kuokou ge tama degei. O kegei kahage yofusie fimadibe, eme Godiha ta seseliyade tawadiye, kenou si gulokou. Tewe keme Tamaha neli ke seseli.

¹⁶ Ni duma, yogokou kona dege dafama, diofu die hunou hebele fogulo idi kedia sa kokou be, midihou kasagainou hiyedo milou gamou, bologua dalaguadiyo mei.

¹⁷ Hebeniha tewe keme o tae mofumou be, e tewe keme ta sibigi degediyo mei, omokou ne hagi ta nediyi mei. O kahage amafej hemele fiyanou ta tobou di. Eme ta dudi o. Haba eme solou do degemou, midihou bolonou milou di o. O sasaj olou fej kediamokou be midihou bolofej kenou milou di. E midihou bolou milolou yodemamou be, e damaledo milou di.

¹⁸ Di fi tanou dege daladibe keme hebe haimikou debe sogodi ke sagaj. Sogoma fogou dalali, nale hou bologuado fua fologolu sagaj kenou tefei, dine fi tanou dege dalabasi, midihou bolodo kenou hiyedo milou gouba dugulo.

4

Sa sibige kuokou midihou kasagainou tagale idi o kediamme Godibou ho maj dalagua

¹ Ni niou sie tae biyadibou gegadibou olou fej kaha yobe keji? Keme ni tou e tagadi kahanou ni duledu milou ga idi.

² Ni bi sudu kou moloju sagaj degele idiye, kenou si ta moloju mei. Ni bi ta kona dege dalaguali, o woumou tofigieimou be, bi keme ni ta mojudiyo mei. Ni tae gegamou, biyamou haguadiye, bi ni tagalemou biyolu keme ta mojudiyo mei. Yobe, nige Godiha nimokou neyedema diho baga tobolou idiyo mei kaha degemou.

³ Haba ni bi ta moloju yodema diho baga tobou mou be, ni ta mojudiyo mei, ni fi doudu ke madiyo mei kaha degemou. Damaledo, bi ni tou e tagaliya kenou moloju yodema diho baga tobou di kaha degeimou, Godiha nimokou ta nediyi mei.

⁴ Nime o hiyou degedi sasaj ke sa degei. Sasaj kegei kahage e ma tou fogou, midihou kasagaj milou ga siadi. Nebe kenou tefei, nine Godi tou fogou mou, midihou kasagainou milou ga suluguadi. Duma, sa sibige kuokou midihou kasagaj tagadi o keme Godibou ho maj dala. Damaledo, ni o taha sa sibige kuokou midihou kasagaj milolou yodema milou babe, o keme Godiha mogo meido.

⁵ Godiha kuguokou kou gue nalaj dala keme mou yofuwa nalaj mei, di fi, Godiha di duledu maj keme Godiha kona degedi, e tagaliya kenou degeyedei.

⁶ Godiha dimokou hiyedo habaguguedi. Kegei kaha degemou, Godiha kuguokou be kou gue nalaj dala,

O sasaj diofu die hu hebele fogulo idi kediamme Godiha degeiye, diame huyafej dege daladi. Kenou si o sasaj diofusie huyafej degele idi kediamme, Godiha habagugueibe diabou de daladi.

Gutpela Sindaun 3:34

⁷ Kegei kaha degemou, ni Godiha hayedunou dalaguama. Ni Tama tobekou muguba, e kama folo.

⁸ Nj̄ ile Godikōu hafej̄ dege dalababe, ɛne hagua nj̄mokōu hafej̄ dege dalale. Midiho kasagaj̄ degedi o sasaj̄ diama, oe dobogoŋu bigidi sagaj̄ kenōu tefe, nj̄ne nj̄ duo bigima. Fimaj̄ bolōu o sasaj̄ diama, nj̄ fimaj̄be tanou fej̄ Godikōu nōu fimama dalama.

⁹ Nj̄ou sie hagi degeba, nj̄ou nj̄ sihou gosoma. Yilō idi o sasaj̄ diama, hobōu yodama, gosoma. Hohō degedi o sasaj̄ diama, nj̄ hobōu hohō degedama, hagi dege dalama.

¹⁰ Nj̄ Hiye Oh̄a dih̄ile kokōu nj̄ou sie huyafej̄ dege dalababe, Hiye Oh̄a nj̄ hebele fogulo.

Nj̄ nj̄ou sie yogo tobe tobōu ba tobōu ba dedama

¹¹ Mogo diama, nj̄ nj̄ou sie yogo tobe tobōu ba tobōu ba dedama. Damaleyodei o koyoh̄a yogokōu tobe tobolōu ba figoubabe, o kegesi kahage Godih̄a kuolōu t̄a k̄ene tobe tobolōu ba figale. O koyoh̄a Godih̄a t̄a k̄e fibabe, o k̄eme Godih̄a kuolōu t̄a dulo sesedi o mei. Godih̄a kuolōu t̄a fidi obe ɛ.

¹² Kuolōu t̄abe Godih̄anōu omokōu nej̄. Enōu be t̄a sai fidi o. Ege o sasaj̄ ilo kelebe yoŋu mamoloŋuye dalamōu dugulu, ha o ilo kelebe makoloye dalamōu dugulu. Kenōu si o ta n̄a nogo fidi k̄eme n̄a degele sagaj̄ meido k̄e degedi.

Di Godih̄a t̄a dafadame

¹³ Sele dabai hiyedo degelamōu degeli o diama, a nj̄mokōu tobōu ladi. Yobe, nj̄ diabaya, idibaya kele ya, sa hiyekōu foloba, bi tiga moŋudi dabai k̄e hiyedo degele iligi, sadebe tanōu ta mei degeiba kuhe fogōu hagualeyode tobolōu idi kaha.

¹⁴ T̄a k̄eme nj̄ t̄anenōu tobolōu idi. Idiba tam̄a degele k̄eme nj̄ ta tewe mei. Sa sibige kuokōu daladibe, nj̄me mabiye migile gugu dalali, igilem̄a folodi sagaj̄ kenōu tefe.

¹⁵ Bolofej̄ibe kōu gue, a me Hiye Oh̄a tagaiya k̄e tolo i ho fogōu babe, a degeleyode tawai k̄eme damalēdo degeleyode tobōu ma.

¹⁶ Kenōu si nj̄ nj̄ou sie hiye degemōu, nj̄ou nj̄ h̄u hebele fogulo idi. Midiho k̄eme kasagaj̄.

¹⁷ Kegei degemōu, o sasaj̄ koyo n̄a midihō bolō milōu di k̄eme kōu teweye, k̄e haba milōu ho fogōu babe, n̄ame midihō kasagaj̄ degeli.

5

Bi s̄udo o sasaj̄ kediam̄e gili degeibabe, hebe kasagaj̄ moloŋu

¹ A bibōu o sasaj̄ nj̄mokōu tobōu ladi. Nj̄me hagi hiyedo dugulo dala kaha degemōu, kōu bōu ge hiligedo gosolo dalama.

² Nj̄ bimaj̄ olōu fej̄ tabale i. Nj̄ yukuei olōu fej̄ sigoye nal̄a hobogou.

³ Nj̄ sele igi golbōu, silvabōu olōu fej̄ k̄eme asa guaye tou sagaj̄ kegei dalamōu dugulu k̄eme nj̄ midihō kasagaj̄ olōu fej̄ibe tam̄a degeimōu dugulu kehe. Asa gua kaha sele n̄adi sagaj̄ kenōu tefe, nj̄ tōu ne olōu fej̄ douye nale. Yobe, uwage sawisieibe hafej̄ degeli kōu lege, n̄ige bi s̄udo kefema gili degele ili kaha degemōu.

⁴ Nj̄ defej̄ido duma. Nj̄ dabai degele idi o kediam̄ nj̄ hebe haikōu ya, segei moŋuma haguasieimōu be, n̄ige sele kōu neleyodele idi k̄eme nel̄e idiyo mei kaha degemōu, dia hagi hiyedo degele i. Hagi hiyedo degemōu haguismōu be, Hiye O Godi, ɛ nelebe hiyedo folodo, ege o kediam̄ haguissolu uwobe kōu dudi.

⁵ Nj̄me sa sibige kuokōu bi bolō k̄e hiyedo dege kefema bologuado dalagua. Nal̄ene hiyedo nal̄amōu haguasiligi, nj̄ tōu dalal̄e ili kaha, ise, nj̄ wolo sawisieie k̄eme hafej̄ degeli.

⁶ Bibōu o n̄ige d̄udo o sasaj̄, nj̄mokōu ta degele ili mei kediam̄e t̄a saiye tolōu ba woma mei degele.

Di nel̄edo dege dalali, Godikōu dih̄o baḡa tobolōu ba, Hiye Oh̄a haguale k̄e dia dalaguame

(T̄a Hiye 5:7-20)

Di hagi duguoba, nel̄edo dege dalali, Hiye Oh̄a haguale k̄e dia dalaguame

⁷ Mogo diama, Hiye Oh̄a haguale k̄e dia dalagualibe, hobōu dafadama. Nj̄ tewe, hebe hai dabai degedi o kediam̄ die nale segei kaha suwi degele k̄e dia dalalebe ta dafa idiyo mei. Huj̄ibōu asobōu kaha degeiye, segei sibige degele k̄e dia dalaguadi.

⁸ Nebe kenōu tefe, nj̄ne dafadama. Nel̄edo dege dalama, Hiye Oh̄a haguale hafej̄ degeli kaha degemōu.

⁹ Mogo diama, ni njou sie yogokou gofo^u degeiba gofo^u degeiba deba, tobe tobou dama, ta sai fidi Hiye O Godi eme hafei degei dala kaha degemou, ni degeli ke duguoba fiye domou.

¹⁰ Mogo diama, ni habage-degele-duguo-tobou di-o kedia^u mokou fimama. O kedia Hiye Ohu huya kenou hehegile i kelegebe, hagi hiyedo dia dugulo i. Kenou si dia dafa ili mei, nele^o dege deleigui. Njine dia degei sagai kenou tefema.

¹¹ Duma, di kou gue tobolou idi, o koyoha hagi hiyedo dugumou hagueiye, e ta dafadiyo mei, nele^o dege daladi, o kegei keme hoho dege. O Jop e hagi dugu kaha ta ko^u ni kou dulo i.* E hagi hiyedo dugumou, nele^o dege dalali, ta dafali mei. Godiha olou fei bologuomou bolu degei. Damale^o, Hiye O eme solou do degedi, dimokou habaguedi o.

Hebeniha huya kebou, sa sibige huya kebou de ta maka dege tobou dama

¹² Ma mogo diama, ni defeido duma. Hebeniha huya kebou, sa sibige huya kebou, hu daga taya kebou de ta maka dege tobou dama. Na ta degeleyodebabe, damale^o dege. Na ta degele mei keme hobou tobou da. Hu daga daga taya maka dege tobou dama, ni ta saie touye domou.

Damaleyodei oe Godikou diho baga tobolou be nele hiyedo

¹³ Ni kilege o tanou tae hagi dugubabe, Godikou diho baga tobou yede. Ha, ni kile o tanou tae hoho degeibane, Godiha hu hebele foguoba die feyede.

¹⁴ Ni o ta do degeibabe, sosikou widio o kedia haguayede tobou ba, dia ya fologa, Hiye Ohu huya ke diho baga tobolou gi, do o kaha tou guebou gusege huei ke hulo.

¹⁵ Godiha dabai degedi o kedia damaleyodema, diho baga tobou babe, Hiye Ohu do o ke bologuoba bolu degele. Midihou kasagai, do o kaha milou gadi kene Hiye Ohu gebe meiyodele.

¹⁶ Kegei degemou, ni midihou kasagai degei ke njou sie yogokou kusigile tobou ba tobou ba dema. Haba njou siene Godiha ni bologuoba bolu degeyedema diho baga tobou ba tobou ba dema. Damaleyodei o taha Godikou diho baga tobolou be nele hiyedo. Nele kaha^o do o keme dogou guba toto bolu degele.

¹⁷ O Elaija* eme di sa degei dalali, huei todayedema Godikou hiyedo diho baga tobou mou, huei teli mei deleibe, sadebe olou fei kamadia, oguone olou fei walajyosi kegei mei degei.

¹⁸ Elajaha haba diho baga tobou mou, huei toumou, hebe hai saya nale segei olou fei haba fologamou suwi degele i.

O mihikou fiyei keme di dogou guoba bohoulou mala haguame

¹⁹ Ma mogo diama, ni o tanou taha damale^o ta ke dulo seseligi tou fogou, mou duwoba, e mogo tae haba bohoulou ma mala hagubabe,

²⁰ o keme dabai bolu degele. Ni ko^u tawama, o taha ile, midihou kasagai milou di o ke Godikou mala hagubabe, ta tolo ile mei. Kefeⁱ degeli kahanou be, Godihage o kaha midihou kasagai milou di kaha hebe kasagai kebou de olou fei igile mugulu.

* 5:11 5:11 Jop 1:21-22; 2:10; 42:10 * 5:17 5:17 1 King 17:1; 18:1, 42-45

Egei Sasafei Pitaha Nalama Nei

Tawale Tā

Yesuha dabai degedi o olōu feibe 12 kege deleigui. O tanōu ta e huḃe Pita, e huḃe tabe Saimon. Kuguo koḃume e nalai.

Pita e kuguo koḃu, o sasai hagi dugulo idi kediamokōu nalama nei. O sasai kediamē Yesu Kelesukōu damaleyodele i kaha degemōu, ho oe diamokōu hagi hiyedo neḃe idi. Pitaha kegedi ke tawale guḃ degemōu, kegeligi diā kesigieba, die damaleyodei ke tōu fogōu ye domōu, e diā dedej sasagiemōu kuguo koḃu kuhe nalama nei.

Kuguo tā uwage nalai kokōu be, Pitahage eme sa Babilon tie oyodei.* Tā keme tā makai. Tewe o kediyage Pita eme sa hiyedo Romkōu dalali, kuguo koḃu kuhe nalaiyode tawale ili. Yobe, sa hiyedo Babilon oe midihō kasagai hiyedo milōu ga idi sagaiḃe, sa hiyedo Romkōu gene kenōu tefeḃe degele idi kaha degemōu.

Kuguo 1 Pita koḃumaha tā sibige tanōu tanōu olōu feibe kuhe:

Tā Hiye 1:1-2:10

Dibe Godihā o sasai degei kaha degemōu, di bi bolōdo Godihā dimokōu neḃe kenōu diaba, midihō bolonōu milōu ga dalame.

Tā Hiye 2:11-3:22

O sasai kediyā dihō tageya ke di midihō dōdonōu milōu ga suluguame.

Tā Hiye 4-5

Damaleyodele i o sasai kediamē tefeḃe dugu hiyedo duguomōu, hagi hiyedo dugulo i.

Dibe Godihā o sasai degei kaha degemōu, di bi bolōdo Godihā dimokōu neḃe kenōu diaba, midihō bolonōu milōu ga dalame

(Tā Hiye 1:1-2:10)

¹ Aḃe Pita, Yesu Kelesuha tā-bolofej-mala-siadi-o. A kuguo koḃume Godihā yoḃu e biyodema makai o sasai n̄imokōu nalolū. Mogo diama, afu n̄i di sa tōu fogōu fogōu ya, sa ahudo Pontusbōu, Galesiabōu, Kapadosiabōu, Esiabōu, Bitiniabōu keleya ke dalagua o sasai n̄imokōu a kuguo koḃu nalama nelī kuhe.

² Afudo, Aye Godihage n̄ime kōu tewe delei, yoḃu e bi bolō degeleyodema makai. Habage, Duo Bolofejihā hagua, n̄i duledu dabai degeiba, n̄ime Yesu Kelesuha tā dulo sesemabadomōu, e kafeiye n̄i bigima mei degei. Godihā n̄imokōu hiyedo habagugueiba, n̄ime bologuādo dalamabadomōu.

Dibe hebenitōu fologaba, bologuādo dalaguale

³ Di Godihā huḃ hebele fogume. Eme Godi, di Hiye O Yesu Kelesuha e Aye. Godihā dimokōu solōu do hiyedo degeimōu, Yesu Kelesu tobōu mōu hagua, tolo imōu, yoḃu haguāgi kaha degemōu, dine f̄i gehe, Godihā dimokōu neḃeyodei ke moloḃuyodema dia dalagua kuhe.

⁴ Bi Godihā habage dimokōu neḃe keme bolōdo, ta tabale mei, ta kasagai degele mei, ta mei degele mei, hebenitōu yoḃu kegenōu dalale ke mala ile.

⁵ N̄i Kelesukōu damaleyodei kaha degemōu, Godihā yoḃu e neḃeyenōu n̄i wolōu dalali, uwage sabiyale kelege, Godihā degeleyodei keme dōdo tamā degeiba duguba, e n̄i mamoloḃu.

⁶ Tefeḃe dugu kaha n̄imokōu haguadibe tōu degeifei. Ha Godihā degeleyodei keme n̄i kōu tawalemōu hohō degele ili kehe.

⁷ N̄imokōu tefeḃe dugudi keme mōu yoḃuwa degediyo mei. N̄i damaleyodeibe de sele igi gol sagai domōu kuhe tefeḃe dugudi. N̄i tewe, sele igi gol keme bi bolōdo, doulukōu sidibe, igi ta, haba, sele igi goldo domōu kuhe sile dugudi. Nebe kenōu tefei, n̄ime tefeḃe

* : (Tawale tā) Nā 1 Pita 5:13 dugu.

duguga ibe deba, n̄i damaleyodei ke ta tōu fogōu ho fogōu ba, Yesu Kelesuhā bohōlōu mā hagubabe, o sasaj̄ye Godikōu bolofej̄yodema, emokōu hohōbolōu ba, e hū hebele fogulo ile. Yobe, bi olōu fēj̄ mei degeiba, sele igi gol k̄ene mei degele. N̄i damaleyodei k̄enōu si sibiḡe hiyedo, ta mei degele mei.

⁸ N̄ige Yesu Kelesube kōu dugulo ili meiyē, k̄enōu si n̄i e tagalemōu, emokōu hohō hiyedo degele ili. Damaledō, ifibe n̄ige eme ta duguyo meiyē, haba emokōu damaleyodema, hohō hiyedo degele ili. Hohō k̄eme di ta tawaga tobolōu sagaj̄ mei.

⁹ Godihā n̄i mamōu lamōu degeli, n̄i Kelesukōu damaleyodei dalamōu kaha.

¹⁰ Habage-degele-duguo-tobolōu-idi-o, afu deleigui kediā Godihā n̄i habaguguele kaha tā ke tobolōu mōu, Godihā di mamoloŋu kaha yo ke dugulamōu ka idi.

¹¹ Kelesuhā Duo Bolofej̄ihā o kediā die duledu dalamōu, diage kōu gue tobolōu idi, sabita, Kelesu eme hagi hiyedo duguoba, hū hiyedo ke moloŋu. Kege hehegiemōu, kōu gue yoduga idi, di mamoloŋu o eme koboge haguale? E haguale sawisiēi haf̄ej̄ degeibabe, kēj̄ye tamā degeiba dugulo?

¹² K̄enōu si Godihā diāmokōu be, n̄i hehegile idi k̄eme n̄i o habage haguā ile kediāmokōu tamā degeleyedō tobou. Kegemōu, wef̄ej̄ Godihā Duo Bolofej̄i tobōu mōu, hebenitōu ge migilemōu, tā uwo bolofej̄i tobolōu idi o kediā dogōu guomōu, n̄imokōu ne tā bolofej̄i ke tobōu mōu suluguei. Ēsol o kediāne tā bolofej̄i kaha sibiḡe ke tawalamōu degele ili.

Godihā dibe yoŋu e bi bolōdo dege dalamabadomōu haguissolu

¹³ Kegei kaha, n̄i fiyēge amaba, d̄ud̄onōu dalaguama. Yesu Kelesuhā n̄imokōu tamā degeiba, Godihā n̄i habaguguele ke def̄ej̄ido dia dalama.

¹⁴ Afu, n̄i tawali mei kelege, n̄iōu n̄i tōu e tagaiya k̄enōu suluguadi k̄eme haba ta degedama. Sisigo diā die ayeḥā tā dulo sesedi sagaj̄, k̄enōu tefema.

¹⁵ Godi, n̄i haguayadomōu haguissai eme bolofej̄ido. Nebe k̄enōu tefei, n̄ine Godihā o sasaj̄ bolōdo dege dalaguama.

¹⁶ Yobe, Godihā kuguokōu be kōu gue nalaj̄ dala,

Ame n̄i Godi bolōdo kaha degemōu, n̄ine mā sosōu bolōdo dalaguama.

Wok Pris

11:44-45

Godihā di mamōube, bi sibiḡe hiyedoye mamōu

¹⁷ N̄ige Godikōu be n̄i Ayeyode diḥō bagā tobolōu idi. Di Aye e di fidibe, ege hū mei obōu, huḥbōu obōu kokōu ta duguo fidiyo mei. Godihage midihō, di milōu gadi k̄enōu duguo fidi. Kegei kaha degemōu, n̄i sa sibiḡe kuokōu dalagualibe, Godikōu guē degeba, sa sibiḡe koŋume n̄i sado meidade tawama.

¹⁸ Afu n̄ime sibiḡe mei midihō, n̄i kōu guai o kediā n̄imokōu hehegiei k̄enōu milōu ga idi. K̄enōu si, Godihā dugube, kasagaj̄ido degeimōu, e n̄i kuhe mamōu. N̄i tewe, Godihā n̄i mamōube, sele igi silvabōu, golbōu kegeiyē mamōu li mei. Bi k̄eme kasagaj̄ degedi binōu.

¹⁹ Godihā n̄i mamōube, Kelesuhā kafeiyenōu mamōu. Kelesube wai sipsip wili bolōdo ke s̄a degei, sibigibōu mei, kasagaj̄ ta dala mei. E kafeibe sibiḡe hiyedo.

²⁰ Sa sibiḡe koŋu milōu li mei kelege, Godihage Kelesuhā di mamōuyadomōu kōu maka degei. K̄enōu si uwage sawisiēi haf̄ej̄ degeimōu, e n̄i dogōu gulamōu tamā degei.

²¹ Kelesu e degeiyē, n̄i Godikōu damaleyodele ili. E tolo imōu, Godihā e haguagiemōu, e hū hiyedo ke emokōu nēj̄. Kegei kaha, n̄i Godikōu damaleyodema, e degeleyodei ke tamā degeiba dugulamōu dia dalagua keḥe.

Di di mogo diā def̄ej̄ido tagame

²² N̄i tā damaledō ke dulo sesele iligi, Godihā diḥile kokōu sibigi ta dala mei kaha, n̄i damaleyodei o sasaj̄ kediāmokōu solōu do degele ili keḥe. Kegei degemōu, n̄i n̄iōu sie tagaleba solōu do degeiba solōu do degeiba dema.

²³ Yobe, n̄ime fi bohōlōu, dihi бага malā felemōu, fi geḥe dege dalagua,* yobe n̄i Aye Godihā tobou kaha degeimōu. Godihā tābe ta mei degele mei, yoŋu kegenōu dalale.

²⁴ Godihā kuguokōu ne kege nalaj̄ dala,

* 1:23 1:23 Jon 3:3-6 - Yesuhage Nikodemuskōu be, n̄ame haba dihi бага malā feleyede tobou.

O sasaj̄ oloū feī dibe diq̄ sā degei.

Dibe hebe fī sagaj̄ kegei, obe dugumoū be bolodo.

Diq̄ keme fafagadi.

Hebe fī keme migima mei degedi.

²⁵ Kenoū si Hiye Oh̄ā t̄abe yōū tofousogo kegenoū dalale.

Aisaia 40:6-8

T̄ā keme t̄ā uwo bolofeī o ilo kediā nj̄imokoū hehegile i.

2

T̄ā makaibe Hiye O ɛme fī ned̄i mouti bolodo kokoū mā tobou*

¹ Nj̄ime gehē dege dala kahā degemoū, midih̄o kasagaj̄ miloū gadi keboū, ogoū gadi midih̄o keboū, t̄aenoū bolofeī degedi midih̄o keboū, kona degedi midih̄o keboū, tobe toboū di midih̄o keboū oloū feibe toū fogoū ma.

² Dih̄i dieye bu nal̄e sagaj̄ hiyedo degedi sagaj̄ kenoū tefei, nj̄ine Godih̄ā t̄ā bolofeī ke dulo sagaj̄ hiyedo degema. Bu sibigiboū mei kegei kahage, nj̄i fī ke dogoū guba, ɛ hiyedo degele, haba nel̄ene hiyedo dege dalale. Gehē degenoū dalali, Godih̄ā nj̄i mamal̄aba, nj̄i Godiboū de bologūado dalaguale.

³ Hiye O ɛ midih̄o ke dimokoū hehegieimoū nj̄i koū dugulo i kahā degemoū, nj̄ige Hiye O ɛme bolofej̄yode tawale ili.

⁴ Nj̄i Hiye Oh̄ā soū guedu ima. ɛme fī ned̄i mouti bolodo, o kediā sibige mei бага koū igile muguye, haba Godih̄ā makaibe, ɛme sibige hiyedo dala.

⁵ Nj̄ine fī gehēboū de mouti sā degei, Godih̄ā mal̄amoū, Duo Bolofeīhā nel̄eya kenoū mosō togoulu. Mosō togoma mei degeba, nj̄ime Godih̄ā ɛ mogoū du daladi o* degele iba, bi Godih̄ā tagale sagaj̄ kenoū nj̄ige Yesu Kelesuh̄ā hūya ke ɛmokoū n̄emabedei.

⁶ Godih̄ā kuguokoū ne koū gue nal̄aj̄ dala,

Duguma, bitoū Saion kotoū ā mouti* ta fogoloū kuhē.

Mouti keme meleya mouti, sibige hiyedo, Godih̄ā koū makai dala.

O tah̄ā ɛmokoū damaleyodebasi, o keme habage ta sidifi degele mei. *Aisaia 28:16*

⁷ Damaleyodele i o sasaj̄ nj̄i dugulube mouti keme bolodo, sibige hiyedo. Damaleyodili mei o sasaj̄ kediā dugulube, koū guei dugulo ili,

Mouti, mosō togodi o kediā dugube kasagaj̄ degeimoū koū igile filej̄ keme ɛ haba meleya mouti fogou. *Buk Song 118:22*

⁸ Koū guene koū nal̄aj̄ dala,

Die abogōūye mouti kokoū kuwagaba fiyasigile.

Damal̄edo, mouti hiyedo kokoū be obe kuwagaba, mih̄ikoū fiyasigile. *Aisaia 8:14*

O kediā Godih̄ā t̄ā ke tobekoū mugudi kahā degemoū, kuwoumoū be, diā mih̄ikoū fiyasigedi. Afudo, Godih̄age o kediāme kegenoū degeleyodema koū tobou.

⁹ Kenoū si nj̄ime Godih̄ā yōū ɛ o sasaj̄yodema koū makai. Nj̄ime ɛ mogoū du daladi hiye o debane, ɛ hūti debane, ɛ sosoū debane, nj̄ime ɛ midih̄o bolodo ke omokoū hehegiemabadomoū makai. Ege nj̄ime hulīā sakoū dala ke toū fogoū ba, hoh̄o bolofeī kokoū fogoū haguamabeedema haguaisai.

¹⁰ Afu, nj̄ime moū yōūwa deleiguiye, kenoū si ifibe nj̄ime Godih̄ā o sasaj̄ degei. Afuge, nj̄ime Godih̄ā habaguguei midih̄o ke ta tawale ili meiyē, haba ifisi Godih̄ā habagugueibe nj̄iboū de dala kehē.

O sasaj̄ kediā dih̄o tageya ke di midih̄o d̄oūdonoū miloū ga suluguame

(T̄ā Hiye 2:11-3:22)

Dibe Godih̄ā dabai degedi o sasaj̄noū dalame

¹¹ Mā mogodo diāma, nj̄ime sā mei o sagaj̄ kahā, a egele toboū ba nj̄i duma. Sa sibige kuokoū midih̄o kasagaj̄, nj̄i toū e tagali sagaj̄ya ke hoboū degedama. Midih̄o kasagaj̄ nj̄i fiboū de biyadi ke toboloū.

* 2: (2:0 widio ta) Grik taege mouti-yodili mei, igi-yodei, Juda o kediā igi mosō togolo idi kahā degeimoū. * 2:5

2:5 Afudo, mogoū du daladi o ('pris') kediā Mosesah̄ā kuoloū t̄ā ke dulo seselemoū, gali sile, Godikoū nel̄ē idi. * 2:6

2:6 Mouti keme damal̄edo mouti mei, keme Yesu. Bitoū Saion keme sa Jerusalem.

¹² Nj̄ Godikōu damaleyodili mei o sasaj̄ kediabōu de dalagualibe, midihō dōudo kenōu milōu gama. Kege degeibasi, nj̄ susuga tobolōu idi o kediā nj̄ midihō bolofej̄ kē duguoba, Godihā di dugu haguale kelege, diā Godikōu hohōbolou ile.

¹³ Nj̄me Hiye O Kelesukōu damaleyodei o sasaj̄ kaha degemōu, nj̄ gamani o olōu fei kediā tā dulo sesema. Gamani o olōu fei die hiye o, ɛme hū hiyedo, sa sibigē kuokōu o sasaj̄ di hū olōu fei kē gabama felei.

¹⁴ Gamani hiye o kaha dabai degele idi o kediā tāne dulo sesema. Gamani hiye o kahage ɛ dabai degele idi o kediā tobōu mōu ya, sa sa olōu fei kile midihō kasagaj̄ milolōu idi o kediā egele womōu, haba midihō bolō degedi o kediāmokōu be bolofej̄yode tobōu mōu suluguamabeede tobou.

¹⁵ Godihage nj̄me midihō bolofej̄ kenōu milōu mabeedema tagali. Kege degeibasi, totōu degei o, tāenōu tobolōu idi kediā nj̄ midihō bolō kē duguoba, nj̄mokōu susuga tobolōu idi midihō kē tōu fogōu le ile.

¹⁶ Nj̄me hebe kasagaj̄ ta moloŋu meidade tawaleba suluguama. Kenōu si nj̄ kege tawaleba sulugualibe, midihō kasagaj̄ haba ta milōu gadama. Nj̄me Godihā dabai degele idi o sasaj̄dade tawaleba suluguama.

¹⁷ O sasaj̄ olōu fei kediāmokōu midihō bolō kenōu hehegiema. Damaleyodele i o sasaj̄ olōu fei kediāmokōu ne solōu do degeba, Godihā hayedu dalali, gamani hiye o ɛ hū hebele foguma.

Di Kelesu ɛ hagi dugudi midihō kenōu seseme

¹⁸ Dabai degedi o sasaj̄ diāma, nj̄ bose diā tā kē dulo sesema. Age bose bolofej̄ kediā tā kenōu sesemabadamōu tobōu yo mei. Bose ilo kelebe kōu midihō kasagaj̄ milōu ga idi oye, kenōu si nj̄ge die tā kēne dulo sesema.

¹⁹ Nj̄me Godihā yoŋunōu dogōu guo dalaba dabai degeligi, bose diā nj̄mokōu hagi mōu yoŋuwa neiba, nj̄ neleđo dege dalabasi, Godihā nj̄mokōu bolofej̄yode tobolōu.

²⁰ Haba nj̄ midihō kasagaj̄ ta milōu ba, nj̄ bose diā nj̄ egele wouba, nj̄ neleđo dege dalababe, Godihage nj̄mokōu be ta hohō degele mei. Kenōu si, nj̄ midihō dōudo kenōu kōu milōu ba, haba nj̄ bose diā mōu yoŋuwa egele woubabe, nj̄ neleđo dege dalabasi, Godihage nj̄me midihō dōudo degeiba dugulo.

²¹ Nj̄ dowoye, Kelesu ɛ hagi hiyedo dugu kaha degemōu, Godihā nj̄ne hagi dugumabeedema haguaisai. Hagi, Kelesuhā dugu kēme yoŋu nj̄mokōu hegi, nj̄ne tawaleba sesemabadamōu.

²² Damaleđo,
Ege midihō kasagaj̄ ta milōu li mei. Haba ogōu gai tāne ta tobōu li mei. *Aisaia 53:9*
²³ O kediā Kelesukōu tā bōu basia tobōu mōu be, ege ta sima tobōu li mei. E hagi hiyedo duguye, kenōu si ege diāmokōu midihō kasagaj̄ kaha hebe ta neleyode tobōu li mei. E yoŋusie Godikōu nej̄, Godihage obe dōudonōu fidi kaha degemōu.

²⁴ Kelesuhā di midihō kasagaj̄ kaha hebe kē malā, hebe fufuguomaj̄kōu diōu gōu mōu, ɛ tolo i. Dige di midihō kasagaj̄ kē tōu fogōu ba, gehe dege dalaguali, midihō dōudo kē milōu gamabadamōu ɛ kuhe tolo i. O kediā Kelesu hiligedo wala imōu, ɛ do hiyedo dugu kaha, nj̄me bolō degele i kehe.

²⁵ Afu, nj̄me wai sipsip s̄a degei, f̄i totōu dege suluguadi, a dōudo kenōu sesele yadiyo mei. Kenōu si, nj̄ bohōlōu mā ya, wai sipsip dia daladi Hiye Okōu fologa dalaguamōu be, ege nj̄ f̄i olōu fei kē dia dala kehe.

3

Obōu sasaj̄bōu hulomōu daladi midihō

¹ Sasaj̄ o hu diāma, nj̄ne nj̄ maḥā tā dulo sesema. Nj̄ maḥā Godihā tā dulo sese ho fogōu babe, sasaj̄ nj̄ge midihō bolō kē milōu basi, diā duguo f̄i bohōlōu ile. Nj̄ Godihā tā diāmokōu kōu hehegie tobolōu sagaj̄ meiyē, kenōu si nj̄ midihō bolōnōu milōu babe, diā kē duguoba f̄i bohōlōu ile.

² Yobe, diā dugulobe, nj̄me tā dudi sasaj̄, haba nj̄ midihōne dōudo kenōu milōu ba dugulo ile.

³ Sasaj̄ nj̄ similolōu be, nj̄ tōu bōu, nj̄ widio towebōu debe sele igi golbōu, yukuei bolō bolōbōu kenōu k̄a idama.

⁴ Sasaj̄ n̄i degele bolofejibe kōu gue, n̄i duledune, nebe kenōu tefele similōu ma. Kegema, amafeinōu dalaguababe, n̄i f̄i bolofej̄ keme ta mei degele mei. Godih̄a dih̄ile kokōu n̄ime bologuado dalaguaba, Godih̄a dugulobe sibige hiyedo dugulo.

⁵ Godikōu damaleyodele i sasaj̄, afudo deleigui kediāne kege degele idi. Diā Godih̄a degeleyodei ke dia dalaguali, die duledu amafeinōu similolōu dalaguali, die maḥaḥa tā ke dulo sesedi.

⁶ Sasaj̄ Sara ene e maḥaḥa tā dulo seseligibe, naḥe mā hiye oyode tobōu di. N̄i midihō bolofej̄ ke milolōu guē dege ho fogōu babe, n̄ime Sarah̄a e sisigo sagaj̄ dege dalaguale.

⁷ Sasaj̄ hu o diāma, n̄ime n̄i sasaj̄bōu de dogōu guo sulugibe, n̄i sasaj̄kōu midihō bolonōu milōu ma. Sasaj̄ibe neḣe hiyefej̄ mei. Neḣe, o n̄i dala sagaj̄ kegei mei kaḥa degemōu, diā n̄imokōu tā tobōu babe, n̄ige defej̄do duma. Godih̄a o n̄imokōu solōu do f̄i geḣe neḣe sagaj̄ kenōu tefele, sasaj̄ kediāmokōu ne f̄i geḣe neḣe. N̄i a tobolōu ke dulo seseibasi, n̄i Godikōu diḣo baḣa tobolōu keme midihō kasagaj̄iye ta akogulo sagaj̄ mei.

N̄i n̄iōu sie yogokōu midihō bolō kenōu degeiba degeiba dema

⁸ Ise, a uwage tā tobōu ladi. N̄i n̄iōu sie f̄i tanōu degeiba, f̄i tanōu degeiba dema. Tabe, n̄i n̄iōu sie yogokōu solōu do degeiba solōu do degeiba dema. N̄ime Kelesukōu damaleyodei kaḥa degemōu, n̄i n̄iōu sie tagaiba tagaiba dema. Haba n̄iōu sie yogokōu habagugueiba habagugueiba dema. Tabe, n̄iōu n̄i hu hebele fogudama.

⁹ Oe n̄imokōu midihō kasagaj̄ hegibane, tā bōu basia tobōu bane, n̄i hobōu muwōu milōu dama. Midihō kegei ke n̄imokōu degeibabe, n̄ige Godih̄a o kediā dogōu guyedema diḣo baḣa tobōu ma. Godih̄a n̄i kege degemabeedema haguaisaibe, ege n̄imokōu midihō bolofej̄ ke hegilamōu degei.

¹⁰ Di tewe,

O koyo n̄a bologuado dalale keḣōu,
haba sawisie bolofej̄ dugulo keḣōu de tagaibabe,
n̄a tā kasaj̄bōu, ogōu gai tāḣōu de hobōu tobōu mōu siada.

¹¹ N̄a midihō kasagaj̄ ke tōu fogōu, f̄i bohōu ba, midihō bolofej̄ kenōu milōu yedei.
O sasaj̄ kediābōu de mogo degeba, f̄i tanōu dege dalayedei.

¹² Yobe, Hiye Ohage midihō dōḣdo milōu ga idi o sasaj̄ kediāme duguomōu dia daladi.
Diā emokōu diḣo baḣa tobolōu imōu be e dudi.

Kenōu si midihō kasagaj̄ milōu di o sasaj̄ kediāme ege tobekōu mugu dala. *Buk Song 34:12-16*

Di midihō bolō milōu mōu dimokōu haḣi hagulu keme tāḣōu mei

¹³ N̄i midihō bolōdo milōu laba degeibabe, o koyohage n̄i wolo? O ta mei.

¹⁴ Kenōu si, n̄i midihō bolō milōu di kaḥa dowo ke haḣi dugubabe, n̄i hohonōu degema.
Yobe, Godih̄a kuguokōu be kōu gue nalaj̄ dala,

O taḣa n̄imokōu guē nejbabe, n̄i hobōu kesigie guē dededama. *Aisaiā 8:12*

¹⁵ N̄i Kelesukōu nōu damaleyodema, enōu si n̄i Hiye Oyode tawama. O tae n̄imokōu kōu gue yodubabe, kagemōu n̄ime hebenitōu bologuado duwolo ke dia dalagua deibabe, n̄i ama dala kaḥa yo ke o kokōu defej̄do tobōu ma.

¹⁶ Kenōu si n̄ime damaleyodele ili mei o sasaj̄ kediābōu de tā koubabe, diā yoduga ili ke duloba, diāmokōu be him̄ido degeba, amafeinōu tobōu ma. N̄ime Godih̄a dih̄ile kokōu dōḣdo dalaguadade tawaiababe, n̄ige damaleyodele ili mei o kediāmokōu midihō bolōdo kenōu hegiba, diā ke duguoba, Kelesuh̄a midihō n̄i milōu gadi ke susuga tobolōu idi ke tōu fogōu ba, dioḣusie file dugu kasagaj̄ deba, sidifi degele ile.

¹⁷ Dibe Godih̄a tagaiya ke midihō bolōdo milōu gadi kaḥa dowoye di haḣi dugubabe, keme tāḣōu mei. Haba midihō kasagaj̄ milōu di kaḥa dowoye haḣi dugubasi, keme kasagaj̄do.

Kelesuh̄a teibe e di mamōu lamōu kuhe tolo haguaj̄

¹⁸ Kelesu eme ta degeli meiyē, kenōu si dōḣdo mei o sasaj̄ di dowoye, e tolo i, di midihō kasagaj̄ kaḥa hebe ke ta mōuyē domōu. N̄i Godikōu wōu ma ilamōu, e tanōu fei tolo i keḣe. Haba tage ta tolo ile mei. Sa sibige kuokōu ge o kediā woumōu tolo i. Kenōu si Duo Bolofej̄iḣa degeiyē, e haguḣa geḣe degei.

¹⁹ Kegemou, e fi kaha mulomou, Godiha ta ke tei fi ilo didio degei dalagua kediamokou hehegie tobou.

²⁰ Tei fi keme Noaha delei kelege Godiha ta dulo ili mei o sasai tofigile i kedia fi. Damaledo, Noa e dalali, mosole moso togoumou be, dia midihog kasagainou milou ga imou, Godiha duguo fogou dalali, Noaha mosole moso tegei ke mei degei. Kegemou, o sasai olou fei 8 kege kedia mosole foudu fologoumou, to gihou hiyedo kou hagueiye, kenou si diame ta hueiye weli mei, Godi yofu dogou gu. Sa sa o sasai suudo, olou feibe to gihouye woma mei degei. Yobe, dia Godiha ta dulo sesele ili mei kaha degemou.

²¹ To gihou keme fafeleya tofou di ke sa degei. Fafeleya tofolou imou, Godiha nime yofu kou mou. Fafeleya tofou di midihog keme to todi sagai kegei mei. Di to toumou be, sibigi di tou guebou dala kenou bigima mei degedi. Kenou si, fafeleya tofolou idibe, di duo sibigi mei degeba, Godiha dihile kokou bolonou dalagualeyodema kuhe degele idi. Godiha Yesu Kelesu haguagi kaha degemou, di fafeleya tofou mou be, e di mojudi.

²² Kegemou, Kelesu e hebenitou folo, Godiha dobogofu delekou duwomou be, esol o daga dagabou, duo daga dagabou, hubou bi ilo kelebou olou fei kedia e nele kaha hayedu dalaguale, e ta dulo sesele idi.

Damaleyodele i o sasai kediam tefele dugu hiyedo duguomou, hagi hiyedo dugulo i

(Ta Hiye 4-5)

4

Di tou e tagadi midihog kasagai olou fei ke tou fogou me

¹ Kelesu e tou be do hiyedo dugu kaha degemou, ni e fimai sagai kenou tefele fimama. Yobe, o taha e tou be do dugu debabe, midihog kasagai e milou di keme tobekou muguo mei degei.

² O kegei keme sa sibige kuokou dalabe, tou e tagadi midihog kasagai keme ege dafadi. Godiha tagali kenou sesele ile sagai degedi.

³ Damaleyodili mei o kedia die tou e tagadi midihog kasagai ke milou ga idi keme afu nime hiyedo milou ga idi. Damaledo, sasai hiyou siadi midihobou, o hiyou siadi midihobou keme ni kou milou ga idi. Ni tigi kolo huei gofoudo nama fi totou degemou, ta kasagai tobou dibou, midihog kasagai milou dibou ke hiyedo degele idi. Haba ogou gai godi kedia egei keme ni kou dulo sesele idi keme kasagai hiyedo. Midihog olou fei kegei keme haba ta degedama.

⁴ Ifibe nime damaleyodele ili mei o sasai kediabou de geleguoba, midihog kasagai milolou be dafa ili. Dia ke duguo kesigiemou, damaleyodele i o sasai nimokou ta bou basia tobolou idi kehe.

⁵ O sasai kedia kege degemou ibe deba, ta sale sawisie ke tama degeiba, Ta Sai Fidi O kaha diamokou be, ni kadegeimou kege degemou haguei? de yodulo. Ta Sai Fidi O ege ama dalali, tofigile mei obou, tofigile i obou olou fei ta sale dala.

⁶ Kegei kaha yobe, tofigile i o sasai kediam teli mei kelegebe, o ilo kelege diamokou ne ta uwo bolofei ke kou hehegiemou suluguei. Diame sa sibige kuokou be kou dalaguale tofigile i, midihog kasagai milou di kaha degemou. Kenou si Godiha diamokou fi gehe neimou, diame Godi yofu sa degei dalagua.

Nele, Godiha dimokou nemou i dala kaha degemou, di dabai defeido degeme

⁷ Uwage sawisie ke hafei degeli kaha degemou, ni fi gofoudo dege tawaleba, defeido sulugalibe, Godikou diho бага tobolou nou suluguama.

⁸ Nime Godikou damaleyodele i o sasai degei dalagua kaha degemou, ni njou sie yogokou defeido solou do degeiba solou do degeiba dema. Solou do degedi midihog kahage midihog kasagai milou gadi keme olou fei akogudi.

⁹ Sa ta tie o sasai, Godikou damaleyodele i kedia ni sabekou ya fologoubabe, bologuado dia dalama. Kege degedi midihog keme dafadama.

¹⁰ Godiha ni habaguguemou, nele daga daga ke nimokou solou do nemou i kaha degemou, ni dafa idama, Godiha dabai defeido degeleba, ni njou sie yogo dogou guba dogou guba dema.

¹¹ Godihā ē tā hehegie tobōu di dabai kēme nāmokōu neī debabe, nā Godihā tā kenōu hehegie tobōu yedei. Haba Godihā o sasāi dogōu gudi dabai kē nāmokōu neī debabe, nā Godihā ē neleya kenōu dabai degemōu i. Nī kege degeibabe, o sasāi ilo kediā duguoba, diāne Yesu Kelesuhā hūya kē Godihā hū hebele fogulo sagāi degele ile. Godihā ē hūbōu ē neleḅōu kēme hiyedo folodo. Dige emokōu hohōbolōu ba, tofousogo tofousogo kegenōu dalaguame. Damalēdo.

Dige Kelesu ē hagi dugu sagāi kenōu tefele duguoba, hohōnōu degeme

¹² Mogo diāma, nī tefele dugulu kēme douye galai do sagāi kegei kē dugubabe, nī ta kesigidama. Nī hobōu anōu duguluyode tawadama. O sasāi olōu feī kegei duguludade tawama.

¹³ Kelesu ē hagi hiyedo dugu sagāi kenōu tefele nīne hagi dugudi kahā degemōu hohō degema. Kegeibasi, nīge Kelesuhā ē hūbōu ē neleḅōu kē tamā degeiba duguoba, nī hohō hiyedo degele ile.

¹⁴ Nī Kelesuhā hū kē tolōu dala kahā degemōu, oe nī susuga tobōu babe, nī hohōnōu degema, Godihā Duo Bolofej ēme nībōu de dala kahā degemōu. E hohōbōu ē neleḅōu kēme hiyedo folodo.

¹⁵ Hagi nī dugulobe, nī o wei deba, hiyou moū deba, midihō kasagāi ta milou deba, haba, o ilo kediā dabai degeli ta makei deba kahā dowoye hagi dugubabe kasagāi.

¹⁶ Ha, Kelesukōu damaleyodei kahā dowoye hagi dugubabe bolō, sidifi degedama. Hagi kegei kē dugubabe, nīme Godikōu hohōbolōu nōu dalama, yobe nīme Kelesuhā hū kē tolōu dalagua kahā degemōu.

¹⁷ Godihā yoḷū ē sosōu di tā sale kēme hafeī degei. Godihā dibukōu tā sama mei degeiba, haba o sasāi, ē tā uwo bolofej kē tobekōu mugulo idi kediāmokōu kage tamā degele kēme di ta tewe mei.

¹⁸ Godihā kuguokōu be kōu gue nalaj dala, Doudo o sasāi kediāme hagi hiyedo dugumōu ibe deba, Godihā diā kuhe mamoloḷuyodei.

Kenōu si, Godi tobekōu muguo dalagua o sasāibōu, midihō kasagāi milōu gadi o sasāibōu kediāmokōu be Godihāge kage degele? *Gutpela Sindaun 11:31*

¹⁹ Kegemōu, Godihā tagaliya kenōu hagi dugumōu suluguadi oyege dioḷusie Godikōu neleḅa, midihō bolōnōu milōu mōu suluguamabeedei. Dibe Godi yoḷū milou kahā degemōu, ē sawisieī olōu feī di bologuādo wolōu daladi, di ta tōu fogōu diyo mei.

5

Sosikōu widio o diāma, nīge Godihā o sasāi kediāme bologuādo dia dalama

¹ Sosikōu widio o diāma, a nīmokōu tobōu ladi kuhe. Yobe, ane sosikōu widio o. Age Kelesu ē hagi hiyedo dugumōu mayoḷū mā dihoje dugu. Abōu nībōu di olōu feībe hebenihā hohō kē tamā degeiba dugulo ile kahā degeimōu, a nīmokōu tobōu ladi koḷū duma.

² O ilo kelege wai sipsip dia daladi sagāi kenōu tefele, nīne Godihā o sasāi dia dalaguama. Dabai kē degelebe, oe nīmokōu tae diasele tobōu banōu degedama, Godihā tagaiya kenōu hohō degeba degemōu ima. Dabai kahā dowo moloḷū sagāi hobōu degedama. Mōu tagaleba hohōbolōu degema.

³ O sasāi nī hayedu dalagua kediāmokōu be nīge ta diasadama. Nī midihō bolōdonōu milōu ba, diā duguō sesele.

⁴ Kege degeibasi, wai sipsip dia daladi Hiye Ohā hagua tamā degeibabe, nīme dabai nī degei kahā hebe bolōdo kē malā ile. Hebe bolōdo kēme di ta tawaga tobolōu sagāi mei, ta tabaleba mei degele mei, yoḷū tofousogo tofousogo kegenōu kuhe dalale.

Di diyōu sie Godihā hayedu dogogume

⁵ Gisiai o diāma, nebe kenōu tefele, nīme odo kediā tā kenōu dulo sesema. Nī olōu feī nīōu sie huyafeī degeiba huyafeī degeiba dema. Yobe,

O sasāi dioḷū die hū hebele fogulo idi kediāme Godihā degeiye, diāme huyafeī dege daladi. Kenōu si o sasāi dioḷūsie huyafeī degele idi kediāme, Godihā habagugueibe diābōu de daladi. *Gutpela Sindaun 3:34*

⁶ Kegei degemōu, nī nīōu sie huyafeī degeba, Godihā hayedu dalaguababe, sawisieī yoḷū makai kelegenōu si, ē nī hebele fogulo.

⁷ Godihā n̄imokōu solōu do degedi kahā degeimōu, hagi olōu fei n̄i dugulo idi ke kefemaba, Godikōu nōu dogoguma.

⁸ N̄i f̄i gofojudo dege tawaleba, amaga suluguama. N̄ibōu ho mai o Tamabe tā uwo hiyedo, nebe fuse hiyedo laionye degedi sagai kenōu tefele tamōu siadi. Hegie hiyedo degeimōu, o nalāmōu ka sulu.

⁹ Kenōu si, n̄i damaleyodei keme neledo dege dalaguali, Tamā tobekōu muguma. N̄i tewe, damaleyodele i o sasai, sa sa olōu fei tie kediane hagi hiyedo, nebe n̄i dugulu sagai kenōu tefele dugulo idi.

¹⁰ Godi ɛme habaguedi midihō olōu fei kahā ɛ yo. Damaledo, Kelesuhā huya ke Godihage n̄ime hebenihā hohō kokōu haguamabeedema haguaisai. N̄i hagi tōu degenōu fei dugumōu ibe deba, ise yoju n̄i bologuuba bolō degeiba, n̄i damaleyodei ke dedei sasagieiba, n̄ime neledo dege dalaguali, tofousogo tofousogo tofolōu ile.

¹¹ Godihā ɛ hūbōu ɛ nelebōu debe hiyedo folodo, tofousogo tofousogo kegenōu dalale. Damaledo.

Uwage tā

¹² O Sailas ege ā dogōu guomōu, kuguo tōu degei koju nalolu. A dugulube, ɛme di mogodo, ɛme damaleyodeibe defeido tolōu dalamōu dugulu. Kuguo kojume ā n̄i dedei sasagielamōu nalolu. Haba tabe, Godihā habaguguei kahā tā, ā hehegiedi keme damaledo tā, n̄i ke tawamabadomōu ā kuhe nalolu. N̄i ke damaledo-yodema, neledo dege dalama.

¹³ Damaleyodele i o sasai sa hiye Babilon* tie kojudia n̄imokōu agali bolofejyode tobolōu ili. N̄ibōu, diabōu olōu feibe Godihā yōju ɛ biyodema makai. Mā dihi Mak* ɛne n̄imokōu agali bolofejyode tobolōu.

¹⁴ Damaleyodele i o sasai n̄i n̄iōu sie yogokōu solōu do degeimōu solōu do degeimōu dedi kahā degemōu, n̄i n̄iōu sie nogōu gama.

Age n̄ime Kelesubōu de dogōu guoba, bologuado dalaguale ke tagali.

* **5:13 5:13** Sa hiye Babilonbe sa hiye Rom sā degei. Sa Babilonyodei kahā ɛ sibigebe kōu gue, sa Rombe midihō kasagai milōu gadi sa, Babilonnōu tefei. * **5:13 5:13** Mak ɛme Pitahā ɛ dihido mei. ɛme o gisiai Pitabōu de dabal degedi. Kegei kahā degemōu, Pitahage ɛ dihiyode kuhe tobou.

Egei Sasama Pitaha Nalama Nei

Tawale Ta

Koꝑume sasama kuguo Pitaha Yesu Kelesukou damaleyodele i o sasai kediamokou nalama nei. Pita e tobolou mou nalalibe, ogou gai egei tobolou idi o kedia ta dulo sesedamabeedei, kegeligi mihikou fiyasigeiye domou. Damaledo ta kenou dulo sesemabeedema kuhe tobolou mou nalai. Ta ke kou dulo tawai obe, o tae ogou gai ta tobou ba ege ta dulo sesele sagai mei.

Pitaha ta toboube, ta-bolofej-mala-suluguadi-o eige Yesube ei dihoje duguyode tobolou mou nalai.

Haba tabe, o ilo kelege Yesube bohoulou ma haguale meiyode tobolou idi kaha degemou, Pitahage kuguo kuokou be Yesube hagualeyode tobou. Damaledo, di dugulube, eme toto haguale sagai mei. Kegei kaha yobe kou gue, Godiha yoꝑu e o sasai tanou ta makolobe dafamou, ege di olou fei fi bohoulou mabadomou kuhe dia dala.

Kuguo 2 Pita koꝑumaha sibige kaha widio ta hiyebe tanou fei dala.

Dige midihq bolq kenou neledo dege milou golugibe, ogou gai egei tobou di o kedia ta keme tobekou mugume

(Ta Hiye 1-3)

¹ Ame Saimon Pita, Yesu Kelesuha dabai degelemou, e ta-bolofej-mala-siadi-o. Yesu Kelesu eme Godi, di Mamou O. Eme midihq doudo kenou degedi kaha degemou, ni emokou damaleyodei keme sibige hiyedo, ei damaleyodei kenou tefei kaha degemou, a nimokou kuguo koꝑu kuhe nalama nei.

² Nime Godibou, di Hiye O Yesubou de kou tawale dala kaha degemou, dilie nimokou hiyedo habagugueiba, nime bologuado dalamabadomou.

Godihage dibe yoꝑu e biyodema makai

³ Damaledo, Godiha midihq doudo, e hohobou e nelebou keme hiyedo, e dimokou haguamabeedema haguismou, di dulomou eme kou tawale i kaha. Kegemou, Yesu Kelesuhage Godiha neleyenou * dimokou bi olou feido neibe, di dogou guba, di neledo degeba, yoꝑu e midihq kenou milou ga suluguamabadomou kuhe nei.

⁴ Godiha neleyenou, e kege haguismamou, bi bolodo olou fei, yoꝑu afu kou neleyodema makai ke dimokou kuhe nei. E kege degei kahage di dogou guba, dibe sa sibige koꝑumaha tou e tagadi midihq kasagai ke tou fogou ba, Godiha midihq doudo kenou milou mabadomou.

⁵ Kegei degemou, ni damaleyodei keme neledo dege dalalibe, midihq bolonou milou mou ima. Ni midihq bolq kenou defeido milou ga dalalibe, Godiha midihq kene tawama.

⁶ Ni Godiha e midihq ke tawaleba dalalibe, tou e tagadi midihq kasagai ke akogoguema. Ni tou e tagadi midihq kegei ke akogogue dalalibe, hagi kagei kagei ke dugubane neledo dege dalama. Neledo dege dalalibe,

midihq, Godiha degei sagai kenou tefele degema.

⁷ Ni Godiha midihq ke milou ga dalalibe, niou sie yogokou midihq bolonou milou ba milou ba dema. Ni midihq bolonou milou ba milou ba dega dalalibe, niou sie yogokou solou do degeiba solou do degeiba dema.

* 1:3 1:3 Ta sibigebe Yesu Kelesu eme Godi.

⁸ Nige di Hiye O Yesu Kelesube kōu tewe. Kegei degemōu, nī midihō bolō olōu fei, a kōu husolojūmōu nalāma mei degei ke milōu ga dalababe, nī tewe kēme mōu yoŋuwa ta dalale mei. Sibige hiyedo mamōu ile.

⁹ O tae midihō olōu fei ke milōu ga ho fogōu babe, bimaī ahudo dalagua kēme ege ta dugulo sagai mei, ɛme dihō du degei o ke sa degei dala. O kegei kahage Godihā ɛ midihō kasagai kahā hebe ke kōu igile mugu kēme olōu fei totōu dege dala.

¹⁰ Mā mogo diāma, Godihage nīme haguamabeedema haguismōu, yoŋu ɛ o sasai degeleyodema makai kahā degemōu, nī Godihā midihō kēnōu nelēdo dege milōu ma. Nī kege degeibasi, nīme mihikōu fiasigile mei.

¹¹ Damaledō, nīme Di Hiye O Yesu Kelesuhā sa bolō kokōu fologouba, Godihā a soŋugōu ba, hohō degeba, nī wōu ma kodu fologale. Sa bolōdo kēme di Mamōu O Yesu Kelesuhā sa, tofousogo kegenōu dalale sa.

¹² Damaledō, a tobolōu koŋume nī kōu tewe. Nī kōu dulo nelē dege sesele iliye, kēnōu si age nī totōu degeiye deba tobolōu nōu dalale.

¹³ A sa sibige kuokōu be, mā fiibe falai mosōdu dalali, mā dabai koŋu defeido degelamōu, a egei, nī kōu tewe kēnōu haba tage tobolōu kēme, nī totōu degedama.

¹⁴ Ane falai mosō koŋu tōu fogōu ba, tolo ile hafei degelidade tawali, di Hiye O Yesu Kelesuhā amokōu kōu tobou kahā degemōu.

¹⁵ Kegei degemōu, a kōu le dalali, nīmokōu egei koŋu defeido hehegiemōu iligi tolo ibabe, nige ta, a nīmokōu hehegie tobolōu mōu nalagai ke haba husoŋumaba tawale ile.

Ta-bolofei-mala-suluguadi-o kedia Godihā hohō kahā Kelesukōu hohogumōu dugulo i

¹⁶ Di Hiye O Yesu Kelesuhā nelē hiyedo kēbōu, ɛ haguale kēbōu de ei nīmokōu tobolōu idi kēme o tae ɛ fimai tā mei. Ei taenōu tobolōu idiyo mei. Ei eiyōu ei dihye Godihā hohō kahā Yesu Kelesukōu hohogumōu kōu dugulo i kahā, ei nīmokōu kuhe hehegie tobolōu idi.*

¹⁷ Eige Yesu Kelesube, ɛ Aye Godihā hohō hiyedo kahā ɛmokōu hohogumōu dugulo i. Kelegenōu, ei hebenihā hohō hiyedo kotōu ge tā uwo ta hagumōu dulo ibe, Hiye O Godihā ɛmokōu hū hiyedo ke nelēmōu kōu gue tobou, Koŋume mā Dihi. Age ɛme tagadido, ɛmokōu hohō hiyedo degeliyode tobōu mōu dulo i.*

¹⁸ Eibe ebōu de Godihā bitōu kotōu dalaguale, hebenitōu ge tā uwo ke kuhe hagumōu dulo i.

¹⁹ Kegei degemōu, eige tā, habage-degele-duguo-tobōu di-o kedia hehegie tobolōu idi kēme damaledade tawale ili. Nīne kege tawama. Tā kēme hohoye, sa huliā degei kokōu hohoguo dalali, sabiyoubā, kuidihō oguohā soyodele idi sagai kegeiye nī duledu foloba hohogulo ke sagai.

²⁰ Nī defeido kōu gue tawama, afu, habage-degele-duguo-tobōu di-o kedia hehegie tobolōu idi, Godihā kuguokōu nalagai dala kēme o tae ɛ fimaiyenōu tawaga tobolōu mōu nalai mei.

²¹ Yobe, habage-degele-duguo-tobōu di-o kedia hehegie tobolōu idi kēme dioŋu die fimaiyenōu tawaga hehegie idiyo meido. O kedia tā ke hehegie tobolōu idibe, Duo Bolofehā dogōu gumōu, diāme tā, Godihā diāmokōu hehegieimōu kēnōu kuhe tobolōu idi.

2

Ogōu gai egei o kediage damaleyodele i o kedia fi ke makoumōu diā totōu degele i (Jut 4-13)

¹ Damaledō, Israel obiyei kile, ogōu gai egei o ilo kedia suluguei sagai kēnōu tefele, nī dala kilene o kegele i ke suluguale. Ogōu gai egei o kediage diāme Godihā tā hehegediyode kōu tobolōu ileyē, kēnōu si diā gulokounōu. Diā tamakōu ta tobolōu ile mei, amafei tobolōu suluguali, tā gehē gehē tobōu ba, nī dulo seseibabe, nī damaleyodei kēme makolo sagai. Diā Wolōu Daladi Hiye Ohage diāme kōu mamōuye, kēnōu si diā Hiye O tobekōu mugubabe, diāme dioŋu degeiye, dioŋusie toto makolo ile.

* 1:16 1:16 Matyu 17:1-13 * 1:17 1:17 Matyu 17:5

² Ogoū gai egei o kediā die toū e tagadi midihō kasagaī gehē gehē ke miloū gouba, damaleyodele i o sasaj̄ sudō kediā ke duguo sesele youbabe, o ilo kelege duguoba, diā di damaleyodei midihō ke susuga toboloū ile.

³ Ogoū gai egei toboloū idi o kediāme sele molo[unoū] tagale idi kahā degemoū, diā gulokoū tanoū toboloū idi. Kenoū si, Godihā koū tewe, o kediāme tā saiye toū ba, makolo ileyodema koū makai dala. Ogoū gai egei o kediā, midihō kasagaī kahā hebe ke molo[ū] sawisiē kelegebe, diāme ta kama fosigile meido. Makolo o eme tiadiyo mei, afudo amai keme yo[ū] kengenoū dala.

⁴ Nī tewe, esol o ilo kediā midihō kasagaī miloū moū be, Godihā moū ta duguo fogoū li mei, mihī duo moū gulido uloū sogodo hulīa sa kokoū didiō degema fogoū dala, habage tā sale.

⁵ Afudo deleigui o sasaj̄ kediāme Godi tobekoū mugumoū be, ege ta duguo fogoū li mei, e degeiye, tō gihoū hiyedo kahā haguamoū woma mei degei. Midihō kasagaī miloū di o sasaj̄ tō gihoūye wei kelegebe, Godihagē damaledo tā hehegie toboū di o Noaboū,* e sosoū oloū fei dioyosi kege kenoū mōu.

⁶ Sa Sodomhoū, sa Gomoraboū * tie o sasaj̄ kediāme Godihā figa duguo toboū mamoū, midihō kasagaī, diā miloū gadi kahā hebe ke neibe, sa boloū kege ke douye nama mei degei. Kegei degemoū o sasaj̄, Godi tobekoū mugulo idi kediāge diamokoū ne habage kege degeledade tawame.

⁷ O Lot* eme Godihā dihile kokoū be doudo o. E dugube, e sa tie o sasaj̄ kediāme Godihā tā dulo idiyo mei, dio[ū] die toū e tagadi midihō kasagaī kenoū miloū ga imoū dugumoū, e hagi hiyedo dugumoū ibe demoū, Godihā e mōu kahā, eme ta makeli mei.

⁸ Damaledo, Lot eme Godihā dihile kokoū doudo o delei. Sa e tie kokoū ge midihō kasagaī hiyedo miloū ga imoū dugumoū, e duledu hagi hiyedo dugumoū ibe demoū, Godihā e kuhe mōu.

⁹ Hiye O Godihā kege koū degemoū haguei kahā degemoū, Godihage yo[ū] e midihonoū miloū di o sasaj̄ kediā hagi dugumoū be, e dogoū guo mo[ū]didade tawame. Haba midihō kasagaī miloloū idi o sasaj̄ kediāme Hiye O Godi yo[ū] egele womoū iligi, tā sale sawisiē kuhe hagua kogulodade tawame.

¹⁰ O sasaj̄ ilo kelebe hebe kasagaī hiyedo malā ile. Diāme sasaj̄ hiyouboū, o hiyouboū suluguadi midihō keboū, haba Hiye O Godihā tā ke tobekoū mugulo idi midihō keboū de miloū ga idi o sasaj̄.

Damaledo, ogoū gai egei o kediāge tā ta dulo idiyo mei, dio[ū] die fimaiya kenoū degele idi. Diage hebeni esol hiye o kediāmokoū susuga toboloū ne ta guē degele idiyo mei.

¹¹ Esol o kediā die huboū die neleboū kahage ogoū gai egei toboū di o kediā die huboū die neleboū keme gabama feleido. Kenoū si esol o kediāge Godihā dihile kokoū ogoū gai egei toboū di o kediāme ta susugamoū ta sa idiyo mei.

¹² Ogoū gai egei toboloū idi o kediāme fiboū mei, gali sā degei, toū e tagadi midihō kenoū miloū ga idi. Oe gali salemaiye toū moū wodi sagaj̄ kenoū tefele, o kediāme kege makolo ile. Yobe, diā ta tewe mei dalali, Godihā tā hehegiediyode toboloū moū be, diage Godi huyafei degele idi kahā degemoū.

¹³ Midihō kasagaī miloū ga idi kediāme hebe kasagaī kenoū malā ile. Diā agali naleboū, tigi kolo huēj gofo[ū]do keboū de nalā idi keme diage wa, hohoboū di midihō bolofeyiade tawalemoū degele idi. Nī diāboū de geleguo kege nalā imoū, o ilo kelege dugulube, nīoū fa nī duledube sibigiboū, haba nī hune kasagaīdo dalamoū dugulu, kenoū si diā kokoū hohoboloū idi.

¹⁴ Ogoū gai egei toboū di o kediāge sasaj̄ dugumoū, fiye tagalemoū be, hiyouye molo[ū] sagaj̄ degele idi. Diage midihō kasagaī miloloū tagadi midihobe ta akogulo sagaj̄ mei. O sasaj̄ die damaleyodei nelē mei degei kediāmokoū ogoū ga toboū moū, midihō kasagaī miloū ga idi. Diāme gili degele idi o. Kegele idi kahā degemoū, diāme Godihā makoloye dala.

* 2:5 2:5 Stat 6:5-10, 7:1

* 2:6 2:6 Stat 19:1-29

* 2:7 2:7 O Lot eme sa Sodom tie o, Abrahamhā e malāhā dihi.

¹⁵ Midihō dōdo milōu di kē tobekōu muguomōu sulugualibe, o Balam,* ɛme o Beorhā dihi, ɛ midihō kasagaj milōu di sagaj kenōu tefei, diane ke sesele ili. Balam ɛme midihō kasagaj, yoŋu milōu goulu kokōu ge sele hiyedo moloŋu kenōu tagadi.

¹⁶ Sawisie i ta, o Balam ɛ midihō kasagaj milōu lamōu fimama, wai dōki tagetōu folo duwomōu i. Dōki keme wainōu ye, kenōu si dōki kahā iligi, ali duo kelege o бага tā fuamōu, gofoŋu dege tobōu mōu du. Kegemōu, habage-degele-duguo-tobōu di-o Balam ɛ totou degemōu, midihō kasagaj milōu lamōu ili kē, wai dōki kahā kege akogumōu ɛ fogou.

¹⁷ Ogōu gai egei o kediame huej, tolofej hebe tio degeimōu mei degedi kē sagaj. Diame mabidi, wiye moŋuma ima haguama dedi kē sã degei. Sa huliah hiyedo, Godihā kōu makai dala kokōu be diã ya dalaguale.

¹⁸ Tã diã tobolōu be tigatedo degemōu, sibige mei tanōu tobolōu idi. Ogōu gai tā tobolōu mōu, dioŋu tōu e tagadi midihō kasagaj gehe gehe kahā tā tobolōu imōu be, ebele damaleyodei o sasaj kediã dulo sesele yadi. O sasaj kediame midihō kasagaj diã milōu gadi kē ebelenōu fej tōu fogōu le iye, kenōu si ogōu gai egei tobōu di o kediã tobolōu kē dulomōu, bohōlōu mā yolu kehe.

¹⁹ Diage nime nioŋ tagaliya kenōu degega sulugumabeedele idi. Hebe kasagaj ta dala meiyode tobolōu idi. Kenōu si kege mei. Dioŋu diame midihō kasagaj kahā fisilemōu dabai degele idi o. O koyohã ɛme midihō kege degeli kē ta tōu fogolōu sagaj mei debabe, midihō kahage o keme didihō degei dala.

²⁰ Kōu kegeiye, ogōu gai egei o kediã di Hiye O Yesu Kelesu kōu tawale i kahā degemōu, diã sa sibige kuokōu midihō kasagaj kē kōu tōu fogōu mōu dalaguale, haba bohōlōu mā ya, dioŋu afu degele idi kē haba degele ili kahā hebe kasagaj keme hiye folodo. Diage di Mamōu O keme kōu teweye, haba diã ɛ tobekōu mugu kahā degemōu, hebe kasagaj diã moloŋube folodo, hebe kasagaj, Yesu Kelesu tewe mei o kediã moloŋu keme gabama folodo moloŋu.

²¹ Huyadefej bolobe kōu gue, Godihā midihō dōdo kē ta tawali mei debabe, hebe kasagaj kōu moloŋuye, kenōu si oe Godihā tā diã dumabeedei kē kōu dulo tawaiye, haba tobekōu mugu kahā degemōu, hebe kasagaj diã moloŋube, ta tawali mei o kediã moloŋu keme gabama folodo.

²² O kegele i kediame di kōu gue tobolōu idi,
Soe buguma fogōu dala dema, haba bohōlōu mā ile, yoŋu ɛ bugu kē nađi. *Gutpela*
Sindaun 26:11

Tabe,

Waiye kifi toma fogōu mōu ile suluguali, haba bohōlōu mā hagua, yoŋu kifi tei kokōu nōu haba kifi toma dedi.

3

Hiye O ɛme damaledo haguale

¹ Mã mogodo diãma, koŋume sasama kuguo, a nimekōu nalolū kuhē. Kuguo, a afu nalama nej kebōu haba ifi nalama nelj koŋubōu kahā yobe kōu gue, age nime fi dōdonōu mamabeedema kuhe dedej sasagieli.

² Age, nime Godihā tā, habage-degele-duguo-tobōu di-o kediã afu kōu hehegile idi kē tawale ile kē tagali. Haba Hiye O, di Mamōu O kahā, ɛ tā-bolofej-mala-suluguadi-o kediã tā nĩ dumabeedei kene nĩ tawama.

³ Nĩ defejdo tawama, uwage sawisie i hafej degeli kōu legebe, oe dioŋu die tagadi midihō kasagaj nōu degeleba, damaleyodele i o sasaj dimokōu susuga tobolōu iba dugulo ile.

⁴ Susugaba kōu gue tobolōu ile, di kōu guai o kediame kōu tofigiema mei degei, haba kenōu si o hagualeyodeibe kōu? Sa sibige koŋu yomogōu mōu hagueibe, bi olōu fejbe yoŋu afu delei sagaj kegenōu bōu dala kuhē.

⁵ O kediã kē tobōu di kahā yobe kōu gue, afudo Godihā tobouyenōu, agudiobōu huejbōu de tama dege dalamōu, mihjbe huej duo kelege fele fueiyode tawalemōu be diã dafa idi.

* 2:15 2:15 Namba 22:4-35.

⁶ Kegemōu dalali, Godihā haba tobōu mōu, huei tolomōu, tō gihoꞑumamōu, sa sibige olōu fei ke makoma mei degei.

⁷ Ifine kenōu tefele, agudiobōu sa sibige koꞑubōu olōu fei dalaba ibe deba, Godihā haba tobōu ba, olōu fei douye nāma mei degele, afu kege kōu degeleyodema makai dala kahā degemōu. Kegei degemōu, sawisie, Godihā o sasaj tã sama file kelegebe, o Godi tobekōu mugudi kediame olōu fei makoma mei degele ile.

⁸ Mā mogodo diama, a tobōu ladi koꞑu defeido tawama. Hiye Ohā tawalibe, sawisie tanōu fei kēme sadebe sūdo, olōu fei 1,000 kege ke sã degei. Haba sadebe sūdo, olōu fei 1,000 kege, kēme sawisie tanōu fei ke sã degei.

⁹ O ilo kelege tawale ilibe, Hiye Ohage dabai yoꞑu degeleyodema makai kēme e amafei amafeinōu degeliyade tawale ili, kenōu si ege kegeiyo mei. Yobe, Godihage o sasaj nĩ tanōu ta tōu fogolōu be dafamōu, nĩ olōu fei fi bohōu mabadomōu amafei kuhe dia dala.

Sa sibige koꞑubōu agudiobōu debe mei degele

¹⁰ Kenōu si, sawisie, Hiye Ohā haguale kēme di ta tewe mei. Hiyōu moꞑudi oe haguadi sagaj kenōu tefele haguale. Fuale uwo hiyedo degeiba duloba, kelegenōu agudio olōu fei mei degeiba dugulo. Asōbōu oguobōu kuidihōbōu olōu fei kēme douye nāma mei degele. Sa sibige koꞑubōu, bimaj kuokōu dalagua kēbōu olōu fei mei degele.

¹¹ Kegei degemōu, nĩ defeido fimāma. Bi olōu fei kēme kege kōu makolo dala kahā degemōu, nĩme kage degele ile? A nĩmokōu tobōu ladi. Nĩme Godihā o sasaj bolōdo degeba, midihō dōdo, Godi yoꞑu milōu di sagaj kenōu tefele milōu ma.

¹² Midihō kegei kenōu milōu ga iligi, sawisie Godi yoꞑu makai ke tamã degele ke dia dalagualibe, sawisie ke toto tamã degeyadeba, dabai neleđo dege degema.* Sawisie kelegebe, agudio olōu fei douye nalē. Asōbōu, oguobōu, kuidihōbōu olōu fei kēme douye nōba bisiamā mei degele.

¹³ Kenōu si, Godihage agudiobōu, sa sibigebōu ke haba gehē dege milolōu yodema kōu makai kahā degemōu, dibe ke tamã degele kenōu baha duwogua kuhe. Sa gehē kokōu gebe dibe midihō dōdonōu milōu ga dalaguale.

Dige Hiye Ohā haguale ke dia dalagualibe, defei tawaibōu do dalaguame

¹⁴ Mā mogodo diama, nĩme sawisie hiye ke dia dalagualibe, defeido, Godihā dihile kokōu nĩ duledube sibigi mei degeba, hebe kasagaj ta moloꞑu meidade tawaleba, Godibōu de fi tanōu degema. Kegeibasi, Hiye Ohā haguale sawisie kelege, Godihage nĩmokōu be midihō bolōdo kenōu milōu goubā dugulo.

¹⁵ Hiye Ohā amafei dia dala kahā sibigebe kōu gue, ege o sasaj olōu fei fi bohōu ba yoꞑu mamoloꞑuyadomōu, e amafei kuhe dia dala. Di mogodo Pol, e nĩmokōu kuguo ta nalāma neibe, nebe kenōu tefele nalāma nej. Godihā emokōu tewe nej kahā degemōu, e kege kuhe tobolōu mōu nalāma nej.

¹⁶ Kuguo olōu fei, e nalagadibe, e tã kegei kenōu kuhe tobolōu mōu nalagadi. Damaleđo, tã ilo kele, e nalagadi kahā sibigebe tamãdo mei. Kegei degemōu, totōu degele i o sasajibōu, damaleyodei nele mei degele ibōu kediage, e tã kēbōu, haba Godihā tã ilo kelebōu debe wa, tã geheyade tawalemōu bōu basia tobolōu idi kahā degemōu, diame olōu fei makoma mei degele.

¹⁷ Mā mogodo diama, habage tamã degele kēme nĩ kōu tewe. Kegei kahā degemōu, nĩōu tawaibōu, nĩ kegeligi kuolōu tã gobōu gile idi o kediã ogōu gai tã ke dulo seseligi, nĩ damaleyodei ke miñikōu fiasigeiye.

¹⁸ Di Hiye O Yesu Kelesu eme di Mamōu O. E habagugueibe nĩbōu de hiyedo degeiba, haba nĩge eme tawalenōu iligi, nĩ tewe ke hiyedo degele. Dige sawisie olōu feido emokōu hohōbolōu nōu ime. Damaleđo.

* 3:12 3:12 2 Pita 3:9 kokōu tobolōu be, o sasaj fi toto bohōlōu iyo mei kahā degemōu, Hiye Ohā toto haguayo mei. O sasaj sūdo fi bohōu mōu iligi olōu fei tefele mei degeibasi, Hiye O Yesu Kelesu e toto haguale.

Egei Sasafei Jonha Nalama Nei

Tawale Ta

Yesuha dabai degedi o olou feibe 12 kege. O tanou ta e huibe Jon. Kuguo kofume e nalai.

Damaledo, Jon e odo degemou, kuguo kou nalama, damaleyodei o sasai kediamokou nei.

Ta kofumaha sibige tabe kou gue, Godiha dimokou solou do degei kaha degemou, dige diyou sie yogo tagaiba tagaiba deme.

Sibige tabe kou gue, nime ogou gai egei ke duye deba tawaibou. Ogou gai egei tobou di o kediage Godiha Dih e hagueibe, o бага hagueli meiyode tobolou idi. Kegelige, di ogou gai ta kegei kokou damaleyodele iye.

Godiha ta kuguo olou fei Jonha nalagaibe kuhe:

Ta Uwo Bolofei Jonha Nalai

Egei Sasafei Jonha Nalama Nei

Egei Sasama Jonha Nalama Nei

Egei Komā Jonha Nalama Nei

Mogogou Ta Yesu Kelesuha Jonkou Hegi

Kuguo 1 Jon kofumaha ta sibige tanou tanou olou feibe kuhe:

Ta Hiye 1:1-3:10

Di hohoya kenou suluguame, kegelige huliya suluguadi o kedia di ogou gaiye.

Ta Hiye 3:11-5:21

Dige diyou sie yogo tagaiba tagaiba deme.

Di hohoya kenou suluguame, kegelige huliya suluguadi o kedia di ogou gaiye

(Ta Hiye 1:1-3:10)

Fi gehe tofousogo tofolou Ta ke tamā degei*

¹ A nimokou nalolu kofume fi gehe tofousogo tofolou Ta, afudo yofu kegenou delei, ifine dala kuhe. Ta keme ei dulomou, eiyou ei dihoje dugu. Ei Ta kokou duguomou, ei dobogofuye kugulo i.

² Damaledo, fi gehe keme tamā degeimou ei dugulo i. Ei duguomou, nimokou tamā dege hehegie tobolou idi keme yofu tofousogo kegenou dalale. Afudo eme yofu e Aye Godibou de dalali, habage tamā degeimou, ei dugulo i.

³ Ei kou duguomou, dulo i kenou ei nimokou kuhe hehegie tobolou idi, nime eibou de fi tanou degemabadomou. Age dibe Aye Godibou, e Dih Yesu Kelesubou de fi tanou dege dalamebadomou kuhe tobolou.

⁴ Ei ta kou nalolu kaha yobe, di duledube hohu hiyedo degenou dalamebadomou kuhe nalolu.

Di hohoya kenou suluguame

⁵ Ta Yesu Kelesuha eimokou tobou mou dulo i keme ei nimokou tobolou kuhe. Godibe hohu hiyedo, emokou be huliya degei ta dala meido.

⁶ Dige dibe Godibou de fi tanou dege dalayode tobou maba, haba huliya ke kegenou suluguababe, ta di ke toboube gulokoudo, dibe Godiha ta damaledo keme ta seseiyo mei.

⁷ Kenou si di hohu, Yesu yofu dala sagaiya kenou suluguababe, di olou feibe fi tanou dege dalaguaba, Godiha Dih Yesuha e kafei kahanou di midih kasagai milou di kaha hebe ke togule muguba, dibe sibigi ta dalale mei.

⁸ Dibe midih kasagai degeiyo meiyode tobou babe, keme diyou sienou ogou golu. Ta damaledo ta keme di duledube ta dala meido.

* 1: 1:0 Ta keme Yesu Kelesu yofunou. Na Jon 1:1-5 dugu.

⁹ Dige di midihō kasagaj milōu gadi ke kusigile tobōu basi, Godihā gebe meiyodele. E degeiyenōu si, dibe sibigi ta dalale mei, doḡdo o sasaj degele. Yobe, Godi eme doḡdo milōu di o. E degeleyodeibe damaleḡdo degedi kahā degemōu.

¹⁰ Godihage o dibe midihō kasagaj milōu di oyode kōu tobou kahā degemōu, haba di dibe midihō kasagaj ta milōu diyo meiyodeibabe, tā kahage Godibe ogōu gadi oyodili. Di kege tobolōu kahā sibigebe di duledube Godihā tābe ta dala mei.

2

Yesu Kelesu eme di dogōu gudi

¹ Mā sisigo diāma, nī midihō kasagaj milouye domōu, a tā koḡu kuhe nīmokōu nalolu. Di o tahā ta midihō kasagaj milōu babe, di dogōu gulo sagaj obe Aye Godibōu de dala. O keme Yesu Kelesu, Midihō Dḡdo kenōu Degedi O.

² Yoḡunōu tolo i, Godihā di midihō kasagaj kahā hebe kasagaj ke igile muguyadomōu. E di dowoyenōu teli mei. Sa sibige o sasaj olōu fejbōu de solōu do degemōu kuhe tei.

O Godi kōu tewe kahage Godihā midihōnōu sesedi

³ Di Godihā tā, di dumabeedei ke dulo seseibabe, dige dibe Godi kōu teweyode tawale ile.

⁴ O koyohage e Godibe kōu teweyode tobōu maba, haba Godihā tā ta sese ho fogōu babe, eme ogōu ga tobōu di o. Godihā tā damaleḡdo keme e duledube ta dala meido.

⁵ O tahā Godihā tā dulo seseibabe, eme Godihā solōu do degedi midihō ke tewe. Dibe o kegei ke sagaj debabe, dige dibe Godibōu de dogōu guo daladade tawame.

⁶ O koyohage eme Godibōu de dogōu guo dalayode tobōu babe, ege Yesuhā siei sagaj kenōu tefele siayedei.

⁷ Mā mogo diāma, tā a nalolu koḡume ta gehe mei. Tā di dumabeedei koḡume nī kōu dulo tawale hobogou kenōu. Damaleḡdo, egei koḡume nī kōu dumōu hagulugi, ifine kegenōu dulo ili kuhe.

⁸ Haba, a nalolu koḡumaha sibigebe gehe ta dala. Yesu e sumōu, o sasaiye duguomōu be, e siadi kahā sibigebe gehe ta dalayodele i. Haba nīne damaleḡyodema suluguamōu, o sasaiye dugu tawale ilibe, nī suluguane sibigebōu dade tawale ili. Yobe, huliā mei degeimōu, hohō tamā degei dala kahā degemōu.

⁹ O koyohā eme hohō kokōu dalayode tobōu maba, haba Godihā sosōu kile o ta dafoubabe, eme huliā ke ta tōu fogōu li mei, yoḡu huliākōu kegenōu dala.

¹⁰ O tahā Godihā sosōu kile o takōu solōu do degeibasi, eme hohō kokōu nōu dala kahā degemōu, tefele dugu midihō kasagajye haguba, miḡkōu fiyale mei.

¹¹ Kenōu si o koyohā Godihā sosōu kile o ta dafoubabe, eme huliā kokōu nōu dala. Huliāya kenōu sulugi, a kageiya ke ili keme, e ta tawaiyo mei, huliā kahā e diḡo diōu gu kahā degemōu.

¹² Mā sisigo diāma, Godihā Yesuhā huya ke midihō kasagaj nī milōu gadi ke gebe meiyodei. Kegei kahā degemōu, a tā koḡu nīmokōu kuhe nalolu.

¹³ Aye diāma, o afudo delei, ifine yoḡu kegenōu dala keme nī kōu tewe. Kegei kahā degemōu, a tā koḡu nīmokōu kuhe nalolu.

Gisai diāma, nīge Tamahā nele ke gabai. Kegei kahā degemōu, a tā koḡu nīmokōu kuhe nalolu.

¹⁴ Sisigo diāma, Aye Godibe nī kōu tewe. Kegei kahā degemōu, a tā koḡu nīmokōu kuhe nalolu.

Aye diāma, o afudo delei, ifine yoḡu kegenōu dala keme nī kōu tewe. Kegei kahā degemōu, a tā koḡu nīmokōu kuhe nalolu.

Gisai diāma, nīme neleḡdo, haba Godihā tāne nī duledu dalali, Tamahā nelebe nī gabai dala. Kegei kahā degemōu, a tā koḡu nīmokōu kuhe nalolu.

Di sa sibige koḡumaha midihō ke tagadamebeedei

¹⁵ Nīge sa sibige koḡu tagadama. Sa sibige koḡumaha midihō keḡe ta tagadama. O tahā sa sibige kuokōu ge degedi ke tagaibabe, eme Aye Godikōu be hohō degeiyo mei.

¹⁶ Yobe, sa sibige ko[umaha midihō olōu fei, tōu e tagadibōu, dihoje duguo tagadibōu, dio[ū die hū hebele fogudibōu keme Aye Godikōu ge hagueli mei. Midihō kegei keme sa sibige ko[umaha midihōnōu.

¹⁷ Sa sibige ko[ume mei degele. Sa sibige ko[umaha midihōne olōu fei mei degele. O koyoha Godihā tā ke seseibasi, ɛme yo[ū kegenōu dalale, mei degele mei.

Kelesuhā ho o kediamē haguasiei dalagua

¹⁸ Mā sisigo diama, uwage sawisieibe hafei degeli. Afuge Kelesuhā ho obe* hagualeyode tobōu mōu nī kōu dulo i. Kēnōu si o kegele ibe sūdo kōu haguasiei dalagua. Kegei kahā degemōu, dige uwage sawisie keme hafei degelidade tawame.

¹⁹ O kediamē afuge dibōu de kōu deleiguiye, haba diā di tōu fogōu fogōu yai. Kēnōu si diame di sosōu do dege deleigueli mei. Di sosōu do delei debabe, ifine dibōu de dalagua. Diā di tōu fogōu fogōu yai kahā degemōu, dige diame di bi meiyode tawale ili.

²⁰ Kēnōu si nīme Duo Bolofeiḥā tōu mōu imōu, tā damalēdo keme nī olōu fei kōu tawale hobogou.

²¹ Aḡe damalēdo tā keme nī ta tawale iyo meidade tawalemōu kuhe nalōuyō mei. Damalēdo tā keme nī kōu tawale hobogou kahā degemōu, a nīmokōu kuhe nalolū. Tā damalēdo tā kokōu gebe ogōu gai ta tamā degediyo mei.

²² Ogōu gai tā tobōu di o keme koyo? O kegei kahage Yesube Godihā makai o Kelesu* meiyode tobōu di. Damalēdo, o keme Kelesuhā ho o, yobe ege Aye Godibōu, e Dihi Kelesubōu diliebe tobekōu muguo dala kahā degemōu.

²³ O Godihā Dihi tobekōu mugu kahage Aye Godine tobekōu mugu dala. O tahā Godihā Dihikōu damaleyodeibabe, e Aye Godikōu ne damaleyodei.

Duo Bolofeiḥage dimokōu be tā damalēdo ke hehegedi

²⁴ Tā nī kōu dumōu haguei keme nī defeido tōu ma. Defeido tōu basi, nīme Aye Godibōu e Dihibōu de dalagua.

²⁵ Godihā e Dihihage dimokōu bi bolōdo ta nelāmōu makai keme fī gehē, yo[ū kegenōu dalale ke neleyodema makai.

²⁶ Kuguo a nīmokōu nalolū ko[umaha yobe kōu gue, nī ogōu gai egei duye deba tawaiḥōu dalamabadomōu a kuhe nalolū.

²⁷ Kēnōu si nī Duo Bolofei kōu mōu. Godihā e Dihihā nīmokōu neimōu, nībōu de dogōu guo dala. Duo Bolofeiḥā dalali, nīmokōu hehegieibasi, o tae ta nīmokōu hehegile sagai mei. E hehegedibe gulokoubōu mei, damalēdonōu. Nīme e hehegiei sagai kegenōu Godihā Dihibōu de dogōu guo dalama.

Ifbe dibe Godihā sisigoye dalagua

²⁸ Mā sisigo diama, nīme Yesubōu de dogōu guo dalama. Kege dalaguaba, e kuhe hagubasi, di gueḥōu sidifibōu ta degele mei, nelēdo dege tafalaguale.

²⁹ Nīge ɛme dōydo oyodei keme kōu tewe debabe, midihō dōydonōu milōu gadi o sasai kediamē Godihā sisigo degele idade tawale ile.

3

¹ Bolōdo, Aye Godihā di tagalemōu, dimokōu solōu do degemōu, dibe e sisigoyodili. Damalēdo, dibe Godihā e sisigo degei dalagua. Damaleyodili mei o kediamē dibe ta tawale iyo mei, diā Godi yo[ū ɛne ta tawale iyo mei kahā degemōu.

² Mā mogo diama, dibe ifi Godihā sisigo degei dala. Habage, di kage dalale keme di ta tewe mei. Di tewebe kōu guenōu, Yesuhā tamā degele kelegebe, di e damalēdo duguoba, e sagainōu degele ile.

³ Yesuhā haguale ke dia daladi o ta ɛme Godihā diḥile kokōu sibigi olōu fei e duledu dala ke igile muguoba, Yesu sagai, sibigi mei kege dalalamōu degeli.

⁴ Obe midihō kasagai milōu gadi keme Godihā tā, di dumabeedei ke gobōu di. Damalēdo, midihō kasagai milōu di keme Godihā tā dudiyo mei midihō.

⁵ Nī tewe, Yesuhā hagueibe, di midihō kasagai ke togule mugulamōu haguei. Kēnōu si ɛme midihō kasagibōu mei.

* 2:18 2:18 Kelesuhā ho obe bōu tāge 'antichrist'.

* 2:22 2:22 Kelesube Godihā di mamō[uyadomōu makai o.

⁶ O Yesubōu de dogōu guo dalayege midihō kasagai milōu diyo mei. Midihō kasagai milōu di o tahage Yesube duguli mei, haba tewe mei.

⁷ Mā sisigo diama, niōu tawaibōu, oe ni ogōu gaiye. Midihō doqdo milōu mōu siadi o keme doqdo o, Yesu sagai dala.

⁸ Midihō kasagai milōu gadi o kediamē Tamaha bi. Yobe, Tamaha afudo midihō kasagai yomamōu milōu gamōu hagulugi, ifine kegenōu milōu ga dala kaha. Godiha e Dihihā haguei kaha yobe Tamaha dabai degedi ke makoma mei degelamōu haguei.

⁹ O Godihā sisigo degele i kediage midihō kasagai milōu diyo mei. Yobe, Godihā fibe die duledu dala kaha. O kegele i kediage midihō kasagai ta milolōu sagai mei, diame Godihā sisigo degei dalagua kaha degemōu.

¹⁰ O koyobe Godihā dihi? Ha, o koyobe Tamaha dihi? Keme kōu gue, o midihō doqdo ke milōu diyo mei o keme Godihā dihi mei, o keme Tamaha dihidade tawame. Haba, o Godihā sosōu diā tagadiyo mei o keme Godihā dihi mei, o keme Tamaha dihidade tawame.

Dige diyōu sie yogo tagaiba tagaiba deme

(Ta Hiye 3:11-5:21)

Yesuhā dimokōu diyōu sie yogo tagaimōu tagaimōu dedi midihō ke hegi

¹¹ Tā ni afu kōu dumōu hagueibe kōu gue, nige niōu sie yogo tagaiba tagaiba demabeedei.

¹² Dibe o Kein sa dege daladame. Eme Tamaha bi kaha, e yoū e malā woumōu tolo i. Yobe, eme midihō kasagai milōu di o. Ha, e malābe midihō doqdo milōu di o kaha degemōu.

¹³ Mā malā diama, damaleyodili mei o kedia njimokōu dafoubabe, ni hobōu kesigidama.

¹⁴ Di Godihā sosōu diā tagale idi kaha degemōu, di tewe, dibe todi midihō ke tōu fogōu mōu, fi gehe, yoū kegenōu dalale keboū de daladadele idi. O koyohā Godihā sosōu diā taga ho fogōu babe, eme todi midihō kelenōu dala.

¹⁵ Damalēdo, o koyohā Godihā sosōu kile o takōu dafoubabe, eme o wodi o ke sa degei. Ni kōu tewe, o wodi o keme fi geheboū de dala mei.

¹⁶ Yesu e di dowoye tolo i kaha degemōu, dige solōu do degedi midihō kaha sibige ke tawame. Dine kenōu tefele, Godihā sosōu diā dowoye di tōu hagikōu seseguoba diā dogōu gume. Tofigilene tabōu mei.

¹⁷ O tahā bi sūdo dalali, mogo ta bi mei ke solōu do ne ho fogōu babe, eme Godihā solōu do degedi midihōbe tewe mei.

¹⁸ Mā sisigo diama, dige di mogo diā tagaliyodebe taenōu tobōu dame. Di solōu do degeba, diyōu sie yogo dogōu guba dogōu guba deme. Keme damalēdo tagadi midihō.

Damaleyodei o kedia Godihā dihile kokōu neleđo dege tafalagualenōu

¹⁹ Dige di mogo diā damalēdo tagaibabe, di tawalebe, dibe tā damalēdo ke seselidade tawame. Kegeibasi, di Godihā dihile kokōu hemele fiya dalagualenōu.

²⁰ Kegeba, di duleduge di diyōu sie tā soubane, di ta gue degedame. Yobe, Godihage di duledu dala olōu fei keme kōu tewe kaha degemōu. Di fimaije huyadefeiñōu. E tewebe hiyedo folodo.

²¹ Mā mogo diama, di duleduge diyōu sie tā sa ho fogōu babe, dibe e dihile kokōu neleđo degele ile.

²² Kegeba, di bi ta neyedema Godikōu diho бага tobōu babe, ege dimokōu nele. Yobe, di e tā dulo seselemōu, e tagali sagai kenōu degedi kaha degemōu.

²³ Godihā e tā, di dumabeedei keme kōu gue, di e Dihi Yesu Kelesukōu damaleyodemaba, e hehegiyediya ke dige diyōu sie yogo tagaiba, tagaiba demabeedei.

²⁴ Kegemōu, o koyohā Godihā tā ke dulo seseli debabe, eme Godibōu de dogōu guo dala. Haba Godibe ebōu de dogōu guo dala. Duo Bolofei, Godihā dimokōu nei, ege Godibe dibōu de dogōu guo dala ke hehegiyedi.

4

O tae Godihā tayodema tobōu babe, nige defeido file duguma

¹ Mā mogo diāma, ogōu gai egei tobōu di obe sūdo sa sa olōu fei tefele dalagua. Kegei degemōu, o tahā ʻeme Duo Bolofeiḥa huya ke egei tobolōu yode tobōu babe, niḡe tā e tobolōu kēme defeido file duguma. Damalēdo Godiḥa tā, ha Godiḥa tā mei deba.

² O koyohāsi Godiḥa Duo Bolofeiḥa huya ke egei tobolōu? O ta ege Yesu Kelesube o бага hagueiyode tobōu babe, niḡe Duo Bolofeiḡe ebōu de daladade tawama.

³ Kenōu si o tahā Yesube o бага hagueiyode tobōu ho fogōu babe, ʻeme Godiḥa bi mei. Fj kege molū kēme Kelesuhā ho o fimai. Ho o kēme hagualeyodeimōu ni kōu dulo i. Ifibe haguamōu, sa sibigē kuokōu dala.

⁴ Mā sisigo diāma, niḡe Godiḥa bi. Niḡe ogōu gai egei tobōu di o kedīame gabai. Yobe Duo Bolofei, ni duledu dala ege sa sibigē kahā hiye o kēne kōu gaba dala kahā degemōu.

⁵ Ogōu gai egei o kedīame sa sibigē o, damaleyodele ili mei. Diā sa sibigē koꞑumaha tā kenōu tobolōu imōu be, sa sibigē o sasai kedīage die tā ke dulo idi.

⁶ Kenōu si dibe Godiḥa bi. Godi kōu tewe o sasai kedīage di tā dulo idi. O Godiḥa bi mei kedīage di tā dulo idiyo mei. Kokōu gebe, di file duguo tawale ilibe, Duo Bolofeiḥa tou kedīage damalēdo tā dulo idi, haba duo tae tolōu i kedīage ogōu gai egei tobōu mōu dulo idi.

O na Godi tagaibabe nogo diane tagayedei

⁷ Mā mogo diāma, dige diyōu sie yogo tagaiba tagaiba deme. Yobe, midihō kegei kēme Godikōu ge haguei. O yogo tagadi o kēme Godiḥa dihi degei, ʻeme Godi kōu tewe.

⁸ Yogo tagadiyo mei o kedīage Godibe tewe mei. Yobe, solōu do degedi midihō kēme Godikōu ge haguei kahā degemōu.

⁹ Godiḥa dimokōu fi geḡe ke nelāmōu, yoꞑu e Dihido ke tobōu mōu, sa sibigē kuokōu kuhe haguei. Ke degei kahage, Godiḥa e solōu do degedi midihō ke dimokōu hegi.

¹⁰ Damalēdo tagadi midihō kēme dibukōu Godi tagali mei, Godiḥa ebukōu di tagalemōu, dimokōu solōu do degemōu, yoꞑu e Dihi tobōu mōu, sa sibigē kuokōu haguei, e toloba, midihō kasagai di milōu gadi kahā hebe ke igile muguyadomōu.

¹¹ Mā mogo diāma, Godiḥa dimokōu solōu do degei kahā degemōu, dine diyōu sie yogo tagaiba tagaiba deme.

¹² O taēge Godibe ta duguli mei. Kenōu si di diyōu sie yogo tagaiba tagaiba debabe, Godibe dibōu de dogōu guo dala. Dige e solōu do degedi midihō kēme tewedo.

¹³ Godiḥa e Duo Bolofei ke dimokōu nei kahā degemōu, dibe Godibōu de dogōu guo dalaguamōu, haba Godine dibōu de dogōu guo daladade tawale ili.

¹⁴ Eige Aye Godiḥa di mamouyadomōu yoꞑu e Dihi tobōu mōu, sa sa o sasai dimokōu haguei ke duguomōu kuhe hehegie tobolōu ili.

¹⁵ O koyohā Yesube Godiḥa Dihiyodema tama dege tobōu babe, Godibe ebōu de dogōu guo dala. Haba ʻene Godibōu de dogōu guo dala.

¹⁶ Kegemōu, Godiḥa dimokōu solōu do degedi kēme di tawalemōu damaleyodele i.

Solōu do degedi midihō kēme Godikōu genōu haguei. O koyohā yogo tagaleba, solōu do degedi midihō ke seseibabe, ʻeme Godibōu de dogōu guo dala. Haba Godine ebōu de dogōu guo dala.

¹⁷ Dibe kegei dalababe, Godiḥa solōu do degedi midihō kēme dibōu de dala. Kegeba, tā sale sawisie kelegebe, di ta guē degele mei. Yobe, dibe sa sibigē kuokōu dalaye, kenōu si dibe Yesu sagai dalagua kahā degemōu.

¹⁸ Godiḥa solōu do degedi midihō ke kōu tewe o kahage Godikōu guē degediyo mei. Damalēdo, dige Godiḥa solōu do degedi midihō ke tewedo debabe, di ta guē degele sagai mei. O guē degedi kēme e hebe kasagai moloꞑudademōu kuhe guē degedi. Ege Godiḥa emokōu solōu do degedi kēme defeido ta tawadiyo mei.

¹⁹ Di diyōu sie yogo tagaimōu tagaimōu dele idibe, Godiḥa ebukōu dimokōu solōu do degei kahā degemōu kuhe degele idi.

²⁰ O tahā ʻeme Godikōu hohō degeliyode tobōu maba, haba Godiḥa sosōu kile o ta dafoubabe, ʻeme ogōu ga tobōu di o. Yobe, e o yoꞑu kōu dugudi kēme ta mogo degeiyo mei, haba Godi e duguyo mei kēme ege ta tagale sagai mei kahā degemōu.

²¹ Kelesuhā tā, di dumabeedei kēme kōu gue, o koyohā Godi tagaibabe, e Godiḥa sosōu diane tagayedei.

5

O damaleyodei o kediage sa sibige kaha nelebe gabai

¹ O koyoha Yesube Godiha makai o Kelesuyodema damaleyodeibabe, eme Godiha dihi degei dala. Oyege di Ayekou hoho degeibabe, di Ayeha sisigo diamokou ne hoho degeli.

² Di Godikou hoho degeba, e ta seseibabe, di Godiha e sisigone tagalidada tawame.

³ Di Godikou hoho degeibabe, dibe e ta, di dumabeedei ke seseli. Godiha ta ke dulo sesedi kahage dimokou hagi ta nediyi mei.

⁴ Yobe, Godiha sisigo degele i dibe sa sibige kaha nele keme gabai dalagua. Damaledo, di sa sibige kaha nelebe gabai dala, di Godikou damaleyodei kaha degemou.

Godiha Yesube yo[u] e Dihiyodema tama dege hegi

⁵ O koyohage sa sibige kaha nelebe gabai dala? Yesube Godiha Dihiyodema damaleyodei o kahanou si gabai dala.

⁶ Yesu Kelesu e hagua, fafeleya tofou ma sulugi, tolo imou, e kafei ke migi kaha dimokou hegibe, eme Godiha Dihiyodemou hegi. Talekou fafeleya tofou kahanou mei, e kafei kahane eme Godiha Dihiyodemou hegi. Haba, Duo Bolofejhane dimokou eme Godiha Dihiyodema tama dege hehegiedi. Duo Bolofej eme damaledo ta kaha obou kaha degemou kuhe hehegiedi.

⁷ Midihq kamadia kahage Yesube Godiha Dihiyodemou hegili.

⁸ Kamadia keme Duo Bolofejbou, huejbou, kafeibou de, dia sibige tanou be, Yesube Godiha Dihi.

⁹ O taha yo[u] kou duguomou du ke hehegie tobou mou be, di dulomou damaleyodele idi. Haba, Godiha hehegie tobolou kahage oe tobolou keme gabai. Damaledo, Godiha Yesube e Dihiyodemou dimokou kou hegi.

¹⁰ Godiha Dihikou damaleyodei o kahage Godiha emokou kou hehegiei keme e duledube damaleyodei dala. O taha Godiha hehegili ke damaleyode ho fogou babe, ege Godibe gulokou tobou di oyodili. Yobe, ege Godiha yo[u] e Dihiyodema tamado hehegili kokou be ta damaleyodili mei kaha degemou.

¹¹ Godiha dimokou kou hegi kaha e sibigebe kou gue, e dimokou fi gehe ke nei, di tofousogo tofousogo tofou mabadomou. Fi gehe keme Godiha Dihi emokou ge haguei.

¹² O ta Godiha Dihibou de dogou guo dala keme fi gehe ke ebou de dala. Kenou si o Godiha Dihibou de ta dogou guo dala mei keme fi gehebe ebou de dala meido.

Dibe fi gehe, yo[u] kegenou dalale kebou de daladade tawame

¹³ Godiha Dihikou damaleyodei o sasaj diama, nige nime fi gehe, yo[u] kegenou dalale kebou de dalayode tawamabadomou, a ta kofu kuhe nalolu.

¹⁴ Di Godi e tagaiya kenou diho baga tobolou gibe, dige di tobolou keme e kou duludade tawale idi. Kegei kaha degemou, di ta gue degedame, emokou diho baga tobolou nou dalame.

¹⁵ Di tewe, di diho baga tobou mou be, ege dudi. Kegei kaha degemou, di emokou bi ta neyede tobolou gibe, bi keme di molojudade tawale idi.

¹⁶ Damaleyodei o tahage e yogoha midihq kasagai ta e wala tolo sagai mei ke milou ba dugubabe, e Godikou o yogo ke dogou guyedema diho baga tobou yedei. Kegeibasi, o yogo ke mihikou fiyale mei, fi gehe, yo[u] kegenou dalale kebou de tofolou. Age o wala tolo sagai midihq ke tobou yo mei. Midihq kasagai ta dala. Midihq kasagai ke milolou kahage tofigilenou, tofousogo ta tofolou sagai mei. Age eme kegei ke diho baga tobou yede tobou yo mei.

¹⁷ Midihq doqdo mei keme midihq kasagainou. Kenou si midihq kasagai ilo kelebe o wala tolo sagai mei.

¹⁸ O sasaj olou fei, Godiha sisigo degele i kediage midihq kasagai ke milou ga idiyo mei keme di kou tewe. Godiha Dihi enou si o kegei ke dia daladi. Tamahage makolo sagai meido.

¹⁹ Dibe Godiha sisigoyenou dala, kenou si sa sibige olou fei kofume Tamaha hayedu dala kene di kou tewe.

²⁰ Haba, di tewe, Godiha Dihi e haguamou, dimokou fimaj nei, di damaledo Godidade tawamabadomou. Neimou, dibe damaledo Godibou de dogou guo dalagua. Haba,

Godihā Dihi Yesu Kelesu ebōu dene dogōu guo dalagua. Eme damaleḡo Godi, fi gehe, yoŋu kegenōu dalale kaḡa obōu.

²¹ Mā sisigō diḡama, nime ogōu gai godi kedīame ahudo dege dalama.

Egei Sasama Jonha Nalama Nei

Tawale Tq

Jon ɛ kuguo tage nalāmamōu, sobōu debōu ɛ sisigobōu kediamokōu nei. Kenōu si, tewe o ilo kelege tawale ibe, sobōu debōu ɛ sisigobōu kaḥa sibigebe sa ta damaleyodele i o sasaj̄ kediyade tawale i. Haba ilo kelegebe damaledo sobōu debōu ɛ sisigobōu kediamokōu nalama neidade tawale i.

Jonḥa egei sasafei nalaj̄ sagaj̄ kenōu tefele haba nalaj̄. Tabe, niḡe njiōu sie yogo tagaiba tagaiba demabeedei ke nalaj̄. Haba tabe, ogōu gai egei tobōu di o kediȳ tq dudabeedei ke nalaj̄.

Kuguo 2 Jon koŋumahaḡ sibige kaḥa widio tq hiyebe tanōu fei dala.

Di Godihaḡ tq defeido tou me, kegeligi oe ogōu gai egei tobōu ba, di duye deba

¹ Ame odo, a kuguo koŋu nalama, sobōu de nabōu, ne sisigobōu de* n̄imokōu nel̄i kuḡe. N̄ame Godi yoŋu ɛ biyodema makai. A n̄imokōu hoh̄o hiyedo degeli. Damaledo, anōu mei, damaledo Godi tewe o sasaj̄ olōu fei kediyane n̄i tagale idi.

² Damaledo tq k̄eme ifi dibōu de dala, habagene tofousogo kegenōu dalale kaḥa degemōu, ei n̄i tagale idi.

³ Di damaledo tq kōu duloba, diyōu sie yogo tagaiba tagaiba debabe, Aye Godibōu, ɛ Dihi Yesu Kelesubōu dilie dimokōu solōu do dege, habagugueiba, di bologuado dalaguale.

Di diyōu sie yogo tagaimōu tagaimōu dedi midih̄o ke degeme

⁴ A hoh̄o hiyedo degeli. Yobe, oe tobōu mōu a dube, ne sisigo ilo kediyane tq damaledo, di Ayeḥa di dumabeedei ke dulo sesele iliyode tobōu mōu du kaḥa degemōu.

⁵ Sobōu de, tq a nalol̄u koŋume ta geḡe mei. Tq k̄eme kōu gue, dige diyōu sie yogo tagaiba tagaiba deme. Egei koŋume di kōu dumōu hagulugi, ifine kegenōu dulo ili kuḡe.

⁶ Di Godikōu hoh̄o degedi midih̄obe kōu gue, di tq olōu fei ɛ kōu tobou kenōu seseme. Damaledo, yoŋu tobōu mōu n̄i dumōu hagueibe kōu gue, n̄i n̄jiōu sie yogo tagaiba tagaiba dema.

Di Kelesuhaḡ tq ke defeido tou me

⁷ N̄i duma, o s̄udo sa sa olōu fei ogōu ga tobōu mōu suluguadi. O kediyane damaleyodili mei, Yesu Kelesube o бага hagueli meiyode tobolōu idi. Ogōu gai egei tobōu di o kegei k̄eme Kelesuhaḡ ho o.

⁸ Kegei degemōu, n̄jiōu tawaibōu, n̄i dabai di degele idi kaḥa hebe bolofei ke tōu fogouye. N̄i nel̄edo dege tafalaguali, hebe bolofei ke olōu fei moŋuma.

⁹ O koyoh̄a Kelesuhaḡ heh̄egiedi tq ke tōu ho fogōu ba, haba tq geḡe ta seseibabe, ɛme Godibōu de dogōu guo dala mei. O taḥa Kelesuhaḡ tq ke tōu basi, ɛme Aye Godibōu ɛ Dihibōu de dogōu guo dala.

¹⁰ O ta n̄imokōu haguale kaḥage, tq bolofei ke tolōu haguyo mei debabe, n̄i o kokōu ta agali bolofeyodema, n̄i mosokōu hobōu wolōu folodama.

¹¹ O koyoh̄age o kegei kokōu bolofeyode tobōu babe, ɛme o keḡōu de dogōu guo, dabai kasaj̄ o kaḥa degedi ke degele.

Odo Jonḥa o sasaj̄ kediȳ dugulo sagaj̄ degeli

¹² A n̄imokōu tq hiyedo kōu tobolōu sagaiye, kenōu si a kugunōu nalama nel̄ebe dafa. Mayoŋunōu ile, n̄i geleguoba, di tq koloba hoh̄o hiyedo degele ke tagali.

¹³ Ne owōu,* ɛme Godi yoŋu ɛ biyodema makai, ɛ sisigo olōu fei di a n̄imokōu agali bolofeyodili.

* **1:1 1:1** Sobōu debōu ɛ sisigobōu de kaḥa tq sibigebe kōu gue sagaj̄, damaleyodei o sasaj̄, sa ta tie kediȳ sa degei. N̄a 1:13 kaḥa tawale tq kokōu ne dugu. * **1:13 1:13** Tq ne owōu ḥa sisigoyodei kaḥa sibige k̄eme damaleyodei o sasaj̄ Jon ebōu de deleigui kediȳ tobolōu.

Egei Koma Jonha Nalama Nei

Tawale Ta

Egei koma koŋune Jonha nalaj. Kuguo koŋu nalama, o e mogo Gaiuskou neibe, Godiha dabai degedi o kedia dogou guyadomou nalama nei.

Taba, Jonha o Diotrefes eme midihq kasagai milou di o, haba o Demetrius eme midihq bolq milou di oyodemou nalaj.

Kuguo 3 Jon koŋumaha sibige kaha widio ta hiyebe tanou fei dala.

Di Godiha dabai degedi o kedia dogou gume

¹ Ame odo, a o ma mogodo Gaius namokou hohq hiyedo degeli kaha, a kuguo koŋu nalama, namokou nelj kuhe.

² Ma mogodo, a na degeli olou fei keme bolonou degeyadomou dihq baga tobolou, na do degeiye domou ne dihq baga tobolou. Ne duobe bolofejido dala keme a kou tewe.

³ Damaleyodele i o ilo kedia haguasiemou be, name ta damaledo ke seseliyode tobolou i. A ta ke dulomou, hohq hiyedo degei, name damaledo taya kenou siadiyode tobolou imou du kaha degemou.

⁴ A ma sisigq dia damaledo ta ke sesele iliyodeimou dulomou be, a hohq hiyedo degeli. Hohq a dugulube hohq a afu dugudi keme gabama folodo.

O Gaius eme dabai bologuado degedi o

⁵ Ma mogodo, nage damaleyodei o sasaj kedia dogou gulobe ta dafadiyo mei. Damaledo, sa ta o sasaiye fologoumou ne, na dogou gudi.

⁶ O sasaj kediage ei sosi mosokou haguasiemou, na solou do degedi midihq ke eimokou tama dege tobolou i. Haba, o kegele i kedia yala deibabe, nage diamokou nale ta neiba, dioŋu tou ma aba yolugi nale. Na Godi yoŋu tagaiya kenou dogou gulobe bolq.

⁷ Dia Yesuha dabai degelamou youmou be, sa ta o sasaj, damaleyodili mei kediage ta dogou gulo idiyo mei.

⁸ Kegei degemou, di o kegele i kedia bologuado dia dalame, di olou fei Godiha dabai fi tanou dege degeiba, ta damaledo ke sa sa olou fei tefeyadeba.

O Diotrefes eme midihq kasagai milou di o

⁹ Afu, a kuguo tqou dege ta nalamamou, ne sa o sasaj, damaleyodei kediamokou kou nei. Kenou si o Diotrefes e yoŋusie ni hiye o degelamou degeligibe, ei tabe ta dudiyomei.

¹⁰ Kegei degemou, a nimokou ile foloubabe, e midihq kege degedi keme a tama dege nimokou tobolou. Damaledo, e ei tobe susuga tobolou mou, haba damaleyodele i o sasaj kedia ni sakou ya fologoumou be, e yoŋu e mosokou ta sosogou folodiyomei. Ni o ilo kelegenou, die mosokou wolou falamou degeimou be, e ile akogoguemou, ni sosi mosokou ne folodamabeede tobou di.

O Demetrius eme midihq bolofei milou di o

¹¹ Ma mogodo, na oe midihq kasagai milou mou dugu sagaj ke hobou seseda. Midihq bolofei milou mou dugu sagaj kenou sese. Midihq bolofei milou di o keme Godiha bi. Midihq kasagai milou gadi oyege Godibe ta duguli mei.

¹² O sasaj olou fei kediage o Demetriusbe midihq bolq milou gadi oyodele idi. Godiha ta damaledo kahane midihq bolqdo e milou goulou sagaj kenou tobou di. Haba eine eme o bolofejyode tobolou ili kuhe. Na kou tewe, ei tabe damaledo.

Odo Jon e o Gaius dugulo sagaj

¹³ A namokou ta hiyedo kou tobolou sagaiye, kenou si a kugukou nou nalama, namokou nelebe dafa.

¹⁴ Mayoŋunou ile, na duguoba, da ta kolobe hafei degeidade tawali.

¹⁵ Nā bologuā dala. Mā mogo kōū le dalagua diā nāmokōū agali bolofejyode tobolōū ili. Haba, nage ā agali bolofejyodili ke di mogo tanōū tanōū kele dalagua diāmokōū ne tobōū yedili.

Egei Jutha Nalama Nei

Tawale Ta

Tewe o ilo kedia tawale ibe, kuguo koꝑume Yesuha e mala, e huɓe Jutha nalama, damaleyodele i o sasaj ilo kediamokou neiyode tawale i. O Jemsbou o Jutbou diliebe eye mala.

Kuguo koꝑumaha sibigeɓe ta, 2 Pita 2-kou nalagai kenou tefei. Jutha kou gue nalaj, njou tawaibou, kegeligi, ni ogou gai egei o, ta uwo bolofei dafa idi kedia ta dulo sesele iye.

Kuguo Jut koꝑumaha sibige kaha widio ta hiyebe tanou fei dala.

Ni damaleyodei ke defeido tolou dalaguali, ogou gai egei o, ta uwo bolofei ke dafa idi kedia ta ke tobekou muguma

¹ Ame Jut, Yesu Kelesuha dabai degedi o, o Jemsha e mala. Nime Aye Godiha tagalemou haguamabeedema hagnosisai. Yesu Kelesuha ni wolou dala kaha degemou, a njimokou kuguo koꝑu kuhe nalama neli.

² Age Godiha njimokou solou do degedi midihobou, hoho degedi midihobou ke degegouba, ni bologuado dalaguale ke tagali.

Ogou gai egei o, ta uwo bolofei dafa idi kediam damaleyodele i o kedia timidu deleigueli (2 Pita 2:1-18)

³ Ma mogodo diama, a njimokou Godiha di mamou kaha ta ke kou nalalamou degeiye, kenou si a haba fimaj ke fogou mou, dedei sasagile tanou nalama nelamou degeli kuhe. Godihage, e o sasaj kedia emokou damaleyodemabeedema kou tobou kaha degeimou, ni damaleyodei keme defeido tolou banou suluguama.

⁴ Ogou gai egei tobolou idi o ilo kediam ni duo kile amafej fologa dalagua. Afu Godiha o kegele i keme ta sama makoloyodema makai ta keme kuguokou nalaj dala. Damaledo, o kedia Godi tobekou muguomou tobolou idibe, Godiha habagugueibe dibou de dala kaha degeimou, di tou e tagadi midih gehe gehe milou goubabe, ege dimokou midih kasagaj kaha hebe ta nele meiyode tobolou idi. Keme kasagaj hiyedo, diage di Hiye O Yesu Kelesu, di Wolou Daladi Hiye O eme tobekou mugu dalagua.

⁵ A tobou ladi koꝑume njou kou teweye, kenou si ni totou degeiye domou, a haba tobou lamou. Hiye Ohage e o sasaj sosogou mou, sa Isip tou fogou mou kou yaiye, kenou si habage, e damaleyodele ili mei o sasaj olou fei woma mei degei.*

⁶ Esol o kedia degei kene tawama. Godihage e dabai ke esol o ilo kediamokou kou nemou iye, kenou si dia dabai ke degele dafamou fogou yai. Kegei kaha degemou, Hiye Ohage diame tigi tabale sagaj mei kaha tigigimamou, mih duo mou gulido didio degema fogou dalagua. Kege dalaguali, sawisie hiye ke tamaga degeiba, kelege Godiha dia ta sama file.

⁷ Nebe kenou tefei, sa Sodombou, sa Gomorabou,* sa sa hafej dege deleiguelibou olou fei ke tie o sasaj kedia sasaj hiyoubou, o hiyoubou suluguadi midih kebou, tou e tagadi midih kasagaj ilo kelebou de milou ga idi kaha hebe ke mala ibe, die sa olou feibe dou mei degediyo mei kaha nama mei degei.

Godiha afu o sasaj kediamokou hebe kasagaj kege kou nemou i kaha, dige midih kasagaj milou gadi kaha dowo kese hebe kasagaj daladade tawame.

⁸ Nebe kenou tefei, ogou gai egei tobolou idi o kediam midih kasagaj milou ga ili. Diage dih bohou ga duguomou, dioꝑu die tou e tagali sagaj kenou degelemou, Godiha ta tobekou muguomou, esol o kediamokou ne susuga tobolou idi.

⁹ Afu esol o hiye Maikel dilie Tamaga dilie, koyohage Moses tei ke moloꝑu domou tae biya i. Tae biya iligibe, Maikelhage Tamakou be ta kasagaj tobolou mou ta susuga tobou li mei, mou kou guenou tobou, Hiye O Godi yoꝑunou nabou de biya tobolou yode tobou.

* 1:5 1:5 Namba 14:26-35 * 1:7 1:7 Stat 19:1-29

¹⁰ Kenōu si, ogōu gai egei tobolōu idi o kediage bi olōu fei, diā sibige ta tawaiyo mei kokōu be bōu baganōu tobolōu idi. Diame gali totōu degele i ke sagaj. Die midihō kegei kahage, diofusienōu makolo idi.

¹¹ Ogōu gai egei o kediame diofu tawaiōu.

Midiho kasagaj, o Keinha* milou ke, diane milolou idi.

Diame o Balamnou* tefei, die ogou gai egei hehegiedi dabai kaha hebe sele molo fu sagaj hiyedo degele idi.

O Kora* e Godiha ta tobekou mugu sagaj kenou tefei, diane Godiha ta ta dulo ili mei kaha degemou, diame makolo ile dala.

¹² Ni kefeguo, fi tanou degemou, nale nala imou be, ogou gai egei o kediame ya fologa, nibou de nale nala idi. Nale nala iligi, ni dihile kokou sidifibou mei, midihō sibigibou degelemou, gili dege diofu die finou tolou idi. Diame mabi, wiye mala ima haguama dedi ke sa degei, huei todiyo mei. Diame hebeye e a kelege kolo madiyo mei ke sa degei. Hebe sale fiyoumou obe yokou tolou tele filei ke sa degei.

¹³ Diame midihō kasagaj kege kou mou milou gamou suluguadi, sidifi ta degele idiyo mei. To bobouye to biyakou to tuobou kofaibou de madi kenou tefei. Tabe, diame kuidihō, agudiletou mou yofuwa suluguadi ke sa degei. Gegei kaha, diame sa huliano, Godiha kou milou ma maji dala kokou ya, tofousogo tofousogo kegenou dalaguale.

¹⁴ O Enok e kou guai obe Adam. O Adambe sasafei o, haba o habage haguā ibe demou o Enokbe dio haguai. Kegemou, Enokhage ogou gai egei o kediāmokou habage tama degele ke kou gue tobou, Hiye Oha e yofu e esol o 1000 olou fei suudo kege sosogou haguale.

¹⁵ Haguasieba, o sasaj olou fei ta sama fileba, egei dulo idiyo mei obou, Godi tobekou muguomou midihō kasagaj milou ga idi obou, emokou ta kasagaj tobolou idi obou olou fei kediame hebe kasagaj mala ileyode tobou ba diofu dulo tawale ile.

¹⁶ Ogou gai egei tobolou idi o kediage hohō degele idiyo mei. Gofou tanou tobolou mou, diofu die tou e tagali midihō kasagaj kenou milou gamou suluguali, diofusie hiye degele idi. O ilo kelege die midihō ke sesemabadomou, ta sebe dege tobolou idi.

Nime ni damaleyodei kahnou nele do dege dogou guo dalaba suluguamabeedei

¹⁷ Ma mogodo diama, nige habage tama degele kaha ta, di Hiye O Yesu Kelesuha ta-bolofej-mala-suluguadi-o kedia tobolou idi ke tawama.

¹⁸ Diage kou gue tobolou idi, uwage sawisieie hafei degeli kelegebe, susuga tobolou idi o ilo kedia Godi tobekou muguoba, diofu tagaliya kenou sulugualeyode tobolou idi.

¹⁹ O kediame ogou gai egei tobolou idi onou. Di degeiye, damaleyodele i o ilo kele di egei dulo idi ke dafama, haba egei gehē dulamou fogou yadi. Ogou gai egei tobou di o kediame sa sibige kofumaha midihō kenou milou ga idi, Duo Bolofejibe diabou de dala mei.

²⁰ Ma mogodo diama, ninou si Godikou damaleyodele i kaha degemou, nime Godiha yofunou dogou guo dalaba suluguama. Sulugalibe, Duo Bolofeha huya ke diho бага tobou mou suluguama.

²¹ Nime Godiha ni tagaibanou suluguama. Kege sulugalibe, di Hiye O Yesu Kelesuha hagua, ni solou do dege mala ile folouba, nime e sakou tofousogo tofousogo kegenou dalale ke dia dalaguama.

²² Damaleyodele i o sasaj ilo kele fimaj bolou dege dalaguababe, nige diāmokou solou do degeba dedej sasagiama.

²³ O sasaj, douye nala dalagua sagaj kediame nige toto figa muguma. Midihō kasagaj milou gadi o sasaj kediāmokou solou do degema. Kenou si, solou dobou guebou de degema. Yobe, midihō kasagaj dia milou kahage, die duobou, haba die yukueibou debe sibigibou dalagua kaha degemou. Kegeligi, nime midihō dia degeli sagaj kenou milou ga iye.

Di Godiha hu hebele fogume

* 1:11 1:11 Stat 4:3-8. * 1:11 1:11 Namba 22:4-35. * 1:11 1:11 Namba 16:1-35.

²⁴ Godihage n̄ime mih̄ikōu f̄iyasigeiye domōu def̄eido dia dala. Ege n̄i mal̄a ile, e sa bol̄odo kokōu dogoguba, n̄i hoh̄o hiyedo degele ile, yobe n̄ime hebe kasaḡaj ke ta mal̄a ile mei. Kegei kaḥa degemōu, di Godikōu hoh̄obōu me.

²⁵ Godibe tanōu fēj. Eme di Mam̄oḥ O kaḥa degeimōu, Hiye O Yesu Kelesuh̄a h̄uya ke di emokōu hoh̄obōu me. E hoh̄obe bol̄odo, di ta tawaga tobolōu saḡaj mei. E h̄ubōu e nelebōu debe hiyedo folodo. O sas̄aj olōu fējido e ṭa dulo sesemabeedei. Godi eme afudo delei, ifine dala, habagene yoḥu kegenōu dalale. Damal̄edo.

Mogogou Ta Yesu Kelesuha Jonkou Hegi

Tawale Ta

Jon, eme to tibi Patmoskou dalamou, Yesu Kelesuha emokou habage tama degegale ke hehegiei. Yobe, Yesukou damaleyodele i o sasai kediamme ho o kedia makomou haguei kaha degeimou, hagi hiyedo kaha die damaleyodei ke tou fogouye domou. Yesuha Jonkou hehegieibe, yofu boholou ma haguale hafei degeiba tama degegale ke hehegiei. Dimokou ne kegenou hehegili kuhe.

Kuguo kuokou be ta makai sudo dalagua. Damaleyodele i o sasai, afudo deleigui kediamou si ta makai kedia sibigebe olou fei kou tawale i sa degei. Godikou damaleyodele ili mei o kediamme sibige ta tawale ili mei.

Habage tama degele, Yesuha Jonkou hehegiei keme kou gue:
Uwage sawisie kelegebe, Yesuha ho o olou fei woma mei degeiba dugulo ile. Ho o kediamme Tamaha e mogo dia.

Tamaha e sosou:

Tamaha e hu tabe Bei Kagasiou - 12:9.

Kolukuabe, to ai hiyedo kokou ge felei - 13:1.

Eme Tamaha dabai degedi o.

Si So Gofofudo keme mihj dulemou ge felei - 13:11.

E hu tabe Ogou gai Egei Tobou di Hiye O - 16:13.

Ene Tamaha dabai degedi o.

Yesukou damaleyodele ili mei o sasai - 11:18.

Godiha e sosou:

Godibe e duwodi bolodo kotou duwo - 12:5

Yesuha e hu tabe Wai Sipsip Wili - 5:6.

E hu tabe Wai Hos Fo Degei Kaha Tagetou Duwodi O - 19:1.

E dihobe douye wobolou dala sagai kegei - 19:12.

Duo Bolofei - 14:13.

Esol o sudo - 5:11.

Esol o tabe Maikel - 12:7.

Odo olou fei 24 kege - 4:4.

Fibou bi bolou bolou kege - 4:6.

Godiha o sasai - 14:12.

Diamme Wai Sipsip Wili kaha sasayode tobolou idi - 19:7.

Yesuha ho o olou fei woma mei degeiba, damaleyodele ili o sasai kediamme diofou kegenou dalali, Godiha bi bolodo diamokou nejiba, fi tofousogo tofousogo tofolou ile. Hagi olou fei mei degele. Godiha sa sibigebou agudiobou de gehe milolou kaha degemou.

Yesuha ta makai olou fei ke Jonkou hehegiema mei degeimou, e kuguokou kuhe nalai. Jon eme Yesuhage e mogodoyode tobou di o. Jonbe odo degeimou e kuguo kou kuhe nalai.

Jonhage kuguo olou feibe houyosi kege nalagai dala:

Ta Uwo Bolofei Jonha Nalai

Egei Sasafei Jonha Nalama Nei

Egei Sasama Jonha Nalama Nei

Egei Komu Jonha Nalama Nei

Mogogou Ta Yesu Kelesuha Jonkou Hegi (Keme kuguo koufou.)

Kuguo Mogogou Ta Hegi koumahu ta sibige tanou tanou olou feibe kuhe:

Ta Hiye 1-3

Yesu Kelesuha Jonkou, na egele ta koufou nalama, damaleyodele i o sasai, sosi olou fei dioyosi kege kokou kefegulo idi kediamokou neyede tobou.

Ta Hiye 4-11

Wai Sipsip Wili kaha kuguo hebenitou dala ke haguouba, sa sibige o sasai olou fei hagi gehe gehe dugulo ile.

Ta Hiye 12-20

Yesuha Tamabou e sosou bou olou fei makoma mei degei.

Ta Hiye 21-22

Godiha bi olou feido haba gehenou milou gale.

**Yesu Kelesuha Jonkou, na egele ta kou nalama,
damaleyodei o sasai, sosi olou fei dioyosi kege kokou
kefegulo idi kediamokou ne**

(Ta Hiye 1-3)

¹ Ta, afu mogogou delei koume Godiha Yesu Kelesukou hegi, Godiha dabai degedi o sasai kediamokou tama degeladi ke hehegieyadomou. Damaledo, Godiha Yesukou heginou, e esol o ta tobou mou haguei, e dabai degedi o Jon amokou hehegieyadomou.

² Ame Jon. A bi olou fei Godiha hehegieimou, ma dihoie kou dugulu ke nimokou tobolou. A Godibou Yesu Kelesubou dilie ta ke damaledo nimokou tobolou kuhe.

³ Ta koume Godiha ta, habage degeiba dugulo ta. O sasai koyo na kuguo kou husouba, o ilo kelege dulo seseibabe, ni olou fei hohobou ma, yobe bi habage tama degele keme hafei degeli kaha degeimou.

Jonha kuguo kou Yesukou damaleyodei o sasai, sosi olou fei dioyosi kege kokou kefegulo idi kediamokou nalama nei

⁴ Ame Jon. A Yesukou damaleyodei o sasai, sa Esia duo kodu sosi olou fei dioyosi kege kokou kefegulo idi nimokou nalama nei. Godi eme afu you kege delei, ifine you kegenou dala, habage e haguale. Age e nimokou habagugueiba, ni bologuado dalaguale. Haba Duo Bolofei, e nele olou fei dioyosi kege, Godiha duwodi kaha midihokou tafaladi, ene nimokou habagugueiba, ni bologuado dalaguale ke tagali.

⁵ Yesu Kelesuha ni dogou guba, bologuado dalaguale kene a tagali. Eme Godiha ta damaledonou tobou di o. Eme tolo ilemou haguai o dagado. Sa sibige hiye o olou feine enou wolou daladi.

Yesu Kelesu ege dibe tagadido kaha e tolomou, e kafeiye di midihokou kasagai olou fei igile mugu.

⁶ Yesu Kelesu e degeiye, dibe mogou du dalaguadi o degei. Damaledo, Godibe sugutou dalamou, o sasai hayedu dalaguamou, dibe duo kele dala. Yesuha e Aye Godibe di Hiye O, di wolou daladi. Yesuha hubou e nelebou debe hiyedo folodo. Di emokou tofousogo kegenou hohobou me. Damaledo.

⁷ Duguma, Yesu Kelesuha hagualebe, mabiye tigama migiba, sa sibige o sasai olou fei dio die dihoie dugulo ile. O malaye e figikou gulo i kediane dugulo ile. Sa sa obiyei olou fei duguoba, emokou fimaba gosolo ile. Habage kege degele. Damaledo.

⁸ Hiye O Godiha tobolou, ame amulokou bou habagekou bou de dala. Damaledo, Godi eme afu you kege delei, ifine you kegenou dala, habage e haguale. Godiha e nelebe hiyedo folodo.

Jonha Yesu Kelesu dugu

⁹ Ame ni eye Jon. Dibe Yesu sesele yolu kaha, hagi hiyedo dugulo ili, kenou si Godiha di wolou dalamou, di nele dege dalagua. A Godibou Yesubou dilie ta hehegiligibe, ame damaleyodeiyodei kaha, damaleyodili mei o kedia a hele mugumou hagua, to tibi sa Patmoskou dala kuhe.

¹⁰ Hiye Oh sawisie ta kelege, Duo Bolofeiha ma duledu nelede degeimou, a diho bohohou mamou, ma tobekou ge ta uwo hiyedo kibi haguaisai sagai degeimou du.

¹¹ Ta uwo keme kou gue tobou mou du, midihokou kagei kagei na dugulu keme olou fei kuguokou nalagama, damaleyodei o sasai, sa Efesusbou, sa Smernabou, sa Pergamumbou, sa Taiatairabou, sa Sardisbou, sa Filadelfiabou, sa Laodisiabou kele sosi dioyosi kege kokou kefegulo idi kediamokou neyedeimou du.

¹² Kege tobou mou dulomou, a o ke dugulamou, bohohou mou dugube, kamai dioyosi kege, sele igi golye milou gai ke duwoquamou dugu.

¹³ Kamai dioyosi kege kaha duo kodube o ta O Kedia Dihi* sagai kaha tafalamou dugu. Eme yukuei sasado, sele igi gol fiyati бага milou kaha e biliekou silema kai dugu.

* 1:13 1:13 Daniel 7:13

¹⁴ E widio towe olou feibe fo degei, wai sipsip towebou, mabi fo degeibou ke sagai. E dihqbe douye wobolou dala sagai dugu.

¹⁵ E abogouube sele igi kopa, obe doulukou sili ke sagai dugu. E ta uwobe to si uwo sagai du.

¹⁶ E dobogou delekou be kuidihq olou fei diyosi kege tou dugu. E mogoudube aweki gofoudo, me bolou kege ke bofa tafalamou dugu. E midihqbe aso gofoudo ke sagai dugu.

¹⁷ A o ke duguomou, e abogou hafei dege tolo fiyoumou, e dobogou dele ke amokou dogoumou kou gue tobou mou du, gue degeda. Ame widio o, haba anou be habagekou do dala.

¹⁸ Ame youu kegenou daladi. Ame tolo ilemou hagua, gehe degemou tofousogo tofousogo dala kuhe. Todi kibou, Tofigiei Kedia Sa a souudi kibou debe anou tou dala.

¹⁹ A namokou bi ifi dalabou, habage tama degele kebou de hehegili, koume na olou fei nala.

²⁰ Kuidihq diyosi kege, na ma dobogou deleye tou dugu keme kuidihqdo mei. Kaha sibigebe esol o diyosi kege. Esol o kediage damaleyodei o sasai, sosi diyosi kege kokou kefegulo idi ke wou ma dalaguadi. Haba kamai diyosi kege, sele igi golye milou gai keme kamaido mei. Kaha sibigebe damaleyodei o sasai, sosi olou fei diyosi kege kokou kefegulo idi kedia.

2

Egele ta, Yesukou damaleyodei o sasai, sa Efesuskou dalagua kediamokou nalama nei

¹ O a dugulu kaha haba amokou, nage damaleyodei o sasai, sa Efesus sosikou kefegudi kedia wolou daladi esol o kokou ta kouu nalama neyedei.

Dobogou deleye kuidihq diyosi kege tolou mou, kamai sele igi golye milou gai diyosi kege kaha hohoya ke siadi o kaha nimokou tobolou kuhe.

² Midihq ni milou gadibou, dabai hiyedo ni degedibou keme a tewe. Ni ta dafadiyo mei, nelqdo dege dalaguadi. Nige o midihq kasagai milou ga idi kediamokou be ta hohq degediyo mei. Ogou gai o kedia diofusie diame ta-bolofei-mala-suluguadi-oyodele idi keme ni file dugube, diame ogou gai egei o dugu.

³ O ilo kelege ni kou makolamou degele idi, yobe ni ma huya ke dabai hiyedo degedi kaha degeimou. Kenou si a tewe, ni nelqdo dege dalaguadi, amokou damaleyodei keme ta tou fogou li mei.

⁴ Kenou si, a nimokou kou gue tobou lamou. Ni yomogou damaleyodei kelegebe, amokou hohq hiyedo degele iye, ifibe ta kegeiyo meido.

⁵ Ni afu midihq bolnou milou mou hagulugi fiyei ke haba tawaleba, fi bohoulou ba, afu degedi ke haba degema. Ni kege ho fogou babe, a ile, kamai nibou de dala ke bohoulou molo.

⁶ Midihq tanou fei ni degedi keme bolqdo. Nige ogou gai egei o Nikolasha dabai o kedia hehegili keme dafamou tobekou mugu. Ogou gai egei o kedia hehegiedi keme, ane dafa.

⁷ O koyo na kihyoubou debabe, Duo Bolofeiha Yesukou damaleyodei o sasai kediamokou tobolou kou defqdo du. Hebenikou, Godiha hebe haimikou hebe ta tafala. O sasai koyo na Tamabou de biyama wini degeibabe, a dogou guoba, na ma fi nedi hebe kolo ke gala nqubabe, name nou kegenou dalali, fi tofousogo tofousogo tofolou.

Egele ta, Yesukou damaleyodei o sasai, sa Smernakou dalagua kediamokou nalama nei

⁸ O kaha haba amokou, nage damaleyodei o sasai, sa Smerna sosikou kefegudi kedia wolou daladi esol o kokou ta kouu nalama neyedei.

O eme widio o, haba enou be habagekou do dala. Eme tolo ilemou hagua, gehe degemou, youu kegenou dalali, nimokou tobolou kuhe.

⁹ Ni hagibou bi meibou dugumou hagulu keme a kou tewe. Kenou si ni fi bibou. O ni susuga tobolou idi o kediane a tewe. O kediage diame kou Juda oyode tobolou

idiye, kenou si diame Godiha o sasai mei, ogou gai egei tobolou idi o, Tamaha ta dulo idi o sasai.

¹⁰ Habage ni hagi duguloye, ni hobou gue degedama. Duma. Tamaha degeiye, ho o kedia ni o ilo kele didio degele ile. Keme Godiha ni tefele dugulo. Ni hagi hiyedo dugumou iligi, sawisie olou fei 10 kege mei degele. Kenou si ni damaleyodeibe tolou nou dalali toubas, a hebe bolodo fi tofousogo tofolou ke nele.

¹¹ O koyo na kihyoubou debabe, Duo Bolofeiha Yesukou damaleyodei o sasai kediamokou tobolou kofu defeido du. O sasai koyo na Tamabou de biyama wini degeibabe, ne fi be ta tolo ile mei.

Egele ta, Yesukou damaleyodei o sasai, sa Pergamumkou dalagua kediamokou nalama nei

¹² O kaha haba amokou, nage damaleyodei o sasai, sa Pergamum sosikou kefegudi kedia wolou daladi esol o kokou ta kofu nalama neyedei.

Aweki gofoudu, me bolou kaha e obou kaha nimokou tobolou kuhe.

¹³ Sa ni dala keme a kou tewe. Sa keme Tamaha daladi saye, kenou si ni ma hu hilige tolou mou, amokou damaleyodema, damaleyodei ke ta tou fogou li mei. Ni sa Tamaha daladi kokou ge, ho oe ma ta tobou di o, e hu Antipas, woumou tolo i kelegene, ni amokou damaleyodei ke ta tou fogou li mei.

¹⁴ Kenou si, a nimokou ta ilo kele tobou lamou. Midihou kasagai, o Balamha milou keme ni o ilo kelegene milolou idi. Ni tewe, o Balam e o Balakkou Israel o sasai ogou gaba, midihou kasagai milou mabadomou hegi. Kegemou, o Balakha Israel o sasai kediamokou ogou gai godikou gali sidi ke namabeede hehegiei. Haba sasai hiyoubou, o hiyoubou siadi midihou kene hehegiei.*

¹⁵ Tabe, ogou gai egei hehegiendi o Nikolasha ta e dabai o kedia nimokou hehegiendi keme ni o ilo kelege dulo sesele idi.

¹⁶ Ni fi bohou ma. Fi bohou ho fogou babe, a nimokou toto ileba, ma aweki mogoudu dala kaha o kediabou de biyolugi ilo kele wouba tofigeieye.

¹⁷ O koyo na kihyoubou debabe, Duo Bolofeiha Yesukou damaleyodei o sasai kediamokou tobolou kofu defeido du. O sasai koyo na Tamabou de biyama wini degeibabe, a ou mana,* mogogou dala ke namokou nele. Igi fo degei ta kene a namokou nele. Igi kokou be hu gehe nalai dala. O koyo na, igi ke mooubabe, nanou si hu ke tawale. O ilo kelege ta tawale mei.

Egele ta, Yesukou damaleyodei o sasai, sa Taiatairakou dalagua kediamokou nalama nei

¹⁸ O kaha haba amokou, nage damaleyodei o sasai, sa Taiataira sosikou kefegudi kedia wolou daladi esol o kokou ta kofu nalama neyedei.

Godiha Dihi, e dihobe douye wobolou sagai, e abogoube sele igi kopa, obe bigimamou bolou degei ke sagai kaha nimokou tobolou kuhe.

¹⁹ Ni midihobe a kou tewe. Ni niou sie yogo tagale idi kebou, amokou damaleyodei kebou, ni neledu dege dabai degedi kebou olou fei keme a tewe. Dabai ni ifi degele ilibe hiyedo, dabai ni afu degedi ke gabama feleido.

²⁰ Kenou si, a nimokou ta kofunou tobou lamou. Ni kile tie sasai ta, e hu be Jesebel, sasai keme ni duguo fogou mou, ege yoousiebe habage-degele-duguo-tobou di-sasaiyodema, ma dabai degele idi o sasai kediamokou ogou gai egei, sasai hiyoubou, o hiyoubou siadi midihobou, gali obe ogou gai godikou sile nei ke nadi midihobou de hehegiendi.

²¹ Age sasai keme fi bohou yadomou kou dia deleieye, kenou si e dafai. E e o hiyoubou siadi midihou kasagai ke tou fogolou be ta tagali mei.

²² Kegei kaha degemou, a degeiye, e do degeba, do hiyedo dugulo. Sasai ke hiyoubou wolou siei o kediane fi bohou ho fogou babe, diane hagi hiyedo dugulo.

* 2:14 2:14 Namba 22-24 * 2:17 2:17 Ou manabe nale, Israel o sasai kedia hebe mei mihnou sa kokou sulugamou, Godiha diamokou nei ke. Kisim Bek 16:4, 31

²³ Sasaj kaha e sisigone* a wouba tofigile. Kegeiba, amokou damaleyodei o sasaj nige ni fi tanou tanou olou feibe a file duguludade tawale ile. Midihõ kasagaj milou gadibe hebe kasagaido nele. Midihõ bolõ milou gadibe hebe bolofejido ke nele.

²⁴ Sa Taiataira o sasaj ilo kele, ninou si sasaj kaha ogou gai egei ke seselemou, Tamaha mogogou tayodele idi keme ta dulo idiyo mei kaha degeimou, age nimokou be hagi ta nele mei.

²⁵ Kenou si, ni amokou damaleyodei ke hiligedo tolou dalali, a bohoulou ma haguale sawisie kokou dema.

²⁶ O sasaj koyoha Tamabou de biyama wini degema, a sesele iligi uwage sawisie ke tama degeibabe, a emokou hu hiyedo ke nejiba, e sa sa o sasaj olou feido wolou dalale.

²⁷ Hubou o kegei kahage biya gofouudo ke tolou ba, o sasaj nelede dege wou ma dalale. Obe mihõ bilika ke biyaye fouba gagile filale sagaj kenou tefei, hubou o kaha o sasaj nelede dege wolou dalale. *Buk Song 2:9*

O sasaj wolou daladi dabai, a o kegei kokou nele keme dabai ma Ayeha amokou nej sagaj kenou tefei.

²⁸ Haba kuidihõ oguo soyode tobolou idi kene a o kegei kokou nele.

²⁹ O koyo na kihiyoubou debabe, Duo Bolofeha Yesukou damaleyodei o sasaj kediamokou tobolou kou defejido du.

3

Egele ta, Yesukou damaleyodei o sasaj, sa Sardiskou dalagua kediamokou nalama nei

¹ O kaha haba amokou, nage damaleyodei o sasaj, sa Sardis sosikou kefegudi kediam wolou daladi esol o kokou ta kou nalama neyedei.

Godiha Duo Bolofei, e nelebe olou fei dioyosi kege ke wolou daladi o, kuidihõ dioyosi kege ke tolou dala kaha nimokou tobolou kuhe.

Ni midihõbe a kou tewe. O sasaiyege nime fibou dalaguayodili, kenou si age nime tofigiei dalaguamou dugulu.

² Yogou gua tiei kesigie haguama. Midihõ bolofei ni milou gadi keme olou fei mei degeladi. Haguaba, nelede dege tafalaguali, midihõ doudo kenou milou gama. Yobe a dugube, midihõ ni milou ga idi keme di Godiha dihile kokou be bolõ mei kaha degemou.

³ Egei ni dumou haguei keme hobou totou degedama. Fi bohoulou ba, ta bolõdo ke defejido tou ma. Ni yogou gua tiei kesigie hagua ho fogou babe, a nimokou hiyou mojudi oe haguadi sagaj kege haguale. A nimokou haguale sawisie keme nige ta tawale mei.

⁴ Kenou si sa Sardis o sasaj ilo amokou damaleyodemamou, die yukuei sibigi degeli mei kediasi yukuei fo degei ke kama, abou de dalaguale. Yobe, diame Godiha dihile kokou doudo dalagua kaha degemou.

⁵ Damaledo, o sasaj koyo na Tamabou de biyama wini degeibabe, a yukuei fo degei dia kaj sagaj ke namokou kagile. Ne hu, Fihã Kuguokou nalaj dala keme a ta togule meido. A ma Ayebou e esol obou die dihile kokou ne hu husolouba hegile.

⁶ O koyo na kihiyoubou debabe, Duo Bolofeha Yesukou damaleyodei o sasaj kediamokou tobolou kou defejido du.

Egele ta, Yesukou damaleyodei o sasaj, sa Filadelfiakou dalagua kediamokou nalama nei

⁷ O kaha haba amokou, nage damaleyodei o sasaj, sa Filadelfia sosikou kefegudi kediam wolou daladi esol o kokou ta kou nalama neyedei.

O bolofejido, Godiha tobou mou haguei keme damaledo tanou tobou di o. Eme hiye o Devithã ki tolou dala. A e souubabe, o tae ta tefegulo sagaj mei. A e tefegubane, o tae ta soloou sagaj mei. O kaha nimokou tobolou kuhe.

⁸ Ni midihõbe a kou tewe. Ni duguma, a a ta souugou. A keme o tae ta tefele sagaj mei. A tewe, ni nelebe huyafejye, kenou si ni ma ta dulo seselemou, ma hu tobekou mugulo ili mei.

* 2:23 2:23 Sasaj kaha e sisigodo mei, ogou gai egei dudi o sasaj.

⁹ O sasaj Tamā sosou kediamē ni kou tewe. Diage diame Juda o sasajyode tobolou idiye, kenou si diame Godiha o sasaj mei, ogou gadi o sasaj. A degeiye, dia nimokou haguasie, yubu sugulo fiya duwoguali, Hiye Ohā ni tagaliyode tobolou ile.

¹⁰ Ta a nimokou, ni amokou damaleyodei ke defejido tou mabeedei keme ni tolou mou hagi duguomou neledo dege deleigui kaha degeimou, sa sibige o sasaj olou fei habage tefeledugulo keme a akoguba, ni ta dugulo ile mei.

¹¹ A nimokou hagualebe hafei degeli. Bi ni tou dala keme defejido tou ma, kegeligi o tae ni hebe bolofei ke hiyouye moye.

¹² O sasaj koyo na Tamabou de biyama wini degeibabe, age name Godiha moso mouti sa dege tefegiba tafalale. Na Godiha moso ta tou fogolou meido, nou kegenou dalali, tofousogo tofousogo tafalale. Tafalaba, a namokou ma Godiha hu ke nalale. Haba Godiha sa Jerusalem ebele, hebenitou ge migile kaha hune namokou nalale. Haba ma hu ebele kene namokou nalale.

¹³ O koyo na kihiyoubou debabe, Duo Bolofeiha Yesukou damaleyodei o sasaj kediamokou tobolou kou defejido du.

Egele ta, Yesukou damaleyodei o sasaj, sa Laodisiakou dalagua kediamokou nalama nei

¹⁴ O kaha haba amokou, nage damaleyodei o sasaj, sa Laodisia sosikou kefegudi kediamokou daladi esol o kokou ta kou nalama neyedei.

Godiha ta damaledo-yodema, ta olou fei ke hehegedibe damaledo tanou tobou di o keme bi olou fei, Godiha milou gai ke dia dalali, nimokou tobolou kuhe.

¹⁵ Mudiho ni milou gadibe olou fei a kou tewe. Nime kulio degediyo mei, difi degeiyo mei, duo kegei. A tagalibe, nime kulio dege dalale, haba, difi dege dalale.

¹⁶ Kenou si, nime duo kegei dalagua. Ni damaleyodeibe hiyedo mei, haba meido mei. Kegei kaha nime ma sosou mei.

¹⁷ Nige nime selebou bibou hiyedo dala o sasaj, bi tanou ta tou degediyo meiyodele idi. Kenou si kege mei. Nime selebou bibou mei. O iloye nimokou solou do degele sagaj. Yobe, nime bibou mei, diho du degei, yukueibou mei, bese dalagua sagaj kaha. Kenou si niou ge ta tawale iyo mei.

¹⁸ Kegei kaha, ni ma sele igi gol, douye siligi sibigi olou feido mei degei ke mamouma, selebou o degeba, yukuei fo degei ke mamouma kama, sidifi dugudi ke mei degema. Haba diho molane mamoumaba, diho du degei ke bolu dege duguma.

¹⁹ O sasaj a tagali kediamē a gofou dege egele woma doususugadi. Kegeiba, ni fi bolou madama. Fi bohoulou ba, Godiha ta kenou sesema.

²⁰ Duguma, ame adikou koga tafala. O koyo na, ma ta uwo kou duloba, a soubabe, a folo, nabou de dalali, da nale nala ile.

²¹ O sasaj koyo na Tamabou de biyama wini degeibabe, age name abou de, ma duwodi bolodo kotou duwoyedele. A Tamabou de kou biyama wini degemamou, ma Ayeha duwodi bolodo kotou duwo sagaj kenou tefeledugulo nane abou de duwolo.

²² O koyo na kihiyoubou debabe, Duo Bolofeiha Yesukou damaleyodei o sasaj kediamokou tobolou kou defejido du.

Wai Sipsip Wili kaha kuguo hebenitou dala ke haguouba, sa sibige o sasaj olou fei hagi gehe gehe dugulo ile

(Ta Hiye 4-11)

4

Diā hebenitōu ge Godikōu diho bagā tobolōu i

¹ Jon a haba dugube, hebeni a sougou dalamou, ta uwo, kibi uwo sagaj amokou dagado tobou sagaj kahanou haba, na feleiba, a habage tama degele ke namokou hehegileyodeimou du.

² Kege tobou mou, Duo Bolofeiha ma duledu neledo dege tou mou, a diho bohoulou mamou dugube, duwodi bolodo ta hebenitou dalamou, kotou Hiye O ta duwomou dugu.

³ O ke duwo kaha hohobe igi kuidiho fai degei igi jasper galase hoho kebou, igi konilian igi wei degei sagaj kebou kaha hohonou tefei dugu. Haba siokoutine Hiye Ohā duwodi

bolõdo ke silẽmã dalamõu dugu. Sioko[uti keñe igi kuidihõ fai degei emeral igi hebe guo gehe degei ke sagaj dugu.

⁴ Haba duwodi olõu fei 24 kegene Hiye Ohã duwodi bolõdo ke silẽmã dalamõu, kotõu be odo yukuei fõ degei ke kã i olõu feibe 24 kege duwoquamõu dugu. Diãme hiye ohã heti sagaj kegei, sele igi golye milõu gai ke, die widiletõu kã i dugu.

⁵ Hiye Ohã duwodi bolõdo kokõu ge dibie biligile nõumõu fufuale uwo hiyedo degeimõu du. Duwodi kahã midihõkõu be, disio mi olõu fei dioyosi kege tefegiemõu i wobolõu dalamõu dugu. Keme disio mido mei, keme Godihã Duo Bolofeiã nele olõu fei dioyosi kege ke.

⁶ Hiye Ohã duwodi kahã midihõkõu be, tõ dawala, galase sã degei duo tamanõu ke dalamõu dugu.

Haba fibõu bi dosõu yosi kege Hiye Ohã duwodi bolõdo ke hafei dege silẽmã tafalagamõu dugu. Fibõu bi dosõu yosi kege kediamẽ dihõ sũdo. Tobekõu bõu, midihõkõu bõu olõu feibe dihojenõu dalamõu dugu.

⁷ Fibõu bi tabe fuse hiyedo laion sã degei. Tabe wai bulumakou oye wili sã degei. Tabe e midihõbe o midihõ sã degei. Tabe sio hiyedo mõu si sã degei kahã fulõu sumõu dugu.

⁸ Fibõu bi dosõu yosi kege tanõu tanõu kedia, die tifiãia olõu feibe walajyosi kege, die tõu guebõu be dihõ sũdo, tifiãia hayedune dihõ sũdo dugu. Fibõu bi kediamẽ agalibõu huliamẽbõu olõu fei,

Hiye O Godi, eme nele hiyedo folodo.

Godi eme bolõdo.

Godi eme afu yo[ũ kege delei, ifine yo[ũ kegenõu dala, habage e hagualeyode tobolõu nõu dalaguadi.

⁹ Fibõu bi dosõu yosi kege kedia o e duwodi bolõdo kotõu duwo, yo[ũ tofousogo kegenõu daladi kokõu hohõbolõu mõu, e hu hebele foguomõu, bolofejyode tobolõu nõu dalagamõu,

¹⁰ odo olõu fei 24 kege kediamẽ o yo[ũ kegenõu daladi o, e duwodi bolõdo kotõu duwo kokõu yubu sugulo fiya dihõ bagã tobolõu idi. Hohõbolõu iligi, die heti duwodi bolõdo kokõu hafei dege dogoguomõu kõu gue tobolõu idi,

¹¹ Nãme bolõdo.

Nãme ei Hiye O, ei Godi.

O sasaj olõu fei namokõu hohõbolõu ba, ne hu hebele foguoba, ne huẽ hiyedo folodoyodele ile.

Yobe, bi olõu fei ifi dala ko[ũme nã no[ũ ne tagaiya kenõu milõu gai kahã degeimõu.

5

Jon e kuguo folou ta dugu

¹ Kegemõu a dugube, Hiye O, e duwodi bolõdo kotõu duwo kahã e dobogo[ũ deleye kuguo folou ta toluõu dalamõu dugu. Kuguo keme ilokõu bõu ilokõu bõu de nalagai dugu. O tae kusieye domõu, dioyosi kege tigama kuolõu maj dalamõu dugu.

² A haba dugube, esol o ta, nele hiyedo kahã hiligedo kõu gue tobõu mõu du, kuguo folou kuolõu maj ko[ũme o bolofejdo koyohãsi kusiale sagaj?

³ Esol o kahã kege kõu yoduye, kenõu si hebeni obõu, sa sibige obõu, mihi hayemõu obõu olõu feibe kuguo folou ke kusia dugulo sagaj o bolofejdobe ta dala meido.

⁴ A hiyedo gesei, kuguo folou ke kusia dugulo sagaj o bolofejdobe ta dala mei kahã.

⁵ A gosoumõu, odo kile tanõu tahã amokõu tobou, gosoda. Juda huõ hiye kedia Fuse Hiyedo Laion ke dugu. Eme huõõ o, hiye o Devithã sosõu. Enõu si Tamãbõu de biyama wini degei kahã, kuolõu maj dioyosi kege keme esi kusiale sagaj.

Jonhã Wai Sipsip Wili dugu

⁶ A haba dugube, Wai Sipsip Wili ta dia woumõu tolo i sagaj kahã Hiye Ohã duwodi bolõdo ke hafei dege tafalamõu, fibõu bi dosõu yosi kege kediamẽ odo kediamẽ de e silẽmã tafalagamõu dugu. E widiokõu be ikoke dioyosi kege, dihoẽ dioyosi kege dalamõu dugu. Dihõ dioyosi kege keme dihõdo mei, keme Duo Bolofeiã nele olõu fei dioyosi kege, Godihã tobou mõu, sa sibige kuokõu migigai ke.

⁷ Kegemōu, Wai Sipsip Wili kaha ile, kuguo folou kuolōu maj dioyosi kege ke, Hiye O, e duwodi bolodo kotou duwo kaha dobogoŋu deleye tolou dala ke moq.

⁸ E kuguo ke moŋumōu, fibou bi dosou yosi kege kediabou, odo 24 kege kediabou de emokou yubu sugulo fiyasigei. Dia olou feibe gitabou sele igi gol melekibou de tolou i dugu. Meleki kodube bi ho bolodo ke sama dou migi kaha ho bolodo ke felejimou dugu. Keme Godiha o sasaj kedia dih baga tobolou idi ke.

⁹ Dia yubu sugulo fiya duwoguali, die gehe ta kou gue feile i, Nanou si o bolodo kuguo folou koŋu malaba, kuolou maj dioyosi kege ke kusiale sagaj. Yobe, o kedia na woumou tolomou, ne kafeiye sa sibige o sasaj, huti gehe gehobou, ta gehe gehe tobou dibou, kolo gehe gehobou, sa sibige koŋubou olou fei mamalamou, Godikou nej kaha.

¹⁰ Na degeiye, o sasaj na mamou kediam mogou du dalaguadi o degei.

Damaledo, Godibe sugutou dalamou, sa sibige o sasaj hayemou dalaguamou, mogou du dalaguadi o kediam duo kele dalagua. Ei Godi die Hiye O, ege dia wolou daladi.

Habage, diame sa sibigekou hiye o degema, sa sa o sasaj olou fei dia dalaguale.

Dia Wai Sipsip Wili kaha hu hebele fogulo i

¹¹ A haba dugube, esol o suudo kedia ta uwo du. Esol o suudo, hu soŋuba hu soloŋu hobogolou sagaj meido. Dia Hiye Oha duwodi bolodo kebou, fibou bi dosou yosi kege kediabou, odo 24 kege kediabou de silema tafalaguamou dugu.

¹² Dia hiligedo kou gue tobolou i, Wai Sipsip Wili, obe woumou tolo i keme bolodo.

Emokou nou si Godiha hu hiyedobou, bimaj hiyedobou, tewe hiyedobou, nele hiyedobou de neleyede i.

O sasaiyege e hu hebele foguoba, emokou hohobolou ba, bolofeyodemabeedei.

¹³ Kegemou, bi Godiha milou gai olou fei kediane ta i. Bi hebenitou dalaguadibou, sa sibige kuokou dalaguadibou, mih hayemou dalaguadibou, to dawala tagetou dalaguadibou, dawala dulemou dalaguadibou olou fei kedia kou gue tobolou imou a du,

Di duwodi bolodo kotou duwodi Hiye Obou, Wai Sipsip Wilibou diliemokou tofousogo kengenou bolofeyode tobolou ba, dilie hu hebele foguoba, hohobolou ba, dilie hu be hiyedoyodemebeede tobolou imou du.

¹⁴ Kegemou, fibou bi dosou yosi kege kedia damaledo-yode tobolou imou, odo 24 kege kedia yubu sugulo fiya duwoguali, diliemokou dih baga tobolou imou dugu.

6

Wai Sipsip Wili kaha kuguo folou kuolou maj walaiyosi kege ke kusigi*

¹ Kegemou, Wai Sipsip Wili kaha kuguo folou kuolou maj sasafei ke kusiumou, fibou bi dosou yosi kege kedia tanou taha na haguayede tobou mou dugu. E ta uwobe dibie ta sagaj du.

² Kege tobou mou, o ta toubou ta wai hos fo degei kaha tagetou duwomou hagumou, esol o taha emokou hiye o heti ke nejmou, e heti ke kamou, o kou biyama wini degeiye idi sagaj kege ilemou, sudo biyama wini degegai.

³ Kegemou, Wai Sipsip Wili kaha kuguo folou kuolou maj sasama ke kusiumou, fibou bi sasama kaha na haguayede tobou mou,

⁴ o ta wai hos wej degei kaha tagetou duwomou hagumou, esol o taha emokou sa sibige o sasaj kedia bologuado daladi midih ke akoguba, dioŋusie yogo wouba wouba demabadomou nele hiyedo nej. Dabai ke degele aweki sasado, me bolou kene nej.

* 6: (6:0 widio ta) Kuguo folou kuolou maj uwage kusie tabe ta hiye 8-kou dala.

⁵ Kegemōu, Wai Sipsip Wili kaha kuguo folou kuolōu maj komā ke kusiumōu, fibōu bi komā kaha nā haguayede tobōu mōu, o ta tefegadi bi toubōu kaha wai hos dosogo degei kaha tagetōu duwomōu hagumōu,

⁶ fibōu bi dosōu yosi kege kediā dalagua kilege tā uwo ta kōu gue tobōu mōu du, nā ile, ne dabai degeiba, o sasaj dioŋu hegie hiyedo degele ile. Kegeba, dabai o kediame sele hiye ta moloŋu mei. Dabai sawisie tanōu tanōu degeli kaha selebe hiye mei, ōu sai tanōu fei mamōu de, segei sai kamadianōu mamōu de dele sagaj dugulo. Kenōu si, nā hebe olivbōu, hebe wainbōu be makoda.

⁷ Kegemōu, Wai Sipsip Wili kaha kuguo folou kuolōu maj dosōu ke kusiumōu, fibōu bi dosōu kaha nā haguayede tobōu mōu,

⁸ o ta e hūbe Todi ke wai hos biye degei kaha tagetōu duwomōu hagumōu, o ta, e hūbe Tofigie Kediā Sa, ene o Todi sesele hagumōu, esol o taha diliemokōu hū hiyedo neī, sa ilo tanōu taha o sasaj olōu fei woma mei degemabodomōu. Dilie aweki me bolōu kaha o sasaj ilo kele wouba tofigile ile. Dilie degeye o sasaj ilo kelebe hegieye tofigile, ilo kelebe doye tofigile, ilo kelebe sj soye wouba tofigile. Haba sa ilo olōu fei kamadia kege o sasajbe bolō dalaguale.

⁹ Kegemōu, Wai Sipsip Wili kaha kuguo folou kuolōu maj hou ke kusiumōu, o sasaj afu damaleyodema Godihā tā hiligedo tolōu mōu hehegile idi kaha dowoye woumōu tofigie kediā fi olōu feibe Godihā dou moso hayedu dalaguamōu dugu.

¹⁰ Tei fi kediā hiligedo kōu gue tobolōu i, Wolōu Daladi Hiye O, name bolōdo. Nā degeleyodei keme nā degelenou. Sa sibige o sasaj ei woumōu tofigie kediame koboge tā sama, hebe kasagaj ke diāmokōu toto nele?

¹¹ Kege tobōu mōu, esol o taha diāmokōu yukuei fō degei ke nemamōu tobou, nī tafei dia dalama. Nī mogo diābōu, Godihā dabai degele idi o sasaj ilo kediābōu olōu fei, ho oe nī woumōu tofigie sagaj kege, diāne Godihā maka degei sagaj kege olōu fei wouba tofigieiba, hobōu nī kafei kaha hebe ke ho o kediāmokōu nele.

¹² Kegemōu, Wai Sipsip Wili kaha kuguo folou kuolōu maj walaj ke kusiumōu, gigima hiyedo hagumōu, aso dosogo degemōu, sa hulija degeimōu, ogo weī degemōu, kafei sagaj degeimōu dugu.

¹³ Haba kuidihō agudiletōu dalaguadi kene mihikōu tigilemā fiasigeimōu dugu, wiye hebe kiyōu kolo weī degeli mei ke gasei sagaj degeimōu dugu.

¹⁴ Agudione, kiata tigadi sagaj kege tigama mei degeimōu dugu. Sa sibige kuokōu be, bitōbōu, tō tibi sabōu olōu fei awalemōu, dioŋu die timōu tōu fofōu gueimōu dugu.

¹⁵ Kegegoumōu, sa sibige o sasaj olōu fei kama fosigei. Sa sa o sasaj wolōu dalaguadi hiye obōu, hiye o kediā sisigobōu, ami o wolōu dalaguadi hiye obōu, selebōu obōu, hūbōu obōu, bōse obōu, dabai degele idi obōu olōu fei kediā bitōkōu fosige ya ulouya, salahaiya kokōu ya mogogou duwogamōu dugu.

¹⁶ Diā duwoguali, kōu gue tobolōu imōu dugu, bitōbōu bogobōu nige Hiye O, duwodi bolōdo kotōu duwodibōu, Wai Sipsip Wilibōu dilie eimokōu gofoŋu dege haguasieie domōu, nige ei diōu guoba wōmogōu dalaguamabeede tobolōu imōu du.

¹⁷ Yobe, ifibe uwage sawisie, Godibōu Wai Sipsip Wilibōu dilie gofoŋu hiyedo degeba, eimokōu hebe kasagaj ke neība, tofigile kaha degemōu.

7

Israel o sasaj olōu fei 144,000 kege Godihā maka degele i dala

¹ Kegemōu, sa sibige koŋumaha isimobōu isimōu bōu figi ilobōu ilobōu kokōu esol o olōu fei bolōu bolōu kege tafalaguamōu dugu. Diame wi olōu fei bolōu bolōu kege kaha mihūbōu, tō dawalabōu, dibibōu kuokōu hagueiye domōu akoguo tafalaguamōu dugu.

² A esol o ta Godi yoŋu kegenōu daladi kaha maka ke tolōu mōu, aso haguluya ke felemōu, esol o bolōu bolōu kege, Godihā hū hiyedo kōu nelemōu, mihūbōu tō dawalabōu de makomabeedei kediāmokōu hiligedo kōu gue tobōu mōu dugu.

³ Nī asō kolobōu, tōbōu, dibibōu toto makodama. Ei di Godihā dabai degedi o sasaj kediame Godi yoŋu e bi degemabadeba die wodemekōu maka degema fogou ba, kuhe makoma.

⁴ Kegemōu, a haba o sasai ilo die wodemekōu Godihā maka moq olōu fei 144,000 kege kediame Israel huti olōu fei 12 kege kahā o sasai ilo keleyode tobou moū du.

⁵ Judahā huti o sasai 12,000 kegeye maka malā i. Rubenā huti o sasai 12,000 kegeye maka malā i. Gathā huti o sasai 12,000 kegeye maka malā i.

⁶ Aserhā huti o sasai 12,000 kegeye maka malā i. Naptalihā huti o sasai 12,000 kegeye maka malā i. Manasehā huti o sasai 12,000 kegeye maka malā i.

⁷ Simeonhā huti o sasai 12,000 kegeye maka malā i.

Livaihā huti o sasai 12,000 kegeye maka malā i.

Isakarhā huti o sasai 12,000 kegeye maka malā i.

⁸ Sebulunhā huti o sasai 12,000 kegeye maka malā i.

Josephā huti o sasai 12,000 kegeye maka malā i.

Benjaminhā huti o sasai 12,000 kegeye maka malā i.

O sasai sūdo kediā Godikōu dihq bagā tobolōu i

⁹ Kegemōu, a haba o sasai kefei sūdo hu soloŋu hobogolōu sagai mei, sa sa olōu fei o sasai bōu, obiyei olou fei bōu, kolo gehē gehē bōu, tā gehē gehē tobou di o sasai bōu olōu fei kefema duwodi bolōdo kotou duwodi Hiye Obou, Wai Sipsip Wilibou dilie midihokou tafalaguamou dugu. Diame yukuei fo degei ke ka imamou, fagai guo sagai ke tolou i dugu.

¹⁰ O sasai kediā hiligedo kou gue tobolou imou du, Duwodi bolodo kotou duwodi Hiye O, di Godibou, Wai Sipsip Wilibou dilienou si di mamou ŋudi.

¹¹ Esol o olou fei kediage Hiye Ohā duwodi bolodo kebou, odo 24 kege kediabou, fibou bi dosou yosi kege kediabou de silema tafalaguali, Hiye Ohā duwodi midihokou yubu sugulo fiyasigemou, miye duwoguali, Godikou dihq bagā tobolou imou dugu.

¹² Dia kou gue tobolou i, Damaledo, dige di Godi emokou nou bolofeyodemaba, hohobou me. Enou si tewe hiyedo.

Damaledo, di emokou nou bolofeyodema, e hu hebele fogume.

E hube hiyedo folodo.

Di Godibe nele hiyedo.

Godi eme yoŋu kegenou dalale. Tofousogo tofousogo ta mei degele mei.

Damaledo-yode tobolou imou du.

O sasai yukuei fo degei kai kediame hagi hiyedo kou duguomou mei degele i

¹³ Kegemou, odo 24 kege tanou taha amokou yodu, o sasai yukuei fo degei kai kediame koyo dia? Kiliyage haguasiei?

¹⁴ Kege yodumou, a sima tobou, hiye o, noŋusi teweyodeimou, odo kahā amokou haba tobou, o sasai kediame hagi hiyedo duguo dalagua demamou haguasiei. Die yukuei kemē Wai Sipsip Wili kahā kafeiye bigima, sibigi olou fei mei degemou, fo degeinou kuhē.

¹⁵ Kegei kahā degemou,

Dia Godihā duwodi midihokou tafalaguali,

Godihā mosodu agalibou huliamebou de dabai degele idi.

Godihā yoŋu e duwodi bolodo kotou duwoli, diabou de dalali, dia dia dalale.

¹⁶ Godihā dia wolou dalababe,

dia hegie ta degele mei.

Huei nale sagaine ta degele mei.

Aso difine dugulo mei, bi taye degeiyene dia ta difi degele mei.

¹⁷ Yobe, Wai Sipsip Wili, Godihā duwodi bolodo ke hafēi dege tafala kahage o sasai kediame,

fi nedī huei sou sūdo kokou wou ma ile, huei neiba,

Godihā die dihq huei ke olou fei togueiba, dia haba ta gosolo ile meido.

8

Wai Sipsip Wili kahā kuguo folou kuolou mai dioyosi ke kusie

¹ Kegemôu, Wai Sipsip Wili kaha kuguo folou kuolôu maj dioyosi ke kusiumôu, hebenitôu uwo ta degeli meido dalali, aso ilokôu i.

² A esol o olôu fei dioyosi kege Godihã dihile kokôu tafalaguamôu, esol o tae diamokôu kibi olôu fei dioyosi kege ke nemôu imôu dugu.

³ Kegemôu, esol o taha sele igi gol bilika ta mala hagua, Godihã dou moso ke hafei dege tafalamôu, esol o taye bilika kodu ho bolodo mola hiyedo ke sagiemôu, na dou moso, sele igi golye milou kuokôu, ho bolodo mola sai koju dogoguoba, ta Godihã o sasaiye dihõ bagã tobolôu idi kebõu de tiagewoma, dou migiba dahã kaha yõu foloyode tobõu mõu dugu.

⁴ Esol o kaha kege degeimôu, ho bolodo mola dou dahã kebõu, dihõ bagã tobolôu idi ta kebõu de tiagewoma foloumôu, Godihã ho bolofei ke dulomôu hohõbou.

⁵ Dou dahã foloumôu, esol o kaha Godihã dou moso kokôu dou ta dilemôu, bilika kodu sagiemôu, sa sibige kuokôu bohólou mugumôu, dibie biligile nõumôu fufuale uwo hiyedo degeimôu du. Gigimane hagumôu dugu.

Esol o bolõu bolõu kege kedia kibi haguisa i

⁶ Esol o dioyosi kege, kibi tõu ma dalagua kedia kibi haguissalamôu ama deleigui.

⁷ Kegemôu, esol o sasafei kaha e kibi haguissoumôu, bilie huei,* igi sa degei ke huei todi sagã kege doubõu kafeibõu de sa sibige kuokôu mi. Sa ilo tanõu ta hebebõu diqbõu olõu fei douye nama mei degei. Haba sa ilo bolõu kegebe bolõnõu delei.

⁸ Kegemôu, esol o sasama kaha e kibi haguissoumôu, esol o tae bitõu sasado, douye wobolõu sagã ke tõ dawalakõu hebele mugumôu, tõ dawala ilo tanõu ta kafei bagai. Haba dawala ilo bolõu kegebe bolõnõu delei.

⁹ Miyebõu galibõu, tõ dawala ilo kafei bagai kokõu deleigui olõu feibe tofigile i. Mosolene olõu fei tõ dulemõu molõu gõu le i. Haba dawala bolõu kege kaha galibõu mosolebõu debe bolõnõu deleigui.

¹⁰ Kegemôu, esol o komã kaha e kibi haguissoumôu, kuidihõ hiyedo disio mi sa degei agudiletõu duwodi ke telema, sa ilo tanõu ta tõbõu, huei soubõu kokõu fiyoumõu dugu. Haba tõbõu, huei soubõu de sa ilo bolõu kegebe bolõnõu delei.

¹¹ Kuidihõ kaha hube Afi. Kuidihõ kaha sa ilo tanõu ta kokõu talõkõu fiyamõu, tõ olõu fei afi degeimôu, o sasã sũdo huei ke nama, tofigile imõu dugu. Haba tõbõu sa ilo bolõu kegebe bolõnõu delei.

¹² Kegemôu, esol o dosõu kaha e kibi haguissoumôu, asõbõu, oguobõu, kuidihõbõu ilo kele makoma mei degeimôu, sa ilo tanõu ta nugu. Haba asõbõu, oguobõu, kuidihõbõu ilo kelege bolõ delei, sa ilo bolõu kegebe ta nuguli mei. Asõ makoma mei degeimôu, agali ilo tanõu ta ke nugu. Haba agali ilo bolõu kegebe bolõnõu delei. Huliãmene, oguobõu kuidihõbõu olõu fei kaha hohõ ilo tanõu ta mei degei. Haba huliã ilo bolõu kegebe bolõnõu delei.

¹³ Kegemôu, a sio mõu si ta kaha agudiletõu fulõu sulugi hiligedo kõu gue tobõu mõu du, solõu do solõu do hiyedo, sa sibige o sasã nime nõu tawaibõu. Esol o kamadia kediane die kibi haguissaladi. Haguisa ibabe, sa sibige o sasã nime hã hiyedo dugulo ile.

9

Esol o hou kaha e kibi haguissai

¹ Kegemôu, esol o hou kaha e kibi haguissoumôu, a kuidihõ ta agudiletõu ge fiyoumõu, kuidihõ kokõu esol o taye a sojudi ki neimõu dugu. Ki keme ulou sogodo yosibõu mei kaha a sojudi ki.

² Kuidihõ kaha a sojudi ki kaha ulou sogodo ke a sojugõu mõu, dou dahã dou hiyedo wobolõu kaha dahã folodi sagã kenõu tefe felemõu, asõbõu agudiobõu gogumõu sa olõu feido huliã degeimõu dugu.

³ Dou dahã koduge sigõ sũdo felegoumõu dugu. Keme mõu felegali mei, esol o taha nã sa sa olõu fei yaba, homoguye o galadi sagã kenõu tefe, sa sibige o sasã makomabeedeimõu felegai.

* 8:7 8:7 Kulio huei

⁴ Sigō kediā yala degeimōu, ʔsol o kaḥā tobou, n̄i yaba, diḡbōu, hebe guobōu, bimaj̄ olōu fēi miḡikōu dala kēme naḡama. O sasaj̄ Godiḡa maka ke die wodemekōu dala mei kediamōu makomabeedei.

⁵ N̄i o sasaj̄ galaba, do neleḡ dalaguale, oḡo houyosi kege mei degema, keḡnōu si hobōu wouba tofigiedama. Kegemōu, sigō kediā yamōu, o sasaj̄ kediamokōu do hiyedo neleḡ i. Do kēme ḡomoguye galai do sagaj̄ keḡnōu tefei.

⁶ Kelegebe, o sasaj̄ye tofigile sagaj̄ degeba, tolo a ka ileye, keḡnōu si tofigile ile mei. Tofigile tagale ileye, keḡnōu si todibe mei degele.

⁷ Kegeimōu, a dugube, sigō kediamē wai hos biyalamōu degele ili ke sagaj̄ degele i dugu. Die widiletōu be hiye o heti, sele igi golye milōu gai sagaj̄ kegei ke mugulo i. Die midihobe o midihō sagaj̄ degele i dugu.

⁸ Die widio towebe sasaj̄ kediā widio towe sasado ke s̄a degei. Die mēne gofoḡudo, fuse sosouwedo laion* kediā me sagaj̄.

⁹ Die biliḡbe biyalamōu biliḡ gogudi kuwo sagaj̄ kaḥā gogulo i. Die tifiḡiya uwobe hiyedo, obe biyalamōu, wai hosye kalōu dufolōu ili uwo sagaj̄ du.

¹⁰ Sigō kediā hibiabe ḡomogū hibia s̄a degei, ayebōu, kaḥā o sasaj̄ tōu guebōu tahaleḡba, kōu kasagaj̄ ke sosōu gueibabe, do gofoḡudo dugulo ile. Sigō kasagaj̄ kediā oḡo houyosi kege do neleḡ dalaguale. Die dedeḡbe die hibiakōu dalagua.

¹¹ Sigō kediamē die hiye o dala. Die hiye obe ʔsol o kasagaj̄, ulou sogodo yosibōu mei kaḥā obōu ke. Hibru t̄agege, ʔsol kaḥā ḡube Abadon. Griḡ t̄agege Apolion. ḡu kaḥā sibigebe Makodi O.

¹² Kegemōu, ḡaḡi hiyedo sasafeḡbe mei degei. Keḡnōu si duma, n̄iōu tawaiḡbōu. ḡaḡi bolḡube ḡabage tam̄a degele.

ʔsol o walaj̄ kaḥā e kibi ḡaguisai

¹³ Kegemōu, ʔsol o walaj̄ kaḥā e kibi ḡaguisomōu, a wai bulumakou ikoḡe dosōu yosi kege, dou mosō sele igi golye milōu gai Godiḡa diḡilekōu dala kokōu ge ikoḡe tim̄i kilege o tahā t̄a uwo ta tobou mōu du.

¹⁴ T̄a uwo kahage ʔsol o walaj̄, e kibi tolōu tafala kokōu, naḡe ʔsol o bolḡu bolḡu kege, t̄o hiye Yufretiskōu didiḡ degele i dalagua kediamē tōu fogōu yedei.

¹⁵ ʔsol o bolḡu bolḡu kege, sa sibige o sasaj̄ walamōu dia dalagua kediamē asō diḡobōu, sawisieibōu, oḡuobōu, sadebebōu de makai kelegenōu ʔsol o taye tōu fogōu mōu, sa ilo tanōu tahā o sasaj̄ woma mei degelamōu yai. Haba sa ilo olōu fēi bolḡu kegebe wouba tofigile ile mei, bolḡnōu dalaguale.

¹⁶ A dube, ʔsol o bolḡu bolḡu kediā, die ami o, wai hos tagetōu duwogua kediamē s̄uḡdo, olōu fēibe 200 miḡion kegeyode tobolōu imōu du.

¹⁷ A diḡo bohōlōu maḡ dugu kelegebe, ami o, wai hos tagetōu duwogua kediamē kuwoye die biliḡ gogulo i dugu. Biliḡ gogudi kuwo ilo kelebe weḡ degei. Ilo kelebe biye degei. Haba wai hos kediā widiobe fuse sosouwedo laion widio s̄a degele i dugu. Die mogouduge, doubōu, dou dahaj̄bōu, kasele igi difi hiyodobōu de felegomōu dugu.

¹⁸ Ami o, wai hos tagetōu duwogua kediā ya, sa sibige koḡumahaḡ ilo tanōu tahā o sasaj̄ olōu fēi woumōu tofigile i. Wai hos kediā mogouduge dou dahaj̄bōu, doubōu, kasele igi difi hiyedo keḡbōu kaḥā o sasaj̄ woumōu tofigile i. Haba, sa sibige koḡumahaḡ ilo bolḡu kegebe bolḡnōu delei.

¹⁹ Wai hos kediā, die biyadi neleḡbe die mogoudubōu, die hibiakōu bōu de dala. Die hibiabe bei sagaj̄, widiobōu kaḥā o wala idi.

²⁰ Keḡnōu si, o sasaj̄ woumōu tofigile ili mei kediamē ta fi bohōlōu ili mei. Oḡōu gai godi, dioḡu die dobogoḡuye milōu ga idi keḡe ta tōu fogōu le ili mei. Duo kasagaj̄bōu, oḡōu gai godibōu kediamokōu diḡo baḡa tobolōu idi midihō keḡe ta tōu fogōu le ili mei. Damaleḡdo, die oḡōu gai godi ilo kelebe sele igi golye milōu gai, ilo kelebe sele igi silvaye milōu gai, ilo kelebe sele igi kopaye milōu gai, ilo kelebe igidoye milōu gai, ilo kelebe hebeye milōu gai. Kegele i kediamē ta baha idiyo mei, t̄a ta dulo idiyo mei, ta suluguadiyo meiyē, keḡnōu si o sasaj̄ kediā oḡōu gai bimaj̄ kokōu diḡo baḡa tobolōu idi.

* 9:8 9:8 Fuse sosouwedo laionbe o wodi fuse, sa dodou s̄u degeiya ke suluguadi.

²¹ O sasaj̄ kediã midihõ kasagaj̄ milolõu idibe o wodibõu, hagai wodibõu, sasaj̄ hiyoubõu, o hiyoubõu siadibõu, bi hiyow mojudibõu olõu fei kene ta tõu fogõu le ili mei, kegenõu degele idi.

10

Esol o tahã kuguo huyadefei ta Jonkõu neimõu naj̄

¹ Kegemõu, a esol o nele hiyedo ta, hebenitõu ge mabiye tigama migimõu dugu. E widiokõu be siokoñutiye silẽmaj̄ dugu. E midihõbe asõ hohõ sã degei. E ibigidione douye wobolõu sagaj̄ dugu.

² E dobogoñukõu be kuguo huyadefei ta haguamõu tolõu hagumõu dugu. E abogoñu delebe tõ dawalakõu tofogõu mõu, e abogoñu fofõñube mihikõu tofogõu dalamõu dugu.

³ E hiligedo tã digio dege, fuse sosowedo laionye taj̄ sagaj̄ degema mei degeimõu, dibie dioyosi kege fufuomõu du.

⁴ A dibie dioyosi ke fufuei kahã tobou ke mã kuguokõu nalalamõu degeiye, kenõu si hebenitõu ge tã uwo ta kõu gue tobõu mõu du, tã dibie kediã tobou keme nalada. Nã fiyenõu tawa.

⁵ Kegemõu, a esol o, tõ dawalabõu mihibõu kokõu tafalamõu dugu kahã, e dobogoñu dele ke hebenitõu fogumõu dugu.

⁶ Esol o kahã Godi yoñu kegenõu daladi kahã huya ke makamamõu kõu gue tobou, agudiobõu e bimaj̄bõu, sa sibigebõu e bimaj̄bõu, tõ dawalabõu e bimaj̄bõu, olõu fei milõu gai o kahã huya ke uwage sawisieibe tamã degeladi. Godihãge ta dia dalale mei. Meido.

⁷ Damalẽdo, esol o dio kahã e kibi haguissouba, Godihã degeleyodei tã mogogou dala ke tamã degele. Egei, Godihã e dabai degele idi o kediãmokõu kõu tobõu mõu haguei sagaj̄ kenõu tefele tamã degele. Damalẽdo, habage-degele-duguo-tobolõu-idi-o kediã tobolõu idi sagaj̄ kenõu tefele tamã degele.

⁸ A tã uwo hebenitõu ge tobõu mõu du kahã amokõu haba, esol o, tõ dawalabõu mihibõu kokõu tafala kahã dobogoñukõu kuguo haguamaj̄ dala ke nã ile moñuyede tobõu mõu du.

⁹ A ke dulomõu, tafei teguomõu, esol o kokõu nã kuguo ke amokõu neyede tobõu mõu, esol o kahã amokõu tobou, nã kuguo koñu malã nã. Nõubabe, kule naj̄ sebe sagaj̄ duguloye, kenõu si nãme gua gaga degeleyode tobõu mõu du.

¹⁰ Kege tobõu mõu, a kuguo ke malã naj̄. Kõu kule naj̄ sebe sagaj̄ duguye, kenõu si gua gaga hiyedo dugu.

¹¹ Kegemõu, esol o taye amokõu tobou, nã habage tamã degele ke, kolo esofei esofei o sasaj̄bõu, sa sa olõu fei o sasaj̄bõu, tã esofei esofei o sasaj̄bõu, sa sa olõu fei dia dalaguadi hiye obõu olõu fei kediãmokõu tobõu yede tobou.

11

O bolõu kediã Godihã tã hehegiei

¹ Kegemõu, esol o tae tefegadi biya ta amokõu nelemõu, nã ile, Godihã mosõ hiyebõu, Godihã dou mosõbõu de tefegamaba, o sasaj̄ olõu fei, kile dihõ bagã tobolõu idi kediãne hũ soñuyede tobou.

² Kenõu si Godihã mosõ kekaimidube tefeda. Yobe, kelebe Godikõu damalẽyodele ili mei o sasaj̄ kediã kefele idi timõu kahã degeimõu. O kediã haguasie, Godihã sa hiye kodu fologaba suluguali, ogo olõu fei 42 kege mei degeiba, sa ke olõu fei makoma mei degele.*

³ Godihã tobou, a mã tã hehegiendi o bolõu kediã tobõu ba dilie solõu do degedi yukuei kasagaj̄ ke kãma ya, habage tamã degele kahã tã ke hehegile iligi, sawisie olõu fei 1,260 kege mei degele.

⁴ O bolõu kediãbe hebe oliv bolõu ke sagaj̄, tabe diliebe kamaj̄ bolõu, sa sibige dia daladi Hiye O Godihã midihõkõu tafalagua ke sagaj̄.

* **11:2 11:2** Oguo 42 kege keme sawisie 1,260 kege. Sawisie olõu fei 1,260 kege keme sadebe olõu fei 3 kegebõu, haba ogo 6 kegebõu de. Daniel 7:25, 9:27, 12:7; Luk 21:24

⁵ O taye dilie walaba degeibabe, dilie mogouduge douye feleba wouba tolo ile. Kegei kaha, o koyoha dilie walaba degeibabe, douye kege wouba tolo ile.

⁶ Godiha diliemokou dedei hiyedo nei kaha degeimou, dilie Godiha ta habage tama degele ke hehegili kelege, huei todi akogubabe, huei tolo mei. Dilie dedeije to olou fei bohoolou ba, kafei degelenou. Dilie tagaiya ke dilie dedeije, hagi gehe gehe tama degeba sa sibige o sasaj olou fei makolonou.

⁷ Kegemou, o bolou dilie Godiha ta hehegiema mei degeiba, si so, ulou sogodo yosibou mei kodu daladi kaha feleba, diliebou de biyolugi, dilie wouba tofigile ile.

⁸ Tofigieiba, dilie tou be sa hiye ta makai Sodobou Isipbou yodele idi kaha alikou tilaguale. Sa hiye keme dilie Hiye O hebe fufuguomaihou ikeke degele i sa ke.

⁹ Dilie tou keme tilaguaba sawisie kamadiabou haba sawisie ta tolou ile agali duwo kegebou kelege o sasaj sudu, kolo esofei esofei bou, obiyei tanou tanou bou, ta esofei esofei o sasajbou olou fei kedia dugulo ile. Duguoba, widale akogulo ile.

¹⁰ Damaledo, sa sibige o sasaj kedia o bolou kedilie tofigiei ke duguoba, hoho hiyedo dege yotile, diohusie bi neiba neiba dele ile. Yobe, habage-degele-duguo-tobou di-o bolou kediliege diamokou hagi nele iligi tofigiei kaha degeimou.

¹¹ Kenou si sawisie kamadiabou haba sawisie ta tolou ile agali duwo kege ke mei degeimou, Godiha diliemokou fi gehe neimou, dilie hagua tofolou imou, o sasaj kedia duguo kesigiemou gue hiyedo degele i.

¹² Dilie hagua tafalaguale, hebenitou ge ta uwo ta hiligedo, nele felemabeedeimou dulo i. Kegemou, ho o kedia masele dalaguamou, dilie mabi timiya ke hebenitou fologai.

¹³ Kelegenou gigima hiyedo hagulugi, sa ilo tanou ta makoma, o sasaj olou fei 7,000 kege woma mei degei. Haba sa ilo olou fei 9 kegebe bolonou deleigui. Kegemou, o sasaj tofigili mei kedia gue hiyedo degemou, hebeni Godiha hu hebele fogulo i.

¹⁴ Kegemou, hagi hiyedo sasamabe mei degei. Niou tawaihou. Hagi komabe hagualadi.

Esol o dio kaha e kibi hagnosisai

¹⁵ Esol o dio kaha e kibi hagnosisoumou, a hebenitou ge ta uwo hiligedo kou gue tobolou imou du,

Sa sibige dia daladi o bolou kediliebe di Hiye Obou, yofu makai o Kelesubou dilie. Diliebe Hiye O degele i.

Di Hiye Oha sa sa olou fei tofousogo tofousogo kegenou dia dalale.

¹⁶ Kege tobolou imou, odo olou fei 24 kege, die duwodi kotou, Godiha dihile kokou duwoguadi kedia yubu sugulo fiya, miye duwoguali, Godikou kou gue dihoga tobolou i,

¹⁷ Hiye O Godi, ne nelebe hiyedo folodo.

Name afudo nofu kegenou delei, ifine nofu kegenou dala.

Ei namokou bolofeyodili.

Yobe, ne nelebe hiyedo. Name sa sibige olou fei dia daladi Hiye O degei kaha.

¹⁸ Sa sa o sasaj, namokou damaleyodele ili mei kedia gofou degele idiye, kenou si ne gofoube tama degeli kehe.

Na tofigiei o sasaj kedia ta salebe hafei degei kuh.

Nage ne dabai degele idi o kediamokou hebe bolodo ke nemou ile. O kediame habage-degele-duguo-tobolou-idi-o kedia.

Damaledo, ne o sasaj namokou gue degemou, ne hayedu dalaguadi kediame ilo kelebe hubou, ilo kelebe hubou meiyee, kenou si na ne o sasaj olou fei kediamokou hebe bolodo ke nele.

Haba o sa sibige o sasaj wodi kediamokou be na hebe kasagai ke nele.

¹⁹ A odo olou fei 24 kege kedia kege tobou ma mei degeimou, esol o taye Godiha moso, hebenitou duwo kaha a ke sojumou, Godiha mogo degedi bokisi ke tama degeimou, dibie biligile nojumou fufuale uwo hiyedo degeimou du. Gigimane hagemou, bilie hueine, igi sa degei ke huei todi sagai kege migi.

Yesuha Tamabou e sosou bou olou fei makoma mei degei

(Ta Hiye 12-20)

12

Jonhã sasaj tabôu bei kagasiôu bôu de dugu

¹ A midihô gehe ta agudiletôu ge tamã degeimôu dugube, sasaj tabe asô yukuei baga kaj dugu, oguobe e abogofu hayedu dalamôu dugu. Kuidihô olôu fei 12 kege heti baga e widiletôu kaj dalamôu dugu.

² Sasaj keme dihi guokôu dalali, dihi malã felamôu gôu gôumôu du.

³ Kegema haba midihô gehe ta agudiletôu tamã degeimôu dugube, bei kagasiôu hiyedo, wej degei kahã dalamôu dugu. Bei kagasiôu kahã e widiobe gôu lu olôu fei dioyosi kege. E widio tanôu tanôu kotôu be ikoke olôu fei 10 kege kebôu, hiye o kediã hetibôu de kaj dalaguamôu dugu.

⁴ A dugube, bei kagasiôu kahã e suwaye agudio figi ilokou kuidihô olôu feido ke sa sibige kuokou kogosomôu dugu. Kuidihobe agudiletôu olôu fei kamadia kege kefeguo dogoguomôu, kefei bolqube tou dalamôu kefei tabe olôu feido sa sibigekou fiasigei.

Kegemôu, bei kagasiôu kahãge sasaj kahã dihi malã felejiba, wala naleyodemamôu e midihokou dia tefelei.

⁵ Sasaj kahã o dihi malã felejimôu, esol o tahã dihi ke figamôu, Godihã duwodi bolodo kotou felei. O dihi keme hiye degeibabe, e biya gofofudo ke tolou ba, sa sa o sasaj wolou dalale.

⁶ Dihi malã fogou imou, sasaj ke hebe mei mihinou sa Godihã sasaj ke sawisie olou fei 1,260 kege ke kokou dalaba e dia dalaleyodema timou milou gai kokou kama fou.

⁷ Kegemôu, hebenitou ge, esol o Maikelhã e mogobou dia bei kagasiôu bôu e esol obou de biyolugi,

⁸ bei kagasiôu bôu diame nele mei kahã degemôu, diame biyadi tefei mei. Kegeimôu diame hebenikou timou ke tou fogou le i.

⁹ Esol o Maikelhã e mogobou dia bei kagasiôu bôu e esol o kediabou de biyolugi gaba tofogou mou, hebesoumou, sa sibige kuokou fiasigei. Bei kagasiôu kahã e hube Tamã. Afu yofu kegenou delei, ifine kegenou dala. Ogou ga tobou di o, sa sibige o sasaj kediamokou midihô kasagai milou gadi ke hehegiedi o.

¹⁰ Kegemôu, a ta uwo ta hebenitou ge kou gue tobou mou du, ifibe di Godihã di mamou dala.

Godihã e nele hiye keme tamã degemôu, di wolou daladi O Hiyedo dala.

Godihã makai o Kelesu ene hubou nelebou hiyedo ke malamou, di wolou dala.

Yobe, di mogo dia ta sadi o Tamã, eme esol o Maikelhã hebele mugumou sa sibige kuokou fiyei kahã degeimou.

Agalibou huliamebou ege Godihã dihile kokou tafalali, di mogo dia ta samou haguabe demou, eme esol o kediã sa sibigekou hebele mugumou fiyei.

¹¹ Di mogo diage sa sibige kuokou tafalagualebe defei tagale idiyo mei.

Diã Wai Sipsip Wili kahã kafeibou,

Godihã ta dia hehegie tobolou idi kebou de fimamou be, tofigile keme ta gue degele idiyo mei.

Kegeimou, dia ile, Tamãbou de biyolugi, dia gaba tofou.

¹² Kegei kahã degemou,

hebenikou tafalagua, nime hohobou ma.

Sa sibigebou to dawalabou kokou tafalagua, nime niou tawaibou,

Tamãbe kele mulomou, nimokou gofofou hiyedo dege dala,

eme asô diho tou degefei dalale ke tewe kahã degemou.

¹³ Bei kagasiôu kahã ese sa sibige kuokou hebele mugulo idade tawalemou, sasaj, o dihi malã felei ke makolamou sesele siei.

¹⁴ Sesele sumou, esol o tahã sasaj kokou sio mou si hiyedo kahã tifiyiya bolou nej, e hebe mei mihinou sa kokou fulou iba, dia dia dalaguali, sadebe olou fei kamadia kegebou, haba oguo walajyosi kegebou de mei degeyedemamou. Sa keme ahudo sa, bei kagasiôu ha ile sagaj mei sa kokou fogou iyadomou.

¹⁵ Kegemou, bei kagasiôu ha mogouduge huei hiyedo to gihojudi sagaj kenou tefelei felei, gihojuma sasaj ke woyadomou.

¹⁶ Tò gihou kaha e sesele imou, mihiyenou e dogou guo, mih younou a soougou mou, huei, bei kagasiou ha mogouduge felei ke mih dulemou mulugi mei degei.

¹⁷ Tò ke gihouma mei degeimou, bei kagasiou ha emokou gofou hiyedo degemou, sasai kaha sisigo ilo kediabou de biyalamou i. Sisigo keme Godiha ta dia dumabeedei kebou, haba Yesuha tabou de tolou suluguadi o sasai ke.

¹⁸ Kegemou, bei kagasiou keme ile, to hiyedo ko kokou tefelei.

13

Kolukua bou si so gofou do bou dilie felegai

¹ Kegemou a kolukua ta to hiye komou ge feleimou dugu. Kolukua kaha e widiobe olou fei dioyosi kege. E widio tanou tanou kokou be ikeke 10 kege dalagua. Haba ikeke tanou tanou kokou be hiye o kedia hetibou nou dala. E widio olou fei dioyosi kege kokou be hu nalagaibou nou dalamou dugu. Hu nalagai kaha e sibigebe Godi huyafei degedi hu.

² Kolukua a dugu keme fuse hiyedo ta lepat-yodele idi ke sagai kegei. E abogouube hiyedo, dibi so hiyedo bea abogou sagai kegei. E mogoune hiyedo, fuse sosowedo laion kedia mogou sagai kegei, me gofou. Bei kagasiou hage yofu e nele ke kolukua kokou nei. Haba, yofu e hu hiyedo kebou, yofu e timou kebou dene kolukua kokou nei, ege sa sibige o sasai wolou dalayadomou.

³ Kolukua kaha widio tanou ta kokou be, obe woma fogou doloubou dalamou dugu. Sa sibige o sasai olou fei kediane duguo kesigiemou e sesele yai.

⁴ O sasai kedia kolukua ke sesele ya, bei kagasiou kou yubu sugulo fiya duwoguali, diho baga tobolou idi, bei kagasiou hage kolukua kokou hu hiyedo nei kaha degeimou. Haba kolukua kokou ne yubu sugulo fiya duwoguali, diho bagamou, kolukua ene hu hiyedo folodo, o tae gabama folo sagai mei. O taha ebou de biyale sagai meiyode tobolou idi.

⁵ Kegemou, Godiha gule duguo fogou mou, kolukua kaha yofu e hu kenou hebele fougoumou, Godiha hu ke huyafei dege dalali, ogo olou fei 42 kege mei degei.

⁶ Damaledo, kolukua kahage Godibou, Godiha hubou, Godiha sa hebenibou, hebenitou dalagua kediabou de huyafei degelamou tobou mou i.

⁷ Godiha ke duguo fogou mou, kolukua ke nele hiyedo mou, Godiha o sasai bou de biyolugi woma mei degeyadomou. Haba e obiyei tanou tanou o sasai bou, kolo esofei esofei o sasai bou, ta esofei esofei o sasai bou, sa sa olou fei o sasai bou de wou ma dalayadomou hu hiyedo ke nei.

⁸ Godiha sa sibigebou agudiobou milou li mei kelege, o sasai die hu Fiha Kuguokou nalai dala mei kediane kolukua kokou yubu sugulo fiya duwoguali, diho baga tobolou ile. Fiha Kugu keme Wai Sipsip Wili, oe woumou tolo i o kaha e kuguo.

⁹ O koyo na kihyoubou debabe defeido du.

¹⁰ Godiha o didio degeyedema makai debabe, o keme didio degele.

O awekiye wouba toloyodema makai debabe, o keme awekiye wouba tolo ile.

Kege degeyoubabe, Godiha o sasai di nelede dege dalaguali, di damaleyodei ke defeido tou me.

¹¹ Kegemou, a si so gofou do bou ta mih dulemou ge tama degeimou dugu. Si so gofou do bou kaha e widiokou ikeke bolou kege keme wai sipsip wili ikeke sagaiye dalamou dugu. E tabe bei kagasiou ha tanou tefei.

¹² Si so kaha mih dulemou ge tama dege felemou, kolukua kaha dihile kokou tefelei. Kolukua kaha si so kokou nele hiyedo ke nelemou tobou mou ile, sa sibige o sasai kediamokou tae famou, ni kolukua e widiokou oe woma fogou doloubou kokou yubu sugulo fiya duwoguali, diho baga tou mabeede tobou.

¹³ Si so kaha midihou gehe gehe hiyedo milou gai. E degeiyene dou agudiletou ge migimou, o sasai olou feido kedia dugulo i.

¹⁴ Godiha duguo fogou mou, si so kaha hu hiyedo malamou, ogou gai ta tobou mou be, sa sibige o sasai kediage e tabe damaledoyade tawale idi. Yobe, e kolukua dihile kokou midihou gehe gehe milou gadi kaha degeimou. E sa sibige o sasai kediamokou, ni kolukua, awekiye woumou tolo ilemou haguai kaha, e hu keme ni hebele fougouba, igi kolukua ke baga milou mabeede tobou.

¹⁵ Godihã duguo fogôu môu, sj so kahã kolũkua бага milou igi kokôu fĩ nej, igi kahã tã tobôu ba, o koyo diã igi kokôu yubu sugulo fiya duwoguali, dihq bagã tobôu ho fogôu babe, fĩbôu igi kahã degeiye, diãme tofigile.

¹⁶ Kegemôu, sj so gofojũdo kahã ẽ dabai degedi o kediãmokôu tobôu môu ya, o sasãj olôu fei tãe fisilemôu maka ta magamôu i, o sasãj kediã dobogojũ deleyabôu, wodemeyabôu maka magamôu i. Hũbôu obôu, hũbôu mei obôu, selebôu obôu, sele mei obôu, bose obôu, dabai degedi obôu olôu feido maka kẽ magamôu i.

¹⁷ Maka degegãmamôu, ẽ kôu gue tobou, o sasãj koyo diã kolũkua kahã hũ nalãj kebôu mei deba, haba ẽ hũ kahã maka kebôu mei debabe, o kahã yogokôu bi ta tiga molojũ mei, ha bi ta tiga nele mei.

¹⁸ Di olôu fei defeido fimãme. O koyobe tewe o debabe, o kahãge kolũkua kahã ẽ hũ maka kẽ defeido sojũba, hũ kahã sibige kẽ tawame. Hũ maka kẽme o tahã maka. Hũ kahã makabe 666.

14

Wai Sipsip Wili kahã o sasãj kediã diẽ gehẽ ta feile i

¹ Haba kegemôu dugube, Wai Sipsip Wili kẽme bitôu Saionkôu tafalamôu dugu. O sasãj 144,000 kege, Wai Sipsip Wili kahã hũbôu ẽ Aye Godihã hũbôu de die wodemekôu nalãga i dala kediãme ẽbôu de dalaguãmôu dugu.

² A kẽ duguomôu tafalali dube, uwo ta hebenitôu ge hagumôu du. Uwo kẽme tã sj hiyedo kahã uwo sagãj kegeimôu du, dibie uwo sagãj kegei du. Uwo a dube gita sũdo wala ili uwo sagãj kegei du.

³ Kegemôu, o sasãj kediãge Hiye Ohã duwodi midihokôu bôu, fĩbôu bi dosôu yosi kegebôu, haba odo olôu fei 24 kegebôu kediã dihĩle kokôu tafalaguali, diẽ gehẽ ta feile i. Diẽ kẽme o tãe ta tawale sagãj mei. O sasãj 144,000 kege, Godihã sa sibige kuokôu ge mamôu kediãnou si diẽ kẽ tawalemôu feile i.

⁴ O kediãme sasãj hiyou suluguadiyo mei. Die duledu sibigi ta dala mei, Godihã dihĩle kokôu dũdonôu dalaguadi. Diãme Wai Sipsip Wili kahã sulu kenôu sesele suluguadi. O sasãj kediãme bi yomogôu do, Godihã Wai Sipsip Wilibôu dilie biyodemãmôu mamôu.

⁵ Diãme ogôu gadi o sasãj mei. Die duledube sibigi ta dala mei.

Ësol o kamadia kege kediã egei tobolôu i

⁶ Kegemôu, a dugube, ẽsol o ta agudiletôu fulôu sumôu dugu. Ësol o kẽme egei hehegie siadi o. Ë Godihã tã bolofei, yojũ kegenôu dalale kẽ, sa sa olôu fei o sasãjbôu, obiyei tanôu tanôu o sasãjbôu, tã ẽsofei ẽsofei tobou o sasãjbôu, kolo ẽsofei ẽsofei o sasãjbôu kediãmokôu hehegie siadi.

⁷ Ësol o kahã hiligedo kôu gue tobôu môu du, Godikôu gue degeba, ẽ hayedu dalali, ẽ hũ hebele foguma, ẽ tã salebe hafej degeli kahã degeimôu. Agudiobôu, sa sibigebôu, tã dawalabôu, tã soubôu olôu fei milôu gai o kokôu nĩ yubu sugulo fiya duwoguali, dihq bagã tobôu mabeede tobou.

⁸ Kegemôu, ẽsol o sasama kahãne hagua tobou, sa hiyedo Babilonkôu be, moso olôu fei biligilemã fiyasigei. Sa kahãge ẽ sasãj hiyou degedi midihq kẽ sa sa o sasãj olôu fei kediãmokôu hehegieimôu, diãme tigi kolo huej gofojũdo namã fĩ totôu degedi sagãj kenôu tefele idi.

⁹ Kegemôu, ẽsol o komã kahãne ẽ mogo dilie sesele hagua, hiligedo tobou, o koyohã kolũkuabôu, haba ẽ бага milou igi kokôu bôu yubu sugulo fiya duwoli dihq bagã tobôu di deba, haba ẽ maka kẽ dobogojũ deleyabôu, wodemeyabôu kẽ mqu dalababe,

¹⁰ Godihã tigi kolo huej gofojũdo kẽ dõu la, o kokôu neleba nayede tobolôu. Damalẽdo, Godihã kopekôu ẽ gofojũ hiyedo sôu gu amãmãj kẽ nejba, ẽ hãgi hiyedo dugulo. Godihã ẽsol o kediãbôu, Wai Sipsip Wilibôu, die dihĩle kokôu ge doubôu, kasele igi difi hiyedo kahã nõuba, do hiyedo dugulo.

¹¹ O sasãj kolũkua kokôu yubu sugulo fiya duwoguali, dihq bagã tobolôu idi kediãme douye nõuba, dou dahã hiyedo kẽ folobe ta mei degele mei, yojũ kege folonôu dalale. O sasãj kolũkua бага milou igi kokôu dihq bagã tobolôu idibôu, ẽ maka kẽ mqu dalaguabôu kediãne keginôu dugulo ile. Damalẽdo, agalibôu huliãmebôu kegenôu dalale. Do hiyedo dugulo ile. Ta misiholo mei.

¹² Kege degegowababe, Godihā o sasaj̄ dibe neleḡo dege tafalaguali, di damaleyodei ke defej̄do tōu me, dibe Yesukōu damaleyodemamōu, Godihā n̄j̄ dumabeedei ke dulo sesele idi kaha degemou.

¹³ Kegemōu, a ta uwo ta hebenitōu ge amokōu kōu gue tobōu mōu du, na kōu gue nalā, o sasaj̄ Hiye Okōu damaleyodei dalaguali tofigile ile kediame hohobolōu ile. Ifi yoma habage ke ilebe yoŋu kegenōu dalaguale. Duo Bolofej̄hane kōu gue tobou, o sasaj̄ kediā dabai hiyedo degele idi, keme mei degema, misiholo duwoguale, yobe midihō bolofej̄ diā milōu ga idi keme diābōu de ili kaha degemōu.

Sa sibigē koŋumahā nale suwi degei ke moloŋu sawisie

¹⁴ Kegemōu, a dugube, mabi fō degei ke dugu. O ta mabi kotōu duwei keme O Kediā Dih̄* sagaj̄ kaha duwomōu dugu. E widiletōu be hiye o kediā heti, sele igi golye milōu gai ke muguomōu, e dobogoŋu ye aweki tafādo ta tolōu duwomōu dugu.

¹⁵ A ke duguo masele tafalamōu, esol o ta Godihā mosōduge migile tamākōu tafalali, mabi tagetōu duwo o kokōu hiligedo kōu gue tobou, sa sibigekōu nale olōu feibe suwi degei kaha degeimōu, na n̄j̄ aweki malāba olōu fej̄do kege diafigiyede tobōu mōu du.

¹⁶ Kege tobōu mōu, o mabi tagetōu duwo kaha e aweki tolōu, sa sibigekōu bale mulomōu, nale suwi degei ke olōu fej̄do kege diafigi.

¹⁷ Kegemōu, a esol o tane Godihā mosō, hebenitōu duwo koduge migile tamākōu tafalamōu dugube, aweki tafā degei ke tolōu tafalamōu dugu.

¹⁸ Aweki tolōu tafalamōu, esol o ta Godihā dou mosō ke tōu fogōu haguei. Esol o keme dou dia daladi o. E hagua, esol o aweki tafā degei tolōu tafala kokōu hiligedo tobou, sa sibigekōu be, hebe kolo olōu fej̄ keme suwi degei dala kaha degeimōu, na ile, n̄j̄ aweki tafā degei kaha diafigiyede tobou.

¹⁹ Kege tobōu mōu, esol o kaha e aweki tolōu, sa sibigekōu bale mulomōu, hebe kolo suwi degei ke diafigima kefeguomōu, miḡ dai kodu hebesai ke obe kotōu tofōu tofolōu i dugu. Ke degei kaha sibigē keme Godihā gofoŋube hiyedoyode hegi.

²⁰ Miḡ dai keme sa hiye kaha hagulekōu dala kodu hebesama tofōu tofolōu imōu, kafei hiyedo folo, tō gihōu sagaj̄ kahanōu iligi, sa ahudo, kilomita olōu fej̄ 300 kege gogu. Kafei kaha hilō foulugi, o widiobōu de tefele fogou.

15

Esol o kediā hagi olōu fej̄ dioyosi kege tōu ma tafalagua

¹ Kegemōu, a hebenitōu midihō geḡe ta tamā degeimōu duguo kesigi. Esol o dioyosi kege kediā hagi hiyedo dioyosi kege tōu ma tafalaguamōu dugu. Hagi dioyosi kege keme uwagedo, sa sibigē o sasaj̄ kediā duguma mei degeibabe, Godihā e gofoŋune olōu fej̄ mei degele.

² Kegemōu, a haba tō dawala, galase hohō sagaj̄ komōu dou sagaj̄ wobōu mōu dugu. O sasaj̄ine gita, Godihā diāmokōu nej̄ ke tōu ma, dawala biyā kokōu tafalaguamōu dugu. O sasaj̄ kediame kolūkuabe gabama felei. E бага milou igi kokōu be ta diḡo бага tobolōu idiyo mei. E hu kaha maka nalaj̄ keḡe die tōu guebōu ta dala mei.

³ Diā tafalaguali, Wai Sipsip Wili kaha die, Godihā dabai degedi o Moseshā afu kōu gue fei ke feile imōu du,

Hiye O Godi, n̄j̄ nelebe hiyedo folodo.

Na dabai hiyedo degegomōu be, ei dugomōu kesigile idi.

Nāme sa sa o sasaj̄ kediā wolōu daladi o.

N̄j̄ midihō olōu feibe dōudonōu, damaledonōu.

Tā na tobōu dibe, damaledo tā kenōu tobōu di.

⁴ Godi nāme tanōu fej̄, nanōu si bolōdo.

O sasaj̄ olōu fej̄ namokōu geḡe degeba, n̄j̄ hayedu dalali, n̄j̄ hu hebele fogulo ile.

Sa sa olōu fej̄ o sasaj̄ kediā namokōu haguasie, yubu sugulo fiya duwoguali, diḡo бага tobolōu ile.

Yobe, midihō dōdo, na milōu gadi keme tamā degei kaha degeimōu.

⁵ Kegemōu, a kuolōu mosō, hebenitōu ge Godihā falai mosōdu dala kaha a keme soŋugōu mōu dugu.

* 14:14 14:14 Daniel 7:13

⁶ A soŋugou mōu, a esol o dioyosi kege kediã hagi hiyedo dioyosi kege ke tōu ma haguasie tamakōu tafalaguamōu dugu. Yukuei fo degele i ka i ke, fiyati sele igi golye milou kaha tufoguo kama tafalaguamōu dugu.

⁷ Esol o dioyosi kege kediã tafalaguamōu, fibōu bi dosōu yosi duo kile tanōu tahage Godihã gofoŋu hiyedo ke meleki, sele igi golye milou dioyosi kege kokōu sai ke moŋuma nemōu i. Godi eme yoŋu kegenōu daladibe, ta mei degele mei.

⁸ Meleki ke nemōu imōu, Godihã e hohobōu e nelebōu keme dou dahaj sagaj kegei kaha Godihã mosodu amama dalamōu, o tae ta Godihã moso kodu folo sagaj kegei mei. Keme kegenōu dalali, esol o dioyosi kege kediã hagi dioyosi kege ke olōu fei sa sibigekōu bohōu sama mei degeibasi.

16

Esol o kediã Godihã gofoŋu, meleki dioyosi kege sai ke sa sibigekōu bohōu sa i

¹ Kegemōu, a ta uwo ta, Godihã mosoduge esol o dioyosi kege kediamokōu hiligedo kōu gue tobōu mōu du, n̄i ile, Godihã gofoŋu, meleki dioyosi kege sai ke, sa sibigekōu bohōu samabeede tobōu mōu du.

² Kegemōu, esol o sasafei kaha ile, e meleki ke sa sibigekōu bohōlōu mugumōu, o sasaj, kolukua kaha maka ke moŋ dalaguabōu, haba kolukua бага milou igi kokōu diho бага tobolōu idi kediabōu olōu fei kediame dobodo hiyedo dugulo i.

³ Kegemōu, esol o sasama kaha ile, e meleki ke to dawalakōu bohōlōu mugumōu, dawala keme o tei aiyōa sagaj degeimōu, gali dawalakōu dalaguadi ke olōu feido tofigile i.

⁴ Kegemōu, esol o komã kaha ile, e meleki ke todayabōu, huei souyabōu kokōu bohōlōu mugumōu, olōu fei kafeinōu degei.

⁵ Meleki komã ke bohōlōu muguomōu, to olōu fei dia daladi esol o kaha kōu gue tobōu mōu du,

Nãme Godi, nã afudo noŋu kege delei, ifine dala kuhe.

N̄e midihobe bolodonōu.

Hebe kasagaj, nã sa sibige o sasaj kediamokōu neleiyodei keme doŋdo, die midihõ kasagaj milōu ga idi kenōu tefelega nele.

⁶ Damaledo, sa sibige o sasaj kediage n̄e o sasajbōu, habage-degele-duguo-tobolōu-idi-obōu kediã wala imōu, die kafei migi kaha degeimōu, nã degeiye diame huei olōu fei mei degema, kafei kenōu namabadomōu degei dala kehe.

⁷ A haba Godihã dou moso kaha kōu gue toŋmōu du,

Damaledo, Hiye O Godi, n̄e nelebe hiyedo folodo.

Nage o sasajbe file duguomōu, damaledo, doŋdo kokōu nōu ta sadi.

⁸ Kegemōu, esol o dosōu kaha ile, e meleki ke aso tagetōu bohōlōu mugumōu, Godihã asokōu nele neimōu, difi hiyedo, dou difi sagaj degei. O sasaj e difiye siyadomōu.

⁹ O sasaj aso difi hiyedo kaha simōu, diage Godikōu ta bōu бага tobolōu i, e degeiye do hiyedo dugulo iliyodemamōu. Kenōu si fi bohōlōu ili mei, Godikōu hohobolōu be dafa i.

¹⁰ Kegemōu, esol o hou kaha ile, e meleki ke kolukua kaha duwodi kokōu bohōlōu mugumōu, e sa ke olōu fei nugugu. Sa nugugumōu, o sasaj e sa kile dalaguadi kediã hagi hiyedo duguomōu, dioŋusie dioŋu die i meye kagile i.

¹¹ Hagi hiyedo ke duguo dalaguali, Godi hebenitōu daladi kokōu ta bōu бага tobolōu i, dobodo sudo kaha do hiyedo duguomōu. Kenōu si, die midihõ kasagaj milōu gadi keme ta tōu fogōu mōu, fi bohōlōu ili mei.

¹² Kegemōu, esol o walaj kaha ile, e meleki ke to hiye Yufretiskōu bohōlōu mugumōu, to ke olōu fei haga fiyei. Kegemōu, biyadi o aso hagulukōu dalaguadi kediã haguasile a ke soŋugou.

¹³ A haba kegemōu dugube, duo kasagaj olōu fei kamadia kege, sai бага felegoumōu dugu. Sai tabe bei kagasiōu hã mogouduge felei. Tabe kolukuahã mogouduge felei. Tabe ogōu gai egei tobōu di hiye ohã* e mogouduge felei.

* 16:13 16:13 Ogoŋu gai egei tobōu di hiye o eme si so gofoŋudo, Jonhã mihj dulemōu ge felejimōu dugu. Nã Mogogou Tã Hegi 13:11 husoŋu.

¹⁴ Sai bagai kediame duo kasagaido, midihō gehe gehe ke milou ga idi. Dia ya, sa sa olou fei suluguali, sa sibige hiye o kedia die biyadi o kedia mouma haguasie kefeguoba, uwage sawisie kelege Godi, e nelebe hiyedo folodo, ebou de biyamabeedema haguasie kefegulo ile.

¹⁵ Ni duma, a hagualebe, ni ta tawale mei. A nimokou hagualebe hiyou mojudi oye haguadi sagai kenou tefeale haguale. O koyo na tiadiyo mei, ne yukuei kai digima, hafejido dege dogoguo dalababe, name hohobolou nou. Yobe, name o dihile kokou bese sidifi degele mei kaha degemou.

¹⁶ Kegemou, duo kasagai kediage hiye o kedia wou ma haguasiemou, Hibru tae sa Armagedon-yodele idi kokou kefegulo i.

¹⁷ Kegemou, esol o dio kaha ile, e meleki ke agudiletou bohoulou filoumou, ta uwo ta, Godiha moso, yoju duwodi bolodo koduge hilgedo, ma dabaibe mei degeiyode tobou mou du.

¹⁸ Ta uwo ke tobou mou, dibie biligile noumou fufuale uwo hiyedo degei. Haba gigima hiyedo folodo haguei. Kou guai o kediane gigima hiyedo kegei ta dugulo ili mei.

¹⁹ Sa hiyedo Babilon bafolou mou, olou fei kamadia degei. Sa sa hiyedo olou feine, moso olou fei biligisema mei degei. Damaledo, midihō kasagai, sa hiye Babilon o sasai kedia milou ga idi keme Godihage ta totou degeli mei, e kope gofoju hiyedo kaha amamai ke sa ke tie o sasai kediamokou neimou nala i.

²⁰ Gigima hiyedo ke hagamou, to tibibou bitoubou olou feido mei degele i.

²¹ Bilie hueine, huei todi sagai kenou tefeale mihi. Bilie huei keme kasagaido, bogo sagai degei kaha agudiletou ge fiyasieimou dugulo i. Bogo sa degei kaha hagi tanou tanou be 50 kilo sagai kege keme o hiyedo taha haginou tefei. O sasai kedia tagetou fiyasieimou, dia Godikou bou бага tobolou i, bogo sagai degei kaha dia makolo imou duguomou.

17

O hiyou hiyedo siadi sasai ke hebe kasagai mou

¹ Esol o dioyosi kege kedia meleki dioyosi kege tou ma tafalagua kedia tanou taha haguamou, amokou da ileba, o hiyou hiyedo siadi sasai to sudo kaha tagetou duwo kaha e midihō kasagai milou di kaha hebe moloju ke namokou hegilamou yode tobou.

² Sa sa hiye o kediage sasai ke hiyou degele idi.* Houbou mei o kediane kegenou degele imou be, tigi kolo huei gofojudo najye totou degedi sagai kenou tefeale idi.

³ Kegemou, ame Duo Bolofeha ma duledu neledo degeimou, esol o kaha a wolou ile, hebe mei mihinou sa kokou folomou dugube, sasai ta kolukua tagetou duwomou dugu. Kolukua keme wej degei. E tou guebou be hu kasagai nalagai sudo dalaguamou dugu. Hu sudo keme Godi huyafei degedi hu. Kolukua kaha widiobe olou fei dioyosi kege. Widio tanou tanou kokou be ikeke olou fei 10 kege dalaguamou dugu.

⁴ Sasai keme yukuei wej degei bolou kege kamou, e similou hiyedo, sele igi golbou, igi bolodo kuidihō fai degei kebou, we bolodo, sele hiyedoye mou kebou de kai dugu. Kope, sele igi golye milou ke e dobogojuye tolou duwei. Kope kodu sai keme o hiyou siadi midihō kasagai kebou, sibigibou kahanou amamai.

⁵ Sasai kaha e wodemou be hu nalagaibou. Nalai kaha e sibigebe mogogou dalaye, kenou si nalai keme kou gue nalagai:

SA HIYEDO BABILON.

O HIYOU SIADI SASAI OLOUFEI KEDIA DIE ADIODO.

SA SIBIGEKOU MIDIHOU KASAGAI MILOUGADI KAHU OBOU.

⁶ Sasai keme Godiha o sasai Yesukou damaleyodema Yesuha huya ke egei tobolou idi o sasai kedia kafei namamou, fi totou degei dalamou dugu. A sasai ke dugu kesigiemou fi hiyedo mai.

⁷ Kegemou, esol o kaha amokou kou gue tobou, na kageimou fi hiyedo mouya? Kolukua, e widio olou fei dioyosi kege tanou tanou kokou ikeke olou fei 10 kege dalagua kebou, haba sasai, e tagetou duwo kebou dilie degei kaha sibige keme a namokou tobou lamou.

* 17:2 17:2 Sasai ke hiyou degele idi kaha sibigebe kou gue: O sasai Godi tou fogou mou, ogou gai godi sesele yadi kediane sasai hiyou siadi o sa degei.

⁸ Kolúkua, ña dugu keme afu kôu delei, haba ifibe dala mei. Habagesi eme ulou yosibou mei kokou ge feleba, dala demaba ise damaledo kuhe mei degele. O sasaj, sa sibigebou agudiobou milou li mei kelege, Godiha die hu Fihã Kuguokou nalagali mei dalagua kediane kolúkua ke duguo kesigieba, fi hiyedo maga ile. Yobe, eme afu kôu delei, ifibe dala mei, habagesi tama degele kaha degeimou.

⁹ Di olou fei defeido fimame. O koyo ña tewe o debabe, ña kôu gue tawa, kolúkua e widio olou fei dioyosi kege kaha sibigebe bitou olou fei dioyosi kege. Sasaj keme bitou dioyosi kege kokou buboga siadi.*

¹⁰ Haba kolúkua e widio olou fei dioyosi kege kaha sibige tabe sa ke dia daladi hiye o olou fei dioyosi kege. Hiye o olou fei huyosi kegebe mihikou fiyasigei. Tabe ifi kôu bou gene kege dala. Hiye o tabe you, haguale dala. E haguqbabe, tofousogo dege tafalale mei, tou degenou fei dala dema mei degele.

¹¹ Kolúkua afu kôu delei, haba ifibe dala mei. Eme hiye o dioyosi kege kedia kôu tanou ye, kenou si eme hiye o dima ke dalale Eme haguaba mihikou totonou fei fiyaba mei degele.

¹² Kolúkua kaha e widio tanou tanou kotou, ikeke olou fei 10 kege, ña dugu keme hiye o olou fei 10 kege, haba diame die sa tanou tanou you mala ile dala. Kolúkua kaha hu hiye mojubabe, o 10 kege kediane hu hiyedo mala ile, sa tanou tanou ke tou degenou fei dia dalaguale, aso diho tanou fei dalaguale.

¹³ Hiye o kediane fi tanou degeba, kolúkua kaha hunou hebele foguo, e hayedu dalaguali, eibe ne dabi degelamou yode tobolou ile.

¹⁴ Dia kegema ya, Wai Sipsip Wilibou, o sasaj yofu haguismou dulo haguasieimou makai kedibou de biyoubabe, dia ta gabama fologale meido. Yobe, Wai Sipsip Wili eme gamani hiye o olou fei kedia die Hiye O kaha degeimou. Damaledo, eme hiye o olou fei kedia die Hiye O.

¹⁵ Kegemou, esol o kaha amokou haba tobou, to hiye sudo, o hiyou siadi sasaj kaha duwomou ña dugu* kaha sibigebe kôu gue, kolo esofei esofei o sasajbou, o sasaj kefele idi kedibou, sa sa olou fei o sasajbou, ta esofei esofei tobou o sasajbou de.

¹⁶ Kolukuabou, e ikeke olou fei 10 kege keme hiye o 10 kege kebou kediane o hiyou siadi sasaj ke dafa ile. Dafaba, makomaba, e yukuei olou fei digima, bese tou fogou le ile. Haba, o kedia e hu ke na imaba, doulukou siba, olou fei douye nama mei degele.

¹⁷ Yobe, Godihanou degeiye, hiye o kedia fimaj tanou fei degema, sa olou fei kolúkua kokou nele ile. Neiba, ege sa sa olou fei ke dia dalali, ise Godiha tobou ke kuhe tama degele.

¹⁸ Sasaj ña dugu kaha sibigebe sa hiyedo. Sa hiyedo kaha sa sa olou fei kaha hiye o ke wou ma daladi.

18

Sa hiyedo Babilon makoma mei degei

¹ Kegemou, a esol o ta hebenitou ge migimou dugu. Esol keme hu hiyedo o. E migilemou, e hoho hiyedo kaha, sa sibige kou olou fei hohoguo delei.

² E migilemou, hilgedo kôu gue tobou mou du, Sa hiyedo Babilonbe makoma mei degei.

Mosq olou fei biligisema mei degei.

O mei degeimou, duo kasagai kedianou dalagua.

Sio kasagai kedia die timou degele i.

³ Yobe, sasaj kaha sa sa o olou fei hiyouye wou ma sumou, tigi kolo huei gofouduo nai oye fi toto degedi sagaj kenou tefele idi. Damaledo, sa sibige kaha hiye o kediane sasaj ke hiyou degele idi.

Bi tiga mojudi o kediane, sasaj kaha midihq kasagai milou gadi kaha dowo, diane sele hiyedo mala i dalagua.

⁴ Kegemou, a hebenitou ge ta uwo geha ta kôu gue tobou mou du, Ma o sasaj ni sa ke tou fogou haguama.

* 17:9 17:9 Sa hiyedo Rom keme bitou sa. Mosq olou feibe bitou dioyosi kege kaha tagetou togogama deleigui.

* 17:15 17:15 Mogogou Tã 17:1

Kegeiye, n̄ine sa k̄e tie o sasaj̄i kediab̄ou de midih̄o kasagaj̄i miloū ga iligi,
n̄iboū de hebe kasagaj̄i k̄e mal̄a iye.

⁵ E midih̄o kasagaj̄i k̄efema m̄amoū feleibe, hebenikoū folo kogu dala.
Godihage e midih̄o kasagaj̄i k̄eme oloū feido tewe dala.

⁶ Midih̄o kasagaj̄i e miloū di kah̄a hebe k̄eme n̄ine emokoū kenoū tefele n̄ema.*
E midih̄o kasagaj̄i miloū gadi kah̄a dowo k̄eme n̄ige emokoū hebe kasagaj̄i k̄eme boloū
kogoū n̄ema.

E kope kodube sibigi kasagaj̄iyenoū am̄amaj̄i kah̄a degeimoū,
n̄ine e kope kodu hebe kasagaj̄i hiyedo k̄eme boloū kogoū neiba, e oloū feido nale.

⁷ Sasaj̄i kah̄a yoŋū e hū hebele fogudi kah̄a, n̄ige e midih̄o kasagaj̄i miloū gadi kah̄a hebe
kasagaj̄i k̄eme yoŋū miloū gadi sagaj̄i kenoū tefele n̄ema.

Ege yoŋusie em̄e sasaj̄i hiyedo, sa hiye koŋumahā o sasaj̄i woloū daladi sasaj̄iyode toboū
di.

Ame k̄uei sasaj̄i mei kah̄a degemoū,
k̄uei sasaj̄i kediā gosolo idi sagaj̄i kege, a m̄a m̄ahā sihou ta gosolo meiyode toboū.

⁸ Kegei kah̄a degemoū, sawisie tanoū fei kelege, sasaj̄i k̄eme hagi daga daga hiyedo
dugumoū ile,

do hiyedoboū, hegie hiyedoboū, o tofigie kediā sihouboū de gosolo.
Kegeiba, douye n̄ama mei degele.

Yobe, Hiye O Godi nel̄e hiyedo o kah̄age sasaj̄i kah̄a midih̄o oloū fei file dala kah̄a
degeimoū.

⁹ Kegeiba, sa sibige koŋumahā hiye o kediage sasaj̄i Babilon douye noūba, dahaj̄i folouba
duguoba, e sihou gosolo ile. Yobe, diā sasaj̄i k̄e hiyou degemoū, eboū de midih̄o kasagaj̄i
daga daga miloū ga idi kah̄a degemoū.

¹⁰ Sa Babilon douye noūba duguo gūe degeba, ahudo dege tafalaguali, koū gue toboloū
ile,
Anoū we, anoū we, sa hiyedo Babilon, soloū do hiyedo.

N̄e hū hiyedo deleiye, kenoū si hebe kasagaj̄i kah̄a haguamoū,
as̄o dih̄o tanoū fei kelegenoū douye ne bimaj̄i oloū fei k̄e n̄ama mei degei.

¹¹ Kegeiba, bi tiga moŋudi o kediāne Babilonh̄a sihou gosolo ile. Yobe, die bimaj̄ibe sa
Babilon o sasaj̄i kediā seleye haba ta mamal̄a ile mei kah̄a degeimoū.

¹² Mosoleya moŋuma haguadi bimaj̄i bolodo kegele i k̄eme sele igi golboū, igi silvaboū,
igi bolodo kuidih̄o fai degei keboū, w̄e bolodo sele hiyedoye moŋudi keboū, yukuei f̄o
degele iboū, yukuei w̄e degele i daga daga keboū, yukuei sisibe degei keboū, hebe
h̄o bolodo keboū, bi daga daga wai elefan miye sasadoye miloū gai keboū, sele igi
kopaboū, hebe daga daga sele hiyedoye moŋudi keboū, kuwo igiboū, igi dosogo degeiboū
f̄o degeiboū deye nalagai igi keboū de olou fei kege.

¹³ Bimaj̄i ilo kelebe kasala s̄a degei daga daga keboū, h̄o bolodo mola daga daga keboū,
hebe du kolo sagaj̄i kegei daga daga keboū, hebe kolo huejboū, gusege huejboū, oū sagaj̄i
kegei keboū, nale segeiboū, wai bulumakouboū, wai sipsipboū, wai hosboū, wai hosye
dufoū di kaloū boū, fisimoū dabai degele idi o sasaj̄iboū oloū fei k̄eme mamoloŋū obe
mei.

¹⁴ Bi tiga moŋudi o kediā Babilon douye noūba duguo koū gue toboloū ile, bi bolodo
n̄a moloŋū tagadi k̄eme ahudo dala, n̄a haba moloŋū mei. Bi bolodoboū, similoū kuidih̄o
fai degei keboū oloū feido mei degei. O tae ta kolugi dugulo meido.

¹⁵ Sa kokou bimaj̄i tigamoū, sele hiyedo mal̄a idi o kediā, sa kah̄a hagi hiyedo degeli k̄e
duguoba, gūe dege ahudo tafalaguali, gosoloba koū gue toboloū ile,

¹⁶ Anoū we, anoū we sa hiyedo Babilon, soloū do hiyedo.

Sa k̄e tie o sasaj̄i kediā yukuei bolodo, f̄o degeiboū, w̄e degei daga daga keboū de k̄a idi.
Similoū dibe sele igi golboū, igi bolodo kuidih̄o fai degei keboū, w̄e bolodo seleye moŋū
keboū de k̄a idi.

¹⁷ Haba bimaj̄i oloū fei k̄eme as̄o dih̄o tanoū fei kah̄anoū makoma mei degei.

* **18:6 18:6** Sasaj̄i k̄eme sasaj̄ido mei, sa hiyedo Babilon tie o sasaj̄i kediā midih̄o kasagaj̄i miloū ga idi kah̄a degeimoū,
esol o kah̄age o ilo kediā hebe kasagaj̄i k̄eme sa k̄e tie o kediāmokoū n̄emabeede toboū.

Mosole tōu ma suluguadi obōu, bimaj tīga moḽudi o mosoleya ke suluguadi obōu, mosole kodu dabai degele idi obōu, mosole dabai degele idi o ilo kediabōu olōu fei ahudo tafalaguali,

¹⁸ douye sa hiyedo ke nolū kahā dahaj ke folouba duguō hiligedo kōu gue tobolōu ile, sa tabe sa hiyedo Babilon sa degei ta dala meiyode tobolōu ile.

¹⁹ Kege tobōu ma, miḽikōu duoteḽe moḽuma, dioḽu die widio tagetōu hebeseleba, sa kahā sihou gosoloba, haba hiligedo kōu gue tobolōu ile, Anōu we sa hiyedo.

Bi motōu ladi mosole obōu kediame sa hiyedo kahā o sasaj kediā sele hiyedo malā idi keme olōu fei mei degei.

Solōu do hiyedo, sa hiyedo keme aḽo diḽo tanōu fei kahanōu makoma mei degei.

²⁰ Hebenitōu tafalagua o sasaj nī hohōbōu ma, sa Babilonbe Godihā makoma mei degei kahā degeimōu.

Godihā o sasajbōu, ta-bolofei-malā-suluguadi-obōu, habage-degele-duguō-tobolōu-idi-obōu, nī olōu feido hohōbōu ma.

Godihā sa hiye Babilon o sasaj kediāmokōu hebe kasagaj ke nej, diā nī makolo idi kahā degeimōu.

²¹ Kegemōu, eḽol o ta kahā neḽe hiyedo degemōu, bogo hiyedo ta malāmōu, to dawalakōu hebele muguomōu tobou,

A bogo hiye ke dawalakōu hebele mugu sagaj kenōu tefeḽe, sa hiyedo Babilonne neḽedo dege hebele muguba, haba ta dugulo ile mei.

²² Sa Babilon, ne o sasaj kediā die feile uwo keme ei haba ta dulo ile mei.

Die gita wala uwo keḽe ei haba ta dulo ile mei.

Die kibi hagusale uwo keḽe ei haba ta dulo ile mei.

Die bi milōu gadi o kediāne ei haba ta dugulo ile mei.

Die ōu togolo uwo keḽe ei haba ta dulo ile mei.

²³ Naḽmokōu be eige kamaj hohō haba tage ta dugulo ile mei.

Obōu sasajbōu hulomōu hohōbolōu uwo keḽe ei haba ta dulo ile mei.

Ne bi tīga moḽudi o kediāne hū hiyedo deleigui.

Na midihō geḽe geḽe hiyedo milōu gōumōu,

sa sa o sasaj olōu feido kediā duguomōu, ogōu gai midihō, na degeli keme damaleḽyodema sesele idi.

²⁴ Damaleḽo, sa Babilon o kediāge Godihā o sasajbōu, habage-degele-duguō-tobolōu-idi-obōu, wōumōu tofigile i kahā degeimōu Godihā diāmokōu hebe kasagaj ke nej. Haba sa sa olōu fei o sasaj wōumōu tofigile idi kahā hebe kasagaj keḽe Godihage olōu feido Babilonkōu nōu nej.

19

O sasaj kediā sa Babilon makei kahā degeimōu, hohō degele i

¹ Kegemōu, a ta uwo hiyedo, hebenikōu o sasaj sūdo kediā hiligedo tobolōu ili sagaj kegei kōu gue du,

Di Godikōu bolofeiyode tobōu me.

Godihānōu di mamōu dala kuḽe.

Di Godikōu nōu hohōbōu me.

E hūbe hiyedo folodo.

² Godihage o sasaj kediā midihōbe file duguomōu, damaleḽo, doḽdo kelenōu ta sadi.

O hiyou siadi sasaj hiyedo kahā* e o hiyou degedi midihō kahage sa sibige o sasaj olōu fei ke makei kahā degeimōu,

Godihage emokōu hebe kasagaj ke nej.

Yobe, e Godihā dabai degele idi o kediā wōumōu tofigile i kahā degeimōu.

³ Kegemōu, hebenitōu tafalagua o sasaj kediā haba tobolōu i,

Di Godikōu bolofeiyode tobōu me.

Douye sa hiyedo Babilon nolū kahā dahaj keme ta mei degele mei, yoḽu kege folonōu dalale.

* 19:2 19:2 Sasajdo mei, sa Babilon tobou.

⁴ Kege tobou mou, odo olou fei 24 kegebou, fibou bi dosou yosi kegebou olou fei kedia yubu sugulo fiya duwoguali, Godi, e duwodi bolodo kotou duwo kokou kou gue diho baga tobolou i,

Damaledo, di Godikou bolofeyode tobou me.

⁵ Godiha duwodi bolodo kokou ge, ta uwo ta kou gue toboumou du,

hubou obou, hubou mei obou, Godiha dabai degele idi o sasai, Godikou gue degemou, e hayedu dalaguadi,

nige di Godikou nou bolofeyode tobou ma.

Wai Sipsip Wili kaha sasai hulomou, nale hiyedo kefeguomou nalq i

⁶ Kegemou, a uwo ta, to nele hiyedo kaha uwo sagai kegei du, dibie uwo hiligedo fuale uwo sagai kegei. Uwo keme o sasai sudoye tasou degeli sagai kenou tefimou du, Di Godikou bolofeyode tobou me.

Di Hiye O Godi, e nelebe hiyedo folodo.

Ege di wolou dala kuhoyode tobou mou du.

⁷ Di ifi hoho hiyedo degeba, Godikou nou hohobolou ba,

e hu hebele fogume.

Yobe, Wai Sipsip Wili kaha sasai hulobe hafei degeli kaha degeimou.

Sasai e hulo kahage ama dala.

⁸ Godiha yukuei fo degei, bolodo keme sasai kokou kou nei.

Yukuei fo degei, bolodo kaha sibigebe midihodo doudo, Godiha yofu e o sasai kedia milou ga idi ke.

⁹ Kegemou, esol o kaha amokou tobou, na kuguokou kou gue nalq, o koyo name Wai Sipsip Wili kaha sasai hulo dowo nale hiyedo kokou kou digu debabe, name hohobolou nou. A tobolou kofume Godiha ta damaledo ke tobolou.

¹⁰ Esol o kaha kege tobou mou, a yubu sugulo fiya duwoli, esol o kokou diho baga tobou lamou degeimou, e haba amokou tobou, kegeda. Na Godikou nou diho baga tobou. Ane Godiha dabai degeidi o, nebe nabou Yesuha ta hiligedo tolou suluguadi o sasibou ninou tefei. Habage-degele-duguo-tobou di-o kediane Yesuha tabe Duo Bolofeha neleya kenou tobolou idi.

Jonha o ta wai hos fo degei kaha tagetou duwomou dugu

¹¹ A hebeni a sofugou dalamou masele dalali dugube, wai hos fo degei ta tafalamou dugu. O, wai hos tagetou duwo kaha e hu be bolou. E hu tabe Damaleyodema Sesedi, haba hu tabe Ta Damaledo. O kaha e ta sadi midihobou e biyadi midihobou keme, ege doudo kokou nou milou gadi.

¹² E diho douye wobolou sagai kegei dugu. E widiletou be hiye o kedia heti sudo kai dalaguamou dugu. E tou guebou be hu ta nalai dalamou dugu. Hu keme yofunou tewe. O ta tewe mei.

¹³ Eme yukuei sasado, kafeikou muguomou kai. E hu be Godiha Ta.

¹⁴ Hebeni ami kedia wai hos fo degele i kedia tagetou foloma die Hiye O sesele yai. Diame yukuei fo degele i ebeledo kenou kama youmou dugu.

¹⁵ O ebukou hagulu kaha e mogouduge aweki tafado kaha telemi migimou dugu. Aweki kahage sa sa o sasai olou feido kediabou de biyale. Biyamaba, o olou fei e hayedu dalaguaba,

e biya gofoudu ke tolu ba, o sasai nelede dege wou ma dalale.

Buk Song 2:9

Ege Godi nelede kaha e gofou hiyedo folodo kaha neleya ke sa sa o sasai olou feibe hebe kolo kefeguomou mihi daikou hebesama, kotou tofou tofolou idi sagai kenou tefele, kege degele.

¹⁶ Hiye Oha e yukuei kai kokou bou, e misiokou bou kokou be hu kou gue nalai dugu.

HIYE O OLOUFEI KEDIA, DIE HIYE O.

HABA GAMANI HIYE O KEDIA, DIE HIYE O.

¹⁷ Kegemou, a esol o ta aso tagetou tafalamou dugu. Tafalali, sio agudiletou fulou sulugua kediakou ta hiligedo kou gue tobou, ni haguasie, Godiha nale hiyedo nalq ile kokou kefegumabeede tobou.

¹⁸ Sio diama, ni haguasie, gali hiyedo nama. Sa sa dia daladi hiye o kedia huibou, ami hiye o kedia huibou, biyadi o kedia huibou, wai hos kedia huibou, wai hos tagetou

duwoguadi o kediā huībōu de nāma. Haba, bōse o sasaj kediā huībōu, dabai degedi o sasaj kediā huībōu, huībōu o sasaj kediā huībōu, huībōu mei o sasaj kediā huībōu de nāma.

¹⁹ Kegemōu a dugube, kolūkuabōu, sa sa hiye o olōu fei kediabōu, die ami obōu olōu fei haguasie kefeguo tafalaguali, wai hos tagetōu duwo o kebōu, e ami obōu kediāmokōu biyalamōu degele imōu dugu.

²⁰ Biyamamōu, wai hos tagetōu duwo o kaḥa kolūkuabōu, ogōu gai egei tobōu di hiye obōu ke* didiō degei. Ogōu gai egei tobōu di hiye o kaḥa kolūkuahā huya ke midihō geḥe geḥe kōu milōu gamōu siei. Kelegebe, o sasaj kolūkua kaḥa e maka ke maḥamōu, haba e бага milou igi kokōu diḥo бага tobolōu imōu be, diā ogōu gai egei tobōu di hiye o e tobolōu kenōu dulo idi. Wai hos tagetōu duwo o kaḥa haguamōu, kolūkuabōu, ogōu gai egei tobōu di hiye obōu ke moḥuma sosou kege, ulou doubōu, kasele igibōu diffi hiyedo dala komōu hebesai.

²¹ Dilie mogo diāne o wai hos tagetōu duwo o kaḥa aweki, e mogouduge telema felei kaḥa olōu fei woma mei degeimōu, sio sūdo kediā haguasie nalā iligi, guokōu hiyedo degele i.

20

Tamā didiō degeibe dalali, sadebe olōu fei 1000 kege mei degele

¹ Kegemōu, a dugube, eṣol o ta hebeni tōu fogōu, ulou sogodo yosibōu mei kaḥa a soḥudi kibōu, kuwo ti nelēdo kebōu de tolōu migimōu dugu.

² Migilemōu, bei kagasiōu ke hiligedo tolōu mā tigei. Tigama fogōu ba dalalebe sadebe olōu fei 1,000 kege mei degele. Bei kagasiōu keme afu yoḥu kege delei. Ifine kegenōu dala. E huḥe Tamā.

³ Eṣol o kaḥa Tamā tigama, ulou sogodo yosibōu mei kodu hebele muguomōu, a ke hiligedo tefeguo fogou. Tamāḥa o sasaj ogōu gaiye domōu dalali, sadebe olōu fei 1,000 kege mei degele. Sadebe 1,000 kege mei degeibasi, eṣol o kaḥa ulou ke a soloḥuba, tigiye tigei ke kusiuḡguba, o sasaj kediāmokōu ogōu gamōu sialebe tōu degeinōu fei siale.

⁴ Kegemōu a dugube, duwodi bolō sūdo dalaguamōu, o sasaj ilo kele kotōu duwoguamōu dugu. Duwoguamōu, Godihā diāmokōu tā sai fidi dabai ke nēmōu i. Kegemōu haba dugube, o sasaj Yesukōu damaleyodema Godihā tā hehegie suluguamōu ho o kediā die gabaigi diafigimōu, tofigile i kediā fiḥe olōu fei kokōu dalaguamōu dugu. Diāme kolūkuabōu, e бага milou igibōu kokōu diḥo бага tobolōu idiyi mei. E maka keḥe die dobogoḥu deleya wodemeya kele ta dala mei. Tofigieimōu, die fiḥe geḥe degema, hiye o dege, Kelesubōu de sa sibige o sasaj wōu ma dalaguali, sadebe olōu fei 1,000 kege mei degei.

⁵ Keme diābukōu do haguā ile o sasaj. Haba tofigile i o sasaj ilo kediāme haguā ili mei dalaguali, sadebe olōu fei 1,000 kege mei degeibasi, diāne kuhe haguā ile.

⁶ Tofigiei o, diābukōu haguā ile o sasaj kediāme Godihā o sasaj bolōdo. Diāme hohōbolōu nōu. Die fiḥe haba ta tofigile ile mei. Diāme mogōu du dalaguadi o. Damalēdo, Godibōu Kelesubōu dilie sugūtōu dalaguaba, sa sibige o sasaj hayemōu dalaguaba, haba diābukōu haguā ile o sasaj kediāme hiye o degema, Kelesubōu de dalaguali, sadebe olōu fei 1,000 kege mei degele.

Tamā eme makoma mei degei

⁷ Sadebe olōu fei 1,000 kege mei degeiba, eṣol o tae migile, Tamā didiō degei ke telemale.

⁸ Telemōuḡba ile, sa sa olōu fei sulugi, sa Gok obōu, sa Magok obōu olōu fei kediāmokōu ogōu gai tā tobolōu ba ya kefeguoba, Godihā o sasajbōu de biyalaba degele ile. Tamāḥa ami o kediāme sūdo, tō dawala ko wenōu tefei.

⁹ Tamābōu diā kefeguo, sa sa olōu fei sulugua dema, bohōlōu mā ya, sa hiye, Godihā tagali ke silēmā ile. Godihā o sasaj sa kile dalagua kediāme silēmōuḡba, ise dou gofoḥudo kaḥa hebenitōu ge migileba, ho o kediā olōu fei nōuḡba, tofigile ile.

* 19:20 19:20 Ogōu gai egei tobōu di hiye o keme sī so gofoḥudo.

¹⁰ Tofigiema mei degeiba, o sasaj ogou gadi o Tamabe Godihage ulou, kasele igi doubou difi hiyedo dala komou hebele mugulo. Ulou kokou be kolukuabou, ogou gai egei tobou di hiye o kebou de kou hebesai dala kokou nou, haba Tamane hebele muguba, diofufe douye nouba, do hiyedo dugulo ile. Do keme mei degele mei, huliamebou agalibou yofu kegenou dalale.

Ta sai hiyedo uwage

¹¹ Kegemou, a dugube, duwodi hiyedo, fo degei ke dalamou dugu. Duwodi fo degei kotou be Hiye Oha duwomou dugu. Sa sibigebou agudiobou debe Hiye O dugomou kama fosigeimou dugu.

¹² Sa sibigebou agudiobou de mei degeimou, hubou o sasajbou, hubou mei o sasajbou tofigile i kediame Hiye Oha duwodi fo degei kaha midihokou tafalaguamou dugu. Esol o kedia kuguo sudo haguagimamou, haba kuguo tane haguai. Keme Fihag Kuguo. Hiye Ohage kuguo kokou dugomou, tofigiei o sasaj kedia midihog kasagajbou, haba midihog bolobou milou ga idi olou fei ke kuhe figoumou dugu.

¹³ Damaledo, to hiyeye woumou tofigiei o sasaj kediame haguama fologa tafalaguamou dugu. Todibou, Todi kaha Sabou kediliene tofigiei olou fei tou fogou mou fologa tafalaguamou, Hiye Oha o sasaj tanou tanou figamou ibe, midihog kasagajbou, haba midihog bolobou olou fei dia milou ga idi ke figai.

¹⁴ Tofigiei o sasaj kedia hagu imou, esol o tae Todibou, Todi kaha Sabou ke ulou hiyedo dou wobolou kodu hebesai. Ulou hiyedo dou wobolou dala keme fihag todi sa.

¹⁵ O sasaj olou fei, die hu Fihag Kugoukou nalaj dala mei kediame esol o kedia ulou hiyedo dou wobolou kodu hebesoumou dugu.

Godiha bi olou feido haba gehenou milou gai

(Ta Hiye 21-22)

21

Godiha sa sibigebou agudiobou haba gehe milou gai dalamou dugu

¹ Kegemou, a dugube, agudiobou sa sibigebou de gehe milou gai dalamou dugu. Agudiobou sa sibigebou afu delei keme olou fei mei degei. Dawalane mei degei dugu.

² A baha dalali dugube, Godiha sa Jerusalem ebele keme sasajye o hulamou similou nebou do kenou tefei kaha hebeni tou fogou migimou dugu.

³ Godiha duwodi bolodo kotou ge ta uwo ta hiligedo kou gue tobou mou du, na du, Godiha mosobe o sasaj kedia duledu dala. Godi eme o sasaj kediabou de dalale. Diame yofu e o sasaj. Damaledo, Godibe o sasaj kediabou de dogou guo dalale. Eme die Godi.

⁴ Godi eme o sasaj kediabou de dalababe, ta gosolo ile mei, Godiha die diho huei ke olou fei towa muguo mei degele. Tofigiedi kene mei degeiba, sihou gosodibou, do dugudibou kene mei degele. Afu delei midihog keme olou fei mei degele.

⁵ Kegemou, Hiye O, e duwodi bolodo kotou duwo kaha tobou, na du, a bi olou fei gehe milou goluyodei. E haba tobou, a tobolou koume damaledo ta, o sasaj olou fei duloba damaleyodema sesemabeedili koume nage nalayede tobou.

⁶ Hiye Oha amokou haba tobou, ma dabaibe mei degei kehe. Ame amulo alikou bou habagekou bou de dala. Ame yomogoukou dala, haba yosikou ne dala. O koyo na huei nale sagaj degeibabe, a dogou guba, name fi nedi kaha huei sou kokou huei nale. Huei kaha dowo sibile mei, mou dou la nama, tofousogo tofousogo tofolou.

⁷ O sasaj koyo na Tamabou de biyama gaba tofou babe, a bi olou fei kou namokou nele. Ame ne Godi dalale. Name ma dihi dalale.

⁸ O sasaj damaleyodele ili mei kediame ulou dou wobolou kokou hebesale. Ho o kedia duguo gue degedi obou, midihog kasagaj milou ga idi obou, o wodi obou, sasaj hiyou siadi obou, hagai wodi obou, ogou gai godikou diho baga tobou di obou, ogou gai ta tobou di o kediabou olou feibe ulou, dou gofofudo kasele igi difi dala komou hebesale. Ulou hiyedo dou wobolou dala keme fihag todi sa.

Jonha sa Jerusalem ebele dugu

⁹ Kegemôu, ẽsol o dioyosi kege, hagi uwage olôu fei dioyosi kege, melesi dioyosi kege kodu sai ke tã ma tafalagua kedia tanôu tahã hagua amokôu kôu gue tobou, da ileba, a sagai, Wai Sipsip Wili kahã hulo ke namokôu hegiamôu yode tobou.

¹⁰ Kegemôu, ame Duo Bolofeiha mã duledu nelẽdo degeimôu, ẽsol o kahã a wolôu ile, ele bitôu sasado hiyedo kotôu fologamôu, e Godiha sa Jerusalem amokôu hegi. Sa Jerusalem keme hebenitôu ge Godiha tãu fogôu môtôu migimôu dugu.

¹¹ Migimôu, dugube, Godiha hohô hiyedo, sa kokôu hohoguo delei, igi bolôdo kuidihô fai degei jasper hohô sagai, galasenôu tefei dalamôu dugu.

¹² Sa hiye Jerusaleme kekai hiyedo sasado kahã olôu fei silẽmaj. Kekai kokôu be a olôu fei 12 kege dalamôu dugu. A tanôu tanôu kokôu be ẽsol o olôu fei 12 kege kedia dia deleigui. Israel kedia hutu olôu fei 12 kege kedia hu be tanôu tanôu adi tanôu tanôu kokôu nalagai dalaguamôu dugu.

¹³ Asô haguluyabe a kamadia kege dalaguamôu dugu.

Asô muluyabe a kamadia kege dalaguamôu dugu.

Figi ilo dobogôu delekôu ne a kamadia kege dalaguamôu dugu. Figi ilo dobogôu fofôukôu ne a kamadia kege dalaguamôu dugu.

¹⁴ Kekai keme igi olôu fei 12 kegeye mouti. Igi tanôu tanôu kokôu be o hu tanôu tanôu nalaga i dalaguamôu dugu. Hu keme Wai Sipsip Wili kahã e ta-bolofei-mala-suluguadi-o olôu fei 12 kege kedia hu nalagai dugu.

¹⁵ Kegemôu, ẽsol o amokôu ta kolu kahã sa hiyedo Jerusalembôu, e kekai kebôu, kekai kahã a olôu fei kebôu de tefegadi biya, sele igi golye milou ke tolôu tefelei.

¹⁶ Sa hiye gehe keme figi ilobôu figi ilobôu, tou isimobôu tou isimobôu olôu feibe tefeinôu. Kegemôu, ẽsol o kahã sa hiyedo ke tefegama dugube, figi ilobôu figi ilobôu, tou isimobôu tou isimobôu de olôu fei tanôu 2,200 kilomita dugu. Figi ilobôu figi ilobôu, tou isimobôu tou isimobôu, haba sugutôu ne e sogobe olôu feido tefeinôu.

¹⁷ Sa hiyedo kahã tokuwe fai tefegamamôu dugube, e sumube 144* kegei dugu. ẽsol o kahã sa hiyedo kahã tokuwe fai sumu ke tefeibe, obe bi tefegadi sagai kenôu tefele tefegai.

¹⁸ Sa Jerusalem ebele kahã tokuwe faibe igi jasper igiye fai dugu. Mosô olôu feibe sele igi golyenôu togogai dugu. Sele igi gol keme sibigi ta dala mei, galase hohonôu tefei.

¹⁹ Tokuwe fai kahã moutibe igi bolôdo, sibige hiyedo kuidihô fai degele i kahanôu mouti dugu.

Igi sasafeibe jasper.

Igi sasamabe du degei sapai.

Igi komabe aget.

Igi dosôu be hebe guo gehe degei emeral.

²⁰ Haba, igi houbẽ sadonikis. Igi keme wei degeibôu fô degeibôu dei.

Igi walabe wei degei konilian.

Igi diobe biye degei krisolait.

Igi dimabe hebe guo gehe degei ta beril.

Igi desebe biye degei ta topas.

Igi 10 keme krisopres.

Igi 11 keme haiasin.

Igi 12 keme wei degei ta ametis.

²¹ Tokuwe fai kahã a tefedi olôu feibe we bolofeido kahanôu milôu gai dugu. We keme fô degeiye, sibige hiyedo. A tefedi tanôu tanôu olôu fei 12 kege keme we hiyedo tanôu tanôu kahã tefegadi dugu. Sa hiye ebele kahã abogôu abe sele igi golyenôu milôu gai dugu. Sele igi gol keme bolôdo, e hohôbe galase hohonôu tefei.

²² Sa Jerusalem gehe kokôu be sosi mosô ta duwomôu duguli mei. Hiye O Godi, e nelebe hiyedo folodo, ebôu Wai Sipsip Wilibôu dilienôu si sa kahã sosi mosô sagai dala.

²³ Asobôu oguobôu ne ta duguli mei. Yobe, Godiha hohô hiyedo kôu hohogu dala kahã. Wai Sipsip Wili kahã kamaj бага hohoguo dala.

* 21:17 21:17 Di tefegadibe 144 kege keme mita olôu fei 65 sagai kege.

²⁴ Hoho hiyedo kaha sa sa olou fei hohoguba, o sasai kediane hoho keleyanou suluguale. Sa sa hiye o olou fei kediane die bimai bolodo ke mouma haguasie, sa gehē kokou fologa dogogulo ile.

²⁵ Sa gehē keme hoho sanou, a ta tefegadiyo mei, hulia degele mei kaha degemou. Godiha hoho keme yoju kegenou hahama daladi.

²⁶ Sa sa o sasai kedia olou fei haguasieba, die bimai sibige hiye bolodo ke mouma fologa sa kokou dogogulo ile.

²⁷ Sa gehē kokou be bi sibigibou ta mouma fologale mei. Midihō kasagai milou ga idi o sasibou, haba ogou gai ta tobolou idi o sasibou kediane ta fologale mei. O sasai die hu Wai Sipsip Wili kaha e Fihā Kuguo kokou nalagai dala kedianou si fologale.

22

Jonha fi nedi tobou, fi nedi hebebou ke dugu

¹ Kegemou, esol o kaha amokou fi nedi to ke hegi. To keme sibigibou mei, galase hohonou tefei. To kaha e soube Godibou Wai Sipsip Wilibou dilie duwodi bolodo kotou ge felei.

² Sa gehē kodube a hiyedo tilamou, duledube to kaha tilamou dugu. A duo kokou, to biya kebebe, fi nedi hebe kaha tafala. Hebe keme sadebe tanou kelegebe ogounou tefe kolo maiyenou daladi. Hebe kaha guobe sa sa o sasai olou fei ke bologuadi mola. Hebe keme tanou feiye tafala, kenou si to ilobou ne tafala, haba ilobou ne tafala.

³ Godiha tagale mei bimai, e igisele sagai keme kele ta dalale mei.

Godibou Wai Sipsip Wilibou dilie duwodi bolodo keme sa gehē kodu dalale. Godiha e dabai degedi o kedianou e dabai degele ile.

⁴ O kediage Godiha midihō dugulo ile. Die wodemekou be Godiha e hu nalai dalale.

⁵ Kegeiba, hulia ta degele mei. Aso hohobou, kamai hohobou ta dalale mei, Hiye O Godiha yoju e hoho kahanou diamokou hohoguo dalale. Diame hiye o sasai degema, Godibou de tofousogo tofousogo dioju kegenou dalaguale.

Yesuha hagualebe hafei degeli

⁶ Kegemou, esol o kaha amokou tobou, ta a namokou tobolou kojume damaledo, o sasai olou feido damaleyodema sesema. Hiye O Godiha neleya ke, habage-degele-duguo-tobou di-o kedia e ta ke hehegie tobolou idi o kaha, hagi tama degele hafei degeli ke e dabai degedi o sasai kediamokou hehegieyadomou, yoju e esol o tobou mou haguei.

⁷ Na du, Yesuhage kou gue tobolou, a nimokou ilebe hafei degeli.

Kuguo kojumaha ta, habage tama degele kojume, o sasai koyo na hiligedo tou babe, name hohobou.

⁸ Ame Jon, a ta olou fei kojume ma kihiyoye du, haba degele olou fei kene ma diho ye dugu. Dugoumou, a yubu sugulo fiya duwoli, esol o amokou hehegiei kokou diho бага tobou lamou degeiye,

⁹ kenou si esol o kaha amokou tobou, kegeda, na amokou diho бага tobou da. Na Godikou nou diho бага tobou. Ane Godiha dabai degedi onou, nabou habage-degele-duguo-tobou di-o ne mogo diabou ninou tefei. Ane kuguo kojumaha ta ke tolou siadi o, nebe ninou tefei.

¹⁰ E haba tobou, kuguo kojumaha ta, habage tama degele keme nage hobou mogou dalada. Na o sasai kediamokou hehegienou dala, Godiha degele keme tama degele hafei degeli kaha degeimou.

¹¹ Midihō kasagai milou ga idi o sasai kediane dioju midihō kasagai kegenou milou gamou iba, fimai kasagai ma idi o sasai kediane dioju kegenou fi maga iba dema. Haba midihō bolodo milou ga idi o sasai kediane dioju midihō bolodo kenou milou gamou iba dema, Godiha o sasai kediane Godi yoju tagali sagai kenou milou gamou iba dema.

¹² Yesuhage kou gue tobolou, ni duma. A nimokou hagualebe hafei degeli. A hagualebe, midihō bolodo milou ga idi o sasai kedia bibou, haba midihō kasagai milou ga idi o sasai kedia bibou de, mouma haguale.

¹³ Ame amulo alikou bou habagekou bou de dala. Ame widio o, haba anou be habagekou do dala. Ame yomogoukou dala, haba yosikou ne dala.

¹⁴ O koyo nãme yukuei bigima mã dalababe, nãme hohobôu. Nãme fĩ ñedi hebe kaha kolo kẹ gala nalẹ. Sa gehe kaha a sojusei keleya kẹ nã sasale folo.

¹⁵ Midihõ kasagainou milou ga idi o sasai kediame ya fologale mei. Hagai wodi o sasajibou, sasai hiyou suluguadi obou, o hiyou suluguadi sasajibou, o wodi o sasajibou, ogou gai godikou diho baga tobolou idi o sasajibou, haba ogou gai midihõ kenou tagale milou ga idi o sasajibou olou fei kediame hagulekou nou tafalaguale.

¹⁶ Ame Yesu, a damaleyodele i o sasai nimokou egei hehegieyadomou, mã esol o tobou mou i. Ame hiye o Devitha sosou, ame sosou kilege haguei. Ame kuidihõ oguo soyodele idi kẹ.

¹⁷ Duo Bolofejibou, Wai Sipsip Wili kaha sasajibou diliege nãme toto haguayede tobolou ili. O sasai koyoha ta kẹ dubabe, ilo kediamekou toto haguamabeede tobou ma. O koyoha huei nalẹ sagai degeibabe, haguba, a fĩ ñedi huei kẹ ulu mou dou la neiba, e nalẹ.

Jonha kuguo kounmahã ta dulo i o sasai kediamekou egele tobou

¹⁸ O sasai habage tamã degele ta, kuguo kuokou nalagai dulo i, nimokou a egele tobolou kuhẽ. O koyoha ta kounbou, haba ta gehe gehe ilo kelebou de hehegie tobou babe, Godihã hagi hiyedo kuguo kokou nalagai dala keme o kokou nelẹ.

¹⁹ O taha habage tamã degele ta, kuguo kuokou dala kẹ ilo kele e igiseibabe, Godihãne bi bolodo, kuguo kounmahã tobou keme emokou be igisele. Fĩ ñedi hebe kolo kene e ta gala nalẹ mei. Godihã sa kokou ne e ta folo meido.

²⁰ Egei hehegie tobolou o kahage kou gue tobolou, damaledo, ame nimokou haguale hafejido degeli.

Damaledo, Hiye O Yesu nã hagua.

²¹ Hiye O Yesuhã habagugueibe dibou de dalale. Damaledo.